Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermones de tempore P. 1

https://hdl.handle.net/1874/340475

Sermones Pedrosi Mazoli

C. A. 1215

Pertinet hic liber ad Rarturiensis propre Traverton

N 170 c

Tabula alphabetica sup̃ p̃mo volu
mine sermonū de tempe elegantissi
mi viri et p̃fessoris franaisci de Ma
rone ordinis minoꝝ a dñica p̃a ad
uentus vsq; ad feriā quartā in pascha
libus bene quotata Incipit feliciter
F·De·My·Car·Hac·

Arti·l·articulo vel lis
Consi·l·cōsideratiōe vel bus
Concl·l·conclusiōe vel bus
Corre·l·correctorio vel rijs
Cont·l·cōtemplatione vel bus
Decre·l·decreto vel tis
Docu·l·documento vel tis
Dub·l·dubio vel bijs
Nota·l·notabili vel bus
Pzin·l·pzincipali vel bus
Pzob·l·p̃batione vel bus
Par·l·parte vel bus
Ques·l·questione vel bus
Requi·l·requisito vel tis
Rat·l·ratione vel bus
Ser·l·sermone vel bus
Verit·l·veritate vel bus·

Sermones huiꝰ p̃mi voluminis
sunt nonaginta duo·

Aby A notat causam effi
entē vel cām p̃pe tatē p̃moē
xviij/p̃incipali 1°·conclusio
ne p̃ma
Abiecte debemꝰ q̃nq; Ser·p̃° Consi
dera·q̃nta
Abilina interp̃tatur ser·xi·Cōsi·p̃°
cōclu·sexē

Abscondit se deꝰ a multis et ꝑpē tria
Ser·lxxij·Consi·iij·Cōclu·q̃nta·
Abscondit se deꝰ a tribꝰ generibꝰ homi
nū Ibidē conclu·vta
Abscondit se xp̃us et q̃re Ser·xlviij·
consi·viij·conclu·iij·
Absolon interpretatur·ser·lxxxiij·
ante cōsideꝝ·
Absolutio sacerdotis actiua req̃rit tria
·ser·lx° Cōsi·ij·cōclu·vi·
Accedere ad aiam q̃n xp̃us dr̃ p̃mone
lxix·consi·v·cōclu·p̃a
Accēdētiū ydoneitas ad sacrām·ser·
lxxxi·consi·iij·Notabili p̃°
Accelerationē incarnationis filij dei
meruerūt scōrum patrū desideria et
suspiria Sermone xij·pzincipali ij·
cōclu·iij·
Acceptare aliquē ad vitā eternā in
puris naturalibꝰ est possibile de pote
tia dei absoluta p̃mo·lxiij·consi·iij·do
cu·iij
Accidia est causa destructiois virtutū
ser·xxxiiij·pzinli 2°·conclusione pzima
Acies tres ordinant vitia carnis ser
mone lxvij·consideꝝ·iij·conclu·pzima
Actio in diuinis ē duplex p̃mo·xix·
pzincipali pzimo·conclu·iij
Actiones humane ꝑpe loquēdo que
dicūt et q̃bꝰ actionibꝰ homo differt
a brutis et qd̃ obiectū huiusmodi ac
tionū·ser·xx·pzincipali p̃° conclu·p̃a
Actio ꝑfectionata vite eterne que ē
sermōe lxxviij·consi·v·conclu·p̃a
Actio creati agentis dependet a deo
quantū ad duo p̃mo·lxiij·cōsi·p̃ma
cōclu·ij·docu·ijij°
Actiua et cōtemplatiua vita differunt
ser·lxx·consi·iij·circa septimū req̃situm

Act9 nrī quō ſt meritor ij ꝓ ix ꝙſi ij ꝙclu terc̄a
Actus quatuor ſunt eſſētialit̄er ordinati in vita ꝙtēplatiua ſer xx pn̄a terc̄io arca ſextū
Act9 rois q̄tuor ſūt ꝑmōe xliij ꝙſi pa ꝙcluſione terc̄a
Adā pm9 fāus eſt in aiaz viuētē ſed ſeāud9 adā fāus eſt in ſpm viuificantē ſer xxij pn̄a ij ꝙclu v
Adeſt de9 oib9 ſcōz qđ iuitat ſer lxxvi ꝙſide pma ꝙclu iij
Aduitoziū q̄druplex datur q̄uertēti bus ſe ad penitentiā ſermōe lxiij ꝙſidē a iij dcau ij°
Aduitoria q̄druplicia ꝙtra tēptamēta ſermōe lxviij ꝙſi iij ꝙclu ij
Adole ſcētia pzona eſt ad malū ſer lxix ꝙſide q̄nta ꝙclu ij
Adoptio vel adoptatio fit in nobis ꝑ tria ſer xviij pn̄a iij ꝙclu iiij
Adoptatio 7 p̄dēſtinatio differūt ꝑ xix pn̄a pmo ꝙclu pma
Adoptiuus filius xp̄iſtus eſt ibidē ꝙclu ij
Adoptiōis greā duāt nos ad hereditatē eternā ibidē ꝙcluſiōe iij
Adoptiōis ipedimēta ſunt q̄nq ibidem pn̄a ij cōclu iiij
Adoptamur ad futurā glām ſolum ex tpe ꝗ p̄dēſtinati ſum9 ab eēno ibidem ꝙcluſiōe iij
Adoptionis effāus q̄tuor ſunt ex qui ibidem pn̄a iij ꝑ totū
Adorandū eſt in altari qđ credit nō qđ cernit ꝑ lxxx cōſepl p dcau p°
Adoranda non eſt hoſtia niſi p9 prolationē forme ibidē dcau ij
Adorare/laudare/ reuereri 7 glificare quō ꝙueniūt 7 quō differūt ꝑ xxiij ꝙſide v ꝙcluſiōe iij
Aduene phibebāt ab eſu agni paſcalis ſer lxxxi ꝙſi iij notabili ij
Aduentus domini quadruplex ſer pmo añ ꝙſidērationes
Aductus xp̄iſti triplex eſt ſermōe ſeād dcau ꝙclu ij
Aduēt9 xpi fuit ēnaliē p̄dēſtinat9 ſer xij pn̄a terc̄io ꝙclu ij
Adulterū q̄re tā grauiē puniē ꝑmōe lxiij ꝙſide ij dcau iij
Adulterū ſpūale quale eſt ibidē cōſi de iiij dcamento pmo
Adduxit xp̄s ſeā q̄druplicē miliā de inferno ſer lxxxvi ꝙſide q̄nta
Affectus gaudij quare datus eſt homini ſer pmo ꝙſide p° ꝙclu ij
Affectus ire quare datus eſt homini ſer p° cōſi p° ꝙclu ij
Ager quid ſignificat Et q̄ triplicē ſit excolendus Et quid poſt ſeminatur in ipſo ſermōe xxxvij pn̄a iij ꝙclu p° ij 7 iij
Ager bene colēd9 oz huānū eſt ſer xli ꝙſide pma ꝙclu ij
Agit ne de9 iuſti9 cū vno q̄ cū alio ꝑ xxxvi pn̄ v ꝙclu pma Idē ſer xlv ꝙſide pma ꝙcluſiōe iij
Agrū ozdio bene culti deus ingreditur ſer xli ꝙſi prima ꝙclu iij
Agricole veniūt in vineā domini hora vndecima ſermone xxxvi pn̄a ij ꝙclu pma
Agnū paſcalē phibebāt̄ quatuor genera hominū comedere ſermone lxxxi ꝙſi iij notabili ij
Allegationes ſpiritus contra carnē 7 econtra ponuntur ſermone ſecūdo

Consi·2·ptē·2·
Alieni gens phibebantur ab esu ag
ni paschalis ser·lxxxi·qsi·3·nō·2·
Ambulare spūaliē quid sit ser·lxxv·
qsi·2·qclu·pma
Ambulare debem9 ad deū mult9 gra
dibus Jbidē cōclu·iij·
Amicicia dei requirit sex ser·xlviij·
consi·pa·qclu·3·
Amicicia addit aliqd supra amorē ser·
lxx°·qsi·pa·qclu·pa
Amicū maximū xpūs se exhibuit in
sacramēto eukaristie ser·lxxxi·cōsi·
pa·pba·pma
Amor cōpatē ponderi ꝓpter tria ser·
xlij·qsi pa·cōcl·v·
Amor patrie celestis panis ē ser·lxv
qside·2·dcau·9·
Amor mūdan9 ser·lxxix·pnā·3·con
clusi·sex·Jtē ser·29·qsi·vi·cōcl·pa
Amor ordinat9 vtilis est3 qd sit Jbi
dem cōclu·vij·
Amor dei est exemplar amoris pri
mi·pmo·xxxi·pnā·2°·qclū·pma·
Amor est causa cōceptionis filioz in
mulieri39 pmo·xij·pnā·3·cōclu·3·
Amoris rō quid includit ser·lxx·cō
side·pa·qclu·pzima
Andreas itrpatur ser·lxv·cōsi·2
dcau·9·circa finē
Angeli boni erunt in iudicio ꝓpter
tria ser·xlv·qsi·2·cōclu·pa
Angeli mali erūt ibi ꝓpē duo Jbidē
Angeloz cognitio ē duplex ser·vij·
conside·pma·cōclu·ij·
Angelorū ministerio incarnationis
negocii exequi debuit ser·xxij·cōsi·
ij·cōclu·ij·
Angeloz esca eukaristia ē ser·lxxxi

ante considē·
Angeloz officiū in trib9 ondit̄ p·
xxxiij·pzinq·9·circa pmū dcau
Angelica salutatio hz qtuor ꝓpoga
tiuas ser·vij·cōsi·ij·cōclu·v·
Angel9 fuit cōceptiōs nūa9 dnice in
carnationis q qre Jbidē qsi·pa·qcl·
2·et iij·
Angel9 apparuit ioseph q voluit di
mittere mariā ser·xiij·pn·2·cōcl·2
Angel9 apparuit ioseph in sōpno et
qre Jbidē cōclu·iij
Anima ad instar castri arcāangitur
qdruplicat̄ muro·ser·xli·qsi·2·dcau·vij
Anima peccatrix reduc̄ p pniaz ad
amicicia dei·ser·xlviij·qsi·pa·qcl·3
Anima transfigurat̄ qdrupliciter
ser·v·cōncl·iij
Animā decurpāt qtuor·ibidē
Anima infirman d3 ad modū corpis
ser·lxij·cōsi·2·qclu·pma
Anima p pcm occidit Jbidē cōcl·2
Alia imperfect̄ ē p·lxvi·qsi·pa qcl·pa
Anima hois tēplū q dom9 dei ē diu
simode ser·lxviij·qsi·pa·qclu·ij·
Alia hz duplicē optes ser·lxix·consi·
pma·cōncl·iij
Anima qa castū d3 q ipugnē p·lxxix
pzinā·iij·qclu·iij
Alie infirmitas ad mod9 corpis infirm
p·lxx·qsi·pa·qcl·iij
Alie resurgētiū venient a qdruplī pte
ser·92·arlo sexto
Anime rōl sūma dignitas q vtilitas
i hac vita q sit ser·pa·qsi·pa·qcl·iij
Ann9 q xpūs nat9 fuit sub octauiano
cesare augusto poit̄ p·xi·qsi·i·qcl·i
Ann9 qnq gresi9 diceb̄at ān9 iubile9
·i·remissionis q qnq fiebāt i eo ser·

xxxix·prima·pmo·gclu·iij
Anxietates quatuoꝛ aũ qb9 ꝛesurgẽt mali ser·92·articulo ix·
Appetit9 victualiũ quare dat9 est homini ser·v·gsi·iij·doct·pmo
Appetitus honoꝛis quare datus ẽ homini ibidem doct·2·
Appetit9 auaꝛiae quare datus est homini ibidẽ doct·iij
Appetitus tendẽtes in finẽ tres sunt sermo·xlij gsi·iij·gclu·iij
Appetitus sensitiu9 est coꝛruptus peꝛ oꝛiginale peccatũ i homine que alio noie dicitur sensualitas ser·lix·cõsi·pma·cõclu·pma
Apostoloꝛum p̃dicatio seminatio dicit² et messis p·lxiij·gsi·iij·doct·vi
Apostolicum ne gocium in q̃ consistit q q̃uplex ẽ p·xij·pna·2·gcl·i·q ij
Aqua gꝛatie habet quintupliꝛem differẽ²³ ab aq̃ legis·ibidẽ gsi·2 do·vi
Aꝛboꝛ habet in se tria utilia sicut homo ser·xxxviij·cõsi·pma·cõclu·iij·
Aꝛboꝛes q fraulnea exponũtur ser·2 cõsi·2·pte·2
Aꝛboꝛes homines spũales sunt ser·lxxviij·gsi·2·cõclu·iij
Archela9 quid significat ser·xxij·cõsite·iij·arta fi·ser·
Aꝛescẽ q̃d sit ser·2·gsi·2·pte·2·
Aꝛguere peccatoꝛẽ quid sit sermo·xlvij·cõsi·2·cõclu·pma
Aꝛguitur peccatoꝛ a deo p quatuoꝛ ibidem conclu·2
Aꝛidi q̃ sũt ser·xlix·cõsi·p·cõcl·9·
Arma dyaboli q dei que sint p·lviij gsi·iiij·cõclu·pma
Arma spũs contra vicia carnis sunt ser·lxviij·cõsi·iij·cõclu·2
Aꝛcta est via que duct ad pnitentiã ser·xxxvi·prima·vi·conclu·2
Ascendere volens deꝛ onus deponere sermo·xxx·prima·pmo·cõclu·2·
Ascẽsus gꝛacie in animam ser·lxviij consi·iij·conclu·iij
Aspicere et ꝛespicere differũt sermo·xxxix·prima·iij·cõclu·v·
Assiduitate vilipenditur verbum dei ser·xxxvij·prima·iij·cõclu·iiij·
Assuescti sic vel sic q̃ multum iuuat sermo·pmo·cõsi·pma·cõclu·2
Astutio serpentis in quinq; consistit p·xxvij·cõcl·iij·arta officia prudẽ²
Attn°q gtri°dꝛnt q pbat̃ p silẽ i naturalib9 ser·xxij·gsi·iij·
Auaꝛi²ẽ semẽ malũ p·xxxiij·pna·2·gclu·iiij·
Aurcola q̃d sit p·36·pna·2·g°r 2·q triplex ẽ q q̃b9 dẽ ibidẽ
Auctoꝛitas q̃druplex i iudi° repiet̃ ser·xlv·gsi·p²·gclu·v·
Aꝛer int̃ p̃tat̃ p·xx·pna·3·arta 2m
Aꝛima diuidat̃ p·lxxxvij·gclu·viij·

De B

Baptism9 fit in aq̃ et spũ p·vi·cõsi·iiij·gclũ·2
Baptizati sum9 q quo p·3·q·pna·q gclu·2·
Bti°° p diẽ inuit² ppẽ octo vões p·p°·gsi·iiij·arta me·
Bti°° pfam nõ ẽ in via q q̃re Et q̃re btissia vgo ma² habuit quãdã p̃libationẽz p·ix·gsi·3·gcl·2
Btitudo in quo gsistit ibidem
Bti°°ẽ pmiũ vtutũ p·p°·gsidẽ·v·arta pn¯m
Btitudo nõ gsistit in trãsitoꝛijs ppẽ q̃tuoꝛ ser·lv·gsi·p²·gclu·p²

Beatitudo nō ꝙsistit in diuiciis/nō i honoribus/ nō in gloria/nō in ptāte ibidem conclu·ij

Beatitudo solū habetur p opationē spūs sancti·7 adducitur ratio ad hoc ibidem

Beatitudo pfecta hic haberi non pt Et quid includat Et q̄d excludat ꝑ·lviij·consi·q̄nta·cōcl·ij·ventate ij

Beatitudo diuersimode d² ser·lxvi·ꝙsi·ij·conclu·p̄ª arca quartū

Beatitudinē quatuor īpediunt ibidē

Beatitudinē mereri solus potest hō ser·lvi·consi·ij·conclu·p̄ma

Beatitudinis aliq̄ ptiapatio hic haberi potest ser·lviij·ꝙsi·v·veritēp̄ª

Beatificabilis solus homo est ꝑ·ix·ꝙsi·iij·ꝙclu·p̄ma Idem ser·lviij·cōsidēa·v·ꝙclusione prima

Beatificatioe vel beatioe qūo vn9 potest esse altēr 7 qūo non· patet ibidē sub duab9 veritatib9 añ ij·ꝙclu·

Beatissima fuit virgo maria ꝓpter q̄tuor ser·vij·consi·ij·cōclu·v·

Benedicend9 est de9 multiplicater ꝑ·lxxviij·ꝙsi·p̄ª·cōclu·iij·arca si·

Benedictio triplex est nobis necessā ria ser·l·ꝙsi·7·cōclu·vij

Benedictio diuina q̄ sit ser·ix·ꝙsi·ij ꝙcl·ij· Idē pz ser·xx·p̄n·2·arca 2ª·y

Benefacere noīat duo ser·xlii·cōsi·p̄ma·conclu·7

Beneficijs dei debem9 semp eē grati ser·xxxix·p̄nā·iii·conclu·vi

Benignitas dīne mie apparuit nob multiplicater ser·xvi·conclu·iij

Benignitas dei ē semp p̄sto ad miserendū ser·xi·ꝙsi·iii·concl·p̄ma

Beniuolentia primi maxime nutritur ꝑ tria 7 que sūt illa ser·xxxiij·ꝙsi·de·p̄ma·ꝙclu·sex

Bethania interp̄tatur ser·vi·consi·9·ꝙcl·ii· Idē ꝓmo·lxx°·ꝙsi·ĩ·ꝙcl·7·

Bethania duplex ꝑ·vi·ꝙsi·9·ꝙcl·ii

Bellū mētis q̄ sedant ser·lxxix·ꝙsi·iii··conclu·v·

Bethleem interp̄tatur ser·xxiiij·añ consi·de· Item ibidē cōsi·ii·conclu·ii·

Bethsaida interp̄tat ser·lxxxviij·ꝙsi·de·iiii·conclu·ii·

Bona q̄tuor desiderabilia sūt ꝗ grā plus ser·xxv·consi·iii·ꝙclu·p̄ma

Bona opa nostra debemus p̄uidere ser·xxxix·consi·ii·conclu·iii

Bonitas act9 plura requirit ser·iii·consi·ii·ꝙclu·ii·

Boni et mali permittuntur simul esse et stare propter rationes aliquas ser·xij·pr̄iapali p°·cōcl·ii·arca 9ª Idem ser·xlv·ꝙsi·de·iii·conclu·p̄ma Idem sermone xlix consi·de·iii·cōclusi·ii·

Boni a malis separari debent tripli cat̄ sermo·xii·pr̄iapali primo·cōcl·ii·arca iiii

Boni a malis in fine separabuntur tripliciter sermo·xlv·consi·de·iii·conclu·ii

Boni resurgent illustrati quadrupli ad dote sermo·92·articulo viij

Boni a malis qualiter discernentur ibidem articulo x·

Bonos debemus ymitari sermone xxxv·pr̄incipali iii·conclusi·prima· Item sermo·lxxviii· consideratione ii·conclu·iii

Bonum quadruplex est sermo·lv· consi·ii·conclu·sexta

Bonū nature est triplex ser·xviij·q
sic·2·conclu·2
Bonū aliqđ est existens aliqđ appa
rens ser·lxiij·qsi·iij·dau·2
Boues eicati de templo quid signifi
cent ser·xxvij·añ qsideratiões·
Brauiū qseq volens debet habere q
tuor ser·xxxv·pnā·pº·qcl·v·

Incipiunt Iras

Cadere aut deꝫ permittit pdestina
tum ser·lvij·qsi·2·cōclu·pª
Cadūt iusti in suas ser·l·cōsi·iij·cō
clu·v·
Caiphas quō pphando potuit pecca
re vel nō ser·lxxvij·qsi·2·qcl·pma
Calix dñica sacramenti cōtinet quic
q̄ h·lxxx·qđ·pª arca materiā de calice
Calix in triduo mortis xpi qseratꝫ
q̄lis fuisset ibidē veri·quarta
Campsoria arsan liata sit ser·xlvi
dau·iiij·veri·v·
Cana galilee iterp̄tatur ser·xxviij
qsi·pma·qclu·iiij
Capharnaū interp̄tatē ser·xli qsi·i·
Caput vlis ecclie xpūs est ser·xiiij·
prima·pmo·cōcl·iij·Idē pz ser·xxv
qsi·q·cōclu·iij·
Capitis pprietas q̄ntuplex ē que q
uenit xpo ser·xiiij·pnā·pº·cōcl·iij
Cardinales vrtutes ponūē ser·lxiiij
consi·iiij·dau·iij
Caritatiua cōpassio pz ser·xxvij·cō
clu·iij·arca ^ny
Caritas panis ē spūalis ser·lxv·cō
si·2·dau·iiij
Caritas se hz ad alios virtutes sicut
superbia ad alia vicia sermo·vi·qside·
2·qclusi·2
Caritas ē via dei ad hoīes q econtra
h·xxiiij·cōsi·pª·cōcl·vi·dau·iiij
Caritas fraterna est amplexāda ser
mo·xxix·conside·2·conclu·pma
Caritas facit nos nominari et essē
amicos dei sermōe xxxvi·prima pa·
iij·conclu·iiij·
Caritas describitur quadrupliciter
sermone xxxviij·considera·prima·
conclu·prima
Caritatis effectus quinq̄ sunt ibidē
concluſi·2·
Caritatis fructus quindecim sunt ibi
dem concluſi·iiij·
Caritas nūq̄ expādit et manet in pa
tria ibidem consideratione 2·conclusi
one prima·
Caritas vie potest amitti dupliciter
ibidem concluſi·2·
Caritas ponderat vltra difficulta
tem et multitudinem operum sermo
ne xxxvi· principali iij· conclusione
secunda·
Carnis maceratio est nobis necessa
ria sermone xxv·consideratio·pma·
concluſi·iij
Carnis prudentia patet sermo·xxix
conside·pma·conclu·prima·
Carnis vicia quatuor sunt sermone
liij·consideratione prima·conclusio
ne quarta·
Castrum quid sit realiter sermone
lxxix·consideratione tercia·conclusio
ne·2·
Castrum anime quomodo impug
natur ibidem conclu·iij
Castrum anime habet in se contro
uersiam ibidem conclu·iiij

Castū obæssū regⁿ æloꝝ ẽ ser·lxxi
consi·v·concl·ij· vbi finẽ
Castū anime vndiq ẽ munied̃ū qz
ex oi pte ipugnẽ ser·v·qsi·iij·qcl·pª
Casu triplici cadit hō ꝑ·lxxxiij·cōsi
de·pma cōclu·pma
Causa vniuſal oim cæū ẽ de ꝑ·lxi
qsi·ij·qclu·pma
Cā pene z nō culpe de ẽ ibidẽ qcl·ij
Causa pcī dicẽ dyaⁿñ ẽ ibidẽ qᵒʳq
Causa ẽ duplex ſcz ſine q nōz cā me
ritoꝛia ser·lxviij·qsid·pª·qcl·iiij·
Causa qſecutionis xpi in iudeis fu
it tiꝛ mūdanⁿ ꝑ·lxxvij·qsi·pª qcl·z
Causa pmiſſiua pcī de ẽ ꝑ·zq·pnª
iij·cōclu·ij
Cauſe ſacramẽti altaris ſūt q̃tuoꝛ ꝑ·
lxxx·qtēpla·ij
Cecatio ẽ effect⁹ pcī z cediaī aliqñ
ad dāpnationē aliuⁱ·ꝑ·xxxix·pn
a·iij·cōclu·ij
Ceca° ſicᵏ z pcēm ad duo ordinaī ibi
dem conclu·iij·
Ceci z claudi q̃ ſint ſer·xlix·cōſi·pª
concl·iiij
Ceitas ẽ pua° ozpaī viſioīs ſic et
pcēm ẽ pua° viſioīs ſpūaī ſer·xxxix
pnā·iij·qclu·iij
Ceitas depellit̃ p lumẽ fidei ibidem
qclu·v·Idẽ ſer·liij·qſi·v·qclu·pma
Ceitas duplex i iudeis q̃ze ignoꝛa
bāt paſſionē x ꝑ·lxxviij·qſi·^·qcl·z
Ceitas mēt⁹ incurrit̃ p pcēm ꝑ·lxi
cōſi·ij·qclu·vi·
Ceitas mētis et ſubtractioīs gracie
ſer·lxviij·qſi·pma·qclu·pma
Ceitas mētis vñ cerit̃ ibidẽ qᵒʳiij
Ceitas z ebitudo quo queniūt z diſ
ferant ibidẽ cōclu·pma

Ceitatⁱ mēti an de⁹ cā ẽ ibidẽ qcl·ij
Celeberri^m ẽ ſacramētū altarⁱ ꝑpt̃
q̃tuoꝛ ſolēpni^tes ꝑ·lxxx·qtē·q·qſi·cj
Celoꝛ vtutes q ſt ꝑ·ij·pte 2ª.
Cēbzū aīe ẽ libeꝛ arbitriū ſer·pº qſi
de·pma·conclu·ij
Certitudo multⁱ ſit i pmiſſis ꝑ·lxxx
Cib9 xpi ſt penitētes ſer·lxiij·cōſi·
iij·dcau·iiij
Cib9 dyaboli ſūt pcoꝛes ibidem
Cib9 ſacmētaⁱ ẽ valde ſingularⁱ p
alijs ab ſer·lxxxi·qſi·cj·dcau·ij
Cicatrices an ꝓpetuo manebūt i xº
ſer·92·arˡº viij·q̃ſti·iiij
Cicatrices ſcōꝛ an erūt i ꝛſurrectiōe
ibidẽ queſ·ij
Circūciſio delenit pcēm orisˡᵉ z actua
le in adultⁱ ſer·xxi·qſi·pª·qcl·ij
Circūciſio data fuit abzahe in ſignū
obedietie ibidẽ conclu·ij
Circūciſio mutā ẽ i baptiſmū et q̃ze
ibidẽ conclu·iij·
Circūciſio ſpūaⁱ ẽplex ẽ ibidẽ qcl·q
Circūcidi voluit xº ꝑpt̃ 3ºrōes ibidẽ
Circūcidi voluit xps octauo die ꝑ
ter duo ibidẽ qclu·v·
Circūdare q̃d ẽ ſer·xiij·pn·1º qcl·q
Circūſpecº hñda ẽ ꝑ·vij·qſi·cj·qcl·6
Circūuenº vñ cāt ſer·xxv·qſi·ij·qcl·
iij·Idẽ ſer·liij·qſi·pª·qclu·ij
Cirogꝛphꝰ ẽ duplex ꝑ·lxviij·qſi·vij
dcau·iiij·
Ciuitas q̃d ſit ſer·vij·qſi·pª·qcl·vi
Clauitas tñſfiguatioīs q̃l fuit ſer·
l·consi·ij·conclu·iiij·
Claitas tñſfiguatioīs fuit miraū
loſa ibidẽ conclu·vi·
Claritas glōſi ozpis q̃o videri po
tuit ibidẽ conclu·viij

Claritas transfiguratiois multa de hac ibidem p totum

Claues ecclesie sumūtur scdm similitudinem ser. lx. cōsi. 2. concl. pma

Claues ecclesie quid sint ibidē q. cl. 2

Claues ecclesie quot sūt ibidē cōcl. iij

Claues habent posse in culpam ibidē iiij

Claues habent posse super penam 7 culpam mortalem ibidē conclu. v

Clauis est triplex ibidē sed q. cl. pa.

Claues ecclesie p xpisti passionem operantur ibidem

Clausula regni celestis ē triplex ibidē

Cognitio angelorū duplex ser. vij. q. pma. conclu. 2

Cognitio de diuinis in via est obscura ser. xxxviij. consid. 2. conclu. iiij.

Cognitio dei in patria est multū clara ibidē conclu. v.

Cognitio diuinitatis duplex ser. xlv q. i. ij. conclu. iij.

Cognitio dei quā habem9 p gratiā pfectior est q9 cognitio quā habem9 p nōez naturalem doct. viij

Cognitionē habere de deo possumus dupliciter ser. q. i. ij. doct. vij

Cogitationū prauarum tria sūt genera ser. lxxv. consi. iij. concl. iij.

Colūba quid significat sermo. lxv. q. i. 2. conclu. pma

Collaudatio magnifica tria requirit ser. xxxij. prima. iiij

Coione puantur q̄ incorrigibiles sūt ser. lx. q. i. pma. cōclu. vi

Cōmissio peccati habz quatuor vias sermo. vi. consi. iiij. conclu. 2

Cōpati debe9 prio ppē xpi. li. q. 2

Cōceptio xpisti fuit de virgine ppē quatuor p. vij. consi. iij. concl. pa.

Cōceptio spualis xpisti in mente deuota quomodo fieri debet ser. viij. q. i. pma. conclu. prima

Cōceptionis spualis signa que sint ibidem conclu. iiij

Cōceptionis spualis mod9 quis sit ibidē cons. 2

Cōceptus dicitur xpistus de spiritu sancto propter quatuor rationes ser. xij. prima. pmo. cōcl. v.

Concupiscentia est duplex ser. xlvi. doct. iij. effā. iij

Cōcupiscentia carnis 7 spiritus quomodo ad inuicem habēt cōtinuā pugnam 7 quid vtrag9 sit sermo. ij. consi. ij. conclu. pma

Confessio quid sit cū declaratiōe diffinitionis ser. lviij. cōsi. 2. cōclu. 2.

Confessio aliqua est peccatorum aliqua laudis ser. lxix. cōsi. v. concl. 2

Cōfessor debet pollē trib9 virtutib9 p. lx. q. i. 2. cōclu. viij

Confessi fratribus priuilegiatis nō tenētur ad reiteratiōez cōfessionis ibidē consi. ij. conclu. septima

Confessionē reiterare q tingit i sex casib9 ibidem

Cōfessionis efficacia oñdit p tria p. lxv. q. i. pma. cōclu. iiij

Cōformar volūtis nrē ad dīnā. Et q̄ illa q. formar hz duplicē respm pz p. iiij. q. i. pa. dē p. xxv. q. i. 2. q. cl. v

Cōgruitas tpis natis xpi pz ex trib9 ser. xv. q. i. pma. q. cl. pa

Cōfirmat9 hic finaliter neō ē p. xlv. cōsi. iiij. q. clu. iij

Cōscia mas q. dā ē p. gg. ser. iiij. consi. 3. conclu. 3

Cõscia q̃duplex ẽ ibidẽ ad lõgũ
Cõscia hẓ ser. ꝑpetates ãgeli inquã tũ ẽ nomẽ officij ibidẽ in fine
Cõscia nrã monumẽtũ xp̃i ẽ ꝑ. 88. consi. 2. conclu. 2
Cõscia ꝙcludit ī ſylogiſmo practico ser. xi. cõſi. ꝑma. ꝙclu. vi
Cõscia q̃duplicãt ſe ꝑt hẓe ibidẽ
Cõscia ⁊ timor ꝙſcie dant ibidẽ
Cõsãa ẽ vinea ꝑ. ȝ6. ꝑn. i°. ꝙcl. iiij
Cõsãa ī nob fit ex duob9 ꝑ. xlv. ꝙſi. iij. conclu. 2.
Cõsãa duo d̃ ⁊ q̃d facẽ hẓ ⁊ q̃tuplex ẽ ser. lvi. ꝙſi. ꝑma. cõclu. iij
Cõscia wzaular et turris ẽ ibidẽ
Cõsequa° aliau9 ineſſe ꝙfequẽ tẽq̃zit tri a ser. ibidem
Cõſiderare debem9 ī q̃libẽ tria ſcẽ ac tũ grãz ⁊ volũtatẽ ser. xlvi. dcau. iij
Cõſiliũ ꝑpetum quid ſit ser. lxxij. ꝙſi. iij. conclu. ꝑma
Cõſiliũ q̃d ꝑpetat ⁊ vñ d̃ ⁊ q̃liẽ debeat ꝑcedere ī futuris cuẽtib9 ꝑ. xvij ꝙſi. ꝑma. cõclu. iiij
Cõſilioꝝ et mãdatoꝝ ꝑple° hẓ q̃duplicẽ effectũ ꝑ. xi. ꝙſi. iiij. ꝙclu. ꝑma
Cõſola° ſpũal vtilẽ ꝑ. ȝ. ꝙſ. 9. ꝙcl. i°
Cõſtã° q̃d ſit ꝑ. lxviij. cõſi. iij. cõcl. 2 arca ⁊ ꝯadiuto.
Cõſuetudo hẓ tria diffiã° ꝑ. lxx. cõſi. iij. arca finẽ
Cõſũmata ſũt oĩa q̃ paſſiõez xp̃i ꝑ. xxxix. ꝓmã. 2. conclu. ij
Cõſpuiẽ xp̃s a q̃buſdã ibidẽ cõcl. iij
Cõtẽpla° q̃d ẽ ꝑ. xxv. cõſi. 2. cõcl. i°
Cõtẽplatiua vita a q̃b9 poteciꝫs fluit ibidẽ conclu. 2
Cõtẽpnẽd9 null9 ẽ in hac vita ꝑ. lvi cõſi. iij. conclu. iij

Cõtẽpt9 mũdi panis ẽ ꝑ. lxv. conſi. 2. dcau. iiij
Cõtri° declaratẽ ꝑ. lviij. ꝙſi. 2. ꝙcl. 2
Cõtri° ẽ optima mediana ꝑpẽ q̃tuor ibidẽ ꝛepta ser. lix. conſi. 2. cõcl. 2
Cõtri° ī ꝓdiẽ ꝑ q̃tuor ibidẽ cõclu. iij
Cõtri° ſuffiat ꝑ oĩb9 pcẽis ser. lxviij conſi. vi. conclu. 2
Cõtumeliã q̃tuplicem intuleũt ih̃u dei xp̃o ser. lxxij. cõſi. 2. cõclu. iij
Conũſa° mũdana ī ꝓdit ꝙtẽplatiõez ser. xxv. conſi. 2. conclu. iij
Conũſio q̃d ẽ ꝑ. xxiij. ꝙſi. 8. ꝙcl. 2
Conũtũẽ diũſi diũſimode ꝑ. xxviij. conſi. ꝓma. conclu. iij
Cõũſi nouiẽ ſuſtinebũt multos ꝙflictos ibidẽ ꝙclu. 9. ȝdẽ pz ꝑ. ʌ8. conſi. ꝓma. conclu. 2
Cõũſio pcoꝝ ꝛeq̃zit duo ibidẽ ꝙcl. v
Cõũſio pcoꝝ gaudiũ facit ī cẽlo ꝑ. lviij. conſi. iiij. conclu. iij
Conũſio vera ãplectit tria ser. lxiij. conſi. iij. dcau. 2
Conũſio nrã effectiue ẽ a deo diſpoſitiue a nobis ibidẽ dcau. v.
Cõuerſio hoĩs ẽ a deo ꝓmãpaliter ſer. lxxix. conſi. ꝓma. cõclu. ꝓma
Conũſio vera q̃d ꝛeq̃zat ſer. lxxviij. cõſi. 2. conclu. ꝓma
Conũſio debz cẽ feſtina ibidẽ cõcl. 2
Conũſio panis ī mzp9 xp̃i ſer. lxxx conꝯpla. iij. conſi. ꝓma
Conũſ9 exercẽ ſe debet in trib9 ſer. lxxviij. conſi. ij. conclu. iij
Cõuẽ° ãi opaꝛijs q̃d ẽ ꝑ. ȝ6. ꝑn. 2 conclu. ꝓma
Cõuiue ī nupcijs celebzatis ī cana galilee fuerũt xiij. ꝑ. 28. ꝙſ. 2. ꝙ totũ
Cox duꝫ q̃d ẽ ꝑ. 9. ꝙſi. ij. cõa. i. ꝯdefcẽ

Cor dux q̃s hz ꝑ.lxxij.q̃si.iij.q̃cl.ꝫ
Cor instabile quid sit ibidem
Cor huanū ē silē molēdino ser.xli.
consi.ꝑma.conclu ꝑma
Cor humanū est diligenter colendū
ꝓpter tria ibidē conclu.ij.
Cor hois ē sc̄r mas ser.lxxiiij.q̃si.ij
conclu.iij
Cordis custodia ꝓsuadē ser.lxi.q̃si
de.iij.
Cordis puritas ꝑ.xlv.q̃si.iij.q̃cl.ij
Corp9 misticū ꝑ.xvi.q̃si.iij.q̃cl.ꝫ
Correp°l correctio ē duplex q̃dā de
occult̄ q̃dā de maifest̄ ꝑ.lx.añ q̃si.
Correctio aliq̃n ē act9 caritat̄ aliq̃n
act9 iusti¹ ibidem q̃si.ꝑ².q̃clu.ij
Correptio est duplex ibidem
Correctio fraterna aliq̃n admittit tes
timū pductioēz ꝓpt̄ tria ibidē cōclu.v
Correptio vel correctio fraterna qūo
ad oēs ptineat ibidē q̃clu.iij
Correptiōez fraternā debz p̄cedē mo
nitio & q̃n h̄ fieri debz & q̃n nō ibidē
conclu.iij.
Creator oim verū deꝰ ē ser.x.q̃si.p².
q̃clu.p².idem ser.lvi.cōsi.p².q̃cl.p².
Idē ser.lxvi.cōsi.ij.concl.ꝑma
Creatura ois in ꝟbo ēno hz ēe ꝟtu
aliē ser.xviij.prima.p°.conclu.iiij
Credere aut̄ act9 ē ꝑ.xlviij.q̃si.iij.
conclu.iij.dcai.ꝑmo
Crux spūal̄ xp̄iani ser.lxvij.q̃si.ꝫ
conclu.iij
Culpa multa mala fac̄ ꝑ.lix.q̃si.ij.
conclu.ꝑma
Culpa aliq̃n ē maifesta aliq̃n occul
ta ser.lx.añ consi.
Culpa cōsuetudinaria hz tria diffia⁹
ser.lxx.consi.iij.
Culpā plꝰ hz de malo q̃ pena ꝑ.lxi.
consi.ij.conclu.iij.
Culpa induat quadruplex ꝓiaulū ꝑ.
xliij.consi.ij.dcai.ꝑmo
Culpa p²fuit infinita tripliciē ꝑ.lxxxi
prima.iij
Culpe remissio fol̄ mīstris ꝛeseruatur
ser.lvij.q̃si.iij.conclu.iij
Cultura vince diversi et diversimo
de et diversis tempib9 ingradiūtur
ser.xxxvi.prima.ij.q̃clu.iiij
Cupidor sceleru q̃uor sē ser.xxxix.
prima.ij.conclu.iiij
Curatio spūal̄ req̃rit q̃uor ser.xliij
consi.6.dcai.iij
Curatio aie requirit duo ser.xlix.cō
sidē.p².conclu.iiij.dcai.iiij
Cura°aie hz ꝫ°gd9 ibidē q̃si.ij.dcai
Cura°a morbo req̃rit sex ser.ꝫ.cōsi
de.ꝑma.conclu.ꝫ
Currunt tria genera hoim ser.ꝫ.
ꝑma.p°.conclu.iiij
Curs9 i stadio q̃d sig̃ficat ibidē q̃cl.ij
Curs9 spūal̄ cariē ꝓfiat ibidē ꝑn.ij
conclu.ꝑma
Cursū stadij hortāt̄ q̃uor ibidē q°.ij

Dequitur lra d

Dampnati an resurgēt cum suis
defozmib9 ꝑ.92.ar¹° ix.q̃s.p².
Dāpnator q°r genera sc̄ ibidē ar¹°.xiij
Dāpnator pena an ad q̃d relaxet̄ de e
a ser.lv.consi.ij.conclu.iij
Date debem9 cleōsinā & quo ser.ꝫ8.
consi.prima.conclu.ꝫ
Dari & reddi ꝑmiū bt̄ntes dr̄nt ꝑ.ꝫ6
prin.ꝫ.cōclu.2
Dauid inc̄pt̄ ser.ꝫ9.prī.ꝫ.cōcl.
ꝫ.circa finē
Debitores su²deo multiplicāt ꝑ.21.

cōsi·p̄ma sub octauo die in secūda ex positione

Debitores sum9 creatori nostro/pācō/mūdo/ primo/ & aīe ntē ibidē

Debita multa ꝑsoluēda sūt deo nob et primo ser·xxxi·prima·p̄mo

Debitū q̄dā dilectio ē ibidē

Debitū duplex ser·xxix· consi·2·cō clusi·quinta

Debitū mortis soluit xp̄i passio ser·xxxix·cōsi·vi·conclu·p̄ma

Decapitur hō ꝑ tria ser·vi·consid·iij conclu·2

Declinatio ihu a turba ē nobis ex9 ser·xlix·consi·iij·concl·iiij

Decretū ab eterno quadruplex fuit ser·2·consi·2·ꝑte p̄ma

Decreti cyrographū quis sit sermō· lxxviij·considē·vij·cōclu·2

Defect9 septē incurrit aīa ꝑ peccatū ser·iiij·considē·2

Delectatio q̄d sit ser·liij·consi·2· conclusi·2

Dilectatiōes posuerūt stoyci esse malas et q̄re hoc ibidē ꝙsi·p̄ª·ꝙcl·p̄ª

Delectationes aliquas esse malas & aliquas esse bonas posuit ibidem cō sidē·2·conclu·2

Delectationes carnales impediūt cationem propter tria sermo·lxx·ꝙ sidē·p̄ma·conclu·iiij

Deliberare debz homo antequ aggre diatur opus·sermo·xvij·considē·p̄ ma·conclu·quarta

Demones in voluntate sunt obstina ti sermo·lviij·ꝙsi·prima·ꝙclu·p̄ª

Demones aliquando cognoscunt co gitationes hoīm ibi·cōclu·2

Demones impugnant homines ibi dem conclu·iij·

Demoniū duplex scīz agitans men tem et carnem ser·lxxviij·consi·sep tima·conclu·p̄ma

Denarius diurn9 quid significat et vnde dicatur et quid requiritur ad e ius bonitatem ser·xxxvi·p̄ncipa·2 conclu·iij·

Deseritur quando q̄ predestinatus & quomodo ser·lxx·consi·p̄ª·concl·iij

Desperare nō debz quantūcūq̄ mag nus peccator ser·lxxviij·considē·p̄ª concluſi·p̄ma

Desperandū non est propter multi tudinem peccatorum sermo·xxxix· prima·2·conclu·vi

Detrimentum triplex incurrit homo peccando ser·lxviij·ꝙsi·iiij·ꝙcl·2·

Deus dicitur lux scd̄m diuinam et humanam naturam essenc̄aliter et propzie illustrans sermo·xviij·prī cipa·p̄mo·conclu·quinta

Deus est in omnibus creaturis in ō ni loco et in omni tempore ibidem prima·2·conclū·iiij·

Deus erat in se anteqū res essent et quomodo ibidem

Dei iustij nō agit cū vno q̄ cū alio ser·xxxvi·prima·v·ꝙclu·p̄ma·

Dei est creator oīm ē in creatore

Dei p̄ci causa nō ē ꝑ·x·ꝙsi p̄ª·ꝙcl· 2·Jtē pz ser·lxi·ꝙsi·2·ꝙclu·2·

Dei & sol sūt cā vtis illuīationis ꝑ· xlvi·docu·iiij·in p°effū grē Jtē pz ser·lxi·ꝙsi·2·ꝙclu·vij·

Dei cognoscit se et alia a se ser·xlix consi·2·docu·p̄°·& 2°

Dei p̄z nost ē appē q̄nq̄ ꝑ·lvi·ꝙsi·p̄ ma·conclu·prima

Deꝰ ꝑmptissimꝰ ē ad miſerēdū ſer. lvij. ꝙſide. iij. ꝙclu. ꝑma

Deꝰ diligit cōiter/ ſpecialiter tñ electos ſer. lxx. ꝙſi. ꝑª. cōclu. ꝑma

Dyabolꝰ maxime inſidiat linguę ꝓ. lviij. ꝙſi. ꝑª. conclu. iij.

Dyabolꝰ facit os mutū dupliciť ibidē

Dyabolꝰ nō ē causa pēi dicere ſer. lxi. ꝙſi. ij. ꝙclu. iij

Dyabolꝰ dicit inimicꝰ hō ſer. xxxiij. ꝑma. ij. conclu. ij

Dyaboli manꝰ duplex ſer. lxxviij. ꝙſide. vij. ꝙclu. ij

Dyabolo ſbiciť hō ꝙ pēm ibidē ꝙ°ꝝ

Dictamē recte rōnis ſeq tenemur ꝓ. lxix. ꝙſi. iij. conclu. ij

Dies ꝙ°² mortis exponūť ꝓ. lxx. ꝙſ. ꝛ

Dies octo pꝰ qs xp̄s circūcidi volūit exponūť ſpūaliť ſer. xxi. ꝙcl. v. ſb duplici expoſitioē

Dies vna dicit totū tēpꝰ vite noſtre et q̄re ſer. ꝑ° ante ꝙside.

Differt deꝰ exaudire ꝑter q̄tuor ꝓ. lviij. ꝙſi. ij. conclu. ꝑma

Difficile/difficiliꝰ et difficilimū ē aliq̄d penitēti ꝓ. lxvi. ꝙſi. ij. ꝙclu. ij

Difficª tria hꝫ ꝙſuetudo ꝓ. lxx. ꝙſ. iij

Difficultia eſt mala ꝓ. xxxiij. ꝑcia. ij. ꝙclu. iij.

Diffidentia ex duobꝰ naſcit ſer. xc.

Diffidentiā q̄tuor cauſant ſer. xv. cō ſide. v. ꝙclu. iij

Diffœmitas volūtis nē ad volūtatē dinā q̄n ē pēm ꝛ q̄n nō ꝓ. ꝙ. ꝙſi. ij.

Dilectio ꝙdit ꝛ ꝙ q̄d ꝓ. xxxi. ꝑma. 1° conclu. ꝑma

Dilectio dei et ꝓximi ē q̄dam ſpūale vnguentum ibi. ꝙclu. iij

Dilecꝰ debitū q̄dā ē ibidē ꝙclu. iij.

Dilecꝰ mutua requirit q̄nꝫ ibidē cōcl. v

Dilecꝰ dei i ſex ē exēplar dilāois ꝓximi ibidē ꝑma. ij. cōclu. ꝑma

Dilecꝰ ꝓximi excludit q̄nq; mala ibidem conclu. ij

Dilecꝰ vcā abhorret malū ibidē ꝑma. iij. cōclu. ꝑma

Dilectio optatur omne bonū ibidem conclu. ij

Dilecꝰ vera patet ꝓ. xxvij. ꝙclu. iij. arta octauū

Dilectio inimicorum quo ad iudeos ⁊ paganos ſer. xlij. conſide. ꝑma. conclu. ꝑma

Dilectio inimicorum certificat nos de eterna mercede ibidem conclu. v.

Dilectio dei actiua quomodo ſit eterna ⁊ quomodo temporalis ſermone xlvi. documēto tercio ante veritates

Dilectionis inimicorum tria ſunt motiua ſer. xlij. conſideratione prima. concluſi. iij.

Diligere quid eſt ſermo. lxx. conſi. ꝑma. conclu. ij.

Diligere accipitur dupliciter ſermone xlij. conſide. ꝑma. conclu. ij

Diligere inimicum eſt de neceſſitate ſalutis et quomodo ſermo. xxix. conſide. ⁊ idem ſer. xlij. conſi. ꝑma. cōclu. ij. iij. iiij.

Diligere deū quis plus teneatur. an qui plus cōmiſit vel qui plus dimiſit ſermo. lxxvi. conſi. ꝙ. ꝙclu. ꝙ.

Diligit deus plus peccatorem predeſtinatum ꝙ iuſtum preſcitum ſermone lxx. conſide. prima. conclu. ij.

Diligit deus plus innocentem ꝙ penitentem ſermone lvij. conſiderationē ſexta. concluſione prima.

Disceptatio vocalis fiet in iudicio solū de opib9 mie ꝫ de opib9 iustie fiet disceptaº mētal tm ꝑ·xlv·cōsi·2·cōclu·p̄ma

Discipuli triplices seq̄bātur ihm ꝑ·lxix·2si·p̄ª·cōclu·2·

Discipuli ihu duo sūt ꝑ·xxviij·2s·2 in 2ª expositiōe

Discretio q̄d sit sc̄dm bernardy ibidē consi·2·

Discussio meritozum duplex est ser·xlv·cōsi·iij·conclu·p̄ma

Dispensatozes duplices sūt ser·x·2si·2·2clu·p̄ma

Dispēsatoz sacramētoz debet cē mitissi9 ꝑ·lx·2s·2·2cl·viij·dcau·unico

Disposiº ad p̄niaz q̄duplex ē ser·lij consi·ij conclu·p̄ma

Dispositio debita requiritª ad habēdā gram ser·xv·2si·p̄ma·2clu·2

Dispositiones septē sūt ad vtutes ꝑ·iij·cōsi·iij·conclu·ij

Disponūt hoiem tria ad thauriza°z diuinaz celestiū ser·xl·2si·ij·cōcl·v

Diuine duplices sūt ibidē 2clu·p̄ma

Diuiº celestes sē durabiles ꝛ ꝓpetue ꝓfē satiāt et q̄etāt ibidē conclu·v·

Diuinitatē 2gniº duplex ē ser·xlv·consi·ij·conclu·iij

Doctoꝛ debz habere q̄naz p̄diª q̄ sūt illa ser·lxiij·consi·p̄ma·dcau·2

Doctoꝛ fidei q̄ in pr̄iº facē debz ibidē dcau·p̄mo

Doctozes fidei sūt apud deū magni meriti ꝑ·lxij·2si·iij·dcau·vi·

Doctrina aliq̄ diuiº ispirata nēcia ē nob ad salutē ꝑmo·iij·2si·p̄ª·concluſi·p̄ma

Doctrina sacra adduat magnā ēmuneratiōez ꝓpē multiplicē ꝓfāonē ibidem consid·sexta

Doctrina sacra et si multiplicē adduat vtilitatē tria tn vtilia ip̄i9 scix·tuꝛ ꝓsit aplūs ad cō·c·xv·ꝑmo·z·2 sidera·quarta

Doctrina xp̄i veritatē testimoniū hz a q̄tuoꝛ sermo·lxxix·p̄ncā·iiij·cōclu·ij·

Doctrina p̄dicatioīs hz q̄duplicē o ꝓtunitatē ꝑ·lxiij·consi·p̄ma·cōclu·2

Doctrina efficaciā hz ꝓ tria ser·lxiiij consi·p̄ma·dcau·iij

Doctrina falsa ē ꝓiculosa ymitatiōē ꝫ multū vtil vitaºe ꝑ·liij·cōsi·j·cōclu·iij·

Dolosi ꝓphe q̄ sūt ser·iiij·2si·iij·v suo finē

Dñica die tenē foꝛ qñ ē pcm moꝛtale ꝛ qñ nō sermo·xlix·2sid·z·2cl·iiij·

Dñica die laboꝛare nō est peccatum in quatuoꝛ casibus ibidem

Dominica die solēpnizatur ꝓpē quadruplex misteiū ser·lxxxvi·consi·ij·pticula·iij·

Domus dei efficitur spelūca latronum sermone xlvi·dcausmen·ij·veritate quarta

Dona dei multiplicia ponuntur ser·lxvij·consideratiōi·iiij·concluſi·ij

Donum habitualis gracie habens adhuc indigꝛt diuino auxilio vt meritoꝛie opeꝛetur sermone xlix·consi·iij·dcau·2

Donum gracie et non nature est/non posse peccare sermone lxvij·consideiij·conclu·2

Dœmiũt aliqui grauit Aliq̃ lẽte Aliqui in mœte ser·p̃°·q̃si·p̃ª·q̃cl·p̃ª
Dœmiũt diũsi diũsimode ꝑ·xxxiiij·pzinã·2·cõclu·ij·
Dœmiœ ihm q̃d sit ꝑ·xxxij·p̃nã·1·conclu·v·
Dotes cozpis glõsi xp̃s i vita habuit ser·l·q̃si·ij·cõclu·q·
Dotes cozpis glõsi q°·sẽ ꝑ·lxxxij·cõsidœ·iij·disꝑ·iiij·
Dubia i melioꝛẽ ꝓ̃ interp̃tanda sẽ ser·lxvij·q̃sid·iij·conclu·ni·árca z⁹
Dubitatœ ioseph de maria aut de⁹ ꝑmisit ser·xiij·pzinã·ii·q̃clu·ni·
Dulia q̃d sit ser·xxiiij·q̃si·v·q̃cl·iij
Duriáa cozdis ẽ sig⁹ vœpzobationis ser·iiij·consi·ii·sub dẽfcũ v^to
Deq̃tur lrã E
Ebitudo et œtas mentis dzñt ser·lxviij·q̃si·p̃ª·conclu·p̃ma
Ebitudo sens⁹ vñ causeꝫ bidẽ q̃cl·iij
Ecclaiz suã xp̃s auxit i q̃tuoꝛ ꝑ·xv·q̃si·p̃ª q̃clu·pzima
Eccie mínstri req̃zũt q̃tuoꝛ ad suũ officũ ꝑmo·lvij·consi·iiij·concl·iij
Effcãis cai^tẽ q̃ntuplex ꝑ·xxxviij·q̃s·pzima conclu·ij
Effcãis gr̃ẽ q̃dzuplex ꝑ·xxv·q̃si·z·conclu·ii·
Effcũs gr̃ẽ g̃t̃ẽ tate ponũt ꝑ·xxvij·conclu·iij·
Effectiuũ vt aliq̃d sit req̃zũt tria ꝑ·lxiij·consi·ij·dcau·iiij·
Egipt⁹ interp̃tatur ꝑ·xxij·consi·iij
Ela° debet excludi ab ope bono ser·xxv·q̃si·iii·conclu·iii·
Elec°ẽ liberi arbitrij et req̃zit aliq̃d ex pte og̃ti^e·z aliq̃d ex pte appetitꝰe
Et q̃d sit ꝓp̃ũ elãonis ser··xx·p̃nã·ꝑmo·conclu·iii·Idẽ ser·xxiij·p̃nã·ij·q̃cl·vi·Idẽ ser·lxiij·q̃si·iij·dce·v
Eleõsiã q̃ placeat deo⁊ q̃ nõ ser·xlij consi·ii·conclu·ii·
Elemosina si debet esse acepta deo debz habẽ tria ser·xlv·q̃si·iiij·q̃cl·ij
Elemosiã fã paupib⁹ spũ ẽ deo magis g̃ta Idẽ conclu·iiij
Eleõsine vtilitaˢ septẽ sẽ Idẽ q̃cl·ij
Eleˢ diũse largiẽdœ sẽ de diũsis diucijs ser·xl·consi·ii·conclu·sex
Eleõsine ozpales q spũales ponũt ser·xxvij·conclu·iij·arca q^z
Eleam q°° debe⁹ dare ser·xxxviij·cõsidœ·p̃ma·conclu·iij
Eleam dans paupi cẽt attẽdẽ q̃tuoꝛ ser·xlv·consi·iij·conclu·iiij
Elizabeth ixp̃tat ꝑ·ix·q̃si·i·cõcl·6
Elõgat pãma deo ꝑ·lxxix·p̃nã·p° cõclu·pzima
Emana°i dnis distiguit vet⁹ testamẽtũ a nouo ꝑ·xviij·p̃nã·i·cõcl·i·
Emẽ reddituˢ an sit licitũ ser·xlvi·dcau·iiij·vent^te ij·
Emp°vẽdi° et mutuũ dzñt Idẽ veritate ẽj·
Eradica°festina phibẽt ser·xxxiij·pzinã·iii·q̃clu·iii
Erroꝛ manichei ser·xl·cõsi·i·q̃cl·v
Erroꝛ nestoꝛij ibidẽ Erroꝛ q̃dzuplex arca resurrectioẽz hoim ꝑ·92·ar^lo⁊
Erroꝛ origenis ser·xlv·considœ·v·cõcl·p̃ma
Esse ver⁹ hz oĩs effcũs i sola p̃ª cã ser·xviii·pzinã·i·q̃clu·2·
Esca q̃mẽdatur ex q̃tuoꝛ ser·xl·q̃si·i·conclu·vnica
Esse in xp̃o duplex est sez diuinũ et humanũ Idẽ pzinã·iii·concl·p̃ma

Essentiã diuinã videntes peccare nõ possunt ꝑ.lxiij.ꝙsi.iij.dcau.ꝑmo.
Eterna pena dign9 est peccatoz ꝑpt duo ser.xlv.ꝙsi.x.ꝙclu ꝑma.
Eternã vitã meretur ipletio mãdatoz ser.xi.ꝙsi.iiij.ꝙclu.ꝑma.
Eternitatis signa ponũtur ꝑ.xx viij ꝙsi.iiij.añ 2ª 7 expoz.
Euacuare debem9 que sunt ꝓpuli et sunt dcã ser.xxxviij.ꝙsi.ij.ꝙclu.vi.
Eubolia virtus est ser.xiij.ꝙsideratione ij.ꝙclu.iij.
Eukaristia habet aliꝺ qꝺ creditur 7 aliud qꝺ videtur ꝑ.lxxx.ꝙtẽpla.iij.ꝙsideratione ij.
Eukaristia angeloz esca est ꝑ.lxxxi ante ꝙsideratiões.
Eukaristia in suscipiente requirit qoz. ibidẽ ꝙside.iij.notabili ꝑmo.
Eukaristie sacramentũ q̃re sub vtra qꝫ spẽ nõ traditꝫ ibidẽ ꝙtẽ.ꝑª dcau.ij
Eukaristie gmẽdatio ex tb9 ꝑ.lxxxi in diuisione thematꝭ añ ꝙsi.
Eukaristie sacramẽtũ habet tria cõmendabilia ibidẽ añ ꝙtẽpla.
Exaudire differt deꝰ ꝑpt q̃tuoꝫ ser.xlviij.cõsi.ij.ꝙclu.ꝑma.
Excatio ẽ quoꝺꝺã pãbulũ ad peccatũ 7 ipoz tat duo ꝑ.xviij.ꝑn.ij.cõclu.vi. Idẽ ꝑ.lij.ꝙsi.iiij.ꝙclu.iij.
Idẽ ser.lxi.cõsi.ij.ꝙclu.vij.
Excatio ozdinatur in dãptionẽ et qũo ꝑ.lxi.cõsi.ij.ꝙclu.vij.
Excatio a quib9 sumit oziginẽ ꝑ. lxviij.cõsi.ꝑma.ꝙclu.iij.
Excatiões cũ qũo deꝰ ẽ ibidẽ ꝙcl.ij
Exercitatio cõuersi debet fieri ĩ tb9 ser.lxxviij.cõsi.ij.ꝙclu.iij.
Exẽpla sanctoz̃ sunt vt stelle ser.xviij.cõsi.vij.cõclu ꝑma.
Exẽpla sanctoz̃ valent ad correctionẽ moz ser.xxxv.ꝑnã.iij.cõclu.ꝑª
Exẽpla virtutũ habemus in sanctis ibidem cõclu.ij.
Expulsio peccati requirit graciã spirit9 sci ser.lviij ꝙsi.iiij.ꝙclu ꝑma
Extentio cꝛpoꝛis xpi non fit extra spẽs illas ser.lxxx.ꝙtẽ.iij.cõsi.ij.
Extraneitas creature est triplex ser. xix.ꝑnã.ꝑmo.cõclu.ij.

H

Heq̃tur de lrã f.
Ama bona quid sint ser.vij.cõside.ꝑma.ꝙclu.vi.
Famelia sequũtur xpm ꝑpt quiq ser.lxv.ꝙsi.ij dcau.quarto
Fãtasma qꝺ ẽ ꝑ.xiij.ꝑn.ij.ꝙclu.iij
Felicitas eterna ꝓmittitur in nouo testamento In veteri aũt testamẽto felicitas tẽporalis ser.nono.cõsi. teria.ꝙclusione teria
Fenũ arꝺũ 7 fenũ siccũ calcare quid sit ser.lxv.cõsi.ij.dcau.iiij.arca si.
Fermentũ quid sit scom ysiꝺoꝛ ser. lxxxvij.cõclu.ij.
Fermẽtũ qꝺruplex est ibidem
Fermentũ id est pcm exiciendũ est ꝑpt quatuoꝛ ibidẽ cõclu.iij.
Feria q̃nta fuit ꝙsecta q̃ꝺruplicã misterio ser.lxxx.ꝙtẽ.iiij.ꝙsi.iij.ptũ.ij
Feriꝫ magdalene perpenditur ex tribus ser.lxx.ꝙsi.iij.arca septimũ
Festina debꝫ esse quersio ser.lxxviij contẽpla.ij.ꝙclusi.ij.
Festinanter currere debem9 7 quare ser.xxxv.ꝑnã.ij.cõclu.ij.
Ficulnea quid significat sermõe ij.ꝙsideratiõe ij.parte ꝑma.

Fides q̄d scd̄m apl̄m ser. lvij. q̄si. ij
cōclu. ij
Fides q̄d est p̄ʒ œiso. ser. xli. q̄si. iij
dcau^to q. in fine Idē ser. lxxij. in pr̄i.
Fides firmatur per tria ibidē
Fides formata et informis ser. ijij.
cōsi. p^a Idē ser. lxxij. q̄si. ijij. q̄cl. iij
Fides est maxime necessaria ad nr̄az
glorificationem ser. lxxviij. q̄si. viij
cōclu. p^a Idē ser. ijij. cōsi. pma
Fides / sine fide impossibile est saluari
ser. lxxviij. q̄si. viij. q̄clu. ij.
Fides dr̄ magna trib9 modis ser.
xli. q̄si. iij. dcau. iiij
Fides est sūme auctoritatis p̄. xlij.
cōsi. iij. dcau. ij.
Fides nō est ficta ser. xlv. consdē. iij.
cōclu. ij
Fides habet efficāz ad ipetrandum
ser. xlviij. cōsi. ij. conclu. ij
Fides ē religio appellate q̄ q̄ze ibidē
Fides spes q̄ caritas licet sint simpli
citer virtutes potiores tn̄ mansuetudo
p̄ʒ q̄d p̄eminet ser. lxiij. consi. ij^a.
dcau. p̄mo
Fides est radix virtutū ser. xxv. cōsi.
iij. conclu. p^a Idē ser. xxx. pr̄incipa
li ij. conclu. iij. circa 2^m
Fides tria opatur et que sūt ibidē cō
clu. ij.
Fides et spes euacuātur i patria ser.
xxxviij. consi. ij. conclu. iij.
Fides p̄ʒ p̄fuit marie q̄ materna p
p̄inquitas ser. ix. consi. iij. conclu. 2
Fides q̄ spes st duo discipuli ser. q.
consi. i. circa quartū motiuū
Fidei magnitudo req̄rit septē. ser.
xlviij. consi. iij. conclu. i.
Fidē certificamur de beatitudine ser.
ix consi. iij. conclu. iij.
Fidē seruātes dē⁹ custodit ser. lxxv.
consi. q. conclu. iij.
Figura sacramēti eukaristie ē q̄duplex ser. lxxx. contēplatiōe q. q̄cl. ij.
Filiatio x̄pi duplex ser. xv. consi. iij
conclu. iij.
Filiatio ad hoc q̄ sit inter pductus
q̄ productū requirit multa ibidē
Filiꝰ dei satisfecit p nobis ppter tria
ser. q. consi. i^a circa tria motiuū
Filiꝰ in diuinis quo^o se habeat ad pa
trem q̄to ad diuinā et quo ad huma
nam naturam ser. xviij. pr̄incipali p̄
mo conclu. pr̄ima
Filiꝰ s. s. xp̄us dicendꝰ non ē ser. xij
pr̄incipali iij. conclu. iij.
Filius subtractionis q̄ acquisitionis
ser. lvij. consi. p̄ma. conclu. 2.
Filij dei sūt innocentes q̄ penitentes
ser. z. consi. z. conclu. 2
Filij adoptiui dei habent quīq; tuto
res ser. xix. pr̄in. i. conclu. vij.
Filij adoptiui nos ppr̄ie sumꝰ nō so
lū dei pr̄is ꝑ eāz ihu xp̄i Ibidē q^o z^a.
Filiox panis est tribulatio ser. xlvij
consdē. 2. conclu. 2. circa fi.
Finis duplex est ser. lvij. consi. ij. con
clusi. p̄ma
Finis vltimi pductiue sunt due vie
ser. lxxviij. q̄sdē. iiij. q̄clu. ij.
Fines humani quatuor ponuntur in
scriptura ser. 92. ar^lo ij.
Finē vltimū hominis quidam posu
erunt in q̄tuor ser. l. q̄si. iij. concl. iij
Flagella seu pene infliguntur aliqui
a deo ppt̄ multas causas ser. lxviij.
consi. i. conclu. iiij.
Fluctus maris quid significant ser.

ij·ꝙſi·z·ꝑte p̃ma·

Fomite carnis vexati ſolliciꝯ debēt iploꝛare diuinū auxiliū ſer·lvij·cōſi de·iiij·ꝙclu·p̃ma

Fontes duo ſunt in aia nrā ſer·xxv· ꝙſi·z·ꝙclu·z

Foꝛme exemplaꝛes quid ſūt ſer·lvi· ꝙſi·p̃ma·ꝙclu·z

Foꝛme conſecꝛationis hoſtie ꝛ calicꝭ ſer·lxxx·ꝙtē·z·ꝙſid·z·aꝛca dau[ta]

Foꝛmidanda in penitentia ſūt q̃tuoꝛ ſer·lvi·ꝙſi·iij·ꝙclu·iij

Foꝛtitudo diffinit̄ a tullio ſerō· xliij conſideꝛatio·ꝑma·concluſio·p̃ma

De hac vtute ꝑ·lxiiij·ꝙſ·iiij·dau·ꝛ

Foꝛtitudo quadꝛuplex in xp̄iſto ꝛe ſurgente ſermo·lxxxij·ꝙſi·ꝛ

Foꝛū tenere dominum die an ſit pec catum ſer·xlix·ꝙſi·iij·ꝙclu·iiij

Fraudes dyaboli in temptando ſer· xiiij·ꝙſi·vi·ꝙclu·iiij

Fremere quid ſit ſermo·lxx·cōſi·iij·

Fructꝰ incarnationis xp̄i eſt triplex ſer·xviij·ꝑmā·iij·ꝙclu·v·

Fructꝰ ſſ·numeꝛantur ſer·xxxvij·cō ſide·p̃ma·ꝙclu·iiij

Fructꝰ ſſ·expoñūtur ſer·lvi·ꝙſi·z·ꝙ cluſi·p̃ma

Fructꝰ quibꝰ debēt ꝛegnū celoꝝ ſunt quinꝙ ibidē cōſi·iiij·ꝙclu·p̃ma

Fugit xp̄us a lapidibꝰ ꝓpter tria ſer mo·lxxij·ꝙſi·iij·cōclu·iiij·

Fumiculꝰ triplex ligans volūtatem nrāꝫ ad dīna ꝑ·iiij·ꝙſi·p̃ꝰ·ca·z·vꝰ·

Sequitur lra G

Gabziel interp̄tatur ꝑ·vij·ꝙſi· p̃ma·ꝙclu·iij

Gabzielē archangelum fuiſſe ſūme glatū ꝛ adhuc in hoc glāri ꝙ dꝛtulit nūciū incarnationis ꝓgēdē non du bitat ſer·xvi·cōſi·vi·ꝙclu·p̃ma

Galilea interp̄tat ꝑ·xi·ꝙſi·ꝛ·ꝙcl·vi

Jdē pꝛ ſer·xx·pꝛima·iiij·ꝙclu·z

Gaudiū duplex ē ꝛ q̃d ſit vtiq; ꝑ· v·ꝙſi·p̃ma·ꝙclu·p̃ma

Gaudiū maxim' ſeat nob natiuitas xp̄i ſer·xv·ꝙſi·v·ꝙclu·v

Gaudiū ſit in cælo in ꝙfuſione pcoꝝ ſer·lvij·ꝙſi·iij·cōclu·iij

Gaudiū ſcoꝝ in cælo duplex ē ibidē

Gaudēdū in q̃ ēꝛ in q̃ gaudiū nem pſeueꝛe debeat ꝑ·v·ꝙſ·ꝛ·ꝙc·z·ꝛ ꝛ

Gaudēdy ē in deo affectu ꝛ effectu ibidē ꝙclu·iij

Gaudij affectꝰ q̃ꝛe mꝛ ē hoi ꝑ·xl· conſi·p̃ma·cōclu·z

Gazophilaciū q̃d ſit Et qñ apiē ꝛe qñ ihs intꝛ loq̃t ꝑ·lxxi·in ſi·p̃moꝰ

Gentes q̃d ſint ſpūaliē ꝑ·z·ꝓte z· ca aliā expoſitionē

Gentes ſūt p miam aſſūpte ihs debēt deū laudare·ꝑ·iij·ꝙſi·v·cōclu·z

Generis huani tepa° decēs fuit ſer· xiiij·pꝛima·iij·cōclu·p̃ma

Genera° filij p̄edit oia q̃ ſūt ad exp̄ ſer·xviij·p̃ma·p̃mo·ꝙclu·z

Gigātiū reſurrec° q̃lis erit ſer·92· articulo A^mo queſt·iiij

Glā q̃d ſit ꝑ·29·ꝙſi·v·cōcl·iij

Glā celeſtiū d'hēditas ꝓpē tria ꝑ·xix pꝛima·p̃°·ꝙcl·v

Glā mūdi ē fugienda ꝑ·A9·ꝙſ·ꝛ·cō clū·iij

Glāz mūdi q̃ꝛē ē aie ꝓiculoſū ibidē cōſi·z·conclu·iij

Gnanoꝝ reſurrec° q̃lis erit ꝑ·92·ar ticulo ſeptimo·queſ·iiij

Gnomꝰ vtꝰ ē ꝛ q̃ꝛ ꝑ·liij·ꝙſ·z·ꝙ°ꝛ

Gzacia quid sit descriptiue ser·ix·q
side·pma qclu·pª Idē pz ser·lxxi·q
side·qnta·cōclu·ij
Gzacia cta a verbo passo q fiat ani
mā in esse grato q vtutes ser iiij·cō
side·iij·dcau·pmo
Gza vnionis Gza singulatꝫ psone
Gza capitꝫ·quo queniat z differāt
ser·xij·pna·iij·conclu·iiii
Gza vnionis acipiē tripliāē ibidē
Gza capitꝫ acipiē tripliāē ibidē
Gza xpi fuit plena z pfā ibidē
Gzacia xpi exedit grāz alioz in ifi
nitū ibidē Idē h·xiiij·pn·pº·qcl·iij
Gzacia acipiē generaliter/speāliē
et xpe ser·xiij·pn·pº·conclu·pª
Gza qd fatī aia peccatœ Ibidē qoz
Gza dei illuminat iustificat exāitat
et spē certā donat Ibidē pnā·ij·con
clu·pª·ij·iij·z quarta
Gzacia et si omnib9 presto est qzit
tñ dispositionē debitā in rea te ser·xv
cōsi·pª·qclu·ij·Idē ser·xviij·pn·z
qcl·ij·Idē ser·lxxviij·qsi·iij·qcl·cj
Gzacia incarnationis attulit nobis
tria ser·xvi·conclu·quinta
Gzacia incarnationis causat in nob
tripliœm effectū Ibidē cōclu·vij
Gzacia est decor et pulchzitudo aie
et quomodo ser·xxiiij·consideiij·
conclu·ij·Idē ser·xli·consi·pma·cō
clu·iij·Idē ser·lxxi·qsi·1·qclu·ij·
Gzacia est desiderabilioz omni bono
ser·xxv·consi·iij·conclu·pzima
Gzacia est quidam habit9 supnatu
alis z ser·xxvi· añ cōsi·Idem pz
ser·vij·dcau·iij·veritate iiij
Gzacia causat in nobis qntupliœm
puritatē ser·xxvi·qsi·pª·qclu·pma
Gzacia habet duodecim effect9 et po
nēda est in volūtate·et auxilio eo9 q
uenitur ad statū psectionis Ibidem
qclu·ij·iij·et iiij
Gzacia pditur per quatuoz ibidem
consi·ij·conclu·ij·
Gzacia reperitur quatuoz modis ibi
dem consi·iiij·conclu·pma
Gzacia est radix et principiū meriti
vel merendi ser·ij·qsi·cj·conclu·iij·
Idem ser·xxxvi·pnā·iij·conclu·ij·
Idem ser·lxxviij·consi·v·conclu·ij·
Idem lxiiij·ser·cōside·iiij·dcau·iij·
Gzacia solū pmanens in patria fa
alime pditur ser·xxvi·consi·2·qcl·
iij·et quarta
Gzacia dei repīntat se studiose inue
tigantib9 Ibi·consi iiij·conclu·pma
Gzacia nus q̄ inuenitur nisi in scien
tia et sapientia ibidē conclu·iij
Gzacia dirigit mētē humanam ibi
dem conclu·v·
Gzacia dotat hominem tripliāē ibi
dem conclu·vij
Gzacia est duplex ser·xxvij·Inte 2
clu·Item ser·xli·consi·ij
Gzacia gratisdata ad quid dat ser·
xxvij·conclu·ii
Gzacia gratisdata plurificatur hñs
multos effect9 et sunt xxiiij ī nume
ro ibidem conclu·ii·z iii·
Gzacia spūs sancti ignis diat ibidē
conclu·iii·
Gzacia infusa causat iustificationē ī
pij quia per eam offensa remittitur
ser·xlvi·dcau·iii·
Gzacia et vtus infusa dzñt ibidem
sub ij·veritate
Gzacia habet diuersa nomina quia

diuersa operatur ibidem veritate iij
Gracia pt gratie oi dono naturali ibidem veritate iiij
Gra gratuitaes hz qdruplicē effectum ibidē dcau iiij
Gra dei sanat aiam peccatricē ser xlix gsi ij dcau vij
Gra dei exaltat hoiez ibidē dcau viij
Gra hz qnz noia p liij gs ij gcl ij
Gra pdestinatois hz triplicē effectum ser lvij gsi iij gcl 1 dcau iij
Gra causat sanitatē aie z augetē p scōz z āgelox inexcessionē p lxij gsi iij conclu pma
Gra causat in aia triplex vngue tū ibidē conclu ij
Gra sanās aiam pt ibi septē vtilitates ibidem
Gra ē qsi ductor z regula in finē vltimū hoiem ducens ser lxvij cōsi ij conclu pma
Gra pdestinatois sp pūcto est ibidē
Gracia nūq̄ sola ē p cā comitātē vtutes ser lxix consi pa conclu ij
Gra qd facit i aia z de signis grē ser lxxi consi v conclu 2
Gra gsert nob sex vtutes p lxxviij consi iij cōclu 2
Gracie plenitudo triplex ser xij pn a iij conclu iiij
Gracie plenitudo multiplex fuit in vgine maria ser vij gsi 2 gclu v
Gracie effectq quintuplex est ser ix consi 2 conclu 2 Idem ser lxvij g sidē pma conclu z
Gracie effectus qdruplex ē ser 2q gsi z gcl 2 Idē p lxiij gs 2 dcau ij
Gracie effectq est duplex ser lxvij consi 2 conclu 2 Item ser lxix consi v conclu pma
Gracie cōsequende impedimentum qdruplex ser lxiiij cōsi iiij dcau 2
Gracie efficacia ē a passione xpi et nō a voluntate ser lxvij considē 2 conclu z
Gracie ascensus in anima est multiplex et vtilis ibidem consi pma conclu z
Gracie dei receptionē impediūt tria ser lxxvi consi pma conclu 2
Gracia triplicem accepim9 diuinit9 ser iij consi pma circa finem
Gracia habere obligati sum9 ser ix gsi 2 conclu pma
Gracia xpus nobis meruit ser xliij prima pmo cōclu ij
Gracia pmam mereri ex gdigno nemo potest ser xvi gclu nij
Gracia habitualē hns adhuc indiget alio auxilio diuino vt recte viuat p xlix gsi 2 dcau octauo
Graciam pseruationis in vtero matris/honorem maternitatis respectu filij/vt fieret mater cuius de9 est pater. Et plenitudinem gracie datum in conceptione filij dei virgo maria p9 doctores nūq̄ meruit sermo vij cō si prima conclu sexta
Graciam dei volens habere faciat tria sermo lxxv considē iij conclu ij
Graciarumactio ad eam inducamur propter quatuor sermo xlvi circa finem
Graciarumactio quis magis teneatur ad eam an penites vel innocēs ser lvij gsi vi gclu 2

Gracarū actio/oratio/obsecratio/et petitio differūt ser·v·q̄si·ij·q̄cl·iij·
Gradus amatiōis aie tres sunt ser·xlix·q̄si·ij·dcau·vi·
Grad9 peccati distinguūtur ab hemo ser·lix·q̄si·p̄ª·q̄clu·ij·
Grati debemus esse deo ser·xxxix·p̄nāpa·iij·q̄clu·iiij· Idē ser lxv·consīde·iij·q̄clu·p̄ma
Grati debemus esse deo singulariter de opib9 miraculosis ibidē q̄clu·ij·
Gratitudo debet esse sub timore dei ibidem cōclu·iij·
Gratitudo est de lege nature et moris ser·lxx·q̄side·iij·
Gremiū diuine pietatis semp apertū est ad colligendū penitentes ser·lxvij·q̄si·v·dcumē·ij·
Gula multa mala facit et dissuadetur ser·lxi·q̄si·iij·
Gustari mors quādo dicit ser·lxxij q̄sidera·ij·q̄clusi·iij·

Sequitur de litera H·

Habile ad gratiā dicitur duplicr ser·lxxviij·q̄si·iij·q̄cl·p̄ª
Habūdantia gracarū quinq habet effectus in anima deuota sermōe·ix q̄si·ij·q̄clu·ij·
Helias et moyses quō apparuerūt in trāsfiguratiōe de h° est duplex opio ser·xlix·q̄si·p̄ª·dcau·iiij·
Hylizeus interpretatur ser·lix·q̄si·tercia·q̄clusiōe·iij
Hereditas multiplex est sermōe xix prīná·p̄mo·q̄clu·quīta·
Hereditatē celestem adduxit nobis duo·ibidem·
Herodes interp̄tatur ser·xi·q̄si·p̄ª q̄clusiōe·sexta· Idē ser·xxiij·q̄si·2ª·q̄clusiōe·iij·
Herodis regnatio h·xi·q̄si·p̄ª q̄cl·j
Herodis vltio h·xxij·q̄si·p̄ma·
Herodes et iudei maxīe peccauerūt in mortem cristi ser·xxiij·cōsi·vi·q̄clusiōe·ij·et·iij·
Homo describitur scdm ysid h·iij·añ q̄si· Idē scdm augv pro statu innocentie ser·lvij·q̄si·p̄ma·q̄cl·p̄ª·
Homo quid sit ser·vij·q̄side·p̄ma·q̄clusiōe·sexta·
Homo vnde dicatur ser·xviij·p̄n·ij q̄clu·iij·arca quartū notabile
Homo sol9 est beneficabilis ser·ix·q̄si·iij·q̄clu·p̄ma Idem ser·lvij q̄side·quīta·q̄clu·p̄ma
Homo ante peccatū habebat duplicem perfectionē ser·xxv· cōside·ij·q̄clusione·iiij·
Homo q̄ nobilis fuit ante lapsum et quo ad corpus et quo ad animam ser·xlvi·dcumēto p̄mo·
Homo deus factus est propter multa ser·xij·p̄cin·iij·q̄clu·p̄ma
Homo est domin9 suaz actionū h·xi·q̄si·p̄ma·q̄clu·iij·
Homo illuminandus a deo requirit tria sermōe xvij·p̄ná·ij·cōclu·iij·arca quartū notabile
Homo habz tria vtilia ī se vt arbor ser·xxxvij·q̄si·p̄ma·q̄clu·iij·
Homo non est finaliter confirmatus in bono vel obstinatus in malo ser·xlv·q̄si·iiij·q̄clu·iij·
Homo decapitur per tria ser·sexto·q̄side·tercia·q̄clu·p̄ma·
Homo per culpā factus est ceus h·xxxix·p̄n·iij·q̄clu·p̄ª·

Homo in statu integre & corrupte natu
re indiget vbute sup addita/sed di
uersimode ser·xlvi·dcau·iij·
Homo cadit triplici casu ser·lxxxiij
consi·pma·cōclu·pma
Humana natura assumpta est apter q
tuor rones ser·ij·gsi·ij·pte pma
Hominis reparatio insta ponit in ti
Hominis natura fuit multiplicit vul
nerata p·lix·ante consi·
Hominis dignitas ser·lxxv·gsi·cj
cōclu·pma
Homines vocant dij apter tria ibi
dem cōsi·sexta·cōclu·ij
Hominū tria genera fuerūt ab ūio
ser·xxxv·prima·pmo·gclu·iiij
Hoīm quatuor genera phibebāt ab
esu agni paschalis p·lxxxi·consi·&·
notabili ij
Hominē facere deꝰ potest quatuor mo
dis ser·vij·gsi·pma·cōclu·v·
Hominē tria cenant que in ipō sunt
ser lxxv·gsi·pma·gclu·pma
Honor septuplex factꝰ est xpō i die
palmarū ser·lxxix·cōsi·quinta
Honorant hoīes xpm septē modis
more iudeorū·ibidē p to·
Honoris appetitus datus est homi
ni ser·vi·gsi·ij·gclu·iiij·
Honorare laudare et reuereri quo cō
ueniāt vel dzānt ser·xxiij·gside·v·
conclu·iij
Honorauit deꝰ cyphā pontificē do
no aplīc ser·lxxvij·gsi·ij·gclu·iij·
Honestas quid sit ser·pmo·cōsi·v·
idem ser·lxxi·gsi·v·gclu·ij
Honestas in quatuor opibus gsistit
ser·pmo·cōsi·v·idem ser·lxxi·cōsi·
v·conclu·ij

Hora gpletorij fuit eucharistia insti
tuta ser·lxxx·gtēpla·iij·gsi·iij
Hore diuerse ingrediētū vnea qd
significant sermo·xxxvi·prin·ij·cō
clusi·prima
Hostia dīnice eucharistie cōtinet qua
tuor ser·lxxx·gtē·pāante dcau·
Hostia in triduo paschye consecrata
qualis fuisset ibidē gtēpla·pma·vei
tate iij·
Hostia frangitur & nō corpꝰ xpi ibi
dem gtē·iij·gsi·ij
Hospitalitas vtilis est ad sex ser·&
gsi·iiij·conclu·ij
Humilitas quid sit ser·xlviij·consi·
ij·conclu·prima· Item ser·xx·prin
a·pmo·conclu·iiij· Item sermo·iiij
consi·ij conclu·iiij
Humilitas habet tres gradꝰ ser·ix
gsi·ij·conclu·ij
Humilitas habet duodecim gradꝰ
ser·liij·gsi·ij·conclu·sexta
Humilitas acquiritur tribꝰ vijs ser·
lvij·gsi·iiij·conclu·ij
Humilitas acquirit graciam ibidē·
Humilitas panis est ser·lxv·consi·
ij·dcau·iiij
Humilitas necessaria est ascendere
volentibus sermo·lxxiij·conside·iij
conclu·prima
Humilitas preseruat in temptatio
ne sermo·vi·conside·iij·cōclu·pma
Humilitas per que conseruatur ibi
dem cōclu·iij
Humilitas custodit vbutes sermo·
xx·prima·primo·conclu·iiij
Humilitas disponit ad graciam p·
xxvij·in si·ser·
Humilitas oritur ex duplici inclina

tiõe sermõe·xx· p̃nápa·p̃mo·cõclu
sione iiij·

Explicit Ira H·

Sequitur Ira I·

Iacere residere ⁊ stare differunt
ser·lxix·consideratione v·gclu
sione ij^{a} ·
Iacent quidē in terra multipliter f·
xxiij·p̃n·ij·gclu·vi
Iam est pars temporis presentis
sermõe p̃mo
Ieiuniū q̃d sit·quos obligat·quotu
plex est·per que redditur acceptabi
le· Et qui effectus ieiunij f·xl·gsi·
p̃ma·gclusione p̃ima ij^{a}·iij^{a}·v^{a}·⁊
sexta·
Ieiuniū quid sit Et quare fiat sb nu
mero quadragenario Et q̃ sit actꝰ
virtutis ordinatus ad tria bona ho
nesta sermõe·xliij·cõsi·p̃ma·cõclu
sione iiij·
Igne triplic cruciantur reprobi i in
ferno sermone·xlv·cõsidera·v·gclu
sione iij·
Ignorantia et nescientia differūt ra
tione ser·lxxi·gsideratioē·iiij·gclu·
p̃ma
Ignorās ignorabitur exponitur ibi
dem gclusiõe q̃nta·
Ignorabant iudei passionē cristi du
plici ætate passi ser·lxxviij·gside·
vij·gclusiõe iij·
Iherico interpretatur f·xxxix·p̃n·
iij·gclu·iij·
Ihrlm interpretatur ser·xxiij·gsi·
p̃ma gclu·vi·docu·iiij· Ite f·26
gside·ij·gclu·iij·
Ihs9 noiatur q̃ngꝫ viabus puer f·
xxvi·cõsi·p̃ma cõclu·p̃ma·
Iheſus habet q̃ngꝫ discipulos inter
esſores pro nobis sermõe·lxij·cõsi·
iij·gclusiõe·ij·
Iheſus traditur·illuditur·flagella
tur·conſpuitur ⁊ occiditur ser·xxxix
p̃na·ij·gclu·v·
Iheſus uiam̃ uit salutem nostram in
incarnatione/explicauit in conuersa
tione ⁊c ser·xij·in fine ser·
Iheſus interpretatur sermõe septio
consi·iij·cõclusiõe·ij·
Iheſus duodecī annorū fuit ⁊ signifi
cant duodecī effectus gratie ser·xxvi
gside·p̃ma·cõclu·ij·
Iheſus perditur per quatuor sermo
ne ibidē cõsi·ij·gclu·ij·
Iheſus non inuenitur iter cognatos
⁊ notos sed in templo inter doctores
deuotos post triduū ibidem gsid·iij·
documēto·p̃mo·⁊ ij·gside·iiij·gclu
siõe ij·⁊ iij·
Iheſus se facientibus suā voluntatē
subdit·ibidem gsi·iij·cõclu·vi
Iheſu nomen habet quadruplicē uti
litatem sermone·vij·gside·iij·gclu
sione ij·
Iheſu diuersa nomina ⁊ utilitates
illorum ser·xxi·gsi·ij·
Illuminatio pfecta requirit duo ser·
lviij·gsi·ij·cõclu·iij·
Illuminatus perfecte ne obscuretur
requirit tria ibidē gclu·iiij·
Illuminat deus omnia diuersimodē
sermone·xviij· p̃nápali·ij·cõclusio
ne·iij·

Illūinād9 hō homo a deo debet tria habere ibidem

Illusus ē xp̄us a multis ser·xxxix· pzīa·z·cōclu·z·

Imitari debem9 tres reges in septē ser·xxiij·q̄si·vij·q̄clu·iiij

Imitari debemus exempla sanctoz virozum sermo·xxxv·pzīa·iij·cō clu·pzima

Impassibilitas cozpis xp̄i ī eukaris tia ser·lxxx·q̄ēpla·z·q̄si·iiij

Impedimēta vite q̄ēplatiue sunt q̄ tuor ser·lxxxvij·q̄si·iij

Impedimētum nostre salutis est du plex ser·lxiij·q̄si·p̄ma ad z⁷

Impedimēta graue q̄tuor sūt sermo ne lxiij·q̄si·iij·dcau·ij

Impius quis sit sermo·v·consi·p̄ª

Impossibile accipitur quadzupliāt ser·vij·q̄si·ij·q̄clu·iij

Impossibile accipitur tripliāter ser· xxiij·ante cōsidē·

Impletio mādatozū et consiliozū ha bet quadzuplicem effectū ser·xi·q̄si dē·iiij·conclu·pzima·

Impletio p̄ceptozum inducit ad vi tam eternā ibidem in fine

Impuritas vniuscuiusq; rei vñ cau satur ser·lxi·q̄si·iij

In/ly in quid sapit ser·xviij·pzīa· pzimo·q̄clu·pzima

Incarnaº potest accipi tripliāt ser· xij·pzīa·z·q̄clu·iij

Incarnatio q̄tulit nobis quatuoz bo na ser·xv·q̄si·iij·q̄clu·z

Incarnatio xp̄i q̄tulit nobis tria be neficia ibidem consi·v·conclu·iiij

Incarnatio xp̄isti angelis et homi nibus est maxima gloria ibidem cō

sidē·vi·q̄clu·z

Incarnatois xp̄i mod9 exprediebat ap̄e q̄nq; ser·xxij·q̄si·z·cōclu·p̄ª·

Incarnationis filij dei acceleratiō: z suspiria et desideria scōz p̄m metus fuit ser·xij·pzīa·z·q̄clu·iij

Incarnationis misterij reuelaº q̄ ad angelos ser·vij·cōsi·p̄ma·q̄clu·z·

Incarnationis nūa9 q̄ueniēter fuit ā gel9 ap̄ter tria ibidem

Incarnationis nūa9 fuit gabziel ibi dem q̄clu·iij

Incarnationē opata est sola diuina volūtas effectiue ibidē conclu·iiij

Incarnari deū fuit q̄uenies et q̄re p̄· vij·q̄si·p̄ª·q̄cl·p̄ª⁊ dē ser·xv·q̄si·z⁊ cōclu·pzima

Incarnāsi phibebantur ab esu agni paschal ser·lxxxi·q̄si·iij·q̄clu·z·

Incorrigibiles cōione p̄uādi sūt fra ternitat⁹ ser·lx·q̄si·p̄ª·q̄clu·vi·

Inclinātē diūsimodē ad vtutū opa/ pfā et ipfā ser·lxiiij·q̄si·iij·dcr·p̄ª

Incredulitas ē maximū oim p̄cōz ser·lxxv·q̄si·iiij·cōclu·p̄ma

Indignatio q̄uenit ex q̄tuor ser· q̄si·z·q̄clu·sexta·

Indurāt hominē q̄tuor ser·lxxij·cō si·iij·cōclu·z

Indurāt quo dē9 dicatur ibidē q̄ᵒᵉiij

Industria facit peccatū irremissibile ap̄ter tria ser·xlvi·dcau·z·veri·iiij

Infirmari dª aīa ad modū cozpis ꝑ· lxij·q̄si·z·q̄clu·p̄ma

Infirmitas cozpis vñ generāt ser· lxxij·cōsi·z·cōclu·v·

Infirmitas aīe vñ causat ibidē

Infirm9 cōiūnd9 q̄liē sit interrogānd9 ser·80·q̄ēpla·pª arma finē

Infirmitas et maiestas in xpisto p
fuerūt nobis ad salutē sermōe xviij-
pnā-ij-gclusiōe -v-
Ingratitudo quid sit sermōe -xlviij-
gside-pma-gclu-pma
Ingratitudo tria mala causat ser-lvi
ante gside-
Inhonorauerūt xpm iudei in die pas
cues septem modis sermone lxxix-
pnāpaū-v-per totū-
Ioab interpretatur ser-gz ante cōsi
derationē
Ioseph interpretatur sermōe xxij-
pzm-vel gsi-iij-
Ioseph apparuit angelus in sōpnis
propter tria sermone-xxij-gside-ij-
gclu-iij-
Inimicj accipitur dupliciter sciz ne
gatiue et positiue ser-xlij-gside-pma
gclusione-ij-
Inimia nostri ruina potest aliquādo
nos sine peccato letificare et quādo
hoc ser-xxvij-gclu-iij-circa nonū
Inimicoz dilectio sermone xlij-gsi-
pma sub ser gclu -
Inimiū velle mori quo quis potest
ibidem gclu-iij-
Inimiū diligere est magis merito
riū q̄ amiū ibidē gclusi-vi-
Innocens plus meretur q̄ penitens
ser-xxij-cōsi-iij-
Innocentes z penitētes sunt filij dei
sermone -lvij-cōsideratione-pma-
gclusione-ij-
Innocentē an deus plus diligat vel
penitentem ibidem gsideratione-vi-
gclu-pma-
Immūdicia peccati patet ex q̄nq; p-
lxi-cōside-iij-
Impedimenta vite cōtemplatiue sūt
q̄tuor ser-lxxxviij-gsi-iij-
Impedimentū nostre salutis est du
plex sermone-lxiij-cōsideratiōe-pri
ma ad terciū
Impedimenta gracie sūt q̄tuor ser-
lxiij-gsi-iij-dcm-ij-
Impuritas vniuscuiusq; rei vnde cau
satur -sermone -lxi- cōsideratione
terciā-
Iniurie remissio et de tribꝰ que ocirri
solēt ex iuria ser-xix-gsi-ij-gcl- v-
Inquisitio xpisti nobis duplex ap
nitur ser-xxvi-gsi-iij-dcm-pmo
Intellectus et intelligentia quales
vires anime sunt sermōe xx-prima-
pmo-gclu-ij-
Intentio vel intendere quid sit sermo-
xix-pn-iij-circa terciū
Idem ser-xlij-gclu-pma-
Intentio bona que est sermone xlij-
gsi-ij-gclu-ij-
Intentio duo requirit- sermōe xliij-
gsi-ij dcm-ij-
Intentio qualis requiritur in cōsecra
tione ser-lxxx-gsē-ij-gsi-ij-
Interpretanda sunt dubia in melio
rem partē sermone-lxvij-cōside-iij-
gclu-ij-
Intentatio mortis xpisti a iudeis
triplicem habuit progressum sermo
ne lxxvij-gsi-iij-gclu-ij-
Insufficientia nostra sine deo patet
ser-lxv-gsi-ij-dcm-iiij-
Instruit nos deus de multis et hoc
tripliciter ser-lxiij-gsideratī-iiij-do
cumēto-ij-
Inuidia quid sit et eius gradus ser-
lxxij-gsi-pª-gclu-ij-

Jnuocand9 est dē9 pr̄inā̄paliter et a
liȳ sancti scī̄dario sermo·lxij·q̄s·iij
conclu·p̄ma
Jra quō hoiem dēordinat z q̄d opa
tur ser·lix·q̄si·iiij·conclu·ij
Jre affect9 quare data est homini ꝑ·
xxix·q̄si·p̄ma·conclu·iiij
Jremiss'e aliq̄d pc̄m ē ꝑp̄e tria ser·
xxviij·q̄si·iij·conclu·v·
Jremiss'e simpliciter nullū pc̄m est
ser·xlvi·dcau·ij·veri·iij·
Jremissibile quō itelligitur ꝑ·lvi·
consi·iij·conclu·iij
Jrep̄rehēsibil' fit aliquis trib9 mo
dis ser·xxix·q̄si·ij·conclu·iij
Jsrahel interp̄tatur ser·xx· pr̄imā·
ij·arca secundū
Judei machinātes in mortem xp̄ís
ti maxime p̄cauebāt ser·lxxvij·cō
side·p̄ma·conclu·ij
Judeorum malicia quare xp̄us dēcli
nauit ibidē consi·iiij·p·to·
Judeorum abilitas ad ꝑphandum
ser·lxxiij·consi·iij·conclu·p̄ma
Judex debet habere tria ser·x·consi·
iiij·
Judex malus an peccet sciando ser·
lxiij·q̄si·iij·dcau·2·
Judicū extremū est timendū ꝑter
duo ser·xxxvi· pr̄imā·2·conclu·p̄a
Judicū extremū timendū est ꝑpt̄ oc
to causas ser·xxi·consi·p̄ma sub sep
tima die in ij·expositione
Judicium duplex est sermo·ij· ante
consideta·
Judicium propr̄ie conscientie verius
est iudicio alieno et tamen null9 in
de sumere habet certitudinem ser·x·
consi·ij·conclu·ij·et iij

Judicium finale quatuor modis fiet
ser·xlv·consi·p̄ma·conclu·v·
Judicium actus est iustitie ser·lxvij
cōsi·iij·conclu·2·
Judicare nemo debet aliū ꝑpter tria
ser·x·consi·iiij
Judicij temerarij repr̄essio ibidem
conclu·p̄rima
Judiciū temerariū est vitādū ser·
lxxvi·cōsi·iij·conclu·ij
Judicabūt multi diuersimode ser·lv
consi·ij·conclu·v·
Judicantes et accusātes alios q̄n te
fellendi sunt ser·lxiiij·consid·iij·do
cu·2·
Judiciale p̄ceptū circa hoc ē duplex
errore ibidē dcau·iij·
Judich interp̄tatur ser·xxiiij·cōsi·
v·conclu·2·
Justi patiūtur a quatuor ser·xlix·cō
side·iij·conclu·p̄rima
Justicia original' q̄d sit ser·p°·cōsi·
p̄ma·2clu·2·Idē ser·xxv·cōsi·2·cō
clu·iiij·Idē ꝑ·xlvi·dcau·p̄mo·veri·
iiij·
Justicia est p̄rima dies ar cūāsionis
spūalis ser·xxi·q̄si·p̄a·conclu·v
Justicia est duplex ser·xlvi·dcau·p̄o
verita·iij
Justicia nominat duo siaut benefac
re ser·xlv·q̄si·p̄rima·2clu·iij
Justicia accipitur dupliciter ibidē
Justi9 an dē9 agat cū vno q̄ cū alio
ser·xxxvi·p̄rimā·v·2cl·p̄a Idē ser·
xlv·q̄si·p̄ma·conclu·iij
Justificac°ipij q̄d sit ꝑ·xiiij·p̄rīa·2·
2cl·2·Idē ser·xlix·q̄si·2·dcau·v·
Justificac° impij req̄rit q̄tuor ꝑ·xliij·
consi·vi·dcau·iij

Justificatio impij potest esse miraculosa ex parte agentis ser. lxv. q. i. p^a. conclusione. prima.

Justificatio impij ex parte formae introducte non est miraculosa ibidem conclusione. ij.

Justificatio impij singulare ordinem causandi coernit ibidem conclu. iij.

Justificatio impij maxime congruit tempore paschali ibidem conclu. iiij

Justificatio requirit duplicem motum liberi arbitrij sermone xiij. principaliter. ij. conclusione. 2.

Justificationem impij operatur gratia dei ser. xlvi. dicendum. iij.

¶ in C reperies

Incipiunt tractatus

Laborare debemus vt alia virtutibus adornetur et hoc triplicater ser. xliij. consi. prima. conclu. 2.

Laborem virtuosum gratum faciunt quatuor ibidem conclu. iij.

Lacrima fundenda est quintuplex ser. vi. q. i. q. conclu. ij.

Lacrima baptismi quidem est ser. xi. consi. iij. conclu. 2.

lacrime merentur gratiam et misericordiam ibidem Idem ser. lxix. q. i. conclu. prima.

Lacrime causantur per appropinquationem ihesu ibidem conclu. 2.

Lacrimarum effusio signum est penitentie ser. vi. q. i. q. conclu. 2.

Languidus quis est sermone xlix. considerationes prima. q. conclu. q.

Lapis super lazarum quid significat sermone lxx. q. i. ij.

Lapidatur xpristus a septem generibus hominum sermone. lxxij. considera. iij. conclusione. iiij.

Lapides fugiebat xpristus propter tria ibidem conclu. v.

Lapides in panem quomodo sit ser. xliij. conclu. 4.

Lapides fiunt dupliciter. sermone lxxxviij. considera. iij.

Latria et dulia ponuntur sermone xxiij. q. i. v. conclu. iij.

Latria xpristus adoratur ser. lxviij. consi. iij. q. conclu. iij.

Laudare honorare venerari quo differunt. supra in Honorare

Lazarus interpretatur sermone. lv. consi. prima. q. conclu. 6.

Lazarus peccatorem significat et quomodo eum deus diligat sermone lxx. consideratione iij. arca quartum.

Leges quare sunt facte sermone. lxi. consi. prima. q. conclu. 4.

Lege melius est omnia ordinari ibidem conclu. iij.

Legis noue et veteris differentia ser. lxiij. q. i. dicendum. iij. dicendum primo

Legum diversi sacram scripturam ser. iij consi. v. q. conclu. prima.

Lepra significat peccatum et quare ser. xxx. primo. 2. q. conclu. 2.

Lepre mundatio requirit quatuor ex parte nostri ibidem q. conclu. iij.

Lepre spualis curatio. ex parte divine potentie requirit octo ser. xxx. primo. 2. q. conclu. iiij. per totum.

Leprosus significat genus humanum ibidem q. conclu. prima.

Leprosus mundatus missus est ad sacerdotes propter quatuor ibidem. conclu. iiij. arca octavum.

Letificari possum9 aliquãdo sine pec
cato ĩ tuina ĩmia nostri ꝛ supza in
Inmia nostri ꝛ
Lex quid est ꝑ-lxi-qsi-p̃a-qclu-p̃a-
Lex sextuplex est ibidẽ qclu-ij-
Lex diuina necessaria est ad directio
nem vite humane propter duo ibidẽ
cõclusione iij-
Lex est institita pro cõmuni vtilita
te ibidẽ cõclusione vi-
Lex moysayca que ẽ sermõe xx-p̃n-
iij-cõclu-p̃a Et disponebat ad vitã
qtemplatiuã ibidem-
Lex euãgelica quare superaddit̃ le
gi moysayce ibidẽ qclu-2-
Lex euãgelica est regula ꝛ mensura
humanoꝝ actuũ cta diuinit9-ibidẽ
Lex peregrini multiplex ser-89
Lex qsumata in duobus consistit ꝑ-
xxxi-ante p̃na-
Liber vite quid est-Et q dupler est
ser-lvi-cõsi-iij-qclu-p̃ma-
Liberũ arbitriũ q̃d ser-p̃mo-qsi-cj-
qcl-ij- Itẽ ꝑ-xx-p̃n-p̃mo-qcl-cj-
Item ser lxxvi-qsi-iij-qclu-2-
Liberũ arbitriũ destituit̃ de impe
rio regni aie per quindeã mala ser-
xi-cõsi-p̃ma-qclu-sexta-
Liberũ arbitriũ est imperatoꝝ in reg
no aie ibidẽ qclu-iij-
Liberũ arbitrium quid ĩcludat ibidẽ
Liberũ arbitriũ est neutrale ibidẽ-cõ
clusione quarta-
Liberũ arbitriũ vocat̃ a philosopho
desideriũ consiliabile ser-xx-p̃nãpali
p̃mo-qclusione-iij-
Liberũ arbitriũ capax est salutis ser-
lvi-qsi-p̃ma-cõclusi-iiij-
Liberũ arbitriũ consideratur ex elec
tione sermone lxiij-qsideratione iij-
vocaꝝ-q̃nto-
Libertas et simplicitas ligate sunt
in castro intellectus sermõe lxxix-cõ
sidẽ-iij-qclu-sexta-
Liberi arbitrij quando dicamur ser-
xx-p̃n-p̃mo-cõclu-iij-
Item sermone lxiij-cõsidẽra-iij-vo
cameto q̃nto-
Lingua mala multiplex est ꝛ multa
mala operatur sermone xxi-cõsi-cj-
qclu-q̃rta-
Lingue vinculũ ẽ multiplex ꝑ-lviij-
qsidẽ-p̃ma-qclu-iij-
Lingue maxime insidiatur dyabol9
ibidem-
Linitio luti quid significat ser-lxviij
cõsidẽ-2-qclu-2-
Lippa est ratio quando intellect9 est
obscurus ibidem-
Lysania interpretatur sermone-xl-
qsidẽ-p̃ma-qclu-sexta-
Locus animax post mortem duplex
est sermone xlv-qsideratione q̃nta-
cõclusione-2-
Locus propzius habitationis xpi
ti quis est sermone xxiij-qsidera-
2-qclu-2-
Loca quatuoꝛ xpistus sibi appropri
auit sermone xv-cõsideratione 2-cõ
clusione p̃ma-
Locutio ꝛpoeis xpisti in sacramẽ
to sermone lxxx-contẽpl-iij-cõsidẽ
ratione iij-
Longanimitas quid sit ser-xlviij-
qsi-2-qclu-2-
Lucem xpistum sequi est vtile propt
ter tria sermone xxiij-p̃nãpali-2-
qclusiõe iij-

Idem ser·lxxi·q̄si·2·q̄clu·iiij·
Lucas manifestatio fit quadrupliciter ser·xviij·prima·2·cōclu·p̄ma· Idē ser·lxxi·q̄si·p̄ma·q̄clu·iiij
Lumen/lux/radius et splēdor dr̄nt f· xxiij·prima·p̄mo·q̄clu·p̄ma·Idem ser·lxxi·q̄si·prima·q̄clu·prima
Lumen est triplex ser·lxi·cōsi·2·conclusi·sexta
Lutū factū ex sputo quid significat ser·lxviij·q̄si·ij·conclu·p̄ma
Lux xp̄us dicitur sc̄dm humanā et diuinam naturam ser·xxiij·prima·p̄°q̄clu·2·Item ser·lxxi·q̄si·p̄ª·q̄cl·z
Lux ē quedam qualitas ibidē cōcl·2
Lux omnis alia a deo tenebris p̄mixtur ser·xviij·prima·2·q̄cl·p̄ª Idē ser·lxxi·q̄si·prima·q̄clu·iiij
Lux mūdi dr̄ est duplex modo ibidē conclū·quinta
Lux ap̄rie dr̄ est ser·xviij·prima·2 conclu·prima
Lux xp̄us expellit triplices tenebras ser·xxiij·prima·ij·q̄clu·iiij
Lux xp̄us illuminat triplicem vitā ibidē conclu·v·
Lux triplex est ser·xxxix·prima·iij· conclu·iij
Lux materialis fuit quinq; que lux spūalis/id est xp̄us fuit ser·xxiij· prima·2·conclu·vij·
Lux xp̄us est via veritas et bonitas ser·lxxi·q̄si·ij·q̄clu·iiij
Lux semp ē p̄ns ītellectui nostro licet nō q̄p̄hendam̄ ibidē conclu·iij
Lux diuina hz quadruplicē vtilitatem ibidē q̄si·v·q̄clu·2
Luxuriosi cōspuunt xp̄m ser·xxxix· prima·2·q̄clu·iiij

Luc̄ tempꝰ requirit debitā dispositionē ibidem conclu·sexta

Legātur lrā M

Magdalene devotio ē in seruore·
Magi qui erant et vnde venerunt f·xxiij·q̄si·p̄ª·q̄cl·i·2·z·2·9
Magi quesierūt xp̄m i ihrlm ap̄ quatuor ibidem q̄clu·vi·
Magni meriti sūt p̄dicatores apud deū ser·lxiij·q̄si·iij·docu·iiij
Magnificatio xp̄i habet quadruplicem actū ser·ix·q̄si·iiij·q̄clu·iij
Malū vel bonū reddere ē multiplex ser·xxix·q̄si·p̄ma·q̄clu·iiij·
Malū vel malicia sc̄dm b·ē duplex ser·xlvi·docu·ij
Mali separabuntur a bonis in iudicio tripliciter ser·xlv·q̄si·iij·q̄clu·2
Maliciam iudeorū quare xp̄us declinauit ser·lxxviij·q̄si·iiij·p·to·
Malum culpe deterius est q̄ malū pene ser·lxi·q̄si·ij·q̄clu·iij
Malū p̄mittit dr̄ fieri ap̄ter tria f· xxxiiij·prima·iij·q̄clu·2
Malos et bonos p̄mittit dr̄ simul stare ap̄ter rationes ser·xlv·cōsi·iij· q̄clu·p̄ma
Mala nō agere nō sufficit ser·sm·cōsi·de·prima·cōclu·iiij
Mala xp̄isto elata fuerūt quinq; f· xxxix·prima·2·q̄clu·z
Maloz p̄speritas nos dēbz nos scandalizare ser·lv·q̄si·p̄ma·q̄clu·iij
Maliciā est quintuplex quam excludit dilectio proximi ser·xxxi·prima ap̄a·ij·conclu·ij
Māhu interpretatur sermone·81·q̄ sideratione prima·documento·2· in fine

Manere in sermone quid sit sermõe xxi·q̃si·v·q̃clu·ij·
Manichei errõe ibidẽ·q̃si·p̃a q̃cl·v·
Mandatoz̃ obseruantia an suffiat ad salutẽ ser·8∧·q̃si·ij·dubi·p̃ma
Manducatio et refectio xp̃isti quid significat ꝑ·lxiij·q̃si··ij·doct·iiij·
Mansiones inferni quatuoꝛ sunt ꝑ·lxxxij·q̃si·v·
Mansuetudo quid est sermone ·vij·cõsi·p̃ma·q̃clu·vi·
Manus dyaboli duplex est ser·∧8·cõsidẽ·vij·q̃clu·ij·
Marci9 quadruplicã misterio fuit cõ secratus sermone lxxxij·q̃si·iiij·
Mare est coꝛ humanũ sermõe xxxij p̃cin·p̃mo·q̃clu·iij·
Maria doꝛ luna ꝑ ij·q̃si·ij·p̃te p̃ma
Maria fuit ydonea mater cristi ꝓ ter sex sermone vij·cõsideratiõe p̃a·q̃clusiõe vi·
Maria fuit p̃eseruata a quadrupli cã ꝛe ibidẽ q̃si·ij·q̃clu·v·
Maria fuit plena triplicã gracia ibidẽ
Maria int̃pretatur sermone xvij·cõsi·ij·q̃clu·p̃ma·
Marie tres ꝑ·lxxxviij·q̃s·p̃a·q̃cl·ij
Maria meruit conc̃epere xp̃istum et quomodo·sermõe xiij·p̃nãpali·ij·cõclusiõe iiij·
Marie tres p̃fecerũt vitã actiuã ser·lxxxviij·cõsi·p̃ma·cõclu·ij·
Mater dei tota et vera fuit Vgo ma ria ibi·p̃n·p̃mo cõclu·iiij·
Martiriũ est meritoꝛiũ quando ha bet tria ser·liij·q̃si·ij·q̃clu·v·
Matrimoniũ quid sit ser·vij·cõsidẽ·ij·q̃clu·iij· Item ser·xiij·p̃cinãe p̃mo·q̃clu·p̃ma·
Matriõniũ et spõsalia differũt ibidẽ
Matrimoniũ vex fuit int̃ mariam et ioseph ibidem cõclu·ij·
Matrimoniũ habet tria bona q̃ que sunt ibidem·
Medela quadruplex·sermõe·xxv·ante q̃sideratiõnẽ·
Mediatoꝛ noster fuit crist9 ꝑ·lxxxi·p̃cinã·iij·
Mediaus nr̃ fuit xp̃s ĩ passiõe ibidẽ
Mediaus celestis scd̃m conditionem vulneꝝ medicamenta ordinauit ꝑ·lxxxi·p̃na·iij·
Mediana est bona quadruplicã ãrã stantia vallata·sermone lix·cõsidẽ·ij·cõclusiõe·ij·
Mendaciũ q̃d sit·sermõe lxi·cõsi·iij·
Mendici et paupeꝛes differũt ser·lv cõsidẽ·p̃ma·q̃clu·vi·
Mendici lazari indigentia ostendit ibidem q̃si·ij·q̃clu·vi·
Mens hominis obscurata est in se sermõe xliij·q̃si·v·cõclu·p̃ma
Mens hominis significatur ꝑ agꝛ sermõe xxxvij·p̃n·iij·q̃clu·p̃ma·
Mensa dñi valde mirabilis est quia plura fragmenta q̃ꝑ feraula ser·lxv cõsidẽ·ij·doct·iiij·
Mentiri et mendaciũ dicere differũt sermõe lxi·cõsi·iij·
Mercatoꝛes ingrediũtur vineã ha ra tercia ser·xxxvi·p̃n·ij·
Mercenariꝰ duplex ꝑ·∧·q̃s·t·q̃c·ij
Mercenarij ꝓhibebãt ab esu agni paschalis ser·lxxxi·q̃si·iij·nota·ij·
Meteri tm̃ in hac vita possumꝰ ser·xlv·q̃si·p̃ma·q̃clu·p̃ma·
Idem ꝑ·lxx·q̃si·iiij· Item ꝑ·lxxix·q̃si·ij·cõclu·ij·

Meteri nō possum⁹ ex puris naturalibus ser⁹ xlviij⁹ q3 i ij⁹ q3 clu⁹ 2

Meteri beatitudinē sol⁹ homo p̄t ꝑ lvi⁹ q3 i 2⁹ conclu⁹ pzima

Meteꝛi p̄mam gꝛaciā sibi ex q3digno nemo p̄t ser⁹ xvi⁹ q3 clu⁹ iiij

Meritū adipiscendū requirit q̄tuoꝛ ser⁹ lxxxi⁹ doc⁹ 2⁹

Meritum triplex scilz cōgrui digni et cōdigni ser⁹ vij⁹ q3 i 2⁹ q3 cl⁹ v⁹ ꝓdē ꝑ xiij⁹ pzima⁹ 2⁹ q3 clu⁹ iiij

Meritū xp̄i in infinitū exœdit meritum aliꝯ ser⁹ xij⁹ pzima⁹ z⁹ q3 clusi⁹ q̄ta ꝛa finem

Meritū passionis xp̄i ꝓbat finitū ꝑ xlix⁹ q3 i p̄ª⁹ conclu⁹ vi⁹

Meritū q̄ terminat̄ i hoīe mꝛiēte ibidem consi⁹ 2⁹ doc⁹ sexto

Meritū ad ipsum gaudent tria ser⁹ lxxviij⁹ q3 i v⁹ conclu⁹ pzima

Meritum vī habet ꝛiginem et que disponūt ad meritum sermo⁹ lxxix⁹ pzima⁹ 2⁹ conclu⁹ iij

Meruit xp̄us per suam passionē sufficienter pro omnib⁹ sermo⁹ liiij⁹ cō side⁹ p̄ma⁹ conclu⁹ v⁹

Meruit xp̄us solis p̄destinatis ianue ꝛeptionem ibidem conclu⁹ sexta

Meruit nobis xp̄s gꝛaciam ꝑ xiij⁹ pzima⁹ p̄mo⁹ cōclu⁹ 2

Meritoꝛia fuit nobis xp̄i passio ꝓpt̄ tria ser⁹ lxxviij⁹ cōsi⁹ v⁹ cōclu⁹ p̄ma

Meritoꝛū ꝛetributio ad iustitiā distributiuā p̄tinꝛ ser⁹ xlv⁹ q3 i p̄ª⁹ q3 cl⁹ 2

Meruerūt antiq̄ pꝛes acceleꝛationem incarnationis xp̄i ē in A sub accelꝛatione

Messis tempe aut vindemie an liceꝛ emere vinū aut auenā vt post meꝛ⁹ vēdatur ser⁹ xlvi⁹ doc⁹ q3 ꝛi⁹ iij

Militia quadꝛuplex ascendit cū xp̄o de inferno ser⁹ lxxxvi⁹ cōsi⁹ v⁹

Milites hꝛa sexta ingꝛediūt vineā sermo⁹ xxxvi⁹ pzima⁹ 2⁹

Ministꝛatoꝛes duplicꝛ ser⁹ xxvij⁹ conclu⁹ iij⁹ arca 2⁹

Ministꝛoꝛū ecclesie officiū quatuoꝛ requirit ser⁹ lvij⁹ q3 i iij⁹ cōclu⁹ iij

Mirabilia ex pte mꝛis glōsi quauꝛ fuerūt ser⁹ lxxxij⁹ consi⁹ vi⁹

Mirabile triplex in sanguine xp̄i ser⁹ lxxxv⁹ pzima⁹ 2⁹

Mirabilia q̄tuoꝛ sanguinis xp̄i ibidem⁹

Miraculū quid est ser⁹ xiij⁹ pzima⁹ z⁹ conclu⁹ iij

Miraculū maximū est ꝛsurrec⁹ mꝛtuoꝛū ser⁹ 92⁹ articulo⁹ xv

Miraculū fecit xp̄us in nupcijs ꝓpt̄ duo ser⁹ xxviij consi⁹ iij⁹ cōclu⁹ p̄ma

Miracula facta sunt in incarnatione ser⁹ vij⁹ consi⁹ iij⁹ conclu⁹ pzima

Miracula exœdunt naturā artem et consuetudinem sermo⁹ xvij consi⁹ ij⁹ conclu⁹ iiij⁹ ꝓdem sermo⁹ lxv⁹ consi⁹ iij⁹ conclu⁹ 2

Miracula magis fiebāt in p̄mitiua ecclesia q̄ modo pꝛopter rationes sermo⁹ iij⁹ cōsi⁹ vi⁹ doc⁹ p̄mo

Miracula faciebat xp̄us ꝓpter quatuoꝛ motiua ibidē consi⁹ v⁹ concl⁹ iij⁹

Miraculoꝛū q̄tuoꝛ sunt genꝛa ibidē consi⁹ vi⁹ doc⁹ ij

Miseꝛicoꝛdia quid sit sermo⁹ lxix⁹ ante consi⁹

Miseꝛicoꝛdia dei ꝛca penitentes ostenditur quadꝛuplici exemplo ser⁹ lxv⁹ consi⁹ iij⁹ conclu⁹ ij

Misericordia ⁊ iustitia sunt cristo ap
propria ꝑ. lxiiij. q. iij. doc. ꝓmo
Misericordia vestis quedā est. et est
duplex Et requirit quatuor virtutes
ser. xxxviij. q. ꝑ. q. clu. iij. ⁊ v.
Misericordia dei ē ꝓmptissima ad in
dulgendū ser. xl. q. iij. q. clu. ꝓma.
Misericordia dei apparuit in nob mul
tipliciter ser. xvi. q. clu. iij.
Misericordie opera deo accepta tria
faciūt ser. xlv. q. iiij. q. clu. ij.
Die aliquas q̄ sit ꝑ. xlv. q. ij. do. ij.
Misericordie opa vilitates septē ser.
xlv. cōsi. iij. q. clu. ij.
Misericors deꝰ magis est q̄ iustus
ser. lxiij. q. iij. doc. ꝓmo.
Hodie stia quid sit ser. v. q. ꝑ. q. cl.
iij. Item ser. xxxij. q. ij. q. clu. v.
Hoyses interpretat sermōe. lxvij.
Hoyses ⁊ helyas apparuerūt in trāf
figuratiōe supra in Helyas
Honimentū quid est et unde dicat
ser. lxx. q. iij. arca ⁊ y
Honimētū ē quale fuit ser. 88. q.
ij. q. clusiōe ij.
Hōs duplex est ꝑ. xxx. pn. ꝑ. q. cl. iij
Hōs quidā pnia ē ser. li. q. clu. ꝑ.
Honsad testimoniū proferēdū est
queniens aliter quicq; ser. l. q. ꝑ. q.
doc. vi.
Horas quid ē ser. lxxxij. cōsi. ꝓma.
Horas duplex ē ꝑ. 9. q. ij cē 9 de
fectū Item ꝑ. lxx. q. iij. arca ∧ y.
Horas triplex ē ꝑ. lv. q. ij. q. cl. ij.
Item ser. xxij. q. ꝑ. arca finē.
Horas est pena peccati ꝑ. lxx. q. ij.
q. clusione ꝓma
Horas corporalis habet sex conditio
nes ser. xxi. q. ꝑ. ꝓma. q. clusi. v.
arca secūdū diē in 2ª expōe
Horas spiritualis sit ad similitudinē
mortis corporalis ibidem
Hortis cristi sex utilitates ꝑ. lxxxiij
cōsi. ꝓma. cōclu. ꝓma.
Hortis xpisti tria motiua sermonis
lxxxij. cōsi. ꝓma. q. clu. ꝓma.
Hors xpisti ab eterno fuit previsa
ser. lxxvij. consi. ꝓma. q. cl. ꝓma.
Hors xpisti expediebat hoi propter
q̄tuor ibidē q. si. ij. q. clu. ij.
Hors xpisti fuit prenūciata a quatuor
apīis ibidē q. si. iij. cōclu. ij.
Hors xpisti cōparatur quatuor rebus
ibidē q. clu. iij.
Hors quadruplex est ser. 92. ar. 1°
Hors quid est. ⁊ mors secūda quid
est ibidē ar. 2°. q̄sti. iij. ⁊ iiij.
Hortis triplex causa/sola voluntas
est ser. lxix. q. si. ij. cōclu. ij.
Hortis xpi intentatio triplex habuit
progressū ser. lxxvij. cōsi. iij. q. cl. ij.
Hortē triplex iduat peccatū Et que
sit mors aīe ser. lxix. q. si. 2. q. clu. i.
Hosei xpisti ꝙ oportebat propter sep
tem sermone. lxxxx.
Hosei dicūtur quidā peccato quidā
in pcto ser. lij. consi. iij.
Hortuos tres suscitauit dominꝰ ꝑ.
lxx. cōsi. 2. q. clu. iiij.
Hotus liberi arbitrij duplex est ꝑ.
xviij. ꝓn. 2. q. clu. 2. Item ser. xlix.
consi. 2. do. quito.
Hotus sensualitatis quis sit ꝑ. lxvi
consi. 2. conclu. ꝓma.
Hūdus q̄paratur mari propē mul
ta ser. lxxxxi. doc. ij.
Hūdus dicitur oriens propter tria
ser. xxiij. q. ꝑ. ꝓma. q. cl. vi. do. ij.

Mūdus dr̄ăpit q̄dr̄upliăt ſer·xliij· q̄ſi·p̄ma·q̄clu·iij

Multitudo duplex eſt ſer·lxix·q̄ſi·j· conclu·p̄ma

Multitudo p̄ccatoꝝ̄ non p̄ecludit quin deꝰ miſereatur ſer·lxv·conſi·ij· dcau·ij

Murmuratio aliq̄n idem eſt q̄ ām ratio ſer·xxxvi·p̄zima·iiij·q̄cl·p̄ª

Mutata re/ tripliater p̄t cariꝰ vendi q̄ fuit empta ſer·xlvi·dcau·iiij·ſub quarta veritate

Mutuatio campſoria an liĉita ſit ibi dem ſub·v·veritate

Mutuitas in dilectione quid ſit ſer· xxxi·p̄zima·p̄°·q̄clu·v·

Mutuitas dilectionis hȝ quiq̄ ſer· xxvij·q̄clu·iiij

Mutua dilecᵒ requirit quiq̄ ſer·xxxi p̄zima·p̄°·q̄clu·vª·

Hēq̄tur trā M

Naaman interp̄tatur ſerō·lix· q̄ſi·iij·q̄clu·iij

Naym interp̄tatur ſer·lxix·ante q ſide·

Naſci xp̄m de feĉa ſine viro fuit cō uenies ſer·vij·q̄ſi·p̄ª·q̄clu·v·

Naſci debuit xp̄s de Vgine ibidē cō ſide·iij·cōclu·2·Idem ſer·xvij·con ſide·2·q̄clu·p̄ma

Naſci ex deo fit dupliater ſer·xviij p̄zima·ȝ·q̄clu·iiij

Natiuitas xp̄i cumpnat diuĉias de liĉas et honeſtas ſer·xv·q̄ſi·iiij

Natiuitas xp̄i p̄° nunĉata fuit paſ toribꝰ et quare ibidē conſi·v·cōcl·ij·

Natiuitas xp̄i multū q̄ueniebat ibi dem q̄ſi·p̄ma·cōclu·p̄ma

Natiuitatē ſp̄ualem quatuoꝝ oſten dunt ſer·xvij·q̄ſi·iij·q̄clu·2

Natura hominis qualis fuit añ p̄c ctū quo ad corp9 et aiam ſer·xlvi· dcau·p̄mo

Natura hominis vulneratur p p̄c ctum quadr̄upliater ſer·xlix·q̄ſi· p̄ma·q̄clu·p̄ma

Natura homis multipliater vulne ratur ſer·lix·ante conſide·

Natura hois in ſe nō ē niſi tenebra ſer·lxxi·q̄ſi·ij·q̄clu·ij

Natura hois q̄patur ſpeculo ſer·p̄ mo·q̄ſi·p̄ma·conclu·ij

Natura hois fuit redēpta q̄tuor ſer·2·q̄ſi·2·p̄te p̄zima

Natura hois p incarnationem ē co taliter reſtaurata ſer·xiij·p̄zima·iij conclu·2

Natura hois inualida eſt ex ſe ad re cupandū ſtatum gr̄aĉe ſer·xvi·con cluſi·p̄zima

Natuꝝ humana hȝ duo extrema ſ· xxiiij·q̄ſi·vij·ſtella iij

Natura humana vel mēs hominis ſignificatur p̄r agnum ſer·xxxvij· p̄zima·iij·conclu·p̄zima

Naturas quatuor xp̄iſtus aſſump ſit ſer·8ª·p̄te·2·q̄ſi·iij

Naturalia pura non ſufficiunt ad q duĉendum nos in regnum ĉeleſtem ſermo·xxxiij·p̄zima p̄a·p̄zimo·con clu·p̄zima

Natus eſt xp̄iſtus tempore p̄ces propter tria ſermone xv·cōſide·p̄i ma·conclu·p̄zima

Naues due ſunt homini neĉeſſarie ſer·li·tĉia·p̄zin·ante conclu·

Nauicula quid ſignificat ſer·xxxij· p̄zima·iij·conclu·p̄zima

Nazareth interpretatur ser·xv·q̄si ij·q̄clu·p̄ma Ite p·xxij·q̄si·iij·
Nazareus interp̄tatur ser·lxxxviij q̄sidcratiõe terdia
Necessariũ/q̄gruũ et expediens differt ser·lxxxiiij·q̄si·p̄ma·q̄cl·p̄ª·
Necessitas non potest humana voluntas sed manuduã sermone·lxiij q̄sidcratiõe iiij ·dcaumẽto ij·
Negociatio habz multa pcccata annexa ser·xl·q̄si·ij·
Negociũ apostoliũ quid sit & in quibus consistit sermõe xij·pzinã·ij·cõclusiõe p̄ma et·ij·
Negoꝯiarnaᵐ fuit ꝑhatũ ibidẽ
Nescientia et ignozantia differunt supza Ignozantia
Nescientia est triplex sermõe lxxi·q̄si·iiij·q̄clusiõe ij·
Nescientia vñ causatur ibidẽ q̄cl·iij
Nestozij errꝛe ibidem·q̄sidc·p̄ma·q̄clusiõe quĩta·
Nobilitat nos sanguis xpisti triplicatꝛ ser·lxxxv·pzin·ij·
Nomen ĩponitur a pzopzietate rei ser·vij·q̄si·iij·q̄clu·ij·
Noñihu hz q̄druplicẽ vtilitatẽ ibidẽ
Nomen habet pzopzietatẽ rei expzimere ser·xxi·añ q̄si·
Nomen iheſu de hoc vide multa ibidem q̄si·ij·p totũ
Nomina pcccatoꝝ seu peccati ponũtur ser·viij·q̄si·p̄ma·q̄clu·p̄ma·
Nominatur cristus septẽ noibus ꝑ·lxxxi·dcaumẽto
Notiãa dei sermone·xlviij· cõsi·ij· dcaumẽto p̄mo et 2°
Nuditas quid est sermõe xxxiij·q̄si p̄ma·q̄clusiõe p̄ma

Nudi an induti sancti resurgent· ser·92·ar·viij·q̄sti·p̄ma·
Numerꝰ p̄destinatoꝝ est certus ꝑ·iiij·q̄si·p̄ma q̄clu·iiij·
Numismata verba dei sunt sermõe lxxi·q̄si·v·q̄clu·v·
Nunc aliquod est in quo meritũ terminatur & incipit premiũ Et multa de hoc ser· xlix·· dcau·vi ·

Sequitur de littera O

Obedientia quid sit ser·vi·q̄si· quarta·q̄clusiõe ij·
Obedientia multiplex est ser·lxxvi q̄si·iij·q̄clu·p̄ª·
Obedientialẽ potentiã ad graciã adiscendã quilibz habet in se ser·lxvi q̄si·p̄ma·q̄clu·p̄ma·
Obligatio ad habendũ graciã ser·iij·q̄si·p̄ma· Idem ser·ix·q̄si·ij q̄clusiõe p̄ma
Obsecratio & oratio differũt ser·v·q̄sidc·ij·q̄clusiõe i ij·
Obstaculũ introitus paradysi quod fuit ser·xlix·q̄si·p̄ma·q̄clu·vij·
Obstinatio quid sit ꝑ·xlvi·dcau·vi·veri·quarta·
Obstinatio hz q̄tuoz gradꝰ ibidẽ
Obstinatio est peccatũ in spiritũ sanctũ ser·lxx·q̄si·iij·
Obstinatus in hac vita finaliter nemo est ser·xlvi·q̄si·iiij·q̄clu·iij·
Occidunt xpistũ readuantes ser·xxxix·p̄zin·ij·q̄clu·iiij·
Odiositas malũ opat ꝑ·36·añ·q̄si
Octauiani tẽpoze cristus natus est ꝑter tria ser·xv·q̄si·p̄ma·q̄cl·p̄ª·
Oculus dei est duplex sermõe xlix·q̄si·ij·dcau·terdio·
Oculi iha q̄ sint ser·lxv·añ q̄sidc·

Occupatio laboris honesti valet ad hoc vt quis ꝓtingat ad ꝓfectionem virtutū ser. ix. cōsi. ꝑma. ꝙclu. ꝑma

Odire malū in ꝓmo licet ser. z. conclu. z. circa nonū

Odiū causatur ex reprehensioē malorum ser. lxiij. consi. z. ꝙclu. z

Officiū angelor in trib9 oñditur ꝓ. xxxiij. ꝓmā. iij.

Officiū ministrorū ecclesie quatuor requirit ser. lvij. ꝙsi. iij. cōclu. z.

Olcū hz q̄nq; ꝓprietates ser. lxiij. consi. ꝑma. dicas. z

Opa ex caritate facta valent ad sex ser. lij. ꝙsi. z. ꝙclu. z

Opa carnis contrariantur fructib9 spūs sancti ser. lvi. ꝙsi. z. concl. z

Opera quatuor difficilia sunt penitēti ser. lxvi. consi. z. conclu. z.

Opera nostra bona peruipendere debemus ser. lxxvij. conside. z. conclusi. iij

Opera° debita alicuius īstrumēti requirit tria ser. lx. conside. z. conclusi. sexta

Opera° omniū virtutum est vna ꝓ. lxvij. consi. z. conclu. z

Operatio meritoria est in hac vita tm̄ ser. lxxi. consi. v. conclu. z. Idem ser. lxxix. consi. z. conclu. z

Operationes virtuose sunt cause dispositiue ad meritum sermo. lxxix. cōside. z. conclu. z

Operarij quintuplices mittūtur in vineam sermo. xxxvi. ꝓmā. ij

Operū misericordie vtilitas sermo. xlv. consi. iij. conclu. ij

Opinio iudeor z paganor de dilectione inimicorum est varia ser. lxix. consi. ꝑma. conclu. ꝑma

Opus creationis includit tria attributa sermo. xvi. conclu. ꝑma

Opus reformationis hominis requirit eadem tria ibidem conclu. ij

Opus virtutis q̄uo sit in deo ser. xvij ꝓmā. ꝑmo. ꝙclu. iij

Opus vel officium pastoris consistit in sex sermo. xvij. conclu. z

Opus nostrum habet rationem meritj ex duobus sermo. xlv. consi. iij. conclu. ij

Opus misericordie deo acceptum tria facit ibidem consi. iij. conclu. ij.

Opus bonum tria requirit ser. xlix. consi. ij. conclu. iij

Op9 bonū sine duob9 fieri nō potest sermo. lxvi. consi. ꝑma. conclu. iij.

Opus patris celestis q̄d est ser. lxij consi. z. dicas. quinto

Opus nostrum meretur ex cōdigno ser. lxxi. consi. v. conclu. z

Opā quatuor fient circa extremū diem iudicij sermo. 92. articulo q̄nto

Oportunitas est in quadruplici differentia sermo. lxiij. consi. ꝑma. conclu. ꝑma

Oratio xpisti non sibi sed nobis ꝓfuit sermo. lxx. consi. z

Oratio exaudibilis est propter quatuor sermo. liij. conside. z. concl. iij

Oraculū quid est sermo. xij. ꝓmā. ij. conclu. z

Ordei ꝓprietas sermo. lxv. consi. ij. dicas. iiij

Ordo quid sit sermo. xxxiij. consi. ꝑma. cōclu. sexta circa quartū

Oriens dicitur mūdus ꝓpter tria ꝓ. xxiij. ꝙsi. ꝑma. cōclu. sexta

Oziens dicit xpc ibi ꝙclu-pma
Origenis errores ser-xlv-consi-v-cō clu-prima
Originalis iustitia qd sit sup in iustitia originali
Originalis culpa non fuit in maria ser-lvij-cōsi-ij-conclu-v-
Origo magor qui xpm visitauerunt supra in magi-
Ornamēta quatuor moralia fuerūt in virgine benedicta z que sermo-vij ꝙsi-2-ꝙclu-vi-
Oues circte de templo qd significant ser-lxvi-ante cōside-
Ozānā interpretatur sermo-lxxviij-cōsi-2-cōclu-iij

Pdeqtur lrā P

Pacientia qd sit ser-iij-ꝙsi-iiij-cōclu-pma Item ser-xxix-ꝙsi-ij-conclu-iiij-
Pacientia turris est anime ser-lvi-ꝙsi-pma-conclu-iij
Paganor dilectio erga inimicos ꝓ-xlij-consi-pma-conclu-prima
Panes quinq pessimi ser-lxv-consi-ij-dou-iiij
Panes quinq optimi illis cōtrarij ibidem
Panes empticij qui sunt ibidem do cumē-iij-
Panis tritice9 z vinū vite solum est materia sacramēti eukaristie sermo-lxxx-ꝙpl-ij-consi-2
Parabola quid sit ser-xxvij-prima-pmo-conclu-quinta
Parabolis xpūs vsus est pter sex rationes ibidem
Paralitious iacet in lecto prōpter quatuor sermo-xli-conside-2-dou mē-sexto
Paralitious in lecto torquetur sc3 an te casū et post casum ibidem
Passio xpristi fuit suppliciū/opprobriū/pēnaū et exemplum ser-lxxxij prima-pmo-ij-iij-z iiij
Passio xpristi fuit dolorosa triplicā rōne ibidem prima-pmo
Passio xpristi fuit turpis q̄druplicā rōne ibidem prima-ij
Passio xpristi nos liberauit a q̄tuor ser-xlvij-consi-iij-ꝙclu-iij
Passio xpi pūisa et exhibita quō se se habeat ibidem
Passio xpristi quō fuerit finita et q̄ modo infinita ser xxviij-consi-iij-ꝙclu-iij Idem p3 ser-xlix-cōsi-pma-conclu-vi-rōe iiij
Passio xpristi fuit ordinata vt nos redimeret sermo-lxxvij-conside-iiij conclu-pma
Passio xpi adduxit nob temp9 reconciliationis ibidē conclu-z
Passio xpristi est nobis meritoria propter tria/et ad eam ymitandam hortamur triplicīter ibidem conside-quinta-conclu-ij-et iij
Passio xpristi corporalis suffecit ad soluendum debitum ibidem conside-sexta-conclu-prima
Passionis xpristi temp9/ordinem/locum et genus preordinauit deus sermo-lxxix-ante conside-z conside-pma-conclu-prima
Passionis xpristi participes si esse voluerimus tres requruntur ibidem conclu-iij

Passionem xpisti ignorabant iudei duplici ætate pauli sermo. lxxviij consi. vij cõclu. iij.

Pastoris officiũ ghistit in sex ℔. xvij cõsi. pma. cõclu. iij.

Pastor est ratio in ouili conscientie ibidem gclusione. 2.

Pastoris exemplo monemur aliqua facere ibidẽ gclu. pma.

Pastoribus primo nunciata est nativitas xpisti sermõe. xv. gsi. v. cõclusiõe. 2.

Paterfamilias deus est ser. xxxvi. prima. pmo. cõclu. iij.

Pater noster deus est propter quin q; ser. lvi. cõsi. pma. cõclu. pma.

Pati debuit xpistus propter septẽ virtutes innotescendas. ser. lxxxx. parte. 2. per totũ.

Paulus interpretatur sermõe xij. prima. pmo. cõclu. 2.

Paupertas est deo multũ grata ℔. lv. cõsi. pma. cõclu. vi.

Paupertas tollit tria impedimenta ibidem gclu. v.

Paupertas invalida est sine humilitate ser. xv. cõsi. iiij. gclu. 2.

Pauperes aliquos deus voluit esse propter quatuor sermõe lv. cõsideratione pma. cõclu. vi.

Pauperes aliqui sunt non mendici ibidem.

Paupertatem sũmã cristus habuit in nativitate ser. xv. gsi. iij. gcl. cj.

Pax multiplex est sermõe vi. consi. iij. gclusiõe. 2.

Pax quid est. et q multiplex est ℔. xxxiij. cõsi. pma. cõclu. 6.

Pax mala triplex est ibidem.

Peccate quid sit sermõe. lxvij. gsi. quarta. cõclu. 2.

Peccatũ nullum est simpliciter remissibile sed secm quid dicatur remissibile propter tres rationes ser. xxviij. gsidera. iij. cõclu. v. Idem ser. xlvi. dom. 2. veritate iiij.

Peccatũ in spiritũ sanctũ unde procedit ser. 96. dom. 2. verita. iij.

Idem sermõe. 16 cõsideratiõe pma. gclusiõe pma

Peccatum induat duplicem miseriam. et infert homini sex plagas et habet triplicem progressum ser. pmo. gsi. iij. cõclu. pma q 2.

Peccatum pena est septem defectus ducens in animam sermone iij. cõsideratione 2.

Peccatum quomodo dicatur nichil sermõe 18. prima. pmo. cõclusiõe iij.

Idem ser. 61. gsi. 2. gclu. 2.

Peccatũ ad duo ordinatur sermõe. 18. prima. 2. cõclu. 6. Idem patet sermõe 39. prima. iij. cõclu. 2.

Idem sermõe lij. cõsidera. iiij. gclusione. iij.

Peccatũ q vniuersaliter mala non sunt essentia vel natura aliqua ser. xviij. prima. pmo. gclu. iij.

Peccatum fit ex liberatione et peruersa intentione sermone xxiij. gsideratiõe vi. gclu. 2.

Peccatum ordinatur in quadruplex bonum sermõe lvij. gsidera. 2. gclusione pma.

Peccatũ multa mala facit et auferet triplicẽ bam ibidẽ gclu. 2.

Pcz vnũ p aliud posse eiá q̃dã est matũt de ly ℔. lviij. gsi. iij. gclu. ij.

Pcm ꝙ grā opponūtur ser·xix·ꝙsi·iij·ꝙclu·p̄ma Idem sermo·lix· consi·iij·conclu·p̄ma

Peccatum aliquis cōsideratur vl quantū fit innocumentū peccanti tantum/ vel innocumentum aliorū ser·lx·consi·p̄ma·conclu·2

Peccatum occidit animam sermo·lxij·ꝙsi·2·ꝙclu·2

Peccatum quadruplicāt repzesentat sementi ser·xxiij·consi·2·docu·2·Idem sermo·lxvij·consi·2·conclu·2·

Peccatum reperitur in naturalibus artificialib9 ꝙ moralib9 sermo·lxvij ꝙsi·iij·cōclu·2

Peccatum iduāt triplicem mortem ser·lxix·ꝙsi·2·cōclu·p̄ma

Peccatum hyemi comparatur ser·lxxv·ꝙsi·2·ꝙclu·iij

Peccatum subiat hominē dyabolo sermo·lxxvij·ꝙsi·vij·ꝙclu·p̄ma

Peccatum clōgat a deo ser·lxxix·cōsi·p̄ma·ꝙclu·p̄ma

Peccatum habet multa nomina ꝑter diuersos effectus sermo·xlvij·ꝙsi·p̄ma·ꝙclu·p̄ma

Peccatū quasi quibusdam gradib9 incalescit ser·xlvij·ꝙsi·p̄zima·ꝙclu p̄zma

Peccatū naturam vulneat quatuor modis ꝑ·xlix·cōsi·p̄a·ꝙclu·p̄a

Peccatū turpiter animā figurat ꝑter quatuor ser·li·conclu·iij

Peccatum originem hz a voluntate et generat rebellionem sermo·lij·cōsi·p̄ma·cōclu·p̄ma et ij

Peccatū est quedam mors spūalis mortificans bona opera ibidem ꝙsi·iij·ꝙcl·ij·et iij

Peccatū ex malicia grauius est ꝑpe duo ibidem consi·iiij·ꝙclu·p̄ma

Peccati venialis et mortalis differentia ser·xlvi·docu·2·veri·2

Peccati expulsio requirit assistentiā spūs sancti ꝑter quatuor rationes ser·lvij·ꝙsi·iij·ꝙcl·p̄ma

Peccati grad9 distinguūtur ab hēs ser·lix·ꝙsi·p̄ma·ꝙclu·ij

Peccati imūdicia detestenda est ꝑpe quinq; ser·lxi·ꝙsi·iij·arca si·

Peccati remissio requirit sex ꝑ·xxviij ꝙsi·iij·ꝙclu·iij·

Peccati ꝙmissio includit in se q̄tuor p̄cipuum vias ser·vi·ꝙsi·iij·cōclu·2·arca terāū

Peccati causa ꝙmissiua deꝯ est ꝑpe tria ser·xꝯ·p̄zma·iij·ꝙcl·2

Peccato mori et in pcō mori dr̄nt ser·lij·ꝙsi·iij·ꝙclu·2

Peccatoz dignꝯ est eterna pena ꝑter duo ser·xlv·ꝙsi·v·ꝙclu·p̄ma

Peccatoz optinet multas miserias ser·xlvij·ꝙsi·p̄ma·ꝙcl·p̄ma

Peccatoz nō habet vñ deo satisfaciat ser·lxxvi·ꝙsi·iiij·ꝙclu·iij

Peccatoz quantūcūq; magnꝯ despe rare nō debet ser·lxxviij·cōsi·p̄ma·ꝙclu·p̄ma

Peccatozes viuere aut deus sinit· sermōe·xxxiij·p̄zincipa·iij·conclus quarta

Peccatozum sex genera tēptant xp̄istum p̄zopter ser appzopziata sibi sermo·xlvij·consi·p̄zima·concluſi·2

Peccatozum vulnera putrefaciunt ꝙtuor sermo·xlix·cōsi·p̄zima·ꝙclu·2

Peccatorū remissio non fit sine gra tuito dono dei ser. lxxvi. q. sid. q. 2. clu sione pma.

Peccata cōmittimus tripliciter ser mone xc.

Pene infligūtur propt̄ multas cau sas ser. lxviij. q. sideratī. pma. 2. clu sione. iij.

Item sermone. lxx. q. sidēra. 2. 2. clu sione. 2.

Pene dāpnatorū cōsideratur duplici ter sermone. lv. q. sideratiōe. 2. cōclu sione. iij.

Penitētia quid sit scdz aug9 vide. vi. cōsi. iij. cōclu. pma Item ser. lxij. q. si. pma. cōclu. 2.

Penitentia mater est infinite poten tie ser. xxij. cōsi. iij. Idē ser. li. p totū. Item ser. lxvi. cōsi. iij. q. cl. pma et 2.

Penitētia habet quatuor fœmidan da sermone. lxvi. cōsidera. iij. cōclu sione. iij.

Pnia dēsertū dicitur qđ xpristus in trauit sermōe. xliij. cōsi. pma. 2. clu sione. ij.

Penitentia habet q̄nq; portiaus ser. xlix. cōsi. pma cōclu. v.

Penitentia perfecta requirit sex ser. li. cōclu. iiij.

Penitentia refrenat rebellionē ser. lij. cōsi. pma. cōclu. iij.

Penitētia est a deo et a nobis Et est multū meritoria et expulsiua pecca ti actualis ibidem considera. 2. 2. clu sione. pa. ij. et iij.

Penitentia est creatrix mediatrix et doctrix sermone. lij. q. sidera. v. cōclu sione. 2.

Penitentia habet efficaā ex passi one xpi sermōe. xlviij cōsi. pa. 2. clu sione. iij.

Penitentie signa q̄nq; sunt ser. vi. cōsi. iij. cōclu. ij.

Penitentie fructus sex sunt ser. li. cō clusione. v.

Penitentie causa duplex est p. xliij cōsi. pma. cōclu. iij.

Penitentie dispositio requirit q̄tuor ibidem.

Penitētie efficaca est i quadruplā differentia ser. xlvij. cōside. iij. 2. clu sione pma.

Penitentie partes tres sunt ser. vi. cōsi. pma. cōclu. 2.

Penitentie impedimenta tria sunt p. lxxvi. cōsi. 2. cōclu. 2.

Penitentiā per se aggredi nemo po test et aliqui introduc̄untur ad eā quā druplicater ser. xliij. q. si. pma. 2. clu sione tertia p totū.

Penitentiā agere volens debet habe re triplicem cognitionem sermōe li. 2. clusiōe 2.

Penitentiam vanam agentes qua tuor fuerunt sermone lxvi. cōsi. iij. 2. clusione iij.

Pniaz pfectā q̄tuor adducūt et qua tuor eam q̄sequūtur sermone lxxvi. cōsi. ij. cōclu. iij.

Penitēs tria debet exire ser. ẋ. pn. pmo. 2. clu. vi.

Penitēs an magis teneat ad grām actionem p innocens sermone lvij. q. si. vi. cōclu. ij.

Penitens magnos insultus per vi tia sustinet sermone xlvij. q. si. iij. 2. clusiōe. ij.

Penitētes et innocentes sūt filij dei ser. lvij. qsi. pma. qclu. pma.
Penitēti sunt opa quatuor difficilia ser. lxvi. ōsi. 2. ōclu. 2
Penitentē an deꝰ magis diligat ꝯ innocentem ser. lvij. consi. sexta. conclu. prima
Percussio triplex circa xp̄m passum ser. lxxxx.
Perfectio nō cōsistit totaliter in patria tate sed etiam in sequela xp̄isti sermo. lv. consi. prima. conclu. v
Perfectio vite requirit sex sermo. xx prima. iij
Perfectio vite requirit quatuor ibidē principa. 2
Perfectio spiritualis requirit tria ꝑ. xvij. consi. prima. qclu. quinta
Perfectionē duplicem opatꝰ ē s. s. in virgine gloriosa sermo. xvij. prima. pmo. qclu. quinta
Perfecti et imperfecti diuersimode inclinantur ad opera virtutum ser. lxiij. cōsi. iij. dcm. pmo
Peregrini leges duodecim sunt ser. 8ꝰ. pte 2. ꝙ totū
Periculū quadruplex existētibus in culpa ser. xliij. qsi. 2. dcm. pmo
Permissiua causa peccati deus est sermo. xxxiiij. prima. iij. concl. 2
Permittit deus mala fieri ꝓpter tria sermo. xxxiij. prima. iij. qcl. ij
Persecutionis xp̄isti a iudeis causa fuit timor mundanus ser. lxxviij. consideꝝ. pma. qclu. iij.
Persecutionem sustinere laudabile ē ꝓpter tria sermo. lxxiij. consi. prima. conclu. iij
Persecutionem vitare licet ꝓpter tria ibidem.
Perseuerātia duo dicāt sermo. xxv. consi. prima. conclu. iij. circa quartū
Perseuerantia quatuor bona faciat sermo. v. qsi. pma. qclu. iiij.
Perseuerantia innocentie quid meretur sermo. lix. consid. iij. conclu. iij.
Persona filij est nobis magꝝ diligibilis ꝓpter passionem quā sustinuit ꝓ nobis sermo. lxxxvij. consid. pma. conclu. sexta
Personarum acceptio apud deū nō est sermo. liij. qsi. 2. qclu. v.
Persuadere malum est occidere spiritualiter sermo. lxxiij. qsi. 2. qcl. 2ª
Petitio. oratio. obsecraº. ⁊ gratiarū actio differunt supra in gratiarū actio
Petitio nulla exaudibilis fuit ante passionem xp̄isti sermo. xxxij. principa. iij. conclu. pma
Petra est xp̄istus sermo. xxxv. principa. iij. conclu. 2
Parturitio spiritualis quid sit ser. vij. conside. pma. qclu. iij
Piscina habet quinq; porticus misticos sermo. xlix. conside. prima. conclusi. quinta
Pisces duo euāgelicī q̄d significāt et vbi nutriātur ꝑ. lxv. qsi. 2. dcm. iiij
Phanuel interp̄tat ser. xx. pna. iij. circa terā
Philippꝰ interp̄tat ꝑ. lxxviij. qsi. iiij qclu. 2
Plātata ⁊ radicata a deo sūt stabilita ser. lix. qsi. 2. qclu. v
Plato quid senserit de incarnatione passiōe ⁊ resurrectiōe xp̄i ꝑ. lxxxvij qsi. pma. qclu. quinta

Plenitudo triplex sermõe xij·pn·iij cclusiõe iiij·

Pontificatũ in cappha deus honorauit dono ꝓphete sermõe lxxvij·csi·ij·cõclu·iij·

Populus in ecclesia dei est duplex ser·xlvi·doct·v·

Pœne anime duplices sunt ser·lxix cõsi·pma·cõclu·iij·

Pœne diuerse sermone lxxliij·csidõe mtiõe iij·cõclu·2·

Potentia ad gratiam est duplex sermone vij·cõsi·2·cõclu·v·

Potentiã obedientialẽ ad gratiã habet quilibet viator sermõe lxvi·csi·pma·cclu·pma·

Preco comparatur moris xpisti sermone lxxviij·cõsideratione iij·cõclusione iij·

Predestinatio quid sit sermone xij·pnãpa·iij·cõclu·2· Idem sermone liij·cõsidẽ·pma·cõclusiõe·ij·

Idẽ ꝑ·lxx·csi·ij·ccl·ij· Idẽ sermõe lxvij·csidera·iiij·cclusione tertia·

Predestinatio quid importat sermone xij·pnã·iij·cõclu·2·

Predestinatio quẽ effectũ habet sermõe liij·cõsi·ij·cõclu·pma·

Predestinatio fit ex sola pietate dei ibidẽ cõclu·ij·

Predestinatio habet certitudinẽ ibidẽ cõclu·iij·

Predestinatio habet triplicem effectum in predestinatis sermone lvij·cõsideratiõe·iiij·cõclusio·pma·doctmento pmo·

Predestinatio iuuatur precibus sanctorũ sermone liij·cõsideratione ij·cõclusiõe pma·

Predestinatio passiua non conuenit xpisto scdm qõd deus sermone xij·pnã·iij·cõclu·2·

Predestinatio et adoptio quomodo differũt sermone xix·pnãpa·pmo·cclusione pma·

Predestinatio infallibiliter cõsequitur suũ effectum non imponens necessitatẽ et est pars prudentie sermone lxvij·cõsi·iiij·cclu·iij·

Predestinationis signũ est audire verbum dei sermone lvij·csidẽ·v·cõclusione iij·

Predestinatus quandoq; deseritur scdm presentem iustitiam ibidẽ conclusione iij·

Predestinatis solis xpistus meruit apertionem regni sermõe liij·cõsidẽ·pma cclu·vi·

Predestinatum aut deus permittit cadere sermone lvij·csidera·2·cclusione pma·

Predestinatũ peccatorẽ diligit deus plus ꝙ iustũ prescitũ sermone lxx·cõsi·pma·cclu·ij·

Predicatio apostolorũ dicit semination et messis ser·lxiij·cõsi·iij·doct·6·

Predicatiõis doctrina habet quadruplicem oportunitatem ibidẽ cõsi·pa cõclusione·2·

Predicator quid habet facere et qẽ sunt predicabilia per ipsũ ser·lxiij·csi·pa·doct·pmo et ij·

Predicator verbi dei debz habere patientiam iniuria illata sermõe lxxij cõsi·pma·cclu·vij·

Prelati primo mane ingrediuntur vineam domini sermõe xxxvi·prim·pa·ij·cõclu·pma·

Premiū eternū quid sit sermōe xlv cōsi·iij·cōclu·iij·

Premiū quando incipit sermōe xlix cōsi·2·dau·vi·

Premiū crescit ex tribus ser·xxxiij· prīnā·iiij·

Premiū celeste dicitur dari et reddi sermone xxxvi·prīnapali iij·conclusione 2·

Premiū promittitur inchoantibus sed datur perseuerantibus sermōe vi cōsi·p̄ma·cōclu·p̄ma·

Prerogatiue quatuor sunt in angelica salutatione sermone vij·cōsidē·2·cōclusione v·

Presto et semper prope est deus sibi seruientibus sermone v·cōsi·2·cōclusione p̄ma et 2·

Presumere de se nullus debet sermone x·cōsi·p̄ma·cōclu·iiij·

Preuaricationis quadruplex via ꝑ·vi·cōsi·iiij·cōclu·2·

Preuisio mortis cristi ab eterno ser· lxxvij·cōsi·p̄ma·cōclu·p̄ma·

Primitas quadruplex reperitur ꝑ· xviij·prīn·p̄mo·cōclu·p̄ma·

Principes mūdi quomodo dicatur fortes sermone lxxviij·cōsi·vij·cōclusione 2·

Principia duo rerū omniū quidā puerunt sermone lviij·cōsid·iij·cōclusione p̄ma·

Principiū peccati voluntas est ser· iij·cōsi·p̄ma·

Priuilegia quatuor habent perseuerantes in vita contemplatiua ꝑ·xx· prīnci·iij·cōclu·iij·

Probatio duplex est ser·xc

Progressꝰ in anima quadruplex ꝑ· xli·cōsi·2·dau·vij·

Progressus peccatorꝝ quomodo fiat sermōe ·xlix·cōsi·p̄ma·cōclu·iij·

Progressus curationis anime fit in triplici gradu ibidem cōsidē ·2·de augmento vi·

Progressum triplicē habuit intentatio mortis xp̄isti a iudeis sermone lxxvij·cōsi·iij·cōclu·2·

Proficere in virtutibus videtur sonare imperfectū sermone ix·cōsi·p̄ma cōclusione iij·

Profuit deum fieri maria nobis figuraliter ibidē cōclu·iiij·

Profectꝰ spiritualis in nobis est duplex sermone p̄mo·cōsidē·iij·cōclusione 2·

Prophetare cōtingit ignorantes et malos sermone lxxiij·cōsi·iij·cōclusione 2·

Prophetando caypphas potuit peccare et quomodo non sermone lxxvij· cōsi·2·cōclu·p̄ma·

Prophete dolosi qui sint sermōe iiij· cōsi·iij·versus finem·

Propitiationis spes non debet esse sine metu sermōe lxxvi·cōsi·2·cōclusione p̄ma·

Propria duplicia appropriāt xp̄o sermone xviij·prīnapa·iij·cōclusione p̄ma

Propriū humane nature est triplex ibidem·

Propriū diuine nature in cristo est quadruplex ibidē

Propriū veritatis quid sit ser·lxxij· cōsi·p̄ma·cōclusiōe p̄ma·

Prouidētia ꝙ p̄destinaꝯ quo dicūt ꝑ· xxxij·p̄n·iij·cōclu·2·

Prudētia habet quadruplicem ꝙsidē rationem ser·88·ꝙsi·iij
Prudentia hꝫ duo officia ser·xxviij·ꝙclu·iij
Prudentia assimulatur astutie serpē tis propter quinq; ibidē
Prudētia est duplex ser·xxix·consi·pma·ꝙclu·pma
Prudētia carnis est fugienda ibidē conclu·2
Prudentia habet quatuor actus ser·xliij·consi·pma·cōclu·iij·arm 2m
Prudētia spūs quid est ser·liij·ꝙsi·2·ꝙclu·iij
Prudētia quid sit ser·lxiiij·cōsi·iiij·dcm·iij·
Pudor malꝰ est vitiulum quoddā ꝑ·lxxviij·ꝙsi·vij·conclu·sexta
Puer hñs quinq; panes ⁊ duos pis ces quesit ser·lxv·consi·2·dcm·iiij
Puer ihesus nomine est trib9 prero gatiuis sermo·vij· considē·iij· con clusi·iij
Pugil noster fuit xpūs in passione ser·lxxxi·prima·iij
Purificatur penitens per sex opera satisfactionis sermo·xxviij·consid·iij·conclu·quinta
Puritas quintuplex est quam opera tur in nobis gracia ſ·ſ·ser·xxvi·con si·pma·ꝙclu·pma

¶ Jncipit trā R

Quadriduan9 quid significat ꝑ mone lxx·ꝙsi·iij
Quātitas resurgentiū ser·92·arti culo septimo
Quercre gloriā non debem9 nobis ex opere bono sed deo ser·lxxij·cōsi·2·cōclu·quinta
Queritur ihesus a multis ⁊ diuersi modo ser·xxiiij·notaⁿ·ante ꝙsi·idē ser·lxxiiij·ꝙsi·pma·ꝙclu·pª
Querunt gracia quatuor genera ho minū et nō inuenitur nisi in triduo cuilibet statui ꝙpetenti ser·xxvi·ꝙsi·iiij·ꝙclu·2·
Querūt perfecti/plati/pcores/celes tia in triduo ibidem
Querend9 quo est ihesus ser·xxiij·ꝙsi·viij·ꝙclu·iij
Quesierunt magi ihesum ihrusalē et quare ibidē consi·pma·ꝙclu·vi
Querend9 nusq; est deus nisi in mē te deuota ibidē consi·iij·ꝙclu·2
Quietare vltiate appetitum homis quid potest ser·xxi·ꝙsi·pª·ꝙcl·v
Questio triplex ad quā negatiue ē ēndendum ser·vi·ꝙsi·iij·ꝙclu·iij
Quinquagesima q̄re sic dr ser·xxxix prima·pmo·ꝙclu·2
Quinta feria est quadruplia ministe rio ꝙsecrata ser·lxxx·cōtempla·iiij·consi·tercia

¶ Jncipit trā R

Radicata a pre/sūt stabilitas ꝑ· lxi·ꝙsi·2·ꝙclu·v
Radius/splendor lux et lumen dif ferunt sermone lxxi·conside·prima·conclu·prima
Radix meriti fundatur in gracia gra tum facere sermo·xxxvi· prima·iij· conclu·2·
Ramos de arboribus carpere quid significat sermone lxxviij·consi·2· conclusi·iij

Ratio humana in diuinis rebus est multū defiaens sermone l cōsi iij cōclusioē ꝑma.

Ratio nostra lippa est sermōe lxviij cōside 2 cōclu 2.

Ratio est vis anime sermōe xx pn ꝑmo 2clu 2. Idem sermōe lxx cōsi ꝑma cōclu iij.

Ratio ponit minoꝝē in syllogissimo ꝓactico sermōe xi cōsi ꝑma cōclusione vi.

Ratio est rex ⁊ pastor et habet sex facere ser xvij cōsi ꝑa cōcl ij et iij.

Rationis recte sequi tenemur dictamen ser lxix cōsi iij cōcl 2.

Rationis actus quatuor sunt ser 9ꝫ cōsi ꝑma 2clu iij. Idem ꝑ xliij cōsi ꝑma 2clu ꝑma.

Recedit xpristus ab homine multiplicater sermone lxxxiij cōsidera ij cōclusione vnica.

Receptio xpristi a iudeis in festo palmaꝝ sermone lxxix 2sideratio v in principio.

Recta intentio disponit laboꝝem boni operis sermōe ix cōsi ꝑma 2clusione ij.

Rectitudo voluntatis an sufficiat ad salutem sermone lxxxvij cōsi ij dubio iij.

Readiuū in peccatū volens declinare debet habere quatuor sermōe xlvij cosi iij cōclu iij. Idem ser lxij cōsi iij cōclu 2.

Readiuū precauentes habent quadruplicē premiationē ibidem 2si v cōclusione 2.

Readiuantes occidunt xpristū ser xxix pn 2 cōclu iij.

Reconciliatio nobis venit per passionem xpristi sermone lxxix 2side ij cōclusione 2.

Redemptio hominis fuit possibilis ser 2 cōsi 2 decre iij.

Redempta est humana natura propter quatuor ibidē decre iij.

Redempti sumus magis propie q̄ empti sermone lxvij cōside 2 cōclusione iij.

Redempti sumus xpristi sanguine a tribus ser lxxv.

Reddere bonū vel malum est multiplex sermōe xxix cōsideratiōe ꝑma 2clusione iiij

Redditus vitales aut perpetuos aliquis emere sermone xlvi dcau iij verita ij.

Refectio spiritualis xpristi quid sit sermone lxij cōsi iij dcau iij.

Reformatio hominis fit per tria ꝑ xv cōsi 2 cōclu v.

Reformari habet anima per q̄tuor ibidem cōclu iij.

Refrigeriū triplex in inferno sed nulla redemptio sermone xlv cōsi v cōclusione v.

Refrenatio oris persuadetur sermone lxi cōsid iij dcau iij.

Regnum celoꝝ dicitur presens ecclesia sermone xxxvi ꝑnapali ꝑmo cōclusione 2.

Regnum celoꝝ est castrum obsessum sermone lxxi cōsideratiōe v 2clusione ij.

Regnum celoꝝ quinq; fructibus acquiritur ser lvi 2si iij cōclu 2.

Regnū aīe destruitur ꝑ duo ser xi cōsidē ꝑma 2clu vi.

Regna anime tot sunt quot ſt vites ibidem
Regula quedam penitētia ē ser-lxvi q̄ſi-iij-q̄clu-iij
Reiteratio confessionis in sex casib9 ser-lx-q̄ſi-2-q̄clu-vij
Religio quid sit ser-xxxix-prima-p̄mo-q̄clu-p̄ma
Religio arca est ser-xxxiiij- prima-vij-dcau-p̄mo
Religiosi ingrediūtur vineam hore nona ser-xxxvi-prima-2
Remediū triplex fuit contra p̄m originale ser-xxi-consi-p̄ma-conclu-iij-
Remedium triplex cōtra temptamēta sermo-lxviij-q̄ſi-2-q̄cl-iiij-
Remissio iniurie sermo-xxix-cōſi-2 conclu-v-
Remissio peccatorum ēquirit ſex/duo ex p̄te remittētis 2c̄ ser-xxviij-cōſi-iij-q̄clu-iiij
Remissio culpe ministris ecclesie reseruatur sermo-lvij-consid-iiij-conclusi-iij
Remissibile est omne peccatum simpliciter-irremissibile tñ sc̄dm quid sermo-xxviij-q̄ſi-iij-q̄clu-v-
Remuneratio bone volūt ser-lxxxvij consi-2-dub-2
Remuneratio ursus p brauio ser-xxxv-prima-2-conclu-2
Reparatio generis humani dicens fuit ser-xiij-prima-3-q̄cl-p̄ma
Reparatio hominis facta est p satisfactionem Et p illum qui deus est 2 homo 2 per mortē illius ibidē q̄clu-2-3-et q-Item patet sermo-xxi-cōſideratī-p̄ma-ſub sexta die 2ª expositionis ſub-2-iij-iiij-4-et vi-conclusione-
Reparatio nostra requirebat diuinā potentiam 2 sapiētiam sermo-xlviij consid-iij-conclu-p̄ma
Reparatio anime nostre fit per effectum gratie sermo-lxix-consid-v-2 clusi-prima
Reparationis nostre duplex est causa sermone liij-consid-prima-conclusio-quinta
Repzesentat se peccatum menti qua dzupliciter sermone lxvij-consid-2 conclu-2
Repzobatio quid sit 2 quis effectus eius sermone liij- consid-prima-conclu-p̄ma
Repzobationis signum est nolle audire verbum dei sermo-lxxij- consi-prima-concl-quinta
Repzobi post iudicium crucīabuntur triplici igne sermo-xlv-consid-quinta-conclu-tercia-
Repzobi in tēptationem non sustinēt sermōe lxxij-consid-prima- concl-sexta-
Residere/ stare et iacere differant sermone lxix-consideta-quinta-conclusi-2-
Res perdita quanto fuerit nobilior tanto maior adhibetur inquisitio sermone xxvi- consideratione iij- documento 2-
Resurrectio duplex sermone iiij-consideratione ij- circa quartum defectum-
Resurrectio quid sit sermone lxxxvi consideta-prima Item sermone-92 articulo primo

Resurrectio cristi declaratur veritate utriusq; testamēti ser-86-qsi-p^a-
Resurrectio xpristi confirmata fuit quadruplici angelico testimonio ibidē
Resurrectio xpristi qualiter facta est ibidē consi-iij-
Resurrectio xpristi quando facta est ibidē cōsi-iiij-
Resurrectio xpi fuit accelerata ppē quatuor ibidē cōsi-vij-
Resurrectio cū cristo dispositio ibidē-
Resurrectio prima quid est ser-92-artic-2-qsti-pma-
Resurrectio 2^a que est ibidē qs-2-
Resurrectio oiz erit q̄ pbatur auctoritate utriuß testamēti ibidē ar-iij-
Resurrectio hoīs qñ/ ubi/quoz̄ ministerio/q̄p ato/in qua etate/q̄ qliter boni q̄ qlīē mali resurgēt ibidē ar-q-1-6-^-8- et 9
Resurrectio mortuoz̄ ē maximū miraculū ibidē ar-xv-
Resurrectio mortuoz̄ fiet propē quatuor rationes ibidem-
Resurrectio gygantū et gnanoz̄ ibidem ar-^-q-iiij-
Resurrectio in q̄ q̄titate/affinitate/ an cū virginitate q̄ arcūasiōe fiet ibidē sub quatuor dubijs-
Reunio quadruplex facta est in cristo resurgente ibidem-qsid-pma-nota bñ Idē p-81-pte-ij qsi-vi-
Retributiōis tps p-36-pn-ij-qcl-p^a
Reuereri q̄ laudare quo differūt ser-xxiiij-cōsi-v-cōclu-iij-
Ruina angelorū per mortē xpi stabilitur ser-lxxxiij-qsi-pma-qcl-2-
Ruina inimici nostri aliquādo potest nos sine peccato letificare et eiq̄ gloria sn culpa inuidie q̄tristare p-xxvij cōclu-iij-arta nonū-
Ruine et reparationes sanctorū scribūtur et quare sermone xxxiij-pn-2-rēq̄si-2-

Sequitur lra H-
Habbatum est triplex sermone lxviij-cōsi-iij-qclu-iij-
Habbatum est ordinatum propter tres rationes sermone xlix-qsi-iij-qclusiōe tercia
Habbato laborans excusatur in quatuor casibus ibidem-
Hacerdos solus potest confitere eā hereticus scismaticus et degradatus Et an sacerdos malus celebrans sit audiendus Et de quatuor sacramentis in iherusalem institutis hec patet sermōe lxxx-qtempla-ij-cōsidē-p^a-
Idē qtempla-iiij-cōsi-iiij-
Hacra scriptura est sūme auctoritatis sermone iij-cōsidē-ij-qclu-p^a-
Idem ser-lvi-qsidera-ij-qclu-ij-
Hacra scriptura quādoq̄ utitur humana ratione sermone iij-cōsidē-ij-qclusione 2-
Hacre scripture utilitates tres ibidē cōsi-iiij-qclu-pma-
Hacre scripture intentio qualis est ibidē qsi-v-cōclu-pma-
Hacramenta medicamenta sunt et quis eorū effectus sermone lix-considē-2-qclu-pma q̄ 2-
Hacramentoz̄ medicine sunt valde utiles sermone lix-cōsideratiōe-ij-qclu-pma q̄ ij-
Hacramentorū dispensator debet esse mitissimus sermōe lx-qsideratione ij-cōclu-viij-dcm-vnica-

Haluari sine fide impossibile est ser· lxxviij· qsi· viij· qclu· ij

Halus dei est nobis ppinqua in qua dzuplicā differentia ser· pmo· cons· z conclu· quarta

Hamaria interpretatur ser· lxiij· q clusi· 2· in fi·

Hanatio naturalis fit duplicit ser· pmo· qsi· iij· concl· iij

Hanatio spiritualis requirit quatu or ser· xliij· qsi· vi· dcau· iij

Hanat xps multa genera infirmo rum sermo· xlix· qsi· prima· conclu· iiij·

Hana^{a} aie est a gracia ser· lxij· qsi· iiij· p· to·

Hanguis xpisti sumitur sub vtra q; spē sacramēti ser· lxxx· cōtempl· pma· dcau· primo

Hanguis xpisti in reliquijs an et qualiter venerandus sit ibidem

Hanguis xpisti qmēdatur a trib9 ser· lxxxv· qcl· p^{a}· pte· prima· p^{a}

Hanguis xpi lauit nos ibidē qcl· z

Hanguis xpi pfiguratio ibidē pte prima· ij· qsi· prima

Hanguinis xpisti septem qsideā ti ones ibidem pte· prima· 2

Hanguine xpi redempti sum9 a tri bus ibidem pte· prima· pma· qcl· 2·

Hanguine xpi nobili^{ti} sum9 triplica ter ibidem

Hapor quintuplex in sacramēto eu charistie ser· lxxx· qēpl· z· qsi· p^{a}

Harepta exponitur ser· lix· qsi· iij· conclu· 2

Hatisfactio dif^{z} ser· vi· qsi· iiij· cōcl· 2· arca z^{as} qcl· Item ser· xlix· cōsi· 2· dcau· vi· Item sermo· lviij· qsi· 2· cō clu· 2·

Hatisfactio debet fieri per opera re nalia propter duo sermo· xlix· cons· ij· dcau· sexto

Hatisfactio qsistit in septem sermo· lviij· conside· 2· conclu· 2

Hatisfactioni qparatur mors xpi sti sermo· lxxvij· conside· iij· conclu· iij·

Hator quid dicatur et quid facere ha bet sermo· xxxvij· prīcipa· primo· conclu· prima· et iij

Hcandalizare nemo debet in prospe ritatibus malorum sermo· l°· consi· prima· conclu· iij

Hcleta aipidorum quatuor sunt ser· xxxix· prīcipa· 2· conclu· iiij

Hcribit xpistus electos suos qua dzupliciter sermone xv· conside· pri ma· conclu· prima

Hcriptura sacra est summe auctori tatis et nunctus ad nos missus ser· lvi· conside· ij· conclu· 2

Hecta nulla alia habet miracula pro sui confirmatiōe nisi fides xpi stianorum sermo· lxx· conside· iij· ac ca quintum

Hemen quid est sedm hugo· sermo ne· xxxvij· prīcipali 2· conclusione prima

Hemē quadzuplex seminauit xpis tus ibidem concl· 2·

Hemen affectus et semen actus tri pliciter impediuntur ibidem prima· iij· conclu· iiij

Hemen in intellectū fructificat in humilitate / semen in affectu in pie tate / et semen in actu in obedientia· ibidem conclusione sexta

Hemen significat virtutes propter quatuor sermo. xxxiij. prima. pmo conclu. iij

Heminare debz homo quatuor semina sermo. xxxvij. prima pa. ij. concl. iij.

Heminatores multi sūt sed propter xpistus ibidem prima. primo. cō clu. ij. z iij

Hemini paratur verbum dei propter septem ibidem prima. primo. cō clu. iiij

Heminator non est culpandus nec predicator dicatur propter semina tor sed magis seminantis cophinus ibidem prima. iij. conclu. quinta

Hensitiuus appetitus est in homine per originale peccatum sermo. lix. q. sidē. prima. q. clu. prima.

Hensualitas est corrupta in homine sermo. xxv. considera. prima. conclusi. prima

Hensualitas debet restringi quia multipliciter perturbat rationem ibidem conclusi. 2. Idem patet sermo. lix. consideratio. prima. conclusi. prima

Hensus nostri fenestre anime nostre sunt sermo. xxvi. considē. prima. cō clusi. prima. Item patet sermo. xli. consi. pma. conclu. 2

Hentiunt aliqui male de dei potentia iustitia z bonitate sermo. lxxij. ante considē.

Heparatio in morte xpisti fuit quadruplex sermo. lxxxvi. consi. pma

Heparari nolens a summo delectabili debet habere tria sermo. lvi. considē. prima. conclu. iij

Heparantur boni a malis opere mercede et remuneratione sermo. xij. prima. pmo. conclusi. 2. arta quartum.

Hepes animam circundans que est sermo. lvi. considē. pma. conclusi. iij

Heptuagesima quare dicatur illa dominica sermo. xxxvi. prima. pmo. q. clusi. prima

Hequi lumen xpistum est utile apparet tria sermo. xxij. prima. ij. concl. iij. Item sermo. lxxi. consi. 2. concl. iiij.

Hequi tenemur dictamen recte rationis sermo. lxix. q. si. iij concl. 2

Hequebatur xpistum tripliciter discipuli ibidem considē. prima. conclusi. 2

Hequūtur xpistum diuersi diuersimode sermo. xxx. prima pa. pmo. conclu. iij

Herpentis astucia sermo. xxvij. cō clus. iij. arta pmū

Heruatio diuini verbi liberat a morte culpe et iehēne et confert vitam eternam xē sermo. lxxij. considē. conclu. prima. ij. et iij

Heruitus duplex est sermo. xij. pma. pmo. conclu. ij

Hichar in ep̄ta ſ. 63. q. si. p̄a. q. 2. 2

Hydonia exponit ſ. lix. q. si. z. qcl. 2

Higna q̄tuor ondentia p̄tiā xp̄i in anima ser. xliij. q. si. iij. q. clu. iij

Higna quatuor inter bonos et malos in die iudicij sermo. 92. articulo x.

Higna quatuor habuit xpistus in natiuitate contraria quatuor signis in passione sermo. xv. considē. quinta. conclu. sexta

Signa sex ponuntur in mente diui
na sermone 2 cõsidē 2 parte ꝑma
et iij ¶ Item ser xxix cõsi iiij po
nũtur q̃nq;
Signa tria fuerũt in sole z que ibidē
Signa lune quatuor sũt et que ibidē
Signa septem sunt vite cõtemplati
ue ser lxxxviij cõsideratiõe iiij per
totum
Signa penitentie quinq; sunt ser
vi cõsi iiij cõclu 2
Signa conceptionis spiritualis que
sunt sermone viij cõsi ꝑma conclu
sione iiij
Siloa est fons ad radicem montis
oliueti ser viij añ gsi
Siloe ĩterpretat ibidē ꝓ ij gcl iij
Similitudo et ymago differũt ser
xlvi doau ꝑmo
Similitudo est causa arguẽtionis
sermone liij cõsideratiõe ꝑma gclu
sione 2
Symeon ĩterpretatur sermõe xx
prima ij arca prin
Sincera intẽtio laborem boni ope
ris disponit sermone ix cõsi ꝑma
gclusione 2
Sinderesis ponit maiorẽ in sylogis
mo cõscientie sermõe xi cõsi ꝑma
cõclusione vi
Sinasis virtus est et qualis sermo
ne liij cõsidē 2 gclu iij
Syon ĩterpretatur sermone xv
cõsi 2 gclu ꝑma
Solempnitates quatuor sunt in sa
cramento altaris sermone lxxx cõtẽ
platione iiij cõsi ꝑma
Solliciatudo temporalium mala est
sermone v cõsi 2 gclu 2
Solliciatudo presidẽtie sermõe xxvij
cõclu iij arca sextũ
Solliciatudo temporaliũ ĩpedit gra
am ser xli cõsidē ꝑma cõclusiõe 2
Solliciatudo seculi tollit ꝓponeitate
ceptionis gratie sermone lix cõsi
iij gclusione ꝑma
Sompnus quid sit sermõe ꝓ cõsi
ꝑma cõclusione ꝑma
Sompnus duplex est sermõe xxix
prima ꝑmo cõclusiõe q̃nta
Sompnus causatur a quatuor ser
ꝑmo cõsi ꝑma gclu ij
Sompniũ quid est sermõe xiij ꝑn
apa ꝑmo cõclu iij
Sompniorũ quatuor genera ibidē
Societas mala est fugienda sermo
ne xxix cõsideratione ꝑma conclu
sione iij
Speculi naturã habet anima z qua
re sermone ꝑmo cõsideratio 2 cõclu
sione 2 Idem sermõe xxv prin ij
gclusione quarta
Spelunca latronũ sermone lvi cõsi
dera 2 gclusiõe iij
Spes panis est sermone lxv cõsi
2 doaumẽ iiij
Spes diffinitur sermõe xx ꝑn iij
arca secũdũ Idem sermone xxviij
cõsi ꝑma cõclu iiij
Spes quatuor modis accipitur ser
mõe xiiij ꝑn ij gclu iiij
Spes nob vtilisẽ ꝓ iij gsi 9 gcl q̃
Splẽdor lux radij z lux ẽ in radio
Spõsalia z mrĩ ꝺicũt ꝓ xiij prin
ꝑmo gclu ꝑma
Spine z solliciatudines sũt diuitie ꝓ
xxxvij prima iij gclu iiij
Spine exponũt ꝓ lix gsi iij gcl ij

Spūalis p̄fectio requirit tria p̄. xvij
q̄si. p̄ma. q̄clu. v

Spūs et carnis allegatiōes ser. ij
q̄si. 2. p̄te. ij.

Spūs rationalis illuminat̄ p̄ gratiam et duo dicit ser. xli. cōsi. 2. dua. p̄mo. et ij

Spūs sancti dona sunt septē et oppositē cōtra septē mala ser. xlvij. cōsi. iij. q̄clu. 2

Spiritus sanctus fons dicitur p̄pter quatuor ser. lxij. q̄si. ca. iij.

Spiritus sancti fructus sūt duodecim ser. lvi. q̄si. 2. q̄cl. p̄ma

Stare iacere residere dicunt ser. lxix. q̄si. v. q̄clu. 2

Status p̄fectis vite q̄ q̄ atur ad statū patrie sicut sompnus ad vigiliam p̄pt̄e tria sermo. p̄mo. q̄si. 2. q̄clu. 2. Item ser. xxij. q̄si. 2. q̄clu. 3

Status virginis marie est quadruplex ser. ix. q̄si. p̄ma. q̄clu. iiij

Status mūdi designatur p̄ noctem ser. p̄mo. q̄si. iij. ārca prima.

Status hominū septem sunt q̄bus domin⁹ se manifestat ser. lxxxi. documento iij

Stella quintuplex dirigens nos in finem debitum sermo. xxiij. consi. vij. q̄clu. p̄ma

Stella que duxit magos et multa de ea ibidem consi. p̄ma. q̄clusi. quinta et sexta

Stelle exponūtur ser. 2. q̄si. 2

Stimuli q̄b⁹ pungendi sunt p̄dicatores ser. p°. q̄si. p°. q̄clu. p̄ma

Stipendia victorie spūalis sunt tres dram ser. xliij. q̄si. iij. q̄cl. v

Subiacet homo diabolo p̄r p̄cm ser. lxxvij. q̄si. vij. q̄clu. p̄ma

Superbia nos postergat a virtutib⁹ et quis dicatur superb⁹ ser. liij. q̄si. 2 q̄clu. quinta

Superbia se habet ad vicia sicut caritas ad virtutes alias ser. vi. consi. 2 q̄clu. 2.

Superbia dicitur ī laum omnis peccati triplici ratiōe ser. xij. p̄cin. p̄mo conclu. p̄ma

Superbia excluditur p̄r quatuor ibidem q̄clu. 2.

Superbōrum genus triplex est ser. xxix. p̄cinc. 2. q̄clu. iij

Suscitationē spiritualē mortui septem p̄cedunt/ quinq; operantur et duo sequūtur ser. lxx. q̄si iij

Hēc̄tur lr̄a T

Taciturnitas quandoq; est vitiosa sermo. lxxij. consideranda. ij. conclu. iij

Temperantia quid ē sermo. lxiiij. q̄side. iij. docu. iij

Temporalia habere et sollicitudinē habere de hijs differunt sermo. lix. q̄si. iij. q̄clu. p̄ma

Templum quintuplex sacre scripture sermone lxvij. consid. p̄ima. cōclusi. p̄ima

Templum et domus dei est anima sed diuersimode ibidem conclusione ij.

Temptatio quid sit et q̄ duplex ē sermone xliij. considerā. ij. conclu. p̄ima et seā. Item sermone xxxij p̄cin. iij. conclu. 2

Temptatio ortū habet a quatuor et expellitur p quatuor ibidē cōsi·iiij·q clu·pma 7 iij·

Temptatio infertur nō ad deceptionē sed ad probationē ser·xxxij·prin·pmo cōclu·quinta

Tēptationis adiutoria sūt quatuor ser·lxviij·cōsi·iij·qclu·ij·

Temptationis pugna est nobis continua ser·32·principali pmo cōclusione ij·

Temptationū remedia sūt quatuor ser·xliij·qsi·pma qclu·iij·

Temptationū venti sūt quatuor ibidē Temptari quare xpristꝰ voluit ser·xliij·cōsi·prima qclu·quinta

Temptator quatuor modis decapit et q dyabolus dicatur pprie temptator ibidem cōsidē·ij·cōclusi·iij·et quinta·

Temptationē fieri deus permittit ppē quatuor ibidē qsi·iij·qclu·ij·Idē patet ser·xxxij·principali primo cōclusi·iij·

Temptari permittit deus quersos ad penitenciā sermone lxviij·cōsi·pma cōclu·iij·

Tempus passionis xpristi est tempus acquirende gracie ser·lxxiij·cōsidē·iiij·qclu·pma

Tempus gracie dicitur dies 7 unus dies pter quicq sermone primo cōsidera·iiij·

Tempus diuiditur in presens preteritū 7 futurū ibidem qsi·ij·

Tempus incarnationis multum cōgruebat et dicitur tempus plenitudinis pter octo ser·xix·principali secūdo cōclusi·pma et ij·

Tempus natiuitatis fuit aptū ad interpellandū pro peccatis ser·xxiiij·cōsi·ij·qclu·pma

Tempꝰ recōciliationis adduxit passio xpristi sermone lxxviij·considerationē quarta qclu·iij·

Tempus retributionis ser·xxxvi·principali ij·cōclu·pma

Tempestatem volens euadere debet habere sex ser·xxxij·principali iij·qclu·ij·

Tendere in finem est duplex Tendere est in aliud tendere et hoc dupliciter sermone·xlij·consideratione ij·qclu·pma

Teneritudo corporis xpristi sermōe lxxxij·principali pmo

Terra bona·melior·optima·que ē ser·xxxvij·principali iij·cōclusione sexta in fine

Testes tres transfigurationis tonitrue significant tria genera hominū ser·l·qsi·i·doc·ij·

Testimoniū quid est 7 qꝑ triplex est ibidem documento ij·et iij·

Testimoniū pro se vel cōtra quādo valet Et quādo quis potest proferre testimoniū auctēticū pro se sermōe lxxi·consideratione tercia conclusiōe ij·et quinta·

Testimoniū puri hominis non est tam efficax sicut dei ibidem conclusione quarta

Testimonium habuit doctrina xpristi a quatuor sermone lxxix qsideratione iiij·qclu·ij·

Testificari est de necessitate salutis sermone lxxi·consideratione iij·conqclusione pma

Testificari qui pñt ibidem
Testimonijs scripturarum confirmã
tur facta diuina sermo·lxix·consid·
iiij·conclu·pma
Testium p̃ductio in fraterna cor
reptione debet fieri propter tria ser·
lx·q̃si·pma·q̃clu·quinta
Thezaurizare quid sit et ad quid est
et de octo effectibus suis sermo·xl·
conside·2
Thezaurizatio celestium ibidem
Tiberius interpretatur sermo·xl·q̃
side·pma·q̃clu·iiij
Timor debet adesse gratitudini ser·
lxv·q̃si·iij·q̃clu·iij
Timor dei vnde causatur in nobis ſ·
lxix·q̃si·vi·q̃clu·2
Timor naturalis ponitur ser·lxx·cõ
side·iij·circa terciũ necessariũ
Timor mundus vnde causatur et q̃
est vinculum quodam sermo·lxxix·
consi·iij·q̃clu·vi·
Timor mundanus in iudeis fuit cau
sa persecutionis xpisti serõ·lxxvij·
consi·pma·q̃clu·iij
Timor mundanꝰ ponit̃ ser·lxxxiiij·
q̃si·pma·q̃clu·pma
Timor ordinatus vtilis est et quid
sit sermo·lxxix·q̃si·iij·cõclu·vi
Timorem filialem inantiunt septem
ser·lxix·q̃si·vi·conclu·pma
Tiranni flagellãt xpistum sermo·
xxxix·prima·2·conclu·iiij
Tocalar est conscientia sermo·xvij·
q̃si·pma·q̃clu·iij
Traditiones pharizeor fuerũt defec
tuose tripliciter ser·lxi·consid·pma·
conclu·sexta
Traditus est xpistus multipliciter
ser·xxxix·prima·2·q̃clu·iij
Transfiguraº xpisti habuit triplex
testimoniũ ser·l·doc·v·
Transfiguratio & transfiguraº quo diffe
runt/transfiguratio xpisti fuit neces
saria et certificata per visum ibidem
considerati·2·conclusio·prima·2·et
iij·
Transfiguratio anime fit quadrupli
citer ser·li·q̃clu·iij
Transmigratio est triplex sermone
lxxxviij·conclu·vij·vij fi·ser·
Transitus de culpa ad graciam lon
ge et proprie est respectu diuersorũ
sermone lxvi· considera·prima·con
clu·2·
Transitus de presentis vite exilio
in patriam felicitatis quomodo fit p
graciam ibidem cõclu·2·
Tribulatio valet ad multa sermone
xxix·conside·2·conclu·iiij
Trinitati toti equaliter tenemur ser
mone lxxxvij·conside·pma·conclu·
sexta·verita·iij
Tritica consideratur tripliciter·
primo ut est in agro· secundo vt est
in area·tercio vt est in horreo sermo
ne xxxiij·principa·iiij·circa primũ
doc·
Triticum purgatur a tribus & quid
designat ibidem nota·
Turba venit ad exequias defuncte
anime et triplici vico sermone lxix·
conside·iij·conclu·pma
Turpitudo peccatorum in se continꝫ
quatuor sermone xlvij·conside·2·q̃
clusi·pma
Tueris patientia est sermo·lvi·q̃si·
pma·q̃clu·iij

Tutores quinq assignantur adoptiuis et qui sunt sermone xix pmo principali ꝑmo ꝙclu-viij-
Tutores infœmant adoptiuū ibidē ꝙclusiōe viij-

Explicit lrā T-

Sequitur lrā V-

VE quadruplex fuit in eua ser-viij-cōsi-ij-cōclu-v-
Velle naturaliter 7 deliberatiue ꝓ-iiij-cōsidera-ꝑma-
Velle ex deliberatiōe aliquis potest dupliciter sermone lv-cōsidera-ij-cōclusione 6-
Venatio duplex sermone xlviij-consideꝛ-ꝑma-cōclu-2-
Vendere et emere in negociatiōibꝫ in quibus dā casibus ser-xlvi-vsu-7 veritа-iij-iiij-et v-
Venditio emptio et mutuū differūt supꝫ in Emptio-
Veniale 7 mortale peccatū differūt sermone lxvi-cōsideratione ij-cōclusione ꝑma-
Verbū increatū 7 incarnatū excludit a se omnē falsitatē sermone lxxij-7 side-ꝑma cōclu-iij-
Vebum dei libenter audire est signū predestinationis sicut nolle audire ē signū reprobationis ibidem cōclu-v
Idem patet sermone lviij-cōsi-7-cōclusione iij-
Verbū dei custoditū facit tria bona sermone lviij-cōsideratiōe 7-concluꝫ sione iiij-
Verbū dei ordinat nos in deū sedm triplicē viaꝫ ibidē-
Verbum caro factū est arcta hoc pnuntiatur tria ser-xviij-ꝑn-iiij-
Verbum in diuinis assimilatur verbo nostro mentali - et ꝙ duplex sit verbum sedm augustinū-7 de duplici differentia inter verbum diuinū 7 nostrū ibidem cōclu-ꝑma 7-ij-
Verbū dei comparatur semini ꝑter septem sermōes xxxvij-principali 2-ꝙclusiōe iiij-
Veritas 7 bonitas concernūt ipsum ens sermone lxxij-cōsideratiōe ꝑ-ꝙclusiōe iij-
Veritas ē in quatuoꝛ-7 repitur quadruplex veritas/ 7 describit quadrupliciter/ 7 est vna ꝑma et summa veritas que deus est ibidē ꝙclu-ij 7 ij-
Veritas est triplex 7 tribus hominū generibus conuenit ibidem-concluꝫ sione iiij-
Veritas diuina in se firmissima ꝓpter infirmitatē intellectus creati testimonio confirmante indiguit-7 a quibus sermone lxxix-ꝑncipali iiij-ꝙclusione ꝑma 7 ij-
Veritates create eructantur de ore dei sermone lxxij-cōsideratiōe ꝑma-cōclusione ij-
Veritatis propꝫium est inesse ibidē cōclusione ꝑma-
Vestis quid est-et de quatuoꝛ conditionibus quas debet habere sermone xxxiij-consideratione ꝑma-cōclusione ij-7 iij-
Vestis misericordie cōfert nobis tria ibidem ꝙclusione iiij-

Victor habet quadruplex premiū si aut victus in temptatione habet quadruplex detrimentū ser. xliij. cōsi. iij. q. clu. iij.

Victorie consūmate dantur tredecim stipendia ibidē q. clu. v.

Vicq; triplex ē de quo diuersa turba egreditur sup̄ in Turba

Videre electos et predestinatos in peccatis existentes deus intueri non desinit sermone. lxv. q. si dicerati. ij. documento. p̄mo

Videntes diuinā essentiā peccare nō possunt sup̄ in Essentia dīna

Vie due sunt perducētes ad vltimū finem scilicet cognitio diuina et dilectio sermone lxxviij. cōsi. iij. q. clusione. ij.

Vie alie due sunt scilz vita activa et contemplativa sermōe ix. cōsi. p̄a. cō clusione v.

Vigilia q̄d est et q̄ est nobilior sōpno sermone p̄mo. cōsidera. p̄ma. conclusione p̄ma.

Vigilia quadruplex est necessaria q̄ dupler p̄cipuū Et vt dominq; ad nos veniat p. xliij. cōsiderati. ij. documento. ij. et iij.

Vincere mūdū quid sit ser. lxxi. q. si. v. q. clusiōe ij.

Vinculū lingue est multiplex sermone lviij. cōsi. p̄ma. cōclu. iij.

Vinculū est triplex sermōe. iij. cōsiderātione p̄ma.

Vincula iohannis exponūtur ibidē

Vindicte cōparatur mores xp̄isti p. lxxviij. cōsi. ij. cōclu. iij.

Vindictā petunt iustus et iniustus diuersimode sermone xxix. q. si. ij. cōclusione v.

Vinea est conscientia et quare et quibus est q̄missā/et requirit quatuor p. xxxvi. p̄na. p̄mo. q. clusiōe. iij. et v.

Vinea est anima hominis propter q̄ng; sermone. lvi. q. si dicerati. p̄ma. q. clusione. ij.

Virginitas est deo maxime acceptа et est quituplex et est similima angelis sermone vij. q. si dicerati. ij. conclusione ij. et iij.

Virginitas quid sit sc̄dm aug'm p. xx. p̄n. iij. arca q̄ntū.

Virginitatis status qualis sit p. vij consi. p̄ma. q. clu. p̄ma.

Virgo fuit mater xp̄isti p̄pter quatuor ibidē q. clusi. v.

Virgo maria eadem veneratiōe debet venerari qua et xp̄istus ibidē q. si dicerationē ij. q. clu. iij.

Virgo. de virgine xp̄isto cōnāpi et nasci voluit propt̄ quatuor rationes ibidē q. si. iij. q. clu. p̄ma.

Viri q̄ng/sensus q̄ng; sunt ser. lxij cōsi. ij. documēto vij.

Virtus quid est sermone xxxij. q. si dicerationе p̄ma. cōclu. ij.

Virtus dicitur fortitudo/grauia violentia et honestas sed diuersimode sermone lxxi. consideratiōe v. cōclusione p̄ma.

Virtutes sex ordinant nos in deum et que sunt sermone xxxij. p̄cinapali ij per totū.

Virtutes arma dicūtur propter q̄ng; sermōe p̄mo. q. si. v.

Virtutes mozales nō insunt nobis a natura sermone iij. q. si dicera. iij. cōclusione ij.

Virtutes cardinales et theologice ponũtur ser. xxi. q. i. 2. circa. fi.

Virtutes designantur p semen ser. xxxiij. prima. pmo. q. clu. iij.

Virtutes an insunt nobis a natura ibidem conclu. iiij. Idem pz sermo. xli. cõsi. 2. dcau. iiij.

Virtutes cardinales ponuntur ser. lxiiij. cõsi. iiij. dcau. iij

Virtutes in nobis exñtes sũt dupli ces ser. xli. q. i. 2. dcau. iiij.

Virtutes sex disponunt hominẽ ad gratiam ser. lxxviij. cõsidc. iij. cõclu. iij

Virtutis pfectio requirit sex et eius debita dispositio patent sermo. xx. prima. 2. z z

Virtutum omniũ opatio una est p. lxvij. q. i. iij. q. clu. 2

Virtuosi faciunt sibijpsis triplicem vim ser. lxxi. q. i. 4. q. cl. 2

Virtuositatem quadzuplicem habet lux diuina ibidem

Visio quid est sermo. xiij. prima. 2. cõclu. iij.

Visio corpalis requirit quatuor sicut et spũalis visio ser. xxiij. prima. 2. cõclusi. vij.

Vita nostra diatur vna dies ser. pmo. ante q. sidc.

Vita hominis est temptatio serõ. xxxij. prima. pmo. q. clu. 2

Vita spũalis resuscitatur p fidem ser. xli. q. i. iij. dcau. iij

Vita triplex est ser. lxxi. q. i. 2. con clusi. vi.

Vita vera in quo consistat ser. lxxij. consi. pmo. cõclu. iiij

Vita pfecta est alijs in exemplum sermo. lxxviij. consi. prima. conclu. iij.

Vita activa requirit tria et est via ad contemplatiuam sermo. lxxxiij consi. pma. conclu. prima

Vita contemplativa quid sit ibidem consi. 2. cõclusi. pma

Vite contemplative signa septẽ sunt ibidem consi. iiij.

Vite contemplative impedimenta sunt quatuor ibidem consi. iij

Vite active et contemplative diffe rentia sermo. lxx. considera. iij. circa septimũ

Viuere aut deus sinit peccatores ser mone xxxiij. prima pa. iij. conclusi. iij.

Vltimum finem hominis posuerũt quidam in quatuor sermone l. consi. iij. conclu. iij

Vmbre comparatur vita hominis propter sex sermone xxi. considc. pri ma. conclu. quinta

Vnguentum est triplex sermõe lxij consideta. iiij. conclu. 2.

Vnio ypostatica fuit occasio ruine et peccati ibidem considera. prima. con clusi. prima

Vnitas beatorum est duplex sermõ. xxvij. conclu. iij

Vocat nos xpistus per tria sermo. lxx. considẽa. iij. circa septimum quo situm

Voluntas diuina est regula effectu um contingentium sermone iiij. cõ sidera. pma

Voluntas creata tenetur se confor mare voluntati diuine quantum ad duo ibidem

Volūtas diuina ōniū que fiūt est p̄ma et sūma sermone xxv· cōsideratione ij· 2clu· quinta

Volūtas antecedēs et volūtas cōsequens in deo sermone quarto 2sideratione p̄ma Item sermone vij· cōsideratione p̄ma 2clusione sexta Item sermone lxiij· consideratione septima 2clusione secunda Doamento iiij·

Volūtas ē cā dirā peccati et causa triplicis mortis sermone lxi 2sideratione ij· 2clu· iiij· Item sermone lxix· 2si· ij· 2clu· ij·

Volūtas nō meretur nec vitare potest peccatū ex puris naturalibus et quatenus nisi monitione diuina mouetur ad bonū sermone iiij· cōsideratione p̄ma Item sermone lix cōsideratione iij· cōclu· ij·

Volūtas mouetur dupliciter sermone xxxiij· principali ij· 2clusi· p̄ma

Volūtas est subiectū gratie et peccati sermone iiij· 2si· p̄ma

Volūtas dupliciter potest 2sideretari sermone xli· 2sideratione septima Doamento ij·

Volūtas vnius hominis simul in diuersa ferri est impossibile ser· l· 2si· iij· 2clu· iij·

Volūtas dei est causa volūtatis creature bonū p· lxiij· 2si· ij· Doau· p̄mo·

Volūtas dei p̄cis q̄ sit ibidē 2si· iij· Doamē· iiij·

Voluntas necessitari non potest sed manūduci sermōe· lxiij· cōsi· iiij· Doamēto· 2·

Volūtas cuiuslibet creature cātudinē a suo actu nō habz ℔ solapolūtas dei est impetrabilis ser· lxvij· cōsideratione iiij· 2clu· 2·

Volūtas mala p̄fici non pōt nisi p mittēte deo p· lxxiij· cōsi· 2· cōcl· iij·

Volūtas bona an sola remuneretur ser· lxxxvij· 2si· 2· dubio· 2·

Volūtatis rectitudo an suffragat ibidē dubio iij·

Volūtatis nostre ad diuinā conformatio ser· iiij· 2si· p̄ma·

Volūtatis nostre diffōmitas ad voluntatē diuinā quādo est peccatū et quādo nō ibidem Quasi silē ponitur ser· xxv· cōsi· ij· 2clu· v·

Voluntatis diuine q̄druplex respectus ser· xxv· cōsi· ij· 2clu· v· nō bñ

Volūtas carnis multa mala operatur ser· xxi· cōsi· p̄ma· 2clu· iiij·

Votū virginis marie multa de hoc ser· xiij· p̄nā· p°· 2clu· ij· 7· iij·

Vsura in cōi habet duas species 7 q̄ manifesta et que palliata cū speciebꝫ suis/ 7 que q̄nq; modis habz fieri de ea pignora p· xl· cōsi· ij· 2clu· iiij·

Vtile quid sit p· xxiij· p̄n· ij· 2cl· j· Item sermone lxxi· cōsideratiōe· ij· 2clusiōe· p̄ma·

Vtilitas passionis xp̄i quā consequentur efficaciter vocati sermone lxxviij· 2sideratiōe vij· cōclusione ij

Vtilitates ser mortis xp̄i sermone lxxxiij· cōsideratiōe p̄ma· 2clusione p̄ma· ij· iij· iiij· v· et vi·

Vtilitates quatuor consequimur in nōie iesu sermone vij· 2sideratione ij· 2clusione p̄ma·

Vulnera quatuor sunt nobis inflicta ex peccato ade sēm beatam sermōe xlvi· Doamē· ij

Vulnera putrescere fecerunt cicatrices ser-xlix-q̄si-p̄ma-q̄clu-2-

Vulneratur anima p pec̄m non tamē auferitur capacitas sermo-xlvi-documento 2-

Sequitur lra X

Xpistus nasci voluit de v̄gine supra in nasci xp̄m

Xp̄us venit in mundū propter octo ser-xij-prima-2-q̄clu-iij

Xpistus in incarnatione fuit nobis multum utilis ibidem prima-iij-cōclusi-prima

Xp̄us dicitur cōceptus de ss-supra in conceptu-xp̄i

Xpistus caput ecclesie est supra in caput

Xp̄s q̄prehensor et viator fuit ser-xiij-prima-p̄mo-q̄clu-2

Xp̄us auxit ecclesiam in quatuor p-xv-cōsi-p̄ma-cōclu-p̄ma

Xp̄us scribit electos quadrupliciter ibidem

Xp̄us natus est tempe pacis ibidē

Xpistus quatuor loc[illegible]bi apparuit ibidem consi-2-q̄clu-p̄ma

Xp̄us dicitur esse in mundo ratione diuinitatis q humanitatis-sed diuersimode ser-xviij-prima pa-2-conclusi-iiij-

Xp̄us lux dicitur supra in lux

Xpistus subdit se / voluntatem suā amplexantibus sermo-xxvi-consid-iiij-conclu-sexta

Xp̄us trahitur/illuditur/flagellat/cōspuitur/et occiditur sermo-xxxix-prima-2-conclu-quinta

Xp̄us fecit miracula supra in miracula-

Xp̄us meruit omnibus q specialiter p̄destinatis supra in meritum xp̄i

Xp̄us caritas liberat ser-lxvij-cōsi-iiij-q̄clu-p̄ma

Xp̄us mūdicia ibidem

Xp̄us vocat nos supra in vocat

Xp̄us loquitur in gazophilatio supra in gazophilacio

Xp̄us est veritas/ verbū incarnatum et incarnatum sermo-lxxij-consima-conclu-iij

Xp̄us triplicem veritatem nobis explificauit ibidē cōclu-2

Xpistus est totus sub vtraq; specie sacramenti sermo-lxxx-q̄pla-p̄dicatu-2-carta materia de hostia

Xpistus qualiter dicatur videri in sacramento ibidē veri-2-

Xp̄us fuit leo in resurrectione ser-lxxxvi-consi-iij-

Xpist9 est latria adorandus supra in latria

Xpistus ad iudicium veniet cum duabus naturam apparens in forma gloriosa q quare sermo-sexto-consima-p̄ma-cōclu-iiij

Xpisti incarnationis misterium supra-vij-p totum

Xpistum oportuit pati propter septem virtutes innotescentes sermo-lxxxx-pte-2-p-to-

Sequitur lra Y

Yde quid sunt sermo-lvi-consi de-p̄ma-q̄clu-2-

Yconeitas v̄ginis marie vt esset mater dei ser-vij-q̄si-p̄a-q̄clu-vi-

Ymago dei anima hominis est sermo-xx-prima-iij-carta q2

Imago dei semper p manet in mente sermõe lxiij. consideratiõe ij. documento vij.
Imago et similitudo differunt serxlvi. dau. pmo. verita. pma. et ij.
Imitari debem9 bonos ser. lxxviij. cõsi. ij. gcl. iij.
Imitari debemus passionem xpisti ibidẽ cõsi. v. cõclu. iij.
Ypocrisis quid sit/et ypocrita. sermone xl. gsi. pma. gclu. iiij.
ypostatica vnio ẽ in vnio
pdzee iudeoz ponũtur mistiæ ser. 28. gsi. 3a. gclu.

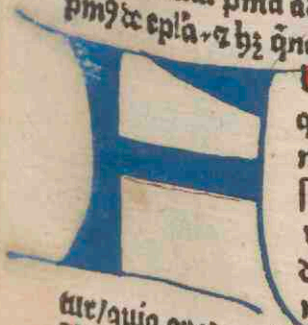
Deq̃tur lrã Z.

Zelo9 quid sit sermõe xviij. cõsi. pa. gclusiõe v. Item ser. lxvi. gsi. ij. gclusione tcia
Zacharias itcrpatur sermone ix. cõsi. pma. gclu. vi.
Zizania significat viáa propt quã tuce sermone xxxiij. pnapa. ij. gclusione i ij.

Explicat tabula sup̃ pmo volumine sermonũ de tempore ab aduentu vsq; ad feriam quartã in paschalib9 magistri franasci de marone de ordine munoz. Et sũt sermones in numero cxij.

Sermo. Primus.

Dominica ꝓma aduēt9 Sermo ꝓm9 de epla-z hz ḡnq; ḡsideā ore

fratres sciētes/ q; hora est iam nos de sompno surgere ⁊c- Ad ro-13-Aduēt9 dñi quatuor dominicas celebrat/quia quadruplex ē aduēt9 xp̄i- Ꝓm9 in mundū p carnis assūptionem Scād9 in mentē p gratie infusionem Tert9 in mortē p aīe susceptionem Quartus ad iudiciū p meritorū discussionem- In hac tñ dñica de vltimo aduētu agitur/hac de causa-q; ad illū maxime huāna mēs ꝑtremiscit ⁊ exhortatur in ea timore dñi qui est inicium omnis boni Et q; mūdani per delectationem quiescūt in vanitatib9 mūdi- in qb9 ꝑdiū ꝓma nent: indigni sunt gratia dei- ideo aplūs in epla exhortat tales- vt postpositis vanitatib9 scīi in quib9 dormiunt et quiescūt/ad grām dei que est salus nrā digne se disponāt dicēdo- Hora ē iam ⁊c-q-d-nūc tempus est vt a vanitatib9 spūalit̄ resurgam9 Hora ista/spūalem resurrectionē in nobis designat in qua nobis sal9 nostra appropinquabit ¶ Est tamen notabile q; totum tempus vite nostre dicitur dies vn9 Dicitur aūt dies q; illuminati fidei lumine/ meritorie potem9 operari/grata exoptante Vñ si aut oculus clare videns non cognoscit diras tenebras nisi aer illuminetur splē dore solis Sic mens intellectus/luce fidei illuminat9 Dicit aūt dies vna quia nec ante nec post ista vitā potem9 operari meritorie-et ideo dicitur eadē dies salutis-2-cor-6° In die salutis adiuui te- Hūc autē diē ꝓcessit nox siue caligo erroris ignorantie ruine spūalis ⁊ casus culpe- Cū igitur aīa penitens deflet errorē ⁊ plāgit culpam-cōmutat noctē in diē/et ruinā in resurrectionē Vñ dicit Nox ꝓcessit/dies aūt approximabit- et sic abiciētes opera tenebrarū/ induamur arma lucis Que āt sunt opera tenebrarū enumerat d- Nō in comessationib9 ⁊c Arma lucis sūt indumenta virtuosa quib9 induimur-id ē sequimur dñm nrm ihm xp̄m Hec ē sñia moralis ¶ Circa hoc tū occurrūt quīq; ḡsiderationes ¶ Ꝓma 9si°

¶ Prima ē- videre quid p sompnū intelligat̄- vbi ponūtur due 9clusiones ¶ Prima 9clu° ¶ Prima 2° ē q; sompn9 est sēdm aristotilē vinculū ⁊ imobilitas sensuū Nam vt9 sēsibilis et motiua in sompno ligat̄ Vigilia vero est solutio sensuū Ex qb9 videtur q; vigilia nobilior est sōpno q; solutio virtutis sensitiue est nobilior eius dē legatione- Vñ sicut imobilitatio sensuū oñdit sompnū: sic mobilitatio oñdit vigiliā- sicq; aplūs metaph̄ dicit sompnū cē quādā imobilitationē ⁊ cessationē ab ope meritorio Vñ illi q; sunt sñ grata in mūdanis quiescētes ꝓprie dicuntur dormientes- Quid enī sunt ista mundana nisi quedā figmenta sensibilia et vanitates isti9 mūdi que delectāt ad modū sompnij nō sanātes Vñ ꝑs Dormierūt sōpnū suū ⁊ nichil inuene

tunt ꝛc̄ · Hic eciam illi qui sunt in graua diuntur vigilantes / quia existentes in continuo motu virtuose exercitationis · sopiti mundo / vigilat ad eterna Ideo dicit sponsa in cātic̄ ·1to· Ego dormio et cor meum vigilat · Sed in vanitatibꝰ quidem dormiunt tam grauiter q nec ad clamorem predicationis / nec ad tonitruū ꝓminationis nec ad fulmia diuine animadūsionis excitātur · Tales valde timere pñt ne sompnū morti cōtinuēt / sicut de sizara legit Judic̄ ·19· Quidam eciā dormiūt lente · sciz pigri ad opandum / hij eciā orto iā sole nō pñt euelli de sompno · q̄s dñs arguit Mathei ·26°· Non potuisti vna hora vigilare mecū ·2ª cor ·2· Id q̄d ī pñti ē / momētaneū ē ꝛc̄ Qui dā eciā ī nocte dormiūt vt infideles p ignorāciā peccātes · quos ignorācia excusat ꝫ nō a toto · Ps · Noctē vertit ī diē Nō mirū si torpet ī vicijs qui non habet noticiam veritatis · sed valde mirum videtur de fidelibꝰ qui dormiūt in die / orto iam sole · id est reuelata euangelica veritate · Et ideo tales vt euigilent sunt pūgendi stimulo triplici · scilicet mortis et iudicij et ignis eterni Unde ecclesiastici vltiō Verba sapientum quasi stimuli / vt dicatur · Hora est iam nos ex somno surgere Ad · Ne mortis acerbitas / iudicij strennuitas / et dāpnationis ꝑpetuitas nos inueniat Hora est / id ē nūc in tempe gracie expedit / vt a vanitatibus respiscamꝰ Secūda ꝑ·

Secūda ꝑ·lus° ē q talis sompnꝰ qui est recessꝰ vtutis sensitiue ab exterioribus a quatuor causatur Primū est profunda cogitatio Secundū est magna affectio sensꝰ circa aliquod sensibile · Tercium est labor corporalis · Quartū est euaporatio a loco digestionis ad caput virtute cali di Primū patz Nā cū aliqs pfūde cogitat ī pte ī q̄ fit cogitatio · fit magna consumptio caloris et spirituū / et tūc reuocatur calor ab organis et sensibꝰ exterioribꝰ vt ibi confortetur · et ideo tūc talibꝰ si aliquid ponatur super oculos illud non vident / sed sunt sicut dormientes · et tandem sine dubio reuocantur spiritꝰ ad interiora vt confortentur / et tunc dormiūt sedm veritatem · et talibꝰ eciam in illo sopno contingit videre mirabilia · Sic eciam causat sompnꝰ spiritualis Nā cum aliquis sollicitudīe distrahitur ymaginando qualiter sibi acquirat vana mundi delectabilia vt ipse inordinate fruatur · pro certo tunc euanescit caritas et spiritus eciam consumitur deuotionis · et tunc eciam diuina lectio que fertur in vana mūdi delectabilia exercitata in sensibus exterioribus ab ipsis reuocatur ad interiora mentis affectionem vt vigoretur · et tunc si aliqua spiritualis informatio ponatur eis super oculos non vident quia cecauit eos malicia eorū · sed sunt dormientes · Primo quia ponunt suam felicitatem in hijs que non saciant · sed per modum sompni euanescunt · et tunc eciam contingit eis videre mirabilia in quibus decipiuntur · Unde mirabile est q credunt tunc tales vanitates

duare semper. Secundum/quia ponūt in hȳs felicitatem/que vt va
porcuanescunt Terciam/quia de lectationes tales preponūt eternis.
Ne igitur sic seducamur apostolo 1° corinth. 16° hortatur nos ad vigilā
dum/vt circūspicientes perseueranter in fide fortiter resistamus dicens. vi
gilate. state in fide Secundum ea am patet/quia cum aliquis sensus ni
mis afficitur circa aliqd possibile in ipso delectando & gaudendo. tunc in illa parte fit magna cōsumptio calo
rum. et spiritus aliorum sensitiuorū ad illam partem mittuntur & tandē ad interiora reuocantur vt conseruen
tur et fit sompnus. Sic etiam secun do cātur sompnus spiritualis. nā af fectus gaudij datus fuit homini vt in deo gauderet. & sic in spe eternor bonorum et intuitu beneficiorum dei congaudens proximo in bonis suis/ iocundaretur in operibus diuinis. ꝯ hic affectus cōuersus est in dissoluti onem & vanitatem vt homo gaude at de insanis falsis & affluentia tem poralium rerū et honorum et volup tatum. tūc vere consumitur calor. id est gracia dei. quia fastidit omnia q̄ dei sunt et spiritus ab exteriorib9 sci licet exercicijs honeste cōuersationis reuocantur ad interiora ypocrisie/ et sic pigritatur ad studia deuotionis & virtutis. et sic fit sompn9. quia de sentes studia deuotionis irrefrenabi liter ad carnales vanitates feruntur. Hos hortatur dominus marci. vi°. dicēs. Vigilate quia nescitis quan do dominus veniet. Sequitur. Ne cū

venerit repente inueniat vos dormiē
tes. Terciam eciam patet/nam in labore corporali naturalis vis acce
ditur & digeratur propter motum/ nūc autem contigit q̄ in corpore sit a liquis abus congelatus & cōglutina tus. et ideo cum calor habeat calefa cere et calidum habz subtiliare/ id est colliquare hmōi abum. talis autē a bus colliquat9 vaporat/& vapor re solutus a loco digestionis per calorem ascendit ad caput & causat sompnū. Sic eciam spiritualiter causatur sōp nus. nam scdm qd̄ ait seneca. Qui tūq̄ differt assuescit sic vel sic ad vi a vel virtutes/quia qui in iuuentute assuescit vicijs vitiosus erit/& ecōuso. Et ideo dyos. naturam compat spe culo qui illi rei assimulatur ad quā q̄ uertitur Sicut enim scientia moralis per operationem moralem demōstra tur. sic hītus vitiosus p vitia attēdit ppē operationē/ꝯ ḡtigit q̄ qñz i ope ḡscie inuenitur spūalis hīt9 siue ab9 ita ḡglutinat9 p iuctera cō ḡsuetudi nem/q̄ facilē resolui nō pt/ꝯ qz talis act9 vitiosus alliat p delectationē/tūc ca lor talis abū spūalē calore inordinato adnichilat & ḡsumit Vapor aūt abi colligati. i. expientia adducit p calorē cui9 est ascendere usq̄ ad caput. id est sensualitatē q̄ est caput vitioz et tūc vere fit sompn9/id ē cessatio ab oī bono Talē aūt horatur sapiēs eccī. 31. vt a tali sompno surgēs vigilet/ id est reseruat operationē fructuosā d. vigilia sua p̄fiat op9 suū 9m Secundam patet/qz euaporatio ascendēs a loco digestionis ad cerebrū vbute calidi/

et ibi ifrigidata descendit per poros illos p quos calor & spūs dñatur (nā cerebrū est frigidissimū) & tūc euaporatio reuerberat caloꝛē et spm̄ ad interiora corpis. & sic fit sompn9 Qđ declaratur. Videm9 enī q humidū qđ euaporeat a terra vel aqua et hoc a caloꝛe solis cū venerit ad locū supre mū ibi ifrigidatur ꝓpter nimiū loci frigiditatē vt dicat̄ p metheoꝛa. illud humidū illuc cōgestū deorsū fertur factū sursū nix vel grādo vel aqua sit Sic eaā fit sōpnus spūalis Nam cū sūma dignitas sit aīe q est capax sūmi boni. & sūma vtilitas eī sit deū in se habere & in ipso ōne bonū/ ideo totō desiderio debet deū q̄rere/ qui pmouet eū ad hmōi iuentionē eī. et oīa vitare que elongant eū a deo. & hoc est spūaliter euigilare Sed multi in hijs dormiūt/ qz cū possint sūmū bonū ꝓprehendere. eo neglecto se occupant circa vilia et caduca transitoria Quare hoc? Quia eoꝝ delectatio ma ꝛ se tenet ex pte sensitiua q̄ intellectiua. Delectabile aūt apprehensū per sensū & ymaginationē quasi de necessitate mouet cupiscentiā. & qz fomes q̄ mouet ad malū semp intra nos est. gloria vero quā q̄rim9 extra nos est. Locus aūt digestiōis est appetit9 sensitiu9 qui aptus natus est recipere aliquas q̄litates/ quib9 mediantibus fit rebellis vel obediens rationi Et sēm hūc duplicē habet dignitatē obediētie & rebellionis Cibus obediētie est originalis iustitia. que est habitus quidē supernaturalis cōmunis hoī vt eum ordinaret respectu dei principaliter vt plene obediret. deinde respectu sui vt p̄fecte faceret inferiores potētias sequi motum recte rationis & volūtatis. deinde respectu pximi vt redderet vnicuiq qđ suū erat scz debitū dilectionē Sed cibus rebellionis est iustitia originalis que immediate fertur in obiectū sibi conueniens contra dictamen rationis. et hoc ē sibi naturale nisi reprimatur per habitū virtuosū vel p maximū donatū vnū superiorē imperantem inferioribus Ratio est/ qz potētia naturalis circa naturale obiectū mouetur quātū potest nisi ab alio impediatur. appetitus sensitiu9 est hmōi & hoc est signū nature deprauate/ que semp pna est ad malū Pisimus cibus habet euaporationē que est desideriū eternoꝝ in amore/ que cognitionē p̄supponit. sine qua esse non pōt/ eo q oportet obiectū p̄sentari ipsi volūtati ab intellectu Secundus cibus habet euaporationē/ que est cupiscentia terrenoꝝ. ipsa enī vis motiua faciens tendere ad illicitum/ & propter ignorantiam malum culpe non precauet/ hinc ē q ruit in peccatū. Nam sicut vapor ad modicum parens cito euanescit. sic delectatio alliciens non sacians/ cito transit Cerebrū aūt ad quod vtrumq; cibi fit euaporatio/ est liberū arbitriū quod est anime rationalis potētia que vult malū et bonū potest vtrūq; discernens. Unde patet q liberū arbitrium duo complectitur. scilicet intellectum q̄ discernim9. & volūtez q̄ eligim9 bonū vel malū Et dz liber quātū ad

volūtatem que ad vtrumq; flecti po
test/arbi⁹quātum ad intellectum au
ius facultas est discernere inter bo
nū et malum. Hic liberū arbitrū di
citur bene cerebrū. quia sicut cerebrū
inter omnia membra corpis frigidissi
mū. sic liberū arbitrū vapores p̄dic
tos habet infrigidare duplicī consilio
rationis et sensualitatis Consiliū
rationis est intellect⁹ possibilis cum rec
ta rōne/ dictante rectitudinē opatio
nū Consilium sensualitatis est facere
cōtra id qđ recta ra° dictat et iudicat
esse faciendum et ab eiq; iudicio deui
at Vnde cū opatio cōformatur recto
dictamini rationis/dicitur sequi cō
silium rationis. ꝑ cū deuiat ab ea seq̄
tur consilium sensualitatis Vñ quādo
vapor p̄mus ubi fertur secūm desideri
um supnor surſū ad liberū arbitrū.
frequēter infrigidatur. et hoc p subū
sionem iudicij rationis. hoc ei iudi
cium semp nititur inspirata desideri
a impedire/ et sepi⁹ sub spe pietatis in
fundit vir⁹ ipie tepiditatis d. nimis
magnū est qđ inapis. arduū qđ p
ponis. intolerabile qđ facis. vires ti
bi non suppetunt. Virtutes naturales
deficiūt. hijs oibus sbiacebis nisi ab
inceptis abstineas et qmodo corpali
amplius intendas. Hec est illa dya
bolica psuasio que omnē deuotionē
extinguens/ hoiem in opib⁹ reddit
tepidū et sompnolentū Vñ tales ex
tatat apostol⁹ dicēs Surge qui dor
mis et illuminabit te xp̄us Cū autē
vapor ubi qui ē qupiscia terrenoꝝ
fertur surſū ad liberū arbitrū / sine
dubio ipsa infrigidatur. et hoc p ītel

lectū possibilē cū rcā ratione dictāte
rectitudinē opationū sicut paz qñ a
liquis reuers⁹ in se et displicens sibi
in oib⁹ malis q̄ fecit cogitat ꝛsipiscē
et redire a vita mala et carnali quer
satiōe/ tūc talis cōcupiscīa infrigidatē
et causat sompnū. nam sicut sopit⁹ ē
quies et cessatio motus sensuū parti
cularium. sic talis concupiscētia ifri
gidata facit hoiem quiescere et delec
tari in opib⁹ deuotionis/ securans e
um de eterna retributione. p̄s. Cū
deserit dilectis suis sompnū ecce he
reditas dñi. Tales enim suauit dor
miūt qz in eis sens⁹ exteriores ligan
tur et a suis actionib⁹ suspendūtur
In hijs inuenitur diffinitio sompni
Sompn⁹ est quies ani maliū virtu
tū. Cū intentiōe naturaliū. quiescūt
virtutes animales Auditus quiescit
ne audiat otiosa. Vis⁹ ne videat va
na Gust⁹ ne grauetur ebrietate siue
crapula. Olfactus ab odor delectati
one illiata Tact⁹ ab opatione mala
¶ Nota q⁹ stat⁹ ist⁹ miserie cōpat
ad statū celestis patrie sicut somn⁹
ad vigiliam duplicī rōne. ¶ P̄ma
rō est q⁹ sicut dormiens nichil p̄t cla
re cognoscere ꝑ latebras fūtasma
tum sompniādo discurrit. qñ autē e
uigilat tūc pfecte et ituitiue cognos
cit oīa. ita dū hic sum⁹ p modū sōp
nij omnia obscure cognoscim⁹. quā
do aūt ibi erim⁹ quasi euigilantes p
fecte intuebimur. Sicut ait aplūs.
Nūc cognosco ex pte tūc cognoscam
sicut et cognit⁹ sum. i. cor. 13. 2ª rō
ē qz sicut hō dormiens pfecē delectaī
non ꝓtest sed dū delectaī se sōpniat

est in anxietate. qñ aũt euigilat per ꝓpit illã delectatiõẽ fuisse ianẽ. ita hic delectamur quasi p sompnũ. qa nũqꝫ restamur quãtũãqꝫ voluptꝫ insistamus ꝫ langueꝰ. quãdo euigilabimus ꝓpiemus istam delectatiõẽ fuisse penitus inanẽ. ꝑ. 29. Sicut sompniat esuriẽs se comedere exꝓgefactus aũt vacua est aĩa eius. ita est multitudo gentiũ quetẽs mũdi delectationẽ ¶ 2ª ꝗsideratº ¶ Secũda consideratio est de tpe surgendi a sompno. 7 dicitur qꝫ iã. qz oẽ tempꝰ diuidit̃ in ꝓteritum ꝓns 7 futurũ Preteritũ est qꝫ fuit 7 nõ est Presens est finis ꝓteriti 7 iniciũ futuri ꝗtinuati ad instãs Futurꝫ est qđ nõ ẽ sed erit Vñ nichil remanet de tẽpe nisi nũc. Hõ. qz nũc nũqꝫ ꝓt accipi vt finis 7 ꝓnapũ quin cadat tẽpus mediũ Huic aũt nũc/ꝗuenit multũ iã. quia iã est ꝓs futuri temporis ꝓpe nũc futuri tempis. vt iã faciam Est ciã pars ꝓteriti ꝓpe nũc presentis/vt iã fecĩ Sꝫ quia tẽpus cũ sit possessio carissima debet esse carissiã. ita rara est/qꝫ duo momẽta simul haberi nõ possũt. qa qꝫ acto hẽt vnũ alterꝫ desinit In vltõ enim termino dicere solent hoies se habere 20. ãnos 7 tũc desinũt habere Vñ iam surgendũ est a sompno. iõ dicitur eccĩ. 39. Cõseruia tempꝰ 7 declina a malo Sꝫ minũ si hora venit quõ nũc est/cũ partes tempis nõ coexistant. sed venit/quantum ad temporis ordinẽ. 7 nũc est/ quãtũ ad cõsideratiois solliciatudinẽ ¶ 3º ꝗsideº Tercia ꝗsideratio est videre de salute nobis ꝓpinquãte cũ diaĉ Prior ꝓpior est nostra salꝰ Sed quia salus despiat miseriã. ideo occurrũt nobis quatuor cõclusiões ¶ Pª 2º ¶ Prima est qꝫ hõ ꝓpter pcm incurrit duplicem miseriã. vna est spũalium ꝑuatio. alia est naturaliũ vulnerº ¶ Primo enim ꝑuat spũalia scilꝫ virtutes et dona/q̃ sunt aĩe vestimẽta et ornamẽta Vñ apoc 16. Beatꝰ qui custodit vestimẽta/id est merita oĩm bonoꝝ operum que ꝓcesserunt/ in q̃bus frustra laborauerũt si admissũ ẽ peccatũ ¶ Secũdo vulnerat naturalia. qz multe infirmitates plage ex pcco ¶ Primũ est error intelligendi que est ceitas incognitiua. 7 hoc qñ auferunt spũalem visua. 7 hoc qñ non vident eterna supplicia quibus terrentur. dei bñficia/quibꝰ alliciãtur Secũdũ est difficultas operandi Bonũ enĩ aliqñ retrahitur ex fomite. licet coneĉ ad faciẽdũ. sapiẽ. 9. Corpꝰ qꝫ corrũpitur ꝛĉ Quando qꝫ a ꝗtraria ꝗsuetudine/quia pigꝫ dyabolꝰ ĩ eos qui ꝗsueti sũt peccare aliqñ ex defectu gracie. amoꝝ enĩ ordit leuia/que videntur onerosa xpi. Jugũ enim ꝛĉ . aliqñ ex corruptione. corꝝ. 2. Coarctumpunt bonos moꝛes Sicut error figuratur per ceitatem/ita difficultas operandi per manus arditatem Terciũ est pronitas ad malum que ex predictis est Predicta enim non solum impediũt facere bonum/sed eciam inclinant ad malum. 7 hec pronitas significatur per curuitatem de qua ꝓ[illegible] factus sum et curuatus sum. ꝛĉ Quartum est infirmitas malo resistendi/que predicta cõsequitur. et

sicut ĩualitudo ꝯporꝭ q̃ ẽmanet pꝰ lõgas ĩfirmitates staẽ i laboẽ ñ patit. sic ĩfirmitas malo ꝛesistẽdi ñ ꝑt staẽ ꝰ ẽptatioẽs ¶ Hãc ĩfirmitatis seql̃a medicꝰ licet curent/infirmitatem tñ non tollunt/sed diu remanet post curationem. ꝺeus autem in animabus curatꝭ eam tollere potest vt patet in socro symonis Mt 8°. ¶ Quintum est in potentia ad ꝛesurgendum que contingit similiter ex causa predicta scilicet ex longa infirmitate que dicatur languor ¶ Hec eadem figuratur per paralitiꝯ Mt. 9. ¶ Sextus est vulnꝰ qꝺ post omnium grauissimum est/ cuius dolor non cessat nec vnq̃ quiescit. qui est vermis conscientie. Quia continue et inæssanter affligit dicẽ febris illa cõtinua qua vexabatur filiꝰ regulꝰ Joh 4. Vbi dicitur q̃ incipiebat mori ¶ Secunda conclusio. ¶ Secunda conclusio est q̃ vulnus tanto curatur difficilius quanto penetrat profundius. quod cutẽ sistit quasi in superficie cutis facilius curatur. Hoc autem declaratur per triplicem progressum peccati. Primus patet. quia peccatum progrediens incipit a cogitatione/ ex qua sequitur delectatio. et quasi in superficie/ est vulnus. deinde fit morosa delectatio. de qua transitur ad consensum. de consensu ad opus. de opere in consuetudinem operandi. et sic profundatur vulnus Pro uerbi. 18. Impius cum in profundum venerit peccatoꝝ contempnit. ⁊ seq̃tur eũ ignominia ⁊ opprobrium ¶ Secundus progressus peccati attendit exterius scz de visu ad factũ gradatim. de visu mulieris/ad colloquiũ. de colloquio/ad frequẽtiã. de frequẽtia ad cõtactum. de ꝯtactu ad osculũ ⁊ tandem ad ꝯsumationem flagicij Tertius progressus attẽditur scꝺm genera peccatorum de minori ad maius scꝺm quod aliquis non reputat venialia peccata/non attendens q̃ occasione eorum potest inducere in mortalia. Vnde poeta Caue minima ne forte subruaꝭ arena Sic de delectatione potus/in ebrietatem. de qua in maius peccatũ/sicut patz in lothgen. 19 ¶ Tercia cõclusio ¶ Tercia conclusio est q̃ xpc̃us venit vt saluator pius. vt humanam naturam tot vulneribus saucia tam repararet Quod patet. Videmus enim q̃ sanatio naturalis fit dupliciter Primo totaliter ab intrinseco quando a sola virtute naturali sanatur/et quãdoq̃ ab extrinseco ⁊ intrinseco simꝫ vt quãdo operatio nature iuuatur exteriori beneficio vel medicamine Qz autem ab extrinseco totaliter curetur non ꝯtingit Habet autem in seipso pn̄a vite/ ex quibus sanitas causatur in ipso/natura autem humana tot vulneribus saucata / sine extrinseco iumento non poterat reparari. Vnde saluator assumens nostratum penalitatum defectus/ non defectus personales / nec culpabiles / sed naturales. operabaꝫ salutẽ in medio terre/ et hos defectus non habuit ex necessitate nature/ sed assumpsit voluntarie / alias eius natura fuisset viciata. Et ideo talibus defectibus fuit

miraculose subiectꝰ Ratio huiꝰ. quia xp̃us ad hoc assumpsit naturā nostram vt deperditū per adam meretet̃ in ea reparari/tale meritū consistit i tolerantia passionū et defectuū Item xp̃istus fuit minister iustitie. ideo non debuit assumere defectꝰ qui sūt via ad culpam Item ille qui venit redimere totam naturam humanā sn̄ distinctione persone. ille debuit assumere defectꝰ respicientes totam naturam et non illos qui respiciūt distinctas psonas Itē nr̄e defectꝰ qui ꝙtrahūtur ex necessitate hoc est ex vicio vel corruptiõe nature. in xp̃o ei non fuit vicium. Itē aīma xp̃isti ꝙiūcta fuit v̄bo/igit̃ debuit voluit et potuit nos saluare Vñ pē. Operatus est salutem in medio terre. id est in assumpta humanitate ¶ Quarta cõclusio ¶ Quarta ꝙclusio est/ ꝙ ista salus est nob̄ prope in q̃duꝫ differentia. scz̄ generꝭ affinitate/loci vicinitate/familiari caritate/et tempis brevitate: Primo est nobis prope generis affinitate Caro enim et frater noster est. Ista aūt ꝓpinquitas est materia gaudij ꝓpter duo. Primo quia p ipsum humana natura est ineffabiliter sublimata Quid enim sublimiꝰ fieri poterat humane nature ꝙ deo ꝙ iungi in vnitate persone? In hoc ei eam extulit super ãgelicam dignitatem. Secãdo quia nobis in ista affinitate beatitudo ē possibiliter p̃ostensa quia ex eo ꝙ possibile fuit huã naturam vniri verbo in vnitate persone. ostenditur possibilitas vnionis ad deum/actibus beatificis adipisci Humana enim natura quã deꝰ oi creature(ꝭ ãgelis) p̃ferebat dignitate istam amisit per pcm. ꝙ hãc ꝓpinq̃tatē est sup oẽm creaturam eaã angelicã sublimata Nus ꝙ enim ãgelos apprehendit n semẽ abrahe/vt ait ap̃s. ad heb. 2° ¶ Est nob̄ prope loci vicinitate. et hoc ꝙ ad p̃ntia sacrãlem Vñ Exo vl° Ecce vobiscũ sum oĩb̄ diebꝰ Totꝰ enim mũdꝰ nec sciuissēt nr̄e ausꝰ fuisset prete. qđ ipse gratuita pietate nobis dedit scz̄ suam p̃ntiam corpalem Nō ei nobis ꝓpe. familiari caritate Nō potuit assignari melior ratio dine incarnationis/ꝙ vt dilãonē quã ab eo no habuit / deus nobis ostenderet. ut sibi viā situdinē dilãonis impẽderꝰ Quid enim amabiliꝰ/ꝙ teamate amantem? Et ideo ista ꝓpinq̃tas incarnationis/maxie apparet in accensione amoris s. s. in cordibꝰ fidelium. cũ non sit melior ratio ꝙ caritas diuina Hanc enim familiaritatem meretur sola ĩnocẽtia In cuiꝰ signũ in tpe herodio natiuitatis sue/inocẽtes pueros voluit sibi associare / ostẽdens in puritate inocẽtie pfectã conformitatē ad ipsam/qz oĩe animal diligit sibi simile Vñ sapiẽtie sexto Inocẽtia proximũ facit esse deo Quarto est nobis prope/ tempis brevitate quia tum ad aduentum ad iudiciũ et hoc triplicit̃er Est enim ꝓpe omnibꝰ universaliter. ad cor discretã examinationem Ja. 5° Ecce iudex añ ianuã assistit 2° est prope peccatoribꝰ ad cor tum cõdempnationem. psaye. 5. Vlulate quia prope est tempꝰ domini

Tercio ppe est iustis ad eorum remuneracionem Ysaye. 56°. Prope sca iustificari meam et non elongabitur. et salus mea non morabitur Dicit enim/ prope scā. non semp fuit ppe iustificā/ sc̄z meredis reddēde Ante incarnationē nullꝰ quātūcūqꝫ iustꝰ meredē illam recipiebat/ ꝫ in incarnatione et passione fecit eam ppe Ideo dicitur eph. 2°. Qui antee eratis longe/ facti estis ppe in sanguine xp̄i Dō igitur bñ/ ppe est nrā salꝰ ꝛc̄ 9° ꝫ. Quarta ꝫ. ē videre de profectu quem efficit in nobis pñtia salutis. d. Nox p̄cessit Et sūt duo. Primꝰ docet nos respuere statū mūdi qui p noctē signatur ppter tria. Nam sicut in nocte errant viatores qz defit eis lux que viam ostendit/ sic omnes qui in mūdo sūt Et hoc forte quenter. quia est tenebrosus. quia lux iustitie non lucet eis Sap. 5°. Errauimꝰ a via veritatis et lux iustitie non luxit nobis O peccatorꝫ nox Joh. 12°. Qui ambulat in tenebris nescit quo vadat. quia ibit/ vbi dicēt Nescio vos. Secundo in nocte stultꝰ tanē laborēs/ qz sicut q̄quid in tenebris operatur mūꝰ bene fit. sic quicquid in tenebris et nocte huiꝰ mūdi ꝛc̄ Joh. 9°. Venit nox in qua nemo opari potest. Opanē quidem sed patrum proficiūt quo ad p̄miū vite eē ne Vñ luce 1° Per totam noctē laborantes nichil cepimꝰ. 3° in nocte augmētanē dolores infirmor. Vtinā si scirem⁹ in nobis spūales dolores nostros considerare q̄ in nocte huiꝰ mūdi sunt Vñ de hoc iob. In nocte os meū p foratur doloribꝰ (qđ fit in correctione scientie aū considerantꝰ nos tam multiplicāt corruere nūc vbo nūc facto) exīde doleremꝰ. ut ossa nostra. id est ut forticia que sunt corda/ doloribus p foratentur. talis vox precedit die appropinquāte Secundus est/ qz facit beatitudinē adipisci que p diem nob̄ innuit̄/ et hoc merito. Primo/ quia ipsa est eterna. quia nulla nocte interpolatur Ysa. 60° Non occidet sol vltra qz dominꝰ est in luce sempiternam 2° morte īcruenīente nō subripietur Iste ꝺ̄s secularis licet semp duārt p mortem nobis subripetur Pē. Quis ē homo qui viuit et non videbit mortē ꝛc̄. i. ē felix Tercio nullis temptationibꝰ inquietat̄ Eph. quinto dicit In pñti redimentes tempꝰ/ qm̄ dies mali sunt id est pleni temptationibꝰ p. Joh. vltio. Mūdus in maligno positus ē In pñti enī frequēter spōsa īquietatur sed tunc erit in pace Ysa. 62 Et tā mei nō laborabūt frustra Quarto dissentionibꝰ nō p turbat̄ sicut pñs dies/ de quo ysa. xxxvij°. Dies tribulationis quātū ad bella. et āgustie quantū ad p ticulares dissentiones. correctionis/ quantū ad egritudines famis et tempestat̄. blasphemie ꝙ tum ad subsannationes malor dies hec/ sed erit dies illa in pace et cōtra dia Ysa. 61° Exultabo in ihū et gaudebo in ds meo/ et n audiet̄ in ea vox fletꝰ vltra et vox claōris Pē. Qui posuit fines tuos pacē 1° nullꝰ amaritudinibꝰ aspget̄ Apo. 21. Et mane

iam nō est/id est erit amaritudo pñs
de qua dī Hyt.v.suffiat dieī malicia
sua Sexto nullo tedio molestabūt
qz nichil videbitur ibi qđ displiceat
z nichil optabitur q nō habeatur.
Pō Qui replet in bonis desiderīū tu
um Septīō nullī solliciatudinib9 oc
cupabitur sicut mō.de quo Hyt.v.o No
lite solliciati esse aie vre qđ.ß in die il
la non oportebit aliquē solliciatū esse
de aliquo.qm dey erit oia in oib9.vt
dicatur pmor.iq. Octauo exercita
sine labore dcorabit.Apō.xiiij to.
Ammō iā dicit spūs vt requescāt a la
boribꝫ suis qđ nūq est in pñti. Hō
natus de muliere qđ Vel dic q 2°sa
cit nos gratiā adipisci/q p diē intelli
gitur Tēpꝫ aūt gratie a xpō ēsurrec
tione icepit ad imitationem.vt ro.
6°vt quomodo resurrexit xpristus a
mortuis per gloriam patris ab om
ni pena.ita et nos ab omni culpa re
surgam9 Et bñ dicitur dies.qz añ
illam nox fuit/sol enī absconditꝫ erat
sub terra/veniēte aūt sole iustitie/or
tus est dies grē Et nō q tēpꝫ grē
dicitur dies ꝓpter quīqz. Primo
ꝓpter claritatē Natura ei claritatē
est oñdere turpitudinē rerū que in te
nebris latitabāt et ea vitare Vñ io
hānes. Qui ābulat in die.s.grē/nō
offendit.qz lucē huiꝫ mūdi videt.si āt
ambulauerit in nocte offendet.qz lux
nō ē in eo Eph.v°Eratis āt tenebre
nūc aūt lux in dño vt filij lucis ābu.
Fructꝫ aūt lucis est in oī bonitate z sci
tate et veritate Probantes qđ sit be
neplacitū deo et nolite cōicare opib9
infructuosis tenebrarū.magis aūt ar

guite que in occulto fiūt Beatus
ꝓpter feūditatem. Sicut enim ter
ra est sterilis nisi irrigetur aqua.ita
aīma nostra nisi roretur gratia.qua
singula nrā opa fiūt meritoria z vi
ta eterna condigna Vnde prouerbi
orum quarto.Justorū semita sicut lux splē
dens scilicet meritorie per grām.si
per crescit vsq in perfectū diem.scilicet
merendo vitam eternam Terao ꝓ
ter exp gefactionem quia habet ani
ma exactare a sompno/illi enī q sine
sine gratia dormiūt scilicet in vanita
tibus mūdi.que delectant ad modū
sompniū.Ps.Decemerūt sompnū su
um qđ.qz anima existēs in gratia q
si sit mūdo q sopita/est vigilās tame
ad eterna Vnde roma.xiij. Hora
iam nos de sompno surgere Quar
to/quia sicut in die rerū veritas appa
ret ita ī tpe grē.iohēl.iiij°Juuenes
vestri visiones videbūt. Quito/qz
sicut in die ābulant hoīes et faciūt
dietas/sic in tpe grē ambulate dum
lucē habetis.1°iohis 9° Operami dū
dies est. Quīta q sideratio.
Quīta q si° est quo poterit hec di
ces adipisci. et dī q sola honestas
qz honestas est virtuosa operatio ad
cōpositione mox respuēs vicia in se
in alio ituitu rei Hō est.qz beatitudo
premiū est virtutum Vnde non ad
pisci tur beatitudo nisi p virtutes.ß
ad honestas sit virtutib9 mediantib9
quare qđ. Interdū tamen vt innuat
descriptio honestatis. honestas cō
tit in quoe opib9 Pmū est declīa
mali scz pcī/ad dicit/respuens vicia

peccata scz. que sũt opa tenebraꝝ. qz tenebre exteriores inducunt tenebras interiores z p duãt ad tenebras inferiores Vñ sap. 9 In fraude árãi uenientiũ affuit illi. ne scz deceptus peccaret. z sic honestũ feat illũ. Vñ dicit in textu Abiciamus opera tenebrarum. Vbi nota q z. abiecte debemus Pri mo temptatoris astutiam Jac. 4. Resistite dyabolo z fugiet a vobis. Secundo carnis concupiscentiam p penitentiam mortificando Tren. 2° Virgines iherusalem demisse sunt sacris/abiecerũt in terra capita sua. Tercio terrenoꝝ affluentiã psa. 31. In illa die abiecit hõ ydola auri suiz argenti Auaricia enĩ scdm aplm est ydolorũ seruitus. Quarto ppriã uoluntatẽ se p fecte humiliando. ps E legi abiectus ee in domo dei mei. Quĩ to peccati oẽm imũdiciam vt in proposito Abiciamus z Secũdũ ẽ opatio boni. quia dicit q honestas est ꝛ tuosa opatio Oseas enĩ quãtũcũqz cõpositus in exterioribus nõ debet re putari honestus Sap. 8. In operib9 manuũ illius honestas sine defectione Vñ dicit. Et induamur arma lucis Vbi nota q virtutes dicuntur arma propter 6. vsus armoꝝ Primus est ad exercitationẽ vt in torneamẽtis/et hoc in adolescẽtia. licet enĩ hõ ab hostibus tũc non impugnetur tñ debet ea assumere ne immunẽte necessitate/non hñs istorum armoꝝ cõsuetudinẽ cogatur ea deponere Vñ ephe in die malo 2° ad cautelã vt hostes caueam9. Solẽt ei hoices in terra hostili esse armati licet a nemine impugnentur/et maxime qñ timent de petitione. cum igitur aduersarius noster petitor est z callide nobis insidietur debem9 semp esse armati. s. ꝛtuosa opatione Vñ ihero9 Semper aliqd boni opis facto vt te dyabolus inueniat occupatũ Non enim facile capitur a tẽptatiõe/q bono vacat exercitio Tercio vt hosti resistamus Ja. 4°. Resistite dyabolo z fugiet ẽ. 2°. ut bona nobis a deo data possidere amus Luc. 12. Cũ fortis armatus custodit ẽ Et hoc ẽ nobis necessariũ. habitamus enĩ inter latrones qui conantur nos spoliare Lu. x. Homo quidã descendebat ẽ z°. vt bona p dita recuperemus Ista nam q sunt arma q̃bus regnũ cõtra locum vim patitur quibus armati filij isr̃l ascẽderunt de egipto in terrã promissionis. exo. 13 Sexto ad ostẽtationẽ. vt ipso iã deuicto ei terroꝛẽ inuitiamus Eccã ad ostentationẽ cõtra inimicos dñi. vt ostendamus nos esse de exercitu suo 2. cor. 6. In omnibus exhibeam9 nosmetipos ẽ cõtra illos quos alijs armis inuenit armatos/quoꝝ arma p flãgz z scuta p burent igne z.m est exterior morũ cõpositio. p. ẽ. ad. 9° Honeste ambulemus ad eos qui foris sũt scz p exteriora cũ moꝛ cõpositionem. et ideo qz cõpositio moꝛ deordinatur in carnis p cupiscentia/id est pauoꝛum lasciuia i iniusti segnicia/io vtilis honestas est qz p eam carnis lasciuia repmitur ecclias. 31. Vigilia honestatis tabefacit carnes. Secundo per eam

ꝓcātoꝝ oꝝrigitur. ecc̄i. 12. pondus sup̄ se tollit qui honestiꝫi se cōmat Terão iustus in bono ꝑfirmatur. Vñ dr eleazarꝰ. 2. machab. 8°. ad lesc̄tibꝰ exꝫ fortr relinquēdo. ꝓmpto aīo pro gratissimis legibꝰ honesta morte ꝑfungar ¶ Et ideo 9° ꝑtr ꝑ eam regnū cœlor acquiritur. sap. 6° Vñdit illi regnū dei/honestauit illum in laboribꝰ ꝙꝫ est in hijs oībꝰ recta ītētio. sine hac honestas enim ficta est ⁊ nō vera/ꝓpter qđ. 1. oꝝ. xiij°. oīa honeste ⁊ ꝓꝫ ordinē fiant ordinādo videlicet oīa unꝰ se ad finē debitū qui finis est beatitudo. Hoc enim patet in oꝑibꝰ quatuor ꝟtutū. ¶ Primo tpantie. q̄ ei vult seipm honeste custodire oportet eum parce viuere scz pax comedēdo ecc̄i. 31. Vigilia honestatꝫ tabefaciat carnes ⁊ cogitatus illius auferet sompnū Item oportet eum insistere continentie. Vnde apostolus sciens honestatē maximam esse in continentia. que est si non sit in p̄cepto saltim quin liceat vta coniugio/hortatur ad eam apostolus ex cōsi°. 1. corinth̄ septiō dicēs que nupta est cogitat quomodo placeat viro Porro hec ad vtilitatem vestrā dico. nō vt laqueū vobis iniciam sed ad id quod honestū ē ⁊ frequentatem prebeat sine impedimento dominū obsecrandi Vnde licet carnem nostram diligamus tamen non est sibi nimis indulgendum. Vnde seneca. Honestum ei vile est cui corpus nimis carum est Secundo prudentie. sap. octauo. im mortalis est in cogitatione sapientia. ⁊ i amicicia illiꝰ delectatio bona. et in oꝑibꝰ manuū illius honestas sine defectione Qz vacandū est sapientie Senec. Nullus michi per otium dies exit/partem noctis michi vendico/nō vacuo somno ꝑ suscumbo. et oculos vigilia fatigatos cadentes q̄ in opere detineo ¶ Terão fortitudini et sapientie Honestum ē enim eos (maxime qui vacant scripturis) parcere esse vt caput exponant pro veritate/ sicut eleazarus. 2. machab. septimo adolescentibus exemplū vt supra ¶ Quarto iustitie 2ª cor. 12. omnia honeste ⁊ scdm ordinem fiant in nobis Justicia enim ordinat hominem vt reddat vnicuiq̄ suum Hoc autem est quādo ad id qđ supra nos/ordinati sumus per contemplationem. Ad id qđ iuxta nos / ꝑ delectationem. Ad id qđ infra nos/ per abdicationē et contemptum In nobis autem prima intentionem ⁊ debitam gubernationē. vt i die honeste ambulemꝰ

¶ Dominica secunda aduentus vel prima scdm aliquos Sermo secundus de euangelio.

Erunt signa in sole/luna/ ⁊ stellis. et in terris pressura gentium ⁊c. Luce 21. Sicut dicit glosa super illo verbo. ps. quoniam omnia iudicia eius in conspectu meo. Duplex est iudicium dei. quoddam est particulare vt in morte. aliud vniuersale Et illud duplex est scilicet manifestum i die iudicij Aliud occultum in pñti/ quia hic dominus quos cum

eligit et quosdam reprobat. quosdam
exhollit. quosdam deprimit/sed quia
talia iudicia in conspectu mortis non
pñt peruenire nisi manuducantur q̃
busdam signis. quia secūm augusti
nū omnis nostra cognitio vtitur q̃
busdam signis ducentibus in sua sig
nificata. Vnde euangelista volens
nos ducere in cognitionem iudicioꝝ
premittit signa/tāq̃ presagium iu
dicioꝝ. vt dicatur. Erunt signa in
sole luna et stellis et in terris pressu
ra gentium. ꝛc̃ Vbi occurrūt due ḡsi
derationes. Pma ḡsideratio. Cir
ca primā considerationem que est de
huiꝰ euāgelij positione Nota q̃ a
liqui reprehendūt hoc euangelium
legi in prima dominica aduēt9/mo
ti ista ratione. quia cū hoc euangeli
um dicat de secundo aduentu/scz ad
iudicium. ideo non deberet legi in p̃
ma dñica Alij autem sunt dicentes
hoc euangelium legi debere in hac
dominica/moti hac ratione. vt vide
licet inducamur ad timorem dei qui
est finis totius scripture Vnde ait sa
piens Deum time hoc est omnis ho
mo Per nichil autem timor dei tan
tum incutitur generi humano. sicut
p finale iudicium. quo mali terrent̃
et boni ḡsolantur Sed quia tale iu
dicium in hoc euangelio nobis exp̃
mitur. igitur merito debet legi in p̃
ma dominica. Salua reuerentia vtro
rūq̃ ambo iuste mouentur. qz cum
hoc euangelium non solum dicat de
aduentu ad iudiciū/vbi fient iuste re
tributiones p̃miorū/ apte declarati
ones meritoꝝ. et irreuocabiles ratio
nes sententiarum. sed etiam de aduē
tu ad carnem/facto a tali iudicio scz
trinitatis de quo est miseratio miseꝝ
rum. liberatio captiuorum. et etiam
restitutio prescriptorum. sed etiam
de aduentu in mentem qui acquiri
tur per iudicium propriū suiipsi9
p quod fit conscientie mūdatio. men
tis sanctificatio/et etiam meritorum
cumulatio. et ideo non solum in vna
dominica/ sed per totum aduentum
posset legi Congruentia huiꝰ possz
assignari/nam taliter de rebus debet
primo fieri narratio qualiter se obiec
tiue intellectui primo repñtant. sed ly
euangelium repzesentat se expositi
ue p̃mo cōmuniter applicabile ad hec
iudicia diuersa intellectui primo et
per se/quia intellectus primo et p se
intelligit ipsum vniuersale/et gueni
ens cum singulari vt ibidem naturā
vniuersalis/et ab ipso descendenti p
rationem proprian/superaddita ra
tioni vniuersalis Vnde hoc euan
gelium vt particulare existēs sub ge
neralibus conditionibus repzesentat
se primo et per se/ vt sic primo est le
gendum ꝛc̃. vt patet in vidente a lō
ge Nam illud qđ videtur certum ẽ
q̃ est substantia. deinde per motum p
gressiuū q̃ est animal. deinde q̃ ho
mo. deinde q̃ petr9 ꝛc̃ Vnde 2° poste
rioꝝ dicitur Vniūsale ẽ qđ dū intꝛ
scz p̃mo et p se H° dico ꝗ singulare
qđ cū intꝛ p reflexionē ad vlē 2ª
ḡsi° Circa 2ª q̃ ḡsideratiōez q̃ ẽ de di
ūsa exponē/nō q̃ explex ẽ aduēt9 p
p9 ẽ ad hoies p visibilē naturā. 2°
ẽ in hoies p inuisibilē grāz. 3° erit ad

iudiciū per iflexibilem iusticiam. ꝙ
scdm hoc huiꝰ ꝓsideratiois tres sūt
ptes ¶ Pma ps ¶ Circa pmā ptē ē
notandū ꝙ primus aduentus .ſ. in
carnē est propter decretū trinitatis
iudiciū celebrātis Vnde dicitur ꝙ in
supiori ierarchia beatissime trini ta
tis fuerūt ab eterno quatuor decreta
celebrata. Quoꝝ primū fuit qualiter
ciuitas eterne patrie edificarēt. ꝙ fuit
decretū ꝙ angelis tm̄ꝙ nobilissimis
ciuibus ihabitaretur Et quia deus p̄
uidit aliquos eoꝝ ruituros perpetuo
et sic remaneret ciuitas dāpnificata
Ideo secūdū decretū fuit qualiter ci
uitas illa reparareť. Et fuit ordina
tū ꝙ crearentur hoies et assumeren
tur ad angelicos ordines vnde cecide
rūt lapsi Et qz deꝰ preuidit ꝙ ho
mines in adam peccaturi erant ac p̄
hoc priuādi ciuitate illa ideo fuit ter
cium decretū de redificatione ciuitatis
sciz vtū melius esset angelos redu
cere an hoies redimere In hoc ergo
cōflicto mia dei (nostra aduocata) p̄
nobis iudicē interpellauit sciz nostrā
redemptionē expedire ꝓpter ꝙtuoꝝ
rōes P° vt totiꝰ trinitatis beniuolē
tia erga nos mōstrarē Signū mag
ne dilectionis est quando magnū fac
tum fit pro alio Vnde aplūs Propter
nimiā caritatē suam qua dilexit
nos deꝰ filiū suū misit in silitudinē
carnis pcī ¶ Secūdo ne humana na
tura cuiꝰ causus erat iam preuisus to
taliter amitteretur cū nō posset redi
mi per puram creaturā qz quicquid
habet debet homo/ideo dicit aposto
lus ꝙ xp̄istus venit in mūdū ꝓcu

tores saluos facere ¶ Tercio vt natura
āgelica ab eterno preuisa reparetur
qd fieri nō poterat nisi per mediato
rē. ¶ Quarto vt humana natura ad
salutem deduceretur Nam trinitas
beatissima preuidit ꝙ āgeli obstina
ti essent et cōuerti non vellent ¶ Sta
bat contra hoc diuina veritas propo
nens hominis trangressionem et la
te sentētie veritatem et firmitatem.
quia saluator dicat celū et terra tran
sibunt ꝛc. dum ꝙ illa allegaret et is
ta repelleret neutrā voluit depelle
re iustus iudex qua misericordiam
et veritatē diligit deꝰ Et quia diffi
cile est videre modum per quem ho
mo posset debite redimi fuit factum
Quartū decretum vt misericordiam
superexaltaret iudicio nec remisit pēm
gratis nec mutauit sententiā mortis
sed filius q̄ est sapientia patris pro
homine/ sententiauit ipsū posse redi
mi. licet non per se saltem per aliū
dando pro precio redēptionis aliquā
puram creaturam. quia nullus obli
gatur ad impossibile sed eius redēp
tio fuit per se impossibilis igitur de
bebat fieri per aliū Hoc autem pro
bat per aliqua media. Primum est
nullꝰ debite redimitur de iniuria fac
ta nisi in tm̄ detur in quantū dāpnū
dampnificauit. offensa fuit infinita
quia offensi dignitas infinita / sed in
finitum precium reddere/est homini
impossibile. igitur ꝛc Secūdū est/
precū quo quis redimitur debet esse
tātū in bono quātū fuit in malo pec
catū a quo redimitur/alioquī non es
set equalis ꝙmutatio Tercium ē nul

lus pōt aliqui satisfacere pro alio de eo q̄ ipsemet debet. omnes enim sumus debitores Quartū est/ peccātū quo quis iuste redimitur debet habere aliquam equalitatem valoris cū redempto Nulla aūt creatura cōqua let toti humane nature. Quibus vi q̄ filius dāret semetipsum p̄ pretio redemptionis humane q̄ ipse filius ḡ tāter hāc determinationē susceptit. q̄ sic fuit eius missio ab eterno de nāti tate tractata Et ideo dicit aplūs ro. 9. q̄ xp̄s̄ist9 ē predestinat9 filius dei in virtute ex resurrectiōe mortuoꝝ

Huius aūt aduent9 i carnem q̄ redēp tionis humane nature signa p̄mittit euāgelista d. Erūt signa. Sol iste ē mens eterna vel intellect9 diuin9 in quo 6. p̄sserūt signa In p̄mo signo voluit suā bonitatē creaturis cōmicare nō solū ad intra sed etiam ad extra. quia sēdm dyo. natura boni ē q̄ sit sui ipsius boni cōmicatiuū In scūdo sig° voluit creaturam rationalē fore que posset participes esse istius bonitatis In tertio signo p̄uidit deus totū huma nū gen9 in p̄mo patente lapsurū. In quarto signo voluit ipsū ex speciali descentia reparare In quinto signo voluit merita singulorū q̄ demerita approbare vel reprobare In sexto sig no voluit malos dampnare q̄ bonos saluare. qd̄ patz sēdm aug9 Dia que visibilitē ad oculos nostros fozis pdi unt de sūma q̄ inuisibili aula dei pce dunt/ omia ergo q̄ fiūt in creaturis ex dispositione p̄uia de mente dei p cedūt Vel sic. In sole leguntur tria

signa fuisse. s. Statio tpe iosue x. cessatio/ tepe ezechie. ysaye. 38 Reuersus ē sol x. horis Obscura° in xp̄i passiōe q̄n vlt̄ eclipsim passa est q̄ xxvij° Iste sol ē xp̄s Malā. vl° Orietur vobis timētib9 nomē meū sol iustitie Et merito dicit sol xp̄s/ q̄ sicut sol illumīat/ attrahit q̄ calefacit q̄ fouēdat. sic xp̄s illuīat/ luīe veritatis in p̄dicatione Calefacit in sua passiōe caloe caritatis Attrahit in sua resurrectione q̄ ascēsiōe spe felicitatis. tunc enim oñdit q̄ spes non fuit in anis Fouēdauit in. s. missione Iste sol obscurat9 quia diuinitas in carne velatur Apoc. 6° Sol fact9 ē niger quasi sac9 in quo pat̄ posuit oēs thesauros. ꝑ in passiōe q̄sis9/ thesauros tenēditos sup nos effudit Ps° Confitidisti sacū meū 2° iste sol stetit affixus cruci p diuinitatē in q̄fractiōe humanitatis ut de hostib9 triūpharz vt deū patrem nobis placaret/ vt diē diuine gracie q̄ diuine glē ꝯtinuaret Iosue x. Stetit sol in medio celi id ē xp̄s i actu penālēs Terāo iste tertio cessit i resurrectiōe q̄ ascēsiōe Vñ ioh. 16°. Exiui a p̄re q̄ veni in mūdū q̄ iterū rē. Luna d' extra/ nā sic luna nō habz lumē nisi a sole: sic extra sol habz a xp̄isto influētia graciaꝝ Vñ ioh 6 Ego sum lux mundi In hac luna quatuor signa apparent // Primū est q̄ aliqn̄ luna obscurat i inferiori pte q̄ clarescit in superiori Hic extra quāto magis accedit ad xp̄m/ tanto magis i inferioribus p abzenūcationē tempaliū obscurat/ q̄ in superioribus clarescit p q̄splationē 2m ē q̄ aliqn̄

obscuratur eaã ĩ supicei pte. qð fit qñ nubes interponitur. sic homo obscuratur in intellectu maxime qñ nubes tempalium vel peccati sibi opponit. tre. 3°. Opposuisti tibi nubem ne transiret oratio ℣. est q qñq eclipsatur qð fit qñ terra ĩterponitur ñt solem et lunam. sic homo eclipsat quando terrenorum amor interponitur inter deũ ⁊ ipm. ps. 13°. Sol ⁊ luna obtenebrati sũt Quartũ ẽ q qñ q fit rubea. qð fit quãdo magis descendit. sic reuera homo rubescit sanguine carnalitatis ⁊ puat luado honestat quãdo p affectũ descendit ad terrena Luna dicat eaã maria in q erant quatuor signa Primũ est ipsiꝰ ãũ sole ꝑiũctio scz quando fuit amicta sole in ꝓptiõe filij. apoc. 12. qð fuit miabile ãũ fuit in diuersis ⁊ multum distãtibus ãraulis Secũdũ est solis intra lunã vlis absconsio ãũ virgo ãraũ dedit vitũ Thre. 13. qð fuit valde nouũ ãũ sol sit multo maior luna. Terãũ est solis de luna ꝯratio qð fuit magnũ signũ. ps. 1. Cere vgo ꝓpter ⁊c. Quartũ est lune statio/ipsa sola tũc in fide fuit statio marie ãũ omes alij paterent a fide retrogradationem. qz sol et luna steterũt Abac. 3. Stelle sũt mẽbra ecie q lumen fidei receperunt. nam stelle ĩter alia corpa sunt pulchriores apparentie. sunt irradiorꝫ luminis in ore. puriores exñtie. sũt ab omni mixtione ꝓtrarij elongate. ⁊ claritatem sibi mutuo ꝯmunicãt. ⁊ sũt potiores influentie/efficiãt enim miabiles effectus in inferioribꝰ istis Sic fideles illuminati Sicut enĩ vtus et lumen stellaꝝ ĩfluit ad electoꝝ ꝓfiationem. ad ĩimicoꝝ defensionem. ad viuificã vegetatoꝝ. ad nauigãtiũ direatiõem. sic btõrũ ĩtercessionibus. pcepta ĩmia iustitie ad pñiam ẽducãtur. monet veritatẽ aduersarij fugiũt. perfecti pfiãũtur/et in periculis mũdi diriguntur In hijs eaã erunt signa Peratiũtur enim doloe ĩ cõtritõe/ obscurantur pudore in pfessione/sũt perseuerantes in satisfactione Et sic redeũt ad statũ pstine gratie obtente pfecta absolutione Apoc. 8. Percussa est tcia pars stellaꝝ/quia vix tcia pars hoim doloꝛe cõtritionis peratitur a peccatẽ Eaã in terris pssura gẽtiũ Per terrã intelligimus illos qui sũt terreni et carnales In hijs tria eaã signa/scz pssura gentiũ pze cõfusioe soit9 marẽ ⁊ fluctuũ. q tria ꝓferũt ad tres temptatiões scz carnis mũdi et dyabi Ad ꝓpta carnis ptinet d̃/pssura gẽtiũ Petre ci sẽ p̃ mor9 ⁊ appetit9 brutales ꝑ glo. Pzessio igit gẽtiũ ẽ ifesta carnaliũ motuũ aꝝ tba oppmut/nos ad gaudia ozo sumẽdo Ad mũdana attendi spãt qð d̃ Pze gfusioe sonit9 mar. Mare ci mũd9. sonit9 marẽ/tumult9 mũdi ⁊ tbulaes. ⁊ fere ĩgũt nauc ecce Vñ mat. 8. Motꝰ magnꝰ factꝰ Ad supbiã vite respicit qð d̃. ⁊ fluctuũ Cla fluctuũ desinãt elatiões maris Lu. 8. Fluct9 spuõsi ⁊c sicut ato tñsit sic⁊ fast9 supbie ato euanescit fluctus eleuantur ⁊ deprimũtur et extendũtur et retrahuntur Hic in fluctibus designantur quatuor

Sermo

affectiones. In quantū eleuātur sig
nant aīe inanem leticiam In quātū
dēpmūt/mentis tristiciam. In quā
tetrahūt/animi timorem. qz timor
sēm glosam Joh. i. ē fuga aī ne p
dat quod amat In quātū cāa extēdū
tur signt desidēnū sine spe q sit con
cupitū Hec due affectiones scz timo
ris et spei ponūtur. cū dicat Arescen
tibus hominib9 Unde sicut securitas
tesicat mentem. sic timor arescere fa
cit Dn oz hominis est sicut fenū qđ
cito arescit Unde psalmista Fiant si
cut fenum Expecta° pertinet ad spē
que eciam arescere facit. qđ sit/ quan
do oppress9 nōdum tribulatoib9/ex
pectat tribulationē. cū nimis differ
tur affligit animā. pū. xiij Spes q
differtur cē. Item quādo ex toto au
fertur tunc magis arescit quia nulla
spe refitur Hanc ergo est meno re
probi. psa. xix° Arescit aqua de mari
so ozi. Non q superueniant bonis
et electis/ sz tantum reprobis qui p
orbem accipiūtur. Dequitur Dā vir
tutes celoz mouebūtur Hic oñditur
q affect9 non solum sit in malis/sed
eciam in bonis Unde p celos intelli
guntur electi quoz Ututes mouebū
tur. sed aliter q Ututes malorū que
mouebūtur motu corruptionis utpo
te in quibus fides ex toto defician Si
militer spes et caritas non solum de
fecit sed eciā frigescit vt Hyt 29. d2
Et patientia vita caret. Sed electo
rum Ututes mouebūtur motu dimi
nutionis non ita q ex toto deficiat
fides/sed erit sicut de lumine cādele q

Secund9

videtur flatu alicui9 extingui et non
extinguitur Similiter caritas tepes
cet a primo feruore sed non ex toto
refrigescit Itē patiētia fatigata in q
buscam lassabitur sz non succumbet
sps. Paciētia pauper non pibit in fi
nem Et tūc videbūt filiū hoīs venīē
tem in nube. saz nostre infirmitatis et
carnis/in qua fuit diuinitatis potē
occultata Hijs aūt fieri incipiētib9
respicite. saz per fidem. et leuate ca
pita vestra. id est mentē per spem.
Nam sicut desperatio consternit sic
spes erigit Cure enim appropīquat
redemptio vestra. A. d. q aditus e
ius erit nobis redemptio aulpe et pe
ne et a ptāte tenebraz Et dixit illis
similitudinē Videte ficulneam et ali
as arbores Ficulnea est humana na
tura Oēs arbores. alie creature Et
nomiātim expīmitur ficulnea xpte
humane nature dignitatem/ cū pro
duāt iā ex se saliz expliāte/sapiā di
uina facere fructū. s. dignū pñie. ap
propinquat regnū celoꝝ. Dn pñiā
agite. Amen dico vobis non preteri
bit generatio hec Nō generatio car
nalium. qz nec sunt filij nec heredes
sz generatio que est per spm que fit
p sacramentū. donec omnia fiant/et
donec veniat generatio dei Hyt xiij.
In generatione cē Celū et terra tran
sibūt. i. iusti trānsibūt de grā ad glām
p Ututū opationē/et tra. i. pāceres
transibūt de pāis ad grāz p pniam
Verba aūt mea. s. pdicatois et veri
tatis non transibūt a veritatis pmis
sione sz pficient vrām spem in cēna
struction Vz° ps Circa 2am pte q

est de aduētu in mentē est notandū
q ꝓpter iudiciū qđ ītra nos est cele
brandū est nobis ntēm q xp̄s adue
niens in mētem p gr̄am nobis assis
tat Duplex est iudiciū scz examina
tionis et discretionis ꝓs Beati qui
custodiūt iudiciū tē Habem9 enim ī
tra nos aduersarios iugiter litigan
tes Ad gal. v. Caro concupiscit adu
sus spiritū q ecōuerso Vñ hic p̄mo vi
dendū est de allegationibus spūs
Secūdo de allegationib9 carnis
Tercio quis iudex q quō fiat iusticia
m Primo allegat spūs contra car
nem/p̄m esse fugiendū triplicē tē
ptem turpitudinē Primo quia delet
ymaginem dei et facit hominē bru
tū celi Vñ tren. z. Veni grata est fa
cies eius super carbones. ꝓs Homo cū
in honore esset tē 2ª est ꝓpter sterili
tatē q dāpnū. qz nichil ꝑfert et mul
ta bō ausert Ihō. 6. Quē fructū habu
istis ī q̄b9 nūc erubescitis? Et lu. 15.
d. de illo q̄ inuasit ī latrones q spoli
auerūt eū tē scz q̄tuit. et vulnerauer
ūt eū ī naturalib9 3ª ē ꝓpt̄ penā qz
ꝓpt̄ momētaā delectationē reddit pe
na eterna Vñ q̄dā ait Qui cito p̄teit qđ
ieternū cruciabit Et mirē qz vix aliq̄s
tūtū delectāt̄ ī aliq̄ p̄cto hz cū multo
maiorē habeat penā ī modica febre
q p̄t̄ hāc expectat penā eternā Vñ
petit sapiens eccī. xxx. Auser a me
concupiscentiā ventris q cōprehendet Ha
bet aut̄ aduocatū. s. qui vt dicit Ihō.
8. interpellat p nobis gemitib9 inenar
rabilibus id est interpellare facit E
cōtra allegat caro aduersus spiritū.
esse manēdū in delicijs q alijs oblec
tat vñ ad senium q q tūc penitebit
ta rō est fa. quia sicut ī forō plures
inueniūtur pelles agnor q̄ arietum
ita frequēter citiꝰ moriūtur iuuenes
q̄ senes 2° qz p̄sumit recuperare in
posterū p pniaz Ista eciā est fa. quia
nō est ī cō recuperare nec de p̄cto cōmit
tere. quia p̄cz cōparatur vasi ī quod
de facili piscis intrat de quo exire nō
potest 3° quia nō debet tā nimis time
re magnitudo p̄ni ꝓpter dei misericor
diam infinitā q iudicat de magna ex re. Nec
ratio nulla est. quia exempla scōrū
nō sunt adducenda vt peccetur sed ut
peccauerit quis ne desperet. et attēde
re debet q nō oib9 hꝰ ex re. dāt ꝓdesse.
pz de iuda q cepit Aduocati eius sunt
demones et mūdana delectabilia de
mones decipiunt rationib9 falsis. mū
dana delectabilia alliciūt sermoni
bus blandis Nece sūt exhortationes
ducū de q̄b9 Iob. 29. Mūdana au
tē delectabilia decipiunt secm actus.
quia reputāt dulcia que amara sunt
Vñ yſa. 5. Ve qui dicitis malū bonū
et bonū malū tē Tibi cū aūt arbitriū sedet vt iu
dex inter ista q discernit que p̄ponā
tur/inter bonū q malū distinguendo
Hic ergo iudicat/ sed nō custodit iu
dicū qz nō facit iusticiaz Petri9 p̄cat
q nouit iudicare q iusticiā nō facit Vñ
2. petri. 2. Heli9 erat eis via veri
tis non agnoscere q̄ post agnitā re
troire. qz illis traditū est mādatū q sc
sicut iudices q nō puniūt puniēdos
z absoluūt Vñ iosue. 9. iubēt q̄nz re
ges suspēdi sup q̄nz stipites. qđ fe
cerūt q̄n p mō culpe/q̄nz sēs debita satis
factionē punitū. tales crucifigūt ihm

q dimittunt barrabā qz non puniūt sensualitatē et veterē hoiem ¶ Hꝯ ∧ Sed qz volūtas inualida est ad pze dicta/oz ut grā dei q̄ mediāte xp̄us venit in mentem sibi assistat. qz ipā grā aīam peccatis iam mortuā habz diuificatē/diuificatā a tozpore negligentie exitatē/q excitata tam cōtra insidiātia tēptamenta munire/ac munitā in opib9 virtutū feruare ¶ Quere de grā ē 2ª pte i9 q̄sidera°is ¶ Pōt igitur euā7 quātū ad ꝓpositū sic exponi ¶ Primo dicēt de aduētu. 2° de signis cōmitātib9 ꝫ eāā longe pcedentib9 vt sunt sonit9 maris q fluctum. 3° de signis q̄sequētib9 vt sūt signa in sole luna q stellīs ¶ Primo oñdit de aduētu cū dī. Tunc videbūt filiū hoīs q̄ venit in nube cū ptate qz ꝓpter hoc oz ad pñiam/ut nubes cōsurgit de vilitate pcordū q̄ dicūtur extrema ¶ Educēs nubes ab extremo terre. q si aut nubes resoluitur in pluuiā ita cōturbatio hec in lacrimas Vnde seq̄t Fulgura in pluuiā fiat. Dicitur eāā venire in magna ptate qz maxie potestatis est decere dyabolū qui hoiez inhabitat p pcm. Job xl°. Non est ptās q̄ ille Ad hoc aūt venit ut eū eiciat. vnde abac Egredietur dyabolus aīa pedes eiꝰ. Et dī ecc venire i potestate. qz electo dyabolo regnare inapit q thronū suū ponere in aīma ¶ Dñs diluuiū in habitare fiat q̄ Et seq̄tur Hijs fieri inapientibus respicite Aīgī enī dñs veniat in mēte/de pssa est mēssb onere pcī. eo āt veniēte erigit. Ps. Dñs eigit elysos Dein de signis q̄ cōmitātur aduētū. dī Et in tra pssu. gē. Tre sūt terreni q carnales sens9/gētes/appetit9 carnis. q hij i aduētu xp̄i ꝓmūt qñ i apt̄ dñari cō sēsualitati. vñ gen 3° Inimicicias ponā inter te et mulierem q̄ ipā q̄tet caput tuū. Cū āt dicitur Pze q̄fusiōe sonit9 maris designatur status penitēt̄ie in quo attēdit amaritudo cordis. vñ tren. 3°. Hagē ē velut mare cōtritio tua De hoc mari sunt sonit9 q gemit9 Ps. Fugiebam a gemitu cordis mei In q̄fusiōe notatur erubescentia de pcīis Excī. 9° Est cōfuꝰ adducēs pcm Per fluctus conflictio aī q̄ deliberat de statu suo. Pē. Qui q̄turbat profundum maris Hꝝ tantē dñs hos fluct9 mitigat cū determinat apud illū q̄ est a pcō Ps. Nō dabis i eternū fluctuationē iusto Hēq̄tur Arescentib9 hoīb9 Arescit enī ille in quo cōcupiscentie exsiccātur Arescit eāā ille q̄ in se exsiccat ꝓpriā voluntatē q ꝓpū sensum et habūdantiā veri q̄ aliū. de q̄ ozee xiij° Adducet dñs vētū vrentē de deserto a sēdētē. q siccabit venas eius q desolabit fontē eius q ipse dispiet thesaur oīs vasis desiderabil Qz enī dī Adducet dñs/ptinet ad siccationem cōcupiscētie Vent9 vrens/th mor diuini iudicij. vene/sensuū concupiscentiam. fons intens9 innata cōcupiscētia. a qua emergunt riui. q hij desiccantur p timorem diuini iudicij Sequitur Nam virtutes celorū mouebuntur ¶ Vbā celum anime/ē inferior pars ratiois ad quā pertinz exercitiū bone actionis. Aliud celū ē portio superior ad quā ptinet studiū

gẽplationis Hec sũt vtutes hoꝛ œ loꝛ· q̃ tũc mouẽt ãi de exercicijs bo ne actionis ad studia trãsitẽ gẽplatio nis ꝛc ꝛº Dein exponẽda sũt sig̃ q se quẽtia· ãi dicatur· Erũt signa in sole luna et stellis ꝛc· Sol est glã mun dane felicitatẽ· que aĩ spernitur erit signũ in cælo Job· 31· Vidi solem ãi fulgeret et lunã incẽdẽtem clare et le tatum est coꝛ meũ i abscõdito Luna est glã transitoꝛia quam qui diligit potest de ipso vere dicã/stulto vt luna ꝛẽ Luna quertitur in sanguinẽ quã do p carnis moꝛtificationem volup tas cõuertitur i pñialem afflictionẽ Pñ exo· 7º dicitur· q aqua cõuersa est in sanguinẽ Stelle cadũt de cælo ãi omnes mũdane et phĩce cõnes œ dũt fidei· et tangẽ ifirme eicãũtur ab animo Pñ 2· coꝛinẽ· x· Arma mili cie nostre nõ carnalia· sz potẽtia deo ad destructionẽ munitionũ/gsilia dẽ struentes ꝛ oẽm altitudinem extollẽ tem se aduersus scientiam dei· Et a iudicæ aptatur similitudo· d Videte fiaulneã Fic9 /caritatis dulcedinẽ ad deũ significat· qui in caritate est non timet· Tũc dicẽ fiaus pducere gros sos suos/quando quis non ex timoꝛe operatur bonũ Et quõ ptulit dicitur io· 9º Perfecta caritas ꝛẽ· Hui9 fi aus fruct9 dulcis est· quia calœ nõ p mittit cẽ acbũ sz tedd̃ maturũ Vide te fiaulneam etc Per arboẽs/ virtu tes alie designantur Caritas autem per fiaulneam designatur/quia q ha bet caritatem habz omnes alias vir tutes· Ipsa enim est vinculũ oĩm· Coloc· 3º· Sup oĩa caritatẽ hñtes

que est vinculũ pfectionis· Et quia hui9 fruct9 scz bona opa ꝛ alia vir tutũ· signũ sũt spũal caritatis i aĩa rẽ dicẽ· Cũ pducãt ex se fructum Caritatis enĩ fructus excludit omne gelidũ pcĩ· vt posset dicã illud ãi tiꝛ 2º Jã hyems transijt Nec cadẽ nũciat xp̃m venisse· qui nõ venit to tius sz ãi habũdãtia virtutũ/de qua sap· 7º· Venerũt michi oĩa pĩ ꝛẽ· rũ ergo dz· Et vos ãi viderit hec fieri/ scitote quia xp̃e est regnũ dei· qz p̃dicã oĩa fiũt p caritatem et ipse mediãte regnat xp̃s in aĩa ¶ 3º pos Circa terã pte q est de aduẽtu ad iudiciũ· Vbi notãdũ q velox erit iu dicii Jte q ibi iudicabuntur boni et mali Jte q in hoc iudicio erit aptio libroꝛ scz libri gscie et libri vite Jte q hoc iudicium ptinet ad xp̃m· Vi de in 3ºne dñice xrijj· Expõnẽ eus gelij vide i sermone eu gelberti Est tamẽ notandum q scdm diuersita tẽ creaturaũ diuersa signa p̃cedunt Primo in natura supintellectuali/ q oĩs actionis dei ad ex̃ pñt poni alĩq signa quib9 oꝛdinate p̃uidet et vult oĩa que fiunt ad extra ¶ Pñt ergo sex signa ymaginari in mẽte diuina finalem mundi terminũ p̃cedentia Primo enĩ voluit de9 suã naturã gñe re creaturẽ Non ei voluit de9 solum suã bonitatẽ cõicare ad intra· Et eã ab extra· quia scdm dyonisiũ natu ra boni est q sit suiipsi9 diffusiuã et gñatiua In 2º voluit creatura rõnalẽ fore que possz pticeps esse isti9 boni tatis cõicande· In terão puidit de9 totam naturam humanã in pº pnes

lapsurem. In quarto voluit ipsū ex spāli gr̄e scētia r̄epare In 5to voluit merita singulor q demerita appbaē vel r̄epbare In 6o voluit malos dāp nare et bonos saluaē Vñ aug9 Dia unt de summa q iuisibili aula dei p ædūt Dia ergo q̄ fiūt i creaturis ex dispositiōe pua ex mēte dei præsūt. 2o fient signa in natura intellectuali scz in āgelis q̄ timore reuerentie mo uebūt. Vñ dicit Virtutes celor mo ue. Vñ aug9. Quid faciet tūc Ygu la deserti scz hō/quando sic gaudiet ce dz9 gadisi id est angel9 2 3o pōdent signa in natura rationali. s. in homie Vnde dr Arescētib9 hoib9 p̄ timore Arescentib9 scz ab humore grē gser uandē vel augmentandē. qz tōta eīt tribulatio q̄lis non erat ab initio mū di vt in errorem ducātur si possibile essz eāā elā. 4to p̄dēt signa in natu ra pura corpali. vnde dicit Prc gsu sione sonit9 maris q fluctuū Vbi no ta vīe xv. signa p̄ximo9 p̄dēcta di em iudicij

Quinta 2a aduēt9

Sermo de epla

Queāmq; scripta sūt rc. Vo. 1q Secōm qd dicit ysydor hō est aial dei forme mansuetum in natura secōm leges rōnis disciplīe susceptibile/dīnam hñs ymaginē in potēa gnoscendi et in potēa diligendi sili tudinē. sed qz secōm aug9 nichil p̄t diligi nisi cognoscatur/ideo vt dem̄ est aī sit animal susceptibile disciplī ne/oportet ad hoc ut actu diligat/ut in cognitionē diligibīū p̄ doctrinales disciplinas inducatur. ꝫ quia nichil

est diligibile nisi rōne bonī. vñ p̄9 diligibile est ipsū sūmū bonū. In au ius notitiā solū illa doctrinalis scia i ducit/aug9 scire est gp̄hēsio eio q̄ im mutabilit est. s. un essēdo q cāndo Et hoc est sim9 q maxie app̄e sāre cām rei imutabilē Et ideo t̄spūs huio sāe alios modos sciēdi aristotil sophisticos vocat. Vnde quicqd in aliis sāctis inuenitur veritati huio doctrine repugnans totū gr̄epnatur vt falsū/huio scie ver9 doctor est qui mentē illuiat q veritatē oñdit. Ad hāc aūt doctrinā in epla hortatur. d. Quecūq; scripta sunt ad nos. rc. Vbi circa totū in generali pono 6. gsiderationes ¶ P̄ma gsideratio ¶ Circa p̄mā gsiderationē q̄ est de eio nāa revelatione Cū dz. Nra doctrina hūt due gclusiones

¶ P̄ma 2o ¶ P̄ma 2o ē q̄ necēm fuit ad huānā salutē esse doctrinā quā dam p̄m revelationē dīnā Cuius rō est Nā qñ aliqd ordinat ad finē p̄m rōz finis q̄ gp̄hēsionē humane rōnis exēdit. secōm ip̄m. 6o. oculo nō vidit rc. oportet finem esse p̄cognitū hoī bus qui suas intētiones q actiones dēnt ordinare in finē Vnde necēm fuit hoī ad salutē q̄ ei nota fierent quedā p revelationem diuinam que revelati onem humanam exēdant. Tota e nim sal9 hoīs que in deo est deprēn det a cognitione huio veritatis scilīz scie q doctrine. vt igit salus hoibus q cōio q cāus q secuio proueniat/ p̄pter indigentiā nostram q excellen tiam eio necēm erat revelari ¶ 2a 2o

¶ 2a gclusio est q̄ licet ea q̄ sunt sup̄ cognitionem humanam non sint ab

hoīe inq̄zēda ⁊ sūt tñ a dēo reūelata suscipēda p fidē aiq̄ ē hec doctrina/ tū ꝓpt̄ certitudinē tū ꝓpter finis nobilitatē ⁊ nā alie scīētie habēt certitudinē ex naturali luīe rationis que potest errare qz procēdūt ex pīncipijs notis luīe naturalis itellectꝰ Hec āt habet certitudinē ex lumine diuine scientie que deāpi non potest/ quia p cēdit ex pīncipijs notificatis a dēo et ideo dicitur scientia dei et beatorū Item alie scientie constituūt sibi finē transitoriū ⁊ hec autē finis ē q beatitudo eterna ⁊ ad quā sicut ad vltimū finem ordinatur ⁊ ideo dicitur doctrina nostra/ eo q ordinat nos in nostram salutē Vnde dicitur p̄ma pe. 2°. Spū scō inspirati locuti sūt sancti dei

¶ 2ª q̄stio° ¶ Circa 2ª3 q̄stionē q̄ ē de eiꝰ dīctiuo auctōre āi dicitur/ scripta sūt ⁊ vbi sunt due cōclusiones.

¶ p̄ma q°. ¶ Prima cōclusio est q sacra scriptura est sūme auctoritatē q ideo sūme est sibi adherendū/ quia a dēo reuelata nichil continens falsitatis ⁊ Vñ aug9 i ep̄ ad iheō. dicit q si i diuinis scripturis manifestū admittatur mēdaciū vel iocosū totū erit suspectū Vnde āi duplex sit argumētatio ⁊ ex auctoritate et ex rōne ⁊ argumēta ri tamen ex auctoritate maxime est propriū huiꝰ doctrine que per reuelationem habetur Vnde oportet q ostendatur auctoritate eoꝝ quibus reuelatū est Vnde licet locus ab auctoritate que fūdatur super reuelatione humanā sit infirmissimus/ locus tamen ab auctoritate que fundatur super reuelatione diuina est efficatissimus ¶ Secūda q°. ¶ Secūda cōclusio est q sacra scriptura quādoq; eāa vtitur rōne humana non quidē ad probandū fidē/ sed ad manifestandū ḡa tio est/ quia āi gratia non tollat naturā/ sed perfiat ⁊ oportet q naturale subseruiat fidei ⁊ sicut naturalis īclinatio voluntatis caritati ⁊ 1° cap. 2°. Intellectus captiuitate redigentes omnē itellectum i obsequiū xpisti ⁊ ideo eāa sacra scriptura vna existens extendit se ad ea que sunt diuersaꝝ scientiaꝝ ꝓpter rationē cōmunē quā in diuersis attendit sciz prout sunt diuino lumine cognoscibilia ⁊ ideo eāa scientie dicūtur ancille eius ⁊ pū ix. Misit ancillas eius vocare ad arcē ¶ Tercia cōsideratio ¶ Circa tertiā cōsiderationem que est de aliaꝝ scientiaꝝ sufficientia dicitur ⁊ quecūq; scripture sunt ⁊ vbi transeo de duabus cōclusionibus ¶ Quarta cōsideratio ¶ Circa quartā cōsiderationē que est de eius vtilitatis exhibitione āi dicitur/ vt q patientiā q cōsolationē qz Vbi sunt aliq̄ conclusiones ¶ Prima conclusio est q hec sacra doctrina licet conferat nobis multiplicē vtilitatē tres tamen nobis hic exprimūtur ¶ Prima est patientia contra angustias malorum ¶ 2ª est cōsolatio contra īcōlatū huius miserie ¶ 3ª ē spes contra dilationē pugne d. vt p̄ma q̄stionis ⁊ cōsolationē scripturaꝝ spem habeam9 Q. d. p̄m glo vt per patientiā aduersoꝝ et libroꝝ euocatā i q̄b9 nobis ordinatur cursus p̄sentis vite Iaē vltiō Exē xv. accipite frēm boēls q p̄sentis ⁊ cōsolatiōis scripturaꝝ/ cōsolatē ei nos īcōlatu hui9 miserie

ꝑmo machab 12. Habẽtes solacia li
bros scos ꝛc. Spẽ habea9 spes ei
ex ꝓmissiõib9 scripturaꝝ cõapitur
ps Nec̃or esto vbi tui seruo tuo i q̃
m spẽ dedisti. Qz ãt patiã sit nobis
nẽcia ꝛ vtil ꝓ. nã Vtutes moꝛales
ordinantur in bonũ. in quantũ cõser
uãt bonũ rationis cõtra impetũ pas
sionũ. inter alias autẽ passiones tris
tiãa efficax est ad impediẽdũ bonũ
rõis. 2 coꝛ. 7. Deculi tristiãa moꝛtẽ
operatur Vnde neꝛesse est habere v
tutẽ aliquã/ per quã bonũ rationis ꝙ
seruetur contra tristiãã/ ne sucũbat
hoc fiat patientia Vnde patiẽtia de
scribit in ꝑ retho. ca Patientia est vti
litatis et honestatis causa/ ꝛex ardu
aũ ꝛ terribiliũ voluntaria ꝛ diutur
na perpessio. id est ne in turbatione
tristiãe aĩo iniquo bona deseramus
per que ad meliꝛa peruenia9 Hãc
confert nobis sacra scriptura. vnde
ꝑũ. 19. Doctrina viri ꝑ patiẽtiã nos
citur Qz eãã consolatio sit nobis vti
lis patet. nã ãi beatitudo sit ꝓmiũ
Vtutũ/ solũ adipiscitur per experiãã
virtutũ Hoc aũt experiãã per multi
tudinẽ turbationũ et dolozũ frustra
tur. sedm illd̃ ps. Doloꝛes inferni ci
ꝛcũdederũt me. preoccupaverũt me la
quei moꝛtis. Et ideo nẽcia est mul
tũ consolatio spũalis que aufert hos
doloꝛes Vñ in ps° diaẽ Hedz dolo
rũ meoꝝ ꝙsolationes tue ꝛc Gloſa
Multi sunt doloꝛes ꝛ amari. sed mul
te ꝙsolatiões ꝛ suaues nõ deſũt labo
ranti Et hee ꝙsolationes sunt in coꝛ
de meo. ꝑ hoc salubꝛes cogitatiões
ſignãs. vt ãi eternas ꝛetributiões un
scripturaꝝ ꝓmissas cogitares/ mala ẽ
poꝛalia despiciꝛes Hec aũt ꝙsolatio
effãis est sacre scripture Vñ hugo de
scõ victoꝛe Sacra scriptura est nob
ꝑ mõ vie õnia in oĩbus/ nã queãiq
desiderari possũt in omni nẽcitate so
laciũ. ꝑstat. p vaietate moꝛboꝝ/ va
ria medicamẽta mĩstrat. tribulatos
cõfoꝛtat. ẽptatos sustẽtat. pauꝑes
beatificat. lesos sanat. tenebꝛosos illu
minat. errãtes ꝛeuocat. huiliatos ſb
leuat. ĩsolentes huiliat Ibi sũt ꝑcep
ta dñi que faciam9/ ibi ꝙsilia que eli
gam9/ ibi futura que fugiamus/ ibi
ẽptamẽta q̃ caueam9/ ibi exẽpla q̃
seq̃m2/ ibi ꝓmia q̃ speꝛem9/ ibi pene
q̃s vitem9/ ibi scã inchoamẽta/ ne in
via huiꝰ vite coꝛpaeꝰ Qz eãã spes
sit nob vtilis ꝓ. nã ãi finis vltimꝰ
trãscendat facultatẽ huãne natuꝛe eo
ꝙ ex puris naturalib9 acquiri nõ po
test. si abſ doctrina vbi dei ꝛelicta fu
isſ/ desꝑaẽt hũc finẽ se posse obtinẽ
ideo vt ꝑ spẽ tenderet ĩ bonũ arduũ
vt possibile acq̃ri. doctrina fidei ꝛeue
lata scis ꝛ exẽplificata et edocta eãt
nẽcia. vñ ysid de sũmo bono dt. Ob
hãc vtilitatẽ scribũtur scoꝝ ruine et
ꝛepatiões. vt spẽ fiããt salutẽ huãe/
ne q̃sq̃ p9 lapsũ penitẽdo desꝑet ve
niã/ dũ cõspiãt scoꝝ ꝛepationẽ fuisse
eãã pt9 ruinã Spes ꝓnapaliter ꝛes
piat btitudinẽ eternã. ꝛ iõ nllã alia
bona cẽm9 petẽ a do/ nisi ĩ ordie ad
illã Deꝰ ei illã ꝙfert nob ex sui oĩpo
tẽa ꝛ mia. aui eãã spes ꝓna2 initiẽ.
ꝛ iõ ꝙ aliq̃ hñtes spẽ desiããt a ꝙsecu
tiõe/ h̃ cõtingit ex defã liberi arbitrij
ponẽtẽ obstaculũ pcĩ. ñ ãt ex defã

diuine oīpotētie Vñ ex hoc nō p̄ui
dicat ærtitudini spei cū spes sit ærta
expectatio future beatitudinis vt e
liatur ex.2.thi.2. Hæc qui credidi
q ært9 sum q̄ ¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° est q
qz Vtutes moꝛales nō insint nobis a
natuā saltē q̄sūmatie licz bñ īsint no
bis dispositiue/ de9 tñ sicut nobis cō
fert dispositionem ad Vtutes sic ope
ratur in nobis habitū Vtutū scdm il
lud apli ad phil. De9 est qui opatur
ī nobis velle q pficere ¶ Nota q sep
tem sunt dispositiōes ad Vtutes no
bis a deo collatas quas ap9 ponit hȳ
in ep̄a ¶ P̄ma ē lumē fidei quo mēs
illustratur Vtute eccū que ad salutē
requiūtur Vñ licet intellect9 noster
sufficiēter intelligat ea que sunt sub
sua facultate. īdiget tñ lumīe fidei
in hijs que exc̄dūt naturalem cognī
tionem Vñ dicit De9 autē patientie
q solacij Q.d. q de9 cōferens nobis
hec dona scz patientiā in aduersis et
spūalem cōsolationē eaā dat nobis
dispositiones ad has. quarū vna est
lumē fidei Vñ additur Det vobis id
ipsum sapere scdm veritatem salutis
p lumen fidei ¶ 2ª est caritas q̄ sine o
peꝛib9 suffi⁹ est in merendo p̄ aug9.
Vnde addit In alterutr̄ p̄ ihesum
xp̄m De quo greg in Ome. Nemo
enī ꝓpzie ad seipsū habere caritatem
dicitur sz dilectionē in alterū tēdit vt
esse caritas possit Et dicit scdm ihm
xp̄m. qz caritas ꝓpzie debet habere
respectū ad deū et ad ea que ordināt
ad deū Vñ g̃ Ille veraciter caritatē
habet qui et amicū diligit in deū q̄
¶ 2ª est vnitas mentiū ad quā cū sū
ma diligentia hortatur nos ap9. d.
Sollicti seruare vnitatem spūs in
vinculo pacis Vñ additur vt vnanī
mes Seruatur aūt hec vnitas duo
b9 modis scz ad se et ad p̄imū Ad
seipsū per integritatem. Ad p̄imū
p ꝙformitatē. Ratio est Omnis q̄p
pe creatura debet suū p̄incipium imi
tari Cū igitur de9 noster sit vnus et
idē ac in seipō pfectē/ nō vllo īdigēs.
iest ei benignitas erga nos et amor
ex beniuolentia in nos veniens. de
bemus et nos quisq̄ sibi vnus esse q
integritatē Vtutis/ et vnū cum p̄xo
mis p vinculū dilectionis ¶ Quarta
est recta locutio Ratio ē. qz nichil ita
enervat Vtutē dyaboli sicut lingua
recte loquēs Vñ q̄. Labia mea de
testabūtur impiū. Vñ ille recte log
tur qui nec cupiditate nec metu vel
ignorantia phibetur/ ad laudē dei et
ad edificationem p̄imi bonos cō
fortare/ impios dāpnare/ et arguere Vnde p̄s Dñe labia me
a aperies et os m. q̄ et hoc ē qđ di
cit/ vno ore/ scz intentione cordis. et
laudē oēs diuine volūtati vnicndo
q̄ta est intentio pura Nec enī in om
ni actione sua aut honorē dei aut u
tilitatē p̄imi p̄tēdit Vñ d⁹ vt hono
rificetē deū Tūc ei deū hor oēs ad gl̄i
timur ad ipm p grām ac oné q̄ ab
ipso bñfi⁹ et eaā p voē laudis. f. vo
calē bñfi⁹ i deū referēdo De q̄ p̄s Ha
rificā laudis q̄ g̃ illos q̄ bñfi⁹ ei p
suis meꝛitis acc̄episse putāt q̄b9 ñ īme
rito alī bñfi⁹ sbtrahūt ¶ 6ª ē filialis
iectio p p̄ā imitatiōez Vñ d⁹ Et pa
trē dñi nr̄i ihu xp̄i Hūt ei duplicē

filij xpisti sciz penitētes et innocē
tes quia ymitātur patrē xp̄m. Pri
mū patet de penitētib9 Hij sunt filij
qui ymitātes xpistū/ carnē suā cru
cifigūt cū vicijs z concupiscētijs In
tum/ vox patris audita est. hic est
filius meus. vt sic eāā aīa transfigu
rata per pñiaz sit filij dei Innocētes
eāā dicūtur filij dei/ quia predestina
ti sunt ad vitā eternā. Vnde dicūtur
filij dei per adoptionis graciā in quā
tū deus dat eis ex gracia ius perāpi
endę hereditatis sue/ quib9 per natu
rā non ꝙpetit. et ideo dicūtur specia
liter filij dei Septimū est fraterna
honorificentia/ que exhibetur alicui
in protestationē excellentie alicuius
boitatis Vnde licet ōnes se inuicē in
bentur honore p̄uenire. interdū ta
men priuate persone honorantur/
non propter aliquē gradū dignita
tis/ sed propter excellentiam virtu
tum Licet enim hoc consistit in pluri
bus obsequijs exhibendis/ maxime
tamē in hospitalitate que nobis est
multum valis ¶ Primo enim nos
ad congnitionem dei preparat vt pa
tet de duobus discipulis euntibus in
emaus qui xpistū in hospicio cogno
uerunt ad quod eum inuitauerunt.
Luce vltio ¶ 2°. a malo preseruat vtz
in exab que nūdos recepit ¶ 3°. repora
lia multiplicat vtz in vidua q̄ helia
hospicio recepit. z ideo farina z oleū
non defecerūt/ 3°. regū 17. Ite deū me
retur recipē Mt 6°. Qui vos recipit/
me recipit Ite beniuolentiā dei impe
trat/ heb. 23. Hospitalitatem noli

te obliuisci. per hanc enī multi pla
cuerunt deo Item eternam gloriam
meretur Lc. xxv°. Hospes fui z
collegistis me z. Ideo dicit/ sustine
te inuicē/ scilicet necessitatibus proxi
mi subueniendo scilicet ex caritate.
quia sic suscipit nos xpistus. scilicet
acceptādo meritum/ in honorem dei
scilicet vt in nobis honorificetur dns
id est vt honor proximo exhibitus/
ad honorem dei referatur ¶ Quinta
sideratio ¶ Quinta consideratio est
de eius confirmatione cum dicitur.
dico enim ihesum xpistū. Vbi sunt
conclusiones. ¶ Prima conclusio
¶ Prima est q̄ intentio sacre scripture
est vt per lectionis exhortationem
intelligatur ipsa ad scientiam. z per
operis exhibitionem conuertatur ad
iusticiā Legitur tamē sacra scriptu
ra diuersimode a diuersis. Nā aliq̄
legunt vt sciant z noua inquirant. z
hec curiositas est Alij vt sciātur. et
hec vanitas est. Alij vt vendāt. z hꝫ
symonia est Alij vt edificētur/ z hec
cautela est. Alij vt edificent. et hec
caritas est. Qui autem in sacra scrip
tura scientiā querunt/ vt que mundi
sunt optineant. eorum intentio quā
to peruersior/ tanto miserabilior est.
Illi vero per omnē modum laudan
di sunt/ qui ideo sacram scripturam
addiscunt/ vt parati sint facere z doce
re que audierint/ et veritatem redde
re de fide/ et vt indoctos erudiant. et
eo quo altius secreta dei nouerint/ ar
tius deum ament Vnde hugo de sāc
ta victore Finis sacre scripture est di
ligē deū z mādata eꝰ custodire Finis

eni legis xp̃us est/ finis p̃cepti cari tas est Vsq; q° Secunda cõclusio est q; ãi laus ꝓpria sit testificatio a liqui9 de bonitate in ordine ad finem sicut laudam9 bñ opantem ꝓpter finem Multã laudand9 est xp̃s-quia nõ solum hãc doctrinã instituit-ꝫ ad eiq; ꝙfirmationẽ diuersas rationes induxit ad gracãrũ actiones et hoc est qđ dicit d°-i-isinuo vobis ad vestram salutem X̃pm fuisse mist°-i-instituto rẽ sacre doctrine Circũcisionis -i-eoꝝ que spiritualiter p̃ cõtritionẽ cõfessionem et satisfactionem circũcidũtur in conscientia a sordib9 pcor Propter veritatẽ dei-i-doctrinam sacram a deo infusam ad ꝙfirmãdum promissiones patrũ-et sic spirituali ter circũcisor-quia talib9 ꝓmittitur vita eterna In remissionem Quã iã receperunt vt sic in promissorũ ipletione se ostẽderet esse veracẽ-Ex hijs p̃z q; non repulit iudeos quib9 pro pria veritas exhibita est gentibus vero miseric9dia prestita ẽ quib9 nulla promissio facta est Et ideo dico q adduco gentes debere honorare deum sup mia-i-de mia contra eas nõcias promissus nec ad eas missus ꝫ aug9 suscepit tñ- Ad confirmationẽ huius adduat probationem Sicut scriptum est-confirmans de gentibus q; assumpte sũt p̃ miseric9dia de quibus min9 videtur Propterea cõfitebor tibi in gentibus-i-facã tibi in gentibus confiteri voce laudando- Et nomini tuo cantabo-Corde exultando-i-faciam cantantes tibi canticum nouũ et cum letica te laudãtes

Et iterum ꝫ-dicit-Letamini gẽtes Quia assumpte estis vt sitis vnũ o uile-cum plebe eius/ et cum spiritu aliter circũcisis- Et iterum Laudate cum omnes gentes Barbare gra- q; la- Cum quibus et omnes popu li-i-thi-scdm glo- tribus-magnificate eum-qui adduxit numerum plebis sue- Et iterꝫ-ysa-ait-c°xi- Erit radix esse qui fuit pater dauid/q diatur radix/quia sicut radix latet in terra/q non apparet super terram/ꝫ qđ ex radice pcedit-sic esse latuit sub terra quia non fuit rex sed homo ꝓplarq; ꝫ ex ipso reges proceſſerũt huius radicis dauid arbor fuit qui ẽ tamũ-i-per mariam frat fructum id est xp̃istum/ et ex hac radice erit ille qui exurget a mortuis regere gentes/per fidem et opera- Et ideo gentes sperabunt in eum Ōn-vltimo- Ipse erit expectatio gentium-

Sexta consideratio Sexta consideratio est de eius p̃miatione cum dicitur- Deus autem spei- Vbi est vna conclusio que est Q; per sacram doctrinam consequitur quis magnã remunerationem propter multiplicem perfectionẽ-Nam per virtutũ perfectionem homo acquirit eternã remunerationem Sacra autem doctrina docet nos in virtutibus exercere Vnde hu°-de sancto victore- Sacra scriptura docet nos-et fructus eius est-quia et mentem scientia exhilarat et moꝝb9 ornat- docet qđ scire debeat et qđ imitari expedit- cõtemptum mundi suadet-ad amorem conditoris inflammat- docet q; qualiter

tutes debeant acquiri/et qualiter
via valeant declinari Et ideo sancti
doctores predestinati fuerunt non so
lum ad premiū sed eam ad excellē
tem gradū premij Unde dicit Deꝰ
autem spei id est dator spei/repleat
vos omī gaudio/spirituali expecta
tione future remunerationis et pace
sine qua gaudiū non est introcūdū /
sciliz p fidem/ vt habundetis in spe
id est certiores sitis de vita habēda
in virtute spiritus sancti id est bone
operationis/quam dat spiritus sanc
tus.

Dominica secūda aduētus Sermo de euangelio.

Iohannes cum audisset in vinculis opera xpisti mittēs duos de discipulis ait illi etc Math xi°. Dicit videmus qꝫ ad introductionē formē naturalis oportet materiam debitam disponi. Hec autem dispositio fit per prohibentium amotionem et promouētium adhibitionē. sic reuera in spiritualibus inuenitur/ quia ad hoc vt forma gracie diuine introducatur. oportet vt ipsa voluntas debite disponatur. Hec autē dispoꝰ fit per vitiorum exstirpationē et virtutum insertionem Ad quitē precedens saluator/nostre ymaginationi tres considerationes in euāgelio isto moraliter intellecto repzesentat. Prima consideratio ē de debita dispositione voluntatis ad gracie receptionem. quod notatur i iohānis vinculati discipulorum missione Dñ dicit. Johannes cum audisset in vinculis opera xpisti etc. Secunda consideratio est de prouida exstirpatiōe. et hꝫ per gracie infusionem que intelligit in saluatoris responsiōe ibi. Cūtes renūciate iohanni que audistis et vidistis Cea vident claudi ambulāt le prosi mundantur. surdi audiunt. mortui resurgunt etc. Tercia consideratio est de congrua perfectione voluntatis. et hoc per gracie ihabitationē qđ intelligitur in iohanne per saluatoris commendationem ibi Illis autem abeuntib9 cepit ihesus dicere ad turbas de iohanne etc Prima consideratio Circa primam consideratiōnem est notandum qꝫ voluntas cū equaliter sit subiectum gracie et peccati/et tatione naturalis inclinationis ead in secta sit peccato/ oportet qꝫ reformetur p graciā/ qz peccatū et grā rōne contrarietatis nō se cōpatiūtur in eōdē ſ mutuo se expellūt Hec ergo voluntatis reformatio inciari debuit per grām preuenientem/que quidē est in nitatiua ad bonū quia est motꝰ bone voluntatis quo deꝰ nos preuenit vt de congruo nos disponamꝰ ad recipiendum xpistū in mētem p graciam. Qꝫ autē hec receptio sit nobis possibilis patet per btm̄ augustinū d qꝫ beata virgo puerpm mente ꝑ cepit qꝫ carne/sed aīma virginis fuit eius dē spēi cū aīa nrā igit̄ qcqđ fuit sibi possibile et nob/ ſ tamē grā medīante. qz in puris naturalib9 ipā voluntas non meretur/nec vitare peccatū potest. qđ patet prioꝛe ratiōe. qz nullū agēs potest producere effectū excedentem proprīā virtutē nisi assit altioꝛ

vtus / ꝫ mereri est effectꝰ exedens
pom q vtute volūtꝭ purꝫ natuꝝ alibꝰ
hūc ergo effectum non potuit volū
tas pduere sñ vtute altioꝛi Hec āt
vtꝰ ē gracia q est pnᵐ pductiuū ac
tus meritoꝛij. Vaꝛ eaā 2°. āi grā sit
pnᵐ vite spūal qz aīa mortua pcis
tuiuiscit grā. Vñ grā pfectes volū
tatē faat eiꝰ actꝰ deo acceptos et vi
ta eterna dignos. vñ gregorius aplꝰ
Justificati igitur grā ipiꝰ p fidē he
redes simꝰ ſᵐ spem etc. Hꝛ nūquid
obligamur ad grām hñdam cum sit
donū supnaturale q p ḡnōs non ē in
ptāte nrā? Dicendū q sic / qz licet nō
est in ptāte nostra tamē deꝰ sic ordi
nauit q eā disponēti se daret. ſ. de
congruo nō de nācitate. qz cū volūtas
diuina sit infinita / q grā creaᵗ finita
p eam nācitari nō potest Vñ licet ex
institutione diuina grā habeat rōnē
acceptationis. tamen deꝰ posſ actū
bonū acceptare sine gracia / qz iste ac
tus scilz acceptare est ipsum ordinabē
in vltimū finē scz vite eterne. Istud
pt fieri vl mediāte grā que est habi
tus caritatꝭ quem deꝰ instituit eē rō
nem acceptādi. vel sine tali habitu
Huffiat ergo iste ordo rōnis. scz ac
tū mō ordinari ad vitam etnā / qui
añ nō ordiabat. secꝰ āt ē de pcto / qz
vt dictū est ꝓpriū pncipiū actꝰ pcī
est volūtas. qz omne pcm est volū
tariū vt pz p augꝰ. d. q nulla alia
re fit mens humana fua libidinis ni
si ꝓpria volūtate. Dicitur enī ꝓpria
ſᵐ bernardū qz non est cōis āi deo
hoibꝰ ꝫ nrā tm qñ qđ faaꝰ non
ad honorem dei q non ad vtilitatem
proximi / sed propter nosipsos facꝰ
non intēdentes placere deo q prout
se proximo Hꝛ reuera huic contra
a est caritas sine qua omnia alia to
na non perduant ad deum et ipsa si
ne alijs nos perducat ad deum et
quā tota nos inhabitat trinitas ſᵐ
augꝰ. xv. de trinitate Vnde oportet
ut hanc relinquentes conformemur
eam diuine volūtati et hoc vinculo
caritatis. quia scdm bernardum vo
lūtatē ꝓpriam relinquentes nichil a
mittunt ymmo lucrātur / q mutātes
illam in meliꝰ vt cōmunis fiat que
ꝓpria fuit. qz cōis voluntas caritas
ē Et sic habetur ꝑmū motiuū valēs
ad dispositionem voluntatis qđ est
gracie diuine reformatio. Qđ osten
tur cū dicitur Johānes qui interpre
tatur in quo est gracia q signat volun
tatem gracia reformatam. Ideo seq
tur ſᵐ qđ requiritur ad debitā mē
tis dispositionem. scilz humanē vo
luntatis ad diuinā cōformatio. ibi /
in vinculis. Realiter per vinculū in
telligitur cōformatio volūtatis nos
tre ad diuinam mediāte dilectione q
est vinculū perfectionis scdm aplm
Nos ergo debemꝰ conformare volū
tatem nrām diuine voluntati. quia
voluntas diuina est regula effectuū
cōtingentium quia regula applicata
regulabili eius rectitudinem manifes
tat. quia igitur nostra voluntas ꝓp
ter instabilitatem est curua / oportet
ad hoc vt rectificetur q recte regule
vniatur Hec autem est diuina volū
tas que semper vniformiter regulat
Vnde augꝰ. Impiꝰ est cui nō placet

diuina ꝓuidentia. Vnde quicquid dei prouidentia ordinat tenemur vel le. Sed qualiter hec conformatio fieri debeat/est notandum ꝙ hec con formatio habet duplicem respectum Vnū ad volūtatem nostram. Aliū ad voluntatem dei Vt respiat ad vo luntatem nostrā que duplex est scīz sensualitatis et rationis Vt respiat p̄mam sic nō debet fieri ꝙformatio quia ista cāā in xp̄isto remurmura uit passioni/ quia nō fuit conformis voluntati diuine in volito. Sed hic est vna dubitatio/ an in appetitu sen sitiuo xp̄i fuit p̄cm/quia nō erat cō formis volūtati diuine in volito qđ videtur peccatū esse Dicendū ꝙ ha bere volūtatem diffozmē diuine vo lūtati in volito non est peccatū / sed habere volūtatē diffoemē in foema volendi Verbi grā Deꝰ vult patrem meū moꝛi et tn̄ vult me velle pr̄ēm meū non moꝛi Ecce ꝙ ego sum dif foemis volūtati diuine in volito / ꝑ non in foema volēdi/quia volūtas diuina volebat ptem sensitiuā appe tere oppositū eiꝰ qđ ipse volebat Hoc est in xp̄o.quia non fuit impletū qđ volūtas i xp̄o voluit vt natura lis/qz velle volūtatē vt naturalē/nō est nisi inclinatio ad suas pfectiones naturales sibi ꝙuenientes.scīz ad eē i oꝛpe p aliquo tempe. ꝙ volūtas diuina erat ad oppositū vt non esset in oꝛpe pro aliquo tempe/et sic qn̄ ꝙ non fuit īpleta vt patet in cōne. qz volūtas elicita simplr̄ voluit moꝛi ut ait dns Fiat volūtas n̄ mea ꝑ tua/ sed alia volūtas vt natura nō/vt ait dns

Si p̄ si possibile ē trāseat a me calix iste ꝛc. Alia ē rōnis.et hꝫ ē duplex Quedam est determinata ad vnū vt est voluntas naturalis/et sic non est conformis/quia eliciat actum con formem inclinationi naturali. Alia ē indeterminata vt volūtas delibe ratiua et conditionata. et sic tenemur Vel hec conformatio respiat diuinā voluntatem/ et hoc vel quātū ad vo luntatem signi . sic teneē ꝙformari vt patet de abzaham licet p̄ceptū fu erit sibi vt filium suū immolaꝛet/ tn̄ voluit deus aliud/quia aliꝺ sigt qđ volebat abzaham velle/scīz incarna tionem siue immolationem filij dei Vel respiat volūtatem añtēm. quia sic deꝰ vult omnes homines sal uos fieri/sic et tu Vel respiat volun tatem ꝙn̄tem sic non tenetur conform mari/quia voluntate ꝙn̄te vult deus mala fieri permissiue cū omnia phi bere posset et tn̄ nullꝰ debet velle ma lum/quia non solū malum facientes sunt digni moꝛte/ sed eāā qui cons ē tunt facientibꝰ Romañ.terio Dif ferunt tn̄ volūtas añtēns ꝙ ꝙns. quia volūtas añs est respectu possi bilitatis ad salutem. 2ª est respās ad salutē cōditionaliter vt saluet ip sum si vult. ꝙ hec non semper imple tur. quia dependet a libero arbitrio Hec autem vnitio fit per amoꝛem Amor enim est quoddam vinculum quia habet quandam virtutem uniti uam. Hmoi autē vinculi triplex est funiculus Primꝰ ē ꝙseruatio spūal vite/ et isto ligatur anima oꝛpoꝛe/ne defluat p lasciuiā Secūdꝰ ē sollicꝰ

beneficentie/ ⁊ isto ligatur homo cū
primo vt faciat ei sicut vellet sibi fie
ri. Tercius est exhibitio filialis re
uerentie et isto ligatur homo cū deo
per debitam subiectionem. Hz quāte
virtutis sit huiꝰ vinculū caritatē oñ
dit hugo de laude caritatis. d. Hec
enim traxit dei filiū in virginis vte
rum/de mūdo ad patibulū ⁊ ad infer
nū. et hec est qua cūcte saluandoꝝ a
nime trahūtur in paradisū. Hz proh
dolor quidā hec vincula relinquētes/
capiūtur vinculis pcorum contextē
multis anulis. Nā ex delicato vic
tu primo surgit lasciuia carnal'/ cui
innectitur leuitas mentē/⁊ huic loq̄
citas ociosa/ociositas turpis/huic hor
roꝝ pñie/huic torpor negligenᵉ/ hu
ic languor nature/ huic mors ihesū
ne. Hec vincula puidens aplūs mul
tos alligare lamentatur cū fletu. d.
phil'. ⁊ °. Multi ambulāt quos sepe di
cebam vobis. nūc āt flēs dico inimi
cos crucis xpisti. quoꝝ finis interi
tus quoꝝ deꝰ venter est. Ad hoc vt
hmōi vincula diruūpantur ⁊ a nobis
pellantur oz diuine sapiētie adhibe
re informationem. Sequitur tercū
qđ pmouet volūtatē dispositionē. s.
diuine sapie informatio. Vñ dicit.
Cū audisset opa xpi. Carissimi si
videmꝰ qꝫ creatio mūdi tot quoddā
testimoniū maiestatis immensitatē
⁊ auctoritatē. sic humani generis re
paratio p filij incarnationē tot max
imū testimoniū eterne bonitatē et ī
mense caritatis. Nam cū humanū ge
nus p peccatum pozū pntum iusto
dei iudicio fuerit a supnis elōgatū.
multis miserijs implicatū ⁊ eternis
supplicijs mancipatū/ nec creatura
ueniebatur que debuit sc̄dm diuina
ordinationē reparare. auctor creatu
re misereans ⁊ patiens suā inclina
ut maiestatē ad carnis vnionem
suam dilatauit caritatem per mor
passionem. Vñ propter nimiā ca
tatem tē. Vnde qꝫ alium modum
potuisset habuisse nostre reparationis
abᵗᵉ scꝫ per puram creaturā patz. q
mores xpi fuit securaria causa ⁊ men
tozia Deus autē pmaria nostre re
tionis Quicquid deus ergo potu
meᵗᵉ alio. hᵒ potuit sn̄ eo. sed de
leuit culpā meᵗᵉ morte filij sui cuꝰ
mediātē causa ꝫ. igitur potuit sine
ea/⁊ hoc de potentia absoluta si hoc
ordinasset/sed magis ordinauit qꝫ
lius suꝰ satisfaceret. et hᵒ multas
ter rationes Prima est vt humana
natura non teneretur tanta dilectio
ne nisi a deo Item ut ex hoc ostēderet
summā dilectionē ad hominē et ex
hoc per amorem eū traheret. Ista
ista satisfactio esset efficacior ⁊ expe
lenti modo fieret. s. p talem qui est
infinite diligibilis et p gnēs eius ac
tio esset infinite acceptabil' ex parte su
Vnde iohes. s. volūtas purgā p
tam in vinculis caritatis vnitꝰ dim
volūtati Cū audisset opa xpi. s. re
ationē ⁊ reparationem ⁊ informati
onem virtutum merito debuit illu
trari Qđ etiam pz ratiōe Nam be
titudo est premiū virtutis. operis
ergo ad btitudinē tēdentes sc̄dm
tutē dispoī ad vtutē aut vbis a xpo
pl' Exᵃāt ⁊ vᵇ alicꝰ tato efficaciꝰ ad

vtute inducant quãto et firmioꝛ habetur opinio bonitatẽ Opinio autẽ bonitatis infallibilis de nullo hoie haberi potẽt. qz eaã sci viri in aliq̃ inueniũtur deliquisse Vñ necessariũ fuit hoi ad hoc vt ad recẽptionẽ gra ac mens debite disponeꝛet q̃ a deo huãto doctrinam z exempla vtut q̃ sunt opa xp̃i audiẽdo paꝛet Vnde ꝑop ter qđ dñs dic ioh. 3. Exemplũ de di vobis/quare iohs audiẽdo doctrinam z exempla xp̃i mento debuit p mẽtis adhesionẽ z spei desideriũ assenti te. Vñ sequitur q̃ motiuũ/ valens ad debitam mẽtẽ dispositionẽ scz doluitatis formate p grãm p desideriũ sursũ actio Ibi Mittes duos de discipulis suis. Quid p hos discipulos moraliter intelligit nisi fides formata z spes/ que sũt due ale q̃b9 mẽs eleuatur in deũ/qz ex cognitioẽ fidei qua in dei filios adoptamur p̃ bn̄ expectam9 p spem futurã beatitudinem que spes oritur ex merito p̃cedẽtibus gracia dei cooperante Vñ additur Tu es qui venturus es. Q. d. Dim9 te p fidem formatam Tũc enim fides formata est in itellectu qñ caritas ẽ in voluntate An aliũ expectam9 q. d. nõ dubitãdo ꝑ amirando grẽ gratũ fac delectationem z mẽtẽ sanctatẽ. expectam9 p spem quã habemus ex ymaginatioe sũmi boni ipm desiderando Vñ ad hoc vt mens p desiderium eleuetur in deũ. Primo requiritur fides quia sicut videm9 q̃ oculus naturalis nõ potest videre tex differẽtias solis nisi lumine naturali/tñ illustratus radio solis cognoscit eaã mãma rerum/ sic itellectus human9 quãtũcũq̃ p spiritu9 nõ suffiat ad cognoscẽdũ deũ nisi lumine fidei fuerit illustrat9 yp. 7. Hi nõ crediderit nõ intelligetis. Hoc eaã patz rõne Nã beatitudo hois cõsistit in quadã supnaturali dei visioẽ ad quã nemo ꝑtingere potest nisi p modũ addiscẽtis a deo doctore. z h̃ successiue p modum nature sue Qui autem talis addiscens oportz q̃ credat Ad h° q̃ ad pfectã sciam puenirat/ et ad pfectã visionẽ beatitudinis ꝑexigitur q̃ credat deo vt discipul9 magistro docenti. quare necessariũ ẽ credere ad salutẽ Vnde fides req̃zitur ad hoc vt mens in deũ p desiderium erigatur Qz autẽ fides necessaria sit hoc pz rationib9 Prima ẽ vt qđ9 homo ad veritatis diuine cognitionem deducat/ 2° vt cognitio dei sit cõis Multi ei in studio scie proficere nõ pñt/vel ꝓpter hebitudinem ingenij vel ꝓpter alias occupatioẽs et necessitates temporalis vite/vel eciam ꝓpẽ torporem addiscẽdi/ qui omnino a cognitione dei fraudarentur nisi ꝓponerẽtur eis diuina p modũ fidei/ 3° ꝓpter certitudinem / rõ enim humana in rebus diuinis est multũ defficiens. qđ9 signũ ẽ. quia phi de rebus humanis naturali inuestigatione p scrutãtes ei multũ errauerũt vt g° esse ꝑ dubitata z certa cognoscãt apud hoies de deo/ optuit q̃ diuina eis p modũ fidei traderẽtur. q̃si a deo q̃ mẽtiri nõ pt Vñ pz q̃ fides req̃zit ad h̃ vt mens erigat z acceptet qz sic nũq̃ aia ẽ deo acceptа nisi sit ordinata quãtũ ad volũtatẽ p hitũ cuiusq̃ ẽ hit9 supnaturalẽ

sic nunq̃ potest cẽ deo accepta nisi sit ordinata quantũ ad intellectũ p habitũ fidei qui est habitus supnatu ralis. Est igitur duplex fides scilicz formata qua exñte in intellectu/ caritas est in voluntate Alia est fides informis q̃ exñte in intellectu/caritas nõ est in volũtate Hz vide ne p istã fidẽ informẽ decipiaris. qz hec fides nõ est vtus nõ habens in voluntate caritatẽ que est forma fidei Nõ non sit vtus/pz/quia vtus est habitꝰ qº mentis actꝰ sit bonꝰ z pfectꝰ Hoc non facit fides informis/ qz nõ dirigitur caritate/id est opm ipletione. qz p batio dilectionis exhibitio est operis scdm greg. Vnde bernardꝰ Fides sine operibus mortua est Vñ si querẽ que sit fides viua. certe illa per quã xpus habitat in cordibꝰ nostris Vñ bnꝰ Tam diu xpistus in nobis viuit quã diu viuit fides z postq̃ fides mortua est quodãmodo xpus mortuus est in nobis. quia xpus p fidẽ viuit in nobis Vnde bnꝰ Sicut corporis vitã ex motu cognoscimꝰ. ita et fidei vitã ex opibꝰ bonis Quid enim mortua fides est. nisi fides sine ope dilectionis? Sicut enim vita corporis est anima p quã mouetur z sentit. ita vita fidei est caritas. qua p illã operatur Vnde refrigescente caritate fides moritur sicut corpus anima recedente Vnde sine fide scz formata caritate/impossibile est deo placere 2º ad hoc vt mens in deum per desiderium transformetur requiritur spes certa Vnde dicit An alium expectamus. quia propꝰ actꝰ spei ẽ expectare Qđ pz/qz expectare est actꝰ voluntatis/sed actꝰ volũtatis est velle. sꝫ nõ ẽ velle respectu rei pñtis sꝫ respectu rei absentis sed hoc velle est expectare Vñ augꝰ dicit Qz spes est certa expectatio beatitudinis future/puenis ex meritis z ex grã dei Dicit enim An alium. ad insinuãdũ qꝫ gracia z gloria differunt realiter. licz tamen sꝫ apostolũ sint eiusdẽ rationis qui dicit Gracia dei vita eterna Vnde bnꝰ in sermone de assumptione Tripliciter graciã diuinitus accepimꝰ Vnã qua quertimur Aliam qua in temptationibus adiuuamur Terciã qua pmiti remuneramur Pma iniciat p quã vocamur Secunda prouehit qua iustificamur Tercia cõsumat qua glorificamur Pma bñplacitũ Secunda meritum Tercia premiũ De pma dicitur de plenitudine eius omnes accepimus. De alijs dicitur graciam pro gracia/id est muncra eterne glorie pro merito temporalis muliac

2ª pars. Secunda cõsideratio ẽ de p uidi exstirpatione viciorum per gracie operationem cũ dicit Ecce tres reuelationes iohis z Secdm b. gemia ẽ speciales vicioꝝ Alia enim sunt que nocent nobis et alia que nocent proximo Et hec omia dicuntur vallis lacrimarũ quia omni fletu flumine plangẽda ẽ vita peccatoꝝ que sic vicijs pz. qz vnũ adꝫ cãt z vnũ alterꝰ ẽ pena Pma pz/qz remouẽs id qđ phibz a pãcõ/ effectiue induat adꝫ/ sꝫ hꝰ fiat pcm/ qz salte demeritoꝝ remouz grãz/ vtutes/ dinã curam/ãgelicã custodiã Vnde anselꝰ Si quis volũtarie peccat ex

fides viua

tūc nisi ꝺ9 maximo miraculo ipsum abstrahat a pc̄o tuit in pc̄m et sibi ꝺatur in pena Qualiter aūt peccatū sit alterius pena vide. Nā pena duo ꝺt sc̄z dāpnū et malū qꝺ īfligit̄ p ꝺemerito pc̄ēte Pc̄z sequēs espāu pc̄ente sic se habz qz un se est malū z dampnū. et ꝑmittit̄ a ꝺo nō sibi coassistente ꝓter ꝺemeritū pc̄ētis pc̄i Hz ꝺicēs Quo pc̄m ē pena aū sit volūtariū? Rn̄ꝺeo q ꝙ suffiat ad hꝰ ꝙ aliq̄ꝺ sit pena ꝙ sit ꝙ inclinationē naturalem volūtatis et bonū gueni ens sibi i esse. Cui nō sit ꝙ ei9 actū illiatū Exꝰ Martiēs sustinebāt max imos cruciat9 quos tñ sūme volebāt sustinere/ gꝰ sustinebant penā nō con tra ipm velle sed cōtra modū nature Hz qz viāa vt sic sunt motiua opoꝛ tet vt exstirpentur Hec aūt exstirpa tio fit p grām/ qz grā z pc̄z mutuo se expellūt aū sint oppta Aꝺ pz. pꝰ ex pte peccati. qz pc̄m ꝑuat boꝰ ho minis viꝺelicet gratuita z ꝛtitudi ne ꝺebita ineē actui/ nō tñ ꝑuat abili tate ad bonū vt aliqui ꝺicūt sc̄z ꝙ aū ista abilitas sit finita tandem posset totaliter tolli p maximā ꝙtinuatio nē pc̄ceum ꝙ efficeretur iabilis ad omne bonū Hoc autē est falsū quia pc̄m nichil ꝑuat realitatis i aīa/ aū igit̄ abilitas aīe sit geneāl sibi i. z Hec eāꝫ opposꝰ 2° patet ex pte gra tie qz grāa ꝺat ꝑmū esse spūale aū sit ꝑnapiū ꝑductiuū act9 meritorij quia aīa mortua pc̄is p grām reui uiscit. Vñ i pa pc̄oꝝ. Infelix eꝰ hō q̄s me liberabit. z. Et sequit Grā ꝺei p ihm xpm Peccatū enim non ꝺimittit̄ nisi opante Vtute ifinita Hubiacet enī pene ifinite qz iplicat offensam ifiniti. z ideo aū nulla ce atura sit capax Vtutis infinite opoꝛ tet ꝙ remittat. p gratiā et p ꝙsce sionem diuinā Et qz ꝑ. B. gemia ē spēs viāoꝝ quia aliqua sunt remissi bilia/ aliqua irremissibilia quaꝝ vtra qz spēs q̄liter p gratiam exstirpet est videndū ꝓ. de remissibilib9 Vbi nota ꝙ euāgelista in euāgelio enu merat 6. defect9 quib9 aīa infiatur p pc̄m Pm9 est erroꝛ rationis q̄ intel ligit̄ in ctate Heāi9 ē curuitas affectionis mouētis qꝺ ꝓponitur i claudicatione Tert9 imundiāa ꝓ cisscentie carnalis que infertur in le pꝛe infectione Quart9 est sepatio a me a ꝺo qꝺ insinuat. in mœtis i flictione Quint9 est duricia coꝛdis qꝺ inmutur i surditate Sext9 est defec tus gratie et virtutū qꝺ ostēditur i paupate Pmo ꝺico ꝙ pc̄m opat in anima erroꝛe rationis eligentis aū ꝺiat Cecidit vident. Nā aū aīa facta essz vt essz capax sūme beatitudinis ꝺate erant ei poꝰ ad sūmū boꝰ cognos cendū/ appetendū/ z fruendū/ sed aū hō q̄ sit i pc̄m ꝑ ꝺei phibitiōez tūc oēs vires aie sūt ꝺeordiate/ qz. n. hō ex aōze visibiꝰ ab iuisiꝰ aōze ctiꝺt sola iā visibia q̄ sc̄t diligt/ z eis ihēt z ita cta ē aīa ꝙ nc̄ q̄ sc̄t seipam vt ꝺe ea ꝺicat sap. 2. Excecat eos ma licia eoꝝ Hūc ait ꝺefm tollit grā ei9 ē aīaz illuiare n formalit qz ē i volū tate ꝛz ꝺ. illuiare ipatie pci. ꝺ. act9 il luioſos fiꝺei Vñ aū rō nrā lippa st. fā p pc̄m ꝙ nō possu9 ꝑ nos itelligē

nec veritatē inuenire. bene deus con
descēdit nobis/ne i errore essem9/de
dit9 nobis notiāā veritatis in fide.
vt regulis fidei sensū nostrū humiliter
subijciam9 si nō volum9 deuiare Un
de sicut oculus naturalis non potest
videre verū differētias lumine natu
rali/tamen radio solis cognoscit eaā
mīma rez. sic intellectus huānus in
lumine fidei cognoscit defect9 eaā la
tēres. et hoc est qđ euāgelista dicit.
Ceci vident Fides enī aperit oculū si
nistrū/cū faāt hoiez cōsiderare mala
sua et ostendit ei eterna supplicia 2°
aperit ei oculū dexterū/cū faāt hoiez
cōsiderare diuinā largitatē et ostēdit
ei eternā beatitudinē Secūd9 defec
tus est curuitas affectiōis cū addit
Claudi ambulant Affectus nāq; da
tus est hoī vt deū diligeret/ꝑ pec
catū curuefact9 ē/ita q eligit deseri
us pro bono Ratio est/qz voluntas
nō fertur in suū obiectū/nisi vt a rōe
p̄ostensū / qz ergo ratio errat/et sic
volūtas acceptat. affectus incurua
tur et cludicat a rectitudīe actus Un
de q̄uis homo naturaliter velit finē
vltimū sēm boe'y dicentē. Inserta
est nobis veri boniq; cupiditas. tñ ō
nes hūc finem nō ꝙsequūtur. qz per
electionē errant diuerso tramite ire
dentes/ et sic ꝙtingit ipsos a fine vlti
mo deuiare et finaliter frustrari Hūc
igitur defectū excludit gracia/ affem
rāsiāndo in deum/ et sic fit reductio.
Nam voluntas per caritatem informa
ta/vicijs sic resistit et virtuosis o
peribus fideliter insistit ꝓpter deum.
que enī curua et aūsa fuit a deo. nūc
habz vt q̄ūsa cogat se cōuertere ad
deo. et motū rebelles ꝙ studium boni
operis ad rectitudinē reflectē dine volū
tatē/et sic claudi iāpiūt ābulare. Duo
pedes aīe / sunt affect9 placēdi deo et
proximo. Quidam tm claudicant pede sinistro. s. qui volūt deo
vacare non autem proximo ministrare
Quidā āt ex° et illi claudicāt dextro.
Qui vero nec deo nec proximo intendūt/vtroq; pede claudicant sēm illud 3. pe. 18. Usq; quo claudicabis
in duas partes? Quasi diceret. nūc
tempus est vt deo intendatis/simul
eaam et proximo proficiatis 3° de
fectus est imūdicia concupiscētie car
nalis que infertur in lepre infectiōe
Per peccatum enim ꝙtrahit anima
maculam et efficitur leprosa. Mac
la ꝓpe dicitur in corpalib9/qñ aliqđ
corp9 nitidū/puta argētū p̄ vestimē
tū/ex ꝙtactu alteri9 corpis ꝙdit nitō
rē Ex'y Inf' oēs infirmitates lep̄ē
piculosa/qz ꝙtagiosa. solo aūt tactu
inficit. et tactu cessante/nō cessat infec
tio lepre Sic reuera in spūalibus ex
macula ymaginari Hz āt aīa hois
duplicē nitorē Un q̄dā ex luce natu
rali rōis/ p quē dirigit i suis actibus
Aliū ex luce dine illustratiōis p quē
eaā hō ꝓficit ad bn et deseruit agēdū
Est āt q̄si quidā aīe tact9 qñ peccat
adhęrendo aliquibus rebus p amo
rem/cōtra lumē rōnis et diuine legis
Un detrimētū nitoris ex tali cōtac
tu pueniēs/ macula aīe vocat. et q̄
tuis esset act9 peccandi tñ remanet
macula Un si paulati rubigo cōtra
hit q̄ nō stati macula abstergit. sic

venialis macula si pūegari negligi
tur successiue venit ad rubiginē mor
tal. pāi qđ nō ita ato auferetur Hec
aūt macula leprę p solā grām extir
patur/ nā grā hz esse in aīa p modū
sanitatis quietātis Sicut enī hō sa
nus nō inficitur a qtrarietate hūoz
spūm molestantiū. ita ī grā exīs q
dęlet talem infirmitatem nō unque
tatur ab impugnationib9 passionū
ipsū vexantib9 ad modū febziū. pu
ta a cupiscentia carnis Pzo qua ī
firmitate dr apz. Inter vos multi ī
firmi sūt z ībecilles zt. ß qñ adueīt
18. dę aīa seipsā ad grām disponē
te dicit. Tūc erūpet quasi mane lu
tuū z sanitas tua cito oriet Ratio
ē quia nō dimittitur pēm nisi tolla
tur offensa. Hz offensa dei tollitur
p effectū dilectionis dei que est grā
Hec ergo sanatio fit p grām Licz ei
dilectio dei sit imutabilis et eterna tn
eiz effectuz sciz gracia qñq tollitur qñ
ab ipso defiamus. z iterū recuperatur
cū ad ipsū quertimur. z hoc est qđ dr
Leprosi mūdantur ab imūdicia cōcu
piscentie carnalis quia sicut lepra so
lo tactu ifīat. sic mimū in natura. s.
concupiscētia carnis. multo magis
exīs in sua totalitate Minimū huiz
vicij est ymaginatio nā nullius alteri
us vicij ymagina°. ita ato infīat cō
scīam/absorbet intelligentiā/armat
inimicā carnē cōtra aīam/sed medici
na grē diuine fortiter celeriter et in
tegraliter curat. Fortiter qua potētia
dei celeriter/qz statim cū applicatur
sanat Integraliter cū sit idiuisa Sa
lubriter qz non solū sanat sed cāā in
posterū pseruat Hac medicina mun
dat9 fuit naamā a lepra cuiz caro re
tituta est sicut caro pueri 9. regū 2.
Quart9 defectus ē separatio anime
a deo qđ insinuatur in mortis affec
tione Quid enī mors nisi pūatio vi
te? Vñ b. Vñ enī nisi ex separatio
ne anime et corporis mors prędit?
Item b. Quid vero in rebus humanis
terci9 morte quod horea mortis inue
nitur iertiz? Nō miseretur inopie/
non diuicias reuerētur/nō generi ci
uislibet nec ipsi dēnigz parcet etati/
nisi qđ senib9 quidā est in ianuis/z
adolescentib9 quidā in insidijs Item
bona mors iusti ppter requiem/ me
lior ppter nouitatem/ß optima ppē
seuerantiam Econtra mors pcōz pes
sima/mala siquidem in amissionē mū
di Pcior in separatione carnis Pes
sima in ymis igniszq dupliči gritio
ne Vñ ysa. Hudeam9 viuere vita
iustoz ß mortem coz multo magis
desiderem9 Sapientia enī iustorum
nouissima pfert. Hec mors ppter
pēm est nobis inflicta Vñ b. Pēm
pęssit vt sequeretur mors Quasi sa
ne diceret Si carnisti hō pco/mortē
nō gustasti ineternū Peccando ita q
vitā amisit z mortē inuenit. Hanc
aūt mortē dupliciē esse describit b. d.
Duc sūt mortes z totidē resurrectiones
pa mors aīe/2a corporis/mors aīe
sepa° aīe a corpe Hāc opatur pēm
Hāc pena pāi In pa resurrec° aīe In
2a corpis Ha opatur huiz q occult9
aduēt9 xpi/2a glōs9 z manifest9 xpi
ps iaet aduēt9 Pma. s. mortē corpis

nullus euadere potest / cum sit pro pria passio q̃ nostro tam naturam spe cificam et solam humanam. sed et eã dam mortem/ scilicz anime. sola gra cia tollit/ ipsam viuificando. quia si aut corpus per animam. ita anima per graciam viuit. et ideo sicut de sponte anima corpus moritur/ et ad ueniente viuificatur/ ita q̃ aia p gra ciam. et hoc est qđ dicit euangelista Mortui resurgunt/ id est aia mortua p pcm Peccata enĩ mortalia habẽt animam occidere que per graciam viuit Roma. 6. Stipendia peccati/ mors. sed resurgunt per graciam verbi incarnati in v̄gine maria Un de sibi dictũ est ab angelo Aue g rã plena dñs ꝛc Quintus defectus est duricia cordis/ qđ inuitur in surdita te Surditas ẽ pua⁹ vtutis auditiꝰ. q̃ inualida efficiatur ad aliqđ bonũ p apiendũ Sic reuera surdus spũalis est/ qui scđm bn. nõ aures ad verbũ dei audiendũ apit. scđm illud ps. tã q̃ surdꝰ non audiebam Rõ est/ quia mẽs allecta sensibilibꝰ / nõ nisi delec tationibus rerũ sensibiliũ p inordina tum amorẽ pascitur. et iõ inflexibiliꝰ efficiatur diuine inspiratioi/ q̃ sic idu ratur q̃ surdescit. q̃ est reuera magnũ signũ reprobatiois/ qz ad ẽ reprobatiõez seq̃tur induratio. et inflexibilitas di uine inspirationis/ signũ est interne induration is. qz animal hõ non pa pit que sũt spiritꝰ dei Hec autẽ surdi tas dicitur bene cor induratũ. quia si cut durũ est qđ non scinditꝰ nec mol litur/ sic cor durũ nec q̃ductione scin ditur scđm b. nec pietate mollitur/ nec mouetur ꝑ ab ꝰ/ minis nõ ordi flagelꝰ induratur/ ingratũ est ad bñ ficia/ ad cõsilia ifidũ/ ad iudicia seuũ inuerecũdũ ad turpia/ ipauidũ ad pe ricula/ nec deũ timet/ nec hoiem ver tur Unde gregorius Interrogat fe vnusquisq̃ si aures cordis verbo ve rapit et intelligit. Quasi dicat q non. qz ois p̃ditus surditate p̃dic nec itelligit à rapit. Istũ defectũ h grã exstirpare/ qz grã veniẽs in ani mã induratũ ad receptionẽ diuinar inspirationũ mollificat et habilitat audiẽ. vt dicat illud ps. Audiã quid loquatur in me spũs. qm̃ loquet pa cem q̃ Et sic surdi audiunt Audiũt enim aliqui cum sinistra aure clamo tem pauperum. vt et ipsi exaudiant Prouerꝛ. 21. Qui obturant aurem suam ad clamorem pauperum ipsi clamabunt et non exaudientur Alii aperiũt dextram ad audiendum pa dicationem Prouerꝛ. 28. Qui declinat aurem suam ne audiat legem o ratio eius execrabilis erit Septi defectus est virtutis defectus et pau pertatis gracie qđ notatur cum dici tur Pauperes euangelisantur. Sic aut enim videmus q̃ paupertas ma ꝓzalis defectum patitur in exterio bus bonis. sic spiritualis pauperta in spiritualibus. Unde psalmista in persona pauperis clamat. Adiuua nos deus. Et sequitur. quia pau res facti sumus nimis. Hanc enim secundam paupertatem peccatũ ma sat in anima. eo q̃ a fine vltimo ela minatur/ eoq̃ q̃ omnis spiritualis boni priuatione destituta / pauper

effiatur z inepta ad finis vltimi cō
secutionē Hāc āt dēlet grā in aīa ip
sam ⁊ vtutib9 adoznando Hatio ē Nā
grā cū sit radix merēdi a deo cōfertur
sic vt possit singula opera meritoria
ab homine pfecta/et qz hoc nō pt fi
eri nisi p vtutes/ideo deꝰ cōferendo
ntoria possent pfici Et ideo ait apꝰ.
Omnia possū in grā q̄ me ꝓfortat.
Existo sumitur documentū q maxi
mū signū grē in hoīe ē opari vtuose
Qz cū hō pficē nō possit nisi p oēs
virtutes qs grā causat in anima/iō
ab opib9 deuenimꝰ in cognitionē ha
bituū vtuosoꝝ z ab istis in cognitio
nē grē q ē radix oīm alioꝝ Vñ dic
Paupes cuā gelizātur.i.ditāt cuā
gelij thesauro pauoso scīz grā Et vz
2ª ꝓsideratº 3ª ꝓsideratº 3ª ꝓsideratº
qae est de cōgrua volūtate pfectione
z hoc p grē inhabitationem Ibi.be
atus zc est. Nā sicut p grām vbi in
carnati vitia exstirpant.sic p grām
verbi passim virtutū infusione volū
tas pficit Qđ pz.qz pfcm cē/oēm
additionē excludit Et ideo vbi nō est
pfectio.additio ē adhibēda/ ꝛ cū vo
lūtas nrā quo ad ptes vtuales in es
se ḡto multū sit imꝑfecta eo q virtu
tes non sint sibi innate.ideo ad eiꝰ
pfectionē requiritur vt sibi vtutes i
fundantur Hoc aūt fit p grām.q̄z
zc Circa istā ꝓsiderationē ponenda
sūt tria documēta Pmū documtū
Pmū est q grā cēta a vbo passo p
fiat animā in esse ḡto p vtutes eiꝰ
Rō est qz grā ē pnꝰ pductiuū actꝰ
meritorij et in actu cōsistit btitudo in
quantū eliatur a gratia quia actꝰ nō
acceptatur nisi in habitu diuine grē
ad habitū quo eliatur Et gratia hz
rōnem acceptatiois/ qz ex dīna isti
tutione hoc ē.q quiscūq habet gra
tiam fit deo acceptꝰ Hanc aūt gratiā
am meruit nobis xpzistus sua passio
ne omnibus suffiaenter(licet solum
p̄destinate efficaciter)vt ei dicamus
Viuat obsecro aīa mea ob grāz tui
q̄n scz auersi quertūtur/z puersi oz
riguntur/z quersi pfiaūtur Vñ dic
Beatꝰ est qui non fuerit scandalizc
Q.d.per ꝓtrariū. qui fuerit emēda
tus in mea virtuosa perfectione quā
habui in passiōe.et hoc per imitati
onem scilicet merēdi vobis gratiam
per passionem.hic beatus erit.i.cer
tificatꝰ de gratia aīam pficiente quā
meruit p passionem 2m documtū
Secundū documentū est q fundatū
huius gratie virtutes in nobis ope
rante est ipsa conscientia. qđ nō ibi.
Illis autem abeuntibus dixit ihesus
zc. Per desertum enim conscientia
intelligitur.quia sicut in deserto sole
irradiāte genera diuersaū herbaꝝ
reuiuiscūt et ḡminat et floꝛescūt.sic
sole iustitie/id est gratie splendente
super conscientiam germinant z flo
rescunt diuersa genera virtutum in
ea Et hoc est qđ dicit B. Bona bone
conscientie reuuiscunt in laboꝛibus
scilicet exercitij virtuosi. nō arescūt
nec in moꝛte euanescunt ꝛ floꝛescūt
nec deficient in eternum Vnde dicit.
Illis autem abeuntib9/id est post vi
ciorum extirpationem.Dixit ihesus
ad turbas.i. ad disponentes se ad

grām de iohe. i. de gscia/qz iohes
dicit̄ur in quo est grā que scz vtutes
ponit in gscia Vñ macrobi9 Virtu
tis fruct9 sapi⁹ in conscia ponit / 3ª
doctrinā / Terciū doctrinā est
q̄ scdm grego. cōscia est vas in inte
riori hoīe. i quo gtinentur vicia et vi
tutes cuiuslibet hoīs. ne ergo in er
roꝛē labamur cōscia distinguēda est
Ad declarationem hui9 nota q̄ ꝑ
bn. q̄dꝛupiex est gscia/qz aliqua est
non bona/sed trāquilla. alia nō trā
quilla/sed bona. alia nec tranquilla
nec bona. alia tranquilla et bona.
Conscia autem p̄ma est adolescenti
um q̄ in spe peccāt dicētes dñs non
requirit ista Hec autē assimulatur a
tūdini/vnde dicit Quid existis in de
sertū videre hoīem molliū. q. d. Quia sicut
arūdo est leuis mollis et vacua. sic ta
lem conscīam habentes cito credunt
et delectationem carnalem sequūtur
Vñ tales dicūt. i. ꝛoꝛ. p. q̄d in macel
lo venit māducare nichil interrogā
tes ꝓpter gsciam Et ideo dicitur ꝑ
bn. vulpina cōscia/que est trepida con
uersatio/ydalis cogitatio/ficta cōfes
sio/breuis cōpūctio/obia sine deuoti
one/oratio sine intentiōe/sermo sine
circūspectione. et ideo talis gscia ad
modum arūdinis leuis est/ ad cōcu
piscendū/mollis ad resistendum tēp
tationibus. vacua omni gracia 2ª
conscia est bona et non tranquilla et
hec est eoꝛ qui iam cōuersi ad deū re
cogitant ānos suos in amaritudine
Vnde dicit Quid existis in desertū
videre hoīem mollibus vestitum et
Per vestimenta mollia intelligitur
vita delicata Hanc autem vitā non
habet hec conscīa / quia non est tran
quilla. et hoc ꝓpter asperitatem pe
nitentie interi9 / et pnie exteri9 Unde
asperitate eoꝛ cōuersoꝛ q̄ recogitāt
ānos suos in amaritudine cōsideran
ysidoꝛ9 dicit Nulla pnia grauior gscia
mala Vis aūt nūq̄ esse tristis mu
dā gsciam scz p pnie asperitatem ha
beas / et bene viue/ vt possis dicere il
lud actū 23. Viri fratres in cōscia bo
na sum conuersatus ad deū Q. d. con
uersatus sum in asperitate pnie qua
conscīam fecī bonam ad precipiendā
gratiam/qz ꝑ bn. laūs grē/est gscia
bona 3ª gscia est que nec ē bona nec
tranquilla Hec est eoꝛ qui in multi
tudine peccatoꝛ desperāt Vñ dicit Quid
existis videre? ꝓphetā? eciā dico vo
plus q̄ ꝓphetam Videm9 enī in mul
libus q̄ virtus semper gsistit in me
o Vñ licet sapiat naturā extremoꝛ
tū ad q̄dāq̄ extremoꝛ se declinat.
deo nō est virt9 si non teneat me⁹ et
trema aūt eius sūt dolositas et fatu
tas/sed prudētia si in sua mēsura
manet virtus ē. si minus/fatuitas
si pl9 dolositas Unde in hoc q̄d dicit
saluatoꝛ. pl9 q̄ prophetam. hoc no
potest sonare in viaū/ qz excludit do
lositatem Dolosi enim prophete sūt
qui dolosis argumentationibus
falsis opinionib9 coꝛda subuertunt
simplicium a veritate recte fidei et spe
tu boni operis. Hos reprehendit
ihēremias. 19. Visionem mendacii
et diuinationem fraudulentam et se
ductionem coꝛdis sui prophetant vo
bis Quarta conscientia bona est

tranquilla ⁊ ista est eoꝝ qui carnem spiritui subdiderūt. qui cū illis q̄ odē runt pacē sunt pacifica. Hāc q̄sciam as simulat angelo saluatoꝝ dicēs Ecce ego mitto angelū meū qui ⁊c Angelus enim est nomē officij nō nature Hec autē assimilatio est propter p rfectates ipsiꝰ angeli Ipsi enī sunt custodes nostri/secrepatores delinquē tium/promotores ad bona virtutū/q̄so latores pacientiū/propugnatores q̄ fugientiū/introductores decedentiū Dic ueuera conscia a malo nos p̄ser uat Unde greg Quid poterit obesse nobis si omnes derogēt/⁊ cōscia so la defēdat nos? 2° malū nostrū re prehendit Uñ seneca Nil timendū sapiēti aīm/nisi reprehensibilis vite con scia 3° nos dicat virtutibus Uñ bn Vere diuiciae non sūt opes ꝑ virtutes/ quas secū q̄scia portat vt in perpetu um diues sit 4° onus pnē alleuiat Uñ bnꝰ Onus qđ fertur p dño/con scia alleuiat 5° nosa malo securos q̄ securiꝰ bona q̄scientia? Dampna tū non metuit/nec verbera q̄ tume facta nec corpis cruciatus 6° gaudi a etna donat Seneca Nūq̄ sapiēs sine gaudio est/gaudium autem nō nascitur nisi ex virtutū cōscientia ⁊c Uñica ⁊ap 9ª

Sermo de epla

Sermo quintus

Gaudete in dño sp ⁊c phil 4to

Cū gaudiū sit de aliq̄ bono. q̄ tum ipsū bonū maius est/tanto ma gis de ipso est gaudendū Inter cete ra aūt bona cē bonū est maius / q̄ diuinꝰ vt i. ethi. dicitur/et ideo dicē

de ipso maxime gaudendū. ꝫ q̄ ad uentus redemptoris est q̄dam cē bonū/ideo est maxime gaudēdum. vt dicitur Gaudete ⁊c In eplis pce cedētibꝰ aplūs pnūcās nobis recēp toris aduentū p euidentiā signoꝝ ⁊ ptestationem scripturarū/hortatur nos ad q̄dignā dispositionem. q̄ consistit in perfectione exercicij virtu osi. ī presenti epistola hortatur nos vt in adepta perfectione ioūdemur propter certitudinem expectationis Ubi occurrunt tres considerationes.

Prima consideratio Circa pri mam considerationem que est de gau dio perfectionis et eius perseveran tia cum dicitur. gaudete Sunt quin q̄ conclusiones Prima conclusio

Prima conclusio est videre quid sit gaudium. et dicit q̄ cum duplex est gaudium scilicet spirituale et cor porale/duplex est eius descriptio Un de p̄ꝰ gaudiū sc̄z spūale. est exhilara tio cordis habēs ⁊ certitudinē fiduciae promissionis diuine exhibēt ⁊ libera liter premiū. cātum ex gracia dei et de meritis precedentibus/et ratio est quia promisit deus se daturum libe raliter premiū debite seruientibus. Unde greg oziuꝰ Cum opꝰ crescit / premij fiducia proficit. Unde per oppositum resultat descriptio gaudij secularis scilicz que est delectatio ma le mentis/impunita nequicia. pro ueniens ex voluptuosa libidine car nis / occasionata superfluitate ubi et potus in ceum habundantia et in pace carnis / excludendo aduersi tates temporales. Unde magna

mie iudicium est talem nequiam impunitū non relinquere ne gaudiū tale sit in seculo p qđ cogatur quis in extremo iehēne campnaē Vñ bñ dr Gaudete in dño .i. in veritate nō in seculi vanitate sed in spe eternitatis Vnde aug9 Sicr ei nemo potest seruire duob9 dñis /sic nemo pt gaudere in dño z in seculo . Amicus enim mundi inimicus dei reputabitur

2a q° Secunda q° ē q solum gaudendum est in hijs que nos ordinat in deū alius odium video in mundanis qui gaudent in diuicijs honorei bus z potestate . Quare autē in hijs nō sit gaudendum ratio est . quia ista aliena sunt a vera beatitudine . nec conferunt ad eam sed plerūq impedi unt Qđ pz Quia cū de rōne beatitudinis sit q sit per se sufficiēs . vtpz primo ethi[z] . necesse ē q beatitudine adepta nullū bonū desit homini / ꝯ adeptis singulis hijs possunt adhuc multa bona necessaria esse / puta sapientia / sanitas / z ideo i eis nō est gaudendū . Vnde ie . 9 . dicitur . non glorietur sapiens in sapiētia sua &c Ite quia vtitur in luctū et in amaritudinē Prou[z] 13 . Extrema gaudij luctus occupat Ioh dicit in dño esse gaudendū

3a q° Tercia q° est q in tali gaudio est p seuerādū Vnde dr Semper teū dico gaudete Ratio ē multiplex Primo quia perseuerantia quicquid vult a deo impetrat . Vnde apostoli perseuerantes in oratioē acceperūt spm scm Act . 1 . Secundo bonā habita custodit Aug9 Perseuerā magnū donū est quo dona cetera conseruantur Tercio quia facilia fiant difficilia Vnde b . Prouidenti de alio ad laborem grauis ornitur q iapit . ꝯ ai pz assuescere cepit inuenit fiate qđ ante impossibile putauit Quarto primū obtinet . Vnde Ysoz . Tolle perseuerantiā nec obsequiū meruisti habebit . nec benefiaū grās . qz nō qui cepit ꝯ qui perseuerauerit salus erit Vnde apr dr semp gaudendū non ad horā

4a q° Quarta q° est q nō solū gaudendum est in domino p affectū sed etiā p effectū in operibus virtuosis ai dicitur Modestia vestra Nec ät ꝯ glosa dr constantia bonor operum Nec virtus virtutū oim mat z custos ē / ordinatis modificat omes dirigit Vnde tullius Modestia est pudor honestatis tranans inordinatiā in exteriorib⁹ / z efficit ordinationē interiorem Vbi notat q ad integritatē modestie tria requiritur p[m] est honestas discretionis . 2[m] ē mūdicia cordis sincerus conscientie . 3[m] ē castitas corpis Vnde p° dicit q modestia cauet inordinatiā in actu sic ē castitas corpis . 2° in membrorū situ sic ē honestas . 3° includit ordinationē interiorē sic ē sinceritas conscie Vñ dr honestate / q sit virtuosa opa° ai ꝯpōs mor respuēs vitia i se z i alio inuitat dei Vbi inuit q ad honestatē requirunt

4a q° 4a q° ē q tales operationes debēt oib⁹ notesci qz ad pfectū i virtutib⁹ pertinet / q nō solū sibi viuat ꝯ etiā alijs pficiat p ex[m] . vñ dr Nō sit oib⁹ . i . vita ꝯsa° nō sit oib⁹ fidelib⁹ / vt imitēt Ht . 4 . sic luceat &c Et fidelibz / vt ibi nichil inueniāt reprehē ꝯ potiꝰ aliqui ex° nrō ꝯtātur . vnde

cassiꝰ. Exemplo eoꝝ vult eos acq̃ ri. ãũ enim lucebunt opa eoꝝ/nõ dee runt qui imitentur bonũ illoꝝ. 2ª ꝙsideraº Circa 2ª ꝙsiderationẽ q̃ est de pfectoꝝ ꝙfidentia ad dẽũ habẽ da ãũ diãt Dñs enim ꝑpe est Sunt 3es ꝯclusiões Pma ꝯº Pma ꝯº est q̃ dꝰ sollicitãs nos ad bonũ sem per ꝑtio est/fili liter sibi seruientibꝰ ad remunerandũ Vñ diãt Dñs ꝑpe est Vñ apꝰ vult dicere qõ dñs diãt Ecce venio cito q̃ merces mea q̃ A pocᷓ. vltimo Diat enim venio cito/ne dilatio tediũ pariat. q̃ merces mea mecũ est. vt ꝛtitudo mercedis ad laborẽ accedat Date vnicuiq; q̃ Ne malus impunientẽ sibi ꝑmittat Vñ diãtur Dñs enim prope est. i. para tus date quicquid opus est in spũali bus q̃ in temporalibꝰ Vñ ysa. qui Quẽrite dñm dũ inueniri ꝑt. seqũtur. inuocate eũ dũ ꝑpe est 2ª ꝯclusio Secũda ꝯº ẽ q̃ dꝰ prope est sem per ꝑ suam gratiã fideliter seruienti bus. idco ãũ fiducia ponenda ẽ sol liãtudo temporalis Vnde diãt Noli te sollicitꝰ ee/ id est seposita mũdi sol liãtudine. pmissa dei p oculis habe te. ꝑ. pe. q̃ Omnẽ sollicitudinẽ vãz ꝓidentes in eũ Sollicitudo temporal faciat nos indignos puidẽtia dei Hõ est/qz sollicitudo de ẽpalibꝰ /reuocat eũm a sollicitudine de eternis q̃ de seruiendo deo/cui sollicitudini solũ adest diuina puidentia. tũ quia generat i anima mũdi ꝙceptũ et eternoꝝ pux amoꝛẽ. qz quãta sollicitudine q̃s plꝰ profundat in mũdi ꝙceptu. tãto plꝰ accenditur in eternoꝝũ amoꝛe. et ꝑ

gñs eò copiosius diuina prouidẽtia effiãtur dignꝰ Tercia cõclusio Tercia ꝯclusio est q̃ qz sedm greg. oratio ostendit desideriũ nostre volũ tatẽ illi a quo quid speramꝰ ipetrare. ideo postposita temporaliũ solliciatudine spũaliter solliciatemꝰ p orationes pro eternis. cõ potest esse. quia q̃uis de us nobis multa dat ex sua liberalita te q̃ nõ petita. quedã tamẽ nobis pe tentibꝰ decreuit dare ꝑpter nostrã vti litatẽ. vt sꝛ fiduciam quãdã accepte mus ad ipsũ recurrendi. et vt eciam ipsum recognoscamꝰ esse omniũ bo noꝝ auctoꝛem Et ideo licet eciam ad perficiẽdum illud bonum eternũ simus indigni/ tamen nullus debet diffidere/cum dominꝰ eciam nos ad petendum instigat Vnde ensoꝰ Nũ q̃ oranti sua beneficia denegat. q̃ oratores vt non deficiant/sua pietate instigat Vñ diãt In omni oꝛone q̃ obsecratione petitiones vre innotes cant apud dẽũ Oꝛo est p bonis adi piscendis. obsecratio fit pro malis amouẽdis. grãꝝ actio p ꝑceptꝰ Vñ alia vult ipetrare q̃ꝰ debz ee de ꝑte rite. petitiões ãt fiũt p ꝛbꝰ nõdũ ha bitis sꝛ p bonis oꝛpis et anime in beatitudine vite eterne. q̃ a deo petẽ dũ ẽ vt possimꝰ i eiꝰ seruicio sustẽtari 3ª ꝙsideraº Circa terciam consi derationẽ que est de saluatoꝛis erga nos sedula indulgentia ãũ diãtur Et pax dei Vbi sunt due conclusiones. Pzima conclusio Pzima ꝯº est q̃ acceptis beneficijs et gracijs dei i hac vita necessarium est nobis ad hꝰ dinũ auxiliũ/q̃ mediãte castꝝ aie. i.

cor nostrū qz ab ipō vita prædit solli
citꝰ custodiatur. qz situ in terra inimi
cꝰ vndiqꝫ impugnatꝫ/ & ideo ex oī
parte est munied̄ Nā infernꝰ impugt
caupia. qua caro cōcupiscit aduersus
spm Superꝰ imminet iudiciū dei Hoc
tendū enī est inadere in manꝰ dei vi
uentis Retro mœstissima delectatio ex
recordatioē pdictarum delicōrum aut
instantia tēptationum. A sinistris arro
gantꝫ/ stm inq̄etudo. A dextris obedi
entiū stm feruoꝛ & deuotio. Hijs in
uidendo ergo. cōtra carnē vigiler ri
gor disciplinē. contra iudiciū dei/ iu
dicium pprium confessionis/ qz si nos
metipsos dijudicaremus non vtiqꝫ
iudicaremur. ꝯtra delectationem ex
memoria pcor/ frequētia lectionis.
contra temptationes/ oationis instā
cia. contra stm inquietudinē pacienti
a & compassio. contra fratū deuotionē
congratulatio Hec enī expellūt iudi
am/ & ideo expedit custodiri cor et in
telligentiā Cor ne hijs impugnatio
nibus inquietetur Intelligentiā ne
erroneis dogmatibꝫ a veritate fidei ab
ducatur ¶ 2ª 2ª ¶ Secūda pclusio est
q ab hijs impugnationibꝫ sola pax
dei nos pſeruat Vñ sicut triplex est
iquietudo impugnationū/ sic triplex
pax dei ad pſeruandꝫ/ nob confertur
Nā ratio pacis in generali est repug
nātiā oēm excludere Vñ dicit augꝰ
Pax corpis ē ordinata ptium Pax
aie ordinata cognitionis actionisq̄ con
fessio. Pax anime & corpis est ordi
nata vita & salꝫmentis. Pax hoīs
mortalis & dei ē ordinata in fide sub
eterna lege obia. Pax hominū est
ordinā concor[a] cohabitā. Et io augꝰ
de ciuitate dei d[t] Quid est aliud vi
cia nisi repugnan. subiectio. Qō
cū factū fuerit pax erit/ & hoc ē qđ di
cit Et pax dei Quā scīt dicit ipse dꝰ.
vel pax intrata que est deꝰ eph. 2.
Ipse est pax nrā. igitur cū Quo exu
perat oēm sēsū. i. oēm intellectū ac
tū Custodiat corda vestra. s. a ma
la affectione Et intelligē. vrās Ita
vt extra xp̄m nichil intelligatis Et
ideo dicit In xpō ihu Quia q cū xpō
hnt pacem nō timent aduersa. Et io
dicit b. sup illo verbo Pacem meam
do vobis Pacem dicit o et nichil á
plius. cui nō suffiat pax. nō suffi
cit Tu es enim pax nostra. Vñ ad
dit bn. Virtus in pace acquiritur in
pſtura probatur. Vnde cum nostro
genere bene agitur si datur sui pos
sessio dei Vñ amicꝰ sic aduitꝰ a deo pos
sit dñari sui/ vt nō dñetur ei omnis
iniquitas et iniustica Quod nobis
concedat qui

¶ Dominica quarta/ vel sēm alios dominica tercia

¶ Sermo sextꝰ

Missi sunt iudei ab ihrosolimis
sac & leui. qui io. 1. Secūdū
moralem sensum huius euangelij
per iudeos/ intelliguntur mundane
vanitates qui querūt propriam glo
riam cōfitētes de seipsos et aliorum
gracijs inuidentes Hij videntes ali
quem in quo est gracia dei scilicet io
hānem zelum animarum habentem
et errantes a sordibus peccatorum
vocantem indignantur Nam missi
o & interrogatꝰ p alios indignatiōē

ostendit dicens Tu quis es? Fit autem hec missio ab iherosolimis Multi sunt qui putantur filij patris qui iuxta sic multis agitantur. Fit autem interrogatio de tribus scz de caritate que intelligitur per xpm. de vite austeritate que intelligitur per helyam. de scientia que per prophetam intelligitur. et ideo iustus humilitate precludat arrogantiam et dicat. Ego vox est. Ad. q. per merito reputantur laude hominum digni iohes sup oēs a deo laudat. Ē Exi. vbi dicitur/plusq̄ pheta Est autem triplex questio tria implicans. Prima presumptionem pprie dignitatis dicens. Tu quis es? 2a innuit reputationem ex laude alterius dicēs Quis es vt respondeam dicam. Et. 3a laudem pprij oris sed ordinate dicis de ipso et. cū dicat aplus 2a Cor. x. Qui gl̄iatur in domino gl̄iet Hinc vir spūalis sic interrogantes nūcios sciat esse regis babilonis. et occultas domus eius aromatum / cautele de seipso/q ex ipso nichil sit. 2o non aucte hoim laudem. 3o vitate iactantiam/negatiue dicens. Mō sum scz xps excludendo famam et nois claritatem/q significatur per xpm pp̄e vnctionem. Oleum effusum nomen tuum 2o negando austeritatem vite que reddit hoies intractabiles et rigidos. q. d. non sum helyas. 3o negando scientiam/iactātes ei de scia a deo datam. Et. vñ michi. Propterea vobis nox pro visione erit/et in diuinando Ego vox clamantis deserto sibi nichil asscribit/ sed clamanti Ad. de fistula sua/ non ille q̄ clamat Exi. Non vos estis qui loquimini Iactantiam cauendo excludit dicens. Cui non sum dignus soluere correctiam calciamenti et. Vnde ad hoc ut quis euadat impugnationem p̄ dictarum vanitatum/oz vt viam meriti per penitentiam p̄parat/ ipsa eius one preceptorum. et sensus consilium rectificat/intentionem in deum immediate dirigendo. Ad qd̄ cauendum requiritur contritio que etiam nobis exprimitur in aquis lacrimarum Vñ dicit Ego baptiso in aqua. Ad. In contritione lacrimas fundere possum/ sed medicator xps hanc statum in cruce passionis significauit id est meritorias sed diuina acceptatione/cui⁹ humana⁹ est pena humanum intellectum Et io scientes hos nūcios esse dolose ex phariseis scz diuisos et longe a nostra salute. ideo mentem nostram diuine voluntati subiciamus. q. hec non fiunt nisi in bethania/id est in domo obedientie/ trans iordanem/ id est in humilitate de. vbi solum xpūs lacrimarum effusionem optatur. sed dicit qd̄ dicat ysis de summo bono Multos remisse couersio in pristinos errores duxit Nec ergo quis torpore mundanis erroribus immergatur. vtile est seruo dei pro conuersione temptari. quatenus a torpore negligentie sollicitantibus vicijs ad Vtutes aim per exercitium p̄parat via dum Saluator dat formam cōuersis resistendi. et ideo in euangelio quatuor occurrunt considerationes

¶ Prima consideratio Circa primam considerationem que est de conuersorum mediante gratia perfectionē

que intelligitur ī ꝟ̄ noīe ioh̄. qđ int̄ p̄tat̄ in q̄ ē grā Vbi sūt due gclusiones ℙ. ℙ̄a g°. ℙma g°. ē q̄ ichoātibꝫ p gđsionē ꝓmittit̄ p̄muū ꝟ̄ p se uentantibꝫ datur. Vñ scriptū ē q̄ p se uenerit q̄ ē Y sidy. Tūc ei placet nrā gđsio deo qñ boⁿqđ ichoamꝫ p seuerāti fine gp̄emꝫ. 2ª g°. Secūda g° est q̄ lumē iudicantū qđ in hoīe ptāte gsistit p qđ nosmetipos iudicamꝫ qñ flētes mala nrā punimꝫ q̄ ei ex bono (qđ ex deo nob ē) solidiꝫ ihēmꝫ ē grā gđsionis Vñ ysidy. Nemo perpendere p̄t quāti sit ponderis in iustitia vel quāti fulgoris iustⁱª clare at nisi pus toto mētis nisu gđtatur ad deū q̄tiꝫ ipso luīe quo illustrat̄. q̄ suā feditatē gnoscat q̄ lumē qđ toto corde nō ītuebat̄ intelligat Hº enī lumē ē grā. Vñ intelligit̄ āu dᶻ ioh̄s q̄ interp̄tatᵗ grā. Nā grā hꝫ il lumuāre nō formaliter qđ ē in volūtᵉ q̄ nō ē potēª gnitiā/ꝟ̄ dᶻ illuiare ipatiue/ sapiᵈ° actꝫ illuiosos fidei superne scie q̄ sapiēᵉ. 2ª gsideratº. Circa 2ª̄ꝫ gsideratiōez q̄ ē de viciox derelictox ipugnatiōe āu dicit. Hisecūt iudei q̄ē sūt q̄tuor gclusiōes. ℙ̄a g°. ℙma g°ē q̄ deꝫ gđsos frequēter permittit sustinere īsultꝫ tēptationū vt ī vtutibꝫ exerceātur Vñ ysid. de sūmo bono. Tūc magis aggđuari se quiꝫ ipulsu viciox agnoscᵉ. dum ad gnitionē dei accesserit. Nā vicia añ gđsionē pcē habēt in hoīe/ q̄n āt expellūtur tūc actioi vtute īsurgētes fiūt iiª gđso/q̄ pcoī añ blādiebātur. Fit tn̄ talis afflictꝫ nō ad dāpnationem sed ad probationem/q̄ hoc ītel

ligitur cum dicitur. Hisecunt iudei per iudeos dēmones intelligūtur/ quibꝫ tangꝫ sub capite militant omnia genera peccatorum. quia de ipis dicitur. Jaē. 2°. dēmones credunt et tremiscūt. Judei etiam interpretantur cōfitentes. Qꝫ mittūt/ intelliguntur īmissiones que fiunt per āgelos malos/ id est temptationes animabus quibus molitur eā arcūuenire. 2ª gclusio. Secunda conclusio est q̄ hec vicia sic derelicta maxime tyrannant hominem de superbia quia dicitur eccle. Initium omnis peccati superbia. Nam sicut sine caritate alie virtutes nichil sūt scdm aug°. ita sine superbia vicia non sunt. Item q̄ primum fuit peccatum. Hoc genus peccauit dyabolus in celo q̄ primus homo in paradyso. Vnde gregorius. Quid securius celo quid ioconditate paradiso. et tamen angelus de celo q̄ homo de paradiso ceciderūt superbiendo. Est enim hoc vicium pernitiosum valde/ tum quia in ipso omnia vicia sumpserunt originem. tum quia in ipso est impugnatio humane nature sicut in sua radice/ et ideo maxime habet potentie. Hoc patet cum dicitur. Qꝫ illi scilicet sacerdotes et leuite erant ex phariseis/ seꝫ temptationes quibꝫ molitur eleuari ad superbiam. Et hoc fit quando ponit ante oculos eius quante ei dignitatis vel quanto digne homini te quāte scie quāte singularis vite proinde extollatur. Vnde dicuntur sacerdotes propter vite singularitatem et leuite propter dignitatem

diantur fuisse ex phiseis / qui inter pretantur diuisi. ipsi enim diuidunt quemlibet arrogan⁹ ab acceptatio ne diuina Deus autem superbis resistit / humilibus autem dat graciam.

Tercia conclusio ¶ Tercia cō clusio est Quandoq; ex habundanti a deuotionis in viris perfectis occasionatur q sūt suspicantes impossibile seipōs posse moueri p̄ illō p̄s⁹ Ego dixi in habundantia mea non mo. in eternū Dicut eī ex pinguedine bono tum / prodijt iniquitas et superbia luaseri. ita eciam ex temerana securitate multi corruerūt. et ideo ipsa me rito est fugienda. quia sēm beatum gregorium. sepe quem certamē sue temptationis non valuit superare sua deteuris securitas strauit. Et i deo sēm beatum augustinum. Nemo securus debet esse in vita ista. que tota temptatio est. Unde sancti viri sic de spe sunt certi / vt tamen semper sint de temptatione suspecti. Que securitas ? vbi excellentia dona dei (vt est diuina reuelatio) possunt esse homini occasio ruine ? 2. corinth. 12. Ne magnitudo reuelationū extollat et cetera Unde sēm gregoriū Multis sepe grauc pericu lum incauta securitas fuit Et hoc est q̄ isti scilicet sacerdotes et leuite dicuntur venisse ab hierosolimis quod interpretatur visio pacis / propter incautam securitatem. quia conscienti a que sibi videtur imunis a peccato videtur habere scrupulum quo turbe tur. Unde prime ad thessa. 4. dicitur Cum dixerint pax et securitas / tunc

repentinꝰ superueniet interitus

Quarta conclusio ¶ Quarta conclusio est q̄ tres sunt virtuales perfectiones. que si presentarētur menti inconsulti / eam a merito euacuarent. Elatio. scilicet dignitatē q̄ honoris. que per xpistum accipitur qui est caput ecclesie. et sanctitas vite quē intelligitur per helyam. et claritas scientie que intelligitur per prophetam ¶ Primum patet de honore. Nam appetitus honoris nobis datus erat vt altissimum honorem haberemus / scilicet deo placere / dei amicum esse / et ei conregnare. nō in equalitate potentie / sed in imitatione bonitatis. Iste honor degenerat apud inconsultos / allectiōe viciorum. qui illo honore postposito / nunc appetūt hominibꝰ placere / et gloriam mundi querere. que fallax est et vana Unde queritur si sit xpistus / id est vnctus propria reputatione in prelatum. nam solent reges ungi

Secundum patet de sanctitate vite que duplex est. Quarum vna est actiuorum. et hec consistit in custodia mandatorum / et meretur vitam gracie in presenti et glorie in futuro Alia est contemplatiuorum. et hec consistit in impletione consiliorum / que eciam meretur spiritualium reuelationem Math. 6. Beatus es symon bariona. quia caro et sanguis non reuelauit tibi / sed et cetera Has vitas nititur degenerare turba viatorum / tepresentans sibi delectamenta mundanorū dicēs Helyas es tu ? scilicet propter sanctitatem / et vite

austeritatem/ꝛ ꝑ patz de scia/nã inẽ oia que ꝑt exercere vir pfect9 in hac vita maxime mentoziũ est alios do cere ad hoc reqzat dulcedinem dine contẽplationis / qua spũali contem platioẽ hauriat. quod alijs ꝓponat Vñ grego. Vir pfecti bona celestiũ que ꝙtemplari poterant fr̃ibus enũa at eozq; aios in amore caritatis ac cendũt Hijs enĩ ꝑ mercede laboris pmittitur vita eterna a qua mercẽ de anim9 incõsultus frustratur/ad ci p turbam viaoz/ fallax ꝛ vana mũ di astucia ostendit Et iõ dr Prophe ces tu. Interpẽtatur enim/ videẽs de oib9 ¶ Tercia ꝙsideratio ¶ Circa ẽ ad ꝙsiderationẽ q̃ est de ipugnãy ex pulsiõe. ꝛ negatiue rñdet Vbi sunt tres conclusiones ¶ Prima ꝙclusio ¶ Prima conclusio est q; humili tas est que hominem seruat in temp tationib9 . ſ quia vicia nos impug nant . subito recurrẽdũ ẽ ad huĩlita tem Et iõ dit aug9 . Nisi humilitas oia que cũq; bñfacim9 ꝑfferit ꝛ cõti nuata ꝛ ꝙcepta fuerit ia nobis de a liquo bono facto gaudẽtib9 totũ au fert de manu superbia. Vñ greg. de negatiua rñsione ioh. dit q; iohis hu militas ꝙmendatur. qui ad tante vi tutis esset vt xpũs credi potuisset ele git plus solide subsistere i se/ ne hũa na optione rapetur ianiter supza se ¶ 2a ꝙclu. ¶ Secunda cõclusio est q; quia ſ hugo. de scõ vic. dyabol9 iustos quasi occulte ꝑ reuerentiã niti tur supplantare/scies qz mens/hoies scz ati9 i laude sua decipitur/qz qđ li bẽti9 accipit/difficili9 expellit. nã dũ bona sua laudari audit. ia (et qua ſſi culpa) i adulatioẽ sua delectari se ꝑ se arbitratur Ideo debet maxime a fu tria repellere que faciũt mẽtẽ inani eleuari falsa opinione/quoz vnũ ſ ꝑsumptio ꝓpria. ꝛ ſ laus aliena. ſ est iactantia. Hoc ei innuitur in hac triplia interrogatione scz Tu qs es. Q. d. Nũq; ꝓpẽ honores tui digr tẽ ꝑsume te aliq̃d magn̄ eẽ / ad qđ ꝛ nichil sis ſ illud ad gratiã. Si qs existimat se aliq̃d esse ad nichil se ꝛa interrogatio ẽ Quis es Q. d. Pre fectionem tuã indica vt lauderis. qđ multũ interest quale testimoniũ de seipso dicere ad dicat b. vt quod a lieno testimonio ꝙtentus sum audie nec vituperio reprobr nec laude dignr inueniar/si an tribunal vĩm iudicis d9 astarẽ de vestra laude meritoꝙ glo riarer/nũc autẽ cum soli9 xpi iudicis sim ꝑ̃ tand9 quante insane est te ab ten9 in dico gloriari ꝛa interrogatio ẽ Quid dicis de teipo. Q. d. Indica nobis quid tu de te sentias/vt nostra laudem9 . quasi laus hoies i deꝓ nõ sordescat ad dicat ap9 . ꝛ . qui gl̃at in dño. ¶ Tercia ꝙ ꝛa cõclusio est q; volentes inẽ unusq; ũmicoꝝ spũaliũ humilitate ſ illesa alios dire. debet ante oculos suos ponere statũ lapsus. cuius ꝙsideratio generat volũtaꝝ mẽtis inclinationẽ erga hoc ipm semp venerantis/causa huius in clinationis est intuitus ꝓprie cõditionis vt iob ix. Putredini dixi pater meus es tu. ad que ituitũ mittimur michi. Alia. Humilia. inquit tua in me. tui intuitus ꝙditoris i quo nullus ẽ defectus

Unde q̄ ꝓpatione eiꝰ magis apparēt
defectꝰ nr̄i Un̄ B. Fulḡ se meliꝰ mo
dꝰ huāne ip̄fectionis q̄ in speculo lu
minis vultꝰ tue dīne visionis tr̄ahē
dit Un̄ in huiꝰ figura ioh. interroga
tus tu quis es Pro statu nature lap
se r̄ndit negatiue Nō sum ego x̄pūs
nō sum helyas / nō ꝓpheta In q̄bꝰ
tribꝰ negan̄ p̄dicta q̄ habuit homo
p̄ statu inocentie Unde interroganti
bus Tu q̄s es Respondit negatiue
Nō sum ego x̄pūs Q. d. Honoreis
dignitat̄ que est x̄pi ei sit caput nos
tr̄ modo nō vsurpo ei sim ꝯmis In
terrogantibꝰ Quis es Respōdet ne
gatiue. Non sū helyas. i. nō habeo
vite sanctitat̄ ꝓpter scelerum infecti
onem ei sim p̄cor Helyas enī in ve
teri lege fuit p̄bate sanctitat̄ q̄ cre
dit homo in statu nature lapse Inter
rogātibꝰ ea Tu q̄s es Respōdit ne
gatiue Nō sum ꝓpheta Quia. s. p
didi scīe claritatem quā p̄didit p̄mꝰ
homo d. Erraui sicut ouis q̄ perijt.
Hec aūt omnia ioh̄s a se exclusit. q
p̄ hoc a nobis ea excludere docuit q a
nostris meritis / soli deo ea assignēdo

Tꝰ q. sēdaꝰ Circa quartā cōsi
derationē que est de fortiter repugnā
tiū ipugnantibus diuina roboratiōe
ei dicit Ego vox clamātis Ubi sunt
due q̄clusiones Pma q. Pma
q̄clusio est q̄ cōuersis repugnātibus
dicit̄ deꝰ confert p̄ p̄niam spūale ro
bur Unde augꝰ Pnia est medicīa
tes miseris q spes salutis / p quā p̄cō
res saluātur q deꝰ ad miam p̄nocā
tur que nō tempe p̄nsat̄ ꝯ p̄fūdita
te luctꝰ q lacrimaꝝ Unde itelligitur

p̄ desertum. Unde postillatoꝝ quidꝰ
dicit Desertū dicitur penitētia p quā
deseritur omne p̄cm Unde ipa peni
tentia licet a nobis sit dispositiue/est
tamen a deo ipsā q̄ferēte effāue Un
de ysidꝰ de sūmo bono. Hoc totū de
dei p̄ocedit clemētia vt nos nō dāp
net crudeliter sed expectat ad penitē
tiā patient Tꝰ 2ª q. Qª q. est q̄ qui
q̄ sūt eiꝰ insignia Pmū ē amara cō
fessio Hec ei miam dei meretur Un
de augꝰ laboret mens patiendo eru
bescentiā et qm̄ verecūdia magna ē
pena eiꝰ q̄ erubescit p̄o x̄po/sit dig
nꝰ mia Et ꝯ ē qđ dr Ego vox Un̄ p
pheta precit Fiāt aures tue intēdētes
in voc̄. s. accusantē p̄ca/depcatiōis
scīz p̄o venia supplicādo Et ī dicit
q̄ q̄fessio ē vocis fussio p venia obti
nēda Tꝰ ē cordis q̄pūctio Hec enī
omnis affectꝰ carnaliū desideriox a
se repellens intentionē suā toto men
tis studio in dei q̄templationē defigit
Unde yp̄. de sūmo bono dicit cōpūc
tio cordis est humilitas mēt̄ cū lacri
mis exortis de recordatione p̄ci q ti
more iudicij Intelligendū tamen q̄
quatuor sūt affectiones quibꝰ mens
tedio salubri cōpungitur Prima est
memoria preteritoꝝ fauoꝝ / recor
datio futurarum penaꝝ / cōsideratio
pegrinatiōis in incolatu huius vite /
q desiderium patrie eterne/quatenꝰ
ad eā quātotiꝰ valeat peruenire Hoc
enim nob̄ sub voce clamāt̄ exp̄mit̄
qz dolor p̄gritiuꝰ penetrās cordā ge
nerat clamorem Unde anima vexa
tiōe vitioꝝ sentiēs virtutes grauitas ī
se debilitari scīz caritatē minꝰ feruē/

patientiam molescere/fortitudinem labescere/donū intellectꝰ erubescē/ qđ intelligendū est de motibꝰ nō de ſba ꝑtutum ⁊ bene clamare dr̄ aū ꝓpha De pfundis clamaui ⁊ dū de ꝑtutū haz diminutiõe gteritur Vñ augꝰ sup eodē Vñ ei qs sentit se fore ī p fundo vbi fluctibꝰ interioris siue exte rioris miserie atteritur ⁊ ymago dei tūc gemit donec eā liberet deꝰ ꝫ ꝑ ē satisfactio que gsistit ī viaz directiõe Nam satisfactio est reddit̄io volūta ria equiualentis alias indebiti Qđ pz/quia homo pōt deo aliquid reddere volūtarie et equalens ad suā offē sam ⁊ qz offensa dei nō fuit formalit̄ infinita nisi forte obiectiue ⁊ quia fuit actꝰ finitꝰ ⁊ ita posset eē vnꝰ actꝰ form̄ finitꝰ ⁊ satisfaciens ꝫ obiec tiue infinitus / sed satisfactio stricte sumpta ē opatio exterior laboriosa et penal' volūtarie assumpta ad pu niendū pcm̄ gmissum a se ad placā dū diuinā offensam Nam in pcī g missione quatuor vic pcoꝝ gaudūt scz irreuerētia dei/ deordinatio culpe/ infectio nature/et solutio debiti ⁊ Vñ oportet q in satisfactione huꝰ vic ē formentur ⁊ vt dicatur/dirigite viaꝫ dñi ⁊ qđ fit p satisfactionē ⁊ Nā in sa tisfactiõe est honoris ablati reddit̄o ⁊ et ideo oz vt homo non tantū famu letur deo p bonā opationem ⁊ verūe tiam vt seipsū deiciat p volūtariam punitionem Ite est ibi deordinati or dinatio ⁊ ꝫ qđ deordinatū ē p culpas optime ordinatur p penam Ite est ī firmati curatio Infirmatꝰ autē p de lectationis calorem/ꝗuenienter cuꝫ

tur per penalitatis algorē m Ite est ibi debiti reddit̄o siue solutio ⁊ qz pec cator est debitor pene ⁊ ideo ⁊ merito hāc penam tenetur sustinendo reddē Vñ dr̄ luce 21 ⁊ Venit iohes in via iustitie ⁊ pñie ⁊ dr̄ pñia iustitiaꝫ si aut p leges iustitie ifficiaūt latrones ita opibꝰ pñie interimūt pcā ⁊ pu niūt pcores ꝫ ꝑ ē lacrimaz effusiõ q dꝰ psid ⁊ de sūo bono Oisāt ꝗuersꝰ ep fletu ichoat pcor/ vt sic transeat ad desideriū s̄nor Quos ei purgā a se vi cia q gessit ⁊ vt dū pcī caligo a nob̄ deꝰ glē/mūdatꝰ oz dis oculꝰ/libē sup na ispiciāt In ea figura dr̄ Ego bap tiso ī aq̄ Baptismꝰ ī aq̄ gsistit i ablu tiõe exteioꝝ ⁊ baptismꝰ ī spū/ī mūda tione interioꝝ Cū ergo iohānes sig nat grāz que est dolor de pcō nōdū tamē ī caritate ⁊ hic dolor habūdat lacrimis/ que qz nō sufficiūt mūdare oz ⁊ rē dicit ⁊ Ego baptiso in aqua il le vero baptisat vos in spū sco Hic aq̄ sine spū nō mūdat nisi exteriꝰ ⁊ sic ⁊ lacrime s̄n caritate ⁊ iō dr̄/ me diꝰ vr̄m i ꝑq̄ ē mediator dei ⁊ hoim baptisat ⁊ ī spū ipe ē q̄ pꝰ meritū rꝰ ē/qđ de caritate rē dr̄ Ꝑ ꝗ deꝰ re mēte/ naturaliē ei p̄dict dolor d pcīs et tāde infudit caritas q liz sit posterior natura/ pore tn digte Vñ de Añ m f ē i pe ⁊ Añ oia mutuā ca ri ⁊ tē/cꝰ n sū digꝰ Vbi gmēdz eiꝰ digtate Dolor ei qsi ꝑꝰ lacrimis la uat pcōs fides iduit pdē sinistr ⁊ intellāi/caritas dext ⁊ affāi ⁊ coeriꝰ a ē ligatura q̄ iheret fides āi itellāi qđ quomodo fiat nō sentit quis/ dū in statu doloris est ⁊ nōdum sentit

Sermo vi

dulcedinē q̄ ex vnctione caritat⁹ habe
ē quā gustādo sentit· qđ explicari nō
pt quia meli⁹ sentit ꝙ dicat Est ta
men q̄ntiplex lacrima fundēda Una
est ꝛtritionis p ꝑuijs delictis De
alienis miserijs Tercia ē horrozis
que funditur timore pene iehēnalis
Quarta est cōfusionis que funditur
ꝑter repugnantiā carnis ⁊ spūs/⁊
de exilio p̄sentis vite Quinta ē desi
derij ꝑter dilectionē sūme clari ta
tis De hijs aug⁹ dicit· Fluebant in
quā michi lacrime⁊ bene michi erat
cū eis Quintū ē obīalis subiec⁰ Nā
obedientia cū sit pio studio ꝑcie volū
tat⁹ abnegatio/ vehemēter applicat
aīm ad cultū dei/ ꝑcias aīalitat⁊ re
frenādo Hec cnī sic ꝓfecta fuerit ape
rit nobis ianuā paradisi Ysa· 18· Hi vis
ad vitā īgredi/ serua mādata Nobia
clauē amisit paradisi ꝕ obediēa cā re
liquit Et ideo dicit b· Obediēa diri
git gressus nostros ⁊ scē cōuersatio
nis grām ꝑmerē Hz heu pauā ꝕ⁹
eādem inueniūtur in hac ꝓfecti qui
suā ita deiecerūt volūtatē d· cū aplō
Dñe quid me vis facere Et iō opor
tet alīq̄ vt infirmu⁹ cū aplō psternā
tur Psalmista· Multiplicate sunt in
firmitates eoz ⁊c Et hoc est qđ dic
Hec ī bethania ⁊c Bethania dom⁹
obedientie/ signat aīam que obedire
ꝑceptis dei tenetur Est autē duplex
bethania· vna ē que ē extra ierusalē
⁊ hec appinq̄ ihrlm ⁊ ī ea lazar⁹ fuit
suscitat⁹ vt ioh· ix· d⁹ et ideo designat
statū penitētie p quā appinquiores ef
fiamur visioni pacis· ⁊ ī ea mortuꝰ

Sermo vij

mortē culpe suscitatur vita grē· Be
thania transitorie statū p̄teritū de
signat se tn ad penitētiā p̄p̄atū· v
bi p̄dicta diuītur fieri scz ꝙ isti merē
tur p aduētū xp̄i in aiam spūalem
influētiā grāz Quā ⁊c

Feria quarta ātuoc tpm Ser
mo de euāgelio Septim⁹

Ist⁹ est angelus gabriel a deo
in ciuitatē ⁊c Iu· i⁰ p⁷ qđ dicit
anselm⁹ de q̄ vginali· Ideo inquit
vnusquisq̄ a pēo vel debito adeo gra
uatur quia de illo ꝑpagatur Nā si
de⁹ fecit adam/ fecit in eo naturam p
pagandi quā subiecit ei⁹ potestati vt
ea uteretur pro sua libertate/ ꝙ diu
ipse vellet subdit⁹ esse deo fecit ⁊ eū
rōnalem ⁊ iustū/ vt quos generaret
opante natura ⁊ volūtate/ rōnales ⁊
iusti fierent Quis igitur homo si non
precessisset peccatū simul essz iustus
et rationalis Quoniam vero adam
subditus esse noluit dei voluntati· i
deo omnes qui operāte natura quā
acceꝑāt propagantur/ eius astricti
debito nascuntur· Vnde saluator hu
ic luctuose perditioi subuenire volēs
per mortem eius futuram· de massa
peccatrice / id est de humano genere
qđ totum infectum fuerat peccato·
hominem sine peccato deus assump
sit de vgine mrē mūda Que nisi fuis
set/ ipse de ipsa eē nō potuisset Quis
ergo de mundissima virgine filius
dei verissime sit creptor· tn hoc nō ea ne
cessitate fcm ē q̄si de peccatrice pnte ius
taples rōnabiliter generari p hmōi
ꝑpagatiōez neqret· ꝕ qz decebat vt
illi⁹ hois creat⁰ de mrē puritia fieret

gr̃æ ens erat vt ea puritate q̃ maior
neq̃t itelligi virgo illa nitẽt/aui dei
pr̃ vniũ filiũ quẽ de corde suo eq̃lẽ
sibi genitũ tẽp seipm diligebat/ ita
mẽ disponebat/ vt naturaliter esset
vn9 itẽq; cõis dei pr̃is z ihũ filio-
et quã filio ipẽ finaliter sibi in mrẽm
eligebat/ z de q̃-s-volebat z opa
tur9 erat vt cõapet̃ z nasceret̃ filio
ille de quo ipẽ pdebat Hñ in euã°
pñti arca humanationẽ h9 tcõalia
tozis tres occurrũt gsiderationes

Pria gsidera° Circa pmã gsidera
tionẽ q̃ est de nũcij legatiõe gaudio
sa aũ dr̃/missus est/sũt sex gclusiões-
P°a g° Prima gclusio ẽ q; gueni°
fuit deũ incarnari hiõ ẽ Nã vniq;q;
rei cõueniẽs ẽ id qd competit sibi p̃z
rõnẽ gpe nature (Sicut gueniẽs est
hoi rõnari/nã h° gpetit ei ex natua)
natura aũt dei ẽ bonitas scdm dyo°z
de dinis nõibus- vñ q̃quid gtinz ad
rõnẽ boni-gueniẽs est deo- ad rõnẽ
aũt boni gtinet vt se alijs cõicet/qd q̃
de maxie fit p hoc q; natura creatũ
sibi sic giũgit/ vt vna gsona fiat/ ex
deo sez verbo aia z carne scdm aug
Hñ pz cõueniẽs fuisse deũ incarnari
Hñ anselm9 diãt de gceptu virgina
li- Oportuit itaq; vt illa redemptio
quã xpus fecit pdestß non solũ illis q̃
eo tpe fuerũt/ß alijs eãm qui non
potuerũt pñtes esse qñ redemptionẽ
illam xpus fecit- Vnde adam z euã
ad illam gtinuisse nõ ẽ dubiũ redẽp
tionem/aũ dei illos fecit vt de eis face
ret hoiẽs quos ad celestẽ ciuitatẽ as
sumptur9 erat P°a g° z °a g° est q; li
cet in generali misteriũ incarnatiõis
oibus angelis bonis revelatũ est a
pnãpio sue btitudinis/qz hoc est qd
dam gnãle pnãpiũ ad qd omia coz
offi° ordinãt Hñ dr̃ ad heb 1° Om
nes seni sũt administratozij spũs miss
in ministeriũ gpter eos q̃ hereditate
capiũt salutis-tñ quãtũ ad °tãles g
ditiões nõ oẽs ãgeli a pn°erãt de o
b9 electi Vbi sciẽdũ q; in ãgel ẽ du
plex gnitio P°a ẽ natural sed; qua
cognoscũt res p essentiã suã z p spẽs
inatas Hac cognitiõe misteria gre
cognoscere ñ pñt/que ex pura dei vo
lũtate dependẽt-i- coz-2° Quis en
scit hoiũ que sũt hois nisi spus hois
q̃ in ipo est? Alia est cognitio q̃ videt
verbũ z res i verbo-z hac visiõe gg
noscũt misteria gre/nõ quidẽ omia
nec equaliẽ oẽs- ß scdm qd deus eis
voluerit revelare-i-coz 2° Hoc aũt
deus revelauit p spiritũ suũ ita tñ q;
supiores ãgeli p spicaciã dinã sapiãa
gr̃eplantes plura misteria z altiora
in ipã dei visiõe cognoscũt que ifero
ribus manifestãt eos illuminando-z hoc
ẽ qd dicit Missus ẽ ãgelus Qd gnaz
bat P°cõne ordis/vt ordo reparatois
rñderet ordini puaricatiõis Hñ fuit
dyabolus reptia°e traxit ad dubita°em
z de hic ad gsẽsũ/z de hic ad lapsũ
s° ãgelus Vbi nũcãa°e ea exacta ad fidẽ
z de hic ad gsẽsũ de hic ad gapiendũ
dei filiũ 2° cõne misterij ãgelici qz
ei ãgelus dei ẽ minister z hus-z bta v
go ela erat vt mater dei esset/quem
ens fuit ãnũciatiõe p ãgelũ fidei 3°
rõne lapsus ãgelici reparãdi-nã inan
ñ tm faciebat ad reparatiõz humani gnis
ß eãm ad reparationẽ ãgelice nature

ideo angeli nō debebāt excludi ¶ 3ª cōclusio ¶ 3ª cōclusio est q nūq9 bea te incarnationis erat āgel9 gabziel. vt ex hoc noīe/op9 ad qđ missus ē ī notescat Vñ gabziel fortitudo dñi ī terp̄tatur Vñ scđz glosā denotatur nūq9 ex suo noīe. vt op9 ad qđ ve nerat innotescat Per hoc eī op9/vi cit se/formam serui accipiēdo. viāt dyabolum/hominē ab eo redimēdo. viāt mūdū. viāt oēm intellectū' cre atū. quia null9 pfecte gprehēdere po tuit vnionis ist̄i9 modum(nisi a deo reuelatū ēet)viāt īfernū. viāt mortē iperium Ozee 13. O mors ero mors tua ¶ 4ª 2° ¶ Quarta 2clu° est q quia sola volūtas diuina effectiue o perata ē ad hanc incarnationē. ide o merito nūaum huiq incarnationis debuit destinare Et ideo dicitur mis sus a deo cē Nam sola volūtas dei erat in p̄ncipio rex naturas. dās qui buscam naturas et volūtates. vt natu re et volūtates scđm ordinem sibi tra ditum suū op9 ī rerū cursu psoluerēt Et adhuc multa de9 cum eis de natu ris et volūtatib9 operatur. que ille scđm suū vsum et gpositum nequaq̄ facerent Vnde licet nichil fiat nisi vo lūtate dei faēte aut p̄mittēte. quedā tn̄ sola ptās et volūtas eius facit. q dam creata natura/quedam volūtas creature Dz sicut creata natura p se nichil facere potest nisi qđ a volun tate dei p̄cepit. ita volūtas creature nequit p se quicq̄ operari. cū ergo omnia fiāt aut sola volūtate dei aut natura scđm vim illi a deo ideitam/ aut volūtate creature. et ea que nō na tura creata nec volūtate creature sed sol9 deus facit semp̄ mutanda sūt. qz ergo gpagatio vir de sola virgine ita nō est naturalis aut volūtaria sz̄ est mirabilis sicut illa que mulierem ptulit de solo viro/et sicut creatio vi ri de solo limo/patet q nō subiacet le gibus et meritis illi9 gpagationis quā volūtas et natura discrete op̄at Aliud ei facit natura aliud volūtas et natura p̄ter. tamen ver9 ē homo et adam de nō hoīe. et iheſus de sola muliere/et eua de solo viro. sicut est verus homo qui nascitur de viro et muliere/et hoc solū pertinet ad diui nam potentiā et voluntatē Vñ bñ dr̄ miss9 a deo ¶ 4ta 2° ¶ 4ta 2° est q cū quatuor modis potest deus hoiez facere videlicz aut de viro et femina/ aut nec de vtroq̄ sed de limo/aut de viro tm̄ vt eua/a de feia sine viro. tn̄ mūdior et honestior mod9 et gruci entior erat sibi nasci de feia sine viro q̄ de mixtiōe vtriusz/qz de vgie deū nasci oz gpt̄ 9. rōes ꝓ. qz gue. fuit vt sit hoīs p̄m et cū nrē dāpnacois p̄n9 sūpsit a feia. ita mediana p̄ci et cū nrē saluatois nascatur de feia Vñ b. Deus tēā celesti rore rigauit. qz cū de viro feiam pdurit ī dāpna tionē/voluit de feia pducē viū in sa lutē et bñdictionē Deāda ne mulies desperēt se ptinere ad sortē btōz Et ō qm̄ de feia tm̄ malū pcessit. oz e ea vt ad reformādū spē eaz/ de mu liere tantum bonū procedat Tertio scđm ordinē Decuit vt ille essz in ter ris sine patre. qui ī celis fuit sn̄ ma tre ne duos patres habere videretur

Quarto qz si virgo erat q̄ ēā fuit huāno generi totiꝰ mali/tāto magꝭ decet vt v̄go sit q̄ ēā erit totiꝰ boni. Vñ sc̄z bern. Ipā fuit p̄a q̄ v̄ginitatē vouit Vñ dr̄ h̄ missio fuisse ad v̄gīez despōsatā zc̄ Q.ª z.º Q. ª z.º est q̄ ꝓpter has sex ꝯditiones inuenta est ydonea mater dei P̄ma est caritas Nam obtēpaē mādatū dei nos adoptat in familiare dei gſozaū/ sed hoc facit caritas/ qz dilectio dīna p opis ostensionē ꝓbatur sc̄dm greg. maximū aūt opm est/mandatis dei obedire Iō caritas facit hoiem expeditū z ꝓmptū ad bonoꝝ opm exercitionē Nō enī amor dei est otiosꝰ. operatē enim magna sc̄z greg. si ē. si opari negligit amor nō est. qđ intelligitur ꝑ id qđ missio facta ē in ciuitate. nā sc̄dm ysid. ciuitas ē hoīm multitudo. vitaliꝰ societatē adunitā. nam caritas tendit in alterū. z ideo beata v̄go ꝓpter caritatis excellentiā merito ciuitas glōsa notat. pō. Glōsa dicta sūt de te ciuitas dei Nā in ea deꝰ hō nasci dignatꝰ est z.ª est ꝗtemptꝰ terrenoꝝ. vñ dicit galilea quod interp̄tatur transmigratio Ad dei enim amicitiā adipiscēdā vt aīa deuota cēlestibus affectiōibus eleuet̄ in deum/ oportet omnia terrena ꝗtēpni. non enim pōt anima simul terre nis affixa z cēlestibꝰ Vñ ꝑ.ª ia. Qui voluerit amicꝰ huiꝰ mūdi esse inimicus dei cōstituit. z ez.º Et iō v̄go vt vera amicitia deo vniretur. omnia respuit. ita paup effecta q manu et arte/panē suū meruit. z ideo meritosui/dei gratia p̄ueniri meruit. Nā

scdm doctores bta v̄go nūq̄ meruit ista sc̄z grām p̄seruationis/honorē mūnitatis respū filij vt fieret mat. alicui deꝰ ē pater. z plenitudinē grē ꝓ ꝓptione filij. hec enī habuit sine meritis. verū est de condigno ex natura rei/ sz meruit de ꝯdigno ex īstitutōe dei/ z de cōdigno et de congruo. z iō dicitur mater xpi. Precedet vos sc̄z grā dei. i. a.ª mei. ta preter ista/in gratia lileam/sc̄z in hac virgine cā meritis p̄ueniēdo/ibi eū videbit. sc̄z incarnari Terra est bona fama vite opposite virtutū Vñ add.ª ali nomē nazareth qđ interp̄tatur floridus Nam sicut flores fragrant suauitatē odoris. sic debem9 esse odoriferi z bonis opibꝰ referti. vt flores virtutū in mēte ap parentes spūaliter in mēte xp̄m re fiāant/et fructis p̄primū edificet bonā fama Vñ dicit aug9 ad iulianū. z in glosa sup illud phil. iiii.º Quicūq̄ bonę fame zc̄ Decet iustos vt de tis nō habeatur mala opinio sed bona/ vt p̄sit alijs Nobis enim nra vita necessaria est. alijs fama nra Vñ si quis a criminibꝰ vitam suam custodit sibi benefacit. qui aūt famā custodit/in alijs miserior est Vnde pie credendum est de virgine q nunq̄ ofsauit a meritoria operatione virtutum/quia quicquid est perfectionis pro statu vie in ordine ad beatitudinem non est negandum in ea. aut igitur meruit perfectionis in via. semper crescit in gratia merendo quo eam spiritualiter deliciaꝰ pre buit filio de eo nasciturꝰ. Vnde dicitur Iuc quarto. Venit nazareth.

scz in hanc vginē floretē vtutibus
p gracā/vbi cat nutrit9 scz delectati
one spūali dn̄ dicitur puer⁹ g° deli
ac mee esse cū filijs hoim Quarta
est institutio ordinate mentis ad obe
tatē Nā diuina voluntas est pma re
gula omniū qlingentiū ⁊ necessario
tum/ꝑ illud aug⁹ diuina volūtas ē
omniū que fiūt puia ⁊ sūma causa
⁊ ideo volūtas creata tenetur sibi cō
formari maxīe quātū ad duo scz qꝫ
tum ad voluntatem signi / qz volun
tas nrā legi diuine est alligata/ ⁊ ip
sa lex p̄tinet ad voluntatē signi. nō
est tn obligatio ad volūtatem signi
nisi eo mō quo est manifestata vt te
neatur quis ad consilia in quātū sūt
nō spernenda ⁊ ad p̄cepta vt adīplē
da. et hoc dico cū cōsilia sint de volū
tate signi. Hec ūdo quātum ad volū
tatem añdētē. quia sicut de⁹ voluit
omnes hoīes saluos fieri ita ⁊ nos
dn̄ ⁊ dicitur qꝫ despōsata fuit viro
i. vtuti q disponit et abilitat men
tem ad subiacendū se diuine volūta
ti dn̄ de spū et anima dicitur qꝫ vir
tus ē habitus mentis bene institute.
Et intelligo mētem bn̄ institutā ad si
militudinē regni. qđ bene īstitutū ē
si rōe in eo qsulatur ⁊ rōne impetur
⁊ recte obediatur. sic mēs bene insti
tuta ē cū ratio recte qsulit. volūtas
recte impat. ⁊ vires subiecte volūta
ti/ recte obediūt Hāc bonā institutio
nem vtus in mente facit Ipsa enim
rōnem illuminat. ⁊ volūtate deseruī
ente/ vires ad īperiū submittit. ⁊ iō
nomē viri ioseph. qđ interpretatur

aug⁹. quia quāto quis vtutibus a
bilitatur. tāto magꝭ ip̄i gracā auge
tur Vnde qz vgo p̄ oīb9 sic fuit vtū
tibus sublimata igitur suphabūdās
gracā dei in ea opabat Jō s. loqē
de ea d. s. cōz xi. Despondi. i. eterna
lē copulaui. vos s. sic sublimatū v
tutib9. ⁊ sequitur virginē castam(
aug9 dicit) ꝑpter integritatē fidei/ soli
ditatē spei/ ⁊ sinceritatē caritatꝭ. vni
viro. i. vtutū meritorie actioni xp̄o
Vna est cordis māsuetudo Māsuetu
do cni est vt d⁹ glō sup Ez q moees
tempat/ nō enim p̄mittit hominē se
eoē esse vt pz in hominis descriptio
ne/ q̄ d⁹ esse animal māsuetū ex natu
ra sui. eaā attestatur eo forma ⁊ dis
positio exterior. hꝫ æd⁹ ip̄robitatib9
⁊ resistit malo/ ꝫ ⁊ viat in bono ma
lū/ ⁊ dimittit penas ꝑ intentionē le
gislatorꝭ/ licz nō ꝑ verba legꝭ Modi
ficat eaā animū ne qs vtaē sua ptā
te in vlāscēdo/ et iō p̄uenit ex q̄dam
dulcedine affect9 q̄ qs abhorret om̄e
illd qđ p̄t aliū tristare Dn̄ ecci. 3° d⁹
Fili in māsuetudīe p̄fice opa tua et
sup hominū glā diligeris Dz qz hec
vtus fuit spāle cenamētū vginis.
ideo ab eo acepta meruit esse maē
xp̄i vt de ea dicatur illud Jacobi. i.
in māsuetudīe s. vrē qpōis. suscipite
ꝑpē ydoneitatē. īsitū v⁹ s. filiū v⁹
dei a vob nascituz Talē ei sol9 p̄t sal
uare aīas vras. ⁊ hꝫ no⁹ aī di⁹/ de do
mo dauid/ q̄ inēp̄tatur aspā desi de
rabil ꝑpē ei9 māsuetudinē q̄ tēpat
moees Et iō p̄s⁹ hortat nos ad eo
exp̄d. Hemēto dn̄e dauid et o. mā
ei9 Jp̄e ei p̄cpt inimicꝭ aī eos supare

d g.

potuisset. ¶ Hexta ē ārā ſpectio p
prij ſtatus. Hec enī orrigit errata
preterita 7 ordinat p̄ſentia in debitū
finē / et prevenit impedimenta finis
in futuꝝ/ꝫ notat ā dr Et noⁿ vgi
nis maia. qđ iterp̄tat ſtella maris/
cuiꝰ talis ē ſitꝰ in celo q̄ tota ipſa vol
uūt vij. ſtelle. propt̄ q̄s iſta regio
dr septētrional. Hic ecc̄ tota ārā ſpec
tionē ꝑprij statꝰ dēt fieri revolu°. i.
conſidera°. vij. virtutū. vt i eis q̄s ſe exer
at. q̄ tota g̃riat septē p̄cis mōrtibꝰ /
q̄ iuxt̄ ſe poſita magnꝫ eluceſcūt Vñ ā
q̄s cogitat iſtaꝝ virtutū pulcritudiez.
detestat p̄cor turpitudinē Et io dr
b Hollīate diſcuſſat q̄libꝫ q̄d acq̄rat
cotidie p̄fectionē. ne q̄d (q̄d absit) p̄dat
defectionē Hinc ei in virtutibꝰ difficilꝰ ē
n̄ hita cōtinuo aſſeq̄/ q̄ p̄ſidia carē.
ita g̃uiꝰ ē reparare q̄d p negligētiā
amittit̄/q̄ adipiſci q̄d nondū q̄s ha
buiſſe cognoſcit. Vñ qr vgo in oibꝰ
ſic ārā ſpā fuit. io p̄t de ea expoī il
lud Lu. 19. Maia optimā p̄tē elegit.
qr conſideratꝫ hijs trāſitorijs delectati
oibꝰ p̄cor/ optimā p̄tē elegit. ſ. vitā
eternā hijs despās. Vñ aug⁹ hijs ſex
additionibꝰ conſideratꝫ in vgie glōſa/ ea
ydoneā matrē x̄ iudicabat/nullā dei
ſapia maſſā inuenit humani generis/p
quā vt diſpoſuerat in mūdū veniēs
luctuoſe perditioni ſubueniret. donec
ad iſtā virginē ventū eſſet/que mox
vt in mūdū per humane generatio
nis lineā venit / tanta oīs boni vir
tute atq; conſtantia reſplenduit. vt ip
ſam dei ſapientia forte dignā iudica
ret Per quā in hominē veniens ſola
pre ctis mediatrix eſſe meruit ¶ 2ª

conſideratio ¶ Hec ita conſideratio eſt de
virginis ſalutatione g̃a oſa/ai diat
Et ingreſſus angelus ad eam Vbi
ſunt ſex concluſiones ¶ p̄ª 2° ¶ Prima
eſt q̄ status virginitatis eſt quaſi ſta
tus angelicus ſiue celicus. ideo non
dixit ſub precepto propter ſui arduu
tatē et difficultatē et ideo maximi ē
meriti. vnde hieroni. dicit Virgini
tas nō eſt in precepto. quia maioris
mercedis eſt que non cogitur ſed of
fertur. et duriſſimū erat contra natu
ram cogere quēpiā / ageloꝝ vitā ab
hoib9 exorquere Eſt ita ardua res
g̃ legē carnis viuē/qđ faciūt vgines
Vñ greg dr. q̄ inter oīa certamia de
licta ſūt caſtitatꝫ p̄lia in qb9 cotidia
na pugna ꝫ victoria rara. maior ē ci
vgi⁹ q̄ ageloꝝ. Angeli ſñ carne vi
uūt/hoīes ī carne triūphāt ¶ 2ª 2°
¶ 2ª 2° ē q̄ vgnitas maxie ap̄t votū
eſt deo acepta. vñ aug⁹ de vgitate
dr Virgitas nō qr vgitas ꝫ qr deo
dicata hōrat Et nō q̄ ānq; ſūt dīe
vgi⁹ p̄ª ē q̄ vouit ſe deo ñ ſe ſura ſe
libidinē 2ª ē q̄ ꝫ apponit tñ ſi vo
oni 2ª ē q̄ nōdū deliberat de ſētiē°. ſe
ñ ſētiēdo libidinē 2ª ē q̄ apponit ſe ſe
ſurā libidinē ꝫ ſb dei volū⁹ p̄ª ei ſg
tenz ſū⁹ g̃dū q̄ ſola ē meritoria vite
g̃dū bta vgo habuit Vñ ai p°. de eo
voluit naſci. decuit ipā votū fruſſe
vñ aug⁹ bta vgo apponeat ſe ſue
turā vgitatē in corde/ꝫ ipā votū ſo
exp̄ſſit ore/p̄ ea vō exp̄ſſit q̄ i vgi
tate p̄māſit ¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° ē q̄ virgi
nitas ſimilima eſt angelis et conſi
nēs in ſe humanitatē angelicā. nam

virgines sūt ĩexptes delectatioꝝ carnaliū/vt habūcēt delectatoibꝰ spiritualibus.cū igitur propriū sit angelice nature nō posse carnales sed spirituales et intellectuales delicias expetiri. necesse est vt ā geli amore naturali plus diligant virgines Propē quod putant quidā de virginibꝰ tā tū tunas angelicas restaurandas. Vnde filius dei ingrediens mundū nouā familiā instituit. vt qui ab angelis honorabatur in celis. angelos scīz virgines haberet in terris. Vñ abrosiꝰ Quis egregium virginitas cū dignitate humane nature/ per quā homines angelis assimilātur Ideo eā ihero nimꝰ infert dicens Esse angelū felicitatis est. esse vero virginē / virtutis. nam hoc optinere viribꝰ nititur cū gracia quod habet angelus ex natura. vtriusq; tñ scz esse virginē et angelū diuini muneris est officiū/ non humanū Et ideo periculosū est virgines a virginitatis proposito retrahere/cū sint vxores regis eterni et cōplū dei. Vñ aplūs cor .3°. Si quis templū dei violauerit/dispdet illū deus. Propter hanc enī similitudinem virgo gloriosa debuit ab angelo salutari Vnde dicit. Et ingressus angelus ad eam Debebat enī virgo ad hoc vt corporaliter deū conciperet ppria interius intellectuali cognitione et exterius corporali angeli apparitione/vt ad cōsensū traheretur 4ª 2°

Quarta cōclusio est qꝫ beata virgo cadē veneratione debet venerari qua xpistus/nam idē honor exibendus est matri regis et regi Vnde augustinꝰ dicit Thronū dei/tabernaculū dñi xpisti dignū est ibi esse / vbi est ipse. sed xpistus adoratur adoratione latrie Hoc idē dicit damascenꝰ Honor matris refertur ad filiū/q ideo salutat² esse gracia plena quod eadē refertur ad filiū 4ª 2°

Quinta cōclusio est qꝫ hac āgelica salutatioe quatuor solēpnes prerogatiue pretenduntur Quarū prima est carentia omnis mali/cū dicitur. Aue id est sine re/quia imunis sine omni peccato. quia soli domino consecrata/et ideo debebat esse intus et extra pura et mūda. vt dicatur de ea. illd cāt Pulcra es et Vnde secōm bernardū illa est tota pulchra cui nichil deest formositatis et nichil ineest deformitatis. ꝫ ista pulcritudo nulli ineesse potest nisi a fomite preseruato. nam fomes ad maculā pertinet/saltē carnis. vnde dicit aliqui qꝫ verisimile ē qꝫ in primo instanti fuit preseruata ne contraheretur in originali in eius sanctificatione Ratio est Nam cui cōuenit magis et minus. sed magis est esse matrē dei/qꝫ a peccato preseruari/igit et. Ite auctor nature per virginē naturam reparauit. igitur ab oni vicio imunis fuit. quia propter quod vnū quodq; tale et ipsū magis. Vñ augd⁹ Cū de pcīs agit. nullā volo psus de maria fieri mētionē Vñ ergo dicit de ea. Aue. i. sñ re/nā sicut in eua fuit re culpe/ pene/ignorātie/ et expulsiōis patrie. sc maria fuit a re id ē sine re. s. culpe/ qz sctissima. sine re pene/qz btissima. sñ re ignorantie/

quia illuminatissima. sine ve expulsi
onis patrie. quia celi porta Beata
ta est oibonī affluentia/nam eius
aia fuit repleta grā antēq̄ esset ma
ter dei/tamē postea fuit magis repleta Vbi notandū q̄ est duplex potē^a
ad grām Vna scz naturalis. sicut di
citur de angelis q̄ recepit ex suis
actib9 eliātis 2^a est potē^a obial' que
est triplex Prima que repletur sine il
lapsu spāli et ī supposito absolute ac
cepto. et sic virgo anteq̄ esset mater
dei fuit repleta grā. ita q̄ nō habuit
peccandi necessitatē nec exp̄nitatē.
Secūda que repleri pōt in supposito
relatiue accepto āi eiam illapsu spe
ciali. et sic virgo fuit repleta in quā
tū fuit mater dei/qz tūc fuit firmata
q̄ nō potuit peccare nec mortaliē nec
venialiter. et tāta grā non posset cō
ferri creature nisi esset mater dei. 3^a
potētia que repletur in natuā nō stā
te ī supposito ꝑpō p̄ vnīo. et sic aia
x̄pi fuit plena gracia Virgo ma
ter fuit plena. Primo grā donoz. qz
dona spūs sci fuerunt ei data excellē
ter sup omnē creaturā Vñ in ea fu
it omīs grā vite q̄ bonitatis. ecci.
24. Secūdo fuit plena grā labioz. quia diffusa est gracia in labijs suis
Tercio fuit plena gracia p̄miorum.
Eccīasti. 26to. Gracia super grām
mulier sancta et pudorata. grā glo
rie sup grām vie/ grā p̄miozum in
celo sup grām meritoz in mūdo Et
ideo Bnar. In ventre grā deitatis. ī
corde grā caritatis. ī ore grā affabi
litatis. in manib9 gracia mie et lar
gitatis Bern. Vere plena. quia de
plenitudine eius capiūt vniuersi/qp
tiui redemptionē/tristes ꝙsolationē/
pcores veniā/iusti grām/ angeli le
tiā/tota trinitas glām / filius hois
huāne carnis sbam. Decuit enī virginem grā repleri/vt nō solū naturali
cōditione. verūetiā spūali adornata
one ēctis creaturis p̄ferretur Et tō
augs dic^t O plena et supplena grā.
de cuius plenitudie supfusa / ītuitiuscūq̄
omnes creature Et bñ plena/qz ois
plitaliter p̄stat/marie vō totaliē.
Vñ plena. qz eius ītel^ctus plenus erat.
affectus caritate. corpus puritate. ma
nus pietate Tercia ē corpal' xp̄i
pn^a Vñ dī Dñs tecū Ipa enim ma
truit cōcipe xp̄m. qz ipsa fuit repleta
tanta gracia/ q̄ plus potuit meteri q̄
aliqua pura creatura. vel eiā ōnes si
mul Est tamē sciendū q̄ triplex est
meritū scz meritū congrui scz qñ aliqs
disponit se ad recipiendū grām q̄ ei
p̄t scz p̄ contritionē q̄ confessionē Vel ei
h̄ continuat tūc p̄ aliqd ītās illius tpis
meretur accipe grām de congruo. Al
liud est meritū dign^i scz qñ aliqs iu
tus alteri impetret grām. q̄ ē meri
tū de condigno. sicut q̄ hz grāz/ de digno meretur glām/qz ꝓportio est inter
grām q̄ glām/vt q̄ habz grām meretur
ad glām Hijs visis dico q̄ bta vir
go añ angelicam salutationē meruit
xp̄m concipe de congruo/ q̄ fuit puella
castissima/humilima q̄ benignissima.
Sed post angelicā visitationē q̄ spūs scī
supuentionē/ meruit xp̄m cōcipe de
digno. qz tunc fuit repleta tanta gra
cia q̄ fuit digna concipere xp̄m filium.
Vnde ecclesia dicit de ea in collecta.

vt dig⁹ tui filij habitaculū effici me rētur ꝛc. ℔ de digno nō meruit qui pere xp̄m ⁊ esse mater filij dei/⁊ q̄ deus fieret homo in ea exedit meri ta aiusq̄ creature Dñs pater tecū q̄ genuit quē capis Dñs spūs scūs tecū de quo concipis Dñs filiꝰ tecū quē carne induis ℣ª ē singularis sup oēs excellenª/bndcā inquit tu in mulieribus⁊i⁊pl⁹ q̄ oēs mulieres Et hoc ꝓpter quatuoꝛ que fulserūt i eiꝰ carne⁊qꝛ fuit ꝟginitatē p̄mia⁊ sine coꝛruptiōe fecūda/sn̄ g uedie grauida⁊sn̄ dolore puerpa Et iō ber⁊dicit Dñdcā ē inter oēs mulie res/ aliis virginitati additur fecun ditas⁊ et fecunditati in cōceptu sanc titas ⁊ sanctitati in partu iocundi tas Dexta conclusio ℣ ℣ª ℣° est q̄ ꝟgo glōsa apud deū grām inuenit ꝓpter q̄ꝛ morealia ornamēta P̄mū est modestia/qꝛ audit ⁊ tacet Ipā ꝑ⁊ tullū est pudoꝛ honestatis pura⁊ stabilē opans auctoꝛitatē id ē grauitatem Pudoꝛ ei q̄ est timoꝛ turpitu dinis vel fugra rei indecentis⁊declinā do indecētia i exteriꝛibꝰ/ effiat ordi nationē exteriorem que modestie est Hinc modestia cauet indecētia⁊i ℣°/ in risu/in motu coꝛpis/in mēbroꝛ si tu/in hītu/in cultu/i occupatiōe ℓ ac tu⁊dtꝫ in virgine ℣ª⁹ est verecūdia⁊ qꝛ turbata Nō fuit ista turbatio ire vel doloris⁊ ℔ pudoꝛis ⁊ ammiratio nis/inuēs verecūdia que ē color oīm virtutū Dñ ber⁊sup cāt dt Nescio an quicq̄ gratiꝰ verecūª adūti i moꝛ bus hoīm queat⁊que ē certe oīm eta tū ornamētū⁊ ℔ tenere grāz vecūdie in teneriori etate āpliꝰ pulchziusq̄ e niteſcit Quid amabiliꝰ verecūª ado lescente Q℣ pulchza hec ⁊ q̄ splen dida gemma moꝛ⁊ in vita in vultu adolescētis Ipā ei est nūcia bone i uolis ⁊ virga disciplineꝛ⁊soꝛoꝛ g tinē ie⁊ indicū colūbine simplicitatē/ tes tis innocētie/lāpas pudicicie/mētem iugiter lucēs vt nil i ea turpe tesice re attemptet qđ ñ illico pcat/expug natrix maloꝛ/ꝑpugnatrix puritatis innate/specialis gloria continentie⁊ fame custos/vite decꝰ/virtutē sedes/ virtutū p̄mia/natiē laus/⁊ īsigne totiꝰ honestatē⁊ Terū est prudē qꝛ cogitabat Ytatim p̄bere assensū differebat⁊ nc exēplū leuitatē ex ea sumeret⁊qꝛ qui ↄto credit leuis ē coꝛ de Dñ qꝛ ꝓpter inc̄suetam salutati onem intellectꝰ virginis rapiebatur in ammiratione/ reputabat se indig nam tanto misterio adaptādā⁊ et iā audito verbo/ pruden reuoluit i co gitatione salutationis qualitatē⁊vt sic ad consensum ordinate ducereꝫ Ad hoc enim expediebat prudētia⁊ que nō solū quid⁊ qñ⁊ et qualiter sit agendum⁊ sed etiam mouet volun tatem vt appetat bonum post iudici um et fugiat malum Et ideo augus tinus dicit⁊ Prudentia est amoꝛ ea quibꝰ adiuuatur in deum pze hijs q̄ bus impeditur sagaciter eligens⁊ Quartum est cōstantia quam habu it ex angelica salutatione dicēs Ne timeas maria Ista conforꝛtatione in digebat vt modus insinuaretur⁊ nā in hijsque sūt supza naturā oporꝛtet humanū genus informari de modo

gtingentie tei/ vt possibilitas cuētꝰ tei ex supernaturali saltē agente oñ datur. Vnde sic cōfirmata/ de dñi beneficio gfisa. constanter cōsensum dedit. et ideo dicitur q cōstātia est animi stabilitas firma/ et in proposito pseuerans Vnde a proposito recedē dū est cū creditur deo displicē. z tūc pseuerā'mē cū credit ei placere Et ide o vgo gloriosa p āgelū fortificata/ de diuino beneplacito pbuit assensū et inuenit graciam Vnde dicit. Inuenisti grām apud deū. scz omipotēte cui nichil est impossibile Vnde ppē ista cenamēta/ad hoc opꝰ pagendū inuenit graciam coram oculis domi Et ideo dicit ber. Quē audiuit et tacuit/ modestie ē. q turbata fuit/ de rēdie virginalis. q timore p angelum remouetur/ gstantie est. q cogitauit/ prudentie fuit et discretionis ¶ Terria cōsideraº. Circa terriā cōsiderationē que est de prolis cōmēdatione glōsa. cū dicitur Ecce concipies z Vbi sunt septē cōclusiones. ¶ Pma gclusº Prima gclusio est q huiꝰ benedicti filij conceptio de vgine fuit ppter quatuor ¶ Primo ppē patris dignitatē. Nam cū xpus sit verꝰ et naturalis dei filius non fuit conueniens vt aliū pārem haberet q̄ deum/ ne dei dignitas transferretur ad alium ¶ Secundo congruebat prope tati filij que quidē ē verbū dei. Verbum autē absq; oī corruptione corporis gapitur. quinymo corporis corruptio pfecti verbi conceptionē non patitur. quia igitur caro sic fuit a vbo dei assumpta/ vt esset caro verbi. cōueniens fuit q cāam ipa sine corruptione matris gapetur Terrio gruebat dignitati humanitatis xpi in qua locū pārem hīre non debuit. a q quā pārem mūdi tollebat. Hedim illud iohis primo. Ecce agnꝰ dei ce. Non poterat esse q in natura iā corrupta ex cōtractu caro nascerētur sine infectione originalis pcī. Vñ augº Poꝰ nuptialis cōtubitus in matrimonio marie z ioseph nō fuit. quia in carne pcī fieri nō poterat/ sine vi la carnis cōcupiscenª que accidit ex pcō/ sñ qua gapi voluit qui future erat sine pcō. Quarto gruebat ppter finem incarnatiōis xpi q ad hoc fuit vt hoīes renascerentē in filios dei non ex volūtate carnis nec ex voluntate viri sed ex deo. Cuius exemplum appere debuit in ipa ceptione xpi Vñ augº dicit Oportebat caput nostr insigni miraculo corpꝰ nasci de vgine. vt significaret sua mēbra de vgine renascia sēm spm nascitura De ista cōceptiōe dicit pla. ∧. Ecce virgo cōcipiet Et ea'ꝫ ce. Innoua signa. imuta mirabilia. Nūt enim mutata in melꝰ/ q ia deꝰ factꝰ est hō Olim de viro facta ē mulier nūc de muliere factꝰ est vir Et bene mirabilia. qz pmū vltimat. infinitū terminatur. eternitas tempatur. diuinitas feā datur. diuinitas humanatur Vñ dicit Cōcipies in vtero. non ab extrinseco pnº sit alie mulieris ab intrinseco. i. spū scō/ z pies sit dolore filiū nō solū tuū sz eq̄ dei. z ipe sim' dit filiū non determinato

ōclusio ¶ 2a conclusio est q̄ huiꝰ p
lis nomē est ihs/qđ īterp̄tatur sal
uatoꝛ. Cū enim nomen ꝓprietati
dei coꝛrespōdere debeat / iuste hoc no
mine appellandꝰ fuit. quia ab effec
tu saluationis hoc nomen īpositum
est Ipse enim vult omnes homines
saluos fieri/scilicet voluntate antece
dente Vnde Hath. 1. vocabis nomē
eius iheſum/ipse enī saluū faciet po
pulū suū a peccatis eoꝝ Intelligendū
tamen q̄ hoc nomen ihus ꝙsequitur
quadruplicem vtilitatē. Prima est
venia pcōrum Act. x. Huic omēs
pphete testimoniū phibent remissio
nem pcōrum accipere p nomen eiꝰ
Vnde aug9 Quid est ihs nisi salua
toꝛ. dicitur ꝓpter temetip̄m esto mi
hi ihus In alius figura est ei īpositum
in circūcisione/ innuens q̄ p hoc
nomen ihs circūcidamur a peccatis
¶ 2a est grā donoꝝ Lu. 2. Inuenisti
enim grāz apud deū Dicitur Et vo
cabis nomen eiꝰ iheſū Vñ bn9 Ihs
est mel in ore melos in aure / iubilꝰ
i coꝛde ¶ 2a est victoria īimicoꝝ Lu. x.
Ecce dabo vobis potestatem calcandi
supra serpentes & scorpiones & super
omnē virtutem inimici & nihil vobis
nocebit Vñ bnard9 Pāpiēs de
monī vt in noīe ihu de obsesso exiret
ait dēmon O terribile nomen cogis
me exire. & exiuit ¶ 3a ē glōria p̄mi
orum Act. i. Hic ihs qui assumptꝰ
est in cēlū sic Qui in cēlū vult ascen
dere/hoc nomē ihus debet īuocare
Vñ nō est aliud nomen sub cēlo in qꝰ
oporteat hoīes saluos fieri. et ideo
petrꝰ cauēnēp dr Ihus est nomē qđ
dedit oēs visū/surdis auditū/claudis
incessū/mutis sermonē/mortuis vitā/

obsessis dēmonis ejectionē Vñ ihs
dicitur saluatoꝝ ¶ Tercia conclusio

¶ Tercia conclusio est q̄ iste puer
vocatus est trib9 prerogatiuis Pri
ma est magnificentia. Vnde dicitur
Hic erit magnus / quia magnum o
pus pretendebat facere qđ erat om
nibus gaudiosum / angelo dicente.
Annūcio vobis gaudium magnum
quod erit omni populo. Et pertinet
ad sanctitatem. Exo. 15. Magnifi
cus in sanctitate Quod patz ratione
Nam magnificentia intendit opus
magnum facere/vt patet ex eius no
mine. opera autem ab hominibus
facta ad aliquem finem ordinantur
Nullus autem finis humanoꝝ o
perum est ita magnꝰ sicut honor dei
& ideo magnificentia precipue mag
num opus facit in ordine ad honorē
dei Vnde quarto ethiz dicitur. q̄ ho
norabiles sumptus sunt qui pertinēt
ad diuina sacrificia. & circa hec studet
maxime magnificus. & ideo magni
ficentia coniungitur sanctitati/ quia
precipue eius effectus ad sanctitatē
ordinatur Vnde merito debetur sibi
magnificētia/ quia hoc opꝰ magnū
scz nrā recēp° ordinabat in laudē & ho
norē dei. ad qđ pficiēdū nullꝰ aliꝰ
sufficiebat Vñ b. Hic ē ille q̄ ē mag
nꝰ deꝰ / futurꝰ magnꝰ homo/magnꝰ
doctoꝝ/magnus propheta ¶ Deau
da est omnipotentia. Vnde dicitur.
Et filius altissimi vocabitur/ scilicet
in quantum deus per eternam gene
rationem Pē. Ex vtero ante luciferum
genui te. ꝙ in quātū hō/vocāt
altissimi filius p grām vnionis Joh

ī° Vidim⁹ glām ei⁹ quasi vni. Altiſſim⁹ ät dī/ qz alt⁹ hō. altior āgel⁹. altiſſim⁹ de⁹ Qz ät filiꝰ ſit oipotens patz. qz cum ſit filiꝰ dei/ z de⁹ ē oipotens/ igit̄ z filiꝰ Qz ät de⁹ ſit opōs pz De⁹ eſt quo magis cogitari nō pōt Maiꝰ aūt eſt oipotentiā habere q̄ q̄lemcūqz potētiā/ cui deſ[k] aliq̄d de plenitudine potentie. ergo qz eſt oipotens colligit̄ q̄ oia p̄t quecūqz poſſe potētia eſt. Vñ notandū q̄ quatuor ſunt mōi impoſſibiliū Quoddā ē qđ dicitur impoſſibile ſim² quia nullꝰ a gentis ſubiacet ptāti. ſicut creare aliū deū/ Aliud eſt impoſſibile ꝑ⁹ q̄d/ qđ non ſubiacet ptāti alicꝰ a gent̄ li mutati/ ꝛ bñ ſubiacet volūtati dine. ſicut q̄ virgo ꝓlat eſt ipoſſibile ꝑ⁹ naturā/ Tertiū ē ipoſſibile p accns qđ p ſe nō ē ipoſſibile p naturā ꝛ ſb rōe p̄teriti tp⁹ vt qđ p̄t⁹ nō fuerit. et ſic q̄ violata non fuerit corrupta Quartū ē incōpoſſibiliū vt q̄ id̄ē ſit albū z nigz Licet igitur de⁹ non poſſit ipoſſibilia ſim². qz eoz ipoſſibilitas accipitur in habitudine ad ipſū/ nec ipoſſibile p accns qz ſolo eo p̄dicatur de⁹ vtiq; ingenita facere ea q̄ facta ſunt. nec in cōpoſſibiª qz tunc poſſet facere eūdē hoiem z azinū ſil/ tamen bene p̄t facere ipoſſibilia ꝑ⁹ q̄d/ qz plā pōt de⁹ facere q̄ intellectus noſt̄ intelligē/ ſicut docet hylariꝰ de trinitate. et tñ intellectꝰ noſter pōt plura itelligē q̄ natura p̄t facere. vt pz in abſtractioibꝰ multis Qz ät filius ſit oipotēs pz. qz hoc q̄uenit ſibi ſcđm diuinā naturā. ꝛ tribuitur hª cōpetit ſibi vt perſone Vñ ſi dicatur xp̄s hō opōs hoc nō eſt ſcđm qđ hō Cū aūt dī p̄t tribuiri. iſtud cōpetit ſibi ſcđm vtrāq; naturā. ꝛ ſcđm di uinā tāq̄ ſcđm cām p̄mā/ ꝑ⁹ humā nā tanq̄ ſcđm p̄mā Dz quare ꝑ⁹ nō dī opōs ſcđm humānā naturā ſicut oiſciēs. qz oiſciēs nō oppoī creature ꝛ opōs. quoniā eſſe creature ē ab alio oipotētia vero ponitur nō eſſe ab alio o ꝛª ē prudētia ſiue ſapia que q̄nq; p eoꝫ ſumūt vt dicit pū. xvi. Qui ſapiens ē tribuit/ appellat prudēs Vñ ad regendū multū eſt expediēs Vñ dabit illi d. de. ſe. d. p̄ſe. z reg. ſb Qz ät ſapia valeat ad regendū/ p̄t i de ſecretis Vbi d[k] ariſtotil p°. qz p̄ cōuenit regi q̄tū ad ſei ipm vt ſapia ſui noīs diuulgē i laudabili ſapia q̄ ſuis hoīb⁹ cōuenē ſapiēt/ qz ipſe laudatur z honorat ab hoīb⁹. qui p dent eum in ſua ſapia loquētē/ et in opib⁹ prudenter agētem. Etiam ꝑ lz prudētia. quia habet diſcutere ēa Vnde ſeneca Prudentis animū ē ex aminare ꝓſilia/ et nō ato facili credu litate ad falſa prolabi Prudens nō niſi iudicio credit. et non niſi exami natam ſñiam in ꝓſensum admittit Vnde ſeneca. De dubijs non diffini as ꝛ ſuſpēſam tenē ſñiam et nichil affirmes Vñ dicitur Et tabit Qđ Propter hāc ſapiām tabit ei dñs⁹ us ſedē dauid/ id ē ſucceſſionē in re no Yſa. 9° Hup ſoliū dauid et ſuper regnū ei⁹ ſedebit in eternū/ z regna bit in domo iacob. non ſcđm ſucceſſi onem carnis ꝛ fidei in oib⁹ electis in eternū. qz hic p grām. et i futuro p gloriā. et regni ei⁹ nō erit finis/ qz

eternaliter regnabit dñs in seculа

Quarta conclusio Xta q° est q ma
ria de conceptione certificata p angelū
pter votū castitatis emissum/de re
tū nō dubitās modū inquirere cepit
Nouerat ei modū quo pm9 hō fac
tus fuerat sine viro z muliere Ite mu
lier de viro sine muliere Ite quō hō
de viro z muliere/ꝫ quia nō nouerat
aliū modū·ideo querit d· Quō fiet
istud qm virum nō cognosco·id ē nū
q me cognoscitura ponо/vt scz vir
go mēte et carne permanea Quō er
go fiet ista conceptio? Q·d·Licet ver
matrimoniū contraxerim·ꝫ tm non de
cogat voto vere virginitatis Nā ma
trimoniū est consensus in carnalē copu
lam/altero coniugū petente Si ergo
constaret p revelationem ipsi fēie q
nūq vir ab ipsa debitū peteret cui ve
to voto castitatis posset stare verū ma
trimoniū·qz nūq carnalis copula se
queretur·z ita fuit in proposito/qz vir
gini gloriose fuit revelatū q nūq ab
ea ioseph peteret debitū Xta q°
Quinta q° est q licet bta virgo fuerit
vere mater xpi secm illud Lu·i·Ec
ce concipies z paries filiū·z vocabis·12·
Vidit ihs matrē· tm maternitatis e
ius non derogat q talis incarnatio
spiritui sancto appropriatur cum di
catur Spiritus sanctus superveniet
in te et virtus altissimi obumbrabit
tibi Glosa Filius intelligitur cū dica
tur/Vbus·i·cor·primo apd dicat xpristus
tum dei virtutē· Pater intelligitur
cum dicitur altissimi Virtus ergo al
tissimi/id est filius dei obumbrabit
tibi/id est de te corpd qsi umbraculū

assumpt in quo deus abscondit se· ysay·
Vere tu es deus absconditus Hic ap
paret q hāc incarnationē tota trini
tas simul operata est Valde discrete
tm appropriat s·s·incarnationis ope
rationem cui dicitur· Spūs sanctus
superveniet·sed filio carnis assump
tionem·ibi·z Vtus tē ꝫ patri aucto
ritatem ibi altissimi Unde licet spūs
sanctus dederit sibi virtutem genera
tiuā/ideo nō minus virgo dicatur ma
ter naturalis/tū quia habuit in se na
turalem fecunditatē/et principium na
turale actiuū sciendi et non fuit steri
lis ppatio est Nam qñ duo agentia
concurrūt ad aliquē effectū sic q vnū
est tanq agens principale z aliud tan
q agens min9 principale/tūc nūq a
gens minus principale est in poten
tia propinqua ad talem effectum nō
concurrente agente magis principali/
nō tm agēs magis pn̄le dat agēti mi
n9 pn̄li aliquā formā seu virtutē absa
lutā quā nō hz/ꝫ q agēs mi9 pn̄le a
gat i virtute agētis magis pn̄li·ꝫ s̄pes
s·i generatiōe xpi ē tanq agēs magis
pn̄le bta at virgo agēs mi9 pn̄le/igit
bta virgo i generatiōe corporis xpi nō po
tuit eē in pōne vespāi tal effectus
nisi mentis actiōe s̄pes sci/nō tm q s̄pes
scūs dederit sibi aliquā formā absolu
tā quā n habuit ꝫ q so'm ipā n potuit
i effectm corporis xpi sm operatiōe s·s·
Hz si accipiē mal naturaliter q'm ad ac
t9 exercitatiōez/l i ordīe ad actū reduc
tiōez vt sic nō fuit mr naturaliter xpi/qz
ei9 naturalis fecunditas nō fuit reducta
ad actū saltē p virtutē naturalē Et ita
dicim·d q sicut sol dat virtutē plāte;

sic spūs scūs marie. Et ideo addit. Qz nascet ex te sēm vocabit filij dei. d. Quicqd illud sit qđ maria sci ficata z spū scō pūēta z vtute altissimi obumbzata genuit. hoc vtiqz sēm fuerit Et dicit vocabit. s. vēa appellatione filij dei. non adoptiōe sed naturali ozigine. vt sic deꝰ pr̄ z maria habeant vnū filiū

Sexta q°.

Sexta q° est qꝫ vgini huiꝰ qæptionis seu incarnationis xp̄i possibilitas ostēditur p filē scz per cōceptū sterilis mulieris scz elyzabeth. Hoc non tamē minuit meritū fidei/ ꝫ cōsecrauit. qz remouit impedimēta fidei oñdēdo non esse impossibile qđ in fide apponitur. Nā hō cū habz pmptam voluntatē ad credēdū diligit volūtatē creditā. et sup ea exoḡitat z amplectitur/si quas rōnes ad h°i uenire p̄t / z sic rō humana non excludit meritū fidei sed est signū maioꝛis menti Et hꝰ figurat Joh. 4°. Vbi samaritane p quā rō humana figurat dixerunt. Jam non ꝓpter tuā loq̄lā credimus Hic vgo hec ratione ad credulitatē non ducitur ꝫ in fide solidatur/ z ideo adducit exēplū ad maioꝛē ertitudinem. d. Ecce elyzabeth q. d. Tu maria vt dixi cōapies z pies Et ut fialiꝰ credas Ecce elyzabeth cognata tua et ipsa zē. qđ eā erat sup̄ naturam que erat sterilis de se. ꝫ nūc fecūdata ex dīna vtute Et tu similiē non dubites qz cāpies z paries filium p .s. opationem/qz non erit impossibile apud deū zē. z oīs res digna verbo vel omne factibile de quo q æptibile est verbū/et oē qđ non ipli

cat cōtradictionē. et omne tale hoc rōnem factibilē/z si nō respuāt vtute create saltem respuāt virtutē increate Et dicit omne verbū/z nō oē fm quia scdm bnar. soli deo idem est fa cere dicere z velle

Septima q°

Ca° q° ē qꝫ licet bta virgo q virginitatē deo placuit ꝑ bnar. tn q humilitatē cepit ipā deꝰ ihesꝰ ppa virgo beata deū de humilitate laudat. seipsam quodāmō/ꝫ deū papue. Magnificat aīa mea dñm zē Quia respexit humilitatē ancille. s. et Dñs lum de humilitate nō de virginite nec de ceteris virtutibꝰ z prerogatiuis suis fecit virgo mētione. Vbi ꝫ uis caritas sit oim virtutū mat gine et informatioē. tñ humilitas ē mater oim vtutū ꝙseruatiua Vñ dicit au gꝰ. qꝫ castitas z virginitas vtꝰ/ꝫ huiꝰ vtutis custos ē humilitas Vñ addit Ecce ancilla dñi Deꝰ. Vir audet vgo petere vt fieret mater sp nisi diceret. Fiat michi ꝑ verbū tuū quia tāqꝫ humillima se idignā ꝓfi tauit

Feria sexta quatuoꝛ temporum

Sermo.

Ecce cōapies z paries filiū Jo pmo. Quia scdm augustinū in rebus per tempus exortis. illa ma gracia est/ qua homo in vnitate persone vnitus est deo. quia in tali ni one/humana natura est ineffabiliter sublimata. eius beatitudo est ꝓ sibiliter ꝓcostē sa. ad amicitiam ē miseriꝛditer reuocata. et quo omnes defectꝰ est totaliter restaura ta. et qz possibilitas spūalis gr̄e

onis nobis ostenditur in tali ypostatica vnione Ideo in verbo prepositio Primo exitat nos ad intiedū huius conceptionis cōpletm et hoc in huius aduerbij demōstratiōe Ecce capies et paries Deū do tibi fructū cōceptionis ibi/filiū/ et Et vt videamus de isto cōceptu et partu spūali in mē te deuota Dūt duc cōsiderationes pncipales circa pmam cōsiderationem sunt quatuor conclusiones. Prima conclusio Prima cōclusio est de eius possibilitate. 2a de mō q̄ potest fieri in euāgelio Prima cōsideratio quatuor conclusiones. Prima conclusio est videre q̄d sit conceptio spūalis in mente deuota Ubi sciendū q̄ sicut videmus in conceptione naturali q̄ tūc p̄ vnū modū fit cōceptio prout quādo aīa infunditur corpi organizato. sic etiam fit cōceptio spiritualis xpi in aīa deuota q̄n ipa organizata/id est hītibus dignificata scīz habitu fidei in intellectu/ et habitu caritatis in affectu / dīne grē fluenta recipit. Capiendo appositū bone volūtatī/ conformabile diuine volūtati. Ubi innuitur q̄ subiectū huius conceptionis debet esse dispositū Ad q̄d tria requiruntur. Primū est lumen fidei in intellectu. q̄ scīz videamus sup nos dei miaz illuminantem. infra nos diuinā iustitiā remunerantē. in nob naturā defectibilem. retro nos aliquam infinitē. aīam nos iehēne penā/nature mortem/ et immutabilitatē sīne terminātē. Ly est caritas in affectu. nā sancti ponūt caritatē in aīa non pter nāturalem accidentia dignitatē qua dominus statuit omnē habentē habitū caritatis esse dignū vita eterna. qđ fuit cōsonū ratiōi/vt aīa attingens vltimā perfectionem nature intellectual que est beatitudo/disponēt hītibus dignis ad eā Pn̄ sequitur documentū q̄ qz n̄ est meritoria actio nō p̄t haberi dīna ac cepto sn̄ caritate. ideo sume q̄ls te bet disponere quātū p̄t ad eā hndā Nam ipā deo ipensa/ et a deo recipitur. et iō nichil desit habili q̄ deū diligere. qz cum oīs creatura sit defectuosa et periculosa/ appriorq̄ amodo innixa. et ideo in actu suo non p̄t haberi puritatē et veritatē sn̄ admixtione falsitatis. et hoc solū in creatura tione diuina inuenitur q̄ sn̄ defectione amat in ordine ad sūmū bonū scīz ad sui cōgitionē fruitionē et amorem. ideo nō est hērendū amori cuiq̄ cūq̄ creature nō hntī ordinationē in finē. Teraū est assistēa dīne grē. qz nulli p̄t pseuerare i bono sn̄ grā Dō ē Nā oē qđ ē vtibile de bono i malū/ad hī vt figat in bono idiget auxilio mouētis īmobil. sed hō sic est vtibilis p liberū arbitriū. oportet igit q̄ p grāz stabiliat vt pseuēt i bono Pn̄ ad phil. p° Qui cepit i nobis opus bonū/pficiet vsq̄ in diē ihesu xpi 1/2a 2° 2a 2° ē q̄ hec cōcepo ē possibilis Dō ē Nā sic videm q̄ possit fuit realiter vbū cōcepi et nasci. sic reuera possibile est mēte realiter eccē cōcipi et nasci. Pn̄ dicit aug9. q̄ vgo btā pus q̄ cepit mēte q̄ corpe/et beatior extitit capiendo spūaliter q̄ corporaliter/q̄ aīa btē vgīis eius cē est spēi cū aīa cuiuscūq̄ alteri9 hominis/q̄uis gratijs et donis sup alias aias sblimata fuerit

ꝟñ sicut ipsa habuit possibilitatē q̄ aūqz mō ad ꝯcipiendū ꝟbū increatū ita et aīa cuiuscūqz alterius Est tñ notandū q̄ tria ipedimenta huiꝰ cō ceptionis remouētur Primū est quō e ternū q̄ increatū/esse ab aliquo crea to ꝯceptum/scilicet verbū increatū a mēte gignēte Hꝰ remoꝝ qz ista gig nitio ꝟbi spūalis non est aliud/nisi notiōa vel cōceptus nostri ad ꝟbū in creatū terminaꝰ obiectiua/et ideo in creatū non incipit esse simpliciter a creato/licet incipiat esse p cognitiōez in cognoscente Secꝰ est quia nō essz sō sistens tū verbum nostrū sit inherens Hoc eāā soluitur quia nō est verbū volubili cogitatione dictum/ꝫ cōceptus a volubili cogitatione formati & minatm̄ et ideo p̄t esse in mente vt subsistens Tertꝰ est quia nō est eiusdē nature nobiscū Hoc eāā soluitur qz ista spūalis notiōa non requirit tātā pntis q̄ plis ydēptitatē sed suffi cit ydēptitas talis vnionis intellec tualis vel spūalis/q̄ sic nichil est qđ impediat istius partus possibilitatē Tertia q° Tertia q° ē vidē q̄d sit pturiꝰ spūal qz ois ꝯceptꝰ ē letal quē pturitio nō seq̄t Dñ egrotat animꝰ do nec ad ipsū ꝓueniat q̄si sit pitus Diāt autē parturitio spūalis/regene ratio mentis in deum/p fidēm actu/ qđ ꝯceptū erat p gr̄aīā s. mundan tem vel sanctificantē et in bono cōfir mantem Dñ tangit duplex effectꝰ scz q̄ talis regeneratio potest esse du plex scz cōis q̄ hꝰ mūdat a culpa vñ diāt p gr̄aīā s. mūdantem/confert enim sanctitatē q̄ imunitatem a cul pa Vnde dꝰ Hi est sanctitas est ab omni imūdicia libera q̄ pfecta ꝯ imaculata mūdicia Est etiā regeneā spūalis q̄ nō solū mūdat ab omni cul pa et imūdicia/ verūetiā cōfirmat in bono vt non possit quis peccare mor taliter/q̄ ad venialia nunus eū incli nat fomes Sed heu quidꝰ hūc gra suggestioē maligna/ exemplo gra oso / et scandali occasione nituntur suffocare/quos bernardꝰ reprehēdit d. Herodiana malicia et babilonica crudelitas est/ nascentē religionem extinguere velle Hi quid enim ad sa lutem ptinent/si quid religionis au tur/ quicūqz resistit/q̄cūqz repugnat/ plane ai egipcijs puulos i felicia ge minis necare conatur/ymmo nascen tem pse saluatoꝝē Quarta q° Quarta q° est videre de signis ꝯceptionis Vbi sciendū q̄ simili mō sit in cōceptione naturali/sic eāā in spūali est. Nam mulier ipregnata corpe grauidat nausiā patiē ibi et potꝰ / affectat in cōsueta/oculi nigrescūt/facies pallet ūt/q̄ semp tristis inedit Hic inuenta si corpꝰ i. aīales affectiones ratio subiāunt. si nausiā pateꝰ i. si ex gra dēatiōe eoz q̄ nob̄ pmittūt i celo/ vel lescūt aio q̄ habēt i eis. si desideriū tuū ferē i celestia q̄ affiat aīa spūa lia. solliatādo q̄liter ope p fiāat qđ i mēte ꝯceptū ē. si oculi interiores ex cōsideraōe turpitudis pcoz vēūdia obnubilāt. si facies palleſcat ex timo maceraōe. si tristē iedis affectu ad mie expectatiois et noz. iā apponē qđ id qđ i te natū ē sem̄/a spu scō ē

Tertia q° Circa Tertiū sciendū

que est de mō gaptiōis Hūt ātuce expediēdā ad hō q̄ h̄ modū gaptio onis xpi in vtero matris ¶ conapia tur in vtero aie deuote ¶ et primo re quiritur angelica ānūciatio Vbi no ta q̄ timor dñi est angel9 / de q̄ dr Ecce ego mitto angelū meū qz Angel9 enī est no officiū n nature ¶ quia nūcius interp̄tatur Hoc quidē quenit timori dñi ¶ qui mittitur a deo ante faciē tuā ¶ ipz imendo cordi noti am ¶ gaudendo gscientiā ¶ gderando futura iehēne supplicia ¶ iudicij sapiaz ifolubilē ¶ potētiā iuiabilē ¶ sniaz irre uocabilē / z moet̄ ꝛtitudinē ¶ z iduat pci disciplinā ¶ et penitētiā disponit ad iustitiā ¶ et sic efficitur nūcius spi ritualis gaptionis in qua gratia ac ceptationis pmeretur z tetinet Vñ Bn ¶ In veritate didici nil ita efficax cē ad gratiā pmerendā z tetinendā ¶ q̄ si omni tpe corā deo iueniare nō alta sapere sed timere ¶ non enī qui admittit superbiā repletur timore do mini ¶ z sic de ceteris vicijs sentiendū ē ¶ quia necesse est ōnia plenitudine timoris dñi excludi ¶ et tūc deinde si plene si pfecte timueris habit sapiē caritatē Hñ eiq caritate timor penā habet ¶ Timor qui non est in caritate ad sapiētiā neminē gsumat / quoniā superueniēs caritas expellit illū ¶ Hec bernard9 ¶ Et recte timor hic itelligit per angelū gabrielē ¶ q fortitudo dñi interp̄tat ¶ Mā timor hoies fortes facit ¶ pū ¶ 19 ¶ In timore dñi fiducia fortitudis Hc fiducia de bilitatē hōis in dei formā mutat ¶ vñ ggr ¶ In via dñi opa fortitudinē z

est diuine gratie adoptio ¶ vñ dicit ¶ Ne timeas maria iueniſti grāz ꝛc Alia ab oibus terrenis elōgata timet de possibilitate isti9 cōcepti9 (reputat enī se idignā) dicens / quō fiet istud ¶ quā angelus cōfortare debet ¶ z hoc merito / qz nulli terrene affectioni in nititur ¶ et ideo dignū ē ut celesti dul cedine fulciat ¶ z hoc maxime fit per grāz / qua mediante deo fit acceptus ut digna mat spūalis effici meretur Vnde sicut bta virgo ante angelicā ānūciationē meruit xp̄z cōcipe de cō gruo ¶ qz fuit puella castissima / humili ma z benignissima ¶ sic aia deuota et spiritualis qñ disponit se per vir tuosas opationes de gruo meretur spūaliter cōcipe xp̄z ¶ Terciū est spi ritus sci opatio ¶ vnde dicit Spiritus sanct9 superueniet in te ꝛc Qd exp̄i tur de spūali gaptu q̄ attribuit s ¶ qz nō pōt esse nisi per grāz spūs sci effectiue ¶ et spūs sci assistētia ¶ qz in hō ope nō solū effiat sz eiā assistit Et hec supuentio spūs sci dicit ibi ¶ spūs scūs superueniet ꝛc ¶ et tūc eiā aia de uota virtute altissimi obūbratur et ab omni carnali affectione refrigera tur ¶ Vmbra ei refrigeat et quiet̄ p̄s tat ¶ vnde in can̄c Sub vmbra illi9 quē desideraui sedi z fructus ꝛc Ista q̄ aia deuota sic obūbrat̄ cōpter refrige riū z sedationē passionū ¶ vt ymagine mur q̄d dicitat̄ cadij z q̄etis cāri ex grā Dicit9 ei q̄ cadij solares iacētes ten aliq̄d corp9 tñ sparēs z dyafonū fit ē speculū frāgūt z speculū arāi stat ¶ z calefaciēdo et accēdo magis ap paret ¶ sic dñi tatis cadij inaccessibilis ar

ca aiam deuotā circūstant calefaciūt
z accendunt in amorē diuino. sic ꝙ
spūalit aia obūbrat ſ. ſ. supueniēte.
licet igitur filius sit ante spm̄ sanctum
origine ꝓductionis suę/tñ ſ. ſ. ꝓuenit
filiū ad aiam deuotā. hoc enī spūa
liter spiritui ſ. attribuitur. aliꝰ est ꝙ
grām aiam sanctificare. q̄ est ꝙsen
sus vgł exhibit. ibi Ecce ā alla dñi
Qz ād hāc ꝙceptionem ꝛequiratur
ꝙsensus aie spūaliter pregnātis pz.
nō ei ꝓducit verbū in aia deuota ni
si volūtate añte/nisi enī ꝙ voluntatē
haberet desiderīū ad istā ꝓductionē
ab intellectu nullatenꝰ ꝓduceret. Vñ
augꝰ dicit ꝙ verbū est ūi amoris noti
cia/amoris aūt ad volūtatē ptinet. et
qz ad hāc ꝓductionē reputat se idig
nam/ideo propriam humilitatem ꝛ
ꝙgnoscit. z nō pretendo ꝑ volūtati di
uine se coaptādo dicit Fiat michi ꝑm
vbū tuū. non vocaliter expressū sed
mētaliter z obiectiue in aia gignen
te ipressū/nō p informationē sed ſb
sistenter se ītellectui repsentando. z
in hoc ꝑm bn. tenuerebant tria miracu
la/scz deꝰ z homo/mat̄ et vgo/fides
z cor humanū Ista ei simul cōcurrūt
in isto ꝙsensu vgł dicēdo Ecce ā alla
dñi ꝛc

Feria 6ta q̄tuor temporum

Sermo nonꝰ de euāgelio

Exurgēs maria ꝛc Luc. 1. scdz
qd bnꝰ dicit Iustus nūq̄ arbi
tratur se ꝙprehendisse/sed semp esurit
sititqz iustitiā. ita vt si semp viueret
semp quātū in se est de bono in meli
us pficere totis viribus conaretur. nō
ad ānū sed ineternū diuino se mancī
pat famulatui. sempiterna itaqz iusti
ę sunes/sempiternā mercetur refectio
nem Dtā igitur virgo licet ꝙ assistē
tiam diuini numinis oim grātarum
z vtutū pfectionem adepta fuerit/i
tantū caā ꝙ digna mater dei est in
uenta. in hijs tñ adhuc noluit esse q
tenta/q̄n nō solū i seipā adhuc plꝰ vi
sa est pficere/ꝑ ecclijs voluit ondē
formā pficiendi. vt caā sic i alijs sua
profectū augmētaret Hoc enī innuit
in pnti euāgelio moraliter intellecto
d. Exurgēs maria Vbi sūt quatuor
ꝙsiderationes

Prima ꝙsideratio

Circa pmā cōsiderationē que est de
mō et forma proficiendi Exurgens
maria Sunt sex ꝙclusiones

Prima ꝙ. Prima ꝙ. est ꝙ ꝙtª occupatio la
boris maxime valet ad hoc vt in di
uina mox valeat q̄s ptingere ad
pfectionem virtutū. vt pz in viatore
qui viā cōtinuat z ī labore vie ꝙsequi
tur z ad finem ptingit Vñ gregoꝰ
Inuanū opꝰ bonū agitur. si ante vi
te terminū deseratur. qz frustra velo
citer curritur. q̄ añ q̄ ad terminū pue
nerit defiat. Et ideo dicit aplus ad
heb. 12 In disciplina pseuerate Tāq̄
filijs vob offeret se deꝰ Vñ dicit Exur
gens Surgere enī est signū inopie
laboris. iacere z sedere/fatigatiois

Secunda ꝙ. Secunda ꝙ. Prima ꝙ. ē ꝙ rā z sinera inim
tio laborē boni opis ordiat z diffe
rit Vñ bn. Pura z sincera intentio e
rit/si in omni actione nostra aut ho
norem dei aut vtilitatē primi aut ho
nam conscientiā queram. Hoc ei fit
declarari Videmꝰ ei in naturalibꝰ ꝙ
corꝑ simpliciē putū bn ꝙtie mouet

est dꝛfiere ¶ Non est stare oño/ in iere to huiꝰ mꝛtalis vite in quo nullus in coē statu ꝑmanere ¶ Nñ neꝛsse est vt aut ascendas aut descendas ¶ Unde dicit B. ¶ Nime ē bonꝰ qui melioꝛ esse nō vult ¶ Et vbi impie nolle eē meli oꝛi ibi desinis esse bonꝰ ¶ Nñ btꝰ ℣go abiit ad meliora ꝑficiendo ¶ ꝟ^ta q°

¶ Quarta q°est q btꝰ ℣go est no bis figura ꝑficiendi ¶ Unde glō ibi dē dit. ¶ Accepto ℣gis q sensu celestia pe tit angelꝰ. quē ℣go sequitur que in mōtana pgreditur ¶ Sic anima deuo ta que ℣bū dei cepit ℣tutū cotidiā na pgressu amoꝛ q ascendat/ in ciuita tem iude/ id est cōfessionis q laudis aꝛe penetret. q vsq ad pfectionē fidei spei q caritatꝭ/ q̄si tribus mēsibꝰ i ea pmoꝛetur ¶ Que aūt ℣go gloꝛiosa fu it nobis figura ꝑficiendi in vita/ pꝛ in eiꝰ quadꝛuplici statu ¶ Nā si iohes baptista in statu sue cōceptionis ꝙ diu fuit in vtero matꝛis sc̄ificatus et spū ꝓphie superfusus fuerit vt xp̄m cognosceret q exultaret/ multo magꝭ videtur q aīa virginis fuerit in vte ro matris sic illustrata/ vt ibi vacaret ꝙtemplationi ¶ Secūdo i statu pueri e sue vsq ad 12. āños eciā floꝛuit vita contemplatiua/ quia cum angelꝰ 12. āno ad ipsā aduenerat vt ferunt hys toꝛie ita sapienter fuit angelo allo cuta q tanta sapienᵃ in muliere nū ꝙ fuit reperta. ¶ Hec i°. ¶ Tercio in statu adolescentie excellentissime flo ruit cum tota die misteria et mirabi lia que fiebant acta filium suum con sideraret ¶ Unde luc. ¶ Maria autem cō seruabat omnia verba hec. ¶ Quarto

sursū necsistit donec ꝓtingat ad ter minū/ ymmo quāto plꝰ ascendit tā to ītentiꝰ mouetur. ¶ Unꝰ sortiꝰ moue tur in fine quā in ꝓncipio et ī medio ¶ Coepꝰ vero mixtū et ipuriū licet q̄n q moueatur sursū / nō tamen cōti nue nec directe/ ymmo mouetē motu reflexo. sic q i ascēsu paulatim reuer titur. ¶ Unde modicū quiescit. tandē sb ito cadit deorsū vnde ꝓmo venerat. ¶ Sic spūaliter homo simplicis q sce intentionis q pure in mente affectio nis ꝙtinue ascendit ad dēū/ nō sistēs nec eciā retrocedēs. ¶ Figuraē ezech. i. Aliꝭ sca ibāt q nō reuertebāē ¶ Ñ Ambroꝰ ¶ Quāto plus appropinquat quis. tanto intentiꝰ fertur in dēū ¶ Ē tōta homo ipuris mixtꝰ mūdanis affectionibꝰ q terrenis. ℔ aliq̄n ascē dat ad dēū ꝑ quedā opa. tamē acto reuertitur et repescit ꝑ peccata veni alia/ que feruoꝛē caritatis remittūt. ribus desistēdo. tandem subito reflec titur q relabitur in peccatū/ de quo ꝓ no ascenderat ¶ Unde dicitur/ maria. i. amaꝝ mare ¶ Nā mūdꝰ nostre sensu alitati nūc dulcis/ rōni amaresc it ex ꝙsideratiōe deliciaꝝ supnarum. in q̄ recta est intentio intellecta que actio nes informat ¶ ꝟ^a q°

¶ ꝟ^a q° est q licet ꝑficere in ℣tutibus sonet q̄si ip fectū. quia ꝓꝓꝰ B. ꝑfectus non habet quo ꝑficiat. q qui ꝑficit eoipso quo p ficit ꝑfectꝰ nō esse ꝙsciturꝰ tñ ideꝰ sum ꝑficiēdi studium et magꝭ cona tus ad ꝑfectionē ꝑfectio reputatē ¶ Et ideo sequitur q studere perfectioni / ē ꝑfectum esse. ꝓ certo nolle ꝑficere

in statu ꝑfecte etatis qñ scz exñs gr̃i ānoz missꝰ fuit sibi sp̃s scūs ⁊ aplis Vñ apli ptꝰ q̃ p̃ dicare cœperunt. ab ea fuerūt illustrati. sicut dicit ico nis spāliē de iohe et de paulo Pz ꝯ quo nobis duas vitas ꝑfiaēdi figurauit scz actiuā ⁊ ꝯtēplatiuā ¶ 1ª 2ª ¶ 1ª 2clusio ē q̃ due sūt vite quibus meliꝰ fit ꝑfectꝰ spūalē scz actiua ⁊ ꝯtēplatiua Nā vita actiua ordiat ⁊ disponit ad vitā cōtēplatiuā. Vñ gr̃s Ad vitā ꝯtēplatiuā ordiate nō ducitur nisi mediāte actiua q̃ est ad ip̃az dispositꝯ p̃uia. sic laborꝯ est dispositio ad requiē. et sic finis optatꝯ belli est pax ꝑ aug. Iste due vite sūt nob in sacra sc̃ptura figurate i lya et rachele qz ꝑ gr̃s sic lya tꝯ p̃mogenita fuit p̃mo despōsata iacob ꝑ rachel magꝭ iugiē desiderata. ita vita actiua q iūgit̄ p̃ viro ꝑfcō/ ꝑ cōtēplatiua magꝭ desiderat Pz ecc de ꝯtēplatiua vita q valeat ad ꝑfectū Nam ꝑ dyo. vita cōtēplatiua est assistētia spūalē qua consistit aia nostra cōiūcta deo quod fit quādo castissimis ozonubus ad diuinā contēplationē nos reuelata mente conuertimus. ⁊ tūc non trahimus deū ad nos/ sed potius trahimur ad ipsū/ vt patet in silitudie. qz sicut illi qui sūt in naui ligata ad lapidē in litore manentē ⁊ fixū. ⁊ si aut si nos volumus lapidē ad nostra hēre per funē/ trahimus nos ipōs ad lapidē. ita et in actu contēplationis non trahimus deū ad nos permanētē in loco suo imobiliē / sed nos ipōs trahimus ad deū. qz contēplatio non ē nisi q̃dā motꝰ mētis in deū. p mo tū ñ ducit̄ terminus ad mobile ꝑ eg. Hic xp̃s ascēsiōe non trāstulit ad se cēlū/ sed seipsū ad cēlū subleuauit. sed iste motus non est violētus sed naturalis. q̃a sicut centrū trahit gue/ ita vltimus finis attrahit oēm affectū ꝑ aug. Hec vite signātur per montana per que maria festine pmptitudinē affectionis ascendit. montana aiabus radios solares suscipiūt ⁊ ideo ioc̄undi. ⁊ ꝓpter situationē non possunt facliter ascēdi/ ⁊ ideo sunt ri. eaā q̃a sunt cauernosi/ ⁊ ideo sunt quasi attractiui ⁊ remissiui / ⁊ ideo cōmunicatiui. eaā quia sūt metallor. nobiliū ꝯtentiui/ ⁊ ideo vbertas Hec vita ꝯtemplatiua/ habet ioc̄unditatē ꝓpter inchoatā feliatatē / nā hij feliatatis partic̄pes sunt effectu gustantes virtutē futuri seculi sedm apostolū Habet eaā securitatē. quia hij sunt ita perfectis actionibus accensi q non timent/ nā perfecta caritas foras mittit timorē/ iohes in canone Habet eaā tranq̃llitatē/ q̃a virtutes superiores tenent totaliter subiugatas vires inferiores Vnde apostolus Di spiritu facta carnis mortificatis vitiis viuetis Habet eaā facilitatem ad virtutem Vnde apostolus Castigo corpus meum ⁊c. ¶ Quinta conclusio ¶ Quinta conclusio est q tertius huius spiritualis perfectionis est ipsa beatitudo. nam sedm augus. tinū. Contemplatio diuina est finis omniū bonorū actionū/ requies sempiterna/ ⁊ gaudiū q̃ nō auferet̄ finis ät cū libz agētis adepto. nō restat ni si in ipō q̃escere et gaudere Vñ bñ

Ergo dicitur iuisse in ciuitatē iuda. Ditudo dicit ciuitas ꝓpter māsionē et securitatē vt ecclē innuit auctoritas supzadicta de māsione/qz ēmin9 ad quē aliquid imanet quiescendo dicit mansio eiꝰ. quia igitur talis quies est in beatitudine in manendo i obiecto beatifico sicut in termino ad quē terminatur appetitꝰ. ideo dicitur māsio ꝑtz ex dictis de securitate/qz beatitudo est statꝰ oim bonoꝝ ꝑfectꝰ. et sic talis securitas est ei intrinseca/quia est qdā bonū qđ bñ habet habere scōs.

¶ Vñ est dubiū ꝙ in hoc mūdo quasi i loco alieno/detinem9 quasi violenter. qz mansio et locꝰ ꝓpriꝰ aīe est deꝰ secm augꝰ. Vnde ait aplūs Quādiu sumꝰ in hoc mundo pegrinamur a dño Et ad hebr. Non habemꝰ hic manentem ciuitatē sed futurā inquirimus Ergo dicit ciuitas iude ꝓpter ꝓfessionē laudis. Ysa. Gaudiū et letitia inuenitur in ea et grāz actionis vox laudis Vñ secm bn. Discamꝰ in terris ꝙs facturi sumꝰ laudes in celo. nichil ita ꝓpe celestis hītationis statū tenet sentat sicut alacritas laudantiū deū maxīe si de puro corde ꝓcedat ¶ Quarto ꝙ talē et tantū ꝓfectionem adepti nō ꝑsumant de se. sed hoc nocem dño ꝓcurēt/a quo oē donū ꝙ ꝑfectio is est descendēs Nā sine eiꝰ adiutorio nullꝰ ꝓseuerare ꝑt in bono. Nō est. qz ꝑius secm phm de bona fortuna hō sit dñs suoꝝ actuū/tamē non est dñs suarū potētiarū Vñ non ꝑt volendo facere vt volūtas in eo qđ vultiad id quod vult vel eligit īmobiliter se habeat. et ideo vt īmobiliter se habeat i bono qđ elegit necessariū est diuinū adiutoriū. Vñ bꝫ Iohꝫ deꝰ. sñ me nichil potestis facere Ita est Nec surgere ad bonū. nec stare in bono possumꝰ Tu igitur qstas in glām deo aliꝰ manu erigetur ꝓtegitur. Animꝰ si nō ꝑsumat de se si ꝑfortetur a deo/poterit vtiqꝫ dñari sui vt non dñetur ei ois iniustitia. ita inquā aīm deo innixum. nulla vis nulla fraus nulla iam illecebra poterit vel stātē deicere vel dñantem subicere/alioqn frustra initiatur. si nō innitit/dicit ¶ Huiꝰ figuram oñdit glōsa virgo qñ ītrauit domū zacharie et salutauit elyzabeth Nā zacharias ītercēdit auxiliū dñi. et elyzabeth intercēdit dei mei saturitas. Tunc enim quis saturatꝰ beneficijs et donis dei meritorijs et eāā debita remuneratiōe intrat domū zacharie. qñ nichil de se ꝑsumens oīa dona a deo acepta tribuit deo āi graciaū actione Et tūc salutat elyzabeth. qñ sufficientiam suā cognoscit sibi iditū esse a deo dicēs āi aplō Ois sufficētia nrā ex deo est ¶ Secūda ꝙsideā°

Secūda ꝙsi° est de ꝓmptitudine grē ꝑficientibꝫ cooperandi. āi dicit. Et factū ē vt audit salutationē. melyza. Vbi sunt due cōclusiones

Prima cōclusio ¶ Prīma conclu° Cum grā sit qdā hitꝰ supnaturalis mente quo omnis actꝰ eliatꝰ ordinatus in vltimū finem sit dignus vita eterna. habens nichilominꝰ meritū diuine acceptionis a deo/quia sic īstituit/tamen ad ipsam obligamur non obstante ꝙ nō est i nostra ptāte.

quia deus sic ordinauit q̄ eā dispo
nenti se daret/scz de gruo nō. Nam
quis maxime obligatur ad illud qđ
in actu meritorio hz rōnem cause p̄n
cipalis/grā est huiusmōi qz habz rō
nem merendi a deo q̄ sic instituit. cū
igitur beatitudo nrā solū merito adi
piscitur/gracia maxime est nobis ne
cessaria in ordine ad finem vltimū vi
te eterne. quare p gr̄as ad ipsam obli
gamur tangꝰ ad dignificantē nos vi
ta eterna. que semp parata est se offer
re disponenti. z hoc ē qđ dicit. z fac
tum est vt audiuit salutationem ma
rie elyzabeth. Vñ maria est deuota
aia. que p debitam dispositionē acq̄
siuit sibi habūdantia gratiarū. que q̄
dem acquisitio est quedā spūalis sa
lutatio. Nam sicut salutatio est sigꝰ
cōcordie z dilectionis. sic gratiarū ac
tio est signū dīne acceptationis vñ
elyzabeth/que iterp̄tatur dei mei sa
turitas/signat plenitudinem grātiū.
audiēs. s. aure cordis. mariā. i. aiaz
deuotā se exhibz. ad pendū eāā inu
it exultatio iohis in vtero. ostēdēs
prōptitudinē exhibēdi se disponenti
bꝰ. dat ei deꝰ oibꝰ affluēter. z nō im
properat Ja. i. Ipse enī plus est pa
ratus dare/q̄ tu audeas petere. Vnde
dicit aug⁹ Deus ad benefaciendū est
promptissimꝰ C 2ª q. 1 2ª q. ē q̄ ha
būdantia grātiarum q̄ngz habz effectꝰ
in aia deuota. Primꝰ eī est q̄ hz spm̄
sanctificare. Nā talꝭ p̄fectio gracie
causās i aia vtutes morales expel
lendo peccatū/domat carnem contra
spm̄ concupiscentē. vñ dicit. Et repleta
est spū s. elyzabeth sciz effectiue. qz
ipsa gratiaz p̄fectio que p elyzabeth
intelligitur fomitem domat/primo
titudinem peccati aufert/z cōfert ad
spūalia abilitatem/z etiam a pecca
to p̄seruat. z p gr̄as spm̄ reddit sēm
Nam sēdm dyoꝰ de di. no. Sanctitas est ab omni imundicia libera et
pfecta et imaculata mūdicia. Et ex
qz habet eā deuotā reddere. qz seruā
te facit mētem de sidēio ad eternā. ad
hāc deuotionem valent eāā signa ex
teriora/que exprimunt aiam ad deuoti
onē. vt sūt verba clamorosa. Vñ au
gꝰ dr. q̄ vb z alijs exp̄ssius ad augē
dum sēm de sidēriū nos ipsos acq̄si
timus. Vnde dicit Et clamauit in
magna. in quo clamore exprimitur
mentis deuotio. Vbi eāā dicit glosa
nō tam clamorosa q̄ deuota. Deus
tio ei magnꝰ clamor ē. ita vt vsq; ad
ceū audiatur. Vñ moyses dicitur ex
pro. 14. Quid clamas ad me. Quā
tamen non dicat sz mordis de sidēio cla
mauit. Teraus est eam adoptans in
heredem eterni regis quod fiat pro
missio premiorum. Nam ad religio
nis obseruantiam/ boni inclinantur
ex amore premij. et mali ex timore
supplicij. In profectu igitur spiritua
li datur nobis promissio premiorum
si fideliter laborauerimus. ps⁰. Vir
accipiet benedictionem. Vnde dicit
Benedicta tu inter mulieres. Nam
benedictio diuina nichil aliud est q̄ q̄
singularis adoptio in heredem sue
ni regni. Vñ antiq̄ patres in lege so
lebāt bñdicē filios suos ad hūana bo
tempalia. Sicut patz de ysaac gen.
27. Hic deus pater benedixit nos o

benedictione ſpūali in cęlestib9 / quā
eāam cōſequemur/per pfectum vtu
oſum omniū virtutum ¶ Quartus ē
fraudare actus virtuoſos Nam ꝑ
aug9 omnes vtutes ſunt gracia poſ
ſunt eſſe/ſed nō pōſſe-qz licz ad me
ritum requiratur volūtas- tn radix
meriti/eſt ipſa gracia Pmo dico bn
requiritur voluntas qn ordinata eſt
ſcōm affectionem iuſtiāe / qz vt ſic
habet motū ordinaꝫ arca dei ſcz/vo
lens oia que ſunt arca dei iuſta / et
eo placentia Requirit eāam grā/qz
meritoria nō poſſunt pfia niſi p vir
tutes que grām causant in aīa dicēn
te aplō- omia poſſum in gracia que
me confortat- Dn addit- et benedic
tus fruct9 ventris tui Iſtud eſt meri
tum qđ originatur a ventre-i- de ca
uerna bone volūtatis nichilomin9
attrahentis sibi flu grātum- de qui
bus dicitur in psalmo-de fructu ope
rum tuorum ſa-terra Iſte fructus be
nedicitur quādo copioſe remunerat-
mino qz ¶ Quint9 eſt qꝑ hz vtutes
cuſtodire- hoc enī fit p humilitatē q
eſt fundamentū oim bonorū i q omēs
vtutes radicāt Dn aug9 Niſi humili
tas oia qāu p bn faciam9 pderit z q
tinuā ſecutaqz fuerit/ia nob de aq bo
no gaudētib9 totū auferet de manu ſu
bbia Exꝫ h9 ē-ſi qſi obſequ facit li
benter officia humilia-vt patet de v
gine gloriosa-cuius humilitatem q
mendat elyzabeth d- Dn hoc m-vt
mr dni mei veniat ad me- Habebat
enī qꝫ ex humilitate beate vginis e
rat-z ideo verbum illud ſꝫ glōm non
erat dubitantis queſtio/ſed humilia
tis admiratio/ que oim virtutum eſt
cuſtos Q-d-vnde michi hoc Nam
admiror de humilitate viſitatois tue
Et merito- ppter magnificētiā vtutis
q̄ apparet in te Ecce ei vt facta ē vox
ſalutati- Q- d- poſtq̄ vidi te diſpo
ſitam z ornatā vtutib9 -iſans iohes
id eſt grā exns/i ventre- id eſt i me
rito xpi- exultauit in gaudio/exhibēs
ſe gaudioſe in obſequiū ¶ Et nota qꝫ
pfecta humilitas hz q̄nqz grad9 p
mus eſt ſubdere ſe maiori et non pre
ferre ſe equali-que eſt ſuffragāes- 2 9 ē
ſubdere ſe equali et nō preferre ſe mi
nori-z hec dicatur habūdans- 3 9 ē ſb
eſſe minori-z hec dicit ſup habūdās
Iſtos grad9 virgo beata pfecte ha
buit in ſe/ſubdidit ſe maiori obedien
do diuine voluntati/ vt patz in ange
li anūciatione d- Ecce ancilla domi
ni z Equali ſe non poterat ſubdere
inter puras creaturas-quia non eſt
inuentus ſimilis illi Item ſubdidit ſe
minori-vt patet in obſeqo elyza- cui
tribus mensibus ſeruiuit- ¶ Tertia
a conſideratio ¶ Circa terciam con
ſideracionem que eſt de ærtitudine re
munerandi cum dicit- Beata que cre
didisti Vbi ſunt tres concluſiones-
¶ Prima concluſio ¶ Prima cōclu
ſio eſt-licz omnis homo ſit beatifica
bilis/ quia capax pfecti boni (nam i
tellectus ei9 apprehendere poteſt vle
et pfectum bonum et eius voluntas
appetere illud Vnde pō- Beatus hō
que te audiet (vo) tn quā adhmōi
boi fruitionē bta vita fuit btiſſima-
nā quāto magis aqs hic bono frui pt

tanto magꝭ est beatificabil. ꝫ hoc ꝙ tingit maxime in btā vgīe ꝓpter optimā eiꝰ dispositionē ad fruitionē/q̄ a vltra oēm creaturā erat ꝺotata v tutibꝰ ꝙ ꝺonis grāx q̄ ipsā maxīe ad fruitionē disponebāt Vñ augꝰ dicit Nullā dei sapīa massā īuenit huānī generis. ꝙ quā vt dispoſuerat in mūꝺū veniēs/luctuoſe ꝓditioni ſubueniret ꝛc Vide ſupra in euāgelio Hiſſꝰ est/patrī ante ſeculā cōſideratione Hanc aūt ꝓfectionē ꝙſiderans in ca eliza. dixit. ꝙ beata es/inuēs ſuā beatitudinē hic īchoaſſe Vñ beda dicit Nec mirū ſi dñs redemptuꝰ mūꝺū opatioēz ſuā īchoauit a matre. vt ꝙ quā ſalus omnibꝰ parabatur. eaꝺē ꝑ fructū ſalutis filij hauriret ex pigno re ℣ 2ª ꝙ° ¶ Secūda ꝙ° est ꝙ licet in hac vita ꝓfecta et vera beatitudo nō poteſt haberi/cū ſit ꝓfectū et ſuffiaēs bonū excluꝺēs omne malū ꝙ īplens omne ꝺesideriū boni qꝺ īpoſſibile ē in hac vita. tñ beata v̄go huīt ꝓtiapationē beatitudinis in hac vita ꝓpter ſimilitudinē vere beatitudinis ꝗ aliqualē sūmi boni fruitionē. hoc tñ maxime erat ꝙ fidem quā p̄us habuit añ ꝗ corpaliter ꝙciperet xp̄m Vnde augꝰ Virgo btā xp̄m ꝙcepit p̄us mēte ꝗ corpe ꝙ fidē. ꝙ beatꝰ erat in cōceptione mētis. ꝙ ideo dicatur beata q̄ credidiſti Q. ꝺ. Ideo beatitudinis īchoationē hic in vita cōſecutaes. quia fide non ficta ꝫ vera/sūme veritati que mētiri non poteſt īmobiliter inheſiſti Et ideo dicit augꝰ de v̄ginitate Hanc prophetas nichil mane profuiſſet. niſi feliciuſ xp̄m in corde ꝙ fidem ꝗ carne ꝑceſſet Cū igitur xp̄us habitet ꝑ fidem in cordibꝰ noſtris. quo habito habetur cū bonū/ipsa fides videtur habere magnum beatitudinis eterne ℣ ꝙ eā tionem Nā vltima beatitudo hominis cōſiſtit in quadā ſupnaturali viſione ad quā nemo ꝓtingere poteſt niſi o dilectē a quo habemꝰ veritatē fidei que ſola habet ꝙ fidē. quē ℣ 2ª ꝙ° ¶ Tercia ꝙ° est ꝙ cōiter ꝑ fidē de na beatitudine certificamur. Ad hui. xi. Sancti ꝙ fidem ꝛc Patet exꝑientia Nam actꝰ noſtri ſunt meritorij in quantū pœdunt ex libro arbitrio a deo ꝙ graciā Vñ omnis actus humanꝰ si ſit relatꝰ in deū poteſt esse meritorius/ip̄m aūt credē ē hoiusmodi/qz actus intellectus aſſentiens veritati diuine īpeio volūtatē a deo mote ꝙ grām in ordine ad deū Et ideo dicit ibi ꝙ fides ē ſubſtā. rer ſperandarū. glō. id ē q̄ res ſperande ſunt nobis ꝙſeq̄. ſ. bona futura Et criſoſ. ibidē dicit ꝙ fides ē argumētū. i. ꝓmōſtratio certitudo rerū q̄ nō apparēt. qz fides eis dubitas ꝙ fidē ꝓbant. i. id dubitatur ter facit ea ꝙſeq̄. ꝛ tō addit Q̄m glō. dicētur ea que dicta sūt tibi a dño Q. ꝺ. ꝓpter fidē tuā ꝙfaciēnē. i. certitudinaliter dabūtur tibi. q̄ dicta. i. ꝓmiſſa ſt tibi a dño. i. a xp̄o. q̄ credidiſti nūc in nouo teſtamento ꝓmittit ei na ſ nō tēpalia ſicut carnalibꝰ in veteri teſtō ꝓmittebat. Vñ glō augꝰ dicit ſup illo v̄bo Hā ꝑ fidē ꝛc In veteri teſtō ſepe ꝓphetꝰ tpa felicia mōſtrat exhibita. in nouo aūt teſtō nō ē tēpꝰ taliū rerum Ante aūt ꝛc

ꝺꝰ talia ad veterem hoiem ꝓtinenti
a. vt ꝑter eū non intelligatur alius
largitor terrene feliciatis. in xpō au
tem nouo hoie/nouis noua ꝓmittit
.i. eterna Dñs ipse voluit pati et mo
ri tanꝯ a deo derelictꝰ. vt grā noui
testamenti cōmēdaretur. qua discere
mus querere aliā feliciatē que nūc ē
in fide/postea i spe. vt sic hoc tandem
nos ad eternā feliciatē ꝓmpnere ꝓ
eterna

Quarta ꝓsideraᵒ. Circa
quartū ꝓsiderationē que est de grati
tudine regraciandi ei dicit Et ait ma
ria. Magnificat aīa mea dñm. Vbi sūt tres ꝓclu
siones Pma ꝓ. Prima ꝓ. est
ꝙ licet de lege oēs nos multa benefi
cia receperimus. puta/creationē/redēp
tionem/multorū beneficiorꝝ largitio
nem/ad gram. expectationem/iustificatio
nem/et obseruationem/et ꝑseruatio
nem. ꝓpter que eāa obligamur ad
graciarū actionem ꝑ. Vn. d. gras a
gam. factori nostro/redemptori nrō/
benefactori/remuneratori nrō. tñ ex
spāli ꝓgratiua beata virgo recepit
ista. et adhuc dona excellentissima scz
sanctificationis in vtero/grām matꝝ
nitatꝝ/honorem respectu filij/gracie
plenitudinē in conceptione filij/et re
surrectionis acceleracionem. que oīa
non cadūt sub merito cōdigno ex na
tura rei/licet ex institutione diuine vo
luntatis ꝓpter inequalitatem ꝓportio
nis gracie ad gloriā. et ideo obligat
adhuc ad maximā graciarū actionē
Cuius ratio ꝑma esse potest. Nam ꝑ.
diuersas causas ex quibus aliquid de
betur. necesse est diuersificari debiti
redditionem/ita tñ ꝙ semꝑ in ma
iori illud qd minus est ꝓtineatur. cū i
gitur hijs ꝓsideratis ꝑmo. et ꝑncipali
ter inueniatur causa debiti in deo scz
ꝙ ipē ē ꝑmū ꝑncipium omnium bonorum nrōrum/
ideo vgo gl̄osa tot et tanta bñficia
a deo recipiēs ad ꝑpendendū sibi maxi
mū cultū reuerentie obligat Cuius rō
est. 2ª. Nā grāx actio in accipiēte resꝑ
piat grāz dātis Vñ vbi ē maior grā
dantis/ibi requirit maior grāx actio
ex ꝑte recipientis. cū ipsa igitur vltra
oēm creaturā receperit habundantiā
oīm grārum. merito debebat reddere
maximā grāx actionē Vnde dicit
de ea Et ait maria. Magnificat aīa
mea dñm. Vbi beata dicit in ꝑsona eius
Primo dona sibi ꝑticulariter ꝙssa pro
fitetur. deinde bñficia dei quibus ge
neraliter humano generi in eternū ꝙ
sulere nō desistit/enumerat Quasi di
cēt Tanto munere me dñs sublimauit.
vt nullo lingue offio explicare possi.
ꝫ totū ai interioris affectū in agendis gra
ꝫ laudibus offero totū qd vivo/qd
sentio/qd discerno/ in cuius magnitu
dine ꝙtēplando ipendo 2ª. cōclu.

Hec ita cōclusio est ꝙ vgo beata si
ue devota aīa nō solū deū magnificat
honorificen. cordis et oris. sed eāa
effectu opis/ipsū in oībus ꝑfecte imi
tando Cuius rō ꝑt. eē. Nā cū oīs effec
tus naturaliter ꝙtitur ad suā causam/oz
eni ꝙ effectus ordinet ad finē agentis.
ꝫ bñfactor i quātū huiusmōi ē causa bñ
ficiati. et iō naturale ordo requirit vt iste ꝙ
suscipit bñficium ꝑ grāx recōpensationē
ꝙtet ad bñfactorē. hinc ei sit effāue ꝑ
grāx actionēz Cū i. aīa devota sic copi
osissime a deo sit bñficiata vt vgo gl̄osa

p̄figurat ordine naturali. rēq̄rit vt ipā tḡ effectꝰ ad suā ām p imitatiō nē effectuā ad ipm q̄tat/ipm sciz in oib9 pfectioib9 i seipo magnificē rēpñtando Vñ dicit Magnificat ꝛc Vbi beda Magnificatur dñs in nob dū aīa nrā que ad ymaginē dei creata ē p iusticiā se xpo q̄format/q̄ est ymago p̄is. ꝛ sic dū ipm xpm imitādo magnificat / quadā p̄ticipatiōe magnitudinis ei9 sublimioꝛ fit. vt illā ymaginē splendido colore bonoꝛ factoꝛ et quadā emulatiōe vtutis in se videat exp̄mere ¶ ꝛª q°. Terāa q° est q talis effectiua honorificētia q̄ de9 magnificatur in aīa deuota hz quadruplicē actū ¶ Pmū hz respū p sentiū. s. aīa oīa tpalia ꝛ creata/ad oīa ad deū referūtur/et p ipā laudē et ei9 magnificētia extollitur/sic consueuim9 q̄surgere ad laudē artifiais ex pulchritudīe artifi. ꝛ ad gmē dādā magnificētiā regē ex magnitudīe opm ꝛ subditoꝛ Quē actū hz aīa deuota q̄sideras sēdm aug9 in oī creatura relucere vestigiū creatoris. d. Et exultauit ꝛc Quia ad laudē ei9 seq̄tur mentis exultatio. sēdm illud p̄s. Aīa mea exultabit in dño ꝛc ¶ Secūdū hz de p̄teritis bonis a deo receptis/ p̄pter q̄d debet deo regraciari et maxīe de passiōe xp̄i p q̄d bnficiū / redemptionis sūmū bonū collatū fuit nob Et io eccl. xix. dī Grāz fidei iussoris tui nō obliuiscaris/dedit ei p te aīam suā Pps ei p nob in morte fideiussit. ei se p nob liberādis posuit Hūc actū hns deuota aīa potest dicere cū apl̄o Michi absit gloriari nisi in cruce ꝛc Vñ dicit Et exultauit ꝛc Vñ abac. Et exultabo in deo iesu meo scz p me passo. Terāa de futuris. Nā aīa deuota eāa p futuris debet deuotissime desiderare ꝛ ad ipsū desiderio īdefesso sitire spe firma. donec optata veniat(sic mercenarius) ad ea ei9. sēdm illd Pot Statuit aīa mea ꝛc Et io dicit Et exultauit spūs meus ꝛc Pro Rēnuit cōsolari aīa mea memor fui dei ꝛ delectat9 sū. gre i deo q̄ sol9 bon9 ē. nā rō oīs boni in eo venitur ¶ Quartū hz respū eternoꝛ vita abstracta aīe deuote i talī cōsideratione cōsistit sēdm aug9 in scīa non respiciēdo ad p̄terita nec futura vel p̄ntia sed ad imutabilia. sicut ē dei summa bonitas ꝛ psonaꝝ trinitas De quib9 inducit apl̄s Que sursum sunt sapite ꝛc De qb9 ihs dicit Qui gl̄atur gloriet̄ur in hoc/scire ꝛ nosse me Hic aīa deuota ab oībus delectationib9 abstracta/ spretis oīb9 tpalib9 ꝛ caducis. oī conamine nisa ē ex tota aīa ꝛ mente ꝛ viribus oīb9 in herē vt dicat. Et exultauit spūs meus non caro mea. in deo salutari meo non in mūdialib9 que duāt nos ī p nitionē Vñ beda Et exultat. s. me. ꝛc Nz nil me i terrenis libet. nulla cupidas rex affluēs emollit. nulla adulatas frangit. sed sola illi9 memoria a delectat a quo sal9 eterna sperat. illi9 diuinitate letoꝛ/cui9 tpali gaudione mea caro fecundatur. Et ideo ibidē dicit glō int. Aīa spūs deo pacē ꝛ filio deuota vnū deū ex quo oīa/ p vnū dñm p quē oīa/ p io veniat ad effectu Nō nob gr̄at

Sermo

Dominica quarta aduent9 Ser
mo de epistola ¶ Sermo de am9
Fratres sic nos existimẽt homo
1ª corinth. quarto Quia sẽm
quod ait beatus augustin9 . aposto
lo9 dicit Spectaculum facti sum9 mũ
do/et angelis/et hominibus. Qui
nos amant querunt quid laudis in
nob Qui ãt nos detrahũt detrahũt nob
Nos ãt in utroq; medio ꝓstituti/ꝯ
a dei assistente . vitam nostram ꝛ fa
mam sic custodire debemus vt non s
rubescãt de detractoribꝰ laudatores
Sed qz saluator fidelibus suis spũa
lia donasset (sẽm gregoriũ) vult ad
seruiẽdum deo esse ex munere pmp
tiores. sed quia maximũ seruicium
ꝛ deo acceptissimũ/est fratrib9 seu fi
delib9 pficere verbo ꝛ exẽplo dicẽs.
fratrib9 nostris inter quos viuim9 ip
so iure fraternitatis et societatis hũ
mane/consilij sumus et auxilij debi
tores. sed nullum consilium melius
arbitror ꝙ ꝙ exemplo fratrem tu
um docere studeas/ puocans ad me
liora. non solum lingua/sed opere ꝛ
veritate Ideo aplùs volens nos hor
tari ad fidelitatem dispẽsatois mi
nisteriorũ dei. in ep̃ apposita apponit
quatuor cõsiderationes ¶ Pma consi
deratio ¶ Circa pmam cõsideratio
nem vbi apostol9 appziam presupti
onem dampnat/diuine volũtati oia
asscribendo Dũt quatuor exclusiones
¶ Pma exclusio ¶ Pzima cõclusio
est ꝙ deus est oim verum creator et
donator vt patet ro. xi. Ex ipso per
ipsum et in ipso sunt omnia Ratio e
ãa potest adduci. Nãq; aliquid i

uenitur in aliquo per ptiapationẽ /
necesse ẽ ꝙ causetur in eo ab illo cui
essentialiter cõuenit (sicut ferrum fit
ignitum ab igne) sed quia deus est
ipsum esse subsistens/non potest esse
ab eo nisi esse. vñ relinquitur ꝙ om
nia alia a deo nõ sunt suum esse . ne
esse est igitur ꝙ omnia que diuersi
ficantur sẽm diuersam partiapati
onem essendi/causari ab vno primo
ente qđ perfectissime est Vnde ar9
2°me dicit ꝙ illud qđ est maxime
ens/ est maxime verum et est causa
omnis entis et omnis veri. Vnde
ioh. i. Omnia p ipsum facta sũt ꝛc̃
¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° ẽ ꝙ lz deus sit creator
ꝛ donator omniũ/non tamen ẽ cau
sa peccati Vnde aug9 dicit et est in
glosa ioh. xi. Cum audimus omnia
esse a deo/omnes vtiq; naturas intel
ligere debemus/ et omnia que natu
raliter sũt/neq; ex ipso sũt pcta q̃ na
turã nõ seruãt ꝑ viuãt / que pcta ex
volũtate peccãtiũ nascũtur nõ eãa ꝓt
esse. Nã malũ qđ in defectu actois
ꝓsistit/ꝙ ãtur ex defãi agẽtis. i deo
ãt null9 defect9 ẽ ꝑ sũam ꝓfec°. vñ ma
lũ qđ in defãi actois ãtur nõ reduc
in deũ sicut i cãm Vñ ioh i. dicit Et sn
ipso factũ est nichil Vbi dr aug9 . p
nichil ꝓt itelligi pcm qđ factũ ẽ si
ne ipso Vñ addit Pcm nichil ē. qz
nichil fiũt hoicidũ peccãt. ꝙ licz ali
qđ sint i esse nature/nichil tñ sũt i cẽ
grẽ ¶ 3ª 2° ¶ 3ª ẽ ꝙ ãi deus creator
ꝛ dõtor sit oim bonor siue nãliũ sũ
spũaliũ sũ gratuitor dicẽs Apiẽte te
manu tua ꝛc̃/omnia tamen commi
sit nrẽ dispẽsationi vt libẽa electiõe

libri arbitrij meritorie opantes nō solum quo ad nos sed eāā quo ad alios/non solū nobis viuendo/ꝫ alijs pficiendo mēamur eterna Ihñ augꝰ in glosa dicit Dispensatores sūt per quorū mīsterū puenitur ad eternā salutē Ihñ addit glosa ibidē Dispensatoribꝰ cōuenit hec spūal custodia ⁊ pparatio. vt nos cū alijs pparati i aduētū iudicis ueniam. Ille āt q̄ reꝑtꝰ fuerit fidelis in cura gregis/ eterna beatitudine glorie habitur ℣ 1ta 2o

¶ Quarta cōclu° est q̄ nullus pſumere debet de seipso cū deus ipsū largitione donoꝝ vocauit ad dispensationē donoꝝ Ihñ apꝰ ad eph. 2. Grā eni estis saluati p fidē/⁊ hoc non ex vobis sed dei donū est nō ex operibus vt ne quis gloriet. Ubi augꝰ in glosa Nemo extollatur de opibus. Nō hoc ideo dicat/q̄ opa bona pia cogitatione facta frustrent cū deus reddat vnicuiq; iuxta opa sua sitq; gloria omni opanti bonū. sed q̄a opa ex grā non ex opibꝰ gratia Bonū est igitur homini vt de viribꝰ libri arbitrij sui nō presumat. q̄a ille q̄ putauit sē eiꝰ adiutorio posse se custodire qđ dederat. perfectꝰ ⁊ viuens prodige ꝓsūpsit cūcta. ⁊ miseria attritus ⁊ in se reuersus dixit. surgā ⁊ ibo ad patrem meū. quā cogitationē bonā nō habuisset nisi deus inspirasset illi in occulto/⁊ hoc ē qđ dicit Hic noscet ipse homo Ad. cum deus sit auctor ⁊ nos eius adiutores. quia bona que cōdidit/ nobis ad dispēsandum cōmisit/et ideo homo/scilicet alius q̄ nos melius ꝑsiderare potest/existimet id ē laudet. nos/scz considerans opus nostrum siue dispensationem nostre iustitiā. vt ministros xpi. nō ut pseudo. 2. cor. xi. Non mirum si ministri sathane trāsfigurant se vt ministri iustitie. ⁊ sic homo sentiat vt deꝰ qui eū eligit. et sic existimet nos vt dispēsatores ministeriū dei. Ad. cōsiderantes nos veraciter solū autem diuinū exercere ℣ 2a ꝑsideā°

¶ Circa seāam ꝑsideationē que ē rearguitione corpis in spūali labore dicitur Hic iā queritur. Ubi sunt ℣ Pa 2° ¶ Prima 2° due ꝓclusiones est q̄ sunt duplices dispēsatores scz boni ⁊ mali ꝑꝰ augꝰ Et ideo ꝑtinet dū est vt quis officiū sibi iniūctum fideliter exequatur. q̄a totū scz omissum ⁊ neglectum diuinis oculis patebit. qui reddet vnicuiq; iuxta sua opa Ihñ augꝰ Quādo quisq; prosperabit reddet rōnem tunc secreta cordium patebūt Ihñ apꝰ Quis putas est fidelis dispensator ⁊ prudēs ⁊c ℣ 2° 2°

¶ Hecāa ꝓclu° est q̄ ꝑter grauitatem laboris nō debet quis resilire a bono ope. quia deꝰ i omni opere bono semp assistit Ihñ augꝰ Cū aspero et grauia inquit sustineant sci a ꝑfecto ſ. ſ. qui in exteriorib hoīs ascensione interiorē renouat de die in diem/⁊ gustata requie spūali spe future beatitudinis oīa aspera leuiant ⁊ sic eāā in tot duris leue ē onꝰ ꝓpter ⁊ requies est intus ſ. ſ. viuificante spe futuri. omnia mitigāte Omnia enim seua et īmania ⁊ prope nulla facit amor Ihñ dicitur Hic iā queritur int dispēsatores ⁊ Ad. ita de nob

ẽ existimãdũ scz opiniõe dei z hoiz/ vt scz fideles inueniant cũ pauꝛ sit tum ꝓpter wꝛpꝛem/tum ꝓpꝛ labo ẽ/nõ cꝛspiaẽtes merꝛedẽ. dicꝛte dꝛo. Hoc opanos qꝛ ℣ 2ª 2æ q. Circa trãa ꝙsideratiõnem q̃ est de temeꝛa rij iudicij cꝛpssione cũ dꝛ Michi aũt p munimo est qꝛ Vbi sunt q̃ꝛe cõ clusiones ℣ 1ª 9ª ℣ Pª 2æ ẽ q aliqui hũtes ignoꝛãtiam iudicioꝛ dei teme ꝛarie iudicãt. z ideo taliũ iudicia nõ sunt curanda/ dũmodo sint eoꝛ facta fidelia et recta et deo acꝛepta. nã ꝑ glosã sup ro. 2°. Judiciũ hoim mul tipliciter coꝛrũpitur. amoꝛe/odio/et timoꝛe. Depe iudiciũ violaẽ et ꝛecta iustitie ꝛegulã interdũ mia inclinaẽ Judicium dei est scdm veritatẽ. quia non attendit personam sed vite me rita. qz coꝛda hoiz noscẽ solꝰ dei ẽ/ est z mentis secꝛeta discernꝛe. Dũt e nim aliqua opa bona/ ꝑ aio mala eꝛ eõipso. z iõ scdm glosam. q̃ diu quisq; in carne viuit/nõ põt iudicari munimo est/vt a vobis iudicꝛer quasi ꝓ munimo si a vꝛis spualibꝰ/ ꝑ die. i. ab hoie dũ in suo die ẽ/ vl ab intellũ huano qui non videt occulta z potest falli. Dũt enim aliqui q̃ te mꝛe iudicãt aplꝛe in nitꝛtes sñie di ctꝛes Omia iudicat spualꝰ Pñ sic iudicãs sibi magꝛ. papiciũ fuat. Po ne te ego te cõsideratione tui/in nouis simo loco. z tandem cadꝛe non va le bis Apostolꝰ cñ non vult inuenꝛe q̃ spualꝰ homo debeat omnia iudicare

ad dampnatiouem. cum alibi dicat. Nolite ante tempꝰ iudicaꝛe. sed dicit q̃ hec secꝛeta diuine sapie non ꝓpt homo carnalis Hz spũali mente p ditus melius in qualibet creatuꝛa iudi cabit id est discernꝛe oia. sciz diuinã potꝛtiã/ sapiam/et bonitatẽ. vt indꝛe oim honoꝛificet conditoꝛẽ ℣ 2ª 2æ 2ª 2æ est q nullũ iudiciũ humanũ veriꝰ est iudicio ꝓprie cõscientie/z iõ hoc iudiciũ solum est timendũ. Nã cũ hoc iudicium nichil inuenerit ꝛeꝑ hendꝛe ndũ in coꝛde. non sunt curanda falsa iudicia aliocũ Vnde ber. sup cãtica dicit. Nichil hac luce clarius/ nichil hoc gloꝛiosiꝰ testimonio/cum veritas in mente fulget et mẽs in ve ritate se videt. z ideo dicit apostolꝰ. Hz neq; meipsũ iudico/sciz ego qui meliꝰ me noui q̃ alij. et ideo penu losum est nobis de ignotis coꝛdium iudicare. Vnde augustinꝰ Quomo do quis potest iudicare de alio/cũ ne mo sciat quid agatur in homine ni si spiritꝰ hominis? Nichil enim mi chi conscius sum. id est in nullo me mordet conscientia mea. Actuũ 23 Viri fratres in omni conscientia bo na ꝙsatus sũ añ dñm ℣ 1ª 2æ ℣ 1ª 2æ est q exinde nullus sumat certitudi nem. quia sicut tu melius nouisti se cꝛeta coꝛdis tui q̃ alius. sic deꝰ me lius te nouit q̃ tu teipsum. Et ideo apostolꝰ dicit. ꝑ non in hoc iustifica tus sum. id est non ideo me iustum reputo. quia potest esse aliquod deli tum quod nescio Pª Delicta quis intelliget? Et eci. nono. F emo sit vtrum amoꝛe vel odio dignus sit. et

quis gloriatur se habere mūdū cor? Et ideo dicit bern̄ in li° de cōsideratione Perfecta itaq; et abs[que] excusatione est testimoniū conscie/sed nichilominus vt eodem ipo humiliet Hanc vocē nichil michi cōscio sū Cautior in bonis ambulas si q mala non latēat Qua mobrem noueris te vt inter angustias que nō desunt fruaris cōscie bono magis āt vt scias quod desit tibi Nam qui non desit? O ia illi desunt/qui nil sibi deesse putat

Quarta conclusio Quarta cōclusio est q omnia nuda sunt ante oculos eius Ad hebr. vi° Prou. xv° In omni loco oculi dñi contemplantur bonos q̄. ideo iustissime iudicāe potest Et ideo apostolus ad solū iudicū appellat diuinū d. Qui autem iudicat me dñs est Ad. Neq; ego me debeo iudicare/neq; vos. ꝛ qui iudicat me dñs ē. id ē qui pt q debet me iudicare dominus est Quarta cōsi° Circa quartam cōsideationem. vbi veri iudicis insinuat aduentus ad inanitiendū temerarijs terrorem cū dicit. itaq; nolite ante tempus iudicare notandum q deus dñs est qui potest et scit et debet iudicare Inexaminabilis est ergo qui iudicat. q hoc ꝓpter tria Primo ꝓpter tempus. quia ferūt sententiam ante tempus Vñ ait Nolite ante tempus iudicare Tēpus iudicādi occulta dies erit iudicii De qua Pēs. Cū accepero tempus ego q̄. Tempus namq; pēnitentie vite indulsit deus homini. ꝛ post mortem tēpus accipiet sibi To tū igitur tempus istud quasi induciae sunt illius dicit. vt iterum

mala que gessimus bonis actibus aliquā rigamus Secundo ꝓpter personam quia sententia non fertur a suo iudice Vnde ait Quoadusq; veniat dñs q̄ Ysa. Dominus ad iudicandū veniet qui iudicium cōpetit. Ratio est. quia in eo excellentissima sunt omnia que in iudice requiruntur. scilicet potestas. discretio. boitas vite Potestas enim eius amplissima est. quia omnia subiecta sūt ei Discretio summa quia nullus eum fallere potest. Bonitas omnimoda. quia nō solum actualis sed etiam originalis malitie ꝓcessus a dño ē veligata. et iō merito constitutus est iudex a deo q̄. Tercio improbat ex ordine. quia sententia fertur sine precedentis cognitione. quod ostendit per contrarium / quia in die iudicij fiet reuelatio singulorum Vnde ait de bono. Qui et illuminabit absconditaq; tenebrarum. id est patefaciet omnia opera que modo non solum alijs sed ipsis quoq; agentibus sunt ignota quia sicut iob ait. Omnes inuolui mur tenebris Et manifestabit consilia a cordium. et patefaciet etiam cogitata que nunc illi soli sunt cognita Qui scrutatur corda et renes. id est quodammodo delectet et quod quisq; cogitet. et tunc vnicuiq; bene agenti vel cogitanti/erit laus. id est remuneratio a deo secm merita. Hic autem secm ambrosiū nescitur quis sit laudabilis de dignus Vnde prouerbiū dicit. Laudent eum in portis opera eius

Sabbato quatuoꝛ tpm Sermo de euāgelio vel sc̄m alios dn̄ica q̄ dr̄ Luc 3. Sc̄m qđ dr̄ Anno xv. impij tyberij cesaris Magnꝰ pāter magna mīa opꝰ habz vt vbi habūauit delictū supabūdet ꝙ grā. Talis nāqz magna mīa soli deo appꝛopatur. qui ecc̄ dz̄ pz̄ mīaz qz miserendi cām sumit ex appꝛio/ vl ascendi ex nrō. Dz qz mīa appe respi cit miseriā Dn̄ in ꝓto miseria ē ma ioꝛ cāto efficaciꝰ debz cē mīe respec tus. vt ꝑpter delicti habūdantiā grā mīe supabūdet Idꝛco euāgelio p dicto sc̄m intellectū moꝛalem intel lecto Hūt q̄tuoꝛ q̄sideratiōes Pa q̄siderationē q̄ est de magnitudīe nrē indigētie occur runt septē q̄clusiones Pma q̄ Pma q̄ est ponere hystoꝛiam Ad alīꝰ euidētiā est notandū q̄ xp̄s fuit natꝰ anno q̄. cesaris augusti/ q̄ ecc̄ ptꝰ xp̄i natiuitatē ēgnauit xv. ānis ita q̄ in vnīso regnauit vi. ānis. In mozte eꝰ xp̄s cāt xv. ānoꝝ Augusto ꝑ successit tyberiꝰ īpatoꝛ de q̄ hic dr̄ Huiꝰ tyberij āno xv. qui fuit xxxꝰ. ānꝰ ioh̄is ꝙ xp̄i fcm ē ꝙ. ꝙ Nōn dū ē hic ꝙ herodes q̄ xl. ānis regnauit in toto regno iudeoꝝ sub quo natꝰ ē xp̄s occidit pueros ꝑpter xp̄m Iste habuit sex filios de quibꝰ tres occid̄t sc̄z antipatrem alexādrū ꝙ aristobo lum Alij tres fuerūt archilaꝰ/ hero des ātipas ꝙ philippus Moꝛtuo pa tre hij tres eiꝰ filij ꝓtendebant de reg no habendo. ꝙ cām cesar regnū pzis i quatuoꝛ ꝑtes diuisit/ dans ꝑtes duas archylao sc̄z iudeā ꝙ ydumeā. Ter cā herodi antipe sc̄z galileā. Quar tā philippo sc̄z ytureā ꝙ trachonitidē regiones ꝙ ita archelaꝰ nūq̄ fuit mo narcha nisi opinione vulgi/ sed fuit dyarcha. i. duaꝝ ptiū regni ꝓnceps Iste archelaꝰ ꝑpt̄ nimiā eꝰ crudelita tē expulsus de regno mꝛtuꝰ est in vie nam et ibi moꝛtuꝰ est/ et extūc cepit regnū eiꝰ āministrari ꝑ procuratoꝛes ro manos id est pꝛesidēs/ quoꝝ vnꝰ fu it pontiꝰ pylatꝰ. hoc ē ergo qđ dicit Pꝛoducente ponꝯio pylato iudeā ex pte romanoꝝ. Et vocat̄ hic iudea nō totū regnū ꝙ tm̄ illa ps que fuit ar chelay et lysanie abilene tetrarcha. Abilina ē quedā regio sc̄m glām sub ꝓnāpibꝰ anna ꝙ caypha Ja. q°. Ja. q°. ē doctrina bt̄i ḡgorij i ome. dictis. Recēptoꝛis ꝑsoꝛ q̄ tpe verbū ꝑdicatiōis accepit. memoꝛato romane reipublice ꝓnāpe et iudee re gibus designē cū dr̄ Anno xv. Quia e nim illū ꝑdicare veniebat q̄ ex iude a quosdam ꝙ multos ex gētibꝰ recēp turꝰ erat. ꝑ regem gentiū ꝙ ꝓnāpes iudeoꝝ ꝙc̄ vq̄ ad finē Jb. q°. Jb. q°. ꝙ in īpio aīe nostre locū impatoꝛis tenet libez arbitriū. Est aūt hō dns suoꝝ actuū ꝑ rōnē ꝙ volūtatē. Vn̄ libez arbitriū dicitur ee facultas vo lūtatis ꝙ rationis. Et ideo dicit ꝙ libez arbitriū est intellectꝰ et volun tas. vnū viz dictās ꝙ iudicās. s. intel lectꝰ. alīd libē eligēs. s. volūtas Et dz libez ꝓ vꝰ ad volūtez q̄ ad vtrūq̄ flecti ꝑt Arbiꝰ ꝓ ad rōz eꝰ ē discer nē inter bonū ꝙ malū Due ergo con curūt ad libez arbitriū quantum ad rationem que tota se tenet ex parte

intellectus. quia arbitrari est iudica re ⁊ sententiare/⁊ ipsa electio que tota se tenet ex pte volūtatꝭ ¶ q°. 2°.

Quarta cōclusio est ꝙ libex arbitrium est neutrale qđ patet per magistū sententiaꝫ Illa aīe rationalis potentia qua velle bonū ⁊ malū potest vtrūq; discernens libex arbitriū nūcupatur. Vnde p intellectū discernimus/et per voluntatē bonū ⁊ malū eligimus Qz aūt liberū arbitriū potest velle bonū ostendit b. dicēs Libe rū arbitriū saluatur. tolle libex arbitriū/non erit qu saluetur Opus hoc sine duobus fieri non pōt. vno a quo fit/altero cui vel in quo fit Deus auc toz salutis est/liberū arbitriū tantū capax est. nec dare illā nisi deus/nec capere istam pt nisi liberū arbitriū. quod tamē non potest si illi voluntarius ꝫsensus desit Qz aūt liberū arbitriū potest velle malū patet. qz ꝑpē fomitē originalis infectionis ad malum habet quandā seruilē inclinationem sc̄dz illud iacobi Qui facit peccatū seruꝰ est peccati Vnde dicit Volūtas cū sit libera/ se seruā peccati facit/peccato consentiendo. Hoc enī intelligitur in hoc quod dicit tyberium ꝑparatozē Interpzetatur enī videns eū vel bonum vel bonitas eius Hoc enī patet in ecclesiastica hystoria. ꝙ tyberius cæsar/cuiꝰ tempoze nomen cristianū in scaulū intrauit. referente sibi pylato que gesta sūt a xpisto. hāc sententiā tenuit / ne quid aduersū doctrinā cristi cōtrariū moliretur. ꝙminans periculū accusatozibus cristianozū Ad pfecto diuina puidētia ita tūc cæsaribus ingessit. vt absq; vllo obstaculo in ipis unicijs/cuāgrigsermo vsqz ꝙqz peraurexet. Vnde factum est vt repente quasi cælius lumen ostensū. aut radius quidā solis erūpens/totū ozbem claritate superni luminis illustraret ¶ Quīta cōclusio ¶ Quīta cōclusio est ꝙ ānq; sumquibus mediantibus liberū arbitriū de imperio aīe destituitur. quod ītur cū dicitur Anno xv°. Primū est sectari ea que mūdi sunt. hec enī sūt stultitia apud deū. l. cozz 3°. Sapientia huius mūdi stultitia est apud deū ¶ Secundū est studiosius implere ea que sunt carnis/rōm 8°. Prudentia carnis moz est ¶ Terciū est alios astucia circūuenire/ que pzouenit ex hoc ꝙ bona apparens/ loco boni recti/ se similitudinare repzesentat. vt dicitur sexto ethicoꝝ ¶ Quartū est in noxijs cogitationibus īmozari Hec cogitationes vagas et īutiles et velut sompno similes non capies quib9 si animū tuū oblectaueris trahetis remanebis ¶ Quītū est ea q̄ sunt vtilia saluti nō inquirere Vnde dicit Hec ea pzius āplius ꝙ animo que sentiens vtilia ea saluti ¶ Sexti est tūc̄ verisilia affirmare. vnde sentencia De dubijs nichil affirmes/quia nō omne quod est verisile stati ē verū. quia crebzo mendacia facit veritatis occultatē ¶ Septimū ē saluba obliuiscī/ vt iniurias beneficia. ⁊ noxia ēmiscī/vt iuuenes sentencias Exci xi°. In die bōz ne īmeōz sis memor malozum ⁊ c9°. ¶ Octauū ē nūq; respicē ad vñ se ea q̄ cū q̄ fā cāz reqe Cū iuuenerīs/exit9 cogitab ¶ Nonū ē nō

inuestigare ex presentib9 futura ¶ Ne nec filia peritor̄ ex aperte obscu ra estimat/ex paruulis mag̃/ex pri mis remota/ex partibus tota ¶ De amū est temerarie iudicare scīz de in certis Vnde glosa sup illud luce 6° Nolite iudicare dicit ¶ Hūt enī quedā incerta que bene et male possunt fieri Nescim9 enī qualis futurus est qui nūc apparet mal9 . de cui9 correctiōe desperare cūq3 ¶ si abiectū reprehēdē temerariū iudicū est ¶ xi° est iudiciū nō pertinēs ad eū/sibi usurpare . qđ fit quādo aliquis iudicat psonā que sibi subiecta non est/iohis 1q Tu qs es qui iudicas alienū ¶ xij° est ni mia leuitas vel nimia tarditas ad credendū Oībus ei nulli credere vi dit viciose faat ¶ ¶ xiij° est non mo derari sermonē/etī 21 Labia iprudē tiū stulta narrabūt ¶ xiij° est pericu lis non precauere/ nam iprudentia i bello spirituali succūbit . baruth 3° Quonia non habebant sapientiā pe rierunt ¶ xv° est nimis inniti pro prie sapientie credentes prudentiam se habere . ro . 12 Nolite prudētes es se apud vos metipsos . hijs enī liber arbitriū destituitur in regno aie ¶ 6ª exclusio . ¶ Sexta cōclusio q3 licet in perio aie nostre sit vnū iudiciarium habens cōiter iperare et dnari cōibus viribus vt exeant in suos act9/nichi lominus tamē sicut in patria sunt di uerse māsiones . sic eaā in iperio a nime diuersa regna sūt . quia q̄t sūt vires aie/tot sunt regna . fit tamē so lū mentio de regno cōscientie in quo

solus deus per suā graciā vult dnari Et dicit regnū qa quadā remurmu ratione informatoria dicz facere bo nū et fugere malū/qz est habit9 qui dē naturalis nō solū cogitiu9 ¶ eaā motiuus/inclinat enī animā ad per fectionē boni ¶ fugā mali ¶ Intelligē dū tn q3 gscia respt̄ preteritū/accusādo mentē de hoc qđ sibi gscia reprehēdit sez de malo gmisso vel bono omisso ¶ Prescia enī respiat remurmurādo eid9 cui9 habet oppositū ¶ Futura respi at p timendo/quādo instruit ¶ stimu lat mentē ad ea facienda vel vitanda ad que iudicat nos teneri ¶ Hec ei sig nata est p iudeā que interpretat confes sio laudis/nam in ea pfiatur confessio diuine laudis in quātū est ordinata ¶ Dz heu ¶ regnū pstituit duplia ex causa ¶ Primo propter rectoris destructio nē vt pz supra . ¶ Secūdo propter suijpi9 diuisionē ¶ Nā sicut illd qđ ē cā diuisi onis est causa et pstitutiōis (nā oia genera vtutū militāt sub gracia tā q3 sub capite in regno iudee et confessio nis laudis vel gsciētie) sic oia vir tuosa in se cōiuncta faciūt vnū regnū non diuisū . sed si diuiderēt/desolarēt Causa huius diuisiōis est peccatū/nā propter peccatū diuiditur inter se a deo et a merito et cadit i errorē Declara tio huius ptz . ¶ Nā gscia put includit scīam i se . habet se sicut superius et cōtinuat ei et sp est cā ¶ Dz qñ continuat cōi hz se sit iferius ¶ mō propter errorē et perturbationē De q̄ q̄ri° . 1 . pe . 2° . Omēs nos q̄si oues erramus/vnus q̄q in viā suā declinauit ¶ Hic pz i syllogis° gscie i q̄ syndēsis ponit maiorē sic

Conſciencia

Nullum malū est faciendū/ratio assumit minorem sic. hoc est malum. tunc cōcludit scientia. igit nō ē faciē dū. Circa pmū non est errore/circa secūdum quando q ē error et ex hoc est falsitas in cōclusiōe. Hec ps regni signat per galileam que rota vel volubil interpretatur. Unde ꝓpter instabilitatē ruit in errorē. Quā ptē regni vsurpat sibi hērēs. qui intp̄tat glosians in pellibus/signans michi arrogantiam mētalem. vnde ex arrogātia causatur error. qñ quis nō humiliat intellectū suum. vt scz meliozibus et sapientioribus se velit credere. Nam quilibet in crēdis plꝰ debet sentire fidei q̄ sibi. Secūdo etiā aliquādo cōscientia efficitur nimis larga sic generat p̄sumptionē. quia sic dicit semp malum bonū/saluādo dampnādū. Hec ps regni dicit iudea. q̄ intp̄tat confessio ꝓpe laudis quā p̄cipius pylatꝰ q̄ interp̄tat declinās. silū vel ore tūdēs. qđ signat p̄sūptionē parat. a romanis id est a dyaᵇᵒ qui semper nititur infrīgere opus diuinū. Unde roma interpretatur magisterij. fractio. qz p̄sūptuosꝰ ex singularitate sēsū. ꝓpū sequēs nō formal se alijs nec seqt̄ viascōcesbonoz. Terdo efficitur aliqñ nimis stricta sic pat declinationem. qz sēp dicit bonū malū/dāpnās saluādū. Hec ps dicit ptarea q̄ mōtaᵃ intp̄tat et tracōnitum regio q̄ intp̄tat cogitāte tristitiā. Unde talis volēs esse nimis iustꝰ sēp patit in scientia timorsum. hāc ptē capit philippꝰ qui interp̄tat os manuū. qz non ptētꝰ sēp in ore ruminat insufficiā. et opa manuū suarꝝ. qđ venit ex pplexitate quando hō sic credit iter duo peccata positum/quorum alterum sit impossibile declinare. Sed sciendū q perplexitas nichil est simpliciter. potest tamen aliquis perplexꝰ esse sēdm quid propter errorem in conscientia. qua deposita cito rit liberatus. Gregorius Nonarum mentium est ibi culpam recognoscere vbi eciam culpa non est. Quarto aliquādo fit nimis timida. quod provenit ex pusillanimitate quando quis timet non timenda sēdm rectum iudicium rationis. hec pars regni consentie/ dicitur abilina regio. q̄ luctus vel plozatio interpretatur. mestus enim caret tristicia mozdis. Hanc partem capit lysania qui interpretatur tarda temptatio qua quis temptatur ad melius eligendū. Et nota q̄ aliud ē scia et aliud est timor conscie. Tūc cī est scia quādo quis sentit iter iudicat aliud esse faciendum vitandum. qtra talem conscientiam facere cōtra timorem conscie semp peccatū est. quia talis timor nō semp ē ex diffinitiua sentēa vōis p quā iudicat se teneri ad aliud/ sed ex eo q̄ vacillat inē duo nēa. s. qđ sit melꝰ vl ad qđ teneat potiꝰ. nā tūc nō obmitteret quicqđ sciret esse placitum dīne volūtati. Nᵃ 2° Nᵃ 2° ē qz regnū scie sic rōne erroris et ignorātie et strictionis et timoris et laxabij diuisū sit lapsū. oportet ad hoc reformetur vt inuestigatione propē industrie ad assistentiā diuine gratie

reatur. Hijs enī duob9 mens cō
secratur insertione scilicet vtutū et
diaoz exstirpatione/qz grā dei infū
dit vtutes/idustria cooperatur grē ex
libzo arbitrio. qz sine grā nūq̄ pt es
se vtus et libzi arbitrij. ¶ Quibus
tam tamen infundit grā vtutem cū
modico vel nullo labore in dustrie p
pzie/licet nō sine ꝑsensu volūtatis/si
lios maxime ī pmitiua ecā legim9
repente s. repletos in quib9 ad vtu
tes et dona diuersa carismata spirit9
sancti grā exātat voluntatē/et instru
it/et roboreat/vt in dustrie agāt ad p
fectū vtutis. qz gracia tales ita pze
uenit vt aut multa facilitate ꝑmo cū
multa suauitate faciāt bonū et decli
nant a malo aut ita accendat volun
tatē vt cum magno feruore que faci
enda sunt pmpte aggrediātur q̄uis
difficilia et dura in dustria enī ꝑsistit
in pura ꝑsideratione in labore cona
tus et in pseueranti diligentia. Hijs
enim trib9 adiuuāte gracia mens cō
secratur. Et h° ē qđ dicit. Sub pnāpi
grā Caypha Anna enim dicē
tigatoz. Sacerdos dicē q̄si sacra dās
Unde sub pnāpatu grē et inuestiga
tione volūtatē seu in dustrie mens cō
secratur. ¶ 2ª ꝑsidera°. ¶ Circa 2ª9
ꝑsideratione que est de apt'ne diuine
clemētie cū dicatur. Factū est vbū dñi
ē. Ubi sūt due ꝓclusiones. ¶ Pma
ōclusio. ¶ Pma est q̄ qz nostre adiu
toziū solum est a deo/ideo solū deo ī
uocandū est et ꝓpzijs viribus est semp
diffidendū. De quib9 Bn. pulchze ait

d. Crede te deo/ꝑmitte te ei/nā ē ei
cōfidentia. ⁊ diffidētia magis in te
metipo habere fiduciā. Ideo vere fide
lis est qui nec sibijpsi credit nec spe
rat in factis suis/⁊ dicat. factus sum
tanq̄ vas pditū. sed sic ꝓces aiam
tuā vt in vitā eternam custodias eā
Illd quidē faciat humilitas cordis vt
nō sibi fidelis aia innitatur sed de se
rens seipsam ascendat iā de deserto
innixa sup dilectū. Et hoc ē qđ dicit
sup iohem zacharie filiū in deserto.
Zacharias interpretatur auxi'm dñi
Joh. in quo ē grā et aptitudo ad gra
ciā qua ꝑfectus de deo meretur auxi'm
eius. Et ideo/in deserto dicit/id est in
anima pus deserta a deo vel iam de
serente peccatū vel mundum vel seip
sam per humilitatem. ¶ 2ª cōclusio
¶ Secunda conclusio est q̄ quia de
us benignus et misericors est/est pī
tabilis sup malicia vt dicatur Joel
2°. Ideo nō solum ꝓtatus alīq̄ ad vl
timum in delinquentes benigni
tate in parcendo retinetur. sed ad in
formationem moralem semper pro
to est indigenti. ¶ 3ª ꝑsidera°. ¶ Ter
cia tertiam cōsiderationem que est de
promptitudine executionis cum di
citur. Et venit in omnem regionem
ioꝛd. Ubi sunt tres conclusiones.
¶ Prima conclusio. ¶ Prima conclusi
o est q̄ misericordia dei est promptis
sima ad indulgendum omnibus. Ip
sa enim secm Bn. tam liberaliter cō
donat omnem iniuriam vt iam non
dampnat vltrascendo nec confundat ī
properādo nec minus diligat in pu
niēdo benignissima ē diuina natura

liberaliē agit/ignoscit plenarie. ita vt ꝑpter fiduciā p̄cōrū penitentiū v bi habūdauit delictū. soleat et grā su phabūdare. ⁊ hoc est quod dicit. Et venit in oēm regionē iordanis Jor danis ei desertū signat. ⁊ dicit michi omnem statum defectuosum. siue sit querꝛozū siue temptatoꝛ. nam gra cia miserioꝛdie semꝑ omnibus pꝛes to est perducens ad regnū Vnde b. ait Tripliciter diuinit9 accepimus graciam/vnam qua conuertimur. a liam qua in temptationibus adiuua mur. terciam qua pꝛobati remunera mur Per ꝓmam vocamur Per secū dam iustificamur. Per terciam glo rificamur Secunda ꝓclusio Se cūda cōclusio est q lacrime apud deū maxime merentur miserioꝛdiā Ra tio est. quia miserioꝛdia magis mo uetur ad maioꝛem indigētiam. ma ioꝛ indigentia est quā incurrim9 per peccatū. per ipsum enī ymago dei in anima deturpat/tradij diuine gra cie pꝛecludūtur/frenatibus spūalib9 spoliatur. et ymagines turpiū rerū sensibiliū imꝑimūtur Sequitur ergo q ad talem indigentiam mia debet moueri maxime si sibi per lacri mas innotescit Vnde gregoꝛius Il lum quem conspicis delicta fletu de lere/in conspectu diuinitatis non du bites miserioꝛdiam consequi / quia nullum peccantem reuersum ad se / despicit. qui peccatoꝛes redimere ve nit Vnde sequitur Predicās baptis mū penitentie Quia non lōge est a salute anima que peccauit. cum post peccatū iam flere incipit Vñ lacrima

rei baptis m9 quidē est. qui vim d tinz perfecte penitētie/ꝓfert ei am sionē p̄ci ex vi moꝛtis xpi ad cu similitudinē fit. vñ ē quirit gemit planctū Vñ actuū 2° Pniam a gra ⁊ baptisetur vnus quisq; vīm in no ihu xpisti in remissionē p̄cōrū ⁊ 2° Tercia ꝓ est q graciā iustifica tionis occulta inspiratione insti auribus p̄cōrū maxime duo u cōsūma° ē nr̄ē salutis/q sciz fute ceptoꝛum impletio/⁊ ꝓficuum ꝛo erogatio Nam per pꝛecepta i diuine voluntatis ostenditur. sed consilia beneplacitum eiꝰ ꝓficiu sic nostra salus ꝓsumatur/cum ꝛo apostolum volūtas dei sit nostra sa tificatio Tunc enim sanctificam cum a malo pꝛohibemur⁊ ad bo instigamur Vnde dicit Ego su clamantis in deserto/ego sciz gra vox sciz occulte inspirationis / in serto id ē i p̄cōrē deserto a meri clamātis/id est dei inspirantis et ma nentis Nam sicut vox verbū bau ad aures auditoꝛis/ita gracia insi beneficia dei in oꝛdib9 p̄cōrū Pa te vias domini/ quo ad mandata dei ipletiōz Pē Via mādatoꝛ cucurrisse vie sūt a xpō dicē p̄ dauit Math 29° Magister scim viam dei i veritate docēs 2° exem ficatiōe/ quia quod dauit. exempl firmauit. iohis xiiij°. Ego sum v veritas ⁊ vita. Tercio duat ad t ꝓmiatiue. Pē Ja In via tua viuifica me Rectas fac semitas meas ad cōsiliū supererogationē Pa Et semitas tuas etc me Diamus

aũt ẓsilia semite qz sunt artiozes et
rectiozes Rectum enĩ est cui9 mediũ
nõ discẽpat ab extremis Qui ergo
paup est in medio vite sicut in pzun
pio z un fine. rectus ẽ Semite ergo
ẓsiliox rectificabũtur. si voluptates
refrenãtur p castitatẽ z abstinentiã.
si facultates abdicãtur p voluntarie
paupertatis indigentiã. si voluntas
abnegat per humilitatẽ z obiam. si
aduersitates tollãtur per mititatẽ z
paãaz ¶ 2ª ẓsidº ¶ Circa qztã ẓsidẽ
tationẽ que ẓcludit effect9 certitudi
nẽ/ãi dicẽ Ois vallis iplebit. Vbi
sẽ due ẓclus ¶ pª 2º ¶ Hª 2º ẽ q ipse
tio pẽptox z cõsilioz qdzuplicẽ hẽt
effectũ Vñ9 ẽ exaltatio humil. ita
tio est. qã p humilitatẽ maxime remo
uetur. impedimẽtũ salutis humane. que
cõsistit in hoc q homo ad celestia spi
ritualia tendit. A quo homo impedit /
dũ in terrenis magnificari studet. et
hoc ẽ qd dicit. ois vallis. i. humilis.
iplebitur. sez grã in presẽti z gloria
in futuro Vnde humilitati pmittitur
spualis exaltatio ideo. qa ipa sola
eam meretur. qz ei9 appziũ est cõtẽp
nere sublimitatẽ terrenã Pẽ Valles
habũdabũt frumẽto 29 ẽ euacuatio
superbie. nã superbia multũ nos a via
veritatis postergat. z hoc io. quia
licet sit speciale hoc pẽm habẽs spe
iale obiectũ qd est iozdinat9 appeti
tus appzie excellentie. tñ appter vedũ
dãtia quãdã in alia pẽa habz quan
dã gñalitatem in quãtũ ex ipsa ozi
ri possũt oia pẽa Vñ gregº. Ipsa vi
tioz regina superbia. dũ de manu ple
ne oz cepit. mox illũ septẽ pncipali

bus vicijs quibus dã suis duabus de
uastandũ tradit / ex quibus viaozũ
multitudines oziũtur Vnde dicit Et
ois mons z collis humiliabit/qz de9
superbio resistit zẽ 29 est pẽcẽũ quer
sio Nã ad verã quersionẽ nõ suffiat
mala relinqre ẓ oz eaã vt talie se ex
erceat in opibus virtuosis Vñ ggẽ.
dicit Hinc9 est mala nõ agere nisi zẽ
Talẽ quersionẽ opat de9 in illo qui
iplz pẽcepta/vt eaã simul ãi hoc mo
ueat volũtatẽ ad bonũ donũ grẽ ac
ceptandũ Et hꝫ est qd dicit Et erunt
pua i directa. id ẽ recta malox p in
iustiãã distorta. erãt i dirã. id ẽ ad
iustiãe regulã dirigẽtur. qt9 est ira
ãidiã in mãsuetudinẽ quertere. nam
ira furozẽ dei ẓtra nos puocat/quia
diuinã amicaã cõuertit i offẽsiozẽ.
aufert ei deo ius retribuoiẽ vidẽ Vñ
ysaias/michi vindictã zẽ Hẽ ẓtume
liã infert/glãz ei9 sibi vsurpãdo Vn
de dicit/glãz meã alteri nõ dabo Vn
de sequitur/et aspa in vias planas id
est mẽtes immãdẽ p infusionẽ gracie
ad mansuetudinẽ redibũt ¶ 2ª 2º
Secãda zclusio est q inpletio pẽpto
x finaliter meretẽ vitã eternã Hꝫ 19
Si vis ad vitam ingredi serua man
data/ nã vita eterna consistit in qua
dam visione qua facies dei fruitiue
in termino vite speculatẽ. io. 1ª Hec
est vita eterna zẽ. vnde dicit Et vi
debit omnis caro ideẽ
omne oz flexibile ad gracãam pzo
merendam. salutare dei id ẽ faciem
diuinã in eterna fruitione.

In vigilia natiuitatis dñi. Sermo xi. de epla

Paulus seruus ihū xpi vocatus apostolus segregatus in euangelium dei. Rom. i. Cum predestinatio uno modo sit predestinatio dei ad saluandum electos sicut illud apostoli ad ephe. i. Deus predestinauit nos in adoptionem filiorum in ipso ante mundi constitutionem. Et obiciatur nobis obponatur. Et quia superbia cum sit initium omnium uitiorum maxime impedit diuine uoluntatis ordinationem. tum quia ab ipsa omnia uitia sumpserunt initium. tum quia in ipsa est impugnatio humane nature sicut in sua radice. ideo apostolus nititur eam excludere. increpans ex iudeis conuersos et ex gentibus similiter. ostendendo nullos illorum suis meritis esse saluatos. quia omnes sub peccato tenebantur. sed per gratiam dei liberati sunt. et ideo commutans utrosque docet eos humiliari. ut omnia attribuant gratie dei. ostendendo omnibus. gratis eos uenisse ad gratiam fidei et euangelium christi. unde in epistola nobis insinuat tria principalia. Primum principale circa primum ubi seipsum ponit in exemplum humilitatis. Sunt due conclusiones. Prima conclusio. Prima conclusio est quod superbia dicatur initium omnis peccati triplici ratione. Primo propter contemptum dei qui a creatore nos auertit. et hoc est in omni peccato. Secundo quia primum fuit peccatum. Ipse enim primus peccauit diabolus in celo et primus homo in paradiso. Unde gregorius. Quid securius celo. quid iocundius paradiso. et tamen angelus de celo et homo de paradiso ipso euidenter superbiendo. Tertio quia ex ea nascuntur alia uitia sicut prius et posterius. Secunda conclusio. Secunda conclusio est quod excludunt superbiam. Primum est quieta humiliatio. quia per eam maxime remouetur humane saluationis impedimentum. Impeditur enim nostra saluatio dum in terrenis magnifiamur. Unde augustinus. Nisi humilitas omnia que cum bene facta fuerint. subuertit et continuata consecuta quod fuerant. nobis de aliquo bono gratias subtrahit. tum aufert de manu superbia. unde paulus nominatur ratione humiliationis. Nam paulus hebraice/quietus. graece/modicus. latine/ forma. Unde ipse dicit. ipse me uocauit. i. Ego sum minimus apostolorum qui. Secundum est diuine voluntatis subiectio. quod facit humilitas amoris. ro. 8°. Non accepistis spiritum seruitutis iterum in timore. Sunt enim duo genera humilitatis. Est enim humilitas timoris et pene humilis. et est humilitas amoris et filiationis. qui istam filij quia seruit / non uult offendere patrem. Hec seruitus est maxime digna ratione quia subiciens se diuine voluntati ordinat ad exaltationem. Nam humiliatio latine dicit ad dñm. et ideo debet fieri ipsa subiectione proportionari. Si igitur grationes in domino exaltent eum spiritualiter in seruo. ideo deus humiliauit suum non solum vult proficere ipsa eadem alios proferre. Si autem ipse immediatus executor omnium qui nunc ad cultum dei Unde paulus dicit se humiliauit hic et alibi libere. quia cum libertate

nobili est seruitus xpi. et ne miseria seruitij videatur addit iesu. i. salua uos. qui omes seruire debet. Nã seruire deo regnare est. xpi. i. uncti unctionem gratie secm naturã humanitatis. Hoc est de beneficijs grãz actio. Deo naturalis et moral dictat ut illi qui suscipit bñficiũ/ p grãtum acti onem cõuertatur ad bñfactorem. et sic deũ honoramus cum cõuertimur ad ipsũ per graciarũ actionem tanq̃ ab eo beneficiati. et p uocem laudis sez uocaliter bñficia referendo in deũ De quibus pñta. Beneficiũ laudis honorificabit me/ cõtra illos qui bñficia dei p suis meritis se accepisse putãt Talibus enĩ deus aliqñ beneficia retrahit. ne tanq̃ ingrati/ extollentia plus peccent. et ideo si conscic speculum ituetur / apparebũt beneficia dei tibi collata ex gracia sui nõ ppter merita tua. et ideo affectione et cogitationi reuertendũ est ad magnitudinẽ diuine miserationis / tanq̃ ad oĩm beneficiorz nrorz largitorẽ Hic paulus gracia dei nõ meritis ppriis sublimatus ad apicem apostolice dignitatis. gracias agens deo dicit. uocatus apostolus. ecce beneficiũ dignitatis. q. d. Ex seruio et humili/ feci me dñs aplm et sublimẽ Ita et uos huiliamini ut exaltemini. et hoc ex gracia dei. et ideo dicit uocatus quasi nõ a se ueniens/ tanq̃ sibimet sumat honorem. ß a deo uocatus eterna electione ad aplatũ hoc referens. gracia autem dei est ab inq̃namẽtis huius mũdi sepatio. nam licet in hoc tempore deus permittit esse bonos inẽ malos. Primo ut mali quertanẽ. 2° ut iusti p eos exerceantur. 3° ut ostẽdatur diuina potentia/ pacem sustẽtando. diuinaq; sapientia et clemẽtia ipsum sufferendo. p illud Ysa. 13. Dimitte utraq; crescere usq; ad messem. tñ debent ab eis separari mente/ ope/ et remuneratioe Primũ patz de uolũtate. Nã secm b. uolũtas bona colligit de uerbo puro. ut sez quicqd agitur ad utilitatẽ prim/ ad honorẽ dei fiat. hanc debemus proximo Conscia bona fit quando per pñiam peccatũ punim. et p continentiam puniẽdo nõ permittim. hanc debemus nobis Fides non ficta est que operibus cõprobatur. et hanc debemus deo 2° patet de merito/ quia sancti de pgressi merentur regnum/ quia cõgruũ est qñ homo bene utitur ppria uirtute facerdo qd in se ẽ q deus p. excellẽtẽ ututẽ renumeret excellẽter 3° pz de pmio. nam sci p operationes uirtuosas pmiũ eternũ sunt adepti. mali aũt puersa uolũtate uolunt ppetuã dampnatioez. ideo ab iuste segregabũtur Pñ b. O seculũ nequã tuos soleos sic bñficare/ ut dei facias inimicos et ignos pgressio bonorz Amici ergo mundi excludit a pgressio amicorz dei. et hoc est qd dicit/ segregati/ a grege phorz et doctorz legaliũ uerbe mẽte et doctrina/ i euã dei/ pdicãs gẽ iudeos. quia paulus in lege pitus. ob fidei catholice assertionẽ/ pgressa auctoritatum legis testimonia adduxit

Tenendum principale Heqt 2m. ubi legationis suc negociũ exponit cum d. Qd añ pmiserat. Ubi tres

sunt ꝯclusiones ¶ Pma ꝙ° ¶ Prima ꝯclusio est ꝙ negociū apli est/nobis clementiā dei qua affectū nostrū ab oibus rebꝫ hic mūdanis euocaret in tot ⁊ tantoꝝ mirabiliū opatione ostendere Vnde b. Quis enī cogitare sufficit qliter rem dominus ꝓuenerit nos/venerit ad nos/subuenerit nob⁹ ⁊ singularꝫ illa maiestas voluit mori vt viuerem⁹ ⁊ seruire vt regnare⁹ ⁊ exulari vt repatriare⁹ ⁊ vꝫ ad seruilissima opa inclinari vt cōstitueret nos super ōnia opera sua Et iō addit b. Veīt ei filiꝫ dei/tot ⁊ tāta mirabilia opat⁹ est in mūdo vt nō īmerito affectū nostrū ab ōnibus rebus mūdanis euocaret ¶ ij ª ꝙ° ¶ Secūda cōclusio est ꝙ negociū apli ē duo nobis ostendere ⁊ diuinā potentiā qua nostros īimicos supauit Sunt enī nobis duo īimici sciz mors corporis ⁊ aīe Vtrūq supauit dñs ⁊ ab vtro ꝙ nos liberauit Tūc peccatū superauit/ qñ huānā naturā sine vlla cōtagione suscepit tūc mortē superauit/ quādo resurrexit ꝓmo genitus mortuoꝝ/ postmodū debellatur⁹ eā in nobis oīb⁹ quādo scz suscitabit mortalia corpa nostra Vnde b. Cōtra peccatū dimicat in conuersatiōe sua vbique ꝑ ⁊ exēplis cōtra mortē quā nouissime destruet ¶ ij qđ nobis ostēdit est ei⁹ īfinita mīa/vnde ps. Ne mel loquat⁹ est deus duo hec audiui qz potestas dei ē ⁊ tibi dñe m. ⁊ hoc eciā vult innuere cū dicat ⁊ ꝙ est segregatus ⁊ ¶ ij ª ꝙ° ¶ Tercia ꝯclusio ē ꝙ suspiria ⁊ desideria ꝓ̄m meruerūt accelerationē incarnatiōis filij dei Vnde ꝑs Propter miseriā inopū ⁊ gemitū pauper ⁊ ¶ Est tamē sciendū ꝙ incarnatio potest accipi triplr ater vel quātū ad ei⁹ essētiā vel quātū tū ad tpis circūstantiā vel quātū ad ei⁹ efficaciā Vnde respiciendo incarnationis essētiā. suspiria ꝓ̄m non meruerūt. qz nullus ꝑt aliqđ mereri nisi sit deo acceptus. hoc facit fides incarnatiōis que est fūdamentū ōnis meriti/qz nullus sine ea mereri pōt sed meruerūt eā ꝓmo quo ad tempus circūstantiā/qz meruerūt ei⁹ adueratiōnē ⁊ ꝓpter hoc in deo nulla fuit mutatio/qz in eodē instanti in quo ꝓuidit incarnationē filij / ꝓuidit eius suspiria patrū ꝙ° eciā meruerūt quo ad efficaciā que ꝓsistit in liberatione tenentie visiōis diuine ⁊ in liberatione ne teatis culpe Ratio huius est/quia non decebat diuinā virtutē scōs suos et electos positos inē īmicos ⁊ mortē passos et sub crudeli ꝓnaꝫ detentos ⁊ domino vero carentes ⁊ ꝓpter eos religatos incarceratos ac multipliciter supplicio deditos relinquere destitutos Hoc factū fuisset si incarnatus nō fuisset filius dei Vnde ꝓmo venies eos ab inimicis liberauit. quod prebat ysayas dicens Vtinā dissuperares celos et descenderes vt a facie tua gentes turbarentur. et notū faceres nomē tuū inimicis tuis ¶ Secūdo venit eis iudex iustus. vt ysayas petijt dicens Rorate celi de. ⁊c. ¶ Tercio venit eis dominꝰ mansuetus Vnde ysayas petit dicens. Emitte agnum domine ¶ Quarto vt faciem suam tuis ostenderet vt dauid petijt dicens Da

mine ostende nobis faciem tuam et
salui erim9 ¶ 1° venit eis vt pau te
semptionis. Unde eis promiss9 a deo
p pphetam ait. De morte redimā e
os ¶ 6° vt reuocaret eos de exilio pr
promissum dicens Et reducam captiui
tatem vestram ¶ Septimo vt libe
raret eos de carcere inferni/ quod p
phetatum fuit per dauid Et vincula
eorum disrumpet ¶ Octauo vt nos
soluret a suppliio quod erat in in
ferno. et ideo iacob posuit dixerat
descendam lugens in infernum/dix
it in fine. Saluetare tuum expecta
bo domine. Hoc autem negotium
scilicet incarnationis fuit a prophe
te pnūciatū Unde malach. 3° Veniet
ad templū scm suū dnator quē quē. I
tem exodi quarto dixit moyses Ob
secro domine mitte quem missurus
es Item dauid dubitans ne propter
multitudinem peccatorum. promis
sio facta de xpisto reuocaret dixit.
Propter dauid seruum tuum non a
uertas faciem xpisti tui. Iacob pri
archa geñ. vltimo moriens dixit.
Non auferet sceptrum de iuda qē.
et hoc est qd tangit aplus d. scilz q
negotiū incarnationis xpi ante mul
ta tempa vel ante pletionē pmisse
erat gratis deus pater. nō enī venit sub
ito ꝛ longe ante pmissum q pnūci
atum inquā p pphetas suos q nullo
mō mentirentur. qz pphia est diuina
inspiratio / euentū imobili veritate de
nūcians Et ad maiorē firmationē
addit in scripturis q non mō promisit
ꝛ diu ante. qz inspirati scō spū locu
ti sunt sancti dei Hec sunt scripture.

que viam dampnat et extollit viros
tes/ tinentes sacramēta incarnati
onis filij dei/ quo ad eius iustiam
clemētiā scientiam ¶ Teraum pn
cipale Circa teraum principale v
bi auctoritas auctoris huius nego
cij mentat/ai dicit Qui factus est nē
Obi sunt quatuor cōclusiones ¶ Pmo 2°
Prima ē q huius negocij auctor
est dominus. qui factus est hō ppter
multiplicem nram vtilitatē Primo
vt nos excitaret Quid enī sublimius
fieri potuit huane nature q deo con
iungi in vnitate psone 2° vt beatitu
do esset nobis possibiliter postensa /
qz in eo q possibile fuit humana na
turam vnīri verbo in vnitate persone
ostenditur possibilitas vnionis ad de
um actibus beatificis Tercio qz per
hanc sumus ad amicitiam dei reuoca
ti/qz cum humana natura fuerit ppē
pcm tota inimica. non habuit aliā
psonam deo acceptā p quā ad amici
tiam reformaretur. q iō dicit media
torem/qz sapiens naturam dei q hoīs
inter nos mediauit. 4° quia per hāc
mens humana amore diuino dulcē
est inflammata. Quinto quia per
hanc humanam naturam quo ad omēs
defectus est totaliter reparata. q hꝫ
est quod dicit/qui scribz filius factus ē.
non dicit natus. vt notet q non mo
do naturali natus est. sed quasi arti
ficiali. quia de sola mulcere artificio
spūs scī. factus est inquā ei ad hono
rem q vtilitatem nostram. q hoc ex
semine dauid/quia de maria que fuit
de stirpe dauid/q hoc dicit ppter regi
am dignitatem Factus inquā sēdm

carnem/nō scōz deitatem vt iam sit
vnus dei filiꝰ ⁊ hominis/ihesꝰ xpūs
vt dicat Ambrozꝰ. ¶ 2ª gclu° ¶ Se
cunda gclusio est qꝫ aduentus xpi fu
it eternalit pdestinatus. quia tota
trinitas ab eterno precordiauit vt se
cunda psona in tempis plenitudine
mitteretur. Est hoc quadruplia rone
Vide supza in prima° Hic occurrūt
aliqua notabilia Primū est videre qd
sit predestinatio/ et dicitur qꝫ est gre
prepatio qua ab eterno deꝰ homini
xpō ⁊ sanctis quos pscisit gfozmes
fieri ymaginis filij sui/bona sine me
ritis pparauit Secundū est qꝫ pdes
tinatio spāliter sumpta importat ex
parte dei gratū dei beneplacitū quo
ordinat aliquē ad grām ab eterno/
qz ex hoc dicit predestinatꝰ. quia ad
grām grato dei bnplacito ordinatus
Sed deꝰ ⁊ tota trinitas grato bene
placito naturā humanam ordinauit
ad grām vnionis/ et ad grām habi
tualem/et ideo xpūs scōm qd homo
pdestinatus fuit. Pn̄ augꝰ eundem
sane ipsū qui scōm carnē factus est
ex semine dauid predestinatum dicit
filium dei in virtute. id est sola gracia
qua humana eius natura vnita est
Verbo preelectū in virtute/ id est in po
tētia cadē cum patre Tertiū est qꝫ nō
est predestinatꝰ scōz diuinā naturā
Vt quid ei predestinaretur. cū ia es
ꝫ sm̄ iudo et sm̄ eminos sēpiternꝰ? Pn̄
Augꝰ Illud aūt predestinandū erat
qd nondum erat vt sic suo tempe fie
ret quemadmodū ante tempora pre
destinatū erat vt fieret Est hoc est qd
dicit/qui predestinatꝰ ē. qui .s. filiꝰ
dei scōm qd homo predestinatꝰ .i. s
la gracia nō meritis preelectus est
filiꝰ dei/id est vt ille homo essz filiꝰ
dei nō adoptiuꝰ sed naturalis scz in
virtute / id ē in eadē potentia cū pri
hic ꝫ hylaᵉ filiꝰ origine/non adop
tione/veritate non nūcupatione/ma
uitate nō creatione ¶ 2ª 2°. ¶ 3ª q
qꝫ nō est dicendum qꝫ xpūs sit filius
spiritus sancti/quia ad hoc qꝫ aliq
sit filius requiritur qꝫ habeat patrem
substātie a patre et partem a matre
sed xpūs scōm carnem habuit pa
tem substantie a matre scilicet ma
⁊ in hoc assimilabatur matri ⁊ non
spiritui s. ⁊ quātū ad diuinitatē acc
pit partē substantie a pātre ⁊ nō a spi
scō ⁊ in hoc assimilabatur pri ma
s. s. igitur cē Potest tamen intelligi
tio verbi spūi scō apzopari Pn̄ ꝫ
i. dicitur qd natū est in ea de s. s.
Est in symbalo maxime sapiētie ⁊
ritatis ⁊ clementie/ maxime ē appro
pzianda illi psone per quā omnis
presumptio erronea excludatur ⁊ p
quā veritas conceptionis magis ma
nifestatur / sed hmōi est psona s. s.
igitur cē Minoz patz Maior pbatur
que est bimēbzis Ideo primo ostēdi
tur qꝫ p hoc qꝫ incarnatio s. s. appro
pat excludit suspitio vel presūptio
erronea circa incarnationē. qz i
ceptione hois de patre ⁊ matre natu
raliter est carnalis copulatꝫ semi
piscēª. ꝫ h penitus excludit a gen
tioē q fit p spm̄ scm̄ 2° qꝫ ex ꝫ q
carnaº appzopat s. s. veritas con
tionis manifestat Dicit oēs mulieres
concipiunt per amoꝛem sic et hec

Ego hec dña est. qz cetere mulieres capiunt p amorem viri seu p delectationem carnalē que consistit in virtute generatiua. ꝫ ista capit p amore dīuinū Hugo enī dicit. qz amor dīuinus tā singulariter in eis mētē nō habuit sociū. ideo ei⁹ pt⁹ nō habuit exemplū. et ꝫ est qđ dicit sc̄dm spiritū sanctificationis/id est p operationem spūs sci. qđ enī in ea natū est cē. ex resurrectiōe mortuoz. i. ex resurrectione spūali aiarum mortuarū mortepēi. que sunt domī ihesu xp̄i. quia ipse solus et nō alij pt eos suscitare

Ad 2ª g°. Quarta g° est p xp̄us liberaliter gtulit nobis plenitudinem oim graciarū. io. i. de plenitudine eius omēs accepim⁹ graciā Et nota p illud plene haberi d⁹ qđ sc̄dm omnis differentias et mōs et effectus habetur. et sc̄dm hoc xp̄us gracie plenitudinē habuit Est enī plenitudo gracie triplex sc̄z sufficiētie vt i ste phano/spūalis p̄rogatiue / vt in beata virgine / et suphabūdantie et illa fuit in xp̄o Nō ē. qz in illo oportebat esse graciā suphabundantie/alij grā reddūdabat in alios. sed grā xp̄i fuit huius mōi/vt patz i simili de luce Videm⁹ enī p aliquid hz lucem corpalem i tantū vt lucat. sic p alia illuminat et illuminātia facit Aliqđ aūt et oīs illuminatio ab eo fit. sicut de sole Ita est de grā xp̄isti/ quia ipse habet graciā per quam in seipso perfectus ē/et ex ipso in alios redūdat. et eorū in quos redūdat. quos dā facit cooperatores dei. vt ipsi p ministerium alios ad graciam adducant. vt

diāc. i. coz. x. et iteū ex ipso in omnes redūdat. et hoc ē qđ dicit p quē scz xp̄m. talem et tantū/accepimus graciā scz cum omnib⁹ fidelibus. i. remissionem peccatorum. et alia bona spiritualia gratis nobis data / et aplātum solum cum apostolis scilicz auctoritatem et legationem p̄dicandi. Hic congruc non tantūmodo apostolatum dicit se accepisse ne ingratus exister et gracie p quā illi peccata dimissa sunt/xp̄isti in omnib⁹ gentibus/ quia factus est sollicitudo omniū ecclesiarum Ad quid? Ad obediendū. vt faciam ego cum alijs apostolis obedire fidei xp̄i. et hoc p nomine eius scilicet xp̄i/vice eius. quia eius vicarij sumus. vel p̄o nomine eius dilatando/ id est p̄o gloria eius non nostra/in quibus et vos habitantes rome/estis vocati/p graciam. et in timore et inspiratiōe ihesu xp̄isti/ id est a ihesu xp̄isto qui est omniū salus. Et nota q hic oriuntur alique veritates de gracia xp̄isti Prima est q accipiendo graciam collatam p̄o habitu. sic gracia vnionis et gracia singularis persone et gracia capitis non est realiter alia et alia. sed solū differunt per diuersos respect⁹ Nam gracia singularis p̄sone in xp̄o. est quidā habitus faciens aiam xp̄isti deiformē et disponēs eā ad dei assimulationē Gracia aūt vnionis accip⁹ triplicit Primo p illo qđ est effectiuū talis vnionis. et sic est idē q diuina essentia. Secūdo p dispositione ad talem vnionem. et sic est quidā habit⁹ Tercio modo p ipsā vniōe

iã gratẽ facta. z sic noiat ipsã relationẽ. Dic gracia capitis ꝑt accipi triplr. Uno mõ ꝓ illo qđ ẽ ꝓnapiũ effectiuũ ifluẽs sensũ z motũ in aia xpristi. z sic est idẽ qđ essẽtia diuina Uñ ꝓ motũ itelligẽ dilectio/ꝓ sensũ ꝓ 2° ꝓ illo quod disꝑit permodũ meriti z expationis ad talem influẽtiã. z sic est habit9 q̃dẽ in aia xꝑi. Tercio modo ꝓ ista gratuita presidentia quã deus gratis feat dñ verbũ suum nobis caput feat et preposuit. Ista tria ꝓmo mõ sũpta/sunt idẽ. quia sẽ idẽ qđ essẽtia diuina. sed differũt solũ penes ꝓnotata. qz gracia vnionis connotat effectum árcm xpristũ. sed gracia capitis árcm mẽbra xpristi. 2° est ꝙ talis gracia ẽ plena z ꝓfecta. Ratio est. quia qui habet alijs inferre grãm. oportz ꝙ sua gracia sit plena z ꝓfecta/sed xristus habet nobis grãz inferre igi2 z 3ª est ꝙ talis grã excedit grãz alioꝝ in infinitũ. Ro ẽ. qa inter talẽ grãz z alioꝝ nulla ẽ ꝓportio. alias seqretur ꝙ aliqua ꝑsona in tãtũ posset ꝑficere ꝙ esset capax vnionis ãi verbo. qđ falsũ est. Idẽ qz excedit meritũ alioꝝ in infinitũ. Ad ptz. qz nullius creature meritũ suffragabat ad redimẽdũ infinita milia hoim si actu fuissẽt. sic meritũ xꝑi Uñ iohis z° d2. ꝙ ñ erat ꝑꝑ ad mẽsurã. Et aug9 dicit ꝙ ñ habuit gracia ad mensurã

In vigilia natiuitatis xpristi.

Sermo xiij. de eadẽ

Quum essz desponsata mater ihesu maria ioseph &c. ꝓ. Hodm qđ dicit aselm9 in li. de ꝓcessu vgiali

Nẽpe decẽs erat vt ea puritate nitet vgo/ q̃ maiore neq̃t sub deo intelligi. qz deꝑ vniũ filiũ quẽ de suo equalem sibi genitũ tangẽs ipsũ diligebat. sibi eẽ disponebat vt naturaliter essz vn9 idẽq; ãbus ꝑris z vginis filij. z qua ipse filius sBalier facere sibi mrẽz eligebat. z de qua ꝑsus s. volebat z opabat erat vt ꝓpetur z nasceretur filius le de quo ipe prædebat. Ideo cũcta liũ hoc árcm cõceptũ et ptũ posit duo aduertenda Primũ est de cõceptionis ei9 admiratione qua fert nrẽ mentis fluctuatio. z 2m de ei9 ꝓceptiõis excitatione qua ꝓfert angelica salutatio cũ dicitur. Ecce agel9 Primũ ꝓpale Circa ꝑmũ vbi agitẽ de virginis ptus admiratione sunt septẽ conclusiones Prima ꝓclusio Prima conclusio est videre differentiã inter sponsalia z matrimoniũ. Nã sponsalia sũt mẽtio z repmissio futurarũ nuptiarũ. vt habet ff. e. l. i. Unde sponsalia dicũtur a spondendo id est promittendo/nã mozis fuit stipulari z spondere veteribus sibi vxores futuras. vnde sponsi et sponse appellatio est. Sed matrimoniũ est ꝙũctio maris z femine indiuiduã vite ꝙsuetudinẽ retinens/diuine z humanarũ rerũ tio vt de. ff. de ritu nuptiarũ Ethimo componitur de vtriusq; mentis in corꝑis vnione. maris z fẽie dicitur quia i eodẽm sexu nõ potest contrahi nam nuptie ꝓpter commixtionem sexuum non habẽt in se xpristi z ecclesie sacramentum. vt habetur 2ª q. 2ª Cũ sanctus dicitur eãdẽ mat

79

ꝛe femine in ſingulari ꝛt nō in plura
li. qz vn9 maſcul9 plures femuas/
nec vna femina plures maſculos du
cere debet. indiuidua dr. qz eius dē de
bent eſſe ꝓpoſiti vt nūq̄ diuidantur
Non igitur debet diſtūpere cōiuga
lis vnitatis cōpagē vt habeē 30. q.
1. ꝯſi q̄nq̄ femine/ diuini aūt iuris
ſit. qz debēt eſſe eiusdē ſecte.
qz ſi ſūt diſpares cultus non ꝙtrahūt
ymmo matrimoniū contractū diſſol
uūt vt habeē. 28. q. i. ¶ ex hijs Hu
mani etiā iuris dr/ quia ſēm legem
humanam contrahendū eſt/ vt vxor
ſequatur virū ¶ 2a q° ¶ Deinde
da ꝯclusio eſt q ſēm hec dicta inter
ioſeph ſciz et virginem fuit verū ma
trimoniū Cuiꝰ duplex ē ratio Pma
ratio eſt. quia vbiāiqz ſunt dona ma
trimonij/ ibi eſt vex matrimoniū/ ſed
inter iſtos fuerūt. igitur ꝛē Hec
minor ꝓbatur 2a. q. 2. c. Omne P
bi dicitur q ibi fuit plesꝛpus/ fides
qz nullū intercuenit adulterij/ ſacra
quia nullū diuorciū ¶ 2° ſic Ild dicit
in virgine glōſa qđ fuit tā multipli
citatis boni honeſti/ tale aūt fuit ma
trimoni marie ad ioſeph. ꝑ qz ꝛē. Pro
batio minoris ꝙ ambo. d. vt eſſet
teſtis virginitatis eiꝰ. q ne infamare
tur ipſa virgo/ aū ꝓtus inupte ciam
cōpararetur in lege/ q vt obſeq̄rez
gualo in egipto eūti q redeunti. Ad
hoc eſt ciā auctoritas canonis 2a. q.
2. c. i. vbi dicitur q btā virgo ꝙtrax
it matrimoniū cum ioſeph q nichilo
minus ꝓponebat in virginitate ꝙ
manere. Vnde dixit Quō fiet istud
quoniam virum non cognosco. Ad

qđ dicitur/ q beata virgo ꝓpoſuit
ſe ſeruaturam votum virginitatis i
corde ſed non exꝓeſſit ore/ ſubieat e
nim ſe diſpōni diuine dum ꝓpoſu
it ſe perſeueraturam virginem/ niſi
deus aliter reuelaret/ q mittens ergo
virginitatem ſuam diuine diſpoſitio
ni ꝙſenſit in carnalem copulam nō
illam appetendo/ ꝑ diuine inſpiratio
ni in vtroqz obediēdo Vnde dicitur
Cū eſſet deſponſata ꝛt Alia cōclusio
eſt q beata virgo vere vouit vginita
tem. nam virginitas que deo dat
eſt ſēm augustinū dignior per vo
tum Vñ i libro de virginitate Vir
ginitas deo placet non quia virgini
tas/ ſed quia deo dicata honoratur.
Cum igitur decuit deum nasci de vir
gine/ de virgine dignissima decuit q
eam ante conceptionem saluatoris
virginitatem voueret. Vnde augꝰ.
Beata vgo ꝓposuit se seruaturā in
corde vgitatē. ꝑ ipiꝰ votū nō exꝓſſit
ore Postea vero cū viro ex vtriuſq̄ ꝙ
ſenſu exꝓſſit. q vtq̄z i vginitate ꝓmā
ſit ¶ Tercia conclusio ¶ Tercia
conclusio eſt q beata virgo cum vi
ro votū vgitatis potuit vere ꝙtrahē
Isto mō matrimoniū ē ꝙſenſꝰ i carna
lem copulā altero ꝙiugū petente Si
ergo conſtaret per reuelationem ipſi
femine q nūq̄ vir ab ipsa debitum
peteret / cum vero voto poſſet stare
verum matrimonium / quia nunq̄
carnalis copula ſequeretur/ et ita fu
it in ꝓpoſito / quia virgini glorio
se / fuit reuelatum q nunq̄ ioſeph
ab illa peteret debitum et forte eā
ipſi ioſeph cū dicatur a multis q

ſpecialiter a iheronimo ḡtra claudiū
q ipē virgitatē vouerit ſicut ipſa. qz
matrimoniū fit per ꝯtractū ⁊ com
mutatū quo alter acquirit poteſtatē
et dominiū in ꝯpus alterius modo
dominiū poteſt ab eius vſu ſeparari
perpetuo. extra de verborꝫ ſignifica
tione. exijt qui ſeminat li°6°. Potu
it ergo ioſeph habere dominiū in ꝯ
pore virginis et ꝯuerſo et tamen
perpetuo abdicare Et hoc ē qđ dicit
Cū eſſet deſponſata zc Quarta cō
cluſio Quarta cōcluſio eſt q bea
ta virgo fuit vera mater xpziſti vel
tota mater ⁊ hoc per dam. di. q ge
neratio vere terminat ad ſuppoſitum
ſed in criſto fuit vere ſuppoſitū ergo
geneatio virginis terminabat ad il
lđ ⁊ per ḡns q fuit vera mater. de
quo luce i°Ecce ḡpies et paries fili
um. ⁊ iohis 12. Videns iheſus ma
trē zc Qz dicit fuit tota mater patz.
nam alie matres licet ſint vere mrēs
non tamē ſunt tote matres. quia pa
ter in generatione filij partē habet.
Ipſa ei vera ⁊ tota mater fuit/qz to
ta ſba ꝯpis xpziſti de ipſius viſce
ribus fuit ſūpta. vnde dicitur ihē. 13.
Nouū faciet dns ſup trā/ mulier cir
cūdabit virū. Qđ ſic exponit. Holz
homo circūdare qđ ſuū proprīū ē ⁊
nō alienū. cetere matres in vtero pu
erū ſuū nō circūdederūt. quia caro nō
fuit tota ipſarꝫ ſz ibi eſt de alieno ſe
mine ſciz paterno. Virgo aūt xp̄m
circūdedit quia in eius ꝯpe nichil
de alieno fuit. ſed tota virginis fuit
caro. et hoc eſt qđ dr Maria mr ihū.
id eſt ſaluatoris qui non eſt purus
homo/ſed deus et homo. Alias cō
ſaluare non poſſet ⁊ 1ª 2ª Quar
ta ꝯcluſio eſt q ſpūs ſcūs obtā virgi
nē quadā ſpeciali ſcificatione abū
dauit ⁊ dignificauit vt merito fieret
digna mater dei ⁊ xpziſti. nā ſpūs
ſcūs in btā virgine pfectionē dupli
cē fecit. Vnā quidē quaſi ppatoīam
xp̄i cōceptionē que nō fuit ab aliqua
ipunitate culpe l fomitis ſz mētis ex
magḡ in vnū colligēs ⁊ a multitudi
ne ſuſtollēs ex habūdātia gratie ei
cendētis in ipſā. preſtitit ei vt talis
eſſet diſpoſitio virtū aie in ipſa q ꝯ
fenores vires nūḡ ſe opponerent ra
bitrio ratiōis. ita q quantū ad hoc
gratia ſcificationis habuit in virgine
vim originalis iuſtitie que eam ſan
tat ipeccabilē ſuſtollens fomitē pec
catē. Alia vero pfectionē operatio
eſt in ea ſpūs ſcūs mediāte ḡceptio
xp̄i qđ fuit opus ſpūs ſci ſz q reple
uerat eam oī habūdantia plenitudi
gratiaꝝ. ⁊ hoc sigt ezechi° 9°. vo
dicatur. Ecce glozia dei iſrael ege
ebatur per via orientalē id eſt p tā
tam virginē. ⁊ terra ſplendebat a
caro eius a maieſtate eius ſciz xpi
⁊ hoc propter redūdantia gratiaꝝ
ipſā. et hoc ē qđ dicit/antequ ḡuen
tent ꝑ̄ trāb antequ nuptiaꝝ ſolem
a celebrarēt vt cōi habitatiōe ſi
moarēt Inuēta eſt. ſ. a ioſeph p
more vētris habēs in vtero id ē g
uida. et illđ erat de ſpiritu ſancto
operationem ſpiritus ſancti Ec
ta q xpziſtus dicitur ꝯceptus de ſ
ritu ſancto quadruplici ratione p
mo propter oſtēſionem eximie

tatis vt scz oñatur qꝫ ineffabili dei
cantate vbũ dei factũ ẽ caro ¶ 2° ꝑpẽ
oñionẽ gr̃ae abz meritẽ/ vt ꝓ hoc
qꝫ dicatur ꝙcepto de s-s-oñdatur qꝫ sit
ex sola gr̃a quã nulla merita hoim
ꝑcesserant ¶ 3° ꝑpter virtutem opati
onis-quia scz opatione ⁊ virtute s-
ꝙceptus est ¶ 4° ꝑpter motiuũ ꝙcep
tionis-quia scdm hugt in ei⁹ ozde
amoꝛ s-s-mirabilia fr̃aebat ¶ 6ª ꝙ°
¶ Sexta ꝙ° ẽ qꝫ ioseph cognoscẽs
virginem ipzegnatã operatione s-s-
vel ꝓ inspirationem/ vel ꝓ reuelatio
nem angelicã/ vl ꝓ spiraculũ qz vul
ei⁹ mirabiliter irradiabat/ vel ꝑ⁹
cris⁹ omib⁹ arꝫ quib⁹ foznica° muli
eris intelligi et argui solet deficien
tibus sola remanebat apud eũ suspi°
gr̃ae dei Vñ magis credebat casti
tatẽ eius ꝙ ventri-plus gr̃ae ꝙ na
tur-ideo ex quadam humiliatioẽ ⁊
reuerentia/ voluit occulte eã dimittẽ
qz non reputabat se ãi ea stare vel cõ
uersari dignũ H° eãdã patet qz cris⁹
⁊ origꝰ dicunt-qꝫ non dubitans esse
magnũ misteriũ / verebatur eã cõtin
gẽ indignũ se reputans-Joseph aũt
bat eius cum essz iust⁹ ⁊ nolz tradu
cere-i-in ziũgem accipere-voluit oc
culte dimittere eã/se humiliando-re
putãs se idignũ-Vñ ꝑ⁹ cris⁹ possi
bilius putabat mulierem sine viro g
ẽpere ꝙ mariã peccare ¶ 2ª ꝑn⁹le
¶ Circa 2ª⁹ vbi agitur de cõceptionis
certificatione quã contulit angelica
annũciatio ãi dicitur Hec aũt eo cogi
tante ecce angel⁹ dñi Vbi sũt quatu
or ꝛclusiones ¶ Pma ꝙ° ¶ Pma ꝙ°
est ꝙ sicut ex textu euãgelij pz videt

dubitasse/et ideo angelus dicebat-
noli timere Vñ dicitur/ licet nõ esset
suspecta de crimine/tñ ioseph nõ erat
plene securus sed inter duo fluctuabat
eius animꝰ-ideo mediam viam eli
gens voluit occulte dimittere eam ti
mens eã tenere/quia grauda-nõ au
dens traducere/qz scã Permisit aũt
deus illum aliquãtulum dubitare vt
nos pleniꝰ certificaremur-⁊ ideo sub
ditur Hec aũt eo cogitante-i-delibe
rãte quid ageret-vtrum eam in ziu
gem duceret cum eam inculpabilem
sciret-an eam occulte dimitteret/ qz
modũ cõceptionis cum essz insolitus
et supnaturalis penitus ignoraret-
ꝙ qđ eciam docemur qꝫ i dubijs ⁊ i
certis nõ est agendũ ꝓcipitanter sed
diu deliberandũ ¶ 2ª ꝙ° ¶ 2ª ꝙ° est
qꝫ ꝑpter 6-rõnes angelus apparuit
ioseph Prima est ꝑ⁹ cris⁹ ne iust⁹
ignorans faceret rem iniustã iusto ꝓ
posito-nam in re incerta melius est vt
impius euadat ꝙ qꝫ innocens moria
tur/quia deus si semel euaserit potest
iterum perire-innocens vero si semel
pereant non potest reuocari ¶ Secũdo
scdm eundem propter honorem ma
tris-nã si dimissa fuissz et si nõ apđ
fideles/saltẽ apud infideles turpi sus
pitione non poterat carere ¶ 3° vt sci
ens ioseph scam ꝙceptionem eã dili
gentius custodiret ꝙ prius ¶ 4° ꝑ⁹
glo-ne vlteri⁹ ꝓmeret dubietas quã
equitas cõmendabat-non autẽ ante
cõceptionem certificatus est sed post
ꝙ dubitauit et dubitando deliberã
uit ⁊ hoc ad maiorem certitudinem
⁊ facti euidentiam/nec eciam maria

dubietatē istā p̄ p̄ēs ip̄m ioseph p̄
sūpsit erigere. qua forsan timuit q̄
sibi non crederet de se testificāti. max
ime cum res ista tam insolita q̄ inc
dibilis videretur. 1°/quia nō decuit
ipsā in p̄turbatione relinqui q̄ dñm
gaudij in se cōtinere debebat. 6°/qz
eius assensus ad hoc opus req̄rebat
cōq̄ dispositio p̄uia. sed nemo incli
nat ad illud assensū q̄d penit9 igno
rat. iō q̄ gruū fuit sibi q̄ptoīs modo
p̄ āgelū p̄nūciari. et hoc est q̄d dicit
Ecce angelus dñi apparuit. Credē
dū est q̄ idem angelus fuit de supre
mis. qz iste incarnationē sciebat quā
īferiores ignorabant. Ité inferiores
mittūtur a supiorib⁹ et supiores a
deo. ꝫ iste īmed̄a deo miss9 fuit Lu
1. 3°2°. ¶ Tercia q̄lo°ē q̄ h̄ āgeli
ca apparitio nō fuit manifesta ꝫ occul
ta qz i sōpnis. qz p̄ᵐ⁹ ois⁹ quemēs
fuit vt sit de9 adā dormiēti creauit vx
orem. ita ioseph dormiēti assigret cō
iugē vel de assigta certificaret. 2° vt
p̄ᵐ⁹ aug9 sopit9 sensib9 exteriorib9/fa
cili9 celestia capret. 3° qz ioseph fidel
erat. et iō nō indigebat visioē sensibi
li Pastores āt et zacharias qz min9
credebant/corpali visiōe indigebant.
maria aūt si nō ap̄pē h̄/tñ ex alio/scz
ut angelo respōderet et ab eo inq̄rēt
et q̄sensū suū sibi exp̄meret. et h̄ ē q̄d
dᵗ. apparuit ei in sōpnis d. ioseph fi
li dauid ¶ Nota ut dicit i libro de spū
et aīa de q̄tuor generib9 sōpniorū. ō
niū q̄ sibi vidē videtur q̄tuor sūt ge
nera Videlicet ex aculū/visio/sompni
um/et fantasma Ex aculū est cum in
sompnis apparens aliqua grauis p
sona vt angelus vel sacerdos. p
cos deus euēturum quid aperte/vel
non euenturum faciendum vel cui
tandum denunciat Visio. cum quis
p̄spicit illud quod videat eodem
modo quo apparuerit euenire. Somp
niū est quando illud q̄d vigilantem
fatigauerat ingerit se dormienti Fan
tasma est quando dormiēti vir cpit
homo. et adhuc vigilare se estimat.
aspicere videtur irruentes in se fe
mas discrepantes. quod non est nisi
quedam fumositas a stomacho vel
a corde ad cerebrum ascendens. q ibi
vires animales compzimens. Exam
dicit. nolī timere/excludēs in ioseph
timorem hesitationis. sequitur. ac
cipere mariam coniugem tuam. ex
hoc dicitur ex p̄zima desponsatione
vel ex cōiunctione animorum non
corporum. ¶ Quarta conclu
sio ¶ Quarta conclusio est videre
quomodo beata virgo meruit p̄mi
tum cōgrue. Vbi est sciendum q
triplex est meritum scilicet meritum
congrui. quando scilicet aliquis dis
ponit se ad recipiendum graciam qua
tum potest/ scilicet per contritionem
et confessionem. si autem hoc continu
at. tunc per aliquod instans illius
tempzis meretur accipere graciam
de congruo Aliud est meritum digni
scilicet quando aliquis iustus erat p
aliquo. tunc dignum est eo q est iust
tus vt alteri impetret graciam Tert
cium est meritum de condigno scilic
qui habet graciam/ meretur et glo
riam. quia prop̄cio est inter gra
ciam et gloriam Tunc dico primo

q beata virgo ante angelicam visi
tationem meruit xp̃m q̃pe de con
cepcione. pbo. qz fuit puella castissima
humilima z benignissima. quaē zc̃
2° dico q post ãgelicam visitationē
et spūs sancti supuentionem btã v̄
go meruit xp̃istū q̃pe de digno.
pbo. quia tunc fuit repleta tanta
gracia q fuit digna concipere xp̃istū
Unde ecclia dicit de ea in collecta. et
vt dignū filij tui habitaculum effi
meretur. quare zc̃. Tertio dico q
beata v̄go de digno non meruit cō
cipere xp̃m. cui9 cō est. quia ibi dēt es
se equalitatis. sed concipere
xp̃istū z esse matrem filij dei. et q
deꝫ fieret hō in ea excedit meritū au
diq̃z creature Et hoc est qđ dicit.
qđ natū est in ea scīz de spū sancto ē. et hoc non
cōdigno/ de spū sancto ē. et hoc non
digne in pte sui. quia non cadit sub
merito creature. sed cōdigne ex ordi
natione diuina que sic ordinauit. qz
dicit ãgel9 / pariet aūt filiū Ubi oñ
dit celebrãdam germinationē. qz pa
riet filiū non solū sibi ꝫ oīb9 nobis.
ysa. ix. Paruul9 natus est nobis z fi
lius datus ē nobis. z vocabis nomē
eius iheſum Ubi oñdit sacre proles no
minationē Uñ dicit/ vocabis/non i
pones. quia ab eterno impositū ē vt
saluator vtriusq sexꝰ nominetur. ip
se enī sal. fa. Exce clemētia. populū
suū/scīz fide formatū i eū crēdētem.
a pcīis ocū. scīz originalib9 z actua
libꝰ z a penis debitis p eis Pcā e
nim nostra ipse tulit in corpe suo su
per lignū. i. pe. 2°. Nota hic q ihe
sus iniciauit salutem i incarnatione.

explicauit in conuersatione. publicauit
in p̄dicatione. q̃summauit in passione.
demrauit in resurrectione. intrauit i
ascensione. z q̃firmauit in. s. missio
ne Ad nobis zc̃ In p̄a missa natꝰ

In gallicãtu Sermo xiiij.

Rme appꝛuit gracia dei saluato
ris nr̄i omnib9 hominib9 zc̃.
ad titū 2° Dicꝰ quod dicit apl's ad
ro. iij. Omnes peccauerūt z egent
gracia dei. iustificati gratis p graciã
ipsi9. p redemptionem que est in x°
iheſu Unde dicit glosa aug9. Nem
pe vt iustificarentur homines diuina
gracia. veritas de terra. sciz de maria
nata est. vt posset pro iustificandis
illis offerre sacrificiū passionis z cru
cis Apl's igit in pncipio epl̄e remouēs
ingratitudinem docet nos monitioi
acquiescere/ ꝓponendo nobis triplex
beneficiū Primo incarnationis. 2° in
formationis. ibi. erudi. iij° passionis
ibi. qui dedit zc̃ 1m pncipale. Circ
ca p̄mū vbi ꝓponit nobis beneficiū
incarnationis Dūt tres ꝓclusiones.

C 1a ꝙ Prima est q gracia gene
raliter z spāliter dicatur adiutoriū di
uinū/homini gratis impensū/indif
ferenter ad quēcūq actū/sine quo nr̄
possum9 aliquid efficere/nec durare i
esse Dicatur eciam adiutoriū diuinū
specialiter. quo perueniat ad meriti
statum. sed dicatur proꝑe adiutoriū
dīnū. qz sine eo null9 pōt in bono p
ficere/nec ad eternam salutē pueniē
Rō est. qz cū deꝰ omnē creaturam de
nichilo produxit ad esse/ ac p hoc cre
atura de se non habet esse. ꝙ habeat

aliūde/ꝛ ideo semp̄ suo p̄nāpio indiget qđ nunq̄ ifluere ceſſat. cū g̈ hō exiſtēdo ſit ī ſe defectiu9/et de ſe tendit in non eſſe. ideo indiget ſemper diuino adiutorio manutenēte ip̄m ī eſſe generali. ſed ſpecialiter ad h̄ vt ſe p̄paret ad bonum ſupne gracie cū ſit recturu9 idiget dono alteri9 gracie g̈t̄ date p̄ quā humil̄ efficiāt ad bona moralia q̄ ſt̄ bona ex intētione recta. Hz diāt adiutoriū dīnū ꝓpe inquā"9 p̄uenit aliquē ad h̄ q̄ faciat opa meritoria meredis eterne/cum totaliter ſit debitor ſui toti9/et ideo idiget dono gr̄e gratū faciēt̄ p̄ quā deꝰ ſibi ꝙdeſcēdat p̄ua acceptās ſuā ymaginē ꝛ volū"te"9 q̄ opationē. qz nullus poteſt facere opus bonum deo placens. niſi p̄ius placeat ipſe. vt deꝰ p̄9 ipſū reſpiciat q̄ ad muneꝛa eiꝰ. et ideo tradit meriti fundatur in ipā. et hoc ē qđ dt. apparuit grā dei/ id eſt illiꝰ qui ē deꝰ p̄ naturā vt dicit gloſa Vꝛa q° Cꝛa q° ē q̄ hāc grām xp̄us nobis meruit. Ratio eſt. quia xp̄s q̄ eſt mediator dei ꝛ hoim omnia de nichilo creans et recreare debuit. quare et deformatum per vicium culpe. reformat per habitum gracie ꝛ iuſticie. obligatū ad penam/ab ſoluendo p̄ ſatiſfactionem ꝙdignam Hinc eſt q̄ nos reparat ſuſti"o pro nobis penam in natura aſſūpta/et ī fundēdo gracia reformatiua. que quā tū ꝓtinuat nos ſue origini/facit nos mēbra xp̄i. ac p̄ h° animā peccatrice que fuit īimica dei. pſtibulū dyaboli/ꝛ ſua peccati. faciat ſpōſā xp̄i/ templū. ſ. ſ. et filiā p̄ris eterni. qđ totū fuit p̄ grāz ſaluatoris. ꝛ ſō dꝰ ſaluatoris nr̄i dei/ſ. p̄ grām appa tis in carne. abaū. z. Appārebit ut ſt nem et nō mentietur. ꝛc Nota tñ q tria poſſent facere difficultatē dicto q xp̄us nō poſſet meteri. videlicz ſua tus beati. ſtat9 ipeccabilis. et qz nō poteſt ſibi meteri P̄mū non impedit qz xp̄us fuit vere viator ꝛ cōprehen ſor. et qz vere ſubiect9 gloriē. quo ad ſupiorem portionem rationis. et ve ſubiectus miſerie quo ad ꝛeſpt̄ appetitū ſenſitiuū. ꝛ vt cōiter dicatur quo ad inferiorem portionē. et ſō qz verus viator potuit meteri Secūdū eā nō impedit. qz ad h° q̄ vere me reatur nō requiritur q̄ poſſit peccare ſz ſuffiat q̄ ſit natura talis que de ſe poteſt in oppoſitum/tamen ex mota gracie quo ſemper agit determinate ad bo"m. ꝛ ſic erat in volūtate dei. et ideo non obſtante humana natura a deo aſſumpta ꝛ fuerit impeccabilis adhuc potuit tamen meteri Sed tertio dico q̄ nō potuit ſibi meteri gloriam. quia tam erat in termino. nō āt potuit meteri Vꝛa q° Cꝛa q° eſt q̄ xp̄s mediāte hac grā dt caput vnū ſal̄ eccē et hoc p̄ p̄rietatē rōnis ad ꝛeſpm Primo quia eſt altior in ſo tu dignitatis. Secundo in ipſo ſunt ſenſus cognitiois ꝛ amoris. Tertio qz ab ipō fluūt oēs ſenſ9 i. motꝰ ꝛ lectiois ꝛ amoris ī mēbris eccē. q° qz hoies q̄ ſt̄ ī eccā regit ꝛ dirigit ad act9. q̄b9 mediāb9 gueūt ad finē ꝛ tatū. q° ē eiuſdem nature cum ip̄o. et ſic eſt caput eccleſie per gracia vnionis et per gratiam ſingularis

psone ꝓ Nam gracia eiꝰ plena fuit plenitudine supabūdantie. qz tedūcabat i alios. ¶ Et nota q talis gracia collata aie xp̄i exc̄edebat alioꝝ sanctoꝝ gr̄am in infinitū. ℞ Nō duplex est primo est. quia inter gr̄am xp̄i et alioꝝ sanctoꝝ nulla est ꝓportio. ꝛ si sic. tunc aliqua ꝑsona posset in tantum mereri. q esset capax visionis dei. qđ falsum est. Secunda rō ē qz exc̄edit meritū angelozū in infinitū. nā nulli creature meritū sufficiebat ad redimēdā infinita milia hominū si actu fuisset sicut meritū xp̄i. et hoc est qđ dicit/oiꝰ hominiꝰ erudiens nos/id est ad vtilitatē oim. et hoc intelligitur oibus sufficienter/sed p̄destinatis efficaciter. ¶ 2ª pn̄le ¶ Circa 2ª vbi ꝓponitur nobis bñficium informationis cum dicitur/ erudiens nos qz. Vbi sunt q̄tuor conclusiones ¶ P̄ma 2°. ¶ P̄ma 2° est q deꝰ per hāc gr̄am habet nos illuminare/ ſ̄ ī patiue/ p̄apiendo actꝰ illuminosos fidei/firme scie ꝛ sapientie. Dicitur at gracia illuminare/ qz sicut in lumine solis apparent athomi/sic in lumine gracie apparent defectus nostri latentes. Vñ aug⁹. Per rōnalem abilē est aia illuminari ad cognoscēdū deum supza se/ꝛ in se. ꝛ hoc est qđ dicitur erudiens nos scz exemplo vite/ꝛ verbo doctrine. Deutro. 8. Sicut erudit homo filiū suū. sic dñs deꝰ tuus eruditiuit te. ¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° est q tale lumen gracie ostendendo ipietatis turpitudinē/impiū facit iustum/ ipsū a peccato cessare faciens/ꝛ in virtutibꝰ exercendo. ¶ Ratio est. Nam in omni iustificatione impij/oportet q sit duplex motꝰ liberi arbitrij. Vnꝰ quo p desiderium tendat in dei iustitiā. et alius quo detestetur peccatū. Nā iustificatio impij est motus quo humana mens mouetur a deo a statu peccati ad statum iustitie. oportet igitur q humana mēs se habeat ad vtrūq extremorū ſ̄ motū liberi arbitrij. Sicut se habz corpꝰ localiter ad motū ad duos terminos motꝰ scz ad terminū a qº et ad terminū ad quē accedit. sic oz q mens humana dū iustificatur per motū liberi arbitrij/ recedat a peccato ꝛ accedat ad iustitiā. ꝛ hoc est qđ dicit/vt abnegantes ꝛc. Q. d. Quia in lumine gracie vobis apparent/ peccati turpitudo/ ꝛ pena debita p eo. oportet vt sitis/abnegantes/id ē fugientes/ ipietatem/turpiū actionū. et secularia desideria/id est affectiones secularū hoim. que inducunt vos in corruptionē spūalē. Desiderio. ¶ Hec enim duo militant ꝙ salutem aiarū ¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° ē q tale lumen gratie nō solū iustificat ipiū/ſ̄ eā exigitat ad virtutes. Nā maximū signū gr̄e ē opari virtuose/qđ sn̄ opibꝰ nō p̄t fieri. Vñ deꝰ ꝓferendo gr̄am causat virtutes in aia. qbꝰ meritorie potent opari. Vñ aplūs. Omia possū i gr̄ā q me ꝓfortat. Vñ aug⁹ dicit. Sic oculꝰ corpis plenissime sanꝰ/ nisi cādore lucis adiutꝰ fuerit/nō p̄t cernere. sic ꝛ homo ꝑfectissime iustificatꝰ/nisi luce gracie diuinitꝰ adiuuetur. recte nō p̄t videre. ſ̄ iustificatio fit p gr̄az. Ad 2m. iustificati gratis per gr̄am ipsiꝰ.

ergo homo eaã habens graciã indi
get alio auxilio graie ad hoc q̃ recte
viuat/ꝛ hoc ẽ qđ dicit/sobrie. i nob
. s. actiões nostras discrete discernẽ
do. iuste/quo ad pximũ vnicuiq; qđ
suũ ẽ reddẽdo. pie/quo ad deũ scilicz
suis iussionib9 obediendo. viuam9/
vitã nostram hijs virtutib9 q̃ficien
tes. in hoc seculo nequã/constituenti
nos inimicos dei Vñ. b. O seculũ
nequã. qui soles tuos sit beatificare
amicos vt dei facias iimicos. ꝛ idig
nos cõsorcio beatoꝝ ℣ 2ª 2º ℣ 2ª 2º ẽ
q̃ s̃c iustificat̃ q̃fert certã spẽ et ne ẽ
tributionis. nam ꝑ magistrũ sen
spes est certa expectatio future bea
titudinis veniens ex dei gracia. ꝛ ex
meritis p̃cedentib9 cõferens securita
tem. Vñ pẽta In deo speraui nõ ti
mebo quid faciat ꝛ ẽ ideo dicit esse
anchoram animã p̃seruãs. ne a pcel
lẽtationũ a deo ũipat̃ Vñ aug9
dr Ipi videt̃ fluctuari i mari isto noli
abrũpi ab ãchora ãte q̃ ĩtres portũ.
fluctuat nauis in anchoris. sed non
longe a terris piatur nec in eternũ
fluctuabit si ad tempus fluctuat. et
hoc est quod dicit. expectantes tanq̃
certi. btãm spẽ. i. btitudinẽ patã Vi
bi nota q̃ spes aliq̃n ponit̃ p re quã
speram9 vt h. q̃nq̃ p certitudiẽ glo
rie future vt ad rõ. ꝛ. pba°. vero spe
i/gloria. i. certitudo gloie future. q̃n
q̃ p virtute. vt p̃ ad cor 13. Nunc
autẽ manẽt fides spes ꝛc. quãdoq̃
p motu virtutis Et nota q̃ vbi est
expectatio spei vbi sũt duo. scilz ĩten
tio animi ad futuram beatitudinem
et p̃manentia i loco spirituali q̃ de

est. iohis q̃nto. Manete i me ꝛ ego
in vobis Qui a deo per peccatũ ex
dit nõ habet expectationem que ad
spem requiritur Vñ subiũgitur. q
aduentu glorie/id ẽ manifestationẽ
glorioſam. magni dei et saluatoris
nostri iheſu x̃pi qui scilicet nõ in ſue
mitate ſ̃ in maiestate veniet p̃mu
dacturus ꝑ merita ℣ 3ª p̃ncipale
Circa 3ª vbi ꝓponitur nobis bñfi
cium passionis cum dicitur. qui dedit
semetipsum pro nobis Vbi sunt qua
tuor conclusiones ℣ Prima conclu
Prima 2º est/q deus fuit huma
num genus reparare Ratio est. nã nõ
decet diuinã clemẽtiã totam poſſe
tatẽ x̃pẽ vnig peccatũ p̃petue tamq̃
nare/sed ꝯ factũ fuiſſ si repa° nõ fuiſ
ſ ℣ 2ª 2º 2ª 2º est q̃ talis repa
tio debuit fieri p̃ satisfactionẽ. nam
ordo diuine iustiãe hoc requirebat vt
nullũ pãm manẽt ĩpunitũ. ſ ñ ẽ
tio fuiſſet p̃ satisfactionem/ peccatũ
fuiſſet impunitum ℣ Tertia conclu
ſio Tertia conclusio est q̃ congruum
fuit q̃ talis satisfactio fieret per
illum qui esset deus et homo Ratio
est. quia sicut per vnum hominem
peccatum introiuit in omnes homi
nes. ita in reparatione gracie per
vnum intraret in omnes. sed hoc
nõ potuit fieri per vnum hominem
quia per vnum hominem nõ intrat
grã i aliũ. igit̃ decens fuit vt ẽt deus
ꝛ hõ Hec tres cõclusiones ꝯuenit̃
icludũt i ꝯ qđ dicit. q̃ dedit semetip
sũ p nob/ id ẽ gr̃tis sine meritis pce
dentibus solutionẽ et a culpa per mun
tionem. ℣ 4ª 2º Quarta 2º est

ꝑ talis ſatiſfactio fiēt ꝑ mortē eiꝰ ꝙ quia non poterāt quenientiꝰ ſolui debitum mortē niſi per mortem grauiſſimam nos omnes eramꝰ debitores mortis ꝓpē pēm adē vñ ipe dedit ſeipm in pretium non aliquam aliam rem aturam/ quia nulla creatura eſſz ſufficiens ꝓter debitum inſolubile pro nobis adhuc inimicis Ad romanos Cum inimici eſſemꝰ reconciliati ſumꝰ ꝑ mortem filij eiꝰ vt nos/ ſcz obligatos et venditos vnderemeret/ ꝑ ſanguinis ꝓprium ab oī iniquitate/ originali ꝑ actuali ꝑ peccatis corruptibilibꝰ auro vel argēto redēp ti eſtis ꝓcioſo ſanguine vt munda ret/per baptiſmalem regenerationē In cuiꝰ ſignū in paſſione eiꝰ de latere eiꝰ exiuit ſanguis et aqua vt mūda ret inquit ſibi ꝓpm acceptabilem id eſt gratū ꝑ fidem et caritatē ſectatorem bonoꝝ opm/ ꝑ bonā conuerſationē primo thimoth vi Hec loquere/ſcz ꝓfectum et fidem Hec loquere/ſcz q̄ ꝓdixi de filij incarnatiōe et paſſiōe loquere/neſcientibꝰ et exhortare/ſcz entes et negligentes ꝛc In ꝑma miſſa

Sermo de euangelio

Exijt edictū a ceſare auguſto ꝛc Luce 2° Reparatio humani generis fuit cauſa incarnatiōis verbi diuini vt dicit dam quia humanatio ꝓter hoc facta eſt vt natura q̄ peccauit et corrupta ē liberaret a corruptione/vt ſicut ꝑ hominē mors/ita ꝑ ꝑm reſurrectio mortuoꝝ fieret Ne ergo ignorātia ſeu negligentia redderet nos ingratos idēo euangeliſta circa benedām incarnationē Ponit ſex conſiderationes Pma ſi°

Circa pmā conſiderationē que ē de tempis opportunitate cū dicit Exijt e dictū/ſt tres ſonores 1ª 2° Pma eſt de tēpis cōueniētia q̄ natiuitas xpi multum conueniebat Nam conueniens eſt/amico necēſſitatē patienti ſubuenire Vnde qui tempe necēſſitatis deſinut ſubuenire/amicꝰ nō ē pū In tempe diligit qui amicꝰ eſt Hz quia peccatoꝝ ꝓpter indigentiam et defectū ponitur in tpe necēſſitatis et diligitur a deo/quia ſcdm aug⁹ ſi deus pcōres non amaſſz de celo nō deſcendiſſet/et eāam deus cū ſit ſumme miſericors/ꝓmptiſſimus ē miſeros a miſeria liberāre ideo ꝙ uebat eū humanari in tempe nrē indigentie vt nos ſaluaret hoc inuitur cum dicitur Exijt edictū ꝛc Vbi congruitas tēporis oñditur a tribus Pmo ī perſona ꝓncipis reipublice qz natus eſt tempore octauiani auguſti et ꝙ ꝓpter conuenientiam rei vt per vniū ſalem iuriſdictionē auguſti deſigrē vniuſale dominiū xpi de quo in ps Dominabit a mari uſq ad mare 2° ſicut ille auxit romanam rēpublicā ſic et xpus eccām et hoc in quatuor ſcz in gracia diuini amoris/in rei certe diuine cognitionis/et in merito bone operationis/et in premio eterne retributionis 2° in negocio rei geſte quia natus eſt tempore deſcriptionis ſeu profeſſionis in quo deſignatur ꝙ ille naſcebatur hoc tempore qui electos aſſcriberet in eterni tate Et hoc quadrupliciter Primo

per eternā p̄destinationē-p interna vocationē-p gratie infusionē-et per glorificationē hō-8. Quos p̄destinauit hos vocauit hos iustificauit z magnificauit 1° a qualitate collate gratie-qz natus est tempe pacis ppē tria P̄mo vt inueret se actorē pacis-vñ dicitur rex pacificus-Secundo vt ostenderet se auctorē pacis quā vsq; ad mortē sectatus est P̄s^ta In pace factus est locus eius Tertio vt via veritatis p̄dicatoribus p̄pararet-ysa-9-Erit via residuo populo Vñ d^t Exijt edictū cē. id ē generale mandatū-ut describeretur vniūs orbis/scz imperio romanor subiecti-hec descriptio p^a facta est a cyrino p̄side syrie/scz misso a cesare augusto in syriā tūc p̄si de z iudicē 2^a 2^e 1 2^a 2^e ē qz lz grā dei oib; p̄sto ē sñ p^ter^z acceptiōc ei sit donum dei supernaturale a solo deo naturē collatū/ req̄z tñ dispositionē debitam in recipiente-Nā videmus in agente naturali q agens naturale nō introducit formā nisi materia sit p̄parata-z ideo alteratio p̄cedit introductionē forme substātialis-ut gtuarie dispositiones amoueātur et quenientes introduc̄atur Hic est i spūalib; a deo nō ifūdi' grā i aiaz nisi p̄ disponat-z h; fit mediante alteratione/scilicet vt affectiones et operationes gtuarie amoueātur-et h; ē qd dicit-et ibant oēs in ciuitatē suā cē scz alteratione-affectiones relinquē do saluti gtuarias et vtuosas assu^do quib; ps̄ia scitur in eternā salutē-q p ciuitatem designat 1 2^a 2^e Tertia gelu° est q licet scdm p̄dicta con uersio mētis ad deū fiat p libz̄ū arbitriū et scdm hoc p̄cipitur q homo se ad deū cōuertat-hoc tamē nō potest fieri nisi deo ipsū ad se quertente scdm illd Jhere-31-Cōuerte me et conuertar ad te-et ideo sequitur q nichil potest homo facere nisi a deo ueatur Joh-15-Sine me nichil potestis facere-Ratio huius esse potest Nam licet libz̄um arbitriū ad bonū et malum neutralem habeat libertatem tamen propter fomitem originalis infectionis ad malum hz quandam seruilem inclinationem-et ideo ad bonū non potest cōuerti nisi solo deo mouente-qd etiā p̄z ad philipp 2-Deus est qui operatur in nobis velle et perficere Secundo patet rationale quia omnis motus naturalis est ab eo qui causat naturam-sed deus est causa voluntatis-tum quia voluntas est potentia anime rationalis que a solo deo causatur per creationem-tum qz volūtas habet ordinē ad vle bonū qd ē deū/qz deus vt vlis mouet aiam naturali z vli motu ad vle obiectū volūtatis qd est bonū-sic vli motiōe hō nō pt velle a^d/huc ipse p rōnem determinet ad volendū hoc vel hoc qd est vel vtū bonū vle aparens-ꝑ tñ interdū spāliē deus mouens aiam ad aliqd bonū sic in hijs que mouet p grām-z hoc est qd dicit-petierunt singuli/suā scz sufficientiam am z diuinam liberalitatem que dat positionem confert et perfectionem Secunda consideratio 1 Circa secundā q est de loco p̄uenientie ascendit autem ioseph Vbi sunt duo

conclusiones ¶ Prima conclusio
Prima q° est q xp̃us q̃tuc lota sibi
apropauit scz spō nazareth bethle
em/ et ihzlm Dyon sibi elegit vt suā
origine/scz q esset de stirpe regia/ de
clararet Nazareth elegit sue conuersa
ni/et bethleē sue nutriti/ ihzlm passi
oni offerens q xp̃us spāliter et spūa
liter p̃mo inhabitat corda innocētia
p mūdiciā Vñ spō interp̃tatur spō
sa Secūdo corda virtuosis exercitijs
adornata Vñ nazareth flos dicē
Tercio corda sustinētiū cōpassiua Vñ
bethleē dicē domꝰ panis/id est lacri
macū Vñ p̃a Fuerunt michi lacri
me mee panes die ac nocte Et alibi
Et panē lacrimarum dabo vobis ait
Quarto corda cordiatum pacifica
ta ihzlm iterp̃tat visio pacis ¶ 2a q°
Secūda q° est q statuti in hꝰ seau
lo nequā ad eternā assciptionē non
valemus ascendere/ tū p̃ter nostrā
punitatem/tū p̃ter mundi transito
riam consolationē que nos tardat Vñ
Bn. dicit Ad nichilū vtilis est mūdia
lis cōsola°. et qđ magꝭ ē metuēdū/e
cā vere ac salubris consolationis ē im
pedimētū. et ideo de valle miseriarū
que intelligit p galileā ascendere de
bemus. ad piendy puerū iheſū/id est
ad p̃sciendū bonū p̃positū deuote vi
te opm cōplctione cū vera humilita
te que est custos oim vtutū Hec hu
militas p ioseph intelligit. qui fuit
nutricius et custos. quia nūq̃ aliqs
cōtinuaret p̃positū scitatis nisi nutri
at illud et custodiat vt9 humilitatis.
q cā debet p̃siteri. cū maria despon
sata sibi vx. id est cū discreta ratiōe.
nā si maria ihm/sic rō discreta cōsi
p̃positi scitatē q affectū i volūtate q
effectū i bona cōsiderationē Cōcipit at
de spū s. qz ipm bonū p̃positum grā dei
ē q̃ dat velle q p̃fectū Vñ. 8°. Hz q̃re
sic xp̃o nato adhibet custodia rō ē.
qz oē nouū in p̃no cito sentit detrimē
tum. et ideo voluit deꝰ nō solū matrē
qua nasceretur sed eā custodē a quo
custodiretur habere. vt scias q nichil
prodest si bona spiritualia studiose
cōgregas. nisi diligenter custodias
cōgregata ¶ Tercia consideratio
Circa terciam considerationem q est
de p̃tis celebritate aim dicitur. fac
tus est autē Vbi sunt tres cōclusiones
¶ P̃ma q° ¶ P̃ma cōclu° ē q ex de
creto dine ordinatois cōuenies fuit
deū icarnari. qz pꝰ dam. p icarnatio
nis misteꝝ mōstrat sic bonitas sapia
q iustitia q potēa dei vel vt9 Bonitas
qz nō despexit p̃prij plasmatū infirmi
tatē. iustitia vō/qm hoīe victo non
p aliū fecit vinci tyrānū nec vi eripu
it hoiem ex morte. sapientia vero/
quonia inuenit difficilio p̃cij decētis
simā solutionē. potēa vō siue vt9 in
finita. quia nichil est maius q̃ deū
fieri hoiez Rō ē. nā vnicuiq̃ conueni
ē qđ cōpetit sibi pꝰ rōez p̃pe natuē/sic
hoiem conuenies ē rōnari. qz hꝰ conuēit
i quātū ē rōnal pꝰ naturā. ipā at na
tura dei bonitas ē pꝰ dyoꝝ de dinis
noib9. vñ q̃cq̃d p̃tinz ad rōnē boni/
cōueniens est deo. p̃tinet autē ad rā
nem boni vt se alijs cōicet sedz dyo.
vnde ad rōnem sūmi boni p̃tinet q
sūmo modo se creatuē cōicet. qđ q̃dā
maxie fit p hꝰ q naturā creatam sic

sibi q̄iūgit vt fiat vna p̄sona ex deo/ sez verbo/anima z carne Vnde patz q̄ queniēs fuit deū incarnaī Vñ d⁹· et factū est cū aūt essent ibi Q·d·Cū nostre miserie essent in mente eterna p̄uise· z ordinatioē totiꝰ sanctissime trinitatis factū est/ id est decretum· vt deus fieret homo ꝓpter nostrā salutem ¶ 2ª 2° ¶ Secūda 2° est q̄ in hac benedicta incarnatione deus contulit nobis bona quibꝰ vita nostra p̄ficitur· Pmū est fides recta/ que magis certificatur ex hoc q̄ ipsi deo loquenti credit Vñ augꝰ de ciuitate dei dicit· Vt homo fidēliꝰ ambularet ad veritatē/ ipsa veritas dei filiꝰ homine assumpto· ꝓstituit z fundauit fidē Secundum est spes que p̄ hoc maxime erigitur· Vñ augꝰ· 13· de trini· Nichil tā necessariū fuit ad erigēdā spem nostrā q̄ vt demōstraretur nobis quātū diligeret nos deꝰ Quid vero isto indicio manifestiꝰ / q̄ vt dei filius noster nature dignatꝰ est intrare ꝓsoz aūꝫ Terciū est caritas q̄ maxime p̄ hoc exacuatur Vñ augꝰ dicit· Que maior causa est aduentus dñi/ nisi vt ostenderet deꝰ dilectionē suā? Et postea subdit Si amare pigeat/ saltem reamare nō pigeat Quartū est plena p̄fectio beatitudinis que vere ē hois beatitudo et finis huāne vite· et hoc collatū est nobis p̄ xp̄i humanitatem· et hoc est qd dicit Impleti sunt dies / sciz deuoti hominis hijs donis quatuoꝛ· p̄ xp̄i humanitatem nobis collatis· quibꝰ dies vite nostre p̄ficiuntur ad meritoꝛie opandū Et sequitur· vt pareret filiū suū/ id est p

positū bone vite diu in mente conce-
tum/ p̄ficeret opis impletioē ¶ 2ª 2°
¶ Tercia 2° est q̄ in isto beato
lio inuenimꝰ duplicē filiationē Vna
quidꝰ que habet respectū ad patrem
p̄ eternā generationē Alia que habet
respectū ad matrem p̄ tempalem p
tuitionē ¶ Et nota q̄ filiatio est p
ducti naturaliter p aliqd̄ p̄ducens
ita q̄ sit simile in natura viuentis
intellectuali/ z sibi cōsubstātiale Pri
p̄mā cōditionem s·s· nō potest dici fi
lius patris nec filiꝰ· qz non p̄ducit p
modū nature· nec ignis p̄ducens
dia filiꝰ ignis p̄ducentē· qz nō ei
uit· nec bzutū potest filiꝰ dici/ qz nō
telligit· nec si aliqs p̄ducat aliq
de nō substātia sua/ ille dicetur eiꝰ
filiꝰ· sic adam non dicitur filius dei
Tūc cōcludo q̄ in xp̄isto sūt due fili
ationes reales· quia filiatio non ter
minat sibi suppositum nisi mediāte
generationis passiue· hoc ē rōe pro
ductois z rōe nature· ꝫ cū vni suppo
positi stat bñ plificaº in xp̄o generatio
tionū passiuaꝝ vel p̄ductionū· p̄bo·
qz p̄ducº eēna/ a p̄ze· z tpal/ a mā·
et hꝰ est qd dicit· et ꝑpit filiū suū/ sc̄
tpaliter sc̄dm naturā humanā ꝫ se
fectibus nostris quibꝰ nobis meri
ꝫ dr p̄mogenitū/ ꝑ eternā genera
tionē ꝓ vdinā naturā a p̄ze· q· d· q̄
eāt p̄º eēnaliē genitꝰ a p̄ze ¶ 3ª
¶ Circa 3ª̄ ꝯsideratioēz q̄ ē de pro
lis sedulitate cum dr· z pānis eū pa
uoluit Vbi sūt due ꝯclusiones ¶ P
ma conclusio ¶ Pº 2° ē q̄ xp̄s i sua
natiuitate sūmā paupertatē exp̄lisse
uit nobis Vñ dr/ q̄ pānis eū inuolui

in testimonium paupertatis ~ vnde pauperes dicuntur pannosi qui multis pannorum pecijs induuntur No ta arca paupertatem xpi aliquas v tutes quas inuenies in questiuncalis de paupertate 2a 2e ¶ Secunda e q pauptas e ialida sine humilitate / ideo saluator in ntitate se i psepe ex plicando subiunxit humilitatem ad nostrum profectum Vnde bn~ Quã to minorem se fecit dei filius~ tanto maiorem se ostendit in bonitate ~ et quanto pro me vilior tanto michi ca cior~ et hoc notatur cũ dicitur/ po situs in presepio/ non sedens i solio~ non presidens in palacio in signũ humilitatis Paupertas eum pannis in uolut~ humilitas eum i presepio in clinauit~ quocirca ergo virtutes cũ uenis/ toties saluatorem noueris es se natum ¶ Nota hic dampnatur de liciae diuitie 7 honores huius mundi Deliciae in hoc q filius dei non molli bus sed pannis rudib9 est inuolut9~ honores in hoc q non in palacio sed in presepio eum iure reclinauit~ diui tie in hoc q locum alium non habu it ¶ Quinta cõsideratio ¶ Circa quã tam considerationẽ que est de nunciis solempnitate cũ dicit~ et pastores 7ẽ Vbi sunt sex exclusiones ¶ Prima exclu sio ¶ Prima conclusio est hystoriam videre Mos enim erat gentilibus anti quis in utro q solstitio scilicet estiua li 7 hyemali vigilias noctis custodi re ob solis venerationẽ qui forte vsq apud illos ex vsu cohabitantiũ in olescẽt~ vnde in ipsa nocte pastores

super gregem suũ vigilauerũt / sicut bis in anno in longioribus et breuioribus noctib9 facẽ cõsueuerant 7a exclusio ¶ Secunda cõclusio est q natiuitas xristi pmo nũciata est pastoribus ppt quã q rationes ¶ Pma ratio est vt pauperta gmendaret Vnde bn~ Quãti nobiles sedz carnem illa hoea in stratis mollibus quiescebãt 7 nemo illoeum dignus habitus est nouam videre luem 7ẽ ¶ Secunda ratio est vt simplitatem gmendaret Vñ aplus Que stulta st huiꝰ mũdi elegit deus vt confundat fortia et sapientes ¶ Tercia ratio est vt ad equrẽ dam ouem perditã tangꝰ verus pastor venisse se idicz/ luce~ 15. Quis ex vobis homo habens centum oues 7ẽ ¶ Quarta ratio est ppter officij pastoralis approbãdam auctoritatẽ Vnde sancti patres antiqui leguntur fuisse pastores Vnde filij iacob dixerũt pharaoni grẽ~ 46 Viri pastores ouium sumus ¶ Quinta vt informarentur mystice quomõ pastores se habere debeant ad oues sibi et sue cure cõmissas~ 7 hoc ẽ qđ dicitur~ q pastores eãt in re~ eadem vigilãtes/ vbi dicit bnar~ q nunciatur pastoribus vigilantib9 et in regione manẽtib9 et nõ militibus nõ venatoribus non dormiẽtib9 nõ i ciuitate vel tumultu existẽtib9 Et bñ dicit pastoribus q sciz interioã regũt scz cogitatiões 7 desideria~ dr eq vigilãtib9 scz p sollicitudinẽ scz vigiã interiori de q i cãtic Ego dormio 7 cor meũ vigilat/ qui ad aspectũ dei lumis mẽtꝭ oculos aptos tenẽt ~ parũ eni esset gregẽ i pascua

pellere/nisi pastor vigilaret ne lupus gregē īuaderet Ite nūciatur in regione id est solitudine manentibus per curarū postpositionē. non in ciuitatibus et negotijs secularibus manentibus Psalmista Ecce elongaui fugiens et mansi in solitudine paupertatis. quoniā vidi iniquitatē et contradictionē in ciuitate. Tercia conclusio Tercia conclusio est q nūcium tale debebat fieri per angelos propter lapsū angeli reparandi. nā incarnatio non tantū valebat ad restaurationē humani lapsus/ sed eciā ad reparationē ruine angelice Unde non debebat angelus excludi. z hoc est qđ dicit Et ecce angelus dñi stetit iuxta illos. in signū reconciliationis z amicicie Uñ stabat iuxta illos non ī/nō supra Hinc est q pter incarnationē angelus apparens ioh̄i apoc. 22. non permisit se adorari sciēs humanā naturā per incarnationē filij dei exaltatā Quarta conclusio

Quarta conclusio est q tria sunt beneficia incarnationis que nobis insinuauit Primū est fidei iformatio Licet enī homo per lumen naturalis rationis posset scire quid agendū/tamē plenarie nō potest scire qđ bñ agendū in ordine ad vitā eternā. et ideo necessaria fuit lux diuine irradiationis qua mens humana illustrata cognoscat illa que in mente ordinat in salutē. et hoc est quod dicitur Et claritas dei circūfulsit illos. in signū q ortus erat sol iustitie/et nox recedebat ignorātie. unde ysaias Populus qui sedebat in tenebris z in regione umbre mortis lux orta est eis Hēdū est presūptionis ablatio/tales enim inspicientes suā perfectionē quā sibi ostendūt apparenter/ de se inopium presumere vel alios iudicāt viasse Hec est pestis mortifera fraterna charitatis/z spirituali letitia plenū ad accidiā duat Hec tamen natur q̄ sideratis defectib9 respectu ad diuinā perfectionē Unde dicitur Et timuerūt valde Quasi dicat q ipsi videntes suā insufficientiā et defectū in claritate diuine perfectionis timuerūt valde. id ē timore tumore tie se humiliantes de se nichil presumendo Terciū est diffidentie de deo nascitur. et protectione dei indignū Ecclesiastici. Secūdo De dissolutis creditus/ quoniā non credūt deo. et ideo non protegentur ab eo. Et nota q quatuor causant diffidentiam scilicet preceps magnitudo vel multitudo Jam multitudo tēptationū/frequēs usus. nimia tristicia. hāc removet unctio xpisti. et ideo angelus dixit Nolite timere Quasi diceret Nēpe fiducia habeatis de deo si merita virtutes precesserint Unde verisimile q paratus est iuuare eos qui volunt malicia deserere z bonitati adhere Proverb duodecimo Qui bonus est haurietur sibi gratiam a domino Unde augustinus. Gracia inquit dei potuit gratius cōmendari. q̄ ut ipse unicus dei filius in se incommutabiliter manens induceret hominem et spem dilectionis sue daret hominibus. z ideo parvulus natus est

dilígentiæ non timeatur ¶ Quinta cōclusio ¶ Quīta cōclusio est ¶ Cum maxime gaudēdum sit de bono cōmuni quia diuinius est particulari ~ in carnatio xpisti nobis maximū gaudium contulit/ quia per eam nō solum habemus summi boni adeptionē sed etiam omnis mali exclusionē ¶ De p̄mo Bn~ dicit ¶ Illud est verum et sūmum gaudium quod de creatore et nō de natura concipitur/ et qđ cū possederis nemo tollet a te/ cui cōparata oīs aliū de iocūditas moeror est/ oīs sanitas dolor/ et qđcūq; aliud delectare possit molestum est ¶ De 2° B~ ¶ Transisse de mœrore ad vitam/ vite gaudiū duplicat ¶ Unde dicit leo papa ¶ Fas nō ē ibi esse locum tristitie vbi natalis est vite~ et hȳ ē qđ dr ¶ Ecce eī annūtio vob gaudium triplex~ scilicet visitationis/ i natiuitate~ receptionis/ i resurrecti one~ sBlimationis/ in ascensione~ magnū scilicet~ quia replet celū et terram ¶ Letentur celi et exultet terra ~ qđ erit omni populo~ i~ ecē colligende de oīni populo~ quia natus est vobis saluator~ Bn~ ¶ Saluabit nos ab īmicis nostris~ q̄ sunt/ carnis fomes/ vanitas mūdi/ moes corporis/ violentia demonis~ hodie/ pter temporis īgruentiam~ quia licet esset natꝰ in medio noctis~ tamen claritas meridiane luis effulsit~ qui est xpistꝰ/ id est vnctus vnctione misericordie gratie hominis fragilitatem~ et dominus/ id est protectoe contra hostis īprobitatem q̄~ i bethleem ciuitate dauid addit~ ad designādum eius natiuitatem spiritualem~ vnde si fueris bethleē/ p̄ cordis cōpunctionē~ vt sint tibi lacrime tue panes die ac nocte~ et si fueris iuda/ per operis cōfessionē~ et domus dauid/ per satisfactionem~ nascetur xpistus in te q̄ē ¶ Sexta cōclusio ¶ Sexta cōclusio est qꝫ euangelista hanc ānūciationē confirmat per quatuor signa ¶ Quorū primū est humilitas~ quia inuenietis/ scilicet illum qui erat absconditus 2m̄ est simplicitas~ quia infantem id est nō fantē/ et tamē dei verbum 3m̄ paupertas~ pannis inuolutum nō sericis 4m̄ asperitas~ quia positum in presepio~ hȳ sunt signa saluatoris ¶ Sed sunt alia signa terroris xpisti venturi ad iudicium~ de quibus supra ¶ Sed eadē quatuor signa p̄ gratiam i passione xpisti mutata sunt~ qui enim in natiuitate erat infans/ in passione fuit clamās~ hic pannis inuolutus ~ ibi vestibus nudatus~ hic reclinatus in presepio~ ibi affixus patibulo~ hic inuētus/ ibi malitiose peditus ¶ Sexta p̄sideꝝ ¶ Circa sextam cōsiderationē quę est de laudis iocunditate cum dicit ~ et subito facta est cum angelo multitudo milicie celestis laudantium deū et dicentium ¶ Gloria in altissimis deo ~ et in terra pax hominibus q̄ē ~ Ubi sūt due cōclusiones ¶ Prima cōclusio ¶ P̄ma conclusio est qꝫ angeli nunciaturi misteria incarnationis nichil perdūt de actu sui p̄mii Ratio est~ quia actus premij ā gelorum est in clara dei visione et fruitione/ que ex missione angeli nō perditur cum deus vbiq; sit/ ymmo ad aliquam gloriam actualem angelorum

est mitti ~ sicut credo gabrielē firmiter fuisse summe gloriatum/ ymmo adhuc gloriari q̄ tante legationis fuit nunc⁹ vt verbum incarnaretur ~ et q̄ salutem angelorum et hominū restaurationē pararet ~ 7 ideo prupit in laudem ~ 7 vt vnig laus esset auctētica/ omēs cōsona voce cū ipso prūpebant in laudem ¶ Vñ beda in glosa ¶ Vno angelo cuā gelizāte multitudo in consonā laudem prupit ~ vt officiū suū deo ipendat ~ 7 nos instruat/ vt laudantib⁹ deum gratulemur ¶ Et hoc est qđ dicit ~ et subito facta ē id est repente ~ cū eo/ scilicet predicto āgelo ~ multitudo Glosa inter⁹ Me pua videretur vnius angeli auctoritas ~ mittitur militia celestis exercitus ¶ Vbi beda ¶ Bene angelor exercitus milicia vocat ~ qui ducē militie sequūt ~ qui ḡ malignos spūs ad nostrā tutelam/ exercitus ordinant angelor ~ laudantiū/ repetendo de beneficijs p pos se gratarum actiones ~ ¶ Secunda conclusio ¶ Secunda conclusio est q̄ hec incarnatio benedicta/ erat angelis et hoībus gloria maxima nō est ~ quia p gloria alicuius est/ cū beniuolētia demōstratur totius trinitatis ~ sed hoc ē factū hoībus et angelis ~ igitur ~ 7c ¶ Maior pz/ 7 minor probatur/ et primo de hoīb⁹ ¶ Nam p gloria hominū erat/ ne humana natura totaliter p̄deretur/ cuius ruina previsa erat/ qđ factū fuisset sine xpi incarnatioē ¶ Hoc eadā pz de angelis ~ nā p gloria angelorū erat ~ vt eā cor⁹ ruina ab eterno p̄uisa reparetur qđ fieri nō poterat ~ nisi p reparatorem illa natura humana que ꝑtēr hoc fuerat creata ad salutem deduceretur ~ 7 ideo angelus gabriel istius sacri libenter fuit minister vt dicitur in luca de isto dicit ~ ¶ Gloria dñi/ plenū est opus iuus 7c incarnatio ¶ Et bene plenū gloria domini dicitur / quia gloriam de restauratione in celo / et redemptione facta in mundo ~ et de liberatione facta in inferno habet deus per opus incarnationis ¶ Isa ~ 40 ~ et revelabitur gloria domini ~ et videbit omnis caro salutare dei ¶ Sed quomodo gloria domini est q̄ filius dei ad assumptionem nostre mortalitatis fuit assumptus q̄ pānicul⁹ nostre paupertatis fuit obuolutus ~ q̄ cauterium peccatorum in crucifixione suscepit ~ q̄ cessuit ~ q̄ fatigatus fuit ~ q̄ cōspuu ~ q̄ flagellari ~ crucifigi et mori voluit ~ Dicitur q̄ in hoc opere plus potētie/ sapiētie/ et bonitatis ~ q̄ in alijs omnibus ostendit Gloriosus enim fuit/ qui hominē assumere ~ q̄ angelum rare ~ et p homine mori ~ q̄ homines in prima immortalitate conservare et ideo dicit bernardus ¶ Deo se minorem fecit dei filius in humilitate tanto michi carior ~ Et hoc est quod dicit ~ dicentium/ scilicet voce exercitus et glozia ~ gloria in altissimis scilicet in angelis qui sunt altissimi respectu aliarum creaturarum ~ et in terra pax hominibus ~ non gloria sed pax hominibus ~ bone voluntatis deus in est eis qui bona voluntate suscipiuntur xpm̄ et cetera

¶ In secunda missa ¶ Sermo super epistolam

Sermo

In secunda missa. Sermo de epistola xvi

Apparuit benignitas et humanitas saluatoris. ad titū 2°. Ad exhibendū beneficiū benignitatis et clemētie/nō solū requiritur vt mēs cōcepta in oratiōe/benignitate retineatur. sed eāā offensis pstetur venia et eidem supplicationes admittātur dicente seneca q clementia est lenitas superioris adūsus inferiorē in penis ordinandis. ꝟ qz vt dicit iohel 2. de saluatore q benignus et misericors sit et pstabilis sup malicia/iō ab indigentibus diligentissime est inuocandus. Dñs aplus hoc aduertēs in pri ti epla/q ia spe salui facti sumus per xpi incarnationē et volēs nos ducē ad grāru actionē d. Apparuit benignitas et Circa totū in vli sūt septē exclusiones. ℣ᵃ 2° ℣ᵃ ē q nra ifirmitas ē multū ualida ad statū gre ꝛ aptādū. nā i creatiōe hoīs oñdit deus sapiaz et boitatē suā. Potētia qz corpus de terra/et aiam de nichilo fecit. sapientia ostēdit/qz ia dispatas naturas et substātias/ corpus sciz et aiam inmabili copula uit. boitatē/qz homini magna dedit et maiora promisit. Posuit enī eū i loco deliciaru. i paradiso terrestri. vt operaret et custodiret illū. vt ex agricultura disceret/q sicut terra cultori. ita ipse creatori obedire deberet. Dñs si i sua innocentia pstitisset. de illo paradiso ad meliora ascensurus fuit ad celū empyreum. Vz heu qz homo a rectitudine sua deuiauit/corpus i terrā redijt/aia vero ānaz milibus ānoz et aplius de

Xri

tenta est in lymbo et tota posteritas eius in hac exilio ē deiecta. et p ipīs natā iualida ē ad recuperādū statū ℣ᵃ 2° ℣ᵃ 2ᵃ 2ᵉ. ē q saluator cernēs tā nobilē creaturā sic destitutā ex ordinatiōe scissime trinitatis/dignus ē ipsā reformare. et ideo ad deus nollet naturā illā sic miserā relinquere aptet quā creauit. cā in infinitū dignius reparauit ad multo āplius potētia sapiētia et bonitatē suā erga nos declarauit. Potētia q dē/qz i reparatiōe nra de tra ab oi maebita qlitate originali seu actuali pueri virtute altissimi pfunda/id ē de corpe virginis glōse et de pu ssio sanguie eius purissimū corpus assūpsit cui aiam oia sciētie infudit. Sapientia/qz in ope incarnatiois pter naturalē vnionē in xpo fuerunt due mirabiles et ineffabiles vniones/diuinitas scz ad aiam et dinitas ad carnē/q ecē morte interueniēte separari nō poterāt ecē aia et corpe ab iuicē sepatis. Boitatē/qz sūm meritū nūs ad miseriā ipsa bitudo descēdit. et defectus hmōi sustinuit/ex mia/nō ex debito. Nō ē Nā xps ad hoc assūpsit nraz naturā ut in ea meretē nob vitā eternā quā nob abstulit p pcm adā. ꝟ tale meritū maxie ꝟsistit i tolerāa passionū et defectuū. qzcūqz. et hoc ē qđ dicit. q saluos fecit nos. ℣ᵉ scz q ē deus p naturā/et saluator p grāz spe future salutis. nā. 8. Spe salui fācti sumus ℣ᵃ 2° ℣ᵃ ē q hec benignitas dine mie multiplicat nob appuit. 3° qz suscepit nraz nām. qz virgo cā fem ē. ioh. 1. 2° qz expiri voluit miseriā nrām. sap. 1. Dū qdā et ego homo simul hoibus

mortalis Tertio qz in suo sanguine lauit culpam nrāz Apōc. Lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Quarto quia portauit penā nob debitam. ysa. liij. Disciplina pacis nrē sup eum Quinto qz donauit ignorātiā nrāz Mt. i°. Beati pauperes cē Hec to quia attulit nobis graciā suā diuinam Johis i°. De plenitudine eius ac cepimus omēs graciam Septimo qz p parauit nobis glām eternā Joh xiij Vado parare vobis locū. z hoc ē qđ dicit Apparuit benignitas cē. Octauo Appuit mūdo p carnē/nob p fidē. benignitas/id est larga dei mia. et humanitas id est magna eius clemētia. phil. 2°. Et habitu inētus vt hō. saluatoris nī dei. i. qui salutem nostram operatus est in medio terre/id ē in corpe v̄ginis glorioſe p incarnationem. Quarta 2°. 2ª 2°. est q nullus p̄t sibi mereri p̄ma grāz ex 2digno qz repugnat dono gracie Vñ to. x°. Si ex operibus iā non ex gracia Item radix merēdi est gracia z mercēs ē terminus alius libet boni. qui ergo non habet p̄ncipiū alicuius libet boni non potest mereri. z ideo dicit glō sup illud to. 6°. Gracia dei vita eterna Posset inquit recte dicere stipēdiū iustiae vita eterna. ꝑ maluit dicere/ gracia dei vita etna/vt intelligeremus ad vitā eternā p sua miserationē nos pduxerit/non meritis nostris scz de 2digno. z ideo ex pte nostra munus ē. ipse enī deus sua miserationē p̄fecit. p̄ illud p̄. pe. v. Deus autē oīs gracie qui nos vocauit in eternā glām suā in xpisto ihesu modicū passos/p fica et. et hoc est qđ dicit Non ex op̄ibus iustiae que fecimus nos pus. scz quia nulla bona fecerāmus. ymmo potius ānimia essemus recōaliati sumus. rō. v. ꝑ scdm suā. i. sibi propriā miām. ius enī est ppriū misereri sicut dicit gregorius. Quinto 2°. Quinta 2°. est q xpus p graciam incarnationis tulit nob remissionē culpe. donationē grē/. z aptionē ianue regni celestis. et hoc omnibus quantū ad sufficientiam. sed tantū p̄destinatis quantū ad effectum Vñ leo papa i quodā sermone dicit Dicit enī xpus nullius sine meritu repperit. sic liberandis dat venit. et hoc est verum quantum ad passionem exhibitam Vñ anī. dicit q ea que hominis sunt super humana agebat Vnde z actio xpi sī mistica/q̄uis esset actio humana. potens tamen agebat in v̄tute diuina. ideo erat potens sufficienter super omnem hōem tam naturā. z quia omnes homines sunt vnus hō i natura. i. in ē q xpi actio ad naturam se extendebat vt ad singulos se extendere poterat. Et hoc est quod dicit Per lauacrum regenerationis. i. per lotionem lacrimarum in gritione/ p quā spūaliter regeneram. Joh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua z spū scō/z renouationis/que fit per graciam spūs sancti nos renouantem a vetustate culpe. p culpam que renouatio fit effective p eū. Iz formaliter a grā. 6ª 2°. cōclusio est q qñ xpus in vtero matris affectauit mori/vel etiam oasum p̄cem suū pro p̄cibus sicut pie p set credi q ille actus suppositi vnius

alij9 nature ad xp̃m fuisset sufficiens
pro rēceptione hominis si dē9 sic or
dinasset sicut dicit bernardus q mi
nima gutta sanguinis fuisset suffi
ciens ad redimēdū hominē. sed ex q
dē9 sic nō ordinauit sed voluit xp̃m
suū pati scdz scripturas/ideo omnia
bona opa ipsius p̃sunt nobis ad re
demptionē et meritū p̃n augustij9
dicit. q alij9 modus nostre liberati
onis fuit deo possibilis. ꝑ nostre mi
serie cōuenientior nullus fuit. et hoc ē
qđ dr. quē infudit in nos habūdē. scz
ad p̃manēdū. dicit habūdē. tum pp
ter magnitudinē acceptationis ī me
diante vnione ad diuinū sup
positū. tū pp̃ter multitudinē opatio
nū et passionū que sustinuit. tū ea
pp̃ter redūdantē remissionē oim pec
catoz q pp̃ter copiā virtutū. iohēs.
2°. Effūdā de spiritu meo super om
nē carnē. p ihesū xp̃m saluatorē
nostrū. q. d. vt nostra salutem ꝯse
quamur. p ihm id ē saluationē. per
xp̃m id est vnctionem crismatis grē
spūs sci. ¶ 4ª 2ª Septima ꝯclu
sio est. q talis gracia triplicē effectū
causat in nobis. Primus est iustificati
o ipij. iohis terao Justificati gratis
p graciā. Qđ patet. Nā dē9 p pec
catū offenditur. offensa at tunc remit
tit quando animus offensi pacatur
offendenti. et iō scdm hoc peccatū ro
bis remittit quādo animus offēsi nob
pacat. q quidā pax ꝯsistit in dilectio
ne dei qua nos dilig. q qñ gracia q ē
eius effectus nob impnit. q peccā
tum tollit/ et nos vita ēna dignos
efficit. et ideo sic per graciā iustifica

mr. Et hoc est qđ dicit. vt iustificati
gratia ipsius. quia hr remissio dicit iusti
ficatio in ḡtū tollit delictū et ꝯfert
graciam iustificātē ¶ Secūdo ē ad
optatio qua mediante adoptam. ī fi
lios eterne hereditatis. Nam adop
tatio ē quam actio ad extra ꝯcludēs
in se extranei tatē naturalem/ ꝑ ꝯclu
dit intraneitatē moralem. que est q
dam amor efficāx nos filios adop
tationis per gracie inhabitationē.
et hoc ē quod dicit. ut hēdes simus/
scz in presenti per graciam adoptio
nis ¶ Tercius est q habet nos de
vita eterna certificare. quia habet ī
se rōnē acceptationis. Dō Graciam
et gloriam dabit dominus. quia effec
tus gracie acquirit filiatatē glorie.
et hoc est qđ dicit/ vite eterne. h scz
scdm spem et si nūdū scdm rem Ro
.8. heredes quidem dei/ ꝯhēdes at
xisti cē.

In 2ª missa ¶ Sermo de euāgelio

Pastores loquebantur ad ꝯuicē
cē. luce 2°. Sedm qđ dicit b.
inueniste plane sapiētiam si priores
vite peccata defleas. si huius seculi
desideria pensendas. si eternam bēa
tudinem toto desiderio conspiscas.
si tibi horum singula sapiunt pro vt
sunt. Unde pastores spiritualiter sa
pientes/ audita reuelatione angelo
rum arcta dulcedinem verbi incarna
ti vel in mente spiritualiter nati in q
omnes thesauri diuine sapientie sūt
reconditi. atte diati delectatiōe pecca
torum ac vanitate mundanorum in

ardenti animo more viri sapientis / cuius est factorum causam requirere / et futura ex presentibus coniectare et res per veritatem estimare in ipso desiderio se tuitur. et ideo in euangelio sunt tres considerationes. Prima considerat. Circa primam considerationem que est de pastorum sollicita inquisitione cum dicatur pastores. Tres sunt quinque conclusiones. Prima. Prima secunda. Prima secunda est quod exemplo pastorum monemur ut abiectes omnes carnales affectiones. in superna ciuitate / mentis nostre habemus dicentes. Secunda secunda. Secunda secunda est quod in ouili mentis nostre / locum pastoris tenet ratio. nec mirum cum rex dicat maxime cum bonum ordinata est super sensualitatem. nam sicut rex solo intuitu dissipat omne malum alioquin non esset rex sed tyrannus. sic reuera ratio dicitur pastor / cum recte est ordinata / et per gratiam illuminata. si autem pranitate corrupta est. iam non est pastor sed tyrannus. unde in pulpito rex qui sedet in solio iudicij &c. Tertia secunda. Tertia secunda quod quilibet mediante sapientia ordinis dicti pastoris. respiciendo additiones pastoris que sunt quinque. Nam pastoris est ire ante per hostium in ouile. et vt agnoscat oues suas. et quod educat eas. et quod pascit. et saluet eas. et quod congregat eas in vnum ouile. Hic quilibet dicitur pastor. Primo si ratio per hostium. Scitote quia ego sum hostium salutis per remissionem peccatorum. et vite per habundantiam spiritualium donorum ingreditur studium sancte contemplationis. et cum ipse sit veritas sic via aperit ad rectam intelligendum. et cetera dicit per exercitium bone operationis / et sic cum ipse sit iustitia viam ostendit ad bene operandum. Secundo si ratio conuertit se ad omnes cogitationes et affectiones et operationes virium interiorum et exteriorum sui / vt de omnibus se examinet vt sic cognoscat quid agitur et quomodo et intentionem agendi vt omnia recte fiant. Tertio est cum recta ratio non solum malas et bonas affectiones et cogitationes discernit sed etiam interpretatur et operatiua que interius cogitata sunt vel proposita exterius eduat / aliquando per verbum interpretatiue / aliquando per opus operatiue. Quarto vt pascat eas / vt oues a fraudulitate deficiant si pascua non habeant / vel habita non sunt eis conuenientia / eodem modo cogitationes et affectiones mentis non solum sentiendo sed etiam debiles sunt / nisi sibi conuenientibus pascuis nutriantur. quando enim ratio non recte ordinata ad libitum querit pascua ouium suis tunc deficiunt / non enim sinit ratio libi querenda pascua nisi in sacra scriptura. dicitur enim ingredi et egredi et pascua inuenire. Ingreditur vt o ad profunda sacre scripture vt pascat perfectos. egreditur ad pascua vt nioza vt pascat infirmos. Quinto est vt recta ratio non abhorret mortificari vt saluet et viuificet. tunc enim viuificatur cum fide per caritatem operante informatur. Ipsa enim fides rationem erigit ad priora vita in qua rationibus naturalibus tantum credebat. Unde bene dicitur quod natura reputat impossibile deo fact possibile / hanc vitam rationis fides mortificat cum iam non credat ratio nibus naturalibus si immutatum veritate. Sexto cum ratio cogitationes affectiones congregat in vnum. Nam quidam

occupãtur área ꝛc̃ tẽpales cũ sint multe et infinite dispergũtur. ꝫ con gregãtur cũ ad querendũ bonũ eter nũ qđ est vnũ / penit9 retrahũtur

2ta 2° ¶ Quarta 2° est q̃ ñ ratio recta ꝓposito ꝓfectionis ad spũalem cœptũ inflamaẽ / tũc nõ stati de suo ꝓsilio ꝓperare debet ad opus / ꝫ cũ il lis qui in talib9 sunt expti / deliberare debet vtrũ que inspirata sunt liceant ⁊ expediant ⁊ ꝓsona sint scõz dictꝫ. et sic ad op9 festinaẽ / vel statim se ab soluere. qz ꝑiculosum est tales inspi rationes in mẽte cõpere. et ad effec tum boni operis nõ ꝓperare Ratio hu ius ꝑt esse Nam electio sequitur iu dicium rationis de reb9 agendis in quibus multa incertitudo inuenitur. in reb9 autem incertis nõ est iudiciũ ꝓferendum / absꝫ inquisitione ꝑcedẽ te. ⁊ ideo necessaria est inquisitio ante electionis aũ iudiciũ de eligẽdis. et hec i quisitio dicatur ꝓsiliũ Vñ in 3° ethi dicatur. q̃ electio est appetitus pcõsilii ati Vñ ꝓsiliũ ꝓprie ipportat collatio nem inter plures habitam. vñ dicẽ ꝓsiliũ quasi ꝓsidium. eo q̃ multi ꝓse dent ad simul ꝓferẽdũ. nã in cõtingẽ tibus particularibus ad hoc q̃ aliqđ certũ inueniatur / plures circũstantie occurrãt / que ab vno nõ facile inueni untur ꝫ a plurib9 certi9 ꝑpiuntur. dũ q̃ vn9 nõ ꝓsiderat alteri occurrit. ꝓpter hoc ꝓsultatio fieri debet de fu turis euẽtibus. quibus cognitis diri gitur quis ad aliqđ faciẽdũ vel fugi endum. ⁊ hoc est qđ dicit Pastores loquebantur ad inuicẽ / scz cõsulendo quid agendũ sit de reuelatꝫ Vbi glã ibidẽ Talis collatio passeribus ꝓgru ebat. Cũ habeant oues custodire / de partu earum ⁊ agnoꝝ necessitate debent nõ imento ꝓferre. quia xp̃m agnũ mãsuetissimũ audiunt de oue innocentissima natũ eẽ ¶ Quinta 2°

¶ Quinta 2° est q̃ ad talem ꝓfectio nem ꝑ tria ꝑuenitur P̃mũ est spũa lis transit9 ab hoc mũdo. nam dilec tio dei nullũ scim̃ scũ potest cõpati q̃ si sit. iam essat Vñ aug9 Erras q̃ scũ aliquid amat. nõ enim potest a nima simꝫ terrenis affici ⁊ celestib9. et ideo ad habendã ꝓfectam dei ami cã̃am / oportet mundo et terrenis ĩ imicari et abrenunciare Jaco. 1. Qui voluerit esse amicus huius scauli / ini micus dei constituitur. Vnde sequi tur Transeamus vsq̃ bethleem / scꝫ licet relinquendo mundi vanitatem e undo ad sacre doctrine eruditionem. Vnde dicitur / vsq̃ bethleem. quod interpretatur domus panis. et sig nat sacram doctrinam. qua spiritualiter in eis refitiuntur Vnde non in so lo pane viuit homo ꝛc̃ Hyt. 9. Ver bum quod procedit de ore dei est con solatio que ꝑuenit ex ꝛbo cõsolato predicationis quo anima refitiatur ⁊ contra duricias laboꝝ ⁊ obscuri promissionibus eterne beatitudinis quas in eis inuenit recreatur Secun dum spiritualis cognitionis reformatio Mã ratio nostra lippa facta ẽ ⁊ ĩ tellect9 obscurat9 ꝑ pcm q̃ nõ pos sumus ꝑ nos veritatem cognoscere ideo xpist9 incarnat9 ẽ vt omnia q̃ ad salutẽ nrãm sũt necessaria nob ꝛo ⁊ ex° demõstraret. hãc incarnationẽ

etiã tenari informationẽ respiciẽtes oculo mẽtis illuminabũtur. Vñ sequitur. et videam9 hoc Verbum/scz oculo mẽtis. verbũ/scz patris. qđ factũ ẽ/ scz caro. ut per illud illuminemur. qđ dñs/id est tota trinitas. fecit/supple incarnari. et oñdit nobis. glosa/ vt qđ in deitate videri nõ poterat sit nobis ostensum in carne ¶ Et ẽ prompta executio mãdatoz dei. nã mozta ẽ in psalo. qz mozosa caro est meritoria nobis et deo acepta. qz excludit displicentiã sufficiẽtẽ de pcis ꝓpter vehemẽtiã doloꝝ in extremis. eãdã qz sit timoze seruili pene et caro timore filiali grate. qz sedz aug9 Vtales plus timent iudicẽ qꝫ diligant. et iõ festinãdũ est mozte pastoꝝ. Vñ d. et venerũt festinãtes. glosa/ id ẽ vi desiderio Vzouer. xxii. Vidisti hoiez veloꝝem in opib9 scz/ozã regib9 stabit ¶ 2a ꝑsideratio ¶ Circa 2am cõsiderationẽ que est de certitudine in inuentiõe cum dicitur. et inuenerũt mariam et Vbi sunt quatuoꝝ ꝓclusiões ¶ Pma ꝓclu. ¶ Pma ꝓ. ẽ qꝫ xpũs nasci voluit ex Vgine maria ꝓpter q̃ tuoꝝ. Pmo ꝓpter mittẽtis pzis dignitatẽ conseruãdam. nã cum xpũs sit verus et naturalis dei filiꝰ nõ fuit cõueniens ut aliũ pzem haberet qꝫ deum ne dei paternitas trãsferret ad alium Secundo ꝓpter ꝓpzietatẽ ipsius filij qui mittitur. qui quidẽ est Vbũ dei. verbũ absqꝫ omni oztiõe oztis capitur/ q̃nymo conceptio ꝑ fecti verbi oztionẽ nõ patitur. qz igitur caro sic fuit a verbo dei assũpta vt esset caro verbi dei. et cõueniens fuit qꝫ eãdã ipsa sine oztione mis tris capere ¶ 2o ꝓpter dignitatẽ humanã xpi in q̃ locũ pcm non debuit hũãg quẽ pcm mũdi tollebatur. Iohis. Ecce agn9 dei qui ¶ Non poterat ipsa qꝫ in natura iã oztupta ex cõcubitu caro nasceretur sine infectione originalis peccati Vñ aug9 Voluit nup tialis cõcubitus in matrimonio ma rie et ioseph nõ fuit. qz in carne pec fieri nõ poterat sine vlla carnis cõcu piscẽa q̃ accidit ex pcõ/ sine q̃ gigni voluit q̃ futur9 eãt sine pcõ. ꝑ ipz finẽ incarnatiois xpi. q̃ ad dñi vt hoies renascerẽt in filios dei. volũte carnis/ nec ex volũte viri/ sed deo nati sũt. aug9 dei ex Vapparet debuit in ipã gꝫptiõe xpi Vñ aug9 d. Oportebat caput nrm insigni miraculo fieri oztp9 nasci de Vgine. ut significaret a membza de Vgine eãdã ꝓ spm nasci tuã Vñ d. et inuenerũt mariã et ioseph et infãtẽ positũ i psepio Inuenerũt inquã qz ois q̃ qzit inuenit ipsũ. iuxta mariã dignitatẽ ꝑ Vtutẽ Vgis tis. et ioseph. nã maxime ꝓtat amoꝝ matre et ioseph augmẽta. q̃ q̃ inuenire ihm q̃zat ipsũ i amaritudine pnie et i pfectũ Vtutũ. et inuenit ipsũ infantẽ positũ i psepio. i signũ qꝫ se nũc factꝰ ẽ ab9 hoim. cũ pus sit esse ab9 ãgeloꝝ Vel dic aliter. Trãseũtes siqdẽ de mũdana ad scitatẽ eãe in q̃ ẽ spũal refe q̃ sigẽ ꝑ bethleẽ. inuenerũt mo eãie pulchzitudinẽ et ꝑ spõsũ ioseph. i. cetũ scoꝝ mgroꝝ et dei hu aduẽtũ scripturẽ paginis instrui q̃ ꝑsepio reclinatũ ¶ Decũda ꝓclo

Secunda q° est q̄ quatuor demõ strant spũalem natiuitatẽ in aĩa de uota. Primũ ẽ infusio luminis spũa lis. qđ intelligitur p mariã/ que eã enim luminis est vt res pulchra q̄ to plus illuminat. tanto plꝰ decora tur. ⁊ res turpis cõuersa. Nã ãi pec cata de sui natura sint turpissima. q̄ to plꝰ notãa aĩe clarificatur. tanto plus turpitudo pcedum pãpitur. Et vlterius natura lucis est. vt illa que in tenebris apparent pulchra/ faciat apparere turpia. Hic lux spũalis qua ãima illustratur facit peccata abho minari. que in tenebris passionũ ap parebant pulchra. Vñ sic vita marie facit vitam cõem turpem. ⁊ est vtilis spũaliũ augmẽtatio. vñ ioseph aug⁹ interp̄tatur. hoc ei fit p gratie assis tentiã que habz aĩam fecundare. nam sicut terra est sterilis nisi irrigetur a qua. ita nostra est sterilis nisi rozet graciã. Quicquid enim agit anima sine gracia totũ est infructuosũ ad vi tam eternã. qñ autẽ habet graciã ita est fecũda. q̄ singula eius opera me ritoria/ sũt digna vita eterna. ⁊ hẽ puritas innocentie. ⁊ incorruptionis. talis enim meretur sollicitã curam ã gelorum. Magna est enim angelo rum cura et cura innocentes diligen tia. quia per ipsos restauranda est co rum ruina. Vnde licet cura omẽs an geli habent cõmissũ officium. tamen cura innocẽtes habent strictũ precep tum. Dãs Angelis suis mãdauit de te. ne forte offẽdas. ad lapidem/ est nũ q̄ de vt pedẽ

ope facere contra xp̄i voluntatẽ. qđ pertinet ad innocentes. qz innocẽtia ẽ puritas animi. oẽm inũrie illatio nem abhorrens/ nec solũ abhorret a lio inferre iniuriã. sed fugit etiã in a lio. igitur multo fortiꝰ in seipso oẽm culpam. ⁊ aug⁹. vñ infans dicit̃ in nocens simplicitas vel simplex inno cẽtia nemini nocens. ⁊ est asperi tas vite. que grauat̃ sensualitati ip sam subiãcendo rationi. qz p sensuali tatem impeditur meritũ. ⁊ homo ei am p eam sequitur delectatiões ꝛo pales. sed p talem asperitatẽ hõ in vita spũali promouet̃. qz maxima p eam sensualitas restringitur. Vñ dicitur. positum in presepio. nõ in re clinatorio aureo/ sicut saloñ. sed in p sepio asperitatis. Vñ dicitur. videm tes hec/ scz p̄dicta signa xp̄i incarna tionis. cognouerunt. cognitiõe intel lectuali. de vbo/ in mente spũaliter nato vel incarnato. qđ dictũ erat illi ab ãgelo. Glõ. Vidẽ° carnẽ exteri9. cognouerũt p fidẽ ineĩ9/ de vbo. i. de filio dei esse dei. qđ deũ erat illi de puero hỹ. ⁊ sic p cogĩtiõez humanitat̃. puenerũt ad cogĩtiõez deitat̃. ⁊ a° q° ⁊ a° q° ẽ q̄ aliq̄ curiose naturali rõe inuestigãtes opa dei vel fidei putãt i possibilia/ eiꝰ potẽ⁹. vñ q̄z ignorãs. Tales ei no'unt credẽ nisi viderãt mirabilia. qbꝰ visis credunt/ deponẽs inuestigationẽ naturalẽ/ cui q̄dꝰ tñ admiratores reuerẽtes. ⁊ nõ dubietes. cãta nichilominꝰ ex hỹ qz icõsueta ⁊ rara ⁊ sup humana facultatẽ. Et p̄t etiã cẽ rõ tal. nã q̄dã scũ qz trãscẽdẽtiũ rerũ notiã meõziã venerit. totiẽs renouat̃ in mẽte miraculũ

Cū igitur opa xpisti tam incarnationis q passionis sint transcēdēa nostrā facultatē et ostēdentia diuinā bonitatē ꝛ poaq vertebāt eos in admirationē Vñ dicatur ꝛ et ōnes qui audiebant mirati sūt ꝛ glosa bede ꝛ sez de misterio incarnationis ꝛ et de hijs q dicta erant a pastoribq ꝛc id ē de tanta attestatiōe pastorū Vñ abrosiq Nō cōtēnēda putes quasi vilia/ verba pastorū ꝛ a pastoribq enī maria fidē collegit/ et populq dei ad dei laudationē congregat Quarta ꝙclu ꝙta conn est q homo de talibq opibq miraculosis a deo factis/ debet esse gratus ꝛ talia enī specialiōes habēt ꝙditiōes admirationis ꝛ diuine collaudationis/ ꝛ sunt tres ꝙditiones Prima est quia transcendūt naturam ꝛ quia ex nullo operatur et absq conatu ꝛ sola voluntate Vnde aug xi° ꝛ confessionū Verbo tibi eterno dias ōnia que dicet sit quicqd dias ꝛ nec aliē q dicēdo facias Secūdū est quia transcendūt artē ꝛ ars enī imitatur naturā ꝛ a q enī natura simpliciē defiat nō potest ars operari ꝛ sicut q fiat regressus de priuatione ad habitum ꝛ sed quia cū xps sit ars patris q oēs naturas ꝙdidit ꝛ eadem arte naturas reformat et pfectius q prius fuerāt create Tertiū ꝓpter cōsuetudinē ꝛ cōsuetudo enī est quasi ex natura que ex lōgitudine temporis acquiriē/ ꝛ confirmatur ita vt quasi natura videat ꝛ sed lex dina remouet cōsuetudinē cū illabiē mēti vt viaq9 p legē dei subito a vicijs cōuertatur ad vtutes vt patz de paulo et hj ē magq miraculum/ hmōi cōsuetudinē malā tollē Hijs ci ꝙsideratis

tis ꝙsurgit mens humana in ām tionē ꝛ ad grāz actionem et ad dī noīs laudaoez Vñ dz ꝛ maria āt ꝛ pus tacēdi ꝛ tēpq lodi discutiēo cō fōz possibilē in dina potētia āmi tiōe ꝛ ꝙcua oia vba hj ꝛc Glō Optima discipula maria/ q audita ꝙcu bat/ ꝛ ꝙcuā i corde suo frequēter rumi nabat ꝛ et vsi sē pastoēs/ a gēplo creatorq ad curā sui gregq p exactiōis ꝛ glificātes ꝛ laudātes deū de cte ꝛ opc ꝛ i oib q audi ꝛ ab ag ꝛ viderāt ꝓpis oaiq ꝛ sicut dictū ē ad illos ab āgelo ꝛc In die ntiōis suē

In principio erat verbū ioh Diligenter circa materiā nat xpi triplex nobis occurrit na uitas Prima q nascitē eternalis a patre ꝛ ecci ꝛ o Ego ex ore altissimi pdij ꝛa ē q nascitē ex palie ex vgine ꝛ yf ꝛ Circe vigo concipiet ꝛa ē q nascitē spualiē p gram deuota mētē Prima ē a nob desiderata ꝛ qz ex ei9 visioē beati eim9 ꝛc lebzādi ꝛ qz p illā fuim9 visitati a deo ꝛc ꝛa ē a nob officiose ꝓsequēda ꝛ qz i nob nascitē ꝛ qz vtraq ē in ꝓfectū nullq itellectq creatq ex puris naturalib9 ꝓt ꝙtigē ad cognoscēdū hāc trinitatū sacrm ꝛ ió dr leo pp q no solū ad dinā ꝛ ecq ad hūanā generatiōez ꝓtinz illd ꝓphiaī sez Genitus oēz ei9 q̄s enarrabit Johis ig ꝛ cōsequenter loq de vtuꝛ ntitatq emanatiōne ꝓfūdissia et vires hūane mētē qd exactē ꝓfert ꝛ q vt ait ꝛsoq9 tota hec maiestatq igenia transcendēs illuc adhuc em mentis direxit quo vix angelica

aliquas rationes Prima est qz verbū
sue ars manet i artifice quis faciens
prædit in opere Secunda ē nā diuinum
tum appetium est uesse et itimū esse
Tercia est qa sit ē in prīnā° natus
a patre q nichiloiꝰ sēp nascit 4ta
quia ratio/rōnis ē accipere respās i
suis prīncipijs Quinta est quia vbm
ipsū exemplar rerū creatarū nō ē qd
extra ad qd deus respiat sicut apd nos
Sexta quia ly a notat causā effi
entem vel cause appetentē . ly in sa
pit naturā cause finalis . Deus autē
quis sit rerū oīum creatarū tam cā
effectiua q finalis/magis tamē veri
us per pus et appe est causa finalis .
tum quia finis ē causa prima in cau
sando . tum quia efficiens non agit
nisi per intentionē finis/et motū a fi
ne/ et appē finē . et sic p consequēs est
mouens motum et 2m i causādo qd
deo appe non conuenit . dicit ergo i pn
cipio Vbi arca emanationem q° oc
currunt Primo vnitas i essēcia qz i
principio ē Vbum Vnde augustinus
Pater ē pncipiū nō de pncipio . filius
aūt pncipiū ē de pncipio/ in pncipio
igit² ē vbū id est i patre idē existēs
cum eo essēcialit . ioh 10 . Ego et pa
ter vnū sumus Secundo alietas in
psona . quia verbū est apud deū 3°
eqlitas i maiestate qz deus ē verbū
Vñ anselmus . Deus ē q magis cogita
ri nō pt/igit ē vbū i maiestate ē eqle
pri q^to eternitas i etate . qz filius
pri ē eternus . hꝫ inqt erat i pn° apd de
ū . Pr enī ē eternus . si igit filius ei nō es
set eternus . tūc nō esset i pn° apd pr ēt
Vita vbox exposition ē i qpatione

creatura attingere potest Jō enī aqle
qpatur . qz oculo intellectus eterni sol
claritatem inaccessibilē acuas q̄ certe
ri euangeliste intuet . vtz in euā° d .
In principio erat Vbi sunt alia q̄ sidē
tanda Primū principale Circa p
mū vbi agitur de eterna emanatione
ū diatur . in pn° erat Vbi occurrūt sex
qclusiones Prima qclusio Prima
q° est q in diuinis ē emanatio q ge
neratio psonalis filij a patre In quo
distinguitur nouū testamētum a ve
teri/in quo nō fit aperta mentio de e
manatione personarum . nouum aūt
loquitur de filio siue q̄tum ad diui
nitatē siue quantum ad humanitatē
In quātum ad diuinitatem pti̇nz in
hijs vbis q̄tuc tanguntur Primū ē
q est patri qsubstantiale cū diatur eē
in patre In principio est vbū . oē ei
qd ē in pncipio . pri qsbale ē . 2m q
inter ipsos est distinctio psonalis cū
diatur Verbū est apud deū . 3m ē ip
sorum in essentia q in natura verissimā
vnitas que nec partes rationis nec
diffinitionis scz genus et differentiam admit
tit . qd notatur cū diat / deus erat vbū
. i . ratio/rationis enim non est ratio
Quartū ē filij a patre eternitas .
verbū hoc est in pncipio apud deū
Patz ff in hijs emana° personale vb
bi a patre Nota q ly in est dei et
diuinorū oīm in quātum diuina sūt
in esse et itimū esse Vnde augustinus
Antius erat et ego sorsum . patet eciam
in potencijs anime . q quāto diuini
ores sūt tanto itimiores
Sciendum notabile ē q pcipue d²
in principio q̄ a principio . et hoc appē

ad pzem-pt eaã exponi in gpatioẽ
ad creaturã quã fecit in pnã°-igit ẽ
q̃dzuplex pmitas p̃a ẽ existẽ°-qz i
pn°erat v̈bũ-2ª ẽ socia' assistẽ°-qz
v̈bũ ẽ apud deũ-3ª ẽ simplicitas es
sencie-qz de9 erat v̈bũ-4° luadc cui
dentie-qz hꝫ ẽ in pn°apud deũ Nota
eaã q hic mcaliter dcemur q pn'z
ois creature intẽtionis et actois de
bet ẽe de9-qz in pn°erat de9 et de9 e
rat verbũ Itẽ eaã vis scire de oi actio
ne tua interioi z exterioi vtũ sit di
na vel nõ/z vtũ de9 ipsã opeꝫ in te
z p ipsũ sit facta-vide si finis intẽtio
nis tue ẽ de9-q si sic-actio tua ẽ diui
na qz pn'z finis idẽ ẽ de9 Adhuc dcie
mur q op9 nostũ debet ẽe rõna'e z
scdm dictamen et ordinem ratiois
prudentie op9-io ait/si pn°eat ver
bũ qd ẽ rõ-ro-12-Rõnabile obseqũ
tm Et dyo9 de dinis noib9 dr q
bonũ hois est p'z rõnẽ esse-malũ at
qd ẽ pter rõnẽ-z 1°mer'd' q hoim
gen9 arte z rõne viuit-z hoc ẽ qd i
psalmo d' Multi dicũt qs ondit nob
bona-et rndeꝫ Signatũ ẽ sup nos
lumẽ zt N-d-Ratio q nob de vultu
dei impmit ipsa ẽ q ostendit nob bo
na Bonũ ei illud qd p'z rõnẽ fit rec
te et bñ fit z bonũ ẽ et de vultu dei p
cedit-p'z i° psalmi De vultu tuo iudi
cium meũ pdeat Et aug9 de libro ar
bitrio dcet q ois lex hoipso iusta ẽ
et bona quia de vultu dei procedit-ma
la vero et iniusta/ si abinde non pro
cedit 2ª q° Deinda pclu° ẽ q qz
omnis effectus verius esse habet et
nobilio i sola causa p̃a-qz i ila hꝫ eẽ
absolute et simpliciter-io licet pluꝛes

sint cause/tn a nulla aliaꝛ causaũ ef
fect9 hꝫ esse nisi a solo deo Vñ aug9
p̃mo gf-loquẽs deo ait Nulla dcia
trahit aliũde qua esse z viuere habeant
nos-pter q̃ q tu facis nos dice-q
sume esse z sume viuere eo q tu
quia vnũqd q agit sibi simile nec q
q̃ agit vltra suam speciẽ Omne aũ
tra deũ est ens hoc vel hoc-nõ aũ
ens/aut absolute esse-hꝫ hº ẽ solius q
cause q deo est-relinquit igit q licet
a causis alijs secũdis res alie pduca
tur siue fiãt-oia tamen et singula si
ue a natura siue ab arte pducta imme
diate ab ipso deo solo hñt ẽe suũ q
sũt-vt sit ordo talis littere sit-oia q
ipsũ facta sũt Sequitur q omnẽ ord
onem et in omnib9 siue in natura si
ue in arte in essendo et cognoscendo p
cedit necio generatio filij ita q ipsa
omnia sunt facta Vnde aug9 libro
conf-dicit Verbo eterno dicis q
cũq dicis-et sic qd dicꝫ nec aliter q
verbo facis-roma-xi-Ex ipso et per
ipsum Tercia conclusio Ter
cia conclusio est q ly omnia qua
distribuit pro entibus-peccata vero
et vniuersaliter mala/nõ sũt entia vñ nõ
sũt facta p ipsũ hꝫ sine ipso Vñ d'-si
ne ipso factũ ẽ nichil/id ẽ pcm Vñ
aug9 Mala ei nõ sũt facta-qz nõ sũ
effect9/hꝫ defect9 aliqui9 ẽ Vnde ver
bum licet cõiter sit pductiũ in facien-
qz nulli actui deest-nec tn ex hoc sequi
tur q deo sit causa peccati-quia licet
peccatũ q ad sbam actꝰ sit a deo
tamen quo ad deformitatẽ vel aliud
p'z aug9 Peccatũ nichil est et hoc
cũ peccãt nichil fiunt-peccatũ igitur

inquantū est nichil sit sine eo qz oē factū a quocūqꝫ sine eo est nichil/cē aūt oē et oīm a deo ē solo Anselꝰ de cepū ꝟginali arguit ꝯ d. Si pec catū ē nichil cū de nichilo nemo de beat punirī ꝗre igit deꝰ punit hoiez ꝓ pēo Respondeo licet peccatum ni chil sit nisi carētia iustiae. deꝰ tñ pu nit pēores nō pro nichilo sed propter aliquid. quia debitum honorem sibi quem sponte reddere noluerūt ab inuitis exigit. et ne deordinatum sit aliquid i regno dei/eos separat a iustis et in ordine competenti disponit Hec ille Pro exigentia igitur debiti honoris ꝛ ꝑseruatiōe recti ordinis deꝰ iuste punit peccatores Ite sñ ip so fem ē nichil/igit furtū et alie ma le actiones sūt a deo Dicendū. cū pēm sit voluntarius defectꝰ/a sūma essencia ꝑꝰ aug fit ꝓuatio Nota tñ q illud sine q factū est nichil. aliē pt expo ni scz q nichil factū ē a deo sñ rōne sapientia ꝛ intellectu Pēa Omīa in sapientia creasti. vel/sine ipso factū ē nichil. qz rōnes rerum in deo eterne sunt / et esse omnium que in rebus facta sunt. Nichil enī fit visibiliter a sensibiliter qđ non de interiozi in uisibili atq intellectuali aula sūmi ī paratoz is aut iubeatur aut permitta tur. vt ait aug ꝫ. de trinitate c° 9to

Quarta conclusio Quarta cō clusio est q quia omnis creatura in verbo eterno habet esse virtualiter vt quasi necessitate subiectā. iō ecc dr ī eo viuē Dñ aug 9° de trinitate di cit. in hijs/quidem que ꝓ ipsum fac ta sunt. creꝓ qđ vita nō ē/ꝓ ipsū nō

fieret nisi i illo ātemꝫ fieret/ vita esset Ratio huiꝰ est. nā viuens dicit siue viuū esse/ qđ ex seipso vel a prīcipio intra ꝛ in ipso mouet/qđ aūt nō mo uet nisi ab aliquo extra/viuū nō ē. nec esse dicit Ex q patet q ꝑpe nō vi uit omē qđ effs ante se est et supra se sine fine/extra se vel aliud a se. tale aūt ē oē creatū solꝰ deꝰ vtpote finis vltimꝰ ꝛ mouēs ꝑmū viuit ꝛ vita ē Dñ dicit. qđ factū ē i ipo vita erat Dñ augustinꝰ sup gen. qđ factū est in ipo creatoze vita erat/ ꝛ ipa vita vtiq creatrix essēcia Hijs vij sunt ꝗtuoꝛ veritates Pma ē q oīa dicit i deo ee ab eēno ꝛ ita res añq esset in sua natura/erant in sciēcia diuina nec aliē nouit deꝰ res factas q cog nosceret eas futuras ꝛ ideo omnia dicuntur esse in ipso vita Secūda est q tam preterita q ꝑsentia q futura dicit deo ꝑsentia qz deo nichil ꝑte rit vel futurum est / sed omnia sunt ei presentia ꝛ hoc quia quadam ineffabili cognitione suę sapientie in eo sunt Teꝛcium est q licet omnia dicā tur deo presentia que sunt i eius cog nitione et scientia. et scientia dei sit idem q essentia eius/non tamē om nia dicuntur esse in diuina essētia ne intelligantur esse eiusdem essētie cū deo Quarta est q non omne qđ est ex deo ē de ipso. quia celum est ex ipso sed non de ipso quia non est de na tura sed omē quod de ipso est/ est ex ipso et non econuerso Unde filius est ex patre. quod ergo factum ē in ipo vita eat. quia sicut archa q est i mēte artifics est vita i eo ꝑticulariē

qz a gens cognitiuū p tiualare. sic oē qđ est factū/est ī deo vita Vñ aug⁹ 6. de trinitate Verbū est ars pīs/ plena oīm rationū viuētiū ¶ Nota moraliter q sicut op⁹ virtutis semp est et fit in vtute (nemo enī extra iustiā iuste opatur) sic opus diuinū z bonū/null⁹ opatur. nisi in deo Vnde ioh. 15. dicitur Sicut palmes nō po test facere fructū nisi mānserit in vite. sic nec vos zc Si vis ergo scire si o pus tuū sit op⁹ vtutis z diuinū. vi de si factū sit in deo Tūc in deo factū est/si sis in caritate Joh. 1. Qui ma net in caritate in deo manet 2° vis scire si op⁹ tuū sit in deo. vide si opus tuū sit viuū. nam dicitur/qđ factū ē in ipso vita erat Viuū aūt opus est qđ extra deū et p̄ter deū non habet mo⁹ nec finē 3° vis scire si op⁹ tuū sit ī deo. vide si op⁹ tuū sit vita tua. Ecci. 9°. Pro iustiā agoniza are p aīa tua. et uſq ad mortē certa p iusti tiā Phil. 1°. michi viuere xp̄us est. Volo dicē si vis iuste agē z bñ viuē Si sit tibi q̄si vita tua. i. sit tibi cari⁹ z dula⁹ q̄ vita tua. scdz illud. vſq ad mortem certa p iustiā. q si sic op⁹ est in deo diuinū z iustum ꝑ hoc ex ponitur illud/tollite iugum meū su per vos. iugum dei sup se tollit. qui mādatū dei plus diligit q̄ seipsū. ꝑ illud. abneget semetipm. Hinc ē q sancti martires potiꝰ elegerūt vitam suam relinquere amore dei q̄ iustiā Vñ dicit. qđ factū ē in ipso/id ē om nis virtualis p̄fectio quā nobis ī vi ta sua exemplificauit. vita erat. du cens nos in vitā eternā ꝑter imi ta tionem. q aūt sequit. vita erat lux hoim. moraliter vult dicere. q talis vita edificat z illuminat primū p̄ q̄ verba Vñ q⁹ z. Videāt opa ve tra bona zc Vñ iheroꝰ. Plus intel ligitur q oculis videtur q̄ auribus apitur ¶ 4ta 2° ¶ Quinta 2° est q deꝰ dicitur lux scdm diuinā z huma nā naturam essencialiter et ꝑticu lustrans/nō tantū interius p inspira tionem. ꝛ exā exterius in doctrina i factis z cōuersatione Joh. 1. Deus lux est z tenebre in eo nō sūt ulle/quia deus ex se oēm rōnem tenebrarum z ideo dicitur/lux vera/quia ignorancie Vñ glosa ibidē dicit Deus lux est. q igitur vult habere sciam veritatem ꝯ pellat tenebras peccatorum. q3 tene bre cū luce sciam habere nō possūt Vñ dicit. Lux in tenebris lucet Lux deus est/z omne qđ diuinū est z per fectum. tenebre omē quod creatum est Lux ergo/id est p̄fectio diuina lu cet in tenebris/sed tenebre eam non cōprehenderunt / vt sit ꝓprie illu minantia actiue heredis actiones. que est creatio gubernaco Vel sic Lux in tenebris lucet / id est in creaturis que habēt aliquam oppacitatem Vn de dp̄onit. Impossibile est nobis ali ter lucere diuinum radium/nisi tene tate velaminū circūuelatum Sicut nim ignis in spera sua non lucet. sed scdm doctores lucet in materia alie na puta in terre carbone Pt sic lux in tenebris lucet. q3 sicut malū sem per in bono nec videtur/ nec cogno scitur/nec lucet nisi ī spē boni. sic q falsū est nō cognoscit/nisi in veritate.

lux in tenebris lucet ⁊ tenebre eā nō
cōprehenderūt Nichil ei ē purū malū
nec pux falsū. nulla ei sīa doctrina ē
nō aliq̄ vā intermissa. Hodie beda
adhuc aūt moralit lux ī tenebris lu
cet. qz vt lucz et apparet ī diuersis
et oppositis. 1e cor. 12. Virtus ī infir
mitate pficit Dñe Ignē me examinas
ti Gregorius Qualis vnusq̄sq; apud
se latrat illata cōmelia probat Et
vt idem ait Quāto ei quisq; nob ad
usq. tāto maior ī nobis vt appa
ret Paae. s. ⁊ amor dei sunt dimes
tia nostri Dñe Cibabis nos pane la
crimarum Boni enī viri ābant et p
bant et delectātur in adūsis q̄ p la
mas designāt Vñ mt. 4o Beati qui
persecutionē patiūt non dicit patiētur
aūt passi sūt Patientia enī lucet dū
actu quis patit Vnde aug9 Cautior
fuit iob ī dolozibus q̄m adam ī nemo
nbs. ille viat9 ē ī delicijs. iste viat ī
penis Vnde dicitur. lux in tenebris
lucet Quasi dicat q̄ deus ipse cōsola
tur et illucet hijs qui sustinēt adūsa
Dñe Juxta est dominus hijs qui tri
bulato sunt corde. et tenebre eam nō
cōprehenderunt. quia non sunt con
digne cōparande ei enumerāt supā dignū
et punit atra condignum Hexta
conclusio Hexta conclusio est q̄
licet diuina veritas per se nō indige
at cōfirmatione facta per testimoni
um quia in se firmissima est. tamen
propter dubium intellectus increati
indiguit testimonio confirmante.
Nam verbum erat absconditum et
per voem manifestandum Vnde
augustinus Quia filius sic erat hō

vt lateret ī illo deus/missus est mag
n9 homo per cui9 testimoniū inueni
tur plusq̄ homo Iste homo miss9 a
deo erat iohes. qz ipse erat illustrat9
diuina illuminatiōe/ob quā causam
posset cāā credi a iudeis messyas. i
deo cāā bene dicitur lux Vbi/⁊ lucet
na ardēs/de q̄ ex. poīt Nā si ī mō
te irradiato/cognscit q̄ sol sit oriē. sic
iohes vt angelus pius irradiat9 / lu
exepit vt oculi nrīs nūciaret hō cāā
esse potest. quia de deo nemo gueni
enter dare potest testimoniū nisi fue
rit de9 ānillo p gracāā. iohes ergo in
q̄ ē grā testio. phibz de xpō deo. vñ
augustinus dicit q̄ iohānes de xristo
qui ē de9 nō posset ferre testimoniū/
nisi essz missus a deo. ⁊ h̄ ē qđ dicit/
fuit hō miss9 a deo. vñ crisostom9 Cū
audis quoniā a deo miss9 nichil de re
liquo humanum esse existima corū
q̄ dicūtur ab illo/nō enī q̄ eius erāt
dixit/sed que mittentis. cui nomē e
rat iohānes. nō ab homiē ipositū sz
a deo dr glō. ⁊ ab ānglo nūciatū. hz
vt ī testio. Hic signāt dic ī testio.
nā act. 9. d2. huic. i. xpō. oēs aplī
testio. phibent. io ait. hic venit in
testio. nō od testimoniū. quia alij

ꝑhete quasi a remoto testificati sūt
ꝙ iohes ex ꝑ quo demōstrauit sic
vox ad verbum. de lumine/id est de
ꝓpo incarnato. Differt ei lux z lumē
Lux ei est vt forma luiosi siue quedy
res in se absoluta. Lumē vero dicitur
influentia recepta in ꝓspicuo. Vñ ꝓ
appropriationē filiy dei scdm suā di
uinitatē dicitur lux. in quantū vero
incarnaty/dicitur lumē. vtrūq; tn ꝙ
uenit filio incarnato. Vnde crisos.
Quia ipse inhabitat lucem inaccessi
bilem. ideo carnē induit. et vni ꝙser
uorum ꝙ sit testimoniū. qz ia ne qa
daba tur ad hoim salutem nō ad suā
dignitatē. z ꝑter du alioz. z hoc
ꝙ aug ꝙ ptinebat ad illuminatū hō
minē qual fuit iohes testimoniū ꝙ
hibere de lumine vt oēs crederent ꝙ
illum/quo ad intentionē mittentē q
oēs vult saluos fieri. licet aliqn in q
bus dā finis frustretur ꝑter defectū
recipientis/quia nichil omittebat de
ꝙtingentib9 et ptinentib9 ad officiū
suum. nō erat ille lux/scz essencialiē
que illuminat oēm hoiem/ ꝙ erat il
luminatus participatiue. Vnde crisos
dicit/q iohānes negans se lucem es
se/ostendit incōparabilitatem illius
cui testimoniū ꝓhibet. z ꝛ pn̄le

Circa 2 vbi agitur de tempora
li incarnatione verbi cum dicitur/erat
lux vera. Vbi occurunt sex conclusi
ones. Prima conclusio Pri
ma conclusio est q omnis lux alia
a deo/ aliqua tenebra permiscetur.
Ratio est. Nam lux a manifestan
do dicitur. eph. v. Omnia inārgt que
arguūtur/ a lumine manifestātur.

ex quo apparet q tantum vnūquod
qz sortitur de ratione luminis. quan
tum participat de ratione manifesta
tionis. et quantum de ratione occul
tationis admittit/tantum a ratione
luminis deficit. Intelligendū tamen
q cum de ratione luis sit manifesta
tio. h q q̄druplicit variatur. Nā qu
dam est lux que manifestat se tm
et alia alteri/ sed nec se/ nec alia ma
nifestat sibi ipsi/vt sol. qui tōtū habe
de tenebra mixtum quantum sibi ipsi
us et aliorum occultationem habet
ad seipsam. Est lux alia cui manife
tantur alia et ipsa alteri sed non ipsi
sibi/vt est lux sensuū particularium
que licet alia sentiat non tamen ipsa
sibi. z ideo tantum admiscetur de te
nebris/quantum non manifestatur
sibi ipsi. Est lux tercia que manifes
se sibi ipsi/et alijs et cui manifestan
alia sed in vtute alterius nō in se
te ꝑpria vt est lux intellectus que se
cognoscit z alia/et ideo quia ex seip
so non habet manifestationem. qui
tur in se tenebre admixtionem. Q
lux vera que manifestat se et alia
sibi et alijs et totum in virtute pri
pria z huiusmodi lux est deus. vn q
quia nulla ratio deest manifestati
nis/nichil permiscetur ei de tenebris

Et hoc est quod dicitur. Secunda conclusio. Secunda con
clusio est q deus est propria lux
ra propter tres rationes. Prima
est/quia in diuinis nō accipitur
figuratiue sicut accipiuntur cor
lia puta lapis leo. sicut dicit aug
nus super gen. Deinde/quia

dicatur ex duobꝫ Primo si attingat formam substanaalem illiꝫ nature Secundo si nichil admixtum habeat alienū. vtrumqꝫ est in deo Joh. primo deꝫ lux est et tenebre in eo non sūt Tercio qz nō illuminat aliūde sicut creature. q iō dicit. erat lux vera Pꝫ augustinum dicatur hec lux mentium que est super mētes et excedit omnes mētes Nam actualiter mētes vere illuminate dicūtur ab huiꝫ modi luce illustratione Ipse enim est lux hominum nō bruto rū sed rationabilium ¶ Tercia conclusio Tercia cōclusio est quia deꝫ est lux. et vere lux quia superemū et primū omniū. ideo ōnia sub ipso illuminat et ideo dicit illuminat ōnē hominē venientem in hunc mundum Vbi be da Illuminat omnē lumine nature / sed non lumine gracie Crisostimꝫ dicit. qꝫ si non omnes illuminātur. nō est defectus diuine luce. sed eiꝫ qui oculos claudit per peccatum / dicatur eā ōnes illuminare qz nullꝫ illuxit nisi ab eo Ex istꝫ sumūt nōbilia Pꝫ est qꝫ qz per ipm ōia facta sunt sequit qꝫ si qs ab ipo nō illuminat. ia nō e sub ipo et superꝫ ipo. nec ipse e superꝫ ōnibꝫ. Primū ei deꝫ e per se influens ōnibꝫ. quia si iam nō influat nō e primū / vniuſaliter eoꝝ vnūqdꝫ qꝫ vt est causa aliox ipis influit. alias nō e causa aliox. 2ꝫ e qꝫ diuſa diuſimode illuminat. quia qdā illuminat lumine sub apprehensione esse. sic illuminat ōia entia mundi qbꝫ dat esse. 2° alii q luce vite puta viuēa Adhuc aliq illuiat puta intelligēa put e lux hoiz

scdm illud psal. Signatū est super nos lumen vultus tui dē. q est ratio iudicans et ostendens que sunt bona Item aliqua illuminat gracia luminis supnaturalis. alia vmbra fantasmatum Tercū est qꝫ homo peccator sine gracia nichil est inter iustos nec est sub deo nec est lux gracie. nō autem influit siue illuminat. qz nulla causa influit nisi suo inferiori Hinc est qꝫ humilitas multū cōmendatur eo qꝫ hominē subdat deo. Vñ augꝫ Sine humilitate nulla virtus haberi potest. eo videlicet qꝫ ipā sola facit hominem subditum deo et ipsum respicat vt inferiꝫ superiꝫ Quartū est qꝫ ad hoc qꝫ omnes debeāt illuminari. oportz primo qꝫ quilibet sit homo p humilitatem. quia homo dicitur ab humo. 2° vt viuat scdm rationem. nam homo est animal rationale. 3° vt sit homo scilicet vt habeat omnia inferiora subiecta sibi Pe. Quid est homo dē. et sequit. omnia subiecisti sub pedibus eius id e affectionibus Vnde primo homini dictum est dominamini vniuersis animātibus q mouētur super terram ¶ Quarta cōclusio Quarta cōclusio est qꝫ xps dicit esse in mūdo presentia deitatis vt factor regēs creatuas quas fecit. sed dicit ce sedz huāitatē vt natuē et patroz q vt reōaliator Hic st tria notabi. Primū e qꝫ deꝫ icōmutabiliter sc in se ens e in oi natura l essentia psentialiter potentialiter q essentialiter sine sui distinctioe. q in oi loco sn sui circūscriptioe. q in oi tpe sine sui mutatioe In sactis spiritibꝫ q aiabꝫ e p gratiam

excellentiꝯ. et in homine xpisto ex
cellentissime in quo plenitudo diuini
tatis habitat corpaliter vt ait aplus.
qz in eo deꝯ unitat nō tm p gram ad
optionis sed p gratiam unionis ¶ Et nō hi
le est qꝺ deꝯ erat in se ante qꝫ res esset.
et ideo sancti dicuntur domꝯ dei/non
sic. vt ipsa subtracta/cadat deꝯ. sed sic
deꝯ habitat in scis. vt si ipse recesserit. ca
datq; ee qꝺ deꝯ habitat in quibusda deum nō
cognoscentibꝯ et nō diligentibꝯ. q nō
sunt templū dei Vnde dicitur In mū
do erat. ihesus. 2z° Celū et terram e
go impleo. ¶ Quinta 2° ¶ Quinta
cōclusio est qꝺ tam maiestas qꝫ infir
mitas in xpisto nobis omnibꝯ suf
ficienter profuit ad salutem Vñ bn
dicit Totum nobis de xpō valuit. to
tum salutifer. totūq; necessariū fuit
Nec minꝯ profuit infirmitas qꝫ ma
iestas. quia et si ex diuinitate potēa
iugum pcī iubēdo submouit/ex car
nis tamen infirmitate/mortis iura
moriendo cōcussit Vnde dicit. et mū
dus/a diuina acceptatiōe p peccatū de
stitutus. factꝯ est/scilz salus. qz re
paratus in se. qz reconciliatus patri. p
ipsum/scilz humanatū passū/et sic me
rentem nobis redemptionis sacramē
ta ¶ Sexta exclusio ¶ Hec 2° ē qꝺ
cū cognitionis veri luis subtractio sit
effectꝯ pcī. sedm illud sap. 2° Excē
cauit eos malicia eorū. aliqñ tñ ordi
natue ad aliquiꝯ cāpnationem ex sui
natura. aliquando etiam ordinat in
aliquiꝯ salutē hō est Nam exercitio
est quodam pambulum ad pēm.
Peccatum aūt ad duo ordinatur. ad
vnū quidē p se. s. ad cāmpnationē.
ad aliud quidē ex dei misericordie p
tentia scilicet ad salutationem i qu
tum deus permittit aliquem cadere
in peccatum/vt peccatum suū agnos
cens humilietur et cōuertatur sedm
augm Vnde et cognitionis subtrac
tio ex sui natura ordinatur ad cāmp
nationem / ꝓter quod etiam pmit
esse reprobationis effectꝯ/s ex dis
na mia talis cognitionis subtractio no
tempus ordinatur ad salutem eoꝝ
qui exercentur. sed talis misericordi
a solum impenditur predestinatis q
bus omnia cooperantur in bonū. se
octauo Hoc etiam patet Nam exer
citio importat duo. scilicet auersio
nem a diuino lumine. sic deꝯ non il
causa exercitionis Aliqñ dicit subtra
tionem gratie Ex qua sequitur q
mens diuinitus non illuminatur ad
recte videndū et cor hominis non
molliatur ad recte viuendum. sic p
us est causa exercitionis. et hoc
quod dicit. et mundus eum non co
nouit. id est mundo affixi. et ea qu
mundi sunt sapiunt/ non cognoui
Vnde glosa dicit. qꝫ mundus. s. i
homo. qui in mundum mente
dit amando. non cognouit. quia
cauit eos malicia eorum ¶ Circa tertium p
um principale ¶ Circa tertium
cipale vbi agitur de spirituali infir
one seu conceptione anime filii
dicitur. In propria venit et sui
non receperunt Vbi sunt ser
ones ¶ Prima cōclusio ¶ Prim
cōclusio est qꝫ sicut in xpisto inue
tur duplex esse/scilz diuinū et huma
nū. sic etiam duplicia propria fuit

ãpantur Nam scdm naturã diuinã habz duplex ãpum scilicz naturale z mœrale Prop̃u aut̃ diuine nature ẽ ḡduplex scz ens/ vnũ/ verũ/ bonũ/ Primo ergo dicamus q deus est et operaẽ in ōnibus et venit ad omnes et ad ōnia inquãtũ sunt/et inquantũ sũt vnũ/inquãtũ vera/inquãtũ bona Secãdo dicam9 q deus veniẽs/ ex eius p̃sentia imediate et nullo coop ante operatur in nobis entitatẽ/vnitatem/veritatẽ/ et bonitatem Tercio dicamus q quãto quis elongatur a multo/et vnũ intendit tanto est per fectior et diuinior luce Turbare ergo plurima vnum ẽ necessarium vnde aug9 dicit Naturaliẽ ip̃z oba mus q̃quid ab vnitate recedit/atq in eius dissimilitudinem tendit Ex quo datur itelligi esse aliq̃d simplicr per p̃mũ z vnũ a quo q̃quid aliq̃o tũ est vnũ ens/ens/verũ et bonũ cõu tũtur Recedens ergo ab vno/cadit a vero/cadit a bono/cadit a deo deus enī vnus est Cadens ergo a vero ca dit in mendaciũ Pẽ Quid diligit malicam Pẽ Dilexisti maliciã sup benignitatẽ/recedẽs a deo accedit ad dyabolũ Joh Vos ex patre dya bolo estis In isto enī vno hñt ōnia et que sunt/ et q̃ vera sunt/ et que bo na sunt Jac Qui offendit in vno factus est ōniũ reus Jac In mul tis offendim9 ōnes omnes enī mul tiplicio adũsatioẽ vnius ẽ peccatũ vel nature vel mozis Pẽ Tu aũt ãpi abeis p̃cio meo multũ est ei Vul

tũ quidẽ ẽ ōne peccatũ in scipso eciã si semel fiat eo q mult9 est casus ab vno et per q̃s a bono z Secũdo scdm diuinã naturã habet eciã ãpa mœralia scdz illud ggl Deus cui p prium est misereri z parcẽ et saluaẽ Scdm aug9 saluator dicus ẽ mun di vt saluet mundũ Saluari nõ vis ex te iudicaberis misereri nõ vis nec tui miserebitur Ot Nonne ergo oportuit et te misereĩ conseruitui z 3° xp̃o scdz hun anã naturã dici tur habere ãpa et sunt tria Primũ est puritas naturalis/z gracia gratũ ex hibita/et defect9 naturales Primũ pa tet Nam verbũ caro factum assũpsit puram naturã sine vicijs q̃ innuit hõ supseminauit Ot Nec enim non sunt semen dei/nec ista deus plã tauit/nec sunt opera eius ãpa sed in imica deo frat hominẽ vetũ eci° z 4m ecl patz quia verbũ caro factũ naturã hominis assũpsit gracia me ra non ex meritis nature quibus liber p̃cedẽtib9 z 5m ecl patz quia vbi tã facũ assũpsit defectus carnis debitas id ẽ penalitates nõ ãt defect9 q̃ pecca ta sẽ z aie ãpa Dicam9 ergo ĩ ãpa venit xp̃us p̃fect9 dinã naturã q̃ ad p̃m qz entia q̃ sẽ/z vnũ/z verũ/z bonũ non hñt a se sed a deo Vnde aug9 Deus eras et eam non eram hoc eciã patz de mia q̃ sibi z ñ alteri approp̃at Di cam9 2° In ãpa venit p° q̃ ad natu rã huanã Nã naturã a se factã op9 suũ ãpũ assũpsit sine p̃cio Joh i° si ne ipo factũ ẽ nichil id est p̃cm In ãpa venit 2°/ scz ex gra deo solo ap ãpata thi 3° Apparuit benignitas

ꝛc. In ꝓpria venit ꝛ°. ꝓpria/scilz hoi
ꝛ nature huane. assumpsit ei mortalita
te ꝛ passibilitate. q nō deo/sed hoi st
ꝓpria. ꝫ certe sui eū nō receperūt. qz
ex se nō habuit nec ex proprijs sibi
Quotquot aūt in ꝓpria venit / scilz i
mentes hoim. q se totos dedicauerūt
deo et ꝓpos fecerūt. vt ia nō sibi me
viuāt ꝫ deo. ꝛ sui eū n receperūt. i. il
li q sibimet viuūt q̄rentes q sua sūt/n
q dei Tales eū nō rapiūt. nec venit
in tles mentes ¶ 2ª q° ¶ 2ª q° e q grā
dei oib9 ꝑsto e sine psonaz acceptiōe
cū sit donū dei a solo deo nature collā
tū. requirit tamen dispositionē debi
tam in recipiente. Nam sicut videm9
in agente naturali q non introducat
formam in naturam nisi dispositā ꝛ
ꝑpatam. sic eaam in spūalib9 a deo
in aiaz deuotā non introducitur for
ma gracie tūq̄ in suū perfectionale
nisi fuerit ꝑius preparata. Nā natura
humana licet lapsa fuerit nō tamen
inueterata ꝛ obstinata. ꝛ per gr̄as i
ea remāsit aliqua aptitudo ad suscep
tionē gr̄e/talis āt aptitudo e flexibi
tas ex pte mentis ꝛ ex pte gracie. ꝛ
hoc est qđ dicit Quotquot autem re
ceperunt eū/ scilz per fidem ꝛ dilectio
nem. que duo ostendūt mentem vo
lūtariā ¶ Tercia q° ¶ Tercia q° e
q structq hui9 spūalis p turitōis ꝛ pi
in anima deuota per operū executio
nem est/ q homo fit per graciam ad
optionis fili9 dei. qđ ipse est p natu
ram. et ideo veritas 9sulit nos non
habere nec scire patrem nisi deū ¶ Ex
xrij. Patrem nolite vocare vobis sup
terram/vn9 est eni ꝛc. Si quis eni

ꝑcere deū prez habet. ab hoc illo se
maretur. ꝛ aci ꝑeret ee ab illo. ꝛ
illi9. ꝛ gr̄ter nō esse perfect9 nec
re fili9 soli9 dei/nemo ei duos patres
habere potest Vnde dicitur Vn9 e
est pater vester Hoc est aūt qđ dic
Quotquot autem receperunt eū. q
di scilz ab oi forma genita ꝛ ipsa
creatura. dedit eis potestatem filios
dei fieri. s. p adoptionē Vnde aug°.
Deus sic fit hominis fili9 vt ho fi
filius dei/et p gr̄as heres eterni
Ro. 8°. Si fili9 ꝛ heredes ¶
ta ꝯclusio ¶ Quarta 2° e q
que talem adoptionē ex parte no
pereantur in nobis Vna est gr̄a
dei p fidem Nam esse filiū dei
ei qui xpm̄ suū recipit p fidem. Jo
in canonica Qui credit qm̄ ihs
fili9 dei ex deo natus est. non qu
corporaliter ꝫ spūaliter Et no
credere et ꝑfecte ꝯgnoscere se h
ꝑfectum ꝛ imperfectū. i. a
pte enim cognoscim9 ar̄. ex qui
q credēs nondū est fili9 dei
est videre ꝛ nostrum patrem/nec
ad illam sicut dispositio. sed se
dere quasi mot9 ꝛ fieri ad esse
Vñ dicit qui credunt in nois ei
eri filios dei. Fieri imperfectum
filios esse ꝑfectū est In nomine
filij credit qui fidem habet/ que
fit sed nondum est filius. Vnde
est puritas mentis Vnde dicit
ex sanguinib9 neq ex voluntate
nis. vult dicere q nichil humanū
ꝛ per gr̄as nichil mutanū/neq
tum/debet se gignere in nobis

simꝰ ex illō nati/ ex sanguinibꝰ enī
maris ⁊ femine homo nascitur. per
voluntatē vero carnis frām intelli
git cuiꝰ est obedire. sicut p spiritū ali
qñ vir intelligitur cuius est impare/
vel p sanguinibꝰ ītelligitur vegetle
qđ in nobis est nō obediēs rationi.
p volūtatē carnis signatur sensitiꝰ.
qđ in nobis obedit rationi q̄si tamē
cū murmure. p volūtatem viri signa
tur nostrū rationale. Nō enim et ītel
lectꝰ vir est in anima Joh. ix. Vocā
tionis vel p spūalem illapsum in
mente/ in filios adoptamur quoaēs
diuinis opibꝰ ⁊ p gnās deo ꝙformā
mr ⁊ ꝙfiguram. ꝑꝰ illō cor. iij. nos
velata facie glām dei speculantes
transformamur in eandē ymaginem
ꝑꝰ est ex deo nasci/ qđ fit dupliciter
Primo spūaliter/ scz qñ quis vegete
tatur mēte in deū p grām s. s. mun
dantem vel sanctificantē ⁊ in bono ꝙ
firmantē. vt sic quis spūaliter nasca
tur p grām Secūdo eternaliter/ scz
qñ quis mēte pfecte et rationaliter
transformatur in deū rōe obiecti be
atifiā p lumen glōie in intellectu/ ⁊
habitū caritatis in affectu. vt sit (ꝑꝰ
bn) rationi/ plenitudo lucis. volūtati/
multitudo pacis. memorie/ cōtinuaº e
ternitatis Vnde dicit. sed ex deo na
ti sūt Dicit qđ natū ē ex carne caro
est. et qđ natū est ex spū spiritus ē.
sic ⁊ qđ natū est ex deo deꝰ est Deq̄
tur igitur/ q̄ oīs qui natꝰ est ex spū
sive ex deo/ opa spiritus vel dei ope
tur Joh. xix. Opa que facio ⁊ ipse fa
cet ⁊ maiora hoc faciet. ꝙ ille q̄ ope

ratur opera dei vel spiritus. ex deo ē
Quinta ꝙ° Quinta ꝙ° est. q̄ de
us caro sit ⁊ in nobis habitat visibili
ter et sensibiliter quoaēs diuinis o
peribꝰ ⁊ p gnās deo ꝙformamur ⁊ ꝙ
figuramur ꝑꝰ illud i. cor. xv. velata facie ⁊c Hoc enī patet in naturali
bus Videmꝰ enī sensibiliter de igne
qui ex cōtinuata calefactione ferro ī
bibitur et quasi forma factus inhabi
tat Calor enī vtpote fluens a forma
ignis naturā sapit illiꝰ. et agit per
gnās in vtute illiꝰ adeo vt fertū ope
tur opa ignis/ splendet/ lucet et relu
cet in ipso esse ⁊ forma ignis. Vñ a
pho verbo ignitus spēs ignis dicē
Dicit illud Mt. vto Luceat lux vra.
⁊ ioh. x. opibus credite vt cognoscā
tis qz pater in me est ⁊c Dicitur igit̄
verbū caro factū est. caro ponit hic
p homine/ maluit ei cuāta dicē/ vꝰ caō
fem ē/ q̄ hō. ad ꝙmēdatiōez humilitatis
qz nō soꝰ aiaz hois ꝑꝰ ⁊ carnē assūp
sit. ⁊ ī hꝫ pcutit superbiā multoꝝ q̄ gli
antes de potioribꝰ cēteris sui. odcultāt
humilioza Hic sūt .x. notabilia mora
lia Primū ē q̄ vt dcm ē pmꝰ fructꝰ ī
carnatiois vbi ē q̄ ē filiꝰ dei naturā
lis. vt nos simꝰ filij dei p adoptiōez
Pax ei michi essz vꝰ caō fem p ho
mine ī xpō supposito illo a me distic
to/ nisi ⁊ ī me pficēt vt ⁊ ego essē fi
liꝰ dei. si filiꝰ. ⁊ heres Et forta ssis hꝫ
ē qđ ccam. Mt. vi. Fiat volūtas tua
sicī celo ⁊c i. sicī xpō celo volūtas pa
tris fca ē vt essz filiꝰ. sic ⁊ ī ecra. i. in
nob ecrā īhitātibꝰ/ fiat volūtas pzis
vt simꝰ filij dei Nō. vi. Accepistis spm
adoptiois filioz dei/ ⁊ ista Si filij ⁊

hereditas. hereditas quidē dei cohēdes aūt xpisti. unde. verbum caro factū est/ in xpo scilicz pmogenito. et habitauit in nob/quādo geneam filij dei p adoptionē. Notandū notabile ē q verbū caro factū est in xpisto extra nos. hoc ipo q extra nos ñ facit nos p̄fectos ꝛ poꝛ intra nos ꝛ p hoc q habitauit in nob nos deificat ꝛ nos p̄fiat vt filij dei noiem et simꝰ. tūc enī filiꝰ dei verbū caro factū in nob habitat id ē in nobipsis. ecce tabernaculū dei cū hoīibus. et habitabit cū illis et ipe deus cū eis erit eoꝝ deus. Habitauit iquit in nob. i. qñ i quolibet nostrū filiꝰ dei fit hō. et filiꝰ hominis fit filiꝰ dei. ꝛ ē q nō ē ymaginandū falsē q̄si alio filio siue ymagie xpo sic ē filiꝰ dei. ꝛ aliꝰ quē ad hō iustꝰ et deifoꝝ sit filiꝰ dei/ ait eī trās formam in eādē ymaginē. Vbi grā vt pz in exēplo. q̄t q̄t speacula opponāt facei homis/ formaē ymago ab eadē facie naturali/ sic ecc oēs iusti et sanct ab eadē iustia formāt ꝛ transformāt in eādē. alioq̄n nō esset vnū uocē iusti. Hoc nec iustꝰ q̄libet eēt vere iustꝰ. si alia essz iustia in seipa ꝛ alia i iusto. Vñ bñ dr illꝰ heb. 2°. Debuit p oīa fribꝰ assimilari. ꝓpt quā causā nō cōfundit fratres eos vocare. Vñ ecc adiecit. tāq̄ a dñi spū. q. d. sicut coēs spū oēs iustificam. sic eos ēs filio dei oēs iusti ꝛ deiformes. q̄ Vbū cāo fem i xpo habitāte i nob. et nos sibi p grāz ꝙformādo noiam et sumꝰ filij dei. vt sit ipe ꝓmogenitꝰ in multis fratribꝰ. ꝛ h ē grā supꝙ grām vt Vbū nō solū factū sit caro/ sed q caro factū habitet in nob

ꝙclu°. Quarta. 2° ē q sicut quilibz ipoꝝ mat9 forma aliq̄ ee illiꝰ formis pōnum habz/ ꝛ habēdo in se videt oēm gloriā ꝛ omnē virtutē siue oēm gloriationē ꝛ potentiā illiꝰ forme sēdm̄ sap̄. 7°. Venerūt michi oīa pariter illa. et rā. 8°. cū illo omnia nobis nauit. sic ecc ōnis qui natꝰ ē ex deo siue deo. Vbū enī factū caro i ipo habitat. et iformatꝰ q̄si vnigeniti/ videt gloriā eiꝰ/ pleniꝰ grē ꝛ veritatis. id ē ōnis pfectionis eiꝰ ꝛ gloriationis. Exaltē. 1°. Facies tua plena ē gratiis. et ꝛ ē q̄d dicit. Vidiꝰ gloriā eius quasi d. q ḧ q̄ potestate tua plena ē q̄ filij dei fiāt/ et ex deo nati sūt/ et vere factū cāo in ipis hitauit/ videt gloriā am ipiꝰ q̄si vnigeniti/ id ē silis vnigeniti/ qz ly q̄si silitudinē sigt. Silēs ei cimꝰ ꝛ vicibꝰ cū sanctis eiꝰ a silī sp cognoscit. Q. d. gloriā q̄ē ꝛ nō ab vno pze. ipe ergo q neāt ꝛ q̄ ē ad cē/ ad spēz ꝛ naturā ꝛ ꝓpt h ē filiꝰ natāt. nos vō q ipē ymaº pzis/ nos ad ymaginē. ad trinitatē. plenū grē ꝛ veritatē. i. oīa fectiois grē ꝛ veritatis. Ps. diu ei ignis geneāt ex ligno nūq̄ plene ardet. ē caloē ꝙ ponit ligna adepti i fine mā ignis tunc pfecte accipit formam et in forma plenum calorem tam ipm precedentem et disponentem ad sequentem ꝛ p̄cedentem ab ipsa forma ignis et sic cessat tristicia pertinētis alterationis et motus/ et plene gaudet

de plenitudine cui nichil addi potest
sed in ipso quiescit Hic in apposito q̄
diu dissimiles sum9 et adhuc partu
rimur vt formet in nobis x̄p̄s galat
quarto inquieti sumus et turbamur
erga plurima cū martha cū vero ia
x̄pist9 filius dei in nobis formatus
est vt simus et nos filij eiusdem
simules ei erim9 et
videbimus eū sicuti est/ vnū facti in
ipso et per ipsū/iohis 1ª Tūc ple
nū q̄ perfectū est gaudiū in nob q̄ eti
sum9/ p illud aug9 Feasti nos a te
et inquietū est cor nr̄m q̄ ad te
Circa eius natiuitatē sumēdo
hūc verbū caro factū est vbi musterū
Primo enī notatur ex parte persone
assumētis dignitas incōparabilis/ quia
verbū quod erat deus in principio a
apud patrē Secūdo ostēditur nature
assūpte fragilitas ieuitabilis quia
caro Tertio exprimitur
ipius vnionis vnitas inexplicabilis qz
factū est/ scz mirabile in oculis nr̄is
quia inexplicabile misterū Hic igi
tur verbū caro q̄
Circa totū sit ista prima conclusio/ q̄ v
bū in diuinis assimilatur verbo nos
tro mentali Vnde aug9 in 15 de trini
dicit/ q̄ verbū mentis nostre est prima
similatio verbi in diuinis Ponit au
gustin9 duplex verbū scilz mentis qd
latet in nobis latet et hoc verbū est prima si
ve in diuinis quia sicut hoc verbū
mentis a memoria nascitur ita ver
bum in diuinis a patre procedit et si
ut verbū mentis assimilatur scientie

de qua nascitur ita verbū in diuinis
omino assimilat/ primo e ciusdē natu
re cū patre a quo procedit Aliud aūt
verbū est cordis quod foris sonat et hoc
verbū est signū verbi mentalis Un
de aug9 xv° de trini Verbū quod
foris sonat est signū vbi quod intus
latet/ cui magis verbi q̄petit nomē
nam illud quod carnis ore pfertur/
vox verbi est Verbū est q ipsū dicat
ppt illud a q̄ vt foris appareat assūp
tū est 2ª 2° 2ª 2° est q inter verbū
nostrū et verbū in diuinis duplex e
differentia p̄ma est q verbū nostrū est
ipfectū verbū ūt diuinū pfectissimū e
ratio autē ipfectionis in verbo nostro
est q verbū nostrū non omino adeq̄
tur scientie nostre Plus enī continē
tur infra scientiā nostrā mentalē q̄
possumus vbo exprimere Unde phs
Plura scim9/ sed vnū intelligim9
verbū autē intelligimus in actu con
siderationis q ideo quādo q̄ scientie
habitū per multa verba exprimim9
actualiter et hoc est ipfectionis in
verbo nostro sed verbum diuinū est
perfectissimū quia vniuersale verbum est
expressiuū totius scientie patris et
essentie et omniū creaturaq Si enī
sic non exprimeret esset imperfectū
verbū unde augustin9 Si aliquod
min9 esset in vbo q̄ in dicētis scientia
cōtinetur est ipfectū verbū Secūda
differētia est q verbū nostrū est ipsis
tens q nō est eiusdē nature cū intellectu
a q̄ oritur verbū ūt in diuinis est vbū
subsistēs in natura dei/ subsistēs ūt in natu
ra dei ē deus et io vbū in diuinis ē deus

Dominica infra octauas.

Quanto tempore heres puul⁹ est &c. Ad gal. 4° Secm quod dicit beatus augusti⁹. pater tradidit filiū quo redimēt seruos. misit spiritū sanctū quo adoptaret seruos in filios Filiū dicit in precaū exceptionis. spm̄ s. in pulegiū adoptionis. sed seruat in hēditatē adoptiuis. et io aplūs videns euidēt nob ee necessariū hāc adoptionē ad nrāz salutē/cū sit effect⁹ gratie spūs sancti quia gratia eius saluati sum⁹. ideo in epla tria determinat principale Circa p̄m. vbi p° determinat de adoptionis realit⁹ cū dicit Quanto tpe sunt octo conclusiones Prima conclusio

Prima cōclusio est q̄ licet predestinatio et adopta° sint idem/ quia vtraq; dicat michi quādam ordinationem aliquis ad gloriam. differunt tamen. nam predestina° est gratie preparatio/ id est diuina electio qua elegit quos voluit ante mundi constitutionē ab eterno. adoptatio autem hoc facit in tempore Secunda conclusio

Secūda conclusio ē q̄ licet xpus fuerit predestinat⁹ filius dei. nō tamen fuit filius adoptiuus Ratio primi est. quia sub predestinatione nō solum cadit gloria. sed eā illud qđ sequitur sicut ānexa ad cōsequēs/cū sit ordinatio alicuius ad gloriam. ſ hec est vnio humane nature ad suppositum verbi in xpisto. ergo et vnio cadit sub p̄destinatione. sed per vnionē xp̄s est filius dei. igit &c. Quę aūt vnio ista ordinabat ad gloriā sicut ānos ad gnōs patz. qz nulla merita de condigno possunt cōparari gloriæ ad quā christus fuit assūptus. nec etiam gratie quā habuit anima xp̄i. ergo oportet q̄ hoc fuit ꝓpter vnionē nā ture ad verbū. ergo vnio ordinatur ad gloriā &c. 2ª ratio secūdi est/quia adoptio denominat ī adoptato quādam extraneitatem a filiatione/ q̄ tamen nit quādam gratificationem et tamē ordinat adoptatū ad possessionē hēditatē. ſ xp̄s nō fuit extraneus quia non potuit fuisse non filius/cū nō habuit in se rationē cōtrariā filiationis

Et nota q̄ trib⁹ modis potest aliqua esse extranea Primo quia sit actu sub culpa. 2° quia licet actu non sit/tamē aliqn fuit. 3° q̄ ī differens scilicz vt possz esse Nullus istoz ū modorū fuit in xp̄o 2ª cōclusio

Cōclusio est q̄ nos sumus ꝓprie filii adoptiui non solū dei patris sed eiusdem iheſu xp̄i Ratio est/ quia in diuinis est duplex actio Vna est ab intra q̄ est notionalis Alia est ab extra q̄ est essēcialis /et ista est cōmunis in bonis. sed adoptio est quedam actio ad extra ergo nō solū filij adoptiui sum⁹ patris dei sed ōniū tnū glorianū 3ª 2° Quę cē q̄ tal gra adoptionis gtificās/ nos ordiat ad possidendū eternā hēditatē/ q̄ ex gratia nō ex iure. qz essāte generatione naturali nichil iuris gfert eis de gnatio dei bito ī hēditē adoptāt nisi g dīn hēditatē ꝓpus elegat adoptōe Dī nō Elegit nob ī hēditate/ ſ gra sua &c. ex gratuito dare hēditatē suā. i. vitā eternā &c. Quis hoc aug⁹. 83. q. lxxv. dicit Quis

Serm9

Xpi9

dicat̃ cū iam̃ hereditas morte dcæſ
ſozis firma teneat̃/ nec alio mō poſ
ſit intelligi heres ſed̃ qđ dicat̃ hu
manis legibus. nos tñ heredes dei
patris dicamur. et ſi ipe nō deceſſerit.
qz hereditate eternā/nos filij ſponſi
et ſponſe/speram9. quā poſſidebim9
nō patris morte qui mori nō poteſt/
ſed filij. Et ad tō. 8°. dicamur heredes
dei. et coheredes xp̄i. ¶ 1ª 2° ¶ 1ª
2° eſt q̄ licz multiplex ſit hereditas.
ſcz tempalis penalis ſpūalis et eccleſ
tis. tamen magº appzie gloria eccleſ
tis dicat̃ hereditas cuiº eſt triplex rō
Prīa eſt. qz ſicut paterna hereditas
appzie debetur filijs. ſic ipa gloria fi
lijs dei. Pō 2ª Ecce hereditas dñi et̄
Deūda eſt qz ſicut hereditas tempa
lis dicte / poſſidetur a filijs q̄diu vi
uūt. ſic hereditas gloꝛie a filijs dei
Dñ ecī. 99. Cum ſemine tuo p̄ſeue
rauit hereditas. et loquitur de filijs
mūd̃. Tercia quia ſicut hereditas tem
pozalis amittitur appter crimen leſe
maieſtat̃. ſic qui debent eſſe filij dei
p̄ graciā appter peccatū mortale qđ
eſt appzie offenſa diuine maieſtatis.
hereditate eternā amittūt. Ecī. 91.
Filioꝝ peccatoꝝ p̄bit hereditas
Vetꝰ 2° ¶ Dexta 2° eſt q̄ ad hāc he
reditatem induāt nos duo ſcz in p
mis actionib9 humilis reputatio.
et debita graciarū actio. Pz p̄mū. Nā
ver9 hūl̃ ex humilitate ſua nō p̄putat
opa ſua q̄tūcūq; bona. Lu. 17. Cū
oia beneferentes dicte et̄ Gloſa reſ
pectu dei q̄ bonoꝝ noſtroꝝ nō eget/
nō reſpectu ſui vel p̄simi. tanto ma
gis debem9 nos humiliare cū de illꝰ

omiſim9 multa/in multis enī offen
dim9 oēs/et iō nō debem9 ceſſare a bo
no ope et tñ totū meritū nrm̄ inſuffi
cies ē reſpectu mercedis eterne/ver
ē de digno nō de digno. Rō. 8. Nō
ſūt digne paſſiones et̄ Deinde pz
Nā grātum actio maxime debetur
illi qui gratis beneficiū tulit ad qđ
nō tenebat̃. i deo aut̃ p̄napaliter in
uenitur cauſa debiti cū ſit p̄napium
oīm bonoꝝ noſtroꝝ. vñ requiritur
vt ille qui ſuſcepit bñficium obligeť
ad grātum actiones. cū ergo a deo
ſum9 beneficiati/ſim9 ſibi grati. et h̄
p debiti obſequij reddition̄. Nā ſi hō
ab hoīe ſemo/ nō vniformē ſed mul
tiplex miniſteriū exigit. quanto ma
gis nos non vni9 tantū operis vſu
nos exercere debem9. h̄ ſemp nouis
ſtudijs augere p̄cea. Et hoc eſt qđ
dicat̃. quāto tempe heres ſcz p grāz
adoptionis ad glām celeſtem. p̄uil9
eſt/ſcz p appzie actionis reputationē.
nichil differt a ſemo/reddente ſcz de
bitum obſeq̄ū g̃tuitū. qz eq̄lit̃ ſcz
humilis reputa. ſuijp̄ſi9 et g̃tuitū. ſa
cūt ip̄m/dñm oīm/meritoziaz acti
onū hereditarie ſuceſſionis p adopti
onē ¶ 1ª 2° ¶ 1ª 2° ē q̄ ſi t̄ p̄ iura p
uulis hēdib9 p9 deceſſū p̄ntū actores
et tutores aſſignāt̃ q̄ ipos defēſāt̃ ḡ
hoſtes/et p eis cās eoꝝ agāt et i mo
rib9 eos iformēt. ſic eā adoptiuis
tutores aſſignāt̃. q̄ ſt. 1. Prīm9 tutor
ē timor dei Pō. Dediſti hēditatē ti
mē. no. tuū. 2°. ē inoce. Pō. Nouit
dñs dies imaculaz et hēditas et̄. 1°
ē pauptas volūtaria Jac. 2. Nōne
pauperes elegit deꝰ i h̄ mūdo diuites

in fide ⁊ hereditas regni .q9 ē sustinē
tia ꝑtr dū ꝑ̄ Sustinētes aut̄
dñm ipi hereditabunt terrā .ut9 est
iustitia .ps.xxxvi. Oēs iusti hēditabūt
terrā in ꝑpetuū Et h̄ ē qđ dicit sub
tutoribꝫ ꝛc Quasi dicat q hijs gra
cijs nutrit9 quis/ dign9 sit gracia a
doptionis V 8ª q° C 8ª q° est q hij tu
tores informāt adoptiuū maxīe i fi
dei rudimēto .q̄ quilibet eaā q̄tūcū
q simplex ipliciter tenet credere/ scz i
fide maiorū. nā explicatio fidei opor
tet q ꝓueniat ad inferiores ꝑ maio
res. et ideo tales supiores ad quos
pertinet alios ordinare. tenēt habē
pleniorem noticiā de credendis. et si
maiores errarent nō sequitur error
minoꝝ. quia minores habēt fidem
ipliciter in fide maiorū. in q̄ tū ad
herent doctrine diuine Vnde apostо
lus .1. cor. xi Imitatores mei estote
sicut et ego xpisti. humana cogni°
nō fit regula fidei ꝫ veritas diuina.
a qua si maiores deficiant/ nō ꝓ̄ iudi
cat fidei simpli'' q̄ eos tenetā fidē hz̄
credūt / nisi ꝑtinaciter cor erroribꝫ
adhēret cōtra vniūsal' ecclesie fidē.
q nō ꝑt deficere dicente dño. luc. xxii.
Ego ꝓ te rogaui petre vt nō deficiat
fides tua. ⁊ h̄ ē qđ dr. ita ⁊ nos ūi
tem9 puuli/ scz i q̄ḡtione speculatiua
articulor fidei. cām9 seruientes/ exer
citio bone actionis / fidei. sub elemen
tis. i. rudimētis fidei. q̄ sunt de incar
natione passione ⁊ rsurrectione xpi. mū
di. id est maiorū doctorū fidei in mū
do. ipliciter eis ⁊ eorū dictis credendis
C 2'' ꝑnapale. C Circa 2'' ꝑnapa
le Vbi dicitur de adoptiuis benigni

tate ai dicit At vbi venit ꝛc Vbi sup
q°r q̄luores V 1ª q° C 1ª q° est q xp̄s
incarnationis xpi multum gratie
ꝓpē nostrā adoptionē. duplicē cō
Prima est quia inuetā ta iimicicia
peccator vitiata. nō potest hī rede
ri ad statū pristinū nisi aliq̄ copula
cōiūgatur intrinsece i qua pax solite
tur. Et iō quia ista discordia tā do
ra licet per partes inequales fuerit
factū est cōuiuiū humanitatis nr̄e
tre in xpisto que ibi desponsata fue
verbo. et ideo q̄to copula aliqua fir
magis indissolubilis. tāto pax ē ma
gis firma vtriusq̄ partis scilicet de
et hoīs V Secūda ratio est. quia mi
lus est ꝓuocus legatus ad intercip
nendum discordiam cum conspexer
one nisi sit tūtum de parte vna qui
tum est de parte alia. alias posset ho
beri suspitio. sed oportet q sit neuter
aut q partiāpet vtrūq̄ extremum.
quia tunc est magis fidelis et plus
pertinet ad ipsum. et ideo quia xp̄s
fuit de genere diuino ⁊ de genere hu
mano. ideo fuit conuenientissimus
mediator/ mediante qua mediatio
filioꝝ adoptionē recepim9 C 2ª q°
C 2ª q° ē q tps incarnationis xpi dicit
tps pleitudis ꝓpē octo ꝓ̄ ꝓpē
habūdantiā et tpaliū redūdātiā ꝓ̄
Oriente in dieb9 eo iustitia ꝛc
nitudie eo oēs acrepim9 2° ꝓ̄ de ple
pletionē figuraꝝ legaliū. manife
Nō veni solue legē ꝛc 2° ꝓ̄ de ple
nitudinē diuinaꝝ ꝓmissionū dei. ut
io .1. Gracia et veritas p ihm xp̄m
facta est/ .i. in illo impleti sunt.

ꝓpter ipletionē ꝓphiaꝝ et visionū
Dañ.9°. Vt ipleatur visio et ꝓphia
¶ 6to ꝓpter plenitudinē tempum.1.
cor.x. Nos sum9 in quos fines seculoꝝ deuenerūt ¶ 7° ꝓpter ipletionē
ruine angeloꝝ Pē 7a Implebit ruinas
¶ 8° ꝓpter plenitudinē premioꝝ.
ph.1.8. Implebit splēdoꝝib9 aiam t-
¶ 3a 2° ¶ Tertia 2° est q̄ xp̄us nō
solū nos in hoc tempe ad futurā glo
riā adoptauit. ℔ eā ab eterno nos
p̄destinauit Vñ aug9 i libro de p̄des
tinatione sic ait Preclarissimū enī lu
men p̄destinationis et gracie/est ipē
Ille enī homo vt a verbo eterno in v
nitate p̄sone assūptus filiꝰ dei vnige
nitus esset vñ hoc meruit q̄ ei9 bo
nitas esset qualecūq; p̄cessit vt haberet ieff
fabilem potestatē nisi fruēte ac susci
piēte deo verbo? Ille homo ex q̄ esse
cepit/filiꝰ dei vnic9 esse cepit/filium
dei scia illa gracia plena ꝓcepit non
carnis ꝓpiscentia. sed solo dei mu
nere. et hoc est qđ dicit At vbi venit/
scz dei ordinatioē Plenitudo temporis
id ē ipletio temporis p̄finiti a deo. mi
sit deꝰ filiū suū/id ē visibilē fecit nob
Vñ aug9 de trinit. Ideo missū illum
intelligere debem9. qz ex illo incō-p̄
hensibili/inenarrabili secreto p̄fundę
maiestatis. dedit se ꝓphēdendū mē
tibus nostris dei filiū. non solū cū se
exinaniret ℔ eā cū se daret hi tatuū
nobis. natū ex muliere. quod dicit
more loquutionis hebreoꝝ Vñ Ysus enī
hebreoꝝ dicit mulieres nō virginita
te corruptas ℔ feias Vñ aug9 de s.s
ex vgine maria deꝰ vnicus natus ē

Sed si q̄eritur scd̄m eundem q̄o
incarnatio facta / est ipsum verbum
dei. Dico verbū carnē factum/id est
hominem factum. Deus autem sem
per faciens est/fieri nescit. vt sic/fac
tum sub lege. quia scd̄m aug9 sub le
gis onere erāt asuo legaliter/et hos
tia legalis pro illo oblata est/q in tē
plo p̄cat9 Luc.2. Nec mirum si q
illa opera legis sustinuit ex quib9 li
beraret eos q̄ i eis seruiliter tenebā
tur. factus est ergo sub lege/id ē sb
onere legis sicut sub alijs penis. nō
tamen sub legis auctoritate vt ab e
a expiaretur/ipse erat enim dominꝰ
legꝭ. sed vt ab ea nos liberaret sicut
ab alijs penis Ideo sequitur ¶ quar
ta 2° ¶ Quarta 2° quia lex carnis
et pcī p̄ppediebat gracie ꝓoptionē.
et ideo ab effectibus legis carnis et
peccati voluit nos liberare Intelligē
dum tamen q̄ quinq; sunt effectus
legis que per incarnationem ab hac
hereditate excludūtur Primus est
infidelitas Vnde iudicū 2. Dixerūt
galladite ieppte. heres i domo patrꝭ
mei esse non poteris. quia de adulte
ra matre natus es / id est de ecclesia
malignantium ¶ Secundus est vacā
tio operum carnis. gal.5. Non e
rit heres filius ancille cum filio libe
re. ¶ Tertius est diffidentia de dei
potentia Vnde numeri 13. dicitur Fi
lij israel/scilicet diffidentes de poten
tia dei. dixerunt se non posse optine
re terram promissionis/et ideo dictū
est eis q̄ illam non ingredierentur.
¶ Quartus est presumptio de pro
priis viribꝰ Prouer.2. Hereditas

ad quā festinaꝫ nō capietur. Unde festinantes hic diāt̄ p̄sumentes de meritis ꝓpr̄ijs. Quintum est pām ephē. v. quia oīs fornicator aut im̄u dus aut auarus non habebit hereditatem xp̄i. Unde subdit / vt eos qui sub lege erant / scilicet p̄ressit xp̄i quā tum ad effectus legis carnis. actē. xv. hoc est onus quod nec nos nec p̄res nostri xp̄i / redimeret. a seruitute legis (qui facit pām seruus est peccati) a dyabolo a p̄ditione. et ab effectibus supradictis. vt adoptionē filiorum recipemus / id est vt bona que p gra tiam dantur p que sunt filij. vel ut p tiā pes essemus diuine gloie. Tertium p̄iāpale. Circa tertium vbi determinat de adoptiuorū vtilitate cum dicit. quoniam autem estis filij. Ubi nota q̄ gratia adoptionis quatuor effectus operatur in nobis. Primus est filiatio spiritualis. nam cum filij sit imitari patrem / dicimur filij. quia gratia adoptionis facit nos imitari p̄xem xp̄m. Et sit duo genera filiorum. scilicet penitentes et innocentes. Penitentes enim sit filij quia imitātes xp̄m carnem suā crucifigunt cū vicijs et concupiscencijs. In cuius rei testimoniū in transfiguratiōe / que figit p̄riam animā trāsfigurante. audita ē vox / patris dicēs. Hic est filius meus dilectus xp̄i. Innocentes eciā sūt filij quia p̄destinati sunt ad vitā eternā. Unde p̄a Johis. v. to dicitur. Qui ex deo est natus / non peccat. quia generatio dei q̄ seruat eum vt nō peccet. Unde dicit. quoniam autem estis filij dei. scilicet per graciam adoptionis. Secundus

effectus est perfectio vite meritorie. hic autem meretur fieri habitaculum spiritus sancti qui est donum dei pretiosissimum. et ideo diligenter est obseruabile. Seruatur enim bene vas / perditur autem peccando. Unde dicitur ephē. quinto. Unicuique autem vestrum data est gracia / id est secundum gloſam spūs sancti. Et sequitur. Nolite contristari spiritum sanctum. quo signati sa / id est per mala opera a vobis fugate. Unde augustinus dicit. Ut enim probaremur adoptati esse a deo in filios dei / spiritum suum dedit nobis qui signum patris ostendit in filiis. Unde dicit. misit deus spiritum filij sui in corda nostra / scilicet vt spiritualiter viuentes eius meritis vite conformaremur. Unde roma. viii. Ipse spiritus reddit testimonium spiritui nostro q̄ filij dei sumus. Tertium est cordialis intentionis affectio ad deum. ita vt de spectis corruptibilibus et caducis / de siderio surſum feramur in deum. Nam intendere est in aliud tendere. et ideo bona intentio est que ordinatur / debite ad finem. scilicet deo ea que sunt ad finem in ipsum. Et hoc per potentiam liberi operantem. Hec autem potentia est liberum arbitrium ad quē concurrit intellectus vt iudicans. et voluntas vt eligens. et ideo hec intentio dicitur pura contra simulationem ypocrisis. Unde psalmista. Deus deus meus ad te de luce vigilo. Ad te inquit / non ad lucrum vel ad hominum laudem. Unde intentio pura scdm hec. Et in omni actione tua aut honestum

dei / aut vtilitatem proximi preten
dos . que designatur per clamorem
Vnde dicit . clamantem abba pater /
id est qui facit nos clamantes desi
derio quod nunq̃ presumeremus nisi
spiritus doceret Vnde iheronim⁹ Cla
mor in scripturis non magne vocis
emissio / sz intentionis magni⁹ designa
natur . Psalmista . Clamaui in toto
corde meo exaudi me domine et cete
ra . ¶ Quartum est seruilitatis pec
cati exclusio / difficilis prorsus res
est et soli diuine virtuti possibilis sus
ceptum semel peccati iugum a cerui
cibus excutere . quoniam qui facit pec
catum seruus est peccati . nec est iam
liberari nisi in manu fortis . talem au
tem seruilitatem excludit gracia ad
optionis / penitentiam consulendo
et continentiam in futuro . Vnde di
cit . Iam non est seruus / vili ser
uilitate peccati seruiens / sed filius a
more seruiens Joh . 15 . Iam non di
cam vos seruos sed filios per patris
imitationem per graciam . Qz si fili
us et heres erit in futuro . et hoc per
deum / id est per dei misericordiam
et operationem Quam nobis cz

Dominica infra octauas

Sermo de euangelio xx .

Erant maria et ioseph miran
tes et cetera . Luce . 2° . Hedum
quod dicit bernard⁹ Venit enim fi
lij dei . tot et tanta mirabilia in mũ
do operatus est / vt non immerito in
tellectum nostrum ab omnibus reb⁹
mundanis euocauit vt semper cogite
mus quia mirabilia fecit scilicet qua

liter verum dominꝰ preuenerit nos .
venerit ad nos . subuenerit nobis .
et voluerit mori pro nobis vt viuere
mus / seruire ut regnaremus / exulari
vt repatriaremus / z vsq; ad seruilissi
ma opera inclinari vt constitueret nos
super omnia opera sua . Vnde si con
uertamur ad xp̃m erit qui auferens
velamen de cordibus intellectum illu
minet et affectum inflamet / sed qui
a hoc fit per propositum facte volũ
tatis . ideo euangelista in hoc euan
gelio quatuor proponit aduertenda

¶ Primũ principale ¶ Circa pri
mũ vbi proponitur nobis mirabili
um xpisti intellectualis speculatio
cum dicitur . erant maria et ioseph .
Vbi sunt quinq; conclusiones ¶ Pri
ma conclusio ¶ Prima conclusio est
q; queniens est homini agere propt
ter finem . nam actiones que ab ho
mine aguntur ille solum proprie di
cuntur humane que sunt proprie ho
minis inquantum est homo . differt
autem homo ab alijs animalibus in
hoc q; est suorum actuũ dominꝰ Vn
de ille solum actiones vocantur hu
mane quarum est dominus . Est au
tem homo dominus suorum actuũ p
rationem et voluntatem . Vnde libe
rum arbitrium dicitur esse facultas
rationis et voluntatis . Ille ergo ac
tiones proprie humane dicuntur q̃ ex vo
lũtate deliberatiua procedũt . si q̃ ãt a
lie actiões hoi queniãt pñt q̃dã dici
hois / sz non proprie humane cũ nõ sint
hois inquãtũ hõ est . manifestũ est ãt
q; omes actiones que procedunt ab a
liq̃ potẽtia causant̃ ab ea sz̃m rõnẽ sui

obiecti Obiectū aūt volūtatis ē finis et bonū. vnde oportet q̄ omēs actiones humane sint ppt̄ finē. Ex quo sequitur documentū. q̄ actus dicūtur hūāni inquātū p̄cedūt a volūtate deliberatīa. obiectū āt volūtatis est bonū et finis. et ideo seq̄tur q̄ et p̄ncipium humanoꝝ actuū inquantū sunt humani/est finis q̄ terminus eo undem. Nam illud ad qđ terminat actus humanus est id quod voluntas intendit tanq̄ finē. sicut et in agentibus naturalib9 forma generati est q̄ formis formē generātis/et hoc itelligitur cū dicitur/maria. que dicitur ratio discreta. Interp̄tatur enī stella maris Et q̄d mare/nisi mor hoīs? De quo ihē 1° Prauū est mor hoīs et inscrutabile/q̄s ognoscet illud? Quid ei fluct9 maris? Hunt aūt diuersi et mutabiles animi mot9 q̄ appetitus populi in hoc mari/sunt consensus ad peccā quibus aīa illiditur cū peccato q̄sentitur. ad quos scopulos declinandos luceat hec stella maris id ē radius rationis V Decīa q̄clusio

Decīa cōclusio est q̄ licet mens ratio intellectus q̄ intelligētia sint idē realiter/differūt tamen ratione Mēs est rationale q̄ intellectuale lumen quo rationam⁹ itelligim9 q̄ sapim9. que ita facta est ad ymaginē dei/vt nulla interposita natura ab ipsa veritate formetur Mēs enī ex eo dicta est quia eminet in aīa prestantior vis inter vires. Rō ratio est ea vis aīe que iter terū mor preaq̄ naturas formas differentias ppria et accidētia peraipit vt mor prea/ q̄ nō extra

mor pora nisi ratiōe subsistētie. absit hit enī a morpribus que fundantur in morpribꝰ non actione sed consistit ratione Intellectus est ea vis anime que inuisibilia peraipit sicut angelos et demones. Intelligentia est ea vis anime que imediate suppositū docernit ita q̄ sūmū verū ipsum et veram incōmutabile Hic igit̄ aīa sensu peraipit mora. ymaginatiōe/ morpra similitudines. ratione/morpra naturas. intellectu/ spiritū creatū. intelligentia/spiritū increatum Tercia cōclusio

Tercia cōclusio est q̄ propositū bone vite licet sit effectue a spiritu sancto cōapitur tamen a discreta ratione dispositiue que est liberum arbitrium. Ratio est Habere ex hoc enim liberum arbitrium dicimur q̄ possumus vnū peraipere alio reaspecto qđ est eligere. et ideo naturam liberi arbitrij ex electione consideramus oportet Ad electionē autem concurrit aliquid ex parte cognitiue virtutis q̄ aliquid ex pte appetitiue. Ex parte cognitiue requiritur consilium per qđ dijudicatur q̄d alteri sit preferendum Ex parte aut̄ appetitiue requiritur q̄ apprehendēdo acceptet id quod per cōsiliū dijudicatur. q̄ tercio ethicoꝝ liberū arbitriū vocat desideriū cōsiliabile. quia proprium obiectū electionis est id quod est ad finem. hoc aut̄ in quantū huiusmodi habet rationem boni quod dicatur vtile. patet/q̄ cū bonū sit obiectū appetitus q̄ talis conceptio bone vite sit a ratione discreta eligente dispositiue. sed a spiritu sancto effectue

Vñ bñ dicit q maria mat fuit ihesu q dicatur ratio discreta/nã sicut maia ihesu/sic ratio discreta capit appositũ sanctitat p affectũ in voluntate. 7 p effectum parit illud in bona cõuersatioe. capit aũt de spũ sancto. quia ipsũ bonũ appositũ a gracia dei est effectiue q dat velle et pfice/ Quarta cõclusio Quarta q est q oportet q h dicta sanctit p veram humilitate custodiat quia scdm aug9. humilitas est ex intuitu appe additois/et sui additoris volũtaia mente inclinat in suo ymo ordinabili ab suũ cõditorẽ Cauſa huiꝰ inclinatois ẽ duplex Vna est intuitus appe additionis. michee. 6. Humiliare tua in medio tui Alia cã est intuit9 additoris in q nullꝰ est defectus Vñ appatioe eius magt appatent defectus nostri. Vñ ggt. Sepe iustitia nostra dño exami et iustificãta/ iustitia est. et sordet in discretione iudicis. quod fulget in estimatione operantis. talis enĩ custos est sanctitatis Vnde augu9. Misi hui litas omnia quecũq benefacq pces serit extinguata cõsecuta q fuerit. totũ aufert superbia Hoc aũt per ioseph qui fuit nutricius et custos ihesu signi ficatur quia nũq ad cõsumationẽ peruenit appositum sanctitatis. nisi nutriat illud et custodiat virtus huiꝰ litatis Quinta exclusio Quinta exclusio est q quia vita sancta ẽ meritoria quia deo accepta/et ratione acceptatiois maxie est remunerativa. id stupescit ratio. mens cõtremiscit ineffabilitate remuneratiois Ratio est Nã quãsãq transcendit tũ rerum noticia in memoria venerit. tãtus renouat in mente miraculum Cũ igitur vite beate remuneratio sit transcendens humanã facultatem. stupescit facit humanam mentem. et hoc est quod dicit. mirabatur sup hijs que dicebãtur de ihesu id est de apposito sanctitatis cui magna et ineffabilia promittũtur scilicet quod oculus non vidit Tãta sũt ista q vix aliqs ad ea audet aspirare et tamen quod exaudit quod expectat non sufficit admirare. cũ cogitat q pro eo quod tam modicum est (quasi appe nichil) tanta expectãtur/eterna pro transitoriis/ celestia pro terrenis/ imẽsa pro minimis/ stupet ratio super hijs q excogitat/extremusse sciẽa sup hijs que sentit Vnde licet in foro conscientie interna fama pro gaudio cogitationibus garrientibus ista dispargit. tamen in foro mentis certitudo spei fama dispargit q ita remunerabit deꝰ ea que per hominẽ fiunt/ ac si homo ex se ea haberet quecũq ipse facit q q spes promittit paupertati regnum celorum. Quid mirum igitur si maria et ioseph mirantur de hijs cũ eciam maiora sint hec et maiora sentiẽtur cũ habebũtur q sit eorum fama/ et aliquãdo dictura est anima q maiora sunt q que audiuimus Secundum principale Circa secundum vbi proponitur nobis ad consequẽdũ vite perfectionem debita dispositio cũ dicitur. 7 bñdixit eis symeon Vbi nota q ad hanc dispositionem quatuor requiruntur Primum est diuina assistẽtia que iustum vsq in finẽ

non derelinquit Hec intelligiē p bñ dictionē aī dixit· z bñdixit eis symeon Nam dīna bñdictio nichil aliud est ꝙ quedā singularē z gratiosa adoptio in filiū regis z eterne hereditatis Sicut enī antiqui pīes solebant bñdicere filios scz ad hñdam bona tē poralia (patet de ysaac genē· 27) sic deus pater benedixit filios gratie in bonis spūalibus/per grām eis assistendo Vñ eph·i· Benedixit nos oī benedictione spūali in celestibꝫ Symeon interpretatur visitans que eū aī se infundit obedientē facit· qz sine ipsa nichil boni possumꝫ· phi·4· Ōptatur in nobis velle et pficere· 2ª z est suij ipsiꝫ ꝙsideratio Nam valde necessariū est vt meīta magna boni viri· īterna gratie visitatio pmoueat· qđ tunc fit/aī ratio p gratiam erudiatur/ne de ꝓposito sanctitatis qđ cepit īaffectu/deperit in effectu/inaniter extollatur· bonū enim qđ humiliē fit· erigit ꝓpositum ad culmē vtutis· arrogantia vero pcipitat īfuciam criminis· z ideo necesse est vt de hoc ipsa gratia rōnem queat· vt sic bonorū suoꝝ ruinā cauere posset Vnde dicitur Ecce positus est hic in ruinam z resurrectionem īsrael dicitur vir videns deum/qui est hic virilis animus/qui nunc videt deum per speculum· huic exercitium boni operis occasio est vt de bono in deteriꝰ ruat per elationē/vel eciam de bono in melius per huīlitatem ꝙsurgat Superbia eī ruina est per occasionem Hanc autem ruinam pharisei videbatur habere dicens Ieiuno bis in sabbato Publicanus enim habuit ihesum in resurrectionem· Deus propicius esto michi peccatori Caueant ergo qui ihesum habent ne habeant ipsum in ruinam Vnde b· Nisi enim super humilitate/fundamentum stabiliatur spiritale· minime stare potest edifiū Terciū est laudis humane detinatio· Ipā nāqz huāª laus euacuat oē meritū virtutū Vñ gregoriꝰ Cōpellor dicere vt bona que agitis/cum magna cautela timeatis· et hoc est qđ dicit· z īsignū aī contradicetur Nam intentionis rectitudo signū est in qđ ponitur ihesus· demōstrās ꝙ fructuosum et salubre est nobis bonum qđ exercemus si illud ea intentione agimus vt soliꝰ interni īspectoris oculo placeamus· Hic econtra de illis qui agunt vt ab hominibus videantur Math·6· Nolite enim illis vīa o premiū erit in retributionem/quibus amor eius solus causa fuit in actione· Sed huic signo contradicitur qui laudem et gloriā querunt Quantum est sancti desiderij feruens affectio Vbi nota scđm hieronimū· ꝙ aut duo sunt fontes in radice īsaiana a quo iordanus iste fluit· qui contortu mundissime carnis ꝓpiciatus creatus est· sic in radice anime nostre sunt due potentie/ scilicet intellectus z voluntas a quibus sicut a fonte fluit vita contemplatiua et terminatur ad finem vltimum scilicet deum/qđ patet· quia per potentias illas possumus deum cōtingere per quas fruiti sumus ad ymaginem dei scđm augustinū z Oppositio tamen mea

a cõ ſtatum virium pertinẽt ad cõ
templationem. quia videlicet cogni
tio mouetur a rebus ad animam/ et
dilectio ab anima ad res ipſas/ideo
in actu contemplationis quo ad no
ticiam/ deus deſcendit ad nos per cõ
ſideracionem/et nos ad ipſum aſcen
dimus per dilectionem et deſiderium
eternorum/vt ea patet in miſteri
o incarnationis ſcõm leonẽ papã.
d' dei ad infima inclinatio/fuit homi
nis ad ſuma prouectio/per hoc q in
diuina perſona fuit aſſumpta huma
na natura.ideo dicit ſaluator Ignem
veni mittere in terram. Sicut enim
res ignita ſurſum fertur.ita anima
caritate inflammata/ſurſum agitat.
et hoc eſt quod dicit. et quam ipſius
animam pertransibit gladius q̃ cetera
uox et acumen ſcilicet in cauendo ma
lum et in exercendo bonum. hic per
transit animam marie/dum interna
penetrat cationis. vt reuelentur ex
multis cordibus cogitationes. Ver
in nobis agi nonnũq̃ ſentimus. vt
aliquid pertinens ad ſanctitatẽ
aggredi proponimus. et effectum
manipare ardenter deſideramus/ ip
ſe motus internus cationis cuius ẽ
bona conãpere parturire diſponere q̃
moderari acumine feruidi deſiderij q̃
ſi gladio vulneratur. Vnde eſtuante
corde multe ſolliciudines diuerſe p
uidentie producantur. vt qđ ardẽ
ter fieri deſideratur/deuote exequat̃/
perſeuerantes teneatur. per quod fit
vt ea que ſolent interuenire impedi
menta caueantur vt ſilicz nichil hu
mani fauoris ſed intuitu ſolius eter
ne retributionis exerceatur. et hoc ẽ
gladium iheſu animam marie per
tranſiẽ. vt ipſo eius animam pertrã
ſeunte reuelentur ex multis cordib9
cogitationes. Terciam principale
Circa terciam vbi oſtenditur vi
te perfecte conſecutio cum dicit. et e
rat anna prophetiſſima. Vbi nota
q̃ ad ꝙſequẽdum pfectionẽ vite ſex
requirũtur. Primũ eſt lumen ſupnatu
rale. nam per hoc anima eleuatur
ad actum beatificum. Ratio eſt. nich
il poteſt exire in operationem tranſ
cendentem actionem ſue nature niſi
prius eius virtus fortificetur. ſicut
dyaphonum non poteſt illuminare
niſi actu recipiat lucem. ſed vita con
templatiua eſt actio tranſcendens fa
cultatem noſtram. ergo neceſſarium
eſt nobis ceiri lumen glorie ad huiuſ
modi operationem ꝙſequẽdã Intel
ligendum tamen q̃ deus eſt cauſa
vniuerſalis illuminationis ſicut ſol.
aliter tamẽ. nam ſol agit per neceſ
ſitatem nature. deus autem volun
tarie per ordinem ſue ſapientie. licet
autem ſol quantum eſt de ſe omnia
corpora illuminat/ſi tamen aliquod
impedimentum inueniat in corpore
relinquit illud tenebroſum. ſic deus
non opponenti obſtaculum infundit
graciam et perficit intellectum dono
ſapientie / et affectum emollit igne
caritatis. et hoc eſt quod dicit. et e
rat anna prophetiſſa. Anna erga
eſt huiuſmodi anima que in vacu
um graciam dei non recepit. cauta ſi
bi per ſanctitatem conuerſationis.

vtil' ꝓximo/ꝑ opationē fraternę ca
ritatis-pia deo/per rectitudinem in
tentionis Dicitur eaī ꝓphetissa/vt vi
deat in lumine gre mala p̄terita q̄ ꝙ
pungant ad dolorē-videat futura/q̄
insistāt temptando vt gaudiatur ad ti
morē n-videat p̄sentia ſcz infirmita
tē-vt exaltetur ad cautelam/ꝛ ꝛē p̄
sumptio bone spei-hec enī ꝑ magis
tūī sententiā est certa expectatio future
beatitudinis venies ex dei grā et ex
meritis p̄cedentibꝫ Et nota vbi ē ex
pectatio spei ibi duo sūt scz intētio aī
ad futurā glām et ꝓmanētia in loco
spūali que dꝫ est-ioh-14- Manete
in me7 ego in vobis Ex quo elicitur
ꝙ spes efficit in nob securitatē Dē⁹
In deo speraui non timebo q̄d faciat
michi homo Beatꝫ est sperans in
dño-ꝓtectore enī est dñs oīm sperā
tiū in se-et ideo dicit Filia phanuel
qui interp̄tatur faciēs dei-q̄ illic by
p̄rem qui teste Jaē-1-voluntarie ge
nuit nos Vbo qꝫ est faciēs dei p̄cis
Mt 19-Angeli eor semp vidēt faciē
patris Filiꝫ dicitur faciēs patrē Dē⁹
Vsq̄quo auertis faciē suā a me id
est differs filiū tuū mittere De tribu
azer-q̄ inter p̄tat btūs-qz ad nume
rū illor ꝓtinet quos elegit dꝫ/hos
p suā beniuolentiā vocauit ad rectā
fidē/iustificauit p suā inhabitationē
sempiternā Teraū est habitꝫ vir
tutum Nam opa meritoria vite ꝓfec
te nō p̄nt ꝓfici ab hoīe nisi p virtutes
quibꝫ sicut quibusdā habitib⁹ exit in
opa virtuosa-ideo dꝫ confortando gra
tiā/causat virtutes in aīa/quibꝫ opa
meritoria ꝓficiātur Intelligendū tñ
q̄ in viatē duo notantur scz habitꝫ
virtutis et causa eius Actꝫ aūt pcedē
ti si cōsideratur vt cōpetit ad virtutē
put est habitus quidā/nō potest ea
expellere si sit vnꝫ tantū-sicut nō ge
neratur habitus p vnū actū-ita nec
p vnum actum expellitur-sed qz ha
bitus virtutū est de difficili mobilis
maxime requiritur ad vite ꝓfectionē
et hoc ē qd dicit-et hec pcessit in dies
bꝫ multis/id est virtutibꝫ Vñ de sanc
tis patribꝫ dicitur q̄ meritis sūt pleni dꝫ
erum-vt de abzahā Gen̄-24-q̄ ꝙ
est delectatio spūalis qz delectatio ē
queniētis aī queniēti q̄iunctio dꝫ
aūt maxime queunt aie vtpote ad ꝙ
maginem eiꝫ facte-qz p̄ꝫ augꝫ-aīa
aīa ymago dei est-quia ipsꝫ capax
et particeps esse potest-et hoc magis
me fit q̄n potētie eius scz voluntas
mādo et intellectꝫ cognoscendo sanc
cōuerse ad deum-et ideo non est pu
na delectatio nisi in perfecta q̄iunc
one potentiarum anime ad deum-q̄
cut est in patria Et ideo dicit augꝫ q
omnis delectatio mūdana/amantis
dine temperata est/ut sciatur q̄ non
est vera delectatio nisi cum deo- Vñ
scribitur in libro de anima et spū
Propterea enim deus homo factus
est/vt totum hominem in se beatifi
caret/et tota hominis cōuersio esset
ad ipm/et tota delectatio esset ex
a sensu carnis videt p carnē et a
mēte p diuinā ꝓtemplatiōē Hoc dicit
bo vbi dicit vt siue ingrediēt siue egrediēt
pascua inueniat Pascua
a foris in carne saluatoris-pascua
intus in diuinitate creatoris-q̄ ꝙ

Sermo

quod dicat. et vixerat cum viro suo a
nis septem a virginitate sua Videt
p breue tẽpꝰ quo cũ viro exegit ves
pertu illiꝰ tẽporis quo viduata mã
tuali tẽpus quo iocundis ãplexibus
delectata cũ viro suo viuit. ß nõ mo
dicũ quãdo eo subtracto ad modũ vi
vixit cũ viro suo. vß 84 in viduitate
mãsit. septenariꝰ numerꝰ sigt sabba
tũ mentis quo fruitur aia dũ est cũ
viro suo/iterne iocũditatis gaudiũ
in vnitate spirituali cõsiderans qua
viro ziũgitur/qz qui adheret deo v
nus spiritꝰ est .1. cor. 6°. Que eaã
xxxiij ãnis in viduitate pmanet.
tenariꝰ p septẽ ductus exhibit .xo. hi
aũt septenarius p binariũ et pdictis
additur/vß ad 84. puenitur vena
rius ad exã mandata. et septenariꝰ
ad septẽ spũs sci dona. binariꝰ ad ge
mi nã dilectionẽ dei et pxi pertinet
Quid ẽ ergo 84. ãnis in viduitate
nisi q anima quidẽ ad tẽpus destitu
ta arctẽ desiderat spõsũ suũ absentẽ
et ex eius desiderio p graciam sãcti
spiritꝰ q nõ caret ad bona opera xpi
seruat mandata/et in dilectioẽ gemi
na in se graciam sãcti spiritus mani
festat. Quid est ergo 84. ãnis i vi
duitate nisi dum sponsus abest quã
tum ad iocunditatem actionis sãcte
per graciam septiformem in predic
tis se exercet. Plerumq; anima ab
ea qua delectabatur gracia destituẽ
ad tempus/ quod a deo fit non tam
dispensatorie q dispensatorie. A deo
enim ad tempus deseritur vt defectum

xpꝰ

suũ sentiens humiliet et deus arctius desideretur. manet itaq; scilicet
cum anima in obseruatione legis et
dilectionis ad sanctam actionẽ. et ta
men se ad tẽpꝰ subtrahit q̃tũ ad ro
bur cui inhitebat ad formationem/et
quo fruebatur quo ad iocunditatẽ
Quitũ qđ ad ꝙsequẽdy pfectiõẽ vi
te reqrit ẽ mundicia mẽtis et corporis
et ideo dicitur a virginitate sua/ de
mundicia mentis patꝫ/nã virgo nõ
habet in memoria quo confundetur
eius cõscientia sicut illa que experta
est carnis voluptatem. non enim ti
tillatur cor virginis memoria ex p
te turpitudis/nec in proposito experi
endo. eo q virginitas scõm augus
tinum est in carne cor ruptibili incor
ruptionis perpetue meditatio De
mundicia corporis patet. nam ange
li et si habundant delectationibus
spiritualibus. inexpertes tamen sũt
delectationum sensibilium. ideo igit
in virginibus est humanitas ange
lica. quia virgines sunt inexpertes
delectationum carnalium vt habun
dent delectationibus spiritualibus.
cum igitur ꝓprium sit angelice natu
re non posse carnales sed spirituales
delectationes experiri. necesse est vt
angeli amore naturali plus diligat
virgines Vnde dicitur a virginita
te. que caliet est mundicia mentis et
corporis. ¶ Et nota q qui virgini
tatem seruare voluerit. necesse ha
bet mortificare membra ieiunijs et
vigilijs. Item obligatione voti qui
est superior gradus Item perseueran
tia mentis. Vnde dicitur q erat

ieiunijs et obsecrationib9 seruiẽs deo
nocte 7 die Q.d. quia puritati mẽ
tis 7 corpis intendit/sicut dicitur i°.
cor.^°vt sit sancta corpe 7 spũ Per
ieiunia ãt acapitur mortificatio car
nis/p obseq̃ũ deuotio mẽtis. Per
hoc autẽ qđ dicitur/nocte et die/ pse
uerantia mentis intelligiẽ ¶ Dext9
est hiius vite regulatio. nam scđm
dyonisiũ de diuinis no. Diuina scrip
tura est lumẽ 7 regula qua debet vi
ta ptemplatiua regulari In hac aũt
sunt quatuor act9 essenialiter ordi
ti. quor prim9 act9 diuine reuelatio
nis est quo reuelantur nãaria ad sa
lutem. et qz templũ ẽ locus doctrine
7 reuelationis 7 qz ihes9 erat docẽs in
templo bene dicitur/ que non decede
bat de templo zẽ ¶ Deaid9 est act9
humane meditationis quo quilibz fi
delis meditatur in diuina scriptura
Et ideo dicitur Et hec ipsa hora sup
ueniens Hec hora ẽ temp9 optimũ
meditationi Nam de saluatore me
ditanti occurrit materia sufficiẽs. qz
scđm ber. Videbis leticiam tristari/
pauere fiduciam/salutem pati/vitam
mori/virtutẽ sustentari/et quod ma
ius mirabile est. ibi cernitur tristicia
letificans/ pauor confortans/ passio
saluãs / mors viuificans/ infirmitas
roborans ¶ Terab9 ẽ benigne cõmu
nicationis q̃ homo id quod nouit de
scripturis cõmunicat alijs pdicãdo
Vnde ps̃ Loquebar de testimonijs
zẽ. 7 ideo dicitur. 7 loquebaꝫ de illo
õnib9 qui expectabant redemptionẽ
isrl ¶ q̃b9 ẽ deuote laudis confessio Vñ
dicitur confitebatur dño Nã si fructu

osa at q̃ pfecta voluerẽ vo offerre
confessionem. oportet vt eã ad deũ af
feras dupliꝫ. laudando illũ/ ac
sando te. illũ vt iustũ et bñficum. te
autem vt pcorem et ad eiꝫ benefi
a semp ingratum Vnde b. Cõfitea
mur autẽ domino gemina confessio
vt dupliãb9 vestiamur id ẽ confessione lau
pcorum nostror et confessione lau
dis diuine. Tũc enim veri confessores
eritis. si omnis vita vestra confitea
ẽ vos peatores 7 dignos multo
maioribꝫ penis. deũ vero summũ bo
nũ qui pro hijs leuibꝫ 7 transitorijs
ctna donat suppliciа q̃ merui
¶ Quartũ pnapale Circa q̃ sci
vbi ponitur meriti cõdigni debita re
muneratio. aũ dicitur. 7 vt confessio
omia Vbi sũt tres conclusiones Pma
conclusio. Pma conclusio q̃ lex mo
sapta vitam contemplatiua ad mer
tum disponebat. Nã lex mosayca
est quedam regula actuum humo
norũ. quapi scientiam restringens. ne
peatum prohibẽs pene appositio
Insufficiens tamẽ 7 imperfecta. qz
totaliter non faciat hominẽ pervenire ad
participationẽ felicitatis eterne. Pa
cni solũ fit per graciam spũs sci qua
legem adimplet Hanc grãm lex
tus conferre nõ potuit/ sed hec effe
uacat xpisto. vnde ioi. Lex per moy
sen data est. gracia 7 veritas per ihe
sum xpistum facta est/ 7 liget lex ve
tus operabatur aliquid ad hoc vt p
ueniatur ad finem. non tamẽ suffi
Et iõ dicit. et vt perficerent omn
scđm legem moysi ¶ 2a 2e
est q̃ quia lex vetus vt dictum

insuffiãs ad pfectionẽ meriti/ opor
tet vt lex euãgelica superaddatur Est ei
lex euãgelica q̃dam regula et mẽsu
ra actuũ humanoꝝ· data et diuinitꝰ
reuelata· q̃ totaliter faciat hominẽ ydo
neũ/iustificãdo eũ ad pticipationẽ fe
licitatis eterne· et hꝫ per graciam spi
ritus sancti sibi assistentẽ Vnde apos
tol⁹ Nõ enim erubesco euãgeliũ/ vir
tus enim dei est in salutẽ õni credenti·
et hoc est qđ dicit· ceùsi sũt i galileã
ciuitate nazareth· Galilea interp̃tatur
trãsmigrãtio de merito virtutum ad ei
ne gloriã remunerationem· vl de
merito bone actionis ad graciã cõtẽ
plationis/ cogitationis/ et reuelationis·
In ciuitate nazareth· vt eaã exẽplo
bone fame florescat ap⁹ oẽs ℣ 2ª q°
Veraã cõclusio est q̃ pseuerãtibus
in ista vita q̃dꝫ gratuntur pulegla·
Plñ est inchoata felicitas· quia sit
dcet dyonisi⁹ Illi qui i hac vita sũt
cõtemplatiui/ sũt illi⁹ felicitatẽ iam
ptiãtes effecti· isti enim iam gustaue
runt virtutẽ futuri seculi· Fm aplm ha
bentes q̃sationẽm in celis· qz istaeũ
delectationes sũt arca celestia Vñ dr·
puer· i· inocẽs cõtemplatiuꝰ· creſce
bat scz ichoatione felicitatis 2m est
pfecta securitas· quia isti qui in diui
nis cõtemplationibus sũt iacti· sũt ita p
fectis affectionib⁹ accensi vt timorem
nocturnos non curent quia perfecta
caritas foras mittit timorẽ· qui enim
timet non est pfectus i caritate Vñ
dicit· et cõfortabat/ scz dicta caritate
℣ 3m est pacata tranquillitas quã in
ipsa diuina sapientia optatur· quia
talibꝰ p experimentũ taliũ / habẽt vires

superiores ita habituatas virtutib⁹· q̃
tenent totaliter subiugatas vires in
feriores· Hi nobiles in ciuitate q̃to
sũt sapientiores· tãto melius habent
sibi q̃m populũ subiectũ Vñ apls
Hi spiritu facta carnis mortificaue
ritis viuetis· Vñ dicitur· plenus sa
pientia· q̃ inferioꝝ regenda discernat
Quartũ e pmpta facilitas ad vir
tutes· hãc causat in eo gracia/ aspe
alleuiãdo Gracia enim nichil difficile
abhorret p cristo sustinere Vñ apos
tol⁹ Omnia possũ in gracia que me
confortat· ió dicit· grã dei erat in illo
ẽ Quã ẽ

In octaua natiuitatꝭ ℣ In die circũci
sionis Sermo· xxi·

Postq̃ assumati st dies octo vt
circũcidẽtur puer ẽ luce· 2°·
Cum incarnatio filij dei sũme fuit no
bis necessaria· ió maxime fuit hominꝭ
cognoscenda· vt affectꝰ hominis ad ip
sum dirigẽtur· quia fm augustinũ·
amare rem ignotã nullꝰ potest· q ió
dispẽsatione diuine prouidẽtie factũ
est/ vt res singule singulis noib⁹ dis
tinguerẽtur/ qb⁹ hõ habẽt notiãs
singuloꝝ/ qz nomina habẽt appetã
exp̃mere· et ideo ggnitũ fuit filiũ dei
sigulari nomine nominari· ut ggnoscẽ
tur· et ggnitus/ humanꝰ affectꝰ ad
eum inflãmaẽtur· vt dicit· Postq̃
ẽ· Vbi primo apponitur nobis vt
humilis· qđ patet auctorij sceleris ẽ
passio· ibi Postq̃ 2° apponit nobis
vt cogit⁹· qđ iniuit nominis impositio
Ibi Vocatũ est nomẽ eius ihesꝰ Cir
ca totũ in vniuersali sũt due cõsideratio
nes Prima ẽ de ejus circũcisione· 2ª ẽ

de tepozis eius applicatioē Circa p̄
mā/ sūt quīq; exclu°ra ꝓ° q° ꝓ°
est q; circūcisio delebat peccatū origi
nale z actuale i puul' et adult'/ sicut
nūc facit baptism9 exceptō q; paradisi
anuā non intrabāt sed in sinu abra
he quiescebāt- femīe adulte saluabā
tur per opationē bonā-sed puule in
fidē parentū Secūda q° Secūda
q° ē q; circūcisio data fuit ꝓmo vt p
obediētiā mādati/abrahā placeret de
o cui p̄ puaicatioēz adā displicuerat
Secū° in signū magne fidei abrahe
q̄ credidit se habituū filiū in q̄ esset
bñdictio ōniū hominū Tercio vt ille
popul9 a cēteis natioib9 distinguēt
p̄ signo Tercia q° Tercia q° ē q;
circūcisio ē mutata per baptismū-qz
baptism9 est magis gmunis z pfecti
oz/z licz i circūcisioē peccatū delet̄ ta
men gracia non cōferebat̄/ nec virtu
tes nec virtut' augmentū vt in bap
tismo Et nota q; triplex ē remediū
cōtra originale peccatū Primū fuit in
statu nature scz fides parentū in puu
lis/z actus satisfactoz in adultis vt di
cit g̃g'- Secūdū in statu legis scripte
fuit ipsa circūcisio Tercū in statu gra
cie baptism9 Quarta q° Quarta q° ē
q; xp̄s voluit circūcidi Primo vt ōnē
materiā erroris tolleret Ratio est qz
aliqui dicturi erant ipsum celestē car
nem vel fantastica attulisse Vnde in
circūcisioē fuit probatio vere carnis
per xp̄ij sanguinis emissionē Vbi
sumit̄ documentū q; statim ostendit
xp̄ist9 hominē redimendū per vere
nature huāne passionē- et hoc xp̄osi
tū passionis ostēdit primo in circūcisioē

Secūda cōe vt subiaceāt se legi/nō
ex' z huili' p̄teret- fuit enī necessa
ū homini vt legislatoz legi se subia
ret/ne obseruā' legis homī impp'
deret-ideo eāā legislatoz diuinā sub
tinuit z nob leuioza ip̄e fuit-quia
venit solue legem sed adiplere Te
sciendū q; non subiacebat legi qua
tur ad iustificationē vt iustificaret
quia sup naturā z hominū iustificat
nē cōceptus et nat9 'etc' appt̄ ꝑ vera
se puer diat̄ qz purus ab ōni cōtag
one huāna- et iō incepit ab humili
q̄ ē fūdamētū oīm9 p̄fectionis- scipi
enī exinaniu' formā serui accipiendo
Quārta q; est bescētia debz p̄fici
u9 trāsgrediēs- dū videt dīm legē
legē seruāt Tercia cō ē vt nos
tualit' circūcidēm' Est aūt triplex
cūcisio spūal' Prima ē circūcisio
de qua dicit glosa Qui fidei puritat
in mente custodit corde circūcisus est
Ex quo patz q; circūcisio cordis est
puritatem fidei z āmotionem cogi
tionum malarum Vnde augustin9
Circumcisio cordis est que purificat a
nimam ab īmundis cogitationib9
interioris q; hominis maculas abla
dit/ Illa tam concupiscentia ampu
do p̄h-1°- Lauamini mūdi estote
ferte malum cogitationum ve de
da est eorum que fit per ostensionem
verborum inordinatorum Et no
q; mala lingua secūm diuersitates
malicie sue diūsa mala operatur
ma lingua ē dissoluta- z ꝑ hoc
turpes ymaginatioēs in cordibus
ecclesiast- xxiij° Indisciplinatus lo
le ne assuescat os tuum Est enim

illa verbū peccati 2ª est litigiosa. z hec extingit caritatē. pūz x. Qui p ſert zumeliā insipiēs est. ℣ 3ª est de tractoria. z hec ſciat discordiā. ℣ 5ta est murmuras/ et talis effundit pacē. ℣ 6ta est secreta revelās. et talē odit fidē. Eccī. 27. Qui denudat archana aīa/ odit fidē. ℣ 6ta ē iurās/ et talē p uocat ꝙ se indignatiōez dei. Eccī. 22. Iurationi nō assuescat os tuū. multi eni casus i illa. ℣ 7ª est lingua iactās/ que multiplicat iurgia. pūz 27. ℣ 8ª e dolosa falsi aīa. et illa dissipat fra ternitatē. ℣ 9na est seductoria z blāda. ℣ 10ª est mendax ꝙ occidit aīam. sapie pmo. ℣ 11ª ē lingua duplex ꝙ zturbat pacē habentes Eccī. 28. Bilinguis maledictꝰ/ multos eni turbauit pa tientes. ℣ 12ª irāsibilis est carna lium voluptatū. Hec aūt cōsistit i cō tinentia que hz regere aīm quātū ad appetitū bonū. z hec est duplex. Una que refrenat appetitū voluptatū. z a lia que refrenat appetitū diuiciaz. de quibꝰ seneca. Hec mediocritatē tunca tinentiā obseruabis. vt nec voluptatibꝰ vdis/ pdigꝰ et luxuriosꝰ appareas. nec auara tenacitate sordescas. Hec ei voluptas ē irāsibilis da. qz multa mala facit. ℣ 1° qz corpi ē molesta vel infirmitatē. 2° qz corpꝰ spūi facit zumar. Ber. Voluptas/ carni sapisceti adūsus spm in adiutoriū fit. 3° sterilitatē bonoz opm inducit. Ps. 98. Nūc audi hec delicata/ veni te filii in die fructificationis sterilitas. ꝙ facit hoiem incōpatientē. vt pz i diuite epulōe. 4to spūalibꝰ delicijs pnat. Ber. Delicata ē cōsola° dīna-

nō tātur admittentibꝰ aliena. 6to in penā eternā zmutat. Apoc. 19. Quā tum glorificauit se et in delicijs fuit tātū tate illi tormētū z luctū. ℣ 4ª 2°

Quinta 2° est ꝙ xpūs voluit ar cūadi octauo die ppt duo. Primo ꝓ doctrinā suā nos docēs/ ꝙ q̄libz i pn° vite sue debz a vicijs arcūadi z bo nis moribꝰ iformari. qz qđ noua tes ta capit/ inueterata sapit. Hoc aūdo in signū ꝙ spūal arcūacio debet fieri p octo ℣tutes ꝓ vn. Prima dies ē iusti tiae. in qua nascit hō/ qñ sol iustitiae oritur i aīo. pcor illuīat tenebras. horrēdūq; dei iudiciū internis obtu tibꝰ offert. addēs ad terrorē vincu lū breuē diez numer. z finē incertū. Hec plane respcā ē ad quā demora biē fletus. z necesse ē addi matutinū lectiōā/ vt auditū faciat nob miaz su am. Hic ei fit vespe et mane dies v nꝰ. Est aūt dies ista iustitia. reddēs cuiq; qđ suū ē. nobis miseriam. deo miam. in hac die puer nascit. Hoc aū dies est dies prudētie. In hac die pru dentie eligat de pntī seculo nequā fu gere. dicens cū ppha. Odiui eccīam malignāt. et cū impijs nō sedebo. Hz nōdū suffiat hoc. forte ei vult eligē solitudinē. nō sat attēdēs ppam infir mitatē z periculosā dyabl luctā. Quis ei periculosi ꝙ solū luctari q̄ atiq; hos tis ℣sutias. a q̄ videat z quē videē nō possit. Et io nocia ē. 2ª dies q̄ ē forti tudis. i hac die eligit congregatiōez. q̄ p fortitudie trahē vt castror acies or data. De āt soli. qz si cedit nō hz sb leuātē se. io ppha pt ꝙ dixit. Odiui eccīaz malignātiū. addit. Iuuabo me

innocentes manꝫ m-ꝯ° illuæscat dies tempꝫ antie vt queat quo ꝛeseruare posset incõtinẽtes motus voluptatis curiositates elationis-q^to illuæscat dies paẽtie ꝑ quã oia aspeꝛa ꝛ dura tacta ãplectans conscia-et qz occasione paciẽtie temptatio supᵉ ĩpetit/ideo neæssãriꝫ est dies 6^tꝫ sciz humilitatis ꝛ septimꝫ dies-s-deuotionis in qua nichil est laboꝛiosum ꝫ totũ suaue-sed hec dies est pauco tũ-8ª dies est neæssaꝛia que est discꝛetio que est mater virtutũ et pfectionis ꝓsũmatio/in qua circũscidiẽ puer vt nõ plus vel minꝫ fiat-et qz tacta est-eiꝫ ꝛefectus suppleat vtus obedientie vt nõ plꝫ nec minꝫ nec aliteꝛ ꝙ impaẽ facãtis-9ª dies est dies eterna in quo nomẽ xpõ ĩponitur salutis-qz ibi existentibꝫ salꝫ opata ĩ medio terꝛe pfuit ad effectũ qz ĩ obiecto beatifico sũt plene saciati et ꝗetati hõ ẽ-qz nichil pt vltiãte ꝗetaẽ nisi vbi rõ obi aliquiꝫ poᵉiueĩt in sũo Hoãt ẽ in solo deo ĩ q̃ iueĩt ois rõ boni Nã nullꝫ appetitꝫ ꝗetaẽ donᶜste tõliẽ saciatꝫ cũ ois appetitꝫ ꝛsidẽt ad sacietatẽ/ꝫ nullũ bomᵐ ãtia deũ pt saciare nẽm appetitũ ĩtellectuũ-cũ oi creato ĩtellõ/ĩtellectꝫ possit ãq̃d maiꝫ cogitaẽ/gꝫ coꝛ nrm ẽ iq̃etũ donᶜte q̃escat ĩ vltiõ fine Vñ xpha Helie ẽ dies vªĩ aẽ-t-s-miª Hũt eĩ aᵏ8-dies q̃bꝫ puer spuãᵏ cũscidiᶻ Hª dies ẽ natiᵃ natuẽ q̃ ẽ mᵏ tũ vicõsa qz naam² filij ire Erũpnosa qz ĩplicat ad miseriã Joh-16-Mulier cũ parit tristiã hꝫ Defectuosa qz ĩcludit ĩopiã Job-2-Nudꝫ egressꝫ sũ Hzeuissia

Job Hzeui viuẽs tpe/qz iõ ꝛesse
pat vmbze ꝑ⁹ⁱᵈ pᵒ Dies eiꝫ sic
bza decliauerũt Hª sicᵗ vmbza sic tra
sit ꝛ euanescit sic et vita nra Job-
Dies mei veloaẽ tñsierũt-2° quasi
vmbza retineĩ nõ pt sic nᵒq̃ pter
ta redire pt Eccl-9°-Nemo ẽ q̃ ne
viuat ꝛ q̃ huiꝫ rei habeat fiduciã-
qz sicᵗ vmbze nullũ vestigiũ remanet
sicᵗ nᵉ dieꝫ-pũᶻ 30-Tra se muchi
fiaª ꝛ q̃ tũ penitꝫ ignoco/seꝫ via
ri ĩ adolescẽª sua/a nauis q̃ trãsit
q̃s/a auis q̃ tñsuolat aera/a vis
lubꝛi sup petrã q̃z nõ ẽ vestigiũ
nire-9°sicᵗ vmbza hꝫ filiᵉ³ oꝛgo ꝛ
ẽ oꝛpꝫ/sic ꝛ vita nra nõ ẽ vita
filis vite Vñ augꝫ Quid ẽ a
ꝙ de vita tñsiẽ-q^to qz sicᵗ appꝛopin
te hoꝛa noctꝫ appaꝛ vmbza lõgua
sic viᶻ hoĩ ꝙ ãpliꝫ debeat viuẽ/sine
ius appꝛopiquãte Hẽ-6-De ꝛelo
declinauit dies ꝛ lõgiores se vmbre
vespe-6° qz sicᵗ vmbze trane sic
nũ sũt vanitas vanitatũ-2ª dies ẽ
tes moetꝫ/moetui tã sũt q̃s mo
sumit atq; extẽmiat donãdo
ti oꝛruptionẽ Hic moes oẽs q̃
dit vt dᶻ2-regꝫ-19-Oẽs moeris
ꝑpẽ tria pº ꝑpẽ tõlitaẽ qz pãm ad
fuit ĩ pᵒpnte oẽs ĩcurriꝫ-2° ꝑpẽ
bilitaẽ Nã festinaẽ ad moeꝛẽ aurum
siue doꝛmiaꝫ sũ vigiles-3° ꝑpẽ
taẽ/qz oꝛpe ꝛeꝛuptes sumꝫ
gñ-13-sũ puluis ꝛ ãnis
moes ẽ nob ꝑpnq̃ssia
passio/gñs totã naturam
saltem naturam humanã-
ma/quia nemini pat/nec
peꝛcatoꝛi-audissima/quia

ueretur. feroc̃issima/ qz totū cōsumit
iānerando vsq; ad nichilū. est falla
assima. qz promittit tibi longa spa
tia vite & subito te fallit. est occultis
simo. de die eius et hora scit nemo
nichil enim incertius hora mortis.
Unde aug9 Nichil certius morte ni
chil incertius hora mortis. nescim9 q̃
mō/qñ/vbi moriamur. qm̃ mors v
bicq; nos expectat. 3° dies est spūalis
natiuitatis/que ē regeneratio mētis
in deū p̄ graciam spūs sci mūdante
& sensificantem/& in bono confirmāte
Unde de ea exponitur illud iohis i°
Quotquot aūt receperunt eū dedit e
is p̄ Quarta dies est consideratio
mortis spiritualis que est separatio
aie a deo p̄ pēm. qm̃ p̄cor in oib9
similē est mortuo Un videndū ē quo
modo ca que in terra mortui fuerint in pce
dore denotentur Moriturus enim
primo incipit infirmari/2° febriciture
et estuare/3° claudit os/4° claudū
tur oculi & aliis sens9 nichil p̄cipiunt
Quinto separat aīa a corpore Sexto
fit ponderosus Septimo fit imobil
Octauo nō erubescit Nono foetet de
mo putrescit Undecimo a vmbus
corroditur Duodecimo fit abhoiabi
lis. 13° fit frigid9. 14° detenitur ab
amicis. 15° sudario inuoluitur. 16° i
feretro ponitur. 17°. fodit fouea. 18°
ad foueā portatur. 19° sepelitur. 20
sup eū terra vel lapis ponitur Nō
similī peccator infirmatur. Primo qñ
incipit velle grauia honestatis. et h° ē
signū spūalis mortis Un eccl. 22.
Stultus ut luna mutat Secundo

febriciat. & quando q; estuat. q2 in e
o refrigescit caritas & estuat desideri
o peccandi. Tercio clauditur os a
dyabolo ne confiteatur. Luce. xi° Erat
ihes9 eiciens demonium & Quarto
non videt p̄ nie inconsideratione
ysa. xlij. Quis ceus nisi qui venū
datus est peccato. Quinto separat ab a
nima vita. i. deo. alio9 gracia habet e
am viuificāt Unde opa eio9 sine grā
mortua sunt Sexto fit ponderos9 p
ignauiā & accidiam Job .v°. fact9 su
michimetipsi grauis Septimo fit im
mobilis p obstinationē Octauo fiant
imobiles & Octauo nō erubescit p
impudētiam Jhere. 3°. frōs meretri
cis facta est tibi. peccasti & noluisti e
rubescere Nono foetet p infamiā. Jo
hel 2°. Ascendet foetor eio9 & ascēdet
putredo eio9 q2 superbe egit Decimo pu
trescit p moram in peccō Joh el 3°.
Cōputruerūt iumenta in sterc̃ore su
o Undecimo corroditur a vmbib9 per
qscie ēmorsū. ysa. xlij. Subtē te sterc
net tinea & 12° fit abhoiabil p pēi
horē Jhē. xlij. Nā vil facta eo ni
mis iterans vias tuas Decimotercio fit
frigid9 p spūal amoris extinctionē.
Decimoquarto detenitur ab amicis sciz an
gel Jhere. 9°. Cōtempserūt me amato
res tui. Quintodecimo sudario in
uoluitur scilicet male consuetudinis
Unde sudarium a sudore dicitur Sex
tadecimo cū labore & punctione consci
tie inquietatur. Decimosexto in fere
tro ponitur p malū exemplū. quia
qui est in feretro omnibus patet De
cimoseptimo foditur illi fouea p rep
titionē pcor. Octauadecimo inducit in fouea

quã fecit. 18. ad foueã portat p q°. qui sũt. spes future rectionis. spes longioris vite. timor satisfaciẽdi. solacũ pẽi. 19°. sepelit ĩ inferno Luce 16. Et sepult9 ẽ ĩ inferno 20. ponit desup lapis et terra. i. penaz diuersitas et ppetuitas yh. zz. Claudũt in carcẽ sempiterno ¶ 1ta dies est cõsideratio natiuit9 xpi de q supra quẽ in sermone de natiuitate xpi Dñi natiuitas xpi bene dicitur dies Licz enĩ homo per lumẽ naturale vois possit sciẽ quid agendũ/tamẽ nõ q̃d bene agẽdũ ad vitam eternã. et ideo fuit necia lux dine irradiationis q̃ mẽs humana dinit9 illustrata cognoscit illa q̃ imediate ordinãt in salutẽ. et ideo ortu suo xp̃s totũ orbem illustraut/ quia ipe erat lux vera que illuiat oẽ ¶ Hexta dies ẽ gsideã° mort9 xpi Vbi sũt sex exclusiones ¶ P̃ma exclusio ¶ P̃ma q° ẽ q mortuus ẽ ppt̃ pcã nostra pz p vetus q nouũ testamẽtũ quere alibi Sciẽdũ tamẽ p 2ã q°. q dees fuit reparari gen9 humanũ. qz non deret diuina clementia totũ naturã ppt̃ vnius peccatũ cõdẽpnare ꝟ hoc fuisz sinõ fuisz repatio ¶ Terãa exclu° ¶ã q° est q talis repatio debuit fieri per satisfactionẽ Ratio est quia ordo diuine iustice req̃rebat vt nullũ peccatũ manẽt ipunitũ sed h3 fuisset si repatio non fuisset per satisfactionẽ ¶ Quarta exclusio ¶ Quarta q° est q satisfacies esset deus q homo. et h3 cõgruebat Ratio ẽ. qz sicut p vnũ hoiem pcm intrauit i oes. ita i repatõe p vnũ grã intraret in oes/ ꝟ hoc nõ potuit fieri p purũ hominẽ igit deus fuit q fuit deus et hõ Quinta exclusio ¶ 1ª q° est vt h3 satisfactio dei et hois fieret per mortẽ cuiq̃a nõ potest cõuenienter solui debitũ mortis nisi p mortẽ gratuitã ꝟ nones eramus debitores mortis ¶ Sexta q° ¶ 6ª q° est q xp̃s ad pfectã hãc repationẽ assumpsit defectus humanitatis nõ ẽ. xp̃s assumpsit naturã sine nam vt in ea meretur nob vitã eternã nam. sed tale meritum cõsistit in voluntate passionũ. vnde necessarium fuit xpm̃ mori. et si non ex pena tracta per peccatũ per se/ tamen ex pena cõtracta per peccatũ in alio ¶ Septima dies est memoria iudicij in qua die malos oportz multũ timere ppter octo causas ¶ Prima est quia testatur litteras mortis sue Exẽplũ de vita Dañ. 5°. Judicium sedit et libri apti sunt scilicet conscientie et vite ¶ Secunda est quia multos habebat accusatores ¶ Tercia est quia multi testes erunt contra eos. Vnde 1. ioh. vltimo. Tres sunt qui testimoniũ dant cõ. pater qui dedit potestatis resistendi. filius qui dedit scientiam cognoscendi. spiritus sanctus qui dedit voluntatem et graciam vitandi ¶ Quarta ẽ quia iudex iustus est nec poterit mortũ pi preces vel pecunia amore vel odio. vñ 6°. Non accipiet quiescet cuius q̃ precibus nec ẽ pro redemptione dona plurima ¶ Quinta est quia sapiens est et eum michi tenet. 10. 16. Oẽs vie hominis mundę oculi eius ¶ Sexta ẽ qz eius sententia non potest mutari nec ab ea potest appellari

Pē. Que pcedunt de labijs m. zē
4°. qz pena erit itermunabil. ꝑ.
Ignis eoz nō extinguet. 8°. qz āpli
us nō erit locꝰ mie. Ve. 21. Clausa
est ianua. 8a. dies in qua aīa ādet
puer ihesꝰ. est dies iustiāe ꝑm. zsiliū
sapientie. Ante iudiciū para iustiaā
Duplex ē iustia vniuiq; rndēs qđ
suū est/et ꝑ hoc qđruplr sumꝰ
debitoꝛes. Primo dēo/z ꝑ multiplicē
Primo qz pater nr est. z ideo debemꝰ
ei ꝓpie subiectiōez. Vñ dām. Fiat
volūtas tua. Secūdo quia magister
noster ē. z ideo debemꝰ ei credulita
tem. qz discentē opꝫ credere. ipe ei
qđ veritas. Pē. Primapiū vbor tu
ideo debemꝰ ei oīm honoꝛ rndere. vō
fessionē zfundat in magna zputa
tione. Lu. 14. Homo qdam habebat
villicū. Quarto qz rex noster ē. ideo
debemꝰ ei cōtra hostes miliaā. Qui
to qz frater noster ē. ideo debemꝰ ei
dilectionē. qz cohēres nos fecit. Dex
to qz mediꝰ noster ē. iō debemus ei
patientiā/ i tribulationibꝰ nō remur
murando. Septimo ꝛpi debemꝰ ser
uitutē q nō magis auremus de eo ꝙ
de aīa. Octauo debemꝰ pcō odiū qua
si capitali inimico. Ecci. 21. Quasi a
facie colubri fuge pcm/ qz nōdū odit
pcm/ q de illo loqtur vel ymaginat
Quarto debemus mūdo zceptū. qz
bona eiꝰ sunt trāsitoꝛia et nō satiāt
nec soluūt feliciatē quā ꝓmittunt et
iō vilia st. z abiecēda. 2a. zsideā°
Secūdo zsideratio ē qualiter iste bea
tissimꝰ infantulꝰ spūaliē natꝰ sit no

minādus. z puto q nec pōtest queni
entiꝰ noiari q̄ ihs. qz scriptū est. vo
catū est nomen eiꝰ ihus. Hoc ē no
mē sacratissimū. z a ꝓphis ꝓphatū.
ab apostol̄ predicatū. ab angel̄ nun
ciatū. a scis oibꝰ desideratū. hoc ē no
men vtuosū/ graciosū/ gaudiosū/ de
liciosū/ gloriosū. vtuosum/ qz supat
hostes. graciosū/ qz in ipso habemꝰ
fidei fundamētū/ spei firmamētū/ ca
ritat̄ augmētū. z iustiae zplemētū.
gaudiosū/ qz iubilus in corde/ melos
in aure/ mel in ore/ splēdoꝛ in mēte.
deliciosū/ qz pascit cogitatū/ lenit ꝓ
latū/ refiat scriptū/ instruit lectū. glo
riosū/ qz dedit cecis visū/ claudis gres
sum/ surdis auditū/ sermonē mut̄/
vitam mortuis. O nomen benedictū
qđ ostendit tantū vtutum effectum
O anima siue scribas siue legas siue
docas siue quodāq; aliud operꝫ fa
cias nichil tibi sapiat. nichil tibi pla
ceat nisi ihesus. nomina ergo tuum
infantulum ihesus. habeat sibi q no
minetur dei filius. splendoꝛ glorie.
ymago substantie. verbum patris.
virtus omnipotentis. heres vniuer
sorum. rex regum. dominus dominā
tium. habeat sibi q diatur ꝛpistus
id est vnctus. Et bene vnctus. quia
in prophetam sicut claruit in doctri
ne eruditione. in pugilem sicut patu
it in dyaboli debellatione. in sacerdo
tem/ in patris reconciliatione. in re
gem/ in premiorum retributione. ha
beat hec nomina sibi cum suis beat̄
cōmunia. sit tantum tibi ihesus/ id ē
saluatoꝛ in huius vite incolatu. z mi
seria. saluet inquā a mundi vanitate

qui te impugnat/ a demonis falsitate que te infestat / a carnali fragilitate/ que te euacuat/clama deuote inter tot huius vite flagella O iheſu saluator mundi salua nos qui per crucem & sanguinem redemisti nos Salua inquā dulcissime saluator per fortitudo debilē/ per solando flebilē/ adiuuando fragilem Hz heu vnū est qđ ai fletu dicendū est qđ non vacat a misterio quod nō statim cū nascitur circūciditur & noiatur-sed ꝑ̄ legē dies octauus expectatur - Puto quod per septenariū qui in octonario includitur vniuersitas diuinarū & mundialiū virtutum cū vnitate et vinculo pacis figuratur-qz postq̄ aia per fortitudinē aduersa tolerauit/ per iustitiā miseros sustentauit/ per temperantiam carnales concupiscentias superauit/ per prudentiā mundi et antiqui hostis insidias declinauit-adhuc post q̄ per fidem deū omniū auctorē intellexerit- per spē in eū tanq̄ oim remuneratorē in oibus operibus suis aspexerit-per caritatē deū tanq̄ omniū bonorum largitorē toto cordē dilexerit- et demū die octauo circūcisionis ab anima omnibus fantastice ymaginationibus/ omnibus vanis et inutilibus cogitationibus-omnibus animi motibus et inordinate affectionibus pacate- tūc per exercitiū contemplationis in dño dulciter requieſcit/ tūc puer noiatur- tūc dulce nomen ihus imponit- tūc eius dulcedo sentitur & gustatur- tūc expiatur virtutem- tūc pōnit iocūditatem- O quantā sensit dulcedinē post illam btām noiationē- illa felix mater naturalis et spūalis virgo maria qn̄ pcepit in hoc nomine tremenia eia- miracula cumulari- cecos illuminari- infirmos curari- mortuos suscitari ? Hic certe tu o aia spūalis merito debes gaudere & exultare/ quia enim papias in te & in alijs per tuos baptismatis filios ihesus demones fugat in pcī dimissionē - cecos illuminat in vere cognitionis infusione- mortuos suscitat in gratie collatione- infirmos curat in spūali cōfortatione/ vt nō efficiātur fortes et viriles per gratiam qui pus erāt infirmi per culpā O qui felix & beatū nomē qđ tōtā meruit habere virtutē q̄ sua dulcedine letificat vniuersam ad mentis ebrietatē infundit quibus cōicat suā dulcedinem Quā

In vigilia epyphanie dñi

Sermo xxij

Defuncto herode/ ecce angelus dñi appuit ioseph in egypto - Postq̄ qđ dicit glosa - lz oēs angeli sint spūs ministratorii oēs spūs sūt angeli-et addit- tamen solū sūt angeli cū per eos alique ministrant ꝑ̄ qz ꝑ̄ augustinū in verbis per quos aperte fit quod fatis est hō Operatur ergo q̄ misteriū incarnationis agitur verē per ministeriū angelorū Qđ pōt iste angelus fuit immediate a deo missus vsq; in euāgelio Vbi sūt tres considerāde Prima considerat Circa primū vbi de diuina vltione- cū dicit- defuncto herode &c- Nota q̄ after sacrile- qđ herodes in saluatore commisit et scelere qđ in eosdē quos ei⁹ pegrat vltio diuina eū inuasit diuersis vltionis supplicijs ita q̄ q̄ deū amator puare primogenito/ ipse incarnatio

filiorū suorum puniretur. Ipse aūt fu
rore plenus / nobiliores ex oī iudea
ad se colligi et recludi iubet in car
ce. imperans q statim ut cum spiri
tum exalaret omnes interficerentur
vt eius obitum omīs iudea defleret
iuita. paulo ante mortem antipatrē
filiū suū iugulauit post duos filios
quos ante necauerat / scz alexādr et
aristobolū. Talis ergo finis erat he
rodis qui digna supplicia ptulit scele
re. Hoc caā fuit cōsonū rōni. qz ordo
diuine iustitie hō requirebat q nullū
pēm maneret ipunitū. ū ergo tale
scelꝰ cōmisit in pueroꝝ extinctione z
saluatoris psecutione iustum fuit vt
digna factis reciperet. Vñ pā. Hea
est vltio z. Hz heu quid est de illis
qui adhuc nō cessant peccatis suis p
sequi xpm et mala vita sanctas af
fectiones necare. Vñ de talibꝰ pul
chre dicit Bn. Herodiana malicia z
babilonica crudelitas est nascentem
velle extinguere religionē. et allidē
paulos istis. Hi q̄d enim ad salutē
ptinēs / si q̄d religionis oritur / quicū
q resistit / plane ū egipcijs / paulos
israhelitici germinis necare conat.
Primo nascentē dñm psequitur salua
torem. Item B. Deniq si appium sā
guinem dedit in precū redemptionis
aiarum. nō ibi videtur grauiorem
ab eo sustinere psecutionem qui sug
gestione maligna / exēplo pniciosi /
scandali occasione auertit ab eo aias
quas redemit q a iudeo qui sanguī
nem eius fudit. z. Vñ dicit Defunc
to herode / id ē eo mortuo multe mor
tibus Primo morte aulpe qua separa

tur aīa a grāa. Secundo morte cor
porali qua separat anima a corpe
Tertio morte pene qua separatur a
dei gloria. z. Circa 2m vbi dicit de angelica monitione z obse
quio saluatoris ū d. ecce āgelꝰ ap
paruit. z. Vbi sūt tres exclusiones.

Prima exclu. Prima exclu. est q de
potentia dei ordinata redemptio nrā fu
it causa incarnationis. qz licet alius
modꝰ possibilis fuisset. tamē iste mo
dus expediebat. et hoc ppter multas
rōnes. Primo vt humana natura nō
teneatur tanta dilectione nisi a deo
Secundo vt ex hoc ostenderet sūmā
dilectionem ad hominem. Tertio vt
ex hoc eum per amorem attraheret
Quarto vt ista satisfactio esset effi
cacior. Quarto vt excellenti modo fi
eret / scilicet per talem qui erat infi
nite diligibilis. z per cuius actio
erat infinite acceptabilis ex parte
sui. Vnde damas. dicit. Humanatio
verbi propter hec facta est vt natu
ra que peccauit et cecidit et corrupta
est liberaretur a corruptione / vt sicut
per hominem mors. ita per xpistū
resurrectio mortuorum.

Secunda conclusio. Secunda conclusio est q
hꝰ misteriū incarnationis debuit agitet
ri misterio āgelorum. Et sūt tres rōnes
Primo quidē. qz ordo redemptionis debz rndē
ordini p̄uaricationis / igit si mal⁹ ā
gelꝰ p̄mo tentauit mulierē et induxit
hoiem ad tentationē et ad delectati
onem z tandē ad peccandū. sic eciā
decuit bonū āgelū virginem salutare
et informare de beneficio incarnatio
nis. Secunda ro est qz incarnatio nō solū

valebat ad generis humani reparationem. & eaã ad ruine angelicæ restaurationem. Vnde Angeli eorũ semper vident faciẽ patris. vbi glõ Magna est dignitas aiarũ. vt vnaq; ab ortu suæ natiuitatis in sui custodiã habeat angelũ deputatũ. Ratio ẽ. quia ex hoc ipsis angelis accrescit meritũ accidẽtale & hoibus pficit. tũ ad custodiã corpis ne vexentur a malis. tũ pter aiaz que statim cum infundit/ labe peccati & fomite caupiscibilis est ad bonũ et ad malũ. igit & congruum fuit vt btã virgo in puerperio angelũ haberet in custodem. Vñ crisos dicit q infinitã miliaã angelorũ ad gloriosæ Vginis obsequium deputatũ nullatenus ãbigimus/ vt custoditet lectulũ salomonis. Et dicit q iste angelus fuit de supmis. qz inferiores mittuntur a supmis. et supiores mittũtur a deo. sed iste imediate fuit missus a deo. Iu. i. vñ hic dicit. Ecce angelus dñi apparuit. &c. Ia q. Ci. Ia conclusio est q nõ solũ angelus & eaã ioseph sumit ad ministeriũ incarnationis. Et pmo pter hoc vt eius ministerio foueretur. Vñ cassiodorus vidẽs eaã qz ioseph ad ministeriũ marie erat electus dixit. Ipse nãq; ioseph puerum conseruabat et tuebatur. Deinde ad signandũ q ioseph erat tantũ pater putatiuus. In cuius rei signũ ãgelus apparuit ei in sompnis. qz qñ in sompnis vi?/ fantastice videtur et opinatiue. Nã ps aristotilis. Sõpnus est vinculũ & imobilitas sensuũ. nã sensibilis vtus & motiua in sompno ligatur. et io ĩ visioẽ decipitur. Tertio ad

signandũ q ecclactiui ĩ hac valle miserie obsequiũt. Nã status istius miserie quasi ad statũ celestis pzie sit sõpnus ad vigiliã. pro qz sit dormiẽs nichil pt clare videre siue cognoscẽ & p lacebras fantasmatũ sõp discurrit. qñ aũt euigilat tunc pfecte et intuitiue cognoscit. oia. ita dñs hic sum? p modũ sõpnij oia obscure cognoscim?. qñ aũt ibi euigilabimus/ quasi euigilates pfecte intuebimur ps. aplm nũc cognosco ex parte. i. cor. xiij. 2a rõ est. quia sicut homo dormiẽs pfecte delectari non potest. sed dum delectari se sompniat et in illã delectationẽ fuisse inanẽ. ita delectatur p sompniũ/ qz nũq; satiatur/ quãtũcũq; voluptatibus vtamur. quia sompniat esuriens & comedit. expergefactus aũt vacua est aia eius. Quarto ad signandũ q ecclatiui sequũt incarnationi/ qz illi ps memorant q a curis terrenis & sclaribus negotiis. quiescũt/ pfrui angelica visione meretur. Vñ status ecclatiois & sõpnus notat. qz sicut in sõpno ecligũt visiones ita in ecclatioẽ. vñ subdit. Ioseph sõpnis. &c. Utilitates incarnationis. sicut quilibet ẽ nõte scit. Doctor. i. ps. le ẽ de morali ex exposicione. i. ps. le ad optinẽdũ beatitudinẽ mins ẽ multa nõ agẽ/ nisi ea q; studeat bona multa insudare/ qz soli operij vanis adhibẽtes mercedem vocantur. Ezo. Dum parios. &c. qđ itẽdit ecclesia dicere. Fructo hebdẽ. i. supatis ecclatiois

mūdi/carnis et dyaboli/ q̄ tēptatio
nes cū ordinat nos in dāpnationē/
intelligūtur per herodem i singulis
Vñ addit postea defuncti sūt enī qui
querebant animā pueri. Angelꝰ do
mini apparuit in somnis ioseph in
egipto Per ioseph intelligit attritꝰ
qui habet displicentiam de peccatis
dimissis sed nō perfectā. quia dicitur
augmētū vel appositio. Vñ nota q
edit tactui. hoc vero frāgi dicit qđ non
aliquid in partes magnas diuidit.
conteri vero qñ i ptes minutissimas
redigitur. sic spūaliter coz duū dici
tur qñ diuine ispirationi nō edit ꝫ
obuiat in affū pāi mozādo. frāgi
vero dicitur qñ iapit a pāi apposito
uesilire q̄uis non to taliter quertat.
et hoc pt dici attritio. cōtritio dicitur
qñ volūtas pfecte ab affū pāi resilit
Vñ attritio i spūalibꝰ dicit quādam
displicētiā de pāis dimissis sed non
pfectā. cōtritio vero displicētiā pfec
tā. vñ attritio et cōtritio differūt sicꝫ
informe et formatū. huic aūt ioseph
in somnis. i. nō pfecte habenti per
tali displicētiā. apparuit angelus id
est nunc⁹ diuinus/ nunc p inspira
tionē/nūc p scripturē ifōma⁹ꝫ/nūc
p flagellationē. i egipto. i mūdo.
nā egiptꝰ interp̄tat tribulatio is an
gustia Vñ vere grauiū mūdanum
qđ habetur ex habūdantia rerū tēpo
ralū et delectationū carnaliū nō est
pfectū. quia non sanat nec quietat ꝫ
magis fastidiū prestat. qz semp hz
admixtā tristitiā. puerbioz. 14. Ex
trema gaudij luctꝰ occupat Vnde au

gꝰ (Hūdꝰ habet aspitatē verā/ iocū
ditatē falsam/ certū doloz̄/ duū la
borē/ plenā miseriā/ sanā btitudinis
spē Vñ ābelaē debemꝰ ad terrā isrl
id est ad gaudia celestia. Vñ augꝰ
Cuiꝰ est enī custodiē nos i vijs nos
tris qsi liū dat vt surgamꝰ cē Vnde
dicit. surge accipe puerū et matrem
Vbi nota q ad hoc vt ꝓueniamꝰ i
terram isrl id est in vitā eternam/
oportet ꝓmo vt surgamꝰ p ptēptū
terrenoz z displicētiā pcoz. qz p hꝫ
acq̄ritur maioꝛ gloria Qđ patet. qz
in resurgēte a pco reuiuiscūt p gra
ciā oīa opa mortificata p pcm q̄bꝰ
debetur meritū corespōdēs. et cū hꝫ
acq̄ritur nouū meritū p actū quersio
nis Vñ seq̄t. qui surgēs cē Nō so
lū surgendū est sed pcer est accipiē
dꝰ. i. inocētia vite. hō ē. qz lz resur
gēs surgit ad maioꝛē glām/ tn̄ p se
uerās i inocētia plꝰ mētur. quia ꝑfi
ciens in actus virtuosos per habitū
ꝓtinuatum/ multo plus mereture de
ꝓmio q̄ alius per habitū discōti
nuatū modo cadendo modo surgēdo
ꝫ hꝫ nō fat inocēs/ ergo plꝰ mēt. vñ
augꝰ de ciuitate dei. Ad inocētē offici
ū ptinet nō solū malū nemi inferre/
verūm eā a pco phibere Qui vult ē
spāliē āgeloꝛ custoꝺ gaudē. studeat
inocētē tenē. liez ei āgeli arta ōnes
custodiēdos habēt ꝓmissū officiū/ tn̄
arta inocētes habent ꝓceptū Eadam
accipiēda ē mater. i. penitētia. qui a
ipa ē potētie ifirmite. facit ei aliq̄ q̄
soli deo sūt possibilia. qz suscitat ani
mā a morte pāi z ēuocat ad pstātā
vite grē Ide hoiem āgelo naturāliē

minorem / faciat interdū p̄ gr̄am supi
orem ꝛc̄ penam eternā in hoc mun
do mutat i temporalem · quod ad solū
deū noscitur p̄tinere · cū ita q̄ trāsce
dat v̄tutē oim creaturarū · minū ē q̄
ad p̄niam est tā tepidū cor huānū ·
qz sc̄dm naturalem instictum ad ar
dua desiderandū est aptū Audiēsāt
ioseph q̄ archelaū ꝛc̄ Quid enī per
archelaū intelligit̄ nisi fomes p̄ci t̄
sensualitatis que semp̄ prona est ad
p̄cm̄ ꝫ tarda ad bona ? Tales enī
sunt reprimende · et hoc fit quando
sensꝰ exteriores ab illiatis custodiū
tur · que sūt quasi fenestre anime p̄
quas mores peccati intrat quasi fur/ v̄
tutibus nos priuans Vnde non licz
sensibus cognosci quod non licet con
cupisci · ideo coercendi sunt sensus ne
hauriant mortiana mētis Quāto e
nim varius sensibꝰ p̄cipimꝰ que mū
di sunt/ tanto affectꝰ noster ad ea cō
cupiscenda frigidior est/ et minꝰ cogi
tat ea · et sic igitur declinātes arche
laum/ id est sensualitatē · que regnat
in iudea/ id est i nostra cognitiōe · ā
moniti inspiratione diuina · veniamꝰ
in nazareth/ ad habitādū Nazareth
dicitur floreida/ ꝫ intelligitur merces
eterna/ in qua habitādū est et manē
dum · quia ibi est quies ultimata ha
bens in se omnem rationem delecta
bilis quiescentis ꝛc̄

In epyphania dñi Sermo
de epistola

Surge illuminaē ihrlm̄ quia ve
nit lumen tuum ꝛc̄ ysaye · lx°
Sc̄dm qd̄ dicitur in libro de spū et
aia · sūt enim duo in aia ꝫ sūt idē qd̄
aia · sciz rationalis sensꝰ cognoscēs
omia ꝫ dijudicans omia/ ꝫ naturalis
affectus quo suo ordine ꝫ gradu dili
gat oia · Hēqtur Facultates et ois
instrumēta cognoscendi ꝫ diligendi
oia habz ex natura · cognitioēz tm̄ ve
ritatis ꝫ ordinē dilāoīs nō hz nisi ex
grā Ex q̄ sēz vt dī p̄o metr. q̄ omēs
hōies sciē naturāl̄ desiderāt Hēq na
turale desiderū sit frustra · stati inue
lectꝰ nō potēs p̄ se q̄d aptū p̄ q̄ ad
doctorē/ aliꝰ doctēna ad notiaā desid
rate rei attingat Hic ecq̄ naturāl̄ de
siderat hīc notiaā de diuinis et re
salute sua p̄ eūdē aristotilē 2° phi
Intellectū ꝫ v̄tutē · i cognitione ē o
perationē querimꝰ felicitatē gra · h°
est appt̄ salutē Nz ad hāc cognitionē
nō possumꝰ p̄ nosattigē/ iō saluator
p̄ apham ysa · sub metha ꝑsuas ois
se doctorē salutis d · Surge illumina
re Vbi duo inuit̄ Primo apponit q
vt inaccessibile lumē illustrās vni
sa fidei veritate · ibi Nz venit lumē
tuū Secundo p̄bet se imitabile/ dic
gens omnia sua bonitate · ibi Et
ge illuminare Vbi p̄ p̄napale Et
ca p̄ vbi apponit se vt inaccessibile lu
men illustrans vniuersa fidei veri
te cum dicatur · Quia venit lumen
tuū Vbi sūt tres exclusiones 1ª 2° ē q̄ licet lux lumē videaꝫ ꝫ ſ
doz sunt idem realiter/ dr̄nt tm̄ ratō
Nā lux dicitur forma corporis lumi
nosi Lumen dicit formā corporis lumi
noni i quo terminat · sic calor q̄ ē in ca
do corpore calidi tangq̄ ē in calefacto
dicit ātū dr̄ illuminatio p̄ lineā dicitur
ad corpꝰ · ꝫ ideo vbicūq̄ est radius

tabilem/ dirigēs omnia sua bonita
te-ibi/surge illuminare Vbi sūt q̄nq;
gclusiōēs ¶ Pma gclusio ¶ Pma
conclusio est q̄ quia illud vtile d⁹ ad
pfectionē aliq̄9 sine quo illi9 pfecti
o habeī nō p̄t-seq̄tur q̄ hoc lumē ē
multū vtile nob ad pfectionem vite
spūal ¶ Nā vita spūal multū ipedit
p tenebras pcōz et p subtractionē
luis vite-lun̄at qđ xp̄s ē expellit te
nebras q̄ dat lumē vite ¶ 2ª q̄ 2ª
gclu°ē q̄ nrā natura ī se ab se sine h̄
luīe est tenebrosa- nā sicut se hz aer
ad luē sensibilē-ita nrā natuā hz se
ad lun̄ ītelligīle-h̄ aer de se tenebro
s9ē nisi ptiāpz luē sensibilē-ita nrā
natura de se tenebrosa ē nisi ptiāp̄ et
p̄ns luē ¶ Hec oēiā-¶ 3ª q̄ 1ª ē q̄
seq̄ hāc luē ē nob vtile ad̄ tria p̄o
q̄ est via inobliq̄biles dirigens nos
in finem et nos obcecare non pmit
tit ¶ Secūdo quia est veritas insallibi
lis nichil ī se cōtinēs falsitatis cū sit
veritas increata ¶ Tercio q̄ est boni
tas inhaustibilis-q̄ solū in eo appe
titus saciatur q̄ quiescit ¶ 3ª q̄ 3ª
cōclusio ē q̄ hoc lumē tripliciter tene
bras depellit- ¶ Primo tenebras aul
pe/q̄ p graciā euacuat ipsam-i-ioh̄
2-Tenebre transierūt et lumen vez
iam lucet ¶ Secūdo tenebras ignoraē
q̄ dat lumē sapientie/ expellens ip
sam-eph̄-4- Cecatis aliq̄n tenebre/
nūc aūt lux in dño-3°tenebras dāp
natiois q̄ ipsa dat lun̄ vite-i-lumē
q̄ attingem9 fontē luminis ¶ In
lumine tuo videbimus lumen-

¶ Quīta conclu° ¶ Quīta gclu° ē q̄
h̄ lumē d⁹lumē vite illustrās expliē

est lumē sed nō econuerso- cōting^enī
esse lumen ex reflexione radioz solis
Pius nō ex directa oppositione ad̄ē
ozp9 aliq̄d interiacens-splendoz au
tem est ex reflexione radiorū sol ad
aliq̄d ozp9 tersū et politū-sic ad au
rum vel argentum- huiusmodi aūt
lumen quia est qualitas p̄mi alterā
tis seq̄ celū qđ nō hz contrariū/iō subi
to fit in materia-in aliq̄s aūt qualita
tibus ad̄ter resistētiā contrarij fit suc
cessio ¶ 2° q° ¶ Secūda gclusio ē q̄
xp̄us h̄ duina naturā et humanā
diuē lumen essenialiter et ad̄zie il
lustrans nō tantū interi9 p inspirati
onem sed exteri9/in doctrina/factis/
et conuersatione- nam sicut lumen hz
am ad bonū capitum dirigere-ita
illustrare et tenebras depellere et ea
et xp̄us hz p graciā illustrāē mētes
hoim/ et peccatoz̄ tenebras depel
lere/et eāā dirigere ad bonū eternū
De quib9 i-ioh̄-i-dicitur De9 lux ē
et tenebre in eo nō sunt ulle Vbi glā
Qui vult habē soietatē cū luce pel
lat tenebras peccatozum-quia tene
bre cum luce soietatem habere non
possunt ¶ 3ª q° ¶ Tercia gclu° ē q̄
xp̄us ad̄zie dicitur lumen ihzlm du
plici modo ¶ Primo obiectiue- qz ipsū
sol9 homo aspicere potest Vñ aug9
Ex ipsa vita illuminātur homines
¶ Secūdo ptiāpatiue-vt in tantū dicā
tur hoīes illuminare inquātū ptici
pant lucem intellectualem/ que nos
illuminat vt speculem²/et dirigit vt
mem tuū ¶ Secūdū p̄napale ¶ Se
cundum p̄napale est q̄ prebz se imi

vitam scz interioꝛem exteriozem et
supioꝛem De pmo. coꝛ. 1°. Factus
est pzimus adam i aiam viuentem.
2us autē in spiritū viuificātem.
2° exteriozē et hꝫ p sanctā ꝙuersatio
nē. vnde ysidy. Oꝛes inchoātiū nō
ꝙunt pficere ad bene viuendum/ nisi
perfectoꝛ ifoꝛmētur exēplis. 3° ad
supioꝛem luꝛem p gloꝛiā per quā ad
actum ꝙtēplatiois deifice eleuemur
Cuiꝰ ratio est Nam nichil potest in
opationē trāscendēte ꝓpam vtutem
nisi eꝰ virtꝰ fortificet. si dyaphonū
non potest illuminare nisi actu rapi
at luꝛem. ꝫ visio essentie diuine que
est nobis vita / est actus trāscēdens
facultatē humane nature. et ideo ad
eius ꝙsecutioēm ꝛequiꝛitur lumen glo
rie quo eleuemur 6ta 2° Sexta
cōclusio est ꝙ ad hoc lumen ꝛecipi
endū in nobis ꝛequiꝛit debita dispo
sitio Dispositio aūt ꝙsistit i hoc ꝙ af
fectus exꝛaꝛetur ad bonum. 7 intellec
tus illustretur ad vꝛum/ hoc aūt fit
per cōuersionē/ scz vt quis se lauet a
terrenis desideriis. 7 volūtate seꝙt
bonas cogitatioēs. Est enim cōuer
tentꝫ quasi pzimꝰ pes cogitatio. 29
est voluntas Ratio est Nam ex hoc
liberi arbitrij diamur ꝙ possuꝰ vnū
ꝛecipe alio ꝛeiusato/ qđ ē eligere. et
ideo naturā liberi arbitrij ex electioē
ꝙsiꝛere opꝛet. Ad electionē autē
ꝙuirit aliqđ ex pte ꝙgnitiue vtutꝫ et
aliqđ ex pte appetitiue Ex pte cogni
tiue ꝛequiꝛitur cōsiliū/ p qđ diudicat
qđ sit alteri pferendum Ex pte autē
appetitiue ꝛequiꝛit ꝙ apprehendēdo ac
ꝛeptē id qđ p ꝙsiꝰ diudicat. et iō i

3° ethiꝛ liberꝫ arbitriū vocat ꝛeflexi
uū ꝙsiliabile. qz ꝓpū electiois ē id
qđ ē ad finē Hꝰ at iꝑtū huꝰ hꝫ ra
nē boni/ pz ꝫ ꝙ liberꝫ arbitriū dispo
nit ad hꝫ lumaī sit facultas intelligēdi
et volēdi Vñ dt/ surge scz affectu.
intellectu. a terrenis ꝛeflexiuis. et ma
delectatioē iaceas i ipsis. nec valeas
surgere ad amoꝛē celestiū nisi mane
gratie subleuet. ps. Cōglutinata ē
in terra venter nosꝛ exurge Hꝫ hoc
ꝙdam iacet i terris. qui licz nulla pe
ꝛa cōmittāt/ tamen oꝛe aptis
lucris inhiant / fraudes/ rapinas
ꝛeceꝛe non ꝛefugiāt. de quo celestis sa
pi. Est homo laboꝛans et festinans et
dolens impie/ 7 tanto plus non ha
bundat Quidam eaꝝ iacent in terra
qui eo minus eterna appetunt/ quo
magis i huiꝰ vite scz pspera ꝛeplē
ꝛūt Vnde luꝛe. 12. Anima mea ha
bes multa bona i ānos plimos Quie
dā eaꝝ iacēt i terra qui appetūt ꝛesur
tia ne ad illa ꝛesurgāt carnali affec
tate ꝙuant Vñ gregoꝛius dicit Que
agēda sūt opꝛe nō implemꝰ. tenti ta
pa ligat mētem vt nō surgāt ꝓpter
Hijs dicitur. Surge/ quia ꝙ cōtra
vicijs ad virtutes. de ꝛeparare nō
ligētie/ ad exeraciū bone opationis
de appetitu ꝛeꝛtpaliū/ ad desideriū
noꝛ. 8a 2° Septia gclu ē ꝙ illi
ꝙ sc̄se disponūt illuiabūt ꝫ xpi ꝫ
7 doctꝛinaliō ē/ videꝰ i visu cōpatie
ecꝫ suo mō videꝰ i visu spuali Hō ad
visū cōpalē tria exigūt ꝓ ꝛe ꝙuen
istrumēti. s. oculi i ꝙ dnāt aqua que
ē sba dyaphoi. vt cristallinꝰ humo
2° ē dispō medij. s. lucꝫ. nō ei vide

Sermo xxiij

oculus in obscuro Similiter impedit
i qua fuit imēsa luce. qa excellēs
sensibile corrūpit sensum Terria est
pēta obiecti. colox. qa enī sen
sibilia visui sunt colores. quos pmo
aer recipit/deīn ad visū qduat Codē
modo tria exigūtur ad visū spiritua
lem Primū est pspicuitas rationis
que est oculo aie in quo tangō in spe
culo resultat ymago. vnde ecclī. xlvi°.
Posuit oculos eox super corda ipox
Secūdū est lux intellectualis id est
xpūs/qui dicit iohis nono Qdiu in
mundo sum lux sum mundi. Ratio
est. nam xpūs se habet ad oculū rati
onis sicut lux naturalis ad oculū cor
poris/nam lux naturalis irradiat/re
nebras fugat/colores reformat/aiaz
letificat/ et dīa demōstrat Sic lux
spūalis scz xpūs pmo irradiat radio
gratie. iohis pmo Eat lux vera 2°
fugat tenebras culpe. iohie 12 Lux
ego veni in mūdū. Terdo reformat colores id est similitudines dei
in aia. ps° Signatū est sup nos lu
men tē Quarto letificat mentē. ec
cle. 10 Dulce lumen et delectabile est
oculo. iohis 12 Ambulate dū lucem
habetis Terdū est dirox patrie ce
lestis qua in pātū videmꝰ per fidem.
in futuro p tē. vñ thob. 13. Beatꝰ
ero si fuerit semis mei reliqe ad videm
dū claritatē ihrlm. Loeme nāqz retū
spentū vane sūt et qbus dā pstigijs
oculis ituētū fallūt/sed illa sūt vera
et infallibilia que sunt in patria. vñ
dicit illuminare. vnde xpīstꝰ est lu
men in quo illuminatur intellectus

Sermo xxiij

et gracia qua expiatat affectꝰ. luce. 2.
Lumen ad revelationē gentiū tē. et
hoc lumē venit a rube/ humanitate
velatꝰ. vt ab infirmis oculi possit vi
deri in se Pō. Amictꝰ lumine sicut
vestimēto/si vtiqz apparere voluisset/
si gloze suo nos intuerer potiꝰ qꝫ re
nouaret. sed claritatem sue magnitu
dis nūs oculi tēpauit. vt infirmitas
nostra in eius luce claresceret/ et per
acceptam graciam sue beatitudinis/
colorem mutaret Qs nob gerat tē

In ephyphania Sermo xxiij
de euangelio

Cum natꝰ esset ihesus in bethle
em iude tē Mt. 2. Vt pō mo
raliter loquamur Dicēdū qꝫ post qꝫ
anima puerum ihesū per gratiam
spiritualiter cōcepit/peperit/ et nomi
nauit. tres regno id ē tres anime vi
res que bene reges dicūtur quia ia
carni pnāpantur/sensibꝰ dominātur/
in solis diuinis studijs occupātur.
puerum iam p effectus multiplices
eis revelatum in claritate regia id est
in totius mundi machina estiment
esse querendum Querunt ergo me
ditationibꝰ. requirūt affectionibꝰ.
interrogant devotis cogitationibꝰ.
Vbi ē qui natꝰ ē vidimꝰ ei stellā eiꝰ
i oriēte? Vidimꝰ claritatē eiꝰ fulgē
tē in devota mēte. vidimꝰ splendorē
eius radiantem in intimis anime.
audiumꝰ vocē eiꝰ que ē dulcissima.
gustauimus eius dulcedinem que ē
suauissima. perimꝰ eius odorē sua
uissimū. expti sumꝰ amplexū delicio
simū. vbi ergo es quē querimꝰ/vbi
es quē i oībꝰ et p oībꝰ desideramꝰ?

Vbi est qui natꝰ est rex iudeoꝝ. rex deuotoꝝ/dux miseroꝝ/lux ceꝯoꝝ/vita moꝛientiū/salus eterna eternalit viuentiū? Et sequitur/in bethleē iudee. bethleem/domꝰ panis interpꝫtatur. iuda/confitens dicatur Ibi enī xpūs inueniatur. vbi ptꝰ confessionem criminū panis celestis vite/id ē doctrina cuā gelica ruminatur et deuota mēte retinetur vt ope impleatur/ꝛ alijs ad implenda ꝓponatur Ibi puer ihesus cū maia matre inuenitur. vbi ptꝰ lacrimosam ꝯtritionem/post fructuosā confessionē/dulcedo celestis cōsolatois degustatur Sed notandū q ihesus queritꝫ a regibꝰ ad hoc vt ipm cū oī reuerentia adorarent. a doctoribus vt ab ipso veritatꝫ documēta audirent. a sponsa vt eiꝰ dulcedinem p secreta colloqa degustaret. a maia matre/vt ipm pditum recuperaret et ab eo āplius nō alienaret Hic vero o reges/id est deuote aie vires naturales. queri te cū regibꝰ terrenis/vt adoretis. qz creatoꝛ/in naturalis vite formatiōe. qz redemptoꝛ/in spirituāl vite reformatione. qz remuneratoꝛ/in eterne vite collatiōe Nec sufficiat vobis adoratio/nisi comitetur oblatio Offerte inquā aurū dilectionis ꝓpē bona collata. thus deuotionis ꝓpter gaudia ꝓparata. mirrā ꝯtritonis ꝓpter peccata perpetrata Querite eāā cū doctoribꝰ Ipse enī est doctor q docet omnē veritatē vite/vt sciatis vosipsos vtiliter regere. veritatē doctrine/vt ꝓgnoscatis qualiter subiectos laudabiliter dirigatis. veritatē iustiāe/vt ītelligatis qualiter deo seruiatis Queri te eāā cum sponsa in ceto scliāꝝ bi comedit fructꝰ pomoꝝ suoꝝ cū uēcalis. querite in cella vinaria ubi āministrat feraula varia suis hūmanitatꝫ/vbi amice sue inebriantur. rite in cubiculo cū spōsa vbi domā tissima munera sūme et inēstimabilis magnificentie dicēdo Pete qd vis dabitur tibi Hz qz pauā hō cubiculū intrare ꝑsumunt suffiāat vobis q ges qui adhuc terrena sapiūt. in ꝑsepio inueniatis. vīa enī adhuc nondū facta ē cellaria vbi florent sancte meditatiōes. lent virtuose opationes. vbi deliciose affectiones. et fetor pfecte diā potest cella vinaria. la celestia feraula odorarē. illis angelica gustantur. quibꝰ amis aliqñ in terris cōsolarē. sed dia potest cubiculū oibꝰ creaturis sconditum. soli sponso preparatum. stratum. ornatum. vbi cum sponsa reqescit inter secreta sue dilectois que scdm hominem nunqꝫ percipi possūt. tamen sicut scriptura dicitur laborantem agricolam oportere li quando de fructibus celestis ꝓlibare et hoc ne desinat in labore Hic apostoli inter varia oppressiones martires inter flagella. virgines ter cruciatus ꝛ verbera quia sponsi dilecti solacia. ibant gaudentes a spectu consilij ꝛc Hic cōfessores vigilias ꝛ ieunia. inter lacrimas gemitus/sensuerunt diuina gaudia sic rectores doctores ecclesiarum fessi lati postquā laboribus ꝛ curis seculi extenuati de benignitate dulcis

sepissime sūt refecti-nō enī maria ihe
sū semp sola habuit/ꝫ eaī a martha
post p̄dicatiōem grauēter reprehen
fuit-et ideo cōsidenē ipsū q̄m9 ali
q̄n ād matre in templo-ād sponsa in
nuptiis-q discipulis in cōsistorio-q
ād regibus in diuersorio

Cum nat9 esset ihesꝰ ⁊c Hedm
qđ dicitur 2° ethi2 Electio est possi
bilū-nā electiōes nostre semp refe
runtur ad nostras actiōes-ea aūt q̄ p
nos agūtur sūt possibilia Vñ necesse
est dicere/ q electio non sit nisi possi
bilū Similiter eaī ratio agēdi ali
qđ est ex hoc qđ ducat ad finē-per id
aūt quod ē impossibile nō potest aliq̄s
ꝓsequi finem-quia ād homines pue
nīt ad id quod est eis impossibile dis
cēdūt quasi nō valētes ulterius-unde
id qđ est impossibile sub electione non
cadit-vñ licet pluia sint impossibilia/
sci impossibile simpliciē q2 nulli9 agē
tis subiacet potestati-sicut creare aliū
deum-et impossibile p accidēs qđ licet
possibile sit sedm naturā / est tamen
impossibile sub ratiōe p̄teriti tēporis-
vt q̄ p̄teritū non fuerit et similiē q
violata nō fuerit corrupta-et impossi
bile cōtradictiōis/ scz q idē sit albū ⁊
nigrum-Unde licet hec impossibilia
non subsint diuine voluntati-aliqđ
tamen impossibile / potestati agenti
limitati non subiectum-potest subia
cere diuine voluntati-sicut q̄ deus
humanetur ad humani generis re
demptionem-qđ impossibile est per
naturā-q2 pluia potest deus facē q̄
intellect9 nosse ītelligē sedm hylar9 i
lib2o de trinitate-et tamē intellectꝰ

noster plura potest ītelligē q̄ natura
possit facere-vt patz in abstractiōib9
multis et de rebus gloriosis-vñ dicitur
in de secretis secretoz ax̄r q̄ deꝰ ordi
nauit modū et remediū ad cōseruan
tiam sanitatis-et reuelauit ea sanctis
phis seruis suis-quos spū diuine
gratie illustrauit-vt patet in hijs re
gibus q̄bꝰ secreta diuini ꝓsilij stella
due reuelauit-vt dicat Cū natꝰ esset
ihe Vbi sūt octo ꝓdicatiōes ⁊ 1ª ꝓ°

Circa p̄mꝫ ꝓdicā°rꝫ q̄ ē de mago
rū origine siue generatiōe ād dicat ab
oriēte-Vbi sūt 6-ꝓclusiones ⁊ 1ª 2°

Prima ꝓclusio est vt habetur i sco
lastica hystoria q̄ hij tres magi fue
rossores fuerunt balaam qui stellam
nouerunt eius natiuitatem-et a magni
tudine scientie magi sunt appellati /
qs greci phos ꝑse magos appellāt-
quibꝰ dns sedm carisosꝰ natiuitatem
suam voluit reuelare et eos ad se du
cere-vt per hoc peccatoribꝰ veniam
pāceret ⁊ 2ª ꝓclu° Secunda cōclusio
est sicut dicit carisosꝰ super matheū as
serens quosdā dicere q̄ quidā secreto
rum inspectores per singulos ānos
ascenderunt supra mōtem victorialē
tribꝰ diebus ibi morātes se lauabāt-
et adorabant deum vt eis illam stel
lam quam balaam predixerat ostēn
deret Quadā aūt die dū sic ibi ma
nerēt-stella q̄dā ad eos sup mōtē ve
nit q̄ habebat faciē pulcherrimi puer-sup
er capite crux splēdebat-q magos
alloquta ē dicēs Ite velociꝰ in terrā iu
da q ibi regē que q̄rit natū inuenietis
⁊ 2ª 2° Tertia 2° ē q̄ hij magi venerūt
ab oriēte-vt ubi dicebatur nascit3 in iudeā

fitei prederet. qz fides ē lumē anime tū. Dicit enī hystoria scol. q venerūt de finib9 persaz et caldeoz vbi fluui us ē saba. a quo et sabea regio dicē Glosa dr q hij magi reges fuerūt. q et sitria munera obtulisse dicūtur. non ideo pluēs q tres fuisse pbanē. sed tres fuerunt pncipes qui multos duxerunt in suo comitatu. ¶ Quarta pculsio. ¶ 9ta 2° est. q ihesus queit q si de vltimis ptes finib9 fuerūt quō in tam breui tempe venerūt? Dicūt alij q vnus dina potetia eos traxit Alij dicūt eos venisse i dromidarijs et equis arabicis qui sūt veloassimi. ¶ Crisos dicit q per bienniū ante xpi natiuitatē pfecti sunt et stella eos p cedebat. et q neq; esca neq; potus defecit Remigius dicit q hij fuerūt ne potes balaā et regio eoz non multū distabat a tra pmissionis ideo tā breuiter venerūt. sed dicūtur venisse ab oriēte. quia ab illa parte venerūt. qz i oriētali pte iudea posita ē Duc chze autem ipi ab oriente venisse dicūtur. qz oēs q ad deū veniūt ab ipsis z p ipsū veniūt. Ipse ei ē oriēs sicut ille dixt Exre vir oriēs nomen ej. ¶ 1a 2° ¶ 1a 2° est q de stella per alius ductatum reges venerūt diuerse sūt opiniones Nam aliqui dicunt q fuerit spiritus sanctus in specie stelle qui post descē dit in columbe specie super xpm in baptismo Crisos dicit q fuerit angelus idem qui apparuit pastoribus q eciam apparuit magis Sed fulgē aus dicit vt habetur in scol. hystoria quod eciam verum creditur. q fuerit stella de nouo creata q tendit in ma teriam preiacentē suo officio expleto Hec autē ab alijs stellis differebat ex primo in origine. qz ceteris nō fuit creata Secundo in officio. qz in die sicut in nocte lucebat Tercio in duratione. quia tendit in materiam pri mā suo expleto officio Quarto in motu. qz in medio aeris Quinto i situ. qz in medio die quia sol in meridie ipsā non ob scurauit Sexto in motu. qz magis pcessit more viatoris ¶ Sexta 2° est q licet ppheta dicat bethleem. tamē magi venerūt ptius quazere ihesusolimā ppter quas tenebras ponit Primo quia no min9 ibi natus nō esset quia licet no sceret natiuitatē tempus/locum tā mē non cognouerūt. ihrlm enī regia ciuitas erat et ideo credidērūt q illis ce er nō nisi in regia ciuitate nata deberet isset Secundo vt locum natiuitatis discere possent Tercio vt impleret quod scriptum est De syon exibit lex et verbū domini de ihrlm. qz primo ibi annūciat9 est xps Quarto vt deo magis gratiā dapnaretur vel ingratitudinem. Vnde aug9 dicit q xps ē pecta gētiū. de quib9 quodā ordine inumerabile fuit promissa successio carnis semine ex fide credidērunt. ta. et hoc ē qd dr. exeat magi ab oriente venerūt ihesusoz ¶ Ex hijs sequitur 9oz dicta ¶ Primū dicunt quidā q tres er alij apphes fuerūt. sed hoc nō utili. studiosi9 inquirit. et magis ad us et tuā9 custodit et magis necessa tractatur. sed quia magna utilitas erat xpm inuenire qz sua natura humana hoiem vel oēm creaturā transcendit

ideo eã reuerentię tractandę et caręs
stringendę Heaundũ est ꝙ qui debz
accedere ad xp̃m debet mũdũ oẽp
nere Vñ gregoꝝ Cõtemnẽdę esset
mũdę et si rebus pspicis animũ de
mulceret · at vbi tot aduersitates in
grẽiat/ quid aliud ꝝ ꝙ ne diligatur
clamat? Et ideo mundus dicatur cęi
ens · qui est locꝰ altus/ caliḍ ꝛ ioũ
dus Hic mũdę ẽ altus p supbiam ·
caliḍ per carnis cõcupiscentiã · ioũ
dus quo ad vite leuitatem vel q̃ ad
concupiscentiã oculoꝝ Teraũ est ꝙ si
aut quis ꝛtempnere mũdũ nõ potest
nisi sit verꝰ sapiens · ideo debemꝰ es
se magi/ id est sapientes · ꝛ p sapien
tiam regere et dñari sensualitati · cũ
enim spiritus pstantioꝛ sit corpe de
bet ipsũ regere · qđ fit p volũtatem
qui ẽ velut rex sapiens/ prout dirigi
tur a lumine rationis · et habz omni
bus potẽtes ipare · et ideo debet dissi
pare omne malum passionũ/ insurgẽ
tium in parte sensitiua Quartum ẽ
ꝙ non inuenitur nisi i paśfica quer
satione · ratiõe cuiꝰ ipsũ querebant in
ierusalem · qđ interp̃tatur pacis vi
sio Nã deꝰ est sũma pax · et ideo dis
cordia sibi cõtrariatur que vnitur oĩ
bus bonis que ꝛtrariãtur deo · vnde
ihesus solũ in paśfias inuenit Vñ
augꝰ diat ꝙ caritas est via dei ad ho
mines et hoĩs ad deum · vbi caritas
nõ est · deꝰ non est ℣ 2ª ꝙsideratio
Secũda ꝙsideraº ẽ de ꝙcui tempis
applicatione cũ diatur · cũ natꝰ esset
ãte Vbi sũt tres ꝙclusiones ℣ Pª ꝙº
Prima ꝙº ẽ ꝙ tempꝰ natiuitatis
xpi erat aptũ ad interpellandũ pro

peccatis Nam tanto tempꝰ est aptius/ quãto deus est ꝛpiciꝰ · ß hoc fuit in tempe natiꝭ xpi · Diatur ꝙiter in theõ a doctoribꝰ ꝛ sanctis · ꝙ xpus fuit natus ad reconáliandũ genꝰ humanum deo · vt diatur · rõ · 8 · At vbi venit plenitudo temporis misit deꝰ filium suũ ꝛc Vbi xpus fuit queniẽtissimꝰ ad istã ꝙfederationẽ qz vtrã qz ptem partiapat Vnde aplus diat ꝙ xpus est pax nostra qui fecit vtra ꝙ vnũ Vñ ipe ꝙfederauit vtrãq; naturã i suo natiuitatis sacramẽto Vñ dꝭ Tũ natꝰ essz ihus ℣ 2ª ꝙº Secunda ꝙº est ꝙ ꝛpius locus inhabitationis xpi per grãm vbi rẽq̃rẽdę et vere inuenienḍ est/ est mẽs deuota Hãc enĩ spualiter vult inhabitare cui intimat se p grãm et gloriã · ß hꝝ est mens deuota cum ipsa anima sola sit capax gracie et gloꝛie ꝑ aug Vñ licet cęlum et queãq; alia creatura dicatur locus dei · tamen ex spãli ꝙplacẽtia diat locꝰ dei mẽs deuota · maxime tñ ꝛpie deꝰ diat locus aie · qz ꝑ aug in ipso solo ẽ salꝰ et vltima quies aie deuote Vñ dꝭ in bethleẽ iudę Bethleẽ interp̃tatur domus cęis Vsus aũt cęis est cęare/ ꝙfiteri et ꝙmedere Hic mẽs deuota ẽ domꝰ oꝛonis Ps 21 · Domꝰ mea domꝰ oꝛonis ẽ Et ẽ domꝰ ꝙfessionis et laudis Pãª Qui ꝙ habitãt in domo t · rẽ pã ẽ domꝰ refectionis/ q̃tũ ad doctrinã p dicationis ꝛ q̃ ad mẽsã panis sacramẽtal ℣ 3ª ꝙº Tertia ꝙº ẽ ꝙ rẽqsiº diui auxiliij tũc maxime ꝙgruebat qñ pnceps tenebraꝝ nos sub eiꝰ tenebat ptãte qđ ꝛpe fit

per pām ℣n per ipsū vinculamur quia sibi ōtraire nec resistē valemus ℣n crisos dicit q si semel peccantes obligauerim nos eius iussioni / extūc ℣tute ppa non possumus euadē / ꝫ si aut nauis fracto gubnaculo illic vadit quocūq tēpestas voluerit. sic homo p pām auxilio gracie perdito non hoc facit qđ vult sed qđ vult dyabolus / et nisi deus cū manu valida sue miserīcors die soluēt vsq ad mortē in peccatoz vinculo pmanēt ℣ere igit seruus demonis sic est astrictus q per se nō valet ꝓpedes fragē. ꝫ si nō ꝛpugāt diuine motioni / statim dūs ppiatus est auxiliari ¶ Nam natura diuine miseīcordie ē ibi auxiliari vbi maior indigētia ē ℣n captiui / incarcerati / relegati / et iam in pena positi sūt in maxia indigētia qz indiget redēptioē / liberatioē / et ad patria reuocatioē / q a supplicij solutioē. ℣n dnante pnapte tēbraz cōgruebat diui⁹ auxi⁹ inde pellari ℣n d² i diebus hebdy regē Hebdes ei d² gloriās i pelibus. significans demonē. aui d² pta. Quid glarīs mali² ꝛ ℣ꝯ ꝓ° ¶ ꝛ ē de magoz inuestigatioē solli⁹ aī d² Vbi ē q natus ē rex iudeoz² Vbi sunt tres ꝓclu°res ℣ ℣ma ꝓ° ¶ ℣ma ꝓ° ē q quis ℣ dignitatē dūs null⁹ limitibus eminet qz ī aīa inscript⁹ tn sedz huaitatē loco tenet. qz ꝛspice ꝑ sepe. ibi iacebat q ptim mūdū. respice dēs tū / vbi moeabat q in nubibus tonat. ꝑspice patibulū. ibi pendet qui tribuit vitā. igit q natus ē / alicubi est ℣ ꝯ ꝓ° ¶ ꝯ ꝓ° ē q nus q requirēdus ē. qz nus q inueniēdus nisi solū in deuota mēte que bene d² replū dei ℣ō otiqz inue

nit in diuicijs / i honoribus / i volup⁹ i qbus multi quesiit suā beatitudinē. nō ei inuenit i ea suauit viuētiū Qui te gt vbi iueniat. Certe oia ista ꝛgna et oēm excellētia sūmoz spiritus tñ seudo et in cōpatioē eius oia vilipendo / nō ei inuenit i volup⁹ carnis vbi rō subdit sensuali⁹ / nō eā inuenit in affū carnaliū amicoz. qz ipe dicit ¶ Qui amat pdem a mrē plus q me nō est me dignus. ¶ non eā inē angelos et sanctos nisi quia ōnium creaturaz estimatorem expectabam⁹ in cōpatioē ad ipsum inueniem⁹. sed i templo ante me inuenit Vnde dicatur in cantica ¶ Cum paruissem eos inueni quem dilig⁹ anima mea. quia visionis ppha patriarchaz celsitudinē / et diuersum hominū mensuras trascenderet. cum qui est super omnes homines non ueniret Vnde dicatur Vbi est qui natus est. quasi dicat. in mente tua tuis est. quasi dicat in mente tua ¶ Tercia ꝯclusio ¶ Tercia conclusio est licet voluntas in regno anime ꝛ rationem sit dūs suorum actuū tamen non suarum potentiaū sūmus Vnde non potest volendo fruit vt ad id quod vult vel eligit immobiliter se habeat. et ideo q tūcūq sit dūs suoz actuū tamen vt immobiliter se habeat in bono qđ eligit humanū est adiutoziū gracie dine. ꝛ sic ptās regia cōplet in hoīe tā er tate q per gracia stabilientē in bono ꝛ ꝛ ꝛ

xpm/signās quēlibet deuotū qui cō
fitetur in cōfessione p̄cor et laudis
diuine/diuinā honorificentiā. se sub
dens ei9 iussioi et directioi 9a 9sidera°
Ta 9a 9sidera° ē de ihu solaciosa iuē
tione. qz intrātes domū iuenerūt pu
erū cū ma. Vbi sūt tres 9clusiones. Ha 2°
Ha 2° ē p nichil tm̄ īpedit dispō
nē ad grām. sit solicitudo mūdanor
intricatis diligēs examina°. vt si es
set aliqđ obstaculū āmoueretur. et iō
Qđ p̄z. Nā ad dispōnē/req̄zit stat9
oz vt aīa dispsa p sensibilia et ex̄ se
posita recolligat in seipsa. vt cernēs
obstaculū/āmoueat ipm̄ p nichil a
tid ita dispergit sit p sollicitudinē ex
tricatū. tal enī reuocat a solicitudie
eternor. Vñ b. Quādiu aūt istis sol
licitudinib9 anim9 occupat. nō hab
bit gustū mūdi nec eternor amorē
Vñ dt. et intrātes domū Q. d. Ad
talē dispōnē req̄zit collectio affectio
nūm ab ex̄. et examina° ad ītra
Ta 2° ē p si sic hō inten9 dispositi9
fuerit. saluator p grām ipm̄ intrabit
Stutib9 adornādo Ma grā gratū fa
ciēs in ordine ad acceptatiōez dei nā
est queda integritas et decor oim̄ v
tutū. Dicit enī pulchzitudo faciei nō
est vna q̄litas solū / sed integritas.
surgēs ex multe sez colore/figura/
magnitudine/et apposione. ita grā
que ē aie decor ē integritas surgēs
ex oibus vtutib9. qz nulli9 ē deo ac
ceptus et gratiosus. nisi sit pmptus
ad singula bona opa virtuosor. et
hostiū stat pulsās. vt affect9 celestis
aperiatur et ītromittat ad cuius

dum spūaliter p donor suor cōiacti
onem Vñ dicit pluraliter. intrātes
domū/inuēs q sens9 et affectiones
debēat vna cū grā xpi recolligi i do
mo sez aie deuote Hec aliqñ dicitur
dom9 dri cū diuina īspiratiōe īntellec
tum īnstruēs/ mouet affectū. ꝑ dicit
ꝑplū. tum scificat affectū ad amorē
acre°. Ya 9° Quarta cōclusio ē
q quatuor sūt signa ostendenda xpm
in nobis esse p grām Primū est oz
dis amaritudo de peccatis. quia pu
er inuenitur cū maria que dicit ama
tum mare Vñ puer 19. Cor qđ 9g
nouit amaritudinē aie. Secundū
est si paupertatem diligimus. quia
xpistus inuolutus est pānis Vnde
gregor9 Pauper natus est xpistus/
pauper obijt Terau est si delicata cō
tempnimus. quia xpistus in presepio
reclinatur vbi bues est ūmento
tum Vnde dñs. 10. Panem desidera
bilem non manducaui. Quartū est
si verba ociosa vitemus. quia vagit
ur fans inter arta Vnde puer Qui
custodit os suum custodit animam
suam/id est xpistum qui est salus a
nime Quinta consideratio Qui
ta consideratio est de prompti obsequij
gratiosa exhibitione. quia proficien
tes adcrescunt eum Vbi sunt qua
tuor conclusiones. Prima conclu
sio Prima conclusio est quia in ꝯ
puero erat ineffabilis bonitas. qui
a hos regres ab vltimis finibus illu
minans trahit. vt cōpleretur illud
ysaye 60. Ambulabunt gentes in lu
mine tuo Si enim adornas virtute
propria mouet ad se ꝓximum. quāto

magis excellens bonitatis xpi a qua cetera rationem bonitatis habent p participationez. Et io rone istius excellentie sibi soli debetur cultus latrie Vñ p̃mittitur. p̃dentes adorabunt eū. z istud fuit ꝓphatum longe ante Ps̃a Adorabunt eū oēs reges tē V. 2° 2°

Deinde colligē q̃ sicut reges p̃ adorationē apertis thesauris suis obtulerunt munera/sic eciam nos eadē spūaliter offeramus/scz aurum thus z mirrā Intelligendū q̃ triplex ē thesaurus/scz oris/cordis/et operis et de quolibet istoz thesauroz hec tria offerre debem9 Dc p̃mo thesauro scilicet oris de quo dicit lu. 6. de bono thesauro oris sui p̃fert bona Primo offeram9 aurū dilectionis pure Exo. 37. Vestiuit archam auro purissimo/ id est cor humanū vestiuit intus i affectu/foris in effectu caritatis. que ē pura in operatione/purior in locutione/ purissima in intentione Deinde offeramus thus deuotionis Vñ dicit eccli. 24. De laude iusti/ignis erit effulgens et thus ardēs in igne Thus i igne/ ē deuotio in feruore Ignis effulgens est feruor p exemplū lucens tibi. 1. Sic luceat lux vestra tē Terdo mirram p̃tritionis. mirra ei est amara/ eciā sit et cor penitens/vt sicut fumus mirre p̃ tritionē ascendat per desertum mūdi vel religionis Deinde thesaurus est oris/de quo puer. 21. Thesaurus desiderabilis requiescit in ore sapientis. de quo eciā hec tria offerre debem9 Primo aurum laudationis de quo iob. V. Ab aquilone aurea veniet Aquilo est temptatio qui per

gram. s. fugatur Vñ multū debemus laudare deū q̃ in p̃cipiis nos p̃ seruat Deinde thus oronis Ps̃a Dirigatur oratio mea tē Terdo mirram confessionis Vñ de iudich 10. dicit q̃ sicut se mirra optima. Judich p̃fitebat interpretatis. hec holofernē/id est dyabolū p̃fundit Vñ aug9 Arcuerē p̃ces dyabolo nō infigim9 p̃ cū p̃ gas p̃corum nostroꝝ p̃fitendo sed mus Terdus thesaurus ē opis de quo 6. Thesaurisate vob tē De quo eciā hectria offerre debem9 Primo autē mīe Eccli. 29 Pone thesaurū tuū in p̃ceptis altissimi z p̃derit tibi magis q̃ aurum. hoc p̃ceptum est tue eleemosinam tē Secundo thus bone fame. Eccli. 9°. Odor vestitus tuus sit odor thuris Vestimētū ē bona p̃fama. 2° aug9 odor bona fama/benedictiones a dño p̃mer. 3° mirrā abstinēcie. eccli. 24. Quasi distillauerūt mirrā qd̃ sit p̃ carnis macerationes Vñ p̃ digitos distillat apīt sensuū/qs silīt castigare debet vt sic mirrā de eis habeas. 4° ē de. 4°. op. ei munera au. thus z mirram.

V Terdo conclusio Terdo conclusio ē q̃ hīta oblatione exhibitōe venerabāt eū et adorationē latrie. latria ē cultus soli deo debitus q̃ p̃fitet dilōnez sacrificij exhibitōem Vñ is scz reuēri/honorare/laudare/glorificare z adorare sūt idē/dicit tñ. nā reuerētia reputat aliū meliorē se/p honorem addit signū/scz exhibēdo aliquid exterius. quia 9to ethi. dicit q̃ honor est exhibitio reuerentie alicui facta in signum virtutis. laudare addit

sup honorare dr gmẽdationẽ alioꝝ o
cam alio. similit ẽ glorificare adhuc
sup laudare. qz laus ẽ magis in pti
culari/glia vero in vli. qñ scz semp q
dbigr cõmẽdatur. dicitur enim glia/scte
ques fama cũ laude Hz adorare ad
dit sup oia ista. qz adorare ẽ suã fidu
ciam in illũ ponere totaliter qui ado
ratur Dñs dicitur. et paulꝰ tes adora
uerãt eũ/scz adoratiõe latrie Est tñ
notandũ q ꝑter adorationẽ q latria
dicitur/est adoratio dicta dulia/cuius
modi sunt due spẽs Una que creature
ꝓt exhibet Alia que soli humanitati
xpi ẽ exhibenda. et q huãnitas xpi
ẽ sup oẽz creaturã diligẽda. q venda
bt yperdulia Quidã tamẽ dicũt hu
manitatẽ scz aiam et carnem una a
doratione cũ vbo esse adorandã. nõ
qdẽ huãnitatẽ tãtũ ꝓ dei filiũ vnũ
deũ q hoiez dicũt eẽ adorãdã. 6a ꝙsio
6ta ꝙsidera. q ẽ de stulta herodis e
mulatione cũ dicitur Audiens aũt he
rodes rex Obi sũt quatuor exclusiões
Prima 2o est q timor
mũdanus fuit causa ꝓsecutionis xpi i
herode q in iudeis. qz fecit eos a via
ustiae errare q veritatẽ Amor enim
mũdanus dicitur ꝓprie quo aliquis
mũdo inhitur tanq̃ fini. q sic amor
mũdanus semp est malus a q timor
mũdanus nascitur/illud enim homo ti
mor amittere qd amat. q ideo timor
mũdanus dicitur malꝰ/qz ab amore
mũdano tanq̃ a mala radix pdit
qñ homo ꝓter mala que timet/rece
dit a deo Isto timore herodes rex tur
bat q oĩs iherosolima cũ illo Dñs q̃
uis naturale sit q hõ fugiat ꝓxij mor

ꝓris detrimẽtũ vel eaã dãpna rũ
tpaliũ. nõ tñ ꝓpt ista debet recedẽ a
iustitia qd ẽ q̃ rõnẽ naturalẽ Dñs he
rodes sit dyabolꝰ ꝓ aduẽtũ xpi timet
se eia. q sic hẽdes destitutiõe 2oz q̃ẽ
2a q. 2a q. ẽ q lz ab etno ꝓfuit
fuerit xp̃m morituꝝ/tñ hẽdes q iu
dei machinates in mortẽ xpi maxie
pcauerũt Rõ ẽ Qz oẽ pm fit ex li
bera electiõe q ꝑsa intẽtione. hꝫ aũt
ꝓsentio erat huiusmodi. dñs cũ d. q
ggregas oms ꝓnapes sacerdotũ q̃ẽ
pz qsi" eoꝝ fuisse ex deliberatiõe. ꝫ
qz eaã adus ꝙ xp̃m pz fuisse ex ꝑsa
intẽtione Dñs crisꝰ sup mt Vt qd ãt
introgat hẽdes q nõ credebat scrip
turis. a si credebat quo spabat se pos
se intẽfacere illũ quẽ scripture regẽ eẽ
futurũ dicebãt. ꝫ dyabolꝰ istigabat
cũ q credebat qm scripture nõ mẽtiũ
tur (dyabolꝰ alios i errorẽ iducat.
ipse aũt veritatẽ bñ cognoscit) Credebat
ergo hẽdes i malo. in bono nã
credebat Qm q̃ẽ in nascitur ꝙ fuerat
rex. vnde scripture dicebant/credebat
Qm adus illũ agẽ nichil poterat
que deꝰ mittebat nõ credebat. qz nõ
suo ꝙsilio gubnabat. ꝫ vinculo dyabo
li trahebat ligat Hic st oẽs hoies
pcores i qbꝰ dyabolꝰ opat. q credũt
scripturis. et nõ credũt qz hipsũ qd
credũt. ꝓficẽ nõ ꝓmittũt Qz enim cre
dũt veraciter vt. q nulli ꝑt eẽ occulta
Qz ãt nõ credũt. exercita. ẽ inimica. qz
sbiecti st opibꝰ eiꝰ q mẽs illoꝝ libera
nõ ẽ Vt puta oẽs xpiani sumꝰ et le
gimꝰ q scimꝰ qz mũdꝰ ꝙsumẽdꝰ ẽ. q
qz meritũ sumꝰ. q hipsũ tñ ꝓfce nõ
credimꝰ. si ei ꝓfce credẽꝰ. sic viuẽꝰ q̃si

l ꝙ.

ptꝫ modicū tñ situri de ꝯ mūdo. ñ qsi
i eternū māsuri. Ad2ū. Ad2ē q qz q
siliū dare i mortē xpi ex libeā°e. z pū
sa inte°e erat pcm maxi^m/sic maxie
pcat in pcliū aie pseuerā°. Nā ta
les spūaliē x^m occidūt. Vñ augꝫ. Hi
sti tuo mala psuades occidis. nā qsu
les malū occidit eū in ꝑpa qscia. qz
facies eū pcaē sepat eū a vita sua
s. deo. Vñ idē. Periculose decipiūē q
existimāt eos tm hoiem/q maibꝫ
hoies occidūt. z ñ potiꝫ eos p q̄z q
siliū z fraudē z exhortā°ꝫ hoies exti
guūt. nā iudei x^m nō maibꝫ ꝑ liguie
pseqbāt. Vñ eū nascitur i bethleē p
malabāt/vt ab herode necaret. Vñ b.
Heādia. malia. ē nascēte ex tū guē vel
le religiōz/z alliē quulos istl. si q̄d
ei ad salm ptinēs ocit/q̄uz resistit l
repugnat/plane ai egipcijs quulos
isrlitici gmis necare conat/ꝫ° nascēte
dñm pseqt saluatorē. Vñ iudei pdē
tes xpm/religioꝫ sc̄z i bethleē/id ē i
deuota mēte natū d. et tu bethleē/de
uota mēs. q ea reputa°e tua huiꝫ p
fessio qz dicit. Extra iuda nequaq̄ mīma
es/sc̄z merito z dīna accepta°e. ex te
ei exiet dux/id ē iusꝫ ex°bone vite z
fame. q regat. i. īformet regie spūa
li. plm/sc̄z sēsꝫ/cogitatiōes z affec
tiones. isrl. i. videntes deū p fidē. et
iō oppmēdꝫ q. gziē ē opibꝫ mūdi
Ad2ū. Ad2ē q qz mēs scā in scis co
gitationibꝫ. in scripturaꝝ meditatio
nibꝫ. z in celestiū gaudioꝝ gratulati
onibꝫ oblāta. et gemitꝫ et suspiria
trahēs. vigilijs z abstinēcijs se ma
cerat. adūsariꝫ se videt nō posse pua
lere. saltē blādis psuasionibꝫ itez eā
aggredi frauduleē/sc̄z vt offensa
bona sensibi^a desup volenta. q ñ ma
nifestat turpitudinē cor/z tūc volū
tas qñ nō qsiderat malū/frequēter
cepta z defraudē. Vbi gra. aliqs
cūsus in se z displicz sibi in omnib
mal q fecit. cogitās qz respisce z ad
te ab omni via mala. tūc adūsarius
gues eū d. Quid facis? Vita ista
vis pdē z futurā? Pcā tua magna
sūt et multa. neqq̄ p tot z tāt infi
te exorcizes sufficies satisfacē. qui
o tua teneā ē. vita tua ē velut nul
te intricē. Et iō more magoꝝ audito
dyabo^ca^y decep°ꝫ/eiꝰ opera mala
vitet fugiendo. sic hō sapiēs fugit ubi
supaē nō pt. Vñ iohes fugit in de
ēē. 29. Quasi a facie colubri fugi
pcm. Vñ scqt. Tūc herodes. i. dyabo
lꝰ clā vocat. m. i. secrete nōq̄ sal
id ē affectionibꝫ sās. Vñ cnsqꝫ q
herodes videns q nō poterat magos
nec blādimēte flectē nec minis terre
auro corrūpe vt qsentirēt in interfi
onē regis futuri/sc̄z xpi. iō illos vo
pere cogitauit ne sc̄z poterēt qsilio re
clinato. Vñ diligēter didicit ab eis te
pꝫ stelle/z addit/et ai inuenerit. re
nūciate michi. ē. Applicat mendacio
qtur q ai audisset sc̄z allida de pue
onem regē tenebras. abiecit/fugit
to occasionē. A^a qsidera°. Circa
qsidera°ꝫ q ē de stelle appitiōe. et
cat exhibitiōe ai d. Vidiꝫ enim stel
lā eiꝰ. Vbi sē tres q°es. P^a q°. Q
cluº ē qꝫ q̄ntuplex ē stella diuinā
nos in debitū finē. P^ma ē materia
quā in celēte viderunt. q ē nostē inte
lectꝫ. q dirigit nos in ntm pn^m. qz

est bonū optim⁹ et infinitū. hñs in se
tōnē omnis boni ratio ē. qz amo
nis causa ē cognitio. qz ꝑ aug⁹. 10.
de trini. Null⁹ ꝑt amare incognitū.
ꝑ bonū ē causa amoris ꝑ modū obi.
ꝑ nichil ē obiectū alicui⁹ nisi ꝑut ē
apphēsū. et iō amor requirit aliquā ap
prehensionē boni qđ amat. et iō g⁹
ethi⁹. q visio corporalis ē pn⁹ amo
nis sensitiui. et silr q̄ēplaº/spūal
pulchritudinis vel bonitat⁹/ ē pn⁹
spūalis amoris sūmi boni. rōne cī
huiꝰ intellect⁹ dicit stella visa in ori
ente. qz p eiꝰ cognitionē dirigit nos
in sūmū bonū amore. ¶ Secūda ē btā v
go de qua numeri. 24. Orietˢ stella
ex iacob. et iō bñ dr stella maris. Hec
enī hz directionē in suo ductu. qz p
ipsā ducūt oēs q̄ nauigāt mare. Vñ
quoāēs st in piculo situti pcurr.
rerūt ad huiꝰ stelle ductū ne ca
derent in naufragiū. Ista aut ꝑpetas
huiꝰ mūdi pelag⁹ subuenit suo duc
tu. Et iō ad ipsū ductū ē in oī pcu
lo recurēdū. Vñ ꝑ hāc ꝑpetatē me
rito stella maris ē vocata. vt dicatur
de ea. Gauisi sūt gaudio magno ve
hemēter stellā magi. Tercia stella ē xº
qui dr se dr. Apoc. vltimo. Ego sū stel
la matutina et splēdida. Nā fulgēdo
ꝓ ipsā stellā magos ducentē fuisse si
guata in medio aeris. Ista ꝑpetas cō
uenit xpō q̄ dr mediator dei et hoim
in cuiꝰ rei signū ecclā dr mediū terre
ꝓ humanitatē. Nā natura humana hz
duas extrema. vnū qđ fuit sub innocē
tia. aliud quod fuit sub miseria. sed
quia medium sapit naturam extre

morū/ sic vtrōq; extremo partiāpās
est dei medium. quia de ꝑmo statu
cepit innocentiā. de scōdo penalita
tem. Hic enim mediat inter nos et
patrem sustinētia passionis. Quarta
stella sūt exempla sanctoꝝ. Vnde de
ipsa stella nos ducente dicitur q; ita
de die sicut de nocte luebat. Hic vene
ra sanctorum exempla nocte hui⁹
mūdi illuminat splendoribus perfec
tionis. Quinta stella est sacra scrip
tura. ¶ 2ª 2º ¶ Secūda cōclusio est q;
non plenarie cōfidentes de deo/ me
rentur ꝑuari ductu spūali. Vnde di
citur q; cum magi ihrlm ingressi fuis
sent ductum stelle amiserunt. Vnde
dicit fulgēcius q; stella non duxit eos
in ihrlm sed ꝓprio sensu venerant. et
ideo ex tunc stellam non viderunt. q;
a querentes auxilium humanum iuste
rē perdiderunt diuinū. ¶ 3ª conclusio
¶ Tercia conclº ē q; magi ex stella vi
sa habebāt nimiā consolatiōē. Videtes
enī stellā/ quā scīz ꝑdiderāt qn̄ ihrlm
intrabant. gr⁹ visi sunt/ qz herodem e
uaserunt/ gaudio magno/ qz stellam
ductricem recuperauerūt. sed valde qz
rerē quesitū cū magno labore inue
nerunt. ¶ Octaua cōsideratio. ¶ Octa
ua ē de occulta ꝑminutiōe. Ibi. et re
ꝑonso accepto in sompnis. Vbi st tres
cōes. ¶ 1ª 2º ¶ Prima ē q; magi recūsi
sūt ad ꝓpa p aliā viā et hꝰ p dinā ꝑ
uidentiā. et iō dicit glō q; hoc nō fuit
p angelū sed ab ipso deo/ quia deside
rabant sciē diuinā volūtatem si debe
rent redire ad herodem. nō tñ p pu
erum vel eius matrem fuerūt instruc
ti ne fides ex hoc diminueretur quo

ad meritū · sed p visionē in sōpnis
moniti sūt ne redirent ad herodem /
p aliam viam reuersi · rē ij ª pclusio
Hecūda ꝙ° ē q̄ qz pcēe a deo elō
gatꝰ p pām/p viā pcī ad ipm redi
re nō pt · opcēte ipm viam aliam/
sez penitētie / i reūsiōe ad ipm tenē·
Hec āt via diaᷓ cōuersio Conūsio ei
dr a bono ꝙmutabili ad boꝝ uncōmuta
bile tota ⁊ pfecta mētis applicaᵒ · ut
diaᷓ ecc iohel 2° Cōuertimī ad me
i toto coꝛde vestro rē Et iō gregoꝛ
i omelia diat A regioē nrā supbien
do/iobediēdo/visibiª sequēdo/abū ve
titū cōcēdo discessimꝰ · ꝝ redeundū ē
ad eā/flendo/obediēº/visibiª ꝙtēpnē
do/ et carnē affligēdo ij ª ꝙ° Ter
cia cōclusio ē q̄ hos reges in septē de
bet imitari deuotio cristiana Primo i
magnitudine sapiētie · qz xpm natū
i sydē cognouerūt · sic et nos debemꝰ
noscē deū p fidem · que est nostra sa
piētia Vñ ieꝛ Abꝝ notiaa creato
ris sui ōnis homo pcus ē ij ° i ser
uoce inq̄sitoꝛis · qz viso signo celesti
festine in spacio tredecī dierū a finib⁹
remotissimis in iudeā applicuerunt ·
Hic et nos per studiū bonoꝝ opū
ad xpm ire festiemꝰ 3° i prudētia
interrogationis qua regem et totam
iheꝛosolimā pturbabāt dicētes Vbi ē
qui natꝰ est rex iudeoꝝ · Hᶜ et nos
debemꝰ turbari ⁊ discutere cōsciam/
q̄rētes vbi sit rex iudeoꝝ · 2 · oꝛ vl ·
Vos met ipos tēptate si estis in fide
rē 4 to i dēphensioē callidita ⁊ astu
cie · qz hebꝛ dis astuaā agnoscētes ad
eum redie rēnuerunt Hic et nos de
beꝰ astuaā dya li pcauē ut illudētes
ei ñ redeamꝰ ad ipsū p reādiuationē
ex quo incepimus querere xpm per
bonā opationē ij to i spiritualī con
gratulatioē · quā i audito appē et
aulo et in viso stelle signo et in nato
puero rege habuerūt Vnde videntes
stellā magi gauisi sūt gaudio mag
no Similiē ⁊ nos debemꝰ gaudere
in spiritualibus bonis/scilicet in visi
sione glorie/in puritate sciētie et
de promissione glorie 4 to i deuota
oratione · qz intrantes domum ihu
nerunt puerum cū maria matre eius
et proa · adorauerūt eum Hic ⁊ nos
debemus intrare domum cōsciēcie
appē/ et pdere/ cōsideratione ipius
conditionis · debemꝰ eciam adorare
in eum ponētes nostrā fiduciam car
nalem nullꝰ est ex munerū tria ob
latione · quia apertis thesaurīs suis
obtulerunt ei xpō Similiter et nos
debemus offerre Primo animū no
studio sapientie celestis vacātes · Se
cundo in studio deuote oratiois · Ter
cio in studio deuote oratiois · Ter
redolet/fumigat/et ardet in igne ꝑ
⁊ oratio debz redolē/p humilitatē · ardere p
fumigare/p humilitatē · ardere p
uotioēm · 3° myrrā i dolore mortis
et in laboze carnis sez per penitē
Dominica pª p9 octª epiphanie
Sermo xxix · de epistola
Obsecro vos p miam dei ut no
tas ut inuit ysidoꝝ de sūo boꝝ · Qui
bo blādo castigat/⁊ nō cōtristat/ q
cio nāe ē ut arguat · ai nō corrigāt/ q
abscidēda sūt q leuie sanari nō pnt ·
ꝝ qz ifirmitate ñ voluntate saluāda

repellit infirmꝰ. ideo precauo infirmi
tatis occurrendū est ꝑmo magł de
nimolētia ꝙ seueritate. plꝰ cauitate
ꝙ dominatiõe. plꝰ cauitate ꝙ ptāte.
ū nemo nostrū sñ reprehensiõe viuat
Dñ aplūs (nece pzudētis media q
debz infirmitati i suo pnaº succurrē.
ne ualescēs foetioꝛ efficiaꝛ et diffiali
us aurē) papiēs humanā naturā e
grotari cōruptione ōriginali i ꝑam
spūali medicamine nitit̄ur refoema
re. d. Obsecro qē Et qz medela natu
rā reparuata refoemās habet se in q
duplā foema. nā qdā est moebi ex
pulsiua. alia sanitatę collatiua. alia
nature ꝙfectiua. alia roboꝛis repa
tiua. hꝰ hoc i epistola q̄duplex oc
aurit ꝙsideratio Terca pꝰ qē de mediana moebi ex
pulsiua ū dꝰ Obsecro qē sūt q̄tuoꝛ cō
clusiones Iª q°. Pma q°est ꝙ
in humana natura ē q̄dam appetitꝰ
sensitiuꝰ qui diaꝫ sensualitas. que ē
oꝛrupta p pcm ōriginale et inoꝛdi
nata delecta° siue libidinosa q ex ea
oꝛdit de quo diaꝫ cō. Nō enī qđ
volo bonū hoc faco ꝛ qđ odi malū i°
hoc faco. hoc exponit augꝰ de malo q̄u
pisceꝫie quā cōstat ee motū quēdā se
sualitatis q hꝰ ipulsū fomitis credit
ipetuose ad fruitiõez creatuꝛe delecta
bilis. vñ licz sēsualitas fomite oꝛtū
pat q nūq totaliē tollit i hac vita.
tñ tame oꝛtupº non ipedit q̄n hō
rationabili volūtate possit ēpmē sin
gulos motꝰ inordinatos eiusdē Iª
q°. 2°. ē ꝙ necesse ē ꝙ hꝰ sēsualis
a prima cauſie restrigaē. nā ipa con
cupiscentia multiplicaē rone. Obsecro ꝙ colli

sioēz multipliciū passionū. 2°ꝙ rehe
mētiā desideꝛ Terao ꝙ fallaciā de
queniēdo iudiciū rōis Quarto ꝙ sol
licitudiꝰ distractioꝛ in tpalibꝰ Quin
to ꝙ fāta smaꝰ iundatioꝛ Hexto ꝙ
tentationū vehemētiā Teraa cōclº
Teraa qclu°est ꝙ ex parte nostri
requrūtur sex ad hoc vt aliqs aurē
a moebo pcati Pmū ē respectꝰ ad
miseꝛicoꝛdiā dei. nā cū ipa mia q iusti
cia sint deo appꝛopiā. tñ magł ꝛpe
dicaē miseꝛicoꝛs ꝙ iustꝰ. cū sine nob
non possit nob exeq̄ iusticiā/ꝫ miam
semꝑ sine nob potest exhibē/sed qua
miseꝛicoꝛdia semꝑ ꝛpe respicit maio
rem indigētiā. ideo ꝙ aura spirituali
semꝑ ad ipsam respectū habeamꝰ.
ipsa enī est ꝑmptissª ad indulgēdū.
nā sedz b. Cā liberaliē donat oēm
iniuriā vt ia nō dāpnet vlascēdo nec
cōfūdat ipꝛopādo. nec minꝰ diligat
in puniēdo. vnde dicit iohel. Cōuer
timini ad dominū deū vestrū quia
benignꝰ et miseꝛicoꝛs ē qē deo dº.
Obsecro vos ꝑ miseꝛicoꝛdiā dei qē
scilicet vobis ipensam/ ꝙ remissioēz
peccatoꝛū a deo vobis factam Heū
dum ē carnis macꝛatio. ꝙ hanc enī
vita aialis occidit q meritū ipedi
qz ꝙ hāc hō deuitat delectationes carna
les/ et ꝙ ꝙs in vita spūali ꝑmoue
tur q maxime metuē. vñ dº. vt exhi
beatę. i. spōte offeꝛatę/ꝛpa vestra
nō tm mētes licz caro repugnꝫ spūi/
hostiā/in moetificatioe carnalium de
sideriōū et vicioꝛ. col. 3°. Moetifi
mēbꝛa vestra que sūt sup terrā Ter
cū ē exteraꝰ in vtutibꝰ. vnde dicit/
viuentē. qz gracia ē vadix vite spūal

Vnde maximū signū gratie et vite spūalis est opari ꝛtuose-nā sic mo tus ē signū vite-sic viuacitas bono rum opm/ē signū spūalis vite-Vñ dicit-viuentē-glō/p exhibitionē bo noꝝ Signū enī mortui hoīs ē-qñ non mouētur mēbra Quartū est in bono pseuerantia-nā iustificatus eā indiget tali auxilio spāliter-qz sine ipso nō posset ad finē vite pseuerare Multis enī datur gracia/ q̄ bus non datur pseuerantia Deus tñ semp paratus est petentib9/ eā ꝓfer re Vñ dicit/scām-glosa/id est in deo ꝓfirmat pseuerantiam Vñ eccl-38-Homo sanct9 in sapientia manet sic sol-cui9 claritas nō mutatur-nā stul tus vt luna mutatur Nota tñ qꝺ pseueranᵃ dicit habitū aliqñ secm qꝺ homo habet ꝓpositum pseuerandi i bono usqz in finem-hec pseuerantia simul cū gracia infunditur Vlio° pse uerātia est ꝗtinua° quedam boni usq ad finem vite-ad talem pseuerantiā habendam/homo iustus indiget diui no auxilio-ꝛ ideo iustus petit ut cus todiatur a malo usq ad finem vite Quintū est recta intentio Vñ addit deo placentē-glosa-p rectā intentio nem Intētio est quasi facies aīe/cui9 pulchritudo placet deo Est ergo rēa inten° que ordinat in debitū obiectū-et mala/que indebite ordinat Vnde aug9 Volūtas ex fine suo ꝓgnoscit vtū prava an recta sit Finis aūt bo ne volūtatis est beatitudo Finis aūt male volūtatis est mala delectatio-vel aliqd aliud in quo volūtas nō de bet quiescere Vñ bn-Bona erit intē tio-si in omni actione nostra aut ho norem dei/ aut utilitatem proxim⁹ ꝓtendamus Recta est discretio Vñ seqtur-Rationabile sit obsequiū vr trum/id est discretū-ut sꝛ sic mereā ntur vitā q̄ natura ꝓseruatur Vñ aug9 Cū tempantia corpora vsus castigetis-ut nō nature defectu cogā tur dissolui/ꝑ vicijs morī Vnde bn-sup illud cāt-2-ordinauit in me ca ritatem dicit Discretionis est/virtus ordinem ponere/tribuens vnicuiq ꝓpr tuitate Vñ psalmista Ordinauit in me re tua pseuet dies-igit discre° no tē tā virtus q̄ q̄dam mediatrix et or riga virtutū-ordinatrixq affectus q̄ noꝝ doctrix-Colle hāc et virtus vi tūm erit Vlt° ꝗdā° Hec ratio est de mediana qua sanctus ꝗfer fertur cū dicitur-nolite ꝗformari hu ic seculo Vbi sūt quinq; cōclusiones

Prima ꝗ Prima ꝗ° ē videre quid sit ꝗtēpla° Secm dyo⁹ vita ꝗtē tiua ē assistentē spūal⁹ q̄ assistit hō deo qz dꝫ ꝗ9 sit pñs oib9-tūc aūt ei sūt sp pñtes deo Tūc aūt ei efficiun pñtes-qñ carissimis oīonib9 adhe ꝗtēplatiōez nos trucidā mētē ꝗtēpla ꝛ dꝫ tūc trahim9 nos ad dūm-ꝑ e9°-sꝫ existētes in naui fixa ad lapidē ī litore manētē trahit portꝫ nauis lapidē q̄ cōtra ipso nō h9ē-qz ꝗtēpla nō ē nisi qdā motꝰ ī deū Per mo aūt nō duat t̄ min9 ad mobile-ꝑ ea ūso-sic vltimꝰ finis attrahit ocm ad fectū ꝑᵐ aug9 Vñ Ja-9-Apprepiuq te deo ꝛ ap-vob-qz dū volūt ire ad nos ipsū/ipē dicꝫ venite ad me Prima ꝗ° ē q° ī aīa sūt due po° a qbꝰ

Prima ꝗ° ē q° ī aīa sūt due po° a qbꝰ

fuit vita ꝙ̄plativa scilicet intellectꝰ
et volūtas Ratio ē Per potētias cnī
illas possumꝰ dr̄ attingere ꝙ quo
fact sumꝰ ad ymaginē dei · et hꝫ fit
ꝙ intellectū et voluntatē Vnde augus
tinꝰ · 8z · q · dicit ꝙ ea que sapiūt et ī
telligunt ita sūt simulitudie dr̄o pr
piquiꝰ / hoc eāa dr̄clarat iheroniꝰ ·
Duo sunt fontes in radice lybani a q̄
bꝰ icꝛdanis iste fluit qui cōtactu mū
dissime carnis xp̄i cōsecratꝰ est Hic
duo scilicet intellectꝰ et volūtas a q̄
bꝰ fluit a fonte fluit vita cōtēplativa
que sic ocitur ab aīa mūda ad modū
lybani dealbata ꝙ terminat ad ma
xīmū id est ad finē vltimū · s ·
timū substātē pelagꝰ infinitū Zª
2° est ꝙ mūdane cōuersatio
nis cōsolatio / hāc ꝙtēplationē cassat
ꝓ̄. B. d. Vilis et ad nichilū vtil est
mūdiq̄ cōsolatio · ꝙ qđ magr̄ ē me
tuēdū / eāa vere ac salubris cōsolatio
nis ē ipedimētū Ratio ē qz licz simi
litudo ymagis hoī ipssa tep̄nat di
uina pfectionē · nichilomiꝰ tn̄ simili
tudo sic ī veb9 ꝙcatē eāa causa arcū
nē oīes / nā arcāuētio cāt ex hꝫ ꝙ bo
nū appetēs loco boni veri se ēpn̄tat /
hijs talibꝰ ī intꝰ erta eterna qui
ā sūt liberati dilectiōe tpaliū retū vt a
mādis cōuersari · 3° in hijs qui in ī
luxuriis bruralibꝰ coinquinātur vt
cōmessatioibꝰ et ebetatibꝰ vt gulosi ·

hij nō sūt dispositi ad āgelicos actꝰ /
et hoc est qđ dicit · nolite cōformari
huic seculo · s · secularia cupiētes vt
dictū ē · quia aīa vt speculū īduit fōr
mā illiꝰ rei ad quā cōuertit Zª 2°
Zª 2° est ꝙ dr̄ hoī sic fōrmato ad y
maginē suā ꝙtulit ei duplicē pfectio
nē · s · iustitie originalē ī affectu / et scie
tie ī intellectu Justitia aūt originalis ē q̄
dam rectitudo nature qua cōpꝰ erat
subditū viribꝰ inferioribꝰ / et vires in
feriores supioribꝰ et vires supiores
dr̄o / plenitudo autē scientie in ea ita ꝙ
rat pfecta ꝙ non patiebat aliquā dr̄
ceptionē circa intellectū / nā intellectꝰ
circa ꝓp̄ū obiectū semp est rectꝰ · vñ
ex seipo nūq̄ dr̄apit Sed quia in a
dā per peccatum originale hec yma
go fuit dr̄formata quia ꝑ̄ augu⁹ ī
eo ptim ē amissa ymago dei / et ideo
nū dr̄ rōne ymaginis ē / ꝙ ei nichil dr̄
sit qđ īsit illi dr̄ q̄ ē exp̄ssa / vt etiam
eū posset totalit et pfect̄ ēpn̄tare / oz vt
ipa saltem hijs virtutibꝰ reformetur
Quaꝝ una ē retū tpaliū abnegatio ·
et iā dꝰ ī cuāgelio Nisi q̄s renūciauerit
cūctis · 2ª ē a cōmūni hoim cōuersatiōe se
q̄stratio cū deo et hoibꝰ sil ēē nō pos
sumꝰ Roē aug⁹ sā ad dr̄ptū fuerūt / et
xp̄s solꝰ ad mōtē oratōis ascēdit · 3ª ē
aī purgatio ab oī iq̄namēto malaꝝ co
gitationū · qz ꝑ̄ augꝰ dr̄ū ꝙtēplari
nō possumꝰ nisi mētis oculꝰ ītrioꝝ pur
gēt · 4ª ē corpis mortificatio · quia q̄n
corpꝰ nō ē domatū vigz ī opibꝰ sen
sitiuis q̄ hūt pturbāt mētē Tacui · 2 ·
Cogitaui a vno abstrahere carnem
meā vt transferrē me ad sapiaz Vñ
dꝰ / hꝫ reformami · i · itez formami · qz

in aiam fuistis reformati. in nouita
te sensus vestri/ut iapiat illa ymago
ab illo reformari a q̄ formata ē. nō
ei seipām reformare ꝑt nisi dispositi
ue. ꝛ reformare ñ̄ predicto eum est
sc̄dm aug9. qz si corp9 (quo tanq̄ in
strumento vtitur aia) cū eius bonus
vsus et ref9 ad deū referetur sacrifici
um est. multo magis anima ipsa fit
sacrificiū/cū igne diuini amoris acē
sa/formā capiscentie scularis amut
tit. z deo referens ei tanq̄ incōmuta
bili forme sb̄dita reformat ¶ 1ª q°
¶ Quinta q° ē q̄ habita tali re for
matione que fit ex pte nostra dispositi
ue p̄ virtutes. oportet ad hoc vt de
ducatur ad finē. ut voluntas creata
diuine volūtati q̄formetur. Intelligē
dum tamen q̄ in deo distinguitur q̄
drūplex respectus volūtatis. Vn9 di
citur volūtas signi. ut sūt p̄cepta. Al
i9 est volūtas beneplaciti. ut ē pena
debita p peccatis. Terti9 est volūtas
añ°. que vult oēs homines saluos
fieri. Quart9 est voluntas p̄ñs. que
vult p̄missiue mala fieri. Hijs visis
nota q̄ volūtas creata tenetur q̄for
mari volūtati diuine quātū ad volū
tatem signi. qz volūtas nostra legi
diuine est alligata. z ipsa lex p̄tinet
ad voluntatē signi. ꝛ nō teneē cōfor
mari volūtati beneplaciti. qz nr̄ debet
velle suā damnationem. et tñ deus
vult damnationē reprobōrum volū
tate beneplaciti. tenetur tamen con
formari diuine volūtati/quantū ad
voluntatē añ̄dentem. quia sicut de
us vult omnes homines saluos fieri
sc̄dm hāc et ad agnitionem sue veri

tatis venire. ita et nos debemus velle
hoc. ꝛ nō tenetur sibi cōformari quā
tum ad voluntatem ñ̄tem. quia vt
sic vult deus mala fieri p̄missiue. cū
omnia prohibere posit. et tamē mal
lum debet velle malum. quia non o
lum malum facientes sunt digni mo
te. sed eā qui ꝓsentiūt faciētibus.
rō. z. Et hoc est qđ dicit. ut probet
id est experimento discatis. 1° esse vol
timo Omnia probate qđ bonum est te
nete. que sit volūtas dei/id est qđ de
us velit voluntate añ̄dentie. cū sit re
gula oīm ꝓtingentiū sc̄dm aug°.
Diuina volūtas est omniū que fiunt
prima z sūma causa. quia quicquid
deus vult/bonū est. et beneplacens.
id est illis qui expti sūt z intelligūt
z ꝓfecta in omni bonitate/ut nichil
sit melius ¶ Tercia ꝓsideratio
cia ꝓsideratio est de mediana qua ma
tura ꝓfectatur. que ē gratia. Vñ
tum dicitur Dico enim p gratiā. Ter
sūt tres ꝓclusiones ¶ Ho q°
Iz sint q̄tuor genera bonor. tñ debi
liū. grā tñ dei ē sup oīa de. sibi habilia
Ho ē bonor ẽpaliū. ut dicat hōres
Hijs maior ē grā. qz apli p̄ p̄a re
liq̄z ūt oīa Ho 2 ē bonor habi
vt sc̄z corp9 et aia Hijs p̄ualet grā
ap̄le quā martires mortui sc̄ Plgnd
ho aug9 ē viuē deo ho grāz/q̄ mor
offēso deo Ho x. Nolite eos timere
occidūt corp9. aiaz at nō. qz nō pos
cā grā p̄uaē. z ē bonor spūalū. ut
dona z virtutes Hijs grā ē maior. qz
Hi sine grā sc̄ inutilia/z ista in aliqb
optiā. 1° corz. 13. 9 ē bonor etnō
vt visio fruitiua/z gratuita oīm

que ptinent ad feliatatē hūjs omni
bus grāa ē amabilioꝛ. qz q̄libz ſāc
tus pusillꝰ et infernū timuit q̄ grā
ſp⁹ anſ. q̄ in paradiſo ſine ipſa Vñ
i. mach. 6. dr q eleazarus plus vole
bat in infernū deſcēdere q̄ legem di
uinā amittere 7 ꝛ9 graāa dimittere.
no ſ̄ꝫ eſt arḡzēta. Vñ dr. dico enī
ꝙ grāz ſ. vitā ḡ̄platiuā robꝰādū.
nā ſi ipſa nr p̄t fieri 2a q° C 2a ē
ſēcu Pm9 eſt quia habet aīam viui
ficāte. nā ſicut coꝛpus ꝙ aīam ita a
nima ꝙ grām viuificatur. Secūdus
eſt qua hz eam a ſompno expiatare. Il
li qui ſūt ſine graāa dicuntur dormi
entes qz delectantur in vanitatibus
mundi que delectant ad modū ſomp
nij. Vñ a Dormiebāt ſomp'' ſuū et ni
chil ꝛuenerunt. Hic aīa exñs in grā
tertia. Caſtitas. Ego dormio et coꝛ
meū vigilat Teraus eſt qz habz eā
munitē ad modū armature vñ exñs
in graāa poteſt ſaliare hoſtes ſupa
et ad eph. 6. Induite vos armatura
dei vt poſſitis ſtare adūſus iſidias dy
aboli. ꝛ9 eſt qz hz eā ſeāare. Siaut
ei ḡa ē ſterilis niſi ieriget aqua. ita
aīa nrā ē ſterilis niſi vozet grā Quic
q̄d ei agit aīa ſn grā totū ē inutile
ad vitā eternā/ſ̄ū grā ē fruīa ita
ut ſingula ei9 opa ſint meritoꝛia et
ꝺbigna vita eterna. Vñ aplus 2.
cor. 6. Potens eſt aūt de9 oēm gra
cā habūdare. Tia 2° C 3a 2clu° ē q
oꝛ ipſa bonā grām q° ad exceptionē
eſſentiū in nob tpari ne elatio ſeaut

idiſcretionis viaū inauram9 Hic ei
ſpliſte coꝛpe9 lz bon9 ſit et valde ne
ceſſari9/tñ ſi feruoꝛ eiꝰ tpa9 nō fue
rit ifirmo capiti et ſplēdoꝛ infirmis
oculꝰ nocet nec ē ſolꝰ culpa ꝛ̄ infirmi
tatis Quid eſt q̄ inceſſanter oāt̄es
ad ipām nō poſſum9 q̄uenire? Puta
tis qz auar9/inops/ipotens/et inex
orabilis fac9 ſit de9? Abſit Ipſe eī
cognouit figmētū noſtrū. et hꝰ ē qđ
dr. dico aūt Quid obſecro. hꝰ āt phi
beo. non pl9 ſapē/id ē iueſtigare de
miſterijs diuinis (ſapia enī ē cognī
tio diuinoꝝ) q̄ oꝛ ſapē. dām. Ono
nō audendū eſt de deo dicere vltra hꝰ
q̄ tradita ſt nob a ſcīs aplis 7 pphis
ꝛ̄ ſape ad ſobietatē ſn p̄ſūptiōe Ecci.
3. Altiora te ne q̄ſieris. hꝰ dico nō oī
b9 vob/ꝛ̄ aḡb9 q̄ int vos tales ſūt. ñ
tñ ꝓpt hꝰ a petitiōe ceſſādū ē qz et ſi
ñ dat ad ſanctitatē/dat ad ſuſtētatiōeꝝ
7 ſi cauet nob a feruoꝛe/tñ vt matre
fouet nos ſuo calōre 7 2a ꝙſidē° C 2a ē
de medicina q̄ robur ſpūal' recipiāt q̄
ē fides ſāi d'/vniuiq̄ ſi' diſit de9 mē
ſurā fidei Vbi ſūt 3es 2°es 7 H' 2°
C H' ē q fides itḡ 7 ñ ficta ē maxe
ncēia ad nrāz ſpūalē glificaōeꝝ. nā
p ea ceit dico grē qua ſeqt dies glie
ē ū ꝑ xm habet p fidē i coꝛdib9 nris/q̄
hito habeē oē bo''/bñ ipa fides ē ra
dix oim bonoꝝ 7 ceteraꝝ vtu''. vñ 7
ſi hꝰ radix euellat ceteꝛe vtuꝰ arescūt
Vñ ḡ̄. Hic rami ſn radicē vtute ñ
creſcūt. ita q̄libz opa lz videāt bō nr
la ſūt ſi a fidei ſolidit' diſiūgūt. 7 io
B. dr Illuie9 nos luie fidei. pus q̄ &
hꝰ mūdi tenebzis tñ ſeam9 ad tene
bzas ſēpiternas. pz ex hijs q̄ p fidē

robur spūalis reputur cū sit habitus intellectual' pficiens potentiā humanā z determinās eam ad actū bonū

2ª 2º Secunda 2º est q̄ ista fides tria in nobis operatur si fuerit perfecta. Primo operatur penitudinē/ gaudiū q̄ uertēs in meroēē. vt inapiat tibi displicere q̄d añ placuerat. Secūdo operatur correctionē. vt iā mēbra tua que erant arma iniquitatis facias seruire sanctitati. Tercio operatur sollicitudinē. ut iā inapias sollicite ābulare cū deo tuo. z h° est q̄ sicut xp̄s ex dilectione ꝑbo et exemplo nob̄ ꝑfuit. sic z nos alijs ex caritate ꝑficiam9/ nō solū lingua. ꝫ eāā operatiōe Vñ dic. z vnicuiq̄/ siue maiori siue minori p̄ capio/ scz sicut deꝰ/ diuisit mēsurā fidei/ id est ea ratione qua deus dedit vnicuiq̄ diuidi dona mensurata que fides mereē. vt sic subseruiēdi materia vt ita sit mutua dilectio. s. s. non mēsurate q̄ dedit dona/ vt sic cāliter intelligaē mēsura fidei. 1. cor. 12. Diuisiones graciaꝝ sunt Vel sic/ vnicuiq̄ p̄ capio sapere/ sicut deꝰ diuisit mēsurā fidei/ scz sedz fidē quā deꝰ mēsurate dedit/ vnicuiq̄. Sedz aug9 hec fides est opans p dilectionem sine q̄ nulla opa existimāda st. Fides ergo donū dei est/ q̄d petitur deꝰ vnicuiq̄ sicut z alia dona s. s. sine quo constat xp̄m nos diligere et eiꝰ mādata seruare nō posse. Vñ addit. Sicut enī in vno corpe multa mēbra habemꝰ distincta/ oīa aūt mēbra non eūdē actū habēt/ vt patz ex diuersitate mēbrorum. nam secūm aristotilē natura dat instrumēta secūm operationem qua in diget. ita multi p diuersa dona s. s. nos catholica vnū corpꝰ sumꝰ vnite spei z caritatis colligati in vna ecclesia

2ª 2º Tercia p̄clusio est q̄ huiusmodi vnanimitate et vnione mēbrorū ecclie caput est xp̄us. vñ dicit z hoc in xp̄o capite. Ipse enī est caput sup oēm eccīam. Eph. 1. Intelligendū tamen q̄ xp̄us p gram est caput eccie secūm quinq̄ p̄rietates capitis ad corpꝰ. Primo quia ē altior in situ dignitatis. Secundo in ipso est sensus cognitionis et amoris. Tercio motus dilectionis et amoris in alios. quia ab ipso fluit omnis sensus bra eāē. Quarto qz hoīes q̄ sūt in ecclesia regit et dirigit ad actꝰ meritorios tibus quibꝰ p̄ueniūt ad finē optatū. Quinto est eius dē nature cū ipso. z sic est caput ecclesie per graciam vnionis z per graciam singularem p̄sone. et hoc est q̄d dicit. i. xp̄isto. licz capite ecclesie humani corporis exēplo dicat non posse nos singulos habere gmunia. ac p hoc aiam nō tri inuicem nos agere debere. quia uicem officijs nostris indigemus. Singula autem membra alterum uicem ministrando. et alter alterum officio indigendo. Eph. 4. Quoniam sumus inuicem mēbra. In hoc autem tem corpore misticō caput est xp̄us. tus. mēbra singuli fideles. anima uiuificās/ s. scūs. vita/ gracia s. s. Et nota de grā vnionis z gracia singularis persone z gracia capitis quomodo sunt eadem realiter/ z differunt ratione respectibus. Hec quere supra sermoē. 18. p̄n̄t 1º. cclū. z.

Dominica ꝑma post epyphaniã

Sermo xxvi de eadẽ

Dum fact9 esset ihus ãnoꝝ duo
dẽa ꝛc Lu. 2° Hodõm doctores
grã ẽ q̃ habitus supnaturalis hoĩ
infusus q̃ cañs in aĩa vtutes/redet
eã deo grã. Et qz tal grã sic ꝑ libez
arbitriũ ꝑsentiã sic eã eo ꝑt negli
genter amitti. ideo in euãgelio grã
huiusmõi moralem intellectũ ponũtur
quatuor ꝓsideratiões Hõ ꝓsideã°

Circa ꝑmã ꝓsideratiõez que est de e
uangelio scz nois moali sigficatione Hũt
quatuor cõclusiones Pma 2° Pma 2°
Prima 2° est q̃ ihesus ꝑt grãm. qz
sic puer ihesus sanguinis sui lotione
nos a ꝓcatis9 pcõrum purificauit.
ogãs/cogitat9/cõsciam/intẽtionẽ/pu
rificat Et ideo sicut ihesus noiat pu
er. a peccatis9 sic q̃ grã in nobis q̃re q̃
sdat puritatẽ Noiatur enĩ puer ihs
in circũcisione. in apparitione magꝯ.
in pñtatione. symoni. ĩ herodis ꝑse
cutione. et in ascensione ad diem fes
tum Hic grã primo causat in nobis
puritatẽ/ in spũali sensuũ circũcisioẽ
Dñ cum sens9 nostri sint quasi fenes
tre anime ꝑ quas itrat mores pcõli et
vite grãe destruitur necesse ẽ vt ꝑ
puritatis custodiã in sensib9 circũcida
mur Secundo causat puritatẽ in ma
nifestatioẽ/scz puritatẽ bonoꝝ opm.
quib9 nostris primis manifestam. Sic
q̃ Luceat lux vra Tertio causat
puritatẽ in pñtatioẽ/scz cogitationũ
affectionũ quib9 deo pñtam. Dñ
ꝑ ꝓphetissã ipse dicitur scrutans cor
da et renes Quarto causat puritatẽ

Sermo xxvi

in ꝓfectione/sciz puritatẽ cõscie que
nõ apparet nisi in tribulatione Vnde
aug9 Felix ꝙscientia q̃ in tempe ma
loꝝ potest recordari bonoꝝ Quinto
causat puritatẽ in ascensione/scz puri
tatẽ intentionis vt ꝓpter deũ omnia
faciam9 Ps. 6. Si oculꝰ tuus fuerit
simplex/id est intẽtio recta ad deũ. to
tum corpus tuũ/id cõgeries opũ. lu
cidum erit Sic ihes9 dicitur puritas
qz cañs in anima oznatum vtutum
expellit omnem peccati imũdiciam
Ad 2° Secunda 2° est q̃ gracia
id est ihesus. duodecim ãnoꝝ esse no
minatur ꝓpter duodecim effect9 gra
ce Primo ẽ deo nos acceptos facẽ.
et ideo dicitur deꝰ omnis gracie. qz
gracia est donũ supernaturale. a solo
deo huane nature collatũ. habens in
se rõnem acceptationis 2° est recte
acte. Nã sicut anima ꝑ creatiõez acci
pit eẽ simpliciter. sic ꝑ grãz ĩ eẽ moza
li accipit eẽ spũaliter. qz sic vtutes dãt
pfectũ eẽ morale. sic grã dat pfectũ eẽ spũa
le. ro. 6. Gratia dei vita eterna 3° ẽ q̃
a hz aiaz reformate. qz aia deformã
pcõ/reformat grã. et hꝫ fit q̃n ĩ aia
vtutes opat q̃ sibi spũalẽ pstãt ordi
natũ 4° hz illuiare qz sic in tenebꝛis so
laribꝰ apparent atomi. ita in grã ap
parent oẽs defectus nri 5° hz viui
ficare. qz sic corpus ꝑ aiam/ita ani
ma ꝑ grãm viuit 6° hz animas a
sompno extare q̃ ĩ vanitatib9 huiꝰ
mũdi dormiũt et delectantur. et hoc
dũ cogz vanitatem cõsiderantes vigi
lant ad terrena 7° habet munire ad
modum armature. Sicut enim ho
mo exterꝰ sine armis hosti resistere

nō valet / nec eū supare potest-sic hō sine gracia in temptatione succūbit-vnde eph-induite vos armatura dei ¶ Octauo habz eā fecūdare/ sicut enim terra est sterilis sine aqua-sic anima nisi rozet gracia-nā quicquid fit sine gracia infructuosū est ¶ Nono habz virtutib9 oēnare-quia de9 cōferendo gracia causat virtutes in aīa Vñ aplūs- Omnia possū in gracia dei q me cōfortat ¶ 10° hz in bono stabilitē- nam sicut gracia non stabilit9 ad mūdi blādicias inclinatur-sic gracia stabilit9 imobilis perseuerat ¶ 11° aspa leuia facit- nichil ei dei difficile est nec abhorret pzo xpisto sustinē Vnde aplūs- Omnia possum in eo qui me confortat ¶ 12° habet de vita eterna certificare/ quia habet rationē acceptationis quo ad deū- z habet rationem meriti quo ad nos-et hoc est quod dicit Cū fact9 esset ihs ānorum duodecim-que itelliguntur per hos-12- effectus ¶ Tercia cōclusio

Tercia conclusio est/ q hec gracia ponenda est in volūtate Ratio est quia habitus qui dat9 est pter operationē meritoziā/ debet poni in eo qđ ē pncipiū ist9 meritozie operatois- tale pncipiū est volūtas ordinata- Intelligēdū tamen q gracia iquātū est habit9 causat meritū in volūtate secūdario/ qz volūtas vtit ea cū vult/ z volūtas ē potenª q simpliciē possum9/ nō ipe habit9 Dz iquātū accipitur in ratione merendi distincte cōtra actū quo meremur-sic gracia ē pncipiū z motrix qz habet cōnē meredi a deo q sic īstituit-z hꝫ ē qđ dr-pz z

mater ihesu maria et ioseph Joseph discre° ratiois- maria affectio boni volūtatis Sicut ihesus puer maria est de maria virgine-sic gracia de iupta volūtate/ et sicut ioseph no[n] sed maria sed spūs sācꝰ-sic nec gracia habet volūtatē hꝫ spūs sācꝰ-sic nec ioseph nō erat pat ihesu hꝫ nutrit9 custos/ sic z rō nō sufficit ad gracia dā gracia z nutriēdā ¶ 1ª 2° Ad ē q ad statū pfectois/ auri[s] gri[s] ueniē 1-cor-1-3 Nō ego hꝫ gracia meū Ratio huius est-omne illud est de se vertibile de bono in malū ad hoc q figatur ne deuiet/ indigt auxilio mouentis imobilis- sed omo sic est vertibilis per libeū arbitriū/ vñ oportet vt p auxiliū gre fiat bilia[ē]- z hꝫ est qđ dr-ascēdebāt et iheroſolimā-s-ā puero/ q p gram fit ascēs9 ad pfectū vtutū- sine qua errat qs q ipotes ad meritū cor-3 Nō sum9 sufficientes Dū de regressi q sierūt In quo signat q qs hominis sine gracia est error- quia ipa est quasi regula recte operādi amissa quasi sine rectore et sine duce remanet anima/ nescia quo proficiscat vel quo tendat Hic est puer de quo ditiōe q q[ui]ē tu ben gñ-3- Puer de paret z ego quo ibo? ¶ Secunda ratio

Secunda consideratio de eius amissione ā diabolo- ā omo tio diebus 7ē Hic sūt q[uo]ad gracie ¶ 1ª 2° ¶ 1ª 2° ē/ q gra solū habet ab hijs q bn pseuerat in sācte gratie i deuotiois oratiōe/ z i frequentia amore/ et in afflictione penitētie ab hijs recedentes ipsum vere

Vnde dicit. consumatis diebus Vnde
inuitur q post ꝫ consumatis dicis de
notionis ꝛ fit reditus ad occupationes
sedarum affectum. prior. gratie pu
ritas amittit. 2a g° Secunda g°
est q gratia perditur per q°r. ꝛ q hic
moraliter inueniuntur Primum est inep
ta letitia. sicut patz de dauid qui de
saul psecutione sustinens/deum non
deseruit. q post in regem sublimatus/adul
terio/homicidio/ꝛ aliis magnis pctis/
amisit Hic maria in terra egipti p
pulsa. et multas anxietates oziis
passa/filium non pdidit. ad festiuita
tem veniens ipm pdidit. et si ipm in
tam sancta solempnitate pdidit. multo
magis in nostris deonatis solacijs amit
tim9 2um est vimia distractio circa
mundana Vnde helyas manens in soli
tudine delitiose pascebatur a dño. ꝛ
ad turbas se trasferens/vix aquam
optimuit ꝛ panis buccellā Hic pare
tes ihu postq se turbis imiscuerūt.
ipsum pdiderunt 3um est vana fiducia
a Hic petrus de sua virtute psumens/
negādo perdidit Hic maria
putabat ipsum esse cum ioseph ꝛ eqū°
et sic ipsum amiserunt 4tum est ignoza
cia vel negligētia Vnde dicit q non
agnouerunt parentes eius Hi ei gg
nouissent/eum n amisissent. Nulla ei pia
losoz infirmitas e p q nō sentiē 2a
g° Tercia exclusio est q solum pma
in pasias. quia scdm pōtaz In
quibus factus est locus eius Ratio est
quia eius maxime manet in hijs
in quibus maxime delectat. puer
g° Delicie mee esse cū filijs hominū.
sed misericordia nulla est delectatio

Pevi

in pascuis Vnde Hyt 4to Beati pa
scua ꝛc. et hoc notat per ihrlm que
interpretatur visio pacis Quid enim p
ihrlm/nisi spirituales viri qui per si
dem contemplantur pacem eternam.
de quibus ephj. 4to Nostra conuersa
tio in celis est In hijs remanz gratia.
Qz autem in templo inuenitur de
signat q ihesus. id est gratia inueni
tur in sanctis qui templum dei sunt.
Et nota q puer non dimisit eos sed
ipsi dimiserunt puerum. quia gratia
a nullo dimittit. sed ipa pcz dimittit
2ta g° 2a g° est q habentes gratiam
sanctam cam amittūt. quia cū in
gratia sit tota sal9/tota gloria/tota
virtus. quia si ipsam habes omnia
habes. si ipsa cares/nichil habes.
caue ne amittas. quia facile amittit
et difficile inuenit. non solum enim
perditur verbo et operis implione.
sed etiam assensu voluntatis Vnde
dicitur. venerunt iter diei vnius. Iti
nere vnius diei peccat. qui peccat so
lum voluntate. sic et itinere triū die
rum/ qui voluntate/verbo/et opere.
ad hoc igitur q aliquis se gratiam
amisisse perapiat/ suffiat q sciat se
moraliter peccasse sola voluntate
3a g° 3a consideratio est de eius in
quisitione cum dicitur et requirebant
eum inter gnatos ꝛc Hic sunt duo
documenta Primum documentum
Primū documentū est q duplex nobis
iqsitio xpi apponitur. quaz vna est ociosa/altera fructuosa Qz ociose et sine
fructu quis inquirit gnatos ꝛc in b. O bo
ne ihu. si it gnatos tuos te non inuenerit.
q° te inter meos inueniat? Nota tamen

q̄ hoc dupliciter exponit¶ Primo sic non inuenitur inter cognatos id est in voluptate carnis q̄ nobis cognata est. Et nota q̄ sc̄m apostolū que a deo sunt/ordinata sunt. que ordinate fiūt/sc̄m dēū fiūt. et q̄ inordinate contra dēum fiunt. sed quando caro vacat voluptatib9 omnia inordinata sunt / quia caro que est anilla incipit dominari. et ratio/ que ē domina/ancillari. in tali actione de9 non inuenitur¶ Secundo sic. non inuenitur inter cognatos et notos id est i affectu carnalium z propinquorum. quia ipse dixit. qui amat patrē et matrem z̄c. nec inter notos id est inter eos qui inordinate afficiuntur contra amicos/ sicut seculares qui suis plus affectant transitoria temporalia q̄ eterna. quia cum ipse omni tempore est amicus nullo modo est relinquendus et amicicia cuiuscūq̄ est postponenda¶ Secundum documentum¶ Secundum documentū est q̄ fructuose queritur in iherusalē et in templo Ad hoc vt sic queratur duo requiruntur Primū est ordinis compunctio de eius amissione cū dicitur. pater tuus z ego dolentes querebam9 z̄c Qui enim querit gratiam amissā sine dolore vel cū ficto dolore non inueniet. qui autem vere volent inuenire digni sunt Vnde cum dolore sit vere patris et matris de amissione filij signanter dicit. ego et pater tuus z̄c. Vnde iohānis 20. dominus apparuit magdalene q̄renti ipm cū lacrimis Nota tamē q̄ q̄to res perdita ī se ē nobilior z vtilior querenti/tāto

ipse in querēdo est feruētior/cū ignē de9 sit huius modi. ideo feruentior ē in querēdo9. sed quādo talis res queritur festinat lingua ad interrogādū / pes ad discurrendū/ manus ad disquerendū Dicit ergo festinet lingua studiose inuocationē in oratione. pax. z Cum clamasset ad dēum isrl et cū quererent turbe ueneruntq̄ eū 2° festinet oculus ad videndū vt ad nichil aliud ispiciat nisi ad dēū inuocandū/nō cū turbis appē locū ad videndū/nō cū turbis appē locū ad sequendū/n cū iudeis ad crucifigendū quib9 cū xp̄s dixerit quē queritis. potuerūt ihesū nazarenū. sed oculus simplicia oculo recte intuetur vt. ī. expurgatio appē seipsū q̄rat. 3° festinet pes affectionis q̄ feruore dēsiderij ad discurrendū. cū. z 3° Purgā et arcubo animā meā Quē q̄rēs quē diligit aīa mea Quādiu enī aīa quiescit i creatura nō inuenit creatorē 4° festinet manus hon. operationis p̄s. Deū q̄sui manibus meis nō sū deceptus. qui enī aliē queritur sine spe inuētionis q̄rit z nē diligit inq̄sitio. nō enī suffiat inquisitio. sed z post ab inq̄sitiōe cessare. sed ad hoc vt inueniatur qđ queritur/oportet actū iq̄sitionis p̄seuerare P̄s Quere dñm z confirmamini/ querite eius faciem Ideo de magdalena dicit greg. quia p̄seuerauit vt quereret/contigit vt inueniret¶ Quarta q̄sideratio est de eis q̄ inuenti sunt dicit. z factū ē post triduū inuenerunt eū īt̄plo Vbi sūt septē 2°s¶ 1° 2° ē q̄ grā dei ī repētat se studiosis īuestigātib9 Vbi nō q̄ a studiosis

requirentibꝫ reaptatur ꝗtuor modis
Pº p mūdani gaudij exclusionē Vñ
diatur dolētes quærebam9 te Vñ b.
Quo te inuenia in gaudio bone ihu
quē mater dolens dix inuenit/ mag
dalena plorās inuenit Hetūdo per
tue est locus ei9 vnde ꝛ pntes eū in
ihzlīm inuenerunt Tertio p devotā o
rationem In hui9 signū maª filiū p
dilū in domo oīonis meruit inueni
re Quarto p sancti desiderij feruorē
Vñ non solum vno die ꝫ pt9 triduū
sumo desiderio ꝗrentes inuenerunt

2ª pꝫ Hetūda 2º est ꝙ gracia nō
nisi pt9 triduū inuenitur Vñ nota
ꝙ quatuor genera hominū sunt ꝗt9
nō nisi in triduo ꝑfecti quilibet grā
inuenitur scilicet perfecti/plati/per
fectores/ꝛ clerici Primo queruit gra
cam perfecti et inuenit in triduo si
bi cōpetenti/scz p triduū dilectionis
mētalis Postꝙ cni peccato abrenū
ciauerunt/quid restat nisi ꝙ in bono
occupentur Et ideo assignata est e
is illa dies Prima dies ē dilectio dei/
vt scz separata aīa ab hijs trāsitorijs
in suū tendat actorē nichilq; amādo
cum eo/amet eius āplexibus delecta
ri Vñ ihēb Custodite aīas vestras ꝛ
nolite ponderā peccatē in die sabbati
Secunda dies est dilectio sui in hac
vita p̄ ꝛ aīam debemus diligere sic
vt p̄ ꝛ aīam debemus
vita ꝙ non peccat aīa sic aīam/vt
vita p̄ ꝛ aīam debemus
non deficiat corpus In prima conditi
one deficiunt homines carnales qui
gaudia corpus nutriūt ꝛ animā
extinguunt In secunda deficiunt e'auf
tales stulti qui sic irrationabiliter

intendūt animē ꝙ cadit corpus a sa
lute Tercia dies est dilectio pximi vt
ipsū sicut te diligas et dirigas ꝛ ex
ipso ꝙgnosce qui sunt pximi tui ꝛ
quod tibi non vis fieri/ alteri nō faci
as / sed natura aruntas inequalia o
peratur Hic pfecti viri in hoc triduo
pt9 xp̄m querunt et inuenirūt Hyᵉ.v.
Miserie sup turbā quia cece iam
triduo ꝛē Secundo quesierūt et inueni
unt gracia prelati in suo triduo scz in
structionis salutarē ꝑ si ꝙ enim vo
cati sunt ad regimē debēt esse sollici
ti de ouibus ne a lupis rapiātur ide
o datur eis triplex dies instructionis
Prima est veritas vite ne sis fict9 sed
studeas esse talis ꝙ actio noī/et no
men actioni/ꝙgruat ne sit nomen in
anez crimē imane honor sublimis/
et vita proclivis Pōª Per dies ꝛē
Secunda dies est veritas doctrine
hāt prelati debent preturbere sermo
nibus moribus ꝛ operibus vt nichil
falsi admisceatur Quid enim pro
sunt sermones compositi / vbi praui
sunt mores Qui se predicat seipsū
suo gladio necat Pōᵗᵃ Quare tu e
narras iustitias meas ꝛē Et q̄d sūt
multa verba vbi nulla sunt facta Ideo
ihesus cepit facere et docere Ter
tia dies est veritas iustitie ne in sua
correptiōe timore paveat / amore de
seruat/fauore minuat / sed via regia
incedens et bonos protegat et pra
uos corrigat/ et dubios ad examen
ducat Tercio querunt ꝛ inueniunt
graciam peccatores Fiant infirmus
querit medicum Ideo istis datur tri
plex dies Prima est contritionis/

Cogitare debz peccatoz quid amisit. quid cōmisit/quē offendit. et in hijs conteratur. amaē ea deflendo. z sit tantus dolor q̄ta erat delectatio. tali contritione peccatum delebit Vñ leui. xxiij°. Dies expiationis erit celeberrimus Secunda dies est confessionis que debet esse integra cōtra minutionē/nuda contra palliationē/pura contra tergiūsationē / ꝑpa contra excusationē Pē. Tota die vere audia mea cōtra me est Tercia dies est satisfactio Tribus enī debes peccatoz satisfacere/ deo a quo abstulisti honorem/ tibi a quo abiecisti pudorem. primo a quo elongasti amorem/reddē ergo qđ debes. quia non dimittitur peccatum nisi restituatur ablatum Quarto queunt z inueniunt catho. Quid mirum si xp̄m debent querere/ qui xp̄isti habent possidere? Istis datur triplex dies Prima est castitas mentē Vnde cogitatus dum parui sunt z noui/ad xp̄istum petram debent allidere Est enī mens nostra quasi terra pinguis. q̄ prauas herbas sponte ministrat ꝑter quod debz habere cultum diuini amoris z timoris ad exstirpandum noxia Secunda dies est castitas oris. hec dies occupat omnes sensus contra quos est bellū continuū Tercia dies est castitas operis ad quam habendam requirit assidua oratio ad deum / carnis macratio per ieiunium/ prauе societatis declinatio Vñ ysa. In die illa attenuabitur gloria iacob/et pinguedo carnis eius macrescet Tercia zelus Tercia cōclusio

ē q̄ hec gracia nus q̄ inueniatur in scientia et sapiēa quibus detur in cognitionem dei. et in operibus misericordie quibus alliamur ad amorem proximi/ hoc innuitur cū dicitur quid est q̄ me queretis nescitis. Dicatur enim pat̄ luminum inquantū habz secreta celestia ispirē q̄ filius nate Jac. i°. Qē tatū optimū et dicatur eciam pater misericordiarum inquātū habet beneficia largitur. cor. i°. Benedictus deus z pater misericordiaz Tūc enī gracia adest operibz que sūt patris luminū. cū ipsius tuis vsus in sciēa et sapiē. Tūc enī gracia adest opibz q̄ sūt patris misericordiarum cū affectu negociandi in opibz pietatis Quarta z°. q°. z°. ē q̄ mens humana nō potest ꝑpere opera pietatis in puris naturalibus. nam ipa mens innititur philosophie rationibz mundanis que inualide sunt ad gerendum apicem diuine operationis in qua inueniatur gracia / sup naturali lumine assistente sibi/ qđ est fides. Ratio/quia intellectus noster ꝑ se tu isto cum sit vniū salium abstractus hoc ab hoc. et non potest extendere ad presentiam alicuius rei in sua actuali existentia q̄rente hic z nunc sine fide Vnde aug. 13°. de trinitate dicit q̄ rerum absentium presentia fides / et rerum que fozis sunt intus est fides/ et rerum q̄ non videntur creditur fides Ex hac auctoritate patet q̄ q̄uis res alique nō videāt sed tm tū cognoscūtur abstractiue. ipsa tn mē fide qua creduē videtur. z hoc ē qđ dicitur. et ipsi nō intellexerunt Vñ

qđ loquit̃s est ad eos Q. d. Ratio q volũtas nõ capiunt illa que sunt pa tris. in quib9 inuenit̃ ihesus/id est gracia. ut act9 qui ꝑtinet ad intellec tum vt scie. q act9 que ꝑtinẽt ad af fectũ. vt mia q pietas Non enim hm dicebat xps de patre carnali ꝫ spũa li. quia gracia i hijs potiꝰ esse suadet que ꝑtinent ad spũalẽ ꝓfectũ

Quinta q°ẽ q mens humana q̃ xps creauit ꝑ naturalia. ꝑ graciam dirigit̃ in suũ finem Ratio ẽ Qui a vnoq̃q3 ordinatũ in finem potẽs obtenere/indiget aliquo directiuo. ꝫ homo ordinatus est in suã beatitudi nem/q quãdiu est in statu vie potest erranre/ergo idiget directore/scz grã Qz homo possit obtenẽ patz. qz pa tiebatur intellect9 defectũ in subtrac tione luminis. ut ab ipso veritas nõ ꝓhendereꝫ Nã. 1. Obscuratũ ẽ insipiens coz eoz. ꝫ quia homo non intelligit nisi ꝑ abstractionẽ a sensib9 horũ aũt delectatio ipsũ obnubilat. talis aũt obnubilatio ab intellectu ꝑ graciã remouetur que habz ipsum il luminare. Vnde sicut in radijs solis athomi apparent. ita in ꝑsentia gra ce apparent minima peccatozũ. et hoc est quod dicit. et descendit cum il lis et venit nazareth/innuens. qz ra tio et voluntas q̃ prius erranerunt amisso puero scilicet gracia/iam nõ erant quando puer cum eis est/id est graciꝫ cum eo venerunt a tem plo in nazareth/id est de vita cõtem platiua ad actiuã. in quibus operibus est ꝑfectus dicit. sicut i floꝛe spes fructꝰ

Conclusio Sexta conclusio est

qz deꝰ ꝑ graciam suam subdit se/ vo luntatẽ suam amplexantibus Ratio huiꝰ est. qz scdm tullium hoc exigit vera amicicia idẽ velle/idem facere/i dem pati. cum igitur deꝰ ꝑfecta ami cicia q̃iugatur bonis. ideo cõparet e ei volũtati Põa Volũtatem timẽ tium se faciet. q hoc est qđ dicit. et e rat subditus illis Puer ei xpus licz maior esset illis in quantũ deꝰ. tñ sb ditus erat illis Sic q gracia licet lã ge maior sit bonis nature/q fortune. tamen subdita est illis quantum ad custodiã. in ptãte enim li arbitrij est habitam graciã ꝙseruaẽ vel amittere

Septima q°est q mens humana que fuit cta. qz inhabitebatur humanis rõnib9/nũc gracia sibi assis tente in omnib9 dirigitur q in suũ fi nem ordinatur. est ideo insistendum sibi circa eã mõ sollicitudinei. et hoc est qđ dicitur q mater sua seruabat ver ba hec/ipsam significãdo volũtatẽ. qz sicut per voluntatẽ amittitur grã ita eadã cõseruaẽ Ratio ẽ. qz grã q̃s inhabitat triplicit̃ vtat ꝑfectu Pmꝰ est sapiẽtie. nã pmꝰ gradꝰ intẽ dona ascẽdo ẽ timoꝛ. vltimꝰ võ ẽ sapiẽtia qz iuxta sapientie ẽ timoꝛ Hecũdꝰ ẽ pse uerãtie. que ꝓprie ꝑt dici etas vtu tũ. qđ noꝛ ibi/etate. Het ꝛ. Qui pse uerauerit uꝫ in finem zẽ Tertiꝰ est gratuositate qua aliquis deo efficit acceptꝰ. puer xꝛ. Mulier gratiosa inuenit graciã Conuenienter autem dicitur/ apud deũ et homines. quia in operibus gracie ꝑnãpaliter q̃zẽda est glã dei q edificatoꝛ proximi Het ꝛ. Luceat lux vestra zẽ

m q.

dñica secūda Sermo de euangelio xxxvij.

Habentes donationes scdm gr̄am que data est nob̄ rō. 12. scdm qd dicit aplūs q̄ a deo sūt data sunt. In hoc aūt deo consistit reū. qz quedam p alia in deū reducūtur scdm dyo⁹ in eccl̄i icarchia cū gr̄a gracia ad hoc ordinetur/vt homo reducatur in deū ordine quodā. hic agitur vt. s. quedā p alios i deū reducantur. Scdm hꝝ ergo ē duplex gracia Vna quiby p quā ipse homo deo iungitur que vocatur gracia gratū faciens Alia vero est p quā vn⁹ alteri cooperatur ad hoc q̄ ad deū reducatur. huius modi aut̄ donū vocat̄ grā gratis data/qz supꝛ facultatem nature et supꝛa meritū p̄sone homini cōfertur. sed quia non datur ad hoc q̄ homo p eam iustificetur/sed potius ad iustificationē alterius cooperetur/ideo vocatur gracia gratis data De prima gracia tactū est in p̄ce epl̄a. ꝑ de ista nunc restat ptractandū cū dicitur. Habentes donationes &c. Vbi in generali circa totū sūt cōclusiones tres

Prima gclu⁹ Prima gclu⁹ ē q̄ gracia gratis data ad hoc datur vt homo alteri cooperetur vt reducatur ad deū. homo aut̄ ad hoc operari nō potest unius mouēdo. hoc enim solius dei est/sed solū exterius docendo/et persuadendo. et ideo gracia gratis data illa sub se cōtinet/quibus homo indiget vt alterū instruat in rebus diuinis que sunt supꝛa rationem

Secunda gclu⁹ est q̄ qz hec gracia sub se cōtinet quibus homo indiget vt alteri cooperetur ipsū reducendo in deū. oportet q̄ effectus huius gratie plurificetur ad sufficientiā indigentis. Habet enim cū pmū pnapiū operatiū/per suam liberalitatē nō tantū dat gratiam ad certificandū cōtra obliquitatem/ sed ad expediēdū contra impedimenta liquidū infirmitatū p habitus virtutum/ideo plurificari debet vna gracia scdm qd necessariū est ad expeditionis sufficientiā Et nota q̄ sicut in omnibus munus vnū est. s. quia ueris vsus que ea dicitur munus. sunt vsus eius ad quos datus est/sed bus ea ipse datus ostenditur. est qd dicit Habentes donationes &c. gracia que data est nobis. q. d. ta sum⁹ alter alteri⁹ mēbra inuicem subministrando Ad hoc aut̄ sum⁹ nationes habentes/ scilz differentes scdm gracia igitur in differentiis nis hic agitur vt alter sit alteri⁹ bru

Tercia gclu⁹ Tercia gclu⁹ ē. qz ea dicit aplūs. 1. cor. 12. diuisiones gra sunt q̄ grā gratis data in effectu multiplicat̄ q̄ ea in q̄libz posset liter pñt speculari. Primo ē pulcrū bñ discernēs ea q̄bus adiuuat ad in deū ab hijs q̄bus impedit pt̄ liat̄ q̄ nō sol⁹ ē lumē illuminans tū/sz ea calefaciat affectū. nō sol⁹ oñdit q̄d qñ et q̄liē sit agendū sz mouz volūtatē vt appetat bo⁹ vel fugiat malū. Vñ pulcrū relinq̄t i alio⁹ nisi q̄ pulcrū se habet

dia prudenter intelligendo/volendo/
et agendo Et nota q̄ inter cetera of
fitia prudentie duo sunt nobis maxi
me necessaria expedienda. Primum
est q̄ rationem inuestigantem diri
git dum eam ex aliis alia connicere
facit/vt ex presentibus futura Vnde
seneca Si prudēs esse cupis in futu
rum prospectum intende/ et hoc intelli
gitur p̄ aphiam cū dicitur. siue ha
bentes aphiam/id est reuelationem
futurorū vel quecūlibet occultorū Est
enī aphia de p̄teritis et futuris Vñ
Bo. Prudens est apheta ex p̄teritis
scelerib⁹/futura vindictam iminere
scienis cōnicere Secundū est insidias
p̄cauere Vnde aug⁹ Prudētia est in
cauendis insidijs et ipsa cauā in bel
lo spūali triūphat. Habet enim ser
pens quinq̄ astucias quib⁹ prudētia
seruꝰ assuari debet Prima est q̄ caput
suū sume custodit pro eo cetera mē
bra exponendo/quia vita eius in eo
est Sic sancti pro xpisto qui est ca
put eorum se et sua exponere non ti
uent. Vnde phil. Que michi fue
runt lucra hec arbitratꝰ sū propter xp̄m
detrimēta. Secunda est q̄ se in arto
foramie ponit vbi pellem veterē de
ponit/ ad q̄s duo exigūtur scz fora
minis angustia/et stabilitas foramī
nis/sic pellem veteris conuersationis
deponit quis in arto claustro/dūmo
do habeat p̄positi firmitatem Tertia
est q̄ vnam aurem terra obstruit et
aliam caua ne vocem incantatoris
audiat Sic viri sancti autem suam
obstruūt memoriam ne et aliā p̄sidia
tionis fragilitatis ne suggesti
oni acq̄escāt Quarta ē q̄ alicantis
mulieris insidias Hic sci vinc̄ptūr
ab eo/ et insidias illi vt fruāt opib⁹
carnis Vñ aug⁹ Heliae carnes hic
nō satiāt et in futuro dāpnāt/vbi āq̄
caro q̄zit refectionē/inuenit defectio
nem. et ea est p̄ē imaginas quas hz
ū hoīe. habitat i deserto vl latet ib⁹
spinis vl herbis. sic viri sācti agnos
centes imaginas quas habet mūd⁹
ū eis fugiūt eū. 1. ioh. 4. Nolite mi
rari si odit vos mūd⁹. ig̣ dicit p̄m rō
nem fidei/ id ē scōm q̄d exigit fidei
cognitionem Et nota in numeratione gra
duum/propheta inapit que est pri
ma probatio q̄ fides in ea sit ratio
nabilis / quia omni spiritui non est
credendum sed est videndum vtrum
ex deo sit insidijs preuendo Secū
dum est fidelitas ministrationis Du
plices sunt dispensatores ministeri
orum dei/ scilicet boni et mali scōm
augustinū. et ideo consulendum est
vt quis officium sibi iniunctum fide
liter exequatur/quia totum omissum
et neglectum diuinis oculis patet.
et reddet vnicuiq̄ iuxta opera sua.
Vnde xp̄istus. Quis putas est fi
delis dispensator et prudens quem
constituit dominus super familiam
suam? Vnde dicit. siue ministerium
in ministrando/scilicz vt fideles inue
niamur cum paua sint. tū propter
torporem/ tū propter labōrem non
respicientes mercedem. dicente dño
Vos operarios/scz dei. cuius adiuto
res sum⁹ quia bona que gdidit nob
ad dispensandū cōmisit. Terciū ē sa
lubris informatio. nā inter oia alia

q̄ potest exercere vir perfect⁹ in hac vita. maxime meritorium est alios docere / cum hoc requirat in predicatore dulcedinē diuine contēplatiois q̄ spāliter hauriat q̄d alijs ꝓponat. requirit etiam strēnuitatē actionis verbo et facto vt eiꝰ p̄dicatio sit efficax et fructuosa. Vñ gregoriꝰ sup ezechielem. Viri p̄fecti bona celestia q̄ cōtēplari potuūt/fratribꝰ enūciant. eoū ꝙ animos in amore et timore caritatis accēdūt. hijs enī p mercede laboris p̄mittitur vita eterna. dicēte domino. qui metit/ mercedē accip⁹ t q̄ congregat fructū in vitam etnā. Vñ dicit/ siue qui docet/id est q̄ habz gr̄aā docēdi sit mēbrū alterius. in doctrina alios scilicz docendo. i. thi. iij. Atte de tibi et doctrine. Quartū est spiritualis exhortatio. hec includit in se fraternā correctionē que ordinat ad emendationē delinquentis cū sit actꝰ caritatis. Hactio est. Nam remouē malum alicuius et eius bonū procurare sunt eiusdem rationis/ fratris enim promouere bonum pertinz ad caritatē per quā volumꝰ et operamur bonū amico et per quā eā repellimꝰ malum fratris scilicet peccatum. cuius remotio magis pertinz ad caritatem ꝙ eciam remotio exteriozis damni vel cuiuscūq; nocumēti. Vñ b. Arguere aliū aliquādo necesse est. Ferueat ergo in nobis amor iustitie et odiū iniquitatis. Hec autem correctio fraterna cōfert stabilitatē boni ꝓpositi/ t desiderium in melius p̄ficiēdi. Vñ post talem correctionē necesse est vt correctus nō frangatur indignatioē

reuertens ad q̄sueta. et ideō necessaria est stabilitatis ꝓpositū sedz correctio. Vñ dicit. qui exhortat in exhortatione. id est qui habz gratiam exhortandi/correctione fraterna stabiliat eum in bono ꝓposito sicut mēbrū alterius. 1. thes. v°. Consolamini t edificate alterutrū. Quātū est elemosinaz largitio. nā elemosina ordinat ad subueniendū necessitatibꝰ primorum. quos tenemur diligere non solum verbo sed opere et mus verbo neq; lingua sed opere et veritate. ad hoc velimꝰ t operemur bonum alicuiꝰ requiritur q̄ eius necessitati subueniamꝰ/ qd fit per elemosinarum largitionem. Elemosinarum largitio debet fieri sedm diuersos effectus primorum suorum. quos quidā sunt ex parte anime ad quos ordinant elemosine spūales. sunt ei septē. Vñ? Cōsule/castiga/solare. tolle/fer/ora. Similit corpales sūt septē. Vñ? Visito/poto/cibo/tego. colligo/condo. Istę enī elemosine nobem⁹ subuenire necessitatibꝰ primorum et sic deū honorabimꝰ. pū. ij. Honorat aūt deū q̄ misretur pauperis. Vñ addit dicēs. q̄ tribuit i. impartitur sez eleōsinas. nō in duplicē sez primā gloie et future sed in simplici intentione sez vite eterne tribuat. vt nō sinistra tua q̄d dextera tua. Hactus. Hy. ē sollicitudo p̄ficiēdi. Hy autem p̄tinz ad p̄latos sez vt exerceāt actus iustitie/ciuilibz sedz suū. Vñ dicit. nam in actibus iustitie non solum peccāt bonū cē p cōmissionē. Hy cē fratris. Hy cē inēdū p pusillanimitatē. Hy cē

patris. caritas autē fuāt p̄cepta dei adiplere. ergo causat in nobis adoptionē filiozū dei Vnde. 1. thi. 1. Caritas est finis p̄cepti de coꝛde puro / cōscientia bona / et fide nō ficta. Glosa. Caritas est finis cōsūmationis non consumptionis. Plenitudo enī legis est dilectio. rō. 13. Verum est quo ad modum agendi / non quo ad substantiam operis. Ipsa enim sine operibus est sufficiens / ꝛ opera sine caritate dēficiunt in merendo scd̄m augustinum Vnde dicit. dilectio sine simulatione. Q. d. p̄ter p̄dicta sit ciā in vobis dilectio. qua diuersa dona vniuntur. sed sine simulatione et non ficta sed vera. 1. iohānis. 3. Filioli mei non diligamus verbo. neq; lingua. sed opere ⁊ veritate. ⁊ sic erit alter alterius mēbꝛum Non num est odire malum in alio. Vnde licet ī homine sint duo scilicet humanitas que est ad ymaginem dei facta / ⁊ iniq̄tas / illa semper est odiēda Sed q̄a sunt aliquādo odiēdi mali p̄pter eoꝛum maliciam / vel p̄iudicium dep̄ssionem. inter hec sciēdum est q̄ cuenire solet / vt nō amissa caritate et inimici nos tuina letisset ⁊ tursū eiꝰ gloria sine inuidie cuipa ꝓtristet. cū et tuente eo quos dā benigne erigi cēdimus / ⁊ p̄ficiente illo plures q̄q; iniuste oppzimi fꝛemitum? Qua ī te mētē nostrā nec eiꝰ iā defectꝰ erigit / nec eiꝰ p̄fectꝰ adiuat si recta nostra cogitatio non in ipso ꝛ de ipo ꝗta alios acēdit Sed q̄ sepe fallimur ī hꝝ odio / vt odiamus ꝑsonā p culpa nec modū tenemꝰ in

¶ Primo

pertinet ad p̄latos vt scz ipsi delin quentes puniant et aliq̄n a peccato timentes desistant Vnde p̄lati non solū habēt monere ꝛ etiā punire Vñ dicit. qui p̄est vt p̄lat⁹. p̄esit scz i solicitudine. scz vt solliciter agat. et ita sit mēbꝛ alteriꝰ vt paul⁹. 2. coꝛ 9. p̄ter ea que extrinseca sunt / istā cura mea cotidiana / sollicitudo oim ecclia tū ¶ Septimū ē caritatiua ꝓpassio. hec autem cōsistit in subueniendo ne essentab⁹ p̄ximoꝛū Ille vero ꝓprie dicit. qui dolozem alterius vt suū sentit. Hieronimus Vult deus te alienus angustias vt tuas sentire. et quomodo tibi in tali tribulatiōe si esset subueniri desiderares. ita et tu alteri subuenias p̄pter deū. membꝛa eiusdem nō oꝛpoꝛis ad inuicē dolozibus cōdolent. cū ergo sumus vnū coꝛpus in xp̄isto. debem⁹ inuicē cōpati. alias nō pertinem⁹ ad coꝛpus xp̄isti. ꝛ sum⁹ quasi membꝛū absciss̄ū a coꝛpore / quod dolozem non sentit. sicut patet de oppressoꝛibus pauperū. Vnde addit. qui miseretur in hylaritate id est faciam misericordie. Hilarem enim dilectorem deus habet. alijs scilicet oppressis et indigentib⁹ hoc faciat in hylaritate id est leto animo subueniat Vnde iudicium sine misericordia fiet illi. qui nō fuit misericordiā Misericordia hec ē multiplex / scilicet peccanti ignoscēdo. et oppresso subueniendo. ¶ Octauū est vt dilectio. hac enim adoptamur in filios dei. Rō. 8. Non accepistis spiritum seruitutis. sed spiritū adoptionis filiozum. Ratio est. nā p̄pter eum est filiozum adimplere p̄ceptū

odiẽdo maliãa suã nõ ꝑsonam. ideo tenendũ est discretiois examẽ. ne cũ nostra odia exeq̃mur/ fallamur sub spẽ aliene vtilitatis. Hi aũt de iimicia mortis oio gaudendũ nõ esse psal^ta non dicert letabitur iust9 cũ viderit vindictã. et hoc est qđ dicit/odientes malũ scz/sicut in ꝓximo. et adherẽtes bono/ ut n^r dilectio amicã faciat malũ amare/n^r malũ faciat bonũ dimittere. Pẽ^ta Qui diligit iiquitatẽ odit aiam suã. 10^m est fraterna concordia. Discordia cõcordie cõtrarie opponitur. Nam concordia ex caritate causatur. inquantũ scz caritas/multorũ corda ꝙungit in aliqđ vnũ qđ est ꝑncipiũ et qđdam diuinũ. scãdario aũt bonũ ꝓximi. Discordia vnitatẽ dissoluit. ipsa enĩ iportat quãdam disgregationẽ qua ꝓcuriũt guerre q̃ sunt oĩm bonorũ dissipatio. et ideo ꝑ viã discordie nõ sequim^r xp̃m sed ꝑ concordiam. ideo seq̃tur. caritatẽ fraternitatis inuicẽ habentes/ id est q^y fratres caritatẽ habeant/ inter se diligẽtes qđ deo placet/scz concordiã fratꝛ^e pz puer^z 6. 11^m est mutuitas dilectois. Ad quã q̃nq̃ pertinent. Primũ est caritatiua dilectio ut quilibet alium diligat opere et veritate. Secũ dũ est vnanimis cõsensio. Pẽ^a Ambulauim9 in domo dei cũ cõsensu. Ad Tertiũ q̃ bonũ qđ 3^m est mutua sublevatioꝛ. notãdum mutua repulsio. q ad iutorii ꝓmpta collatio. Quãi. 9°. Melius est esse duos sil q̃ vnũ. habent ei emolimẽ^m sue societatis. si vn9 cadet. non habebit ab alio fulcietur. q ideo dicit. Ve soli q^m est mutua concertatio et supio cũ et infrioꝛ purificatio. cõ. 12. Honore inuicẽ ꝓuenientes. 12^m est pia cõpassio et mutua infirmitatũ meꝛ coꝛporũq̃ sustentatio. Pñ aug9 Pia chil sic ꝓbat amicum sicut oneris ꝓportatio. q ideo dicitur 1. cor. 2. Ꝑ fuerim9 socij passionũ/ q cõsolationũ. q hoc est qđ dicit. Honore/scz sibi ꝓuenientes/ id est reuerentia aliqua. 1. pe. 2. Omnes honorate/scz libet reuerentia. aliter nõ esse fraternus amor. 12^m est sollicitudo in temporalibus. Vnde licet sollicitudo in talibus quãdoq̃ sit licita scilicet cum quis sollicitudinem adhibet ad proꝛandum negocia pauperum in ꝓpriis miseriꝛordie. q vt sic ordinet ad finem caritatis. vel eãm in quantum temporalibus vtatur ad necessitatem. non vt in eis finem constituat/ q superflue circa ea sollicitatur. et men principaliter sollicitudo debet esse de spiritualibus bonis. sperandis q^y etiam temporalia nobis ꝓueniant ad necessitatem/ si fuerim9 qđ debemus. Vnde dicit. sollicitudine non pigri/id est sollicitudine in ordine. pigri in opere/ et hoc in spiritualibus. Vnde ihere. Maledictus homo qui opus dei fecerit negligenter quia ꝓpter in conuersatiõe diuina/ sine qua esse non potest. 13^m est feruor spiritus. qua ardet aug9 Spiritus est ignis quo fruimur caritas que diffunditur in cordibus nostris ꝑ spiritum sanctum/ qui datus nobis. Vel contrarium est quod dicit. Extinguite nolite spiritum sanctum extinguere. Item de igne dominus dicit. Ignem veni mittere in terram. Et nota q

graca dicit̃r ignis ꝓter quinq; ꝺ°
quia ignis est illuminatiuus Dicit
enim lux tenebras expellit· sic gra
a ſ·ſ· eorum ignorantiam que sūt ne
cessaria ad salutem Pō ª Et ignē vt
luceret eis per noctem/ et hoc contra
ignorantiā a gendoꝛ· Secundo qz li
quefactuꝫ metalla· qz metalla quā
tumcūq; dura liquefiant/ vt sint obe
dientia artificis volūtati Hic graca
ſ·ſ· ooꝛda supbꝛeum obedire fact diui
ne volūtati/vt patz de paulo dicēte·
quid me vis facere· Tercio qz ignis
est actuꝫ Hic graca ſ·ſ· nō ꝑmittit
eū in quo est oꝺosum· sed ipsū bonis
ogibus facit esse occupatū Vñ sa ꝑ·
ꝺicit̃ ꝙ est amās bonū actū Quar
to est inflamatiuꝫ q purgatiꝫ/ ꝓpt̃
qꝺ in veteri testamēto ꝑceptū fuit ꝙ
omne qꝺ posſ transire ꝑ flāmas/ ig
ne purgaretur· numeri· xxxi· Hic ani
ma ꝺeiminata ꝑ pēm· ꝑ ardoꝛem
caritat purgat̃ur· i· pe· ꝓ· Caritas
operit multitudinem peccatoꝝ Qui
to est ascensiuꝫ· semp enim ad alta
ascendit· q graca ſ·ſ· agit in eo in q̃
est vt ꝺia faciat ꝑ eternus Vnde ꝺ·
ꝓpa· z· Vtinā sti gidꝫ esses aut tali
ꝺoctꝝ Ecce ꝙ̃ē super omnia ꝺeo seruire
Mā seruitꝫ ꝺei est maxime dignita
tis· quia subiciens se diuine volunta
ti appꝛopinquat ad ꝺeum· quia est i
mediatus executoꝝ omniū que perti
nent ad aliquem ꝺei· nam seruus ꝛela
tiue ꝺicit̃r ad dominū· et ideo ꝺebet
ſſe in perfectione ꝓpꝛiona· cum
eccia perfectiones in domino exal
tent eū sup alios/ iō ꝺs vult ſbiectū

sibi non solum ꝓximos sed ecc̃ia digni
tate alijs preferre Vnde dicit/ domi
no seruientes· quia quod proximo
ꝛpenditis ꝛeꝺitur vos ꝛpendere deo /
Xvi^m est ꝙſidentia de deo que ē spes·
nam spes est certa expectatio future
beatitudinis prouenies ex dei gra
cia et ex meritis precedentib9 Vnde
vbi est expectacio spei· ibi duo sunt·
scilicz intentio animi ad futuram bea
titudinem· et permanentia in deo·
Vñ ioh· xv· Manete in me z ego in
vobis Qui a deo per peccatū recedit
non habz expectationē que ad spem
requirit̃ Nec enim ꝛeꝺdit nos ſcu
ros de promissione Pō In deo spera
ui ꝛc· et ideo dicit· spe gaudentes/
vt scilicet ꝓpter bona predicta spe re
tis eterna cum gaudio· certi enī de
futuris gaudent· quia sperant certiſ
sime se accepturos· phi· ꝓ· Gaudete
in domino semper Xvi^m est pacien
tia· nam pacientia est virtus ꝙtume
liarum et omnis aduersitatis impe
tus equanimiter portans Vnde di
cit· sitis pacientes scilicet in tribulati
one /scilicet ex ꝙſidentia spei· heb· x°
pacientia vobis necā est Xvij^m ē de
uota oratio· nam oratio est remediū
illis qui viciorum ꝛeplamentis exes
tuant· vt quociēs quolibet tangent
vicio/ tociens se ad oratioēz subtrant·
multum enim necesse habem9 orare
et clamare ad deū· et ideo dicit/ orati
oni insistent· oratio ipetrat pacētiā
Luc· xviii° sp orare z nō ꝺeficere Xviij^m
ē paupeꝛib9 in necessitatib9 ſbuenire·
nā elemosina ꝙ fit paupib9 spū/ ē deo
multū ꝛeta/ sicut si fiēt sibi Clēs sunt

religiosi propter statꝰ pfectionem ꝛ
qz non solū relinquūt sua sed seipsos
Unde ds Si quis vult venire post
me abneget ꝛ Un sicut xpistꝰ fuit
obediens patri vsq; ad mortē ꝛ sic pau
per spū q est imitator xpi / debet ab
negare xpiam volūtatē Un ꝑ Qui
relinqze disponis oia ꝛ te quoq; int
relinquenda numerare memento Un
xpūs eos / suos minimos vocat ds
ꝛ Qdiu / id est quāto tempe ꝛ fras
tis / id est opa mie exhibuistis ꝛ uni
ex hijs minimis / michi feastis ꝛ Et
dicit meis ꝛ vt spāliter inueret de pau
peribꝰ spū ꝛ ad quos tenēs manꝰ dix
erat supra duodecī aplos ꝛ frēs mei
sunt q fecerūt volūtatē pris Et ex qo
forsan videretur alicui q alijs paupi
bus dare non esset ita meritoriū ꝛ Di
cendum / q hoc intelligitur ꝑ spālem
reputationē ꝛ qz spāliter sibi reputat
factū qꝫ fit pauperibꝰ spū ꝛ tamen est
oiꝫ dādū ꝛ ds enī / minoribꝰ ꝛ Glā
Minores non sūt cōtemnendi iuuari
post maiores Actiui igit iuuant con
templatiuos ꝛ seculares / religiosos ꝛ
ꝫ non solū orōne ꝫ et tempaliū mi
nistratione Un ꝛ dt ꝛ necessitatibꝰ scōr
cōicātes / scz penurijs ꝛ qmoriātiū int
vos ꝛ cōicantes bona vra ꝫ Iꝰ est te
nere hospitalitatē hanc enim tenen
tes meretur ī eterno habitaculo hos
pitari hō est ꝛ qz est actꝰ mie qui eq
meretur a deo misereri ꝛ Nam hospi
talio est actꝰ quo subuenitur indigē
ti habitaculum prestando ex ꝓpassio
ne ꝓpter deū ꝛ ꝫ hoc ptinet ad miam
scz vt paupem quis hospitē recipiat ꝛ
sed qz mia ē effectꝰ caritatis ex gnti
hospitalitas est actꝰ caritatis medi
ante mia ꝛ Unde qui recipit paupē
ad hospitium / deum recipit ꝛ et mer
bitur in celo hospitari ꝛ Unde dici
tur Heb ca hospitalitatem sectantes
scz respectu transcūtium paupum /
sectantes Q ꝛ d ꝛ assidue Ponit enim
verbum frequentatiuū ꝛ vt nomen
fectum hospitandi ne frequētia hos
pitium fiat onerosa ꝛ i ad pe ꝛ 9o Hospi
tales inuicem sine murmuratione ꝛ
Iocꝰ est virtuositas sine boni opis
tio ꝛ que est quedam spūal benedic
o qua benedicuntur illi qui multipli
cantur virtutibus et firmantur ꝛ Ta
lis autem benedictio nichil aliud est
ꝙ quedam singularis et gratiosa ad
optio in filium regni ꝛ eterne hered
tatis scilicet virtuose operantis Di
cit enim antiqui patres solent bene
dicere filios scilicet ad habendam bo
na tēporalia (pz de ysaac gen 27 ca)
sic deus pater benedicit filios gra
cie in bonis spiritualibus per gratia
eis assistendo Ad eph 1o Benedixit
nos omni bñdictione spirituali Un
tuosis ei optare de bonꝰ eterna ꝫ q
nō suffiat diligē ꝛ i ꝛ optare bo ꝛ aīe
in deo ꝛ nisi eā optemꝰ bo ꝛ gra sequā
tis ꝓpe deū ꝛ hinc dt Ondicite ꝓpter
tibꝰ vos / id ē bona eis acte ꝓ q
mouet ea a consuetudine cōmuni ꝛ
irato animo initati vt prius fecit /
maledicant ꝛ sed magis vita sua /
conāte benedicant ꝛ vt laudetur dis
plina dominica ꝛ et nolite maledice
re id est benedictio vestra sit sine am
mixtione amaritudinis ꝛ quia optan
da sunt eis bona vie ꝛ patrie sue bo

na corporis ⁊ anime. Tertius est spiritualis congratulatio ⁊ compassio. Hij enim duo sunt effectus caritatis/nam ex amore proximi/ gaudium ⁊ tristitia sed contrario modo/ gaudium enim ex amore amati vel quia presentia boni amati/vel ecce appetitus ipsi bono amato appetitum boni ineste et conseruate/et secundum hoc maxime pertinet ad amorem benivolentie per quem aliquis gaudet de amico prospere se habente et si sit absens. Unde dicit. gaudet gaudentibus/congratulando scilicet eis de eis. Luce 15. Congratulamini michi omnes. Hic autem contrario modo ex amore sequitur tristitia vel quia appetitus absentia amati vel appetitus illius aut volumus bonum si suo bono privatur vel aliquo malo depremitur. Et quia fletus proximi non est nisi de aliquo malo/hoc autem malum importat defectum privationis summi boni/ et ideo in tantum caritas facit appetere primo inquantum privatio divini boni in eo ipse dicitur. hoc autem facit compassio. et ideo compatiendo. Tertius est unitas mentium. Est nota secundum hoc. quod unitas beatorum est duplex. Una est enim quo iustificatur. et hoc est meritum. et alia est que gloriam facit. et hec est premium. Prima est nota et ideo ipsam apostolus nobis summa dilectionis tradidit dicens. solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Debet quis perfectum unitatem habere ad seipsum per integritatem/ ad primum per conformitatem. omnis quippe creatura debet suum principium imitari. ergo deus noster sit unus atque in se ipso effectus nec ullo indigens ineste ei benignitas erga nos et amor ex

benivolentia in nos ut nitamur. debemus et nos quisque sibi unus esse per integritatem virtutis/et unus cum proximo per vinculum dilectionis. Sed hanc unitatem ad proximum habemus duobus modis scilicet deum et nos per dilectionem tendimus in alterum/ et alterius quoque viceversim in nobis recipimus affectum/et hoc est quod dicit/ id ipsum inuicem/ scilicet unanimitate sentientes/scilicet vicissitudine dilectionis. Quartus est non superbire. nam superbia semper vult in altum ferri et nulli subiici. Ex hoc enim nominatur superbus quia aliquis per voluntatem tendit super illud quod est. habet autem hec recta ratio/ ut voluntas uniuscuiusque fiat in illud quod est appropriatum sibi. et ideo manifestum est quod superbia importat aliquid quod adiungatur recte rationi. quia facit hominem eleuatum supra illud quod est et inde est quod superbus proximum a se eiicit. quia non vult ei subiici. et ideo despicit. Unde dicit. non alta/quasi desistentes/sapientes. id est pro bonis promissis extra alios superbientes. Domine non est exaltatum cor. Quintus est deuota humiliatio/per hanc enim virtutem homo disponitur ad gratiam diuinam et efficitur fertilis et fructuosus. fiat enim cor profundum ad suscipiendum diuinum donum. et ideo debet se humiliter reputare. Deus enim in corde humili requiescit. unde augustinus libro confessionum. O quam excelsus es. et humiles corde sunt domus tue. Sextus de beata virgine quam appetit profundissima humilitatem. recepit in se verbi dei sublimitatem.

¶ Dominica secunda post epyphaniā Sermo de eadē

Nuptie facte sūt in cana galilee. Joh. ij°. Hodiē qđ dicat aug⁹. Factus est deus homo vt hō fieret deus. Quia natus est in tēpis volubilitate vt nos ꝓducat ad patrie eternitatē. qđ fit ex ꝓte homis se disponētis p quādā spūalē regenerationē. vt post posita vita pēi: actibus beatificās deo vniatur. Hoc aliter tractatū ē de nrā spūali regeneratiōe. vt patuit in xpi natiuitate/circūcisiōe/ & appitiōe. In pñti euā° moraliter in nuptiarū celebratione oñditur. quo actibus beatificis deo vniamur. Quis enī ista vnio nō sit tāta quanta est vnio ypostatica. tñ est aliqua similitudo. qz per illam ista possibilitas est oñsa. vnde occurrūt quatuor cōsiderationes. ¶ 1ª cōsideratio. ¶ Circa pmā cōsiderationem que est de nuptiarū celebratione vbi sunt quīq; cōclusiones. ¶ Pma. ¶ Pma cō° est qđ p hmōi nuptias intelligim⁹ cōiunctionem. Nā sicut inter nubentes est cōiunctio indiuidua cōsuetudinē vite retinens. qz hac intentiōe cōiungi debēt vt ꝓpetuo simul maneāt. sic eciam pācē cōtens se ad deum p pēi displicētiam. debet ei inseparabiliter cōiungi/qz vera conuersio est a bono cōmutabili ad bonū incōmutabile tota & pfecta mentis applicatio. sic ait quertēdo ad deū. ipē ad nos cōuertit p dilāonē. Dñs zach. Cōuertimini ad me & ego cōuertar ad vos. & sicut vere nuptie p mutuū cōsēsū nubentiū vtriusq; ¶ 2ª cō°. ¶ Secūda cō° ē qđ in hac despōsatione tria occurrūt. scz fides scdz viam meritis. confessio. et satisfactio. ozee. 2°. Desponsabo te michi in fide. sponsabo te michi in iudicio et iustitia. & in mia & miserationibus. 2°. fit in fide p contritionem. qui peccatū agnoscit se offēdisse/et suppliciū eternū meruisse/& felicitatē amisisse. spērat tamē veniam p contritionem. & sic in cōnulo fidei subaratur. 3°. fit in confessione. et tūc quasi in facie eccē dat⁹ tur/p absolutionem bñdictā. & sic in iudicio & iustitia/per discretionē & castigationē sui. et i mia & miserationibus omnibus p subuētionē pximi. 4°. fit in satisfactiōe. & tūc p spem glie in speciali thalamū introducatur/ sibi insepabiliter copulata. ¶ Tercia cō°. ¶ Tercia cō° est qđ diuersi diuersimode cōiungūt. ꝑ ysyd. dicentem. Nōnulli viri sūt in elatione mētis tumentes p qđ a pīs fuerint ad deū religiosa sequūt⁹ xpm. qui vero celsitudine mundi glōriantur ipsam elationem in sacra um humilitatē cōmutāt. Quida sunt qui iam secrete conuersi sūt. quorū conuersio quia nō prodit ad publicū apud existimationē humanā quales fuerint/tales adhuc esse putātur. sed iā in oculis dei surrexerūt. Et qđ eo huc iudicio humano stare eternū tā. i dei oculis cadentes. multi aūt apud homines reprobi putantur. & apud deum electi sūt. & multi apud homines electi putāt et apud deū reprobi sūt. Nullus ergo putet se electū ne forte iam reprobus sit apud deū. ¶ Quarta cō°. ¶ Quarta cō° ē qđ nouit & vtq; quer⁹ sustinebit multos confligere. Nam vita an cōfessionem quasi

ū homine habent· qñ aūt expulunt
acriora vtute consuegunt· sīūt ātī ea
uerso· que pcori pspera blandiebā
tur· at q recte fiūt cōuerso acriora/ q
pcori blanda extiterunt Multos con
flictus habet dei seruꝰ/ ante cōuersio
nem pdit turba pcorum· pꝰ quer
la se obiaūt ne ad eam quertamur·
in hijs nō frangaris· quia dꝰ nouit
ōpmere viaꝝ aduersitates/ succes
one vtilium Vñ vtile est quersa tēp
tan· dt a tozpoze negligentie sollici
tetur anim9/ et ad vtutes se ꝑparet
q exercitū V·a·q· Quīta q° est
ꝙ ad hāc quersionē duo req̄runtur·
fect quersi dispositio· et gracie coopa
tio· quia sēm augꝰ ꝙ qui te creauit
sine te/ nō te iustificabit sine te Pmo
q req̄rit dispositio Nam forma nū
q ipzimitur nisi materia abilitetur
Secūdo requiritur gracie coopatio·
Ipsa enī non cogit sed initando abi
litat voluntatem Vñ ad phy·i· Qui
cepit in vobis opꝰ bonū· pficiet usq
diem xpi ihesu Vñ dicitur· nuptie/
id est vnio pcatoꝝ ad dēū p quersi
onem· facte sūt/ p assistentiā diuine
gracie· in cana galilee· qđ interp̄ta
tur zelus transmigrationis Vel9 est
amoꝝ in sponsam prozpiam· ibi fiūt
nuptie q̄n feruoꝝ dilectionis q̄s trās
migratur de vicijs ad vtutes Et iō
sequitur de mentū q remissa quer
la fuit· ꝙ ab homine nō tñ ē
a deo· et ideo vitāda· quia in ꝑstinos
reducit errozes Tepidꝰ enim ociosa
verba et vanas cogitationes et noxias

esse non vidēt· q si a tozpoze mēti
cuigilauerit que lenia putabat q festi
quasi horrenda ptimescit Sed querē
quare mūdꝰ habet strēnuos exercito
res ꝑ timoꝝ dei lāguidos sectatozes
dicatur· quia laboꝝ qui nō pro pñti
ꝑ pro futura est remuneratione/ dif
fertur· et dū laboꝝ mercedem nō
statim q̄sequūtur· spe pene dissoluti
languescūt Vñ magna ecclē gloria
ꝑparatur· qui bone quersionis pn̄a/
augto solidioꝝ q̄sūmāt· 2a q̄sideꝝa·
Secunda consideratio est de cōuiuan
tium conditione Vbi nota q cōuiue
erant Primo ihesus qui interpzeta
tur spes salutis· ipsa enim remouet
tribulationē/ vt patet in susāna dañ·
13· que flens suspexit ad celum Erat
enim oz eius fiducia habēs in do
mino 2° erat ibi maria q̄ īt̄p tā illu
minatrix Natura enī lucis est rerum
turpium turpitudinem pzopalare·
Vnde turpitudo pcati sub delectati
ne occultata in lumine patet Terio
erat ibi petrus/ id est cognitio de ius
tiae dei seueritate· miseriozdie benig
nitate· iudicis potestate· pene acerbi
tate· mortis securitate· Quarto an
dreas/ id est dezorus in vita per oz
namētū virtutum Quinto iacobus
minoꝝ/ id est suplātatoz venialium
pcatozum· Sexto iacobus maioz
id est superatoz mortalium pcato
rum· Septimo iohannes in quo est
gracia· per pcatum non ponēs obi
cem Octauo mathias/ id est paruus
in reputatione sui meriti Nono phi
lippus / id est amatoz supernozum
per despectum temporalium· quia

nemo potest duobꝰ dominis seruire
10°. thomas id est geminꝰ. quia ha
bet geminā dilectionē scilicet dei et
pximi 11°. bartholoꝰ. i. filiꝰ suspē
dentis aquas id est reputātis aquas
tribulationis pro nichilo quas susti
nuit ob amorē dei Quodcūq; sy mon
id est obediens monitioni dei Ter
tiodecimo iudas id est confitens laudē
dei usq; ad finē perseverādo Deūq;
to. architriclinꝰ id est discretio. q̄ ꝑ
bet. omnē virtutū ordinē ponit Un
de scdz eūdē/ipa est mediatrix et au
riga virtutū/ordinatrix affectuū/ et
morū doctrix/ et cōsūmatio pfectio
nis. tolle hanc et virtus viāū erit

Tercia cōsideratio Circa tertiā cōsi
derationem que est de miraculi ordina
tione sunt quīq; cōclusiones Prima
cō. Prima cōclusio est q̄ xpīstꝰ has
nuptias adornauit miraculo ꝓpter
duo Primo vt ecclām suā doctrinā confir
maret. Sicut enī naturalis doctrina
declaratur p̄ quedā naturalia. sic de
cuit vt xp̄s suā doctrinā supnaturalē
cōfirmaret p̄ miracula supra naturā.
Secūdo vt suam potentiā demostra
ret et per hoc ad fidem induceret Unde
dixit. si nō feci̊ssē signa in vobis q̄ ne
mo alius ante me fecit nō vtiq; crederē
tis Secūda cōclusio Secūda cō
est q̄ in hijs nupcijs mutatur aqua
in vinū sed nō ad plenū. quia parū
est quo in p̄senti cōsolamur/et modi
cū pre illius eterne dulcedis magni
tudine. attamen si papemus illud
modicū. cū petro dicerem⁹ faciam⁹
hic tria tabernacula. b. Nonū q̄ enī
dñe quasi clausis oculis ad te inhiāti/
mittis michi in os verbis quod mā
cz michi scire quid sit. sapere q̄ dō
sentio/ dulcedinē adeo ꝓfecta
si perficeretur nichil vltra quereret
certe hec ratio erat. quia hec ꝓfec
tio. vix est modica gutta celestis
cedinis future Tercia cōclusio
cōclusio est q̄ licet huius cōtem
meritū sit deo acceptū/qd̄ q̄ vita
telligit. tamē talis acceptio no
a passione simpliciter in quātū hūa
sed ꝓpter cōditionē ꝑsone que me
it Un licet passio xp̄i fuerit sufficie
pro nobis ōnibꝰ sufficienter sufficie
tercia. fuit infinita tamen ꝓpter
ditionē persone. nā si fuisset pura
minis nō acceptasset deus sed q̄
it ecclām deus quare tē Quarta cōclu
Quarta est q̄ ꝑ sex ydrias ad purificā
nē positas significantur michi sex
tes q̄ tūc ad remissionē pcōꝝ. sc
pte remittēt̄ q̄ duo ex pte illius
remissio duo ex pte remittēt̄ q̄
remissio Ex pte remittēt̄ sūt duo
mia q̄ iusti̊a. q̄ ex pte eiꝰ qui fit
sio sē duo. s. apposita ñ precēdā
loe pcōi gmissi Ex pte eiꝰ pre
remissio duo sē. s. fides ecclē q̄ pre
dat̄ i sacrāmēt̄ Nā sine fide ecclē
aquis ad purificationē i pdicō
reseruabat. sic ad remissionē
requīt̄ Quinta cō Quinta cō
ydrie defecmāt̄ p̄ alia sex. q̄ ē q̄ hō
defecmāt̄/p̄ desperationē. infidel
p̄sūptionē. apposita penitē
nationē. dolce pcōi/ p̄ ipenitē
des ecce/p̄ ipugnācā venialis
te/grā sacrāmēt̄or/p̄ iudicā
Et dicit lapidee ꝓpt̄ terrenā

Vbi nota q̄ omē peccatū simpliciē est remissibile. q̄z licet aliq̄s peccaret aliquo mō cū intentioē deliberata q̄ nunq̄ pniteret. tñ quādiu homo viuit potest ab hac intentione recedere. ideo simpliciter est remissibile. Est tñ sciendū q̄ quid ꝓpter tres causas. Prima ē causa mouens ad peccādū. Infirmitas enī q̄ ignorātia nate sūt prīm excusare in toto vel ī pte. et q̄z non causant inuolūtariū simpliciē/ ideo sciēdū q̄d. q̄ tūc peccatū remissibile dicitur q̄z hz un se vñ facile excusabile. peccatū enim ex industria non hz huiusmodi rōnem excusantē. q̄ ideo ratio ad peccatū/ scz q̄n aliq̄s aliquid peccato vt fini adhereat. nō potest tali peccato facilit remediū adhibere. quāq̄ aūt ex electione peccat q̄ malicia. adhereat malo ꝓpter se/ igit̄ peccatū tale non est facilit excusabile. Tertia causa est ꝓpter obicē peccati scz spūs sanct̄. Est enī ex hoc q̄ voluntas aīe expellit illud p q̄d fit remissio peccatoz. Fiat igitur egritudo dicitur incurabilis que faceret fastidiū medicine. ita et peccatū hoc dicitur irremissibile. q̄z mediana peccatū aliquis expellit. Vel aliter. Nec vdzie sunt sex opa satisfactionis/ quib9 punitur penitens a sordib9. Vñ ē mortificatio carnis. Secūdū ē assūptio peregrinationis. Tertiū est largitio eleēsinar. Quartū ē iuriar̄ remissio. Quintū fratris querela. Sextū ꝓ dimittendo ozonis. Nec vdzie ꝓpiunt mereas binas vel ēnas ā execrandō nos in eis volem9 q̄z peccauim9 in deum/ in proximū/ et ī nosmetipsos.

¶ 8ª ꝗstiōis. ¶ Circa quartā ꝗstionē nota q̄ in hoc miraculo deus gloriam suam manifestauit et fidem āpliauit. Primū patet. quia transmigrantibus de vicijs ad virtutes. de mūdo ad gloriam dr̄ manifestauit gloriam suam in signis eternitatis. Vñ dicitur. hoc itaq̄ fuit signor̄ ihesu q̄ et manifestauit glām suā. Nā in p̄mo signo deus est ꝓfecte beatus/ eo q̄ intellectus diuin9 /p̄tem habeat diuinā essentiam. Similiter et voluntas. In 2° vult nos beatificare. In 3° signo deus manifestauit glām/ id ē p̄tat essentiā suā vt speculum p̄lucidum in quo anima oīa ꝓspiciat. In quarto signo manifestauit glām suam p̄tando essentiam suam tāq̄ bonū in quo anima sūme quietatur. q̄a quolibet bono finito dato/ aīa non quietatur. q̄z sp̄ p̄t maius bonū appetere. In 4° signo manifestat glāz/ scz ī rōe vite inmunabil̄ q̄ se. ihesu et tertio sūma vt scz ille q̄ repleat in bonis desideriū tuū/ sit intellectui plenitudo lucis. voluntati multitudo pacis. q̄ memorie ꝓtinuatio eternitatis. Secūdū pz etiā/ scz augmēt̄ fidei. q̄z licet fides ꝓpt̄ rōez meream meritū. tñ fides habita p rōnē ꝓfirmat̄ et augmētat̄. Vñ notitia intuitiua et fides stant simul. quia habens fidē assentiens veritati ex auctoritate ꝓfirmat̄ tñ fidem ꝓpt̄ istā notitiā. Vñ d̄. et credidērūt in eū discipuli eius. Vñ apl̄s videbāt xp̄m crucifixū qui ē vnus ar'9 fidei. et tñ habebāt fidem.

Dominica tercia post ephaniam

Sermo xxix

Nolite esse prudentes apud vos metipsos ꝛc̄ rō. 12. Sēm qđ dicit gregorius. non multū laudabile est bonū esse cū hominib9 bonis. sed bonū esse cum malis. vt sic quis ex virtute redoleat sicut lilium inter spinas. et hoc in medio natiois p̄ue et peruerse. phi. 2. vt si quis viuat inter inimicos et malos. et tamen sancte ⁊ iuste viuit declinando a malis eoz. Sed quia prudentia carnis / que est sēm apostolum mors procurans mala proximis / huic vite spirituali cōtrariatur / circumueniendo similitudine prudētie spiritus. quia qui vult alios circūuenire querit decæptionem similitudinis vni9 ad alterum. ideo apostolus in epistola p̄senti dōcēs nos quomodo quisq; se debeat habere ad proximum. hāc prudentiam dissuadet dicēs Nolite esse ꝛc̄ Vbi occurrūt tres considerationes ¶ P̄ma cōsideratio ¶ Circa p̄mā vbi docet vitare prudentiā carnis cū dicitur. Nolite ꝛc̄ Hūt q̄ tuor cōclusiones ¶ P̄ma cōclusio

P̄ma cōclusio est q̄ duplex est prudētia Vna est gratuita que est virtus ⁊ hec est radi9 viui9 a vero sole procedēs Alia ē prudēcia solū apparēs vel stulta. qz ita videt hominib9 secularib9 iplens studiosi9 que carnis sūt. Vñ cognitio quā mali habent circa ea q̄ pertinent ad mores ē quasi mortua et inualida ad mouēdū volūtatē. vt bono cognito cōsentiat dissētiatq; a malo cognito. sed prudētia vti9 non solū lumē ē scilicz illuminās intellectū ꝛ eā malefaciat affectū. nō solū ostendit quid q̄n et qualiter sit agendū / sed eā mouet voluntatē vt appetat bonū et fugiat malū Hec ratio cōclusio Hec ita cōclusio ē q̄ prudentia carnis est maxime fugienda Ratio est. nā sicut prudentia spiritus ad bonū finem totiꝰ vite bñ ordinatur. ita falsa carnis prudentia. per similitudinem dicta. appē malū finem aliquas ponit cōuenientias Dicit ergo dicitur aliq̄s bonus latro qz cognoscit tres vias ad latrocinū scit inuenire / sic eā q̄ q̄q; prudētia carnis bulla aliquē circūuenire. oz eū expoliare aliquas dolosas vias / qđ fit deceptione similitudis Vñ luc. 16. dicit hui9 seculi prudētiores sūt ꝛc̄ ⁊ hoc est qđ dicit Nolite ē prudēcias. M. ne prudētiā vestrā apud vos tāquā habeat ⁊ magis apud primos. si inimicos. si q̄s eoz vos offendit. scilicet vindicādo Terria cōclusio Terria cōclusio est q̄ semp fugienda malozū ē vitāda. qz dicit Nolī eē amic9 homini iracundo / nec ambules cū homine furioso Vñ gregoriꝰ Infirmi debent declinare societatē malozū / ne mala q̄ frequēter piāūt ⁊ corrigere nō valēt imitando lectēt Et ponit exēm. qz sicut ait / assiduo flatu tractus sic exēplo mala frequēter audita. insinuat se ita peruersa actio sepe visa et locuta 1. cor. 15. Corrūpunt bonos mores colloquia prava. In hystoria evangelica legitur de cōstātino ꝙ

ām multā de familia sua. qs ām ipe p
have vellet qui vel falsi xpiani es
sent vno die omes vocauit. z simu
lando se velle ad ritū gentilitat. vedi
dit Quid vobis videtur? Quo
audito multi ad hoc idem faciendū
dixerūt se esse paratos. ꝫ aliqui licet
velle pati ꝙ xpm agnitū relinquere
Quibus dictis ipatoz omnes fictos
in fide a se remouit z in fide firmos
sciū retinuit d. Nō pt hō esse securꝰ
a fide Unde ꝙ dicto videtur in scie
allectionem ad peccatū/ aut peccati
signū/dissolue societat. vinculū Uñ
dicit. nolite ee prudētes apud vos z
Gl. d. Estote prudētes apud alios.
sideratores cor doctrinā/vitam/con
uersationē/et mores/vtz sint ex deo
Ps. 2o Lra. 2o. est ꝙ licet ire affec
tus datus est hominꝭ vt irascatur vi
cijs z malis suggestionibꝰ. et ex in
di. gnatiōe nō paciat se trahi ad qsen
sum peccatoꝝ/et rpm mat malos mo
tus in se et i alios vbi oportune potest.
z blasphemat dei iniurias z transgressi
ones iustiae. sicut legit xpm phiseis
fuisse iratū. tamē pro nūc ira in tan
tum est deformata z cōtra rationem
in furorem et quasi in insaniā vsa/
ut more frenetici irrationabiliter mo
neatur homo contra hominē et ami
cum z proximū z qto seipsum. con
tra sanctos z contra deū. z ia vbi ag
noscim nos iniuste moueri nō possu
mus quādoq ipetum ire cauidie cohibe
re. ideo dicit aug⁹ O homo ira fu
ror est hostis nature. de generat
a cogitatione. excidit mēsuram iustiae.

amicicam cupit. cordiam dissipat.
aufert pacem pectoris. tollit substan
tiam eternitatis Et ideo ad refrenā
dum iram multum valet premedita
tio verborū et factorum contrariorū
que possūt occurrere. vt per arma pa
cientie ad pugnā se disponat. vt per
silentiū valeat os repmere z accensā
flāmā ire in corde suffocare Item vt
homo modestiꝰ erubescat discipline
detrimentū incurrere et alios scanda
lisare Unde dicit. nulli/sciz amico vel
inimico. reddentes malū p malo. mul
to magis nec malū pro bono Unde
reddere malū pro malo est fragilita
tis. sed reddere malū pro bono est p
uersitat. ꝫ reddere bonū pro mala
est pietat. sed reddere bonū pro bo
no est equitat. Secūda ꝙsideratio
Circa secūdam considerationē que
est de fraterne caritatis exhibitione
cum dicatur. prouidentes bona z.
Ubi sunt quinq conclusiones Pa. 2o
Prima conclusio est ꝙ fraterna
caritas est maxime amplexanda ha
tio est/quia gignit in nobis habūdā
tiam virtutum et inde est ꝙ dicatur
mater virtutū Uñ b. Bona mat. ca
ritas q siue foueat infirmos. siue ex
erceat pfectos/ sū arguat iquos/ di
usis diusa exhibēs/sic filios suos tn
diligit vniusos Cū te arguit pua e.
cū blādit simplex e. solet pie seuire.
sine dolo mulcere. paciēter nouit iras
ci. humiliter indignari. licet lesa/ li
cet offensa. si conuersus fueris obui
abit tibi quasi mater honorificata.
Secunda conclusio Secunda
conclusio ē ꝙ tal caritas beneficijs

exhibetur. Hiant enī boni debent cū malis viuere vt sua bñficētia et pacientia eos cōuertant et reducant ad iustiāe et veritatis itinera. propter qđ pcipitur Ps. Perau^{et} maxillam prebe et alteram. ut scđm glām nō potius vindicte q̄ pacientie studeas/eterna q̄ pro temporalib9 cōdēpnas. Vnde dicit aug9. Paratus debet esse homo pius iusta pacientia ecorum malicia sustinere quos fieri bonos querit. ut numerus potiꝰ crescat bonorū nō vt pari malicia se nūmero addat malorum. et licet iustus nō sit semp ī opere prebere/ sēz maxillam pau^{et} alteram. tamē precepta pacientie in cordis preparatione retinenda sunt scđm aug9 Vnde dicit. Prudentes bona. q. d. cogitare debetis benefacere hijs eā qui vos oderunt. qz sicut bñficia benivoli et huānitates in facto mitigant iras et reduant ad amicicias/sic dulcia verba

Ps. 2° Tercia gclus est et est doctrina bn. q̄ vnusquisq̄ quantū potest debet se ire pēhensibilē exhibere Primo coram deo. et deinde coram hominibus in habitu/in actione/et sermone. In habitu/ne sit notabilis. actione/ne sit ire pēhensibilis. sermone/ne sit q̄ēptibilis Trib9 enīam modis coram deo/sēz cogitatione/affectione et intētione. nā cogitatio debet esse secta/affectio pua/et intētio recta Vnde dicit. nō tantū coram deo/id est in secreto cordis vbi deꝰ intuetur. sed eā am coram omnib9 hominib9/in manifesto opis/vt non fiat scandalū ex bonū

Ps. 9° 2° Quē q̄ qz ꝑꝰ aplūm

plē et iuste viuentes persecutionem
patiūtur. ideo omnia que pter iusti
am inferuntur sufferant. patiendo
nā pacientia acquirit regnū celorum
Vnde ihesus. Nō nisi q̄ pacientia im
pletur qđ dicitur. regnū celorum vim
patitur et vio^{ti} rapiunt illud Vñ ma
. Beati qui persecutionē pa. et Vñ
monēdi sunt vt pacientia seruent. nā
de filio dei dictū ē Iu. vltimo Opus
tebat pati xp̄m. ē Vnde pumptu
osus est qui credit leuiori precio
nū celorum possidere q̄ filius dei
aug9 Tribula° valet ad extirpandā
supbiam/ad plandā pacientiam/ad
delendū nequiciē culpam/ad glorio
am augendam. Hijs cōsideratis ma
gis reputati sūt/ aduersa patientes
q̄ prosperitate fulgētes Vñ tullius
describit d. Pacientia est honestatis
causa aut vtilitatis rerum arduarum
voluntaria ac diurna perpessio. Vñ
de dicit. si fieri potest Q. d. vt esse
at vobis in bono pacis. si vero nō po
test fieri malorum iniquitate mutari
te quia difficile est saltem qđ in nob
est/id ē in ptate vestra est vel in qua
tum in vob ē/cū hijs q̄ oderūt pacis
tis pacifici

Ps. 2° Quinta gclus est q̄ ad cōseruationem pacientie
aduersis duo requiruntur. Primū
pacis reformatio. Secundū est vitare
e inferende vite. Primū p̄z de pa
nam q̄ pacem recōaliamur deo et pa
ter primo Vñ b. sup can. Quid
bisnob dñe. Pacē inqt do vob. et
fiat nob/ et pacē desidero et nichil ā
plius. quia cui non suffiat pax nostra
suffiat tu. tu es enim pax nostra

Sermo

hic michi necessariū est recōsiliari ti
bi tē Secūdo pz de iniuria scz quō ꝙs
tenet̄ remittere iniuriā vel nō infer
re. Hā ex iniuria solent oriri tria p̄
tis signū in effectu Terciū ē actio ꝙ
iniuriāt̄ Primū tenetur quilibet stati
tenetur remittere veniā petenti/id est pato emēdare sēm fa
ctā Terciū non tenetur remit
tere Est tñ duplex debitū Primū ē ne
cessitatis sine quo nō est salꝰ Secū
dum est pfectionis Quātū ad primū
debitū nō tenetur quis recōsiliatiōez
querere. Ꝫ de secūdo dicit crisos. quia
talis debet recōsiliationē querere vt
duplicem coronā ꝙsequatur Vnam qz
iniuriā passus est. aliā qz pro roga
vit. dicit ergo. pacem habētes cum
omnibꝰ scz inquātū est in vestro pos
se. necessitis. defendētes vos metipsos/
id est nō sitis resistētes aduersarijs/
vos vindicando. Ꝫ pcāꝰ propicij/in
dulgendo. Ꝫ date locū ire/id est iudi
cio dei vl ire aduersarij Hic dicit aug⁹
q̄ nō pāpit vt nō liceat iudicari a deo
sed vindicantes dent locū ire dei. qui
dicit michi vindictā ego ad quem in
apō. sancti clamāt vīdica dñe Qđ
qualiter debet accipi nō est p̄tereūdū
ne videatur sancti vindictā petere qđ
nō deceat eos Dicendū quia iustus et
malus vindictā petūt differēter Jus
tus petit correctionē. malꝰ aūt puni
tionē. et cū deꝰ punit nō delectatur
de pena inimici qz nō odit eū. Ꝫ de iu
dicio dei. qđ qa deū diligit sibi pla

Ps xix

cet. qz licet deꝰ ꝫ pluat sup iustos et
iniustos/ tñ aqñ et in ꝫ seculo aspere
corripit et ptinaces in fine dāpnabit.
huic igit̄ reseruādā ē vindicta Vñ ait
Date locum ire. i. vindicte dei vel ire
adūsa° z pmittēs adūsario facē qđ
vult. et debet̄ dare locū ire dei Scrip
tum est enī in pū. Michi vindictam
reseruaui vel vos reseruate et ego re
tribuā/id est vindicabo melius Vñ ad
eph. vi. Querendū est enī inādere in
manꝰ dei viuentis ℣ ℟ª ꝙsidera° ℣ ℟ª
ꝙsidera°q ē de effāua caritate exercitā
one cum dicatur. si esurierit Vbi sūt q̄
tuor ꝙclusiones ℣ p̄ª ꝙ° ℟ p̄ª ꝙ°ē qꝫ
diligere inimicū ē de necessitate salu
tis ℣ ℟ª ꝙ° ℟ ℟ª ꝙ° ē qꝫ effectiue te
netur homo diligē inimicū eāā alteri
us legis ℣ ℟ª ꝙ° ℟ ℟ª ꝙ°ē qꝫ quis ef
fectiue tenetur diligē inimicum nō ex
cludē° eū ab oratoriꝰ generāliꝰ. i. spāli
ter vero solū tenetur in casu necessitat̄is
℣ ꝙª ꝙ° ℟ ꝙª ꝙ° ē qꝫ magis merito
rium est diligere inimicos q̄ amicos
Has quatuor conclusiones querē q̄
ser. qz. ꝙsi. i. Dicit ergo/ et si esurie
rit inimicus tuus. Q. d. Non solum
non vindicabis te reddēns malum
pro malo. sed eāam beneficio inimi
cum prosequeris. quia si esurierit ini
micus tuꝰ in vite necessarijs/alba il
lum/scz subueniendo illi in cibo et po
tu Hoc ei faciens carbones/id ē fer
uorē caritatē. ggeres sup caput eiꝰ/
id est super mentem tuis beneficijs
ad amorem trahendo / noli vinci a
malo scilicet homine/ perdendo pa
cientiam/nam solus pacēs vincit. pro
uer. 16. Melior est pacēs viro fortī

sed vincæ in bono pacientie/malū ho
minē-qz si vinas in malo malum-si
mul aī eo nequā fies Nobile vincen
di genꝰ est pacientia- Vñ augꝰ Bo
nitate igitur qrēde contra illū et est
vera qrētio et salubze certamē vt sit
bonꝰ contra malū nō vt sint duo ma
li/si tu iam non es malus-opta ma
lo vt sit bonꝰ/displicēat tibi q sit ma
lus/ placēat tibi vt sit bonus/ne sint
duo mali ℣ Ōnica terria

Sermo de euāgelio xxx-

Dum descenderet ihesꝰ de mō
te secuti sūt eū turbe multe Hꝭ
s-qz saluatoz ad hoc venerat in mū
dum vt hoīes pditos acquireret et
saluaret-io-z-Nō enī misit deꝰ filiū
suū in mūdū vt iudicet mundū
sꝫ vt mūdꝰ saluetur p ipsū/et ideo cō
mutebat vt xpō hoīes curādo mira
culose/ oīderet se oīm dñm vlēm et
saluatoꝛē spūalē Vñ dr crisos Dño
de altitudine cēli quasi de excelso mō
te descēdit-vt lepzā pcōz nrōz mū
daret-vt inuiē in euā° Vbi saluatoz
q̄tuoꝛ nob apponit in exꝰ Quoꝝ zꝰ
est de māsuetudine xpi nos pueniē
te hoc mēbzum habes ꝯ sermo-xli-
qsi-pma-sub gor qcl-qꝰ erit de hoīe
p sanitate supplicante ibidē qsi-2-sb
octo vaiē ℣ pꝰ pnte Circa pꝰ v
bi apponiē nob in solacū vite z hꝫ in
eiꝰ descensione et turbe imitatione
d-aī descēdisset- vbi sūt q̄tuoꝛ qclusi
ones ℣ Pa 2° Pma qclo est q aī
illustratis semp est habenda materia
collationis de vite pfectiōe-sꝫ aī sim
pliabꝰ habenda ē collatio de grossio
ribꝰ vt q̄libz pꝰ suā facultatē iforme

tur qꝫ tamen est contra aliquos qui
populo rudi subtilia predicant/intro
ducentes astrologiam gspecialia et
naturales rationes/quēadmodū ad
minꝰ in predicatione seruauit sꝫ sim
plicia simpliabꝰ vt inuit cēlꝰ-do
mecꝫ-Docente inq̄t dño in mōte do
apuli erant aī eo/scz doctrinis vetes
bus vel spūalibꝰ pfectionibus-no
d-vobis datū erat nosse secreta-no
aūt descendēte eo de mōte secuti sunt
eū turbe multe/ que scīz in mōte
cendere nō poterant pptr simplici
tatē z intellectꝰ rudiatē Vñ bn-Q
pztebat xpm descendere vt nos ad
dere dicremur ℣ z a 2° Secunda
conclusio est q ascēdere volentes ad
montem perfectionis et doctrine ve
bent deponere saranā dilectēū- Vñ
cēlꝰ-dr-Turbe ad montem ascēde
re non poterant Quos enim delec
tum sarana dēpmit ad miserendum
sublima nisi abiecto onere scandere
non valent-hoc enim omnes sci pro
tum-z ideo dicit crisos-Inter alios
autem qui montem non ascendere no
etiam lepzosus sursum ascendere
valebat quia pcatozum bauitans
pondus / lepza enim est peccatorum
nimarum nostrarum ℣ Terria con
clusio Terria cōclusio est q cum
duplex sit mons/ scilicēt potentie ad
quem conatus est dyabolus ascende
re-yh-19- Ascendam in cēlum et
mons scīētie ad quem volunt ascen
ascendere/aui dyabolꝰ dixerat-gen-
z-quacūq die cē-et vteraq scīa
lepzosus - docens ergo xpūs
medium humilitatis contra sup

alij ꝑ̄te calūpniā ut phisei. vbi.
Hoc bus signa ab9 amor atq; calūp
nia dogma. causa aut xp̄m turba se
cuta fuit. ¶ 2ª 2º ¶ 2ª ē q; qz p̄ꝰ aplm
colloqa ꝑua corrūpūt bonos moeres
i. mor. i. iō bonor societas sp ē am
plexāda vñ p̄. de sūmo bono dr q;
ad correctionē mor multū valēt exa
bonor. nā moeres ichoantiū nō q̄unt
ꝑficere ad bñ viuēdū nisi ꝑfector in
formēt exēplis. nā exēplis scōr qui
bū edificāt hoīes/varias faciūt sectaī
vtutes/ꝑ qz deus exēpla boni opis
scōr añ oculos mēt̄ ꝓponit iā nulla
ē de meatu excusaº/ꝛ si malor sepe se
cuti sumꝰ exa. aut non imitemr scōrū
dig ꝛ deo placita fcā ? vñ dr deū
ut vtutes q̄s scis ꝑpauit ad corōnā
nobis ad ꝑfectū sint posite nō ad pe
nā/qz si ea negligēº imitati nō fueri
mꝰ/ecūt nob in dñpnationē/ꝛ iō tur
be ꝓsiderātes i xp̄o mor vite et doct̄
ne ꝑfectiōez/seute sūt eū tāq; oīs ꝑ
fectionis exemplū. ¶ Prima

¶ Circa seāndū vbi xp̄us proponi
tur humiliter deprecantibus in teme
dium aulpe cum dicit. et ecce lepro
sus. Vbi sunt quatuor conclusiones

¶ Prima conclusio ¶ Prima con
clusio est q; typice iste leprosus ē ge
nꝰ humanū dupliciā lepra ꝑcussū. s.
aulpe ꝛ pene. ¶ 2ª 2º ¶ 2ª ē q; p lepra
accipit ꝑcm qđ istar lepre cōtrahit
ꝑ cōtagium/ et traducitur ad hered
tatē. quia ꝑcm animā maculat ab
alio malo exemplo infiat et a consor
tio sanctorum vel ecclesie disiungit.
Hec autē lepra vocati ad hereditā
tem transit nō solum aulpe/ sed pene

¶ Secūdo

dicendū de vtroq; in valle. de mā
te poētie inducens infirmitatē nrāz
et potentiam sub infirmitate absconditā nō illā dimittens. Vnde. i. cor. i
Q̄z infirmū est dei qđ. de qua infir
mitate assūpta. p̄. q. vidimꝰ cū q̄
si leprosum. qđ De monte scientie ab
scondēs sub simplicitate puerili sapi
entiam infinitā nō eam dimittens.
vñ. i. cor. i. ¶ Qđ stultum est mūdi
elegit deꝰ. Debemus ita q; et nos se
qui dñm sic dignāter ad nos descen
dentē ā turbis potentiaz. qz ipse est
via nobliquabilis/veritas infallibi
lis/ꝛ bonitas inhausibil. vñ dic.
multitudinē vocator ad fidem xp̄i.
Sed qz leprosus signat pauitatem
electoꝝ. vñ mt xx. multi sūt vocati
pauci. sequamur primo xp̄m q; pauita
tem relinquendo tempalia ut mundē
mur. Ysa. lvi. Vos qui reliquistis oīa
illuminemur. ioh. viii. Qui seq̄t me
non ābulat in tenebris. qđ. i. q; tritū
dinē flendo criminalia vt emūdemur
hic. seute sūt eū. iii. q; satisfactio
nem assumendo penalia vt cōsolemur
i. pe. iii. Ips passus ē. bñ seute sūt
eū turbe xp̄o cos attrahente/benig
nitate/māsuetudine/ꝛ sapiencia. oze
xi. Trahā eos in vinculis caritatis/id
est in bonitate ꝛ dilectione. ¶ Et no
ta diuersitatē seq̄ētiū. nā aliqui se
quūtur eū propter admonitionē ut in fir
mi/alij propter admirationē ut curio
si/alij propter ābū ut famelici/ alij
propter caritatē ut apli/ alij propter
doctrinā ut simplices fidēles verbum/

Vñ de vtroq; hō 4to Hiaut p vnū
hominē ꝛē. vnde dicit. et ecce lepro
sꝰ Quasi dicēt O tu peccator oculo
mētis diligenter cōsidera gsciētie tu
e latebras. 7 inuenies te multiplici le
pra peccati infectū 3ª 2° 4ª 2° ē
q ad mūdationē lepre spūalis exp
te nostra q̄uis requiritᵉ Pmū ē mē
tis affectio/ sine q̄ ipossibᶤᵉ est mūdari
Vñ aug9 Qui creauit te sine te nō
In cuius signū ante gceptionē xristi
angelus assensum vginis ad gcep
tū requirebat Et domin9 ad eā dixit
luce xviij°. Quid vis vt faciam tibi
nō Vnde licet de9 ratione imēse bo
nitatis pl9 sanare parat9 ē totū mū
dū q̄ vnū homiez piē/ qz vult oēs hoī
nes saluos fieri 7 q̄ tū i se ē neminē
vult pire. oportet tamē ipsam volū
tatē q̄ sanationis spūal' susceptiua est
p̄ dispoi ꝛ in vltimo ista dispōnis
qñ plenarie ē dispoita. 7 ex hᵒ gratie
susceptibil' effm̄/ in istanti de9 grati
am g̃tum facientē infundit et animā
sanat Vñ dᵗ. 7 ecce leprosꝰ veniēs
Qz eni veniebat in occursū descēsio
nis sigt votū et desideriū patū ysa.
69ᵗᵒ Vtinā disrūpes ꝛē 2ᵐ ē fidei
adhesio siue latria ā dicit 7 adorabat
eū Qui eni adorat se iclinat Hic et
qui credit iclinat sēsum suū. heb. xi
Hinc fide ipossibᶤᵉ est placere dō. nā
ipa ē porta p quā de9 intrat ad oz
hoīs. nā p9 intrat filiꝰ dei i mētē vgi
nis q̄ in vētrē. luce 1° Dtū q̄ credi
disti ꝛē Vñ aug9 Beatior fuit maī
a papiendo fidem xristi q̄ carnē xpi
Nichil marie matrna ppinq̄
tas profuisset/ nisi feliᵓ xristū qz
de q̄ carne gestasset. ā igit xristꝰ
habitet p fidem in cordibus nostris
q̄ habito habebitur omne bonum. ipa
fides est radix omniū bonorū ē que
tutū Vñ si hec radix euellitur cētᵉ q̄
tutes arescūt Vñ greg Hiaut ramꝰ
sine virtute radicis non arescunt. ita
q̄libet opera licet videātur bona nul
la sunt. si a fidei soliditate disiūgant
Iᵐ est confessio ape imūdicie ꝛ de
uine potentie ā dicit Domine pos
me mūdare Hic et peccatoz imūdi
am suam debet ostendere et de ea
tentia non diffidere De pīno pii ia
Qui absq̄dit scelera non dirigent
de 2° iob 19. Quis potest face mū
dum de imundo 7 Vnde dicit pos
me mundare Quartū est confessio
de beniuolētie iplorationē. ibi. si mi
Quasi dicēt de potestate tua non du
bito sed de voluntate. non quia ego di
gnus sum et ideo peto misericordiā. qz
tu velis p̄ter meita mea Humilitas
peccatoz debet oēm istam. Iudic. 6
9° Humilium et mansuetorum
semper placuit de peccatio Vñ xri
sosᵐ d. si vis. non dubitat xristꝰ
luntatem ad omne bonum gratum
sed quia nō omnibus expedit sa
nalis integritas. nesciebat vtrum
expediret ista curatio d. si vis
si dicēt Credo q̄ bonum est q̄ vis
ignoro autem si michi quod desi
sit bonum. ideo me totum tue vo
ti cōmitto d. Domine si vis. non
tem dixit si rogaueris neq; si ora
ris / sed si volueris Neq; dixit
ne me mūda/ ꝛ ei totū cōmittit sed

dicīs⁹ ⁊ dñm eū faat et ptātem vni
uersoꝝ ei tribuit ¶ 2ª 2ª ¶ Quarta
ōclusio est q̄ curatio spūalis lepre
ōto ex pte diuine potētie requirit ꝑ
mū est larga mia dispensatois ⁊
expedit manū ihs nō eni tedigna ba
tur leprosū tangere eaā contra legē
phibitionē vt nobis īimicis pāoꝝ
bus audaā daret/ et oēm trepidatio
nem accendi ad ipsū/penit⁹ auser
ret ¶ Vnde q̄uis solo imperio curare
potuisset/frequēter tamen ad curan
dum man⁹ imposuit/ vel aliquid ali
ud exteri⁹ acta nos egit/ scz lutū fa
ciendo vel simile/vt ostenderet nō so
lum p diuine virtutis potentiā/ sz eaā
per incarnationis misteriū nos forte
redimēdos/⁊ sic egit diuine pāt⁹ o
pera vt ꝓpter nos assumpte humane
nature fragilitas in aliquo reluceret
Deitatis ¶ Secundū est p̄scensio benignitat⁹/
bon⁹ eni mediatis p̄descendēs infir
mis/nō abhorret imūdiciam infirmi
tui ¶ Vñ xp̄s/tetigit eū/vñ expositor
ps Aug⁹ d⁹/ideo sapientia diuina medi
cina piter et doctrina que solo verbo
potuit leprosū curare/tñ tactu curare
maluit vt nō fastidi⁹ sz vt affectuosi⁹
ipsius bñficiū ipēdas/op⁹ pietat⁹ ad
ipleas/nec abhorreas/illū semp atte
nde ꝓpter quē facis qui est pulcher
mūd⁹ honestus⁹ semp ⁊ dign⁹ Terciū
est optatio sanitatis/bon⁹ q̄ppe me
dicus desiderat sanitatē infirmo/ qđ
iuuat saluator d⁹ volo ⁊ cupid⁹ ⁊ do
lens nō querit nisi questū ¶ Vñ scdz
illum⁹ nota q̄ ly volo mūdare/sepa
ratim est legendū/vt p̄us dicatur vo
lo deinde imperando mūdare/leprosus

eni dixerat si vis/dns rndit volo
tem dixit potes me mūdare/ideo do
min⁹ dicat/mūdare Quartū ē assecu
tio desiderate salutis/et cōfestim mū
data est lepra eius/quā dns ꝓcepere ꝓ
suevit ad desiderū ⁊ oratione aiusli
bet ꝓprij desiderij Vñ ꝓsuetudo lau
dabilis est vt pro infirmis oratioēs
fiat ad dñm Jacob vltio Infirmat
q̄s ⁊c Vñ d⁹/ꝓfestim/ostendens pmp
titudinē diuine clemētie infirmū tā
celeriē liberantē/nullo scz medio inē
ꝓceptū ⁊ op⁹ intueniēte ꝑ Aug⁹ qz
ipe dixit ⁊ fāa st Quia ei vt d⁹ origē
non dubitauit credere /non tardatur
sanatio qz non distulit cōfessionē nō
differtur mūdatio Quintū est vita
humane laudis nā de magna virtutū
euidentia facile subrepit elatio Vnde
dicat ait illi ihūs Vide nemini dixe
ris/ꝑ Aug⁹ docet nos per hoc non
vulgāda mie bñfa ꝓ subtilēa/vt ꝑ
rabañ qđ erat nāe q̄ illud sermone
iactaēt qđ opꝰ p̄fēbat/vel ꝑ Crisos
nō simpliciter phibz ꝓ ne añ q̄ sacer
doti se oñdat aliqui ēuelaret/ne forte
si ante aliqui revelaret sacerdotes ꝓ
ter odium lepre ⁊ īimicitias p̄ eū
expellerēt de ꝓlo q̄si leprosū Vz q̄
iste nō fuit transgressor p̄cepti / quia
nō fuit p̄ceptum obligās ꝓ unstruēs
In aliq⁹ eaā signū p⁹ phibitionē xp̄s
intulit illis vade ⁊ ostēde te sacerdo
ti Nec est huic contrariū qđ alibi di
citur vade et nūcia omnib⁹ gloriā
dei Nam scdm crisos rendit phibere
eos qui nos laudant ꝓpter nos si
autem ad deū referatur gloria/nō de
bem⁹ phibere ꝓ magis inūligere vt

hoc fiat. Septimū est duplicē confessionis scz laudis et penē. Ad primū. Vade ostende te sacerdoti. Vade dicit quia magnus est profectus licet sit dimissa culpa p contritionem ei ad confessionē pertinere ne videatur ecclie claues contemnere quia post absolutionē dei ei debet seq absolutio ministri. Joh. xi. Lazare veni foras. Ad primo dicendū quia lazare veni foras pertinz ad absolutionē dei. Vnde sequitur soluite eū. pertinet ad absolutionē ministri. Confessio laudis nō cadit de. Et offert munus tuū qd precepit moyses. Quid est ei cōfessio laudis/nisi gratum actio et cōmendatio diuini muneris? Vñ dñs nō modicum indignatur de ingratitudine. sicut pz de leprosis ingratis. Lu. xvii. In hoc aūt q dicit sicut pcepit moyses. notat sacrificium qd fieri pceptum erat p legē. de quo leui. xiv. In purificatione ei accipiet duos passeres. In hijs ergo q ad purificationē pcozū requirit/ne cessaria sunt (cū passer dictus sit a paciendo) duo passeres/scz contritionis dolor quo aia cōpūgit et labor satisfactionis quo corp affligit. de quib michee. vi. Dole et sata ge. Dole refertur ad cōtritionē. sata ge ad satisfactionem. Octauū est curationis cōfirmatio. vñ licet leprosus iā mūdatus esset et ipse xpūs esset dñs legis iussit tñ eum ad sacerdotē ire. Primo ppter legis approbationem nō pro pñti sz pro pterito. qz lex foret suo tempe obseruanda/sz modo p xpm euacuāda. Secūdo ppter ptātis sue manifestationē. ut scz ostēdat se posse qd lex nō potuit. Tercio ppter miraculi confirmationem. ut scz ipsi sacerdotes testes essent miraculi. Quarto ppter cotidianam eruditionē scilicet q ad nos ire honeris q ad sacerdotes. Vñ addit in testimoniū illis. Q. d. Quia legalia p xpm essent euacuāda. tamē nō fuit inconueniens q leprosum purificatum legem obseruare fecit in muneribus legalis oblatione. quia nō debet pus auferri signū donec confirmatū esse sanatū/et donec corpus xpi esse glorificatum secūm quosdam.

Dñica 9a

Primo de epla pauli

In omni quidē dilectatione. Dicit qd dicit dupliciter dilectio est intellectus ipsius p mentis sobrietatē. sed ipsi p mentis dilectatē esse sua diligitur p mētis excessum. Sed secūm greg. p amorem dei amorem mi gignit/et p amorē primi amor dei nutritur. et quia lex cōsistit in dilectionē in duob cōsistit scz i dilectione ois boni/et in declinatione omnis mali. Ideo tria in hac epla ostendunt. vbi ponitur nobis eius intentio. Primo. Hūt quinq conclusiones. Primo conclusio. Prima conclusio est q dilectio proximi prodit per quadam speciali narratione et dilectis prodit per narrationem operis. Vnde crisos. super illud roma. ij. qui nos separabit a caritate xpi. Sic amantium mos est vt amantem suum silentio tegere nesciant/sed ex essarijs suis et arce effundit ppter

mationem. ut scz ipsi sacerdotes testes essent miraculi. Quarto ppter cotidianam eruditionē scilicet q ad nos ire honeris q ad sacerdotes. Vñ addit in testimoniū illis. Q. d. Quia legalia p xpm essent euacuāda. tamē nō fuit inconueniens q leprosum purificatum legem obseruare fecit in muneribus legalis oblatione. quia nō debet pus auferri signū donec confirmatū esse sanatū/et donec corpus xpi esse glorificatum secūm quosdam.

Dñica 9a

Primo de epla pauli

In omni quidē dilectatione. Dicit qd dicit dupliciter dilectio est intellectus ipsius p mentis sobrietatē. sed ipsi p mentis dilectatē esse sua diligitur p mētis excessum. Sed secūm greg. p amorem dei amorem mi gignit/et p amorē primi amor dei nutritur. et quia lex cōsistit in dilectionē in duob cōsistit scz i dilectione ois boni/et in declinatione omnis mali. Ideo tria in hac epla ostendunt. vbi ponitur nobis eius intentio. Primo. Hūt quinq conclusiones. Primo conclusio. Prima conclusio est q dilectio proximi prodit per quadam speciali narratione et dilectis prodit per narrationem operis. Vnde crisos. super illud roma. ij. qui nos separabit a caritate xpi. Sic amantium mos est vt amantem suum silentio tegere nesciant/sed ex essarijs suis et arce effundit ppter

Sermo xxxi.

esſamas ſuas infra pectus ſuū cohi
bere non poſſunt enarrant frequenti
us vt ipſa aſſiduitate narrādi ſolaci
um amoris ſui capiāt/et veſtigia ī
mēſi ardoris aſſumāt. ℣ 2ª 2ᵒ ℣ De
tatis in q̄b9 tota lex pendet ⁊ ꝓphe/
p vtroq; tn nō īmerito dilecᵒ ponit
diligit. Hec tn ſcz dilecᵒ primi/ideo
gnamoratē qz dilecᵒ primi in facti
ꝑcet. dilectio vero dei ap̄li9 latet
te io hāc ſpālius ponit. De q̄ dño ait
Mandatū nouū do vobis/vbi illō mā
datū maiꝰ de dilectione dei videt̄ pt
missū. Si bn̄ ꝓsideraē vtriq; inueniē
in ſingul/qz q̄ diligit deū nō ꝑt eū
ꝓpterea quē deꝰ ꝓcepit diligi/⁊ q̄
ſancte ⁊ ſpiritualiter diligit primū
quid in eo diligit niſi deū. ℣ Pā ē di
lectio ab omni mūdana dilectiōe diſ
tincta/quā diſtinxᵈᵒ dño ait/ſicᵗ dilexi
vos. nam medicus diligit egrum
ꝓter ſanitatē quā vtiq; cupit reūo
tre nō moꝛbum quē venit depellere
Sic ergo ⁊ nos inuicem diligamꝰ
vt quantū poſſumꝰ inuicem ad habē
dum in nobis deū curā diligēter ad
hibeamꝰ. Hec eſt enī regula dilectio
nis diuinitꝰ inſtituta vt diligamus
primū ꝓter deū. Vñ augꝰ dicit. ℣ De
primū ꝓter deū. Vñ augꝰ dicit. ℣ De
quantū ergo ꝑt ꝓximo ipendat quē
mo diligit primū niſi diligat deū.
quantū ergo ꝑt ꝓximo ipendat quē
diligit ſicut ſeipſū/vt ille diligat de
um. quē ſi ipſe non diligit nec ſe nec
primū diligit. ℣ 2ª 2ᵒ ¶ Veraa con
cluſio eſt q̄ dilectio qua deū diligiꝰ
primū ⁊ nos/eſt qdam ſpūale vn
guentū quo moꝛbus ꝓpriꝰ ſceleris

depellitur/vulnera xpriſti pungun
tur/et proximi indigentia impletur
¶ Primū vnguentum dilectionis cō
ficiatur/cum quis incipit vias ſuas p
cogitare et multas ⁊ varias peccato
rum ſpecies conterere in moꝛtariolo
conſcientie/⁊ intra eſtuātis pectoris
ollam ſimul omnia coquat igne quo
dam doloris et penitētie/hoc vnguē
to peccatrix anima debet condire ſue
cōuerſionis primordia. Eius enim
odoꝛ angelos ad exultationem inui
tat ſuper illud. Gaudium erit angelis
dei ⁊c. ℣ Secūdum confician de meli
oꝛibus ſpecibus/ſcilicet de diuinis
beneficijs humano generi collatis.
Felix qui ipſa ſibi ſtudioſe colligere
et ante mentis ſue oculos digna cū
graciarum actione ꝛeducere curat pro
fecto cum fuerit in vaſculo pectoris
piſtillo creb̄e meditationis cōcuſſa
ſimulq; igne ſancti deſiderij de cocta
omnia et impinguata oleo letiae/e
rit vnctio leniens vulnera xpriſti.
℣ Teraium confician de neceſſitati
bus pauperum/de anxietatib9 oppreſ
ſoꝛum/de perturbationibus triſtiū/
de culpis delinquentium/et poſtremo
de omnibus miſeroꝛum erumpnis/
eāam ſi fuerit īimici. deſpicabiles vi
dent̄ ſpecies. iſta tn̄ ſūt exercitia cāi
tatis ſup oīa aromata redolēa. vnguē
tum qđ ex eis ꝓficit ſanatiuū eſt ad
medelā primoꝛ. Vñ B. Caritas ſiue
foueat īfirmos/ſiue exerceat puectos/
ſiue arguat īquietos diuerſis diuſa
exhibens ſicᵗ filios ſuos diligit vni
uerſos. ℣ Quarta ꝓclusio ¶ Quar
ta conclusio eſt q̄ licet diuerſa ſint

debita supioribꝫ psoluēda ~ puta rea le/ vt tributa et vectigalia ~ corpoāle vt honor et reuerētia ~ spirituale vt timor et amor / sed super oīa obligat nos debitum dilectioīs ~ 7 ideo apostolꝫ monet nos et āmonet vt her sola regnet in nobis ~ vt ex caritate oīa faciamus ~ Ideo eā vocatur debitū dilectioīs ~ quia debemꝫ eam deo/ nobis/ 7 primo Pmo debemꝫ eā deo ~ qua ipse dedit addidit et supaddidit nobis eam Dedit eā nob/ in creatiōe Ad Rō pi Quis prior dedit illi ~ 7 retribuetur ei? Dictat nāq; iustitia naturālis vt illi me totū tenear 7 ex toto diligam ~ a q̄ me totū habeo Pō Ipse fecit nos Hz addidit nobis/ in redēptione Pō Homines 7 iumēta saluabis domine ~ Homines qui peccando cōparātur iumentis / per redēptiois gratiā et loco et merito equasti supnis spīt̄ibꝫ ~ apoc ~ 19 Cōseruus tuus ego sum rē Dictat enī ratio vt tanto plus debeam eum diligē ~ q̄nto cum intelligo ~ me plus estimādꝫ est/ qui se michi dedit et me michi reddidit Supaddidit/ in p̄pationē gloīe ~ 2ª cor 2 Oculus nō vidit nec auris audiuit rē ~ quoniā seipsum in p̄miū p̄ parat cum nichil seipso melius habeat Quid ergo ad diligēdum eum supaddere potero? Ber ~ Cū ei devoueo q̄dquid sum/ et q̄dquid possū ~ sic est sicut stella ad solem / stilla ad flumen/ lapis ad turrē/ pulvis ad mōtem ¶ 2º debemus dilectionē nob ~ et p̄mo vt quisq; diligat animā suā que creata ē ad ymaginē dei/ vt imitetur innocentiam Pō Qui diligit iniq̄tatem scz suggestioni iniquo cōsentiendo vel p̄faciendo p̄vaam actionē ~ odit aiam suam/ ipsam occidendo / nunc morte aīe / tunc morte gehenne ~ 2º vt diligat corpus suum vt nutriat/ illud sustentēdo ~ non vt superfluitatibus obruatur / ne per hec ei noceat incendio deputetur Unde b Bern odit carnem suam quando ei iehenna cumulos meritē vindicat ~ 7 scz q̄ amat aiam suam et cor ipenitens theſaurizat sibi irā in die ire 3º debemꝫ diligere onem primo Primo p̄pē affinitatem naturē Aug ~ Homines amant quia homines id ē quia rationalis natura habent aiam ~ 2º p̄pter ymaginē dei ~ quia dei filius est/ et de facie ei ri potest ~ unde rō 3º Ipse spīt̄us testimonium spīritui nostro q̄ sumus filij dei ~ si aut̄ filij/ et hēredes hēredes aut̄ dei ~ cohēredes aut̄ xpi ~ patet ergo quō caritas debitū sit Unde dicit Nemini q̄dq̄ debeatis nisi vt inuicē diligatis ~ id ē cētā ita solute debita ~ vt debeat aliq̄d aliq̄ ita soluite/ vt semp eā debeatis Unde augstinꝫ Sola caritas ē/ q̄ reddita semper detinet debitorem Ut sedens cunctē ~ redditur ei ipēditur ~ detenta aut̄ eciam si reddita fuerit ~ quia nullum ē tempus in quo reddēda nō sit nec ei reddit amittit̄/ sed potius augetur dēdo multiplicat̄ ~ et tanto magis augmētatur q̄nto pluribꝫ reddit̄ ¶ 4º 2º ~ p° ē q̄ talis dilectio debz esse mutua rā mutuitatis ē forma dās dilectionē effectā ~ vñ dicit ~ iuicē/ oīōes dilectioēz habēdā ē inter primos ~ alibi ~ est xpi Et nō q̄ ppꝫ multitudinem

nominatur Diatur enī socius in peri
culo. collega in officio. cōsors in pre
mio. omnes ī itinere. socialis ī mēsa.
quoūq; enī modo sumat primus /
semper eius mutuitas dilectiois est
venerada/ad quā q̄nq; cōparūt /p̄
mo enī caritatiua affectio/vt quilibz
augº 9º. cōfº. vocabat amicū dimi
dīū anime suc. vnde talis mutuitas
debet ee. glutinata caritate arcta ide
nolle. et idē velle / Secūdo vnanimes
ī assensu / Tercio mutua subleuacio/
et nocūa mutua repulsio/et adiutorij
pmpta collatio Ecclī 9º. Melius ē de
duos simul q̄ vnū. habēt enī emoli
mentū societatis sue. et / Quarto mu
tua veneracio. vñ 13. Honoē inuicem
puenientes / Quinto pia passio et mu
tua ifirmitatū meroū et orpum sup
portacio. vñ se. dicit Societas simil
est structure lapidis. q̄ casura est/nisi
mutue sustētaret Vñ augº Michi! sic
placet amicū sicut oneris supportatio
et pnīe / Circa secūdū vbi agitur
de eius observatione ī dicit. qui ei di
ligit. et. vbi sūt due cōclusiones / P̄ma
cōclusio ē/ q̄ dilectio dei qua
diligit nos ē exēplar dilectionis ad pxi
mū. nā in dilectione primi ītinet di
lectio dei vt finis Jn dilectione ei dei/
implent mādata pme tabule q̄ ordi
nat nos ad deū Jn dilectione primi /
implent mādata 2ª tabule q̄ ordinant
nos ad pxiº. et ita in dilectione pri
mi iplet lex. vñ dicit. q̄ diligit pxiº
legē iplevit Rom. 22. Jn hijs duobº
mādatis tota lex pendet et ap̄he Est

tm notādū q̄ dilectio dei in se ē exē
plar dilectois pximi cū dr ioh. 15º.
Hoc ē p̄ceptū meū vt diligatis inui
cem sicut dilexi vos P̄mo amoē gra
tuito scilicet nō p̄cedēte ex meritis red
dito 1ª ioh. 4º. Jn hoc est caritas dei
non quasi nos dilexim9 deū/sed qm
ipse p̄cessit dilexit nos. sic nos amare de
bem9 pximū 2º amore recto. quia
non p̄pter vtilitatē suam vt a nobis
acq̄reret sed magis p̄pter nostram
salutē vt nob se daret. sic et nos de
bemus pximū diligere non p̄pter nos
tū cōmodū sz p̄pter suū p̄fectum.
Vñ aug9. vera amicicia nō est pen
sanda in tēporalibus cōmodis. sed gra
tuito amore portāda Vñ tullius Si
utilitas glutinaret amicicias eadē
permutata dissoluet 3º amore discre
to Amor discretus ē/ q̄ psonas amat
sz vicia odit et p̄sequit. nec sic psois cō
descēdit q̄ vicijs ipliceat Ber. Ep̄s in
carnis assūpcōe gessit descēdit michi. in cul
pe vitatiōe gsuluit sibi. sic amare de
bem9 pximū Nō. 13º Dilectio pximi
malū nō operat 4º amoē vehemētis.
Joh. 14º Maiorē hac dilectionē nēo
hz &c. sic amare debem9 pximū. 1ª ioh.
3º Jn hoc gnouim9 caritatē dei qm ille
p nob aiam suā posuit/et nos debem9
aias nras p fratrib9 ponē. 5º amore
fraūoso n vocali solū. sic debem9 amare
pximū. 1. io. 3º Filioli n diligam9 verbo
nec lingua sz ope et veritate Vñ gre.
Dilāo nrā sp exhibēda ē et venerabilo
ne sermōis et mīsterio largitatis 6º
amore p̄scuerāti. io. 13º. Cū dilexisset
suos &c. sic amare debem9 pximū Hz sūt
ñ eū felicē amāt. felicitatē meredente

ab eo recedūt Hij sēm veritatē nū q̄ dilexerūt ¶ Gregō ¶ Cum quis positus in prosperitate diligitur ¶ incertum valde est vtrū prosperitas an psona diligatur Qui enī in aduersis proximū despiat ¶ aperte q̄rātur q̄ hūc in prosperis nō amauit ¶ 2ª q° Secūda q° est q̄ dilectio proximi nō solum cōfert bñficia ꝑ ea nocūta excludit/vñ mādatū hoc scz diliges proximū tuū sicut teipsū/vno° sic exponit̄/ut sit sensus Hoc facias proximo qđ tibi vis fieri ¶ qđ aūt tibi non vis fieri/ei nō facias Vñ ꝓb ¶ Duo sūt precepta ergā proximū seruāda ¶ ut beneficij ipensione foueatur ¶ et nulla maliā lesatur Exp̄mitur autem hic q̄ntuplex malicia q̄ leditur proximus Nam aut leditur proxim9 in psona sibi q̄iūcta/ut vxor ¶ nā proximus et vxor vna caro sunt ¶ gen̄ ¶ 2ª Vñ dicit Non adulterabis ¶ qđ quidē exp̄esse prohibz lesionem cōiugalē sed sēm aug9 ⁊ implicite prohibet omnē illiciti cōcubitum Aut leditur proximus in ꝓpria psona Vñ dicit nō occides/vbi explicite prohibetur homicidiū ꝑ iplite omē nocūtū q̄ potest fieri contra proximū Aut leditur in rebus suis facto Vñ dicit Non furaberis Vñ ꝓb aug9 prohibetur eis cōtrectatio rei aliene proueniens ex cupiditate vel iniuria ¶ qđ ideo dico/q talis cōtrectatio tripliciter potest fieri licite ¶ Pmo ex obediētia sicut fecerūt filij israel auferendo vasa argentea ¶ Secūdo quādo fit ex cautela vt si q̄s furetur gladiū furioso Tertio quādo fit ex mera necessitate scz mortis Aut leditur proximus Vbo Vñ dicit Non falsū testimoniū dices Vbi ꝓb aug9 prohibet omne nocumentū quo q̄s ꝑ falsitatē proximū leditur Aut leditur proximus in proposito seu cogitatione ¶ hoc siue quantū ad ꝑsonā sibi q̄iūctā siue quantū ad ꝑsonā rixem ¶ ideo dicit Non concupisces Vbi licet explicite prohibeatur cōcupiscentia oculorum in re aliena ¶ tamen hic prohibetur omnis concupiscentia male voluntatis ad rem alienā in corde Vnde dicit/q̄ si qđ est aliud mandatum impliciter scz in intellectu vt dictum est/in hoc vero instauratur/id est reductiue subintelligitur/diliges proximū sicut teipsum id est in bono non in malo ¶ Circa terciū vbi agit̄ de tribulatione mali circa proximū cum dicit dilectio proximi Vbi sunt due questiones ¶ Pma 2ª Pma conclusio est q̄ vera dilectio nō solum abhorret malum in seipso ¶ sed eciam in proximo Vñ dicit tullius Nulla est excusatio si amicicie causa peccaueris Quia consiliatrix amicicie virtus optimo fuerit ¶ difficile est amicicia manere in virtute desseris ¶ caritas magis a parte anteriori homines ligat ¶ facit enim eos concordes in bono ¶ amicicia vero mundi a posteriori colligans homines ¶ facit enim eos concordes in malo ¶ et ideo dicit ¶ dilectio proximi malum non operatur/scilicet mortale ¶ vel ¶ Non agit proximo ¶ ram non inflatur ¶ pmo patius operatur/scilicet multitudinem peccatorū Deus ⁊ ¶ 2ª 2ª Secunda conclusio

q̃ dilectio nō agit malū ꝫ depellit
q̃ optatur oē bonū. seqũtur q̃ ipsa est
legis ipletio. Vñ aug⁹. Vbi aūt cari
tas est quid ē qđ dēesse possit. Vbi
aūt nō ē. quid est qđ ꝓt ꝓdesse. Vi
amus igitur eū qui hāc habuerit hz
oē habē quia plenitudo legis ē cari
tas. que quāto magis ē in hoīe tan
to magis est in eo. tanto minꝰ ineſt
minꝰ. tanto minꝰ ineſt vitus. et quā
to minꝰ ineſt vitus. tāto magis ineſt
virtus. In hac ergo ipletur decalogꝰ
legis. Vñ dicit. plenitudo legis. id ē
causa plenarie ipletionis legis. est di
lectio. i. charitas. finis ꝓcepti est cari
tas. nō assūptionis ꝫ assūmatois q̃.

Quinta q⁹. Homo de cuā. xxxij.

Ascendēte iheſu in nauicula sequ
ti sunt eū discipuli eius. Et q.
Dēm qđ dicit Bn. Callidissimꝰ ille
venator solū sitiens sanguinē animā
hz laqueos et tela. alios telis ipetit
suggestionis. vulnerans multos q̃
cernis est pacētia. alios laqueis vo
luptatū irretīe laborat. Et luc⁹ multos
qui in terra et iuxta terrā vanitatū
ꝑcutit et voluptatū. Hz quia ꝓꝰ ḡ ḡ
nunꝰ lanceā ferūt que ꝑuidentur et
nos volēs habilꝰ mūdi mala suscipimꝰ
sic ꝫ pscie clipeo muniam². nō ꝓpo
natur nob puidētie refugiū q̃ insidias
tutꝰ ꝑ ordinē apponūt. Ꝯꝰ ꝑnⁱᵉ

Circa ꝓᵐ. vbi apponitur nobis peri
culum mūdane tribulatois qđ pre
dicitur in nauicule fluctuatione cū
dicitur. Ascendēte iheſu. Vbi sūt q̃nq̃
mēclationes.

Prima q⁹. Prima q⁹

est q̃ am vita nostra quedꝰ sit temp
tatio qua quis quid sit aut qualis os
tenditur. vere tangꝰ temptatio ignis
ḡdam est. et ideo dicitur q̃ temptatio
est probatio mentis humane qualis
sit in scipsa. Vñ sicut argentū quale
sit in se ꝓbat ignis vrens. ita aiam
hominis qualis sit apud se ꝓbat tēp
tatio. Exo. 20. Vasa figuli ꝓbat for
nax. et homines iustos. tēptatio tri
bulatois. vnde ꝑ nauem bene intel
ligitur dicitur ea nauicula diminu
tiue ꝓpter diminutam iustitie ꝓfecti
onē status p̃ntis vite. Vñ b. hoc cō
firmans ait Ipsi gestamꝰ laqueum
nostrū. vbi q̃ ꝓprium arcūferimꝰ ini
micū. carnē hāc de peccato natam. i
peccato nutritam. prava q̃suetudine
vitiatam. Hac vtitur ad impugnandū
nos callidissimus serpens. cui nullū
aliud studium ē. nisi fundere sangui
nem animarum. mouet libidinem. de si
deria carnis instigat. et vrbem hoīm
temptare nō cessat. Hic est qui manꝰ
nras ꝓpo angulo alligat. ut caro q̃
data est i adiutoriū. in ruinā nob et
in lapsū fiat. Ex⁰ q⁰.

Secunda con
clusio est q̃ licet cotidie simꝰ in pug
na temptationis. ipsa tamen nobis
sine nobis nō potest prevalere. quia
sedm aug⁹ debilē ē hostis. q̃ nō vult
nisi volentē. Vñ vita nra dicit navi
cula. q̃ licet diuersis tēptationū vndis
agitet. tuade tn ꝓt hz periculose. Vñ
b. d⁹. Potest inimicꝰ exagitare tēptatio
nis motū. ꝫ i te ē. si volueris care vel
negare q̃sensū. i tua facultate ē. si vo
lueris inimicū tuū facē suū tuū. Ecce
ei inflāmat desideriū tuū. ai vanita
tis aut impatientie ingerit cogitatio

nes/ qui exãtat cãã libidinis motũ-
tu solũmodo non cõsentias-nam quo
tiens resistis/toties coronabeis-De
monũ ẽ sug gestiones malas ingere
re-sed nostrũ est illis non cõsentire-
nam q̃tiens resistim9/dyabolũ supa
mus/ãgelos letificam9/deum hono
rificam9 Ipse enim nos hortatur vt
pugnem9-adiuuat vt vincam9-et
tantes spectat-desiãentes subleuat-
vincentes coronat Tercia conclu°
Tercia gclu° est q̃ deus nos tẽp
tari pmittit q̃druplicã ratione ꝓmo
vt virtus latens manifestet-ãi inte
riora hominis lateãt Secũdo vt ui
na pacta in meliꝰ restauret Sic de
us pmisit peccare primũ hominẽ/vt
totũ genus humanũ in meliꝰ restau
raret Tercio vt virtꝰ correspondẽs
exercatur/ quia naturale est vt ẽne
patiens q̃to agitur ad eius cortup
tionem renitatur/et per cõsequẽs ex
ercitatur Quarto vt vtus renitẽs
pficiatur-quia sicut in agonistis nõ
laudatur actus nisi contra difficilia-
ita nõ perficit vtus nisi vbi ẽ tẽpta
tio et resistentia-2ª-cor-12°- Virtꝰ
in infirmitate perficit Vñ dicit q̃ na
uicula in mari huiꝰ seculi multis tẽp
tationũ fluctibꝰ exponit Sequitur
Ecce motꝰ magnꝰ factus est in ma
ri ita vt nauicula operiret fluctibꝰ ꝯ
Hic assit ordinatio dina-qz ascẽdit ihs
in nauiculã Vbi cisoꝰ Ingressꝰ ihs
in nauiculã/fecit turbari mare-ꝓmo
uit ventos-excitauit fluctꝰ Cur hoc?
Ideo vt discipulos mittẽt in timorẽ/
et suũ auxiliũ postularẽt-suãq potẽ
tiã rogãtibꝰ manifestaret Illa tẽpes
tas ex se de ta nõ est sed potestati pr
tuit impatis Hic etiã moraliter ãi
anima a dyabolo per penitentiam cu
pitur-tũc dyabolꝰ volens affectus
non cessat per tẽptationes vanas pu
rare q̃rere ad eã possit redire-tunc ex
motus magnꝰ in mari-mare prosili
dum/est cor hominis-Ille-i-pius e
cor hominis et inscrutabile quis agn
tatur fluctibꝰ-sic et anima diuersis
cogitationibꝰ-et iam a dyabolo tra
ta contempnitur amissa virtute-sic
mari tempestas in fundo oritur-ita
tu ventorum validus cõmouetur-si
augetur Fundus maris/infernus ap
anime est scilicz sensualitas-ab hac
incipit tempestas flatus ventorum
scilicet sug gestio demonũ Cum ãi
demones per aliã exteriora inducu
animam interius a sensualitate tempe
tari percipiunt-per flatus sug gestio
num vehementer conturbare conan
dunt-tunc motus magnꝰ factus est
in mari Primo quidem fit in anima
quasi motus/ sed nondũ magnus-a
ãi surgit primus sensualitatis motus
titus Deinde magnus motus effici
tur-cum anima ad delectationẽ mag
ime morosam ptrahitur-et in ea di
tenetur-tandem nauicula fluctibus
operitur-cum dyabolo prevalente
peccatum consummatur-non tamen
submergit/ ãi vtus resistẽdi tẽptatio
bꝰ gtrariet nec tamẽ ex toto oppri
tur Quarta cõclusio Quarta
clusio est q̃ deus vult amicos suos
attentos esse et ãte oculos cordis ha
bere impugnationes-vt sic securiores
ni teneatur Vnde ꝑ quod dicit Et nos

vlcerabilius mundi mala suscipim9
et dñi dicat Et secuti sūt eū discipu
li ei9 Vbi crisо9 dicat Vbi miraculoz
osio erat iubz plebē adesse. vbi aūt
expectationū z timoris insurrec°/athle
tas obiectoraū quos expectatur9
erat tantū assūt / q̄tin9 eos disceret
tanq̄ pfectos viros in piculo nō desi
mare V° 2° Quinta cōclusio est
q̄ qz temptationes non ad decepti
nem ſ ad pbationē iferūtur/ipsis
viriliter est resistendū. et ad diuinū
adiutoriū recurrendū. qui semp ps
to est in noie ei9 tribulatis Vñ scūs
crisо9 ad anastasiā sic ait Fluctuāti ti
bi inter procellas z turbines mūdi/
ato supvndas aduenientes xpūs. z dy
aboli aduersū te flantē spm̄/vno iuſ
sionis sue sermone cōpescet. patienē
z quasi in medio maris posita crede
ad te xpm esse venturū. ſ caue virili
ter vniuersa pcā. qz si torpescas in
bono ope et dormitas i fide/dormit
iesus i te Vñ hylariо9 Dormit dñs
qz sompno nostro assopitur in nobis
Maxime aūt illud accidit vt a deo
auxiliū in piculi metu speremus atq
dñā spes sincera cōfidat se piculum
posse euadere / xpi ita se vigilāte ꝙ
tute. Vñ seqt. Ipse vero dormiebat
Sōpnus naturalis est quies aialiū
Tantū ñ intentione naturaliū Sōp
nus aūt moralis malo ē quies spūa
lium virtutū cum intentioe spūaliū
Iesum vero dormire est/fortitudinē
virtutis in operandis bonis vel i pa
tiendis malis trepescere z quasi ad de
fectum appropinquare. hoc modo te

pescente virtute et quasi dormiente
nec ipsa ratio que p gratiā habet re
gi vigilat sup suas operationes. qua
dormiente subintrat hostis animе ad
inferiorē cā. vt pz 2. tegt de ysbo
Dormit et dñs ꝙ vigt pio sōpno
patientiā nostrā et ipiorum pniam
expectans V° 2° pnte Circa 2m v
bi apponitur nob documētū diuine i
uocationis z hoc in xpi suscitatione
et salutis postulatione Vbi dicitur.
z accesserūt Vbi sūt due oclusiones
V° ma 2° Prima 2° est q in oī
recursu ad diuinū auxiliū semp debz
timor z spes gīūgi. qz incassū miaz
sperat/si iustiā nō timeat. z incassū
metuit qui nō confidit. qz spes ab ife
riori nos sulsit/ne sub pondere tribula
tionū deficiam9. timor vero a superio
nos ꝓmit. ne capiamur vero tēpta
tionis V° mū pz sciz de spe. qz scd̄m a
postolum ad hebre. 6. spes anchā di
citur scilicet animas seruans / ne a
procellis temptationum a deo irrū
pantur Vnde augustin9 Si videris
scilicet luctuari in mari isto. noli ab
rumpi ab anchā antēq̄ intres portū.
fluctuat nauis in anchoris sed non
longe a terra proicitur. sed non in
ternum fluctuabit z si ad temp9 fluc
tuat. Secundum patet scilicet de ti
more. nam scd̄m aug9 Timor est
amor fugiens quod ei aduersatur.
Nō est turpis fuga iacula fugere
vel protegendo vel abscondendo.
Vnde iob. 41. Semper enim quasi
tumentes super me fluctus eius/ti
mui deū. et pondus eius scilicet iusti
tie ferre non potui Vnde zel9 diuine

iustice ex hoc apparet q̄ deus pater potius voluit vt filius eius penam soluēt quā debebat humanū genꝰ q̄ ipse eam remitteret et impunita transiret. cō. g. Qui propzio filio nō pepēt. b. Qui non peperat filio/nū q̄d pareat figmēto suo? Neq̄ q̄ Vñ dicitur. et accesserunt discipuli/nō tā gressibus corporis q̄ affectibus mētis. et suscitauerunt eū clamoribus Pē Exurge quare obdormis dñe. Vnde moraliter discipuli sūt anime cogitationes et affectiones. que tūc ad ihesū accedunt/cū gratiā sibi a deo collatā cui nō debebant esse ingrati cogitāt. cū beneficia ab eo accepta recēsent. cū de eterna salute que p meritis bonorum operum ē perāpiēda pertractāt. et hee cogitationes multum efficaces sunt ad exāstandam eam que remissa ac tepida latebat virtute. et hec cogitationes dicūtur vocāes discipuli. de quibꝰ dr̄ genes iomelia O vocaces. o benedicti xp̄i discipuli/saluatorē vobiscū habetis. et periculū metuitis? Vita vobiscū ē et de morte solliciti estis? ¶ Hactenꝰ ¶ Hactenꝰ cōclusio est q̄ cū laborantes in meritoria actione p se ꝑ viribus laborare et perseuerare non possūt/ cum sint in hac vita vertibiles de bono in malum. oportet q̄ eis gratia specialiter assistat. Ratio est. quia sicut liberum arbitrium nō suffiat perseuerare in bono sine auxilio diuine gratie. ita nec ad hoc suffiat aliquis habitus in nobis infusꝰ Habitus enim qui nobis infūditur scdm statum presentis vite. non auferet a libero arbitrio totaliter mobilitatem ad malum. licet per eum aliqualiter ad bonum abilitet. et ideo cum dicimus hominem ad perseuerandum indigere auxilio gratie. nō intelligimus q̄ super gratiam habitualem prius infusam/ ad bene operandum alia desup infundatur. sed q̄ ad hec homo indigeat diuine gubernatiōe exterius auxilio gubernātis. Vnde i. pe. Deus omnis gratie qui vocauit nos in eternam gloriam suam modicum passos. ipse perficiet confirmabit corroborabit q̄ Vnde quia nauis nostra/ id est corpus nostrum quia tempestate maris. id est mundane solliciudinis concutitur. tum quia ventorum id est temptationum commotione inquietatur. quia autem hec pericula euadere volumus non suis viribus innitatur. sed eidem ad dominum cum apostolis dicens. Domine salua nos perimus. q̄ dixerunt salua nos fuit fiducialiter. q̄ dixerunt perimus fuit pusillanimitatis tribuentes non sibi ipsis sed deo sine cuius gratie salutationem cum sit virtus. nam hec est exactio periclitari timentium. Quasi dicat tanto eius beniuolentiā d. domine quasi d. tu dominaris potestatiue ris. vel limitando. iob trigesimo tauo. tu dixisti terminum mare compescendo. ysay. quinquagesimo primo Posuisti profundum maris vt transirent liberati. salua nos quia tuum est saluare. quia tuum est salus. Nō enī sine causa tot

ihesus id est saluator. ꝑmo sc̃m no
men tuum/ ita et opus tuū. et ideo
salus nostra in manu tua/ perimus.
ꝑpter fluctuum ipetuni tatē et ven
torum vehemētiam et nostram īsuf
ficientiam. quia non nauis magna
ē sed nauicula qua ꝓnt
Circa 3ū vbi ꝓponuntur nobis auxili
um per xpistū fieri euasionis et hoc
in mare trāquillatione cū dicitur/et
dixit eis ihesus Vbi sūt due cōclusio
nes Pma 2ª Pma cōclusio est q
ante passionē xpisti nulla petio fuit
exaudibilis Rō est. quia omnis pe
tio facta ab īimico nō est exaudibi
lis. sed ante passionē xpisti eramus ī
imici. igitur tunc erat inexaudibi
lis. sed quia per mortē eius facti su
mus amici/ ergo ꝓ illa hora peti
tio facta ē exaudibilis Vñ apostol9
Cum inimici essem9 reconciliati sum9
per mortem filij eius Vñ Rabban9
exponēs hunc passū ait Nauicula ē
eccl̃a xpi vel passio eius/ aut9 auxilio
fidelis transactis mūdi fluctib9 que
mūt ad celestem patriam quasi ad li
tus seatū Cū igit xpist9 in cruce posi
tus fuisset/ mot9 magnus factus ē.
quia ꝙmotę sūt mētes discipulox de
ip9 passione. ipse vō dormiebat/ sc̃z
mortē carnis in cruce. exactā autem
discipuli dñm/ dum turbati mortē c
tus maximis vot ēsurrectioēz q̄ūt
dō. salua. resurgēdo. quia ꝓpt9 tur
bationē tue mortis. Ipse vero resur
gens increpat duriciam cordis coꝝ
imperauit ventis. quia dyaboli sug
biam strauit. impauit mari qz vela
nā ideoꝝ destruxit. et facta ē trāql

litas magī/ qz sedate sūt mētes disci
pulorū visa resurrectione/ sperantes
eoꝝ supplicatioēz exaudiri Vñ q̄uis
xp̄o dormiente nauicula esset ī pcel
lo. ipso tamen ꝓ deuotam inuocatio
nem exactato/ mare est tranq̄llatū. et
discipuli a periculo submersionis libe
rati Ex. 2° Secūda 2° est q ad hꝰ
vt istas tempestates euadam9 sex re
quirūtur Pmū est doctrina Hec enī
detestatur omne malū et excludit om
ne impedimentū boni/ et ꝓscindit om
nem actionem peccati/ et postmodū
introducit omne qđ bonū est/ et neces
sariū ad salutem Vnde leui. xi. Vt
habeatis scientiam discernendi Vñ
seq̄tur. et dixit eis/ sc̃z salubriter eos
informādo Secūdum est timor dei.
qui ei timet dñm nichil negligit vt
dixit sapiens. nam cognitio periculo
rum timorem inducit. et ideo timēs
foramina sensuū obstruit ne aliquid
noxiū subintret/ et sic saluatur Vnde
dixit? Quid timidi estis? Tō Volū
tatem timentiū se faciet. et Terraū ē
fides vera/ nā sicut timor seruilis ori
tur ex ꝓsideratione ꝓprie infirmitatis
diffidentis de diuino remedio. sic fi
des fiduciam dat de eodem. Vnde si
ne ipsa impossibile ē placere deo Ad
hebre. xi. Ratio est. Oportet enim
cognoscere deum creatorem. ne simꝰ
tanto beneficio scilicet creationis in
grati/ et de ceteris indigni Item dñm
vt sciam9 ei seruire ad beneplacitū.
ne simus inutiles serui eius et pena
digni. Cum igitur deus sit altissi
mus et non est possibile ascendere scalā
nisi gradibus. qua ad eū ꝓtingam9

cū sensui nō subiacēat/sola aūt fides eū cognoscit·et ō dicāt modicæ fidei·
Glosa·Timor ptinet ad affectū/ fides ad ītellectū·et ex modiāte fidei ītellectꝰ generatē·et ex magnitudie timoris affectꝰ pusillanimis effiāt·
Veritas aūt exāta auget fidē ⁊ confidentiā/⁊ sic exterminat malū timorē et seruilē· et arguit cogitationes de fidei modiate et affectiones de prauo timore· Quartū est diuina assistentia/ que p̄destiaꝫ vsq; in finē non relinq̄t nec tamen ponit necessitatē·vt effectus eiꝰ proueniat ex necessitate·Nam p̄destinatio est pars puidentie· non aūt ōnia que prouidentie subduntur necessaria sunt· sed quedam cōtingenter euenīūt scdm conditionem causarum proximarū quas ad tales effectus diuina prouidentia ordinauit·et tamen prouidentie ordo infallibilis est· Hic igitur est ordo predestinationis est certus et tamen libertas arbitrij non tollitur·ex qua cōtingēter prouenit predestinatiōis effectus·et ideo dicitur·tūc surgens·Nam sicut xpūsꝰ surgēs captiuos in limbo liberauit· sic eāā spūalit oppressos p grām eripit· Vñ dicit/tunc surgens Surgit ergo ihesus cū virtus prius remissa in oationibus·⁊ fatigata tribulationibꝰ/ a dño cōfortatur Quintū est huāna reluctatio·nam tēptationibus cū eueniūt resistendū est/ cū deus eāā succurrat in tēptationibus scdm illud apli Fidelis deus qui nō patietur vos Vnde dicitur·ventis imperat dñs dyaboli suggestiones potēter reprimit·et mari ipetat/dum ad mulcuis ipetuosos et appetitꝰ inordinatos sensualitatē apponit Cāi·xcii· In sermone eius siluit ventus Hoc tum est pax cōscienāe ⁊ cordis·quo tunc habetur quādo sensualitas subiacet rationi que repugnat semper Vnde augustinus de ciuitate dei Quid est aliud victoria·nisi subiugatio repugnantium·quod tum fuerit pax erit·Hanc habemus per cōfessionem voluntatꝰ nostre diuine voluntati·nam voluntati suo nichil placent ea que placent deo nichil repugnat / sicut nec voluntati diuine ideo pacem habet Vnde augustinus Qui iugo dei subiectꝰ est subiectā habet cetera·et nō laborat/quia non resistit qđ subiectū est Vnde dicit·et facta est tranquillitas magna quia vincūtur tēptamenta/seruat cōstantia/anhelat mēs ad gaudia patrie/ liātatis eterne ℣ Quartum patet ℟ Circa quartum primo ibi proponitur nobis premiū tribuendū nisi cū collaudationis in turbarum admiratione cum dicitur·porro horum ⁊c· Et nota q ad hoc q deus magnificē collaudetur tria requiruntur· Primum est operum proprietas cum peruipensio·hoc enim facit deus humilis qui ex humilitate non reputat opera sua quātumcumq; bona·luce 17· Cum omnia benefecerimus dicamus seruus sumus et cetera· Vnde glosa Si homo ab homine seruo non vnifforme seruitium multiplex ministeriū exigit·quāto magis nos nō vnig tantū opis sed exercē debem⁹/ sēp nouis studijs

angete para. Vnde tanto magis debe
mus nos humiliare ad de illis omiseri
mus multa In multis enim offendim⁹
omes Non dicat. Pro vo hoies scie su
mus ex ista ratione nostre insufficiētie.
miserati sunt/laudātes diuinā virtutē.
qz nō homo/sed diuine virtutis strē
nuitas et vigor/malū conatū. et ini
quā ptātem repmit. Vel est gratiarū
actio que maxime debetur illi q gra
tios benficium exhibuit ad qd nō tenebā
tur In deo aut pnā palitur inuenitur
causa debiti cū sit pn⁹ oim bonor nos
trorū. ad ergo a deo sum⁹ beneficiati.
sim⁹ eaā sibi grati voce laudis Vnde
dicē/miserati sunt/scie hij carnales q
adhuc in se sustinēt exercitationē de
q gra. vi. Spuales nunc effecti mi
rantur et laudare cogūtur. quib⁹ tan
ta gracia est facta/ut et fluct⁹ sugges
tionū repmant et tationi sensualita
tem obedire appellant. Vel est diuine
magnificētie āplo. magnificentia
solū est virtus pnāpib⁹ gentiū/gti
nens in se potentiā/ benuolentiā/et
affluētiā/gsumāz negocia difficiliū
et pelagor Non tullius describit eā d.
Magnificentia est rerū magnarū et
excellentū cum animi āpla quadā et
splendidissima appositione cogitatio
atq; aministratio Non dicatur. qual
est hic quia venti et ma. vbi diui
na honorificētia magnificat et mag
nificentia extollitur/sicut cōsueuim⁹
aliquē laudare ad laudem artificis ex pul
critudine artificiati. et ad gmēdādā
magnificentiam rei ex magnitudi
ne operis et subiectioe subditorū. Dic
et qualis ē hic. Crisos. Omnis

hoiem. tranquillitas dei ostendebat
Tria aut amirantur hominē dormi
entem/deū impantem/et creaturam
obtempantem Non addit/ qz venti et
mare obediūt. Dicūtur aūt obedire
non qz eis⁹ impium audiāt vel sentiāt
cum ista sint insensibilia. ꝫ quia eis⁹
volūtati subiecta sūt ac si ea sentirēt
Dicit eaā euāgelista impauit ne ca
su ꝫ dei impio illa sedatio facta cre
deretur/et ne demonis āminiculo ꝫ
diuine potestati et magnificentie hō
factū assribatur Psa. Omnia subie
cisti sub pedibus eius

Dominica quinta
Sermo de epla xxxiij

Induite vos sicut electi dei cē
ad col. iij. Hodie qd dic⁹ phs i
ethicis vtus habentem perficit q op⁹
eius bonū reddit. et aug⁹ dicit qz vir
tus ē intelligibile pulchritudo. Ex q̄
bus paz/qz quia est pulchritudo ē in
ornamentū anime. sed quia est spiri
tualis dei valitudo est indumentum
anime contra temptationes/sed qui
a per peccatum anima deturpata/di
uina acceptatione priuatur / et per
peccatum infirma est q debilis effec
ta q ideo impugnatione iuuatur Ide
o apostol⁹ in epla presenti hortatur
nos vt hijs vestibus spiritualibus vir
tute induamur dicens. induite cē.
Vbi occurrūt due considerationes
Prima consideratio Circa pri
mam vbi loquitur de perfectione vir
tutum ordinantiū nos ad proximū
cū dicatur. induite et cetera sunt sex
conclusiones Prima conclusio
Prima conclusio est videre quid

sit nuditas. et dicit q̄ est p̄uatio de biti tegumenti cū confusione turpitu dinis apparentis Cū igitur ꝓ̄ quod dr̄ glosa sup illud iob 2. Nudꝰ egressus sū ꝛc alia sit nuditas corpalis q̄ p̄uamur bonis nature. et alia sit nuditas mentis qua p̄uamur bonis g̃ie. nuditas tñ spūalis erubescētiore est q̄ corpalis. un cuiꝰ figurā p̄mi parentes cū essent nudati veste innocētie tūc p̄mo erubescebant/et p̄us nō. licet essent nudi corpaliter. iō hec vestis innocētie sūmoope est custodiē da. qz carens illa in iudicio nudꝰ oībus apparebit Vñ siꝯ homo se videns corpaliter nudū confunditur. ita et spūalis homo se videns gratia nudatum/pcō deformatū/pulchritudine anime spoliatū/maxime cōfundi debet ꝛ.ª.q.° Decima q̄stio° est q̄ vestis est coperimentū nuditatꝭ occultans turpitudinem/ut honestꝰ appareat intuenti. sed qz alia est vestis q̄ corpꝰ induitur. et alia ē vestis spūalis/scz gra et vtutes q̄ aīa pficit et adornatur. honestꝰ tñ vestitur quis veste spūali q̄ corpali. qz sicꝯ essꝫ vereūdū videre nobilē puellam nudā in medio virorꝫ solempū. sic est videre aiam carentē diuina gratia in medio angelorꝫ nos custodientiū qui in mittue ipām eternūt. de qua ezeᵏ. 16. Transiui p̄ te et vidi te et eras nuda et cōfusione plena. ꝫ q̄ habet gratiā scz vtutes in anima causantē. tūc ē ad instar vginis candidis vestimē tis vestita in vtutibꝰ suis. iō dicitur apoc. 19. q̄ sponse scz anime/exñti i gratia. dtū ē ut coopiat se bisso splē

ēnti Et seq̄tur Iste bissus ē sanctoꝝ iustitia/et gratia/et virtutes/que sūt sibi in ornamentū Nam sicut aliqua analla dicit tota deformis corpe si liqua additōe sibi decenti. ita q̄ anima caret gratia ē tota deformis Vñ iheroꝰ Omēs vtutes que sunt in a nima sine gratia sūt informes/et cum actꝰ. et ideo anime sponse sic anti se grā dicit. ps. 44. decora pitudinem tuā. q̄ autem hꝫ gratiam tūc est pulcherrima creatura Tota pulchra es. qz scz macula cati mortalis cū gratia diuina stare nō possunt ꝛ.ª.q.° Tertia conclu sio est q̄ licet vtus mortalis dimittat vestis spūalis. et hꝫ iheroꝰ vestis nuptialis p̄cepta dñi dicentis. ꝛ. opa que cplētur ex lege et cā. ꝛ. ui hominis efficiunt vestimentum tamen miseriordia cum sit virtus quam animus super calamitate alterius flictorum mouet est maxime vestis ordinans nos ad proximū. et ipsa impensa proximo meretur vitā nam reconciliationem Vnde gregoꝰ Ire dei resistitur. quando ipsemet qui irascitur misericordia compellit ad serendi. Vnde apostolus ad hanc hortatur d. Induite vos ꝛc id est vestite spirituali. viscera misericordie. affectum pietatis erga omnes. Et nota q̄ ista vestis sciliet que debet habet conditiones proprie. Primo quia vestis pro tegens. et ideo indutus hac veste timebit iacula dyaboli. Ad eph. 6. Induite vos armaturā dei vt possitis

stare aduersus insidias dyaboli Hec
cundo quia calefaciens/ ideo ea indu
tus non timebit frigus inferni Pro
uerbo timo Non timebit domui sue
a frigoribus niuis/ omnes domesti
ci eius vestiti sunt duplicibus. Ter
cio quia operiens. ideo indutus ea
non timebit confusionem in die iudi
cij. apoc. 6. Beatus qui custodit ves
timenta ne nudus ambulet et vide
ant turpitudinem eius Quarto qui
a cenans. ideo indutus ea non time
bit exclusionem a nupcijs paradisi/
siat ille Math. 22. Amice quomo
do huc intrasti? Quarta conclu
sio Quarta conclusio ē q hec ves
tis misericordie. confert nobis tria
priuilegia. Primū est quia diuina
ordinatione predestinat nos in nos
tram beatitudinem Vnde dicitur ha
bete promissionem vite que nunc est
et future. pme thi. 4. Vnde dicitur.
Induite vos siat electi dei. quam sci
liet electionem habetis per eternā
predestinationem. Secundū est nos
tra sanctificatio. quia nos a peccatis
presentat eis resistendo Ecti. 9. Ele
mosina resistit peccatis. In multa e
nim peccata caderet peccator a qui
bus elemosine cum presentant Un
de dicit Induite vos sancti dei/ scilicz
propter mundificationem a peccatis
Tercium est quia nos diuino bene
placito reddit acceptos In cuius sig
num morientem non relinquit Am
bro. Non sunt bona hominis que se
cum ferre non possunt. sola misericor
dia comes est peccatorum defuncto
rum/ eos liberans in medio vbi spe

caliter vigeret disceptatio de operib9
misericordie Math. 25. venite bene
dicti z̄c Et nota q duplex sit misei
cordia. vna est z̄mendabilis que est
respectu persone. et alia est detestabi
lis que est respū culpe Unde greg9
Ad culpā quiz nō debz habere cōpas
sionē z zelū. cōpassio quidy hoi z vi
cijs rectitudo debet. ut i vno hoie di
ligam9 bonū qd factū est. z p̄sequa
mur mala q̄ fecit Ite greg9 Dūt ple
riq; qui cōpassionē p̄mo nō spūali
ter z carnaliter ipendūt. ut ei nō ad
vtilitatem z quasi in miserendo ad cul
pam mulceant. Qui carnaliter hoi
nibus miserentur potius sunt crude
les q̄ misericordes Unde dicit Indu
imini vos electi z̄pter presentem iustifi
cationem p ipsam obtentā z eternā
retributionem Ma. 2°. Quinta 2°
ē q hāc miam ope iplēt q̄tuor vtu
tes Prima ē benignitas/ id ē dulcedo
animi ad benefaciendū pati. Nā sic
benignitas dei ondit maxie i eo q
tū benigne recipit et vocat p̄cesse.
sic eāā in nobis benignitatē ostēdit
dulcedo animi et pmptū ad benefa
primo indigēti. qz hz affectū bonū
ut delectet bene agere maxie egenis
large subueniēdo de facultatib9 suis
scdm glosā sup illud eph. 5. Estote
inuicē benigni Secūdū ē humilitas/
hec aūt p̄seruat ne p superbiā tollat
meritū actionis Unde aug9 Nisi hu
militas oia queāq; facām9 z̄c Unde
dicit. humilitatem scz cordis z opis
ad obediendū Tercium est modestia
ut in omnib9 modum seruetis. nam
ipsa cauet indecentiam in verbo/ in

risu/in motu corporis/et in actu. Vñ tullius. Modestia ē p quā pudor honestatis stabilem optinet auctoritatem. Quartū est pacientia in adūsis tolerandis quia ipsa ē custos et radix oīm virtutū scōm glosam sup illud. In pacientia vestra cē. quia sicut radix portat plantā cum ramis et fructu. ita pacētia portat oīa onera q̄ sibi ipponūtur. Et ideo dic̄ ḡg. q̄ pacētia est aliena mala ppeti. et contra eum qui irrogat mala nullo animo odioē moueri. Sexta ꝓclusio. Sexta ꝓclusio ē q̄ benivolētia ad primū maxime in ḡ̄ nutrit. Primū est onerū mutua suppetatio scōm apostolicā iussionē. Alter alterius onera portate. hec ei subleuat onera/ depellit nocua/ et p fert adiutoria prompta. Vnde eccl̄e dicit. Melius est esse duos simul q̄ vnū. habent enī emolumentū sue societatis. si vn̄ ceciderit ab alio fulcietur. Vū amb̄. Hec ara ē societas iuuenum et senum. nam illi sunt solatio/isti testimonio. illi obsequio/isti magisterio. Vnde suppetātes inuicē onera scilicet proximorum scilicet in firmorū ītō. et debem̄ autē et nos firmiores/ imbecillitatē infirmorum sustinere. Secundum est iniuriarum remissio. nam inuidia subiit nos dyabolice seruituti. quia opponit se diuine clementie q̄d patet p augustidicens. Tam bonus est deus q̄ ea am de malis bonū eliciat. Sed ecclē so inuidia de bonis malum. quia bonum genere nature et fortune puerit/ et ideo offēsa ato ē remittenda ꝓpter vindictā dei q̄ nō remittit homini pec cata sua q̄ diu tenz odium ōtra ꝓximū. Item debet cogitare q̄ oportz eū quando q̄ proximo succūbere si vult saluari. Vnde melius est hoc ato fieri ne sit in periculo dāpnationis in bonum peccat. Vnde qui seipsum vincit supat omnes. Vnde dicit/ donātes inuicē remittētes peccata et iniurias. sicut et bīs metipīs/ vnus scilicz alteri. sicut et christus. 28. Relinque proximo nocenti tibi. et tunc deprecanti tibi peccata tua soluētur. donantes iniurias si quis adversus aliquē habz querelam. id est querele materiam. sicut id ē ita integra et pure. xpristus donauit vobis/ gratis scilicet peccata ḡmissa/ inuicē scilicet nō solū ḡdonantes sed et deprecantes pro delictis. Terciū est mutua dilectio. quia ipsa est prior in precepto/ maior in virtutibus/ et efficacior in meritis. quia hec sola in corde radicata cessante lingua et manu confert vitā eternam. Vñ augustin̄. in libro de vera virginitate capitulo. xl. dicit/ q̄ omnia bona sine caritate non p̄dunt ad deum. et caritas si esset sine alijs bonis perducet ad deum. ymmo est omnia alia p̄ficiēs. q̄ sine caritate nulla sūt esse ꝑ nō p̄desse. Vñ dicit supra. Omnia h̄ caritatē habētes. i. p. q. Omnia mutuā in vobismetipīs caritatē ḡtinuā h̄ntes. i. studiosiꝰ oīa alia petite caritatē. Vñ p. augꝰ. h̄ē de doctrina ī ꝓsulib̄ desuper ꝓpter ne aliquādo dissuadē q̄ ad vnū aliquid ueīt. q̄ caritas i vnū q̄d colligit ne viaculū p̄fectionis q̄ omnia q̄ ad p̄fectionē ptinent omnia simul ligat. Amorē sue diuinū sue humanū sue

angeliã/siue animalem/siue natura lem· vnitiuã quãdã intelligim9 vir tutem Quartũ est pacis ꝙfœderatio Nam pax est cõcordãtiũ in bono mẽ tiũ ordinata trãquillitas· Vñ aug9 dicit Oꝫ pax corporꝭ est ordinata tẽ perantia ptium· pax animæ/ordinã cognitionis actionisq; cõsensio· pax corpis et animæ est/ordinata vita lis et sci ẽ/ordinã in fide sub eterna lege obediẽtia· pax hominũ ẽ/ordi nata concordia cohabitantiũ· pax ciui tatis ẽ/ordinã imperandi atq; obediẽ di cõcordia ciuiũ· pax celestis ciuita tis ẽ/ordinatissima et concordissima so cietas fruendi deo et inuicem in deo· pax omniũ rerum ẽ/trãquillitas ordi nis Ordo ingt ẽ parium dispariũq; suã cuiq; loca tribuẽs dispositio Vñ dicit· pax xpisti id est pax quã xpistus inter deũ et hominẽ fecit ef fectiue· exultẽ/id ẽ sit cã exultatiõis in cordibus vestris/ non tantum ore Et nota ꝙ triplex pax ẽ mala/ scilꝫ ordinata/simulata/et ingnata Inor dinata ãi superiori obedit inferiori· ratio sensualitati· et prelatꝰ subdi tꝰ· pũr 19· Nõ decet seruũ dominari pnapib9· Pax simulã fuit pax iude iude· 22°· Iuda osculo filiũ hois tra dis Pẽ loquũtur pacẽ cũ proximo suo/mala aũt in cordibus eorũ Pax ingnata est eoꝝ qui sũt in malo ꝙꝝ Vñ ꝙ dicit eẽ noxiũ solet si bonis deesse bonis· ita pniciosũ ẽ si quis malis Ite ꝙ dicit Perũsos ꝙ ppe magis vnanimes sunt tanto magꝭ

inconcussibiles Vnde dicit· in qua vocati estis scilicet in qua pace seruãda et habenda vocati estis 1ª· cor· 7°· In pace vocauit nos deꝰ· in vno corpe scilicꝫ ecclesie Pax ei ẽ necessaria ad vnitatẽ corpis Omnes enim vnum corpus sumus in xpisto 1ª· cor· x°· et ideo pacem habere debemꝰ sicut mẽbra vnius corpis Hecãdũ pncipale Circa 2ᵐ vbi loquitur de perfecti one virtutũ ordinantiũ nos in deũ ũi dicitur· et grati estote· sũt sex requi sita ad ipsam Primũ est beneficiorũ gratitudo Ipa enim meretur donorum ptinuatioẽ· vñ b· Ad loca vñ exeũt flumina gradiũr reuniẽ/ vt iterꝫ fluant· et iõ ꝓmꝰ eũdẽ discere in referẽdo gr̃ias nõ esse tardꝰ de singulis donis· diligẽẽ ꝙsideꝛa q̃ tibi apponũt/vt nulla dei dona debita actione frustrẽtur Vñ dicit· grati estote Nota· Hec õnia bona habete in vobis· et de hijs omnibꝰ grati estote deo dicendo 2ᵐ est cognitio siue meditatio scripturarum· quia aufert desperationem et confert spem humane salutis Unde ysidꝰ· de summo bono dicit Ob hanc vtilitatem/scribuntur sanctorum tui ne et repationes· vt sint causa salutis humane/ne quisq; post lapsum peni tendo desperet veniam· dum conspicit sanctorum repationem fuisse eãdem post ruinam· Unde dicit· verbum xpisti habitꝫ in vobis habũdanter/ id est scientia euangelica que specialiter verbum xpisti est· quia de eius ore processit· habitet in vobis/ scilicet per iugem meditationem eius· et hoc habũdanter/id ẽ nõ solum

ad vīam salutē ꝫ eāā ad aliarū edi
ficationē-i oī scpiē[a]/ id ē oim scrip
turarū intelligētia-vt intellectū oim
scripturarū habeatis/ q̄ est alior ē
dificatio. Nam inter oīa alia que ꝓt
exercere vir ꝓfectus in hac vita max
ime mentiriū est alios docere. Vnde
ꝯgḡ-sup eze-Viri ꝓfecti bona eccle
tia q̄ cōtēplari potuerūt/ fratrib9 enū
ciant-eorūq̄ actiones in amore et ti
more caritatis accendūt-hijs vēo p
mercede laboris ꝓmittit vita eterna
Vñ dicit-Docentes vosmetipsos/ v
nus scilz alterū de ignorāt̄-ut scīēs
doceat ignorātē-q̄ ꝑmone[s] de hijs
que sūt mox/ et hoc i psalmis q̄ ꝓti
nent et mouēt ad bonā oīationem/
et ymnis/ ad dei laudē ꝓtinentib9-
et cātic̄ spūalib9/ id ē de eternis bo
nis agentib9 que ostēdūt celest ēo
ā̄ditatem q̄ est interna devotio-
scilz ut aīa devota ab omnib9 delecta
tionib9 abstracta sprēt̄ omnib9 tpa
libus et caducis oī conamīe ex tota
aīa q̄ mente et oīb9 vīrb9 sibi vniri
queat-Vñ dicit/iugiter scilz in ꝑside
ratione dei erga nos/ cantantes i cor
dibus vestris non tantū in labijs si
cut illi de quib9 ꝑ-29-Popul9 hic
labijs me honorat et hoc dño/id est
ad honorē dñi-vel dño/id est recta i
tentione q̄ est dei glorificatio-nā
in omni opere bono non debem9 no
bis gloriā querere sed soli deo. Nam
qui gloriatur in aliquo qđ non a se
ipso habet sed aliūde est/non gloriſi
cat deum-quia quicqđ est i creatura
ab alio ē-1-cor-9-Quid habes qđ
nō accepisti? Vnde talis qui sic a se
ipso estimat bonū habere qđ habet/ i
uriaī deo-quia ponit se totam tam
sam sui boni-et spoliat deum honore
suo/id ē vniūsali dominio suo/ qua
tum est in se-et ingratus est ei de be
neficijs que accepit/de quib9 appetit
gloriam querit non dei a quo habe
tur omne bonū/ et tale viaum imper
dit ne maiora bona accipiat-qua ꝑ
maiora acciperet aut exaltentia ing
tius efficeretur aut non digne in gra
ria operaretur Vñ dicit-sed omne qđ
cūq̄ facitis in verbo q̄ opere/omnes c
iam cogitationes/i nomine domini
iheſu xp̄isti/id est ad gloriam xp̄i-et
ti non vestram scilz facite q̄ et ꝑti
gratiarum actio Vñ grḡ-Digna
semper gratias agere-quia deus na
ꝝ cessat benefacere-Vnde dicit-gra
rias agentes deo q̄ patri/id est illi q̄
est deus per essentiam et pater ꝑ
propietatem/a quo scilicet omne
bona-et hoc per ipsum/scilicet xp̄m
tum per quem patet aditus ad
vere agimus per xp̄istum si eius p
cepta custodimus

Dñica 1ª Sermo de eua xp̄i

Simile ē regnū celorū homi
qui seminauit bonū semē in a
gro suo Mt 13-Quia de ratione bo
tatis est q̄ sit suiipsius diffusiuū ꝑ
illud dyonisij-omne bonū est sui
sius diffusiuū Cum igitur saluator
sit sūmū q̄ infinitū bonū ꝓpter
rōnē oīs boni-ió maxie debuit ei ꝓpi
tiuū-ꝫ qz i se ꝓtinet ēplexa bo
ture grē et glē vñ nāturū ē q̄ ꝑti
otioēz boni nē debeat nob ꝓfare
nū grē ꝑ moraleꝫ virtutū iformatiōz

qua meꝛẽdo adipiſcem⁹ bonũ gloꝛie
ũ ſit p̃emiũ virtutũ Vñ in euã ge⁹
ãtuoꝛ nobis ꝓponũt notãda Pmũ
pn⁹e Circa p̃mũ vbi ꝓponit nob
diuine liberalitatẽ affluẽtia in dono
ũ ſuoꝛũ cõmunicatiõe. vbi ſũt ãtuoꝛ
cõcluſiões Pma cõclu⁹ Pma q⁹
eſt q ad q̃ſequẽdũ bũtudiẽ q intelli
gitur per regnũ celoꝛũ. non ſufficiũt
pura naturalia. ſed oꝛtet hominẽ
donis ſupnaturalibꝫ ꝛplen Ratio ẽ
quia illud nõ potẽſt q̃ſequi puris na
turalibus ad qđ q̃artũt multe cauſe
ſupnaturales. ſed ad q̃ſequendã bea
titudinẽ cõarunt multe cauſe ſupna
turales vtpote voluntas diuina que
p̃mo mouet ad actũ beatificũ. lumẽ
gl̃orie ex parte intellectus/et caritas
ex parte affect⁹. igitur non ſufficiũt
pura naturalia Secunda conclusio
ũ penſatẽ ex parte cõferentis dei. qui
intelligitẽ per hoiẽm ſeminãtem/nõ
ex parte ſuſcipientis ſcđm maioꝛa na
turalia que intelligunt per agrum.
Ratio eſt. quia diſtributio donoꝛ dei
pꝛocedit ex viſceribꝫ pietatis et miſe
ricoꝛdie. ſed mĩe eſt magis q̃pati ei q̃
magis miſer eſt ceteris paribꝫ q qui
ma⁹ indigẽ Hi ergo ille qui habz
minoꝛa naturalia magis indiget ſup
tentari a gratia q̃ qui habet maioꝛa.
igitur vbi nulla merita vel demerita
p̃cedunt deus ei qui habet minoꝛa
naturalia debz dare maioꝛa dona Vn
de glosa ſuper illud iaĉ 1° Omne da
tum et diat. Omne bonum ẽ a deo
et nõ meritis noſtris. ſ. ſola gratie diui
ne voluntatis Terꝛa q⁹ Terꝛa

cõcluſio ẽ q ſemen in agro a nime ſe
minatũ ſigt michi Vtutes ꝓpter q⁹
ꝓpetates seminũ q̃uenientes P̃ma ẽ
q licet semẽ ſit modice q̃titatis in
multiplicat fructificat Hic cũ modice
ſint Vtutes in noſtra ꝛeputatiõe/affe
cũt tamen multiplicẽ fructum ſcilicz
ꝛenteſi⁹ in vitam eternã luc 8°. He
mẽ qđ cecidit in terram bonã fecit
fecit fructum ꝛentuplũ. nã pꝛo quali
bet virtute ꝛeddit fructus ꝛeteſim⁹
Secunda eſt q ſicut vnũqđq; gen⁹
ſementi ſcđm ſpem ſuam ꝓfert ſuũ
fructum. ſic eã vnãq; virtutum
habet ſibi aliquid ꝛeale coꝛreſpondẽs
in pꝛemiũ. quia caritati coꝛeſpõdet
bonum delectabile. ſpei bonũ arduũ.
fidei veꝛũ. et ſic de alijs Terꝛa eſt
q oꝛtz q p̃us moꝛiat in terra aĩ
q̃ fructificet/ſcđm illud. Niſi granũ
frumẽti cadẽs Hic oꝛtet Vtutes ali
qualiter moꝛi in coꝛdibꝫ noſtris quo
ad ꝓpriam ꝛeputatio⁹. ſcđz illud Cũ
omnia beneferitis cadẽ Quarta eſt
q ſi⁹ oꝛ i p̃m ꝛeduci de potẽ⁹ ad actũ.
ſic eã oꝛtz Vtutes ꝛeduci in actũ.
qđ fit quãdo de habitu p exercitiũ p
ꝛeditur in operatioẽz / vt caritas eſt
quãdo magna operatur. qꝛ ſcđm ḡgẽ
amoꝛ nũq̃ ẽ ociosꝫ Quarta q̃clu⁹
Sa q⁹/q has Vtutes q̃s semina⁹
i coꝛdibꝫ nr̃is aplus enumeꝛat i epla
d. Induite vos cadẽ Et ſi octo p̃⁹ẽ af
fabilis mia. ibi. viſceꝛa miẽ Za ẽ ai
dulcedo ad bñfaciẽdũ d. / benignitatẽ
Za ẽ humilitas coꝛdis q opis. ibi.
huili⁹ Sa ẽ modeſtia admodũ i oni
bꝫ operibꝫ nr̃is ſuada Ta ẽ patiẽ⁹
adusa eq̃nimitẽ tolerando Sa eſt ad

adiutoziū ꝓmo exhibendum· ibi· ſupportātes iuuē ¶ Septima ē offē ſe remiſſio ¶ Octaua eſt caritas / que ē vinculū ꝑfectionis Hec virtutes valent ad vite perfectionē qđ patet ī ſingul' ī epiſtola ſup̄ expoſitis ¶ Vz vtrum hec virtutes inſint nob̄ a natura? Dicēdū/ꝙ virtutes theologice non· ſed moꝛales partim īſūt nobis ab extriſ° ⁊ ꝓtim a natuā ꝑ'y quādā inchoationē· nam in ratione homis naturaliter inſūt quedā ſeminalia intellectualiū ⁊ vtutū et moꝛaliū· īquātum in voluntate eſt q̄dam natural' appetitus q̄ eſt rationi ꝯformis Pꝛeterea ex coꝛpoꝛis diſpoſitione aliqui ſunt diſpoſiti vel melius vel peiꝯ ad quasdā virtutes ꝓo vt ſcz quedā vires ſenſitiue actus ſūt quaꝝdā ꝓtiū coꝛpoꝛis/ ex quaꝝ diſpoſitione adiuuātur vel ipediūtur huiuſmōi vires in ſuis actibus et ꝑ conſequēs vires rationales quibus huiuſmōi vires deꝑ uūt ſenſitiue· et ſcdz hoc vnꝯ homo habet naturalē appetitū ad ſcientiā· aliꝯ ad ſoꝛtitudiēz· aliꝯ ad tpantiā· et iſto° ⁊vtutes ītellectuales et moꝛales inſūt nobis ſcdm aptitudinē et īchoationē· ſed nō īſūt a natuā ſcdm ꝯſūmationē ¶ ⁊'y ꝑn'is ¶ ⁊'yē de huāne pꝛauitatis negligē' in viciox occaſione cui dicitur Cū autem doꝛmirent homines Vbi ſunt ꝙ°z cōcluſiones ¶ Pma ꝙ° ¶ Pma ꝙ°ē ꝙ cauſa deſtructionis ⁊vtutum ut anima eſt acidia que intelligīt in hominū doꝛmitione ibi cui doꝛmirēt homines qz ſcdm ieꝝ'y Acidia eſt de virtutum laudabili exeratio/ vtriuſ ꝙ hominis languida eiectio Ipa enī ſine labore vult omnia poſſidere Huius duo ſūt nomina ſcilicz triſtitia ⁊ acedia· Dicitur autē ꝑmo triſtitia· quia in iſto vicio ē auerſio a ſpirituali bono qđ eſtimat graue ſicut eſt ieiunare ⁊c· Et dicit ecꝯ acidia· ꝙ iſto vicio eſt cōuerſio ad creaturā ſic ad ꝙetem vt eſtimet leue· patet ex hijs qz inquātū dicitur triſtitia opꝑ nit letitie ſpirituali· que eſt in exercitatione ſpirituali· ſed ꝑ put dicit acedia opponitur foꝛtitudini qua ſuſtinet in aggrediēdis arduis et ſuſtinendis aduerſis Intelligēdū tamē ꝙ aliq ſic doꝛmiunt cui iob in pulue/ quieſcendo in vebꝯ tempoꝛalibꝯ d· Ecce non in pulueꝛe doꝛmio· quidā cui ſāpſonā ī ſynu talide carnalium voluptatum quidā cum petro ī caꝛcere ſeculaꝛibꝯ curis ſe inuoluēdo· quidā cui lazaro ꝑſuetudie peccati Greg̃ Difficile ſurgit quē moles male cōſuetudis premit· et ideo virtutes ſuperemunt ⁊c ¶ Secunda concluſio Dicit ⁊c· cluſio eſt ꝙ dyabolus dicitur ⁊c· homo ꝓpter tria ꝓmo ꝙ homi nem mala perſuaſioē deuiat ſecundo quia do quia ꝓximas inimicatas vos ho mines exercuit ¶ Tercio quia ſub ſi militudine rationis humane ⁊c· ¶ Tercia concluſio Tercia con cluſio ē ꝙ zizania ſignat vitia ꝓpo ter quatuoꝛ rationes ¶ Pꝛima ꝙ ſicut zizania eſt herba inutilis ſic vicia ꝛc· tedduꝫ inutiles ⁊ deo ingratos ſecundo quia ſicut zizania naſcitur ꝛc· tio temꝑoꝛibus coꝛruptis· ſic

nascuntur in mente corrupta p̄ volup
tuosam affectionē. 3° siant suffocant
et ledit tritici. sic vicia virtutes extē
minant. 4°. siant zizania iuxta genꝰ
suū p̄fert fructū suū. sic quodlibet vi
cū habet suū penale correspondens.
qz siant nullū bonū manebit irremu
neratum. sic nullum malū manebit
impunitum ¶ Quarta conclusio ¶ Quarta conclusio
est q̄ iste inimicꝰ hō sup semē zizaniū semīauit semē
vicioꝝ. nā p̄mo sup miam semina
uerūā que ē periculosissima. Pmo/
quia reddit hominē oīm rerū vilissi
mū. 2° seruū tpaliū. et retrahit nos
a summo bono et nō saciat. 2° qz nos
decipit. 3° diuide mūdi mēdacēs ſt.
dium hominē esse p̄mittūt et seruū
facit. securitatē spōdet et cant timo
rē. sanitatē p̄mittūt et famē inauti
rit. delicias p̄mittūt et anxietates in
fert. 4° hominē euiscerat. qz diuiā
e acq̄rūt cū labore. possidēt cū timo
re. amittūt cū dolore. Dñ ipi laborāt
et alij i eoꝝ labores intrant/ vt mali
filij Dñi autē assimulat aranee q̄ se
euiscerat vt telam faciat ad capiēdū
muscas. et subito ipa cū tela sua vē
to capitur et totū destruitur. Exstir
patur tamen cōsideratione perplexi
tatum anxietatum et laqueorum di
uiciaꝝ. Item ex consideratione mag
nitudinis hereditatis. Item ex cōsideratione magnitudinis de deo qui nō relinquit sperantes in se. 2° sup benignitatem supsemi nantē diffidentiam de deo/timens in necessarijs deficere. et ideo non largi tur bona sua pauperibus. Tales sūt a deo maledicti et diuina protectiōe

indigni ad ephē. 4. Propterea venit ira dei in filios diffidentiae/qui scilicz diffidunt de bonis eternis. quia nō credunt deo/ et ideo non protegētur ab eo. sed confidunt in rebus caducis quod est periculosum. Gregorius. De creatore desperant. qui spem in creatura ponunt. Tertio super humilitatem seminauit superbiam. hec enim eiecit nos de regno eterno. Vñ gregorius. Quid securius celo/quid iocundius paradiso. et tamen angelꝰ de celo et homo de paradiso supbiendo ceciderunt. Sed unde nascatur supbia dicat b. De ignorātia tui venit ī te supbia tua. cū meliorem q̄ sis decepit tua cogitatio te esse mentitur/cū maiore oculis tuis sis q̄ apud deum in veritate. Si sciremus enim statū nostrum deo notum/humiliaremur ¶ Quarto super modestiam semina uit cordis instabilitatem. Nam sicut modestia declinans undecumq̄ in ī teriozibus efficit ordinationem exte riorem. sic instabilitas cordis āplec tens interiorē deordinationē/ causa est deordinatiois exteriorū. Ordina tio interior est/ cū ratio p̄est et appe titus obtēperat. Inordinatio vero in terior/cū appetitus nō subē rationi talis autē inordinatio facit cordis in stabilitatē. Verbi gratia. Cū animꝰ iratus/a metu q̄motꝰ aut nimis vo luptatem appetēs. exteriora mutat/ cor accēsū stimulis ire palpitat. cor pus tremit. lingua prepeditur. fa cies ignescit. inordinationē interius ostēdit. Unde b. Cor vanū et vagū dū suo duce arbitrio et diuino caret

cōsilio. in seipso nō potest gsistere. ꝫ omni mobili mobilio/p infinita distrahitur. z dū p diuersa requiē querit/nō inuenit. ꝫ in laboꝛe miseꝛū/ a requie vacuū manet. qm̄ veꝛū deū q̄ ei sufficeꝛe posset dimisit ¶ 5° sup patientiā seminauit ipatientiā. Nā sicut p paciētiā homo dñatur sui. sic p ipatientiā est anime pditio Nam ꝑ'bn. ꝓpter ipatientiā qui patientia carueꝛūt pieꝛūt Vide ne p ipatientiam peccas. ꝫ vniuersa p deo sustine/ qz pro te maioꝛa sustinuit ¶ 6° sup remissionē culpe sup seminauit ira. q̄ ꝑ'y aug9 est vlciscendi libido Est enī duplex ira/scilicet nature z moꝛis/p ut ergo deꝛeliat a deo hz esse moꝛaliter sic viciū est qđ nō ē peccatū pure passionis/ꝫ moꝛaliter dicit quādā actionē p quā deꝛelinat hoiem quātū ad deū z quantū ad ꝓximū Vult enī expetere p se vindictā quā nō debet nisi a deo expetere vel a iudice ꝑ deo ꝓstituto ¶ 7° sup adiutoꝛio fratꝛis sup seminauit paupm oppꝝssionez/ hoc peccatū clamauit ad dñm exo. z. Vñ clamoꝛ filioꝝ isrl venit ad me Isti sunt qui nō agnoscūt frēs suos ꝫ reputāt eos tanq̄ peꝛegꝛinos affligentes alios eoꝛ z cogentes sine intermissione sudoꝛe/ laboꝛe/lōga moꝛte moꝛi. ignoꝛātes q̄ sicut nos habemus nos ad ꝓximū/ita inueniem9 dñm nostrū ergo nos vt patet i euāgelio vbi dñs dimisit semo debitū z misertus est ei9. ꝫ ille nolēs misereri ꝓserui sui dñs ꝛepetiuit ab eo oīe debitū Esto ergo miseꝛicoꝛs ergo pximū tuū nō eū oppꝛimēdo ꝫ exhibē do ei adiutoꝛiū. qz qualē te inuenerit dñs ergo in fꝛicoꝛē/talē tu inuenies supernoꝛē ¶ 8° sup caritate seminauit odium Nā sicut caritas causat vitā ꝑfectā/sic odiū moꝛtem ꝑfectam i. ioh. 3. Qui odit fratꝛē suū homicida est/qđ fit tripliciter/ oꝛde/oꝛe/ope Oꝛde inuidendo/oꝛe maledicendo/ope occidendo Vñ dicit Cū audieꝛit hoies/id est aū homo gligentiā non est punitū. ꝫ tpido acidiosus z ꝝ iminētia plaga inuadit eum. venit iimic9 homo. iimic9 est hoīs est dyabol9 Hz attēde cū audieꝛit aam. qđ sciz qñ et vbi seiet Quia Certe zizaniā. qđ dñs exponēs ait zizania sūt hij filij nequā. ꝑ. i. Pessimi gēti peccatrici. ꝑ plō grauiter nequā Hz qñ Cū dormieꝛēt hoies/ id ē pzelati vl eaā ipsa rō in aīa ꝑ dens Et vbi In medio tritici Semper enī querit mala intermiscere bonis ut tritlaum suffoceꝛet et boni malos exemplo ad similia trahāt. mirū me enī difficultatis est inter malos bene viuere Vñ bn. Bonū esse inter malos tante est virtutis quāte difficultatis Quale nēpe est illud/pcm̄ nō gere z nō inquinari Et nos ecce n q̄ inimicus quantūcūq̄ callidus non ꝓtest sup seminare zizania nisi hoies inueniat dormiente incauti sz et bona opa oꝛpente Et huiꝰ ratio ꝓ ꝛōm bonauēturā. qz demon nō ꝑt aliquid efficeꝛe/quo facto/nesciam cogitem9 malū qđ mins est q̄ vellē z facē/nisi in actu/sz aī cogitē aīa nō ē tam vtilia occupā. aī ei cogitā et ē oāosa/tūc ꝑt ei opa9 ymaginī

tuc̄ et vanā offerre. et ideo volenti
malos cogitatiōes euadere magna
solicitudine cauendū est/ ne ꝙtingat
aliquando animū a bonis et vtilib9
huiusmodi. qd tamen difficile ē/ nisi ei
qui solitus est in bonis animā exer
cere/ imo tali delectabili9 ē in bonis
et mundis versari/ q̄ virꝙ carnalib9
in cogitationib9 turpib9 et fedis oc
cupari. Item nota sedz rich. q̄ q̄uis
demones nō possint affectiones ma
las appetitui volūtario ipmere/ nec
ipm mediate vel imediate necessitare
ad malam affectionē. quando q̄ ta
men exāno mediāte ymaginatione
vel aliqua corpali imutatiōe i appe
titu sensitiuo aliquā imoderatā passio
nem faciūt/ quo facto volūtas homi
nis pnia est ad malā affectoēz. Im
moderata enī passio in appetitu sēsi
tiuo quādoq̄ ita obnubilat hominis
intellectū/ vt sibi aliud videat agēdū
vel fugiendū/ q̄ dū erat ex passioēz
Vnde phs. 7°. ethi. talem ꝙpat coz
menti et vir oleto. Cū autē intellec
tus dictat aliqd qd est malū diligen
dum. volūtas ceteris paribus pzoni
de est ad diligendū id q̄uis ꝙtrariū
alias fugere possit/ nec ad illud inclinet. si
cut ꝓtingat q̄ p imoderātiā passio
nis i appetitu sēsitiuo nō ita obnubila
tur intellect9 vt dictet illd qd ē malū
diligendū/ et hoc ꝓpter colligantiā
naturalē volūtatis huāne ad appetitū
sēsitiuū/ volūtas est pnior ad mouē
se imoderate ꝓpter p̄dictā passi
onē. Teraū pna. Circa teraū
pncipale vbi agit de cēna bonitatis
ꝑfectōis in malozꝝ supportatioē cū

d'. Sui ād dicendū. q. eq̄ simile dicendū
Ibi st q̄tuoꝫ ꝙclusiones. Pma ꝙ°
Pma ꝙ°. ē q̄ dyabol9 nō ē directe
cā peccati. qz ꝓpium pn'm actus pāi
ē volūtas. quia sm aug9 ōne pec
catū ē voluntarū/ Dñ nichil directe
potest esse causa pāi. nisi qd potest
mouere volūtatē ad agendū. Quod
ē ād volūtas dupliciter. Uno° ab obiec
to sicut appetibile mouz appetitū. Alio
mō ab eo qd intrinsec9 mouet ad
volendū/ hꝰ aūt est volūtas/ q̄ sola di
recte est causa peccati. Sed q̄ sit cau
sa peccati indirecta. Pzo hꝰ nota q̄ ex
parte obi volūtas mouet. ꝙpliciter. Uno
mō ab obiecto imediate vt abs exci
tat desiderū ad ꝙmedendū. Alio° ille
q̄ offert tale obiectū. Tercio° q̄ ꝓpria
dz obiectū ꝓpositū habere rōnē boni
Primo° res sensibiles mouēt indirec
te ad peccādū. Secūdo° homo p oc
casioēz offerēs allectm̄ creatuē. 3°.
dyabol9 hꝰ indirecte/ bonitas causat di
recte Dñ aug9. Nulla a. re fit mēs
humana ꝓua libidis nisi ꝓpa voluntā
te. 2ª ꝙ°. Ca. ꝙ°. ē q̄ deꝰ est cā pec
cati pmissiue. Permittit enī ꝓpter tria
Po° ꝓpter miseicordia q̄ respicit superbiā
Nā si superbia nō essz/ miseicordia dei
nō apparet. 2° ꝓpter iusticiaz dei q̄ respi
cit meritū q demeritū. si nō essz demeritū
iusticia nō essz. nob nota. 3° ꝓpter pba
tionē vt mala peioza excludanē. Dñ
aug9. peraculosissimū ē nulla tēptatioē
pulsari. inde ei pueniūt multa mala
scz elatio cordis/ cuagra° mētis et cor
dis/ iactū spes sui ipi9/ iō passio tēp
tatoꝝ/ ꝙtēpt9 fratū/ ignorātia agen
doꝝ qz ysa. 28. Nola vera° dabit iter.

p i

Vñ sap̄. ⁊. In pauc⁹ vexati ⁊c ℣ ⁊ª q°. ¶ 1ª q°. ē q⁹ in causa dāpnatois nō ē p̄apitāē agēdū/ ꝑ cā discretiōe oia sūt discutiēda Vnde b. Vbi vehemēs emulatio ē. discretio ē necessāria. nā zel⁹ min⁹ efficax ⁊ vtilis abs q⁹ sciētia iueniē/ et ideo p̄ncipaliter dicit. Vñ dicat. ne forte colligēs zizania ⁊c Deq̄. sinite vtraq⁹ crescē Vbi dat locū penitētie ⁊ monet ne a to āputem⁹ fratrē. qz fieri p̄t q⁹ ho die mal⁹ eras bon⁹ erit Vñ dicit /ne forte colligentes zizania eradicetis pariter ⁊ tritica. Vnde gen. 18. Absit a te vt hāc rē facias vt occidas iustū cū impio ¶ Nō h⁹ phibet eradicatiō festinā/dāpnosa/suspicaosa festinā/qz p̄ ues debz exigi sicut pat filiū indisciplinatū. p°. adhibet minas. 2°. virgas. deinde grauiora flagella. ⁊ si sic non exigit/hereditate p̄uat Dāpnosa. vt cū multitudo sit in ca vel p̄ncepsi nisi fuerit iuria ꝛc dūdas in detrimētū ecclie Suspicaosa. s. qñ dubiū ē de alicui⁹ malicia/dāpnād⁹ nō ē ꝑ differē d⁹/q⁹ q⁹ q⁹ tumax iueniē. et tūc nō ꝓpt̄ suspitionē ꝑ ꝓpt̄ causā manifestā p̄bit Vñ dixit Finite vtraq⁹ crescere vsq⁹ ad messē. qz sicut segetē mature tūc colligūt/sic ꝙta cā manifesta/tollūt mali de medio ¶ 2ª q° ¶ 2ª ē q⁹ dñs p̄mittit malos viuē ꝓpt̄ 2os p°. vt ip̄i cōuertāt/ nō ei vult dñs mortē p̄cor⁹ ⁊c. 3°. vt iusti p̄ eos exercēāt. 3°. vt ostēdat diuina potētia. qz si hō esset sibi derelict⁹ statī deficeret. nisi manu oipotēs diuine fulciret. 4°. ad ostēdēdū suā clemētiā qui facit oriri solē suū sup bonos ⁊ malos ℣ 3ª p̄ncipale ¶ Circa q°. vbi agit de exitu ma seueritatis sētētia in eozū finali punitione cū dicit / colligite p° zizania Vbi st duo ꝛoaumēta ℣ p°. ꝛoaumētū ¶ p°. ꝛoaumētū ē q⁹ ibi fiet distributio p°. exigētiā vniuscuiusq⁹ Vñ dicitur. colligite ⁊c Crisost⁹ Vt timeant boni quasi simul debeat colli cū zizanijs frumentū. Ostēditur hic angelicum officiū in tribꝰ. i. colligendo. in alligando. in congregando. Colliguntur enī pueri si per separationem a bonis Alliganter p̄ cōitatem in penis. Congregantur vero boni per vnionem in gaudijs. Q⁹ letāter messē totā congregabit. quia tam gaudenter vnum granum/ videlicet animā colligere legunt. et alligate/vt scilicz nō possint euadere non solū de merito culpe sed nec de eternitate pene. in fasciculos Stola non in vno fascē. p°. modo eruntur peruersitatis sue vnusquisq⁹ pugnat Vnde gregorius Sicut in domo patris mansiones multe sūt p°. ditate virtutis. sic tamen in domo iehenne ignibus subiacet diuersitas criminis Sequitur. tritica cum Vbi describitur p̄mium electorum qđ ex trib⁹ ꝛescit/ scilicz ex p̄cia auiuslibet felicitate/ qđ notat tritico/ ⁊ ex oī bto⁹ soaetate qđ notat i congregādo. et ex loci amenitate qđ notat horreo. Et nō q⁹ tritici⁹ ⁊c. ꝑ. put ē i agro sic seminat ipsectos in via qui p̄cepta custodiūt faciētes fructū trigesimum sez cū fide trinit⁹ ꝛec p̄cepta seruando vel ctm̄ sexagesi⁹ sup qđ

mūc/vel fructū ēntēsimū scīz ad laū
tem et glām dei oīa pfiāēdo 1° p
ut est in area sic ꝑt viros ꝓfectos qui
dei sectant ꝙsilia Area enī religiōez
significat Tritiū enī in area purga
tur soliz a tribꝫl-a paleis/ab anstē ⁊ a
mixtione pulueris Hic multi sunt
religiosi qui malā habent cū seculari
bus spaetatē/ et hoc est tritiū cū pa
leis-quapropter sunt purgandi vt
triticū in area Item sunt alij q̄ habēt
nimiā moz leuitatē- et hoc ē triticū
cū anstis que leues sunt et arīdē
Ite sunt alij qui habent nimiā terre
noz cupiditatē/ et hoc est triticū esse
cū puluere-et ideo purgandi sunt
bas eos dyabolꝫ tribzabit et agita
bit de cupiditate in cupiditatē-Luc-
22-Ecce sathan expetiuit vos cr̄e
tem terāo put est in hareo-⁊ sic sig
nat sanctos in gloria-vbi sunt simꝫ
iuncti a ventꝰ tēptationū semoti ⁊
securi/et de nullo iā purgandi-quia
noc vltra nō erit-ezē-39-Vadet qz
ego dñs deus coz eo qꝫ congregauerī
eos ad terram suā et non abscōdam
vltra faciē meā ab eis Tꝫ uaumentū est qꝫ quilibz sēm
dium sapientis añ iudiū debet fa
cere iusticiā-culpā delendo ꝑ peniten
tiam ago/non uꝰ ad finē vite pcrastī
nando Sed pchdoloz pauci sunt qui
mūc pniam agāt hic in terra-ꝙ plu
res sunt in ytalia-Quā pniam a gr̄e
nobis concedat iheſus Amen

Sermo de epistola xxxv-

Scitis qꝫ hij qui in stadio cur
runt-1-coz-9-ꝫ qđ dicit bn-

Oāū fastidium generat-exercitiū de
sideriū-tolle oāū exercitatē in aliq°
et statim senties sola te appetere que
famē tollant Dñ subito ꝓcedēti de
oāo ad laborē/graue ēr nitur omne
qđ inapitur/ꝙ postqꝫ ab hijs dissue
ere ad illa pauliſp assolescere cpit/
vsus tollit difficultatē/inuenitqꝫ fa
cile qđ impossibile añ putauit Sed
qua sēm ꝓsidꝫ tantū in hac vita ē
liatū opari bonū /post hāc vitā non
iā opatio exspectatur ꝙ retribuo me
ritoz̄ū Hec vita impijs lōga et gra
ta-ī oculis aūt iustoz amara et bre
uis/iō aplūs volens nos ꝙtinue me
ritoz̄ijs actionibꝫ exercēri bene hor
tatur nos-Primo ad boni operis ex
ercitationē Secūdo subiungit moti
uā rōnem/sic currite Terāo declarat
hoc ꝑ antecessoz exēplificatiōez-ibi-
nolo ei vos ignorare frēs Pmꝰ pnt
Circa primū sunt ąnqꝫ ꝙclusiōes
Pa ꝙ° Prima ꝙ° ē doctrina bū b-
d-Valde cauēdū ē iꝰ qđ multi stulti
facūt q̄ quāto diuꝫ viuūt tāto ma
iozē sibi spē viuendi nutriūt/⁊ timo
rem festinātis moztis abiacētes/a ꝓ
posito scē vite deficiūt/ ideo ē qꝫ quā
to diuꝫ vixit aliqs/tāto brꝫi vic
turꝫ ē/⁊ tāto altꝫ retributiōez totiꝫ vi
te sue ceptur ꝫ ē Pi[c]igit videas ꝑ sin
gulos dies in p̄teritū ī opiniōe tua
vitā tuā crescē/ita certus esto spaciū
bñ vi[t]de crescē/esto ita qꝫ sollicitꝫ vt
spaciū vite qđ tibi restat qz nescis qꝫ
brēue sit/sic exp̄ctas/vt de die in die
sēm mētē ꝓpo[n]as ad melioza extēdas/
q̄tinꝫ si q̄d te ḡuat bñ viuere quāto
magꝫ laborē tuū oz ad finē festinare/

et ce ad requiē et coronā appropinq̄
re. Et iō dr/nescit q̄ gra ē vtilitas bñ
viuē. i. i virtutib9 pficē/i q̄ ñ vni ꝑ
oīb9 promissa ē palma q̄ in stadio aut
cūit. 1ª 2º 3ª 2º ē q̄ p aursū aut
rētiū i stadio intelligi9 spūalē mo
tū q̄ fit i vtuali actiōe Item9 nāq̄
i aursu materiali/q̄ ē termi9 a q̄ cce
dit. z termi9 medius p quē iēdit.
et termi9 ad quē i quo quescit. Hic
cāā debet ēe i aursu spūali. s. termi9
a quo/quē debem9 deserē q̄ ē pmo
termi9 ad quē ē gloria/ i q̄ appetit9
debet quiescē. ꝑ termi9 medi9 ē sta
tus grē/ p quē debem9 increscere ñ
spūaliter debem9 aurrere nō imitādo
pntes p pcī infectionē. ꝑ vtuali opa
tiōe merēdo vitā eternā 1ª 2º
3ª ē q̄ p stadiū intelligit tēp9 grē/
in quo solū meritorie opat. nā post
hanc vitā nichil restat nisi retributio
cuilibet scdm suā exigēcām debitura.
nā sicut stadiū est quodda spacū sta
tutū pro brauio ad aurrendū. i cui9
principio aursores cōstituūt et i fine
brauiū ponit quo veloci9 aurrēs p cē
teris remunerat. sic hoc tēpus grē
a deo ē statutū vt quilibet positus i
principio sue discretionis aurrere de
bet virtuosa exercitatione/vt sic i ta
li aursu p seuerās brauio eterne bea
titudinis remuneretur 2ª cōclusio
2ª 2º est q̄ tria genera hominū
ab inicio fuerūt in mundo scilicet pa
gani/ iudei/ et xpistiani Pagani
sunt qui nec nouū nec vetus testa
mentum recipiunt/sed scdm cōcupis
cencias in qua nati sunt ambulant.
Iudei sūt qui legem mosayca3 ad

litteram seruāt se circūcidēdo/ et alia
legalia faciēdo. Xpistiani sūt qui a
uāgeliū ore xpi platū a sanctis apō/ se
baptisando et alia ecclesiastica sacra
mēta recipiēt suscipiēdo Gētes dicū
pagani eo q̄ ita manēt sicut geniti
sūt id ē i paganismo pcī originalis nō
ab ipa origine extrahit epi. z. Ga.
mus nāq̄ filij ire id est debitores pe
ne eterne Dz deus vt recolit nobis ho
die mater ecca hij ōnes festū mis
rabilē ascensū/ pmo vt veri9 dicā ipsius
ascū. i pmo gente creatūt a digni
te angelorū ad cōditionē humanā
a paradiso voluptatis i exiliū labore
et dolores/a libertate spiritus in seruā
tutē carnis / a statu grē in statū mi
rie et ōnis miserie/scilicet famis sitis
calores frigores tribulationis infir
mitatis et necessitatis meritādi. Vñ
dicit. ōes q̄dē aurūt. s. i statu suo ꝑ
nō eqle pmiū apphēdūt vite eterne
1ª 2º 4ª ē q̄ lz plures sint in sta
tu statuū diuīsimode aurrāt/omnes
sciz fidē accipit brauiū Et nō q̄ om
ꝑ q̄ aliqs mereat brauiū accipit q̄ ab
vnitates debz hīc Dª ē vnitas
al̄ q̄ ē integritas mētis p cōsciam
meritoria actiōe aurrendo Vñ ps.
q̄ ñ ē ponē sbaz oōsa io ꝑ mā
liē dēt hō bñ facē. z ꝑ ē aurrē q̄ op
hō. z nō staē. Ad hāc vnitate hor
mur deu. Audi isrl dñs deus
vn9 ē. ibi nō tm vn9 numero dilige
cū sup ōez numeru sit creatū/ ꝑ q̄
nūq̄ ab alio i alio vtt Tu es
ipe es In hac vnitate dēt hō sua p
apiū vnitatē Vñ apd. vnitas
brauiū Decūm est vnitas m

q̄ est ꝺ fo:mitas caritatꝭ Actuū 4to. Multitudinis autē credentiū. Vn9 intellect9 in fide / et vnus affectus in caritate hmōi vnitatꝭ dulcedinem exp̄mit ps̄. Ecce q̄ bonū et. et utilitatē ostēdit quia hec meretˢ i ꝑsenti bene dictionē gratie et in futuro vitā gloꝛi. Ad hanc hortatur nos apostolus ephe. 4o. Solliciti seruare unitatē spūs in vinculo pacis. 1a ē unitas spi tualis q̄ ē ligatio dei et aie i vita p̄ sa. Bē Michi adherē deo bonū ē. hac ei adhesioē caritatis astringitur deo fortiter et secure/ad modum glu tinis dū tā suauiter q̄ secure deo ihe sus caritate/ terribilis ipa iehenna iudicat ē lenissio crimis vultū offē dere maiestatis. hac enī unioē quasi glutino aromatū anima ligatur deo de q̄ ple. Qui adhēret deo unus spūs ē. 2a ē unitas celestis q̄ ē ligue dei et anime i patria p gloiam / ubi ois sancta copax ē et nitatis sapiētie et dulcedis dei/qz memoia retinebit de uot/ amoꝛ āplectet sine alteri9 cuꝛ tione/et ita ꝓficiet illud i illa ciuitabi li unioē deitatis et hūanitatis. Fiant anima rationalis et caro unus ē homo ista tꝛ/ et h̄ est q̄d dicit/sed unus accedit braiū. 1. ꝑmiū curs9. vel unus ꝙuenans in unitatibus ut dictū est ꝓ ꝓpte. Circa 2um ubi sbiungit eo huiusmōi cursū motiua rō ad dicendū sic currite. Ubi sūt due ꝓclusiones. Prima 2o. Prima ꝓclusio ē q̄ talis cursus spūalis solū ꝓficit caritate Vn9 gloꝛia dicit q̄ qz unus accipit braiū ꝑmiū cursus et vos sic currite ꝙ

opa meritoꝛia sciz caritatis ꝓseuerās usq; in finē ut ꝙpchēdatis braiū et ne uocatio is. Qz autē caritas sit motus huius cursus. pz. Nā 1a thi. 1o. Finis p̄cepti ē caritas/de coꝛde puro/ꝙsciēa bō/et fide nō ficta. Glosa Caritas ē finis ꝙsūmatiois n̄ ꝙsūptiois/pleitu enī legis est dilectio rō. Iz 2a ꝙl Hec duo ꝙ ē q̄ q̄tuoꝛ sūt motiones q̄ mouēt nos ad hūc cursum Primū ē amoꝛ euadēdi ꝓculum / nā homo posit9 in via ꝓculosa velociꝰ currit et sic peccatoꝛ ē i via peiculosa et ideo currere debz de peccato / quia si uiam peccati continuaret duceret eum ad mortē iehēne / et hoc ē q̄d dicit Ois qui in agone cōtendit sciz cōtra dyabolica tēptamēta. et ideo velociꝰ currendū est uiriliter resistēdo sciz ab illicitis abstinendo non ut coꝛona accipiat coꝛruptā/ sed eternā ne tribuatis uis Vñ aug9 sup̄ Nō terreris et marcescētib9 floribus ligat eternis ꝙtā gēmis i modū regal dyadēꝭ spūal coꝛona cōꝑ uatur 2um ē tepoꝛis neglecti recupatio/ nā aliquis nimis moꝛat9 in via aduertēs se dyetam dimittere non posse ꝑ debē ꝓplere velociꝰ currit Hic spiritualiter quis in delectationibus mundanis aliq̄diu moꝛatus in uiā gracie debet festinanter currere ut tē pus neglectum ualeat recuperare Vn de dicit Ego autem sic curro nō quasi in incertum Quasi diceret Legitti ma bona opera/ non quasi in incertum faciendo aliqua de quoꝝ p̄mio non sum certus. si negligenter redimo tempus/sic pugno contra hostes. declinando malum non quasi aerem

Vberans id est nō inaniē me fatigā
do ꝛ aduſariū nō lędēdo-ꝫ viriliē ag
greſſus ſū aduerſariū vt tēp9 inaniē
neglectū ꝛaꝑeā-ꝛ ꝙ ē tpis brevitas
vt patet ī curſore-nā curſor hñs lon
gā dietā in quo tpis ſpacio pficere
feſtinat eo magꝭ curſu vt ad tm̄inū
ad quē tēd⁹ attīgat Hic ſpūaliē curre
dū ē veloci9 magnitudine maioris
penitēcie vt merito cū9 ptinga9 ad
p̄miū-ꝛ hoc ꝓpt̄ tpis brevitatē Vñ
iob 9-Dies mei velociores ſūt curſo
re Nulli9 ei curſor qñ dormit vel qēſ
cit currit-ꝫ nos ōni hora currim9 ad
mortē-qz vita ē curſ9 ad mortē Vñ
dicit-caſtigo corp9 meū ꝑ declinatio
nē mali-ꝛep̄mēdo-ſ-illiatos motus
carnis acriori penitēcia ad poſſibili
tatē ſuſtinētis P̄ē Caſtigatio mea ī
matutinis-et dicit caſtigo nō occido
Hō-12-Rationabile ſit obſequiū veſ
trū-ꝛ ī ſeruitutē redigo/ꝑ opatioēz
boni/corp9-ſ-ſpūi ſuiē cogēdo/ꝛ ſē
ſualitatē vōi Vñ aug9 Seruituti hō
ſubiacē-dū nō ſuā ꝫ ſpūs ꝑficit volū
tatē-ꝙ ē remuneratio-qñ ei curſor
ſcit ꝙ ī ſero hēbit bonū hoſpiciū feſ
tinat ī curſu ut ad ill⁹ ꝑtīgat Vñ ſpū
aliē ī bonis op̄ib9 currēs ꝓpt̄ dulce
dinē et deſideriū vite eterne feſtinat-
ne deſiderio fruſtetur reputās ꝓp
ter ſuā quitatem ſe ī dignū-et ideo
addit-ne forte cū aliis p̄dicauerim
me ſcz in ipſa p̄dicatione defectuoſū
inueniēs-ipſe reprob9 id ē a deo re
pbat9 ꝓpter indignitatē vt ī dign9
habitatione eterne patrie efficiar-
Aplūs terret nos ſuo exemplo vt ti
meam9-quia ſi hoc ſibi nō tingere
poſſet-quātomagis nobis cauēdū
eſt ne offendendo ſim9 reprobi. ¶ 7
principale ¶ Circa terāū vbi hoc ꝓ
bat ꝑ ātiquoz exēplationē ad diat
Nolo enī vos ignorare fratres-vbi
ſt due ꝓclusiones ¶ Prīma 2° ¶ Prīma
2° eſt ꝙ ad resurrectionē mor̄ multū
ꝓfūt exēpla bonor- Vñ ꝑfūd dī ſū
mo bono diat Deus ā nos ꝑceptis
ſuis admonet et vite scōr bona ope
exēpla ꝓponit-nulla est tā de anti
quorum-ꝙa lex dei cotidie ad aures
nostras pulsat-ꝛ scōr exēpla-mōdis nostri affectū
uocāt Vnde scōm cunctē exandus
deus vt Vbertes quas scis ꝓpanno
te nō ad penā-et si prauoz sūt pa
ti sum9 exempla-aut nō imitemur
sanctorū digna et deo placita fac
Erā si apti sumus imitari in
in malum / aut pigri sumus imitari
iustos in bonū? Vñ diat-nolo vos
ignorare fratres scilicet īstitutores
fidei et exercitia virtuosa-quos
patres nostri/scilicz īstitutores
oēs p̄fecti existentes in virtute-
nube fuerūt/scicz exēplaris for
nis ptegēte nos ab estu mentis
pugnatoris ¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° ē ꝑ
gule Vbertes ī figul⁹ patribꝰ ꝛ ꝓphe
tis ſt nob exēplificate-vt tēdere ad
meritū p̄fectioēz ipas Vbertes ī ipſis
diligentiꝰ attendamus Vnde exēpla
sanctorū quibꝰ edificat hō tanq̄s fū
dāmēt sectari Vbertes-humilitatē exē-
deuotionis ex retro-caritatis et obe
ne-obediēde de abrahā-patiēde de
ysaac-mitē de iacob-mortificatiōis de

Sermo xxxv

ioseph·mãsuetudinis de moyse·gstã
ãe de iosue·benignitat de samuele·
mie de dauid·abstinẽ de daniel hic
et cetera facta pœũ quo labœre q mo
ne geranẽ vir scũs ymitanda consid
et Et ideo dicit ysid· de sũmo bono
p q scm diũ imitatur quasi exem
plar aliqd intuetur seq in illo quasi
in speculo pspiat vt adiciat qđ dees
se videtis agnoscit hoiem enĩ seipsũ
homo cõsiderat/sed dũ alterũ intedit
illud qđ min9 est luminis adiciat ho
enĩ inuit aplus d· Omẽes mare trã
seunt et oẽs in moyse baptisati sũt/
baptisati diuẽ/i moyse in nube et in
mari·quia illa omia gerebãt formã
a figurã nostri baptisẽ·moyses enĩ
xpm·nubes/s·s·mare rubz/baptis
mũ signat sanguie xpi rubzicatũ et
sglecratum·populꝰ transiens signat fi
deles·mores egipcioz significat ablu
tionẽ peccatoz· illa ergo oia nostri
figurãt figuãte gesta·
nũt in nostra salute cplẽtur/qz tunc
futura pnũciabantur·nũc pterita le
guntur/et pnãa cognoscũtur Vñ dr·
eandẽ escam spualem·i·virtualẽ ex
ercitationẽ qua nunc spualiter vesci
mur ptunc mãducabant vsu cotinuo
in augmẽtũ meriti virtual actionis·
sequẽte eos petra· Mã pr ysid·p
fectoꝝ viroz est nõ quẽlibet sancto
tam imitando/sed ipsam veritatẽ in
tuendo/iustitiã opari Vel sic·eandẽ
escam spualem mãducauerũt/id est
corpꝰ xpi in signo spualiter intellec
tui· omes eũdem potũ bi·scz xpm
ti sanguinem in signo Dic loqtur de

ábo et potũ spuali p fidem nõ de coz
porali Aug9 Spualem ergo potũ
quẽ biberunt ipsi et nos bibim9· qz
idem illoz potus et noster signat/ et
ideo illoz ab9 q potus noster idẽ est
ministerio et significatione nõ spẽ·
quia idẽ xpus illis in petra est figuã
tus·nobis in carne manifestat9/q i
altari sub spẽ panis q vini figurat9
In signis vtiq diuersis eadem est fi
des·sed illi venturum nos pñtem ve
nisse credim9· et ideo dicit spualem
Spiritualiter aũt biberunt eũdẽ quẽ
nos/corporaliter nõ eũdem Sequitur
gsequẽte eos petra/q xpm figurabat
et fidei eius dẽ fuit signũ·Manete er
go in fide et videte signa varia· ibi e
nim erat petra xpus·nob quoq i al
tari positꝰ xpus ẽ/si spẽm visibilẽ at
tendas aliud est/si itelligibilẽ sigfica
tionẽ eũdẽ potũ spualẽ biberunt

Sermo xxxvi·de
euangelio

Simile est regnum celoꝝ ho
mini patrifamilias &c Mt 20·
Quia ex ociositate multa mala p
ueniunt scilicet in corde· quia scdm
Bn·omniũ cogitationum malarum
est sentina· in ore·quia scdm Bn·est
mater nugarum et nouerca virtutũ·
in opere·quia scdm oze·iniquitas so
dome fuit saturitas panis q ocium·
et ideo in die iudicij omne momen
tum exigetur a te qualiter sit expen
sum·et ideo dampna talis negligen
tie et ociositatẽ btũs·B· deuotissime
deplorat d· O bone ihu aue intermi
si te vllo tempore in corde meo ver
sari·te tota mente amplecti· omnia

p g·

interiora mea vbi tūc erant/ qñ tēū nō erāt? Dei vite mee q̄ vane cōsūpta/ q̄ infructuose elapsa sunt a me tē pora mea que dedisti michi vt faceē voluntatē tuā in eis/ et nō feci Quo subsistā· quo leuare potēō oculos meos ante faciem tuam in magno illo examine qñ numerari oīa p̄ca mea iusseris q̄rens fructū in eis? Adeant in obliuione cōrā te tempa q̄ p̄didi i fructuose· fiat hoc r̄siduū temporis mei sanctificatū in gracia tua· Et ia euāgelista volens nos animare ad spūal exercicij r̄ laborē inhyationē· ponit sex q̄stiōes ¶ Pmū p̄na[le]

Circa pmū vbi ponitur nob operarium in vinea dei q̄ductio cū dicatur· Simile est regnū celoꝝ· sūt quinq; conclusiones ¶ Pma q° ¶ Pma est q̄ hec dñica xp̄i appellatur· q̄ nūc repsentat ecclia tempus captiuitatis ist[i]us plebis que ꝑter sua p̄ca punita fuit in seruilitate babilonica p annos lo· Vbi sic[t] ait psalmista suspēderunt organa sua dicentes Quo cantabim9 cā· rē Hoc idem dom9 futurorū p̄scio ꝓminatus fuerat ihē· r q. Perdam inquit ex eis vocem gaudij et letiāe Ad ecclā mistice expositū in nostra lo· obseruam9 cantica letiāe suspēdēdo· scz alla· te deū laudam9· glā in excelsis rē· q̄ ergo hoc tēpe signa letiāe sūt penitus relinquenda et lamēta penitentie assumēda· ideo ecclia animat nos i offīo hodierno Vbis/ exēplis/ r pmissis/ ut penitē[e] opib9 fideliter ist̄am9 Verb· nā in epistola hortatur nos ad attendum per penitentie opera· ad ꝛtandum contra tēptamēta· in euāgelio vocat ad laborandū viriliter in oīcultura vinea Exēplis/ scz treviros q̄ rum dicta ꝓducēs in mediū qui erāt p̄cipes maximi/ scz quid aug̈ Vbi reātantur in introitu misse d· Licet dedecuit me ne quis despect de p̄cto to luxurie· paulū aug̈ verba sunt in epistola· ne q̄s despect de p̄cato suo p̄bic· r mathm aug̈ Vba sunt in euāgelio ne quis despect ex p̄cato suo auaricie Promissis Promittit enim bonantib9 denariū/ aut rēbus bonantib9 et pugnātib9 coronam ¶ 2° q̄lū

Circa q̄clusio est q̄ metha· pugna celoꝝ est presens ecclia vel iustoꝝ vita/ et sic est operatio tam p̄sone q̄ sonam q̄ negocij ad negotiū· et sensū· negotiū qđ fit in ecclia est simile negotiō tali qđ ab homine p̄sūmilias quādoq; fit· et ita p̄ q̄ nū celoꝝ d· ecclia militans/ q· ad phāte facit vnū regnū in quo est rex scz trinitas· vna lex scz caritas· vna plebs scz xp̄ianitas· vna res scz eterna felicitas/ q̄ hic quidē modo habetur in spe et ibi patrie in re ¶ Tercia conclusio est q̄ iste paterfamilias· scz trinitas q° ad creationē/ gubernationē/ et ni p̄mū oblationē/ totius naturalis· singulariter tñ rōnaliū q̄ suę mēt· lissime āt ē p̄ oīm fideliū q̄ nutritionē· r istructiōez/ r nutritionē· r ē vniūsitas viatoꝝ/ btoꝝ/ dāpnatoꝝ· q̄ pñt dicē i° psalt· ipē fe[t] nos r

ang9 sup̄ gen̄. dicit q̄ dē9 in hoc mū
do fecit sibi ecclesiam cui9 pes supior
est regio lucis in qua habitant victo
res. inferior autē est regio tenebrarū
in qua habitant victi. media pes est
lucis et tenebrarū vbi habitant mili
tantes. in superiori est tantum gau
dium. in inferiori tantum luctus. in
medio vtrumq̄ mixtum ¶ Quarta
conclusio ¶ Quarta conclusio est vide
re de vinea que sit. et dicit q̄ ē gscia
Nam sicut in vinea debz esse clausu
ra ut canes et porci deuastantes eā
arceātur. sic circa opozzet cōscīam
esse clausam p circūspectionē sensuū
exteriorum/ne canes inuidie et porci
luxurie intrantes/et intima cordis pe
netrāt̄ p ymaginationes et affecti
ones carnales ipām deuastent Est
quidā felix quē fecit alienā piscula
rem. ¶ Hec vinea habet palmites p
fructib9 faciendi/puta que sunt man
suetudo/castitas/patientia/cetera q̄ i
numerabilia bona/que omnia gene
raliter in ea a deo sunt plātate vt af
ferant fructum Hec vinea magnum
laborē exigit. quia cum sit bene cul
ta copiosissimū reddit fructum Alias
fieret sterilis Dzouerz 39. Trāsmui
per vineam stulti/id est vitam negli
gentis inspexi/et opuerunt faciem e
ius spine/scilicet solliciudinis.
¶ Quinta conclusio ¶ Quinta conclu
sio est videre de operarijs. nam hec
vinea cōmissa est excolenda ade et to
tius posteritati Vnde sicut adam
primus erat in paradyso colere et ope
rari. ita nos vt dicātur gen̄. 2. sic et nos
positi sumus super vineam scz consci

entiam que est vinea iustitie excolē
dam ¶ Sicut autem mercenari9 positi9
in vinea sua si neglexerit eam / non
solum mercedem suam perdet / sed e
tiam deserta vinea exigetur damp
num ab eo. sic et nos si eius culturā
debitā neglexeri9 nō solū de ea pec
mur ꝑ ea a nob̄ qd̄ neglectū fuerit
exiget. vinea ei dei nō ex nos ē ꝑ i
nobipsis plātata est. ysa. v. Dei
cultua est ¶ Vñ iste pfa⁹ exijt p suā
manifesta⁹. p⁹ mane. i. p⁹ mūdi eta
te/vel i pn⁹ discretiois. ꝓducē opa⁹
nō ociosos/nō vbosos/q̄ negligūt vl
dicūt q̄ nō fraūt. i vineā suā. i q̄ scz
palmites vtutū plātau⁹ ¶ Dz heu i
hac vinea p vino ꝓpūctiois q̄ deuoti
onis q̄ dilōnis multi hnt vtiā vrē
tiū carnaliū desideriorz. q̄ spinas arma
ritudi⁹ q̄ odiorz ¶ Vñ si huic vinee ppē
pigriā nō adhibeat debita cultura/
spine q̄ vtie sucrescē⁹ / vinee cres
cētiā suffocabūt. et iō ne fruct9 tā seg
nit negligat. ꝯ vinea ē putāda/ fo
diēda/custodiēda/vndemiāda ¶ Puta
bit ei p vicioz extirpationē. ysa. v.
abzo. vinea vasa fructificat. semipu
tata frō descit. neglecta penit9 luxuri
at. ioh. 15. ¶ Oēm palmitē i me ferē
tē fecm purgab⁹ cū ¶ Fodit p amoꝛ
dini ifiāma⁹. hic ei amor oēs amo
res mūdanos q̄ ꝙsi ad radicē vitē sb
uertos eradicat q̄ euellit ¶ Custodit eā
ne a bestijs nociuis deuastet. q̄ iō tur
ris in medio ei9 edificat. ¶ Ysa. 21. per
quā discretio rōnis itelligit̄ q̄ me⁹
adit9 bestias ꝑcludat. deu. 28. vine
am plātabis q̄ vinū nō bibes quoni
am vastabit vermib9. vindemiabit

quo q̄ per nostre intentionis in deū directionem vt scilicet sicut in vinde mia exteriori botri abscidūt et q̄porr tantur/ sic omne opus bonū p nos factū de laude hominū abscidatur et in vnum vltimum finem q̄pozretur ne verificetur illd̄ psalmi Dñemiāt eam qui p̄tergrediūt viā ℣ 2ª p̄n[te] ℭ Circa 2ª vbi q̄ponitur nobis cō ductoꝝ ad op9 missio cū dicit ℭ Cōuē tione aūt facta Vbi sūt due cōclusio nes ℣ Pma q° ℭ Prima q° est qz scd̄m crisostimum cōuentio est vite e terne pmissio. ideo saluatoꝛ ad hāc vineam rite ac debite excolendam p missione vite eterne pluꝛes conduxit quantum ad diuersos status hoīm q̄ sūt q̄nq; .s. p̄lati. mercatores. milites. mīstri ecīe. et viri religiosi. et aḡcole Per eos q̄ q̄ mane cōducuntur acci piūtur p̄lati q̄ primo vocantur ad o p̄a iustiae de quib9 dicit sap̄. Di ligite iustiā. alios ergo i opib9 iusti dēnt p̄decē/ et iō mane vocāt. exo. s. cōsurge diluculo Per hos q̄ hoza tercia vocantur accipiuntur negocia toꝛes. quibus congruit hoc quod di citur. inuenit alios stantes in foro ocioso Qz hoza terᵃ/ forsan signat q̄ inter crucifixoꝛes dñi cōputantur Mᵗ 14. et erat hoza tercia et crucifixe runt eū. qd̄ dicit de crucifixiōe facta p linguas iudeoꝝ simul. qz mercatoꝛes q̄sueuerunt p lucro suo iurare et sic quodāmodo linguis crucifigūt lingua ei iurantis quasi clauꝰ et lā cea crucifigentis. ideo dñi iurāt ut e is credat et sic primū decapiant Per eos qui circa hozā sextam vocantur milites designātur. qz cū hoza sexta dñs crucifigeretur a militib9 vestib9 suis spoliatus est Mᵗ 27. signans ec clesias que veb9 suis a militib9 suis spoliantur Tercia dicitur cōgregatio uistoꝝ/ caput iheſu qd̄ spinis erat coronatū signat sacerdotes qui sūt co ronatū spinis cure qui spinis coronātur q̄n re ame eis a militib9 auferūt Joh. 19. et milites quidē hec fecerūt Per eos qui circa hozā nonā vocati sūt signa tur ministri ecīe et religiosi viri Mᵗ 27. hoza nona ihus expiauit quo figurat q̄ ipsi tp̄ spūales sepa ri dēnt a carnali affectiōe. p q̄s sig nam de corpe xp̄i mistico habent Mis ceq̄ p̄nt simplices lapa q̄ maria ca unt q̄ afflictiones seōz cantaq̄ offici et vbis cōsolationis pie demulcent lintheaminib9 eaā unoluūt qui ve bonis temporalib9 necessitatib9 sancto rum subueniūt. Per eos q̄ sig vocati sunt signāt agricole p q̄s sig cari p̄nt isti simplices ℣ Et notandū q̄ hij vocati hora xi. interrogati sic q̄ hic statq̄ rn̄dērūt. qz nemo nos conduxit ℣ In hora xi. signat hozis tra gressio. in respōsione/ trāsgressionis excusatio Ipsi quidā ignorātes legē ex ignorātia peccauerūt/ hz in malicia d. qz neō nos. qz se excusantes p̄la tos Quid enī est dicere nemo nos con duxit/ nisi nemo nos vocauit/ neō nos bis p̄dicat̄ Isti peccāt ex ignorātia p̄lati ex malicia. et hz p° sint vocati ad opa iustiae/ nouissimi tñ inueniunt ℣ 2ª q° ℭ 2ª q° q̄ p pena ℣ diuersi sig tur remunerā q° q̄ plato debet̄ p̄ alio

opis et doctrine. et si denarius detur a
lijs tamē nō nisi plato diurnus dat.
In quo signatur aureola que debet
que est in denario tē. rationalis. ad
que spectat doctrina. sicut aureola vi
ginis dicit est quadrisibilis in qua ē
mūdana. et aureola martiū ē denā
tē. ā. vñ dicitur. ex denario diurno
denarius dicitur a decē eo q decē nū
mos vsuales valeat. et significat vi
tam beatā. nā i denario ē figura spe
ra vbi nō est inuenire finē. i quo sig
natur vite eternitas Item ymago re
gis inscripta in quo signatur aīe ad
ei plena glozmutas Item materia p
ciosa in quo eterne fruitionis sūma
significatur ioanditas Item pulchzitudo
gratiosa i qua corpis glozioſi grata
glozmositas Item denarius valet decē
quia obseruātib9 decē p̄cepta dabit.
ſ diurnus dicitur. tū qz tota vita ho
minis iusti reputatur quasi vn9 di
es. tū qz opāti in die gratie et nō in
nocte culpe reddit. tū qz i die gloie
habē. nec igit denarius diurnus assig
natur eis qui i obsequiū xp̄i nō p̄te
bite sue totū diē expēdūt Ad
apale Circa z. vbi apponitur nob
missozū remuneratio cū dicitur. Cū
sero aūt tē Vbi sunt tres cōclusiones
Prima cōclusio Prima cōclusio ē
q licet eadē sit hora z termin9 labo
ris et ichoatio quietis et finis opis
z tempus retributionis. tamē finis
signatur Vñ dicitur. Cū sero factū
esset tē vbi tabanus dicit Postq opis
dñi reddita est ratio. ad remune

rationis tēp9 accedit ille optimū. de
cū aūt sero esse factū id est cū dies to
tus vite ad vesperū cōsūmationis ici
nata fuerit merces est reddēda. quia
secūm crisostomū sero / nō alio mane
reddit mercedē. ergo ad huc stāte se
culo iudiciū est futurū ppē duo Pri
mo qz ipa beatitudo futura ē mercēs
iustitie tē. ñ i alio seculo sit iudiciū
ante illud. 2°. ne videāt peccatores
dici illius beatitudinē Secūda ratio
Secūda 2°est q p̄mium beatitu
dinis eterne debetur dari et reddi. da
ri quidē ex mera libertate ppē gratu
am homini sine suffragāti merito gra
tie et liberalit data. cū ei hō sit deo tāli
ē obnoxius et debitor sui totius idigz do
no grē gratū facāt. p quā sibi deus cō
descendat pius acceptando suā ymā
ginem et volūtatem / q operationem
ab ipso manantē. quia cum causa no
bilioꝛ sit effectu. nullus potest se face
re melioꝛem / nec opus deo placens.
nisi prius ipse placeat. ideo necesse
est vt deus prius respiciat ipsum q
ad munera eius. non enim quia bo
ni sumus boni sumus sed econuer
so. ideo omnis radix meriti fundatur
in gratia gratum faciente cuius ē ho
minem facere deo dignum. et ideo
p̄mium eternū dicitur non solū dari
sed reddi eiā tanq debitū et p meri
to quoddāmodo reddendū Vñ dicit
dñs vinee id ē deus pater. qui ē dñs
iure creatiōis. qz vineam plātauit.
iure acquisitionis. et sic eam liberā
uit. iure emptionis. et sic eam pciō
pretio sanguine emit. iure conseruati
onis. qua facit omnes expensas et

operarios mittit patrefamilias suo/scilicet xpo patre dedit ei oia in manu Joh. iij. pater nō iudicat quēq; sed oē iudicium dedit filio. vocat operarios/ siue bonos siue malos Vñ apōl. Opa eorū sequūtur illos. et ideo sbdit/et reddet illis/statim sine dilatione. mercedē suam/totā sine diminutione Vñ aplūs. j. ad cor. ix. Unusq; propriā mercedem accipiet sm suū laborē. Ja. ij°

Ezrāa ij°est q in remunerando deus magis pondeat caritatis magnitudinē q opm difficultatē vel multitudinē. et hō quo ad pmiū sbale qđ est deū/qz est sba totius nostre salutis et beatitudinis/ et illo pfecte habito pfecta est nob beatitudo Per solā at caritatē pfecte habetur/quia vbi caritas ibi deus est Joh. j. Deus caritas est/qz ita pz q faciens opus minoris labore ex maiori caritate et feruentiori deuotione plus meretur de pmio sbali/q faciēs opus maioris difficultatis ex minori caritate Vñ gre. Multi tarde inapiūt et tñ eos sepe q ipsos anteceſſerunt antecedunt Nam dñs in suo sacrificio nō pensat quātū/sed ex quāto pferatur. Vñ licet illi qui primo venerant videātur tedi prius sq aliqñ alios fit. ideo dicit. ināpiens a nouissimis Ratio est. quia qñq; qtingit qui nouissime intrant religionē volētes se tarde venisse/satagūt recō pēsare tampnū tempis amissi/qz feruentiores inueniūtur in opibus iustitie qz pnie/cōsiderātes tempis breuitatem. qz sic qñq; meritis equātur/qz eā pellunt eos qui puenerunt. et sic nouissimi sūt primi et econtra. nō tamen pter hoc in hac spe debz qs pigritare qñ sit prius. vel aliqñ sic tingat nō tamen semp. vñ secundo festinare q differre Ja. ij°

Ja. ij° est q licet plures in diuersis statibus diuersimode diuersis tempibus ad hoc vineē culturā et ad laborē remunerationē sint vocati/omnibus tamen vnus datur vel debetur denarius Unde dicit Cū venisset igitur qui circa vltimā horā ve. ac. si. dei. i. vitā eternā que sēm augu equalis est omnibus nulli longior. nulli breuior. nulli ritorū tamen diuersitate fulgebit. Alij magis alij minus. j. cor. xv. Stella differt a stella i claritate. et pter ioh. xiv. In domo patris mei Unus denarius vnus est in se. multiplex autem pter accipientiū differētiā. Et ita q omnibus est vnus denarius sic autem butio. ea dē omnibus pfectionis meritis ta Nā recta q̄dā q̄silia pēdunt ex desideria et recta opa. qđ eni sum. qđlio volumus vel agimus ad cultura nec nō ptinet/q diu eni sumus in et i stadio curri. et i vinea laboramus Plus cōsilio de pfectiōe altigit q̄ fectu possumus ipm̄e/et i oge erpiā noscit pfecte aplecti vocē erpla pēs Multa ei q̄ scimus q facēda et ea nō stati volum. multa eā vole mus q nō faā et facē possumus Tu pria q̄q; vnusq̄ debē vel dece ait/totū vult/totū iplebit/nō erit in consilio quā in desiderio/ nec in desiderio q̄ in operis exercitio. ea dem ergo forma pfectionis erit in vō que in volūtate. et hec est ioāldus

perfecta dei/qz ex nulla parte inuenit
unequitas et iplebit illud apoc. 21°.
Longitudo altitudo eius scilicet cui
talis per quā anima signatur equa
lia sunt scilicet cogitatio voluntas z
opus ¶ Quartū pncipale ¶ Circa
quartum vbi proponit nobis pmus
conductor murmurca° ai diat. veniē
tes autē pmi ¶ Vbi sūt due cōclusiones
¶ Pma cōclu° ¶ Pma 2° ē qz sancti
intra se de magnidine dine clemētie
ndāmō murmurāt. hz ē amirāt/ vi
tes qz deꝰ tam copiose et supmeri
ta electos suos remuneat/z alios re
pio suos quādoqz tarde venientes qz
filiolonga tempore seruientes. dum
scilicet illi sanctos supant in caritate
magnitudine z feruore ¶ Ite ista mur
muratio potest signare diuine patien
te amirationē/ dum sancti vident p
uersos in hoc mundo florere z in aut
tes prosperi/et econtra bonos z inno
centes depni in onibus et tribulari
Vnde abac. 1. Quare non respicis
super iniq agentes et taces deuorante
impio iustiorem se ? Vñ diat. veni
entes aut pmi/id est pmo vocati.
cogitati sūt qz essent plꝰ accepturi/
sed frustra vt dictū est. quia acceptū
z ipsi singulos denarios iuxta couen
tionē. et ideo murmurabāt ¶ Deinde
¶ Clusio ¶ 2a 2° ē qz causa huiꝰ mur
muratiōis fuit qz iequalitē meritoꝝ
presumpsit. quia in vna hora fecerūt ze scz
nouissimi in vna hora fecerūt ze scz
ne pmio q̄ poterauiꝰ pondꝰ dei z es
timatio enī seu dispēsatio in p
fectis largitio enī seu gloie in futuro nō potest a no
bis diuidicari/aut scz vnū plus alteri

minꝰ largiat/ sed eius ordinationi
qui pōderatoz ē spirituū. z cui omne
oz patet z volūtas loquit/ē penitꝰ
relinquēdū/ appt hꝰ qz pmā gratiam
nullꝰ meteri potest de digno. glām
vero possumꝰ meteri ex ordinatione
dina/nō tamē mēsurat scdm actū ex
teriorē de quo nos iudicare possumꝰ/
sed scdz interiorē qui soli deo quo ad
eius valorē notus est. vnde pondus
potest sigre legis. mādatū. estus temp
tationū caloes. poztamꝰ. i. sucūbi
mꝰ ¶ Quintū pncipale ¶ Circa 4m
vbi apponit nob murmuatiois iusta
repssio ai diatur. at ille rnđ ait Vbi
sūt q̄tuor exclusiones ¶ Pma 2° ¶ Pō
ma 2° est qz deus murmuatioēz iust
tā reprimit p suā equitatē z ex eo qz
nō infert iniuriā. vñ deus nō agt iust
tius cū vno qz cū alio hꝰ Rich. in 2°
suo. qz vna dei actio nō potest ee iust
tior alia. nisi aut p cōpationē ad vo
lūtatē eiꝰ a qua egreditꝰ. aut p appa
tionē ad effectū ad quē terminatꝰ pō
mō deꝰ nō agit iustius cū vno qz cū
alio/ qz vna z eadē est eius volūtas
a qua egreditꝰ omnis eiꝰ actio circa
creaturā Nec secūdo mō nam qz quis
cum alio agat maiorem effectū iust
tiae qz cum alio. tamen nō sequitur
qz actio eiꝰ circa vnum sit iustior qz
circa alium Justitia enim in q̄dam e
qualitate consistit/siue scdm qtitatē
siue scdm apportionē. equalitas aūt
vtraqz tanta ē in puis qz ta in magꝝ
nis. proporꝰ enim quatuor ad duo
equalis est proportio. viginti ad de
cem. vtraqz enī est dupla/ deus enī
in agendo cū quolibet seruat equalitatē

ꝓcessionis indiuisibili Ad hoc autē nos non astringimur ꝓpē difficultatē ī nobis mediū attingendi vt dicit philosophus 2. ethicoꝝ / 7 iō q̄uis iustiꝰ possum9 agere cū vno q̄ cum alio plꝰ ad pūctale mediū approp̄in quādo nō sic tamen potest dici de deo Vnde dicit. amice nō facio tibi iniuriā/ ex eo q̄ facit iustitiā. nonne ex denario cē 7 sc̄dm iheronimum ex ꝓfoꝛmitate ymaginis et reforꝛmatione. Dicit autē vni qꝛ vna 7 equalis fuit singulis murmurādi occa° ¶ 1ª 2° ¶ 1ª 2° est q̄ licet p pām sim9 filij ire tamen dicimur amici eius ꝓpter caritatem quā hz ad nos / licet cum offendērimus multipliciter vt inimici D̄n̄ vocat eū amicū p fidei susceptionem et p actionē/vel caritatis vnionē. Tolle qd̄ tuū est. q. d. Si tu seruares denariū decalogi/ ego tibi red derē denariū meredis eterne. tolle ergo qd̄ tuū est/ id est penā eternā quā meruisti ꝓpē p̄ceptoꝛū ꝓcēptū. et vade ī ignē eternū Vl̄ si murmur de bono sumitur. vñ qui murmuꝛauit non tamen in murmuꝛe ꝓtinax fuit. tolle qd̄ tuū est/ id est vitā eternam quā p̄misi. 7 vade ī gaudiū dominī tui/nec tibi displiceat si abꝫ tampno tuo aliꝰ trāi p̄mietur Si vero murmuratio sumitur p āmiraī tunc sic. tolle. cē id est desine āmiraī qꝛ bonitas mea est inhausibilis et infinita ¶ Teraa 2° ¶ Teraa 2° est q̄ oīa que nobis ex diuino arbitrio ꝓferūt ꝓtra talia non est murmurādū/aliꝰ ratio ē/qꝛ volūtas dei est causa oīm que sūt Si enī haberet dei voluntas causam erit aliquid qd̄ anteceat voluntatem dei qd̄ nephas est credere/ Qui igit̄ querit quare fecit deꝰ hoc vel hꝫ respōdetur/ qꝛ ipse voluit Qui autē querit quare voluit maiꝰ aliqd̄ querit q̄ sit dei voluntas. nichil ad hūmana temeritas et illud qd̄ est non inuenit nō querat/ ne illud qd̄ est non inueniat Vnde augustiꝰ volo autē cē. huic. i. in penitentia ferenti. sicut cē. s. innocētia tribuit Et ne illicita cedatur ista voluntas subdit. an non licet cē. qꝛ enī volui ideo licitū est / nil enī post velle nisi licitū et boꝝ ¶ 1ª 2° Quarto q̄ est q̄ inuidꝰ quātū ī se est nititur impedire libertatē diuine bonitatis. nam oculis tuis deberet placere pulchritudo bonitatis mee/ sicut oculis sanis naturaliter grata ē lux Tūi. ri. Vnde sunt/et sic dicit augꝰ palato nō sano pena est panis/ oculis infirmis odiosa lux. tantū enī mōstrum est inuidia q̄ omnes sensus querit nō ꝓ bonū audire de illo cui inuidet Vnde .i. regū. 18. Cū audisset saul de fimnuitate dauid doluit et querebat Vnde sequitur ibi Iam non erat oculis aspiciebat saul dauid. Item ter linguam vnde de fratribꝰ iosephi dicitur .gene. 37. q̄ non poterant ei quicq̄ pacifice loqui Sequitur. oculus tuus nequam est. Oculus licet rationis quo peruerse iudicat meam bonitatem arguēdū puto quia ego bonus sum. ex natura sed et bonitatē mee/ dona gratie et

gmunicãs Crisog De dato cig nemo
uiste murmuret/ qui amplius dat q̃
hõ desiderat Hextũ p̃nale Gom est
de dictorum ad ꝓpositũ applicatione
ũ diãe. sic eãit q̃ Vbi sũt due gclu
siones Prima cõclusio Pma g°
est q̃ saluator dt/sic erunt nouissimi
primi q̃. ostendẽs q̃ xia hora ueni
ente sez illi q̃ in vltima senectute cõ
munes habituros Vnde dicit Sic cũ
nouissimi dũmodo pig ferueãt amo
re erunt p̃mi id est in premij retribu
tione Ratio est. multi enim prius
feruentes postea torpent. et econtra
sic multi prius frigidi postea inardes
cunt. faciamus igitur secm cõsilium
sce quod in itinere fieri consueuit vt
qui tardius exierãt mora veloci
ter apprehenderet. vt patuit in magda na que
cepit q̃ multos alios caritate
feruore antecessit Vel sic. nouissimi/
in ꝓpria reputatione. erunt primi/
id est dignioes in dina acceptatioe.
q̃ ideo dicit ihesus Erunt p̃mi q̃ Eos
ordine insinuat qui a principio virtu
te claruerunt et postea virtutem con
spexerãt/ et rursus eos qui a malicia
reuocati sunt et multos superexcellebãt
Secunda gclusio Secũda g° est
q̃ arcta ẽ via que ducit ad penitẽtiã
et pauci gradiuntur per illam. ideo
diligamus vt pauci a secularibus nos tu
multu separando Vnde infert ans. d.
Quis ꝓpter q̃ cq nõdũ diuit vt pau
ci/ aut vitam suam corrigendo se colli
gat inter paucos. aut cum multitudi
ne timeat reprobationem Vñ dicit
Multi sũt vocati ad fidem q̃ meritũ/

pauci vero electi ad caritatẽ et ad be
atitudinis premium Vnde ggl dt.
Ad fidem enim plures veniũt. q̃ ad
celeste regnum pauci perducunt Ple
rique deum vocibus sequuntur/ et mo
ribus fugiunt Ex hoc igitur duo pe
sare debemus Primũ est vt de se ne
mo psumat. quia et si iam ad fidem
vocatus est vtrũ ad regnum sit eligẽ
dus nescit Secũdũ ẽ vt vnus quisq
proximũ suum quem iacere in vicijs
conspicit despicere non audeat. qua
dumne miser recordie diuicias ignorat

Dominica in sexagesima.

Sermo xxxvij9 de euange°.

Cum turba pluima conueniret q̃
de ciuitatib9 q̃ Luc 8° Secm
qd dicit phs 2e phi2. omnia agentia
agunt ꝓpter finem. ꝫ quia beatitu
do est finis humane salutis. saluator
volens nos beatificare agit ad salu
tem tanq̃ in finem. et ideo in finem
non per nos sed ab alio ordinam. tum
quia tota natura cooperatur
ad deum sicut instrumentũ ad agẽs
principale. tum quia particulares cau
se mouentur a causa vniũsali. sicut
recte ciuitatis qui intendit bonum cõ
mune suo imperio omnia particularia
officia ciuitatis. q̃ ideo nãe est vt ho
minũ natura virtute ꝓpria agentis
q̃si instrumẽtũ ꝓpter finẽ beatitudinis
virtualiter cause vniuersali cooperetur
que est voluntas diuina que in bonũ
vniũsale se extendit. vt innuit in cõ
silio sb methaphoa seminis Vnde
theog Nõ cessat aũt dei filij in nris
animab9 seminare nõ solũ cũ doctz ꝫ
eccl cũ creat in nris aiab9 semina sua

cū dicatur/cū turba multa cē. Vbi tria notanda. Primū ꝑponitur nobis sator ꝙ liberalitas cū dicat/cū turba plurima. Vbi sūt sex ꝓclusiones. Secunda ꝑs ꝙ est videre quis dicat sator/et dicit quēdam ꝙ sator oīter dicatur ille q̄ intendēs structuū ꝓsecutionē/origine generis illoz structuū abilitat et disponit/siue seminādo/siue plātando tpe opportuno/ut sic excrescēdo sēdm genꝰ suū ꝓferat sibi fructū. Tertia ꝑs ꝙ est ꝙ multi sunt seminatores spūaliū que heu quasi oīa pereunt. Vnde ꝙrit bn. d. O grex adam quā multi seminauerūt in te. et tamē pro ꝺolꝰ semē ꝙ male pit. seminauit in terra nrā pater de corde suo filiū. filius veritatē. s. caritatem. angeli prudentiā. apostoli sustinentiā. martires fortitudinē. cōfessores iustitiā. ꝯgines castitatē. et quilibet iustus meritoziā actionē. Quarta ꝑs ꝙ est ꝙ licet diu si diusime de diusa semina uerint tn ꝓpzie et ꝓncipaliē hūc satorem intelligim⁹ saluatorē/qđ ostendit eusebius. Exiuerūt aūt a patria celesti et ad hoīes descenderunt non tamē vt secerent/neq; enī erant satores/ꝫ administratorij spūs in misteriū missi. Moyses eaā et ꝓphe post eū non seminauerūt hoīb⁹ misteria regni celoz/ꝫ retrahendo insipientes ab errore nequie et ydoloꝝ cultu. sol⁹ autē oīm satoz verbū dei exiuit euāgelizatur⁹ noua semina sez misteria regni celoz. et ideo dicit eaā beatus satorē istum nullū melius ꝙ filium dei intelligere possumus/qui de sinu patris qua creature nō erat accessus egrediens ad hoc venit in mundū vt testimoniū ꝓhiberet veritati. Quarta ꝙ est ꝙ iste sator aliter ad recipiendū efficaciter hoc semen uinū. coz humile et discretū abiliat et dispoit firmitates mentales animales et spūalem ꝓfectū. ꝓmouendo et spūalem pfectū. ꝓmouendo sēdm ābzo. fragilitas humana semper neqt in tato seculi lubrico tanē vitare et aduersꝰ errorē remedia aut bona medicꝰ demōstrauit. spē venie misericoz nō negauit/ qđ notatur cum dicatur. Cū turba plurima mūdi solliciturdinib⁹ dispersa ad ter/sez in vno ꝓposito deo adherendo et de aiitatib⁹ nō de villul' nuncupatis inuēes ꝙ non solū simplices ꝫ grossi magnates xp̄m qñ ꝙ sequebantur. Vñ dicitur/ ꝓcabāt ad ihesum. Tertia ꝙ exigētia cuiꝰ libz oīb⁹ sua bñficia qcaret. donādo. alendo. sanādo. Vñ sēdm ābzo. dñs qtulit multis sanitatē/nec tempe nec loco genera sanitatū/nec tempe nec loco cepit a studio sanādi turba quibus tabola sit terū dissimilimū sed alibi similitudine facta cōparatio/et ꝓbat esset obscuē ꝓpter coz malicia. Quinta ꝙ est ꝙ dñs vsꝰ est frequēter pabol' ꝓpter motia. Primū qz simpliū oculos oculum intellectū/et si nō ꝓma audiūt ne saltē iterata explicatione sua expositiōe. vbi discipuli intellecta ipsius pabole petierunt sibi a xp̄o exponi. Secundo vt indignis secreta diuina nō pandērentur. Vñ ma. Tertio vt ꝓfectū dare tanib⁹ diuine sapientie in creaturis singu-

obſeam⁹ inq̃rere/ ſ̃dm illud rō. 1° in
uſcultu dei q̃ ea que facta ſūt ꝛc̃ 2°
vt ex paucis verbis plures intellect⁹
ineniremus 3° vt attẽtiores faceret
auditores Cōſueuerūt ei hoies in ob
ſcuris q̃ quaſi in quibuſdā rariſ ſe plus
exercere et maiſeſta q̃ſepnere 6° vt
a ſimpliab⁹ fraliius eius doctrina re
ſidiatur. ex cognitis ḡppe manuduc̃
intellect⁹ ad q̃gnitioēz aliozū. 7 hꝰ
eſt q̃d dixit/ per ſimilitudiēz. i. ī pa
rabolis dicitur ecc̃ ſator operū peni
tẽcie vt fructum metz vite eterne. iō
in ſiluetudinis. a quo dñs vocat ioh.
13 lazare veni foras. vbi ille quatri
duanꝰ fetidus et ligatus ad vnā vo
cem pdijt foras. peccator autē toti
ens vocatus adhuc prodire recusat.
Tꝰ ē q̃ piſcētia carnis. nā cū du
plex ſit q̃piſcētia ſz oculoū et car
nis. vtraq; eſt per graciam reſtrīgen
da quia vtraq; ē labes anime q̃ ato
mialat/ deboꝛ abſtergi poteſt/ et ig
nis qui vix extīgui poteſt. et ideo de
uote ſue gracie hanc in nob reſtīgat
Unde ſapiēcie. 8° Dño q̃ aliter nō
poſſum ē continēs niſi deꝰ det ꝛc̃
q̃ vanitas vite ſecularis. ex qua
ciam mundus ciat nos Ps. 2°.
Spargite et ite quia non habetis hic
ſedem Unde ioꝰ Contempnēdus
eſt mundus ciam ſi proſperis rebꝰ
animū demulcet ꝛc̃ 2ꝰ principale
ſeminis realitas cū dicitur ſeminare
ſemen ſuum ꝛc̃ Ubi ſunt quatuoꝛ cō

cluſiones Prima 2° Prima 2° ē vi
dē q̃d ſit ſemē. 7 dicit hugu° q̃ ſemē
ē auuſlibz rei exordiū Proꝑe tamē
ſemē dicāt q̃d ī agro ſpargit̃ ad gig
nēdū fructū. vñ dicāt ſemē a ſero ris
ſerui ſerere ſatum quod idem eſt q̃ ſe
minare Hi autem de arboꝛe dicam
ſero inſerui faciāt eciam partiapiū ī
ſitus nō inſtus Greſismꝰ tamē po
nit verſus. Eſt animatoꝛum ſemē
cāpoq̃ ſatoꝛ Hementis/ ꝑpzie ſemē
tinū q̃d in archa Claudit̃/ atq; ſuo
ſpargetur tēpoze in agro ꝛc̃ 2ª 2°
2ª 2° eſt q̃ ſaluatoꝛ quadzuplex
ſemen ſeminauit vt ꝑmꝰ genus vniꝰ
cuiꝰq; q̃ pferret fructū Primū fuit ſe
mē icreatū ſciz ſeipſū ſeminatū ī t̃ra
ſcaun de virginitat̃. 2ꝰ fuit ſemen
inatū. ſ. ī terra humane fragilitat̃
ſcilicet poſſe velle et noſſe/ q̃ ꝓcurāt
ad ōne bn agere. 3ꝰ fuit ſemen iſpi
ratū q̃d eſt multiplex. ſ. virtutes/ do
na beatitudines 7 fructuū delectatio
nes Quartū ſemen fuit ſemē reuela
tum. pūta doctrina euangelica que
docet quid credendum quid agendū
quid fugiendum quid appetendum
3ª 2° 1ª 2° eſt q̃ quilibet hō cū
ciam ſatoꝛ dicatur debet quatuoꝛ ſe
mina ſeminare ſcilicet cogitationes
mundas. affectiones ſanctas. locuti
ones vtiles. et meritoꝛias actiones
Unde ad gal. 6. dicitur benefacien
tes non deficiamus/ tempoze enim ſu
o metemus non deficientes Unde
7 ozee dicitur. Mane ſemina ſemen
tuum et veſpere non ceſſet manus tu
a. Q. d. Inape benefacere in iuuen
tute/ 7 ꝓſeuerā vſq; ī ſenectā et ſenīū

¶ Quarta cõclusio ¶ 1ª 2° ẽ q̃ dei õnia beneficia sua que in nob̃ ꝛeauit solo vbo feat scdm illd pẽ. dixit et facta sũt. ideo cõuenienꝫ semini ꝓpatur ꝓpter multa ¶ 1mo ꝓpꝫ vtilitatẽ ꝓnapiãdi. qz sicut semen est ꝓnapiũ in naturalibꝫ. sic verbũ dei in moꝛalibꝫ. rõ. 2°. Fides ex auditu ꝛc ¶ 2° ꝓpꝫ similitudinẽ ꝑgẽdi. nã sicut semẽ manu accipitꝫ ⁊ sic ꝑgitꝫ. sic vꝫ dei ꝑmo manu id ẽ ope accipi debz. et tunc ꝛeꝛ spargi ꝫ illud actuũ 1°. ¶ Cepit ihesꝰ facẽ ⁊ doꝛeꝛe ¶ 3° ꝓpꝫ vtilitatẽ fructificãdi. actuũ 12. Verbũ autem dñi ꝛescebat ⁊ multiplicabatꝫ ¶ 4° ꝓpꝫ nãcitatẽ ꝛesiaendi. non in solo pane viuit homo ꝛc ¶ 5° ꝓpꝫ similitudinẽ ꝓficitandi. nam sicut semen alicubi ꝑit alicubi nõ. sic verbũ dei. vt ꝓtat in euangꝛ°. ¶ 6° ꝓpter similitudinẽ ꝗmunicãdi. nam sicut semen vbiq; in agro ĩdifferẽter spargitꝫ. sic verbũ dei bonis ⁊ malis ꝓponitꝫ. ¶ 7° ꝓpꝫ hoc quia sicut semen nõ fructificat nisi in terra bñ culta et supposita supioꝛ ĩfluẽtia vt ꝛeꝛ aura tẽpata. sic nec verbũ dei fructificat nisi terra doꝛdis gueniente fuerit dispoita ⁊ supposita ſ. ĩfluentia tã q̃ sume nccia. pluuia deuotionis irrigata. ⁊ hoc est quaꝛ dicit seminatoꝛ. qui frequẽꝛ solet seminare semen suũ scilicet verbi exteꝛioꝛis scdm humanitatẽ. ⁊ interioris scdz diuinitatẽ. Aug9 Cathedzã habet in ecclia. qui doꝛa hominũ doꝛet in terris ¶ Teraũ ꝓnapale ¶ Circa teraũ vbi ꝓponitꝫ nobis hoc semẽ te ꝛapientiũ q̃litas ãi dicatur. aliud ceꝛa dit ꝛeus viam/aliud in ꝑtrã/aliud in spinas/ et aliud in ꝛeã bonã. ſũt sex cõclusiones ¶ 1ma 2° ¶ 2° ẽ q̃ ꝑ agraũ istũ signatur humana natura siue mens humana. nã sicut agricultura ꝑ simũ pinguis effiat ꝛe vtilis ad fructificandũ. sic mens humana pinguedine gre/doꝛmne ꝛ. vtilis ad fructificandũ. sagina. ⁊ iõ noiat ꝓpꝛie sterti. dꝛ q̃ põ Pinguescꝛt spinas deserti Vñ mens huã bene aliꝛata ꝛ. datur deserta a vicijs/⁊ speciosa. quia ẽ donis ⁊ vtutibꝫ adoꝛnata. ¶ 2ª cõclu° ẽ ista. q̃ ille agricola ẽ diligẽs ⁊ colẽdꝫ vt dꝫ pa. diligenter exercꝛe agrum tuũ. ⁊ fit triplicat ¶ 1mo cuellendo vicioꝛũ 2° ãmouẽdo spinas naturam sollicitudi ꝛ 3° faciendo diam quinq; sensuũ. quia diabolus 2°. Per agraũ pigri trasiu. ⁊ neam stulti. ⁊ ecce totum repleuit vrticꝛ/ et oꝛtucrũt faciem ꝛ ne/ ⁊ macꝛia lapidũ destructa ꝛa deturpat domũ. sic vicia animã. nam anima ꝛeaꝛ ⁊ non potest temptationibꝫ ꝛesistere. ideo occurrit fantasmã turpium quibus anima intrinꝰ maculatur gñ. 3°. Sensus ⁊ cogita. humana doꝛdis pꝛona sunt ad malũ hanc cũdi est. nam sollicitudo mũdana multũ ĩpedit dispositiꝫ ad ꝛeꝛ ad dispositionẽ ꝛequiritur sua rioꝛis diligens exami dũ obstaculũ. et ideo oꝛtet dispsa ꝑ sensibilia ꝛe ꝛecolligatꝫ in se ipsa ad unu te obstaculo Per nichil

ꝑsequitur sicut per sollicitudinē exte
riora ꝺn̄i mr̄ ⁊. Nichil solliciti sitis a
nima ꝺẽ q̄ ꝺmāducetis. vbi nō ꝑhi
betur necessitas rerū ſ solliciturdo de
rogandis que multū reuocat a solli
citudine eterne⁹ ratio est. q⁹ omis
tatio ꝛit ab inordinatis ꝓpti
tatibꝰ sensuū Quāto enī frequēcio ꝓ
pius ea que mūdi sūt/ tanto affect⁹
cresc. et ideo diligenter sensuū custo
dia est adhibenda Prouꝺ⁹ q. Omni
custodia seruā cor tuū qm̄ ex ipso vi
te ꝓdit. ⁊ª ꝙ. ⁊ª ꝙ. ē q⁹ si sic a
gere debita cautela ꝓparat⁹ fuerit/ tūc
paulo dubio sator semē gratiar⁹ ⁊ virtu
tem in eū seminabit. Nā grā gratū
faciens in ordine ad acceptationē di
uinā est quedā integritas ⁊ quidā de
us ꝺm̄ virtū. Sicut enī pulchritu
do sanei nō est vna qualitas sed inte
gritas exurgēs ex multis/ scz colore/
figura/magnitudine/⁊ ꝓportione. i
et grauia q̄ē aīe deor est integritas
exurgēs ex oībus virtutibꝰ /qz null⁹
ꝺs deo acceptus ⁊ gratiosus nisi sit
promptus ad singula bonor opm vir
tutes. talē aūt promptitudinē hz hō
ꝺs ꝺ virtutes quibꝰ exit in act⁹ vir
tutes quas scz virtutes grā causat in a
nima p modū seminis pullulātis in
meritorias actiones ⁊ª ꝙ. ⁊ª ꝙ.
ē q⁹ qz ā sit aliq̄s semē q̄s semina
le in intellectu/ scz verbū dei. ⁊ aliud
semē q̄s seminatur in affectu/ q hz ē
bonū ꝓpositū/ puta opa pīalia. et
opa mia. q̄libet istor patitur tria ī
ꝓdimēta. Primo ei semen intellect⁹

ipeditur in assiduitate in qua verbū vi
ipeditur Ihñ aug⁹ Predicatio si ra
ra est nō suffiat. si assidua vile scit. et
ideo vie ꝓpatur d. aliud cadit ceus
viam ꝓpter transeūtiū cōculcatiōez.
Ihñ diaē. ⁊ conculcatū est/ scz dū ꝺtēp
nitur. et demones tollūt illud qui ꝓ
volucres intelligūtur/ qñ scz ipediūt
ne fructū faciat Secūdo ipeditur pr
sumptuosa cōfidē libri arbitrij. que
ꝓpter firmitatem/ petre ꝓpatur. ſ ē
abſ grā sicut petra abſ humore ⁊ iā
natū aruit Verbū ergo q̄s semina
supra mentē de se cōfidentē cadere su
pra petrā diaē. nā petra patenter re
cipit et sub terra abscōdit et signat il
los q̄ cor de pato ⁊ facili verbū recipi
ūt Hz iquātū petra arida ē nichil ha
bēs humoris/ ipsū nō nutrit. ⁊ sic
eos scdm q̄s nō habēt humorē grē
ſ magis de ꝓprijs viribꝰ q̄ de grē
virtute ꝓfidūt Et sicut nō nutrīē nec
crescit sic eiā verbū dei nō ꝓficit Ihñ
diatur. et natū aruit qz nō habebat
humorē. ⁊ seq̄tur. ad temp⁹ credunt
et in tempe temptationis recedūt/ id
est ato a ꝓposito mutanē. ⁊ hij radi
ces nō habēt qz ato a ꝓposito cuellū
tur Plāta quanto ꝓfundius imittit
radices tanto altiꝰ surget/ sic quāto
quis maiorem firmitatem habet in
bono proposito tanto amplius ī bo
no opere caleſcit Vnde eph. ꝫ. In ca
ritate radicati Tercio impeditur in
habundanti sollicitudine que spinis
comparatur quia sollicitudo sicut spi
ne lacerat et pungit. Vnde diatur.
quod in spinis cadit Diuicie autem
⁊ voluptates spine non sūt scdm se/

eo q̄ non lacerant sed sunt occasio et
origo solliciudinū/que mentem cru
ciant. et ideo spine dicuntur propter
consequentem effectum De diuiciis
patet sēm gregoriū. quia habent
laborem in acquirendo. timorem in
possidendo. dolorem in amittendo.
Similiē voluptates cum labore ac
quirunt morsū cōscientie. flagellant
in penitente asperitate penitentie. et
non penitenti infligitur eternus cru
ciatus ¶ Secundo semen affectus tri
pliciter impeditur Primo per car
nalem delectationē Quia seminans vi
am seminatur/ carnales signantur
per viam. qui sequētes dyabolū ab
eo cōculcātur Secus viā sūt qui ist̄
sciantur. et per malam societatē bo
num apositum impeditur I. corinth.
xv°. Corrumpunt bonos mores /
colloquia prava ¶ Secundum ē mē
tis induratio. Unde dicitur. quod
supra petram. id est per mentē indu
rate obstinatioēz Cor duz aliquādo
quātumcūq̄ obstinatū penitere apo
nit/ sed mentis dura ad effectū p
ducere nō permitt ¶ Tertiū est pecca
ti excusatio Unde dicē. q̄ seminaē
inter spinas. qđ fit quādo apositū
impeditur p peccati defensionē/ seu
excusatioēz. quia hec suffocant bonū
apositum. unde tales signanē p he
reū ¶ Tertio semen in actu eā tri
pliciter ipeditur Primo per mentis
elationē Unde bonum opus qđ nō
fit cum humilitate/est semen qđ cā
dit secus viam. illud enim nō abscō
ditur ꝫ aues id est vane cogitatioēs
tollunt illud. quāto autē opus meli

us est z laudabilius/ tanto cautius
absconderē. quia magis insidiatur
dyabolus ad perdendū cōpassionem
cordis ¶ Secundū est durities cordis
est semē qđ cecidit sup̄ petrā Quia
enim ita audi sunt q̄ licet de suo cre
dant elemosinā/ vel per solicitudinē
vel p alios exemplū/ vel ne unanimē
pudorem/ vel paupū accusationē/ qđ
nullam habent pietatis affectionē.
magis autem accepta est deo ipsa af
fectio q̄ op9 I. ioh. 2. Qui habuerit
substanciam huius mundi &c. non de
dit clauserit manū suam ꝫ &c. Tertium est murmur. quando
autē fit cū murmure z non cū silen
tate. tunc semen bone actionis cadit
inter spinas Ipse enī strepitus mur
muris quasi quidā spine z aculei sūt
mentis. ps. xxxix°. Orientur in tene
bris eius id est in conscientia spine
et vtice. ideo strepitus spinarum si
gne habent sonum ad istar murmu
ris. Ps. Exarserunt sicut ignis in
spinis &c. sic cupidi qui dum ardent
in igne cupiditatis non nisi cū mur
mure dant/ et quantum ad strepitum
murmuris exardescūt sicut ignis in
spinis Unde dicitur. et simul exar
spine suffocant illud. quia ex hoc
aliqđ bonum opus faciunt/ murmu
ratione meritum extingunt ¶ Quinta
conclusio ¶ Quinta concluso est tri
dere quaē seminauit in petra/ z in spi
nis / et secus viam Seminator ipse
per quem xpristꝰ intelligit. q̄ p
seminauit/ p āgelos reuelatioēs. p
moysē p̄cepta/ p apostolos p̄mulga
nes. et tāē p seipm exijt seminare

euangelicas informationes dicat ꝑ ꝙ
enso ꝙ Ecce exiit qui seminat seminare. Et
sic seminauit vtique inuisatetur. qz nō
ꝑt fieri de petra nō petrā. xp̄us ve
ro nō est inuisand9 si seminat sup̄ pe
tram. ipse enī pluit sup̄ iustos et iniu
stos. ymo si pauissent petrā fluēt aq̄/
si tetigerint montes fumigabūt. Qz
aute tres ptes seminis pcūt et q̄zta
dix saluatur hoc nō est ex defectu se
minātis/ꝫ ex indispositōe suscipien
tis. Et si maior ps seminis dñi et ma
gistri pcit in auditoribꝰ q̄ tūc erāt.
nō debet indignari minister et disci
pul9 si magna ps ꝑeat sui seminis.
Ipse enī ꝑdicator nō ꝓprie est semi
nator/ꝫ cōsin9 seminātis. Nolu attē
dere ad vilitatē cōsimi ꝫ ad potestatē
seminis et caritatē seminatoris. Ex
isto sequuntur duo cooperaria. Pzimū cooperariū
est q̄ ista suffocatio nō causat ex im
potētia boni seminis. qz ꝙ dyo ꝙbo
nū est potentiꝰ in agendo q̄ malū. ꝫ
ex malicia voluntatis/que cū sit libera
semē extinguit. qz voluntarie spinis
se immiscet. Secundum cooperarium
non tam nobile donū vult pcire/qz hoc
agnit cursui ꝛerū. Nā deꝰ sic res q̄s
edidit āministrat vt eas tñ ꝙ ꝓpri
os motus agere sinat. et ideo q̄uis
thesaurus gracie valde sit nobil. ha
betur tñ in vasis fictilibus. et ideo de
fragili amittitur q̄n pellis tempta
tōnū cautior. Tertia. Tertia est q̄ lz
hec tria semina in pluribꝰ pcliētur
hoc tamen q̄libet suā terram bonā ī
qua afferat fructū. nā semen q̄d semi
tur in intellectu habet terrā bonā in
qua fructificat scz cor humile et deuo
tum/in q̄d si semē verbi cadent cicē/
ꝓficiat/et fructū faciat. iuxt̄ illud. Ꝓ
masuetudine suscipite insitū verbum
q̄d pt aīe. et octū ferat fructū octuplū/
id ē ꝑfectionē virtutū in p̄o gradu pu
ritatē cordis. et hijs debetur fructus
centesimꝰ. Hz semē q̄d seminatur in
affectu q̄d est bonū ꝓpositū hoc ē cā
hz terrā bonā scz spm̄ sanctū. et hic
cogitationes locutiones et affectiones
refert ad anime vtilitatē non ad car
nis delectationē. nō ad mūdi cupidi
tatem. nō ad humane laudis faucē
Gal. 6. Qui seminat in spū. de spi
ritu et metet vitā eternā Quales au
tē segetes inde ꝓueniāt/habet̄ gal.
6. Fructꝰ aūt spūs est caritas/gaud̄
um/pax/patientia/longanimitas/be
nignitas/bonitas/masuetudo/fides/
modestia/cōtinē/castitas Et bñ d̄/
fructū afferūt in patientia. qz q̄ pa
cienter sustinent labores pñtis vite in
spe remunerationis eterne/non vin
cuntur fastidio. quia temporalem ī
eternam cōmutant mercedem Sed
semen quod seminatur in actu puta
opera misericordie. habet ad referen
dum fructum terram bonam/scilicet
cor obediens ad exequendum meri
torias actiones. Unde dicatur tale
cor terra bona inquantum implet o
pera iustitie que est declinare a malo
et nichil omittere de agendis. Dica
tur terra melior / scilicet que implet
mandata et nichil agit de non agen
dis scilicet de prohibitis. Pe. Di
uerte a malo et fac bonum. Dicitur

terra optima · cui nō tantum suffiat implere mandata/sed eāam superad dit consilia Sequē·et fructum affe runt in patientia· scientes ꝑfecto ꝙ qui patiens non est malozū tempoā lium / sustinebit dampna eternozū · Unde ꝗꝗ· Terra bona fructū per patiētiam reddit· quia nulla sunt bo na que iam agimus/si non eq̄nimiē proximozum mala toleramus ꝛc·

¶ Dōc·in l· Hōmo xxxviij·de eplā

Si linguis hominū loquar ꝛ ā gelozum ꝛc·2·cor·13° Recte apostolus diat caritatem esse vinculum ꝑfectionis·quia non solum om nes virtutes vnit ꝛ dirigit/in finem debitum·sed eāā in merito faat eas perfectas· quia sine caritate sunt im perfecte in merendo vt diat aug9 At tende quanta est caritas/ que si desit frustra habentur cetera·si autem assit aliqui/habentur omnia· et ideo apos tolus considerans excellentiam caritā tis eam nititur ꝙmendare ꝙ ad duo· scilicet ꝙ ad vtilitatē / et diuturnitā tem · et ideo in hac epla sunt due cō siderationes ¶ Prima considera° ¶ Cir ca primam que est de eius vtilitate · sunt quatuor conclusiones ¶ Prima con clusio ¶ Prima cōclusio est de diuer sa eius descriptiōe In 3° sententiarū diatur· ꝙ caritas est dilectio/qua di ligitur deus ꝓpter se / et proximus ꝓpter deum vel in deo In deo diatur ꝓpter illos qui iusti sunt·qui manēt in deo ꝓpter graam Proxē deum diatur quantū ad illos qui nondum sunt iusti·quia ad hoc amādi sunt vt fiant iusti/ et in deo ꝑ graam ma

neant ¶ Secundo aug9 diat · ꝙ cari tas est virtus qua videi deum ꝓfec ꝙ eo desideāmus Hec enim dilec tio est sēdz dignioēm actum caritā ¶ Tercio in libro de spū ⁊ anima diatur ꝙ caritas est cōmodia mortā ⁊ soaetas electozum/vita beata an gelozum/ quia nec ange me nec angeli nisi ꝑ caritatem uūt Ite quarto diatur ꝙ caritas virtus qua vnaq̄q res pro tanto bo betur pro quāto habenda est Unde caritas pondus equū est/sicut sancta dolosa est cupiditas ¶ Secunda conclusio ¶ Secunda conclusio est ꝙ caritas quinq̄ habet effectus · nam primo depellit omnem torpozem mentis actionis / nescit enim oāa· Unde ꝗꝗ· Amoꝛ dei nunq̄ est oāōs/ opā tur enim magna si ē/si autem opa ari renuit/amoꝛ non est Secundo gignit in nob habundantiā virtutū et ideo diatur mater virtutum Bn· Bona mater caritas que sola fa ueat ifirmos/ siue exerceat ꝓsperos siue arguat inq̄etos/ diuersis diuer sa exhibens/sicut filios suos diligit vniuersos· cū te arguit pura est· cū blādit simplex ē· solz pie seuit· dolo mulcet· patienter nouit tolera humiliter indignari · licet ipsa/ hec offensa/si conuersus fueris ad illum obuiabit tibi quasi mater honorifica ta Tercio quia acceptas ꝛ gratas facit deo omnes alias virtutes de aug9 · Que enim alia virtutes inter fructus spiritus debuit enume matum nisi caritas/sine q̄ cetere vir tutes non reputabūtur esse virtutes

Argue negligētes/ timorē de pecca
tis inutiendo. obsecra/obediētes bo
nis opib9 instruēdo. increpa/obstina
tos a vicijs retrahēdo. Linguis ange
lorū loquūtur qui sciūt instruere de
gratie humilitate/de desiderio glie/
et de hijs que spectant ad vitā gtem
platiuā. sed hij sine caritate nullum
fructū gsequūtur Dñs dicit. factꝰ sum
velut es sonans/id est campana que
sono suo signat alijs qđ ipsa nō sen
tit. aut cymbalū tyniens. qđ delectat
alios cum ipsum sine delectatione sit
Secundo hoc idem ostendit de moti
bus interioribꝰ cum dicit Si habuerō
pphetiam que est cognitio futurorū
qđ magnū est. et nouerim mysteria
oīa/id est occulta veteris et noui tes
tamenti qđ maius est/et omnē sciē
tiam diuinam scilicet z humanā qđ
maximū est. nam omnia pertinent
ad vim cognitiuam. et habuero om
nem fidem/et de omnibus articulis
adeo perfecte / ut et montes transfe
ram. quod ptinet ad vim affectiuā.
quia omnis articulus inquantum ē
de natura sua. aut mouet ad timorē/
ut credere penam eternam. aut ad a
morem/ vt credere vitam eternam.
hec omnia si sine caritate fiāt infruc
tuosa sunt. Tertio hoc idem osten
dit de operibus. et primo de opere re
lato ad proximum/scilicet de opere
misericordie cum dicit. Si distribue
ro in cibis pauperum omnes facul ta
tes meas Vbi ponit omnes eraūstā
tias elemosine Debz enim distribui
elemosina non vni tantum sed plu
ribꝰ Item debet dari pauperibus non

rere qua nascūt vniūsa bona. 2°
qz in spūalibus aiam viuificat. qz si
ne ea oīa sūt mortua. Ioh. 3. Qui
nō diligit manet in morte Vbi glā
Fiat worꝰ sine aīa mortuū est. sic
aīa sine caritate. caritas ei est calor
vitalis. qua extincta nichil spūale vi
get relinquitur Dñs ait pſper. Caritas
est vita virtutū et mors viciorꝝ Sic
ei fluit cera a facie ignis. sic pereūt
a facie caritatis 1°. oēs virtutū
operationes pfici. Col. 1. Sup oīa
autē caritatē habentes q̄ est vinculū
perfectionis Dñs ambro. Caritas oīa
ligat ne abeant. ligat enī mēbra ec
clesie ad inuicē. z ideo in hac ligatio
ne est pfectio ecclie 2ª 2°. Tercia
actꝰ est qliet caritas causet in nob
plures affectꝰ/est tñ fructuosa i acti
oniꝰ nostris. qz locutiones/cogita
tiones/ et opationes nostras efficit
fructuosas. homo ei ad modū bone
arboris tria hz in se vtilia scz floꝛes
cogitationū/frondes verboꝝ/et fructꝰ
operū. Cogitationes bone phibent o
mnem inordinatum dilectionem
Ecce odor filij mei. Bona verba/
vmbra protectionis primo. 2 mach.
11. Iudas armauit sermonibꝰ oporꝰ
tunis. Bona opa/saluti nobis ꝑ
in pñti et in futuro Dñs in fine mūdi
Decipitur est dñs illud puerꝝ oltiº
Date illi de fructu manuū suarum. Et
Et primo ostēdit qꝰ sermo fructuosus
nō est sine caritate d. Si linguis ho
minū loqr. Linguę hoīm sūt pdi
cantes/ qui sciunt instruere de fuga
vitioꝝ. de penaū timore. et de hijs
que spectāt ad vitā actiuā. 2. thi. 3.

diuitibus Item debet dari in ābos id est ad necessaria non ad superflua. Item addit quartū quod est consilium id est omnia sua dare. totū enim nisi caritate informetur nichil prodest. ¶ Secūdo de opere relato ad se scilicet de opere penitentie cū dicit Et si tradidero corpꝰ meū ita vt ardeā/ nō ait si ieiunauero vel Nec prodest nobis q̄ operibus penitentie aut vigilijs aut orationibus affligimur si caritatem interius non habemus.

¶ Quarta cōclusio ¶ Quarta cōclusio est q̄ apostolus q̄ndecā fructus enumerat ipsius caritatis. ¶ Primꝰ est pacā q̄ est radix et custos oīm virtutū Virtus enī vana est quā non patientia firmat/ nam p pacētiā ad vberiorē gracā disponimur. nam terra quāto plus vertitur et scinditur tanto amplius fructificat Sic homo quāto plus q̄tumcūq; affligitur et patientius portat/ tanto maiorē gracā frūctatur Vnde dicit/ patiens est/ quātū ad habitū pacientie in anima. ¶ Secūdus est benignitas/ quia non reddit malū pro malo/ imo bonū pro malo. mathei q̄nto Benefacite hijs qui oderūt vos Vnde maxime q̄sideranda est benignitas dī nostri in eo q̄ tā benigne vocat et recipit peccatores/ ecce māsueta benignitas saluatoris alliciens nos post se currendū Vnde b. Omnino ꝓpter mansuetudinē que predicatur in te currimus post te/ audientes q̄ pauper nō spernis pccores. non horres publicanos vt patet in latrōe/ in meretrice/ in adultera/ in publicano/ in petro negante Vnde dicit/ benigna est/ id est lata gra e genie. ¶ Tertius est dilectio boni alterius/ qua eam non contristat felicitas aliena/ sed bonum alterius amat vt suum. vnde augustinus Tolle inuidiā et tuū bonū est quod habeo Vnde dicit/ non emulatur id est non inuidet vel tristatur sug alio nam felicitatē. ¶ Quartꝰ est directio opis ad finē debitū Vnde/ non agit perperā id ē peruerse. quia malo fine actionē nō deformat/ imo totaliter eam ad suū finē id est ad suū bonum. Hic est oculꝰ dexter qui semper spiritat dilectū/ quia vbi amor ibi oculus/ alius enī oculus est cognitionis. ¶ Quintus est humiliatio in operibus bonis Vnde/ non inflatur per hāc eni. sed potius humiliatur Per hāc enī tutē hō disponitur ad diuinā gram et fit fertilis et fructuosus. sicut enim cor profundū ad suscipiendū diuinū donū. deꝰ ei in corde humili requiescit Augustinꝰ O q̄ excelsus es/ et humiles cor de sunt domus tue Exemplū de beata virgine que propter profundissimā humilitatē concepit in se verbū dei sublimitatē. ¶ Sextus est subiectionis Vnde. non est ambitiosa/ quia prece non appetit sed sibi esse exemplo domini. iohānis 3. Qui cum cognouisset q̄ turba venturi essent vt facerent eum in regem fugit in montē. ¶ Septimus est studium caritatis. non querit que sua sūt sed que ihu xpi et xpi. qz vt ait augustinus Cōmunia propriis non propria cōmunibus anteponit. contra quos dicit q̄busdā dicit/ phil. 2. Oēs q̄ sua qu

quetūt. Octauꝰ est māsuetudo. vñ/ nō irritatur. primo vituperatiōēz ꝟtit ōnē irritatur/plagas i mediana/ vñ diaē. non irritatur id est nō puocaē ad iram vel ad vindicta pro iuria si bi facta. Vꝰ est innocentia. Vnde/nō cogitat malū/ vnde innocētia est qua si de natua adamātina. qz sicut natu ra adamātina attrahit sibi ferrū. sc ip illi qui cōseruant baptis malē innocēti a vel amissa recuperant per veram pe nam. punitas enī innocētie reddit ani mā pulchrā apud deum. innocētia sa t vt hominis quersaꝰ siue actio ei ſt bene ꝓportionata sedm spiritualē rationis claritatē/ et hꝰ ai ordinat ho minē vt nulli noceat et ōnibus pſit Vnde dicit nō cogitat malum scz fa ere alteri. nc faat ee si puocēt. Vꝰ est dolor de lapsu proxi. vñ/nō grau oz sup imitate. quia poꝰ volz si vi det aliquē peccare. 2° cor. 11. Quis scandalizatur et ego non vror. Vꝰ gaudiū de pfectu alteri. Vñ/cōgrau et aūt veritati scz in opibus iustitie i. ioh. Maiorē hoy nō habeo graz. ꝙ vt audiā filios meos in veritate ā bulare. Vꝰ est sufferētia aduersaioꝝ Vñ/omnia suffert. Sufferētia enī talis/scit nos bñficia dei recordari. nisi enī tribulati essēt homines/ deū obliuiscēntur. bonis tēporalibus ꝑa. Vñgt. Electi suis iter aspez tus. ne dū delectāt in via. obliuiscā tur. oz que sunt in patria. Vñ/ōnia suffert. in actu pro veritate. Vꝰ est perfectio ecclēoz. vnde/ōnia credit

Vera enim fides est de hijs que ecclesia credit ecclesia/que suadet veritas. hec enim fides stabilis est et perfecta q̄ p dilectionē operatur. vñ dicit/ ōnia credit scilicz que veritas suadet/ non dicit omnibus credit/sed soli veritati Vꝰ est expectaō ꝓmissoꝝ. Vñ/ea ſperat scilicet q̄ exist ꝓmisit rō. 4to Spes autem non cōfūdit. p hanc ei intendimus in bonū arduū vel sūmū bonum actu desiderando. qui est actꝰ ꝓprius spei/ nam actus ꝓprius spei est expectare sūmū bonū. sed expectare est desiderare aliqui bonū realiter respectu rei absentis/ nō inquantū possibile est homini ex meritis nostris/ hꝰ ex diuina bonitate. Vnde spes respicit deū inquantū nobis ex eo prouenit coiatio siue bonitatꝰ. Vnde spes a magistro sententiarū sic describitur Spes est certa expectatio future beatitudinis puenies ex meritꝰ q ex dei gratia. vnde dicit/omnia sperat/ q̄ veritas promittit. Vꝰ est longanimitas perseuerantie. Vnde/ omnia sustinz Qui enī vult habere hēditatem etnā oz q ꝓseueret in bono. sed vir tus perseuerātie ꝓpe facit firmiter ꝓsistere hominē in bono cōtra difficultatem prouenietē ex diuturnitate oppositi actus. Sūt enī q̄dā ꝟtutes quarum actus per totam vitam debēt durare sicut fidei spei et caritatꝰ que respiciunt vltimum finem tocꝰ vite hūane. et ideo respectu harum ꝟtutum non consūmatur actus perseuerantie vsq; in finem eozum/ sed homo perseuerare debet qz scdm saluatorē nō qui iapit hꝰ q̄ ꝓseuerauerit

ꝛc̃ Vnde dicit omnia sustinet/ quia ꝑ̃ nulla desistit ab incoato bono.

¶ Secunda ꝙsideratio ¶ Circa secundā cōsiderationē que est de eiꝰ diuturnitate cū dicit caritas nūq̄ excidit sūt sex ꝙclusiones ¶ Prima ꝙ° ¶ 2ª ꝙ° est ꝙ caritas manꝫ in patria Cuius rō est quia caritas dicit quendā habitū qui inclinat in deū ꝑ̃ se sed ille habitus nō inclinat in deū vt bonum ꝓsens ꝑ̃ se/ siue sit bonum ꝓsens siue absens/ igit̄ talis habitus manꝫ in patria Itē qz nō hꝫ aliquā ꝛpugnantiā ad istū statū Itē remanꝫ vt volūtas fortiꝰ agat ad actū dilōnis. Remanet etiā caritas numeꝰ licet perfectiorꝫ quia caritas vt sic sc̄z suā substantiā non habꝫ īperfectionē Obiicit aliquis ꝙ si hoc esset verū sequeret ꝙ quia caritas sic manēs in patria beatificat ꝙ etiā caritas manēs in via beatificaret Hic dicitur ꝙ beatitudo nō cōsistit in habitu sed in actu. sed diū si sunt actus caritatis in via et in patria/ licet sint eiusdē rōis. Quare aūt iste actus beatificat/ et non ille. dicit doctor ꝙ hoc est quia actus non solū variatur a variatione habitus vel potentie. sed variatur etiā a variatione obiecti. sed in patria est obiectū pñs/ in via non. et ideo sequitur ꝙ minimꝰ cōprehensor est ꝓfectior ꝙ sumus viatorꝫ qz hꝫ habitū caritatis ꝓfectiorē ¶ Secunda cōclusio ¶ Secunda ꝙclusio est ꝙ caritas vie potest amitti dupliciter. ꝑ̃mo per subtractionē diuine volūtatis effectiue subtrahēdo influentiam suam qua ꝙseruabat caritas in isto hꝫatio est quia ille solꝰ potest caritatem subtrahere qui potest influere. sꝫ hoc fiat voluntas dīna ꝑ̃mittendo euacuat ꝑ odium temere nie solum. nam per illud euacuatur ꝑ qđ corrūpitur dispoſ° in anima ad ipsam. hoc aūt per peccatū mortale fit Vnde dicit caritas nunq̄ excidit/ id est nec in hoc seculo. qz quantumcūq̄ sit ex parte. tū pāse non terminat ad actum talem scilicet ꝓfectū. igitur potest manē liat quantum ad modū euacuatur vt dicit nec in futuro finietur/ sed potius augmentabit/ et si opera eius essent. Si enim crescendo et ꝙperando diligimus. quāto magis cū videbimus. exardet? ¶ Tercia cōclusio ¶ Tercia cōclusio est ꝙ alia scilicet fides et spes euacuātur i patria. quia finalis non haberet ille habitꝰ in patria qui nō haberet inclinationē ad suū actū. et ita inclinatio esset sibi ipossibilis. sed fides est de fide et spe/ igitur ꝛc. maior patet. quia ibi nichil ē finalis. probo minorē. qz habitꝰ fidei inclinat nos in ipsū deū vt in rem nō apparentē. qz fides ē sb̄a rei nō apparētis. et spes inclinat nos i deū vt in bonū absens/ sed tunc oē verum erit apparens. et bonum erit ꝓsens Vnde dicit. sue ꝓphie futurorū/ scilicet euacuabuntur in futuro quando omnia erunt ꝓsentia/ ita vt dici possit cū ꝓs. iam non est ꝑ̃ia. siue lingue cessabunt. in futuro/ quādo omnes scient eos. siue scientia destruet̄ quantū ad actū q̄ ē rōnari/ vel quantū ad actū q̄sitū/ vt ex. quantū ad sciām acq̄sitā/ vt ex. scīa donū q̄ ē manē ꝓclā ¶ 3ª 2° ¶ 3ª 2° ē

ꝙ cognitio de diuinis in via est mul
tum obscura. et ideo quātum in se ē
impotēs est in lumnē diuinū cleuari
Unde 2° meth. dicitur ꝙ intellectꝰ
noster habet se ad manifestissima na
ture sicut oculꝰ noctue ad lumē
solis. et ideo nō cognoscimꝰ in mūdo
nisi paucū de deo scilicet ꝙ operationē
posteae sapiēcie et bonitatis eiꝰ Unū
augꝰ Ex magnitudine creature cū in
telligitur cōditor omnipotēs/ ex ordi
natione et dispositione sapiēs. ex gu ber
nat plene nos īducere in cognitionē
dei/ cū nulla creatura possit ꝓfecte p̄
sentare eiꝰ potēciā sapiēciā ꝙ bonita
tē Ñ sicut puer ad ꝓfectū alicuiꝰ
opis ordinati. oportet ꝓmo cos ma
nuduc simultudinibꝰ ꝙ exēpl. ꝙ cū
ad ꝓfectā scientiā puenerit talibꝰ simi
litudinibꝰ n̄ vtī Dic eciā qz statī diui
na scire n̄ possuꝰ. oportet paulatī ad
illud discēdere. ad qđ cū venerimus
tūc ꝓfecte et sine exēplis ꝓmo facie
ad faciē cognoscemꝰ Unū dr. nūc cog
nosco ex ꝑte id est īperfecte cognosci
mꝰ deū ꝛpē ipfectionem intellectus
et tenebrositatis ꝓsentis status. ꝙ
ex parte id est ipfecte ꝛpheta mꝰ. i
futura ꝓdicamꝰ ¶ Quinta cōclusio ē ꝙ cognitio de
deo in patria est multū clara ꝙ mani
festa. Nā sicut hō cognoscit aliū nō so
lū ꝙ opa sua vel ex auditu ꝛ eciā ex
ipso. sic cognoscemꝰ deū qz videbiꝰ
eius essēciā dei videret/ sequēt ꝙ nūꝙ hō
bemꝰ esse. tūc ei vnūqđ ꝙ ꝓfectū est
qñ ad finē intētū ꝓuenit. cū igit hō ī
tendat ꝓtingē ad deū videndū/ nūꝙ erit
ꝓfectus siue quietꝰ donec deū videat
Ité ꝙdm aliqđ desiderat et nō habe
tur nō est homo q̄tatus nec beatꝰ /
donec habeat desideratū. cū ergo na
turale desideriū insit hominu habēdi
beatitudinē/ et cognoscendi causā cū
videat effectū/ si nō ꝓtingeret ad cog
nitionē dei non cōpleretur eius desi
deriū. et sic nullo modo erit beatus.
restat ergo ꝙ cognoscet deꝰ. Unū di
citur Cū venerit qđ ꝓfectū est ces. i.
futura beatitudo que est status oniū
bonoꝝ aggregatione ꝓfectus scdm
boecīū. euacuabitur id est destruetur
ipfectio vestra nō id quod verū est.
Destructio ipfectionis ē quādo id qđ
ipfectum est īplebitur in verū. vt pa
tet de scientia ꝙ apheia ꝙ fide ꝙ spe
Unde aug. in libro de doctrina x̄pi
ana dicit ꝙ fidei succedit spes ꝓ quā
videbimꝰ. et spei succedit ipsa beati
tudo ad quā puētum sumꝰ. caritas
vero augebitur poāꝰ nec ei aliqđ suc
cedet. destruetur tamē ī quātū est un
ꝓā sed nec ipa nec eiꝰ actꝰ destrue
tur. Ō ergo quod ē ex ꝑte destrue
tur. vel ex toto vt fides et spes/ vel
ex ꝑte vt scientia cuiꝰ et actus et mo
dus destruetur. et caritatis eciā mo
dus quidem tolletur. ꝛ nō ipsa nec
eius actus ¶ Sexta ꝓclusio Sexta cōclusio est ꝙ si clare ī patria volu
mꝰ diuina speculari/ tunc in via eua
cuāda sunt que sunt infirmitatis. nā
tunc id est post infirmitatū euacuati
onē in patria clare videbimus. quia
lumine glorie cōfortabit nostrum ī
tellectū ꝙ oculꝰ noster erit gloꝛificatꝰ

lumine glozie/ꝑ q3 videbim9 ⁊ cog
noscem9 dñm Dñ luce 21. Tūc vide
bunt filium hominis .i. cum hoc ꝙ
videbunt diuinitatē/ videbunt et xp̄i
humanitatē Nota ꝙ sic ad visionē
cor ꝓzalē sic ad ſpūalem q̄tuor ꝛequi
runtur Primū ē claritas diffusa/ vi
demus enī naturaliter ꝙ nichil vide
tur sine lumine Qa enī q̄ videntur
in lumine videtur/ ita eāā ad hoc ꝙ
oz humanū ꝓtingat ad cognitionē
dei req̄riē lumē gr̄ē vel fidei/ fides ei
faat nos cognoscere deū. quia facit
nos assentiē illis que ꝓ rationē⁹ ⁊ na
turā sciē nō possum9 .ideo credimus
de deo ea q̄ a sanctis et a sapiētibus
referūt/ ſz iudei ⁊ pagani qz non ha
bēt ꝑfectā fidē de deo nichil de eo cog
noscūt Dñ sicut oziēte sole ichoatur
dies naturaliē .ita oziēte luce gracie
et fidei in aīa inapit ꝙgnitio diuina
Dñ psalmista. Illuminet vultū suū
sup̄ nos .i. ipmit in aīam similitudi
nē sue gr̄ae. 2° req̄zitur ꝙ ad ipsum
visibile potē⁹ visiua dirigat. quantū
āūꝙ enī aer eēt bñ dispositꝰ si oculꝰ
auerteret/ res nō videt. ita ad hꝫ ꝙ
oz humanū deū cognoscat/ req̄zitur
ad eū ozdis directio ⁊ faacei ꝙusio
vñ pāce ab eo aūsus . ꝓ pñiam ad
eū reūtat. et tūc ꝓtinget ad eꝰ cogn̄ti
onē. 3° zec 6° Reuertam² ad deū qm
ipe saluab⁹ nos et cognoscem9 eum.
4° req̄zitur debita ꝓpoztio et distanti
a. quātūāūꝙ ei esset magna claritas
⁊ oculꝰ bene dirigeret² ad obiectum.
si visibile non esset in debita distan
tia nō possꝫ cognosci. et certe distāꝫ
ꝓpoztionatam faāūt bona opa ⁊ re

nent hoiem ne elongꝛet se sed appro
pinquet ad deum. ⁊ sic pertingꝛet ad
dei cognitionem. ideo dicitur. Ps. 19
Cognoscent egipcij dominū in die
illa/ id est in eterna vita. que dicitur
dies quia erit continua nec succedet
nox/ sed ille sol eternus illuminabit
eam Quarto requiritur ꝙ oculus
bi figatur. si enim cito fugꝛet ꝙ vol
let ibi diu respicere non posset multa
cognoscere bene rem que indigꝛet ꝓlon
ti dijudicatione. sic qui vult ꝓtinge
re ad dei cognitionem/ oportet ꝙ ibi
figat oz ⁊ teneat illud p̄sentando
in bono / alias ipsum nunq̄ cognosc
et Joh. 8. Si vos in sermone meo
manseritis vere discipuli mei eritis
cognoscetis veritatem Et nos ⁊
a quæ sunt parvuli multa sunt/ que
euacuare debemus. Primū quia bo
num a malo non discernunt. bonū
noꝛant differentiam Secūdum quia
a falsum ꝓ vero facile credūt. Ps.
3°. Non efficiamini sicut parvuli
fluctuantes omni vento doctrine &c
áo quia parvuli inutilia p̄ferunt
tilib9. prouer. Primo Vsquequo
uuli diligitis infantiam &c Quia
quia ludis assidue intendūt. Job
Parvuli exeum exultant ludis &
to quia libenter dormiūt. amor
Quis suscitabit iacob quia parvu
est &c Hexto quia ex ea compassio
os inuidiam gerunt Job. 4. Parvu
los occidit inuidia. Septimo quia
solidos cibos capere non possunt.
cor. 3. Tanq̄ parvulis in xpo fi
lac dedi vobis non escam. Octauo

Sermo

quia laborē sustinere nequeūt/ grē-
22. Hēo puulos tenellos qs si pig
in ambulando fœro laborare dēsia
ent vna die tūcti gregres/ Nono qa
frequēter cōdere volūt. trenor qzto
Parvuli petierūt panē/ Decimo qz
qsi seruiliter sub timoē viuūt. gal-
quarto Quāto tēpore heres puulus
est nichil differt a seruo. z hoc ē qđ
dicit. tū esse puulus loquebar i pfec
te vt parvulus more pueri balbutiē
tis Iere. primo Nescio loqui qz puer
ego sū. sapiebā vt puulus/ tres scilicz
huānas. puulis ei melius sapiunt
fricola q vtilia. cogitabā vt puul9/
aut factus sū vir/ id est pfecte etatis
euacuaui ea que erant parvuli/ id est
omnia illa postposui que erāt. qz ma
ledicq puer ēntū annor. ysa. nono
Didem9 nūc erāt. s. dēū. per speculū
id ē p obscurā similitudinem creatu
raz. et i enigmate/ id ē p obscurā al
legoriā. i. tropos scripturaz. vel per
speculū/ id est per aiaz in qua relucet
ymago dei. h in enigmate id est ob
scure. tūc aūt. i. in futura btitudie vi
bim9 facie ad faciē. i. manifeste. vide
re. i. obscure. in futuro aūt/ cognoscā
sicut et cognitus sū. i. pfecte cognoscēs
nūc aūt qsi tūc cognoscā ex pte ite
at vt ad illd pueniam nūc sicut ma
nēt fides spes caritas tria h/ vt dictū
ē supra pauca h vtilia. Hic ē funicu
lus triplex qui difficile rumpitur. ec
cle. iiii. maior aūt horū est cari
tas/ que ceteris decedentibus perma
bit Quā nobis concedat

Expli

Dominica in quinquagesima ser mo trigesimus nonus.

Assumpsit ihesus duodecim discipu los etc luce 18 Sedm qđ dicit ber. horrendū penitus sacrilegiū est q et ipsor videatur expetere fauorem q domino maiestatis manus inicerēt sacrilegas Videbatur iam cessasse persecutionis tempus. et nunc quidem grauius ipsi cristiani persequū tur. qui ab eo vtiq cristiani dicūē. amica tui dicus et proximi tui aduersum te appropinquerunt z steterunt Valuator igitur cōqueri lamentabiliter de ingratis qui post beneficio tū receptionē contumeliā intulerunt largitori/ quia sedm bernardū tāto grauius de ingratitudine iudicabim9 quāto magis accumulantis beneficia in reddentes malū pro bono ingrati probamur extitisse. et idco in euāgelio tria nobis aduertenda propo nuntur. Primo ostendit se eximiū largitorem in eterne patrie introni zatione cum dicitur. Ecce ascendimus et cetera. Vbi sunt tres conclusiones/ Prima conclusio ¶ Prima cōclusio est q licet remuneratio eterne vite sit prior in intentione largitoris. tamen dona et virtutes z perfectiones morales que includuntur in vera religione priora sunt in executione/ hijs enim adipiscitur priuilegium celeste vt habetur secūdo ethicorū Vbi dicitur q beatitudo est priuilegiū virtutum Quia sedm ysidorū exempla sanctorū quibus edificatē homo varias fugiūt sectari virtutes/ io

saluator ad culmē pfectionis ducere nos volens hos scōs assūpsit/ quor exempla btām visionē meretia nos pfectiꝰ informarent. vt patet in religione vera quā sancti nobis vita et conuersatioē exemplificabant. et ideo ipsa religio dicit esse totalis applicatio mentis ad deū p firmā adhesionē spretis illecebris mūdi ppter eiꝰ infinitātē vanitatē subiacēs nichilomiꝰ se alteriꝰ volūtati ppter inualitudinē ppie cōditionis vt sic dirigat ꝗs alteriꝰ informatione in diuinū amoreē. Ad quā religionē instituēdam assūpsit duodecim discipulos vt eor vita cōuersatione et doctrina hāc inchoaret ¶ 2ª 2ę ª 2° q lz transitꝰ de pfectis vite exilio in patriā felicitatis eterne sit dispositiue p beatitudinē vie/ q est pfectio vtuosar opationū in religione. fit tamē simpliciter p gram ratio ē. Nam actꝰ pducētes in finē oportz fini esse ppōtionatos. nā videmꝰ in naturalibꝰ q nulla res pt p facere actū excedentē suā virtutē ꝛ bene sue virtuti ppōtionatū Vita aūt eterna est finis excedens ppōtionē nature humane. et ideo sine vtute altioꝛi nō pt adipisci Hec virtꝰ altioꝛ/ est grā Vñ rō. 6. dicitur Gracia dei vita eterna vt scdm glosā intelligamꝰ deū ad eternā vitā p sua miseratione nos pducere Vñ in glosa ibidē dicit Certū est vitā eternā bonis operibꝰ reddi. ꝛ ipsa opera qbꝰ redditē ad dei gram pertinent Vñ seqtur Ec ce ascendimꝰ iheroso. dixit ihs Ihc est grā/ sine qua nō pt esse ascensus ad glām que p iheroſolimā intelligitur Diat enim visio pacis ad quā p gram fit ascensus ¶ 1ª 2° Circa 2clu°. est q rōne istiꝰ hec dīca quinquagesima. que designat nobis nū iubileū. nam apud hebreos anno iubileo. diat ānꝰ iubileꝰ/ id ē remissionis. de quo dicit leui. 25. Sanctificabis ānū iubileū et vocabis cūctis habitantibꝰ terre Iubilēs ē sionē cunctis habitantibꝰ terre. Iubilēs ē anno plus. 1. facebat/ sabbatizabat/ vacabat omnijs/ clangebat tubis/ hebreꝰ manumittebat/ hereditas suo dño restituebatur Hec enim fiūt in nobis p religionē. terra. id ē corpus sabbatizat. q̄n eū carnalia desideria nō fatigant. populꝰ vacat quādo uijs. q̄n cogitationes et affectiones mētis spūales delicias iā plicant. bis clangitur cum eterna memorantur vel pmia in aīo reuoluūt/ q̄ erit illorum euasione et eor pmissiōe laudes deo psoluūt. seruꝰ hebreꝰ manumittitur quādo mēs que iam ad cōtemplandū trāsiuit/ pue voluptati renūciat. hereditas domino restituitur quando ab exilio presentis vite in vitam eternam anima introducitur. et sic consequimur in fine. id est ultimo nis Secundum principale Circa secundum vbi excludendi muneruꝫ perditores ingratitudine exhibitione cum dicitur. cōsummatum est omnia Vbi sunt q̄nq; genera Prima 2° Prima pdicta de xpo principaliter sunt. quid passus. quid p vera. q̄ cepturꝰ. et ista p ipsiꝰ mortē sue cōmata. Vnde etiam cum supra ca. iam mori deberet dicebat. cōsummatum

Sermo

est. de qua crisostom⁹ dicit Omnis gloria dei et omnis sal⁹ hominum in morte xpisti posita est. nulla enī res est que ad salutem hominis magis pertineat q̄ mores ipsius. et nō est aliqd aliud propter quod debeam⁹ deo magis gratias agere q̄ pro morte ipsius. In morte igitur ipsius omnia ad salutem pertinētia consummata sunt. Secunda cōclusio est q̄ hec omnia consummanda et nunc consummata predicta erant p̄ prophetas. Multa enim multa de hijs que per prophetas dicta sunt cōpleta videātur. unde multoties dicitur. hoc autem totum factum est vt impleātur scripture. nūq̄ tamen dicuntur impleri ea que sunt ad finem donec perueniatur ad ipsum finem. unde non nisi in eum dixit ihesus consummatum est. Unde ioh. 19. dicitur. et cōsumabuntur omnia hec. hoc est per quod ad patrem tenditur. nō enī nisi per multas tribulatiōes huius mūdi p filiū cōtra tribulatiōes huius mūdi peruenit ad pacē eternē q̄etē. et q̄ hī fallacē pacē equalē delectatiōis affectāt. futuro verā pacē nō ineniēt. iō dicat q̄dā. Quis securitas expectas ē. Tertia

Secunda est q̄ quicq̄ mala leguntur dicta illata a iudeis. q̄ tradiē. illudiē. flagellaē. q̄spuiē. et occidiē p̄o tradito⁹ est operāte patris clemēcia. Ro. 8. Proprio filio suo nō pepc̄it deus. sed pro nob oīb⁹ tradidit illū. Ite filij obediētia. ephe. 1. Tradidit semetipz pro nob. Ite dyaboli astucia. ioh. 13. Cum diabolus misit in cor vt traderet eum iudas. Ite iude auaricia. Mat. 26.

Sermo xxxix

Quid vultis michi dare et ego eum vobis tradam? Item iudeorum inuidia Mat. 27. Sciebat enim pylatus q̄ per inuidiam tradidissent eum. Secundo illuditur primo a ministris sacerdotū velata facie. 2° ab herode in alba veste. 3° a pylato in veste purpurea. 4° a militib⁹ i corona spinea cepto arundineo. falsa adoratiōe. 5° a sūmis sacerdotib⁹ i blasphematiōe. 6° flagellatur ad colūpnam ligat⁹ et virgis p̄cussus vsq̄ ad sanguis effusionē. ysay. 50. Corpus meū dedi p̄cidentibus. 7° q̄spuitur a ministris sacerdotū. Job 30. Faciem meam q̄spuere non verentur. 8° occidit⁹ sicut predictum est dan. 9° Occidetur xpisti⁹ et non erit eis⁹ populus qui eum negatur⁹ ē. et die tercia resurgit. vt sic resurrectio euacuet scandalum crucis. Ecce q̄ dura et q̄ indigna pro nobis pertulit dominus maiestatis. Quarta cōclusio Quarta conclusio est q̄ xpistus hodie patitur deterioza a falsis xpistianis q̄ passus est a iudeis. Traditur enim a cupidis qui p vili precio tradunt proximum sicut iudas pro triginta argenteis tradidit xpistum. amos 1°. Super tribus sceleribus israel et super quartum nō conuertam eo q̄ vendiderunt pro argento iustum. Quatuor scelera iniquorum id est cupidorum sunt. inique acquirere. auare retinere. in diuicijs confidere. primū opprimere. Secundo illudiē a superbis quorū triplex ē genus. quedā superbiūt de iniq̄tate. pu. 2. Ite cū male fecerint. de simulata sanctitate

vt ypocrite ⁊ tales illudūt dñm i al
ba veste Vt ix Ve vobis ypocrite q̄
simules estis sepulcris dealbatis. De
unde de vanitate. s. de habitu p̄posso
et tales illudunt dñm more mulitū
vt mulieres ornate q̄ dño non suppli
cāt ꝙ illudūt. 3° flagellatur a tyrā
nis a quib9 pauperes angarijs et i
iurijs ipetūtur Ihē 2° contra tales
dicitur In alis suis iuēt9 ē sanguis
aiarum pauperū ⁊ innocētū. 4to con
spuitur a luxuriosis qui facē suā sez
aiaz suā ad ymaginē dei creatā tur
pitudie libidinis deturpant. pū xvi.
Qui ingreditur ad mulierē p̄imi sui
non erit mund9 a consensu et tactu i
pudico. 5° occiditur a q̄ung9 pecca
tore dum i se vel i alio caritatem ex
tinguit/quia sicut dicitur. 1. ioh. 9°.
de9 caritas est Quocūnscū9 enī q̄s
p̄cm iterat. quatū in se est dñm cru
cifigit Eph. 6. Rursū crucifigētes si
bimetipsis filiū dei Vta ꝙclusio
Quinta 9° est q̄ multi nesciūt qua
liter mittūt mang sacrilegas i xp̄m
scdm diuersa ei9 a9p̄opata diuersi
mode Nā ihesus dicē mūdicia/veri
tas/pacientia/sapientia/et vita Pri
mo enī traditur gentib9. nā gentes
que sunt in carnalitate signāt non solū p̄
mos motus carnis sed oia queūq9
carnalia vitia Ihesus igitur gētib9
traditur. cū mūdicia vite/carnalib9
discursibus exponitur et libidinosis
actib9 sordidē Secūdo illudit dicē
aūt aliquis aliū illudere q̄n p̄missū
nō soluit Ihesus igitur illuditur/q̄n
cōtinentie vel abstinentie vel renunci
ationis p̄prietatum votum viola
tur in quo maxime peccat viri clau
trales. Tercio flagellatur/nam fla
gellatio est actus repetitivus Ihesus
igitur pacientia flagellatur quando
non essat peccator semel offendere
sed per iterationem et assiduitatem
peccandi flagellat eum qui est vera
pacientia Judicū. 10. Filij israhel pe
cata noua addiderunt. Quarto con
spuitur. Per faciem accipitur ra
tio sapientie. et facies proprie dī
citur conspui Ihesus igitur sapien
a conspuitur quando ignitio sapien
tie per vite turpitudinem fedatur
quo maxime tanguntur clerici et
litterati qui dum non veneramur lu
pientiam quam cognoscūt quasi
tis spuratie sue faciem dei conspuūt
Quinto occiditur ihesus vita Vita
enim corporalis consistit in anime
one anime ad corpus. vita spiritua
lis ex inhabitatione xp̄i in aia Ihesus
ergo occidit q̄n p̄ q̄dāq̄ p̄cm mor
tale xp̄s ab aia sepat Vn ioh. 8. de. Ego
go vado et q̄retis me ⁊ in p̄. de. Ego
sū vita credo ⁊ ideo moriemini
Sexta 9° q̄ p̄pter grauitatē
pitudinem vt multitudinē peccato
nō est desperandū. quia p̄ penitentiā
am resurgit qui p̄ p̄cm mortuus fu
q̄ trib9 diebus assumat. q̄ sūt delec
tionis. pudor confessionis. et labor
factionis nō ē/qz magnitudo ⁊ gra
tudo p̄cī nō auferet possibilitatē di
dū gre possit. pure creature. licet
ā p̄cm inclinet ad oppo. tū qz creatu
tas ē hoi nāl. ⁊ nō p̄ p̄cm nō auferē
tur/tū qz gra ē a distributōe diuina
nō ieſt nob a nā. ⁊ iō nulla est obsta

necessitans ad quemaing gradum
graue ex parte hominis qz. Vnde
dicit. z tercia die resurget V Septi
ma conclusio ¶ Septima conclusio
est q aum nescienaa malozum arca
ter tenebrosa causatur ex eo q igno
rantes diuinam potenaam respiciũt
hominem solũ. ideo ille qui nunc ig
nozat xpistum scilicet quo ad eius
iustiaam timendo/ miserioz diã spe
nando/ bonitatem diligendo/ benefi
cia per debitas graciarum actiones
futuro ab ipso ignozabitur. z ideo do
minus ꝯqueritur ihe. 2. d. Tenen
tes legem nescierunt me. et ideo di
cit ibidẽ. recedite a me operarij iniqtatẽ
nescio q estis. qz in q dñ deũ nesciũt
a dño nesciũt Vñ sequit. z ipi nich
il horũ intellexerũt qz Verũ est quãti
ad intellectũ quẽ habuerũt in statu pec
cati/ tñ post penitenaã meliꝰ itelligẽs
se emẽdabãt ¶ 3ꝰ pncipale ¶ Circa
3ꝰ vbi pmittit se nobis itimũ xpicia
torẽ in luminis restitutione cũ dr. fac
tũ ẽ aũt cũ appropinquaret iherico Vbi
fuit ser. glose hoc 1ª 2ª ¶ 1ª 2ª ẽ mo
dalis expositio beati gr̃ in omelia q
talis est Discipulos noster discipulis
passionis penam z resurrectionis suc
cessionem predixit vt cum videret mo
rientem non dubitarent resurgentẽ.
sed quia vt carnales verba misterij
non capiebant venitur ad miraculũ
vnde ceaus illuminatur/ sed miracu
lo sic sunt vere vt ciam alia innuãt
Ceaus quippe est genus humanum
quod in primo parente expulsum a
paradiso/ claritatem superne lucis

ignozans / dampnationis sue tene
bras patitur. sed per xpistum illu
minatur vt lucis gaudia desideret et
bonum operetur. Vnde cum ihesus
iherico appropinquat ceaus illumina
tur. Iherico pro defectu carnis poni
tur. dum igitur conditoz noster ap
propinquat iherico / ceaus ad lumen
redit. quia dum deitas defectum nos
tre carnis suscepit/ humanum gen9
lumen quod amiserat recepit. qui er
go eterne lucis claritatẽ nescit ceaus
est. si autem iam in redemptoze cre
didit qui dixit ego sum via / iuxta
viam sedet. Hi vero credit z expozat
vt eternum lumen recipiat/ iuxta vi
am sedet et mendicat Illi autem qui
ihesum venientem precedunt desig
nant carnaliũ desideriozum turbas.
tumultusq; viciozum. qui priusq; ꝯ
iheſus ad oz nostrum perueniat tẽp
tationibus cogitationem nostram
dissipant z in ipsa nos nostra ozatio
ne conturbant. ipse vero magis cla
mabat. quia quãto grauioꝛi tumul
tu cogitationum premimur. tanto
ozationi insistere ardẽcius debem9.
cum autem adhuc turbas fantasma
tum in ozatione patimur. iheſum a
liquaten9 transire sentimus. cum ve
ro ozationi vehementer insistimus/
deus in oze figitur et lux amissa re
paratur Vel transire humanitatis z
stare diuinitatis est. ceum ergo cla
mantem dominus transiẽs audiuit.
stans illuminauit. quia per huma
nitatem suam voabus nostre ceaita
tis cõpatiẽdo miser9 ẽ/ ꝙ lumen no
bis grẽ p diuinitatẽ potẽciã infundit

ad hoc req̃zit q̃ velit vt oz ad oratiõē exaltet-pcu eni vult hȳ qđ z nos petere et se q̃dere promisit-z ª q°

Secūda q̃clu° est q̃ oratio licz sit effectꝰ peccati sedz illud sap-2° Ex oriª eos malicia eoꝝ-tamen aliqñ ordinatur ad dāpnationē-aliqñ autē ad salutem Ratio ē-nā exorª ē qđ dā pambulum ad peccatū-per catū āt ad duo ordinatur-ad vnum q̃ē per se/sez ad dāpnationez-ad aliud autē ex miscordia dei/sez ad saluationē m-iquātū deꝰ pmittit aliqs cadē i pām vt pez suū agnoscēª humiliēt z conuertāt-vt eqdiat augꝰ de natura et gracia Vnde exorª° ex sua natura ordiat ad dāpnationē eꝰ qui exoratur Propt̃ qđ eq̃ ponitur reprobationis effectꝰ/sed ex dīna miscordia ad tempꝰ medicinaliter ordinatur ad salutē eoꝝ qui exorant-ꝫ hec miscordia non ipendit oībus ꝫ tātum p̄destinatis quibꝰ ōnia cooperantur in bonū-rō-ꝫ Tercia q̃clu°

Tercia q° est q̃ hȳ oratio inquātū ordinatur ad salutem alicuiꝰ causatur a deo Nam exoratio duo ipotat Vnū est motꝰ animi inherentꝫ malo et auersio a diuino lumine-sic causa exorationis est ꝓpria uolūtas

Secūdum ē sbstractio ꝓpe gracie ex q̃ sequit̃ q̃ mēs diuinitus nō illuminat̃ ad recte videndū-qz grām nō apponit deus/sic deus est causa exorationis Et nota q̃ sicut cecitas oꝝ palis est priuatio eiꝰ qđ ē pncipiū oꝝpal' visionis-ita est cecitas mentis priuatio eius qđ est pncipiū visionis intellectualis-cuius pncipium est triplex Vnū q̃dē ē lumē naturale rationis-z hȳ nūq̃ priuatur ab aīa impeditur tamen quādoq̃ a ꝓpio ac tu per ipedimēta virium unsioꝝ quibus indigz humanꝰ intellectꝰ ad intelligendū-sicut patet in furiosis Aliud est lumen habituale/naturali additū-z hoc lumen interdū priuatur ab anima-z talis priuatio est cecitas que est pena scđm qđ priuatio luminis gracie qđā pena p̄ma

Tz° est aliqđ intellectuale lumē qđ homo intelligit a ª aī quod ꝓpio intellectuali/mens eni hoīs potest intendere et non intendē-et ei non intendat q̃ingit dupliciter-q̃ q̃dē ex hoc q̃ habet voluntatē sedē nec se auertentē a q̃sideratiōe ꝓpij Pmo Voluit itelligē ª Alio° q̃ magis dilligit-q̃bus ab inspectioē huius primi pij mēs auertit̃ scđm illud ps Auerte oculos meos ne videant vanitatem Vtroq̃ mō cecitas mentis est peccatū Vnde dª Cū approp̃quet ihesus suscipiēs nostre mortalitatis defectus-quia iherico defectꝰ mentis ꝓpetatur vt pro nobis moreret-z q̃ moꝝ/omini nouissimꝰ est defectus Per hoc autem qđ sequitur-aperti sūt oculi eius-ostenditur fructus passionis scilicet illuminatio eoꝝ qui ꝓordinati sē ad vitā q̃ fidē Et nō q̃ de isto oꝝ multa dicit̃ sez q̃ cecitas z q̃ sedebat-cecā in uiā-et q̃ illuminauit eꝰ-cecā q̃ ītroqauit ꝓcreūtes-cecā q̃ clamauit fili dauid Iste cecus tres signat non credentes tamen precedi natos ad vitam eternam epi

¶ Sermo

Cecitas aliquando tenebre. Hebete autem ceus iuxta viam diatur q̄ si extra viam tamen reuocabilis. mendicans diatur non solum pau per. mendicus est qui nō solum pau per est sed de sua paupertate gemit et dole. et per hoc ipsum prouocat ad miseriordiam et ad miseriam re leuandam flagitatur deus. turba rozum q̄ pphetaz est qui omēs ānū tiauerūt p̄m vētuū. hic clamat. fi li dauid miserere. Dauid manu fortis interp̄tatur. ideo roborea debilē q̄ in firmū. miserere. tollendo miseriā cul pe. p̄ quā ceitas. q̄ miseriā pene. p̄ quā infirmitas notatur. et qui prei tant increpabant eū vt taceret. Hij sunt turbe peccatozum cogitationū et affectionum malarum impedien tes gratiā impetrandam. Ille vero multomagis clamabat in supplicati one perseuerādo. ¶ Quarta conclu sio. ¶ Quarta conclusio est q̄ salua toz videns in peccatoze abilitatem prosiendi in bono et promptitudi nem resistendi malo confert auxiliū gratie sistendo. prohibendo scilicet peccatū ne vltra procedat. et causādo i me habitū virtutū vt exeat in actū virtuosos. Nā gratia cū sit quoddā donū supernaturale non meretur naturali dignitate quacūq̄ sed mentis debi ta dispositione adipiscitur. Vnde di citur. Stans autem ihesus iussit illū adduci ad se. In hoc modus q̄ virtu tum moralū ostenditur. nō enim ex na turalis que preterit. sed ex di uina que immutabilis permanet ha

Sermo

bebat q̄ clamauit. Interrogat autem nō q̄ nesciret quid sibi fieri optaret. sed vt responsione eius manifestum fieret q̄ illud est in quod desiderium antiquozum feruebat scilicet videre ipsum luc. 10. Multi reges et pphe te voluerunt videre que vos videtis et non viderunt. Vnde iste ceus non dixit. sum mendicus domine / peto vt diues fiā. sed dixit. domine vt vi deā. ¶ Quinta conclusio. ¶ Quinta conclusio est q̄ ceitas que est effec tus peccati maxime depellitur per lu men fidei. Nam fides non solum est de hijs que per se sunt intenta. sed eciam est de hijs que sunt ad in tentozum manifestationem. sed q̄a remissio peccatozum est effectus ma nifestans diuinam maiestatem et xp̄isti incarnationem tāq̄ causam. vnde ad remissionem peccatozum habendam necessaria est fides. sed quia fides p̄incipaliter est de hijs que videre i patria speramus. sc̄m illud hebre. 11. fides est substancia rerum sperandarum. Ad quozum no ticiam manuducimur per parabo larū manifestationē et miraculozū operationem q̄ sunt opera diuinita tis pertinentia ad esse gracie. que re missio peccatozum in quantum per tinet ad sanctificationem humanam cadit de necessitate sub nnmero cre dentozum sine quibus salus haberi non potest. et ideo volens ostendere necessitatem fidei ad spiritualem il luminationem dixit illi ihesus respice. fi des tua te saluum fecit. non dixit as pice / sed respice respectu q̄dē ē de eis q̄

retro sūt- ꝑ aspectus de eis que p̄ces
serūt p que ām̄onet xp̄us cōsiderare
quantū sit cōueniens mod9 reparati
onis hūane q̄ oñdit nobis p filiū q̄
Aliā ei mediānā nō req̄rebat gen9 i
firmitatē- nā q̄ bñ attēdit nō abhor
ret incarnationē filij dei/ideo d' aug9
Alio9 mod9 ꝛpationis nrē fuit deo pos
sibile- null9 tñ nrē miserie cueientior
q̄ ℣ Hexta conclusio ¶ Hexta con
clusio est q̄ debemus de beneficijs
dei semp esse grati sc̄z grāarum actio
ne- hoc aūt maxime debetur illi q̄ gra
tis bñfic' gtulit ad qđ nō tenebat In
deo aūt p̄° ⁊ p̄napaliter inuenit cā debi
ti q̄z ei obligamur ad grāz actionē
eo q̄ ipse ē p̄' p̄n' oim bonoꝝ nrō
rū- maifestū ē autē q̄ oīs effect9 na
turaliter ad cām oim gutit ꝑ' dyo' de-
de9 oia i se gutit tāq̄ oim cā- ertū
ē q̄ bñficiū iquātū ē hmōi ē cā bñfici
ati- et iō naturaliter deo req̄rit vt ille q̄
suscipit bñficiū/p grāz actiōez gutu
ture ad bñfaciendū- et ꝑ' istū modū de
um honoream9 cū gutim' ad ipsū tāq̄
ab eo bñficiati p grāz actiōez ⁊ voce
laudis- de q̄ p̄s ta ℣ Sacrificiū laudis
honorificabit me ℟ Dñe d' ⁊ seq̄batur
eū/sc̄z pt9 bñficiū illuinatiois- mag
nificās deū/⁊ oīs plebs vt vidit illū
dedit laudē deo sc̄z p grāz actionez
℣ Dñe ꝑ ⁊ ℟ Dignū est sp grās agere- qz
de9 nūq̄ esset bñfacere ℣ Ps ta ℟ Oñdi cā
dñm in oī tpe sp laus eius in ore meo
Cui sit honor ⁊ gloria in secula secu
lorum Amen

Sermo

In capite ieiunij de euangelio

Sermo xlix

Cum ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes Mt 6°. Licet opa penitēcialia i peccato mortali facta sit iterā acepta p illud ysa. Cū multiplicaueri tis oōes vīas tuas/ tn ieiuniū et elemosina nō sūt iteranda. qz post transactus relinquūt vestigium in satisfaciente/sicut ex ieiunio sequitur macerationis / et ex elemosina subtractionis manebit ipunitū qui ipsum punitur. hoc vel p satisfactionē i psenti/ vel p purgatorij penā/vel p eternā damnationē in futuro Ideo salubrius in hoc euangelio hortat nos ad predictorum executionē Vbi occurrūt nobis due cōsiderationes Prima est de corpis macerationē p ieiuniū Secunda est de mie exhibitione per elemosinā Ha cōsideratio Circa primā cōsiderationē occurrūt nobis sex cōclusiones Prima conclu° Prima est videre quid sit ieiuniū Et dicit q ieiuniū est macerationis carnis ab arbitrio cōfessionis inflicta pro peccatis/volūtarie accepta a cōfitente/ad domandū passiones et minuendū tentationes/ vt sic meretur peccatorū remissionē/ et gratie infusionē Per hoc qd dicit q sit macerationis carnis/excludit supfluitas nimie repletiōis que euacuat meritū. Per hoc qd dicit ab arbitrio cōfessionis inflicta pro peccatis/ostendit q talis

Ri

humilis subiectio et cōfessionis iussio reddit ipsū deo acceptū. Per hoc quod dicit/voluntarie acepta a confitente/ ostendit ipsum esse meritoriū/ quia passio innata seu casualiter illata nō meretur. sed volūtarie acepta Per hoc enim quod dicit/ad domandum passiones/ ostendit q passiones in membris latentes sunt instrumenta diaboli/quibus mediātibus nos impugnat. et eis qualētūb9 inhabiles efficimur ad merendū Et quia sic ieiuniū est medicina contra passiones/ideo multū est amplectendū quia temptatio per ipm minuitur et passiones domātur. Vnde aplūs p° cor. ix°. Castigo corpus meū/ sciz per ieiuniū/ et in seruitutē redigo/carnē scz subiectē do spiritui. et sic sequitur ysa. Homo spiritualis efficiatur/angelis cōiūgitur/ et deo liberius copulatur Vnde dicit Cū ieiunatis tristes. 2ª conclusio Secunda conclusio est videre de hijs qui ad ieiuniū corporale obligantur/et dicitur q ōnes sani corpore et mente. non habētes legittimā causā excusantem qua legislatoris intentio in condēdo ius positiuū. nō intendit aliquē obligare ad seruationē illius iuris. habentē legittimā causā excusantē/siue non obseruandi illud/ quia legi non subiacet necessitas Plures tamen legittimis causis excusantur scilicz pueri. mulieres pregnantes. et parvulos lactantes. egrotātes. nimiū senes. graui labore victum necessariū querentes. et hostiatim mendicantes. et ad mensas aliorū seruientes qui possunt modicū pregustare 3ª conclu°

¶ 1ª 2° ē q̄ q̄duplex ē ieiunium. Primū ē abstinētia corpis de q̄ dictum est. 1ª 7 est abstinētia ab iniq̄tatib9 Aug⁹. Ieiuniū magnū ē abstinere ab iniq̄tatib9 et ab illiciᵗ⁹ seculi voluptatib9. Tertiū ē ℞tuale scz abstinētia ab occasionib9 pēcozū de q̄ bernard9 Hi sola gula pecauit sola ieiunet et suffiat. si cetera membza pecauerūt ipsa ieiunēt Ieiunet oculꝰ qui depdat⁹ est aiam a curiosis aspectib9. Ieiunet auris a fabulis et rumoribꝰ ociosis7 ad salutem nō ptinētibus. Ieiunet lingua ab illicitis ℞bis. et manꝰ ab opib9 malis Ieiunet aia a vicijs et a appetia voluptate Quartū ē celeste ieiuniū/ scz abstinētia a creata delectatiōe/et esuries refectiōis dine. ¶ 2ª 2° ¶ Quarta 2clu° ē q̄ in omni ieiunio declinanda ē falsa simulatio ypocrisis Nā est. Nā grauiꝰ est pcm/gliam q̄rē in spūalib9 sicut in ieiunio et elemosina/q̄ in corpalib9. qz minꝰ habēt motiuū ad gloriandū/eo q̄ minꝰ extra appeant. et etiā qz ex maiori cō descensiōe dei/ad hoīs vtilitatē et ad diuinā laudē ordinabant nō. hūana. Vñ aug⁹ Ypocrita ē q̄ aliud ē et aliud silat. vnū ope et aliud volūtate intendit. Hūc etiā reprehendit crisoꝰ dicēs. O ypocrita si bonū est esse bonū. vt q̄d non vis esse qđ tu vis appere. Nam si turpe ē appere turpiꝰ est esse. qđ aūt formosū ē in appentia. formosiꝰ est in existentia. igitur aut esto qđ appare / aut appare qđ es Et hꝫ ē qđ dicit (Nolite) (Quasi diceret/ excludēdo a ieiunio peruersam voluntatem et intentionem. quia in voluntate est radix mali et demeriti) (Sfieri) (uti ad hoc vt appareatis tristes (exterminat enim cē) (quasi diceret extra animos ponunt realis existentie scilicet per malam intentionem. que prius diem intelligitur. Et ideo comminatur eis futuram condpnatiōem. (Amen dico vobis receperunt mercedem suam) (laudem humanam hic q̄ pnti. et nunq̄ celestem. ¶ Nō tamen q̄ velle placere hoībus pter animalem primi est 2mendabile. exē q̄ tem nutriendā/et ad pfectum spūalem pōt cōrint. x. Oībus p omnia placere. ¶ 1ª 2° ¶ Quinta cōclusio ē q̄ dū faciunt ieiuniū acceptabile. Primū ē misericordia. Vnde dicit (Tu autē ieiunas vnge caput tuū) (exponit in mēbris suis oleo misericordie. quia dicit. qđ vni ex minimis q̄. Cui tradiāt pcntes sumptibus. de quibus ieroꝰ. Pauperi subtrahit. qui pascit que comedendo sumē debuit. (Lauat) Talis non deo sed bucce nat. Secundum est puritas mentis. Vñ ecclī. dicit Qui ieiunat a propriis suis et iterum facit ea. quid proficit est humiliatio eius. Nichil. Et non christus vult ipsum fieri pure dicens. et faciem tuam laua) Tunc enim faciem lauatur cum conscientia diuinis purificatur scilicet aqua compunctionis. Hic quid aliquam hoc miadij delenit. petrus crimen negationis. maria magdalena multitudinem peccatorum. ¶ Septa conclusio est

effectibus ieunij q̄ sūt q̄tuoꝛ ꝓm9 ē peccatoꝝ extirpa° Vñ bn̄ ſ Nō solū ieunij ē ablutio pēoꝝ · ħ eaā ex tirpatio viaoꝝ · nō solū dēlet pēa p̄ ēita q̄ gmittē potēim9 Deāndo dēfēdit nos ab adūſaio Vñ ysidy Demoniū ab q̄ abſtinentiā vnatur Terao de dīna acceptatiōe et de pene remiſſione nos ſeaīat Vnde Bn̄ Ieuniū non solū optinz veniā · ſed eaā mere tur gratiam Quarto meꝛēt dīnas reuelatiōes Vñ helias ieunauit an tēq̄ veniret ad montē dei oreb Hec aīa ſiſtera° Sequitur 2ª cōſideā° que eſt de miſeiꝛordie exhibitiōe per elemoſinā · ū dr̄ nolite thesaurisaē vbi oc̄urūt ſex cōclusiōes Prima 2° ē videre q̄d ſit theſaurisaē · 7 dīē/ q̄ theſaurisaē ē adeptio diuiaꝝ ū ſolliatudine mentꝭ et ꝛz pozis casualiē ꝓpē supueniētꝭ neceſſitat ꝭ pcula p̄cauēda · vbi tria īnuūē Primū ē q̄ duplices sūt diuiae que in theſauꝛo reponūē ſcīlicet tēpoāles 7 ſpūales · ideo dr̄ q̄ ē adeptio diuiaꝝ Deandū ē q̄ ſcz in tali adepti one ſcz tēpaliū/ tutes anime diſp gunt/ita q̄ nō possunt insistere ſollia tudini aīca ſpūalia adipiſcenda Vñ dīaē · ū ſolliatudine metꝭ 7 ꝛzpie · q̄ nemo potēſt duob9 dominis ſeruīe Terāū est q̄ timoꝛ dēfect9 solliatat theſaurisaē tā in spūalib9 q̄ in tpali bus Vnde dīat causaliē ꝛt Deāndo Secūdo dīat causaliē 2° q̄ est q̄ theſaurisaē in tēpoalib9 7 abſq̄ ōni intētione neceſſitatis ꝛpie vel aliene/ ōnibus phi bēt · quia vt sic est peccatū mortale

Xl.

Theſaurisaē aūt ex p̄uidentia vt si homo suis/quoꝝ cura sibi incūbit/ in neceſſarijs pꝛouideat/seaularib9 q̄e ditur/clericꝭ vero 7 religioſis theſaurisare ōnino nō licet Vñ abꝛo · Aurū habz eccā/ nō vt seruet/sed vt erogz Ꝓmū scz q̄ nō licz ex affectu auaricie theſaurisaē · patet p̄ ēſo°7 sup matheū dicentē · Htultū est in terra theſaurisaē/ et ōnia illuc relinq̄ze vnde exitur9 eo · 7 illic nichil pꝛemittere/ quo ituꝛus eo Terāa cōclu° Terra 2° est · q̄ liatū est theſaurisare ex pꝛouidētia/tamē est p̄caloſa · qua licet honeſta liata et bona/tamē ibi cū urāt multa pēa in negotiatione qua mediante theſaurisaē Pmū est officij diuini amiſſio siue negligē° · Ecī 26° Difficile exuitur negoāēs a negligētia Deandū ē cupiditate eos ifl̄amans · vnde sicut ignis nūq̄ diat suffiat pꝛouer̄ 30 · sic merca toꝛ aurenos p̄ mundū nūq̄ saciatur Terāum est negligentia pꝛopzie cure · nichil a deo dissipat pꝛopziam consideā tionem sicut implicatio in exterioꝛibus Quartum est mendaū ciis/simulatio mentis/et altrā̄tio in ertū · Quintum araūuentio et deceptio · vnde duaint simplices ad tabnam / quibus inebriatis extoꝛquent ab eis mercēs pꝛout volunt Vnde · 1ª · thesſ · 3° Videte ne quis supplantet diatur fratrem suum in negoāo ūcē · Hextum est periurium vt ꝛeatur eis vt lucrentur Ecī · 23° · Vir periurans replebitur iniquitate · Hep timum est · diminutio in mensuris · pū̄ · 21° Hatrā̄ voloſa abhomina°

est apud deū et pōdꝰ equū volūtas eiꝰ. Q tauū est oppssio paupum qz aggregādo frumētū fraūt karistiā et añ messem emūt ab indigētibus frumentū pro quo precio et postea ad voluntatē eiste carius vendunt. ¶ Quarta conclusio. ¶ Quarta cō clusio ē q thesaurisare pter in ordina tū modū negociandi scilicet p vsu ram est deo abhoīnabile. nec de ta li debet fieri elemosina sed integrali ter restitui. ¶ Vbi nota q due sunt spēs vsure. vna est manifesta. alia palliata. Manifesta est cum āplus tra dit numerata vel ponderata vel mē surata tali pacto vt detur sibi aliqd vltra sortem. quia regula est vbiaun q vendens de sorte intendit plus ac ape q̄ sit sors. et hoc exprimit for ma contractꝰ/vsura est. Vsura pal liata habet sex spēs. Prima accidit cum pignora et obsides. et hꝫ fit quī q modis. Primus est cum aliquis habet allodiū in pignore vt fructus colligat vltra sortem Secūdꝰ cum quis pignoribꝰ vtitur. Tertiꝰ cū aliquis eos facit comedere plus soli to. Quartꝰ cum habet obsides de q tū expensis viuit. Quintꝰ cum dila tionem dat pro munere. ¶ 2a spēs vsure palliate sit cum emptiones et venditiones. que fit tribꝰ modis. Primo qñ emit possessionem lōge minori precio/tali conditione q vē ditor possit eam redimē. 2° quando quis vēdit ad tēminū maiori precio q̄ valeat in tēmino vel vsq ad tēmi nū illū. 3° quādo quis añ tēmunum emit pro minori q̄ valeat ¶ 3a spe cies palliate vsure est cū aliquis bi tra sortem accipit sine pacto expres so. ipsa consuetudine sic tacite facte pactū. qđ ē tegē palliatū malicia ꝫ noie bonitatis. ¶ 4a spēs palliate v sure est cum quis palliat vsuram no mine societatis volens esse socius in lucro et non in dāpno/ille cui accidit pcunia debet habere laborem et pe riculum anime et corpis insup pcu nie solue. Idem est de oui bus i mortalibꝰ ¶ 5a spēs vsure pal liate est cum quis palliat vsurā nomi pene quentionalis qđ licz quīq per sit fieri iuste/qz iustū est negligētiā puīri aliꝰ. tñ quātū ad mētem vsu ra est/qz in talibꝰ nō attēdit ve ssi soluat atiuo. sed vt soluat amplꝰ ¶ 6a spēs palliate vsure ē cū palliatur trāslatiōe facta a te ad tē. et sit cum aliqs diues nō vult pcunia accipe a paupe sed laborem. Q sona ad q sonam fit trāslatio qñ annūi aliqui facit accōmodare. Sed sup omnia est alia malicia excellentior scilz qñ accōmodauerat frumētū sup accessū diē quē obseruare nō posset si ha beret in granario frumētū/q ē magna iniquitas. Dult ei ee certꝰ in illo in q certꝰ esse non pt in scipso. Acqsitꝫ igit modis pdictis/te illis nō det fieri elemosina quia ad restitutiōem tenentur. et hoc ē qđ dicit Nolite thezaurisare propter sollici tudinem vobis in terra propter un certitudinem. ¶ Quinta conclusio. ¶ Quinta conclusio est q solum thezaurisandum est in celo. na dona cie celestes sunt durabiles. perpetue

ę pfecte saiant ⁊ quietant ¶ Primo sit durabiles ⁊ ꝑpetue· quia amitti non possunt/ ꝓpter ꝑseruatioēz boni tatē diuine Vñ diāt Iustoꝝ aīe ⁊c Et ideo diāt vbi nec ertigo nec time ant ⁊c ¶ Secūdo ꝑfecte quietant hō est· quia null9 appetitus potest quie tari simpliciē/ donec sit totaliter sacia tus· sed nullū bonum creatū totaliē potest saciare nostrū appetitum· quia tantū potest appetē quātum cognitiē· igitur cor nostrū sc̄m augus· est in quietū ⁊c Et ideo diāt vbi enim the saurus tuus ē ibi cor tuū ¶ Nota tamen ꝙ ad thesaurisationē celestiū diuiciarū tria disponunt vt inuitur 1ª· thi· 6°· vbi dicitur Precipe diuitibꝰ non alte sapere/ nec sperare in incerto diuiciaz ꝝ sed in deo qui dat nob habūdanē oīa ad fruendū Item ea ēni que tibi dat/ ꝙsuadet tibi te peccato exire Vñ augus· Nichil enim tuū vis malum habere· tamē in teipo bonitatē non times· quid te offendit vita tua/ quā solam vis habe re mala· Ine oīa bona que habes ꝓpone te rebus tuis / et noli te illis habere viliorem Nūqd qđ plus dili gis/ melioꝝ ē aspis· Cur ergo bonā mercem aspis· ⁊ de bona vita nō ac cipis· qz mercē plus ꝙ vitā desideras Vñ ꝙ cōsilium sapientē eccī· 29°· Pone thesaurū tuū in ꝓceptis altissi mi / et trabescas de vita tua mala ¶ Tertio est vt sit susceptibilē diuinarum inspirationū· Vñ diāt vt sis diues in operibꝰ Nūquid bruto insipientiore ę· Hā quis cohibet se a grano si la queū arnat· ⁊ tu non potes te ꝙtinē a cibo voluptatē momētanee/ timoē

mortē eterne· Vis scīē qz voluptas mortis ē· Audi sapientē· eccī· 30· Iocūditas cordis est vita hominis· the saurus sine fictione sanctitatē Quid times· iugū amoris suaue est· portatui ex vna parte/ ⁊ ꝑs portatꝰ ex alte ra Vñ aug9· Erubescat nostra pi gricia· plus vltra ille paratꝰ est dare ꝙ tu rapē· ille miseteri ꝙ vos a mi seria eripi Forte dicis ꝓpono bñ age re/ sed volo plenius deliberare· sed noli claudere hostiū p dilationē ¶ Terciū est ꝙ sis ꝓptibil diuine ipssioīs · thesaurisa eni tibi bonū quia deꝰ pul sat ad ostium gerens manꝰ plenas graciarū Vnde apostol9 1ª· cor· 2°· Habemꝰ inqt thesaurū istum in va sis fictilibus· expecta igiē vt vasculū cor pis cōfringaē/ et thesaurus effū datur Quaē differes· Nunqd expec tas te in posterū fortiorem· vel deū potentiorē/ et hostē stultiorē/ et tēp tationem minorem· Dū fortus es ⁊ peccandi ꝙsuetudine nondū ligatus si non poteris teipm vincē· quō hec poteris peccatꝝ oneratus· Et si nūc graciam dei rapere renuis (deum pu tas forte tibi propiciarē ex dilatioē) nūquid hostem peritissimum in arte temptandi superare putas· Vnde aug9 Noli differre in deo diuere/ ꝙ differ in deo morī ¶ Sexta conclusio ¶ Sexta cōclusio est ꝙ sicut diuerse sunt diuine scilicet tēporales ⁊ spūa les· sic ex eisdem largiende sunt diū se elemosine Hā st quedā elemosine corporales scīz septē operā misericordie Dūt ecē septē spūales· scīz docere ig rantē/ ꝙsulē dubitantē/ ꝙsolari tristē/

corrigere peccatem / remittē offensā
et dare pro oibꝫ. Tales aūt elemo
sine pauperibꝫ z indigentibus largite-
merent nobis vitā eternam. Quā
nobis conferat zc.

Feria quinta p̄ diem cyneū

Sermo xli.

Dum introisset ihs capharnaū
Mat. 8. Hodm qđ dicat greg⁹
Ozō est assensio mentis in deū a q̄
impetrare speram⁹ id qđ desideram⁹
Vñ licz appetibile creatū aliqua de
lectatiōe nrm̄ desideriū possit afficē
non tñ sanare. solū aūt appetibile ē
tinēs in se eminēter oēm perfectionē
simpliciē z ois boni roēm / p̄t nrm̄
desideriū adiplere Vñ iste centurio p
tinēs ad ouē centesimā quā pius pas
tor humeros reuocauit videns ꝫ sūmū
appetibile impetrare tpis oportuni tatem
posse adipisci a deo / obstaculo cētus
qđ est pcm / nō segniter perastinan
do (qz ꝑ⁹ crisō⁹ petentē negligētia
reprehendit. ū de dantē misericor
dia non dubitatur) mox saluatore
approximante pro obstaculi āmoti
one accessit vt dicatur. Cū aūt intro
isset zc. Vbi occurrūt nobis tres cōsi
derationes. Prima est de saluatoris
nā māsuetudine nos pueniēte. ibi
Cū aūt introisset zc. 2ª est de hoīs iua
litudine pro remedio supplicāte. ibi
accessit ad eū. 3ª est de remedij apti
tudine nos salubriter curāte. ibi dixe
it ihs centurioni. P⁹ ꝓsideratio.

Circa primam ꝓsiderationem nō q̄ ca
pharnaū interpretat ager pinguedis
vel villa ꝓsolatiōis. ꝛō significat īm
naturā humanam seu cor humanū pin
guedine grē vel doctrine seu virtutum
saginandy. Post quā saginationem de
us spāliter delectat in ea. Pat. q̄
nō p̄t spuale crape incrementū in
pura natura. ꝛō deus grā sua digna
tur ea preuenire vt dicatur. Cum
autem introisset zc. Et ideo occur
runt nobis quatuor conclusiones.

Prima conclusio. Prima cō
sio ē. et est doctrina bti anselmi in li
bro de fide. dicēte / q̄ cor humanum fa
mile ē molendino semp molēti. qđ
quidē dns suo suo dedit pōtifex
vt suā tm̄ annonā secū frumēti / cō
um / z arenā in eo molat. Cui cor
tē quidam q̄ si q̄nq̄ illud manū in
nerit / aut arenā ibi pīat q̄ illud di
pat / aut picē q̄ conglutinat. Vñ seruus
ille si molēdinū bñ custodierit / ma
da ex ea farina egredietē / et dño suo
seruit et sibi victū acquirit. Si vero
molēdinū istiꝫ violauerit / mala
ea farina prodit q̄ dño displicet. et q
bi victū negligit. Hoc molendinum
est cor humanum qđ dedit dns nobis
q̄ vt in eo molat tm̄ illos cogitatus
quos ipse suggerit. quos cogitatus
aliquando vt frumentum animarum
plicat / tūc secū in contemplatione
posita pure de eo cogitat. Aliquando
ordeum cum scilicet de virtute ad
autem q̄si per quosdam labores alie
dere meditatur. Alīs vt auenā q̄ si
cum homo intendit sua desideria
ad. Hos itaq̄ omnes deus vult
vt corde molat. et ex eisdem sibi
victum eternum acquirat. Nam
cordi diabolus insidiatur ipsum
plēs mal. q̄ aliꝫ cor dissipat

et inuidie. aliud cōglutinat/ vt luxu
rie. Hi vero dyabolꝰ oz hoīs sic oz
cupere ꝓmissꝰ fuerit/mox vicia ꝑ sen
sus ꝓgrediūtur iuxta genera cogita
tionū malaꝝ que deo displicent et ꝑ
eas hō mentē sibi acquirit. ℣ 2ª ꝙ°
Secūda cōclusio sequitur ex isto/scz ꝙ
iste ager sciz oz huānū est diligēter
excolendꝰ vt diat̄ pulꝛchritij Diligē
ter exercere agrū tuū. et hoc fit triplic
ter Primo euellendo vtilcas vicioz̄.
Secūdo amouēdo spinas mūdanaꝝ
solicitudinū Ter° faciēdo clausuras
ꝑ observationē quicq̄ sensuū. qz legit̄
ꝑ vineā stulti/et ecce totū repleuerūt
vrticæ/ opuerūt facē eiꝰ spine et ma
cria lapidis dest̄ucta erat Hō ꝓmi
mū pulchꝝ dēpat. sic ecc̄ ꝓz de pec
cato. nā aīa que cecidit ꝑ peccatū nō
pt̄ resistere suggestionibꝰ ūmicā. et i
deo occurrūt fantasmata turpia et ꝙ
magiationes turpiū rerū sensibiliū
q̄ ipzimūtur Et iō sicut dēturpat̄ do
mus q̄n turpiter depingitur/ita aīa
q̄n ꝑ pēm maculat̄ Vñ iob ʌ° Cæ
cogz longe fraſti a disciplina. et iō i
duat ꝓmptitudinē ad malū Gen°. 8
Sensus et cogitatio huāni cordis p
no sut ad malū Hō 2ª est/qz nichil i
peoit tm dispositionē ad grām sicut
solicitudo mūdanoꝝ. qđ ꝓz. nam ad
dispositionē requirit̄ stat̄ interioris
diligēs examinatio et si essꝫ aliqđ ob
staculū amoueret. et iō oz vt aīa dis
posita ꝑ sensibilia et extra se posita re
colligatur in seipā. vt cernens obsta
culū amoueat ipsū Per nulla autem

tantū dispergit² sicut ꝑ solicitudinē
exteriorē Vñ mt 6° Ne solliciti sitis
aie vre quid māducetis et Vbi nō
prohibetur vsus rerum que ad necēs
sitatē requirit̄ ꝛ amoꝛ et sollicitudo.
quia solicitudo de tempalibꝰ reuocat
a solicitudine eternoꝝ Vñ ad phil.
Nichil solliciti sitis et Vñ diuine spi
ne dicit̄/qz suffocāt boni ꝓpositi ispi
rationē. Quādiu ei istis solicitudinibꝰ
animꝰ occupatur nō habebit cōtemp
tum mūdi nec eternoꝝ amorē Ratio
tercij est/qz oīs tēptatio oritur ab i
ordinatis ꝙceptionibꝰ sensuū vt ꝓz
daniel. 13. Vbi dicitur ꝙ pbzi impu
dici videntes susānam exarserunt in ꝛ
cupiscentiā eius. et ideo cum sensus
nostri sint quasi fenestre aie ꝑ quos
mors peccati intrat. quāto enim fre
quenaꝰ ꝙcipiem que mūdi sunt/tan
to affectus tuus ad ea cōcupiscenda
magis inardescit Vnde gregoꝰ Nō
licet intueri qđ non licet cōcupisci. et
ideo diligenter sensuum custodia est
adhibenda Vnde prouerbꝰ 4° Omni
custodia seruia coꝛ tuum/quoniam ex
ipso vita procedit. ℣ 3ª ꝙ° Tercia cō
clusio est ꝙ si iste ager sciz oz homi
nis sic fuerit exultus tunc xpristus
ipsum intrabit per graciam / virtuti
bus adoznando/ et similiter in ea de
lectando / quia interpretatur ager
pinguedinis et villa consolatioīs.
Primo introibit per graciam ipsum
virtutibus adoznando. nam gracia
gratum faciens in ordine ad acep
tationem diuinam est quedam inte
gritas et decoꝛ omnium virtutum.
Sicut enim pulchritudo facit non

est vna q̄litas sed ē q̄dam integritas
exurgēs ex multō. s. colore et figura
et magnitudine/et ꝓportiōe. ita grā
q̄ ē aīe dr̄or ē integritas exurgens
ab oīb⁹ vtutib⁹. hō est. qz null⁹ ē
deo acept⁹ et greāos⁹ nisi sit ꝓmp
tus ad singula bonor opa vtuosa
cū. talem aūt ꝓmptitudinē habz hō
p oēs vtutes q̄bus exit in actibus
vtuosis. q̄s. s. vtutes grā causat in
aīa. hō est. qz grā cū sit radix meritī
a deo q̄ferē. sic vt possit singula opa
meritoria ab hoīe ꝓfiā. Hoc autem
fit p vtutes. iō deus intrādo p gra
ā/causat vtutes in aīa q̄bus ipsa
ipiguat vt possit ꝓficē opa merito
ria/et iō dr̄ ager pinguedis. Huius
piguedine. s. vtutū et grē pingue est
aūt spēaosa deptū. Deptū ē cor bñ ex
cultū/cernatū vtutibus p̄dosis / grā
dei supueniēte. Decādo dicāt villa
cōsolatiōis. qz deus delectat inhabi
tādo cor sic spūaliter impiguatum.
Sicut enī videm⁹ ex sili hō delectat
grēplando suā pulchritudinē in spe
culo. sic etiā delectat deus grēplan
do ꝓpriam pulchritudinē in aīa sc̄ō
cū p ymaginē aīe impssam sicut in
speculo mūdo et terso ab oīb⁹ sordi
b⁹ viaor. vñ pū. Deliciae meae. cē
cū filijs hoīm. Vñ licet cēlū et alia
loca deo dicata/dicātur loca dei. tm
magīs ꝓpriē aīa dr̄ locus dei ex spēa
li gplacētia diuine inhabitationis.
Ca. gclu°. V Quarta gclusio ē ex
ista dei intratio in cor hūanum sic im
piguatū/ est hoi maxime fructuosa
hō est. qz nō ihabitat aīam sine do
nis et vtutibus. est enī hospes aīe
qui nulli⁹ idiget bono. sed aīam et
plet oīb⁹ bonis. Ex quo acapitus
dotū mētū. q̄ inquantū est ex pte dei
deus semp patus ē gferre sua dona
qz stat ad hostiū et pulsat vt sibi ap
fectus apiat. et itromittat ad cōui
uādū spūaliter p donor suor cōitā
onē/licet aliq̄ ponāt obstaculū/hospi
olū cordis clausū. de q̄bus dicatur
iob V Ipsi fuerūt rebelles lumini.
diuine grē. V a. gsiō°. Circa hoc
dam gsideratiōem q̄ est de hoīs vali
tudine p remedio supplicāte. Dom
q̄ p centurionem p̄t accipi spūs rōna
lis illor qui p̄m simpliciāt intellect
abulant. habentes cognitiōem cor
nor quātū permittit infirmitas ca
nis. Puer ei⁹ q̄ male vexat sensual
tāt designat. Iste spūs rōnalis se
interior hō est sub ptāte dei gstitutus
vel grē. hūs sub semulites/virtutes
aīe vires et mot⁹/ et etiā naturales
vtutes/q̄ p mulites itelligi p̄nt. q̄
oīb⁹ hijs gtra viāa pugnat. Hec
sualitas enī debet seruire rōi/ sic in
plurimis infirma ē. et iacet i domo
. i. in carne. Iacere dicāt qz nō sufficit
surgē ad bona opa. Paralitici dicun
palisis ē mōrb⁹ dissolutiōis membro
rum/Let male torquetur/quia dissol
sis conupiscentiarum motibus vrg
tur. Pro isto seruo sollicitus est Je
nitus rationalis/et rogat. vnde et
auditus est. Deo xpisto dicit. ve
niam scilicet per gratiam p̄ne nr̄e
tē/Let curabo. p grām gratificāt
Prima nāq; grā/ē prima mot⁹ bo
ne volūtatis q̄ deus nos p̄uenit vt
cōgruo nos disponamus ad gram

gratum fore ētem que nos fuit gra
tos et deo acceptos. Vnde respon
dit centurio. Domine non sum dig
nus scilicet propter tuam reueren
tiam q̄ meam insufficientiam vt in
tres sub tecto meo scilicet mei pecca
tores / qui sum subiectus pene et cul
pe. Q.d. et si intrasti sub tecto vir
ginis vbi habens hospitium tanto
regi congruum/non est caro mea si
cut caro matris tue/sed tm̄ dic verbo
quo feasti oīa/quo sanas omnia.
Dīt. Dixit verbū suū et sanauit eum
Circa hāc ſnīam moralem occurrūt
octo dubietates. Primū est q̄ deus
veniēs p gram̄ habet illuiare spiri
tū rationalē qui p cēturionē intelli
gīt. Vnde gra q̄ ē in voluntate p̄pria
nō hz illuiare sed impatiue p̄apien
do actus illuminosos fidei firme scie
tie. Secūdū est q̄ spūs rationa
lis duo dicat vnū scz dictās et iudi
cās. vel ratio q̄ habet iudicare et sen
tiare. Vñ aug. Hoīs actus est in
telligere discernē et retinere. Alī
ud e vt eligens. q̄ scz electio se tenet
ex pte voluntat. Vñ spūs dicat volū
tas q̄ nos spūales faat et dei filios.
phil. 2°. Qui spū dei agunt hūj filij
dei sunt. Talis enī spūs ad ymagi
nē dei factus ē. ad i eo sit cognitio ve
ritat et amor virtut. De pmo nō q̄
hz vnus sensus ptīcularis nō appre
hēdit q̄d alius. ideo est ncēria alia potē
tia valēs discernere vez sensibile ab
alio q̄d nō pt facē sensus ptīcularis
Ecōs modo ncēria potētia q̄da p̄ter
sensū et intellectū referens sensibile ad
intelligibile. intellectus enī nō appbē
dit sensibile nec sensus intelligibile.
Hec aut potētia ē rō que iudicat de
vtrisq; Dc 2°nō q̄ voluntas rōnal
dupliciter pt cōsiderari. Uno modo
vt est potētia vna distincta habens
actū veri scilicet velle/et obiectū scz
bonū simpliciter. hec voluntas est in
rōe. Alio modo cōsideratur vt impa
tiua aliarū potētiarū subiectarū rōi.
et sic voluntas dicit oēs vires obe
dientes imperio rationis. Unde iste cē
turio p̄z glosam. erat prēditus na
turalibus bonis/scz quantū ad intel
lectū videtur habuisse cognitionem
creatoris et omnipotētie eius. dixit
Dñe non sū dignus quantū ad affec
tū. qz habuit iustitiā in bona habitu
dine ad suos superiores et inferiores
dicēs. nam et ego sum homo &c.
Tertiū dubiūm ē q̄ licz spūs ra
tionalis in p̄ma sui creatiōe sit liber
et non possit cogi quin pro suo libito
iustitiam relinquere possit vel etiam
sequi. quia nulli nisi soli deo subiec
tus erat. Oīa enī creata aliquā cō
ditiōem subiectionis habent. nā ele
menta subiecta sunt spīribus/et ar
busta animalibus. animalia hoībus
et angeli iuxta illud hebr. Omnes
sūt administratorii spūs. corpora e
tiam nostra subiāuntur animabus su
is. intellectus vero primis veritati
bus. voluntas autem nulli rei crea
te subiācet. et ita habet priuilegi
um libertatis nisi soli deo. et licet sic
non posset cogi/et tamen cōstituta
sub potestate diuine voluntatis q̄ pōt
eam manuducere ostensione veritā
tis vt patet in paulo. qui prostratus

dixit dñe/q̄d me vis facere? Q̄s e
ā patet quia derelicta in sua natura
litatis libertate nō suffiat ad merendum· quia ad meritū cōcurrunt multe cause supnaturales· ut volūtas diuina que p̄mo mouet ad actū beatificum· lumen glorie ex parte intellectus et caritatis affectus· Unde dicitur sap̄· x· Justum deduxit dominus per vias rectas/et ostendit illi r̄e ℣ q̄· documentū ¶ Quartū documētū est q̄ iste spūs rationalis habet milites scz virtutes naturales z interiores a nime vires ad ipugnādū vicia Ubi nota qualit̄ virtutes insint nob a natura Dicendū q̄ virtutes theol̄ totaliter nob insūt ab extrinseco/ß virtutes morales p̄tim īsūt nob ab extrinseco et p̄tim ab intrinseco Ab itrinseco ꝑ quandā inchoationē· In ratione enī hoīs naturaliter insūt quedā p̄ncipia naturaliter cognitiua tā scibiliū q̄ agendorū que sūt quedā seminalia intellectualiū virtutū et moralium et in quātū in volūtate est quidā natural̄ appetitꝰ q̄ est rationi ꝓportionis ītē ex corpis dispositione Aliqua sūt dispositi et mali⁹ et ꝓpius ad quasdā virtutes ꝓput scz quedā vires sensitiue actꝰ quarūdꝰ ꝑtium corpis· ex quarū dispositiōe adiuuātur vel impediūtur huiusmodi vires in suis actib⁹ z p ḡnās vires rōnales quib⁹ huiusmōi vires sensitiue deseruiūt Et sēm hoc vnꝰ homo habet naturalē aptitudinē ad sciam/alī ad fortitudinē/alī ad tē perantiā/et isto mō tā virtutes intellectuales q̄ morales insūt nob ꝑ aptitudinē z sēm inchoatiōez· nō aūt

sunt in nobis a natura sēm ḡsūma
tionē· quia natura determinatur ad
vnū· cōsūmatio autē huiusmodi vir
tum nō est sēm vnū modū actus
ß diuersimode sēm diuersas natu
tas in q̄bus virtutes operantur z sēm
diuersas circūstantias· talib⁹ enim
militib⁹ vicia ipugnātur contra nos
multātia semꝑ· qz iobꝰ· vii· dicitur·
licia est vita hoīs sup terram Unde
ad talem ipugnationē hortamur ꝑ
pe· 2° Obsecro vos tanq̄ aduenas z
pegrinos abstinere a carnalib⁹ desi
deriis que militant aduersus aiam
℣ Quintū documētū ¶ Quintū do
cumētū est q̄ iste talib⁹ signat p̄
catorem· nā sicut videmus in corpe
naturali q̄ spūs vitalis ꝙ gerit mi
bra corpis sui iuuāta/et quo
spū habetur motus et sensus/ß cum
paralasi que est morb⁹ dissolutionis
mēbroꝝ meatus spūs includuntur· ad
pago soluitur· quia a spū ñ regi
tur quasi essꝫ pāsū z amittit motū
sēsū/z sic fit mēbrū inutile Sic ī ani
al⁹ ē vita spūs sc̄i⁹ siue spūalis gra
et ipsa aia ē q̄dā totū ꝙ spūs sanc
viriū z quasi q̄dā mēbrū missum
scz exīe· cū autem quis mortaliter
peccat per corruptionē peccati dimit
uitur cōpago virium· quia q̄dammo
piscentia amat ratio non approbat q
cōuerso· et ita omne regnū in se di
uisū desolabit Mat 12· Et sic amittit
aia motū z sensū Motū quātū ad ho
nas opatiōes/sensū quantū ad spā
vulneā vel eāā aliena q̄ nō sentit/q
tal nō ābulat prosiāendo per bona
opera/nec attendit miseriam fratris

sui de qua tñr de ꝓphe vulneꝛib9 de
beret dolere. vñ ū sim9 mẽbza vni
tat qui eoꝝ qui sūt mẽbza sua non
sentit ꝑm illud coꝛ. 12. In idipm sol
uñ mẽbꝝ/patiūtur oia. Vos aūt
coꝛp9 xpi estis et mẽbza de mẽbris
Hec etiã sentit muserã ꝓphiã. nam
humilitas est sensus ꝓphe defect9. eo
humiliat se. Si enim deꝛe sciret mis
ꝑcãe suos defãs nũꝝ superbiret Vñ
tui. ex quo etiã sequit de motu quia
ꝙ non habet sensũ ifirmitatẽ aliene
nõ mouet ad opa pietatẽ. Vñ dicit
ꝑ iohis 2°. Qui viderit frem suũ
nitatem habere et clauserit viscera
sua ab eo. quo caritas est in illo?
Septũ documentũ ẽ ꝙ iste palitꝛ9
iacet in domo. et hoc ꝓpter ꝗtuoꝛ
Primo ꝓpter pstatiõem. qz delã
tio ꝙ ẽptatiõi est annexa. Vñtur in
tinsticiã ꝙsiderato pcõ pñ. x. Risus
dolori miscrebit. 1ꝰ est cõsternatio.
qz sicut homo ꝙ est vict9/est aĩo con
sternat9 vt nõ audeat rebellare. ita
supat9 a ẽptatiõe est adeo fractus
vt nõ audeat resistere. 1ꝰ est debili
tatio qz homo ꝙsternat9 debilitatur
ꝙ nõ possit stare qz plage sepe reno
uate debilitãt et putrescũt. Vñ. Pu
truerũt et corupte sũt cicatrices mee
a facie. 1ꝰ est desperatio qz ex quo ꝙs
sit est debilitat9 desperat se bonum
posse pficere et tũc cõuertit se ad ma
la pretranda libere/cũ aĩa otiosa nõ
posset esse. sicut filij israel post tẽpta

tione victi sũt semp cadendo ꝑ defec
tũ pcessernnt. Exo. xvi. Et hijs ꝙ
tuoꝛ modis pstat9 pcõe ꝓphie dicit
in lõ iacẽ. ¶ Septimũ documentũ
ẽ ꝙ iste palitic9 sic iacẽs in lõ dupli
cat toꝛquet. An casum ꝑ ẽptationẽ
ꝙdrupliat ꝑꝰ qđ aĩa existens quasi
castꝛ fortis circũuallatũ est ꝙdruplici
muro. Homo muro sensuũ exteriorũ
quibus aptꝫ intrat mors ad aiam
sicut ꝑ fenestram. Jere. ix. 1° muro
ymaginationũ interioꝝ ꝑ que sensi
bilia intrant ad aiam. vt doceat augꝫ
ti. de ciuitate dei. 1° muro intelligi
biliũ rationũ quibus mediãtibus ad
affectum ascenditur. 1° muro affec
tionum uolitiuarum quibus regnũ
anime vtiliter clauditur vt doceat an
selmus de conceptu vginali. Et ꝑꝰ
ista ꝓgressus primꝰ ẽ ad sensꝰ exte
riores ꝑ apphensionem bonoꝝ sensi
bilũ. 2ꝰ ad sensus interiores ꝑ yma
ginationes delectabiliũ. 3ꝰ ad in
tellectiones rationales ꝑ obũbrati
onem iudicioꝝ spiritualiũ. 4ꝰ ad
volitiones affectuales ꝑter inclinati
onem consensuũ Istũ ꝓssu describit
btus iacobus dicẽs. iac. 1°. Concupis
cũ ꝓcepit. scz ꝑ apprehẽsiõem sensuũ
parit pcm scz delectationem in appeti
tu sensitiuo qui est fomes peccati.
Pcm autẽ cũ consũmatũ fuerit scili
cet in peruersione cõis generat mor
tem in voluntate. qz in ista solum est
pcm mortale quẽadmodũ castꝛ nõ
ẽ debilitatũ donec interior murus ẽ
captus. Decũdo torquet post casũ
ꝙdrupliat. Homo pena doloris qz na
turaliter voluntas odit malũ ꝗd odio

sequit tristicia que ē dolor mētis ꝓ̄y augustinū. 2° torquetur pena timoris quia culpe debetur pena/ et ideo peccans semp dū peccat/est in timore pene sibi debite. 3° torquetur pena tuboris/qz naturaliter natura humana erubescit Ex ē signū. qa peccans vult latere naturaliter z occultare suum peccatum. 4° patitur penā liuoris/quidam enim liuor relinquit ex actu peccati in cōscientia vt ex eius recordatione sp̄ affligatur ꝓpter odiū mali p̄sentis. Hz oritur dubitatio quia cōmuniť homines nō peccant nisi ex delectatione quā habet peccator/sic nō videtur sibi esse pena Dicit ꝙ licet in actu peccati sit cōplacentia et rapti trasiēs delectatio/ tñ admixta est cū tristicia anime ante peccatū et post est assidua pena scdm p̄missā 2ª dubitatio. qre ista penā cōmuniť homines non sentiūt q̄uis ea arguměter Dicatur aūt ꝙ in egritudinib9 frenetia nō sētiūt penā p̄ magnitudine egritudis naturalis. ita in ꝓposito ē de egritudine moꝛali in hominib9 bestialib9 nō sentiūt intellectiuas affectiones ℣ s'm doctorē ℣ s'm doctorē ē ꝙ sicut spūs rationalis intelligēs hāc infirmitatē a dño posse curari. accessit ad eū allegās ei9 potentiā/ insinuās infirmi indigentiā/ ei9 clemētiā iuocauit z exaudit9 ē Accessit ad eū qz nouit ei9 miaz/quā desiderauit. allegat potentiā. qz sciuit ei9 iustitiā quā formidat Nō ei hoc ē p̄t. qz deꝰ in oī tpe suo est sūe miꝛe z iust9. Quia miꝛe / iō liberalissīe ꝓdescendit hūane miserie ꝓ infusionē sue grē. qz deo iust9 iō nonū ꝓfectū nō dat nisi destinatis. nō dat gratiā nisi regratiāti. nō impētrat miaz/ nisi p̄z recognoscenti Iste ergo nouit ei9 miaz. qz accessit ad eū nouit iustitiā. qz formidat admittere in domū ꝓp̄t vbertatē ei9 p̄ter aba s'm doctorē dñe nō sū dign9 ingredi. insinuauit indigentiā. qz puer iacebat et ideo meruit exaudiri ℣ 3ª ꝙstio

Sequit 3° ꝙsideratio que est de remedij aptitudine salubriť nos ad tantē cū dicatur dixit ihesus ad turbā ni ego veniā z adabo eū Vbi occasionē ꝙ dicit ꝓmū doctoꝛ ℣ Primū doctoꝛ est ꝙ deꝰ p̄ scripturā et diuinā inspiratiōnē hortatur quēlibet peccatoꝛ vt penitentiā agat de peccatis Vñ p° thi. 3° Omnis scriptura diuinitus inspirata scilicet p̄ spūm sanctū vtilis est ad docēdū ncessitatem ad arguendū et cōuertendū de malo negligentes/ad corripiendū in malo ꝓsistentes/et ad erudiendū scilicet ꝓ nitentes. et hꝰ ē qđ dicit Dixit ihesus centurioni ℣ s'm doctorē ē ꝙ deus in oī tpe patus ē nos erudire a malis Nō ē quia agēs volēs finē aliquē ordinato in finē/non solū vult illa q̄ ordinant in finē. hꝰ ea patus est sed de tuere oīa de ordinata a finē. sed deus est tale agens ꝙ vult homines ad timū finē scz beatitudinē/ gre nō ꝓ lū cōfert gratiā et virtutes q ordinat in beatitudinē. veruntamen patus est destruere in homine ea malia que tens se a tali fine Et quia hec spiritualis paralisis erat impediens cum ideo recurrendum est hominibus in tribulatione positis per orationem

astringere dignetur ꝛc.

Feria sexta p9 dim cinerum

Sermo xliij.

Audistis qz dcm est antiqs dilige amicū tuū ꝛc. Mat. v. Cū in hoc tpe recōciliatiōis q̄libet debet se exercē in actib9 virtuosis /scz in ieiunio oratiōe et elemosina. nullus aūt actus virtus sine caritate de se est meritorius p̄ aug̃ xv. de trinitate dicēte /q̄ oia dona ine caritate ad dei nō p̄ducunt et caritas si etiā sola esset/nos ad deū perduceret sine alijs/ymmo est donum omnia alia perficiens quia sine caritate possunt esse sed non prodesse / quare proponit nobis caritas. et q̄ necessaria sit ad salutem. sed quia vltimata perfectio caritatis consistit in inimicorum dilectione scdm illud crisostomi. Nulla perfecta dilectionis operatio vltra dilectionem inimicorum potest procedere. ideo euangelista nos hortatur ad eam dicēs Audistis ꝛc. Vbi occurrunt due cōsiderationes.

Prima consideratio. Circa primam considerationem que est de caritate qualiter exhibenda est in affectu pono sex conclusiones. p̄ma q̄lu.

Prima conclusio est q̄ ista est opinio iudeorum q̄ inimicos saltem alterius legis/homo non tenetur diligere. sicut narrat aristo. in de secretis. Dum enim paganus et iudeus confabularentur dixit pagan9 Que est lex tua? Respondit iudeus Credo q̄ in celo est vnus deus quem adoro. et expecto ab eo bonum anime mee et illis qui conversant mecū

plenaria ad auxiliū diuinū. Vnde dicit ecclesiasticus. Curauit gentem suam et liberauit a p̄ditiōe. Vita spualis maxime restaurat̄ p̄ fidē. Dñ dicit. Vade et sicut credidisti fiat tibi. et sanat9 ē ꝛc. Nō ē dubiū q̄ fides habitat deū in cordib9 nr̄is q̄ vita ē vt ipe ait. et sicut vnū q̄q9 viuū ē mores spualis. sic vnaq̄q9 vita ē. fides ē vita intellectus. Rō. 2. Justus ex fide viuit. Qz ait q̄ fidem iste meruit sanitatē/ nō est dubiū. actus humanus voluntati subiectus ē actus intellect9 assentientis veritati dīne et imperio voluntatis. a do more p̄ gram in ordine ad deū. vñ hab. 2. Dei p̄ fidē ē meritorius. Quod patet p̄ verbum ecclesiastici. Fides p̄ fidē vicerūt regna ꝛc. Verbū salutaris nō inueni tantam fidē in israel. Vbi videt q̄ xp̄s fidē h9 velit p̄ferre fidei aplor. et ideo ad hoc dicit aliqui q̄ intelligit̄ mistice. Nō enī fides centurionis p̄ferē fidei israelitarum. sed potius fides gentilis q̄ p centurionem designat quor etiā questionem p̄dicti et dicēs. Multi ab oriente ꝛc. nō in p fectione credendi sed in credentium numerositate. plures enī crediderūt de gentibus q̄ de iudeis. Et ideo dicit q̄ fides magna multiplicit. Primo q̄ ad cognitionem credēdi. Secundo q̄ ad devotionem seruidi in fide. Tertio quo ad obsequiosam laudis xp̄i vt in futuro. Vnde crisost9 dicit. Fides ē scissime religionis fundamentū p quā vni deo religiosus famul9 animas nras ad cultū diuinū ꝛc. Quo dialo nos

in lege mea tin fide/ et credulitas mea est q̄ quidscepat in fide meā liatū est michi volere sanguinē suū/ peaniā/ vxoēp̄tes/ et genitos/ q̄ ōnia/ q̄ maledictio est michi si seruo ei fidē/ si iuuo p̄m/ si faao cū ipo mi seriordiā velpo ei/ sed hec opinio ē cōtra legē caioīs Respōdit pagan⁹ mea hec est/ in p̄mis q̄ volo michi bonū/ filijs et seruis meis/ et nolo aliqui tradere malū neq̄ sequētibus legē meā neq̄ discrepantib⁹ meā in eadē Credo equitatē et miseriordiā seruādam cuilibet viuenti/ nulla iniuria placet michi et videt michi si qd malū accidit aliqui viuētiū q̄ michi illud malū cōtingat/ et michi et cuilibet affecto sanitatem/ p̄ prospenitatem / et felicitatem accidere omnib⁹ vniuersaliē hominib⁹ Vñ istud qd dicit ⁊ et odio habebis inimicū nō fuit scriptū in lege sed est scriptum tradītio Arguebant enim ex cōtrario sē su ex quo preceptū erat diligere amicū q̄ quasi ex hoc sequetur q̄ deberet odire inimicū sine qualibet distinctiōe Hoc eciā habere poterāt ex illo exo. 22. inimicus ero inimicis tuis ℣ 2ª cōclusio ℭ 2ª 2° ē q̄ de necessitate salutis ē diligē inimicū Ego autē dico vobis ⁊ diligite inimicos vestros Vbi nota q̄ inimic⁹ accipit dupliciter Vno modo negatiue quasi non amicus/ ⁊ sēm hoc negat solam habitudinē amicicie et nichil plus Alio modo positiue ⁊ sic nō solū negat habitudinē sed eciam ponit odiū Ite secūdo modo dupliciter sumitur Vno modo ꝑpe ⁊ p̄ se sc̄z p̄ odio Alio modo ip̄ropē ⁊ p̄ accidēs scilicet p̄ natura subtracta istis Ite diligere accipitur dupliciter Vno modo positiue et sic dicit actū eliciū dilectionis Alio⁹ negatiue vt p̄ non odire/ tunc dico q̄ accipiendo inimicū ꝑpie scilicet pro illo qui habet habitum inimicicie/ et accipiendo ipsum diligere positue p̄ actu dilectionis/ sic ex p̄cepto homo non tenetur diligere inimicū sed magis odire hoc est quia amicicia est virtus/ ipsius oppositū est vicium sed intellectus vt sic dicit odiū Sed accipiendo inimicū negatiue siue p̄ non amico ⁊ accipiendo diligere p̄ non odire/ tunc homo tenetur eū diligere hoc est non odire et hoc in bonis spiritualibus in virtutib⁹ i gracia et i glā Probatur quia si hoc nō faceret/ homo nō esset in caritate qz qui ē in caritate nō solū vult diligē h̄ eciā vult secū diligi ⁊ ū ℣ 3ª 2° ℭ 3ª 2° ē q̄ affectus tenet hō diligē inimicū eciā alterum/ sicut ē qz caritas ē habitus quo tā diligimus et q̄ volo aliū diligē deū/ et ita caritatē tenet hō velle oēz hoīz diligē deū ⁊ ad ip̄z attingē affectus minis ⁊ tēt eciā ip̄m diligē solite ⁊ gremali qñ cognoscit hoiez esse in statu dāpnationis hō ē qz sicut tenet velle oēs hoiēs deū diligere et ad ipsum attingere sic eciā tenet nolle aliquē deū odire / nec ad deū finaliter attingere Vñ velle inimicū dāpnari p̄cm est ex genere ⁊ qñ fit ut debeat melio⁹ firma tūc ē p̄cm mortale Vñ videt q̄ alios possit odire vita inimicū/ tum quia inde ex posset liciter sequi et ad mortē de inimico peccare/ tū q̄

articulo nãcitatẽ ꝓut dñs est Vnde
dicit in euãgelio. Benefacite hijs q̃
oderũt vos. 1ª 2ª Quinta cõclu
sio est/q̃ p hanc dilectionem ærtifi
camur de eterna mercede. Vnde di
cit/vt sitẽ filij ꝓris vestri q̃/id ẽ vt
possitẽ optinere regnũ ælorum i hẽ
reditatem. qz ad gal. 4° dr q̃ si fi
lius. et heres p deũ. Glosa. si filius
.s. ex dilectione seruiens. et heres.
quia ærtificatus in futuro erit sup reg
num ælorũ. per deũ. i. per operationẽ
dei. Ratio huius ẽ. qz hõi meritorie
operanti debẽt merces eterna Omne
aũt opus ꝛtutẽ sit meritorium p cari
tatem. quia congruũ ẽ ãi actus beati
ficus sit actus supnaturalis q̃ ad il
lũ debet homo acceptari p caritatẽ
qui etiã habitus supnaturalis est.
Vnde meritũ ãi sit aliqd opus bonũ
laudabile/sit tamẽ deo acceptũ per
caritatem. ita q̃ deus pro illo vult
offerre aliqd premiũ. Nam p actũ
amoris in voluntate statim potentie
executiue mouentẽ ad volitũ Qd pa
tet. quia q̃cq̃d patitur hõ ex amoẽ
hoc facile est/et ãsi essentiale Quic
quid autem contra amorem est/est q̃
si violentum. Vnde augustinus.
Amor meus pondus/in eo feror. q̃
cunq̃ feror. Quasi diceret amor com
paratur ponderi propter tria. Pri
mo quia sicut motus grauis/non est
violentus sed spontaneus. Secun
do sicut graue quãto plus appropin
quat ad centrum tanto velocius mo
uetẽ. Tertio sicut graue difficillime
sursum manet. ita motus amoris
ẽ primo spõtaneus sume et nõ violẽtus

ratus ꝓtinãte eũ iudicare etiam ad
mortem. tũ qz bonũ oẽ preferẽt bo
no ꝓpter. Dicitur q̃ qs ꝓt inimicũ
velle mori sub duplici ꝯditiõe. scilicz
si sciret eũ obstinatũ in malicia. et q̃
ꝓm deberet odere ꝓximum. non tñ ab
solute Dic etiã iudex nõ debet velle
mortem istius sed velle debet q̃ non esset
ne teneẽ in generali inimicũ diligẽ nõ
excludẽdo eũ ab oribus Hz in spali
tenetur nisi in casu nãcitatẽ i qua
saluator. Si esurierit inimicus tuus
illũ. Vnde doctor vnus dicit. Si
inimicus positus fuerit in nãcitate vite
non solũ debet eũ velle viuẽ sed eti
iuuare vt possit viuẽ / quantũ q̃
malus fuerit. qz semp ꝓsumen
dũ est de meliori. qz bonatũ menti
ẽ/oia semp in melius interꝓtari
Dñt eni ea motiua dilectiõis inimi
Primũ ẽ nature q̃ formitas ꝓ
Carnẽ tuã ne despexeris Secun
dũ ẽ utilitas. Crisos. Si beneficeri
q̃ inimico/tibi aplius bñficisti. Tertiũ
est diuina imitatio. ieros. Noli ne
q̃ deus nulli negat In generã
aũt teneẽ quis oẽs diligẽ semp
Vnde augs. Oibus eni pari dilectiõe
ta eterna optãda est. et si nõ oibus
exhiberi dilectionis effectus quã
tibus sũt exhibendi qz sũt inuicẽ mẽ
bra q̃ habẽt eũdẽ ꝓrem Vnde oẽs
simul in affectu sũt diligẽdi sed non in
effectu/qz hec paritas nõ ad effectũ re
fertur. ꝑ ad bonũ qd eis optatẽ nisi i

Secūdo ita motꝰ amoris fortiꝰ est arcta finē. Tertio ita anime amanti difficillimū est nō vniri amato Hec aūt meritꝰ habet sibi securitatē anexam quia merens efficitur heres Vñ augꝰ de ciuitate dei. Alia beatissiā ēe nō potest nisi fuerit de sua beatitudie certissima. Vnde sibi talis certitudo nō est nisi ex dei volūtate quia volūtas dei semp coagit volūtati et intellectui ad actū beatificū ꝙ ideo videtur dare securitatē Vnde dicitur Justorū anime in manu dei sūt et in manute nētia diuine volūtatis scilicet respectu obiecti beatificī quod actu dilectionis acquiritur p meritū Vnde sicꝫ patet celestis in passione ceiri fecit sole gracie/ et ymbrē misericordie pluit sup bonos et malos / sic p gracīā remissiōis affectū ꝙ effectu inimicos diligamꝰ ¶ Sexta cōclusio ¶ Sexta cōclusio est vtū magis meritoriū sit diligere inimicos ꝙ amicos Dicēdū ꝙ si accipitur diligere inimicū put cadit sub cōsilio secūm ꝙ est opus supererogationis. et si accipitur diligere amicū secūm ꝙ cadit sub precepto/ sic diligere inimicū est magis meritoriū Probo/quia magis meritorium est implere cōsilia ꝙ p̄cepta Vel si accipitur diligere quātū ad actū ⁊ actū ipsiꝰ actꝰ/ sic eā diligere inimicū est maiꝰ meritoriū quia virtus arcta ardua est et difficilia/sed diligere inimicū est magis arduū ꝙ diligere amicū/et est eā difficiliꝰ. igit̄ ⁊ magis accipiendo diligē quātū ad substātiā actꝰ/ sic diligere amicum est magis meritorium/et hoc ē ex obiecto Et ratio est duplex Primū quia hoc est in dilectione amicū igitur ⁊ Secūdo patet/quia in diligēdis ex caritate ordinatur alij est magis diligendum/ sed amicus preponitur inimico quia ponitur in vltimo loco in decine diligibiliū Vñ sequitur ex hoc documentū ꝙ quia nichil est meritoriū nisi p caritatis habitū/ iō dēt quis me se quis disponere de actu ad dilectionē dei/ et proximi propter deū/in quo eā includitur dilectio inimici/quia non solū est preceptū mus qui fuit misericordia alienis eā qui rapit misericordia dei/ et ipse est inimicus. vnde dicit in euāgelio Si ergo diligitis eos tm̄ qui vos diligunt ⁊ quasi diceret/diligere quātū cadit sub precepto est magis meritoriū vt supra dictū est (scilicet) Nonne et publicani hoc faciunt. quasi diceret/diligere amicū est facile quia si cōe oibus et naturale et ideo non perficit ad perfectionē meriti. quia te addit/quid amplius facitis ꝙ publicani-qui scilicet in dilectione amicorum non merentur. Concludit igitur quod tote perfecti in dilectione inimicorum sicut pater vester celestis est perfectus qui scilicet animā suā posuit pro hostibus/et orauit pro persequentibus sicut dicēs. Pater ignosce illis ⁊ Secūda cōsideratio ¶ Secūda cōsideratio est qualiter p̄ducēda est in effectu ibi attendite et quia arctissima est multe ad hoc vt aliquod iuste fiat/ iō ꝙ duat oēs ad vnū modū sēm ad dilectionē dicēs Attendite-i-cauti estote ne iustiā vestrā faciatis coram hominibus

ſez vt placeatis p̄senti ſeculo ſiue vt
videamini ab eis ¶ Dñ ad gal. p̄mo
Si adhuc hominib9 placerē xp̄i ſer
uus nō eſſē nec ab eo eſſē ẽmunerā
dū. ¶ addiē hic ¶ Quoq̄ mercedē nō
habebis ap̄d patrē veſtrū q̄ i celis ē ¶
Quis amore nō feaſtus ¶ Ille enī debet
mercedē dare alius mandato mouet
ogarius / vel amore ſcilicet intentio
nē in deū referendo tūq̄ in finē debi
tū ¶ Vnde dicit ¶ Attendite id eſt intēti
onē in debitū finē dirigite ¶ Tunc enī
intentio i debitū finē dirigitur ꝓ⁹ B.
quando in omni actione querim9 ho
norē dei / vtilitatem proximi / et cōſci
entia bona ¶ Vnde arcta iſtam cōſidera
tionē occurrūt tres ꝯclusiones ¶ Prima
ꝯclusio ¶ Prima cōclusio ē videre q̄d
ſit intentio ¶ Vnde ſciendū q̄ intentio
eſt quod in aliud tendere / et ide
o accipienda eſt diſtinctio ſcilicet q̄
aliud tendere / eſt vel ſicut i obiectū /
vel ſicut i finē ¶ Primo modo nō acci
pimus hic tendere quia omnis potē
cia tendit in ſuum obiectum ſed non
omnis potencia habet intentionem /
igitur oporteat q̄ illud aliud / ſit ipſe
finis in quem tenditur ¶ Sequitur ſe
cunda diſtinctio ſcilicet q̄ tendere in
finem ſit dupliciter ſcilicet vel in ſi
nem p̄cise / non referendo aliquid
in ipſum ſicut volo ſanitatem / vel re
ferendo aliquid in ipſum vt volo po
tionem propter hoc q̄ volo ſanitatem
¶ Primo modo accipitur ꝓpꝛie inten
tio / quia non dicimur proprie inten
dere cum finem īmediate petim9
ſed cum aliquid faciamus vt poſſim9
aſſequi finem ordinādo in ipm Dñ

licet tres ſint appetitus tendētes in fi
nem ſcilicet naturalis / ſenſitiuus / et i
tellectus / tamē ſolus intellect9 dicit
intendere id eſt aliquid agendo i finē
referre / quia cetera intellect9 libere ordi
nat ōnia in ipſum / naturalis vero et
ſenſitiuus ſecūm tam̄ / ma ꝯ ducatur ꝑ
inducat ¶ Et ideo intentio poteſt ſic de
ſcribi q̄ intentio eſt in finē tentio / ordi
nādo aliquid in ipm p potēcia libe
re opātem / hec aūt intentio ē liberū
arbitriū ad quā cōcurrit intellect9 vt
indicans / et volūtas vt eligens libe
re ¶ Dñ ſecūm tam̄ / per liberū arbitriū
homo ſolum agit / non agit̄ / ſicut p
alias potēcias ſenſuales ¶ 2ª cōcluſio
¶ 2ª cōcluſio eſt videre que bona in
tentio ſit ¶ Vbi nota q̄ cū ad bonita
tē actus plura cōcurrūt ſcilicet liberū
arbitriū agens ſecūm dictamē ratio
nis / dictātis ītēcītatē oīm circūſtātia
rū ītē obiectū ſecūm bonitatē inuētū
i eo ītē debit9 finis ītē habit9 morā
lis / ſ. caritas ītē integritas oīm circū
ſtāarū ītē ipa diuina volūtas et in
tētio aliuſlibz legal̄ obligatois rec
te gdite a ſupiore / boitates actuū tū
principaliē ſunt a fine iquātū referūtē
ad debitū finē / qz ꝓ⁹ boc⁹ cui9 finis
bon9 ē ipz q̄q bo⁹ē ¶ Dñ act9 debite
ordinās ea q̄ ſūt ad finē ad ipz finē
ē bon9 vt ſic / act9 īdebite ordinās eſt
mal9 vt ſic / ſz bō ītētio ordiat debite
referēdo ea q̄ ſūt ad finē i ipz / ſicut de
elemoſina intendēs deo placē / mala
aūt ītētio ordinat male qz i finē ide
bitū vt de elemoſina ītēdēs vanam
gloriā / et ex hoc ſequit̄ q̄ null9 act9
ꝑt eſſe bon9 et mal9 p bonā et malā

intētiōem ℣n̄ si ego ināpio dare ele mosinam et intendere vanā gloziā sed ꝙapiēdo actū largitiōis ꝙpūge rer/et intēdere solam gliam dei/ actꝰ quā inchoare esſ malꝰ / ꝙsūmatiue tn̄ esſ bonꝰ. ℣n̄ augt ℣olūtas ex fine suo ꝯgnoscit/ an recta aut p̄ua sit finis aūt bone volūtatꝭ est ḥbitu do. Finis aūt male volūtatꝭ ē delectº vel aliq̄d aliud in quo volūtas non debet quiescē. ℣n̄ bernardꝰ Bona erit intētio si in oi actiōe nrā aut ho noꝛē dei aut vtilitatem ꝓximi p̄ten dam9 Diat igit in textu ꝯmāi faias ele mosinā noli tuba canere añ te ‹i› in notescere hoibus vt glioꝛ ſ siaut ypo crite faciūt ſ Augustinꝰ Ypocrita est p̄ntatoꝛ ꝓsone alteriꝰ ſ in synagogꝭ ſ vt videant a sapiētibus ſ et in vicis ſ vt videātur a turbis Crisoꝰ ℣on est ingrata deo elemosina q̄ videt. sed q̄ ideo fit vt videat etiā si nō videat Qz tales principaliter q̄rūt honoꝛē vanū/ideo amittūt veū ſ Amen dico vobis rece. mercēdē suam ſ p dono. s. elemosine. sed pena expectat p ma la intētione. ℣ ℟ q°. ¶ Tertia ꝙclu sio ē q bonitas intētionis maxime oñditur in ꝙsideratione ārūstātiarū circa obiectū/qz in isto statu q̄ est da re elemosinā paupi vereūdo/ārūstā tie sūt exq̄rende penes obiecta tui da tur Qñ ptz. qz oportet te attendere qñ dabis. videlicet nō in publico ne ille ꝙfūdatur. tn̄ penes finem puta ꝓpter amoꝛem dei semp esſ bonum dare. ℣idē quō dabis/ qz occulte ne vereūdet/sed non ꝓpter finē. qz pub lice dare ꝓpter deū nō est malū. ℣i militer quātum dabis. qz iste pauꝑ vereūdꝰ forte habet familiā quā ne net in exterioꝛibꝰ et nō decet sibi mo diāi vt alteri. ℣n̄ diat in euāge lio ſ te aūt faciēte elemosinā nesciat sinistra ſ ‹i› intentio vane laudis se nō imisceat. illud enī nescit q̄ in abscōdito iā diat ſ vt sit elemosina tua in abscōdito ſ ℣n̄ cōnis intētionis non opatiōis vt dem̄ esſ te patre qui us qui videt in abscondito/ ille soli cet qui scrutatur corda et renes ſ red det tibi ſ hic ꝙ grām et in futuro glōriam. ¶ AMEN.

¶ Epistola. ysaie. 58.

Sabbato post diem cinerum Sermo. xliij.

¶ Dm fero esſ fem erat navis in medio maris. Jonaꝛ. 6°. Hēdm qꝺ ysidoꝰ diat. amissa ꝯ uersio in pristinos errores redeat ac viuendi tꝯporem reſsoluit/ps ita multum ad mōrum reformationem valent exēpla bonoꝝ. sanami ei varias sectari virtutes Sed quia ꝛ ociositate multa mala pꝛocurrunt nam ſm bernar. Qām malarum cogitationum est sentina. Jam ſm bernardum est mater nugarum et noverca virtutum. de quo etiam ꝙ getur ratio in die iudicij ſm bern. ideo saluatoꝛ in euangelio exprobꝛa discipulorum spiritualiter laboꝛan tium/ ad spiritualem nitidam laboꝛem dicens ſ Cum sero esſet fa tū erat navis in medio maris. ℣el

Ubi oculus nobis ser ꝙsideratiões
Pma cõsideratio Circa pmam
cõsiderationem que est de virtuali
operatio sunt tres conclusiões Pa
conclusio Prima conclusio est/ ꝙ
cum beatitudo sit premium/ oportet
nos multũ insistere operationib9 meri
torijs vt ad meredẽ quã speram9 p
ueniam9 ꝛquia ad hanc meredẽ soli
operarij vocãtur Ne ꝛ2o ꝛ Vo
ca operarios et redde illis meredẽ ꝛc
2a 2o 2a 2o est/ ꝙ discipuli labo
rabat ad ꝙplemẽtũ aie vt virtutibus
adornarentur Vñ dicit vidit discipu
los laborãtes in re ꝛ et hoc tripliciter
Primo habũdanter ꝛhomo enĩ spualr
debet se exercere in omni virtute ꝛvnde
qui parũ seminat parũ et metet/ et ꝙ
multũ multũ Vñ ihero ꝛ Vt multũ
metam9 in oni virtute nos exercitatẽ
debem9 ꝛ2o Secundo (gregorius ponit rationes) qz
hostis noster semp pnes est et pnto
ad tẽptãdũ ꝛ2o qz amor diuin9 sẽp
presens est homini iusto ꝛ talr amor
nũq est otiosus ꝛ operatur enĩ mag
na si est ꝛ si autẽ operari tẽnuit amor
non est ꝛ3o Tertio perseuerantes in hoc enĩ
differt labor voluptatis a labore vir
tuali ꝛ quia ꝑmus non habet termi
num sed secũd9 habet ꝛ etĩ ꝛ4 Modi
ũ laborauj et inueni magnã requiẽ
Unde vidit discipulos laborare in re
mugando Terria conclusio Terti
a delusio est ꝙ hunc laborẽ gratum
faciãt deum ꝛ Primũ est ꝑpe vilitatis
estimatio et nõ de se presumẽ ꝛ quia
quãuis ꝙ bon9 sit homo pro statu
vie ꝛnõ tamẽ sic est cõfirmatus quin

possibile sit ipm cadere ꝛ Vñ lz iã ad
fidẽ vocatus sit an ad regnũ eligen
d9 sit nescit Unde gregorius Ad fidẽ
plures veniunt/ et ad celeste regnum
non perducũt ꝛ et hoc ẽ qd dicit Cũ
sero factũ esset Sero est finis diei
et defectus ꝛ hunc diẽ null9 debet vel
le in se defiere Sed duplex est defec
tus ꝛ ĩ re ꝛ et estimatione Dies eĩ quo
dãmodo deficit cũ tibi tua virtus vi
le scit ꝛ sero igitur humilitatis/ cõtp
tus sui est / unde vniuersis ꝙpletis
mãdatorũ ꝛ non ꝙmittam9 nos mer
cenarios vel seruos nominari sed in
utiles cõfiteri ꝛ 2m est i periculis pru
dẽcie exhibitio ꝛ nã cõstituti in medio
huius maris sum9 ĩ piculr multr ꝙpẽ
cuius deceptiones Primo deapit vt fal
sus laudator meritum suarũ qui nu
gacitate sua facit nos credere de tur
pib9 ꝙ sũt pulchra et de inhonestis
ꝙ sũt honesta Vñ pũz ꝛ 22 ꝛ Simu
lator orat deapit amicum suum ꝛ 2o
vt sophista ꝛ sophisticat enĩ mercẽs
suas colore adulterino ꝛ quia facit hꝫ
vt appareãt delectabilia ꝛ 3o vt incan
tator qui facit hominibus apparere
quod non est Quarto vt falsus ami
cus Ecĩ ꝛ 6o Est amicus soãus mẽse
ꝛtẽ ꝛ et ideo adhibenda est virtus pru
dencie Ipsa enim habet actus ratio
nis ordinare qui sunt quatuor scilicz
inuestigare/ iudicare/ memorari / et
interpretari Primo ordinat inuestiga
tionem ꝛ dum eum prohibet ab inqui
sitione inutiliũ ꝛ et dum causã facto
rum facit inquirere / et dum eam ex
alijs alia coniere facit vt ex presen
tibus futura Vñ seneca Si prudens

esse cupis in futurum prospectum intende. Secundo ordinat iudicia ne iudicet de incertis nec de alienis quoz sui non interest. Item ea a mala leuitate vl' tarditate credendi custodit Vñ seneca. Quibz enim et nulli credere vicium est. Tertio memoranter dirigit dum salubria scilicet beneficia dei et proximi facit reminisci et noxia obliuisci vt iniurie proximi. Quarto dirigit interpretatiuam dum sermonem moderatur. Sic a Sermo tuus non sit inanis Aut suadeat/aut moneat/aut consoletur. et hoc est qđ dicit in medio maris id est mundi deceptionibus insistenti. Tertium est diuine gratie inuocatio quia sine eius auxilio nullus in bono perseuerat. quia hoc excedit vires liberi arbitrij. quia liberum arbitrium est eozum qui cadūt sub electione. Tale autem est particulare et non operabile. Perseuerare autem in bono dicit solum cōtinuationem per totum tempus. Igitur oportet adesse auxilium diuinum. Vnde crisostomus super m^t. Nisi auxilium gratie acceperimus nichil ex nobis valemus/ bene āt volentibus gratia non denegatur Vnde petite et accipietis Debet autem voluntas precedere. et sic sequitur gratia. quia nec gratia sine voluntate aliquid operatur/ nec voluntas sine gratia potest aliqđ dicit et ihesus solus in terra. Q. d. Ihesus id est gratia saluans solus id est non indigens alio adiutorio. stat paratus ad subueniendum in terra id est nostre infirmitati. Quartum est fortitudinis aggressio quia p^rtulum. fortitudo est rationabilis aggressio arduorum cum constanti eozum pressione. et ideo competit multum statui nostro. quia mundus iste locus est laboz et certaminis. Vnde p^rbere. In mundo isto quasi in loco certaminis positi sumus. quia in ipso quasi venti tēptationum in nos insurgunt Primo a parte orientali que est alta. et est superbie. A parte occidentali que depressa est/ventus auaritie. A parte aquilonari/diffidentie. A parte meridionali/ventus lasciuie. Ne igitur in tot ventos incidamus/ hibēdum est fortitudinis qđ supplet remedium contra tēptationem. Primo quando statim in principio prescinditur Vnde ecclesiastici quarto. Grauem languorem prosundet medicus facilter. Vnde gregorius. Hi temptationi festine non resistit eadem qua nutritur mora roborat. Secundo quando ei virtuose resistitur quia dyabolus timet valentissime viri. Vnde diuus iacobi quarto Resistite dyabolo et fugiet. Tertio consuetudine diuturnitatis. Tunc enim firmatur habitus bonus et homo delectabiliter operatur. Quarto opportunitatis eius ablatione occasione et hoc per honestam contemplationem. Vnde ieronimus. Dum per aliquid boni facto. vt dyabolus inueniat te occupatū. et hoc est qđ dicit. Si erat eis ventus contrarius scz tēptationis

Septima cōsideratio Septima est
deratio est de diuine assistētie benefi
cio. vbi tria notantur. Primū documentū
Primū documentū ē q̄ nox dr̄ sta
tui culpe. Nā sicut in nocte nō videmꝰ
quid agimꝰ. sic qui male agit odit
lucē iob. 24. in nocte quibz ignorat
bias. vnde iob. 24. Rebelles fuerūt
lumini/nescierūt vias eius. Sic ligna
putrida q̄ homes lucent. sic mūdana
videtur bona in nocte Item in nocte
homines sōpniāt. sic vita pcōz sōp
nū est Pē. Dormierūt sompnū suū
Ex quo eligatur illis i statu culpe ex
istentib⁹ q̄duplex periculū imminere
Primū scilicet errozis. q̄ nō videmꝰ
quid agimꝰ. 2° pusillanimitatis.
quia vias ignozamus Terao pza
ui amoris que videntur esse bona q̄
non sunt existenter Quarto simula
tionis siue fictionis Septimū do
cumentum est. Septimū documentum
est q̄ propter ista quatuor pericula
exhibende sunt quatuor vigilie Pa
lia fuit beatū. pus. 8 Beatꝰ homo
qui audit me q̄ qui vigilat q̄ scilicz
me intermissione in ista fide. quia
expellit tenebras errozis que venisti
na ostēdit miraculoz cōfirmatōe
Octaua vigilia ē deuote orationis.
nam ozatio est remedium illis qui
dissoluti temptamentis exestuant.
vbi quoties quolibet tangatur vicio
debet se ad ozationem subdere Oza
tio enim est efficacie magne contra
aduersarios Ja. 26. Vigilate et o
rate vt non intretis in temptationē

q̄. Tercia vigilia est carnis mace
ratio contra prauū amorem que red
dit honestum et tempatū. Ecc. 31.
Vigilia honestatis tabefaciat carnes
Pugna enim carnis est periculosa.
quia habemꝰ eam interius/et nulla
pestis efficacior est ad nocendū q̄ ini
micus familiaris Vnde augꝰ Inter
ōnia xpianoz̄ certamina periculosa
sunt certamina castitatis. in quibus
est cōtinua pugna sed rara victoria.
quia impugnat interiꝰ et exterꝰ siue
vigilando siue dormiendo Vñ ad vin
cendū ea valet mortificatio carnis.
Quarta vigilia est pura intentio cō
tra simulationē et ypocrisim de qua
dictū est i sermone pcedenti Vñ pē
Deus deus meus ad te de luce vigi
lo q̄. Ad te inquit nō ad lucra tēpo
lia/vel ad hominū laudē. hoc nō fa
cit ypocrita qui in occulto nocte ma
liaā operat. sed i die abscondit ma
liaā et māsuetꝰ videtur specie sanc
titatis Intentio enim pura in omni
actione sua aut honorem dei/aut vti
litatē proximi pretendit hꝰ B. Vñ
idem B. ponit differnāā intentionū
dicens Duo in intentione requiruntur
scilicet res et causa id est quid inten
das/et propter quid. ex hijs anime
dcor et deformitas iudicatur. nam
si intendas veritati amore veritatis
res est honesta /et causa Sed si intē
das inani glorie/aut cōmodo tempo
lis rei iudicabitur de formis Verbi
gracia vt si videres hominem nullis
intentus honestis sed carnis illece
bris/ventri/q̄ luxurie deditum. nōne
ex vtraq̄ parte fetidissimū iudicab⁹

quia in ītentione rei et causa rō pro
ba inuenitur. ¶ Igitur intēdere non in
deū ꝫ in seculū / secularis est animi
nec habet partem speciosam. ¶ Inten
dere autē in deum sed non propter
deum / ppōnere est. quia ipsa simula
tio omnē decorem exterminat. ¶ Si
autem ob vite presentis necessaria / ad
deū conuertit intentionem. vitio di
cimus subobscuram ⁊ minus accep
tam. ¶ Porro itendere in aliud q̄ in de
um tm propter deum non habet de
formitatem / ꝫ nec ad perfectionē p
uenit decoris. ¶ Igitur solum inquire
re deū propter ipsum / habz vtramq;
partem scz rem et causam pulchrā
Nec Bnar. ¶ 2m documentū ¶ Terci
um documentū est q̄ vigilantibus
se circa puram intentionem que scz
in omni actione querit honorem dei
et vtilitatem proximi et propriam
salutem aīe / specialiter deus assistit.
Et ratio ē / qz licet libez arbitrium
non suffiat perseuerare in bono sine
grā que ipm habet aliqlit stabilire
tm non tollit totaliter mobilitatē ad
malū / qz non transfert hoīem p suo
statu ad pfectam libertatem. ⁊ ideo
homo indiget adhuc auxilio puidē
tie diuine exterioz gubernātis. p̄ quē
Deus oīs gratie qui vocauit nos in
eternā gliam suam modicū passos /
ipe pfaciet ⁊ firmabit cōsolidabit q̄.
Et hoc ē qđ dicit ⌊q̄ circa ⁊ q̄tam vi
gilia noctis venit ad eos⌋ Vnde pri
ma vigilia est p̄scrutatio p̄cōzum.
Tren. 1°. Hēcutemur vias nras.
2ª vigilia ē / pāi detestatio Ezech 3.
Ingredē et vide abhoīationes pessi
mas. ¶ 3ª vigilia est apposita p̄tis
di. Pō. Dixi ⁊fitebor tibi. 4ª vigi
lia ē apposita satisfaciendi / et tunc de
nit saluator ad eos vt sit patus eis
assistere semp ⁊ qz ai nos vocauit ad
gliam et ad merita / patus est nos
grām / non solū ad hāc gliam con
quendā ꝫ etiā p̄sonaliter assistē / ad
oībus tentatiōibus p̄seruādū. ¶ Ad
bulās sup marc. mūdi / ego ⁊fortes
mitigādo. ¶ 2ª ⁊fio ¶ 3ª ⁊fortabo
ē de humana hesitatiōe ibi ⌊Et illi vi
derūt eū ambulātem sup mare⌋ ¶ Ex
Vbi occurūt tria documenta. ¶ P
mū documētū. ¶ Primū documentū
q̄ vir spūalis quāto maiora agit
a deo tāto magis illuminatur vt ipm
sua recognoscat q̄ pus non recognos
cebat / sicut in radio solis videtur atho
mi q̄ extra videri nō pōt. Hoc ē qđ
dicit ⌊vt viderūt eū ambulātem sup
mare⌋ ¶ Secundum documentum
Secundum documentum ⁊ timo
naturalis est quo quis naturaliter
refugit rem nature sue nociuā. Prop
hūc timorem petrus negauit ⁊ p̄
mat. 26. ¶ Ite oēs discipuli iō fugē
runt. ¶ Xpō relicto ¶ Iste aūt timor ē
a natura nō habet meritū / si tm fit
moderatus degeneret in humanū timo
rē et fit malus. ¶ Vñ d'cit ⌊q̄ phā
tasma esse⌋ qđ ē / appitio rei non
existētis. ¶ Propter tenebras enim non
nouerunt eum. et ideo timuerūt q̄
tantes q̄ esset apparitio malignī spi
ritus eis nocere volentis. ¶ Tertium
documentum ¶ Tertium documen
tum ē q̄ in talibus timoribus con
tui debēt fideliē diuinā clementiā

iuocare oratio subq quia de eiq miseri
cordia nō dubitat. Pe enī plq patq ē
dare q̄ tu petere qz est sue miserere
ideo liberalissime humane miserie q̄
estendit Vult tamen vocari. quia
oratio ostendens desiderium largien
ti impetrat desiderata. et hoc est qđ
dicit. et clamabant. id est pro diuino
adiutorio orationibus deum inuoca
bant/ scientes sine eo nō posse subsis
tere. Quarta consideratio ¶ Quar
ta consideratio est quomodo adhibe
atur eis diuina reformatio dicens. q̄
statim loquit est cū eis et dixit illis/
confidite ego sum vobiscū. q̄ Vbi oc
currunt quatuor documēta ¶ Primū documentū ¶ Primū
est. q̄ contra talem tamquē efficacissi
mum remedium est ipsa fides. nam
sicut timore oritur ex desideratione ppe
tuitatis difficultas de diuino ēme
dio optato. sic fides fiduciam dat de
consecutione. Ideo ipa est lux tenebras infide
litatis expellens Vbi fides nō est/ tene
bre sunt Exo. 10. Facte sūt tenebre hoc
est Exodi. 9. Hinc fide impossibile ē deo
placere Oportet ei cognoscere deum
creatorē ne simq tanto beneficio ingra
ti. et de ceteris indigni Inde dñm vt scia
mq ei seruire ad beneplacitū ne simq
inutiles serui. cū igit deq sit altissimq
et nō ē possibile repire scalam suffici
entis rationis qua ad eum pertingat
mens cum sensus non subiaceat ratio
nisi sola autē fides eū cognoscit. Vñ
dixit illis. confidite ego sum. q̄ Ne
d. Nolite timere dubitantes de dei

omnipotentia scilicet nō posse humā
nam naturā assumere. quia ego sū
scilicet omnipotens Item nolite timē
dubitantes de eius bonitate scilicet
ipsum nō posse lapsos in peccata p̄
penitentiam facere redire ad deum.
quia ego sum bonitas Item nolite
timere de eius iustitia dubitantes sci
licet ipsum non vindicaturum pecca
ta eternaliter. quia ego sum scilicet
iustus Fides vero predicat dei omni
potentiam/ iustitiam/ et bonitatem/
et sapientiam ¶ Secundū documen
tum ¶ Secundū documentū est q̄
hec fides est sume auctoritatis quia
a deo revelata nichil continens falsi
tatis. quia secm augustinū Si i re
ddendis officiosū admitteret mēdaci
ū/ totū esset suspectū. ideo sume est ei
adherēdū ¶ Qz autē revelaretur a deo
fuit necessariū/ quia illud fuit necessa
riū revelari quod p̄tinet ad hominis
salutem/ q̄ excedit lumē naturale rati
onis ¶ Pmū patet quia per credibilia
spem habemus de fine vltimo Rō.
8. Quecūq scripta sūt etc Secūdū
etiam patet quia intellectus pro isto
statu intelligit cum fantasmate / de
credibilibus autē non est fantasma.
igitur excedunt lumen naturalis ra
tionis. et per cōsequens necessarium
fuit talia revelari Vnde dicitur. q̄ sta
tim loquitus est cum eis. scilicet fidei
sacramenta revelando. q̄ hoc per in
spirationem/ per prophetiam/ p̄ p
phetas/ per scripturā/ q̄ exēpla sōz
Vñ ap9. nob revelat deq ¶ Tertiū documentū
¶ Tertiū ē q̄ hāc fidē revelare timidis
fuit maxie necessariū p̄ exē sanctoz

qz eoz gesta sũt nobis ꝗ si lex et doc
trina ꝗbus moꝛes ad bñviuẽdũ ĩcho
antiũ fœmanẽ. Dñ scribunẽ nobis
scoꝝ ruine et tẽpatiões vt spem fa
ant saluti huãne ne quisq; p9 lapsũ
penitẽdo/desp et veniã. dum gspiãt
scoꝝ tẽpatiõem fuisse etiã p9 ruinã
Dñ ysid. Hi enĩ ad boni ĩtamẽtũ
diuina ꝗb9 admonemur p̃cepta de
essẽt. p lege. s. fidei nobis exempla
scoꝝ sufficeẽt. nam h'ꝛeandy exẽpla
scoꝝ ꝗbus edificaẽ fides. varias fa
ũt sectari vtutes. Qzãdus igiẽ ẽ de
us vt vtutes quas pzcpaut ad co
ronã nobis posite sint ad pfectum et
non ad penã/et hoc ẽ qđ diãt. q as
ẽdit ad eos in nauĩ. s. eoz intellec
tui pñtando. Cp9 bñplacitũ p scõzum
exẽpla adepti sunt. vt in aplis cari
tas. in martirib9 patiẽtia. in gfessa
rib9 coẽpis rigiditas. in vginibus
castitas. in pziarchis fides. q'ꝛdo
cumentũ. ¶ Quartũ dcumẽtũ ẽ q
fides a gfitẽtib9 tollit tẽptationum
infestatiõem. Tẽptatio enĩ sophiste
assilãtur/nam siaut sophiste q̃ũt pa
logizare simplices/sapiẽtq; appentia
et nõ exñtia/ita in tẽptatiõe vires in
fericeres sensitiue nitũtur deãpe intel
lectiuas ĩ quib9 ẽ appentia sapiẽtie
sed nõ sapiẽtie exñtia. Dñ ap9. 2.
coꝛ. 11. Timeo ne siaut serpes seduxẽ
euã astuãa sua/ita sensus viri coẽũ
panẽ. Hãc tẽptatiõem tollit fides.
Dñ bene diãt. cessauit vent9 ĩptati
ones. s. qñ p fidem eoz dceptiões
oñdunẽ. ¶ 1ª gsid. Quita gside
ratio qũo ocĩt in eis facti ãmiratio.
et plus magꝝ stu. et nõ intel. de pu.
erat enĩ coꝛ coꝛ exẽcatũ. Ubi sunt
tres gclusiões. ¶ 2ª gclu. Pma
gclusio ẽ q in statu pñti/mens hua
na ẽ obscurata. et iõ quantũ in se ẽ
ipotens ẽ in lumen diuinũ eleuari.
Dñ 2° me. cc. d. q intellectꝰ nostꝛe
habet se ad manifesta nature sicut o
culꝰ noctico. ad lumẽ solis. et iõ
appzia vtute in ea non figiẽ. Dñ d
dei in lumine fidei diuina vꝰ aspi
ciãt. ¶ Erat enĩ coꝛ coꝛ exẽcatũ. dono ti
tur. ¶ 2ª gclu. Heãdo gclusio ẽ q
qz mens huãna ẽ ita ẽa. / iõ inualĩ
da ẽ ad gtẽplãdũ supnaturalia. vt no
in eis stupescãt natura/nam qñ ens
q; trãscẽdentiũ ẽtum notiõa in ma
noia venit/totiẽs renouat in me
te miraclm/et hoc iõ qz causa ignoꝛa
tã. Inẽdũ enĩ acãdit q videtis ali
quẽ effectm aliq̃ miratẽ. aliq̃ nõ. sed
logꝰ ei nõ miratẽ eclipsim sole. qz no
uit cãm/fides vero huãna miratẽ nes
ciã miraculoꝝ dei trãscẽdentiũ nostꝛe
intellectm. qz cãm ignoꝛat. Dñ dicit
let plꝰ magꝝ ĩtra se stupe. iõq; cãm
ignoꝛates. ¶ 3ª gclu. Tertia gcla
clusio ẽ/ q xps feãt miracula prop
ter quatuoꝛ motiua. Primũ ẽ vt fir
am doctrinã gfirmaret q signa et mi
racula. Sicut enĩ naturalis doctoꝛ
gfirmat p ꝗam naturalia. sic xps
it vt xps suam doctrinã signis confir
gfirmaret p signa et miracula supna
turalia. Secũdum ẽ vt suam deitatẽ
etiam demonstraret et p hoc ad cre
dulitatẽ induceret. Dñ dicit. Si non fe
cissem in vobis signa que nemo alius
facẽ pt/nõ vtiq; crederẽtis. Tertiũ ẽ
vt sue deitatis pñtiã ostẽderet. q; ꝑ

alīqd opatur/ibi est. Quartū est vt
affem ad se diligendy expataret. et iō
etiā in aīa et coepe crauit. Vñ dicit
non enim intelli. de pa. de tali mi
raculo scz eiꝰ doctrinam et potētiam
cē. Nam xp̄s postꝙ quinqꝫ milia
hoim de quinqꝫ panib9 saturauit. vt
nichil eis deficēt volebāt ipm regē
facē. qđ ut cognouit fugit i mōtem
q. d. Sexta consideratio ē
quō multiplicat miracula ibi. Cūqꝫ egressi essēt cē. Vbi oc
tetigit quatuor doamēta. V. doctū
mētū. Primū doamentū ē qꝫ ali
qui animose naturali rōe inuestigātes
opa dei/ putāt impossibilia/ eiꝰ potē
tiam ignorātes. tales enī nolūt cre
dē nisi videāt mirabilia/ q̄bus visis
credūt. Vñ dicit. Cūqꝫ egressi essent
de naui. i. p9 q̄ dep̄suerunt inuesti
gatiōem naturalē/ que p̄ nauē intelli
gē. Statim cognouerūt eū. s. p̄ntē
in opatiōe miraculosa. Vñ in p̄mi
tima ecclīa fiebāt frequētiꝰ miracula
qꝫ modo. Primo qm̄ ecclīa tūc erat
ad fidē introducēda. sed p9 qꝫ ē introducta. iā miracula nō sūt necessaria
cē 2° quia ecclīa erat in fide ro
borāda. sed ad modo sit roborata. mi
racula nō sūt nēaria. cē 3° quia
ecclīa ē modo in meritꝭ cumulanda.
sed minor miraculoꝝ opatio maiues
causat meritū. qz sicut dicit gregoꝝ. si
deus nō haberet meritū cē. 2m doam
tū ē qꝫ sūt q̄dā mi
racula q̄ hnt tantū vtilitatē ꝑ nullā
admirationē/ qz ex vsu vilescūt.
Quedā hnt admirationē ꝑ nō vtili
tatē sicut miracla añ xp̄i Quedā hnt

hnt admirationē et tpalem vtilitatē
ꝑ nullā nōcitatem. vt miracula ma
loꝝ xp̄ianoꝝ q̄ fecāūt eavt iō sci tepu
tēt. Miracula ādūt xp̄i hnt admiratio
nē. qz fiūt p̄ter ordinē et cursū natu
re. 7 hnt vtilitatē qz fiūt ꝓpt̄ solla
tiōem indigētiū. etiā hnt nōcitatē. qz
fiūt qn̄ imminet nōcitas et plm̄. Vñ
dicit. Statim cē. De miracl' xp̄i nā
infra ser. 6. l. ꝙsi. iij. conclu. ij.

Tertium doamentum. Tertium
doamentum est qꝫ ad spiritualem
curationem virtute diuina fiendā.
quatuor requiruntur que disponunt
ad curandy. Primū ē grē infusio. qz
nō dimittit̄ pcm̄ nisi tollat̄ offēsa.
hoc fit p grām q̄ licet qn̄qꝫ tollat̄
qn̄q̄qꝫ ab ipa deficim9 / reuertimur. Vñ
dicit. Et ascēdit ad eos 7 cessauit vē
tus. Glō. In quocūqꝫ corde adē p
grām/ mox vniuersa vicioꝝ mūdi 7
malignoꝝ spirituū bella q̄escūt.
Secūdū ē motꝰ liberi arbitrij in de
um p fidē/ qz deꝰ mouet oīa ꝑ ꝰ natu
ram sui/ hoiem autem ad iustīcām
mouet ꝑ ꝰ ꝙditōem nature sue. Et
quia homo ꝑ ꝰ propriam naturam
cum sit liberi arbitrij/ ideo requiritur
liberi arbitrij motio et hoc per fidē
in deum/ quia deus mouet animam
conuertendo ad seipsum et hoc per
fidem. Vnde ad hebre. xj. Accedēn
tem ad deum oportet credere/ et hoc
notatur cum dicitur. qz perfectentes
omnem re. illam cperunt in cē.
Glosa inter'. Fides/ non pre
sentium tm̄ salute contenti/ sed mit
tūt eos p orbem tū vt veniāt oēs ad

mediā. Vñ vult dicere q ipsa ratio fidē iformata/ vniuersā gsciē regionē p curres illas que male sese hēbāt dormiendo p delātiones in lecto gsuetudinis cepit potētias/ serenitate iustitie quā noueāt p fidē ibuendo ¶ārā ferre¶ pmissionib9 gracie adipiscēde ¶ubi audiebant eū esse¶ misericordie exhibitorē. ¶ Terāū ē motus arbitrij in pcm. qz nō quenit aliquē queniē ad ēminū ad quē nisi fiat trāss9a termino a q̄. Ad hȳ g̃ q hō moueāt p desideriū in deū per liberū arbitriū vt iustificēt. nāe est ipz detestare pcm. Fides aūt formā cū sit lux tenebras infidelitatē expellens/ detestanda pcī demōstrat. vt ipsis spretis deo p caritatē adheream9 Ipsū enī habet anima deturpāt Item anime cōtinuā stimulationē iferre Itē naturā depuāt ut semp moestiscā appetat Itē habz vitam spūalem finire Ph. 19°. Iniquitates vestre diuisērūt inter vos et deum Hec aūt ōnia formata ostendit fides vt detestentur Vnde hēb. 2°. Sancti adepti sunt repromissiones per fidē. ¶ Quartū est remissio culpe. ratio ē. quia nichil est pfectum nisi pueneīt ad ēminū. cū igit ēmin9 iustificatiois sit ēmissio culpe. iō bñ dix¶ Et q̄tq̄t tō gebant cū. salui fiebant¶ Q. d. per fidē incarnatiois q̄ tetigerīt xp̄istū/ culpe remissionē cōsequetur Vñ glā interlinearis. Fimbriā tangit qui incarnatiois misteria pfecte amat et credit. hoc ei est de necessitate salutis. Nō est. qz illōs ē de nēitate salutis/ p qōs homo cōsequitur beatitudinē. hȳ at fuat misteriū incarnatiois et passionis xp̄isti. dicitur enī actuū 4°. Nō enim ē aliud nomē sub celo datum hominibus / in quo oporteat homines saluos fieri Vnde augs. Nulla fides sana est qua credim9 nullū hominem liberari a contagio mortis nisi per vnū mediatorē dei et hominū ihesū xp̄m. et ideo tactus eius vim regeneratiuā aqs tulit. luc. 4°. Ita sane Item lepram fugat. luc. 4°. Ita sane guimis fluxum ēstringit. luc. 9°. Ita sane autem abscisā restituit. iohis 10. Ita sane omnem mœbū expellit vt hic. Tangamus igitur eū fide / vt aqua lauerimarum in nobis nos spiritualiter regeneret. lepra peccatorū fugatur. fluxus continue cōsuetudinis sistatur. gratur. auris cordis munditie mentis restituatē peompta ad diuinū verbum perapiendū/ et omnem inclinationem mœbide qualitatis expellat.

Quod nobis conceat qui.

Dominica in quadragesima

Sermo xluij. de eua gelio.

Ductus est ihesus in desertum a spiritu Mt. 9°. Hebr. dicit nam beati bn. quando mūdus in alio quo sui generis fauere vobis arridet nolite illi arridere. vtiq̄ non ad hoc ridet vt in fine rideat/ sed vt suis pcibus suo irridēte cum ipso lugeat. gratis. et ideo est relinquendus ut seueranti conuersione Tunc enim scdm ysiy. placet deo nostra conuersio quando bonum quod inchoam9/ perseueranti fine cōplemus. sed quia scdm glosam super presenti euangelio hic est deo recte cōuersionis. vt post acceptū spiritū sancti gratiam/

artius ꝙ aduersarios acingamur
et mẽte mũdũ deserẽtes/ dẽptum in
trem9/ vt ibi tẽptemur Nã hꝫ pp̃d
dtale est ꝓuo dei p9 quersiõem tẽpta
ri q̃tin9 a tẽpore negligẽtie sollicita
19 a vicijs. ad Rutres aim p exerci
tiũ ꝓpe viaor. qz hꝫ glosam nõ ãte
ſs enigit hostis q̃ hõ de mũdo exit.
q̃s aduertẽs saluator. qtẽptũ mũdi/
ingressũ deserũ/ et tẽptator ꝙ aggressu
nobis exẽplificãs in pñti euãgelio
nobis q̃dzupliat ꝓponit. Primo q̃
ad vite austeritatẽ. ibi Quꝫ ẽ ihe
in deſrũ Secũdo q̃ ad pugne graui
tatẽ. ibi Et accẽdes tẽpꝫ Tertio q̃
ad victorie solẽpnitatẽ. vtpꝫ exeꝫ
tẽpõnib9. Quarto q̃ad gliẽ eiꝫ
sublimitatẽ. ꝑ a q̃ſiõ Circa pri
mam q̃sideratiõem pono quinq; cõclu
siones. Prima q̃clusio est
q̃ in oibus trãsmutatiõib9 nrãna ẽ
ordinate. Habet enĩ hãbet act9 võnis
actũ hꝫ bñ. sez inuestigare/ iudicare/
memorari/ et interp̃tari. Homo diri
git vꝝm inuestigãtem. dũ eã ex a
lijs ꝓb9 alia conicẽ facit. et ex pñ
temota ex ꝓpñqs. ex ꝓb9 tõ Vñ
ſcs. Di prudẽs esse cupis in futuũ
pspecũ unde Secũdo iudicantem
dirigit. dũ eum a leuitate vel nimia
credulitate cẽsẽdi custodit. Vñ ſcs.
Qui9 aut nulli credẽ/ diciũ est. Vñ
eccl. xiij. qui ãto credit leuis ẽ corde
Vnde hꝫ eundẽ. Prudẽtis ꝓpzium
ẽ examinare osilia. et nõ ãto q credulꝰ
eas ad falsa plabi. Vñ non nisi ex
aminatã sentẽtiam in ꝙsensũ credulꝰ
tas admittit. Tertio memoratem
dingt dũ salubzia faat meminisci. vt
bñficia dei t̃ primu. et noxia faat ob
liuisci vt iiurie primi. Quarto unt̃
ꝑtinuã dingit dũ ꝓmonem modes
tũ. Hencca Sermo tuꝰ nõ sit inu
nis Aut suadeat aut moneat aut ꝙso
leatur aut papiat. Vñ pũz. x. Qui
moderat labia sua prudẽtissimꝰ est
Talis enĩ prudẽtia insidias ꝓcauet
Vnde aug̃ Prudẽtia ẽ in precauen
dis ꝙsilijs. et ipa etiã in bello spũa
li triũphat. et hꝫ ẽ qđ dicit Quꝫ ẽ
ihs a spũ Glosa. Ducatur a. s. qui
q̃s repler/ ad pugnam mittit foꝛtes
Hinc hꝫ spũ q̃ ad pugnã vadit/ ato
radit. Vñ ihus dicit ille qui prudẽ
ter respicies saluꝫ aie/ ad pugnam
ducatur. et in penitentia roboꝛatur.
Secunda conclusio. Secũ
da conclusio est q̃ per hoc dꝫsertum
intelligitur penitentia. quia per ip
sam deseritur omne peccatũ. Nam
huius penitentie efficacia est infinꝫ
ta. quia remittere peccata que per
ipsam remittũtur. non pt nisi solus
deꝰ. vt habet mat. xij. Hꝫ vnde sibi
tanta efficacia vt tot peccata tam
faciliter deleat? Dicitur q̃ a diuina
misericordia que est infinita. et ideo
transcendit in infinitum omiũ nos
trorum peccatorum multitudinem/
vt patet in muliere adultera/ in mag
dalena/ in petro et in latrone. ide
propter magnitudinem istius mise
ricordie dicebat. ezechiel. xviij. q̃
si impius fecerit penitentiam ab om
nibus peccatis suis. vita viuet et
non morietur.

Terāa cōclu° Tertia q° est q nullꝰ
potest p se ingredi in hꝝ desertū penite
tie ꝛ per solam graā spiritꝰ sancti ·
vñ q̄ꝫ uitedit de anime salute· illū
duat spiritus sanctꝰ in desertū aī pe
nitēnaā īspirat· ad rā· ꝛ°· Quiāq
spiritu dei agunē ꝛc Vñ licet ex igo
penitētie sit a deo effectiue· qz ipse ē
cā efficiens penitētie· est ex nobis
dispositiue· quia ꝓᵛ aug'ᵛ· q̄ creauit
nos sine nob· nō iustificabit nos sn̄
nob· Ad quā dispōnꝫ q°ꝛ requiritur
Pō° cognitio fidei informis· in q̄ hō
cognoscit diuinā iustiaā et bonitatē
aī displicet ōne malū ꝛ qui nullum
malū relinquit īpunitū Secūdo cog
nitio ꝓprie offense q̄ displicet sūme
bonitati Tertio despectio sceleris
qꝺ alias cōtēpnaret Quarto cog°
miseri cordie dei qui peccatus ē ōni re
uertenti dare mīam · et ex hoc gene
rāt spūs remissiois ꝛ sic dispnioē hō
ad penitētiam Vñ diāt ductꝰ a spū
quod sit q̄dr̄upliāt· aliquādo quadā
facilitate / scīz mulcedīs īspiratione ·
aliquādo aī quady violentia/ scīz cor
pis infirmitate· aliquādo adūsitate·
aliquādo paupertate Pō°· Multipli
cate sūt infirmitates eoꝝ ꝛc Quarta
cōclu° Tꝛa q° est q per illꝺ ieiuniū
non solū intelligit abstinētia a cib et
potibus/ sed abstinētia ab ōnibus illi
citis/ sine qua ieiuniū a cibis nō suffi
cit q̄dr̄aginta diebus ꝛ noctibus Ab
illicitis manifestis ꝛ occultꝫ abstinē
dū ē q̄dr̄agīta diebus· tū ꝓpter ꝓsū
matam iustiam· quia hoc numero
reddimꝰ deo deāmas tribus anni ·
tū qua i hoc numeꝝ imitam' ꝓpm·
tū quia in hoc numeꝝ est satisfactio
legis ꝛ euāgelij Est enī ieiuniū ac
tus virtutis· quia ordinat ad tria bo
na honesta· scīz ad refrenādas cupid
entias carnis· et vt mens liberius
eleuetur ad sublimia cōtemplāda· et
ad satisfaciēdū pro peccatꝫ· vt patz
p augusti'ᵛ dicēte Ieiuniū q̄ scīticia
purgat/ mentē subleuat· ꝛ carnē sub
iat spiritui· et hoc est qꝺ diāt Cū ie
iunasset q̄dr̄aginta diebꝰ ꝛ q̄dr̄agī
ta noctibꝰ ꝛc Quīta cōclu° Tem
pt° q° est q sedm glosā ꝓpīstus voluit
temptari vt tēptatorē superaret/ et ho
tes cōfortaret/ et vt modū vincēdi
doceret Hō saluatoꝛ armatꝰ duabꝰ vir
tutibus scīz cōtemptu mūdi qua vin
cit diuitias tēporales· quia ductus
est in desertum· et mortificatiōe car
nis qua refugit delicias corporales·
quia ieiunauit q̄dr̄agīta diebꝰ ꝛ noctibꝰ
dr̄agīta diebus in exemplū
sub pallio īfirmitatis occultās diui
potentiā viriliter aggressꝰ ē tēptatorē
De primo patz· qz diuitie tēporales
ꝛc· nō subsidiū sed impedimentū
mortificatiōe carnis patz· qz tēpta
tor tollit instrumēta ipugnatiōis
q̄a ꝓᵛ ieiūᵛ· Ieiuniū ē cāa a cibis il
lecebris abstinere· hec aī sunt instru
mēta Patet cāam de pallio infirmi
tatis/ qz ꝓᵛ glo· in tali esuries est fig
nū infirmitatis· sꝺ cꝰ pallio tēptē pō
tētia diuina Tꝛa q̄sitē° Tertia
deratio· que de grauitate pugne est
nec· Vbi ocurrunt quinq; circūstā
nes Tꝛa q° Prima exclusio est ul
tere q̄d sit tēptatio· ꝛ dicit q tēptatio
ꝓprie est experimentū sumptū de

Quarta conclusio. Quarta conclusio est q̄ dyabolꝰ maxime temptat bonis operibus ꝺeditos. qꝺ pꝛ̄ per gr̄egoriū in moꝛalibꝰ. Plenum q̄ quersus talibꝰ t̄ptationū stimulis agitat. q̄bꝰ añ quersiōem nūq̄ se esse pulsatū ꝛeminiscit/sicut q̄busdām bene pfiᷓentibꝰ cōtingere solet quoꝛ mētem dū ꝓpūctio affiat/statim ꝛ temptatio inualescit. et iō dyabolꝰ bene t̄ptatoꝛ noīatur. qꝛ iam simile opus pegerat alios āgelos t̄ptando in ælo. et parē̄tes in padiso. 1ª 2° Quinta ꝯclusio ē q̄ dyabolꝰ maxie t̄ptat ꝛ tribꝰ vicijs. s. ꝛ gula/vana glia/et auaricia. Istis enī vicijs t̄ptauit pꝛimo pntes et viat/t̄ptauit xp̄m et victꝰ ē/t̄ptat nos et viat et vincit. Et hō est/qꝛ ōnia alia viᷓa ad ista ꝛeducunt̄ vt ds̄ pe iohis 2° O me qꝺ ē in mūdo aut ē ꝓcupia carnis. aut ꝓcupiscentia oculoꝛ/aut supbia vite Hec āt tria sūt ex oim pcoꝛū ꝺe gula pz ibi ꝯdic vt lapides ist. Loquit enī q̄si ad fatigatū lōga abstinētia/psuadēs vt iam sibi ꝑpēsiꝰ idulgeat ne fortē ꝛ̄ficiat. multa allegās. s. fragilitatē sexꝰ. infirmitatē etatis/ꝛ̄ebilitatē ꝓplexionis/et insanabilitatē egritudinis. Qꝛ igit̄ sūt isti lapides. nisi ꝛ̄stibilitas/victus asperitas/lecti durities/sompni ꝛ̄euitas? Lapides enī duri sunt/ponꝛ̄osi et graues. simīliter et ista carnalibus videntur dura. Psalmista. Propter ꝛba labioꝝ etcetera. Sed lapides in panes ꝑmutaꝛ̄/ est obꝑuatioꝝ duritiaꝝ mutꝝ graꝝ in ꝓsolatiōem Vtere qꝺ nō est

Sermo

qui t̄ptatur qꝺ dupliciter fit. scilicet ꝛbis/vt experiamur an sciat qꝺ querim9 an possit an velit. qꝺ fit qñq̄ ꝓpter quandoq̄ occulte et insidiose quandoq̄ inopinatue 2ª 2° 2ª cō clusio est q̄ cum duplex sit t̄ptatio scilicet interioꝛ et exterioꝛ ꝑm il lud Jacꝺ. 1°. Unusquisq̄ temptatur ꝛ. De secunda scilicet exterioꝛi que fit a dyabolo suggerēte qui tūc maxime aggꝛeditur ad temptandum cū hominem interioꝛi temptationi per aliqua signa exterioꝛa temptari perpendit. tunc confidentius acꝺit. Unde diat. et acꝺens t̄ptatoꝛ ꝛ. 2ª 2ª conclusio est q̄ iste temptatoꝛ quatuoꝛ modis ꝛcapit. Primo scilicet leue onꝰ grauissimū ꝛputan ꝺo. vt est onus penitentie qꝺ est leue ꝛspectu pene eterne Secundo ea que diuisim poꝛtanda sunt/ simul hoc poꝛtare tot ānis? Cui diendum ē Hodie cum aduitoꝛio ꝺei poꝛtabo tanꝫ tantūꝺem cū ꝺei aduitoꝛio poꝛtabo leuꝰ ꝓpter assuefactionē. sic vbi fallit ꝓpositio ibi soluit diuisio Tertio ꝛcapit/virtutem hoīs a ꝺeo diuiꝺo dicens Tu ꝛebilis es non potes hec sustinē Cui diendum est q̄ adiutus ꝺei virtute possis. Pñ phīa. 3°. Confidimus in dño q̄ qui inꝯpit in nobis opus bonum pfiᷓet ꝛ Quarto pene pondus diminuit. ex q̄ qꝺ ad celeste gaudium intrā ꝺū est. 2°. coꝛ. 4°. Illud qꝺ in pñti est momētaneum et leue tribulatio nis nr̄e supza modū in sublimitate eternę glie ponꝺus operatur in nobis

admittendū/qz scdm glām. gula libidines iflāmat. cōcupiscentias carnis nutrit. hec nisi pus restenetur/ frustra arca alia laboratur Vnde b. Gula voluptati carnis deseruit Aer terra z mar gulositati vix suffiaūt. p gulā nāq; mors intrauit in omne genꝰ humanū Vñ et dyabolꝰ pmo saluatorē p gulā temptauit querēs ad vltrīoā viāa p duere Patz eāā de supbia qz vt dicitur eccī. initiū omis peccati est supbia. nā sicut sine caīta te alie vtutes nichil sūt. ita sine supbia cetera viāa nichil sūt Ite qz pmū fuit pārm. hō enim genere peccauit dyabolꝰ in celo/et pmꝰ homo in paradiso Vñ gregꝰ Quid securiꝰ celo. quid ioāudiꝰ paradiso: et tamen angelus de celo z homo de paradiso ceciderunt supbiendo Est enī hoc viāū periculosum. tum qz in ipso oīa viāa sumpserunt originē. tum quia in ipso est ipugnatio humane nature sicut in sua radice. et ideo multum habet potentie. hoc pz cū dicit Tunc assūpsit eū dyabolꝰ ¶ q.d. Ad illū statū eū duxit de quo grauiꝰ caderet Vnde augꝰ Qnāto i loco superiori quis ponitur. tanto in periculo maiori vsatur Vñ pugil aduersariū a terra alcāus subleuat. vt grauius eū ad terrā psternat. Vñ glō. Eleuatio temporalis ad hoc fit vt subito psternatur in ymis. vnde vitēs dyabolꝰ q iustum temptando de remissione discipline non vināt. ex hoc occasionem sumit contrario modo temptandi/scz de nimia obseruantia aracioris vite Tandē subdit ad aracioꝛem vitam dicēs. tūc assūpsit eū dyabolꝰ in scām viuitatē. id est in articulum vitā. ex statuit eū sup pīnaculū templi. id ē impmit sibi firmam spem de dignitate obtinēda Vel qd est supza pīnaculū templi. statuere. nisi illos q sciebat pcellere vel opprimere sua se manifestare et dignioꝛem reputarē z sic ad dignitatē aspirare Vnde seqtur. Si filiꝰ dei es mitte te deorsum. mittit se deorsum qui se humiliat Vnde eccī. 10. Est qui nequiter se humiliat Vnde igitur deorsum mittere quid est aliud/nisi se infra omnes vt p hoc ipz exaltet humilitate virtutis Posito igitur sup pīnaculū templi deorsū mittere suggerit. quia pīs papiāo p de volatu intēdit Vñ glō interlinialis. Dyabolꝰ ad alios seducendos per duāt eleuādo per iactantiam et precipitare possit. Vt eāam dyabolus ducat cāus in errorem vanitatis dicens. quia angelis suis de te mandauit deus. ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. id est tumaingꝰ dura. quia consolationes diuine ita te custodient q nichil graue tumaingꝰ durum pedem tuum. id est affectum posset offendere. Flectere ergo am de auaricia/ scilicet q alia vicia ad ipsum reducuntur. nam nullum vicium est sceleſtius ea. quia omnia a fere scelera per auaritiam perpetrantur. vt furta homicidia et periuria Est enim maius peccatum primo hominis q iuuenis. nam iuuenis appetit dei equalitatē. auarus continue pertractat rem. q si contemptibilem. arbitrans se esse maiorem deo. et ideo appetit aliqd

aũ/ ꝓmissiõibus eternæ beatitudinis quas in eis inuenit/recreatur. Sit iõ sic tẽdendũ ẽ dyabolo. Non in solo pane. Q. d. Duricias qs dicas ẽ lapides deus ꝯmutat in panis delectationes/ sicut reprobi quertit panes in lapides Vñ bõ opa q̃ ius sc̃t panes/ dyabolo et malis sũt lapides. qz hoc facẽ est dyabolũ lapidare. Vñ non in solo pane. i. non ī solo eo. i. q̃ nõ putas panem. i. delectationem pcĩ. vi uit homo. ut tu putas. sed in oĩ verbo. cõsolationis et ꝓmissiõis siue increpatiõis et ꝯminationis. qz hec suo tempe necessaria sũt Quasi dicat Spiritualis homo/ spũalem ẽt habere delectatiõem/qua viuit. et nõ delectatiõem pcĩ qua dyabol9 et sui viuũt. ¶ 4m9 documentũ est q̃ appetit9 honorẽ nobis datus est vt altissimũ honorem haberem9. s. deo placere/et amicũ dei esse/filiũ et hereditẽ et deo assimulari/et cũregnare. non ex equalitate potẽtie ꝫ ex ymitatione bonitatis. et equales angelis fieri et nulli subesse nisi deo. et oẽ inde cẽs despicere/et sola bona diligẽ.

¶ Tertium documentum est q̃ affectus auaricie datus fuit homini vt esset cupidus maioris meriti apud deum et magnarũ virtutum et multorum bonorum operum et vt multas animas lucraretur deo/ docendo/ eando/ bona exempla dando. iuuando ad profectum salutis. et hic homo non esset contentus bono qđ iam haberet. nisi laboraret vt multiplicatre augeretur ei et gratia et opera virtutum Deo heu nũc

deo maiꝰs. Item prim9 hõ vẽdit fructũ vetitũ. iste vẽdit sanguinẽ huãnum Ecc. Panis egẽtũ vita pauperis. qui defraudat illũ/hõ sãgui nis est. Ille iudas semel vẽdidit xp̃m pro xxx. denarijs/iste frequẽt p vilissimo nũmo. Vnde diuicie huius mũdi mẽdacia sũt. Q̃m enĩ eũ esse ꝓmittãt/et fuũ faciunt. securitatem spondent/ et ponunt timorem. satietatem ꝓmittunt/ et famẽ inanitatem ꝓmittunt/ et punt. delicias ꝓmittunt/ et pun

¶ Tertia consideratio.

Sequitur tertia consideratio que est de eius victorie solempnitate. Et habet tria documenta.

Primum est q̃ appetitus victus datus est vt natura sustentare et posset durare et multum meri. et moderat9 victus et vnifœmis natura ꝫpuat et refiat et sanitatẽ foueat. Deo heu talis appetit9 modo effusus est in voluptates et superfluitates. vt non sum9 ꝫtenti vt sustentetur natura. sed palatũ oblectet. et ãi tem pus) assueti fuerim9 et natura. si eis aliquando carem9 / natura remurmurat et putam9 nos debiles/et ãsi subditionis velamine delicata impatiunt et inuerecũde inãpim9 que dere. iã nullus est q̃ de spũalibus delectet. Dix iam ẽ mentio q̃ grauet. Dix iam ẽ mentio q̃ grauiter et religione. primo despiciatur et quasi fatuitas abhoriatur Et iõ saluator hui9 ẽptationis ẽptatorẽ vicit dicẽs. Non in solo pane. Verbũ qđ pcedit ex ore dei/est ꝫsolatio q̃ venit de deo predicatiõis/qua aia refiat et ꝫta duricias laboz/et obseruantie

dilapsa est ad cupiditatē terrenaꝝ tēpa
lium/peccunie possessiones-que colligit
hō quasi semp debeat viuere/ et mū
dus perire-z quāto homo mortal⁹
approprinquat/ tanto studiosi⁹ cōgre
gat z custodit Hanc aūt tēptationē
saluatoris sue victorie exēplo/docz nos
vincē dicens Vade sathana- Scrip
tū est dominū deum tuū adorabis Q
d-quia thesaurisaē tpalia est sic peri
culosū/ ideo vade-quia voluntati tue
peruerse nō cōsentio sed voluntatem
meam volūtati dei cōformo- qui nō
derelinqt sperantes in se- nā qui dat
celestia/terrena nō negabit Vñ addi
tur z illi soli seruies scz spe firma
sine quo nichil potes- Vñ sup illud
iohis Ego sū nolite timere dicit glā
Ego in ōni necessitate vob̄ sp pārne
assisto/et nūqm inuocat⁹ vob̄ deesse po
tero- Vnde ysa- Quis speravit in do
mino z derelictus est ¶ Quarta q si
dēati ¶ Qa cōsidā ē de glozie sublimitate qē tūc dereliquit z qē Ubi oc
curūt quinq cōclusiones ¶ Prima q-
¶ Prima q est q tēptatio q̄druplicē
cētū habet Quādoq a deo- vt patet
in abzaha gn-22°- quādoq ab iteri
ori- vt a prelatate appa Jacob⁹ Unus
quisq tēptatur a concupiscētia sua- quan
doq ab exteriori- vt a visis vl audit⁹
mūdanis- vt patz de susāna/cui⁹ spe
cies decepit senioēs Dan-13°- qnq
scilicet ab inferiori scz a dyabolo- vt
patet hic Qa est bona- qz deus io tēp
tat vt a bono ad meli⁹ prōdatur- vt
patz Jacobi 1° Illa que est ab interiori
molestissima ē- quia inimica hominis
domestica ei⁹ Et illud Omne regnū

in seipsū diuisum desolabit Illa ter
que ē ab exteriori fragilima est qz pre
se nichil potest sine interiori- sed illa
q est ab inferiori debilissima ē- qz fra
augusti⁹- debilis ē hostis q nō va
cit nisi volentem ¶ Secunda q° Pa
cūda q elu° est q deus permittit tēptari
onē ꝓpter q̄tuor motiua ¶ Primo vt
virtus latens manifestet- vt patz de
iob ¶ Secū° vt ruina i meli⁹ reparā
tur- sic deus permisit pmū hominē ca
totū genus humanū i melius repa
rari ¶ Tercio vt virtus exercitata- qua
tet ¶ Tercio vt virtus exercitata- qua
natuāle est patiente opponēdo fortē
ire ¶ Quarto vt ipsa deus glorificet
2-cor-12° Nā virtus in infirmitate
perficit qē ¶ Tercia cōclu° Tercia
q° est q q̄tuor hī euenire Homo pe
vitationē oportuni tat⁹ qd̄ fit ocasio
tione honesta- vt patz de ozate
26° Ozate vt nō intretis in tēptatio
nem ¶ Secūdo vt fugiat- sicut homo
sapiens fugit vbi supare non potest
¶ Tercio vt fortiter reluctet- quia ta
lib⁹ deo sufficerit ¶ Quarto vt gra
riū ei⁹ impugnet- qz ōnis tēptatio q
allectiua ideo p pena fugam dat-
ideo apostol⁹ ad col-3°- Mortificate
mēbra vestra- quia in mortalib⁹ pec
sūt sicut medicine Vñ sequit Tūc ten
quit cum dyabol⁹ /tēptationes pro
ponendo ¶ Quarta cōclu° Qa q°
q sicut victus cōsequit q̄druplex de
trimentū- sic victor q̄druplex pmiū
¶ Primū detrimentū victi est gratie
tio- qz delecta° tēptationi amittit
sideā to pāco vertit i tristitiā Psal
19°- Letis⁹ doloze misebit te ertem
gaudij luctus occupat ¶ Secūdū

stitebor nomen eius ore meo patre meo
¶ Deamū est firmitas stabilis/quia
fama illū colupna in templo dei mei
¶ Undeamū est mansio perpetua-qa
foras non egredietur amplius ¶ Duo
deamū descriptio honorificā/qa scri
bam super eum nomen meū et no
men dei mei ¶ Deamūteramū est exal
tatio- quia dabo ei sedere in throno
meo sicut ego vici et sedi Hic patet apoc
2° et 3° Qua victoria nob gradat-

¶ Feria 2a dñice xl̄me Ser- xlv-

Dum aūt venerit filius hominis
in maiestate sua Hic 24 Sedm
qđ dicit origenes ad benefaciendū
deus promptus est-ad puniendum
dissimulator-cū enī possit deos sine
cōtestatione statī punire/tamen hoc
non facit-sed eaā ne cōdempnet pre
dicat vt liberentur per penitentiam
qui dampnandi fuerant propter de
lictū- quod pretendens christus in cuā
gelio proponit nobis iudicij discus
sionē vt sic premuniti per penitēcia
lem iustiaā venturā iraā fugere valeā
mus- qa ꝑ vsiđ qui dei iudiaa ocu
lis suis preponit/semper timens tre
mēs qui in omni iudicio formidat/ ne
de iustiae tramite deuians cadat-et
vñ nō iustificaē in potius gdēpneē In
euā° pnti sit mentio de ptinētibus ad
ipm iudiaū q sūt qngz Primo appōit
iudicis multiplex gdicio 2° iudicādo
tū ggregatio ibi et ggregabūt ¶ 3°
scz ggregatoz separatio ibi et separabit
eos ¶ 4° cū separaē discepta° ibi dicet
rex hijs q a dexis scz 5° pū discep
tationē remuneratio ibi et ibūt hij in
supplicū 1a gsi° ¶ Prima g° gsidr° ē

tinsternatio-qa victus sic animo cō
sternatur vt iterū non audeat rebella
re ¶ Terciū est debilitatio/qz victus
eo debilitatur aio qꝫ non possit sta
re ¶ Quartū est desperatio-qz despe
rat se bonū posse ꝓficere-ideo conuer
tit se libere ad mala ꝓpetranda- Hi
militer victores primo habent delā
tionē perfectā quis in resistentia sit
tristiaa-tamen cōsumata victoria in
est perfecta delectatio-heb 12 Omnis
disciplina in presenti non est gaudij
sed meroris ¶ Secūdo habet confirma
tionē solidā/quia quilibet post victo
riā est fortior- Unde angeli stati fue
runt confirmati pt9 tēptationē ¶ Terao
habent facilitatē- qz in principio est
difficile resistere- tamē post assuefac
tionē est leuissimū ¶ Quarto datur
certa repromissio q ē i spe vite eterne
Un isti se ā geli q p9 victoriā ad xp̄m
ascenderūt 1a g° ¶ 1a g°ē qꝫ pt9 vic
toria tedeā preclara stipendia mis
trantur/quod notatur ibi et mistra
bunt ei ¶ Primū est/sanctas plena-
quia vincenti dabit edere de ligno vi
te-et illud ē dinū cē 2m̄ saluaritas
tionis/qz dabē mana absconditū 3m̄ ē
et eius renouata/qz dabit eis nom̄ no
uū/qđ soli glorificati habebūt ¶ Qui
vi est immortalitas qz q vicerit non le
debit a morte secūda- ¶ Sextū est auc
toritas/quia dabo ei potestatē super
gentes ¶ Septimū est innocentia-qa
vestitur vestimētis albis ¶ Octauū
est memoria eterna/ quia non dele
bitur nomen eius de libro vite Uno
mū est notitia non abolita/ quia con

de iudicio q̄dītione vbi occurrūt qui q̄ conclusiones. ¶Prima q̄clu° ¶Prima conclusio est q̄ solum in hac vita liā tum est mereri p̄r op9 bonū. Ratio est. qz radix meriti est gracia. z mer ces est termin9 ad⁹ libet boni opis. qui igitur nō habet p̄n̄apium ad⁹ libet boni opis. non potest mereri. ꝫ gracia solū habetur hic in vita. igi tur in hac vita tantū est liātū mere ri bonū. vnde ysa. ¶Tantū in hac vi ta. liātum est operari bonū. illic nā q̄ iam non operatio expectatur. sed retributio meritorum. ¶2ª q̄clu° ¶Hec cunda q̄clusio est q̄ hec retributio me ritorum pertinet ad diuinā iustitiā Est autem iustitia. vna cōmutatiua. hec iustitia ponit medium in q̄tracti bus. quia i ipā requiritur equalitas q̄mēsurationis Alia est distributiua quia in ipā requiritur equalitas pro portionis sc̄dm qđ aliquis distribu it equaliter aliquib9 sc̄dz qđ merita eor exigūt. hec iustitia ꝑprie est in deo qui tribuit vnicuiq; sc̄dz meritū suū. sed iustitia q̄mutatiua non est p prie i deo. qz ei9 bñficia exēdūt me rita creatuē. ¶3ª q° ¶3ª q° ē q̄o deꝰ iustius agat cum vno q̄ cū alio ¶No ta q̄ sicut benefacere nominat quādo q̄ nudum effectū bonitatis. z sic me li9 fuat vni q̄ alteri. ita quādoq; no minat ordinem p̄mij ad meritū. et sic omnibus equaliter benefuat. qz cuilibet sc̄dm exigentiam meritorū retribuit equaliē. Similiter iustitia quandoq; nominat qualitatem abso lutam iustitie sc̄z seueritatem. sic ius tius agit cū vno q̄ cū alio. qz seuer9 z maiorē iustitie effectū ondit ei q̄ ul teri. ei sc̄z que seuer9 iudicat q̄ m qui reuocat Cui q̄ nō iat ordinē p̄mij ad meritū. sic cuilibz iustissimē tribue ꝑ meita. ꝫ qz iustia ꝑte loquēdo ma dꝰ qlitatē absolutā. ꝫ potiꝰ ordinē ꝑte loquēdo nō agit iustiā cū vno q cū alio ¶9ª q° ¶9ª q° ēq; xp̄s ad iustitiā faciendā veniet ꝑ naturā Nā sicut xp̄s i p° aduētu venit in fozma infirma qz iudicari sperat cari z nō iudicare. iō hic apparet in fozma infirmitatis. in 2° aduētu venit qz iudicare est actꝰ ptātis. vn in fo ma gliosa apparebit bonis z malis boni videbūt eū cū gaudio et gla mali aūt cū cōfusiōe z pna. ap tur enī in cōspectu ei9 z nō poterūt tinere vultū ei9. tū ꝑter timorē scientie. tū ꝑter timorē sentie hoc ē qđ dicit. Cū venerit filius maiestate sua. Glō interlineat. in uinitate sua. qz apparebit. vt dei tatis. ¶4ª q° ¶4ª q° ē vidē quo do lus iudicabit. cū tñ assistēt ei. ange gelox. Nō q̄ q̄tuor modis fiat iu cū vno° p auctoritate ordinarie iudicabit tota trinitas. 2° p auc ritatem delegatam. sicut prelatus sententie. sic xp̄us iudicabit. Tertio modo p auctoritate assessoria. sic ri aplī iudicabunt. Quarto modo p auctoritate interp̄tatiua. sic cōsentiendo z sententiā approbando sic angeli iudicabūt. et hoc est qđ dicit. Et omnes angeli eius cum eo. Q. d. tale iudiciū erit ut dissolua

angelorū ¶ 2ª q̄sideratio ¶ 2ª q̄sideratio est de iudicādoꝝ congregatione ut dicāt/et congregabūt. ¶ Vbi ostenditur quæ cōclusiones ¶ Pª q° ¶ Pª q° est q̄ oēs angeli siue boni siue mali et ōnes homines sciz boni et mali congregabūtur/sēm apostolū oportz nos ōnes manifestari ante tribunal xpi. Angeli boni ꝓpter tria apparebūt Pmo vt sint testes humanoꝝ actuū sub quoꝝ custodia bn vel male egerūt. 2° vt p ipos iudiciū disponat et approbetur. 3° vt p meritis accipiāt pmiū vite eterne. Angeli mali ibi apparebūt Po vt malos de malis arguant conpunctionē. Eaā homines ibi apparebūt/vt q̄libet qđ gessit in corpore recipiat 2ª q°. ¶ 2ª q° est vbi debz esse iudiciū. Nota q̄ iohel/13/dicit Congregabo ōnes gētes et reducā eas in vallē iosaphat. Dicit hic glosa ordinaria sup isto loco/ q̄ q̄dā pueri sed in spacio huius aeris secundū mōtes loci oliveti sit descensus q̄dā mōtis oliveti ex quo ascēdit/et eadē ascensio erit descensio. Dicit ergo angeli descendent ad iudiciū/ qđ signū erunt Iosaphat aūt interpretatur iudiciū dñi. Ad iudiciū aūt dei q̄ncti nō solū congregabūt iudei q̄ etiā nōdi fuerūt. B oēs ipij qui ab initio noluerūt Justi vero nō descendent in vallem iosaphat id est iudicij sed in nubibus ad obuiā xpo/ et hoc est qđ dicit/Congregabūtur oēs/ Glosa ubi supra q̄ stat/etatē/et sexū/ ¶ 3ª q° ¶ 3ª q° est q̄ cū duplex sit cognitio dīnitatis/vna scilicet p signa et effectus/alia in ꝓpa forma p visionē aptam Pmo modo mali habebūt cognitionē dei qz ipi p signa et effectus manifeste cognoscent q̄ ipse sit ōnipotens/ 2° modo nō videbūt ꝓpter ipzoportionabilitatē oculi/q̄a lux diuina i sua essētia ē ōnino i proportionabilis oculo intellectuali nisi subleuetur p gloriā vel p gratiā/ sed qz reprobis nō datur gloria nec gratia q̄a nō cōpatiūtur secū cupā mortalē ideo ipi videre nō possūt deū Vel ꝓpter ōnimodā carentiā gaudij/qz si viderēt lucē illā haberent sūmā delectationē qz illud bonū quod secūm essētiā est bonitas/ impossibile est q̄ eiz essētia apprehensa nō delectet/et hoc ē qđ dicit/ante eū/ ¶ 3° cōsideratio ¶ De 3ª cōsideratione sunt tres cōclusiones ¶ Pma 2° ¶ Pª q° est q̄ i hoc tpe deus permittit bonos et malos simul stare ꝓpter quīq rationes Pma est vt mali quertātur/nō ei vult deus mortē peccatoꝝ Hēā° vt iusti p eos exerceant/ Terāo vt ostēdat diuina mia/nā peccatoz sibi derelictq̄ statī deficeret nisi manu ōni potētie fulciret/ 3° ad oñdendū suā sapiētiā quia oīm naturā q̄stantiū certq̄ est termin9 q̄ vnūqđq̄ tps habz/4° ad oñdendū suā clemētiā qz solet suū suat oriri etc. ¶ 2ª q° ¶ 2ª q° ē q̄ i fine/boni a mal sepabūt triplic quo ad volūtatē/q̄ ad meritū/ et q̄ ad pmiū/ De volūtate patz/nā bonoꝝ volūtas ē cōformata/ q̄ p̄ B/ colligit de puro corde et q̄scia bō et fide

nō ficta ¶ Recdis puritas est. vt quic quid agit aut ad vtilitatē ꝓximi aut ad dei honorē fiat. hāc debem⁹ ꝓfio ¶ōsciā in nobis fit ex duob⁹. quādo sciz ꝑ pñiam peccata punim⁹. et per contrariū punit̄a nō cōmittim⁹. z hāc debem⁹ nobis fidere non ficta est q̄ opib⁹ ꝑprobat̄. et hāc debem⁹ deo. volūtas malox nō sic est ¶Pater enā de merito qz sci de ꝑgruo merentur regnū cēlox. quia opus nostrum habet rationē meriti ex ductibus sciz ex vi motionis diuine. et sic meretur aliquis ex condigno. vel inquantum ꝓcedit ex libero arbitrio / sic est mentum congruum / quia congruum ē qñ hō vtit̄ ꝓpa ¶tute facit̄ do qđ in se ē q⁹ de⁹ ꝓ⁹ excellentē ¶tutē excellenter remuneret ¶Patz enā de ꝓmio qz āi beatitudo sit ꝓmiū ¶tutū / sci ꝑ operatiōes ¶tuosas ꝓmiū eternū sūt adepti. mali autē qz puersa volūtate meruerūt eternā dampnationē. iō ab iuicē sepabuntur. vñ dicit ¶Separabit eos ab inuicē sciz bonos a malis / oim merita discernēdo / loca varia assignādo / eos diuersis nōib⁹ appellando. hos hedos / illos oues ¶sicut inq̄t pastor. segregabit oues ab hedis ¶In oubus intelligitur inocētia beatox. tum ꝓpter simplicitatē. tum ꝓpter frāuditatē et mutitatē ¶In hedis intelligitur puersitas malox ꝓpter fedi tatem / ipetuositatem / z sterilitatem ¶Et statuet quidy oues a dextris z̄c ¶ id est in glā z in beatitudie ¶Hedos autē a sinistris id ē in eterna dāpnatione ¶Ihesus ¶A sinistris sūt q̄ querūt ꝑpalia. a dextris qui querūt eterna.

¶3ª 2ª ¶Teraa 2ª ē q⁹ in disceptatione pietatis quātū ad electos ad ꝓmiū. vñ nota q⁹ illud ꝓmium est vltimata ꝗes cōtinēs in se ōem actū intuitū clare visionis seu obiectū seu gliosam scōz intronizationē. angeli āi magna multitudine de cunt aīas scōz. z eāa de⁹ āi sic ¶tum volū tanū totaliter et simpliciter se pñtat. et eāa quia in visione sua meraces totaliter ꝓmittitur ſ augg. de trinitate / z ideo ē meraces aīe sa ¶Ratio est. nā in illo solo est quies vltimata qđ solū est finis vltimus. pliciter appetitus rōnalis q omnis ſideriū. hoc aūt est in solo deo. q⁹ augg⁹ frasti nos dñe a te et inquietum est cor nostrū z̄c ¶Istud p⁹. nā qđ ꝑfi aliquod cor⁹ quod ad aliquem ordinē minū habet inclinationem naturalē inquietū est illud cor⁹ tener. quia est in illo termino. sicut patz de ignē. et quia cor nostrū factū est ad quiescendū in deo. igitur est inquietum ¶Et hoc est quod dicit ¶Tunc dicet rex hijs q̄ a dextris eius erūt / id est beatitudine / vbi sunt q̄tuor conclusiones ¶Prima conclusio ¶Prima conclusio est. q⁹ solum de operibus misericordie fiet disceptatio tempore. quod tangit solum dampnatos. sed de operibus iustitie fiet disceptatio totalis. mēalis. quod tangit tam bonos q⁹ malos ¶Ratio est. nam ꝓbi manifestabuntur ex duplici causa / scilicet ꝓpter peccaucrunt ꝓpter ꝓpta iustitie tam ſ q⁹ diendo. z in h⁹ conueniūt oēs sci. ꝗ fere oēs peccauerūt. vel qz pauci

redimerãt opib9 miserico2die siaut sã
redimerãt Vnde est duplex discussio
meritoz Vna mẽtalis-hẽ erit de opi
b9 iustiae que tangit oẽs Alia voca
lis-hec ẽ de opibus miserico2die vt
apparat dãpnatos nõ esse miserico2
dia dignos Hedm tabanũ opa mie
iples-ãi esunẽti panebbi tefiã-po
tũ sapiẽae testigeras-erantẽ in do
mo matris ecclesie teuocas-ifirmũ
in fide assumis-tribulato seu carcere
tristiae oppsso sbuenis-aut gpatiẽ°
del cõsolãdo veram dilectionẽ ipleo
Vñ dicatur Esurivi ẽ 2ª cõclusio
2ª gclusio est q tria sũt que facãt
opa mie deo acepta scit iustitia/ae
do ẽ itentio Justitia vt fiant de iusto
Odo vt pmo sui miserea-et iter a
lios pmo magis indigẽtib9/fideli
b9 et appinẽs et vni pl9 et alteri mi
9 sedz qd tatio recta ipabit Intẽtio
vt scilicet non propter laudem ho
minũ sed pure pter deũ-vt si in dã
te ẽ caritas/q in recipiẽte necessitas/
et in mutẽ ppetas/tunc sequit vtili
tas que multiplex est Pmo liberat
a peccato aũ obstat-ecti 9° Elemo
sina tesistit pcis pmo in multa pca
haberet si elemosina nõ pseruaret-2°
elemosina tepalia multiplicat Gze
gozi9 Terena substãcia p hẽ q pau
peribꝰ distribuẽ/multiplicatur-3° a
more spuali suscitat-act°-9- Osia
meat a dño suscitari-9° dei sentẽcia
reuocat Gzegozi9 Ire dei tesistitur-
ẽ ipemet qui iracitur mia cõpelli
tur miserei-4° amicos multiplicat lu
e-11°-Facite vobis amicos ẽ-6°

mozietẽ associat Ambrosi9 Nõ sunt
bona hominis que seũ ferre nõ po
test/sola misericordia comes est cũ
torum-Aº in iudicio liberat ibi spes
aũt fiet disceptatio de operib9 miseri
cordie vt hic/Tercia gclusio Ter
tia conclusio est q quia in statu vie
null9 est finaliter obstinat9 in malo
nec confirmatus in bono quin libere
possit se a malo cõuertere ad bonũ q
ecõtra-igitur null9 psumat de seip
so-quia si iã ad fidẽ vocatus sit vtũ
eligẽd9 ad regnũ sit/nescit-hẽ humili
ter debet de seipo sentire q deo esse gr
tus Nã pmo debet de se humiliẽ sen
tire-qz op9 nostrũ frequẽter ipediẽ
quia nimis oneroſũ et quia nos in
firmi et ibecilles-ãi ergo nitiẽ qs
bona agere ipeditur ab hijs Debet
eiã deo esse grat9-quia nichil habz
homo quod a deo nõ acepit-et ide
o per dilectionem debet se totaliter
transfundere/ei deuote adherendo-
Domin9 autem nõ reputat multitu
dinem operum sed deuotionem-vir
autẽ spiritualis quãto maioza a deo
recipit-tantomagis illuminatur vt
infirma sua cognoscat-Vnde addi
tur Tunc respondebunt ei vt post
cõmẽdationem meritorum ostendat
humilem ãmiratione iustorum-
Vnde tunc respondebunt non diffi
dentes de verbis domini-sed stupen
tes tã de magnitudine maiestatis
regis q de sua paruitate/quia parũ
videtur eis esse bonum quod fecerũt
hõ-8- Non sunt condigne passiones
huius temporis ẽ tunc igit respõ
debũt non alij p se/quia tũc essabit

aduocatus ⁊ vnusquisq; loquetur p se Domine quādo te vidimꝰ ⁊c. Ad bona nostra q̄ reputas tibi accepta/opinione nostra nō sūt cōdigna quia multipliciter imperfecta. nam pigricia/diffidētia/vana gloria/ypocrisis/tepiditas/vane cogitationes/inperseuerantia sepe maculāt nrā operā. q nō sūt mento cōdigna/ q°/q° Quarta gradꝰ q elemosinā q̄ fit pauperibus spiritu est deo valde grata ac si fieret sibi vt sunt religiosi. ⁊ hꝰ appē statuis p̄fectionem/quia nō solum exteriora relinquūt ꝙ semetipōs Math 6to. Si quis vult venire post me abneget semetipsū. vñ sicut xp̄us fuit obediēs vsq; ad mortē/ sic pauper spiritu qui est imitator xp̄i debet abnegare appriā voluntatē. vnde bernꝰ Qui relinquere disponis oia/te quoq; inter relinquēda numerare memēto. vñ sequitur Et rñdens dixit illi ꝙ ei ū veraciter imitantibꝰ p abdicationem appriē voluntatis Amē dico vobis q̄ dū id est q̄to tempe fr̄astis id est opa mie exhibuistis vni ex hijs fratribꝰ meis mīmis. michi fecistis Et dicit meis vt specialiter insinuaret de pauperibus spū. vñ hieroꝰ Non michi videtur generaliter dixisse de pauperibus ꝙ de hijs qui sunt pauperes spiritu ad quos tendens manus dixerat supra Fratres mei ⁊ mater mea hij sūt. qui faciūt voluntatē patris mei Et nota q dans elemosinā pauperi quatuor debet attendere Primo quis petat/qm̄ deus Math 6. Nō vni ex ⁊c. Hieroꝰ Quocunq; manū pauperi extenderis xp̄m cogita

Secūdo quid petit deus. qm̄ sūpetit/nō tuū Augꝰ. Dicit tibi xp̄us. michi de eo qd̄ tibi dedi. de meo quod ⁊ michi nō donas. da/⁊ reddā. buisti me largitorē/facito debitū. Tertio ad quid petat. nō enim petit ad tandū/ꝙ ad mutuandū Augꝰ. Quia ser homo quid fenerans hōi/fenerat te deo. et centuplū accipies. Quarto debet cogitare/ q ipse habz pauperē deo regnū eternū. qui mō petit ab eo modiū panis. ⁊ si negat sibi ꝙ modium/negabit sibi deus regnum suum. Pūbiorū 12. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperum clamabit ipse ⁊ nō exaudietur. Conclusiones dictas de scīs contradictorie sumas de tampnatis

Circa quintū consideratiōnem pone nūtur quinq; conclusiones. Prima conclusio. Prima conclusio est q deus genes posuit impios prius p̄destinatos vitam pro peccatis suis punire. sed negat eos eternaliter cruciari. Dicit q nim q hoc diuina miseria non potest sustinere/ q creatura sua quam non odit sed diligit in primis ste eternaliter cruciando. et q quando quidē natura peccatoribus penam eternam dicit q hoc non est dictum secūm veritatem/ sed secūm terrorem. Ista tionis Iste error tanto peior est quanto micior esse videtur pro eo q dicit nā iusticiā blasphemat. ⁊ eū dicit ei iustitie Jō dicēdū ē q pena eterna duplicē rōnē. vñ infinitatē offensi/ q offendit bonū infinitum ⁊ eternum. tū appar infinitatē

dampnationē impioꝝ etiā ōnia ele
mēta/vt ōnis creatura animeē gtra
iniustos in vltionē creatoꝛis Hunt
enī elemēta cōfusa nō distincta neq
ordinata.ꝛ illa gfusio nō minuit pe
nā sed auget.nō augent inter se mu
tuo/nec paciētur adinuicē/ qz post re
surrectionē actio mutua elemētoꝝ
cessabit cū cesset generatio et coꝛrup
tio. manebit tamen actio eoꝝ in
coꝛpoꝛe dampnatoꝝ Undē ōnis ꝟ
tus eoꝝ dirigeē vt coꝛpa reprobo
ꝝ sētiāt afflictionē Uñ gregoꝛius In
inferno erit frigꝰ iꝑoꝛtabile/ ignis
iextinguibilis/ fetoꝛ intolerabil
Quinta cōclusio ¶ Quinta cōclusio
est qꝫ licet in iferno nulla sit recēptio
tamē ibi aliquale refrigeriū inueniē
et sūt tria Primū est ex dei pmissiōe
Istud videē dicere aug⁹ sup geneſim
ad litteram dicens qꝫ xp̄i anima eri
puit aliquos de inferno dicēs. Cōſi
teboꝛ veō iueniſſe iferos appellatoꝛ
vbi iustoꝝ aie q̄escūt. Sz xp̄i ani
mā descēdiſſe vꝫ ad ea loca vbi per
catoꝛes cruciātur / vt eos saluaret a
toꝛmētis/ quos ēe saluādos occulta
sua iustitia iudicabat/nō imerito cre
ditur/quomodo aliter intelligēdū sit
qđ dicit aplūs petrus quē deꝰ suscita
uit a moꝛte solutis doloꝛibus inferni
nō videō. niſi quodā apud inferos
soluiſſe cū accipiamꝰ ea potestate q̄
dñs ē/ cui oē genu flectiē/celestiū/ē
restriū/.ꝛ iferoꝝ. Nec ei abrahā ne
ꝫ ille pauꝑ i sinu eꝰ/i doloꝛibꝰ eāt/
iter quoꝝ req̄em/.ꝛ illa iferni toꝛmē
ta/legimꝰ magnū chaos firmatū fu
isse Hec aug⁹.2° ex itima deuotiōe

aulpe siuē offense / aulpa enī moꝛtal
in qua homo moꝛit eterna est/.ꝛ sēp
duꝛare debet Undē ỹ. Uermis eoꝝ
non moꝛitur et ignis eoꝝ non extī
guetur ¶ Secūda cōclusio ¶ Secūda
conclusio est qꝫ locus dampnationis
est infernus Ubi intelligendū qꝫ lo
cus animaꝝ post moꝛtē est duplex
Unꝰ est gloꝛie et hic est bonoꝝ Se
cundus est pene.aut ergo ē tātū ibi
pena dampni.ꝛ sic est limbꝰ Et hic
est duplex.quia quidā ponūtur ibi e
ternaliter vt puuli.quidā ad tēpus /
vt patres. hȳ fuerūt in superiori pte
ꝟ dicātur sinus abrahe Hi vero puni
untur pena sensus hoc est dupliter.
aut eternaliter.sic est infernꝰ. aut
ad tēpꝰ.et sic ē purgatoꝛiꝰ Undē si
tanta a statu dampnatoꝝ.sic et lo
cus ¶ Tercia cōclusio ¶ Tercia cōclu
sio est qꝫ ille ignis licet sit coꝛpꝰ. ta
mē afflīgit dēmones et reprobos.
ꝟ post iudiciū reprobi triplicia igne
cruciabūē.s.coꝛpali/ ymaginali/.ꝛ i
tellectuali Intelligēdū tñ qꝫ et nitas
ignis iferualis nō est secūm naturā/
nec ỹ ordinē nature/cui sit eius spe
cies ignis iustitie.ꝛ iō ỹ qđ ē elemētū
naturale solū agit vtute naturali i coꝛ
pa tm. ỹ qđ ē istrumētū iustitie
diuine sic agit vtute spūali sibi a mo
toꝛe influxa i reprobos Reprobi aūt
licꝫ ab igne pciāt ñ tñ cōsumūt.vñ
aug⁹ ponit exē de salamādza.cui sit
mirabiliꝰ aliqđ animal i igne cōser
uans sine afflictiōe / ꝟ affligi sine cō
sūptiōe ¶ 2ª 2ᵉ ¶ 2ª 2ᵉ ē qꝫ ad effectā

scōz impetrantiū vt patet de gregoº qui liberauit suis ozōnibꝫ traianū ī peratozem de inferno qui paganus erat Tertio ex alia ꝓpassiōe·qz ꝑ hoc doctores diuina ꝓpassio sꝑ pmiat vltra ꝓdignū ⁊ punit vltra ꝓdignū ⁊ Qd ad ītām intelligendū ē/ qꝺ deꝫ ex liberali mia dat plus de gloria qꝫ sint merita·⁊ semp minꝫ de pena qꝫ demerita sint·vt in oīi eiꝫ opatiōe mia ꝺoaetur iustiae Pō ª Duo enim audiui quia ptās tibi ē dñe/⁊ mia· qz cum dampnat quasi inuitus dāpnat·et hoc est qꝺ dicit in tota clausula vsq; ad finē· vñ dº ¶ Tūc dicet rex illis qui a sinistris eiꝫ erunt¶ id est reprobis volens seueritatis disceptationem facē quantū ad reprobos qui tempalia ardenter amabāt ¶ disredite a me Et ibūt hij ce Justi autē in vitam eternā¶ Quam nobis cōcedat dñs

Feria iij·post dñicam ꝑmam xl·

Sermo xlviꝫ·

Cū introisset ihs ihezosolimā ꝓmota est vniuersa ciuitas ⁊c¶ Mt·21· Secōm qꝺ dicit Bn·babilonica crudelitas est nascentē velle extinguere religionem/⁊ allidere paruulos israelis Nam si quid religiosi cernitur quicū qꝫ repugnat·cū babilonicis/ paruulos israelitici germinis conatur necare/ ymmo et nascētē psequitur saluatorem Sed qz in mēte sci spūs gratia ipregnata/ne ptūs bone voluntatis extinguatur oportet vt ipsū necare volentes ne inualescant crebrius extirpentur· vñ saluatoz huiꝫ extirpationis formā pretendens in euº ponit sex ꝓsiderationes Prima ē de humana natura nobili creatione/ vñ de nominat eā ihezosolimā Secūda est de eius dēpuatione·qz facta est spūa ca latronū Tertia ē de eiꝫ grā puenientem ꝛedispositione·que cum sistit in viaoz extirpatione ⁊ vltra insertione· qz de templo eicit emptes ⁊ vendētes·et ceos ⁊ cathedras ꝛnauit¶ Quarta ē de ifectuę cum repugnatiōe·ibi¶ Videtes aūt principes sacerdotū· Quinta de eoz a xpi derelictione· ibi¶ et relictis illis abijt¶ Sexta de humiliter pniteti approbatione·ibi¶ et abijt in bethaniam ⁊ ibi morabat eos de regno· Septimus igitur morbus huiꝫ cuagelij ꝓ qꝫ deꝫ humanā naturam in pma sua creatione fecerat rectam·quia sine iustitia originali·a qua ꝑ pēm ꝛdidit tituta ac cetā multę sceleribꝫ creatis Saluatoz vidēs ea in puris naturalibus/non posse subsistere·eius imitati cōdescendēs ei gratiā preuentem infudit/iam gtra bellū intestinū vel inuenit bellū intestinū inter sensualitatē ⁊ rationē·vñ sensualitate inuenies rebellante derelinquis/⁊ ratonem/id est humiliter ac simpliciter in innocentia ordis sibi adhęrentem reformauit·⁊ secōm hoc in vniuersali occurrunt sex documenta· Prima est qꝫ deus in prima sui creationis dat hominem velle nobilem quo ad corpus ⁊ quo ad animā·Para quo ad corpus erat cum perfectum/quia erat potens mori et nō mori/sed ꝑ peccatum potuit mori et non potuit non mori·sed in patria non potest

mori ⁊ tunc corpus glorificatum erit
⁊ spirituale. vnde gñ. Factus est hō
in aiam viuentem. Et in spiritu et
quo ad spiritum frat cum pfectione
quia ad ymaginem et similitudinē
suam. Ad ymaginem quantū ad bo
na naturalia scilicet rationē/memo
riam/⁊ volūtatem. ad similitudinē
quantū ad bona gratuita que sunt v
tutes gratie et dona. nō q statim ha
berit/ sed q aptus factus sit ad ea
de quibus Ex isto documento eliciūtur q
tuor veritates Prima q homo dicit
ymago dei/ non q ipse sit naturaliter
ymago. ℞ quia in eo est ymago dei
impressa secm mentem. sicut dicit
ens dicitur ymago cesaris inquantū
habet ymaginem cesaris sibi impres
sa. Secunda est q differt similitudo
⁊ ymago. nam similitudo attenditur
secm qualitatem quia propzium ē
qualitati secm ea simile vel dissimi
le dicī. sed ymago attenditur secm
quantitatē seu figurationem. In hijs
igitur que habent magis rationem
qualitatis/ attenditur papue simili
tudo. Tercia veritas est q in statu i
nocentie homo duplicē pfectionē ha
buit scilicet iustitie originalis in affec
tu. ⁊ scīe in intellectu. quia omis
ignorantia est pena peccati. Quarta
veritas q in primis pentibus duplex e
rat iustitia. Una originalis vel natu
ralis que est habitus quidā in aia/
cuius effectus erat quedā rectitudo na
ture qua corpus erat subditū viribus
inferioribus/⁊ ille viribus superioribus
⁊ ille deo. Hāc pntes in filios trans
fudisset. Alia est iustitia gratuita que

respiat psonam nō naturam. hāc nō
trāsfudisset. Vñ iustitia originalis p° et
p se opponit pcto originali. ꝛ iustitia
gratuita/actuali. Talis aūt natura fuit
aia signata ē p ihēm solum ā q d' pcm
visio. qz ea nō solū in ee naturali cre
auit/ꝛ eam adornatione virtutū ea sibi
dignū hitaculū cōfecrauit. qz eam de
diligēti custodia pmuniuit. vñ ps
Lauda ihrlm dñm Deq. qm fortita
uit seras portas tuas. Portis eius qnqz
sensus sūt ⁊ affectiones. q tuc fortat
qñ solerti custos/ne inhonestū papiat
pclusum. vñ glo ibi. Vñ d' clausa ē
ianua admissis pruditis ⁊ exclusis
fatuis. vt nemo ia exeat quē doleat
vl' itret quē timeat. 2 m doctrina ⁊ 2 m ē
hec doctrina q ex pcto pmoz pntū
quoz nob iflicta sūt sez ignorā/infir
mitas/malicia/⁊ concupia. Primū pz de
ignorā. nā p pcm iudicium subtilē
eōis ⁊ sic mēs obnubilat. qz p m phm
omis malus ignorās ē/⁊ cecus efficit.
sapie 2°. Excecauit eos malicia coz.
2 m pz de infirmitate. qz p ipaz pnia
tes ad casū ⁊ debiliores ad surgēdū
efficimur/⁊ infirmiores ad resistēdū
tēptationib9/ ⁊ ea ad perseverandū
in bono. qđ sine grā est nobis impos
sibile. Nam sicut egritudo deprauat
naturam vt semp appetat nociua et
contraria. ita peccatum deprauat a
nimā vt semp moetissa appetat. vñ
cū voluptates sint sibi moetisseve/⁊ de
liciē spūales salutisere/ aia plus ob
noxiatur in illis/ q in istis delectet.
Et iō voluptates trahūt nos ad pec
catū hō. qz fomes q mouet ad ma
lū p ītra nos ē. gla vel quā qzimq

semp extra nos ē. Pz caā de maliā. Unde bn. In nobis duplex malū est sciz innatum z seminatū. sed vtūqz malū/et vtūqz a malo/vtūqz in coꝛde/sed non vtūqz de coꝛde. Uñ idē. Dum mala in coꝛde versamꝰ/nostra cogitatio ē. nam audiuimꝰ in nobis hoīadia adulteria furta z hūjs simi lia. hec de coꝛde exeūt/ ꝛ̄ est ꝟbū qđ preter ea coꝛde quidē sēitur/ nec ta men coꝛdis ē cū sit malū. imittit ät p angelos malos/ ꝛ̄ quid coꝛdi/qđ hosti tribuā/ inꝛtū ē michi. Pz ecc de cōcupiscētia alibi. Existo oz ūūtur q̄tuoꝛ veritates. Pma veritas est qz licz anima p peccatū vulnēꝛtur tamē nō ausert ab ea capacitatē. Secūda est qz pcm moꝛtale et veniale dif ferunt in hoc qz peccatū moꝛtale ab anima expellt totaliē vtm curatiuā/ ipsam sciz graciam et debēt sibi pena eterna. Pcm aūt veniale nō expellt vim curatiuā de se/et sibi debēt pena tpalis. Tercia veritas ē. qz nullū peccatū ē simpliciē irremissibile. Uñ licꝛt peccatū in sanctū spiritū sit/cum mens volūtate et intētiōe excludit a se/penitētiā z remissionē cōtra pcz. tamē non ē finaliē obstinā. et ideo q̄diu homo viuit in hac vita/potest ab hac intētione recēdē. iō simpliciē ē remissibile. Quarta veritas ē qz peccatū ex industria dicit irremissibile ꝓpter tria. Pmo qz non habet causā excu santē. Secūdo qz ex electiōe peccās/ adhꝛret pcō/vt fini. Tercio qz expel lit ab anima illud per qđ fit remissio pcōz. et hoc est qđ cōqzitur salua coꝛ dicēs. Dom9 mea dom9 ozōnis

vocabiē. vos aūt fecistis illā spelunā latronū. Glō. Dom9 vertiē in spelū cū. quādo furta/homicidia/adulteria/ et alia scelera cōmittūtur. Item alia glosa. In p̄senti dom9 dei ē coꝛdis pu rificatio. et nō tm̄ peccata q̄ incrant tollit ꝓpūctio diuinus inussa/sed ne vltra repetātur adiuuat diuina gra pseuerans. Ité glō. Spelūca spelun cz dom9 dei/est mens z sciētia fidei um. q̄ si in lesione primi parentis o gitatioēs proferat quasi in spelunca latrones residēt. Tercū vocamentū. Qz vocametū ē. qz grā infusa au sat iustificationē ipij. ad tō. Justifi cati gratiē p grāz ipsiꝰ. Qđ patz. quā de us p peccatū offendit/ offensa aūt tunc remittitiē/quando animꝰ offensi offendēti pacatē. et ideo sciz ꝛ̄ nobis pcm remittitur qñ deꝰ nob parcit/ q̄ quidā par ꝓsistit in dilectiōe q̄ dā diligit. hec dilāo licz ex parte nostri diuini sit eterna / tamen quantū ad effectū quem nob ipzimit quandoq; intercipiē put scilicz ab ipso quādoq; defiamꝰ/z quādoq; itez reassumimꝰ. effectus aūt diuine dilectionis quā scilꝛet p pcm a nob tollitur est gra ia/ q̄ homo fit dignꝰ vita eterna. Ex qua pcm moꝛtale excludit. Qđ q; in q̄libet opante est tria ꝓsiderare. ipm actū/grāz/z volūtatē. Qđ actio ē ab vtroqz. s. a grā z volūtate. ita q; a neutro essē p se. z q; plus ē a grā q; a volūtate/qz plꝰ vinū agit. dat grā voluntati q; habeat ex se. Sed tali aūt trāsmutatiōe oz ē magna ꝓmotioēz ꝓpter cōtrarietatē q; potest ēnitentē. Ex hoc est qđ dicit. Cū iratꝰ fu

ihēroſolimā ꝑmota eſt vniuerſa aui
tas ꝺē id eſt grā intrās ꝛꝛa dura
ſuat ꝑ ꝑtritionē ꝑmotionē. qz opꝰ
et ꝙ acꝯ ꝑtritionis habeat magnū
conatū ꝯtra habitus oppoſitos vicio
ſos. vñ dicitur in pō. Cōmoueatur
a facie eius vniuerſa terra. Gloſa
id eſt omēs boni ꝑmoueātur ꝙerſi
one ad penitētiā A facie ei⁹. ſcz grē
ſue. qz opꝰet ꝙ pīa ſit ꝛꝛ talis. qz
ꝑfus totū hominē ſaluū fuat Ex iſ
to eliciūtur veritates Prīa eſt ꝙ ho
mo in ſtatu nature integre indiget v
tutis ſupaddita quātū ad vnū ſcilicz
ad opꝰ ſupnaturale. ſ in ſtatu natu
re corrupte quantū ad duo/ſcz vt ſa
netur z vt bonū ſupnaturalis vtutis
operetur qđ eſt meritoꝛium vt ab ipſo
moueatur ad bene agendū. 2ª ē ꝙ
gratia z vtus infuſa differūt ratiōe
z eſſentia. qz vt ꝺz 1º phiz. vtus eſt
diſpoſitio ꝑfecti. Dico autem ꝑfectū
qđ eſt diſpoſitū ſcđm naturam. Ex
quo patet ꝙ vtus vniuſcuiuſq; dicit
un ordinē ad aliquā naturam ꝑexiſ
tentē. ñ ſcz vnūqđq; ē ſic diſpoſitū
vt ꝺgruit ſue nature. Manifeſtū au
tem eſt ꝙ virtutes acquiſite ꝑ actus
humanos ſunt diſpoſitiones quibus
homo ꝺuenīēter diſponitur in ordi
ne ad naturā que homo eſt. vtutes
autē infuſe diſponūt hominē ad alā
finē. ſcz in ordine ad naturam
diuinā. Sicut igit lumē naturale ra
tionis eſt aliqđ ꝑter vtutes acqui
ſitas. ita lumē grē eſt aliqđ ꝑter
vtutes infuſas que a lumine ipſo di
riuātur et ad lumen illud ordinātur
Sicut enī vtutes acquiſite ꝑficiunt

hominē ad ambulandū ꝙuenienter
in lumine naturalis rationis. ita v
tutes infuſe ꝑficiunt hominē ad ām
landū in lumine grē Terna ventau
eſt ꝙ hec grā ꝑter diūſos effect⁹ ꝺs
uerſa habet noīa. Dicit grā ꝑuenī
ens qz mūdat z ſanat voluntatem a
malo. dicitur grā ſubſequēs qz ꝯadi
uuat ipſā ad bñ facīēdū. ꝺ² opans/
qz opat in li⁹ arbitrio. ꝺ² ꝯopās qz
opat cū libero arbitrio Quartū ē ꝙ
hec grā ꝑt ꝙpetē omī dono ꝺei z na
turali/z cū talia dona naturalia ſint
exælleīa. ſi⁹ ē generoſitas ſanguis
vel nobilitas ſeu pulchzitudo ꝛꝛpis
et ꝙplacēta grōſa/ pleriq; abducūt
a fine vltimo ſcđm illud ꝙuer. 30.
fallax grā z vana eſt pulchzitudo. ideo adhetendū eſt grē gratuīfacēti
que ordinat nos in vitā eternā. Ipſa
enī ē quedā integritas/z quidā ꝛꝛpis
oīm vtutū/facīēs nos ꝺeo acceptos
(ꝙ. ꝺoctr.) (ꝙ. ꝺoctr. ē) ꝙ grā tal⁹ q
ꝺzuplicē hz effectū Prīm ē ignorātiā
ꝺpellē/z mētē luīe fidei illuīare. qz
ſi⁹ i tenebris ſolanb⁹ apparēt athomi
ta in grā apparēt omēs ꝺfect⁹ nri
Prīm ei et grā hñt ſe vt lux et tene
bre. et ideo vt duo oppoſita ſe mutu
o expellūt. vñ ꝺc⁹ ē cauſa vniuerſa
lis illuminatiōis vt ſol/aliter tamē
Nā ſol agit ꝑ neceſſitatē nature/ꝺc⁹
agit voluntarie ꝑ ordinē ſue ſapie.
Licet ei ſol quātū ē ꝺe ſe oīa ꝛꝛpa il
luminat. ſi tn aliqđ ipedimētū inue
niat in aliq ꝛꝛpe/ relinqt illud tene
broſū. ſi⁹ ꝑz ꝺe fenestra. ſic ꝺc⁹ lumē
gratie non imittit illis in quibus ob
ſtaculū inuenit. vñ cauſa ſubtractiōis

fallax grā.

graãe est ille/qui ponit obstaculũ/ꝫ non opponẽti obstaculũ ifũdit graã am et perfiat intellectũ dono sapien tie/et emollit affectũ igne caritatis.

¶ Secũdꝫ effectus est sanitatẽ indu cere.cũ enim homo primus et per cõ sequens tota hũana natura per pec catũ fuerit destituta.iõ multiplicẽ in currebat infirmitatẽ et defectũ scilicz pronitatẽ et ibecillitatẽ in volunta te.z hoc quia gratuitis fuit priua ta.hanc graãa habet reformare scili cet quãdo in anima virtutes opatur que spiritualẽ prestant sanitatẽ Un de cũ populi vidissent cæcũ illumina tũ z claudum sanatũ/dicebant ihm esse prophetã.Prophet a est officiũ eruditionis/ z ihesus est nomen sal uationis Quasi dicæret/ꝙ cũ ipse sit lux illuãns omnes.operatur salutẽ in medio peccatoꝝ Tertius effectꝫ est a malo liberaẽ Cũ sit duplex ma lum culpe scilicet et pene.culpã que facit morẽ in anima removet/ ipsã scilz viuificando.qz sicut corpus per aiam.ita anima per graãã viuit/ Et a pena liberat.quia eternã penã in tẽporalẽ cõmutat/ vel totalẽ ause rendo.vt patet in grã indulgentiax quod nobis meruit cristus in floꝛido sanguine passionis ¶ Quartꝫ effectꝫ est cupiscentiã refrenare Cũ duplex sit cupiscẽtia scilz oculoꝝ z carnis vtraꝙ est per graãã restringẽda/qz hec duplex cupia est duplex labes aie q̃ cito maculat z vix abstergi po test.et est quidã ignis qui vix extin gui potest Et sunt insaciabiles/quia vna non essãt congregate diuiãas/ a lia seliãas Cõcupiscẽtia sola graãa restringit pt/z iõ dñs tꝫ est adorãdꝫ deuota oratione/quia sine auxilio gra ãe nõ suffiamꝫ refrenare.vñ sapien Hão ꝙ aliter nõ possũ esse cõtinẽs nisi deus det.Cõcupia aũt oculoꝝ que insaciabiliter diuiãas cõgregat grã restringere nõ potest sine volun te.z ideo saluator voluntatẽ expleꝫ manuducẽs z informans templũ in trauit ementes et vendentes eiecit. Quasi diceret/lz secularibꝫ appetẽdũ/ moderate licet hoc saurizare.vel appetere publicã vtilitatẽ vel regni defensionẽ.vel cultꝫ ecclesiasticꝫ ationẽ.personis tamẽ ecclesiasticis p prie nũqꝫ licet thesaurizare. Vñ sa ctuoꝝ veritates Prima hennia de pau dauo qdlibz.8o qstiõe tritij qui dicit q̃ nõ licet emere reddituꝫ ad vitã sed ꝙ pretuos/qz qui pecuniã aut sub pe to vt plus recipiat cõmittit vsuram est illiacta.vñ aug⁹ sup ps. Si fenus caueris hoi.i.mutuã dederis pecuniã a quo aliqd plus ꝙ dedisti expectes accipe/sive pecuniã/sive triticũ/sive nũ/sive qdcũqꝫ.ea fenerato.ꝫ ens re redditus est hmõi sive pretiosis sive alios.igitur declaratio huius est Nã differt mutuũ z vẽditio z locatio Mutuũ enĩ est de natura sua gra tale sine spe ampliꝰ recipiẽdi. sed ven euacꝫ Mutuũ dãtes nichil in spe tes Emptio aũt z venditio sunt no esse eqles ꝙ rõez medii iustitie qmutatie.nũc ãt pecunia ẽ tlẽ qd ꝙ se nõ cadit emptio z vẽditio vt ex tremũ/ꝫ vt medium vtriuꝫ/z iõ vbi qꝫ z qñcũ ꝙ tradit pecunia in gratuu

tanꝝ extremū non tanꝝ medium
emptionis ⁊ venditionis mutuo tra
ditur et est usura/ nec in rei veritate
est emptio/licet hoc nōie cōstitutur vt
pallietur viaū⁊ ⁊ hoc ꝑpter ſpē diu
tius viuēdi et ampliꝰ ꝓpiendi/nō
obstante dubio mortis Vñ ꝓfessores
filiabus suis cōsiliū dantes tanꝝ īsi
pientes et ignari viri in usurario con
tractu/reduxit eas in periculū aiarū
Secūda veritas est/ ꝙ ad hoc ꝙ red
dit⁹ ꝓpatur/oportet īcidere alī
quos duos extremos cōtra rem aliam que
dicōnis⁊ vt videlicet res alia puta
fundꝰ aut mensura terre primo ꝑ pe
cunia⁊ ⁊ deinde ꝑ alia
quota/ id est sūma pecunie ānuati⁊
tuētatur vel hereditarie prōcedat⁊
mensurā terre vendit dominꝰ religio
sis ꝑ certa quota pecunie⁊ānuatim
tenendo sibi ꝑ usu illos reddit⁹ vende re ⁊
omne ius qđ habet in eis/licitū ē al
tempali Vnde istis duobꝰ modis li
cet emere reddit⁹ ab illo peccato Hec
henricꝰ de grandauo quoliz ⁊⁊ Ter
tia veritas ꝙ licet raymūdꝰ in sūma
dicat eos qui tempe messis et vin
demie emūt ānonā vt postea carius
vendant / dicens ꝙ turpe est lucrū/
saluā tñ pace sua/non oportet sic ge
neraliter dampnare oēs/ qui emūt
res utiles ⁊ necessarias /puta pānū/
bladū ⁊ vinū⁊ hoc non vt de eis vi

uant ſꝫ vt lucrētur ⁊ de lucro viuāt
Dñ aūt verum est ꝙ talia mercimo
nia que quis emit vt reuendat et lu
cretur/ rōne cupiditatis nimie/mul
tiplicandi prauitas⁊ad qđ nō est cō
mutatio emptionis et venditionis ī
stituta⁊ ſꝫ ad necessariā ꝓmutationē
faciendam ꝓp necessitate vite habēta⁊
vt dictū est⁊ bene pñt oīa esse pecca
ta⁊ſꝫ rōne formē ꝓmutationis ⁊ con
tractus nō oportet Equaliter enī po
test custodire medium et equū iustitie
ne plus emat ꝑ tēpe ⁊ loco nec ven
dat qui emit ad reuendēdū⁊ qz emp
tio ꝑ se est ad necessariū vsum nō ad
prauitatem ꝓgregationē⁊liꝫ ipsa
mercatio qua aliquid emitur vt re
nendatur/est magis detestanda⁊et ſꝫ
ex intētione emētis ⁊ modo negotia
tionis qua mens nimiū occupatur⁊
Hec henricꝰ de gandauo⁊ Quarta
veritas est ꝙ verba crisostomi sup il
lud ciciebat vendentes ⁊ emētes ꝛc
ꝓpter modum negotiationis sunt
ponderanda ne emētes vt vendentes
inuoluātur⁊Dicit enī qui cōpat rem
vt ipsam integrā/et imutatā tando
lucretur⁊ ille ciciendꝰ est de templo
Item illam dicamus imutatam/que
omnino manet imutata in manu e
mentis/⁊ ratiōe sue substantie/ et ra
tione loci/⁊ ratione temporis⁊ Sic e
nim istis tribus modis imutatam
rem carius vendere omnino pecca
tū est⁊ Si tamen aliquo dictorū mo
dorum trium fuerit mutata sēm sub
stantiam potest carius vendi / sicut
faber ferrum / ratione operis cari
us vendit⁊ Item de mutatione ratiōe

loā. Vñ sicut faber potest opus suū vendē i foro. sic mercator potest cari us vendē mercēs translatas. qz in vna terra habūdant/ et iō reputāt vilia. hoc caā pt de tēpore. qz illa q̄ vno tpe habūdant qñ erāt vilia/ aut odita in aliud temp9 sūt rara iam p custodiā tēporis facta sūt p̄ciosa. et vē di possūt p̄cioſi9. Quinta veritas est quomō mutatio ēpsoria liāta ē/ cū numm9 per se habet rōnem p̄cij et medij in ḡmutatiōib9/ et nō extre mi/ nisi p accidēs/ ita q̄ scdz estima tionē recte rōis nec plus nec minus possit. ꝑpē qđ si quis petit pecuniā cōmutari pro pecunia/ scdz eq̄litatē iustiāe naturalis dēt ei cōmutāe eq̄lē in p̄cio p equali et nō superexcrescens accipe. Vbi sciendū q̄ cū numm9 sit mediū p̄cium in cōmutatiōib9/ hꝫ nō est/ nisi in tpe et loco vbi aursū suum habet/ et hoc ex p̄napis statuto ad eius iustam estimationē/ vel ex p̄nā pis p̄missione vt hic vadūt sētingi. De mutatiōe pecunie/ igit̄ pro pecu nia aut ē faciēda in loco in quo pro instanti tēpore ambo genera pecuni arū aurūt. aut est faciēda in loco in quo p tpe instanti vel alterꝫ pecunie vel neutrꝫ aurit. si p̄mo modo aut pe cuniā eius qui vult accipē amplius precio instituto/ pl9 valet in pondē. aut non. si p̄mo modo/ dico q̄ ad ius tum precū debz mutarē gr̄t̄/ et p̄d9 superexcrescēs potest vendē in forma ponderis/ non aūt in forma pecunie/ et sic accipe āplius sua interest p̄ dere/ nisi hoc specialit̄ et publice fue rit a p̄napē interdictum/ quēadmodū interdicta est mercatio nūmorum. translatiōis enim gratia facta est pe cunia vt solū in ipsa cōsideret̄ nō pre cij ad transferendū rem venalem/ n non vt aliquid ponderis absciatur. Si secundo modo/ sic nullo mō licet accipere amplius/ nisi q̄ sua interest pro labore ꝑputādi et custodiēdi pe cuniam et cetera que ptinent ad curā eius/ dum tamen hoc fiat bona fide. Si vō nulla cā pecuniaꝫ hꝫ aut vl vna tantū vbi et quando sit muta tio/ ibi tunc non habz rationē medij et precij sed p̄cium extremi/ et sic p̄ciandē et potest licite vendi sup p̄cio/ et ille q̄ emit potest undiq̄ a deferre ad locum vbi habet aurum pro ampliori p̄cio in vsum ponen Hec henricus de grandauo vbi supra. Quintum documentū. Quintum documentum est. q̄ in ecclesia dei plex populꝫ. Vnus est beneficijs gra tus scilicet viri obedientes. Alius est ingratus vt obstinati. Primū pertinet nam verus obediēs est beneficijs gra tus. quia scdm bn. dat suum velle suum nolle. perfectus obediens nul ram nescit/ nec mandatū preuenit/ parit aures auditui/ linguā voci/ ma nus operi/ pedes itineri/ et sic mani se ēvolligit vt ex toto mandatum ad impleat imperantis. Tales em pue fiāunt laudem dei. Primo cum cō dia. quia discordia dissonantiam fa cit a voluntate dei. et ideo diabolus nielis 2°. Tūc hꝫ tres ex vno ex et dicit singulariter ex vno ore. vna concordia. Secūdo cum mūdicia qz non ē specioſa laus in ore pecc

deo dicē infantū apōl. 9. Nemo
poterat dicere cantica nisi bñ. Obe
dientia dirigit gressus nostros. 7 sce
uerationis gratiā promeretur. He
rōdū pater de obstinato/hoc ei ppie
inhere volūtati 7 tanq̄ finē vltimū
meditatur/ et nichil figit in aio qđ
desiderat adipisci nisi de cordis duri
tia qua meditatē qs nō legē dñi ꝫ p
pria volūtatē (6ª7 dcau"7 (6ª7 dcau"7
est q obstinato reprobauit/7 obedi
entes acceptauit. vñ dicitur [et relic
tis illis] Glosa Incredulis et inobe
dientibus [abiit in bethaniā] id est in
domū obedientie Obstinatos reprobat
qz obstinatio ē subuersio sūma religio
nis/perseverans in malo/qđ ē dyabo
licum. qz eos nulla benivolētia mo
nitionis potest penetrare Hec autē
obstinatio habz q̄tuor grad9 Primus
est dissimulatio ppie ī iquitatis/ifir
mitatis/7 inutilitatis/ dū sibi pcns
z blandiēs 7 psuadens/putat homo
aliquid se esse cū nichil sit/ iā seipsū
seducat Secūd9 est ignorātia sui. qz
cū primo iniquitatē infirmitatē inutil
itatē sibi experit. qđ superest nisi vt
vulnera tecta nō videat? Ex quo seq̄
tur/ vt eā alio velāte vulnera nō
esse putet. et sic ōuertitur in vbra
malitie ad excusandas excusationes
in pcis Terciū est presūptio Quid
enim malū vereē attractare. qui pōsu
mit defensare Quart9 ē cōtemptus
qui cōtemptus trahit hominē in im
piam. 7 impīa obstinatiōe firma
tur. Hoc iam peccatū ne q̄ in hoc se
culo nec in futuro remittetur. 7 ideo
deus eos relinquit inobediētes et ap

probat obedientes. quia obedientia
est voluntas faciendi p̄ceptum sup
riozis/cuius beneficia recipiens cū gra
tiarū actiōe Unde ad gratiarū actio
nem quatuor nos inuitat P̄mū est di
uina liberalitas. vnde b. Discite in re
ferēdo gratias non esse tardi9. in sin
gulis donis diligēter ḡsiderā que ap
ponūt vt nulla dona dei debita gra
tiarū actione frustrētur. Secūdū/te
rcia opportunitas / cui nulla opera
tio magis quenire videtur q̄ grāru
actio. vñ aug9. Quid meli9 aio ge
ramus 7 ore p̄mamus q̄ deo gra
as. hoc nec dia brevi9 / nec audin le
nius/nec agi fructuosius potest Ter
cū est eius acceptabilitas quia deū
p̄vocat ad largiēdū. vnde greg9
Dignū est deo semp gratias agere/
qz deus nūq̄ cessat benefacere Quar
tum ē remuneratois multiplicitas.
vñ b. Ad loca vñ exeūt/flumina reū
tunt grātum/vt iterū fluāt Dignū ē
igitur deo grās agere. qz flumīa be
neficiorū dei nō cessant fluere Que
nobis concedat. q̄

Feria quarta dominice p̄time xl.

Sermo xlviij

Accesserunt ad ihesum scribe et
pharisei ꝛc] Matth. 12. Secm qđ
bern. dicit fratrib9 nostris inē quos
viuim9 ipso iure fraternitatis et so
cietatis humane consilij 7 auxilij su
mus debitores. ꝫ nullum consilium
melius arbitrare esse/q̄ q exemplo
fratrem tuū docere studeas quod opor
teat/7 non oporteat. p̄vocans eū
ad meliora. cōsulens nō solū lingua
sed opē 7 veritate. 7 ne dissimules

redarguere culpas eiꝰ/et solliciꝰ sic tanꝙ angelus dei et pacis de regno dei tollere scandala/et occasiões scã malorum penitꝰ remouere. Saluatoꝛ igitur vt nostre infirmitati ꝛ miseri e cõsilio et auxilio possit succurrere. assumens naturã nostrã/frater noster factꝰ est. sed qꝛ auditoꝛes nostri natuã fratres/alij sũt nescientes/alij negligentes/ alij in malo psistẽtes/ et alij penitẽtes. opoꝛtet vt diãt ysi de sũmo bono/ut iuxta sensuũ capacitatem singulis scdm suã exigentiã sermo diuinꝰ expliꝛetur. Vñ sup illd 2°thi. 9° diãt augꝰ. Omnis scriptura diuinitꝰ inspirata vtilis est scꝫ ad docendũ nescientes/ ad arguendũ et cõuincẽdum de malo negligentes/ ad coꝛripiendum et increpandũ dure in malo psistentes/ad eruditionẽ penitentes et hoc ad iustitiã/id ẽ vt iustitioꝛes fiãt ita vt hõ dei instructus ad oñe opꝰ dei sit pfectus scꝫ executione. Circa sensum mꝛalem est pꝰ pmittendũ qꝰ phariseι/sciꝫ excelsi in vita et scribe excelsi in sapiẽtia/figuram gerũt pcoꝛ. qui falsa opinõe sue bonitatis decepti sũt quia ceteris despectis solũ volũt videι. ꝛ iõ sumẽtes expiᵗⁱ xpi scilicet eius potentie et sapientie. conati sunt eũ refutare. Vnde saluatoꝛ sumẽs niniuitaꝛ cõuersionẽ et regine sabe sapientie requisitionẽ ꝙparatione rõne statuꝰ triusꝙ/et ratione pdicationis eoꝝ refellit. Jonas scdm augꝰ. gerit figuram saluatoꝛis qui passꝰ est et die tꝛ ria resurrexit. Vnde peccatoꝛ accusatur in cõparatione niniuitarũ ꝛ regine austri. quia niniuite penitentiam egerunt. Audiunt isti dñm spũalit in mente eis loquentẽ et insuper vi occidere unt scꝫ in peccatoꝛ iterum regina austri a finibꝰ terre venit. sapientiã salomonis. vnde dñs ostendere quales sunt qui pñtem minũ ꝙ graciã cõtemnũt qñ alie gene eius seruũ audierũt. Cũ immundus spiritus. ꝛc. Quando ei in sacramento penitentie fit remissio pcoꝛum mũdatur domꝰ et habitaculum fit scũs spũs. ꝛ hic non inhabitat si in humilibus coꝛde. Ille ergo spũs implet. regit. agit. efficit. malos ꝛ ad bonũ excitat. homo non potest quicqꝫ sine sci spũs assistentia quem in omnibꝰ bonis imitari debet coꝛem. Peccatoꝛ autem pumptuosus qui falsa opinione deceptus credit se esse bonũ / excludit a se sanctũ spiritũ et omne meritum. ꝛ licet conscientia munda maneat a peccatis. inanis tamen ẽ omnibꝰ bonis tale peccatum quõdam expulsum ꝙ graciam nunc euertitur additum scum alios nequiores se. ꝙ eum ꝙ ideo. ꝛc. Per septẽ vniuersitas figuratur viaꝝ malorum qui ꝙ septem dona sancti expellũtur. sed reuertuntur semꝙ nequiores scum duas. quantur nequiores vel propter conatum. vel propter peccatum. vel propter peccati. quia faciunt eos ad quos redeunt nequiores et ficiores. et fient nouissima illius ꝛc. Tẽptent eum quo ad carnalem affectionem quos refellit docens eos spiritualia

ꝓponenda. ꝛ ſcm iſtū modum ſunt quinq; cōſideratiōes. Prima ꝙſideratio eſt de pcōr ꝑua ratiōe. ꝛ habet duas concluſiōes. Prima ꝙclu°. Prima ꝙ° ē ꝙ pcōe ꝙ pām optinz multas miſerias. nā ad ymaginē dēformē. naturā vulnerat. ꝛ bonum relinq̄tur. dignus accu ſatiōe efficitur. ad pnā obligatur. deus offenditur. ꝛ dīna acceptatiōe ſpoliatur. Hoc enī patet. quia pām diuerſa nomina ſortitur. ꝑpt diuer ſos eius effectus. Dicitur enī macula ꝑpter deformitatē partis ſupioris ꝛ inferioris anime. ꝛ ita ponit grācie ꝛ defectū. Dicit etiā vicium. ꝛ iō ponit defectū boni naturē. Dicitur etiā ꝑpter auersionē a vēo bono. Dicitur etiā crimen. ꝛ ideo accusatiōe dignū. Dicit etiā culpa. ꝛ ideo pene obligat. Dicit ſcīm. ꝛ ideo offensā dei causat. Hephas. qz maxime illiciti est per ſone. ꝛ iō acceptatiōe diuina indignū. Secūda ꝙclu°. Secūda ꝙclu° est ꝙ ſex ſunt genera pcōr que tēptant ihesum in ſex ſibi appropriatis. Primū appropriatū est iustitia. hanc tēptant pharisei dicentes. Magister. Scīmus quia verax es. ꝛ viam dei in veritate docens. ꝛ non est tibi cura de aliquo. non enī respicis personam hominis. Dic ergo nobis quid tibi videtur. Licet censum dare cesari an non. Secundum appropriatum est ꝑuersitas. hanc tēptant herodiani. Magister scimus quia verax es. ꝛ viam dei in veritate docens. Licet nobis dare tributum cesari an non. Tertium appropriatum est ſuperbia. hanc tēptant discipuli. Dic nobis in quo hec faciet. ꝛ quod ſit ſignum tue presentie. Quartum est ſapientia. hanc tēptant ꝓtinaces. quia qñ ꝑter exceſſum arguūtur ꝓtinaciter inſiſtunt. nolētes credere meliori. tales ſibi credunt nec alijs acqeſcūt. ꝛ in oculis ſuis ſunt ſapientes. de q̄bus dr Gregorius ꝙ plus de ſe ꝙ ſūt ſentiunt. Quintum est pax. hāc tēptant diſcordes. nam diſcordia que ē cordium diſſonātia inter homines. ē deo odibilis. ꝑ̄ deus odit q̄ inter fres seminat diſcordiā. Vñ saluſtius in iugurtino. Diſcordia maxime res dilabunt. cōcordia. minime res. crescūt. Sextum est potentia ad faciendum iudicium ad quā ꝓtinet quēlibz iuste remunerare. ſcm illud ioh°. viij°. Potestatem dedit ei iudicium facere. hanc tēptant penitentiā respuentes qui ex deliberata electiōe peccato adherent non quasi temptatiōe victi. ꝛ cum quadā cōplacentia queruntur voluntatē. Vnde dicit poſtea ihesus eos durē arguiens ꝑpter cordis pcām. Tunc accesserūt ad eum scribe ꝛ pharisei d-. Pharisei ei videbantur excelsi ſcīz gloſā in vita. ſcribe in sapiā. ꝛ ſignificat duplicē statū peccatorum. Vnum de ſe ꝑſumentē. ꝛ de sua bonitate falſa opinione de ceptus respectu ſuiipſius. ꝛ aliū ꝓtendiam carnis seu mundi habētem que est mores ſpūalis. vt dicit rā. ſup vñ dicit [Magister] Ecce modus adulatorius. qz ꝑmittūt nomē sapiēcie ſubdūt actū clemēcie [volumus] qz tu ꝙſcēcias nostras volūtatibus. addūt

effectū potētie [a te signū videē] quia nemo pt facere hec signa q̄ tu facis nisi fuerit de⁹ cū eo. Joh. 3. Applica ¶ 2ª q̄sideratio ¶ 2ª q̄sideratio ē de salnatoris arguitione Vbi occurrūt due q̄clusiones ¶ Prima q̄clusio ¶ Prima q° ē q̄ arguē pcātē ē psuasio resilitionis cū manifestatione ẽpitudis de formā pcātē Hec ei ẽpitudo q̄ttuor i se q̄tinet q̄ retardāt & retrahere debēt pcātē Prima vilitas & breuitas in delcātione/ex q̄ q̄sideratione mēs pām abhorret. 2ª ē deformitas & tāstātie & carētia rōis. de cui⁹ q̄sideratione mēs de pcō penitet & dolet puata suo debito. 3ª est remorsus q̄scie ex lūie fidei/dirigēte & ostendēte pām esse cōtra legē diuinā. 4ª ē carētia diuine grē & acceptatiōis/ex q̄ q̄sideratione mēs retrahit. qz p ipsū dei animi q̄ effiatur/2ª q° ¶ 2ª q° ē q̄ saluator q̄dzupliciter arguit pcātē Prima p internā inspirationē ꝓpositū bonū infūdēdo & malū ipedīdo. 2° p scripturā. Ipsa enī ē sicut speculū in quo relucēt macule deformātes. 3° p q̄scientie remorsionē. Est ei pmaior cor dis arguēs ne q̄d fiat cōtra rationē. 4° p tribulationē. Hec ei est magis signū misericordie q̄ ire Vnde ad hebreos Quem enim diligit deus flagellat/ Tercia consideratio ¶ Tercia consideratio est de eius reparatione ibi [signum] Vbi sūt tres cōclusiones. ¶ Prima conclusio ¶ Prima conclusio est q̄ p2o nostra reparatione req̄ritur diuina potentia & sapientia Prima de potētia patet/qz hūana natura tota corrupta erat p pām in p° parētē/& sic b̄titudie puata. ad q̄ instituta erat. Cōgruū fuit ipsa reparatio non pt fieri nisi pmittaē/nec iustū ē vt pām dimittatur sine satisfactiōe. Nō satisfactio deter fieri nō potuit nisi ab eo q̄ deberet satisfacere & pt/& nō debet nisi homo q̄ peccauit/& nō pt nisi de⁹. 2ª pars de sapia. Sapie. 8. diaē Sapia attingit malicia/& p malicia dyabolus q̄ homo. Prima humana natura q̄ eo⁹ vi⁹ est in culpā & miseriā. ergo sanari vt sapia dei ipam exaltauit. Glo. Fili ē q̄d dicit [signum quenit] Prima potētie & sapie 2ª q° ¶ 2ª q° ē q̄ et aīi passionē a xp̄o fuerunt figura multa sig. puta illuminatio cece & suscitatio lazari/& multa alia q̄ signa potentie & sapie/ duabus nobis passio xp̄isti erant signū p̄positum. q̄d oia signa duebant. quod manifestum erat eis. Nam signum. ꝓpositum signato sed ritus veteris legis fuit signum & figura xp̄isti/& ideo & ipsum exemplum ponitur de veteri lege. cautionas. [Jonas enim fuit signum niniuitis dupliciter sciliet verbo & facto/quia viua voce eis predicauit q̄ nisi conuerterentur subuerterentur. Facto. eo q̄ fuit in ventre ceti Tercia conclusio est q̄ per passionem xp̄isti sum⁹ liberati primo a peccato. Apoc. 1. Lauit nos a peccatis nostris i sanguine suo. 2° a dyabolo. Nā victoria & liberatione victor fuit. Apo. 5. Vicit leo de tribu iuda. 3° a pena eterna. Nā pām

sed augentur vt quando aliquis sic tus accedit. ideo ꝗa efficacia penitē tie delet peccata quantū ad penā ⁊ culpā. dicatur actuū 3° Penitemī et conuertimini vt deleātur peccata vestra

2ª 2° Secūda conclusio est ꝙ penitens per viāa magnos insultus sustinet/ nā viāa ante cōuersionē quasi pacē cū homine habent. quando autē expellūtur tunc acriori virtute insurgunt. fiunt autē inimica cōuerso que pōzi psecabātur. et blāda fiunt cōuerso que pōzi adūsa extiterūt. et hoc paratē dyabolo vt eos abstracta spe in diffidentiā trahat. vñ dyonisius Sepe dyabolus eos ꝗs cōuerti ad penitētiā aspirat īmanitate scelez perculsos ad desperationē deduat. vt subtracta spe venie trahat in diffidentiā quos non potuit retinere perseuerantes in culpa. et hoc est quod dicit Cum aūt īmundus spiritus ⁊c quasi d. peccatum per penitentiā expulsū ambulat per loca sicca scilz corda pus humore gratie et viroze fidei carentia querens requiem id est appetens ibi finaliter manere per infidelitatem et dominationem et non inuenit quia penitentiā recuperauit redit ad domū illam ⁊ inueniens mundatam adduat septem spiritus nequiores se et erūt nouissima peiora priozib⁹ Augustin⁹ Per septē vniuersitas figurat. tot⁹ erat ⁊ tot⁹ venit ⁊ vtinā sol⁹ veniret Quid est adduat alios septē? Ri ñdet aug⁹ dicens Spūs sancti operatio septenaria cōmēdatur/ vt sit in nobis spiritus sapientie ⁊ intellect⁹/ consilij

est causa mortis eterne sed cristus liberauit nos a pēa Quarto a pena spōsali/ per claues enī eācie venit tollitur pena tplis/ sed tales habent vt tuē ex passione Vnde licet passio cristi vt pzeuisa fuit habuerit efficaciā quātū ad culpe remissionē et gracie infusionē/ qz ista requrūtur ad petitionis exauditionē. tamē passio cristi tanque aptionē sicut patuit in sanctis patrib⁹ post eius ascensionē. vnde dicit spūs plus ꝙ ionas hī

Quarta ꝙdēratio est videre quō pcedē tradūt ad diabolū Cū īmūd⁹ spiritus Vbi occurrūt tres cōclusiones

Pma 2° Pma 2clusio est ꝙ īmūdus spiritus qui possidet nos p peccatū/ tollitur per penitētiā qz ipā est infinite efficacie qz remittere peccata non pōt nisi solus deus. Hec aūt efficacia penitētie habet se in ꝙdruplū differētia Pmo quia a liqādo hic delet pena et culpa/ sic quādo tanta est cōtritio et tristicia de malo quāta fuit auersio ⁊ delectatio in peccato sicut creditur de magdale na. Secūdo viij. Secūda hic qnq diluit culpa ⁊ non pena/ sicut quando quis ad gratiā ꝙsequē ⁊ nō pt purgare se digna pēna. qui lz sit in grā/ tenet tñ obligat⁹ ad purgatoziū penā 3° ñ hic dimittē pena et non culpa vt qñ ꝙcōsequē de pcis alias ꝙfessis per penā vereāndie dimittitur obligatio ad penā purgatoziū/ l fozte euchilatur ex frequēti iteratiōe/ nō aūt culpa q prius fuit dimissa Quarto quādo nec diluitur pena nec culpa

et fortitudinis/scie/pietatis/z timoris
Huic septenario bono/qstitue eōiuso
septenariū malū/scz spm stultitie et
erroris/spm temeritatis z ignauie/i
pietatis/z supbie/qtra timoē dei p
suptiois Isti sūt septē spūs nequā. Hz
qz sūt septē neqtes. hij in ypocrita
ueniūt. vñ ē spūs malg stultitie. ali
us peior/simulatio sapie Spūs erro
ris malg Alig peior/simulatio veritatis
Spūs temeritatis malg. alt peior/si
mulatio pietatis Spūs malg elatiōis.
alt peior/simula timoris. Qui sep
tē ferre nō pt. qs tā fortis q qtuordecī ferre pt? Nōte ē ergo vt cū malicia fuerit adiūcta simulatio veritatis.
sunt peiora hoīs illig nouissima pioribg
¶ 3° q° ¶ Tertia q° ē q ad hj vt a
reūdiuo caueat qtuor requīt Pmū ē
suij psig frequēs qsideratio. Nñ ei a
liqs ex negligētia pdit fortalicia su
ū si recuperat diligētius custodit. cū i
qē anima sit qddā spuale fortalicium
si bñ custodiatur. nunq̄ superari pote
rit. Prouerbiorū q. Oī diligentia
custodi cor tuū. quia ¶ Hi enim est
periculū non custodire castū. diligē
tig custodiat cor Ista āt custodia max
ime fit in anima p frequētationē cō
sideratiōis pene. quia si incuratē a
liqua scintilla ignis super domum ca
deret statī extingueretur. ne domus
ymmo ciuitas tota consumeretur. I
ta debet fieri in anima mox vt sentit
scintillam peccati mortalis debet re
currere ad penitentiam. ¶ Secundū
est rigida virū inferior subiugatio.
quia qui nimis confidunt frequenter
cādunt. sed qui cauet/diligenter cus

todit se. Vñ ad rō. Noli alta sapere sz time. et iō optet timēre semp. et
currere ad auxiliū dei Tercio ē ois
dua occupatio. qz eaē potīa nō pos
test pluribg esse unita/z iō qui bis oc
cupat tā honesta nō tāt loc agēdo
arta mala. Jheōnig. Sēp aliqd bo
nu facito vt te dyabolg iueniat ocu
patū. q. 7ē corpis castigatio. qui cor
pus delicate nutriunt/ fiunt rebelles.
Prouz 29. Vires inferiores hūi na
turā sui. Vñ 1e cor. 9. Castigo cor
pus meū z in seruitute redigo. 2° Sī
dera° ¶ 4° q̄sideratiōe ēq̄lit in grā aspicig
nātes septatiōibg a deo acceptil. cū
dicātur Dixit quidam Ecca mat
¶ vbi occurrunt due conclusiones
¶ Prima conclusio ¶ Prima conclu
sio est doctrina ysidori de summo bo
no dicentis. Multi vitam sine crimi
ne habere possūt/ sine peccato autem
non possunt Nam q̄us in hoc fragili
corpore magne iustitie fuerit quis
splendeat. nūq̄ tamen ab omni pec
catorum sordibg caret. Unde iohēs
in canonica. Si dixerimus quia pec
catum non habemus ipsi nos seduci
mus et veritas in nobis non est. Un
de ysidorus. Quidam electorum de
mittuntur diuina iustitia inuente
errorem peccati/ sed tamen misere
tione eius reducti denuo conuertun
tur. Hoc totum de dei prescientia
est. vt nos non crimpnat culpa/ cū
expectet ad penitentiam p̄sentem
et hoc ē qd dicit Ecclesiastes. Ne
tui sapiens stat/ qz non poterāt pre
ba scz affectionū/ sensuū/ seu cē scelerū
sine ad eum. Luce. 8. Nec mater ei

¶ Feria quinta dominice p̄me q̄dra
gesime ¶ Sermo xlviij

EGressus ihesus secessit in par
tes tyri et sydonis ¶ Mat. xv.
Sedm qđ ysidy dicit. melius est pcm
cauere q̄ emēdare. facilius ei resistim⁹
hosti a quo nūdū victi sum⁹ / q̄ ei a
quo supati sum⁹. sed eaā interdū ta
les dei liberat / dū eorū desperatioēz
ad cōuersionē libertate ꝑmutat Vn
ꝑ⁹ B. gemina dulcedo exurebat i pec
tore dñi ihu / videlicz lōganimitas
in expectādo. et facilitas i gdonādo.
dū ei suspendit sentēaā ultionis in
tēpnēte / vt q̄q exhibeat graāa re
missionis i penitēte. sicut i hac chana
nea exēplificatur in hodierno euan
gelio Cui⁹ sensus mcalis est q̄ ani
ma penitens corrigit mores carna
lis vite / quādo postponit mūdanā cu
piditatē et carnis voluptatē / medi
ante gracie diuine assistentia. ꝑ quia
adhuc habet sensualitatem quā dēt
custodire ne dissentiens a voluntate
rationis / eūdo post concupiscentiam
suam alios sentiat insultus tēptatio
num. et ideo diuinum auxilium est
inuocandū. quod si differē ad tēpus
propter augmentū meriti et prolo
gationē. tamen in fine fiat prouentū
Et sedm hoc in euangelio occurrūt
tres cōsiderationes ¶ Pma cōsidera
tio ¶ Pma consideratio est de pce
ssu ad penitēaā receptione et cōtinet
tres gclusiones ¶ Pa ¶ 2a ¶ Pma est q̄
tūc dei⁹ hoiez deserit q̄n hō deū gtēp
nēs audit i psūdū viaor / qđ sit appē
ingratitudinē q̄ obstruit viā grē / et vbi
ipa fuerit / grā nō potent loāi iuenirē

peccabilis natura 2a q. a ¶ 2a q. e ē
q̄ salutaor spūalē affectū habet ad
eos q̄ se a reādiuo conuēt / tales ei q̄
dupliē ꝑmiationēz assequūt Pa ē qz
p⁹ talē victoriā sequit ꝑfa delectatio.
Hnis ei i ipo actu resistendi sit tristi
cia appē ōtrarietatē / tamē cosumata
victoria inest ꝑfecta delectatio / sicut
certame in agone post victoriā delec
tat ī triūpho Vñ hebre. 12 Omis dis
cipina i ꝑnti nō est gaudij ꝫ mero
ōsternatio solida / qz q̄libet post victo
riā. 2o quia post istā delectationē seq̄t
ōsternatio / qz nō est forticie Vñ ā geli statū fuerūt
primi gentes si restitissēt Vñ dicit sa
muel saul q̄ si nō feasses deus ōsir
masset regnū tuū i eternū. 1. reg. 13.
Tercio post ōsternationē sequit fa
cilitatio. qz i ꝑnapio difficile ē resistē
tēpt⁹ assuefactionē leuissimū. 2o qz
nāa dat certa repromissio q̄ est in
spe ultime exultationis. qz dabit ei
sedē apoc. 2o Hos enī intēdens p̄o
phet in throno meo / sicut ego vici z
sedi apoc. 2o Hos enī intēdens p̄o
mam extendit in discipulos et seā
in nos omnes et ait Ecce mater
mea / quia me cōcepit in sua mēte e
mōtionē vite proponēdo Sorores
mee. quia me pariūt perficiendo ope
re. quod in mēte cōcepit Et fratres
mei / qui opa patris mei faciunt qui
michi coheredes in celo erūt Quia
q̄ ergo fiat voluntatem patris mei
in appia sanctificatione. qz ꝫ est vo
luntas dei sanctificatio vestra ipe me
ter scilicet per imitationem paterne
voluntatis Quod nobis concedat

vñ b. dicit. Ingratitudo ē hostis grē/ inimica salutis/ exterminatio mentis/ virtutū dispersio/ z perditio bñficiorū. Qualiter aūt dicit homo dicet philosophicis Quibusdā ḡdib9 icalescit omē pcm̄. Cogitatio nāq; pua/ delectationē parit/ delectatio assensū/ assens9 actionē/ actio assuetudinē/ cōsuetudo nāe tirannidē/ Hijs vinculis hō q̄si cathenis vicioz tenet astrict9. ita q; ab illa cuelli neq; q̄ valet. Vnde dicit apostolus Regnet peccati esse in mēbris nostris que est consuetudo quā peccando concupim9 et non ab ea cū volumus discedim9/ qz iā necessitatis vinculo per consuetudinē tenemur/ vnde dicit ibē Post posita securitate lugendū est. ne dū secreto et iusto iudicio derelinquatur. et perdendus in potestate dēmonū relinquatur. Vnde ihesus videns se non prosequi reprehensione/ apud superstitiosos phariseos sed eos magis indurari. egressus est. id est eos reliquit.

¶ Secunda conclusio. ¶ Secunda conclusio est q; quidā electoz̄ dimittuntur diuina iustitia in errorē incidere peccati sed tamen misericordia ad reducti denuo conuertuntur. vt patz de genere humano. quod vt reduceret motus misericordie/ naturam humanā cū defectibus assumpsit. Quod patet. Nam p̄ristus venerat ad redimēdū genus hūanū/ ꝑ q̄ oportebat redemptionis gratiae cōpleri nō poterat nisi per passionē. igit debuit defectus sumere p̄ q̄s possibilis fuit. vñ hebr. 2. In eo in q̄ passus ē in carne et tentat9 ē. subuenire a dyabolo/ potens ē eis q̄ tentant auxiliari qz in carne quā accepit multa seua pas

sus ē/ nouit q; p experimētū q̄ ē infirma/ p̄ passionē tū. et hinc ē q; d. Confidite. ego vici mundū. Secreto siue maiestatis. sed sit. p assumptionē hūanitatis. in presentia. p sue passionē penalitatis q̄ cōsequēter humane generi. tota spēm. tibus ei aggratiā. p̄ tatis. et symonis. p̄ paratione salutis. Hydō interpretatur venatio. quia plex est/ temporalium et spiritualium. Primam vocauit fugere. secundam exercere. Vnde augustinus in glo. ad hebreos. Quomodo non debet nobis bona sua in celis/ qui passus ē mala nostra in terris. In quibus habundat nasci/ laborare/ et mori. sed quibus deus meritis xpristus cōparauit q; p eis dedit nobis renasci/ resurgere et in celū regnare. Tercia conclusio

Tercia conclusio est qz grā predestinatis licet hz efficaciā a merito passionis xpi tur ad aiaā dei. Ad quā reducēdo nē reqzūt sex. in reducēdo ducte. Primo nāq; reqzit in reducēdo rez dis flexibilitas. Vt ei aliq̄ in ma duri vt saxa/ nec p̄dicatio nec spiratiōe valeāt imutari/ q; tales sūt dispositi ad eternā reprobationē. Ex q. Cor durū male hebit in nouissimo. ꝑ cor ductibile sola inspiratione sancti dinatiōe flectit ad p̄niam/ q; hoc nō tat ex d. mulieres. Vulierosi habent cor magis ductibile q; faciles ad penitentiam trahuntur q̄ viri. Vnde sa pientie. ¶ Vbi non est mulier ingemuit egrus. ¶ Secundo requiritur cognitio sceleris. Sunt enim aliqui peccatores q̄ falsa opione estimāt se non nocentes et ideo (licet insistemus

sanū ecclēs) nolūt recipere mediānā penitēciā Jē.2. Dixisti innocēs et absq; peccato ego sum. ppterea dicit dominꝰ. in iudicio cōtendam tecū eo q; dixeris non peccaui. sed cognitio sceleris disponit ad amicāā dei. qa nullus de pcō penitet nisi peccatū in memoria reuocet Vnde apōl. pō Qui lapsus fueras memor esto vñ exteris et penitēciā age. et hoc notatur cū dicitur [chananea] ppter canes/selectatio/et ꝙsensꝰ/in mente pcō dicens. Triplices canes inueniūtur/ scilicet ponderosus/et acer catelꝰ/et ignēs. Hos enī beatꝰ anselmꝰ in libro de similitudinibꝰ cōparat triplici canī tio/selectatio/et ꝙsensus cōpantur. Terrā est peccati depositio Consuetudo ei diurna peccādi ita firmat habitū malū q; ponit in aia impossibilitatē cōtrēdi/qñ cōsūmate q; pfecte ē data. ie.13. Si potest ethiops mutare pellē suā et pardꝰ varietatē/ita nos bñfacē poteritis cū didiceritis malefacē. sed viaū statī ē postponē dū ne i se multiplicēt Vñ gregorius Peccatum quod nō per penitēciā diluitur. mox suo pondere ad aliud trahit. et ideo dicitur [a finibꝰ illis e gressa tyri et sydonis] Tyrus/cupiditas mūdana. sydon/carnalis voluptas. hec ei multis occasio fuit ruine enim/sicut in illis qui peccata nūq; dimittunt Hz multos permittit dyabolus exire de tyro et sydone id est de voluptate et cupiditate per penitēciam/sed adhuc retinet eos infra fines Qui autem omnia deserit per que appropiquatio facile fieri potest ad peccatum. id est qui elōgatur ab omnibus que occasionem prestant peccādi. exire dicitur fines tyri q; sydonis. id est cupiditatis et voluptatis. Quartū est infirmitatis reseratio Infirmitas enī latēs/est incurabilis. et ideo ad hoc vt curetur oportet vt latibulū eiꝰ ostendatur. sicut ad detectionē peccati detestatio requirit. et ideo oportet q; per cōfessionē que quidē est lumē veritatis/manifestentur. ne morbo latente/ vulnera putrescentia incurabilia fiant Vnde augꝰ Confessio est per quā morbus latens spe venie aperitur Vnde ysidꝰ Si ostendis o anima miseriā tuā in confessione/ nudē. dabit tibi dñs suā miseriorꝺiā in remissione. vñ ly hec mulier egressa sit [a finibus tyri et sydonis] pmptitudie sue voluntatis. tamē q̄ritur q; eiꝰ filia infirmatur volēs p sceleris cōfessionē optinere gratiā remissionis. q; est diuine clemētie inuocatio. vñ d' [clamabat] Vñ sanat spūalis largit a solo deo Jpe ei cū sit nrē salutis actor debemꝰ sibi reuerētiā quā exhibemꝰ ei in oratione. et hec reuerētia ꝙfirmat in humiliatione nostra/q; nos ostēdimꝰ eo indigē. et nō debemꝰ formidare ppt peccata nostra/qz deꝰ nō solū exaudit bonos ꝑ ea pcōres/nō ex iustitia ꝑ ex mia Vñ augꝰ Si pcōres nō exaudiret deꝰ. frustra publicanꝰ dixisset. appitiꝰ esto michi pcōri. verū ē si pie et pseuerantē petat necessaria ad salutē Vñ

in hac petitiõe tria pẽdit q̃ ipetrant petita apud exaudientẽ. Primo captat beniuolẽtiã/ex potẽtiã allegãdo dicẽs ⁊ Dñe ⁊ Secundo implorat eius clemẽtiã ⁊ fili dauid ⁊ Tertio insinuat indigẽtiã ⁊ filia mea male a demonio vexatur ⁊ sensualitatẽ ⁊ sug gestione/delectatione/q̃ sensu ipetitur. a quox latratib9 nõ valet euadere sine auxilio dei. Sextũ ẽ inducẽs tribulatiõis scõz̃ paratio. vnde licet petendũ sit a deo principaliter ad quẽ ꝓpẽ pcia accedẽ nõ audem9. saltẽ secundario p scõs petam9 vt det fiduciã pauidis. ⁊ hꝫ ẽ qđ dr ⁊ Et accedentes discipuli ex rogabãt eũ dicentes dimitte eã q̃ clamat post nos ⁊ gaudẽtes. s. ex misere Inde alia eni q̃ pro pue mouẽt ad miam ẽ/ g̃ui tas infirmitatẽ. supplicio cũ lacrimis/⁊ magnitudo clamoris. q̃ tria fuerũt in ista mulicre q̃ ꝓpe apli ꝑ passiõe moti dicũt ⁊ dimitte illã ⁊c ⁊ 2a ꝑ si. ⁊ 2a ꝑ si. ẽ de petitẽtiũ reprobatiõe cũ dr ⁊ Qui nõ rndit ei vbũ vbi occurrũt due cõclusiões ⁊ Pzia ꝑ. ⁊ Pzia ꝑ. est q̃ dñs aliquando differt audire propẽ quatuor. Primo vt persuadeat animc de malis exire in que se precipitauit. Secundo vt innuat quia nondũ pfecte orat vt exaudiri debeat. Tertio vt ex difficultate sanationis sibi magis caueat/diligentius custodiendo receptam sanitatem. Quarto vt ostendatur que pena sit non conuerti/si tanta difficultas est conuertere. ideo si non ato exaudimur/non tamen debemus resilire ab oratione sed conari vt impedimenta ammoueantur ⁊ Maximum impedimentum est diffidentia que contrariatur fidei.

Secunda conclusio ⁊ Secunda conclusio est q̃ oratio innitur principaliter fidei quantũ ad efficaciã impetrandi quia per fidem habet homo notitiam omnipotẽtie diuine et misericordie/ex quibus oratio impetrat quod petitur/et ideo saluator ante ciusq̃ auditionem probauit eius fidem an sit vera id est non ficta et mortua q̃ sine operibus est. et hec ad tempꝰ cadit sed in tempore temptationis non dit. ⁊ ideo ficta dicitur quia fragilis est. nam fides vera que est circa veritati. primo in hijs que non videntur cum sit actus virtutis. vnde crisostomus dicit scissime religiõis fundamẽtũ ẽ. hꝫ eũdẽ. religio ẽ appellata. q̃ q̃ ad vnũ deo religauim9 animas nras ad cultũ diuinũ vinculo seruitutis. Hãc fidẽ ꝓbauit xp̃s quo ad lõganimitatẽ. q̃ licet xp̃s se exaudiri posse tamen non destitit sed ipetrauit tandem. vnde licet patientia sustineat aliqua mala propter bonũ/si ex remoto/dissentiant ẽ fualiq̃ ẽ. si ex remoto/dissentiant vñ differre bonũ spatũ/causat tristitiã. Prouũ. 13. Spes que differtur affligit aiam/⁊ hoc ꝓtinet ad lõganimitatẽ quã ꝓbauit cũ exaudiri differt simulauit. Vnde lõganimitas ẽ circa expectatio diurna tam vtilitatis honestatis boni preparati in futuro cũ perpessione mali in pñti ordinata cõfidẽtia diuine bonitatis dicit ⁊ nõ sũ missꝰ nisi ad oues q̃ perierũt. s. ex m9 israel ⁊ Que pierũt. s. ex sibilem Põa. Errani sicut ouis q̃ perij

missio fit p grām i mēte. Ps°. Vi
sit nos in salutari tuo ut videamus bona
electorum tuorum ut lętemur in lętitia gentis
tue ut laudet hereditas tua. Ps°. Misit
verbum suum et sanauit eos. Domus
israel est fidelis anima que dñm spe
culatur per bonam fidem. Ques sūt
pure cogitationes q mūde affectiones.
q tūc pie diuīt quando p temptatio
nē dissipantur. Vnde huiusmodi aīa
quā ēptatio vexat habet adiuuari
ne succūbat. iō illa venit. q adiuuit
eū dicēs. Jam non petit a demonio
filia liberari. sed se adiuuari/vt pos
sit dicere istud psalmiste. Nisi dñs ad
iuuit me ītc. vnde illa venit magis
ppe et secuta est eū. qz ante a longe
clamabat. q adorabat dicēs. Dñe ad
iuua me. per potentiam quia tu es
dñs. miserere. per misericordiā. qz
tu es filius dauid. Terao pbat ex fidē
quo ad hūlitatē. Qui respōdēs ait.
Licet enī ppristus eā oburgaret/tñ
ipā hūliter rndit. Hūilitas ei scdm
augustinū ē queda mēte. inaruatio
ora tio/nostras petitiones faciens ex
audibiles. vnde iudit. 9°. Humiliū
et māsuetor semp tibi placet de pca
tor. Hec aūt inaruatio causat pmo
ex inuitu nrē ādītionis. vñ iob. Pu
tabam dixi ītc. 2°. causat ex ītuitu q
dītoris in q nulla ē defās. vñ q pati
ēs ex magē appatent defectus nostri.
Job vltimo. Nūc oal9 me9 videt te.
idcirco me reprehendo. Bern. Nun
q se melius reprehendit mens hūana
imperfectionis ē in lumine vultus
tui in speculo diuine visionis. vnde
solus ator oburgatione probans ex
humilitatem respondit. Non est bo
num/quia contra ordinem iuris q ea
nam nature sumere panem filiorū

Elviij

Panis filiorum est vexatio tribulati
ois cum adiutorio dei. quia sicut nu
tritur corpus pane. ita virtus perfi
citur tribulatione. ad hebreos 12°.
Qui extra disciplinam sunt non
sunt filij sed adulteri. Canes sunt iur
uriosi et voluptuosi. qui sicut canes
latrant et sibi proiectos lapides mor
dent. Ita in tribulationibus impati
entes remurmurāt et ideo canes sunt
reputandi. et per consequens hoc pa
ne vesci sunt indigni. Nam panis
non comeditur nisi filijs et dignis.
Vnde eccī. 9°. Vir sapiens non mur
murabit. sed quasi de cenenio gusta
sa get. quia donum dei esse intelli
git. At illa dixit. Etiam dñe ītc. Ec
ce humilitas mulieris que tanto plꝰ
magnificatur q̄to maior fuit oburi
gatio Que q̄ta fuit. patet ex tribꝰ
q2 nō filia/nō pane digna sed potius
catula est vocata. Totum concessit
mulier. vnde sequitur. Etiam domi
ne. Quasi diceret. verum ē dñe qđ
tu dicis. panes id est grauiores tēp
tationum concussiones debentur fi
lijs et iustis. sed catelli id est imper
fecti edūt. micas. id est exempla mi
norum tribulationum recipiunt gra
tanter. pro modo suo possibili. vn
de necesse est in iustis maiora exem
pla tribulationum precedere/quibꝰ
minores valeant leuioribus īformā
ri. Tercia consideratio. Tercia
consideratio est de fidei eius approba
tōe dicēs. Tūc rndit ihs ait. O mlīr.
vbi occurrūt tres exclusiones. Pri° q°
Pri° q° ē q̄ ad magnitudinē fidei
pfē pertinet septē. Pri° ē vt sit pme

veritati innixa sicut fides moysi qui se negauit filiū filie pharaōis magꝭ eligēs affligi cū pplō dei ꝙ tpalē habere ioūditatē 2ª ꝙ sit caritate formata sic magdalene cui dimissa sunt pcā multa qz dilexit multū 3ª ꝙ fiat de bona volūtate feruida vt hic dz ¶O mulier ¶ 4° ꝙ sit bonis operibus probata sicut fides confessorū Quito ꝙ sit fortitudīe roborata sic fides mrm ¶Sexto ꝙ sit obedīētia decorata vt fides abrahe ¶Septimo ꝙ sit humilitate subiecta vt fides beate virginis que ait/ecce ancilla dñi Et nota ꝙ fides magis initiatur auctoritati ꝙ rationi· quia scdz greg· fides non habet meritū· ibi humana ratio prebet expimentū· 7 hꝰ est qđ dicit ¶O mulier magna est fides tua ¶· Si gfidem laudatorē/sic laudata est maior· qz ille ē saluator· nō ei q̄ seipsū gmēdat 7 Si laudatū· magna est fides ei9· quia mulier humilis· Si rationē laudis· qz fides magꝝ et probata multiplicāt· iō dicit ¶O mulier ¶fragilis corpore non mente Vnde magna est fides mulieris qz magnā gfidentiā habet de dei virtute· vnde treñ· 3° Noui diluculo ꝙ magna est fides tua ¶Secūda conclusio Secūda cōclusio est ꝙ per fidē ōnia possibilia sunt credenti scilicet ptinētia ad salutē· et hꝰ nōt cū dicit ¶fiat tibi sicut vis ¶Glosa· Pro mensura fidei quia credidit eū omīa posse/ indicat p fidem· meruisse cui sicut credit ita fit/sed tamen gracia mediante· quia in puris naturalibus voluntas non meretur Primū patet scilicz ꝙ gracia mediāte quia nullum agens potest producere effectū excedentē proprziam virtutem nisi assit altior virtus· sed credulitate ōnia ad salutem pertinentia meteri est effectus excedens naturalem virtutē volūtatis· igitur talem effectum sine altiori virtute producere non potest· hec autē virtus est gracia que est principium productiuum actus meritorij· Vnde ap9· Justificati igitur gracia ipsius per fidem heredes sumus secm spem vite eterne· vnde iheronimus Credulitas nostra infirma est nisi nixa fuerit adiutorio dei· fides ait crimis optata vota capit ¶fiat tibi aut vis ¶ Quasi diceret secm ysidorum Sicut hō liberi arbitrij conditus a mente sponte diuertit se a bono ita ex propria mentis peruersione creditō deuenerit ad eū· ita vt libertas arbitrij noscatur arbitrij per propria voluntatē· 7 bñficiū gracie p acceptā fidei veritatē 3ª 2° ¶ 3ª 2° est ꝙ premia fidei est curatio spiritualis· vnde mulier sanata est filia eiꝰ ex illa hora ¶ quia si diceret· ꝙ bonis meritis pcessisset ad pfectionē tātā pmouet ꝙ a vera tiōe fomitis liberat/7 dominio cōcupiscētialitas sbiāt· 7 demonū exit/ gracia pualēte/malicia fomitis amittit Vbi occurrūt 4° quam ¶Pmo dat tā ¶Pmo ē ꝙ fides ē meritoria Pz· qz actꝰ nri sūt meritorij in quātū pcedūt ex libero arbitrio moti a deo p graz· vñ ois actꝰ nri sūt meritorij· be° arbitrio 7 si sit relatꝰ ad deū pt meritorios cē· ipz at credē ē actꝰ intellectus assentiētis vitati diuine 7 ipso voluntatis

ihoihēosolimā Joh. 4. Sed̄ qđ di
cit phidoz de sūmo bono/null9 dēs pa
re dēbz eāā si arcta finē vite ad peni
tētiā conuertatur Vnūquēq; ei dē
de suo fine non de vita perpetrata
iudicat. Multi ergo superne gratie
respectu in extremis suis conuertuntur
per penitentiam 7 quecunq; mala
gesserūt cotidianis fletibus purgāt.
atq; in bonis factis male gesta com
mutant. Quibus totum iuste quod
deliquerant ignoscitur. quia ipsi qđ
male gesserunt cognoscunt peniten
do. siat nobis in hoc euangelio exē
plificatur in curatione vnius. Vn
de sensus moral' est q; per istos infir
mos diuersitas peccatoz̄ designa
tur nobis. vnus tamen curatur ppē
vnitatem fidei. Si ergo volumus
ad veram vnitatem ascendere cum
xpisto. oportet q; hoc nunc fiat
in die gratie que dicitur dies iudeoz
id est penitentium. quia illuminati
per fidem confitentur suam infirmi
tatem 7 dei laudem. Hec dies enim
est dies spiritualis resurrectionis. in
qua per penitentiam que per pisci
nam designatur. homo timore fili
ali/qui per angelum intelligitur ful
situs/ascendere id est resurgere potest
de culpa ad gratiā/de gratia ad glo
riam. Ad quem ascensum requiritur
ascesus voluntatis plenarie confiden
tie/quia licet ihesus propter cogitati
onum turbam aliquando declinet/
tamen existente spirituali ymagine
in templo mentis/et solliciante pro
emēdatiōe vite gsolatē 7 nūq; de sent
sic pseuerātē. 7 scdm istā sententiā

a deo nosse per gratiā. et sic subiacz
libero arbitrio in ordine ad deū. vn
actus fidei potest esse meritorius qđ
patet h. bre. 12. Sanati per fidē viæ
tūt tēt. Est pbata. vñ dicit Isanata
ei Glosa. Probatur fides dñi/dū sa
nitas seqtur fui. Secūdū documen
tū. Secūdū documen
tū ē q; illi soli
curātur q̄ sūt filij p imitationē hō ē
q. rōe aiāe ē q; deus pior vota ex
audit. q igitur a dei aiāa declinat.
nō exaudietur. pp. p°. Cū multiplica
ueritis orōes nō exaudiā. Tales enī
sūt filij qz faciūt volūtatē pris sez p
imitationē. qz hō ē volūtas dei/scīfi
co. vza. vñ dicitur Filia e9 Glō/p i
mitationē paēne voluntatē. 3m documentū est q; p fi
dem ꝙ sequtur duplicē sanitatē. s. spū
alem 7 etnalem. Vñ glosa sup i°
pō. Qui sanat quētos vere de hic in
tpe. 7 in futuro plenarie. 4m documentū est q; solū p9 passi
onem xpi erant egrui tpe ad trāpien
dū sanitatē. vñ dicit in illa hō Hō
q. imicos nulla debet cura. ꝑ añ pas
sionem xpi eram9 imici. ꝑ q mortē
ei9 fili sum9 amici/7 p qñoꝫ debet
mo. reconciliati sum9 p mortē filij ei9.
vñ dicit illa hō Optimū erat tps
sanādi nos. Vñ aug9. Illa fides sa
na est q credim9 nullū hoiem libera
ri a gratio mortis nisi p mediatoz̄
ihm xpm Qua fidē nob̄ donet ihs
Amen

Feria sexta dominice prime qua
dragesime
Sermo xlix
cat dies festi9 iudeoz 7 ascendit

in vniūsali occurrūt nob q̄tuoꝛ q̄sidē
rationes Pma modū audiendi insinu
at. et h̄ in ihesu assēsione Secunda
ad orationem explificat in saluatoris
pia visiōe. ibi. Ihesus aūt cū vidisset
Tercia calūpniā inuidentiū ēsultat
ꝓpositū maliciose. ibi. Dicebāt q̄ iu
dei. 4ª. cōsolat ihs calūpniatū v
tuosa anime īformatiōe. ibi. Ihesus
aūt declinauit. 2ª Pma cōsideratio
Circa pmā sūt octo cōclusiones. Pª
2ª Pma 2° est q̄ p pām natura q̄
dr̄upliāt vulnerāt Primo lāguoē
q̄ est impotencia ad surgendū 2° ce
citate que ē error intelligēdi. 3° clau
dicatiōe. que ē pronitas ad malum
4° ariditate q̄ est difficultas opan
di bonū. vnde dicit q̄ ibi erat multitu
do lāguentiū. ceꝯ claudoꝯ z aridoꝯ
expectātiū Ds declarat P°. ipotencia
ad surgendū cōtingit ex longa infir
mitate. que dr̄ languor. et pertinet ad
superbiā z īuidiā quā sequūtur īfla
tiones iactantie. iobediēc. q̄spiationes.
rixe. despationes 2°. nā error intelli
gendi ē cecitas īcognitiua. ne videāt
eterna supplicia. ne terreātur quibus
merito terreātur. hanc consequūtur
crudelitates suspitiones iudicij. teme
ritates varie. opiniones ꝓphane. et
vbozum nouitates ꝛc. 3° pnitas
ad malum. z difficultas ad bonum
attendūtur scdm q̄upiscēciā carnis
et oculoꝝ Scdm cōupiscenciā car
nis sequūtur desideria. otia. negligē
cie z q̄similia Scdm q̄upiscentiam
oculoꝝ sequūt rapine. calūpnie.
exactiones. questus. acceptiones ꝑso
narum 2° nam difficultas opandi

que per ariditatē intelligitur contin
hitur aliquādo ex fomite. aliquando
ex cōsuetudine Secunda conclusio
Secūda ꝯclu° est q̄ q̄tuoꝛ sūt que
huiusmodi vulnera faciunt putrefie
Primū est tradiuatio quādo aliq̄s
licet ato cōuertatur tamē statim p
cōuersionem labitur Vnde ihē. 7°.
Non est qui iudicet iudicium autem
ad alligandū actionē tuam Secun
dum q̄suetudo. quia sicut ex actibus
virtuosis generant habitus virtuosi
ita ex actib9 malis viciosi. vnde tra
9° dicitur de illo qui inedit in lasci
nes. per quē intelligit peccatum
p peccatum expoliat de bonis gra
tuitis. z vulnerat i bonis naturalib9
Tercium est despatio. quia tales
plagis z periculis iminentib9 desi
rat. sicut iudas et saul Quartū est
negligencia Sicut vuln9 cui non ap
nitur mox remediū fit incurabile. sic
peccatum putrescit si negligit cura
Gregorius. Peccatū quod per pe
tenciam non diluitur ꝛc Vnde. ibi
infirmi dicūtur iacere. quia sedē gra
sam. qui carnali cōsuetudine delect
difficile surgt. z quē cōsuetudo male
conscienciae premit Tercia conclusio
Tercia cōclusio est q̄ vulnus ma
to curatur difficilius quāto penetra
pfundius. qd aūt sistit q̄si in superfi
cie cutis facilius curatur. hoc etiam
patet de peccato vt patz in eius pro
gressu. nam peccatum incipit in cog
tatione. ex qua sequitur delectatio
et quasi in superficie est vulnus. qu
de fit morosa delectatio. z deinde in
tur ad consensū. z consensu ad opꝰ

te opē ad ꝙsuetudinē opādi/ꝙ sic p
funcē valeꝫ. et hoc est quod dicit.
¶Erat autem quidam homo¶ scilicet
magnus et multis peccatis pressus¶ tri
ginta octo annos habēs¶ Glosa. id
est duo minus ꝙ quadraginta. Qui
numerus constat ex quatuor et de-
cem pceptis legis et quatuor euā
gelistis. A quo duo munus habet q̄
caritate dei et proximi caret. et ideo
nichil habuit/quia sēm augustinū
de ciuitate dei omnia bona sine cari
tate non perduunt ad deum Et cari
tas tam si esset sola sine alijs nos
perduat. ymmo est bonum omnia
perficiens. quia sine caritate possunt
esse sed non prodesse. ¶Quarta con
clusio ¶Quarta conclusio ē ꝙ xp̄s
sanat hasinfirmitates. Primo lan
guido tanto spiritualem fortificatio
nē. Ideo dicit ꝙ fuit ḡda egritudies aie. Vñ da
uid ab hijs petit liberari dicēs. Mise
rere mei dñe qm infirm9 sū. 2° xp̄s sa
nat cēm offerēdo spūalē illūiationē
Gebñ cecis seqē ad laguorē aie.
qui hoies subiecti passiōib9 nō pñt cer
nere vez. Terio xp̄s sanat claudos
largiendo spūalē rectitudinē volūta
tis. Dicit autem homies claudi. qui
tmore male hūliāe ꝙ amore male
inflammate inclinantur/vt sunt ac
cidiosi. 4° sanat aridos/ e
os largiendo spiritualem impinguati
onē. Aridi enī dicuntur in quib9 ex
tinctis/cōuis pinguedo deuotionis de
fuit. ¶Quinta conclusio est ꝙ sanatio talis fit per p

fectam penitentiam que nobis signū
ficatur per piscinam Hec piscina ha
bet quinq; porticus. Primus porti
cus est consideratio virtutis penitē
tie ꝙ eius efficacie/que ois restaurat
et constituit homines in statu innoc̄
tie. de quo gen. 9. Adhuc tres dies
scilicet contritio confessio et satisfacti
o. per quos reformabitur pharao mi
nisterij tui. id est penitētie perfecte
Secundus porticus est consideratio
q; post mortem non est locus penitē
tie Eccī. 9. Quodcūq; potest manꝰ
tua instanter operare. quia nec opꝰ
nec ratio/nec scientia/ nec sapientia
erunt apud inferos quo tu properas
Tercius porticus est horor eterne
pene vel districtio diuine iustiae.
Job 9. Verebar omnia opera mea
frīens quia non parcas delinquenti.
Quartus porticus est exemplū sal
uatoris xp̄i. de quo 1ª. petri 2. Xp̄s
passꝰ ē p nob/vob relinquēs exēplū.
ꝙ porticꝰ ē piculū more ꝙ dilatiōis
Eccī. 5. Ne tardes conuti ad dñm
ꝙ ne differas/ꝙ hoc ē qđ dī¶ Est aūt
probatica piscina quīq; porticus hñs¶
Glo. Probatica piscina dī qz ablue
bāt i ea cadauera hostiaꝝ Magister
in hystoria dī ꝙ piscina dī aqua col
lecta ex pluuialibus aquis. sic penitē
tia ē spiritualis piscina in qua ouea
id est cogitationes et operationes et
affectiones purificantur aq̄ pluuiali
lacrimarū. Vñ ps. Lauabo cc̄.
¶6ª ꝙ° ¶6ª ꝙ° ē ꝙ hꝫ pñia efficacē
hz a merito passionis xp̄i q̄ p ā gelū
figuāt. qz ois xp̄i actio ꝙ passio fuit
meritoria p oib9 sufficiēt ꝫ efficaē

pro predestinatis Ratio primū est qz nullus actus est meritorius nisi sit deo acceptus/sed actus passionis xpisti fuit deo acceptissimus eaā pro oibus efficaciter tamē pro predestinatis/qa volens ordinatē/prius alicui vult finē qm ea q sūt ad finē/deus est ordinatissime volens. sed sicut ordinatio eorū que sunt ad finē / presupponit ordinationē finis. sic meritū qđ fuit per passionē/presupponit predestinationē electoz ad gloziā. z hoc est quod dicit angelus autē. Glō Angelus filius dei latens in carne inter iudeos qui moti sunt doctrinis eius/ad iusmodi te sanantur omnes in unitate ecclesie. et ideo sicut aqua illa nō habebat virtutē sanatiuā ex natura sua/sed ex aliqua virtute occulta scz ex āgelo qui descendebat in piscinā. sic gracia penitentialis efficaciā hēt a passione xpisti. qui in ysaia dicē angelus magni cōsilij. Secūdo sicut hec aqua hanc virtutē non habet cōtinue sed determinato tpe. sic penitentia solū in hoc tempore gracie efficaciā habet z non tempore nature nec legis nec post habebit/ vnde dicit ibi. z tempus. Tercio angelus nō videbatur/sed motus aque. sic remissio culpe que est effectus penitentie/nō coz poraliter videtur sed motus aque id est mutatio vite peccatrice/ statu perfectionis ppenditur in lacrimis contritionis. et ideo dicitur. mouebatur aqua. Quarto sicut virtus aque finita erat finitū habens effectū. sic meritū passionis xpisti fuit finitū formaliter. Pz. quia meritū xpi fuit per passionē secm qđ erat voluntas. z voluntas xpisti que meruit nō fuit formaliter infinita sed voluntas creata fuit formaliter infinita. hac aūt voluntate non potuit meteri quia deus nō potest meteri. Itē natura humana in cristo quātūcūq sit vnita verbo tamen est finita. Itē cause meritorie in cristo fuerūt finite scilicz gratia et volūtas sigitē. z Vñ dicit. q nō saltabat oēs sed vnū. Arguit. 2°. Sequitur exclusio est qz passio xpi nō solū prīcipaliter sanatiua/sed eaā aperiendo nobis paradisi ianuā. Quod pz. quia ianua paradysi dicitur clausa per finitudinē in quātū est aliquod obstaculū prohibēs ab introitu paradysi. Obstaculū aūt pt duplex. Vnū qđ est actuale. aliud qđ pccz originale. Primū q dē obstaculū non est cōmune omnibus sed tantū peccatoribus. et hoc quia secūdū est cōmune oibus. et hoc quia si per eum alius operatio in gra nō tūcā potuit scz xpi. z ideo ipe nobis quantū ad hoc/ apertionē ianue meruit quā per peccatū primi hominis toti viciate nature clauserat. vnde ante xpisti nullus in paradysum introiuit/quia sancti patres ad limbū descendebant sed post passionem xpi. dysum intrauerunt. sicut dicitur luce. Hodie mecū eris in paradyso. vnde dicit. Ascendit ihesus ihesus thesaurum/quia ifusio gracie penitentialis quā meruit per cristi passionē. q quo deus ascendit in aiaz/accōdiat ei quo co qđ in contritiōe fit remissio pcōz. 2ª 2ę. q. 5. ar. 2°. pax ad deū. 3ª 2°. q. 5. ar. 2°.

uatio ianue paradisi. ꝓsto nob ē in ꝟ
tpe in quo reꝯaliati sum9 patri per
morte filij. Vñ liꝛt de9 aliꝫ modū
potuiss habuisse nostre reꝯaliatois
ꝙ p morte filij q ē seādaria causa re
mentoria/de9 aūt causa ꝑmaria q ꝟ
de potētia absoluta si ꝟ ordinass/sed
ꝟ magis ordinauit per mortem filij
sicut dictū ē vt ꝑ hoc ostēdēt sūmā di
lōnē ad hoiez/ tū vt ex hoc p amo
ē eū trahēt/tū etiā vt ista satisfactio
ss effectiue/q exactiōi mō fiēt.
siq p talē q erat ifīte diligibil re p
nis acc9 ei9 in ifinitū acceptabil. Vñ
hoc tps reꝯaliatōis exp̄mit ad dict
Erat dies festus iudeoꝝ. i. pēitētiū.
q tūc festiuāt/qñ exhibitōi bonoꝝ o
pēā insistēs fidel/essāt a pcis. Vñ
pōs Cōstituite diē solēpnē q̄ 2a gsti
tur. Circa seādā ꝙsideratiōnē oc
aūt octo docꝰ Dzi ꝰ docu ꝰ Dzi
mū docu ē ꝙ qz essētia diuina conti
net in se valiaē oēs bonū rez notiāā(sē
p pōs ē diuino itellectui) seq̄t ꝙ de
ea cognoscit oēs neās cogitatiōes et
affectiōes et actiōes/in essētia sua re
pntatas / qz vt ait aplūs ad hebre.
Oia nuda q apta sūt oculis ei9 . q iō
hō in turpib9 q̄buscūq cogitatiōib9
se fcis ꝰt deteāri pl9 ꝑ si hōiez
habēt intuitiue pnte 2 ꝰ docu ꝰ 2 ꝰ
docu ē ꝙ ꝑ Pus de9 vno simplici actu
cognoscat bonum q malum/malozū
omen non est causa. quia non cog
nosc illa per suum beneplacitum
ui sint/ nisi permissiue tantum in
quantum sunt ozruptiua boneꝝ.
et ideo talia mala voluntati defecti
ue sunt attribuenda. et hoc est quod

dicit. Hunc autem cum vidisset iacē
tem q̄ in peccatis similiat permissi
ue/ sed ex parte sui defectiue quia re
surgere non valuit. Unde psalmis
ta. Vidit omnes filios hominum.
Glosa Vidit misericorditer. nō pec
cata a quib9 auertit faciem. sed om
nes filios hominum. id est qui nouā
vitam volunt assumere q illa renas
ci/eos erigere paratus est. Teraium
documentum. Teraium documē
tum est q deus duplici oculo videt.
dextro q sinistro. Dextro respicit bo
nos oculo misericordie. sed malos o
culo sinistro indignationis q iustice
Misericordia ait respicit miseriā. vñ cō
gruum est vt oculo misericordie res
piciat eum metuentes. Justicia autē
sēm vnam partem est punitio ma
lorum de se presumentium q de su
ia mentis/ et ideo congruum est vt
eos oculo sinistro punitionis respici
at. Unde glosa super illud psalmis
te Et ne ex infirmitate tua diffidas
oculi domini super iustos id est res
pect9 misericordie dicit. Quartū docu
mentum. Quartum documentū
est q ad progressum huius creatio
nis req̄zitur assistētia gratie q assēs9
liberi arbitrij/ quia sine gratia volū
tas non ꝑficitur nec sn volūtate grā
ꝑficit. Pmū pz sz de grā. nā sicut
videm9 in nature lib9 nulla res ꝑt p
ducē ei9 effectū exceētē suam virtutem
actiuā/ꝟ solum potest ꝑducere effec
tum suc nature ꝓporcionatū/ sic im
possibile ē hoiem facē opa meritoꝝ
a nisi assit alicui dei/illa ē gratia
2 ꝰ pz de libero arbitrio/nā in ptē

libeī arbitrij ē habitū grāāā cōseruare vel amittere/ sed quia ī omni opē bono sūt tria scīz velle/posse/et scire- ꝫ vbi ē volūtas nō ꝓmittit dēs dē posse et scire- volūtas aūt bona ē tā te vtutis ꝙ ad alia duo grāāa eius attrahimur- Vñ requirit dēs ab homine vt quātū ī se ē/ suā offerat deo volūtatē/aui īspirat bonitatē/sapiēāā/et potēāā vt bonū ꝓpositū possit et sciat ꝑficē/ꝙ vt habeat discretioēz discernēdi bonū a malo- Vñ b- Libero arbitrio saluaī opꝫ- tolle liberū arbitriū ꝙ ñ erit q̄ saluet- opꝫ ꝫ sine duobꝫ fieri nō potest- vno a quo fit- altero cui vel in quo fit- deus auctor salutis est- liberū arbitriū capax est- nec dare illā nisi dēs- nec capere hoc nisi liberū arbitriū potest- et ita grāa e opāti salutē ꝯparari dicitur liberū arbitriū dū cōsentit et dū conatur- et hoc est qđ dicī ⟨et vt cognouisset ꝙ iā multū tēpoꝛis haberet motꝫ mia⟩ scīz sup multitudine et magnitudie dicī ei⟨vis sanꝫ fieri?⟩ Glosa inter liniare Inatat eū dominꝫ ad fidē- et ñ nisi volēs scīt fieī sanꝫ ꝙ ē ꝙ in ōni iustificatione īpij- opoꝛtet ꝙ sit duplex motꝫ liberi arbitrij- vnꝫ quo tēdat in dei iustiāā- et alius quo detestetur peccatū- Nā iustificatio ī pij ē quidē motꝫ quo humana mēs mouetur a deo a statu peccati ad statū iustiae- Similiē opoꝛtet ꝙ mēs humana dum iustificatur per motū liberi arbitrij recedat a peccatis ꝙ accedat ad iustiaam- Accessus autem et recessus in motu liberi arbitrij accipiuntur sēdm desiderium et cetera

Et hoc est quod dicī ⟨domine homi⟩ nem non habeo vt cum conturbata fuerit aqua⟩ tē Q- d- Inualidus sum ex purꝫ naturalibus ad meritandum- ꝙ etiam nō habeo grāāa quā homo xpristus michi meruit sua passione- et ideo dū ego sine grāaia conteꝛ sue/sensualitas que ē alia differa a grāaia preuenit / me impedientē a salute- ꝙ hoc ē quod dicī glosa ibidē sup illud cō- ʌ- velle aute adiacet michi / perficere autem bonum non inuenio Q- d- Iuxta carnem bonum velle meum et quie scit impugnare se surgere ad bonū operandū tū est/ ꝙ huiꝫ actionis progressꝰ habet se in triplicī gradu- Primus est peccatū deserere- Secūdus est ꝓ sū expiare- Terciꝫ est ī opibus bo osis exercitare Primꝫ igitur gdꝰ ē peccatū deserere cū dicī ⟨surge⟩ Bñ licet multiplex motiuū sit quare sit surgendum- pro presenti tamen ē duplex motiuū- vnū quia ato surgens plus meretur Ratio est Nā ꝑ aut ꝓficiens in actu proprie habi tū cōtinuatū longe plus acquirit q̄ alius per actū discōtinuatū- sic ꝙ qui ato surgit- nam ato resurgens- ato eāā reuiuiscunt opera mortua- ta- et plus de merito sequitur plus de premio Secūdus est quia in ma ta ē periculū- nā penitēāa sera tuo ē fructuosa- quia fit frequēter ex seruili non filiali Tē quia vehemē tena habeat de peccato suffraīa dē plicentiam Secundꝫ est ipsum ex piare quod fit per vite amendā

Frenationem/nam per ipsam hō̄o sequitur delectatiōes cōporales qui bus meritū impeditur ⁊ in vita spiri tuali retardatur. talis autē refrena tio fit per opera penalia satisfactio nis. quia satisfactio est opatio exte rior laboriosa ⁊ penalis/voluntarie assumpta ad puniendū peccatū com missū ⁊ ad placandā diuinā offensā ¶ Qz autem satisfactio fit per opera penalia duplex est ratio. qz ibi est in firmati curatio ¶ Infirmus aūt per dē lectationis calorem / cōuenienter au fertur per penalitatis algorē. ¶ Qz cūm quia ibi est debiti redditio/ ⁊ qa peccatōr est debitor pene/ ideo hanc tenetur reddere/ vñ dicitur. tolle gra batū tuū. id est peccati delectationē. quod fit per satisfactionē. ¶ Terciūs est de virtute in virtutē proficere/ vn de cū beatitudo sit premiū virtutis/ o portet nos multis opib⁹ meritorijs seu virtuosis insistere vt beatitudinē inquiramus/ qua vt ait sapiens O peranti insistā mercēs fidelis. quia operarij merentes operantur vsq; ad ultimū nūc premiationis Ratio. qz in illo nunc quis premiatur quo nō potest se auertere ponendo obicem. sed illud nunc/ est illud in quo termi natur meritū ⁊ premiū incipit. Qz autem in illo nūc quis premietur in quo non potest se auertere a deo / pa tet. quia dum aliquis est in statu me riti/ nō necessitatur q̄n possz se auer tere. sicut enī demereri est voluntariū/ ita et mereri. quando igitur exit sta tum istum intrat illum impermuta bilem/ et ideo nullus de seipso debet

presumere quia quantūcunq; bonus sit pro statu vie/ tamen non est sic cō firmatus q̄n possibile sit ipsū cadere ¶ Nec eciā quisq; debet desperare de proximo quē in vicijs iacere conspi cit. quia nullus pro statu vie finali ter ē obstinatus. et ideo de gracia dei reuocari potest/ et hoc est quod dicit. Ambulate. ¶ Glosa. de virtute in vir tutem/ vnde ad eph .v°. Vt filij lucis ambulate ¶ Septimū est licet pecca tū actuale reddat animā infirmā/ ta men gracia ei sit principiū vite spiri tualis ipsam statī sanat ¶ Nec obstat q; non sit in nostra potestate ei sit do num supernaturale/ quia deus sic or dinauit q; eam disponenti se daret. vnde sicut homo sanus non inficitur a contrarietate humorū molestantiū spiritū. sic in gracia existens non in quietatur ab impugnationibus pas sionū vexantiū ad modū febriū / qz grā aduenientē/ anima efficitur sa na. vnde ysaie .38. Sanitas tua tūc us orietur scilicet si precesserit debita dispositio scilicet volūtatis ⁊ consen sus. ⁊ hoc est quod dicit. ⁊ stati sana tus est ¶ Octauū est q; gracia nō so lum sanat sed eciam exitat ad vir tuose operandum. vnde maximum signum gracie in homine est operari virtuose quod sine virtutibus non potest fieri/ vnde deus conferendo gra ciam causat virtutes in anima qui bus meritorie poterit operari. vnde apostolus Omnia possum in gracia que me confortat/ vnde augustin⁹. Sicut oculus corporis plenissime sanus nisi candore lucis adiutus nō

potest cernere Sicut et homo perfectissime iustificatus nisi eterna lucis diuinitus adiuuetur/recte non potest viuere. Sic iustificatio fit per gratiam Ihū. Et. iustificati gratis per gratiam ipsius. igitur eciam homo iam habens gratiam indiget alio auxilio gre ad hoc vt recte viuat. Et hoc est qđ dicit [Et sustulit grabatū suū et ambulauit] scz adiutus per gratiam excitante eū et impedimentū tollente segnicie/vñ sm glosam. Grabatum signat segniciē in qua quiescit animus egri q infirmatur voluptate carnis et delectatione seculi. qua gra tollit et promptū reddit ad singula opera meritoria facienda. ¶ Circa tertiam consideratione occurrunt .iiii. exclusiones. ¶ Prima. ¶ Prima conclusio est que dicit aplus Ro. viii. Omnes qui pie viuere volūt in xpo persecutionem patiētur. vbi aug9 in glo. Omnes qui pie/id est religiose aut iuste volunt viuere in xpo. q venit pati passionē. i. mortem vel in corpe. vel a dyabolo. vel a malis hoibus. vel a suis cōcupiscencijs/vel pro dolore patiēti. i. passionē. et. c. Ex quo elicitur q iusti quadrupliciter persecutionē a quibus exclusiones patiūtur. scilicet vel a dyabolo. vel a malis hominibus. vel a suis cōcupiscencijs. vel pro dolore patiētis. De primo in glo. Humane innocentie dyabolus vere exclusor dicit. qz innocentes ad culpā nitit trahere. De .2°. sup illud. Nō exclusi sunt me supbi Glo. Supbi sunt iudei quos supbia de corpe xpi discidit. De tertio. Multi persecuti sūt me Glosa. id est caro/concupiscentiaz diuersitate occupata persequitur a nimā. De quarto aug9 sup .2. tho. Qui coram pio/viuit impie. et si nō obligat consentientem/cruciat tamē sentientem. Vnde in euangelio exclusiones ponit iudeos. Secunda conclusio est q deus permittit viuere malos am bonis propter quinq rationes. Prima vt ipsi exemplo bonorum cōuertantur. Non enim deus vult mortem peccatoris. Secunda vt iusti probentur. Exercet enim nos dyabolus superius/caro interius/mundus exterius. Tertia est ad demonstrandam suam pietatem. vnde homo per peccatum a deo diuisus et sibi derelictus sanari fieret nisi manu dei potentie sustentetur. Quarta est ad ostendendam suam sapientiā. quia omnium naturarum constantium certus est terminus. et nū quod q tempus habet. Quinta ad declarandum suam clementiam. quia facit solem suum oriri super bonos et malos. ¶ Tertia. ¶ Tertia q. ē q triplex rō quare homini sabbatum datum est. Prima ratio est. vt sollicite illum diem sumo studio honoraret. nichil operis faciendo quod mentis quietem in deum impediat. vnde sic cōtingit transgredi quadrupliciter. Primo mortaliter operando. 2°. venialiter. 3°. plaiata seculaia frequentando. 4°. actū iudiciariū exercendo. Ex q patet q sabbm violat mortaliter. qui illo die multo maius ē. vñ aug9. Dico qđ q speciali obfuco sabbati/nō quia

utilitate puta laboꝛē ꝑ pontē vel via
siue ecclesia ꝛepanda dum ꝫ fiat mo
dēate. vnde dicit, sabbatū est non licꝫ
tibi tollere, ꝛē. De fozo autē dicendū
est. qꝫ fozū tenē in die dominica pēꝫ
est oī hoꝛa. maxime aūt in hoza miſ
sax ⁊ vespoꝛ. qz tūc homines dīno
officio ꝛpe ceteris hozis magis sunt
intēti/ vñ dispēsatio ipa nō excusat.
qz sup hoc papa nūq̄ generaliē dispē
sauit. cū tamē iuncauit vndiq̄ talē
coꝛruptela generalē. ymo generaliē
ꝓhibitum est extra de se. c. ij. et de
cōse. d. ij. rogatiōes. Nec ꝑt dici qꝫ
ecca tolerādo dispēsat. vñ ecꝫ nec vꝛ
gēs nēcitas excusat/nec ꝙsuetudo/cū
in alia die ita ꝙmodē fozū possit cele
bꝛari. vnde videē michi qꝫ nullo. licē
at fozū in die dominico tenē et nego
ciatiōes/ēptiōes/⁊ vēditiōes publicē
exercere. et ideo eos teneē ꝑ sentēciā
⁊ āmonitionem ecce illiata ⁊ qācūq̄
mergūt cōtra diuini nominis cultū
ꝓhibere ne cōmittātur. ⁊ hoc est qđ
dicit, Qui me sanum fecit ille michi
dixit/ tolle grabatū tuū ⁊ ambula.

Applicat. ꝙ. ꝙsi. Circa ꝙtuꝫ ꝙsidē
tionē occurrūt q̄tuoꝛ dubitāda. ꝑ. ꝙ
dubitētū. Primū dubitāduꝫ est qꝫ
in declinatione a turba. Primo cris
tus nob exēplificauit opetū nostroꝛ
occultationē/excludendo hominū fu
uoꝛem. Secūdo insinuauit nob eius
gracie pꝛeuētionē. vñ aug⁹ dicit qꝫ nō
est vn⁹ de turba sed qꝫ puenit oēm
turbam. Tercio dedit nobis modū
ueniendi cum. vnde aug⁹ difficile
est eum videre in turba. turba enim
strepitū habet. visio aūt ista secretū

iudei corpali otio / vacare volunt ad
nugas et ad luxurias. et ꝑnicialiter
isto die duo pcta exercentē/scilicꝫ cho
ree et ebrietates. Tercio vt ꝑ
omniū ꝙtemptū et abdicationē / qtē
plationū vacarent/singuloꝛ bñficioꝛ
gracias agendo/ ⁊ memoꝛādo ꝓ
dicam ꝓ ōnibus que dedit nob do
min⁹ deus noster. et hoc est qđ dicit
conclusio. ꝙa ꝙ. est. qꝫ sabbatū erat
eis occasio calūpniādi. ignoꝛantes
qꝫ quis excusāē a pecato moꝛtali la
boꝛās in sabbato i q̄tuoꝛ casib⁹. ꝓ
ꝓter operis modicitatē. sc̄dm glo
sā exo. xxxi. Quicūq̄ polluerit sabba
tum Glo turbando quietem anime/
moꝛte moꝛiē. scilicꝫ anime et coꝛpo
ris. vnde patet qꝫ solus hmoi laboꝛ
excusat moꝛtale pcm. Secūdo ꝓter
laboꝛis necessitatē q̄ tanta debet esse
vt laboꝛ operis sine rei periculo/ nec
possit ꝓueniri/nec differri. siaut cōtin
git in messibus ꝓter iursum hosti
um. et cā in vindemia ꝓter frig⁹/
vel in captura alteri q̄ solum fit tēpo
ris determinato/in talib⁹ excusat necꝫ
sitas que legem non habet. extra de
ꝙsuetudine. talis laboꝛis nēcitas vl
q̄litas/ ad arbitriū boni viri iudi
canda est. vnde dicit gl. in glosa. qꝫ
minutōes/viatoꝛes/ferratōes equo
ꝝ non ꝓpter lucrum ꝓpium seu questū
sed ꝓter necessitatē aliox excusanē
a pcto/aliās non. Tercio ꝓpter pau
peres. qz licꝫ bene in sabbato ꝙrare ⁊
agꝝ pauperum seminare/vel duere
ligna religios. Quarto ex publica

desiderat. q° docuit nos pcaulū impse uerātie in bono declinare. qz ad hāc habendā inuadit nos īfestatio turbe carnaliū affectionū. Hecūdum documentū est q licz aliqui p donū habitualis gracie sint curati/ ignorant tamen se vltro alio auxilio idigere. iō xpūs docet eos in templo deuotiois diuinū auxiliū inuocāe quo mediante adiuti valeant viuere recte. Indiget enim quelibz creatura vt a deo seruetur in bono qđ ab ipso accepit. et in statu glorie vbi gracia erit pfecta homo diuino auxilio indigebit. vnde aug9 dicit. Hicut oculo corpis plenissime sanus/ cernere nō potest nisi candore lucis adiutus sit. q homo pfectissime iustificatus nisi eterna lucis diuinitus adiuuetur/ recte non potest viuere. Hec aūt iustificatio fit p graciam. Nō. iij. Justificati gratis p graciam ipsius. vñ dicitur. postea inuenit eū ihs in templo. Glosa Adhuc saluatorem ignorabat. sciz quo ad sciam gracie/ credens ea non indigere/ sciz pter pmam iustificātem. Dign9 enim erat vt ei se saluator oñderet/ sciz quo ad auxiliū p seruans eū in bono. Ceraū docū. Ceraū docū. est q iustificat9 eā indiget tali auxio. specialiter qz sine ipso nō possūt ad finem vite sue iustificatus pseuerare. quia multis datur grā quibus nō datur in grā pseuerare. pat9 tamē ē sp petentib9 cōferre eam. Nō est deus ei in omni ope suo est misericors et iustus. qz misericors/ liberalissime dat. qz iustus/ ideo nō dat nisi regraciāti et miam recognoscenti/ ne vilescat nobilitas dñi. et ideo in templo ipsū inueniens tang9 gratū beneficijs/ sibi contulit pseuerantie donū dicens. Ecce sanus factus es. p pmā gracia liam noli peccare. Glō. innuit q ppter pām languebat. ihūs sanat illum exterius. ita interius sanauit/ sciz pseuerantie pfectione. vñ nō peccare. q in statu iustificationis pseuerat. q mercedem. Quartū docū. q gratia me in bñficijs iustificatois dicit. Ingratitudo est hostis gracie/ inimica salutis/ tum dispersio/ et beneficiozū pditio. Hic econuerso graciarū actio est gracie/ amica salutis/ congregatio virtutū/ inuentio bñficiozū. Vñ ipse pphta tulit in graciaz actione. vt sibi bñficia multiplicarentur. vñ dicit. Adhuc homo q nūciauit iudeis qz ihs esset qui fecit eū sanū. non accusaret. de crimine sēm crisos. sed magnificans eū de beneficijs sibi graciarū actione/ sapiens ea alios saluos fieri. Vñ glosa interlinearis. Non ipse pgere in ānunciando. nam ipse ānunciare iudeis salute vt sequātur. sciz illi cum psequūt. Qua salute nob gaudet ihs.

Sabbato post dominicam pmā

Sermo l.

Assumpsit ihesus petrū iacobum et iohānem. Matth. xvij. Hec quod dicit ysidor omnis ars scalis hui⁹ dū pmptissimos hz. et hō/ qz pnā hui⁹ opis sui remuneratorē. Ars et diuinis hōis hz sectatores lāguidos/ segnes et pigriāe incrāa. grelatos. et hō quia labor eoz non pro presenti sed

pro futuro in remuneratione differ
tur. vnde et magna cor mercedis pre
paratur/qui bone questionis primi
pia augmento solidiorei assumant/ac
qui strenue in duri itineris laboribus
vsq ad finē perseueranter continuat
Ne ergo p nichilo ducere laborē
penitētie/deuotis ac sanctis animabus
deus aliquādo dulcedinē sue glorie
demōstrat. quatin hoc exemplo allec
ti tā aīati/laborē penitētie copiosa re
muneratione recōpensandū viriliter
aggrediantur. et quia apostoli preci
pue debebant tribulationē mūdi sus
tinere/ideo magis dilectos assumpsit
ad sue maiestatis et glē ostensionē.
Dñs ihesus dicit Propter ignominiā crucis
glā resurrectionis addit. vt non time
ant obprobria cruciū q oculis suis vi
suri erāt gloriā future resurrectionis
Et secūm hoc in euāgelio secūd hystoriā sunt tres assumptiones Prima
est de hijs que precedūt hmōi
transfigurationē Circa primū sūt oc
to dubitationes Primū
mentū est q ū testimoniū sit approbatio
potest demonstratione verificari ideo
malū ē necessāria. nā si diat nr̄m
sine quo res esse non potest. sic credu
tas que est de articulis fidei/ū non
sit per demonstrationē/de necessitate
requirit/ per testimoniū approbatio
nem Vnde diat iohānes. Qui vidit
testimoniū phibuit. et scim9 qz verū
est testimoniū eius Secundum dubium est q salvator p ap
probationē ueritatis assumpsit hos tres
aplos scz petrū iacobū z iohānē. Et

meritos. Nā testimoniū nō hz infallibilē
certitudinē sz probabilē. et io q̄cq̄d p
babilitatē cōfirmat / reddit ipsū effi
cax et verū et firmū Het āt est suffi
cientia testiū q assistit in fidei firmita
te/z in innocētia/z in bona fama. hec
aūt erāt in hijs tribus io assumpsit petz
iacobū et iohem Glā Hos assumpsit
vt tribus proceris testibus totus mūdus
crederet. petro/qui claues celi acce
pit. iohi/cui mater cōmittit. iacobo/
q̄ pus inter aplos solium sacerdotale ac
cepit Glā Hat meritoz additoz hos
prefōres fuisse ceteris aplis / et signi
ficant illos q̄ hnt fidē spē z caritatē Vel p
petz assumptis. p iacobū penitētes. p
iohem virgines intelligi pnt Duo
Terciū duum est q triplex ē testimoniū. s. oris/cordis/z operis. Testimoniū oris ē duplex Primū est xpi
ane veritatis affirmāde/p quod 1° In
oib9 diuinitus sā estis in illo in oi verbo
in oi scia siatt testimoniū xpi cōfirma
tū est in vob Secundū est falsitatis z
futande/iohis 8° Nō pōt mūd9 odis
se vos. me aūt odit qz testimoniū phi
bui de ipo/qz opa eius mala sūt z.
Testimoniū cordis est eiā duplex. Pri
mū cōscie irrepphensibilis. 2m quod p°.
Glā nrā hec est testimoniū sancte nre
Secundū ē fallibilis ispirationis. cōz
s° Ipse spūs testimoniū reddit spiritui
nrō q sum9 filij dei Testimoniū operis
ad vtrūq; confirmādū duplex ē Primum
bona facēdo/iohis 6° Opa q̄ ego fa
cio testimoniū phibēt de me. Secundū
in iusti° mala/qz martir grece testi
monium dr latine/act 1° Et eritis in testes
in ihrlm Tercium duum Quartum duum ē qd

habetur in glosa Dis reuelatio aliā
q facta que nō p legem z pphas confir
matur suspecta est. et iō saluator eā
am ad pbationē fidei veritatē/moy
sen z helyā assūpsit. Et iō in glō be
de dicit Helias aū moyse legislator
z eximiq pphaz apparent z loquūt
cū deo in carne viuente/oñentes ip
sum esse quē lex z pphete promisērūt
Deca ponit nō corpa vel animas he
lye z moysi apparuisse/sed ex aliqua
subiecta creatuā/illa corpa forma ta
fuisse Potest caā scōm eundem di
angelico ministerio illud factū esse
vt angeli/ eorū psonas assumerent.
Hec in glosa sup lucā Alij dicunt ali
ter et verius q vere ipsi in pprīa psa
na apparuerunt. quia veri testes esse
debebant Luc. ix. dicitur q predice
bant ei excessum eiq quē completurus e
rat in ihrlm. id ē passionem z resur
rectionem ℣ q. ℣ de cā mētū Quintū
documentū ē qz vt cā. 9to dicitur fu
nis caulus triplex difficile rūpitur. vñ
saluator pt9 testimoniū aplicum et
pphetiam/voluit caā celeste habere
testimoniū. vt nō solum veritas pro
batice z testimoniū esset efficaq/ fq
caā testes essent certiores/ audietes
patris vocem/eorū testimoniū cōfir
mantē que mentiri nō potest. vñ di
Hic ē filiq meus Glosa Hic vir ē
ille quē moyses vobis promisit. hunc
auscultate/z omēs auscultare facite
Vñ dr Et ecce vox Ecce demōstra
tio ad hoies vox de celis id ē celes
tis patris dicēs nō vt xpō indicq qđ
nesciat sed vt auditoribq pficiat Hz
hic scōm b. de singulariter dicit.

qz ipse ē z nō alius filius meq iō
substantialis. qz de mea substantia
genuiq dilectq eternaliē non in tem
pore adoptatus in quo mihi cōpla
cui assumē huānitatē tempaliē. qz
in fine tēporū incarnatus est Dñs
Dñs dixit ad me filiq meq es tu qz
hibitio de testimonijs perhibendis
mons erat congruentior locus prop
ter quinq Primo quia ibi est locus
doctrine. vñ moyses ascendit in mō
tem et ibi accepit legem ad docendū
populū. vt dr exo. 19. 2° qua ibi est
loq disciplineq ibi vitatur tumul
tus cogitationū. vñ vicēs ihesu ascē
das ascendit in mōtē. Tertio qz ibi
ē locus pacis/et ideo addit segregā
per gloſā Justi z nūc aio sūt ab ipijs
segregati. z in futuro aio segabūt.
tūc aūt abscōderet eos in abscōdito fa
ciei sue a cōturbatiōe hoīm. 9° qz ibi
est locus speculationis. qz inde vide
mus patriam celestem. vñ gloſa sup
illud luce xij. discipuli abierūt in mō
tem Monet nos dñs vt si volumus
eum videre/ad supna de infimis ele
uemur. Quinto qz ibi est locq vicin
di gloriā mundi/qz aūm xpm volūt
sent facere regem fugit in montem
iohis sexto Vbi glō interlineare. vt
discant glām non in pfundo huius se
culi sp supra in regno beatitudinis
querendam ℣ 2a Circa hoc
consideratio est de hijsque gestis ad
declarationē huiq transfigurationis
vbi occurrūt octo exclusiones ℣ Prima
2° est Necessarium erat
quia apostoli aptet fidem debebant

196

multa sustinere/vt aliqua spūali con
solatione futuē glozie in xp̄o ostendē
da vsoallarent. quod z fecit per eiꝫ
trāsfiguationē Vnde glō luc. 9° dr
Quia arduū erat aiaz p̄iaūk/ corpꝫ
mœti offerre. sustētat huāne mentꝭ
firmitatē remuneratiōe p̄sentiū ne
frangatur dēspatione vl tedio Visa
eni eterna gloria/ et si in transitu sit
z breue momentū. fortiōes tamē cō
tra aduersa mūdi reddūtur. ideoqꝫ p
mittitur futura gloria videri in terra/
vt eraius speretur eterna
Sequitur conclu° Secunda
hos testes voluit i sua trāsfiguatiōe
certificare per sensū visus. tum quia
p̄o isto statu excellit omēs sensus /
quia magis visioni intellectiue appro
pinquat. z ideo eaā visio p intellectu
alā cognitiōe frequēter ponit Patz.
quia sicut intellectꝫ trāscendit omnes
sensus/ ex eo qꝫ nō solum corpalia sz
eaā spūalia speculat/ ita visus ōnes
alios sensꝰ in eo qꝫ nō solū corruptibi
corpa sed eaā incorruptibia intuetur.
qđ non possunt alij sensus. Dē cōfir
matur/ qz solus visus beatificabit in
patria iquantū cristꝫ sedz huānitatē
posit obiectū beatificū cepak visio
nis. sicut eius diuinitas spūali oau
lo gēplabit. qz igitur tā excellēs ē
sensus visus z tā certus. debuit eos
xp̄s per eū certificare Tercia conclu°
Tercia z ē qꝫ differūt trāsfigu
ratio z trāsubstātiatio Nā trāsbstā°
est trāsitus de vna substātia in aliam
manentibꝰ tamē eisdē qlitatibus seu
speciebꝰ sicut patz in eukaª. sed trās
figuatio ē trāsitus de figura ad figu

ram/ manētē tamē eadē substātia in
suo esse Quarta cōclu° Quarta z° est
videre de opinione diūsa in ista trās
figuatione Quidā dicūt qꝫ illa clari
tas fuit in aere circūfuso/ nō in corpe
dominico Alij dixerūt qꝫ dominꝰ ac
cepit in gceptione corpus mortale et
opacū/ sz in illa trāsfiguatione ad ho
ram accepit corpꝰ imortale z clarū
Alij dicūt qꝫ ab ipa gceptiōe habuit
corpꝰ imortale et impassibile splendēs
per naturā/ qđ non apparet/ sz volū
tate passibile ppē dispēsationē incar
natiōis. vnde quādo voluit ostendit
dotes corpis vt subtilitatē in nascen
do. agilitatē super aquas ābulando.
claritatē in trāsfiguatione. impassibili
tatē in cena. et sic fuit transitus de fi
gura in figurā. non scdm rē sed sm
manifestationē. sed hꝫ ōnia tā qꝫ fal
sa elidunt p auctoritatē iheū dicētꝭ
Nemo putet cū amisisse corpis ve
ritatē quā non subtraxit/ sed splendo
rem addidit. vnde luc. 9. Facta ē spe
cies vultus eiꝫ altera nō alia Qui
ta conclu° Quinta gclu° est qꝫ cla
ritas illa fuit vera z sensibilis scdm
veritatem in cristi corpore existens /
ad ostensionē claritatꝭ quā promise
rat i sanctis post rēsurrectionē futurā
dicens. Fulgebunt iusti sc̄ Dicit aūt
xpristꝫ trānsfiguatꝰ quia claritatē
sibi vere inhērētem assumpsit ad
tempus/ in figura future claritatis q̄
erit in sanctis Sexta cōclu° Sex
ta z° ē qꝫ talis claritas erat mira cu
losa sicut miraculose de vtero prodijt
itemerate virginis/ z sicut miraculose
sup aquas ābulauit. scdm qđ tamē

ꝑt dia naturalis in quātū erat dispo
sitio in corpe xp̄i ad claritatē ex im
munitate pēi/ex q̄uctiōe ad aiam
gl̄iosam·et ex vnione ad deitatē fu
it ergo trāsfiguratio simplicit mira
culosa ꝓ͡ꝫ q̄d naturalē·¶ 1ª q° 1ª
qclu° ē q̄ ille fulgor nō fuit pueni
ēs ex aliq̄ ꝓprietate corpis exīte i
corpe xp̄i·nec fuit in corpe ex aīe
glia·qz aīa xp̄i adhuc erat passibil
ex illo respāu q̄ erat forma corpis·
vñ gl̄iam i corpꝫ nō trāsfūdebat·et
splēdor i vestibꝫ ex claritate corpis
prędebat ¶ 2ª q° ¶ 2ª qclu° qū po
terāt apli videē xp̄m i corpe glīfica
to/qz claritas illa videbat visui im
ꝓportionata Dī q̄ corpꝫ glīficatū ē
oīo in ptāte sua quātū ad oīa actio
nes eꝰ·q iō dr q̄ i ptāte corpis gli
osi ē q̄ videat et nō videat·et itez
qñ vidēt q̄ videat sub forma glie vl
nō ¶ Cū ci in eo sit forma corpis na
turalē/et fōr glie·ꝑt scdm vnā imu
tare visū tm̄/vel ꝓ͡ꝫ vtrūq;/et imuta
re visū sub forma glie ꝓ͡ꝫ ꝓportionē
visus vt nō corrūpat ꝫ vt delectetur ex
visibili ꝓportionato·et hꝰ ē qđ dicit
¶ Et trāsfiguratꝰ ē añ eos·¶ Et resplē
duit facies eiꝰ sicut sol ¶ 3ª q͡s d°
¶ Tercia cōsideratio ē de hijs q̄ conse
quūt eiꝰ pfectiōem ¶ Ñdcs aūt pe
trꝰ ¶ Vbi occurrūt octo qclusiones·
¶ Prima q° ¶ Prima q° ē q̄ rō hūana in
trꝫ dīnis ē multū deficaēs ¶ Cꝰ sig
nū ē·qz phi de trꝫ hūanis naturali
uestigatiōe pscrutātes i multē errā
uerūt et sibiipīis ꝓtraria senserūt ¶ Dr
qz ꝓ͡ꝫ dpoꝰ lumē diuinū ñ recipitur
i nobis nisi ꝓ͡ꝫ hūanā ꝓportionem·
ideo cū cognitio nrā ex sēsu oriatur
oporteat q̄ intellectūs noster q̄ aliqđ
supnaturale lumē eleuet·qz nichil
ꝑt i opatiōem trāsire dētem nisi qꝰ
dꝫ fortificet·visio dīne essētie ē et
tꝰ trāscēdēs facultatē hūane nature
ergo nēcariū ē nobis ꝙ in lumē glie
ad hꝰ modi opatiōem ꝙsequēdam·
¶ 2ª q° ¶ 2ª qclꝰ ē q̄ qz btūs ꝑtꝰ
speculari volēs i diuinis trꝫ hūana
rōe cecidit in errorē (nōdū ei recepis
truelatiōem scripturarū) Vñ dicebat
ſfaciamꝰ tria tabernacla ſ Vñ glō·
mt·9·dicit·¶ In hijs erat ꝑtꝰ·tū
qz i via patriā nēqz it·tū qz i glia ta
bernacula nēcia forē credidit·tū qz
vtilitatē xp̄i negligit· Vñ augusti·
Quid dicā ꝑtre q̄ mundꝰ pendet·et
tu secretū q̄rīs· Videre tot gentes con
uenīē i vnū/et vbi eē diligis·videre
tenebras mūdi/et tu lumē absconsū
¶ Nemo q̄ppe accēdit lucernā vt ꝑ
¶ 2° ¶ Tercia q° ē q̄ impossibile ē q̄ vo
lūtas vniꝰ hoīs sic se habeat ad di
uersa sicut ad vltimos fines hō ēsſ
qz sicut i ꝓgressu rōis ꝑuenīt ē in
lud qđ naturalē cognoscit/ita eē in
ꝓcessu volūtatis / operātz eē ꝑuenīre
id qđ naturaliē desiderat·hoc aūt
eē vnū·qz natura nō tēdit nisi ad p
nū· ¶ Nec in ꝓcessu volūtatis ē ꝑuenī
finis·vñ oz id i qđ tēdit volūtas esse
sub rōe vltimi finis vnū· Vñ licet
ꝰ͡ꝫ qđ dicit aug·19·de ci·dei q̄ qui
dā vltimū finē hoīs posuerūt ee in ꝙ
tuor·ſ·in voluptate/in quiete/in ꝑ
dijs naturē/et in virtute/tēdentes ad
ea quātū ad rōnem vltimi finis ꝙ
oēs appetūt suā ꝓfectiōem adipi

Sermo

Verbi grã. Licet oĩ gustui delãbi le sit dulce. ꝑ quosdã magꝭ dilectat dulcedo vini/et ãsdã dulcedo mellis. sic licet oĩes appetant ꝓfectiõem su am adumplere/tñ quibusdã magꝭ sa pit dulcedo voluptatũ/quibusdã dul edo diuiãz/sic ergo dulce opꝰ esse simplicẽ melius delãbile ĩ quo magis delectaẽ qui habet optimũ gustũ. et similiẽ bonũ oz esse ꝓpletis simũ qđ tangꝭ vltimũ finem appetit is qui habet affectũ bene dispositũ. C 6ª gº ¶ Quarta ꝯclusio ẽ qꝯ btus petrus sub hõe vltimi finis tẽdens ĩ vltimũ finem volẽs suã perfectiõem adimpleri obliꝯ glie/etrni regni ꝓpetue adhęrere dicẽs. Dñe bonum est nos hic esse. vnde dicit glõ ibiđ. Dipeteꝯ bisẽs claritatem huãnita tis tanto afficiẽ vt nũqꝭ velit ab eiꝯ visione recedere. quid putãdũ de hijs qui diuinitatis visęe meruerũt? vñ bonũ est nos hic esse. inõ ad modicũ ꝓꝯ gloriam ꝑ ad semp manere. ¶ 7ª C Quinta cõclusio ẽ qꝯ qz timoz petri erat ꝗta ratiõem cedimis / ha buit rõnem pẽi saltẽ venialiẽ. Dñ dicit ihesꝰ. Audierat petrus qꝯ oz ihesu in ihlm ire et multa pati / foꝛ midans adhuc ꝓco/et non audens apte cõtradicẽ/enigmate ꝑ ĩuit. li te ergo sẽp manẽ ĩ loco alto/solita no/securo/iocũdo/ãu viris potẽtibus Quasi diceret. Nemo scit vbi sumꝰ et hoc est qđ dicit. Et audientes dis apuli ceciderunt in faciem suam. Ca dũt iusti in faciem. tũ ꝓpter timo rem vt hic. tũ ꝓpter humiliationẽ

vt ibi. Prosternẽtes adorauerũt eum. tũ ꝓpter gratiarum actionem. apoc. 4. Ceciderunt in conspectu throni in faciẽs suas et timuerunt valde. Causus enim exterior fuit signum timoris interioꝛ. ¶ 6ª gº C Sexta cõclusio ẽ qꝯ huiꝰ timoris causa erat scientia sui erroris/obũbratio nubis/et intonatio patẽne vocꝭ. Vnde glosa. timuerunt / quia se errasse cognouerunt. quia nubes apparuit / quia vocẽ patris audiuerunt. Vnde de errore et de patris voce dictum est supra. ꝑ nubem lucidam dicit glosa qꝯ est obũbratio diuini spũs qui non caligat affectibus hominis sed revelat occulta cordis. Vnde. C Ecce nubes lucida. Glõ ibiđ ad dñam antiquorum misteriorum vbi nubes caliginose / qꝝ apparitiones ille in timore / ista in amore. Illoꝛ cognitio cũ velamine figuraz. nra sine figura. ¶ 4ª cõclusio C Septima conclusio est qꝯ hoꝛ sic timentes xpristus ꝓpitius consolatur. s. misericordia preueniẽte / et gratia adiuuante/et gloria consũmãte. Hijs enim tribus fit cõsolatio spiritualis. et hoc est qđ dicit bernardus dicens. Triplex nobis nãcaria est benedictio scilicet preueniens/adiuuans/et consũmans. Pma mie. 2ª gre. 3ª glorie. Preuenit eni mia cõuersionẽ. adiuuat gratia cõuersationem. perficit gloria cõsũmationem. Vnde dicit. Accessit ihs. s. ꝓueniẽdo misericordia/qꝝ ꝓ se surgere non poterant. tetigit eos. s. gratia sua adiuuando. dixitqꝯ eis. Surgite. nolite timere. cõtra metũ

Leuãtes ãt oculos ꝓst xpi tactũ ꝙ cõfirmationẽ. et ẽ argumẽtũ ꝙ hec visio corporalis fuit neminẽ viderũt nisi solũ ihesũ Glosa Ablata nube viderũt ihesũ mansissẽ. moysen et helyã recessissẽ. quia post ꝙ legẽ ꝙ apheta tũ umbra discessit / apostoli eũ viderunt. ꝙ revelata erat eis scriptura luc vltimo Et aperuit illis sensũ vt intelligerent scripturas. vnde eis prohibet hanc visionẽ revelari ne sẽm glosam gloria tanta prostensa / incredibilis esset ꝓpter passionẽ sequẽtem / et apud iudeos sequẽs crux scãdalũ generaret A quo scandalo nos preseruet ihesus amen

Dominica secũda xl[e] Sermo liij

Assũpsit ihesus petrũ iacobũ ꝙ iohannẽ ꝙc Ps. lxxxvij Misericordes domini9 qui9 misericordie non est numerus. sitiens salutẽ peccatorũ periculose nauigantiũ in pelago mũdi / eis multa remedia cõtulit. specialiter tamen duas naues preparauit. quarum una est baptismus in qua vet9 homo exuitur / ꝙ nou9 induitur. secũda ẽ penitẽtia. que naufragiũ passis necessaria ẽ ad salutẽ. nã ipa ecclã supat diuinũ posse. qz nõ solũ pcm dimittit qđ est soli9 dei / ꝫ ecclãm diuinã sentẽtiã imutat et cassat Vñ b. O felix humilitas penitẽtiũ / ꝙ potes coram õnipotẽte / ꝙ facile vinci inuinabilẽ / ꝙ ato tremẽdũ iudicẽ cõuerti in pijssimũ saluatorẽ. Vñ xps cõsiderans nostrã insufficientiã et penitẽtie potentiã. in presenti euãgelio dat nobis formã aggrediẽdi ipaz dicẽs Assũpsit ꝙc Et diuiditur i tres ptes

In prima ad declarationẽ future resurrectionis describitur xpisti transfiguratio. In secũda subiũgitur huius transfiguratio9 testificatio. ibi Et ecce apparuerũt In tercia ponitur exhibita transfiguratione discipulorũ instructio. ibi Et descendentibus illis Et sic in vniuersali pro toto euangelio ponũtur sex cõclusiones

Prima cõclusio Prima conclusio est quod penitentia maxime virtutis est. cata vt habetur m[t]. z. quod est ideus dei. ꝫ eãa per ipsam dimittit. taliter pena eterna ratio est. quãto maior est pena tanto maior est actus tẽptionis. et io ãi pena ifinita illata cõtra tũ mortale sit infinita. infinite ergo virtutis est actus quo ista pena totaliter dimittitur. Iste ẽt est actus cõtritionis. ꝙ vniuersi ei actũ cõtritionis pena inferni eterna / que pro omnibus peccatis erat debita / totaliter dimissa. vnde aug9 Si vnus homo omnia peccata hominũ a primo vsq ad nouissimũ perpetrasset. et sint omnes iudas / et pylatus / desperassent. si deus veniã denegare iurasset. tam9 veniã dare9 veniã petẽti dare9 Hec penitẽtia designatẽ nob ꝙ mãs tus / z iocũd9. sic penitẽs d' alt9 / solitarius / meritũ. solitaria / rõe singularitatis. ꝫ. secura de triũpho. iocũde de finio. z d' secessũ qz de tert9 fluxit vultus eos i mãte ꝫfactionis Vñ ps. Indu. nẽ p meritũ cassionis Vñ ps. Indu. eos i mãte ꝫfactionis sue. ij. ꝙ pena tẽtiã 4ª 2ª 2ª 2ª ẽ ꝙ tria debent

habere illi qui ad hūc montē .s. pñie
a sumūtur. Primo namq; debet habe
re cognitionis claritatē. quod signifi
catur in petro qui ītrō ptatur cognos
cens in quo debet esse triplex cognitio
.s. dei/sui/q proximi. Deum cognos
cens ante operis ꝓpetrationem
ꝑtram dei iustiam. hec enim ex
cludit presumptionem. q post despera
tionem. Vnde bernar. dicit Ante ꝓpe
rationem culpe nūq; de mia dei debz
cogitari. sed iustiaq; iudiciū furoz q
indignatio. si igitur fuerit p inauria
peccati admissio tūc de misericordia
dei est cogitandum ne desperatio su
ueniat. Nosipsos cognoscimus/cum
ꝑtiam infirmitatē et defectus i mē
a cognoscimus/tam naturales q; mora
les. Talis cognitio generat humilita
tem et precauet presumptionē. Vnde
ber. Volo aiam seipsam scire. quia
talis sciētia non inflat/ sed humiliat
Proximos cognoscimus dū eoz necessi
tates quasi nostras reputamus. Hec
aūt cognitio cōpassionem generat/
et mouet cautelitatē. Ad hanc mouet
nos primo nature conformitas. ysa.
58. Carnem tuam ne despexeris. Secūdo propria miseria. puer. xix.
Homo indigens miserior est. nam
indigentia compati docet. Tercio spū
alis fraternitas. fratres enim sumꝰ
ex uno patre .s. deo nati. et una ma
tre scz ecclā/ eādem hereditatē habitu
ri. Secūdo debet habere opis strennu
itatē. hō intelligitur in iacobo in quo
luctā vel supplantatio intelligitur.
Nam vt dr iob vij. Militia est vita

hois sup terrā. et hoc ꝓpter continuos ad
uersarioz insultus. Nā aduersat nob pnitas
ꝑpa. Iac. i. Vnusq; tēptat a concupia
ꝑpa. Aduersat nob mūdus .s. sēsibus nris
delectabilitēptans. vt dān. xiij. dicit
de pbri impudice vicētes susannā. Ad
uersatur nob dyabolus continue nos
ad malū stigans vt dicit petrus anani
e. Act. v. Illa vero q ab exteriori ē fa
cilima. qz si nō aduīgatur cū interiori
nichil p se facit. Illa vero ab inferiori
debilissima est. qz scdm aug9 debilē
hostis qui nō vincit nisi volentē. Ex
hijs seqt̄ q; carne supata alij actꝰ vi
cit. hī at fit strēnuitate operis q ē actꝰ
operis fortitudinis. p quā hō vincat oīa
mala retrahētia ab oratione. Vñ gregꝰ
moralium. Iustoz fortitudo ē vicē car
nem/ ꝑpis voluptatibus ꝓtrahere/ delectati
onem pñtis vite extinguere. Tercio de
bet hz̄ dīni beneplaciti ꝓfectum et
qđ intelligit in iohe q dr in q ē grā
q; operatur nob ad hāc ꝓfectatē.
sapiēs ꝑfectos q aduocatos. Vñ i. cor.
dicit. Grā dei sū id qđ sū q; vꝫ ad 1um. q
grā ei/ i me vacua n fuit q; vꝫ ad 2um.
sed grā ei/ in me manz semp quātū ad
3am. Vt 3us 2o. Et 3us 2o. qz p hmōi pniam
aia spualiter transfiguratur. Nā si
aut transfiguratio est transitꝰ de figu
ra in figuram/ sic spualiter aia trāsfi
guratur quando abducta pelle pecca
ti anima vetustis renouat. Erat nāq;
anima per pcm figurata propter
quatuor .s. diuinaz imitationū pua
tionē/ ꝑpt̄ dinoz radioz repulsionē/
ꝑpt̄ donoz spualiū expolia. et ꝑp
t viliū figuraz inductionē. Quoꝝ pz. Nā
p pcm deleē ymago dei q; induitur

quasi forma bruti ꝑ Homo cū in honore esset nō intellexit ⁊c ¶ Hēcū dū patz ꝓ Hiaut claudēs fenestrā ponit obiectum radijs solis · ita peccans fugat diuine gracie · et ideo sicut non potest esse dom⁹ pulchra sine radijs · ita et aia per peccatū obtenebrata · quia sicut sol ē causa pulchritudinis / ita tenebra turpitudinis ¶ Teraum patet · quia cū de⁹ in baptismo ornat animā spiritualib⁹ · ꝙ peccatū statim omnib⁹ spoliatur · ideo sicut turpe esset denudare figurā regis a suis ornatib⁹ · ita est et animā spoliare ornatib⁹ suis spūalib⁹ ¶ Vñ ezechiel Trāsiui p te et erat nuda et cōfusione plena ¶ Quartū patet · ex quo anima cecidit per peccatū nō potest resistē suggestionib⁹ inimici · ⁊ ideo occurrūt fātasmata turpia et ymaginationes turpiū rerū sensibiliū que imp̄mūt sibi · et ideo sicut deturpat dom⁹ qñ turpiter depingitur / ita aia qñ p peccatū maculat · trēn · ꝙ° facies eoz super carbones denigrata est ¶ Pmo igit anima transfiguratur qñ de forma bruti fit transitus / de vicijs ad virtutes mediante caritate que est forma oniū virtutū · vnde ad eph · Renouamini spiritu mentis vestre ⁊ induite nouū hominē ⁊c ¶ Hecundo anima transfiguratur quando tenebris peccatoz̄ expulsis inapit lumen gloie et resplendere ¶ Terao quando vestib⁹ turpitudinis exut⁹ virtutū ornatib⁹ decoratur ¶ Quarto transfiguratur quando deletis fātasmatibus turpiū inductionū / exēpla sanctoz̄ et doctrine perfectionū impzimunt memo

ria · vnde potest adduci illud 2 · cor 11 · ꝙ angelus sathane aliquādo transfigurat se in angelū lucis · vñ sathanas potest dici ille qui vita peccati occultat sub specie boni · sicut sathane se cōformat · sed talis transfiguratio in āgelū lucis trāsfigurat / qñ mutat vitam istā vitiosā sub gracia mutatam in xpisti · Vnde sicut lux deformitatem tenebris occultatā ostendit · sic lux gre deformitate pcor ostendit ¶ Ꝙ cōclusio ¶ 2ª cōclusio est qd ad hoc tionē huius penitentie requiritur p vt penitētia sit vniuersaliē diuina nam penitentia particularis a deo sa / nō est salubris · sicut sanatio unius risnō ē salutifera si aliq̄ pars manus egrota · ideo ait eze⁹ Ecce ego addā bi ōnes anos meos in amaritudine anime mee · et ideo dicitur mō quod est locus eminēs de quo ōnia inferiora oza respiciunt · sic penitentia omnia vel nichil curat ¶ Hecūdo debet esse pzie persone iniūcta / nō enim sanat oculū mediana pedis · penitētia spiritualis est mediana cōtra mortalia peccati actualis / vnde persona se mortaliter dam sciens / in corpore proprio tenere det mediana penitētie · vnde dicitur Audientes discipuli ceciderūt in facies suam et timuerunt valde / vbi dicit puli sunt qui imitantur magistrum in doctrina · vnde xpistus docet penitentiam peccata delere sub pena dapnationis · vñ audientes vos cōmunem dapnationis cadūt in facies suas qñ offendit rāt / turpitudine pcor se offendisse maiestatē / ⁊ eterna dapnationis uinā maiestatē / ⁊ eterna dapnationis meruisse · et ideo timuerūt valde · Deus qñ cor contritū et hūmiliatū sic non

Sermo

despiat Terão debet esse voluntarie
accepta Quãto enī pñia ē magī vo
luntaria/ tãto magī ē satisfactoria.
et ideo dicit scī q̄ modicum de pñia
plus prosiat in hac vita q̄ multa in
purgatorio. quia talis pena non est
voluntarie assupta ꝫ violenter inflic
ta. vñ gregorius Non placent deo mac
actus ihesus Accedere est actus vo
luntatis. et ideo ille dicitur accedere
qui queens aīe salutē accedit volū
tarie ad penitentie sacramentū. q̄to
debet penaliter applicari. qz sicut in
medicina dolores. ita in moralibus
pene sūt mediane quedam Qui vult
igitur penitere pfecte/ suffīaēter pu
niat seipsū. vñ pā Ego in fla
gella. et ꝫ nō cū d. et tetigit eos
Tūc ī penitēs tāgit/ dū pñie dolor
sibi sensibiliter influgitur Quinto de
bet esse interialiter pfundata. quia
sicut medicamentū qđ solum in sup
ficie diatur sup sanare et nō salubriter
curat. ita penitentia que non in pro
fundo aīe intimatur nō est salubris
Vñ dicitur Idixit q̄ eis Surgite et
nolite timere Sexto debet esse in fi
nem debitū ordinata scz in deū. vñ
apter sequelam xpi debz quis subire
penam tempalem Hilij. Sequar
te quocūq̄ ieris Hz multi sūt simules
penitentes/ sugiētes in aduersitatibz ꝫ
ē qđ dicit Leuātes ait oculos suos nemi
nē videāt nisi solū ihm Nam in
oib9 opib9 vtuosis intētionē nrāz di
rigere debem9 in solū ihm/ ipsa pfiae
do in honorē dei/ z ad salutē pximi
et ad pximi utilitatē Primo Quin
to q̄ pseueratores ī opib9 pñie sex
fructꝰ qsequūt in patria Primꝰ ē noui
tas inuariabilis. qz aīa hic p pñiam
inouata p gratiā. ibi in patria p lu'z
glorie totaliter inouatur. in augmentū
signum facies eius sicut sol splenduit
Secūdꝰ fructꝰ est claritas inobfusca
bilis qz ptꝰ tenebras miserie/ lux diui
ne claritatis irradiat z coruscat. z iō
dicitur Vestimēta aūt eius facta sūt
alba sicut nix Tertiꝰ fructꝰ est soci
etas inseparabilis. qz sine socio nullꝰ
rei iocunda est possessio. z sic vtus pe
nitētie omni electi est in salutem.
z hoc est qđ dicitur Et apparuerūt il
lis moyses Quartꝰ est sanitas infir
mitatibilis qz post dolorem pñie sequi
tur inestimabilis dilectio. z hoc ē qđ
dicitur de petro Dñe bonū est nos
hic esse. Quintꝰ est caritas imputr
rabilis. qz ibi ē vna et cōcors volun
tas. z hoc est quod dicit petrꝰ Faci
amus hic tria tabernacula Sextꝰ ē
felicitas interminabilis. qz post penā
temporalē sequūtur gaudia eterna.
z hoc ibi notatur Ecce vox de nube
scz certificationis. saluatoris testimo
niū phibens z nrē saluti Vta q̄ Vtb
ē q̄ ī oī opc meliꝰ sp debem9 lauda
huanā declinare. talis nāq̄ laus euacu
at oē meritū vtutū. vñ ggꝰ. Cōpel
lor vob dicere vt z bō q agit. zc. ꝫ so'z
gliandū ē ī pñia vt penā eternā declī
nem9 z vt ad gaudia celestia ahelem9

et ideo prohibet eos dicens ¶ Nemi ni dixerit uisionē hāc que vos de p̄ mio certificauit / ne fauor humanus ipsū euacuet donec filius hominis a mortuis resurgat qui sua passione uni uersaliter penitentiā exemplificauit in qua solū est gloriandū. Ad quam nos duere velit ihesus Amen

¶ Feria 2ª dnicæ 2ª xl̄e Sermo liij

EGo vado et q̄retis me ꝛc. ioh. viij. Dicit quod dicit aug⁹ super illud p̄mo cor. Animalis homo nō percipit ea que dei sunt. animalis homo est / quādo in vita et in sensu animalis ē Vita animalis ē / quando intra naturalis ordinis metas / spiritus rationem nō continet. eo q̄ ipse deo regendum se non subiicit. In sensu quis animalis est / quādo de deo iuxta cor porū fantasiā vel legis ītām vel rationē phicā iudicat ¶ Quod dicit cognoscē di per fidē supplet defectus aliaꝝ cognitionū. nā si est intellectus nudis / necesse habet credere hijs qui habēt intellectū experiri. discrētē ei oportet credere. unde quidā pter fidei defectū animales effecti in reprobū sensū deuenerūt. quos saluator in euāgelio presenti reprehendit dicens ¶ Ego vado ꝛc ¶ Nō mirat sensus posset esse / q̄ peccatū est causa mortis. qa expellit a nob gratiā nos spualiter viuificante. a qua morte nō poterim⁹ liberari nisi p mortē xp̄i qui ē ver⁹ mediator. ꝙ qa mori ē per fidē ei nō incorpari. ideo ad repellendū mortis p̄cipiū nostrū est fidei sacramētū. s. q̄ credam⁹ eū eē doctorē / creatorē / et iudicē Homines scīi huius nō intellexerūt ꝙ p̄ cessationē mortis tā digne gerente volūtarie acceptātes / agnouerūt. q̄ est filius dei p quē deposita operatur doctrina habet veritatē. eāq̄ patet essentialiter est ait eo. qr volūtas eius est formis volūtati p̄cipiēti. ignē tendenti q̄ sīn eius assistētia nullus ascendere posit ad glām eternā. nec liberatur a morte nisi p fidē ei adhereatur. Hoc qr hec materia habet loāi i dnica passione et p̄ter. ideo ad aliā trāsumpta expositionē q̄ talis est. Quia sedm ordinē mortis saluatoris erat sibi p fectio illuc vīt venerat ꝙ illud primū 2º Factus est obediēs usq̄ ad mortē cruris ꝛc. sed qr p̄na est quedā mortificatio carnis q̄ p opa penalia repleē. sequitur q̄ p eā exaltabit̄ primo in vita eterna. ꝙ qr p̄cipiū huius primū grām a nobis expellit. per p̄am ad talē exaltationē nō poterim⁹ quemq̄ nisi credim⁹ (sibi adhereēdo) p̄cipiū ordinē salutis recreatricē qr ē 2ª tabula post naufragiū. et iustitiae vacuā qua vitia p̄cipiū ordinat̄ in iudiciū. q̄ bita omne iudiciū cessat. vī horū lees ea abhoiant̄ nō p̄cipiamus virtute ꝙ laborē. qa ipsa gratis saluatoris passione que mediator operat̄ omia que p tinēt ad salutē actualiū peccatorū / qui eāq̄ deo liter assistit. et hoc maxime q̄ mat se volūtati dine q̄ ꝙ aplin ē fiatio nra p ipaz solū ipleta. nō mediante liberam⁹ a morte p̄i et altabimur ad vitā eternā. Hoc ipsū sēsū in vli occurrit ser p̄ssē ꝙ

¶ Qē videt quo p̄na ē mortificatio carnis ai dr lego. Vbi occurrit

conclusiões ¶ Secunda ꝓ ¶ Prima ꝓ ē ꝙ p̄ supponitur p̄m habē originē a vo luntate. qz p̄ aug⁹ ¶ Nulla alia re fit mōs hois serua libidīs nisi ꝑ̄a volū tate vnius cuiusq; p̄ suggestionem/de lectationē/sensū/z oꝑationē/p̄ ꝙ ibi dē p̄. ¶ Nullus ergo ꝙ tēptat a gaudia sua. ¶ Et seq̄ ¶ Dum ergo ꝙ sumatū fuerit generat mortē. ¶ Secunda ꝓ ¶ Prima ꝓ ē ꝙ per p̄m in gaudia generat rebellio q̄ i mortē ferē. i obiectū sibi queniēs ꝙ dicitur ē tēte rōnis ¶ Nā gaudia p̄ originalē iustiā que ordinat nos ad subiiciendū inferiores potestas dicatur tōis/tēte respū primi ad reddendū vnicuiq; qđ suū erat refrenabat. ꝑ talis iustiā tollit ꝑ p̄m. z ideo sequit rebellio. qz deo nō obeditur et inferio ri ꝙ/ꝙb⁹? nō subiiciūtur. nec cuiq; qđ suū erat redditur. ¶ Secunda ꝓ ¶ Secunda ꝓ ē ꝙ ad refrenādā hāc rebellionē p̄nia est multū necessaria z grauia. qz vita a nimal⁹ p quā hō sequit delectatiōes corporales causās sequit rebellionē/ p̄nia; enervatur cū sit pena mag̃. nā. qz si magna infirmitas indiget maxima cura. ita maxima culpa req̄ rit maximā. qz vt dr deut°. 25. p mē suram plagarū modꝰ. z quia mortalis culpa est maxima qua offē ditur maiestas infinita. ideo pro p̄n mortalis pena est ei contritio q̄ apalis pena instituta est. ¶ Quod patet. quia est maxima pena. Quod patet. quia cum in ista vita maximū supplicium sit mors. contingit vt aliqui eligunt mortem vt fugiant tristiciam. cum tamen ad dictam mortem penam

maiorem acceptent/ vt patet in illo qui interficit seipsum. ¶ Et hoc est qđ dicit. ¶ Ego. ¶ De quo in p̄o 39. dicitur. Ego autem cum michi molesti essent scilicet rebelliones carne in cōtuitentia/inducebar aliquo id est penitentie amaritudinē ad refrenandum eas. ¶ Secunda ꝓ ¶ Circa secūdā ꝓ dictionē q̄ est de penitētis ꝑ p̄niam exaltationem cū dicitur. ¶ Vado. ¶ vbi oc curunt tres ꝓclusiones ¶ Prima ꝓ ¶ Prima ꝓ est ꝙ p̄nia est a deo effectiue/a nobis aūt dispositiue. quia qui creauit nos sine nobis z̄. ¶ Ad hanc autem dispositionē quatuor requiritur ¶ Primo cognitio fidei informis in q̄ homo cognoscit diuinā iustiam/et bonitatem/ cui displicet oīe malū. et qui nullum malum reliquit impunitum. 2° requiritur cognitio proprie offense ¶ Nullus enim vnq̄ de peccato penitet/ nisi ipsum p̄mo ad memoriā reuocet. apōl. ¶ Mo Qui lapsus fueras memor esto vnde exciderīs et penitentiam age. Terdo requiritur ei⁹ despectio quia nisi peccatū displiceret/ contemneret. 3° requiritur cognitio mie dei qua paratus est omni reuertēti dare veniā. ¶ Oportet enim aliquid esse inclinans in honorem dei. et h° fiat spes de misericordia. ¶ Secunda conclusio ¶ Secunda cōclu° ē ꝙ p̄nia est expulsiua p̄ti actualis ¶ Nā p̄m actuale est macula aiam deprauans et a bono debilitans / naturam vulnerans p actum voluntatis cum delectatione et libidine. z iō quintuplex nomen sortit gratia/huius mōi p̄m expellēdo dr enī

grā in quātū delet culpā deformāte. qz grē ē reformare. dr virtꝫ i quātū delz culpā potētias abilitādo. qz virtutꝫ ē potētias abilitatē ad bonū. ℣ 2° dicit saēm i quātū delz culpā vulnerātē naturā. qz saēmētorꝫ ē vulnera sanare. 9° dr actꝫ volūtatis iꝑtū āi volare delz culpā ex delātiōe ꝓpetrā. ¶ Quīto dr penitē[a] in quātū cōtinet penā in se culpā ordinantē gratia mediāte. ℣ Tercia ꝙclusio. ℣ 3ª ꝙclu° est qꝫ ē multū meritoria. na ex ordine diuine volūtatis dē ꝙdigno mereri post vitā eternā. sed nō ex natura rei. ℣ Pmū patet. nā illud qđ est maioris potētie et dignitatis. multo magis pt illo i qꝫ minor potē[a] et dignitas reperiē. sed alie virtutes hoc possūt q̄ sūt minoris dignitatꝭ. cū beatitudo pmū sit virtutū. scilicet de cōdigno mereī vitā eternā ex ordinatione diuine volūtatꝭ. ergo multo magꝭ penitentia āi sit infinite virtutis vt patet. 2ª ꝫ patet. ℣ Natura inferior nō potest esse cōdigna superiori. sed corporalia spiritualibꝫ. tēporalibꝫ eterna nō possūt cōparari. cō. 8. ℣ Non sunt cōdigne passiones huiꝫ temporis ad tē sed ex institutione diuina. et quia istū actū habet deus acceptū super oē sacrificiū. ideo augustinꝫ eam cōmēdat dicens. Penitētia est medicamētum miseris. spes salutis. per quam peccatores saluantur. et deus ad miserior dīa puocatur. que nō in tēpore pensatur. sed pfūditate luctus et lacrimaꝝ. ℣ Nō pt de ea exponi illd ioh. 9° vado parare vob locū. ℣ 3ª ꝙs° ¶ 3ª est de ipugnatione penitentie ꝙ pec

catū āi diāturi quereris me et in peccato vestro moriemini. vbi sī tres cōclusiones. ℣ Pma ꝙclusio ¶ Pma conclusio est qꝫ inter ꝙpiscētia eternaque causat pacm. et inter ꝙpiscētia spiritꝫ. ꝙtinue est pugna. et hoc ex cōtradictione affectuū vtriusꝫ. ¶ Qz patet secm quod dicat ysidꝝ in libro drāz. ℣ Nā ꝙpiscentia eternis. ē motus aīe turpis in affectū sordide delectationis. ¶ Cōpiscētia vero spiritꝫ est ardēs intētio mentis in desiderata sancte vtutꝫ. ℣ Ista sibi cōpetit in regnū. illa ad suppliciū eternū. ℣ Illa est ex pcō pmi hominis. dampnatione descendens. ista est ex mentis de munere rexemptoris nri. descendens. ℣ Hec autem sibi inuicē pro affectu virtutū viciorūꝫ quotidiana colluctatione taliter aduersant. ¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° ē qꝫ pcm in nobis occasio spūalꝭ mortis pꝫ illud dicit. ℣ Pcm āi cōsumatū fuit grenciat mortē. ℣ Nā sicꝫ corpꝫ ꝙ aīaꝫ. ita aīa ꝙ gratiā viuit. et iō sicꝫ recedēte aīa ꝙ corpꝫ moritꝭ. ita recedēte grā ꝙ ꝙ pcm expellitꝭ. aīa spūaliter moritꝭ. vñ hoc nomine grā vocat scriptuā mortuū. Dicit ei illi dns q̄ erat a grā. nomen hēs qꝫ vivas. et mortuꝰ es. apoc. 3. iō d[c]i pcō vestro moriemini. ¶ Ista terminatꝭ. ℣ Nisi liberem[r] ꝙ sīm. aug9 i glō ibidē. ¶ Quidā mortaliē pcō et hꝫ mors ē desiderabilꝭ. qz cōsistit in acceptiōe grē extinguētis pcm. cō. 6. ¶ Qui ei mortuꝰ ē pcō. iustificatꝰ ē a pcō. ¶ Quidā ei moriunt pcō priuans gratiam. et hꝫ sūt qui stant. liter moriuntur in peccato. et hec

formidabile. Vñ dauid. Illumina oculos meos ne. 1ª 2°. 3ª 2° est q nō solū oīa opa bona quo ad eoz meritū p pēnt mortificāt. ymo eāā oīa bona ipīg pēcor merito puāt. vñ sit seruꝰ de laboribꝰ suo quicquid lucrat a dño suo tollit / et sibi nichil de hoc diuat. ita dñs pcorꝫ. i. dyabolus laborioſ sui de meritū tollit. vñ q facit pām/seruꝰ est pci. Nota q lz meritū de digno. tñ aliqd de cōgruo. Pcō et aliqñ faat bonū opꝰ ī genere. s. dat elemosinā ppt vanā gloriā. de lz meret pnā nō mereāt. sed ñ lz faat ad honorē dei lz nō pt ee sine grā gratis data/q disponit de congruo ad graāā gratū faaentē quod ꝺꝰ aliquo modo acceptat. est tamē illud meritū ipzopzt ionabile meritū condigni. Valet tñ illa opa extra cari tatē ad sex. p°. ad multiplicationē premioꝝ. yſa. 1°. Si volueritis et audieritis me bona terre comeditis. Hec acceptabilem ad dimissionē pene temporalē. 2ª regū. 12°. Nōne vidisti achab humiliatū coram me. ideo nō inducam malū in diebꝰ suis. Terāo ad impetrationē gratie. iosue sexto Raab meruit graāā qz nūcijs ſ. bene fecit. Quarto ad bone vite assuefactionē. Vnde tñ. 3°. Bonū est viro ī pzo tulerit iugū ab adolescētia sua. q to ad peccati resistentiā. eccī 3°. Ignē aqua. et elemosina extinguit peccatū. Sexto valet ad mitigationē pene iehēnalis. debende essit peccatis. Vers9 dicant non ea quia non debite. Vers9 dicant debeāt iehēne. Ja patur

pena suescunt cū pcō resistunt. Et hoc est quod dicit. Ego vado. scilicet per meritū penitentie. quo vos scilicet p merita extra caritatē facta. nō poteritis venire. quia scilicet estis mortui in peccato. Pē. Non mortui laudabūt te domine. ¶ Quarta cōsideratio

Sequitur quarta cōsideratio que est de peccatorū exacerbatione ī dicatur. dicebant ergo iudei. vbi occurrunt tres cōclusiones. ¶ Prima conclusio

Prima cōclusio q peccatū ex certa malicia est grauius peccato q est ex passione / quod patet dupliciter. Ratio prima. quia quāto motꝰ peccati est magis ꝓpriꝰ voluntati. tāto peccatū grauiꝰ ē. sed peccatū ex certa malicia est magis propriꝰ voluntati. quia propriꝰ est voluntati qđ ex seipso in malū se plus mouet/ q ab extrinseco mouet. Nā peccatū ex passione sic. vñ peccatū ex hocipso q est ex malicia aggrauat. z tāto magꝭ quāto passio fuerit plus vehemens. vñ saluator hec peccata dāpnās dicit. vos de deorsū estis. iō scdz glosā descēdetis in infernū. Secūda ratio quia passio que inclinat voluntatem ad peccandū ato transit et ato redit ad bonū propositū penitens de peccato/ sed habitꝰ quo homo ex malicia peccat est qualitas ꝑmanens. et ideo qui ex natura peccat diutur niꝰ peccat. et ideo dicat. vos de hoc mūdo estis. Q. d. Dicat vobis īnatū est esse mūdanos/ ita impossibile est vobis dimittere malū / cum per exeratiū acqsierit habitū mali/ vñ aug9 de ciuitate dei dr q ipssioēs q ī

iuuētute assuescūt vir deleri pñt ¶ 1ª 2° ¶ 1ª 2° ē q̄ exercitio cū sit effectus p̄ri sedm illud sapiē 2. Exercuit a cos malicia eoz/ aliqñ ordinat ad dānationē vt hic dicitur/ q̄ nō cognouerūt/ Aliqñ ad salutē. quod declarat sic. Nā exercitio est quod dā p̄abulū ad peccatū. Pēm aūt ad duo ordinatur. ad vnū q̄ē p se scz ad dāpnationē. Ad aliud aūt ex misericordia dei scilicet ad sanationē inquantū deus permittit aliquos cadere in peccatū vt peccatū suū agnoscentes humiliētur et conuertantur. vt dicit caā augustin9 de natura q grā. Vnde exercitio ex sua natura ordinat ad dāpnationē eiꝰ q̄ exercetur. propter qđ et cāa ponitur reprobationis effectus. sed ex misericordia diuina ad tēpus medicinaliter ordinatur ad salutē eorū qui exercentur sed hec misericordia non impenditur omnibus sed tantū predestinatis quibus omnia cooperantur in bonū. Rō. 8. ¶ Quinta consideratio ¶ Quinta consideratio ē de exercitoz reuelatiōne. vbi dicit Si ei nō credideritis q̄z/ Vbi sunt tres cōclusiones. ¶ 1ª 2° ¶ 1ª 2° ē q̄ p lumē fidei cētas p peccm̄ cassata expellit. nā fides nō solū est de hijs q̄ p se sūt intēta/ ꝫ caā de hijs q̄ sūt ad intentoz manifestationē/ ꝫ qz remissio peccatoz̄ est effectus manifestans diuinā maiestatē q xp̄i incarnationē tāq̄ causā. vnde ad remissionē peccatoz habēdā necessaria ē fides. et iō volēs ostēdere necessitatem fidei ad spiritualem regenerationē dicit Nā credideritis/ q̄ ego sū Imoziemini in

peccatis vestris/ Quasi dicat Nullus pt exuē veterem hominē q indue nouū nisi p sacmētū fidei. Glō sup illud psalmuste. Cassa opa eoꝝ sine fide. at q̄ fides non nisi in fidelibus operatur salutem. vnde euangeliū Mulier fides tua te saluam fecit. vnde ē nia opera eius ex fide. Et ōnia opera que diligit deus et eternaliter remunerat/ ex fide procedunt q̄ fides est a deo/ q omnia bona opera sunt a deo. ¶ Secunda conclusio ¶ Secunda conclusio est q̄ de remissione que fit per penitētiam siue de penitēta nra credere debemus scilicet q̄ ē creatrix nostre salutis/ doctrix veritatis. et via dilectrix equitatis. Primo credendū est q̄ p̄nia est creatrix nrē salutis/ q̄ p eā adeo positi iō ge approp̄iquāt ad salutē. vñ dr̄ iēo9 q̄ ipa ē fiducia tabula post naufragium/ quasi quis vestem innocentie in baptismo perceptā/ corrumpit peccādo/ penitētia remedio reparare potest. Ideo iohis 3°dr̄ Pñiam agite approp̄iquabit enim regnū celoz q̄z. Vñ saluator i euāgelio pñie dr̄ se ē pziapiū nrē. i. creatrix nis. Vñ debz sic legi. pñapiū. i. creatrix salutis me credite/ q nō mentiemini in pcis vzis/ 2° credēdū ē q sit tota ratio veritatis. Ipa ei repellit a mente omne gitez causatā a peccō. vñ magister sententiarum dicit. Cum enim quis mortaliter delinquat q grāa virtutis privatur si qua precessit. et naturalium bonoz̄ eclipsionem patitur. vnde tota lex obtūditur et totus homo ītrinsecus obūbratur. et ita q̄si caligine quadā mens obuoluitur. Hanc vero deus

pellit ãi penitẽtiã ĩmittẽ per quã bona perdita restituit ⁊ viuata repa rat/vnde diat⌊⁊ loquar vobis⌋scilicz vt patrẽ/vnde ad hebreos. Sanguis est nobis in filio Penitẽtia diatur si lia qz p filij passionẽ generata. Ter ao credendũ est q̃ sit iudicatrix ãi di ãt multa habeo de vobis iudicare⌋⁊ loqui id est a iudicijs preseruare/qz pat ome iudiciũ dedit filio qui p pe nitẽtiã assat sententiã debitã pecca to pro delictis. Vnde ãbrosius Peni tẽtia diatur a puniendo qua quis pu nit illiata que cõmisit. alias sentẽtia ptrariũ iudicij puniret Tertia cõclusio est q̃ hmõi peni tẽtie virtus ostenditur in experien tia penalitatũ. que licet quando q̃ ortho antibus inantiat formidinẽ. si cõsolatr tñ Et aggredi. vt in cæptu sed quia vt patet ex præcedẽtibus per penitẽtiã ad dei amicitiã reuocamur ideo formidine postposita ad sustinẽ dum eius penã/fiducialiter aggredia mur. ⁊ hoc est quod diat. Cũ exal tabitis filiũ hoĩs⌋scilicz exaltatione ascẽsionis⌋tũc cognoscetis⌋qualis sit per tinentia resurrectionis Quasi diceret. cũ ipse genuerit/cũ hec in tuæ penali tatẽ fuerint exaltata. tũc cognoscetur qualis est resurrectio peccatorũ. vnde ipse Exaltatus autẽ sum ⁊ humilia tus. Ad cuius efficaciã q̃q; requi runtur Primum est q̃ debet habere perseuerantiam. nam ipsa sola scili cet perseuerantia premium optinet. Consolamus. Tolle perseuerantiam

nec obsequiũ meritẽ habeb⁹/nec be neficiũ gratiae/ nec laudẽ fortitudo nam non qui ceperit sed qui p seuera uerit saluus erit/et ideo diat⌊qz ego sum⌋quasi diceret. cetera multi q̃a ta quasi non sunt. qa ego sola tepor to meritẽ. Secũdũ quia efficacia sua nõ habet a seipsa ꝑ a merito pas sionis xpi. Et ideo diat⌊a meipso facio nichil⌋q. d. sicut a meipso nõ sũ sed a merito passionis xpi. sic me ritũ non est a me sed a dignitate pa cientis. Tertiũ est q̃ veritatẽ efficia cie penitẽtie saluator predicauit qui mentiri non potest. et ideo diat⌊sicut docuit me pater hec loquor⌋⁊ ideo si cut pater mentiri non potest sic nec ego Quartũ quia gratia dei sibi sẽ per assistit ⁊ ideo diat⌊qui me misit meciũ est ⁊ nõ reliquit me solũ⌋qua si diceret. licet gratia dei sit donũ sup naturale tñ disponenti se semper as sistit Quintũ q̃ ipsa in quatũ est or dinata semper est ad beneplacitũ dei Beneplacitũ enim dei est nostra sanctificatio. que tũc pficit/ quãdo per pe nitentiã impedimentũ remouetur. ni chil enim tantũ impedit sanctificatio nẽ nostrã sicut vita animalis cõsequẽs delectationes corporales que restrenan tur penitẽtie penalitate. ⁊ ideo diat ⌊que beneplacita sũt ei facio sp⌋ Ds nobis concedat.

Feria tertia dominice 2ᵉ xl. Sermo liij.

Super cathedrã moysi sederũt scribe ⁊ pharizei⌊Matt 23 Hec qd dicit ap9 ad ephe. 2°. Nõ arãsferam mꝰ oĩ vẽto doctrine in nequitia hoĩz vel astutia ad circũuentionẽ erroz/veritatis

tē āt faciētes in caritate/ crescētes in illo p ōnia Qui ē caput nostrū xp̄s Quod vbū exponēs beat9 augustiⁿ dicit. Nō arāneamur tiubātes nrā debilitate vrgēte. ōni vētō doctrine/ prauorū doctrina/ que est quasi vēt9 et tēpestas facta in nequicia hominū p̄ro qua ceci sūt. et facte in astucia hominum id est per homines malicā osos in se. et in simpliciū deceptionē/ quorū doctrina fit ad arāneuentionem errorū/ vt sub p̄textu veritatis magis decipiant trahētes ad errorem. veritatem autem facientes/ quasi nō tales simus. sed potius faciētes actus veritatis id est bona sc̄dm doctrinam eius et hoc in caritate. per ōnia/ id est omni spirituali dono. et hoc in illo id est illo operante qui est caput nostrum xp̄istus. Ex qua expositione eliciuntur duo documenta. Primum documentum Primum documentum est q similitudo rei appetis ad rē existētē causa ē simpliciū arāneuētiōis 2ª 2ae q. 4ª ē q in ōni statu mūdi talē arāneuentio p̄ silitudinē apparētis boni repit. Vñ g̃g̃ sup illud iob mecaliū 10. dr. Deiciēs iusti simplicitas. Sapia ei hui mūdi ē vt ide dr̄ cor machiatōib9 tegē/ sensū vb velate/ siue falsa/ siue vera oñdē/ que vera sūt falsa demōstrāe. vñ sub prudentia mundi accipit omnia q̄ pñt ad falsā prudētiā ptinere. Et scdm hunc sensū est introductio euāgelij pñtis ne simplices sub debilitate tiubantes apparentis rei similitudine arāneiāt/ et in errorē fidei trahāt sua p̄munitio hortat ad p̄dō

cū p̄udētā dicēs. Sup ārhes dā vbi occurrūt due q̄stiones Pri q̄sti. Pri[a] q̄sti. ē de lamētabili arā uētiō. apparētis boni q̄ in ōni statu mūdi repit. vbi sūt aliq̄ q̄stiones Pri[a] q°. Pri[a] q°. ē q quida posuerūt omnes delectationes esse malas ot stoici. hoc ideo/ quia intentionem suam referebant ad solas delectationes sensibiles et corporales que sunt magis manifeste. Nam in actionibus delectabilia a sensibus aptiqui phi nec dī tinguebant intellectum a sensu. vt dicitur i libro de anima. Delectationes autem corporales arbitrantur omnes esse malas/ vt sic homines q̄ ad delectationes immoderatas sunt pron ab hijs se retrahentes ad media dū vtutis pueniāt. q̄ hoc estimatio nō fuit cōuenies cū nullus possit vitare sine aliqua sensibili re corporali delectatiōe 2ª 2ae q. 4ª ē q silitudo causa arāneuētiōis. Nā arāneātio tur ex hoc q bonū apparet non bonū re ri se silitudinarie sepe repitat. Vñ declaratē. Nā obiectū delectatiōis est bonū aliud ē appns/ aliud vtile. Non iō optet eāā q delectatio sit diuisiua q alia sit bona et alia mala. Pro q silitudo ē cā delectationis. sic diuisiua lectatio erraus in bono appnti arāneat ē. sic et silitudo causas delectationē sat cāuētioēs. Ut ait silitudo lectationis p̄ q silitudo ē cā amoris et cā delectationis igit et silitudo tionē 2ª 2ae q. 4ª 2ae ē q q̄ silitudo na sit ptiaiosa imitatiōe/ ē tñ multotiens vtile vltatiōe/ q̄ siat p̄ augm̄ nichilo

amari potest nisi cognitum/sic etiam
nec aliquid vitari potest nisi cognitū
Vt igitur vitia vitemus/oportet vt
cor nostra habeamꝰ. quia sedz gre
gariū. tolerabiliꝰ mūdi mala suscipi
mus/si contra hec per ꝓuidentie cli
peū munimur. vnde dicit ¶ Omnia q̄
dixerit vobis seruate et facite/secūm
opa eor nolite facere ¶ q. d. Doctrinā
cor debemꝰ in mente seruare/quo ad
eor notitiā. et facere sciz cor vitatio
nem que valet ad nostrā vtilitatē/ſz
secūm opera eorū nolite facere ¶ sciz
eoꝝ imitatione ea perficiendo et in
eis delectādo. vñ glō ibidē dicit Tales
doctores audiri dñt/ñ imitari ꝙª 2ª
sciz pudētia. astuta. dolꝰ et fraus. q̄
in q̄tuor vitia carnis sūt
ꝓ in q̄tuor ꝛēhēsibilia in q̄bꝰ sūt nō
imitanda ¶ Primū ē defās opationis bo
ne q̄ dicit et nō faciūt Nō ē Mā ad
vltimū veritatis ꝓtinet vt aliqs talē
se exhibeat exteriꝰ/qualis est interiꝰ.
signa at exteriora/nō solū sunt ver
bi sed etiā facta igit q̄. vnde crisos
tomꝰ dicit Fidē prediāt/q̄ ifideliter
agūt. pace dant/et sibi non habēt. ve
rāe laudant/et mendacia diligūt.
Secūdū est austeritas ꝓfessionis q̄a
ponūt onera grauia aliis ¶ vñ crisostꝰ
Circa vitā tuā debes esse austerꝰ/ar
ma alioꝝ benignꝰ. audiat te dñs par
lo mantē q̄ grandia faciētē. nā
melius est de mia reddere rationē/ꝙ
de austeritate. vbi pfamiliaslargꝰ
et ibi dispēsatoꝝ nō dēt dē tenax. ¶ Ter
tio ostētatio i opatione q̄ ois opa sua
faciāt Glō duplicē hoc ab hijs atten
dere iubet ne cor simulatione seduca

mur. et cor emulatione inflāmemur
Simulatio est in ope/emulatio in
volūtate. vñ dicit ¶ dilatāt philacteri
a sua ¶ id est cartas fronti cor pro si
mulatione ipositas in q̄bus inscriptꝰ
erat decalogus. male intelligentes
illud deutronomij 6°. Ligabis ea in
manibus tuis et erūt monitā añ oculos tuos. cū spūaliter manus sit intelligenda operatio/et oculi magisteme
dicatio. vñ ihesoꝰ Nō intelligebāt
q̄ hec precepta erāt in corde et non
in corpe. Quartū est affectus ābitio
nis que est duplex sciz honoris et lau
dis Ambitio honoris exprimitur in
duobus sciz in locis carnalibꝰ vt in
cenis et in locis spūalibꝰ vt in syna
gogis ¶ Amant enī pmos accubitꝰ ¶
Ambitio laudis ecclā exprimit in duo
bus sciz in apparēti iustitia et in ap
parenti sapiētia. vnde dicit ¶ et vocari
rabbi/et amāt pmas salutationes in fo
ro ¶ Nesoꝰ A fidelibꝰ xpistus docet il
los esse cauendos/qui honorē indebi
te appetūt. et vocari ab hoibꝰ rabbi
volūt/no appetūt et officiū negligūt
Ꝙª 2ª qsi° Circa 2ª3 qsi3 q̄ est de ac
ceptabili directione veritatis sūmi bo
ni q̄ in cristo docuit et eiꝰ doctrina re
peritur/occurrūt aliq̄ q̄clusiones
Primo ꝓª 2ª
Prima q̄clusio ē q̄ plato nō posuit
oēs delectationes esse bonas neq̄ ma
las/ſz q̄sdā esse bonas et quasdā esse
malas/ita tamen q̄ nullū sit sūmū
bonū vel optimū. Ipe enī defecit in
duobꝰ Primo qz nō videret delectationes cor
porales m q̄dā motu et generatione
ꝙsistere/sit pz i repletione aboꝝ/vñ nō
generatio et motus sint actus ꝑfecti

sequebatur q delectatio non haberet vltimi finis rationē. sed hꝫ falsū ē in delectatiōibꝫ intellectualibꝫ. cū aliqs nō solū delectatur in generatione scientie cū addiscit ꝫ ex ꝫ in gēplādo scdz scientiā tā acqsitā. Alio vero mō qz dicebat optimū qd̄ est simpliciē sūmū bonū qd̄ scz bonū est quasi abstractū et non ptīcipatū sicut ipse deus ē summū bonū. Nos autē loqmur de optimo in rebꝫ hūanis. optimū aūt in vnaqoeqꝫ re est vltimus finis. Finis autē ē duplex. Dicitur enī ipsa res vel rei vsus. Sicut finis ē pecunia vel possessio pecunie. et scdm hoc vltimꝫ finis hōis dicī potest vel ipse deus qui est sūmū bonū simpliciter vel fruitio ipsius que habet delectationem quandā in vltimo fine. et per hunc modū aliqua delectatio hōis potest dici optimū inter bona hūana non q sit optima ex hoc q est delectatio. sed ex hoc q est perfecta quies in optimo. vñ beatitudo est optimū cū sit finis hūane vite cū btitudo nō est sn delectatiōe. Dē. Adiplebit me letitia cū vultu tuo. Decūda conclusio Decūda conclusio ē q delectatio ē giūctio conuenientis cū conuenienti. dcꝫ aūt maxie conuenit aie vt prius ad ymaginē ei⁹ fē qz scdz aug⁹ ibi ymago dei est aia qz ipsi⁹ ē capax et participes esse pt̄is. et hoc maxie fit. sn̄ potētie eius. s. volūtas amādo. et intellectꝫ cognoscendo stant conuerse ad deū. et ibi nō ē plena delectatio nisi in perfecta giunctione potētiarū aie ad deum sicut est in patria. et ibi dicit augustinus q omnis delectatio hūana ē amaritudie repleta vt sciat q nō ē vera delectatio nisi cū deo. et ibi saluator dissuadet delectari in mūdanis dicēs. Vos aūt nolite vocari rabbi. Quasi diceret q delectatio grauat. Tertia q soli deo est attribuenda. Tertia conclusio Tertia conclusio est q quatuor sunt virtutes in veritate virtutis xpristi nos dirigentes que removent occasiones erroris. q̄bꝫ simplices aīe ducuntur. que sūt prudentia sapientia bolia. synaxis. et gnomy. de q̄bꝫ dicit thi. phs facit mentionē. Nō est. nam virtꝫ xpi ordinat ad actū que addit bonū. et ibi optet scdm dām actū esse diuisas virtutes. Actꝫ aūt virtutes dinandi sunt diuisi nec hñt eandem rationem bonitatis. vnde homo hꝫ diuersitatem virtutum diuersimode habet disponi. Vnde ad prudentiam ptinet bn̄ cōsiliari ipatiue. ad eubolia ā ptinet cōsiliari electiue. ad synesim ptinet recte iudicare scdm regulas communes. sed gnomy iudicat scdz quandam singularem prospicuitatem finis. dicas. Prūm patet de prudentia. Dicit scdm tullium. Prudentia est rerum bonarum et malarum et vtriusq; scientia. Nec virtus discernit bona a malis et bona ad inuicem. ostendendo quid sit melius. et mala ad inuicem ostendendo quid sit magis malum. Vnde ad prudentiam pertinet recte cōsiliari et iudicare et pōne de hijs q̄ q̄ueniūt ad debitū finem. vñ ipsa principaliter respicit bonū cōmune. Dicit aplūs de seipo de. Nō q̄zo q̄d in me sit sed q̄d multis vt salui fiant. vt dicitur 1ª cor. 2. Hec ei excludit pusillanimitatē animis q̄ bonū psonale p̄mittit

bono cōmuni quod repugnat caritas
ti que nō querit que sua sūt/ vt dr p⁹
or 13. Repugnat eāā ratiōi que hoc
iudicat q bonū cōe sit melius q̄ bo
nū pticulāre/z hoc est quod dicit Vos
autē nolite vocari rabbi Dogmatizan
tes supple bonū ptatū p̄ferre bono g
mūi. si⁹ sapit pruden̄tia carnis. hec ei
doctrina generat mortē. rō 8. Pruden̄
tia carnis mors est Glosa Pruden
tia carnis habet quis/cū impleat que
sunt carnis. Prudentia aūt spiritus
docet que diuina z celestia sunt/ non
solū verbo/sed exemplo. vnde dicit
Unus est enī magister scilicet cristꝰ
qui nobis prudentiā spiritus reuela
uit. Secundū patet de eubolia que
vt dicitur 6to ethicor est rectitudo cō
siliandū malo gsilio. nā de rōe vir
tutis humane ē q̄ faciat actū hois bo
num Inter ceteros hois actus est cō
siliari/quia iste actus ipetrat quādā
inquisitionē ratiōis circa agenda in
quibꝰ gsistit vita humana. eubolia aūt
impetrat bonitatē gsilij. dicitur aūt
gsiliū/quasi bona cōsiliatio Hec enī
excludit falsa gsilia astutie ad conse
quēdos malos fines. vñ p̄stituē con
silia ad malū finē gsequēdū vel iue
nire malas vias ad bonū finē conse
quendū. vtūq̄ istorū est ptra ratio
nē eubolie vt⁹ 6to ethicor. z hꝰ ē qđ
dicit Omnes aūt vos fratres estis ab
uno patre scz deo genitil z adam/ad
una hēditatē vocati. s. regnū celor.
z io sitq̄ iuicē diligētes honorēq̄ pue
nientes/ excludēdo a vob p̄stitutionē
mali cōsilij quo malꝰ finis gsequit.
sed magis gsilio recto/et auxilio fra
terno iuicē subuenientes. Hāc enī fra
ternitatē xp̄z̄istꝰ docuit verbo et exē
plo. et iō doctrinā astutie a terrenis
cōsiliarijs ptā nolite sequi. et hoc ē
qđ dicit Nolite patrē vobis vocari
sup terrā. scilz recipiendo ab eo simi
trā doctrinā qua poteritis alios ārā
uenire. vnus est enī pater vr̄ q̄ in ce
lis est. q̄. s. regenerauit nos verbo vi
te cuiꝰ doctrinā sectami in veritate.
Terāū patet de synesi. Synesis est
virtus recte iudicandi. vnde in greco
synesi dicūtur hoies bñ sensati. mul
ti ei sūt boni gsiliarij qui tn̄ non sūt
bene sensati z ideo non sūt boni iudi
ciarij. qđ est ex defectū intellec
tus qui contingit maxie ex mala dis
positiōe/licz bona dispositio ptineat
ad synesim. vnde cū synesis fuerit be
ne dispositus gceptiōibus veris et rec
tis. paulubio recte iudicabit. vnde
dicit nec vocemi mgri qz magister
vr̄ q̄. R. d. dolosa psuasio nō sit ves
tra doctrina (pphetie iam dñat⁹ in
omni statu) vt ea utentes verbis do
losis nullū arāueniatis. ꝑ vtimini
doctrina xp̄z̄isti recte iudicātes/ quē
libet de salute informando. Quartū
patet de gnomy/ q̄ ipetrat quādā sīs
gularē ꝓspicationē iudicij Vñ nota
q̄ habitꝰ gnitiui discernūtur hꝰ al
tiora z iferiora pncipia. Manifestū ē
aūt q̄ illa q̄ st̄ p̄t̄ ordinē pmor p̄n
cipior/ ptinē ad cōsideratiōnē diuine
puidētie. qđ tigit āt aliq̄d ee faciēdū
p̄t̄ cōez regulā agēdor puta in aliq̄
casu iōsueto et iopinate supueniente

et ideo oportet de hmõi iudicare p̃ alia altiora p̃incipia q̃ sint regule q̃ munes secõm quã iudicat synaxis. et secõm illa altiora p̃incipia exigitur altior & iudiciaria que vocãt gno my. Hec ipotat quandã singulatẽ p̃spicacitatẽ iudicij Ad repmẽdũ igi tur fraudẽ deceptionũ valet hec & dicit q̃ heu in õni statu dñatur fraus/ qz qulibet in omnib9 factis aliũ nititur supplantare/ et hoc qñ p̃spicatiozi in diao vias fraudulentas p̃scrutatur. vñ dicit Qui maior est vz̃m sit vr̃e minister Quasi dicẽt. qz p fraudu losas vias nitebãtur anhelare ad sta tũ altiorẽ vere suppeditabuntur / qñ eoz fraudes p̃spicax ingenio p̃clu dũtur. ¶ 2a q̃ ¶ 2a q̃ est qz ad p̃ueni endũ boni apparentia cauentionẽ & ad doctrine xp̃i veritatẽ exponenda/ multũ valet hũilitas. qz secõm aug9 Hũilitas est ex intuitu ap̃e q̃ditiõis & sui q̃ditoris voluntaria mentis incli natio in suo pmo odiabili ad suũ q̃ ditorẽ. Causa h9 inclinatiõis est intu itus ap̃e q̃ditiõis Michee. 6. Hũilia tio tua in medio tui. Alia cã est intu itus q̃ditoris in quo null9 ẽ defect9. vñ q̃ration e9 magis appnt defãs nostri. vñ bñ. Nũq̃ se meli9 depheñ dit mod9 huane p̃fectionis/ q̃ in luie vult9 tui et in speculo diuine visiõis Qz ecs intuit9 ap̃e q̃ditiõis sit cã hũi litatis p̃z p bernardũ dicẽtẽ Hũilitas est virtus qua hõ veriss. sui q̃gnitiõe sibiipsi vilescit. Hãc xp̃s nob̃ q̃men dauit qz p eã maxie removetur ipe dimentũ huane salutis. q̃ cõsistit in hoc q̃ hõ ad celestia & spualia tendit.

A quib9 hõ impedit̃ur/ dũ in tumo magnificari studet. & ió dr̃ vt ipedi mentũ salutis auferret exterioẽ cul tudinẽ q̃tẽpnẽdã oñdit/ q̃ hũilitas exẽpla. & sic hũilitas est quasi quedã dispositio ad libertũ accessũ hois in spualia & diuina bona. et hoc ẽ qđ dicit. q̃ se hũiliat exaltabit. vñ hũili ati p̃mittit spiritual exaltatio. Vñ aug9. Ne putes subiacere tũ qui se hũiliat cũ sit dictũ. exaltabit. s. spiri tuali exaltatione. Et ne opinem9 p exaltationem in oculis hominũ p̃ sumilitatẽ fieri oportere subdit. Quinta conclusio Quinta conclusio ¶ Quia p superbia multum nosa via veritatis postergat. & ideo thobie 9. dicit. Nunq̃ in tuo sensu aut in tuo verbo superbiam dominari permittas. et hoc ideo quia licet sit speciale pecca tum habens speciale obiectum/ qui ẽ inordinatus appetitus propriẽ excel lentie. tamen propter redundantiã quantam in alia peccata/ habet qua dam generalitatem/ inquãtũ scilicet ex superbia oriri possunt omnia pec cata Est notandum q̃ superbia vo catur ex hoc q̃ aliquis per voluntatem tendit supra illud quod est. vel de p̃sentis. Dupbus dicitur est qua si supra vult videri q̃ est Qui enim vult supergredi vltra id quod ẽ. sub bus est. Habet autem hoc tecta na tio vt voluntas vniusciuiusq̃ frangatur in id quod est proportionatum sibi. et ideo manifestum est q̃ superbia i p̃tat aliquid quod aduersetur rec te rationi. Hoc autem fiat peccãti. quia secõm dyonisium. malum ẽ

pter rationem viuere. vnde grē
Ipsa vicioz̄ regina supbia est/ 6ta
2° ⁊ 2°ē q̄ ⁊ ⁊ qd libz̄ in suo gr nē
beat ee pfectꝰ ꝑter sui op pfecti
onē. ideo dicit q̄ ad hūilitatē pfecti
onē duo dī ⁊ duos q̄z̄untur. q̄b9 duo
est oze ⁊ ozpe semp hūilitatē oñ
nō clamozosa voce. Tert9 est q̄ nō
sit fract ⁊ pmpt9 ad nsū. Quart9 est
tēnē quod habz̄ cois regula mōste
rij. Quint9 est credē ⁊ pnunciare se oi
bus vilioꝛē. Septim9 se ad ōn a in
dignū ⁊ inutilē confiteri ⁊ ozde credē
te. Octauus est confessio pcōz. No
nus est pz̄o obedientia in duos ⁊ as
pens paciētiā amplecti. Decimus ē
se ad obedientia subdere maioꝛi. Un
decimus vt voluntatē pz̄opziā nō de
seruat implere. Duodecim9 vt de ⁊
timet ⁊ sit memoꝛ oniū que p̄cepit
dñs ei. Sermo luij.

Quod nobis concedat

Ferie uij.

Herm̄o luij.

Frēdē ei Ihoiheōsolimā assūpsit
ingredi discipulos suos secreto. Ma
t 20. Dicēdum qd d̄ btūs aug9 sup
illo Ebo ad eph. 1°. Elegit nos añ
mundi constitutionē vt essem9 sci ⁊ i
mmaculati in aspū e9 /in caritate dicit
ēfic de9 enī añ mūdi aſtitutionē
ō nullo9 quicq̄ meruerat p̄dinaue
rat ⁊ in tpe grē aliq̄s a ꝑdit̄e sepa
ret ⁊ in tpe grē aliq̄s a ꝑdit̄e sepa
ordinauit ee q̄ ⁊ illos iustos ⁊ ima
culatos faceꝛet. Pze
nō bñdixit ee q̄ ⁊ illos iustos/ad ee
ducēt. Hanc p̄dīationē
alteꝛā ip̄le: hic q̄. ſ. iustos fiat/
alteꝛā in futuro ip̄lebit qz ibi erit oni
ū pfectio. vñ in tpe grē elegit nos
vt essem9 sancti. ſ. de stuās vt tales
p gaā ei9 sint sancti ⁊ tutib9. imma
culati a mal ⁊ a ēmine/ ⁊ h̄ in q̄spū
ei9/ nō hominū. id ē intuꝰ vbi ipse cō
spicit/ non extra vbi homines vidēt
Et h̄ nō fiat mentē nūe/ ſ in caritā
te sua. Amoꝛ enim dei hoc facit et
ſcdm hoc in euangelio p̄senti sunt
due q̄sideratiōes. Pzima consideratio
o Pzima q̄sideratio est de iustifica
toꝛ a ꝑdit̄e sepatiōe. Cū d. Ascēdēs
ihs ⁊c. occurrūt sex q̄clusiones. Pzi
ma q°. Pzi⁹ q°ē vidē qd sit p̄destinā
na°. ⁊ exprobatio. ⁊ d. q̄ p̄destinati
o ē grē ꝑparatio. id ē diuina electio
qua deꝰ elegit quos voluit/ añ mun
di q̄stitutionē. Exprobatio ē plciētia
malicie in qdā nō finiēde/ ⁊ ꝑparati
o pene nō ēminēde. Et sic aut p̄destinā
toꝛ effectiue grē appō/ ita exprobatiōis
effectus induratio. vñ effectus p̄destina
tiōis est gra qua in pnti iustificam⁹
at q̄ ad rē viuendū ⁊ in bono ꝑseue
rādū adiuuamur. ⁊ illa/ qua in futu
ro beatificamur. Sta exprobatiōis effec
tus est induratio q̄ causat ex hoc qz ta
liꝰ museriꝛdia iustificatiōis nō la
gitē. Est tn nōdū q̄ exprobatio dei non
subtrahit aliq̄d de potētia exprobati vñ
cū d. q̄ exprobat9 nō pt gram adipisci
hoc non est intelligēdū scdm impoſ
sibilitatē absolutā/ ſ scdm ipossibili
tatē q̄ditionatā. sicut dictū ē q̄ p̄dest
tinatus est necesse saluari necessitate
conditionata que nō tollit arbitrij li
bertatem. Ista conclusio pz ꝑ dyoni
sium de diuinonō. b9. Ytro mō deꝰ

omniū cōditor alios p̄destinādo ele
git/ alios vero in suis p̄uis moribꝫ
iusto iudicio dereliquit Vnde Iacob
dilexi/esau aūt odio habui vnde di
cit ascendēs ihesus ihersolimā Q. d. li
cet deꝫ volūtate anteceděte vult oēs
homines saluos fieri qđ intelligitur
p ascensū ihersolime que interp̄ta
tur visio pacis. tamē voluntate cōse
quēte vult solos p̄destinatos saluos
fieri 1ª q. 23 ª q. est q causa pre
destinatois nō sit ex merito arbitrij
sed ex sola diuina pietate. hoc patet
dimissis opinionibꝫ. quia nobis me
ritū fidei de misericordia dei venit.
nō ergo ppter fidē vel aliqua merita
elegit deus ab eterno aliqos vel appo
suit grāz iustificantē in tpe. sed gra
tuita sua bonitate elegit vt boni es
sent. vnde augꝰ Nō q futuros nos
tales esse p̄sciuit/ideo elegit. sed vt
essemꝰ tales p ipsam electionē sue
gratie/ qua gratificauit nos in dilō
filio suo. et hoc est qđ dicit q ihesꝰ
assūpsit duodecim discipulos secreto
et Q. d. q aī talis assūptio discipu
lorꝫ sit ad eternā vitā eorꝫ predestina
tio. tamē ideo secreto eos assūpsit vt
ostenderet hāc p̄destinationē a nulli
us merito sed a diuina misericordia
iniaū sūpsisse et cōsumationē 1ª q.
23ª q. q p̄destinatio habet certitu
dinē. qz certissime et infallibiliter ꝙsequa
tur suū effectū/ nec tn ponit necessita
tē vt effectus eius ex necessitate p
ueniat. dictū est enī q predestinati
o est pars prouidētie/ nō aūtē oīa q
prouidētie subdūntur/necessaria sūt/sed
quedā ꝙtingenter eueniūt scdm ꝙditi
onē causaꝝ primaꝝ/ quos ad tales
effectꝰ diuina prouidētia ordinauit/ne
tamē prouidētie ordo infallibiliter ess/sic
igitur ordo p̄destinatois ess certus
et tamē libertas arbitrij nō tollit/
ex qua cōtingenter puenit predestina
tionis effectꝰ. vñ nec eaā diuina scia
entia/ nec diuina volūtas ꝙtingenti
a rebꝰ tollūt aī certissima et infallibi
lis sit Vñ licet diuina prouidētia qui
busdā rebus necessitatē ipponat nō ea
ōnibꝰ/aī ad eā pertineat oēs modos
entiū prouidere. vnde quibusdā purpo
uit effectibꝰ causas necessarias vt
eueniret ꝙtingenter scdm 2 dictorum
primaꝝ causarū Quarta conclusio
2ª q. conclusio est q sexꝰ beatī angeli
tinū certꝰ est numerꝰ predestinato
Vñ notandū q numerꝰ predestinatoꝝ
nō solū p modū cognitois ē eaā ꝙ
modū cuiusdā principalis p̄fectionis
certi numeri/qui videtur ee predesti
ti a deo in bonū electoꝝ quibꝰdā ap
opanē in bonū Vñ quidā dixerunt
tot saluabūtur quot ad perfectionē
alij dixerunt q tot saluabūtur quot
stetērūt. sed certꝰ ē dicendū q
deo est cognitꝰ numerꝰ electoꝝ. hoc
na felicitate loquendo. hoc innuit. q
ponit q duodecim discipulos assūpsit
vñ numerꝰ duodenarijs significat. illos
q tenēt decē p̄cepta z hūt duplicē
ritatē/sez dei z primi q. primi 2ª q.
cognitꝰ soli deo 1ª q. 2ª q.
xp̄s nob oibꝰ p passionē suā satisfecit
meruit nraz reparationē. sz ipse
absolutō potuisset p aliū modū satisfa
est. quia mors xp̄sti fuit sufficiens
causa z meritoria. deꝰ aūt pmittit

nostre xpationis. Quicqd igiē potu
it deus p aliū potuit sine eo/sed deꝰ
voluit aliā mediante filij sui mor
te tanꝫ mediante causa scāda/igiē
sine ea/z hoc de potētia absoluta.s.
per puram creaturā/sed magis ordina
uit vt filius suus satisfaceret/tū ppē
hoc vt humana natura nō teneretur
diligere aliquē tanta dilectione nisi
deū. Ex vt ex hoc ostenderet sūmā di
lectionē ad hominē qua eū traheret
Ex vt ista satisfactio esset efficacior
et excellenti modo fieret p eū cꝫ acti
o esset acceptissima a deo. vñ aug⁹ E
legit nos vt essemꝰ iusti p ipam elec
tionē sue grāe qua grātificauit nos in
dilecto filio suo. ¶ 6ª q°. ¶ 6ª q°. est q
solū predestinatꝫ meruit ianue paradi
apitionē. Per similitudinē ei ianua
paradisi dicē clausa i quātū ē aliqd
obstaculū phibens ab introitu paradi
quod dupler erat. Vnū p peccatū
actuale. Aliud p peccatū nature. s. o
riginale. Pmū non est gmune oibꝰ
sed tm pcoribꝰ/sed secūdū cōmunq
est oibꝰ/z hoc obstaculū auferri non
potuit nisi p eū cꝫ opatio in totū na
turā potuit. hic erat xpe. Dz q tal re
missio solū fuerit facta pdestinatis
patet. qz volens ordinare/ pꝰ vult fi
nē aliquē. deus autē est hmoi/ igitur
suo voluit et preuidit dare glām ꝙ
ea que sūt ad finē vt gratiā. sñ q nō
disponit dare gloriā. Et qñ puid⁹ lap
sum adēh umani generis/ tūc ecc p
sonit de remedio. ió seqē ꝙ sicut ce
dispositio eoꝝ que sūt ad finē psupponit
ordinationē finis/ sic meritū qd fuit
p passionē psupponit predestinationē

elcōz ad gloriā/igiē meritū xpisti fu
it ppē elcōs lapsuros in adā quare se
quē ꝙ xpūs meruit solū electis quā
tūad efficatiā. z hꝫ est qd dicit. Filiꝰ
hois tradet. in inumeros. z diuſos
modos passioīs qs ecc sicut genꝰ passi
onis preuidit. ¶ Secūda ꝙsideratio

¶ Secunda ꝙsideratio est de iustoꝝ
predestinatioīs executione cū dicitur
Tūc accessit ad eū mater. vbi occur
runt sex ꝙclusiones. ¶ Prima ꝙclusio

¶ Prima ꝙclusio est ꝙ predestinati
o eaā potest iuuari preabꝰ scōz. vñ
gen. 1ª. dicitur ꝙ ysaac rogauit de
ū vt daret vxori sue rebecce ꝙceptū ex
quo natꝰ est iacob q predestinatꝰ fuit
igitur ecē. Vñ in predestinatiōe duo
sūt cōsiderāda. s. ipsa precedinatiō di
uina/z effectꝰ. ꝙtū ad primū nullo
mō predestinatio iuuatur preabus
scōz/non ei preabꝰ scōz fit ꝙ aliqs
predestinetur. ꝙtū ad secūdū potest
iuuari preabꝰ qz prudentie illa pe
est. Predestinatio ei nō subtrahit cau
sas secūdas. ꝫ sic puidit effectꝰ vt ecc
ordo secūdarū causaꝝ subiacerat pdes
tinationi. vñ ita pdestinat a deo sa
lꝫ alicꝰ vt ecc sub ordine predestinato
rū cadat quicqd hominē pmouet in
salutē. vt oro. ppa vl alia bona. Vñ
predestinati debent bona facere quibꝰ
predestinationē cōsuāt. z hꝫ est qd
dicit. Tūc accessit ad eū mat filiorū
zebedei. que erat salome. que inter
pretatur ipsū rogans p filijs. ¶ 2ª q°

¶ 2ª q°. ē ꝙ p hijs q sūt salutis acce
dendū est ad solū deū qz illa bō que
principaliter in oratione sūt pretenda
a solo deo possunt dari. Vñ 6ª. Grāā

et gloriã dabit dominꝰ. vnde licet pretendum sit a deo primaliter / secundario cãã ad sanctos poterimꝰ recurrere habere vt detur fiducia pauidis vt scilicet illi qui nõ audent per se ipsos orare nec possũt saltẽ per ꝓnncos et ꝓpetratores optineãt desideratã. ¶ 3ª cõclusio ¶ 1ª 2ª est qꝫ quatuor sũt q̃ reddũt petitionẽ nostrã exaudibilẽ. Primũ est qꝫ ꝓ quo petitur sit in gratia. Quod patet. nã ratione amicitie est qꝫ deꝰ vota piorũ exaudit. vnde quicunqꝫ a dei amicitia declinat / nõ ẽ dignus vt eiꝰ oratio exaudiatur. p solũ peccatũ declinatur ab amicitia dei et ideo p peccatũ efficitur quis indignus exaudiri. ꝟ. ꝓmo. Cũ multiplicaueritis orationes &c. sed per imitationẽ vite sancte manet in amicitia dei. et per cõsequẽs dignus est exaudiri. Vnde ista mater pecijt pro filijs. Q. d. qui vult optinere quod petit / filius sit patris per imitationem. Vnde apostolꝰ. Imitatores dei estote sicut filij carissimi. Secundũ est qꝫ illud quod petitur pertineat ad salutem. quia nõ decet deũ dare quod nõ expedit tue saluti. vnde si vis optinere / que sunt salutis pete. Vñ crisostꝰ. Illa pete a deo que tibi magis expediũt accipere et deum deceat ꝓstare. Dicitur. Quomodo tibi illa ꝓsint libenter / q̃ si haberes amonet vt ꝓpnneres? vñ temporalia ut cãa nos ordinare pnt aliquo modo in salutẽ / secundario pnt peti. ꝙa vt sic sint nob vtilia. Vñ augꝰ. Temporale bonũ posterioꝰ quærendũ est / nõ tpe sed dignitate. illud tanꝙ bonũ nostrũ. istud tanꝙ necessariũ nostrũ. Vñ mater petiuit vt filius vnus sederet ad dexteram alius ad sinistram. Per dexteram / intelligere bona eterna. per sinistram / bona temporalia. 3ª ẽ qꝫ ozãs sit dignus ad hoc qd̃ requiruntur tria vt scz sit gratus in oculis dei / vt ea desiderẽt / et vt sciat se habere a deo hoc ẽ. nã deus in oratione suo est sume misericors. io libenter me cõdescendit. Quia iustus. io nõ cito donũ nisi desideranti / nõ tot gratis regratianti / nõ impendit misericordiam nisi recognoscenti / vt salua sit libertas arbitrij et non vilescat nobis tas doni. vnde dicit qꝫ ozans debet nãq. Que debet et iubetur orare / ca. vñ cor præsicii et tranquillũ deꝰ sit assiduus. quia secũm augustinum oportet semp orare et non deficere / quia seruat tibi deus quod nõ vult dare vt tu discas magna desiderare. Vñ deus differt aliqñ exaudire ꝓptter q̃tuor cõnes. 1º vt ꝓuocet ad ea mala se ꝓpitauit. 2º vt inuat quis nõdũ ꝓfecto orat vt exaudiri debeat. 3º vt ex difficultate sanationis diligat. 4º vt ꝓ se custodiat. 5º vt ondat q̃ ꝓmittit. ñ quisis si tanta difficultas ẽ quis 4ª 2º ¶ 5ª 2º est qꝫ deus aliqñ ex amicitia denegat qd̃ petit ab amico / vel ꝑ cognoscit hoc ei ee noxiũ / vel ꝑ ei plus expedire. sicut medicus infirmo ti negat qd̃ petit / cõsiderãs qꝫ nõ ei pedit ei ad salutẽ. exponẽs ꝙ ex hoc ostendit quo deus ex amore prosequitur ad hominẽ habet / eius desiderio pleat per orationẽ sibi ꝓpositũ. Et est igitur miradũ si qñqꝫ ex q̃

ꝓpuꝫ diligit/petitionē nō implet
et impleat quod petenti magꝭ expe
dit ad salutē. ꝛpterea paulo stimulū
carnionō āmouit ꝙuis hōc ꝓtractet
quātēcei ḣ esse vtile ad hūilitatē cō
fusionē vt habeā 2ª cor. 12. vñ dicit
aug⁹ Nescitꝭ qd petatis. Rō. 8. Nā
qd oꝛem⁹ sicut opꝛtz nescim⁹. ꝛpē ḣ
dicit aug⁹ Hon⁹ dñs q̄ nō tribuit no
bis sepe quod volum⁹ vt nō male tri
buat. Quinta conclusio. Quinta
conclusio est ꝙ actus martirij ē mul
tū meritozi⁹. Ratio qz quantū vnū
quodq; magꝭ assimilatē cause merito
rie tanto magis et efficatius habz ta
lionē meriti. sed causa meritoꝛia est
passio xpisti. igitur martiriū inquā
tū assimilatur passioni xpisti est ma
gis meritoziū. Ad hoc autē vt aliqd
martiriū assimilet passioni xpisti
tria requiruntur scilicet ꝙ sit volūta
ria/innocēs/et caritatiuū. qz xpꝛis
ti passio erat voluntaria. Nā oblat⁹
est qz ipe voluit. Innocēs vt pylatus
cesar⁹ ē. Luc. 22. Nullā causā inue
nio in eo Et latro in cruce Hic nichil
mali gessit Erat ecā caritatiua. Johis
15. Maioꝛē caritatē nemo habet vt
ergo ad hoc ꝙ martiriū sit meri
tū requiritur ꝙ sit voluntariū. Nā
passionibus innatis vel casualiter il
latis nec meremur nec demeremur ḣ
q̄ sit innocēs. Secūdo req̄rit̄
ꝙ sit innocēs. Innocētia est ei mari
ne meritoziū. Nā pfacens in actib⁹
virtuosis habitū ꝓtinuatū multo plus
meret ꝙ ꝓ habitū discōtinuatum.
ꝓ cō innocēs retinēs innocētiā vite et
sustinens martirium innocenter est

magnus. Tercio requiritur ꝙ sit cari
tatiuū. Nā actꝰ martirij est caritas
quia tanto magis ostenditur quis a
mare aliquā rem/q̄to ꝓ eo rē ma
gis amatā ꝓtempnit. et rem plus o
diosā eligit pati. vitā enī pl⁹ diligit
et mortē plus odit. vñ patet ꝙ mar
tiriū ꝑ quod vita contempnitur et
mors eligitur est ardoꝛ caritatis scdz
illud ioh. 15. Maioꝛē caritatē hec
et hoc est qd dñs querit. Potestis bi
bere etc. Per calicē enī passio signifi
catur. qui tunc bibitur quando volun
tarie pacienter et innocenter et ex ca
ritate sustinetur. ad rō. 8. Si ꝓpati
mur et cōregnabimus. Unde sequē
tur. Calicem quidem meum bibetis sede
re autem ad dexteram vel ad sinistrā
etc. Glosa. Hoc regnum celoꝛum
non est dantis sed accipientis id est
meritum regni celestis non est ex so
la gracia dantis / sed opoꝛtet cāā ꝙ
concurreat voluntas et meritum reci
pientis. non enim ꝑsonarū acceptio est apud deum sed quācūq; dignꝰ
est accipit/ qd ꝑsone non est para
tum sed vite. Non est meum dare
vob. scilicet superbis vt adhuc estis
ḣ alijs q̄bus ꝓparatū est. sed tm̄ et vos no
lite esse quod estis/sed estote alij/sed
hūiliamī q̄ vultꝭ ia exaltari/ et ē pa
tū vob. 6ª q̄ 6ª q̄ ē ꝙ ad ꝓsequē
dū effectū ꝓdestinationis oꝛdo ꝙ hūilita
te vicat̄ indignationis impedimētū. qz
scdm aug⁹. nisi hūilitas q̄ cū ꝙ fac
mus ꝓcesserit et ꝓtinuata et secuta fu
erit/ia nobis de aliq̄ facto gaudē tib⁹
totū aufert de manu. superbia q̄ gene
rat indignationē. nā indignatio ē ꝓputa°

idignitatē in illo qui p̄sumptuose ā
helat ad supēiora. Prouenit autem
idignatio ex q̄tuor scilicēt ex gsidera
tione sui status venit supbia. ex consi
deratiōe fraterni casus venit contēp
tus. ex collectione meritoz̄ inuidia.
de ignozantia iudicioz̄ dei āmiratio
Sed gtra p̄mū temerariū est supbiē
aliquē de eo q̄ stat cum cadē possit
vñ ad roz. x°. Qui se existimat staē
videat ne cadat Cōtra 2um. crudelis ē
gtēpnere āi humanū sit alijs cōdolē
in ifirmitatib9 Vñ michee .vij°. Ne
letaris inimica mea super me q̄ cecidi
Contra 3um est/ equalitatē p̄mij ad
meritū cōparat. quia non sunt condig
ne passiōes huius tēporis ad rō. viij°
Contra 4um ē illud cō. xi° O altitu
do diuiciaz̄ sc̄. sed sicut cōfidentia me
ritoz̄ quādoq̄ parit arrogantiā. sic
econtra peccati cōsidera° humilitatē.
et plus placet deo humilis peccatoz
q̄ iustus supbus. et hoc est qđ dicit
[tunc audientes decem idignati sūt].
Glō. Sicut isti carnaliter petierūt ee
super omnes. sic et isti cōtristati sunt
esse aliquē ante se. Jhesꝰ aūt vocauit
eos [tangēs pius pater] vt ab errore re
uocaret/ vt pacem reformaret [ad se tā
q̄ ad salutē] mediā quo mitigaret.
ad pacē vinculū quo vnirent dicens.
[scitis] qz p̄nāpes gentiū [sc̄. Sequit
Sz nō ita erit inter vos] A. d. Vos
(inquit secularium) petistis et vultis per
prelationē ad regni celestis possessi
onē. cum econtra ad sūmā virtutem
ascendat/ nō ipando sed ministrādo.
et ideo [nō ita erit inter vos sicut inter
eos. quia si in regno terreno prelati

sūt domini / sed vestrū regnū non est
terrenū sz spūale. vñ p̄ oppositū de
bet in vob esse. qz prelati ecclesie sūt
ministri [sed quicūq̄ voluerit inter vos
maior fieri / sciat sanctitate et dignus
tate / sit vester minister]. q̄si nō pmati
abiectō sz humilē ministrādo. Cōsequ
Quicūq̄ desiderat primatū celestē.
sequat humilitatē terrestrem. [Et q̄ q̄
voluerit inter vos primꝰ esse. sit vester
primatū habere / erit vester seruus /
non ex cōditione/ sz ex caritate q̄ hu
militate. sicut filius hominis q̄ non ve
nit / sēpz aliter dominaī/ sed huiusce
[ministrare] et dare animā suā. i. mini
[redemptionē pro multis]. quasi ad
efficaciā p̄ destinatē. sz pro omnib9
quantū ad sufficientiam Vnde glosa
luc. x°. Humilis magister/ puis et
mitis. nec cupiditatis nōmodo de
os arguit/ nē dece idigētiōis inexpt
nosce fuerit. et dominū qui seruus fie
ri dignatus est/ qui mi
Frustra ergo aut illi ad maiora suspi
rant/ aut hij sup illoz desiderio dolēt/
cū ad sūmitatem virtutū/ non pro
cū/ sed humilitas ducat/ seipsum pa
nens in exēplum pacientie et humili
tatis Quā nobis ymitari concedat.

Feria 4a dnice 2e xle Primo loco.

Homo quidam erat dives qui
batur purpurā et byssū. Iac. .i.
Hec̄m qđ dicit ysidꝰ de sūmo bono/
grauiter in deū delinquūt qui diui
as a deo cōcessas/ non in ebus salua
ribꝰ/ sz in usibꝰ vtuntur vanitatē. nec
cunt ei ipartiri paupēbꝰ/ oppressis
Buenire despiciūt/ et inde magis au
gēt delicta/ vnde redimere debuerūt

Hoc enī habet bonū tm̄ possessio te
ū pñtiū/si vitā tēstaat miserō Pro
ēlūstate ergo ī suo alij ī rebus mū
nis fecēūt quas cupidine rapiunt
alij vero saluanē / dū pro miserō
die opibusex cis celestia bona mer
caritur. In tm̄ enī elemosinaū opa
peccata extinguunt/atq; ad regnum
celi futuri pficiūt vt eāam iudex
celestis dicat eis Uenite benedicti pa
tris mei cē. Hūs autem quosnulla
precedentia elemosinarum facta se
quuntur / eterni iudicis voce sic dici
tur Discedite a me q̄ Quu hic mi
serō diam non impartitur illic pie
tatis fructum non inuenit/ exemplo
ēdentie diuitis qui in infrno ad te
nuissima petenda compulsus est qui
hic tenuissima negauit/sicut patet in
eā gr̄lio am dicitur Homo quidā
Rationes. Prima consideratio.
Prima cōsideratio est videre quali
ter fuerunt differētes in vita duces
et pauper diuersa premia merendo
obtinuerūt nob sex exclusiōes ponde
to mō ponenda ē in trāsitu vijs. s. un
hūjs quiq; q̄ sūt diuitie/honor/gl̄i /
ppēs. z h̄ appēquatur tōes Pz°
Pz° q° ē q; b̄itudo nul
la ē fallacia. h̄ āt
b̄itudo nullū scām q̄patiē
b̄itudo ē p se sufficiēcia ca
depta nullū bonū necessariū desit/
hūjs adepte adhuc multa desiāūt.
puta sapia z sanitas corpis / securi
tas a multa q̄silia. 3° ex b̄itudie nul
li pueīt malū h̄ ex hūjs pueīt malū.

exī q. Diuitie cōstituantur in ma
lum domini sui. Quarta quia ad be
atitudinem ordinatur qū ex pnci
pia interiora cum ad ipsa naturaliē
ordinetur. sed hec magis sunt a cau
sis exterioribus vt plurimum a fortu
na. vnde et bona fortune dicuntur et
ideo dicit psalmista Reliquunt alie
nis diuitias suas cē. Secunda con
clusio Secunda conclusio est q; ali
qui ponunt felicitatem suam in diui
cijs. alij in honoribus. alij in gloria.
alij in potestate. Primi decipiunē
quia celestia sitiā q. dicit Peccantes o
bediunt omnia/verum ē iudicio stul
torum omnia corporalia sed non spi
ritualia. Item dicunt q; per pecuniā
omnia possidentur quia ethi. q. dici
tur q; ad hoc nummus inuentus est
vt sit fidei fussor habendo pro eo q̄d
voluerit. Verū ē oīa venalia h̄ non
spūalia. vñ pūblius ī A. d. Quid pro
dest stulto diuicias habē q̄m sapiam e
mē nō pt. Alij dicūt q; felicitas sit ī
honoribus. Probat illud Q̄d maxīe
desiderat ē b̄itudo/honor āt hmōi ē
vt d. q. ethi. quia ppē honorē homīes
iacturā patiūt in oīb9 reb9 ne in ipa
ledāt Verum est inquantū est signū
in honorato quo mediante credat se
esse excellentē iudicio alioz. Tertij
ecē decipiūt dicētes. s. q; b̄itudo sit ī
gloria. vñ dicūt h. Deponisiū bonū ē
suijpsius diffusiuū. h̄ p gloriā bonum
hōis maxīe diffunditur in notitiam
alioz Verū est q; bonū alicuius hōis eq̄d
per gloriam est in cognitiōe multoz
si tale cognitio ē de vero bono. h̄ si de
falso bono nichil est cē. Item quod

datur sanctꝭ in ꝑmiū est gloria hūa-
g°.-Non sunt cōdigne passiones tē-
Loq̄tur apostol9 de gloria que est a
deo/sed nō de gloria q̄ ē de homib9
q̄t eaā deapiūtur ponēs q̄ in ptāte
sit beatitudo-ōnia ei appetūt assimu
lari deo ꝫ hoc per potestatē-igit tē-
Vbi est dicendū q̄ dīna potestas est
sua bonitas-vñ uti sua potestate nō
potest quis nisi bene-sed ptās hois
potest male uti-igit tē- Tercia q°
Tercia ꝯclu°ē q̄ null9 scandalisaī
debet in malox ꝓsperitatib9-sed rē
piat eoz nouissima et iueniet eox
tēporalē et caducam prosperitatē ac
trāsitoriā-et ideo diat ysid9- Quidā
simpliciū nescientes dei iudiciū in ma
lox ꝓfectib9 scandalisant dicēs Quaē
via ipiozū prosperat bñ ē ōnib9 qui
inique agūt Tales nō mirēt aspici
entes eox felicitatē caducā/ ꝫ magꝭ
nouissima eozū intendant quāta illis
post hec eterna supplicia ꝑparentur-
dicēte ꝓpheta Ducunt in bonis dies
suos/et subito ad īferna descēdunt-et
figuraē nobis in isto diuite epulone
qui erat diues ſ et diuiciaas amādo-
et tō reprobaē ſ hic iduebaē purpura
et byssoſ nō solū qz delicate sūt vestes
ꝫ vt per ꝫ aliq̄d signifīet Purpuā
tingitur de sanguine-et qz ea de qui
b9 viuē debent pauperes/in vsus suos
cōuertunt/purpurā induī dicuntur-
Vnde ecclī-xl°-Panis egentiū/vi
ta pauꝑū Itē byssus bene iūgitē pur
pure-byssus candida est-et significat
ꝯscientie candorē/quā ad palliandū
iniquitatem suā assumūt et vt iusta vi
deantur omnia que faciūt/ponūt ei
men eis quos defraudant et epulā
batē cotidie splendidē ſ unde liber sen
per culpa sit cometētis et bibentis/q
nō sibi et uini-tamē sūt q̄dam vicia q̄
tanguntē hic ex parte rei-q̄dam ex pa
te persone Ex parte rei vt epulari ve
luptuositas/feraulox diuersitas/ma
pulox gulositas/occasio alarū mali
Itē ex parte persone-vt arbox appeti
tus/et delectatio palati prurientis-
rephendit ecclē luxus in vestitu ꝓpter
sui p̄ciositatem que respiat numerū
ꝓpter multitudinē q̄ respiat studium-
ꝓpter curiositatē q̄ respiat subtilitatē
ꝓpter idēcenaā q̄ respiat sumptuo-
tum-ꝓpter fallaciā que respiat alte
rum visum-ꝓpter ostentationē que
respiat cenatū vanū Unde ꝫ-Ec
mo putet in luxu vestium deū ꝑtm
Hec duo dāpnat iohes baptā-q̄ ꝫ
vestimēa erāt de pilis camelox-et cibꝰ
locuste et mel silueſtre ſ-ꝫ-Ad
ꝯclusio Quarta q° est q̄ voluit
pauperias est deo multum grata co
q̄ ordinat ꝓfectionē caritatis-q̄ fis
tius cristiane religiois est quodā ex
eratiū/ per qđ veritē ad ꝓfectionē
caritatē-ad quod q̄dam necessariū ē
q̄ aliquis affectū suum abstrahat a
rebus mūdanis quod fit per paupta
tē- quia ſaugustin9 dicit ad dū/ Ni
nus te amat qui tecum aliq̄d amat/
quod non ꝓpter te amat Item dicit
q̄ augmentū diuiciaaū est imminuto
caritatis- Ex hoc enim q̄ aliq̄s ex
mūdanas possidet/alligatur animo
ad earum amorē Et iō ad ꝓfectionē
caritatē p̄ꝫ fundamētū ē voluntaria
pauperias-vt aliq̄s abꝫ ꝓpo ꝓpri

Matthei dño nono Si vis ꝑfectus esse ꝛc. Ia ꝙ Quinta ꝓclusio est ꝙ ꝑfectio non ꝙsistit totaliter in paupertate sed eaꝝ in sequela cristi ꝑ ill̄s iheꝰ sup matheū Quia nō sufficit omnia relinquere/addit petrus ꝛ sequi sum9 ꝛc. Hoc aūt fit per mendicatē. quia mēdicare est viuere ad imitationē ꝑpisti iuxta illud ꝑs. Ego aūt mendicus sū ꝛc. Glō Hoc dixit ꝑpistus de se ex forma seruitutis Nota etiam ꝙ paupertas est instrumentū perfectiōis quo mediante tollitur tria impedimenta caritatis Primū est sollicitudo in habūdantia diuitiaꝝ per quā anim9 hoīs multū impeditur ꝛ distrahitur ne totaliter se tradat in obsequiū dei. de qua Ps 13° Sollicitudo diuitiaꝝ suffocat verbū Secundū est diuitiaꝝ amor qui ex diuitijs possessis augetur. vnde iheꝰ primo super matheū Diuitie possessē difficile ꝛtempnūtur. Tertiū est inanis gloria que ex diuitijs nascitur/ vnde ꝑs Qui ꝓfidūt in virtute sua ꝛ Quarta ꝓ° Quarta ꝓ° ē ꝙ dños ꝛ9 oēs hoīes si voluisset diuitias seruasse. Ō voluit nō sm̄ ca esse paupertatis ad maiorē gloriā ꝑpetue Primo vt qui sustinent miseriā paupertatis ad maiorē gloriā ꝑpetuitatē. nā ipsa paupertas est signū dilectionis diuine Secūdo vt sint diuitū materia exercēde pietatis Vbi ei nō est miseria ibi nō hz locū mia. vñ ꝓuerbior 19 Fenerat ꝓximo suo ꝛ ꝙ ꝓualet manu/mādata seruat Tertio vt haberēt hoīes aliq̄d in q̄ ꝑpe te mōdē Hie 2. Quarto vt esset

aliq̄d qđ dñs obiicere posſit reprobis in iudicio. vñ Ysa 24 Esurui ꝛc. et ꝙ ē qđd erat quida mēdic9 Vñ li cet ꝙ miseria ꝙuat9 sint tm̄ nō reproba t9 ꝙ ꝑdestinat9 . ꝛ iō noīe lazar9 Lazar9 intꝛpretat adiut9 vel auxilia t9 a dño sc̄z ꝓ grāz ꝑdestinatiōis Ille dicit mēdic9 non pauper Hūt enī pauperes q̄ nō sūt mēdici. qui qz nō pulsāt m̄ ita pietatē exitāt qz ꝓ clamorē paupis pietas excitat Ostenditur igit̄ indigētia isti9 mendici ad pene diuitis augmētationē Primo in ei9 gestatu qz mēdic9 Secūdo in eius debilitate. qz iacebat ad ianuā Quo ei quereret absentē q̄ non respiciebat ad ianuā iacentē Vñ crisost9 Iacebat ante ianuā vt crudelitatē diuitis in suo corpe demōstraret. Tertio in ei9 infirmitate qz vlcerib9 plenus solēt vlcera infirmor visa/affectū pietatis ꝓuocare. a quib9 q̄ auertit oculos/pietati se negat Quarto in famis anxietate qz supietat saturari de micis vñ pauꝝ si petēt dicas nō esſ exaudiēd9 Ia ꝓ° Ia ꝓ° ē videre quo sit differētes in morte qz sicut differentes fuerūt i vita meredo sic in morte premiū recipiēdo/ibi Factū est aūt ꝛc Vbi occurūt sex ꝙclusiones Prima ꝓ° Prima est ꝙ in hac vita solū ē liatū meritorie operari qz nūc solū est tps mīe/postmodū eē tatis. et quia meritū fit per virtuosas optiones/igit̄ debitores sum9 virtutū ac meritor ꝛ opm ꝑfor Et qz ad hec acumulāda merita tps vite ac cepim9/ergo opari debe9 iuxta Vn de ꝓꝑb. Tantū in hac vita est liatū

opari bona. illic nō. qz ibi nō opatur expectatur. sed retributio mentorum. ℣ Secunda conclusio. ¶ Secunda conclusio est q̄ post istam vitam vnusquisq; capiet viam pro abditis. ideo per opera interrogat̄ anima vbi debet esse / in loco penarū an glorie Dicit enī dispensatori Porta operarios et redde illi mercedem. ℣t 20. et optie Reddit ei vnicuiq; ad mimū vel de iustica vel de neq̄a. Vñ in euāgelio dicitur Factū est autē vt moreret mendic9 Factū est autē. s. deo vocante et a miseria liberante Vñ nō dicitur mozi ꝙ educi de carcere / et sic bñ dicitur mendic9 nō lazarus. qz non aia sed mēdicatus ē mortua in ipso sēm illud apōl. 20. Nō esurient neq; sitient ꝛc In morte ipliēatur lazarū tria p̄terisse. s. egestas / vilitas / et penalitas. Mortuus ē enī naturaliter. et sic cessauit egestas De lat9 est venerabiliē. et sic cessauit vilitas. Depositus est feliciē. et sic cessauit penalitas qz dicitur q̄ deportatus est in sinu abzahe q̄ est locus q̄etꝰ ¶ Mortuus est autē diues. s. multis mortibus. Primo morte culpe qua separat aia a grā. 2° morte corpali qua separatur aīa a corpe. 3° morte pene etne qua aia separatur a dei glā. et hoc est triplex ve. Apōl. 8. Sequēt̄ et sepultus ē in inferno ℣ Tercia conclusio ¶ Tercia cōclusio est q̄ per misericordiam dei nichil relaxatur de pena damnatorum. Apōl. 18. Quantum glorificauit se in delicijs suis tm̄ date illi tormentum et luctum. Intelligendum tm̄ q̄ pena dāpnatorū p̄t dupliciter

sic̄ari Primo mō iquātū est an̄ tra tionem et inflictionem. sic miseria dia dei relaxat qz pcōr ai meretur pena infinita acerbitate vel intensione quia offensa ratione persone est infinita. et sic deus quasi infinitam p̄ mittit. relinquit. qz in omni ope dei ē misericordia et veritas Vl et̄ pcōr meretur pena infinita duratione aptē vindicte volūtat̄ seu culpe vnitur de hac nichil relaxat. Secūdo vnitur ē post taxationē et inflictionē sic nichil et̄ relaxat. et hoc ē quod dicit ¶ Eleuās autē oculos suos. s. qui in inferno non poterat se leuare. leuauit oculos ad pauperē in tormentis qui non leuauerat in delicijs tāi esse in tormētis inferni vidit abzahā. sibi in pena. qz vt ḡḡ dr Oculos q̄si pone claudit pena aperit. a longe. tū ꝓpter locoꝝ distātiā. quia diues in pfūdo abzaham in lymbo. tum propter impossibilitatem premiorum qua longe a peccatoribus salus et lazarū in sinu suo ¶ Que scilicet in sua prosperitate dedignabat videre mō videt ad ardorem pene et ipse clamans dicit pze doloze pater abzaham. miserere mei ¶ Cere stulta petitio. Cupit enī fuisset filius abzahe esset ¶ Misereri sibi misereri. qui nec sui nec lazarini sertus fuit. Jacobi terdo. Judicium sine misericordia fiet ei qui non fecit misericordiam. Hinus abzahe est requies sanctorum pauperum. sēm glosā quorū est regnū celoꝝ. Hepulti tura inferni est penarū p̄fundus

¶ Sermo

superbos et īmisericordes post hanc
lem vocat ¶ Quarta ꝙclusio
¶ Quarta ꝙclusio est ꝙ per suffragia
ecclesie nulla fit mitigatio pene ī dāp
natis- quia augustinus dicit de ciuita
te dei ꝙ si sciret patrē suū esse in īfer
no nō oraret p eo- quia sciret ei suf
fragia ecclesie non prodesse ¶ Et ideo
dicendū ꝙ dampnati ab ecclesia sunt omnino
penitus precisa ab ecclesia / ideo suf
fragia ecclesie eis nō prosūt- hoc ei
patet cū dicit ¶ Et mitte lazarū vt inti
gat fr̄es id est ī gratie michi modicum
de meritis lazari vt refrigeret liguā
meā ¶ Ecce conueniēs ordinatio pene
ad culpam Primo quia lingua pec
cauit ibidem punitur iuxta illud sa
pientie- Per que peccauit q̄s hec patit
et iterum- Quare solius lingue estibus deside
ria non subuenit- quia misericordia nō
capit fieri- ō addit ¶ qz cruciar ī hac
flamma ¶ Hic nota ꝙ ignis nō agit in
spiritū bute nature sue sed in quātū
est instrumētū dīne iustitie- sicꝫ baptis
mus ē instrumētū dīne mie ¶ 1ª 2ᵉ
Et 2ᵒ ē ꝙ p̄s iudiciū mali tristabilie
perpetuē in eternis supplicijs / et iusti
perpetuē in eternis p̄miis- dicit ei
augustinus dapnatis illud p̄s ¶ Ecce homo
qui nō posuit deū adiutorē q̄s ¶ Et iō
dicitur ꝙ alīq̄ sūt q̄ nō iudicabūt q pe
nitebunt ¶ Alij ñ
dicuntur ꝙ regnant vt sā ¶ Alij iudicā
dicuntur ꝙ regnant vt pōres fideles quib9
dicatur ¶ Esuriui et non dedistis q̄s ¶ A
lij iudicantur et regnant vt fideles
mediocriter- quibus dicetur- Veni
benedicti patris mei- et hoc est qđ

sequitur ¶ dixit illi abraham / fili ¶ Fili
um autem vocat ipsum vt dolor eius
augeatur de perdita hereditate ¶ te
rorare quia recepisti bona in vita tua
¶ id est ad voluptatem tuā ¶ q lazarꝫ
similiter mala ¶ scilicet transitoria-
quia secūm glosam licet lazarus ali
quid mali habuit- ꝫ tñ ignis pau
peratis purgauit ¶ nunc vero hic ꝙ
solatur ¶ eterna consolatione pro mo
dica tribulatione ¶ tu vero cruciaris ¶
eterno cruciatu pro temporali delec
tatione ¶ et in hijs ōnibus inter nos
et vos magnū chaos firmatum est ¶
¶ Chaos secūm glosā est magna dis
tantia meritorū- vnde dicitur inter
diuitem et paupertem magnum cha
os est- qz post mortē nequeūt merita
mutare- ¶ Iz textꝫ ¶ 6ª 2ᵉ ¶ 6ª 2ᵉ ē ꝙ
dampnati non possunt reuerti ad bo
num quia dampnati sunt obstinati in
malo sicut beati sunt cōfirmati in bo
no- sed beati ꝓpter cōfirmationē nō
possunt in malum igitur ¶ Intelli
gendū tamē ꝙ ū quadruplex sit bo
num scilicet nature / moris / gracie / et
glorie / de bono nature nō ē questio-
quia dampnatis non ausert bonū na
ture vt in ipsis perseueret malū pene
ꝫ ¶ gregoriū ¶ Hi vero de bono moris
intelligit̄ q̄stio- dicēdū ꝙ velle ex deli
beratione p̄t aliq̄s dupliciter / vel per se
ꝓpter ipsū bonū ad quod est ꝙ se / et
eiꝫ amorē et odiū mali / vel per acci
dens scilicet ꝓpter fugā pene ꝓpe vel a
liorꝫ ¶ sto secūdo mō dico ꝙ p̄nt i actū
bonū moris vt velle nūꝫ actū qui
p̄terꝫ fuit vel ē cōmisisse / ne eternaliter
puniret / q tñ voluntas ñ ē bō volūtas

mozū· qz nec recognoscit illū actū es se malū nec displicet ꝓpter se qz ma lū· sed solū ratione pene ꝓpe vel alie ne· Hic iste diues monet suos volu it vt se a peccatis ꝯhiberent Non qꝫ se hoc voluerit ꝓpter odiū peccati et amoꝛē illoꝝ / sed qz estimauit se pos se rezpi suo restitui et mitti ad ipos· et sic a penis subtrahi Vñ ista moni tione nullo modo simpliciꝫ ꝓpter bo nū istoꝝ illos ꝯmoneri voluit ꝫ ꝓpē bonū ꝓpū dicēte abzahā Hūt moy sen et ꝓphetas Respōdit Nō patē a bzahā ꝫ si aliquis ex mortuis etc qꝫ si diceret· Per me sic fiat qz magis p̄ doneus sū ad hoc et michi magis cre dendū est Hi vero fiat questio de bo no gratie et glozie· siue quo ad actū siue quo ad habitū/ simpliciter sic te nendū est qꝫ non possūt tenere ti vnꝫ ad bonū gratie aut ad actū gratie et glozie siue quo ad actū siue quo ad habitū nec ad habendū bonum actū pzoꝛdentē a gratia aut a glozia· et hoc est quod dicit Rogo ergo te pa ter Non est credendum qꝫ rogaueāt ex caritate quā ante mortem non ha buit nec post acq̄siuit· sed timore pe ne· Habebat enī qꝫ ex cōsozcio fratrū augeretur sibi pena vt mittas eum scilicet lazarum in domo patris mei Ecce crudelitas· quia cū nō posset i petrare qꝫ ad eum veniret in ifernū· rogat saltim qꝫ ad fratres suos mit tatur in mundum habeo enim quin qꝫ fratres Hoc ideo forte dixit quia sēm quinqꝫ sensus delicijs dediti e rant ipsi/ sicut et ipse cū viuebat· ex quo patet conformitas eozum ad ip

sum vt testetur illis meam miseriā lne et ipsi veniāt in hunc locum tor mentozum A quo nos preseruet·

Feria sexta dominice secunde qua dragesime Sermo lvi

Homo quidam plantauit vineā Mathei 21· Hēm qđ thūs berñ· nichil ita displicz deo in filijs graie sicut ingratitudo· Ingratitudo enim viā obstruit gratie· et vbi hoc rit illa/iam gratia acceptum non ue nit/loc nō habet· Nōne iure pres tum reputet quod ingrato donauit / aut dedisse peniteat quod pessime vi detur· oportet ergo gratū esse hominem et deuotum· qui peccatis gratie munera/manē sibi vult et mi tipliciri· Vnde tria mala dingrati tudine proueniunt· Primo bona a deo acepta auferri facit· Aug· Qđ deus dederat gratis/detulit ingratus Secundo tarda impedit· Gratus Non est dignus tardis· qui nō agi grates de tatis· Tertio quia non se lum priuat bonis sed penam ad di ne triumphi· Ysa· 38· Sed quia dē scēm gregoziū nunq̄ cessat benefi cere· iō dignū est semper gratias age re Hoc autem nobis in eua melio ri ēplificet Vbi occurrūt nob qtuor tentationes Vna a si· Vna a si· Vna a dē· Vna a proximo· Vna a si· Vna a si· Vna a dē· Vna a proximo· Vna a si· Vna a si· Vna a dē· Vna a proximo·

Sermo lvi.

sapientia rōes sint ōniū rerū q̄ dicūt ydee .i. forme exēplares in mēte diuina existētes. q̄ quidē multiplicāt ad res/ nō tamē sunt realiter aliud a diuina essentia prout eis similitudo diūse modē a diūsis participāt Possēt et ex his rebus creatis queda alia exēplata dici secūm q̄ q̄dam sūt ad similitudinem aliox/ vel secūm cantē spēm vel secūz ānalogiā aliaui⁹ imitationis. vnde saluator volens p̄fectionē vite meritorie p̄ducē in anima/ similitudinē exēplaris in vinea adhibuit/ vt ex hac perfectio vite in anima/ determinatā formā cōsequerētur/ q̄ mediante recte posset ad ipsum a q̄ p̄cesserit per creationē Vñ dr Quis plantauit vineā. id est animā rationalē .Ie. 2° Ego autē plantaui te vineā electā Vnde glō. et habetur sup illud ps. lxxix°. Vinea domus sabaoth domus israel ꝛc. Tucta que dicūtur de vinea/ ad statū anime referūtur. que a deo plātata nō attulit vuas sed labruscas Dicit anima vinea Io° ppter iutilitatē sarmēti abscisi a vite Similiter aīa abscisa a spūali edificio / nichil valet ij° q̄ sicut vinea p̄ter mēta .i. abscisio nē et terre actionē fructificat. sic aīa p̄ sustinentiā opis penalis iij° quia sola vinea dat vinū/ sic aīa deuō soli deo accepta v° q̄ sicut vinea degenerat et luxuriat faciens vinū debile q̄n vinea sita ē in pīguī terra sic aīa in delicijs vi° q̄ sicut vinea radicata in petra et loco eminēti et in aspū solis secūra ē et forte generat vinū. sic aīa existens in dura vita seu pnīa .ie. z° Adhuc plantabis vineā in montibus

Sermo

de deo/ ōnes ita q̄ naturās intelligere debem⁹/ et ōnia que naturaliter sunt/ necq̄ ex ipo sūt p̄ca que naturā non seruant Vñ dicant Vñ necesse ē dicere q̄ omne q̄dq̄ modo est / a deo ē. si cui aliquid inueniatur in aliq̄ p̄ partiōnē/ necesse est q̄ causetur in ip so ab eo qui essētialiter Quenit. sicut ferū fit ignitū ab igne. sed q̄ deus est ipsum esse subsistens/ et ē subsistens nō potest ee nisi vnū. relinq̄tur igit q̄ ōnia alia a deo/ non sunt suū esse sed participant. nāe est igit omnia que dicūtur secūm diuersā p̄ticipatio nem essendi. causantur ab vno primo ente qđ p̄cipuissimū est Vñ ar⁹ 2° methaᵉ dicit. q̄ illud qđ ē maxime ens et maxime verū/ ē causa ōnis entis et omnis veri. et hoc est quod dicit Homo quidā pater familias sciz deus pater noster multiplicauit Dicitur enim bone Dñe Nūquid non ē ipse pater tuus q̄ fecit inquā te secūm corpus. anima possedit secūz veritatē Io° exceptione Ps Tu domine pater noster et redemptor noster. a seculo nomē tuum iij° fidei īstructione. Iohis Dedit eis potestatem/ filios dei fieri v° adoptiōe. rō. g°. Accepistis spūm adoptionis filiox in quo clamamus abba pater vj° gloriē collatiōe. ad gal. 4°. Itaq̄ iam non est seruus sed filius ce vij° Dedūcta cōclusio j ª ecclie° est q̄ in mente diuina sunt forme exemplares/ per quas ōnia que fiunt naturaliter siue per creationem/ determinatas formas cōsequūtur. qđ patet Vñ oporteat dicē q̄ in diuina

samarie. Ista vinea dñis gsolatiõ b9 appodiat̃ q ligat̃ celestib9 desideriis 1ª 2ª 3ª 2ª ẽ q tria sũt q̃ ptinẽt ad gseruationẽ h9 vinee. qz nõ sufficit alic9 gfectio si nõ gfuet̃ i ẽe Primũ est sepes circũstãs q̃ defendat ab iniurijs b9 cotidianis feraciũ/que est debita custodia sensuũ q oꝛdis/ne. s. sensus ab extra aliqd delẽbile trãsitoꝛi ũ capiat quo posset allici q a sũmo delẽbili separi. et iõ pcauendũ est Primo ergo debet stati in pncipio p scindi/qz infirmitas in pncipio facilius remediatur/ita spualis. Iheonim Impossibile est in sensum hominis nõ irruere cogitatiões. Ille laudat̃ q statim vt ceperit cogitare allidit cogitat9 suos ad petrã xpm 1ª 2ª vt tẽptatio fugiatur Sicut homo sapiens fugit vbi superare non pt/sic iohannes baptista fugit in desertũ. Exi. 29. Quasi a facie colubri fuge peccatũ. Terao q debz penalitatib9 expelli Sicut videmus in naturalib9 q nulla forma expellitur nisi a sua contraria. et ideo quia omnis temptatio ẽ allectiua ideo per penam fugari debz. quia in moꝛalibus pene sunt sicut medicine. Vnde colocen. 3. Mortificate membꝛa vestra. Vnde dicit̃ q sepem circũdedit ei/id est diligentem custodiam. Exi. 26. Vbi non est sepes diripitur possessio. Item pꝛoũ. 19. Qui custodia custodit oꝛ tuũ qz ex ipo vita pcedit. Hec ũdũ ẽ oꝛzulare bone cõscie. Vñ sicut in oꝛzulari vinũ exprimit̃. sic cõscia q̃dã remurmuratiõe infoꝛmatoꝛia docet fuge bonũ et vitare malũ. Vnde cõscientia dicit duo scilicet scientiam q habitũ Per conscientia est habitus naturalis non solum cognitiuus. sed etiam motiuus. Inclinat enim ad cautionem boni et fugam mali. conscientia accusat de pterito/remurmurat de presenti/q pcauet de futuro. Preterita nãq respicit qm̃ tem de hoc qd sibi conscia est expedit/sicut est de malo commisso vel bono amisso. Presentia ei respicit. quia tradicendo eis cuius per conscientiã habuimus oppositum. Futura q̃q respicit vt quãdo instruit et similiter mentem ad ea facienda vel vitanda ad que nos iudicat teneri. Cautus est tamen conscientia nimis larga q nimis stricta. nam prima generat pusillanimes. secunda dispationem. Prima dicit semper malum bonum. Et ideo dicit bernardus q bonam cõscientiã sortiunt in nobis duo. scilicet penitentia per quam peccata commissa plangimus / et scientia qua punienda non committimus. et hoc est quod dicit Let fodit in ea oꝛzulare/id est contulit ei q sciam que pterita accusare/et pñtib9 remurmurare et futura mala pcauere Ne turris pacis edificanda sit ẽ turris ẽ sancti pugnaculũ quo medii te insult9 pugnantiũ repmuntur. sic patientia est virtus/contumelias et oĩa aduersitat̃ impet9 eq̃nimiter tãs. Unde tull9 dicit. Patiẽtia ẽ honestat̃ q vtilitat̃ causa/ꝛez arduas q terribiles voluntaria ac diuina q pessio. Iheonim. Nõ nisi q pacians ipleat qd d̃ Regnũ celoꝛ vim patit.

et violenti rapiūt illō Vnde mt 11°. Beati q̄ pſecutionē patiunt ꝛc. et ꝟ est qđ dr Et edificauit turrim in medio eius. vnde ipsa ē turris fortitudinis/ defendens nos a fraudulentia

Quarta cōclu° ca 2°est q salua uoz multa bona nob̄ tulit. vt patet in bonoꝝ plātatiōe ꝛ in malorꝝ amotione. in adūsariorꝝ defensiōe. in monitionum istructiōe. in lationē legū ꝛ ritꝰ sue gratuita cōmunit libertati nostre voluntatꝭ siue liberi arbitrij/ vt istis mediātibꝰ operatione liberi arbitrij effiamur beati scilicꝫ libeā eiꝰ electione. vnde liberū arbitriū ē subiectū gratie qua sibi assistēte bonū eligit. Liberū arbitriū ī differenē se habz ad bonē eligendum vel malē. vnde Inquantum deus auctor salutis est. liberū arbitriū capax est salutis. nec dare illa nisi deꝰ. nec capere ista licet nisi liberum arbitriū. ꝛ hoc ē qđ dicit ꝛ perfectus ē nō mutando locū/ sed opandi liberū relinquēs arbitrium. Vbi beda Qui vbiq est/ fuit cū viribus/liberū opandi arbitriū relinquens. ecce 1° Deus ab initio constituit hominē ꝛ reliquit eum in manu consilij sui. et locauit eā agr. vt sciz liber/ operaretur operibus virtuosis.

Secūda cōsideraō Secūda cōsi° est de ingrata maliuolēaa nostri arca deum in benefidoꝝ vilipēsione qđ ostē dit nunaoꝝ ꝛ hereduꝫ neaatio cū dicit Cū aūt ēpꝰ fructus apꝛopinq̄ssꝫ Vbi occurrūt quatuoꝛ cōclusiones.

Prima cōclusio Prima cōclu° est q̄ soliuo hominis ē beatitudinē meri operibus virtuosis/ cū beatitudo sit premiū virtutū Cuiꝰ ratio ē. qz vt dicitur 9° methaꝫ Vnūqđq̄ naturali um determinatū ē ad sua operatiōe si aut oculus ad videndum. quia igit inter ceteras creaturas/ rōnal creatura ē dignioꝝ. ideo magis debet esse determinata sua ad operatione que est respectu finis vltimi in videndo deum/ et fruendo. sed qz hunc finem per operationes pure naturales attingere non potest. ideo oportet supaddē operationes virtuosas q̄ p tm sit supnaturales vt finem vltimū attingat. qz vt ait sapiens operāti iustiam merces fidelis. Iste autē operationes dicuntur fructus gratie. de q̄bus dicit Cum autē tempꝰ fructuū appropinquassꝫ id ē operationū virtuosaꝝ. quas apostolus nominat gal. 5°. dicēs. Fructus aūt spiritus/ caritas/ gaudium/ pax/ pacā/ longanimitas/ bonitas/ benignitas/ māsuetudo/ fides/ modestia/ cōtinentia/ et castitas Qz autem hijs fructibꝰ possit beatitudo attingi patet primo de caritate. qz caritas ꝟm augustinū/ ē donū ōnia alia dona p ficiens. qz sine caritate nō p duāt effectū meritoriū 2° patet de gaudio qz gaudiū ē de bono pnti spes de futuro et memoria pteritoꝝ ad certā expectationē puenientē ex grā dei ꝛ ex meritis pcedentibꝰ Pz ecc 3° de pace. ipa ci ē spūal locus dei Dn 2°. coꝝ. vltimo Pacē habete 9° ecc ptz de pacā. qz ipa est radix ceteraꝝ virtutū Dn dr glō sup illō In pacā ꝛc

Paciencia est austos et radix omniū vtutū. Quinto patet de longanimitate que diu expectat promissum vite eterne/ pacienter sustinens adūsa vt dicit tullius. Sexto patet de bonitate vtutis .s. hoc est qñ additō ōnis pfectio ex pte operātis que est p habitū mentis bñ constitute. Septimo patet de benignitate que habet effectū bonū vt delectet bene agere maxime egenis large subueniendo de facultatib9 suis. Octauo patz de mansuetudie q̄ scdm phm q. ei hi est moderātia passionū circa mensuram dē appetitū. Vnde mansuet9 dicitur q̄si manu assuet9 .s. mala ferendo. Nono patet de fide sine qua impossibile est deo placē vt dicitur ad hebr9. Decimo patet de modestia que cauet in dicentiam in verbo/in risu/in motu corporum/in membrorum situ vel in actu. vnde tullius. Modestia est qua pudor honestatis puram et stabilem comparat auctoritatem. Duodecimo patet de continentia. vñ b. Cōtinētia pfecta est vtiq̄ qñ solo diuini amoris obtentu a pcīs nos cōtinem9. Tredecimo pz de castitate. vñ b. Cōtinētia castitatē diluit q̄ q̄d añ luxuria inquinauit. 2ª 2º

2ª 2º ē q in hijs segnit laborantib9 mittūt tres nūcij. q̄z vn9 inforzt. 29 inpat. 29 iautit tiorē. Prim9 nūc9 est sacra scriptura. Hec ei docet vicia obiurgare et extirpare. et vtutes inserere. vñ 2ª thi. 3. Dis scriptura diuinit9 inspirata/utilis est ad docēdū/ad arguēdū/ad corripiēdū/ad eruditionē iustitia. vt pfect9 sit hō dei ad ōe opus bonū. Ex q̄ pz q ē sume auctoritatis et io sibi sume adherendū q̄ a deo reuelata/nichil cōtinēs falsitatis. Secundus nūc9 q̄ increpat est instructio. Hic nūc9 mittit quātū ad corp9 q̄ ad malos et reprobos ad vicādū eos maliciā/qz ad hoc ne corrigant subtrahit grām predicationes audire. Dō. Dominus dicit intelligē vt bñ agāt. s. dñica sionē mittit ad corp9. isti gēs malos predicationis correctionis instrumenta. Psalmista. Multiplicate sunt infirmitates eorum. Tertius nunc9 est timor dei. qui docet fugere quod nocet. Nonest qui non uersatur. Vnde aug9. Nonest pius fuga/iacula fugē. s. pregēdo. Hic a dño mittit qñ mēti infidē inspirat ad carnis mortificationē/qua p tribulationes et ia nō timet p illis cruciandis sustinere penas corporales. Talis timor facit hoiem obedire. vñ ifra. Deum timete est/nulla que sunt mundi timete. Talis ei timor p°natit ex fide cātione ōnipotētie dei qua nēo resistere pt ymo. Quartus nūc9 est tionē capiam et nō resistet michi homo. 2° ex cōsideratiōe penaz futurarum que gēhenna est. de q̄ aug9. Expectat omnē penā quā aliq̄s in hoc mūdo pati potest/et hoc ē q̄d dicit. Iuste sentētia os ad agēdū.

2ª 2º ē q̄ opa carnis sunt manifesta. plūs d° ad gal. 4. Caro concupiscit ad uersus spm et cōcupiscentia carnis ad spm. Ex quibus apīe opa carnis et fructus spūs. vñ ad gal. Spūs carnem concupiscit. mouet hūanā mētē ad id q̄d est contra rationem. Appetit9 at carnis trahit ad sensibilia

Sermo

Tui

ſolitia bona que ſunt infra hominē.
bñ ſiat motus ſurſū q̄ deorſū q̄rari
antur in naturalibus/ ita in opibus
hūanis q̄rarīt opa carnis fructib9
ſpūs. Hñ quantū ad oppoſitū contra
tenſiōa aut eāā inimicitias q̄ contē
tiones et emulationes aīoſitates et
diſſenſiones oponīt caritas longa
nimitas ad ſuſtinendum mala ho
benignitas/ q̄ ad ignoſcēdū bonitas
Hēſib9 āt oppoīt fides. iuidie/ man
ſuetudo. ebetatib9 q̄ comeſſatiōib9/
gītētia. et hūi ē qđ dicit Agricole āt
apēhenſis ſeruis alium cēdere unt.
Dere ſacra ſcriptura cēditur aī nō ſo
lū nolunt eam intelligere vt bene a
gant/ ſed eāā eā agnitā/ q̄tradictiōi
bus vite q̄ lingue eam nituntur im
pugnare. Sequitur aliū ocadere tūt
tōiſtur. quādo obſtinatus ob ſp̄em q̄
valeſcentie et longioris vite in malo
perſeuerat. Aliū vero lapidauerūt
Dere timor dei lapidatur dum quis
preſumptuoſe inherens propzie vo
luntati in malo perſeuerat Et vere ta
les digni ſunt penis. quia nulla ad
monitionis queat beneuolētia mo
uere. Hec bernardus Quarta
concluſio. Quarta ingratitudo reprehendēda
quantum ingratitudo ſit non ſolum quia non reddit bonū
pro bono ſz malū pro bono. ſz maxi
me reprehendenda eſt qua ſummo
benefactori ablatis muneribus pro
honestate ei nituntur inferre mortē
Hñ licet diuerſi ſint benefactores.
hñ ſiat excellēti p̄cipaliter debem9

debo gratiarum actiones Deo maxie
eſt reprehendenda ingratitudo que ac
ceptis beneficijs ſibi reddit malum e
tiam mortis. Illud ſic declarat. Nā
ſēm diuerſas cauſas ex quibus ali
quid reddi debetur/ neceſſe eſt diuer
ſificari debiti reddendi rationem/ i
ta tamen q̄ ſemper in maiori illud
quod minus eſt continetur. In deo
autem primo et principaliter inueni
tur cauſa debiti. eo q̄ ipſe eſt princi
pium primum omnium bonorum
noſtrorum. Secundo quia eſt perſo
na que dignitate precellit. ex qua g̃
tuita beneficia procedunt. Tercio
in aliquo beneficiorum a quo aliqua
particularia et priuata beneficia pce
pim9/ p q̃b9 particulariter ei obligam
Sicut ergo q̄ deo pl9 donat/ pl9 te
nem ei ad grāx actionē. ita ecōmax
ime reprehēdēda ē ingratitudo q̄ deo q̄ de
ei9 precepti bñficijs nititur reddē ecōa
malū mortis/ q̄ hūi ē qđ dt Nouiſſime
miſit ad eos filiū ſuū Ioh. Miſſit in
ſup hēdē occidt q̄ filiū dei p̄ latrat. et
ſpū q̄ ſcificat9 ē gtuēlia ſuat. dñi ihc
a mēdacib9/ a ſimulatoīb9/ q̄ ppōīt
occidit. Ihs bonitas occidit ab hijs
q̄ eo bñficijs nō molliūt. ſz duricies
ueniūt Ihs caritas occidit a cupidis
q̄ auaris. Ihs mia q̄ benignitas ab
hijs q̄ pcā iterate nō ceſſat nō atten
dētes q̄ deo ad pñiam eos expectat
Ihs iuſticia occidit ab hijs q̄ in fla
gellis nō emendant. Ihs pax otā di
t ab hijs q̄ p ſolētia q̄ cōtētione ſuo
rum cōcordia et pacem infringunt.
Dz extra vineā ihesu eiciunt. qui dy
abolū in corde eor p peccatū dñari

gmittūt ¶ 3ª q3 ſideraº ¶ 3ª q3 ſideraº
eſt de iuſta ſentētia dei ārā noſtrā
igratitudinē in malorū punitione-
q3 p3bat vinee ablatio-ibi ¶ Cū vene
rit dñs vince ¶ vbi ſūt q3tuor cōclu-
¶ Pª q° ¶ª q° eſt q3 in oī iudiciaria
cauſa nō eſt p3cipitāt agendū ſicut i
dāpnatioīs ſentētie latione/ſed debet
fieri pæſſus ſc̄m maturi cōſilij deli
berationē Ad hoc ei req3itur diſcre-
¶ Nā ꝑ7 B. vbi eſt vehemēs emulatio
ibi maxīe diſcretio nēca ē/ q̄ eſt ordi
natio caritatis ¶ Hēp quidā zel9 abq3
ſcientia m9 vtilis et efficax iueniē
et p nicioſus valde ſentitur. et iō ſal
uator hos ung3tos nō ſtatū dāpnauit
ſed diſcrete deliberauit dicēs ¶ Cū ve
nerit dñs vince ¶ q̄ q.d. in talib9 nō
eſt p3cipitāt agēdū ¶ª q° ¶ª ē q3
vindicatio correctioīs nō semp ē diſ
ferēda/ cū iniq9 frequēter ex dilatio
ne debete pene p3cedit ꝑ7 illud ecclī-
ſ. quia non cito p3fertur cōtra ma
los ſentētia / filij hominū ſine timo
re perpetrant mala. ¶ Cohibent aūt
aliqui a pēo qui offiaū vtutis non
hñt p hoc q3 timent amittere aliqua
que plus amāt q3 illa q̄ p3cādo adi
piſcūtur alias timor ñ cōpeſcēt per
catū. et iō p3 ſubtractionē oīm q̄ hō
maxīe diligit ſcz vitā corpis/ſui lib
tatē/et bō exteriora. puta diuitias /
patriā/et gloriā. homo iniq9 freque
ter cōpeſcitur ab iniquitate. Vnde
aiūt illi malos male perdet et vine
am ſuā locabit alijs ag. ¶ Et ideo
dicit B. Quid agim9 ? Nonnulli du
ra ceruice et attrita fronte quo magis
eis q3atim3 tanto magis et noſtra

q3paſſione et pacientia abutūtur Non
ne ſicut cōpatiebamur fratri ita ipſi
iuſticie cōpatiendū eſt qua videmus
abiā tam impudēter. Hāc ſi quis vi
nobis eſt caritas/q3eptū hūc iuſticie
ferre equanimiē nō possum9. hic eſt
zelus iuſtiae qua accēdimur adue
ſus deliquētes rega iuſtiaā dei qua
q3epni videm9 ¶ª cōclusio ¶ª cō
clusio eſt q3 licet quilibet ꝑpē nimis
tatē exæſſus ſit iudicādo. tamē qui
19 in hac vita exiſtēs eſt q3pnēdo.
et hoc ꝑpē tria ¶ Vnū eſt diuine gra
cie pmpta aſſiſtētia Secūdū eſt ca
pacitatē habūdantia Tertiū eſt re
miſſionis peccati penitētia. Quod
eni dixerūt q3 peccatū in ſpiritū ſc̄m
tū ſit ſimpliciē irremiſſibile ꝑpē
nalē ipenitētia ſte aūt mod9 nō eſt
verus. poteſt ei peccatū eſſe in ſpiri
tū ſanctū tato q3 nō haberet finalē
ipenitētiā in ſe ſed tantū in voluta
te vel in itentiōe. vñ lz aliq3 peccā
tum intentione deliberata q3 nūq3 pe
niteret. peccatū in ſanctum ſpīm
mitteret / tato q3 poſtea de ipſo pe
tato peniteret Vnde dico q3 finalis
ipenitētia i pēo/ nō facit pēz i ſpīm
ſc̄m/ q2 ſic ōne pēz mōzle i q̄ hō mo
riē eſſet pēm in ſpiritū ſanctū. ſi
peccatū in ſpiritū ſanctū eſſet mōz
voluntate et intentione ex ſe penitentiā et remiſſionē ōtra pec
catū. et ideo q3 diu homo viuit i hac
vita/ poteſt ab hac intētione recede
re et ideo ſimpliciē eſt remiſſibile/ lz
q̄d ſit irremiſſibile. l. difficile remiſ
bile. tū ꝑpē defectū exaſſus. vt remi
mitas iclinās. tū ꝑpē naturē pniciē

ut elinant m/tū ꝑpter remediū repul
sionem. et hoc est quod dicit Lapide
quē reprobauerunt edificantes ꝛc.
Quasi dicēt ꝙ nullus un hac vita de
bet ꝺēmpnari qz deus aliqñ ingra
vos peccatores quo ad iudiciū nostrū
ꝑdestinauit. vñ lapis iste dicitur pre
cator ꝑdestinatus sed pro tunc repro
batur obstinatus ꝓ nō pro semper.
quem edificātes .s. meritū/exercicio
virtuose actionis ꝛrep bauerūt. s. iu
dicio eox condēpnantes ꝛhic factꝰ ē
gracia ꝑdestinata sibi assistēte ꝛun ca
put anguli ꝛscilicet perfectionis vite qz
fulgebit exemplo sicut sol in conspectu
alioꝝ Anguli. id est qiūctionis. qz e
ius exēplo z doctrina ad deū multi cō
uertētur vt pz de paulo ¶ Quarta ꝓ
clusio ¶ Quarta ꝓclusio est ꝙ iusti
ficatio impij est maximū opꝰ. ꝑdē
dispensatiōes eiꝰ sup ōnia opa eꝰ. Et
augꝰ exponēs illd iohis 15. Maiora
horꝝ faciet dicit. ꝙ maiꝰ opꝰ est ꝙ ex
impio iustꝰ fiat ꝙ creare cēlū z terā/
et ideo dicitur. A dño factū ē istud
et ē mirabile in oculis nris .s. ꝑpē tan
ta z magnitudinē potētie faciētis
Ps. 85. ¶ Ps. 85. ē de ingētoꝝ nesciēti
a cena occēna xpi in eꝰ applicatione
vbi dicit ꝛideo dico vob. auferet a vo
bis et ꝛdabit ¶ Ps. 2. Sūt quatuor ꝓclusiones.
de libro vite ꝓ ꝙ ꝑ. ꝑdeleāt de li
bro vi. z. ¶ Est ei lib vite ꝓscriptio
ordinatoꝝ in vitā eēnā. Ad quā ordinā
tur aliq ex duobꝰ .s. ex ꝑdestinatiōe
diuina z ꝙ ordinatio nūqꝑ defiat. Et
ex gra. Quicūq ei grāz habz ex ꝙ ipe
habz vitā eternā z hec ordinatio

defiat interdū ꝓ peccatū mōrle. Illi
unquā q ex ꝑdestinatiōe ordinati st ad
vitā eternā illi nūqꝑ delent de libro
vite. sed isti qui sunt ordinati ex grā
sola sunt scripti non simpliciter sed
scdm quid. z tales possunt deleri de
libro vite. z hoc est quod dicit ꝛpropter
dico vobis auferetur a vobis regnū de
i z. ¶ Dico ergo ex vestra confessione
z prophetica revelatione concludēn
do ꝛquia auferet a vobis regnū dei. i.
gra ꝑdestinatiōis delendo nōia vra
de libro viuētiū z dabit gēti faciēti
fructꝰ eiꝰ ꝛid est prōzi ꝑdestinato q
facit fructus scz habēdo ozdie cōtriti
onem/diuine legis meditationem/be
neficioꝝ dei recordationē. proximo
cū cōpassionē/z gratiarum actionē.
Isti sunt fructus pro quibus dat reg
num dei. ¶ Secunda conclusio ¶ Se
cunda conclusio est ꝙ causa execuți
ua dampnationis est iustitia dei. Qz
iustum est vt scdm rectum iudicium
deus vnicuiq respondeat pro meri
to. Sed quia propter obstinati de
mentū digni sūt dāpnatione. iustū
ē vt tal pena demeriti eis infligatur
Talis iustitia ꝑpat penā scdm exi
gētiam meritoꝝ. Vnde dicit ꝛsup
quē verbo cecidit ꝛ. s. lapis ꝛcōteret eū ꝛ
Vnde glosa. Lapis ꝙo su ꝓ illū ca
dit quem iudicū dei non crēdētē op
primit z ideo totꝰ ꝓterit. Crisos. Qz
xpūs lapis ē magnus sup quem cecī
dit. s. ꝓ iustitiā dei/ꝓminuet cū. s.
reprobatiōe ¶ Ps. 2. ¶ Ps. 2. ē ꝙ reprobi in
crepationē nō sustinēt ꝓ exasperati red
dūt maledictionē ꝓ bono. Prouenit
ei talis exasperatio ex mendacio falsę

opinionis sui statuis qui mentitur sibi statū suū esse perfectū et increpationē non dignū De talibus loquitur aplūs rōz 2° dicens. Deus reddit vnicuiq; scdm opera sua. Sequitur. Hijs autē qui ex contentione et qui non acqescūt veritati z credunt iniqtati ira et indignatio Glō aug9 ibi dē Qui cōtendūt cū deo nolentes penitere cū ipse multis modis ad penitentiā vocet z non acqescūt veritati/ illis dicit credūt iniqtati. talib9 erit in iudicio ira id est pena materialē et spūalis. z indignatio/scz in die iudicij quia sibijpsis indignabūtur. z h° est quod dicit. Cū audisset scz parabole expositionē cognouerūt q; de ipsis diceret scz q; essent ingrati incredduli et dampnandi querentes eū tenere timuerunt turbas. Querit xpm in malo tenere qui desperatione victo. non cessat a peccato p q° passus est. ꝫ timore turbaz reprimit/ qui plus propter veretū diā q; propter deū se cohibet a pcīs. et iō addit qz sicut p phetā eū habebāt adhec tres ex dict ne et habētes displiciā in oī malo

Sabbato p9 dnicā 2az xpi. lvij

Homo qdā habuit duos filios. luc. 15. Dicz qd d. glō/ꝫsue tudo phariseoz erat et scribaū murmurare de alteri9 bono/vt pz de iustificatiōe magdalene/z de pcoz remissiōe paralitici luc 5°. et de peccatoz receptione luc 15. Hz quare hoc dicatio est scdm gregoriū. Falsa iustitia non habet cōpassionē sed indignationē. vñ scz glōz Hij duplicit errat quia z se iustos putāt cū sint superbi. et alios esse reos cū iam penitentes aut nullus debet indignari propter peccatoz receptionē ostendit in pabola de filio prodigo/qui9 penitentia fuit patri ei9 gloria. sicut patz nobis in presenti euāgelio Ubi occurrit nobis ser ꝫsideratiōes/ pōsite°

Prima est de statu nature quē deus condidit vtriusq; filij cois magatio. ibi Homo quidā habebat duos filios/ Ubi occurrit due ꝫclusiones/ 1a 2°

Prima ē q; statū naturē quē deꝰ pfecit homini in sui creatione cū ꝫferatio nibus suis gratuitis describit beatus aug9 de ciuitate dei 19. dicens Dicebat homo in paradiso sicut volebat qd diu ꝫ volebat qd deꝰ iusserat. viuebat sine vlla egestate. ita sem per viuere/ habens in potestate. Cibus aderat/ ne esuriret. potus/ ne sitiret. lignū vite/ne illū senectus dissolueret. Nichil corruptionis in ore vlls eius sensib9 ingerebat. nulla extrinsec9 molestia. sūma in carne sanitas. et i anima tota tranquillitas z̄ que enumerat 1a 2°

Secunda ꝫclusio est q; ex hoc stupide sciz oleaster humane nature duo propagantes ascenderūt scz penitentiū et unum duos filios scdm glosa. sciz penitentes et innocentes/ quod patet cum ꝫ lij sit ymitari patrem Hec propagines dicuntur filij/ quia imitantur patrem xpm filij. quia imitātes xpm carne sua crucifigūt cū vicijs z cōcupiscētijs

qubꝫ diãt. Qui. 16. Hi q̃s vult veni
re. In ꝯ rei testimoniũ sup xp̃m in
trãsfiguratiõe/ q̃ sig̃ficat p̃niam ami
ma trãsfiguratã. audita ẽ vox pris
Hic ẽ filiꝰ mꝰ Innocẽs ecꝯ dicãt filij q̃
p̃destinati sũt ad vitã eẽnã. qbꝫ pdest
passio xp̃i. de qbꝫ ad heb. 10. Nõ su
mꝰ filij subtractiõis in pditionẽ. ꝫ si
lij sint in acq̃sitionẽ aie. Filius sub
tractionis fuit iudas qui subtraxit se
numero aplõz. Filiꝰ acquisitionis ẽ
ũnisꝰ exẽplo vel exhortatiõe q̃ntũ
quasad bonũ. vñ p̃ iohis. 1. dicitur
Qui ex deo natus ẽ nõ peccat. quia
generatio dei cõseruat eũ vt non pec
cet. vñ dicitur q̃ habuit duos filios.

Secũda q̃deratio. Secũda q̃si
deratio est de lapsu culpe quẽ ondit fi
lij adolescẽtis q̃a patre recessit. et dix
it adolescentior ex illꝰ patri ecc. Vbi
sunt due exclusiones. Prima exclusio est q̃ permittit deꝰ
aliq̃n cadere p̃destinatũ in culpã. vt
ex tali ruina sui electus se humiliet et p
fectior resurgat. Deus enim nouit
de malo maximũ bonũ elicere. quia
lapsũ luciferi ordinauit ad hominis
creationem. Lapsũ hominis ad xp̃i
incarnationem. quod sup̃mum fuit
miraculũ. Propter q̃d dicit gregoꝰ
O felix culpa Nõ ei ẽ magnũ i arti
fice si de bona materia fecerit bonũ e
dificiũ sed de vili. Hz intelligẽdũ q̃
p̃n ũ sit malũ ordinauit diuina p
uidentia in quadruplex bonũ. Primo
ad voluntatem laudem eorum qui
non peccant quia si omnem creaturã
deus impeccabilẽ fecisset nullus esset
laudabilis ex eo q̃ non peccasset. qz
nullus laudatur de hijs que non sunt
in sua potestate. non enim laudatur
mutus q̃ tenet silentium. Secundo
ad eorum augendum honorem. qui
a homo honorabilius possidet regnũ
qui illud habet per victoriam acqui
sitiuam q̃ qui habet per solam electi
onem. Si autem sancti essent im̃pec
cabiles sola electione habuissent reg
num. et sic nichil meruissẽt. sed iam
meruerunt quia contra peccatum et
vicia triumphauerunt. Est autem ho
nestatis signum quia non coronabit̃
nisi qui legittime certauerit 2. thy.
2. et pugna non est nisi contra pecm̃

Tertio ad diuine iustitie manifestationẽ
Clarũ ei est fore iustissimũ deũ. Justi
tia aũt nõ manifestaret̃ sñ peccõ. qz e
ius iustitia duas p̃tes habet. s. bono
rũ remunerationẽ/ et punitionẽ ma
lorꝫ. q̃ secũda sñ peccõ fieri nõ p̃t. i. 2ª 2æ

Quarto ad p̃fectiõẽ decoriz. Vide
mus ei in sensibilibꝰ q̃ vtile ẽ int̃dũ
q̃ aliq̃ res destruat ita q̃ melior re
pareť. ita p̃mutꝫ deꝰ aliq̃n cadẽ scõz
vt sanctiores resurgãt. Isto mõ maria
magdalena fuit. vñ augꝰ. Audeo dicẽ
supbũ vtile ẽe cadẽ in aliqđ manifestũ
p̃m vt sibi displicãt q̃ iã sibi placẽ
do cõsiderãt. Salubriꝰ enim petrꝰ dis
plicuit q̃n fleuꝫ q̃ sibi placuꝫ q̃n p̃sup
sit. 7 hꝫ ẽ qđ dꝫ. Et dixꝫ adolescentior
ex illꝰ da in portionẽ q̃ me ctigꝫ 7 di
uisit illꝰ Baz. vñ ãbroꝰ. Videsne q̃ diui
nũ p̃monitũ dat petentibꝰ. Ne putes
culpã p̃ris q̃ adolescẽtiori dedit. ip
se se iudicauit dignum qui poposcit.
7 vtinã non recessisset a patre impe
dimentũ nescisset etatꝫ. Porro hꝰ

ſbſtancie eſt libeꝝ arbitriū-tulit igiē
partē ſbe ſue/dum de vinb9 ſuis ma
le p̄ſumit vtens ptāte libe arbitrij/
qz gr̄ae nō initens-cōcta quē dicē
Hinc me nichil potestis facē/Hec̄i
da cōclusio 2ª 2° ē q̄ per lapsū aul
pe multa mala cueniunt nob̄ P̄mo
a deo pegrinam²-nā sicut gracia ē dis
tinctiua filioꝝ regni-sic p̄cm ē distic
tiū filioꝝ perditiōis/p qđ discernūē
et pegrinatur a cōsorcio fidelīū et ab
amicicia dei P̄ē Longe a p̄cōribus
salus-vnde dicit-⟨et nō post multos
dies pegre p̄fectus ē in regionē lon
ginquā Glō Post īstitutioēz hūani
generis/vel cōsiderationē cōditionis
eius placuit anime p libez arbitriū
ſcō quasi quandā potentiā suā ferre
et deserere cū a quo cōdita est/fidens
in vinb9 suis Has vires tanto ciū9
cōsumit quis-quāto citoꝝē pl9 dese
rit Vñ addit⟨in regionē longinquā⟩
-i-vsq ad obliuionē dei ꝑ9 glosam
īterliniarē non mutādo locū Hcđm
glosā Quanto quis in p̄cauo opere
pl9 delinquit-tāto a gracia dei plus
recedit Quid longi9 q̄ a deo recedē⟨
qz ibi cōgregatq̄ ōnib9 ⟨id est consi
ratē ꝑtijs vinb9 ⟨dissipauit subam
suā⟩-i-bona gratuita et spūalia ꝑtē
sponsalium amorē Vñ ysid Haant
seculi lucra sectātes quantū sint vana
vel aduersa que diligunt-que ecq̄ in
hoc seculo sine cōtritione non q̄q̄nē
et p̄cō quib9 in futuro penas dabūt/
hijs qui in volūtate desideriorꝝ secula
rium persistūt Cū igiē triplex sit bo
num nature-vnū scilicet ipz subiectū
naturale qđ tatū ē nature in adiuto⟨
meriti-2ū9 bona et virtutes-ꝑ9 est
habilitas nature ad bona gratuita-
P̄mū vulnerātur-2ū9 tollitur-3ū mi
nuitur Et hoc est qđ dicit⟨Posq̄ ō
nia consūpsissē⟩ 2° p̄uptatem ipsi
qz homo per p̄cm/omnis boni spū
alis p̄uatione destituit Nā sicut tur
pe ē denudare figurā regē eius ornā
tibus-sic turpe ē anime ornatib9 spi
ritualib9 spoliari q̄bus ablatis p̄ua
efficitur Vnde dicit⟨facta est fames
valida in regiōe illa et ipse cepit eg
re⟩ Post omniū bonoꝝ consūptionē
sequitur⟨fames valida⟩-i-penuria o
nis boni spiritualis et fidei-qz fides
est substātia rerū sperandarū ad hēb
ri°-vel scđm glosam/fames est di
gentia verbi veritatis in obliuione
audis-vel scđm glosā īterliniarē/ē
carentia bonoꝝ operum et virtutū-
et ideo egre cepit/qz scđm glosam
nichil satis est pdigo voluptati/q
voluptas semper famem sui habet-
Item glō Qui to egret qui thesaurizo
sapientie diuicias q̄ alitudinē sa
linquit⟨in regione illa⟩ scilicet i statu
peccati-P̄cm enī substantiā auffert
naturalem/tēporalē/z gratuitam
Vnde sciendum q̄ peccatū venia
facit venire in alia peccata Cuius cō
est-quia peccatū est causa peccati-
quia directissime vnū peccatū ad
in aliud peccatum Sicut aī quis ad
propositu inebriat se vel explet se cibi
dis vt cōcupiscentiā ſflāmet 2° ecq̄
quia non potest vnū peccatū sine nu
si aliud cōmittē-sicut latro non p
test rapē nisi occidat-Dicit tū q̄ pōt
nō ē ēa necia īduendi p̄cm/ꝑ est ē

ueniunt vel disponens voluntatem liberę peccare/ et ideo potest se liberę auertere a pcō & non peccare. Et dicit. s. pfectu erroris de malo quod per penitētiā etc. Quid ei est abire nisi peccatum addere? Verbi grā ad alterā trāsire de p° ier. 20. Sp̄s ēo peccatū dyabolo subiat. Mā sicut anima sācta ēplū dei/ ita aīa īmūda phanū est dyaboli qz inhabitat essentialiē est in ōni re/ nō ita dyabolus p malicīā inhabitat animā immundā. & hoc ē qđ dicit. Et adhesit uni ciuū regionis illius. scđm glosam dyabolo. Peregrini regionis hui⁹ regionē deuiunt. aliqn penitendo redeunt. Vñ in regiōe peccati in ciuitate babilonis multi sunt ciues sub regione dyabolo/ sicut in regione gēac in ro. eph. Jā nō estis hospites & aduene sed ciues Et plexq gēgit q pcōr multis peccatis subiacet et irretitur. qđ dum cōtingit tunc plus uni vicio quam alteri intendit/ quia uni ciuū regionis illius adhereat. Vnde adoratur ab eis qui ei seruiunt & deus eorum dyabolus. Aut scđm qđ ei ꝓuicijs diuersis seruitur/ sic eadem diuersa nomina sortiatur. Peccatum eadē ac nocua occupatē et ideo compatit e grotanti molestanti. quia sicut egri quod deprauat naturam vt semp ap petat nocua & cōtraria. ita peccatū deprauat animam vt semper mortifera appetat. Vñ cū voluptates sint sibi mortifere & delicie spirituales salutifere/ anima plus obnoxiatur illis q̄ in istis delectetur. Et hoc est quod dicit. Et misit illum in villam suam vt pasceret porcos. Villa dicit occupatio carnalis voluptatis. Vnde glosa. In villā mittitur. qui capit dilatari mundialis substantie subiugatur. Hpūs igitur imundiciē mittit aliquē in villam suam. cū ipetrat ei tā q̄ seruo post longam consuetudinē vt occupetur scđm carnalem voluptatem porcā. Silique sūt bona temporalia. Pascit igitur porcos. q̄ habundantia temporalium vacando/ ad bis & potibus & vestibus delicatis/ quibus caro lasciuit/ nutrit motus īmundos. eph. 4. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Glosa. Crassitudo carnalium et deliciose epule puocant ad libidinem. Peccatum etiam ad errores inclinat. Nam voluntas non fertur in suū obiectū nisi vt a ratione pōstēsū. Mn igitur intellectus & ratio errant. voluntas/ inordinata dilectione fertur in obiectū suū delinās a rectitudine actus. Per peccm̄ enī mens obnubilat & errat. qñ creature delectatio subtrahit iudiciū rationis Vnde augustinus. Ne oberretis in vestigijs ei⁹/ ipius p amorē adherēdo ꝓpē se. cū talib⁹ sit vtrōq; nō fruendū In h° ei qsistit tota pūsitas hoīs. vñ isti cito ingrediunt viā erroris. Et h° ē qđ dicit. Et cupiebat implē vētrē suum de siliquis etc. Glosa. Diuicias

terrenas quas pro ea vel auari libenter comedunt. quibus vtitur. i. affectu cupit pro ipse carnalibus vicijs. et nemo illi contrarjatur ad salutatem. quia vtique in proximum insaturabilis pena. 13. Tertia consideratio. Tertia consideratio est de motu penitentie. quo probatur eius reuersio. ibi. ipse autem in se reuersus. vbi sunt due conclusiones. Prima conclusio. Prima pars est quod origo penitentie est a deo effectiue quia ipse est causa efficiens penitentie a nobis autem dispositiue. quia secundum augustinum qui creauit nos sine nobis non iustificabit nos sine nobis. Intelligendum tamen quod ad hanc dispositionem quatuor requiruntur. Primum est cognitio fidei informis. in qua homo cognoscit diuinam iustitiam et bonitatem cui displicet omne malum. et qui nullum malum relinquit impunitum. Secundo requiritur cognitio proprie offense. que displicet sume bonitati. nullus enim vngitur de peccato penitet. nisi ad memoriam reuocet. Vnde apostolus primo. Qui lapsus fueras memor esto vnde exciderit et age penitentiam. Tertio requiritur despectio propter commissi sceleris. quia nisi pena memoriam displiceat. quia despicit. Vnde iob. Tedet animam meam vite mee. et. Quarto requiritur cognitio misericordie dei qua patuit omnem conuertenti et dolenti dare miam et veniam. ex qua regenerat remissionis spes. oportet ei esse aliquod inclinans hominem ad deum. et qua fiat spes de mia. et ex hijs generatur bonitas reuertendi et confitendi et satisfaciendi per gemitum et penas. et sic homo disponitur ad penitentiam. et hoc est quod dicit. ipse autem in se reuersus. scilicet ad cogitandum de se ipso et de statu et de malo. Glo. Vnde in se reuertitur recogitando quid fecerit. et diuinam iustitiam que recte iudicat. et diuinam misericordiam qui condonat vltra quam dignum. Glosa. Bene in se reuertitur qui a se recesserat. actus. 12. Et postquam ad se reuersus dixit. Hec causa exclusio est quod ad iustificationis ipsius quatuor requiruntur. scilicet infusio gratie. motus liberi arbitrij per fidem in deum. et liberi arbitrij in peccatum id est contra. et remissio status huius est. nam iustificatio est quidam motus quo anima mouetur a deo a statu culpe in statum iustitie. Primum patet de gratie infusione ratione. Iustificatio impij non est esse sine gratie infusione. et ideo iustificatio non potest esse sine gratie infusione. et hoc est quod dicitur. Quanti mercenarij in domo patris mei habundant panibus. Mercenarij isti sunt qui intuitu mercedis eterne seruiunt et tales habundant panibus spiritualibus scilicet virtutibus et gratie donis secundum glosam. Hec causa quia patet de motu liberi arbitrij in peccatum. Secundo dixi confitebor aduersum me iniquitatem. Intelligendum tamen quod iustificatio impij est quidam motus quo humana mens mouetur a deo a statu peccati in statum iustitie. ergo quod humana mens mouetur habeat ad vtrumque extremorum. primum est liberi arbitrij extremorum. secundum a parte dei et accedat ad iustificationem suis et accessus recapitulatur. Primum est confessio nem et de siderium. ideo oportet quod in confessione impij sit motus liberi arbitrij duplex. Vnus quo in dei iustitiam tendat et de siderium. et alius quo detestetur peccatum. et videtur se quod oibus bonis spoliatum suam miseriam lamentat dicendo. Ego autem

Sermo

hic sume pcō ¶ Gtā .i. penuria ōnis bonī/carendo scīz gnitiōe veritatis/ dilectiōe bonitatē/ et veneratiōe ma iestatis Terāū patet de motu liberi arbitrij in dēū per fidem Rō .1°. Justificati igiē p fidem pacē habem9 ad dēum ¶ntelligendū tamē q motus liberi arbitrij requirit ad iustificatiōez ipius scīm qđ mens hominis mouet dēū ideo Deus aūt mouet animā hoīs quo ad iustificatiōē impij requirit motus mētis ipius scīm qđ mens hominis mouet dēū ideo Deus aūt mouet animā hoīs quo ad iustificatiōē impij requirit motus mētis ipius scīm qđ mens hominis mouet dēū ideo Deus aūt mouet animā hoīs quo ad iustificatiōē impij requirit motus mētis ipius scīm qđ mens hominis mouet dēū ideo Deus aūt mouet animā hoīs quo ad iustificatiōē impij requirit motus mētis ipius scīm qđ mens hominis mouet dēū ideo Deus aūt mouet animā hoīs quo ad iustificatiōē impij requirit motus mētis

remissio aūt culpe est finalis termin9 iustificatiōis q ꝙsūmatio operationis gracie īfuse. Ōn iste sentiebat p grē presentiā/ se ꝙsecutū esse culpe remissionem ⌊Et surgens venit ad patrē suum⌋ quasi diceret qz michi assistit diuina grā. et ideo surgens īplendo qđ deliberaueāt (nō enī suffiat bonū ꝓponē nisi ope īpleatur) ⌊venit⌋ .i. venire cepit/ se ad pnīaz disponēdo. scilicet p opera bona ⌊ad patrē suū⌋ et ius graciam inqrendo/ ꝑ illud. mt. xi°. venite ad me ōnes q la. et gra. ꝙsecta°. ¶ Quarta ꝙsecta°. est de dono gracie quod īfert reuertenti a patre benigna susceptio. ibi ⌊dū adhuc longe esset⌋ Ubi sūt due cōclusiones ¶ Prima cclu°. ¶ prō 2°. est. q dēus est ad misereēdū promptissim9. ad vlasce dū tardus Ratio est. nā q misereē ꝓpriū est illi Ex se eī sumit materiā miserendi. et ideo dicātur pī misericordiarū Ex nobis aūt sumit vlasce di ad qđ eum quodāmō cogim9 nostris peccatis Unde bn. Quo in deo sunt mansuetudis argumēta. unū est q patiēt expectat delinquētes suspendens sententiā vltiōis. aliud est q clemēter respiat penitētes/ exhibens eis graciā remissiōis Ex ista conclusiōe sequūtur alīq documenta ¶ prō documentū ¶ prō dou°. est q licz natiā humāna p supnaturālē hītū grē sit sanitatē ꝙsecuta q eāā cleuā sit ad operandū opa merito° vite eterne. tñ idiget ad hoc ꝑ aliū modū auxilio grē vt scīz a deo moueat ad recte agendū q in bono perseuerandū. et hoc ꝓpē ꝙditionē status natuē corrupte

que quidē licet p gratiā sanctur quā tū ad mētē/ remanet tñ i ea corrup tio et infectio quātū ad carnē p quā seruiuit legi pēi vt d' rō. ¶. et hoc ē qđ dicit. Cū adhuc longe esset/ qz nō dum certificata de p̄seuerantia nec informata de mentoria operatione. Li cet sanitatē gsecuta/ dicatur lōge eē qz nōdū talē grām ē adeptus. ¶ Heū dū doumentū. Heū dū doumen tū est q grā p̄destinatiōis q̄ p̄sto ē et nunq̄ deserit pcōzē ex toto qz sēp tus est i libro vite quātū ad deū licz nō p p̄tē iustiā. Hiliter grā pre destinationis eis non luet qui sūt in peccato mortali sed non eos deserit quia finaliter in peccato permanere non permittit. vnde dicitur. Vidit il lū pater eius et misericordia motus ē. Glosa. p̄destinatiōis oculo/ scz glo riā et gratiā p̄parādo. Hoc oculo nō videt deus nisi bonos. licet in omni loco/ oculi dñi super bonos cōtēplan tur et malos. vt dicitur pubiox. ¶. Hed non sup oēs misericordia mo uetur. Hap. q. Grā dei et mia ē in scās eq et respiciēs sup eloōs suos. ¶ z" doui" z" doui" ē q grā p̄destina tiōis ēpliē effectū in p̄destinatq oñ dit. Pmq ē spūalis viuificatio/ q eū p̄ueniens omne viciū tollit. vñ sicut corpus p aiam viuit/ ita anima vi uit p grām. et iō sicut decedente ani ma moritur corpus. ita ¶ Et hꝫ est quod dicit. et accurrens. Glosa. ipsū preueniendo per misericordiam pre ueniētem. Psalmista. Misericordi a eius preuenit me. ¶ Heū dq ē spiri tualis premunitio/ sicut homo exteri us non potest resistere sine armatura sic interius sine gratia. et hoc est qđ dicit. Ceadit super collum eius. ipsū premuniendo et conseruando q sum do per gratiam contra insidias inimi corum. ¶ Terause diuini reconcilia tio. Nam licet deus quemlibet ho minē posset in puris naturalibus or dinare ad vitā eternā. tamē de po tentia ordinata non nisi per gratiā. et hoc ē quod dicit. et osculatq ē eū. ipsū sibi p fidē hꝫ glosa. ¶ Hia ma subsequēte de quo pō. ¶ Hia ma subsequitur me. ¶ 2ª 2º. ¶ 2ª 2º. ē q ad gram adipiscēdā multū valet humi litas. ipsa nāq ē radix aliarū virtū tum. Gregō. Origo vtutū humilitas. vt q i nob veraē pullulat q i nobis ppa hꝫ ē i humilitate producat. Hec ait humilitas acquiritur tribus vijs. Pri mo ē p respectū ad excellentiam melioꝝ cātio ppe vilitatis. vñ gl. Se cundo ē p respectū ad excellentias melioꝝ tū/ ita cautela humilitatis ē considera tū. vñ dixit filius pzi. q. Si. Con deraui vilitatē meā et tua effectus excellētia. 2ª ē medium abstinere a fectuū ppoꝝ. ipos vilipendo. Tertio pellit arrogantia. vñ gl. Deus vir vt humilitatis i se vtutē custodiat/ ffe mitates suas ante oculos mentis sue dēt reuocare. Iste igitur considerans sceleꝝ maculā/ dapnū penā/ et dei of fensā dixit. Pater peccaui. ecce macula in me. ecce pena dapnī. et ecce iu ecce offensa dei. 1ª ē partes iustitia ptelia. vñ bñ. Humiliatio ē via ad humilitatem. Si igitur virtutem appetis humilitatē/ viam nō refugias

est doctrine predicate per exemplum vite appie vel aliene approbatio aim diciaici Et calciamenta in pedibus e ius ꝛc De exemplo appie vite dicit gregorius Cuius vita despiciatur ꝛc Opera virtutū per calceū significa tur Vñ sicut calciamenta pedes mu niunt sic qui se informant bonorum exemplis quibus proficiunt et ope rando bonū et pferendo malū Quan tum est peccatorum preterite vite re prehēsio vt sicut i illis primo delec tabatur sic nūc ea vilipendat ꝛ hoc est quod dicit Et adducite vitulum saginatū id est repreheditе delicijs carnalibus deditum Vnde adducatur vitulus saginatus dum peccator de odio/de gula/de lasciuia/ꝛ de liberta te propzie volūtatis reprehēditur sed occiditur dum per ministrorum salubrē informationē a desiderio pec cator remouet ꝛ ij°q° Cij°q°ē q to ta eccl̄ia curia ioāīt i q̄sīōe vnīꝰ peccatoris Patet tripliciter Primo de trinitas gaudet qz videt appi plas matis reparationē de hꝰ ihē. xl. Emūdabo illos ab oī iniq̄tate sua i q̄ peccauerūt m Et seq̄tur Et erit m i gaudiū Et in pnti cuā gen Epulari ergo oportet/qz pierat ꝛ inuētꝰ ē Secūdo agel̄ gaudet appē de serti lo ci instauratione hꝰei numerū cadēti ū erit numerꝰ saluādorꝝ Hic dr Gau diū ē agel̄ i celis sup vno pēnīte nti cā agēte. xº ois q phēsor gau det appē apliādi gaudiū maiorationē Notādū q duplex est gaudiū sanc torum/vnum est essentiale qđ habet ex dei fruitione / hoc aūt est essentiale

Sermo

et ideo dicit Jam non sū dignus ꝛc Hoc dicit considerans seipsū per pec catū humiliatū et humiliatione dig nū Vnde deꝰ superbis resistit humi libꝰ autem dat gratiam ij°q° Cxª g°ē q grā remissionis culpe / pēnī tiꝰ imputēda sol ministꝛ ecclesie re seruatur quia eoꝝ officiū est solli citare ad gratiam nam eis sunt cla ues regni misse vt dictū est eis ioh. xx. accipite spiritū sanctum ꝛc Quod lazari per eos quibus dictū est Sol ute cum ꝛc Jam enim suscitatus e rat ad voē xpisti lazare veni foras Vnde solus deus suscitat peccatorem a morte culpe et tamen confitentem absoluūt id est absolutum ostendunt ministri ecclesie et hꝰ est quod dicit Dicit autem pater ad seruos suos ad suos ministros ecclesie cum mittens eis claues ligandi et soluē di. Quem enim dominus suscitat per contritionem in corde secreto / dicit ipsum per confessionem reapi punisseros vt reconciliet deo et ecce intelligendū q ad officium minis trorum quatuor requiruntur Primū est sacramentalis gracie administra tio quod notatur in stole inductione Stola est innocentia prima vñ stolā dare est peccata remittere sed stolam p fecte est/ sez officio absolutū ostendere Secundū est fidei ministratio quod notatur in anuli datione qui ē fidei signaculū in manu id est in ope / vt per opera fides claresceat. iacob. ij Ti tus sine operibus mortua est Teraū

et nō augetur. Sed aliud est gaudium acidētale scilicet de bono creato scilicet conuersio peccatorū Hec est omnibus augmentum gaudij.

Quinta consideratio Quinta cōsideratio est de stimulo inuidie/ quē ostēdit suscepti fratris a fratre seniore indignatio ibi Erat autem filius eius senior in agro. vbi sunt tria documenta Primū documētū Primū documētū est qd illi qui maturioribus studijs ocupantur et ga lapsos et infirmos plus debito inuenīuntur austeri et hoc quia sunt meritis puericiores propzie fragilitatis ignari. et hoc est quod dicit Erat autē frater senior ecc. Secundū documentū

Secundum documentum est. qd gremiū diuine miserioꝛdie semp ē apertū ad colligendū penitentes ex quadā cōtemplatione non habentes experientiam infirmitatū sed ignoraā tiā iudicioꝝ dei q iō iudex temerarie inuestigat. Nam scdm glosam sup rā 2. Judiciū humanū coꝛrumpitur amoꝛe/odio/q timoꝛe. Judicium dei est scdm veritatem. q hoc est quod dicit Cum veniret q approp̄iquaret domui. Domus est gremium miseri coꝛdie dei nullum venientē respuens

Sexta consideratio Sexta cōsideratio est de virtute xpisti doctrine quam ostendit indignationis illius rationabilis detatio. ibi Pater ignē illius Vbi sunt quatuoꝛ conclusiones

Prima cōclusio Prima cōclusio est quem plus diligat deus inter penitentem et innocentem. Potest dici qꝫ qntum ad bonum premij est sentialis equaliter diligit si equaliē habeāt caritatem. vel illum plus qui maioꝛem habet caritatem. sed quantū ad premium accidentale plus diligit innocentem qꝫ penitentem ppter dignitatem innocentie. ad quam non potest peruenire penitens. Secunda conclusio Secunda conclusio est qꝫ plus tenetur innocens ad gratiarum actiones qꝫ penitens. vñ augustinus 2° libro confessionū dicit Qui vocat9 ē a te domine/secutus ē vocem tuam. nō me verebar. Ab no dico me egrū sanari. a q̄ p̄sciui ē me egrotaēt 1ª 2° 1ª 2° ē qꝫ differt stat9 penitētiū q innocētiū in hꝫ tpe peitētes mutaē meroꝝ q luce i gra diū matris ecclesie. qua sicut de cētib9 ē nou9 dolor ita de innocentibus nouū gaudiū hꝫ nō ēt illoꝝ qui stabi hꝫ qd̄ p̄mū cāt gtinuat. vñ aplus 1. thes. 3. Nūc viuimꝰ si vos statis dño. q hꝫ ē qd̄ dr Fili tu sꝫ mecū es. q obp̄uātia iusticie q oīa mea tua sūt. s. bona grē un te. et bona gl̄e tu spe tanq̄ iure hēditatio. Epulari ꝫ gaudē oꝛ. Q. d. meā fuisti hꝫ alioꝰ liꝫ me9 gierat q iō de ej iuētione ꝫ pulari ꝫpē suscitatione. q applius potes. Dñ licꝫ peccēs resurgēdo acq rat aliqñ saltē maioꝛē grām qꝫ ante maioꝛē glāz qz tuum scut ei oīa ꝑ meritū p actū ꝓfessionis q pēnie innocēs stās in innocētia hꝫ maiꝛ grā q glā. qz p̄sciēs q hītū gtinua tū plꝫ acq̄rit q̄ p hītū discontinuatū

Dominica tercia quadragesimal

Sermo quinquagesimus octauus

Erat ihesus eiciens demoniū z illū erat mutū. Luc. xi°. Quia cū sedm ꝓpa⁹ minus iacula ferūt que ꝓijciūtur. ī hac venerabil̄ hora de lembꝫ insidiozꝫ īmia seuiciaꝫ. z dicat in glā sup illū pe. pet. v°. Aduſarius vester dyabol⁹ ꝛc. Dicit ei dyabol⁹ arcaut tanꝙ hostis obſidēs muros. claſsus aditus explozat an ſit pare aliq̄ murozꝫ min⁹ ſtabil̄ vel meabil̄ quos aditus ad interiora penetret. Offert oculis fozmas illicitas et ſa lacias. aures p canoꝝ tēptat vt emol liat ad vanū amoꝛē. linguā ꝙdiozꝫ vocat. manū īuryjs laſciuiētib⁹ ad ea ēē iſtigat. honozes tirānos ꝓmut⁹ vt adimat celeſtes/ et cū latenē nō po teſt falle addit terrozes. in pace ſub dolo. in ꝓſecutione violent⁹. cōtra quē animus debet eſſe tantū parat⁹ ad reſiſtendū quantū ille ad ipugnā dum. ideo in cuā gregio preſenti oc currit nob quinq; cōſideratiōes. ſp⁹ conſideratio. Prima ꝓſideraº eſt de ani me ipſarū ex parte peccati q̄ media te anima dyabolo ſubiacē. qđ oſtend⁹ in hoc q̄ demoniū dicē. Vbi occur runt quatuor cōcluſiones. Prima concluſio Prima gclu° eſt q̄ demones in vo luntate ſunt obſtinati iuxta illū p⁹ Superbia eoꝝ qui te oderunt ſēp Notandū tamen q̄ ōnis voluntas creature rational̄ ꝓpter libertatē arbitrij poteſt flecti in bonū z in ma lum/ excepta anima xp̄iſti ꝓpter vnionē verbi. ſed hec opinio tollit ve ritatem ſtabilitatis a ſanctis angel̄ z hominib⁹/ quia ſtabilitas vna eſt de ratione beatitudinis vnde et vita eterna nominat̄. Secūda concluſio 2ª gclu° eſt q̄ demones aliquādo cognoſcūt cogitatiōes hominū. patz p augustinū in libro de diuinatione de monū. Peruenit̄ ingt homi⁹ diſpo ſitiones non ſolū voce. platas / verum eaā cognitione ꝙceptas/ ad notitiam demonū per nonulla ecē expumenta expertum ē. ꝑ quomō hec fiat/ hoc nul lo mō vel difficile poteſt ab homini bus inueſtigari. Tercia gclusio 3ª 2° eſt q̄ homines ipugnant a demo nibus. ad eph. 6°. Non ē nobis col luctatio adūſus carnē et ſanguinē / ſed aduerſ⁹ pncipes z potestates mū di z rectores tenebraꝝ hui⁹. vnde ta lis ipugnatio fit dupliciter. Vno° iſti gando ad peccatū. ſic non mittitur a deo/ ſed aliquādo ꝓmittitur ſedm iuſta dei iudicia. Aliquādo ipugnant homines in puniēdo z ſc. a deo mittunt̄. Quarta gclu° 4ª 2° ē q̄ licz dy abol⁹ nobis inſidiatur p⁹ gregoꝛ⁹ qui dicit q̄ dyabol⁹ aut oppzimēdo. a ra piendo. a inſidiando. aut uolat. aut ſuadēdo blandit̄/ a mutando terret. a deſperādo frangit/ a ꝓmittendo de cipit. tamē int̄ oīa ſpecialiter inſidia tur lingue p⁹ illū. eze. 3°. Adherē faciā linguā palato z eris mut⁹ hō ē. qz nichil ita expellit et eneruat vi tutē dyaboli ſic lingua rē loquēs. ecci 9°. Labia detestabūt̄ ipiū. Hō dyabo l⁹ fuat os mutū dupliciter quā⁹ ad dei laudē z quātū ad confessionē pcī. hoc aut p oníb⁹ eſt piculoſiſſi⁹ abscōdē os confeſſioni cū ꝓnia ſit ſola remedi⁹ p⁹ baptiſ⁹.

pudor est vinculū lingue ne quis cō fiteatur de peccatis turpib9 z abhōia bilib9 · Ite qñq stulta spes alias pe tendi z cōfitendi cepit multos · iō dicatur ecī · z · Ne tardes conuerti · Ite qñq desperatio de venia · Gñ · 9 · Maior est iniquitas mea ꝛc · Ite qñq diffidentia de vtute clauiū qz non credit sibi pdesse sacramētū pe nitentie cū dictū sit petro · Qd cūq li gaueris ꝛc · Ite dilectio pīi · V · Secūda cōsideratio Secūda cōsideratio ē de dyaboli electiōe ex pte xpi c9 grā mediāte aīa a sui tute dyaboli eripi t cū dicit Erat ihs eiciēs demoniū vbi sūt due exclusiones · V · Prima Prima est q solū p penitētiā hoc de moniū eiciatur · qz ipsa ē vt9 expulsi va pcī actualis · quo mediāte hō de moniacus efficitur · Nā pcm actua le est macula anīmā deprauans et a bono debilitās · naturā vulnerās / p petratū p actū voluntatis cū delectatiōe z libidine · vñ actuū · z · Penitemi z cūtimi vt deleat pcā vza V · Secunda Secunda est q in pnia sūt tres pres q9 me diantibus peccatū expellit de necessi tate · Primū est contritio q declarat in misterio hūane redemptiōis qđ fuit ne cessariū ad hūanā salutē · Johis 11 · Expedit vob vt vn9 moriat hō · z ta mē in isto sacmēto act9 contritiōis aīe xpi quē in cruce habuit de nīs peccis maxie dicit fuisse salubris / qz passio aīe ē fortior z ad merendū efficacior i dulgētiā q9 passio corpis Qz ait xps fuit contrit9 hēc · Ysa. 26 · Tristis ē aīa mea ꝛc · Et ista tristicia de peccatis nris fuit · z in tute illi9 contritionis xpi / ha bent tute oēs nostre contritiones a lie ad delendū pcā · vñ ysa. 61 · Spi ritus dñi sup me Heq̄ Et misit me vt mederer contritos corde Secunda est confessio · Nā de pcō mortali debet pena ale · qz pcm mortale debet pena hanc mutat in tpalē · vñ aug9 Fu niale p confessionem qđ fuit crimi le per operationem · et iō dicebatur sio · procedēs ex corde contrito · illi a sic · Confessio est propriij sceleris fol ā auctoritas absoluendi est annexa ad peccati delectionem · z ad gra am promerendam Per hoc quod di sio / innuitur q9 debet cōfiteri propri a peccata · et non tantum peccatum sed eāam circumstantias peccatorum Per hoc q9 dicit procedēs ex corde trito / innuit q9 confitēs in pnitio con fessiōis debz oīa pcā pmeditari · q9 qđtio supponit qstionē · z nichil qui rit nisi cognitū · et p hoc q9 dicit illi au ctoritas absoluēdi ē pcessa / innuit q9 confessio debz fieri xpo sacerdoti i qui auctoritate papē ē appropiatus iure cōi vt airat9 siue frēs pulleganus vt miores z pdicatores Per hoc q9 dicit ad pcī delectionē / innuit q9 cōfessio oēdit cōfitētē absolutū · q9 ctingit mutās penā eternā pcī mortalis in tē Et p hoc q9 dicit grā operāte / innui tur q9 licet sacramenta veteris legis mererentur delectionem culpe / non tn gratiam non meruerunt · z hoc fuit confessio · z · est satisfactio q9 fit ma sūpta ē operatio exterior laboriosa z penalis / voluntarie assūpta ad pur dū pcm missum z ad placandum

diuinā offensam Intelligēdū tamē
q̄ septē sunt in quibus q̄fistit satisfac
tio. Primū est feruor caritatis quē de
us magis acceptat q̄ q̄dāq̄ op9 la
boriosū. Secūdū est cōtritio cordis q̄
q̄ pena relaxat. Tertiū est in cōfessi
one humilitas q̄ppria abiectionis / re
cognoscendo coram homine tot vilia
et tollit magnā partē de pena Quar
te pēo verecūdia que eā tollit
de pena Quintū ē corpis maceratio
mēs habet eleuare in deū Septimū
est alior necessitatib9 subuenire. qđ
fit per elemosinā. et hoc est quod di
cit Et cū eiecasset demonū locut9 est
mutus Primo necesse est vt eiciatur
demonū per q̄fessionē. et sic post qui
mutus fuit loquatur per q̄fessionē Et
animæ sunt turbe / satisfactionis effi
cācia. que sua virtute tollit ōnē penā
peccato debitā Contritio enī cordis /
naturaliter p̄cedit q̄fessionē. vñ si e
quia no9 fuerit demonū no loquitur
mut9. Si no p̄cedit cōtritio / no ē vti
lis et efficax cōfessio. et p̄ sequēs sa
tisfactio no tollit penā Ma q̄ Sio Ga
ostēdit ē de impugnatōe iudeor q̄z mali
cie q̄ pietas ipetitur. ibi Quidā
ex eis / vbi sunt due conclusiones
Prima conclusio Prima conclusio
est q̄ quidā posuerūt q̄ duo essēt pn
cipia. vnū bonorū / et aliud malor.
quia contrariorū effectuū q̄trarie sūt
cause / sed in rebus inuenitur contrari
etas. ergo illud ecī. Ga. q̄tra bonū ma
lū est / et cōtra vitā / mors. igitur cē
In hunc errorē inciderūt manichei

quia nō q̄sidērauerūt causā vniūsalē
totius entis / sed particulares tm causas pti
cularium effectuū Deāda q̄clusio
Deāda q̄clusio elicitur ex ista scz q̄
aliqui ꝓter istā positionē iā dicta
dicēbāt in alio q̄ in virtute dei posse
dēmonia eici seu vicia. estimantes se
vnū peccatū p̄ alid eliminari posse.
Quor ratio prima Oē vicium a iustitia
a est distinctū / igitur ratione iustitie
e vnū expellit reliquū Ite 2a Prouē
13. dicitur Inter superbos sūt sp iurgia /
et tales non cōpatiūtur se mutuo. et
hoc est quod dicit Quidam ex eis /
scilicet errore deceptis de principijs
vt dictū est / dixerunt / q̄firmātes sip
sum in belzebub / scilicet vnū vicium pos
se expellere aliud ꝓter contrarietā
tem vt auaritia prodigalitatē Intel
ligendū tamē q̄ licet plura vicia ꝓ
ter aliquē q̄nectionē possūt ee simul
in eodem. puta q̄ aliquis potest ee
simul cupidus et luxuriosus. habet ta
mē bñ cōtrarios act9 vt pdigalitas
et auaritia. ratiōe cui9 aliquādo vnū
vicium expellit reliquū quo ad actum /
non quo ad habitum. quia semp ma
net habitus in aia cuiuslibz peccati /
q̄ habit9 nō tollit habitū licet actus
actū. vbi ē ergo aliqs luxuriosus / au
dit alios multū q̄mendari de castitā
te. et desiderat vt simuliter q̄mēdet et i
cipit cōtinere se et cōsequi honorem.
ibi superbia ciat luxuriā quo ad actū.
sic et ypocrite qui ieiunant ad vanā
gloriā. Et frequēter cōtigit q̄ ex hac ac
cidit bonū alicui. s. q̄ sic ex toto q̄sci
pit ex pēo. Verbi grā. vt cāre q̄s
cessat a luxuria et remanz i castitate

et ambit vanā gloriā vana cogitūs · pleriq; attingit talē ad cor redire · i ea q; ppter modicū vane glē nō vult tm̄ bonū amittē · ne dicat sibi illud gal · 3. Tāta passi est sine causa · ¶ 2ª 2æ q. 2ª 2æ ē de refutatiōe xpi q; sapia vicioz repugnatio retūdit · ibi. Ipse aūt vt vidit cogitatiōes eoz Vbi ocurrūt due exclusiones ¶ Pria 2ª ¶ Pria 2ª ē q; licet contrarietate vicioz/vnū expellat reliquū · tn̄ hoc nullo mō pt esse sn̄ assistētia gratie spūs sancti · Ad qđ pbādū adducunt quatuor voces Prima est Oia genera pcōz sicut militant sub demone tā q; sub capite suo/sic oia sibiinuicē con iūcta sūt et faciūt vnū regnū/nō diuisū · q; si diuidet ret/desolabit · igit qđ ē causa diuisiōis/ē causa desolatiōis · ℔ grā spūs scī ē causa diuisiōis/ipsa enī in aia causat vicioz displiētia et eoz inuicē extradictione Nā ℔ augº grā et pcm̄ opponūt sicut lux et tenebra · vñ grā in aia causat vtutes q; cōsideratio facit vicia displicē / et eoz pnīa est eis q; dictoria · sequitur 2º q; gratia spiritus sancti est causa desolationis regni vicioz Hanc contradictionē in vicijs intendit dns dicēs Omne regnū in se diuisū desolabitur qui a exigit q; vnū vicū eiat alid ppē q; rietatē quā cāt grā int ea Hec ratio ē causa p maria cū sit magis influens in suū causatū q; causa secūdaria scdz magistrū de causis Quicqđ pt de q; p causā secūdariā pt absolute · ℔ filij dei · s · apli qs cōfirmauit vtq; grē spūs scī · s · p exercitiū mosaicaūt demonia · q; magis principaliter hoc pt grā et nō pncipe demoniorū · vñ dicit Hi e° in belzebub eiciō demoniorū a filij vestri ꝛc ℔ illud act · 2º spūs scī est subita pz ℔ illud act · 2º Fācis est repete ꝛc · et ois operatio alia est sucessiua sed eiectio vicioz ē subita igit ꝛc · q; si in belzebub eiciō dēs nia · s · vicia · profecto · id est in instanti venit in vos regnum dei · id est grā spiritus sancti expellens vicia que in anima facit regnū dei · Q; vt operatio spūs sancti sit subita patet Nam q; to virtus agentis sit fortior tāto materia citius disponitur · ad ignē vt diuina sit infinita potest quamlibet materiā creatam subito disponere ad formam et multo magis liberā ad triū Vnde dicit Porro si in digito dei ego i eiciō demonia profecto in vos pue nit regnum dei · Quarta ratio ē Nam ad hoc q; aliquis quiete possideat domialiū suū/oportet eū armis et munitionibus premuniri vt eo fortior resistens securius reapiat animā tū insultus · Hic etiam ad hoc vt alius quis impugnando animā suā possit qđ iniuste possidet acquirere/requirit eā premunitio armoz/grā enī habet animā munire ad modū armature Sicut hō exterius nō pt resistere in armatura · sic interius sine gratia qui pt tēptatiōe succūbit Et qñ hō est ad mat⁹ non solum potest resistere sed eā superare inimicū · ita existēs in grā ꝛc · vñ ad eph · 6 · Induite vos armatura dei · et hoc ē quod dicit armatus Dyabolus est fortis Lū fortē Nō ē sup terā potestas q; ei valeat g̃ pari · Arma eius sūt oia qbus impugnat

homines ſ. temptationes z pā a pulchritudo creaturaꝝ/exempla ma la/q̄b9 vtitur vt armis. qz abſq; q̄ſē ſu noſtro nos vulnerare nō p̄t ꝓtrū ſuū.id ē pcōzeos paſſiōe poſſidet ſed ñ non eſt deſperādū qz male fidei poſſeſſor eſt nec iuſtū habz titulū ſue poſſeſſionis ſortiōe armat9 ē xp̄s. q̄ arma ſūt ſignū crucis z ſacmenta dyabolū vincit z ligat ꝯ ptātem e9 impedit. Arma e9 auſert ꝯ grām deſtruens ōnes vires interiores hominis/z ſens9 exteriores/qui pri uerant arma z vaſa dyaboli in ob ſequiū ſuū conuertit. vnde concludit ¶Qui nō ē meū.¶ Quaſi dicēt dya bolus non eſt meū id eſt de meis con ſentientibus/quare cōtra me eſt. z iō q̄ ipſū non eiicio de monia ſz potius habeo ipſū eiicere/vt michi ꝓtrariū.z qui nō colligit mecū diſp̄gīt.¶ Quaſi dicēret boni tat9 dei eſt colligē/ſz dya boli diſp̄gē/igit̄ ñ ꝓtrari9 ē.¶ 2a q°

¶ 2o ō ē q̄ maxīe cauēdū ē de trā duco cū inimic9 iſi diaē z habeat na tura. ita q̄ de iſta ꝓclusiōe vide ple nius z de expoē text9 q̄ ē. Cū imūd9 ſpūs ꝛc. in q̄ q̄ſtiōe in expoē e gr̄liꝰ ſerie vij. p9 dñicā p̄mā xl. ¶ 1a q̄ſt. ¶ 1a q̄ſtō ē de noue vite iſtitu latiōe ex pte ſpūs ſci e9 operatiōe p̄ſtr tionē.¶ Vtutū inſeritur cū dicitur ibi.¶ fac tū eſt aūt cū ſz ubi occurūt q̄tuor con cluſiones.¶ Pzia q°.¶ Pzia conclusio ē q̄ ſine omes creaturas ſol9 homo eſt btificabil.¶ Ratio ē qz btitudo ꝺenoiat exceptionē pfecti boni. q̄cūq; q° ē ta p̄ pfecti boni ē btificabil. homo ē

hmoi. qđ appet. qz ei9 intellectus p̄t apphēdē vniu̇ſale z pfectū bonū z e9 volūtas appetē illud. z iō homo eſt btificabilis. vñ p̄s. ¶Dtūs hō quē tu erudieris dñe. Et hoc eſt qđ dicit ¶Factū ē cū h dixiſſet.¶ .ſ. p̄municēs cōtra ēadiuū.¶Factū eſt.¶id ē nob manifeſtū eſt. ſ. hūanā naturā beatifica bilē. Ex quo eliciūtur due veritates. ¶Pzia eſt quantū ad ipſū bonū beati tudinis q̄ ad e9 obiectū z cauſā null9 eſt beatificatiꝛ reliquo. qz non eſt ni ſi vnū ſūmū bonū. ſ. de9. e9 fruitio ne hoīes fiūt bti. Vñ dr mathi 20. q̄ omnes qui operati ſunt in mea vi nea acceperūt ſinguloſ denarios. qz ꝑ9 ḡgē. equalē eterne vite retributi onē ſortiti ſūt.¶ Secūda veritas ē q̄ quantum ad huiuſmodi boni fruiti onē poteſt vnus fieri beatior alio. qz quanto magis aliquis hic bono fruꝑ poteſt. tanto magis ē beatificabilis. ſed hoc in vno magis conuenit q̄ melioꝛem diſpoſitionem ad fruitio nem. vnde iohis. 14. dicitur ¶In do mo patris mei manſiones multe ſūt per quas ſcđm augustinum diuerſe mentoꝛum dignitates id eſt beatitu dines intelliguntur. ¶Iſte veritates in telliguntur per hoc quod dicit. ¶Ex tollens voce quedam mulier.¶ Quaſi dicēret q̄ quilibet habet facilitatē ad penitentiam que intelligitur in muli ere que interpretatur mollis aer. z humilitatē/q̄ ē oniū vtutū cuſtos. q̄ i telligit in turba humiliū. Tal exiſtens hijs vtutib9 ad beatitudinem diſpo ſit9. p̄t extollē vocem diuine laudis ꝓpt̄ gratiā beatificantē ſcđm q̄

beatitudo solū habeť p̄r oōnē
gr̄aē sp̄iritus sancti sc̄dm illud p̄s.
Gr̄aā et gl̄oriam dabit dñs. Pz.
Cū omnis creatura nature legibus
sit subiecta vtpote habēs limitatā v̄
tutē ⁊ actionē illud qđ excedit natu
ram creatā nō potest fieri a v̄tute a
liqui⁹ creature/et ideo scz fieri oportz
q̄ sit sup̄ naturā. hoc fit imediate a
deo vt suscitatio mortui/et illumina
tio cēci. sed beatitudo est qđdā bonū
excedēs naturā/igitur impossibile ē vt
p̄ actionē aliqui⁹ creature ꝙferať. sed
homo fit beatus sola gr̄aia sp̄iritus
sancti agēte. et hoc est qđ dicit ⟨beā
tus venť qui te portauit⟩ Q. d. bea
ta mens que x̄p̄m spiritualiter cōce
pit. nā sc̄dm beatū leonē beata v̄go
prius cōcepit x̄p̄z in mēte q̄ carne.
et beatior erat in cōceptione mentis
Quod patet. nā conceptio sp̄ūal' est
regeneratio mētis nostre p̄ gr̄aiā sā
ctificantē/⁊ mūdantem vel sanctificantē/⁊
in bonis cōfirmātē. vñ inuitur q̄ in
tali mūdatione siue cōceptiōe fit mū
datio a culpa / p̄seruatio in bono/vt
nō possz quis mortaliť peccare ⁊ ad
venialia min⁹ eū fomes inclinare.
Ex quo eliciūtur due veritates. vna
est q̄ in hac vita potest haberi aliq̄ť
participatio beatitudis. vnde homines
reputāt in hac vita aliq̄lē beatitudi
nē p̄pť aliquā similitudinē vere bea
titudis. vñ p̄s. Beati immaculati in
via ⁊c̄. Glo. p̄pť spē beatitudis adi
pisc̄ēde in futuro. Ad rō. 8. scribitur.
spe salui facti sum⁹. ⁊ hoc ē qđ dicit
⟨Et vbera q̄ suxisti⟩ Ista vbera duo
ſt/scz spes futur beatitudinis/et p

ticipatio fruitionis. 2ª veritas est
q̄ p̄fecta et vēa beatitudo cū sit p̄fec
tū et sufficiēs bonū / oē malū exclu
dit/et ōne desiderii⁹ iplet. in hac vita
nō potest ōne malū excludi / q̄ mul
tis malis vita subiacet que nō possūt
vitari. Tertia conclusio. Ter
cia conclusio est q̄ signum diuine p̄
destinatiōis est audire dei verbū. re
probatiōis est nō audire. vñ dicit
⟨Quinto beati qui audiūt verbū dei
⁊ custodiūt⟩ ⁊c̄ Ratio p̄mi ē. qua
audire verbū dei est p̄ effectū opera
ōnia que cōtinuātur fini vltimo/ vi
cet ⁊ superare. vnde iohis 2° scribit
Omne qđ natū est ex deo vincit mū
dū. vincere aūt mūdū est tendere in
finē vltimū. igitur hoc est signū finis
p̄destinatiōis sicut effectus est signū
sue cause. Ratio secūdi est. quia ad ex
probationē seq̄tur obduratio. et nol
le audire verbū dei/signū est eterne
obdurationis. quia animal homo
nō percipit ea que sunt spiritus dei.
iacobi p̄mo. In mansuetudine suscipi
te verbū ⁊c̄. Quarta conclusio
Quarta conclusio est q̄ per verbum
diuinū custoditū tria bona ꝙsequim⁹
P̄mū est quia custodit innocentiam
a culpa p̄ seruādo. vnde p̄s. 12. Ve
ritas iustitie custodit viā innocentie
Secūdū est quia perfecte voluntatē
nostram conformat voluntati diuine.
nā voluntas diuina vult ōnes homi
nes saluos fieri. sed hoc nō fit sermo
diuin⁹ iohis 8. Si māseritis in sermo
ne meo veri discipuli mei eritis. Ter
cīū ē q̄ ordinat nos in deū s̄mpliciť
v̄tutē scz per fidē/spē cognoscendo.

ꝙ spem in bonū arduū tendēdo/ꝙ ca
ritatē diuinū bonū simpliciē diligē
do. Pīmū pbatur ex eo ꝙ obiectū di
uini sermonis est pma veritas. de q̄
pma veritate obediētie. 2ª ꝙ pz de
spe que est respectū boni ardui cū enī
finis vltimus transcendat facultatē
hūane nature/ eo ꝙ ex puris naturali
bus acq̄zi nō potest/ si absq; dona ti
one dei relicta fuisset desperaret optinere
hūc finē/nō vt ꝙ spē in bonū arduū
teneret. dicēt posse acq̄pi ꝙ pmo di
uinis necessariis fuit reuelatū. B. scribit. Que
cunq; scripta sūt ad nrām doctrinā scp
ta sūt. 3ª pz de caritate. Quid ī tm ac
cedit in caritate dīna sicut pmo dīng?
Tū ei doctrina xpi ad dilcōnē dei et
proximi. Dilectio enī dei ē finis
totius scripture. Et sic pz quo sermo
in deū. vñ iacobi pmo dicit. Estote
factores verbi et nō auditores illudi
entes. vñ Beatus q̄ custodiūt
precepta nisi cepta q̄ seruaē studeas
Feria secunda dñica iij. xl.

Hermo quinquagesimus nonus

Dixerūt pharisei ad ihm. Luc. 9
Sedm qđ dicit bñ. venit ei fi
lius dei et tot et tanta mirabilia opa
ratus est in mūdo vt non immerito intel
ligerēt nostrū ab oīb9 vicijs mūdanis
mundaret. Quisenim cogitare suffi
cat qualiter dñs preuenit nos/ sub
uenit nobis/et voluit mori vt nos vi
uere mus/ seruire vt regnaremus. et
explori/ vt repatriaremus. et vsq;
ad seruilissima opera inclinari/vt cō
fitaretur nos super omnia opera nos

tra. hoc enim congruebat nob. Nā
cū humana natura nimium essz vul
nerata/puta errore discernendi/dif
ficultate operandi/et pronitate ad
malum/et impotentia ad resistendū.
indiguim9 merito fideli medico qui
pro nostris vulneribus medendis con
fideret medicinā. hoc enī erat xp̄us.
de quo ecclesiastici. 2ª. scribit. Altissi
m9 de terra creauit medicinā. et vir
prudens non abhorruit eam. vnde
creauit de terra scilicet corporis sui
medicinam. s. sacramenta/ que vir
tutem et efficaciam habent a passione
quam ipse pertulit in corpore suo/ q̄
attulit nobis fructum redemptionis
et efficaciam medendi langu oribus
animarum. sed vir prudens non ab
horruit eam sed de nouo suscipit e
am. Insanus enim merito reputare
tur infirmus qui medicinam morbi
expulsiuā/sanitatis collatiuam/ na
ture confortatiuam abiceret/ et eam
non solliciter custoditet. Et ideo in p
senti euangelio moraliter intellecto
occurrunt nobis in vniuersali quatu
or considerationes. Prima
Prima consideratio
consideratio ē de
hūane nature infirmitōe. ibi. Cū
audiuim9 fā in capharnaū. tres quā
sūt tres exclusiones. Pri. Pri. Pri.
2°. 2°. ē qm in hūana natura ē q̄dā appeti
tus sensitiuus q̄ d' sensualitas/ q̄ ē corrup
ta p originale peccm et inordinata delec
tatio siue libidinosa q̄ exercet. de q̄
d' cō. Nō ei qđ volo bonū hoc facio
sz qđ odi malū hoc facio. Qđ exponit
beatus aug9 de malo concupiscentie qđ
nō est esse motū sensualitatis. motus

huius sensualitatis sedm impulsū so
mitis tendit impetuose ad fruitionē
creature delectabilis ¶ 2ª 2º ¶ Hea
da exclusio q sanctitas vite per moꝝ
sensualitatis sepe periclitatur perdu
cētes ad peccatū de quibꝰ distinguit
hennaus de grandauo per gradꝰ pec
catī dicēs Primo ex fomite sit motꝰ q̄
dā titillatiois i carne quē apprehēdē
sensus existens in carne. per cuiꝰ ap
prehensionē primo mouetur appeti
tus sꝫ^us^ exercitus motu delectationis
Hea secūdo motu desiderij ad prosequē
dū illud in opus/ et in hoc terminā
tur motus p̄mo p̄mi. Postea hunc
motū in appetitu apprehendit ratio
simplicis intelligentie per cuiꝰ apprē
hensionē exmouetur voluntas motu
delectatiōis. cōdelectando appetitui
2º motu in delectatiōe exsentiendo cē
¶ 3ª 2º ¶ Tercia exclusio est q necēs
sariū est q hec sensualitas a fluxu e
cupiscētie restringatur nā ipsa ptur
bat multiplicīter rationē. primo secꝫ p
collisionē multipliciū passionū. 2º p
vehementiā desiderioꝝ. 3º per fallaā
am circūueniendo iudiciū ratiōis. 4º
per solliciitudinē et distractionē tēpo
raliū bonoꝝ. 5º per fantasmatū in
undationē. 6º per tēptationū vehe
mentiā. vnde celestis medicꝰ singu
lis quibusdā motibus seu exturbatio
nibus obuiantia adhibet medicamē
ta. vnde augꝰ ¶ Magnꝰ venit medicꝰ
quia magnꝰ vbiq̄ iacebat egrotus.
et hoc ē qđ dꝫ Quāta audiuiꝰ fac
tā ¶ Per capharnaū caro itelligitur
vñ luc 9º d^o^ Et tu capharnaū vꝫ in
celū exaltata vsq̄ in infernū demer

geris Glosa. Exaltata es superbe
restendo mee predicationi. et ideo
maioribus supplicijs puniēris quia
credere noluisti ¶ 2ª 2se^o^ ¶ Hea
exclusio est de spirituali medicami
ne cōfessionū/ cū dicatur. Fac hic et in
patria tua. Vbi occurrūt tres exclusi
ones ¶ 2ª 2º ¶ Prima exclusio est q
celestis medicus sedm additionē cul
pe nec medicamenta ordinauit. culpe
ei deum offendit / naturam lesit. et
offendendo deū/homines gratia et
spoliat. et ledendo naturā/vulnerat
naturalia. Hijs additionibus cōfisus
tus xpristus ordinauit cōuenientia
a medicamenta que sunt sacramen
ta. illa enī deū placant/ et placando
faciūt propiciū/ impetrant gratiam
et vestiūt hominē spoliatū. et homi
nem infirmū sua curant virtute/ q re
parant naturalia. In cuiꝰ figura pre
ceperat moysi deus vt faceret tymba
ma cōpositū opere pigmentario. 2º
¶ 2ª 2º. Iz oia sacramēta habeā
vim placatiuā q sanatiuā/tñ sacra
tritiōis ē magis oportunū. nā medi
dzuplicī circūstātia. 1º qñ ē vallata q
tuta ē ad curādū plagā pri mōbo
ē faalima. qz ꝑ augꝰ nichil
est in ptāte voluntatis actꝰ cuiꝰ
signū ē/qz Iz aliq̄ creatura posse nos
ducere/ nulla tñ pfuse pt nos pcul
lere vl impedire ad volendū. q quia
per actum volendi sequitur attritio/
ideo nichil est sic in potestate voluīte
tis sicut contritio. q sic ista medicina
ē faalima. Hea cū qñ ē celerima

sic contritio qz non tardat hora nec momentū sed in eode tpe quo appli catur sanat/sicut sol emittit radiū su ū Terāo qñ est integerrima Hic ō tritio ꝛ qz ipossibile est vnū vulnus pēi mortalis sanari-quin oīa sanen tur/ūi grā diuina sit indiuisa ꝛ°; qñ ē saluberrima Hic contritio-qz nō so lū plagā curat ꝫ ecē grām que est p fecta vita gfert ꝛ sanitatē anime in quāt-ꝛ deinde in posterū a pēis pre seruat Dēa-ꝛ Sanat contritos ordē/ quantū ad pcōz purgationē-ꝛ alli gat ptritones cor/quantū ad pcōz psecuationē ¶ Terāa gclusio ¶ 1ª gclusio est q licet ptritio sit medicīa sine qua nullo mō sanitas spūal haberi pt tñ p quatuor impediri potest Primū est glie induratio-Dūt ei alii cōpūctione nec inspiratione valeant immutari/sicut iudei-ꝛ tales nō sūt p tonei ad ptritionē ꝫ ad reptationē Eccī-3-Cor durū male habebit in nouissimo-Secūdū est gsuetudo sic mate cōsuetudo ei pecādi i potētia i ueterata firmat hīāi malū vt ponat impossi bilitatē cōtendi-Ihē-13-Si pt e thiops imutare pellē suā ꝛ pard9 va rietatē suā qz-Terāū est discretio p qua discernit qñ-s-est pugnē vires intel lectuales ꝛ sensitiuas ad quē aplūs Caro gaspirit qz qñ aūt passiones sūt sedate tūc aīa ē prona ad ptritionē-qz passiones ina ptes ad ctrarias delectationes-Quar tum est innocentia estimata-qz qñ a liq̄s ūi sit peccator / estimat se falsa opinione innocentē/tunc nō potest ad

Tit

pitētiā flecti-Hiant isiem9 nō vult reape mediana qñ non estimat se e grotū-vt pz i frenetico Ihē-2-Dixis ti inocēs ꝛ absq peco ego sū-iō inqt de9 in iudicio gtēdā tecū De hijs igit dicitur fac ꝛ hic in patria tua Qua si diceret-facta tua per tuā passionē sūt in patria-id est in deuota mēte que patria xpisti dicitur-Mā sicut pntes xpisti dicuntur qui faciunt voluntatē patris de9/sic ꝛ patria xpi dicitur mens deuota in qua pficitur voluntas patris-vñ mathi-13-Dei ens patriā suā docebat eos Dz pza phete contradicitur-nec acceptus est in patria sua-vbi hec quatuor impedimenta dominātur Terāa consi deratio ¶ Terāa consideratio est de rāpientium diuersa dispositiōe-ibi Multe vidue vbi sūt tres gclusiones ¶ Poma gclusio ¶ Pzia gclusio est q solliatudo h9 seli tollit ponentatē dis positiōis in reapiēte mediana-Aliud ē tēpalia habē/ꝛ aliud ē de hijs solli citudines habē Primū nō phibet-qz eoz vsū requirit necessitas vite-ꝫ sol liatudo de diuicijs ꝛ amore eoz-s-ca piditas prohibetur Nō est-quia sol liatudo de tēporalib9 reuocat a maio ri solliatudine-s-de eternis ꝛ de seruien do deo-phil-q-Nichil solliati sitis Vñ diuine spinis gparantur a deo-qz generāt solliatudinem capidis-vñ d' q spine suffocauerūt vbū Qd intelligendū est non solum de verbo exteriori-ꝫ etiā interiori qd ē ispira tio boni gpositi-vñ diuine ꝛ volup tates nō sūt spine p se/eo q nō lace rant-sed occasio solliatudinum que

mentē cauēant. et ideo spine dicūtur propter sequentē effectū. et hoc no tandū est in vidua que significat vitā seculi. hec erat in sarepta sydonie. Sydonia grece dicitur venatio inutilis. sarepta incēdiū vel angustia panis. quia anima inutili venationi dedita. id ē lucris z negocijs seruiēs/ incēdiū carnaliū voluptatū z spiritualem angustiā patietur. cui cælum clausū erat. id est instillatio dīne gratie cessat. sī qua nichil fieri potest Et p̄mittit. multe vidue. Viduitas dicat sterilitatē/quia anima dē meito peccatorū a gratia dei deseritē et cōsequētur eam bonor opes sterilitas z viduitas propē multitudinē viaor suor. ij.ª q°. Cx.ª q°. ē q lz volūtas sit libera tn nō mouet ad bonū nisi motioe dīna. vñ aplūs Deus ē q operat in nob velle et p fectre. Intendit tn q ḡuus tē nāle possit aliqd mouē qđ n est eius dē nature rei mote. tn motū naturalē causare nō potest/ nisi qđ ē aliqualit nature causa. movetur enī lapis sursū ab hoie qui naturā lapidis non causat. ꝛ hic motus non est lapidi naturalis. naturalis aūt eius motus nō causatur nisi ab eo qui causat naturā. Hic ea volūtas nostra cōtingit moueri ab aliquo/qui nō est ei⁹ /sed q motus volūtarius sit ab aliquo pncipio extrinseco qđ nō ē causa volūtatis ipossibile est. Volūtatis causa nichil aliud est q deus. Hoc pz ex hoc q volūtas est potia aie rōnalis q a solo deo causatur p creationē. ij.ª q°. Tercia cclu° ē q p seuerare in innocentia grē baptismalis meretur ydoneitatē recipiendi spiritualem sanationē/nam per innocentiam et puritatē conseruatur spiritus quē tunc assequimur si malas cogitationes et desideria prava in ipso suo ortu occidam⁹. ne per consensus et operationes possint iterū pcreare. et sicut perfectissimū remediū est serpentes eiecre omnino vel occidere/ne venena diffundant. ita prauas cogitationes in suo ortu statim debent eiici et occidi ne in consensū z opus exeant. Si igitur innocentiā et puritatē volumus conseruare. oportet oculos quo ad species illecebrosas. z sic omnes sensus rationis quo ad cogitationes affectiones et consensus pernitiosos pcauere. vnde psalmista Perambulabā in innocentia mea. Et hoc signatū est in naaman qui decimus interpretatur. qui significat peccatorem lepra scelerū maculatū sed sacramento penitentie ab omni mē tis et corporis feditate purgatum. qui consilio puelle capte id est superne inspirationis gratie cōmonitus/ septies lauari iubetur. qz baptismus lacrimaz penitentie septiformi spiritu regenerat. et caro ei⁹ sūa est vt caro pueri. qz ex viro veteri/hoc cōfectus mat⁹ ē xp̄o Hec glā Hic ei mūcat p helizeū q interp̄tat dei mei salutem. ij.ª q°. Cx.ª q°. ē de ignorātia tionē cū dicit. Et repleti sūt ira. Vbi sūt tres gclus. j.ª q°. Prima q°. q ps scdm aug⁹ peccatū et grā opponūtur sicut lux et tenebra / nō possunt simul esse in eodē sed mutuo se expellūt Intelligendū tn q in duab⁹ duo

¶ Sermo

generantur ſ habitus vtutis / et ac
cessus. Acq̄at p̄ci ſi q̄ratur ad v
tutē put eſt habitus quidā/non p̄t e
am expellere ſi ſit vnus actus tm̄ hi
aut non generatur habitus per vnū
actū/ita nec p vnū actū oppoſitū ex
pellitur ſed ſi q̄ratur actus peccati
ad cauſā vtutū/ ſic poſſibile eſt q̄ p
vnū actū p̄ci aliq̄ vtutes que ſūt ef
fect⁹ grē expellātur ¶ Libet ei pec
catū mortale ſtrariatur caritati que
eſt habit⁹ oniū vtutū infuſax. vñ ex
cauſa caritate oīs grē & vtutes exclu
dūtur. vñ d⁹ Ly volebant eū ducē in
monte Et cicerūt extra ciuitatē ¶ Q.
d⁹ dicā grauā ſp eiciūt extra q̄ſci
tāt ciuitatē ¶ Secūda q̄° ¶ Secūda
q° eſt q̄ nichil adeo exacerbat mentē
quātū ḡuitas ſtulte emulatiōis. qđ
ſic per irā inquantū dicit michi acti
uū per quā deordinat hominē quan
tū ad deū & quantū ad p̄imū/ vult
eī expetere p ſe vindictā vñ ira iſta
bello reddit nos ad gracias dei/nā grā
dei nō ḡeſcit niſi in corde paſſiuo ai
ſit donū ſpūs ſancti. vñ ḡg. Dū ira
animū pulſat/ſcō ſpūi hoſpicia tur
bat. dñ aug⁹ O hō irā fuge/que eſt
contra nature / degenerat a rōne/ ex
pellit mensurā iuſtitie/ amicabilem tū
pidē/gaudia diſſipat/auferet pacē pecto
ris/tollit ſbaz ēnitatē. vñ iſti ſtulta
emulatione exacerbati/ legiſlatorē ihēſi
xpm volūt p̄ſumptuoſe q̄ oēs erāt ira
ti. & ſcōm gloſā videbāt eis q̄
notabat eos de incredulitate. Vnde
ſubtrahentes a duxerūt eum uſq; ad
ſupercilium montis vt p̄cipitarēt
eum. ¶ Gloſa. Non enim ſalutem

meretur qui pellunt ſaluatorem de
finibus ſuis. ¶ Tercia concluſio.

¶ Tercia concluſio eſt q̄ in malefactis
malorum eorum debemus cedē ma
liciae propter q̄d libere ſuos trāſiēs p me
diū illorū ibat quia ſcōm aug⁹ ma
gis eſt cōmendanda ſapientia q̄ eius
potentia exercenda/ cui⁹ exēplo ma
liciae cedere debemus. hō. xij. Non
vosdefendentes karissimi. ſed date locū ire
Dz queritur quomodo ita cito elap
ſus fuerit de manibus eorū Dic⁹ q̄ in
anima xp̄iſti fuit potentia motiua
non organica que totū corpus cito
mouere poterat non motu p̄greſſiuo
partem poſt partem/ & iſta potentia
eſt etiam in angelo qua poteſt move
re et tranſire totū corpus ſimul. ſi
militer etiam erit in anima cuiuſlibet
beati/ non tantū quantū ad habitū
ſed quantū ad actū ſcōm vſus poſſi
bilitatē qua poterit mouere corpus
ſuum vbi vult/nō tm̄ p̄ te p⁹ p̄te.

¶ Feria iij. dñice in xl. ¶ Sermo

Exaggeramus.

Respiciēs ihs in diſcipulos ſuos
&c. Mathi 18 Scōm qđ dicit doctor
ſcūs correptio vtilē vt ſit ex tuboē/
voluntas corrigendi bona oriatur. ſi
tamen ē filius p̄missionis qui cor
rigitur. tunc in ſtrepitu correctio
nis foris in cetus flagellante/ deus in il
lo intrinſecus occulta inſpiratione o
peratur & velle. vnde augustin⁹ Jā
eſt neceſſaria correctio quia voluntas
homis requiritur ad hoc q̄ a pecca
to obſtineat. ſz tm̄ correctio nō ē ſuffi
ciēs ſm̄ ad iuto⁹ dei Quo tm̄ exacerbāt
ſit manifeſt⁹ q̄nq; occultus. oportet q̄

correctio fiat secz modū culpe ¶ma correctio scz de manifestis ē de foro iudicij exteriozis et pertinet ad plā tum ¶cāda est de occultis et est de foro iudicij interioris scilicet gscietie et ptinet ad gfessozes Et ꝓ hoc oc currūt nobis due cōsiderationes ¶ma gsideratio. ¶ma gsideratio est de fraterna correptione z quātū ptinet ad plātos Circa quā occurrūt sex q clusiones ¶ma cōclusio ¶ma est doctrina beati bernardi dicētis Ar guere z īcrepare aliqn necesse ē Fer ueat igitur in nobis amor iustitie et odiū iniq tatis Nemo fratris vicia pal pet. pcā dissimulet. nēo dicat nūqd custos fratris mei sū ego. est ei con sentire / silere cum arguere possis. et scimus quia similis pena facientes tangit et consentientes ¶ Secunda conclusio. ¶ Secunda cōclusio est qꝫ fraterna correctio aliqn ē actꝰ caritatis z aliqn ē actus iustitie. qđ sic pz Nā correctio delinquētis est q̄dā re mediū qđ dēt adhiberi cōtra pcz alicuiꝰ ¶m aūt alicuiꝰ dupliciter cōsiderari pt. vno mō īquātū ē nocumen tū ei q̄ pcat Alio mō īquātū ē nocu mētū alioz qui ex pco ledūt et scā dalizāt. et inquātū ē nocumentū bo ni cois/ cuiꝰ iustitia per peccatū per turbatur. Hic igit̄ duplex est correc tio delinquētis. vna que adhibet re mediū peccato. inquātū est malum ipsius peccantis. et ista est ꝓprie fra terna correctio que ordinat ad emē dationem delinquentis. Remouere aūtem malū alicuiꝰ eadē ratione est bonū/ qua bonū cuius procurare. fra

tris bonū pertinet ad caritatem per quā volumꝰ et operamur bonū ami co. vnde sic patet quomodo correctio fraterna est actus caritatis. quia per eā repellimꝰ malū fratris / scilicet peccatū. cuiꝰ remotio magis pertinet ad caritatē qꝫ eāā remotio exter ni. vel dampni Alio mō est correctio fra terna que adhibet remediū pēi delin quentis scōm quod est in malū alio tū et cōmunis boni. et talis correctio est actus iustitie/ cuiꝰ est gseruare ho nestitudinē iustitie vniꝰ ad alterū ¶ 2° ¶ 2ª cōclusio est qꝫ correctio fra terna in quātū est actꝰ caritatis pue dictum est pertinet ad quēlibet cui tatē habentē siue sit subditꝰ siue plā tus obseruatis debitis circūstātijs. et sciz fiat/ qñ debet/ et vbi debet/ et qđ debet. z qꝫ dispositio eoz que fit ad finē attenditꝰ scōm rationē finis qui est bonū virtutis/ vñ ptinet ad tionē iuiꝰ dicitur. tam sacerdotes qꝫ reliqui ones fideles sūmā debent ha bere curā de hijs q̄ pertinent ad cū recargutione aut corrigātur a pe catis/ aut si incorrigibiles appareāt ab ecclesia separentur/ sed tamē mane tio que est actus iustitie quo ad pe nam nō cōpetit subdito respectu pre lati. sed correctio in quantū est actus caritatis. quia vt sic/ est actus virtu tis q̄ debet esse debitis circūstantijs moderatꝰ/ vñ in ōni correctione q̄ sub dit̄ corrigūt plātos dēt modꝰ adue niens adhiberi/ vt sciz nō cū pertinacia z duricia/ ꝑ cū māsuetudine z mansue tia corrigant. vñ ꝑ thi. 2°. Nemo cē ne increpauerꝫ/ ꝑ obsecra vt patrē

Hec conclusiones ꝯprehẽdũtur sub isto verbo ihesꝰ in discipulos suos scilicꝫ impmẽs eis modũ corrigendi subditos dixit simoni petro ostẽdẽs qualiẽ prelatꝰ corrigẽdebeat subditos suos Nã petrus ea phas grece quod latine itꝛpr̃tatur caput Sequitur coꝛripe eũ inter te et ipsũ solũ Glosa ne publice coꝛrep tus/verecũdia ꝓdat/q̃ ꝓdita ipẽo p maneat Quarta ꝯclusio Quar ta ꝯclusio est qꝫ in oni coꝛrectiõe de bet fieri secreta monitio coꝛripe ipsũ inter te et ipm studens coꝛrectioni/ ne forte pre verecũdia inaptat defendere peccatũ/et ex ipo tuna coꝛrectione credis facte melio rem et suas peiorẽ/ qđ ꝓuẽdũ est Intelligẽdũ tamẽ qꝫ cõtra publicam coꝛrectioẽ peccatoꝛ distinguẽdũ ẽ Aut ei peccata sũt publica vel occul ta si publica nõ est ei tãtũ remediũ adhibendũ vt melius fiat/sed eãdem a lijs in quoꝛũ notiã deuenit vt non scandalizẽt et ideo talia peccata sũt publice arguenda ꝑe thi 2° Peccan tem coꝛam oñibꝰ argue vt ceteri timo rem habeãt quod intelligiẽ de publi cis ꝺs augustinũ Si vero sũt occul ta sic videtur habere locũ quod domi nus dt Si peccauerit in te frẽ tuꝰ/ qñ non solum in te peccat sed eciam ali os offendit publice coꝛam alijs iam offendit De peccatis aut occul tis est distinguendũ/ aut est in nocu mẽtũ ꝓximi puta traditio aui tis et sic occulte peccans nõ solũ in te peccat sed eciam in alios et iã ꝓpter statim ad denũciationẽ ꝓce dere/nisi forte aliquis firmiter esti maret qꝫ statim per secretam ãmoni tionem posꝫ huiusmodi malum im pedire Quedã sunt peccata que sũt solum in malum peccantis vnde vt fratri sic peccãti subueniatur fiat coꝛ rectio secreta Et sicut medicus coꝛ poralis sanitatem inferre potest quã do qꝫ sine alicuiꝰ membri abscisione si tamẽ nõ potest / abscindit mẽbrũ minus necessarium vt vita totius coꝛporis seruetur ita et ille qui stu det emendationi fratris/ debet si fie ri potest sic emendare fratrem quãtũ ad conscientiam / vt famam eius cõ seruet / que quidam est vtilis ei non solum in temporalibus / sed eciam in spiritualibus quia pre timore infa mie multi retrahũtur vñ ihꝭ Coꝛ ripiendus est secum ne si solum pu dorem amiserit/permaneat in pecca to Secũdo debet conseruari fratris peccantis fama tũ quia vno infama to alij infamantẽ tũ eãdem qꝫ ex pecca to miꝰ publicato alij miꝰ puocãt ad peccatum vnde dicit Coꝛripe ip sum inter te et illum vide supra

Quinta conclusio Quinta conclu sio est qꝫ post secretam monitionem debet fieri testium productio nam de vno extremo ad aliud extremum cõuenienter transitur per medium In coꝛrectione autem fraterna domi nus voluit (dum peccatum est occul tum) vt frater coꝛrigat fratrẽ inter se et ipꝫ soꝝ et sic noluit publicari Aut si est publicum testes adduci possũt in medio ponitur eoꝛ inductio testi um vt primo pauci iudicetur pcm

fratris qui ꝑesse possint ⁊ nō obesse vt saltem sic sn̄ multitudinis ifamia emendaretur ¶ Haendū tn̄ q testes possunt induci ꝓpter tria. Primo ad ostendēdū q hoc sit peccatū de q aliquis arguitur vt ihēonim⁹ dicit. Secundo ad conuincendū de actu si actꝰ iteretur. vt augꝰ dicit in regula Tercio ad testificandū q frater āmonens fecit qđ in se fuit. et hoc est qđ dicit. Si āt te nō audierit adhibe ad huc vnū tm̄ vel duos. Glō. Studio corrigēdi vel cōuincēdi sub testib⁹. Augꝰ. Adhibe cū qui vult ꝑesse ⁊ non obesse. hoc est si correctionē tuā secretā nō suscipiet. ¶ Hexta ꝯclusio ¶ Hexta cōclusio est q illi qui ita incorrigibiles ⁊ inobediētes sūt vt est dictū q secretā correctionē nec publicā suscipiūt/debēt eis a cōione fraternitatꝭ ⁊ anathematizari Qđ ꝓz. p̄o auctoritate p̄ntis euāgelij. Si āt ecclesiā non audierit ꝑ⁹ glōm q obiur gationē p̄lati vel congregatiōis ecclie se non correxerit. sit tibi sicut ethnicꝰ ⁊c. i. tenuita eū sicut hēticū. 2° ꝓbat ex ēplo apli p̄. cor. v. qui fornicatorē manifestū tradidit sathane 2° ꝓbat sic. Sicut videm⁹ in arte medendi q ꝑ⁹ iudicū artꝭ mēbr putridū ꝑmittit alior mēbror p̄seruationē a corpe ē resecādū/sic in spūalib⁹ si mēbra cōtingit ee putrida p peccm/⁊ alia mēbra corrūpētia p̄n̄ secm rectū regis ordinē/talia mēbra sūt āputāda. vt q nō potuit putrē saluari/saltē ꝑmittat ꝓbrijs ⁊ vt seqstratiōis ut boē emendet. sit tibi sicut ethnicꝰ ⁊c.

¶ 2ª qsi° ¶ 2ª qsi° ē de spūali correcti one inquātū ptinet in foro qsciē ad qfessores āi dicitur. Amē dico vo bis qāq; ⁊c. vbi sūt octo cōclusiones

¶ Pzi⁹ 2° ¶ Pª 2° est qđ eus mutat ecclesie claues regni celorum. Cor. 16. Tibi dabo claues regni celorum. Vbi notandum q claues acquirūt ad similitudinem clauium materialiū Hiant ei claues materiales sūt dūa instrumenta ad aperiendum ⁊ claudendū hostium. sic claues isti dicūtur quedam potestas collata ecclesie ad aperiendum ⁊ claudendum hominibus regnum celorum. Claustra regni celorum ē triplex. quedam est vniuersalis omnium hominum nō perpetua. que facta est q predicti ad. Cōtra hanc sunt claues date xpisto. Alia est clausura vniuersalis et perpetua scilicet clausura facta per vltimam sententiam. Contra hanc non sunt claues. ¶ Tercia est partialis sed non perpetua qua quisq; sibi claudit medio tempore regnum celorum per propriam culpam ⁊ penam illi debitam. ⁊ contra hāc clausurā est triplex claues ¶ Prima est auctoritas que est in solo deo que aperit per gratie infusionem ¶ Secunda est excellentie que est in xpisto que aperit per meritum passionis xpisti. Tercia est ministri q est in prelatis ecclesie. ¶ Secunda cōclusio ¶ Secunda cōclusio est videre q̄d sint claues. ⁊ d'sēm dicēs q claues nichil aliud sūt nisi q̄da potestas supnaturalis a deo data/⁊ infusa nō inata/nō acqsita. Qđ appar. Nā si aut ꝓnapiū actio ⁊ naturaliū ē naturā

ꝑncipiū actionum volūtariarū/est
voluntas. ita ꝓncipiū actuū illarū
actionū que sunt sup̄ facultatē nature
et voluntatē/est potenª supnaturalis.
et talis ē potestas clauiū. ¶ Tercia
cōclu° ¶ 3ª ꝙ° est ꝙ due sunt claues
scz scientia et potentia. vñ glō sup
illud mt. 16°. Tibi dabo claues rē
dicit. Claues dicūtur scientia et potē
tia/ qua debet dignos recipere et indig
nos repellē. qz sicut in foro iudiciali
duo aḡ requīrūtur/ scilicet discernere
causam/ et post sentētiare. ita est ibi
alia auctoritas discernēdi causam/
et alia sententiādi. et sic in foro peni
tentiali requīrē duplex potestas. vna
scz discernēdi in cause examinatiōe/
et hꝰ dicitur scientia. alia ē ptās sen
tiandi in foro pnīali in cause determi
natiōe/ et hꝰ dicitur clauis potenª.
hec due claues/ sunt diuerse in foro
penitentiali. ¶ Quarta cōclusio ¶ 4ª
ꝙ° est ꝙ claues habent posse in culpā
quia. ihs xp̄s dixit. quoz remiseritis
peccata rē. Ex quo patet rōe. quia sacra
mentū penitētie ē remediū ḡtia mor
tale sicut baptismꝰ cōtra originale.
igitur sicut baptismꝰ delet originale.
ita vtute penitentie delet mortale. sed virtus penitētie cōsistit
in claues. igitur hīnt posse in cul
pam. De ista cōclusiōe sūt quīq opi
niones quibꝰ ōnibus dimissis appē
dendū est ꝙ licet claues
non habent ad culpā posse absolutū p
modū īstrumenti/ hīnt tamē posse scz
ministerialē p coassistentiā vtutis diuine.
et licet deus dimittat pcā per se et
vtute ppria et per modū auctoritatis.
tamē claues dimittūt virtute diuina
eis assistēte/ et remittit p modū īstru
menti. ¶ Quinta cōclu° ¶ 4ª ꝙ° ē ꝙ
claues hīnt posse et sup̄ pnā eternā
et sup̄ culpā mortalē/ quia ista īsepa
rabiliter cōmunicātur scilicet pena eter
na et culpa mortalis. et illud est posse
relatum vel īstrumētale. habet eciā
posse sup̄ pnā temporalē/ qz vniuse
vie communi misericordia et veritas.
iō in iustificatiōe ipij que ē op9 mise
ricordie ita remittit culpā/ ꝙ tñ nō pi
iudicat rigori iustitie. vnde p9 dimis
sionē culpe obligat ad pnā/ q̄ pena
obligorē diuine iustitie ē ipzoporā
onabilē vinb9 nostris/ et ideo diuina
mia aliqd adhuc puidit nob et con
stituit in arbitriū sacerdotis cui dedit
potestatē taxandi pnā/ et nob mani
festandi/ dedit ei eciā ptātem pene p
tem remittere vtute clauiū. quia ei
cōmisit thesauū ecclesie penitētibus
applicare/ qui thesaur9 subest clauib9.
igit claues hīnt posse. ¶ Sexta cōclu°
¶ 6ª ꝙ° est ꝙ sacerdos discrete vsus
arbitrio potest p libito pnā ipponere
vel nō est. nā sacerdos in absolutiōe est
sicut īstrumentū viuū et nō mortuū
Ad debitā aūt operationē recti īstru
menti tria req̄runt scilicet īstrumēti
dispositio/ materie ꝓparatio/ et vtus
motorum/ nam securis nō secat nisi
acuta/ et nisi habeat materiā ligneā/
et nisi ab aliquo moueatur. Similiter
ad absolutionē sacerdotē debet ꝓmo
quidē recta clauiū dispoſ°. ſ. ꝙ sa
cerdos habeat habitum scientie cum
auctoritate discernendi et potestate
absoluendi. Secundo debet cōcurrere

paratio penitẽtẽ et hoc ẽ quasi pro portio materie Tertio dẽt ꝙcurrere virtus dei motorẽ et hec virtus est interius mouẽs Unde sacerdos non pt pro libito suo penam taxare/sed ꝑ quã inuenit dispositiõem in penitente et ꝑ quã videt deo placẽ Iste sex conclusiones innuũtur cũ dr ¶ Amen dico vobis quecũq; alligaueritis sup terram ¶ Quasi dicẽt-quecũq; discreta discussiõe per clauem scie alligauerit/ad penam talem sustinẽdũ pro pena eterna-que ꝑ rigorẽ iustitie est debita pena pẽi mortalis-talis alligatio erit in celo confirmata coram deo ¶ Et quecũq; solueritis sup terram ¶-s-per clauiũ ptãtem q̃ est vis supernaturalis-s-a vinculo culpe-et eꝯ a vinculo pene seu que est ꝓs pene debite/ per relaxationẽ clauũ ptãte ¶erit solutum et in celis¶ -i-rata et rata solutionem habebit coram deo ¶ Septima conclusio

¶ Septima conclusio est q̃ male mouẽtur volentes fribus confiteri teneri ad iterationem confessionis-Et hic pro pñti pono cãs quare cõfessio sit iteranda-quas ponit henricus de gandauo in quolib-suo-Pma est sũpta ex parte confitentis/ sic pẽm iterũ confiteri est pfectionis et consilij Ad talia aũt nõ pt aliquis obligari statuto aut precepto/ergo nemo statuto aut precepto pt obligari ad iterũ confitendũ pẽa semel confessa-Secunda ex parte sacramenti confessionis Oĩa sacramẽta pfectam hñt efficaciam in causando suũ effectũ super materiã ꝑpriam dispositam ex virtute passionis xpi-hñs aũt pfectam efficaciam in causando suũ effectũ ad illud qđ semel adhibẽt-eãdem tam iterato adhibẽt-qđ nõ esset a gẽdũ-et i hoc eꝯ veritati et dignitati sacramenti derogarẽt-nec ꝑ hoc fieri qđ fit in derogatiõem sacramẽti sed nullũ sacrm debet fructum aliquã adhiberi-sed pnie sacramẽtũ iterato nãe esse adhiberi-si nãe esse iterato eadẽ confiteri Tertia ex parte confessoris sic Si confessio fãa esse iterãda quia sacerdoti-tũc nichil aut modicũ ꝓfectus fribus in absoluendo-quia videtur nõ absoluerẽt nisi sub dubio ne scilicz si iterato ꝑpio sacerdoti fiterent-qñs falsum-qz papa per suã uilegia sua neminẽ itẽdit demẽ-Et nichil ꝓferre aut modicũ/esse vendũ Quarta ex parte maioris sic Si statutũ illud Ois utriusq; sexus in suo robore debet pmanẽ-igit omnis fessus epo-siue eius penitentiarius tenuo suo ꝑpio sacerdoti debet confiteri-qđ falsũ est-si ergo ꝑ nõ fit cũ in confessiõe fãa epi seu eius penitentiarii multomagis nec in confessiõe fãa papa aut eius pniarius ꝙlibet gloſi q̃ auctoritate papa dicta officia exercẽt Quinto ex parte statuti Omnis tũ non obligat quẽ confitentem suo sacerdoti semel in anno-nihil haberet aliqua alia pẽa in fra illa annũ Hic igitur aliquis per gratiam dei custoditus p totũ annũ ab omni pẽa tã veniali q̃ mortali ut bñ go-iste per statutum nõ constringit ad confitendũ semel suo proprio sacerdoti Decta ex parte pẽarũ ꝙ ulli

gnēdūr cōfiteri nisi peccata et nō nī
si sua sēdz illud pa dixi cōfitebor ađ
uersum me in iustiçiam meā dñs
ne sed confessus fratri omnia pecca
ta que pzig habuit/nec erūt nec mo
do sunt/quia rite absolutus ab eo qui
potest. Sē si rite absolutus tenetur ite
rum confiteri eadē peccata ppzio sa
cerdoti/aut igitur habet vt peccatoz
illa peccata/aut vt nō peccatoz non
habens peccatū/nō pmo quia iā est
mundus et mundus ab oni peccato
est autē nō est peccatoz nec habēs
peccatū/igitur nō tenetur iterare cō
fessionem. vide plg in octauo quolibeto
henrici de gādauo/et hoc est qđ dicit
(Si duo ex vobis cōsenserint sup ter
ram de oni re quācūq petierint fiet
illis ꝛc) Q. d (si pzo) qz due claues
scilicet auctoritas discernēdi/ et auc
toritas sententiandi a sūmo pontifice
nobis idulte qui pōt et de facto idul
get ex vobis id est ex vestra industria
id est mediante assistēcia dīne gracie
(cōsenserint) sciz si decreuerint aliquē
absoluere de peccatis vel ligare ad pe
nam temporalem pzo peccatis/post
posita pena eēna debita p peccatis
mortalibus super terram id est sup
peccato ex infirmitate/vel per homi
nem perpetrato (de oni re id est de o
ni genere peccatoz (qđcūq petierit)
id est de oni pzo aliq peccatoz absolu
tionis beneficio peperint scilicet ha
bentes auctoritatē a papa siue de iu
re cōmuni vt actuati fratres minoꝛes
et ꝓdicatoꝛes/siue ex pzeuilegio vt
alīq religiosi vt patet in illis sex rati
onibus fiet illis a patre in aliq solio

potestate est absolute remittere pec
per penitēciā cōuersoz V s. q. 6 s.
q. est qz ad hoc qz aliqs sit yconeus
pzo officio clauium exercendo virtu
tibus pollere debet Primo debet ha
bere claritatem in cognitione. vnde
confessoz cū sit persona cōmunis re
spectu infirmoꝝ/ debet habere pzo
uidenciam vniuersalem que non po
test haberi absq cognitione. vñ aug9
de ciuitate dei Caueat pzelatus ne ca
reat munere scienāe. oportet enī qz
sciat cognoscere quid debet corrigē.
nam scientia est velut oculus in pze
lato ne erret i corrigēdo/ nā iste ocu
lo carens cecus est Cecus autē si ce
ducatū pstet ꝛc. 2° debet habere ho
nestatē in cōuersatione Ratio est/qz
debet alios suo exemplo informare
et exhortari ad virtutes vt bonū cē
obseruet/ hꝫ aūt fieri nō pt nisi ostē
dat se vt exēplar honeste gūsatois
Vñ gregoriq Hūd9 debet esse a vi
cijs/qui curat aliena corrigē Nequa
qz ei macula in mēbro cōsideratē pt o
culus quē puluis tuat. z subiectas soz
des tergere nō valēt manꝰ que lutū
tenēt Tercio debet habē strēnuitatē i
defensione vt ppt mortē periculū nō ti
meat defendē tempublicā / qz bonū
cē diuiniq ē bono puato. Ecci 2°
dicit Curā illoꝝ habe z sic gsidera vt
leteris ppt illos et ornamētū grē
accipias. z hꝫ ē qđ dr (Vbi duo vel
tres congregati sūt in nomine meo ꝛc)
Q. d (vbi) scz i qūcūq plato (duo). i.
caritas dei z dilectio primi (vel tres)
scz claritas in cognitioe / honestate
in gūsatiōe/ z strēnuitas i defēsione

congregati sūt nō in augendis diui
cijs sicut cupidi nō in cubilibꝫ z in
pudicicia sicut luxuriosi sed in noīe
meo i ad salutē ꝓximā vel alienam
q̄rēdam et gliam noīs mei mani
festādam in medio eoꝝ ego sū scilz
ꝓficiēdo ꝑdoneitatē mediatibꝫ hijs
in regēte vt ꝑdoneꝫ hijs effāis sub
ditos vtiliter valeat gubernare .
Ex hijs igit oībus eliciē vnū doctm
q̄ qz iste claues sūt ab infinita dei bo
nitate collate et thezaurꝫ penitenti
bus dispēsandus sit infinitus ꝓpter
meritū passionis xp̄i q̄ erat in īfini
tū acceptissima et ꝓ oībus sufficiētis
sima relinquit q̄ dispensatoz in dis
pensando debeat esse mitissimꝫ . ita
tn q̄ spū discretiōis non patiat suc
cūbere iustitie metas . Vñ crisoꝫ Si
errauꝫ aliq̄n quas pnias iniūgen
do . nōne melius est de mia reddere
eōem q̄ de austeritate ? Vbi pfami
lias largꝫ ē/non dēt eē tenax dispē
satoz Si deus benignꝫ est vt q̄d sa
cerdos austerꝫ ? Vñ petrus hmōi af
fluētiam largitatꝫ volēs expiri sub
forma austeri ponit mēsurā septēni
numeri largitati remissionis ad sal
uatorē accessit dicēs Dñe q̄tiēs pec
cabit in me frater meꝫ z dimittam
ei ? cē Vñ petrus habuit hunc nu
merū remissionis ? Dicēdum ꝙ glo
sam q̄ forte habuit ex eo q̄ dr gñ
q° Septies dabitur vltio de cayn .
igitur per locū a cōtrario si septies
puniēdus q̄s et septies dimittēdus
Vel forte ex eo q̄ habeē pū . 2q .
Septies in die cadit iustus z resur
git . Vel forte ꝓpter pcā septē moz
talia Xp̄us igit volēs eum informa
re de infinita affluētia largitatꝫ di
uine mie dixit non septies sed septu
agesies septies Q.d ꝙ glām q̄s
q̄ genere p̄ci . et quotiēscunq; pcā
uerit . dimitte Vel ꝙ ieroni dimit
tas in die quotiens homo posē pec
care .

Feria quarta dñice trāsguadra
gesime . Sermo . lxi .

Accesserūt ad ihm ab iherosoly
mis scribe cē . Mr . 1 . Dedim
q̄d dicat btūs gregꝫ ꝓpziū cū arro
gantium mala subditoꝝ duos obiur
gando increpare . nunq̄ aut bonos
eoꝝ laudando cōfirmare . Hōc inue
nire optat q̄d increpādo rigide fer
ant Vñ scriptū ē In oze stulti insurgu
supbie . quia videliz pauci sapiūt
scit . sed ꝓpati hūiliter nescientibus
glām plus zelant trāsgressorem hūs
nazt traditionū q̄ dīnoz ꝓceptoz .
plus decretaliū q̄ euangeliozꝫ pij
suetudinū q̄ vtilitatū . Et ideo sup
stitiōse alioz facta vēphēdūt vt mu
ioꝝ ꝓfectiōis opinione hoīm habe
ātur . Sed qz diūsimode diūsi ꝑsō
seq̄bantur . s . aliq̄ vt eū obseruarēt .
alij vt ab eo nutrimētū haberēt . et
alij vt doctrinā salutarē ab eo audi
rēt . ꝓmi fuerūt scribe z pharisei .
secundi turbe . tertij discipuli . isti
tur ꝓ nrā vtilitate hos tripliciter ag
gredit in pīti euāgelio . Prima
consideratio Circa primam cōsi
rationem q̄ ē de supstitionis pfitco
tū refutatione ait dr . Accesserunt ad
ihm cē Vbi occurrit ser q°nes .
1ª 2° 1ª 2° est videē q̄d sit lex z dr

ad rām̄as leges ponendas / q̄ multos qui rēq̄rerent ad recte iudicandū de singul' ¶ 2° q̄z illi q̄ leges ponūt ex multo tempore cōsiderant quid lege ferendū / sed iudicia de singul' factis fiunt ex rebus subito exortis . pauc⁹ aūt ex multis cōsiderat⁹ potest homo videre q̄d rectū sit q̄ solū ex aliquo uno facto ¶ 1ª cōclusio ¶ 1ª q° ē . Secūdo ysid ideo facte sunt leges / ut earū metu humana coerceret audacia / tuta q̄ sit inter improbos q̄ in ipsis probis formidatio / refrenet q̄ nocādi facultas . Vñ nota q̄ ysid⁹ legis p̄ fectionē describit dicens Erit lex iusta / honesta / possibil' sm̄ naturā / sec̄z consuetudinē patrie / loc⁹ / tpe / q̄ueniēs / necessaria / util' / manifesta quo q̄ . ne aliquid p̄ obscuritatē in errore cōtingat . nullo⁹ private cōmodo / sed cōi utilitati cōscripta ¶ 6ª q̄clu° ¶ Hec ta q° est q̄ rectores multitudinis nō p̄nt in legib⁹ dispensare . lex enī ista tuta est p cōi utilitate sm̄ ysid . sz̄ cē bonū nō debet intermitti p bono p̄ticulari alicui⁹ p̄sone Isti āt figurāt nob ām dn̄m Accesserūt āt ad ihm̄ ab ihēsolimis scribe d . Quare discipli tui trāsgrediūt traditiones seniorū ? Q . d . nō obstātib⁹ nris p̄uilegijs / oz̄ z volum⁹ ut ecc̄ obligami ad traditiones nr̄as Intēdūt q̄ eorū traditiones erāt de sectu ysi in trib⁹ . tū quia superstitiose . tū q̄z erāt simulatorie . tū q̄z i se iclude bāt ipietatē Hypocrite ostendit in hoc quia arguebāt discipulos in modic⁹ z in si rei erāt i mult⁹ z magnis Vñ m⁹ 7°. Quid vides festucā in oculo fratris tui? trabē i oculo tuo nō cōsideras Itē

Decimo

q̄ lex ē q̄dam regula z mēsura actuū rationis sēdm quā īducitur aliq̄s ad agendū vel ab agendo retrahit . Qz aūt sit actuū rationis patet . nā ad le gem ptinet p̄cipere z phibere . sed hoc pertinet ad rationē . vnde lex dicitur a ligando qz obligat ad agendū sēdz dictamen rōnis / cuius ē ordinare ad finē actus humanos / cū sit regula et mensura eorūdē ¶ Secūda conclusio . 2° 2°ē q̄ multiplex est lex . scilicz lex eterna / lex natural' / lex humana / lex diuina / sc̄ q̄b⁹ ptranseo ¶ Tercia conclu° 3° 2°ē q̄ ad directionē huāne vite necessariū est habere legē diuinā . Ois pōt duab⁹ rationib⁹ Pma ē qz homo ordinatur ad vltimū finē beatitudinis q̄ excedit p̄portionē natural' facultatis huāne . ideo necessariū fuit vt supra legem naturalē et humanā / homo haberet ad suū finē a lege diuina . 2° p̄ter certitudinē humani iudicij / pp̄ue de reb⁹ cōtingentib⁹ z singularib⁹ Contingit enī de actib⁹ diuersor⁹ ēe diuersa iudicia . ex q̄b⁹ cause diuise et cōtrarie leges pcedūt . vt ergo homo absq̄ omni dubitatione sciret quid sit agendum et quid sit vitandū . necessariū fuit vt in actib⁹ p̄prijs diriger⁹ p legē diuinā cui⁹ cōtō que nō potest errare ¶ 4ª 2° est sēdm quod dicit ph̄s 1° ethicē . melius est ōnia ordinata lege . q̄ dimitte iudicū arbitrio . Ratio ē duplex Pma ē qz facilius est inuenire paucos sapientes qui sufficiant

ſuperſtitio eſt alioꝝ magna/mima fa
cē· ⁊ ſua pua/magna reputare · Item
ſuperſtitio eſt illud qđ licitum eſt
q̄ſi nō liceat reprehendē · vt ſic maio
ris pfectiōis in reputatiōe hoim hē
atur· vñ phizei ⁊ ſcribe ⁊ q̄ſi rōe ſcie
⁊ religiōis ab iheroſolimis · ſ· ppē
loa ſolēpnitatē· ptātē arguendi hñ
tes et zelū legis/⁊ ſic in coꝝ acceſſu
ſilationis exhibeē p̄ſūptio · acceſſe
rūt ad ihm ad arguēdū diſcipulos
vt q̄ſi amicā nollēt in publico arguē
diſcipulos cōtra turba · ſed mgrō di
cē in puato dicētes Quare diſcipuli
tui q̄ contra pulpa in te reperit· qz non
cozrigūt trāſgrediūt trāditiōes ſeioꝝ · q̄s
oportz ſeruare· qz ī antiq̄s eſt ſapia
iob· 12· Nō enī lauāt manꝰ ſuas cū
panē manducāt Beda· Manuū ſua
rū baptiſmata ſeruāt qui ſuoꝝ cordi
um ſordes abluē negligūt· et iō ſup
ſtitio ⁊ erq̄ traditio erat ipietatē· qa
docuerūt filios melius facē offerēdo
ꝑ egenis pntibꝰ ſubueniēdo· Unde
ſaluator hoꝝ traditiōem aggreditur
tripliciter· Primo· ſ· ſuperſtitiōem et
errorē cōfutat· vñ text Ipſe āt rñ
dens Nō directe ppter eoꝝ indigni ta
tē· ſed p ptrariā queſtionē ⁊ argui
tiōem cōfutās eos ait illis Quare ⁊
vos trāſgredimini mādatū dei ppē
traditōs Obedire oꝝ deo magis q̄
hōibꝰ· actū· 9· nam deus dixit Hic
refutat impietatem traditionū corū
aucte moyſi· Nam deus dixit· exo·
20· Honora patrē tuū ⁊ matrē tu
am· Inuia eis dādo vos aūt dicitis
in traditiōe ipietatis alios inſtruen
do/euacuātes legē dīnam de hono

re puntiā quicūq; dixerit patri ⁊ mat·
Preceptit deꝰ (penurie puntū ſuſtē)
vt filij eos in neciis honorarēt Hāc
legē phizei ſubuerterunt· dicētes filios
melius facē offerre ꝑ pntibus ſubue
nire/et ſic oblatio filioꝝ tendebat in la
cū ſacerdotū et ita irritū fraus mā
datū dei · ſ· de ſuſtētādis pntibꝰ ppē
traditiōes vzām quę fuit vāe aucte
e Ypocrite Hic refutat coꝝ traditi
onē ppter ſilātiōem per auctē ꝑ
q̄ ad tria Quo ad ſilātionem oꝝ
qz labijs tm ozāt · 2° quo ad rōem
tiōem cordis· qz longe cor eoꝝ ſi
3° quo ad fructū ſtratiōeꝝ meritoꝝ
ſine cā colūt me Diat igit ypocrite
qui· ſ· tm aurat de exteriori lotione
bñ ppheuit de vobis yſapae· bene po
pulꝰ labijs me honorat · ſ· deo/nō
fō· fictiōe/nō vitate cōr āt coꝝ · i·
recordatio coꝝ quo ad meā iam· in
tētio q̄ad itellem· dilectio q̄ ad mā
tatē lōge eſt a me ps°· Oblitionē
datꝰ ſū tangꝰ moztuꝰ Hinc ē, ec
ne meritoꝝ volunt me · qz tm ſilā
tos doctrinas exteriꝰ docētes · q̄
ad credēda mādata quantū ad ſig
da ꝓpnitē Et quōē Hic ꝓfutat
traditiōem ſuperſtitiōis diās et quo
catē turb ꝑ phiſeos trapsol dirit
eis Audite vocē obedīēdo ⁊ intelligi
te · addiſcēdo veritatē nō q̄ intret
in os coīn· hoiem · i· ſm· cnſq; q̄ in
trat in os coꝝpis nō coiquinat hiam
ſ· q̄ pcedit ex ore · ſ· cordis hoc
quinat hoiez Vel aliter/qz ſordes cor
pales nō coinq̄nāt ſpūaliter· ió nō ſ
candū vtū lotē vel non lotē ma
nibꝰ· coꝝpalis abus acceptat ſpūs

Sermo lxi

Hisem9 multos cū ītrant ecīam la
uātes manus z os. Qualiter ā me
dictū affiāt aīam. aurā nullā hñ
hoīad iū. sozdes oꝝ maledictio z
blasphemia. ¶ 2ª qsiº. ¶ De
cuda qsideratio ē de pcōz qmiatōe
ibi. Et ille rñdens ait. vbi ocurrūt
quīq; cōclusiones. ¶ Pma qclusio.
Prima conclusio est q deus est
causa vlis oīm creaturaū qz ppria
actio ipi9 dei/ē creare. Nam oz vlēs
effāus in vlēs z pziores cās reducē
ter oēs aūt effāus vlissimū ē ipsū
ē. Dñ oz q sit ppzius effāus pme
z vlissime ē q deꝰ ē. vñ dz in libro
de causis q nec ītelligētia. nec aīa
quīq; nobil dat esse nisi in ntū
ogatur opatōe dīna. produce aūt
te absolute non in ntū ē hoc vel ta
le. ptinet ad rōem creationis. qua
re creatio est pzopta actio dei. Unde
augs de natura boni. Summū bonū
quo superius nō est. deus ē. ac p hoc ī
cōmutabile bonū. et iō vere et nū et
vere īmortale. cetera vero bona nō
nisi ab illo sūt. Et seqtur oīa fuit. z
q ex nichilo fuit mutabilia sūt. tñ
potēs ē vt possīt ee de nichilo. i. ex
to qđ oīo nō est/bona facē/magna z
pua/celestia z terrestria/spūalia et
corpalia. sequē igr q qmendem9
bona quia dignū est vt deo auctori
cōis bītis/oīs vita/oīs potētia/
nis intellās/oīs sālus/oīs mōzia/ā
bia/oīs pulchzitudo a dño deo sūt.
tibus bonis oībus si male vti volue
rit dīno iudīcio penas subīb.

lxi

¶ Secūda qclusio. ¶ Secūda qclu
sio ē q deus nō est cā culpe sed pene
Nam malū qđ in defāu actiōis qsis
tit sp cātur ex defāu agentis. In deo
aūt null9 defāus ē sed sūma pfectio
vñ malū qđ in defāu actiōis cātur.
nō reduc in deū sicut in cām/sed ma
lū qđ in corruptiōe aliquaū rerū cō
sistit reduc ī deū sicut in cām. vñ de
us ē actor mali qđ ē pena. nō actor
mali qđ est culpa. Dñ ioh. pº. Oīa
p ipm facta sūt z sine ipo nichil. Ubi
augs dt q p nichil pt intelligi pcm
qđ factū ē sine eo. Qđ āt pcm sit ni
chil pz. q nichil ē puatio in eo q de
bet hz bonū. vtz in pnoibus corpa
lib9. Puatio āt sic cecitas ē puatio
visus. nō in oīm pte corpis. sed ī ea
parte que est apta nata habere visū
sicut in oculo. ita peccatum est pri
uatio iustitie non in omni creatura
sed in creatura rationali que ē apta
nata habere z tenetur habere iusti
ciam. et in quantum est priuatio sic
nichil est. Unde augustinus. Pec
catum nichil est. et nichil fuit homi
nes cum peccant. quia licet aliquid
sint in esse nature nichil tamen sunt
in esse gratie. ¶ Tertia
conclusio ¶ Tertia conclusio est
q culpa plus habet de rōe mali q pena sensibil siue que est in priuatio
ne corporalium bonorum. sed etiā
vniuersaliter accipiendo penam h9
quod ē priuatio gratie z glorie Ra
tio duplex est. Prima est quia ex
malo culpe fit aliquis malus. non
autem ex malo pene. Unde dyoni
s19. Punire nō ē malū sed fieri pena

dignū Secūdo quia deus est auctor mali pene / non autē mali aut pe-qz malū pene ꝓuat bonū creature - siue accipiatur bonū creature a deo creatum sicut entitas ꝓuat visum/siue sit bonū increatum sicut est carentia visionis diuine per quā tollitur bonū i creatū creature Malū aūt aut pe opponitur ipi bono increato-qtrariatē eni implectioni diuine voluntatis et dino amori quo diuinū bonum in se amatꝫ 1ª 2° 1ª 2° est qꝫ dyabolꝫ dicit nō ē cā hoi ad peccādū-qz ꝓpū ꝓncipiū actꝫ pcī est volūtas/ qz oē pccz ē volūtariū - vñ nichil dicit ꝓt ee cā pcī nisi qđ ꝓt mouē volūtatē ad peccādū Volūtas āt vno° mouetur ab obiecto-sicut dicitur qꝫ appetibile apprehensū mouet appetitū Alio mō ille q̄ ꝓponit et offert huius modi obiectū Tertio modo qui suadet obiectū q̄ ꝓponit habere rationē boni Quo modo tres exterꝫ apparētes mouent voluntatē ad peccandū Secūdo modo et tertio modo potest dyabolus et homo incitare hominē ad peccandū/sed nullo modo istorū triū modorū potest aliquis dicte esse causa peccati - igit̄ sola voluntas dicit̄ est cā peccati Vñ augꝫ Nulla alia re fit mens hois serua libidinis nisi ꝓpria voluntate 1ª 2° 1ª 2° est qꝫ ōnia q̄ sūt a deo plātata et radicata / sē mediāte acceptatione stabilita dñi-xi - Habit de germine radicis eiꝫ plātatio-sed ea q̄ nō sē a deo/ eradicabūt̄ - sapie 9°-Adulterine plātationes ñ dabūt radices altas Sequit̄ - et a nimietate ventorꝫ ea dimabūt̄ Plāta ꝑtio ꝓfūdiꝫ imittit radices - tūto alaꝫ surgit - et cōtemnit ventos Vñ dicit dñs plātatio] Ro. de ōi hēdo has quiꝫ cōclusiones Oīs plātatio patris radicabit̄ - ꝙ quā nō plantat/eradicabitur-sez a fidelibus/ to xpo/p ꝙ ꝑprobatiōez - a fidelibus/ per persecutionē - a terra viuētiū/ ꝑuatiōez Vñ aīs - Duc sūt pene - sa regno eiā - et i ignē mittī 3ª 2° est qꝫ homines p pcm ꝑsequūt me tis creatē - nā merito peccatoꝝ obnubilari in mente ꝓmittūt̄ - nō creauit eos malicia eoꝝ sapie 2° - Intelligēdū tamē qꝫ sicꝫ creatus corlis est ꝓuatio visus / et eiꝫ qđ ē prīnāpliū corpalis visionis - ita est ꝓuatio mentis ꝓuatio eiꝫ qđ ē primū liū spiritualis visionis siue intellectus Quod prīnāpliū est triplex Vnū est lumen naturalis visionis - et hoc nūqꝫ ꝓuatur ab anima - impedit tamē qñqꝫ a ꝓprio actu per inordinatiōnē virtutū inferiorū quibꝫ humanus intellectus ad intelligendū - sicꝫ patz in furiosis Aliud ē lumē habituale naturāli vel superadditū - et quidē lumē intellectus ꝓuat ab aīa - et talis ꝓuatio ē cecitas que ē ꝓna ꝑmꝫ qđ ꝓuatio luis grē quedā ꝓna ponit - ꝙ ē aliqđ intellectuale lumē ꝓ qđ hō intelligit alia - tali qđē ꝓna cipio intellectuali mēs hois ꝓt inteligere et nō intēdere - et isto mō cecitas mētis ē pccz 1ª 2° 1ª 2° ē videre quomodo deꝫ ē causa ereccionis cecitatis Primum est motus aī inhērentis malo - et aliis q dino luie - sic deꝫ ñ ē cā ꝑcabilis

Dicendum ē subtractio grē. ex q̄ se quitᵉ q̄ mēs dinit⁹ non illūinat ad os videdum q coz hoīs non emolli atur ad cē diuēdum. sic dᵉ⁹ est cā ex cautionis ¶ Nō q̄ deus est cā vlīs illūnatiōis sicut sol. aliter tn. qz sol illūnat oīa p̄ter opponētes obstacu la. vt pz i clausura feneste. vbi tene brāū cā non ē sol sed claudenes fenes trā. deus aūt propzio iudicio lumē gratie no imittit in illis in quib⁹ ob staculum inuenit. vnde cā subtracti onis non tm est ille qui ponit ol sta clm sed ecē deus qui suo iudicio grati am non apponit. etiam sic dᵉ⁹ est cā cessationis. et hoc est qđ dicit ¶ Di nate cos. s. abire i p̄cipiaū dāmp natiōis. qz indigni sūt vocatione. quia obstinati sūt sua crudelitate. et dures cozd in alioz ce girmine. pſ. xciv. ¶ Speculatozes ei⁹ omnes cā sūt. vñ rabanᵘ⁹. Ceci qui de sut. i. mandatoz dei p̄nati luie bunt. ¶ Octaua conclusio.

Octaua conclusio est videˉ quō ex cessatio ordinatur in dāpnationem. Quam exacatio est qđdam pambu lū ad pēm. Pēm autem ad duo oz dinatur. vnū autem p se. s. ad dāp nationem. aliud autem ex dei mise ricoꝛdīa ad sanationem in quātū p̄uidētia ad sanationem in pēm vt pēm suū agnoscentes hu ilientur. et conuertentur p̄ᵛ augᵘˢ. Vñ exacatio ex sui natura ordinat ad dampnatiōem eius q̄ exacatur. propter qđ eaā ponitur reprobati onis effectᵘ⁹. sed ex dīna mia exce

catio ordinat ad tēp⁹ mediāna li ter ad salutē coz q̄ exacant. sed hec mia non oībus exacatᵉ impedit sed solū predestinatᵉ quib⁹ oīa cooperant in bonū. rō. 8°. vñ q̄ntū ad q̄ndam exacatio ordinatur ad sanatiōem. quātum ad alios ad dāpnatiōem. et hoc ē qđ dicit de illᵉ ¶ Ceci ăt vt p̄la t⁹ ¶ si cecꝰ. i. subdito ducatū p̄ster ¶ ā bo in foueā cadēt. i. i foueā pene et ne Vñ gregᵉ. Cū pastoz p abzupta viaoz graditur. nāe ē vt grex in p̄cipiaū trahatur. vñ bernᵘ⁹. Ridiculo sa res est ymo magᵉ pticulosa/spe cu latoz ceᵗ⁹. doctoꝛ inscius. p̄cursoz claudus. platus negligēs. p̄co mu t⁹. Sed heu/siᵗ claudi volūt p̄cur ita fatui p̄cesse. ¶ Tertia consiō°

Tertia cōsideraō° ē de discipuloz īstruc tione. vbi notāndū q̄ i discipuloz in structiōe tria fcit. P° dissuadz gulo sitatē. 2° docet oꝛe ꝛefrenatiōem. 3° p̄suadet cordis custodiā. Primo nāq̄ dissuadz gulositatē dicēs ¶ oē qđ ītrat i os cē ¶ Appetit⁹ victualiū dat⁹ ē no bis p̄ cozpe vt sustētem⁹ naturā. et possum⁹ durare i ſnutio dei q multū mēri. et moderat⁹ q p̄t⁹ vict⁹ et vni formis diua⁹ naturā q̄suat. dū non oppzimit vires sed refiat q sanitatē q̄seruat. Vñ bñ. Nō sapoꝛes sed fa mes exatet appetitū in hijs oīb⁹ nō q̄ voluptas q̄ nāitas req̄rit Vnde gula ē vicū pticulosū. qz oīa natura lia. spūalia. gtuita. q ecē bona foꝛtu ne q̄sūit Ipsa ei ē radix oīm malox quia p̄mox p̄ntum trāsgressionis. Ecē disponit ad alia peccata. vñ gre gozi⁹ Dnānte gule vicio per carnis

cōcupiscentiā simul omnes virtutes obruuntur. et hoc est quod dicit [omne quod] in os intrat/ in ventrē vadit et in secessum emittitur. Quasi dicēt cibus inordinate sumptus. vt dictū est discretionis rationem obnubilat. memoriā confundit. et diuersis infirmitatib⁹ affligit. et mortem parat anime et corpori. Exti .1°. Propter crapulā multi perierunt. Qd intrat in os corpis/ corrūpit spūalia. et in ventrē vadit/ fomitē nutriēdo. et mittit in secessū etne dāpnatiōis. 2°. dicit oīs restrenationē dicens [q aūt prædūt de ore] Nā in multiloquio nō deest pctm. Hō ei peccato punit⁹ est ille diues epulo qui inter cōuiuia/ linguā resolut in multiloquiū/ vñ punitus ē in lingua in inferno. vt in q̄ quis peccat in illo puniat. Unde ysa. Sicut malus aer assiduo flatu tractus / infiat corpus. ita peruersa locutio assidue audita/ infirmorum infiat animū/ vt ītalescat delectatione praui operis/ assidui iniquitate hmonis. Et nota q̄ non est idem mētiri et mendacium loqui. mentiri enim est loqui contra id quod sentit quis animo. et sane aliquādo verū dicens verax non est. quia cōtra cōscientiam loquitur. Hē dacium vero est significatio vocis cum intentione fallendi. vt igitur mendacium sit / necesse est vt falsitas subsit et contra ḡscientiam dicat. Vñ aug⁹ Verb⁹ vti ad id ad qd̄ nō st institutū/ pctm est. sed sermo datus est vt pōsto sint mutue voluntates. ideo magna abusio est vti fallaciter sermone. Et ideo saluator/ dixit multiloquiū dispulos declinare dicens [que aūt procedunt de ore/ de corde exeunt. et illa coinq̄nant hominē] scilicet verba mendacij ī corde fabricata ad decipiendū. talia coinq̄nant id est maculant scilicet hominē/ faciētes ipsū reum et cū digna pena digniū. 3°. persuadet auditoribus custodiā dicens [De corde enī exeunt] et ea sūt que coinq̄nant hominē. scilicet verba mendacij. Ubi nota q̄ ipuritas vniuscuiusq⁹ rei in hoc consistit. q̄ rebus vilioribus imiscetur. nō ei dat argentū ipurius si auro imisceat. quod melius redditur/ sed ex pmixtione plumbi. Manifestū est autem quod homo est dignior in ordine creaturarū. et ideo ipurius redditur et hoc q̄ ad potalibus se subiat q̄ amore. Aqua ipuritate per contrariū mouet purificatur. dum scilicet redit in id quod est supra se/ scilicet in deum. in quo motu fides est pmum principiū actus. heb. xi°. et ideo primū principiū purificationis ordis est fides. que sic fiat per caritatem formatam/ q̄ fectam purificationem causat. Unde Mt. v°. Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. Beati mundo corde quos nō accusat conscientia peccatorum. et imūdicia. Et nota q̄ imundicia delectantia est propter quinq̄ Primum est dignitas anime quam peccatum inquinat. que est ymago dei. Secundū est defectus videndi. quia postq̄ primus homo peccauit/ nullus purus homo a peccato perfecte purgatus est/ vt dignus esset videre faciem dei/ nisi q̄ sanguis xpisti effusus est/ quo illa

purgatio est. Tertiū est eiꝰ vilitas. qꝫ patz ꝙ ꝯ quia dñs imūdiaꝫ coz ꝯ ꝯ ꝯ

carnal delectatiois . que solū acqui escens diuinis iussionibus ob meri tum virtutū et iteressione curatur . et sic surgens a peccatis exercitio virtutū deo fit acceptas fit aūt hec cu ratio per passionē xpisti omnibus generaliē . que preseruat a ruina qñ occasio declinatur per fugā a mūdi tumultu/ aut ad pniē desertū vbi sa lus inuenitur . vnde perfectus effec tus nō solū debet sibi viuere/ ꝫ alijs proficere per ymitatiois exemplū . ꝛ sc̄dm hoc in cuā gelio occurūt no bis q̄nq; q̄stiones . 1ª q̄stiō . ¶ Pma cōsideratio est de occasiōe sanatiois vbi sunt due cōclusiones . 1ª 2°

¶ Pma cōclusio est q̄ sūma gratia que ē sc̄dm aug⁹ ypostica vnio permissi ue fuit occasio ruine et peccati/ deꝰ ci nouit de malo maximū bonū elicere/ quia lapsū iuasseri ordinauit ad hoīs creationē . lapsū hoīs ad xpisti incarnationē q̄ supmū fuit miracu lum . vnde aug⁹ In rebus per tēpus exortis illa summa gratia fuit a qua homo in vnitate persone cōiūctus est deo/ non enī est magnū in artifice si de bona materia facit bonū artificiū sed de vili Nota q̄ ūs xpistus fuerit iudex seculoꝝ constitutus sc̄dm illud iohis q̄nto Potestatē dedit ei iudi cium facere quia ꝛē operuit in operi bus eiꝰ sc̄dm cris . pietatē miseratio nis ꝛ veritatē iustitie reluxerit/ q̄d ñ fuisset sine permissione humane rui ne Patet de iustitia . nā ūs deꝰ sit iust tissimus/ eius iustitia non manifesta retur sine peccato . ūs eiꝰ iustitia ha beat duplicem partem . Vna que est punitio malorū . et alia que est ema neratio bonoꝝ . ꝛ prima sine peccato esse non potest . quia deꝰ superhabū dat in remunerando/ non tamē in pu niendo . Patet eiā de misericordia/ quia si peccatum nō esset . diuina mi sericordia non appareret/ quia misc ricordia fit contra miseriā . et misera non est sine peccato / sicut medicina non est sine egritudine Hanc misei cordiā declarauit in magdalena/ in publicano/ ꝛ in latrone . et hoc ē q̄d dicit Surgens ihesꝰ de synagoga/ q̄ dit Ihesus quātū ad incarnationē et iustitiae de synagoga id est de ec clesia malignantiū/ puniendo sc̄dm iustitiā ꝛ emendando sc̄dm misericor diā 2ª 2° ¶ Secūda cōclu° est q̄ hoc q̄ aliquis curetur de infirmitate spirituali/ necesse est vt per gratiā p ueniente disponatur . Ratio est quia talis gratia est quoddā bonū bonū inuitans hominē ad maius bonū/ quo est motus bone voluntatis/ quo deus nos preuenit vt de congruo nobis ponamus ad recipiendū xpisti/ id ē vnctionē sanatiuā mebi spiritualis sciz peccati . Vñ bn diat quāda esse gratiā misericorditer nostra querēs nē p̄uenientē qz facit nobis tempa rātū iūdans quersionē intuitu do mūs ymōis Introit⁹ iste sigfiat do ni gratuiti infusionē fadentis in aia positū scitate . et hoc mediante fide obia/ inclinate q̄ voluntate ūs tractē ꝛ in addit dom . i . q̄ sciaꝝ ymōis . i . obediētē . ꝛ in ꝫ figurat q̄ sic ea lūtate p̄ue aūse ꝛ rebellē in deū Cle

ad introitū gre se sibi cōiūctē recognoscit et infrigidatā p defectū diuine dilectiōis/ et inflāmatā estu carnalī delectiōis/ et magnis febribus. Nā sicut ꝓphete fuerint motꝰ fortiore passiois pre ordinē reis. tanto est maior infirmitas aie

Pzª q° Pzª q° que est de merito aplice intercessionis ibi/ et rogauerūt illū p ea/ vbi sūt due cōclusiōes Pzª q° Pzª q° est q̄ licet deꝰ principaliter sit inuocandꝰ (q̄z illa bona que sūt nos ordinātia in finē et ex ipsū finē/ a solo deo dantur) tamen scōrum (cū pter pōa ad deū accedere nō audem⁹) possit inuocari vt deū fiducia pauidis/ vt. s. illi q̄ nō audent p se ipetrare nec possēt. p ꝑcōres ipetrare forsitan desiderata valeant optinere/ et hꝫ vt in oātibꝰ hūilitas conseruet/ et in scis intercedentibꝰ/ dignitas declarē. et ex in mēbrꝭ xpi caritas ostendat/ et inferiora fiducialiter recurrāt ad superiora/ et superiora inferioribꝰ liberaliter cōferēdat

Pzª q° Pzª q° est q̄ ihs multos hꝫ discipulos p infirmitatibꝰ intercedentes. Pzi° inquātū ihs dicit veritas discipuli eꝰ sūt p dictōres et doctores q̄ intercedūt p nob/ q̄n docet veritatē vite et doctrine. Secūdo inquantū ihs ē caritas q̄ ē salꝰ aie et vnctio per quam exhibentur opa satisfactiōis rōnabilia. Hic discipuli eꝰ sūt tribulationes maloꝝ que ꝓtulit p nobis. et beneficia que nob ꝓtulit. Nec intercedūt p nob/ q̄n ad dilectandum ipsū nos ꝓuocāt. q̄z ꝑ⁹ aplm̄ ꝑus nos dilexit et tradidit seipsū p nobis. Terō ihs inquantū est puritas/ q̄z puer. sic hꝫ discipulos cogitatiōes et affectiones

Sermo

ta scūdā ꝓsideratiōnē sūt due ꝓclusiones. Pzª q° Pzª q° est q̄ aīa nisi ꝓprie infirmari ad infirmitatē infirmitatē corꝑis. Tūc aūt dicit corꝑ⁹ esse infirmū cū debilitatē in exercitatione ꝓprie actiōis ꝓpter aliā inordinationē ꝓprii corꝑis. vñ membrū dicit esse infirmū q̄n nō ꝑt ꝑficere opationē sibi debitā/ sicut oculꝰ q̄n nō ꝑt clare videre. Sic ergo infirmitas aie dicit q̄n impeditur in ꝓpria opatiōe ꝓpter inordinatiōnē ꝓprii ipsiꝰ. Dicit aūt ꝓtes corꝑis dicitur esse inordinate q̄n non seruat ordinē nature/ ita q̄ ꝓtes aie dicitur inordinate q̄n non subditur ordinationi rōis. Hō aūt ē vis regitiua ꝓprii aie. Dic igit̄ q̄n voluntas nō ē extra ordinē rōis effertur aliqua passione p hoc impedimentū ꝑstat motꝰ ꝓdcōis

Pzª q° Pzª q° ē q̄ nulla infirmitas maior ꝑ illa que occidit aīam. Nā talis est vita aie q̄ nec sibi hōies nec dēmones nocere/ nō ꝓsunt vnā animā occidere que esset sine corꝓis corꝓtione aliqua nisi ꝑ me. Quid igitur aiam occidit nisi ꝑ me. q̄z anima a deo separata/ que est vita aie p infusionē gre/ que est calor spūalis. Calor ei in corꝓre/ ꝓbatur spm̄ vitalem facit subsistere in ipso corꝓre. Calor enim leuia facit/ vñ igitur ꝓprii motꝰ tale ꝓcurat in anima ꝑ vñ ad celestia calorem ipsam animā vi leuitatis. et ad celestia eleuātem. vñ dicitur q̄ anima ꝑ dictō calorē. tendit ad motum infirmi ꝓfundā tristitie. hoc ē qđ dicit has duas cōclusiones. Hoc⁹ autem sy. tenebatur magnis febribus. Hoc⁹ autem ꝓpter conscientiam hominis/ que

Qui p infirmo ĩterœdũt / quãdo de
graĉa anime a deo collata aũi nõ de
bent esse ingrati cogitãt ⁊ ãũ benefi
cium ab eo receptũ recensent ⁊ ãũ de eter
na salute que p meritis bonor opez
est recipienda ptractant 2° iquantũ
ihs ẽ salutẽ desiderũ ⁊ sic discipuli eius
sunt studiũ veritatis / et exercitia pie
tatis ⁊ que tunc pro nobis ĩterœdunt
quãdo excludũt a nobis simulationẽ
superstitionis ⁊ austeritatẽ ⁊ propter qd
2 thy ⁊ dicitur Exercita° corporis ad
modicũ valet ⁊ pietas aũt ad omnia
utilis est 1° iquantũ ihs dicẽ opz
fructuosũ ⁊ per qd deus manifestatẽ in
iustis ⁊ sic discipuli eius sũt virtutes
et eoz opera pertinentia ad disciplinã
xpi ⁊ unde anima penitẽs diuine grẽ
dono ⁊ virtutibus illustrata / ⁊ in eaz
opibus exercitata / merito virtutũ ⁊
beatoz operum possidet amari Hij dis
cipuli dicũtur ĩterœdere / ãũ cum ipsis
approprinquãtur ad ihm / conformitate
moz ⁊ virtutũ ⁊ nam efficaci opibz
ꝑ voabus supplicant ⁊ et hꝫ est qd d⁹
let rogauerũt illum p ea scilz vt ꝑ
quod dictũ ẽ anima a noxijs pcozũ
saluarẽ ¶ Quarta psidera° ¶ Circa
q^a^m que est de sanatiõis executione /
ãũ dicitur stans aũt sup illam sunt
due cõclusiões ¶ Pma pclu° ¶ Pma
p° est ꝙ sola graĉa causat in anima
executionẽ sanitatis ⁊ nã sicut homo
sanꝰ non inficitur a cõtrarietate huoz
spiritũ molestatiũ ⁊ ita ĩ grã existẽs
nõ inquietatur ab impugnatiõibz passio⁹
ipsũ vexatibz ad modũ febrium ⁊ ut
ab ira ⁊ cupia ⁊ Vũ ꝑh ⁊ 15° dicitur
de anima seipsa ad gram disponente

Tunc erũpet quasi mane lumẽ tuũ
scilz gratie ⁊ et sanitas tua cito oriet
Hec enĩ graĉa augetur per sanator
ipetrationẽ ⁊ qz sicut sanati ipetrant
nobis veniã (habes ex⁹ de multis
sacra scriptura) ita ⁊ ãũ veniã gratie
patet de iẽ^a^ Ite augetur p angelos
iterœssionẽ / q desiderant nos profici
donec attingamꝰ ⁊ sicut sanati michi
el dicitur stare pro filijs populi sui ⁊
dañ ⁊ 12° ¶ Secũda cõclu° ¶ 2° 2° ⁊
ꝙ grã in executiõe sanitatis spualis
anime / si anima cõsicat triplex unguẽ
tum Pmũ nãq est pugitiuũ volucre
facens ⁊ qz mouet ad pũctionem ⁊ hꝫ
est amara recordatio pcozũ vnde ais
ãũ inapit cogitare vias suas ⁊ ungue
gat / cõcrit q in meditatiõe ignis
multas ac varias spes pcozũ suoz ⁊
sacrificiaũ ẽ deo spũs sic cõtribulatꝰ ⁊
2^m^ ẽ expatiũ dolore lenies / dine bo
nitatis ituitu scilz meditatiõ pfectus
Hoc unguẽ^m^ est pmo tãto pfectus
quãto de nobiliorib⁹ apposituũ ẽ spũbz
Hic ei unguẽ^m^ illud de diuinis bene
ficijs collatis humano generi scilz q
ipsa sibi studiose colligere ⁊ ante oĉa
los mentis digna cum graĉa actiõe
reducere curat 3^m^ ẽ sanatiuũ ⁊ mo
bum expellens ⁊ et illud ẽ miserationis
qd alijs annexat ⁊ hꝫ eo q fiat de mi
seratibz pauperũ / et anxietatibz oraz
ꝛoz / ⁊ de perturbatiõibz tristium / et de
culpis delinquentiũ / et postremo de
õnibus miseroz erũpnis ⁊ et si fuerit
iuxta despicabiles videnti spes ipse
sed eĉam sup õnia aromata unguẽ
tum qd ex eis cõficitur sanatiuũ est
Beati misericordes quoniã ipsi ꝙ

seruire deo ē excellētissime dignū. quia quāto aliōs per actus suos virtuosos plus appropiquat deo. tanto maioris est dignitatis. ꝙ homo per seruiciū dīnū maxime appropiquat ad deum/ quia seruiē deo regnare ē. vnde ecc dicitur ⟨et ministrabat illi⟩ Vnde beda Hec ministrat. id est mēbra que seruiebāt īmūdiciē/ seruiūt iustitie et bonis opib9 Hoc aūt per hꝰ datur itelligi/ ꝙ añ curationē pōr nō est gratū deo eiꝰ seruiciū. et ideo statim vt se curatū senserit/ se totū diuinis seruicijs manapabit. Vñ rō. 8°. Sicut exhibuistis mēbra vestra seruire īmundicie et iniq̄tati. ita nūc exhibete mēbra vestra seruire iustitie in sanctificatioēz Tercia est ōnes partis passionis xpisti. et hꝰ cū dicitur ⟨Cū sol occidisset⟩ Beda Per occasum solis moes xpisti itelligiē. que erat generalis ōnibus eq̄liter/ siue bonis siue malis/ siue diuitib9 siue paupib9. splē dozē suū īpartitur nisi obicē facientib9. sic passio xpisti ōnibus profuit sufficiēt ad salutē. sed nō efficaciāt hijs q̄ obicem posuerūt. vnde dicit ⟨Cū autē occidisset sol⟩ Glō Occasus solis. i. moes xpisti est causa generalis sanationis animarū Vnde pō. Qui sanat cōtritos corde Et alibi Qui sanat omnes infirmitates tuas Glosa Ex languore corporis multa suggeruntur anime carnalia desideria. sed non est timendū/ quia sanat omnes infirmitates non fluendo blandis. non cedendo asperis. omnipotenti enim deo / nullus languor occurrit

Sermo

ligiē multe miserie collē at ꝙ pietatis
tantu īspecte/ ipse sunt spēs ex quib9
ronguēta optima cōponunt ad expel
lendas īfirmitates spūales. et hꝰ est
qđ dicit ⟨et stans sup illam⟩ et iuxta
illū iacentē. ecce dīna dignatio pmp
ta ad sanādū ⟨Impauit febzi⟩. i. īfir
mitatis ⟨et dimisit eā⟩ ecce sanationis
certas Hoc aliē nullū xpist9 sanat
nisi sub eo iacētem id est p timoꝛem
et reuerentiā se humilitatē Ecci. pō.
Timor domini expellit peccatū
Tercia ōsideratio Quinta ꝙsi° est de sani
tatis vtilitate cū dr ⟨et cōtinuo surrexit⟩
Vbi nota ꝙ occupatioēs terrene
quantū retrahunt nos a spūalibus
studijs et reuocant a virtutū exerci
cijs/ causant in nob spūalem īfirmi
tatē. et ō ad p̄uenīdū cationē hꝰ īfir
mitatē/ oportz ꝙ occupatiōes terre
deserantē. hꝰ aūt fit p exercitia bonoꝛ
operationum que ptinēt ad anime sa
nitatē/ que in virtute cōsistit Et ideo
gratia causādo in anima sanitatem
spē ponit vtilitates/ q̄ in euangeo
exprimūtur Prima vtilitas est ꝙ ani
ma in hac sanatiōe suscitatē a moꝛte
peccati. nam sicut coꝛpus per animā
ita anima p gratiā viuit. et ideo sicut
discedente anima/ coꝛpus moꝛitur.
et aduenīēte/ viuificatē. ita anima p
gratiam. et ad hoc pertinet vt terrena
desideria nectātur. quia talia moꝛtem
fiunt spūalem. vnde dr ⟨cōtinuo sur
rexit⟩ Glosa Surgit qui a terrenis
desideriis se leuat/ vt iam non cadat.
vnde colocen. 3°. Si surrexistis cum
xpisto q̄rite Quarta vtilitas est ad
seruitium dei/ mēbra abilitare. nam

insanabilis-et io sequit¶ Oes q habebant infirmos varijs lā-du-e-ad ihm et q ille sin-man9 ipo-¶passi one mot9 aurabat eos-oes sufficiēt hꝫ pdestinatos efficaē-e ab imundis cogitationibus preseruatio-cum dicitur¶exibant āt demonia¶ vñ beda Vitium autem a demonio liberatū aiam ab imūda cogitatiōe purgatā intelligim9-ppe qđ ecc pñt diu imissiōes p angelos malos/cogitatiōes male. Vñ b ponit tres cogitatiōes de quib9 mlta solliciatudie caue necesse sit-1a est qz facit gloziam mundi declinare-Nam omnia i quib9 mūdus gloziatur-alienum est a beatitudie-Siat sūt/diuitie/honores/ptātes/et vane glē/qz btitudo n seū patē malū sicut facūt ista-Tē beatitudo est per se sufficiens/hmōi ig9 multa deficiūt/puta-sapia/bonitas/sanitas/corpis ppetuitas-Tē btitudo nō cāt aliqui malū-Hec aūt¶pz in diuicijs)cōpuāt i malū dni sui/et ideo quia in hijs non est beatitudo-in eis nō est gloziandum-vnde bernard9 dicit-Fallax mundi glozia digne respuitur-flos feni ē/vapor ad modicū parens/plus habēs anxietatis q̄ ioanditatis Quid enī h est nisi labor et dolor et afflictio spūs vñ di¶Et intrepans non sinebat ea loqui¶ Glosa-vt inquit nos ab alijs laudari de beneficijs non esse appetendum ostendere et Propter quod eciam factis miraculis de loco recessit-Hoc est cauere occasionem recidiui-cum dicitur¶Facta autem die ibat in desertum locum et turbe re-eum¶Siet lō

ge grauius sit peccatum quod post dulgentiam iteratur q̄ qđ primo cō mittitur-quia post carnalia peccata dimissa/spiritualia vicia committit animam perniciosius vulnerant Tacne-2- Qz vile facta ees iterata tuas/et ideo a recidiuo maxie est cauēdū Multos insultus habet serp9 i p9 quersionē/nā vicia que ante cōfessionē pacē hnt cū hoīe/qn āt expellitur acrioi vtute gsurgūt et fūt immanes sic an cōfessionē pcedit turba pcōrum obiciens ne ad deū cōuertamur/p9 cōfessionē seqt̄ ēba tēptationū-Intelligē dū q a recidiuo ad qđ per pdicatores pugnationes trahimur a duobus seruamur-Primū est q temptatio debet presciri statim i principio infirmitas in principio facilius curatur-vnde iheronimus Impossibile est in sensa hominis non irrepere cogitatum Ille igitur laudatur q̄ dicitur sanctus qui statim vt cepit cogitare allidit cogitatus ad petram id est xpm-Deaundum q dicit sapiens fugit vbi superare non pōt-et hoc maxime circa vicium luxurie vt cet seruari augustinus-cui non est resistendum sed fugiendum-Dicit mo ē alijs exemplo bone vite prodesse-vnde dicit¶qz alijs diuinitus opoztet me eciā euangelizare regni dei¶ id est penitentiam Hieronimus Janua regni ē pūia cū fide que operatur salutē Vt ergo quiescat alius ipzoficere ad salutē-ideo salutaris doctrina est a doctazibus virtualiter

exemplata/ vt nō solū dicerent/ sz a
cō facerent. qz facta plus mouēt q̄
dicta. vñ aplūs 1e ad thy. 2° Pre
cipe istis duo simul obuiant scz doctrina
et exemplū vt doctrina per exēplū
bonoz opm ꝯfirmetur/ et p doctri
nā homo ad bona opa excitet̄ pfec
tū deū rdeūdo. Vnde augstinus
libro ꝯfessionū 1°. 1°. Ille liber cy
ronis qui dicitur exhoꝛtans
ad phiam/ inuitauit ad te dñe affec
tū meū/ preces ac vota mea. et vilu
it michi oīs vana spes/ et īmoꝛtal
em sapie habebam cupiscētiā estu oꝛ
dia incredibili. et surgē iā cepi vt ad
te rdirem. Ex quo sequit̄ q̄ doctrina
exēplificata p vitā pfectā exoꝛdiū ē
efficacissima. Circa questionis qz dicat q̄ mutas
sit affectū eius ad deū. Ad hoc dicendū q̄ eleuat desi
derium et vota vt augustini ad deū
Quod nobis et cetera
Feria sexta dominice tertie q̄dra
gesime

Sermo lxiij

Cum iheſus in ciuitatē samari
e cētioh 9°. Quia inter oīa
alia que potest exercere vir perfect9
in hac vita maxime meritoziū est a
lios docere et verbum dei predicare.
ad hoc requirat in viro perfecto dul
cedinē diuine contemplationis/ qua
spirituali illustratione hauriat quod
alios proponat. requirit etiam stren
uitatē actionis in verbo et facto vt
sit predicatio sit efficax et virtuosa
Vnde gregoꝛius sup ezechielē Viri p
fect bona celestia que cōtemplari po
test fratrib9 enunciant/ eoꝛum quos
q̄ animos in amore et timore caritā
tis accendunt/ hijs pro mercede la
borū promittitur vita eterna. dicēte
domino. Qui metit mercedem acci
pit et cōgregat fructū in vitā eternā/
vt patet in euāgelio presenti. Quod
sic moraliter potest exponi. Alia custo
dia predestinationis preseruata/ ha
bens ad penitentiā inclinationem/
sapiens efficatiam passionis xpisti.
dotata est naturali ratione/ lumi
ne gracie eleuata. hanc gracia dei p
ueniens intrat ad disponendum li
berum arbitriū per contritionem. et
iō illustrationes dīnas et monitiones
secretas mittit tā q̄ discipulos i ātā
tē oꝛdis/ ad īformādū populū cogi
tationū et affectuū de veritate salutis.
Hec anima nōdū iustificata tamen
iustificāda in oꝛruptionib9 vtitur ra
tione non spiritualiter sed vsu natu
re/ scilicet voluptate. gracia preue
nientem iam sentit adesse eius ad
huc ignota ad īstruendū eam vt pe
tat aquam viuam id est donum spi
ritus sancti. hec autem adhuc mi
ratur eū aquā viuā promittere/
cū careat instrumentis. reputans eū
iacob minoꝛem qui cū suis vsus est
fonte illo. Ille vero ostendit ei hanc
aquā pmissam esse spiritualē et do
nū spirit9 sancti. Dicit q̄ hanc biben
tes in eternū nō sitiēt maxime qui
vtūtur ea ad bonū vt sancti. nō ad
malū more pecudū. et ideo hortatur
eā intellectū rationalē pmpā9 adhi
bē ad ꝓplationē intelligētie spūa
lis. et postponē sensualē que iudicat
carnaliter duat in erroꝛē. Jam enim

lumine grāe illuminata bñficium dei et sui negligētiam recognoscēs de modo sc̄e faciendi inquirit inuestigare. Sed qua talis gracia maxime acquiritur et infunditur verbo predicationis. ic̄o aplōs hortat̄ ad seminādū verbū dei veritate doctrine et vite. vt sic alios pfiaētes/reportet p suū laborē et aliorū pfectū vite et ne p̄miatic̄e. Et hec huc sensu occurrunt nobis in euangelio tres cōsiderationes.

¶ Prima consideratio.

¶ Prima cōsideratio ē de p̄dicationis opportunitate. et circa hāc sūt due cōclusiones. ¶ Prima conclusio.

¶ Prima cōclusio est q̄ opportunitas rei hz se in q̄druplici differētia. Vno mō dr̄ nāe tate sine qua res ee non pt. de q̄ glō sup id̄ ps. Adiutor in opportunitatib9. i. in quo op9 ē dulce (Auxiliū et refrigeriū ē q̄d in nāe tate dat) Alio° dr̄ q̄ndā gratie dōi. vñ glō sup id̄ ps. In tpe opportuno dr̄. petētib9 salubrit̄ q̄n q̄ date differt. nā deo q̄si medic9 egroto dat q̄d petit et q̄n petit. Tertio° dicat adiutorij exhibitiōis. de q̄ ad heb. 10 Inuenias gr̄am in auxilio opportuno. Quarto dr̄ q̄si amotiōem impedimēti actionis. vñ de iuda dr̄. math. 20. Quē bat opportunitatē. Glō q̄ sine turbis tradēt eū. s. impedientib9 actiōem eius traditionis. ¶ Secunda conclusio.

¶ Secūda cōclusio ē q̄ doctrina p̄dicatiōis hz magnā opportunitatē in hac q̄druplici differētia. Nā ipa introducit oē q̄d bonū ē et nēcium ad salutem sc̄e. quenienter adiungit/puenies occasiōem mali. sc̄e excludit impedimētū boni sc̄e intellectū eleuat lūine q̄dā supnaturali. Primū pt̄z de neccio ad salutē. Nā hō pōt̄ indigere virtutibus/supaddita virtuti nature gratia tria. Primo vt sanet̄. et sc̄ando vt bene operet̄ supnaturalis virtus. Tertio vt meritorie. et tertio indigz auxilio dei vt ab ipo moueat̄ ad bñ agendū. Hec at virtus supnaturalis ē gratia q̄ gapi² ex auditu. Vbi p̄dicatio gratie faciens aiam. s. cando in ea virtutes. Virtutes q̄bus aia sanat̄ a malo ad bonū. pe. et ec̄ ai. Adhuc meriti a deo gratie vt possint singula opa meritoria fieri mouet semp ad bñ operandū. vnde ap9. Oia possum in gr̄a q̄ me confortat. Hec at gr̄a ē pīa. Vñ sc̄e pīa ē virtus expulsiua pāi actualis aiam de formāt̄. sic ai. Spūs sc̄i gr̄a reformate. et vulnerāt̄. restituēs hois ad pristinū statū (nam ipsa tollit pāi nā. et culpā. si tota sit. et tōtio in mā quanta fuit delectatio in pēcō. et tanta fuit tuita q̄ p peccatū erat gdita. et hoc ē q̄d dicit. Venit ihūs. i. predicando salutare. i. auiitate. i. in ecc plenā grationibus. et affectionibus. que dicitur sycharia. q̄d interpretat̄ potatio. Vnde augustinus. Penitentia ē medicamentum misericordie. spes salutis. per quā peccatores saluantur. et deus ad misericordiā prouocatur. que penitentia licet a nobis sit dispositiue. tamen a deo est effectiue. In cuius signum xp̄s tus predicauit penitentiam in remissionem peccatorum. et ideo dicit. iuxta predicauit. ē iuxta meritū. q̄d iacob. i. xp̄s

uari nō possem9 nisi vnigenitus dei filius mœrere p nobis debitoz ib9 moztis. et hoc ē quod dicitur ihes9 fatigat9 ex itinere sedebat sic supra fōtē. Q. d. ihes9 ē penitēs fatigatus ex itinere. ꝓpter penalia opa satisfactionis. sedebat. scilicet p seuerā do sup fontē. Hora erat quasi sexta. Hora sexta xpist9 pass9 ē. et p hanc sextam/cōtritio intelligit meriti sacramētis de puteo volūtatis/et formā tis se volūtati diuine/ sic vt reāp et premiū vite eterne post deletionē vel solutionē debiti. quod nobis ostē ditur verbo predicationis Vnde a postolus Nos autē predicam9 vob xpistū et hūc crucifixū Quartū est eleuans intellectū lumine supnaturali Homo non potest cognoscere ea que naturalem rationem exœdunt sine auxilio gratie. nam actus cuiuscūq agentis creati dependet a deo quātū ad duo. Vno modo quātū ab ipso habet pfectionem seu formam per quā agit Alio modo quantū ab ipso mouet ad agendū Vnaquæq enī fœma indita creatis rebus a deo habet efficatiā respectu aliui9 actus determinati inquātū potest sed suā ꝓpāriute. vltra āt n̄ pt nisi p aliquā fœmā supadditā. sic itellect9 huān9 hz aliquā fœmā. s. ipz itellectuale lumē &c et ad alia vero itelligibilia itellect9 huān9 cognoscē nō pt/ nisi fœde lumē fidei/vel lumē grē iquātū est nature supadditū. et ō ad cognitioēz cuiuscūq veri idigz hō auxilio dīno vt itellect9 a deo moueat ad suū actū / sed

Sermo

supplatatoz principis tenebzaꝝ de dit. id est pfect per passionē ioseph qui eā apponit vel augmentat hoc est sapiētia infusa per spiritū sanctū a hoc in predicatiōe doctrine saluta nis. aui9 opationis est cōueniēter p cludere occasiones mali et hoc p cog nitionē eiusdē et reprobationē Nul lus de peccato penitē potest nisi cog noscat. nā cognitio turpitudis ad uipendere fiat et vitā beatā quapis que intelligitur p fontē. vnde dicit ibi aūt erat fons. id est sapiētia spi ritualis infusa p p̄dicationē iacob id est illi qui vicijs reluctat. de quo dicit sapie Et aqua sapie salutat potent illū &c. vñ sapiētia dicitur quasi sapore vtutū cōdita Vnde b. Inueniſti sapiētiā si p̄oris vite pec cata deflcas &c. Peccatū est exclusēs impedimētū boni salutis Est autē duplex impedimētū saluti. vnū ē pec catū actuale. et nō est cōe ōnibus sz quod peccatoz ib9/ sed illud āmouet a quo penalia penitētie. nā cognitū est tū p̄ccm sit pene debitor q meri to per ipsū debet fieri redditio debiti scilicet pena debita sustinēdo Aliud aūt impedimētū boni est p̄ccm ozigi nale. et illud est cōmune ōnib9 z hoc aui9 auferri nō potuit nisi per eum qui solū potuit/ et hoc solū ptinet ad xpistū qđ semel fiat p passionē. vnde scdm a postolū tantū fuit p̄ccm nostrū vt sal

indiget noua illustratione in hijs q̄ expædūt naturalē cognitiōem. ⁊ hoc est qđ dicit venit mulier de samaria hauriē aquā. Hec mulier ē aia rōnalis de samaria. adhibēs. ſ. austodiā cordis/ eleuata lūine sapie supnatu ralis. Hec venit p diligētem inuestigatiōem affām mentē. ad fontē. xp̄m i quo sūt infiniti thezauri sapie. haurire aquā. sapie salutarē. ¶ Secunda cōsi. Secunda consideratio ē de p̄dicatis sagacitate ām dē ei ihūs. Da michi bibē. Vbi occurrunt octo documenta. ¶ Primū documentū

Primū documentū est q licet deus volūtate antecedente vult oēs hoīes saluos fieri qz equaliter est ei cura de oībus vt dz sapie. 6. quia ex equali sapia ⁊ bonitate oia administrat. tñ volūtate cōsequente vult solum p̄destinatos saluos fieri qz vult eis maiꝰ bonū Volūtas enī dei est causa volūtatē i reb9. ⁊ sic ex hijs aliqua sūt melioza qz de9 eis maiꝰ bonum vult. vñ aug9. Oia enī diligit de9 q̄ fecit. et inter ea magē diligit creaturas rōnales. ⁊ postea q̄ sūt membza vnigeniti sui ⁊ multo magē ipm vnigenitū suū Vñ dz. diāt ei ihūs. ſ. exāte mulierē petēdo potū. da m̄ bibē. Iterū xp̄s petebat potū qz sitiebat. Per estū diei sitiebat ecē homūn salutē. Propter qđ ecē dicebat pēdēs i cruce Sitio Vbi aug9. Oim fidē sitit qui pro oībus sanguinē fudit. ¶ Secundum documentum

Secūdum documentū est q de9 ad inuitandū hoīem ad suū bñplacitū instillat sibi spēales reuelatiōes. videlicet ei⁹ inocētiā/ statū gratie/ et pāter qb9 cognitē habilitat ad gratie susceptionem. In hac reuelatiōe pāter tantū se quadruplicē. Primo vt ipsi tiuū dine gratie qm̄ p ipsū aia spoli atē donis spualibus. Secūdo vt la cratiuū infinite pene qz pena cōdigna pēi mortalis est iehenna infinita bilis. Tertio vt amissiuū glie qz nul lus exp̄s in mortali pāo hz beatitudinem in regno cē. Quarto vt offensam maiestatē dine. qz altissimus o dio habet pāores. Vilē autē gratia ecōuerso se p̄tat quadruplicater. mo vt viuificatiuū aime a morte. Secundo vt exaltatiuū a sompno te lectatiois mūdane. Tertio vt munitiuū ad modū armature. Quarto vt fecūdatiuū grē/ singula opa fruc do meritozia. Hijs enim gradibus vitando p̄cm ⁊ ampleccēdo grām habilitat ad recipiendā influentiam spūalē. vñ dz. discipuli aūt eius abierāt se aie infundendo. in anima pter multitudinem ymaginationū cogitationū et affectionum. vt aboe emerēt. id ē fidem vel salutē animarum procurarent que est obus tē

Tertium documentum

Tertium documentum est q hijs ad cognitiōem spualiū ducamur. tpaliū manuductiōem. tñ tales cognitio non est pfecta. nō enī est sufficiens spatio rerū materialiū ad ima terialia p̄ silitudinē. vñ impossibile ē lumie materiali ad imaterialē videri tiū speculatiōez erātari nisi fm̄ se materiali manuductione ducatur in ig fecte. vñ pter imperfectā silitudinem

ues bissibiliū ad iuisibilia. nondum il
luminata dicat ei mulier. intelligēs
ppositi petitionē de corporali potu. dicz
eā occasione materialis potus volu
it exercere eam ad potū spiritualem.
dicendo. Quo tu cum iudeus sis petis a
me potū. Iā si diceret. Potq carnaliter
voluptatis scdm carnis legē est mi
chi notus. sed tu cū sis iudeus habēs
legem meā discrepans. bibere a me
petis. que sū mulier samaritana. Scz
nō enī coutūtur iudei samaritanis
et ideo non licet eis eunde bibere po
tū. vnde glosa. Mulier nescieus quē
potū peteret ab ea. opponit se esse de
alienigenis vasculis. quoz cōtā con
uersatione non vtūtur iudei. sed ihs
ꝫ fidē petebat spm ei dare cupiebat.
Secundo. Secūdo ē q hoc donū spiritq
ad qđ hanc mulierē excitauit est val
de effectiuū salutis. nam ad hoc vt
aliquid sit effectiuū tria debet habere
Primū est ex parte dantis potentia.
deus enī est potentissimus. Nouit enī
aui et quādo debeat dare. et cui non.
sinus. Ipse enī dat oibus. et nulli im
properat. vnde dicit. Si scires. scilz libe
talitatē siue donatiōis que est spiritq
sanctus. et quis est. id est cuiq potēcie
est dē. Secūdū ex parte petētis indi
gentia. tu forsā petisses. Dicit forsā
propter flexibilitatē liberi arbitrij.
qz ei vult nos petere qz indigemus.
et vt desideriū nostrū impleat. Tertiū
ex parte doni sufficiētia. vñ dicit aqua
viua. Aqua enī est sufficiens ad purgā
dū. Aqua enī gracie est quia perpe

tua. ecci. xv. Effūdā supra vos aquā
mundā. Quintū documētū. Quintū
documentū est q ihesus ab hac muli
ere petens potū aque id est impletio
nem legis tanqz meritoziā salutis.
et nūc promittēs donū gracie. dubio
probabilitatē eā implicat. et ꝫ vt sic ani
mus inquirendo ad apicē veritatis perue
niret. vnde hec mulier audiens tātā
efficaciā aque promisse opinatur ef
ficaciā legis eē reprobatā et āmiratē
probabili dubitatione arguens. Tu
promittis efficaciā meriti. cū tale requi
es de lege scripta. cū alibi. nō de lege.
qz est magne profunditatis et auctori
tatis qz a spū sancto. et delectabilis
suauitatis et fecūde vbertatis. talem
auctoritatē non habes. vnde igitur
aqua gracie quā promittis habet ef
ficaciā. Et hoc inuitur cū dicit. dicit
ei mulier dne ne q̄ in quo hauries ha
bes. quasi di. Non habes intellectq
sublimitatē. nec spūs sancti auctoritā
tē. miror igitur vñ hēs aquā viuā scilz
grāz. Questiōes cū q enī trāscendentiū
rex notitia in mētē venerit. tociēs fa
cit āmirationē. surgentē qñ effectq
sunt manifesti et cā occulta. vnde. pu
teus. i. lex scripta. est altus. profūdi
tate. Est enī magna auctoritate. qa
fons est a patre iacob. id ē a spū scō.
q̄ supplātatoz est ihesu. Habet eā
delectabilē suauitatē. ps. Mi dulcia
faucib9 meis et. vñ. ipe ex eo bibit et
filij eq et pecora. Est eā fecūda vber
tate qz nō solū sapiētib9 ꝫ ecc̄ispiē
tib9 dat. qz. bibēūt ecc̄ pecora. vnde
ozigc. Mistice fōs iacob scriptura dr in
qb9 instructi bibūt. vt iacob et filij eiq

simplices bibūt more pcedū. qclu
dit qz iacob maior te ē. et gtēt9 erat
iformatiōe legē. Pcedū ei9 argu
mētum ē. Pceepta sūt de lege sēp
ta que sūt ita vtilia q sine eis nō pt
hīi vita. qđ nātur ai dz. ¶ Pces nrī
in monte hī adoraverūt ¶ Per monte
altitudo meriti pceptor intelligitur
et vos diātē meritū gsistē i grā sc̄s.
vñ seq̄tur ¶ et vos diatis. qz iheroso
limis ē loc9 vbi oz adorare ¶ i. i spū
pacifico vncto grā dei. nā iheroso li
mis/pacē visio dz. Vñ In pace fāc
ē loc9 ei9 Sed quō pt hī stare. ai pa
tres i lege gtēti fuerūt te potiores?

¶ Sextū dō ¶ Sextū documētū ē
q ihūs magē exātās eā ad credēdū
dubiū remo. rndendo ad obiecta os
tendit ei Vitatem. Vñ ꝑ aug. li
cet dubitēs q̄liter intelligi deat illud
apli. Littera occidit/ spūs viuificat
2. cor. q. tñ vera sponsa xpi scire
det qđ distet inter lrām et spm. que
duo alio. diūtur lex et grā. ¶ Nō enī
fructo9 est bonus qui de caritatē ca di
re nō surgit. si vo assit fides opans
p dilectiōem fit delectatio/q non lrē
sed spūs bonū ē. Lrā enī sine adiuua
te spū occidit. ai vero adē viuificās
spūs. hoc ꝑm int9 gscriptū sunt dili
gi qđ forte scriptū sunt timeri. et hoc
ē qđ dicit ¶ oīs qui bibit ex aqua hac
sitiet iterū ¶ Nō. qz habet ām tpalē
et defaciētē ¶ sed q bibit ex aqua quā
ego da. non sitiet in eternum ¶ ai hēat
ām ꝑpetuam et indefaciētem. s. spm
scm. Vbi inuit pfectio aque grē i q
patiōe ad aquā legē qz opposita iux
ta se posita magis eluescūt ¶ Nā aqua

grē excedit aliā in quīq. ¶ Primo qz
hz singularē effm qz sanat appetē
tū. et ideo qui biberit ex ea nō sitiet i
eternū. ¶ Secūdo hz singularē ozigi
nē. qz a fonte vite oritur. Vñ dicit qđ
ego dabo ei ¶ q. d. hec aqua a me o
ritur. ¶ Tertio hz singularē motū. qa
mouet sursū. et ideo dz aqua saliens
Quarto hz singularē fitim. et ideo
dz q ¶ qui biberit ex ea/fiet in eo fōs
etc ¶ qz aqua grē ita aiam ē. et ideo
sequit q non pt sitire eterna. Quinto
hz singularē fructū qui est vita eter
na. vñ ¶ saliet in vitā eternā. Aqua
aūt legē non extinguit sitim. qz q bi
berit ex ea sitiet iterū ¶ Sē ozigi de
te iacob. s. de lege. ¶ Sē mouet deos
sū. Sed est extra aiam. et ideo non ex
tinguit. Sed quō intelligē illud qui
biberit ex hac aquā. non sitiet iterū.
ai dicatur etci. et qui biberit me ad
huc sitiet? Dicendū q tres copulas a
lies. qz hī habita nō dat siti sui spūs
ꝑ alteri9. ista vo tollit siti alterius
et dat siti suiipi9. Nō ē. Nā aqua talis
aīē hēat magis pcij estimat et sup
facies. sed habita qz nec tāta nec sup
facies inuenitur ad aīe desiderū qē
tandū. ideo etc. sed ad aliud appetē
dū mouet. Hoc vo spūalis non ag
noscit nisi ai habetur. qđ ai habe
tur delectat affm et mouet desiderī
um non ad aliud appetendū sed ad se
ipam pfectio habēda. vñ ¶ qui bibit
me ¶ s. ipfecte ¶ ad hunc sitiet. s. pfecti
onē. In vita enī pfecti nūq desinemu
aīe quietatur. quia eius qētio ad
vitam futurā reseruatur. Qđ q

ſpūſ̃ et ſitiũt iuſticiã. et iõ ſequit̃r
[D]ei mulier. da m̃ hãc aquã vt non
ſitiã neq; veniã huc hauire. Q. d. ꝑ
aug9. duplicẽ nãtitatẽ tunc habe. ſ. ſitẽ
et laborẽ. Erat enim illũinata a dño
de ſitiẽte. Crede m̃ mulier. Vbi eram
ut meritũ legis in lrã et extollit me
nisi ſpũs et grẽ. qz venit hora qñ ne
que in monte hoc neq; iheroſolimis
adorabit̃ ꝓ̃m. Adorari ẽ merentis
Q. d. q̃ veniẽte ihũ grẽ qõ ꝑ xp̃m
iuſtificãt/ nullũ meritũ erit nisi ꝑ grãm
et ideo dicit. vos nescitis qd adorat̃
nos ãt adoramꝰ qõ ſcimꝰ. loquẽs
in ꝑſona xp̃ianorũ. qz ſalꝰ. ſ. meriti
ex ꝓfitentibꝰ xp̃m est
ceptũ. Dz venit hora et nũc ẽ. ſ.
meriti. ſ. poſtq̃ ego incarnatꝰ ſum
ẽ vri adoratores. nõ i cerimonijs
et figuris adorabũt ꝓ̃m. ſ. xp̃m
q nos ſanguine liberauit. non dñm
nisi. et veritate. fidei. vel. in veritate
id est ſine fictione vt ypocrite. vel in
veritate. vt ſẽm euſtoꝰ. non tẽ
poralia et caduca ſed ſaluti neceſſaria
petantur. Nam et pater tales querit
adoratores. acceptat. quia ſpiritus est deus
non corpus. Igitur qui vult ſibi aſ
ſimilari/ debet in ſpũ adorare.

Septimum documentum.

Septimum documẽtũ est q̃ ad
perfectam fidem non ſufficiat aſſẽſus
voluntatis. ſed etiam ibi requiritur
ratio et intellectus quibꝰ diſcutiat nẽ
credenda. Auguſtinus. Quis enim
non videat ꝓius eſſe cogitare q̃ cre
dere. Nullus enim credit niſi ꝓius
cogitet eſſe credendum. qñq; et ip

ſum credere nichil aliud ſit q̃ cum
aſſertione cogitare. hoc autem per
tinet ad intellectum et rationem. vt
intelligendo diſcutiat et voluntati
oſtendat. quia voluntas non fertur
niſi in obiectum a ratione ꝓeoſten
ſum. Vnde dicit. Voca virum tuũ.
id est intellectum et rationem ad ope
rum diſcretionem. Nam ſẽm au
guſtinum. vir iſte intellectus est.
quia voluntas accipit ab intellectu
mouente eam. et ita voluntas est ſi
cut mulier. ratio vero mouens vo
luntatem quaſi vir eius. Quia igi
tur voluntas ꝓmpta erat ad rece
piendum ſed non mouebatur ab in
tellectu et ratione. vt ſpiritualiter xp̃m
intelligeret ſed ſenſibiliter detinebã
tur. ideo dicit. vade voca vi. tuum. id
est intellectum. quo ſpiritualiter in
telligas qõ modo carnaliter ſapis

Octauum documentum.

Octauum documentum est q̃
non potest fieri vera illuminatio fi
dei. niſi ꝓmo ſenſualitas reſtringa
tur. vnde ꝓtingit qñq; rationem er
rare in ſenſibilibꝰ. vñ bñ rñdit. Nõ
habeo virũ. i. intellectũ regentem
ſed adulterũ perdentem. ſ. p errorẽ
Vñ vir illegitimꝰ ẽ intellectꝰ errãs
a quo aia nõ regit. ſed ꝓditur ꝑ au
guſtꝰ. Nã cũ aia cepit eſſe capax ra
tiõis à a ſapiẽte mẽte regit. aut ab
errãte. vñ dixit ihs. Bñ dixiſti nõ
habeo virum. Quinq; enim habuiſti
et hic quem habes non est tuus vir
Hiſtorice autem quinq; viri. ſunt quin
q; ſenſus. Qz autem legitimi dicti
ſunt ꝑ augustinũ iõ ẽ. qz a deo facti

sunt et aīme donati. anima aūt añ
q̄ possit uti mente et ratione utitur
sensibus carnis. uir autē illegittiq̄ ē
intellectq̄ errans. unde ad ōnē opa
tionem uocanda est discretio intellec
tualis quia ipa est mater uirtutū.
sed dimittēdq̄ est uir sensitiuus id est
quinq; sensus. et eorū motū et īstic
tum penitus dimittas. quia scdm
apostolū spiritu est ambulādū et de
sideriū carnis et sensualitatis nō est
pficiendū. et ideo dicit ⌊domine ut vi
deo ꝓpheta es tu⌋ a quo ostendit ꝑ
augustinū quia intellectus ad eā ve
nerat nō tamen pfecte. quia pcepto
modicū lumine obliuiscit ōniū mū
danoz sed de sola doctrina solliciteť.
z iō dicit ⌊scio qz messias ueniet⌋ Q.
d. ego ista per fidē pfecte capere non
potero/sed uenīente messia tūc ōnia
sciem9 ista. z sic (scdm augustinū)
sciebat q̄s eā docere posset/ ꝑ tñ doc
trē nō agnouit. ℣ 3ª q̄si° ¶ 3ª q̄si° ē de
predicatiois utilitate que fuit sama
ritanoꝝ q̄uersio ad̄ dicatur ⌊ego sū q̄
loquor uobiscū⌋ ubi sūt octo documē
ta. ℣ Primū documētū ¶ Primū ē
q̄ sicut deus miraculose aliquid sup
naturaliter in rebus oꝛpoꝛeis opaē
ta eā supnaturaliē et pceē ordinē
mentes aliquoꝝ in hac carne uiuē
tiū sed nō sensibilibus carnis utētiū
ꝝ ad uisionē sue essentie eleuat Au
gustinus ¶ Mentis humane acies in
tō excellenti luce nō figitur. nisi per
iusticiam fidei emūdetur. et ideo red
dit eaā hominē ipeccabilē. nam ad
diuina essentia sit ipa beatitudo / ꝫ
modo habet se intellectq̄ uidentis di
uinā essentiā sicut se habet quilibet
homo ad beatitudinē manifestū est
q̄ nullus homo potest p uolūtatē a
beatitudine auerti. naturaliter ei ex
ex necessitate uult homo beatitudi
nē et fugit miseriā/uñ nullq̄ uirtus
deū per essentiā potest uolūtate ad
ecēte auerti a deo qđ est peccare. q
ꝓter hoc ōnes uidētes diuinā essē
tiā sic ī amore stabiliūtur q̄ ī eternū
peccare nō possūt. z ideo pōt pō
ces Ostēde faciē tuā z̄c Gloſa ꝓpe
solus ē qui ab ifirmitate liberat ho
mines Tu ergo deq̄ querte nos au
sos a te. aliter nō querimur nisi ad
facias. et ostende faciē tuā et illumi
na famulū tuū nube carnis relati
id ē filiū tuū q̄ ē ymago tua Pius
ei deus quertit et tūc ostēdit lumē
pietatis. nos inspiciēdo saluat nā q
uersos solet deq̄ respicere. un aug figu
ra dicit ⌊Ego sū qui loquor⌋ Q. d.
messiā queris ego sū ꝓphe. quia figu
lariter p̄ q̄tuāpibq̄ meis uncq̄ Uisi
gl̄osa Ego sū quē expectas futurū
uenisse/cognosce. et adducto ei cō
ro qui te regat/que ficti sunt messia
ria discē laborā. uñ qz sciebat quis
posset eā docere. z ei cū eo iā docente nō
agnosceret. digna erat ut se ei mani
festaret ¶ Secūdū documētū ℣ Se
cūdū ē q̄ bona q̄sio tria ꝓficiat
ꝑ. est displiciā z detestatio pcī. ut
delicz quātū hō delectat̄q̄ ī bono
q̄mutabili ordinate tōta cū tāta
q̄ hēat detestatioēz pcī. Ie. 2°. Cō
uertimini a uia uestra pessima. uñ
dicitur ⌊q̄ reliquerit pdziam suā id ē
auram et solliciudinē seculi q̄ sentq̄

quasi tenuit locū apli ꝛespectu auiū· quia ꝑ⁹ triso⁹ siaut apli vocati deseruunt ꝛeāa· ita hec dimittit pdziam ꝛ euangelistarū opus seat ꝛelinquens exēplum p̄dicatozib⁹ ꝓius dimittere curam secularū negociozū· ¶ Et nō solum vnū tm̄ vocat/sed ciuitatem integram· volens oēs saluos fieri et ad agnitiōem dei pueniꝛe· ¶ Prudenter enī pcœdit ista mulier· Primo enī vocat xp̄m hominem· ne si dicēt cum xp̄m· ita sceꝛerentur auditozes· ꝛ nollent exire ¶ Non tn̄ totaliter siluit sed quasi dubitatiue pzoponit· ꝛ sic eius sermonem acœpetūt· Vñ seq̄t ¶ Exiuerunt aūt de ciuitate illa multi et ve· ad xp̄m ¶ In quo docemur ꝙ si ad xp̄m ire volumus opoꝛtet nos ciuitatem exire· i· amoꝛem caꝛnalis cupiditatis· hec ꝛ· ¶ Exeamus ad eū extra castra· ¶ Tertium documentum· ¶ Tertium documentum est ꝙ hec conuersio que fit ꝑ cognitionem et dilectionem dei meritozia est per gratiam· q̄ causat in anima virtutes quibus singule operationes pficiuntur· Ratio est· Nam gratia cū sit radix meriti a deo conferꝛetur· sic vt possit singula opera meritozia ab homine pficī· hoc autem fit solum ꝑ virtutes· quibus sicut habitibus exitur in opera virtuosa· Ideo deus conferendo gratiam causat virtutes in anima quibus opera meritozia pficī possunt· Vñ ap⁹· Omnia possum in gratia que me cōfoꝛtat· Vnde sequit̄ ¶ et continuo venerunt discipuli eius ¶ Virtutes diuntur discipuli qz ꝛedimant hoiem ad deū vel xp̄i

gra

ꝛ cogitationes distrahuntur· vt homo nō valeat de facīs ꝑsiderare et delectio et affectio ad deū· Et rō est/qz bonū un cōi sit obiectum voluntat̄ hoc aūt cōpzehēdit sub se· bonū exñs ꝛ apparens· Sicut ꝛgitur homo ioꝛ bonate delectatus ē in bono appetibile delectari in bono exñte· Sic aūt conuertendo ad deū/ipe ad nos conuertit̄ per amoꝛem et dilectionem· Vñ zacha· 1° ¶ Conuerti ad me ꝛ ego conuertar ad vos· vñ dz ¶ venite ꝛ videte hoiem ¶ Non dt̄ credite· qz nouit si gustaret solū de eo de fonte hec fluenta fluerent· qz ꝑ⁹ triso⁹ anima diuino igne inflamata ad nichil ꝛespicit nisi solū ad eā que detinet flāmā ¶ Quid ipse ē xp̄s· ¶ Q· d· xp̄s qui futuꝛ⁹ expectatur adesse videtur· Tertiū est desideriū trahendi ōnes ad dei dilectionem· Nam gratia disponēs hoiem ad conuersionem· ca ut sit in eo habitum caritat̄ quo mete ꝛ eo non solum dilīnum pficit bñplacitum sibi viuēdo· sed alios pficiendo· nam ipsa caritas ē habit⁹ quo diligit deo et quo volo aliū diligē deū· ꝛ ꝑ hoc caritas tendit i alterū nllm excludit· ideo affectu caritat̄ conuersus ꝑ gram habit cēm hoiem deū diligē et ad ip su attingē· ꝛ ideo ecc̄ oīa q̄ impediūt ut attingat ꝛ pmouet vt postponat· ꝛ ꝛ non solū relinq̄t pdziam· i· gaudiū ꝑfectam inclinās ad malū· sed abit in ciuitatē ꝛ dt̄ illis hoibus ¶ Sic locūtus verbo dei cognito· illd vehemēter ciuitatib⁹ annūciare desideꝛat· vñ ipa

doctrinam. vnde licet deꝰ de potẽcia ordinata nullũ acceptet nisi per gra ciã. de potentia tamẽ absoluta posꝫ quẽlibet hoiẽz ĩ puris naturalibꝰ ac ceptare ad vitam. Vnde sequitur. et mirabantur quia cum muliere loque batur. eam in puris naturalibus ac ceptando. tamẽ eius gracia eam pre uenit. Vñ scẽm crisostomũ mirabã tur (non malũ suspicabantur) de tan ta xpisti mansuetudine q̃ cũ mulie re aliena/scilicet a fide et gracia. sic humiliter gserebat. nemo tamẽ dix it quid queris aut quid loqueris cũ ea. scientes scẽm potẽtiã absolutam eã ĩ purꝫ naturalibꝰ posse acceptari ad vitã eternã. Quartũ documẽtũ

Quartũ documẽtũ est q̃ spiritu alis manducatio et refectio xpisti ẽ quersio et salus animarũ. quas sibi dñ ꝯuertũtur incorpat. vnde sicut peccatores sunt cibus dyaboli sic pe nitentes sũt cibus xpisti. vnde xpis tus reficiatur quãdo vere penitentes/q a malis opibꝰ quescentes/incorpo rare delectant. et hoc quãdo nõ vnꝰ sed plures quertũtur. In cuiꝰ signũ quãdo q̃ cũ iustis vescebatur. vt e os ad iusticiam querteret. aliquãdo cũ peccatoribꝰ. vt eos ad penitẽtiã duceret. aliquãdo cũ iustis. vt eos in iustiãa solidaret. aliqñ cũ ypocritis. vt eorũ supstitionẽ argueret Vnde sequitur. Interea. id ẽ intẽ recessũ mu lieris et aditum samaritanorũ. ro gabant eum d. rabbi manduca. ar bitrantes aptũ esse tẽpꝰ quia fatiga tus erat ex itinere. Ille ãt dixit eis. informãs eos ad gẽptũ refectionis carnis/et ad desideriũ refectionis spi ritualis/et dixit eis. Ego habeo mãducãre quẽ vos nescitis. quãtũ ad desideriũ notũs nraz salutis refec tionẽz. q seqtr. quẽ vos nescitis. ñ ca pitis. Diebat ergo. Nũqd aliqs attu lit ei mãducare. Mã xps edẽz glõz cepit ab alijs abos vt offerrent meritũ gsequeretr/q vt discipli paup tatẽ nõ erubescerẽt. vñ dñs audiẽs cogitatiões discipulorũ. instruit eos magrdicẽs. meã abꝰ ẽ vt faciã opꝰ qui tatẽ eiꝰ q̃ misit me vt pficiã opꝰ ei Glõ Volũtas patris dei/ẽ vt crearis ĩ eũ/q ĩ filiũ quẽ ipe genuit. opꝰ pa tris est nostra salꝰ quã ipe filius per morte et suã passionẽ nob parauit pe thy. 2°. vult õnes saluos fieri ꝛc

Documẽtũ

Hẽ q̃ hz gratiã sic effectiue a grã dei. ẽ tamẽ dispo situe ue a libero arbitrio eligẽte Vnde Ex hoc ei liberi arbitrij diamur q possumꝰ vnũ reapr alio reassato q̃ est eligere. et ideo naturã liberi arbi trij ex electione considerare oportet Ad electionẽ autẽ quarit aliquid ex parte cognitiue virtutis/ et aliquid ex parte appetitiue. ex parte cognitiue requiritr gsiliũ q quod diiudicãt quid sit alteri preferendũ. ex parte ãt appetitiue requiritur q appetibile de acceptetur illd quod p cõsiliũ di iudicatur. et ideo in 2° ethi. liberũ arbitriũ vocat desideriũ cõsiliabile. qz ppũ electionis ẽ id qd ẽad finẽ. hoc aũt iquãtũ huiusmodi hz rõnẽ q d. vtile. pz cũ bonũ sit obiectũ ap petitꝰ q quersio sit a libero arbitrio dispositiue eligẽte Vñ sequit. Nõn

vos dicit q adhuc dece mēses sūt et messis venit. Glō. Vōt mētes samaritanoꝝ dispositas ad recipiēdū ūbū dei regiones dealbatas. Sicut ei spiritui dealbate fuerit/patet sūt. ita q hij pati erāt. q io hac tate fuces discipulos ꝑ glōz d. Erue dico vob. le vate oculos vrōs q vi. regis. q. iam albe sūt ad messē. Q. d. adiuuate p predicatiōes ad iplendū voluntatē patris qui ex credentes albe sūt ad messē. Glō Trāsacta hyeme infidelitatis adest aliqz fidei q pata sūt recta vt opa iustitie ex eis colligatis.

Sextū documētū. Sextū documentū ē q doctores fidei sūt apud deū magni meriti. qz illa q docebāt ex exemplo exhibebāt. qz fm̄ plinio ex bonoꝝ opm in doctrina. Ista duo. exēpla et doctrina obuiāt vt doctrina p exēpla bonoꝝ opm confirmet et p doctrinā hō ad boa opa exāte. efficiat ad deū recurrendo Vñ seq. et q metit mercedem acapiet. Glō Prophete seminau crūt q apli illud messuerūt. Predicatio tñ aplōz semina tio dicit ꝑt et messis. messis q̄ respectu aphaū. qz ꝑ oīes in q̄libet facultate illi seminat q pnapia tradūt Hi ei semē virtualiter ē tota arbor. i ea scia tota/ virtualiter ē i pnapijs Illi at metūt in scīecijs q̄b declarā tio pnapaliē inde fructū scie eliciūt. qz predicatio aplōz semē respāu fi dei. et boni opis respāu subditoꝝ. ea ē ethna opatio ē semen respāu vi te ēne. Vñ ap9 Qui seminat in be

dictionib9 & bñdictionibus. ꝛc. In hoc igit ūbū vulgate dcm ē. qz alius ē qui seminat q alius qui mētit. Vñ vnus laborat q alius fructū sustulit qz ego misi vos metere qd nō laborastis vñ licet alius laborasset hij tñ laboꝛe illoz intrauerūt/tollendo meritū qd ꝑ alioz predicatiōem erat semunatū. Vñ glō. Utroq; enī op9 erat/seminatoꝛe q messoꝛe. Nisi enī pati fuisset ꝑ apl̄os. non ita fructē audisset aplōs. nō ei credēt aplis nisi aphē pcessisset. Septimum documentū. Septimū documentū est q ꝑ naturalē rōem possum9 duo in veritate fidei cognitiōis. Nā licet meritoria cognitio q dilectio dei/nō est nisi ꝑ grām. est tñ cognitio aliq dei q dilectio naturalis. Nā naturale est q mēs hūana ad intelligendū deū rōe uti pt. ꝓ qd ymago dei semp pmanet in mente siue sit obūbrata vt pene nulla sit. vt in hijs que non habent usū rationis. siue sit obscurata atq; deformis vt in peccatoribus. siue sit pulchra vt in iustis. Hec augustin9 libro retractionū. Non approbo qd dixi. deus qui non nisi mundos verum scire voluisti. potest etiam non mundus multa scire vera. et hoc per rationē naturalem. Vñ sequitur. Ex quibusdam autem illa multi crediderunt in eum propter verbū mulierē. id ē naturalem rationē. que etiam ꝑt nosse de vero informare. et perfectio fidei facta est per xp̄m. ideo sequitur. Cū ergo venissēt ad illū samaritani rogāres illū vt ibi manēt. qz concepta

fidē p eius doctrinā de fide habāt amplius īformari ad fidei ꝓfirmationē ad qđ ratio naturalis non sufficiebat Et nota hic q samaritani exeūt/rogāt/ et exaudiuntur/et xpūs duob9 diebus apud eos manet-qz plures credūt ꝓpter sermonē eius¶ Glō Quidam credidērūt ꝓpter verba vel tactū dei-vel q̄dam ꝓpter signa p̄dictionis-ioh 2°-¶Multi credidērūt in noīe ei9 videntes signa-vel ꝓpter ex9sue sanctitatis-ioh-3°-Ni nō vultis michi credere opib9 credite¶ et mulieri dicenti-q̄a ia nō ꝓpter tuā loquelā credim9¶ quia nō sufficiēs est ratio naturalis¶ Ipsi enī audiuim9 et scimus¶firmiter credendo-quia in fide maior est certitudo adherentie q̄ scie-q̄uis ibi sit tanta certitudo euidētie Et quia non sufficit corde credere/sed requiritur confiteri/ideo dicitur¶quia hic est verus¶ quo ad eminētiam singularē¶saluator¶quo ad efficatiā salutarē¶mūdi¶ quo ad influentiā gratiale

¶ Habbo p9 dñicā lectā ꝓpheta-

Exurexit ihesus in monte olyueti¶iohis viij-Hedz quod dicit beatus augustin9 in libro de fide et aia ¶Nemo de dei pietate diffidat quāmaior est ei9 misericordia q̄ nostra miseria-et quisq̄s ad deū ex corde clamauerit exaudietur illū quia misericors est Veloc9 siquidē vite et dei peccatori veniā dare/q̄ ipsi peccatores accipere-Hic enī festinat absoluere reū a tormento ꝓscientie sue q̄si plus cruciat eū ꝓpassio nostri/q̄ ipsū miserū cōpassio sui Hiat ostium dicitur in euāgelio p̄ti sub nocte-Quia intellectu-et habetur i glosa d-Quia moseī erat de die dominica esse in templo et vespere reuerti in bethaniam que est in monte olyueti nocte sequente significat altitudinē misericordie dei nobis crisma id est vnctio¶ et mane redit ad templū¶ Mane est exortus noue lucis post tenebras legis quo fidelibus in templo eius misericordia dei am venit pandere et dare-et sessio est humilitas incarnationis-qua nos exaltauit et docet-vnde libentius populus

Sermo

ntiũ ad ipsũ. ℟ inimicã phariseꝛi cẽp
bant de iustitia anũciat. Hebãt eĩ
ẽ mãsuetũ/ et mie ꝓdicatoꝛẽ vñ
ebat pplõ. ⁊ ideo putabãt eũ dic
ntiũ dimittẽdã eẽ adulterã. ⁊ ĩ ℔ di
atur esse hostis legis. ⁊ ideo eaã
ẽ adultera/eũ esse reũ mortis. Qꝛ
scribent eum quasi non haberet mã
suetudinem quã predicabat ꝓ. q a
nabatur. Ipse autem neutra calũp
nia capitur/sed seruata mansuetudi
ne respõdit qđ ẽ vere iustitie. Qui si
ne peccato est primus in eam lapidem
mittat. Nõ autem statim iudicat. ℟
declinans se digito scribebat ĩ terra.
digito dei fuit scripta lex ĩ lapide p
tritia huius populi. nunc iam intel
ligens in homine ipse cristus/legis ẽ
lator. scribens in terra que fructum
non habebat ꝓpriis suis. Docet autem
nos caritatis malus aĩmarum nõ teme
re ꝑdicare sed primus digito discretio
nis nostre ipsas intus discutere sicut ille
dicit. Qui sine peccato est vestrum
primus in illã lapidem mittat. Primus sitis iusti vt ꝓ
dite malos. Si enim lex iubz pu
nire reos. non tamen a similitudine puni
endi. Ecce plena iustitia vt iustus
occidat punitat. non inuitus. Illi igit
ẽ digni/vel ãi ea penam iusti
erant. Vnde sententiam iustitie qua
illi affligi malorꝫ pauci fuit. iterũ scri
bi more ꝓ/ultã aũtẽs. vt ille iter
fugeret/quos preuidebat aĝ
ere. ℟ pluua ĩterrogaturos. Et
ideo hoc in euangelio occurrit na
turaliter quatuor cõsiderationes. ℣ Circa
primam cõsiderationem queest de

xpristi spũali eruditiõe ãi dr. Per
rexit ihs. sunt tria dicta. Pri⁹ do
ctoꝛ. ℣ Pri⁹ doctoꝛ ẽ qꝫ doctoꝛ fidei in
exordio spũalis eruditiõis ãi deuota
ozõe adire debz altitudinẽ dine sa
pientie/qua spiritali illustratione ibi
hauriat qđ alijs proponat in salutẽ
animarum. quia vt iacobi primo dr
atur. Omne datum optimũ ⁊ õe do
nũ psectũ ⁊ẽ. vbi glõ. Quicqd bo
ni agim⁹ nõ ẽ a meritis nostris sed a
sola grã dine volũtatis. ⁊ iõ dr pax
luminũ. i. auctoꝛ omniũ spũalium
donoꝝ. qꝛ in distributione donoꝝ sola
caritas dona non tenebras errorum im
mittit. vnde hec per deuotam ozõem
impetrat. ℟. 2o. Quia quãqꝫ peccatis
prẽm in ozõe credentes acapietis Vñ
dr. Ihesus pertransit in montem olineti
Glõ. Cã ozãdi. ℣ 2⁹ doctoꝛ. ℣ 2⁹ ẽ qꝫ — quãqꝫ ꝑdicabilia
qñqꝫ sẽ ꝑdicabilia credina⁹ in salutẽ
que quilibet doctoꝛ debet ostendere o
pere ⁊ sermone. scilicet pax. penitẽtia
que est spiritualis medicina/miseri
cordia/cognitio/⁊ humilitas. Patz
de singul. Primo de pace. de qua dr
2. coꝝ. vltiõ. Pacẽ habete. ⁊ deus pa
cis erit vobiscum. Hec ꝓformat nos
diuine voluntati/qz in terra pax ho
minibus bone voluntatis. Vnde au
gustinus. Qui iugo xpristi subiec
tus ẽ/subiecta habet cetera in pace.
quia non resistit qđ subiectum est.
2⁹ est pẽa q est spũalis medicina.
vnde sicut sanitas non habetur sine
medicina. sic sñ pẽa non potest gra
a adipisci. et iõ dicitur 2a tabula qꝫ
naufragiũ passꝰ ꝓ pẽam mozl. na
ssaria ẽ ad salutẽ. Terapẽ ẽ mia.

vnde ꝯ miserꝯdia sit virtꝰ ꝛspiãs
ens indigẽãã aliozũ/impetrat apud
deũ miseꝛeri Gzegozius Ire dei ꝛesisti
tur quãdo ipsemet qui ita scitur mia
gꝛelliẽ miseꝛeri. ꝙ est cognitio bñ
fiãcoũ dei. hec aũt meꝛeẽ eoꝝ aug
mentationem iquãtũ homnẽ fiat
deo gratũ. vñ b. Ad loꝯ vñ exeũt
flumina gꝛaciaꝝ ꝛuertũtur vt iteꝝ
fluãt ꝛ. est humilitas qz fiat nos
deo acꝯptos Judith 9°. Humiliũ ꝛ
mãsuetozũ semꝑ tibi placuit dꝯpati
o. hoc ei inuitur in hoc ꝙd ihesꝰ ꝑ
ꝛexit in mõtẽ olyueti In mõte olyue
ti exꝯllẽcia pacꝭ et mediane/ mie ꝛ
cognitionis et humilitatis dꝯsignaẽ
Est ei oliua signũ pacis. vñ gñ. 8°
diãẽ ꝙ colũba attulit ramũ olyue in
signũ ꝯssationis diluuij et ꝙ deꝰ re
conciliatus est mũdo. ꝫ° oleũ ẽ me
diãnale signãs penitẽciã. vñ sicut o
leũ infusũ in vulneꝛibꝰ sauciati ipsa
sanat. sic penitẽtia curat spirituales
mœbos. luc. ∧° Quis est hic qui etꝭ
pcã dimittit ꝫ° oleũ est mia. nam
sicut oleũ supnatat õnibꝰ liquoꝛibꝰ.
sic miseꝛationes eiꝰ sup oĩa opa eiꝰ.
9° oleũ ẽ cognitio. nã olei ẽ illumi
nare. sic ꝛ cognitio ꝛeũ nostꝛaꝝ cog
noscere facit. rõ. 1°. Inuisibilia dei ꝛ
Quito oleũ est humilitas. nã sicut
oleũ sedat tumoꝛẽ. sic et humilitas
coꝛdis tumoꝛẽ ꝝ. 23 Qui se humi
liat exaltabiẽ Teꝛaũ doctmẽtũ
Teꝛaũ est ꝙ ad efficatiã doctrine ꝛe
quiritur ꝙ triplicꝫ conditione sit val
lata. scilicꝫ ꝙ sit diligenẽ exhibita.
cõꝛter insinuata. et autẽtice approbã.
Primo debet esse diligenter exhibi
ta scilicet vt nõ solũ bonis sed etiam
malis sit ad pfectũ. qd aplus dicit
2ª ad thy. 9° Predica verbum. insta
opportune importune Ar. d. Predica
verbũ. ꝛ instãter predica/scilicet op
portune/scilicet audire nolentibꝰ. Vñ
sequitur et diluculo itꝰ venit in tem
plũ Glõ vt ostẽderet zelũ animaꝝ
Deinde debet esse cõmunis ꝛe. vt
ta cõtra illos qui solũ tant se subdi
tis ꝛibꝰ in quibꝰ quo ad cõmunes mul
lus est fructus. et ideo eoꝝ mentes
negligunt et labor frustratur. si ꝛo
esse cõmunis vt quilibet sedm suã ꝛ
ditionẽ ꝛeꝑcipiat disciplinã. et nõ di
aplus 2ª thy. 9°. Tu vero vigila
dũ tẽpꝰ hẽs i disciplina et in oĩbꝰ la
boꝛibꝰ ꝛ opꝰ fac euãgeliste. ꝛ. 9° de
pdicas hoc opꝰ teꝛtare Dñ sequitur
et ois populꝰ venit ad eũ. vt sꝛ qli
bet ꝛeꝑpet doctmẽtũ sibi ꝑprium
debet esse autẽtice approbata contra
illos qui qñq̃ formãt sibi fictas fa
tasias. vnde dicitur Sedete primi ad
cos Vñ augstiꝰ Sedete primi ad
magistros vel ad dignitatẽ magistri
Ar. d. ꝙ debet in docẽdo sedere id est
cõtentus esse in dictis sanctoꝝ ꝛ doc
toꝝ. postponẽdo erroneas fictas
Deinde consideratio Circa se
cundam cõsiderationẽ que est de pla
riscoꝝ calũpnioꝛa ꝛeptationibus ad
ducãt aũt vbi occurrunt quatuoꝛ do
cumẽta Primũ doctmẽtũ quod
est ꝙ licet fides/spes/caritas spiritꝰ
sint virtutes potiores/ideo quia sim
pliciter ordinant in bonum ꝛ ipsum
pfectiꝰ faciũt ꝙsequi. tñ mãsuetudo

ſcḋm quid eſt potiſſima inter virtu
tes quibus reſiſtitur affectiõibus pza
tis·nã ira quã manſuetudo mitigat
ꝑpter ſuũ impetũ maxime impedit
rationẽ hoĩs ne libere iudicet veritã
ſciẽ·q ĩõ ꝺz ꝙ pꝛeparat hoĩez ad deũ
ſciẽ iram mitigando/q veritati nõ cõ
tradicendo Hoc eãꝫ patet ratiõe·nã
tanto aliqua dicitur potẽtie virtus
quãto magis acceptatur a deo q ho
minib9·mãſuetudo eſt huiuſmõi/ vñ
exiaſ·pº Beneplacitũ eſt deo fideꝫ q
mãſuetudo·xpũs eãꝫ ſpeciaꝫliter iui
tat nos ad mãſuetudinẽ ꝺ·Diſcite a
me qz mitis ſũ ℣ ℣ꝺo ntãꝫ ℣ ℣ꝺo ntãꝫc
ꝙ iuſtitia q veritas a malis patiũẽ ꝑ
ſecutionẽ·q mia et mãſuetudo abiec
tionẽ· In cuiꝰ ſignũ phariſei allegã
tes legis iuſtiãꝫ q ſciẽtes mie q mã
ſuetudinis pꝛtionem in xpõ·cautã
tem temptationẽ ſꝛcũt vt quãcũq par
tem teneret ſiue iuſtiãe ſiue mãſuetu
dinis gradictionẽ pateretur· vnde
ſcḋm gloſã neutra calũpnia capitur
ꝙs eſt iuſtiãe·vnde ſequitur Adduãt
aũt ſcribe q phariſei mulierẽ in adul
terio deꝓhẽſa·hic inclinaris glã
interrogant nõ vt diſcãt/ ſꝫ vt veri
tati laqueos nectant·ideo Adducũt
adulteraꝫ dãpnatã a lege ad moꝛtẽ
deuẽ ꝛz·Si dꝛmierit vir cũ vxoꝛe
alteriꝰ vter ꝙ moꝛiet Deꝯitur q lapi
dibus obruetur·vt ſi iudicaſſet eã di
mitti/ꝛeꝙ eſſꝫ legis/qḋ ſperabãt ꝑpẽ
eiꝰ magna mititatẽ/ꝙ ſi ecõuerſo eã
lapidandã dixiſſet·eũ imitẽ q crude
lẽ iudicaſſet·vñ ſequẽ Hec aũt diceba
ptantes eũ vt poſſent accuſare eũ

℣ Teraũ ꝺocumentũ Teraũ ꝺocu
mẽtũ eſt ꝙ lex cõtra adulteriũ ſtatu
it maxima penã ſciz moꝛtẽ·q hoc vt
terroꝛe moꝛtis hoĩes ab hoc peccato
arceꝛentur·vnde ſequitur Ĩ lege aũt
mandauit moyſes hmõi lapidiꝫ No
ta tamẽ ꝙ nõ ſolũ ꝑpter grauitatẽ
culpe ſed eãꝫ ꝓpter alias cauſas
pena grauis iſligitur ℣Primo quidẽ
ꝑpter grauitatẽ culpe q quãtitatem
peccati·qz maioꝛi peccato maioꝛ de
betur pena ceteris paribus· Secũdo
ꝑpter pꝛi ꝙſuetudinẽ/qz a pꝛis cõ
ſuetis nõ facilꝫ abſtrahũtur niſi ꝑ
graues penas· Tcio ꝑpẽ multã gra
piſcẽtiã q delcãtionẽ i pcõ·ab hijs
eĩ hoĩes nõ facilẽ abſtrahũtur·niſi
ꝑpẽ graues penas· ꝙº ꝑpẽ facilita
tẽ ꝙmittẽdi pcm vel labẽdi in ipm
Huiuſmõi enĩ pca quãdo maiſeſtan
tur ſũt magis puniẽda ad alioꝛ ter
roꝛẽ ꝛ ª ꝙſiꝺº ℣ Circa teraã ꝙſidera
tionẽ q eſt de xpi ṽtuoſa ꝛeſponſiõe
cũ diaẽ Ihe ſ9 aũt inclinanoſe vbi oc
curũt tria ꝺocumẽta ſꝺº ꝺo ntãꝫ
℣ Pmũ ꝺocumẽtũ eſt ꝙ omes differen
tie veteris et noue legis accipiũtur
ſcḋm pfectũ et impfectũ·nã pcepta
legis cuiuſlibet dantur de actib9 ṽtu
tum· ad opandũ aũt virtutũ opera
aliter inclinãtur iperfecti q non ha
bẽt virtutis habitũ/et aliter illi qui
ſũt per habitũ virtutis pfecti·illi eĩ
qui nondũ habent habitũ virtutis in
clinãẽ ad agẽdũ opa ṽtutẽ ex aliq
cã extriſeca·puta ex ꝙminatiõe pene
cũ vel ex pmiſſiõe doni extriſeci·pu
ta ꝺiaax/q iõ lex vet9 q ꝺabaẽ ipfec
tis id eſt nondũ conſecutis graciam

ſpūalem/dicebatur lex timoris inquā
tum iducebat ad obſeruātiā p̄ceptoꝝ
p̄ cōminatioēm penaꝝ/q vt haberet
tpalia promiſſa. Illi aūt qui habent
vtutem inclinātur ad vtutis opera
ꝓpter amoꝛem vtutis/non ꝓpter ali
quā pnā aut remuneratione extrin
ſecā. Et ideo lex noua que cōſiſtit in
ſpūali gracia indita cordibꝰ/ dicitur
lex amoris. ecꝯ dicatur habere ꝓmiſ
ſa ſpūalia q eterna que ſunt obiecta
caritatis. Et ideo lex vtꝰ dicatur p
hibere manū/nō aīm. qz qui timoꝛe
pene ab aliquo peccato abſtinet non
ſimpliciter eius volūtas a pcō recedit. ſicut volūtas eius qui ex amoꝛe
abſtinet. Vnde ſequitur. Ihesus autē
inclinās ſe. ꝛa rigoꝛe iuſtitie. idigito.
id eſt gracia ſpūs ſancti. ſcribebat.
modificando iuſtitiā. in terra. ſcz nos
tre infirmitatis/ excuſantis peccatū/
ipſum inuolūtariū reddědo/vt ſic gra
ūa delicto ſuphabūdaret. ¶ Secūdū
documentum ¶ Secundū eſt q oēs
iudicantes ſeu accuſantes ſi rei ſunt i
hijs in quibꝰ alios iudicant ſeu accu
ſant a iudicio ſunt repellendi. Nā ꝑꝫ
augꝰ iudicans aliū qui iudicādꝰ eſt/
ſeipſum ꝙdāpnat. Audeat igitur
a ſe proicere qđ in alijs dampnoſū vi
derit accuſandū. Vñ ſequitur. ¶ Cū āt
perſeuerantes iterto grauet eū. exerit
ſe q dixit eis Qui ſine pcō eſt veſtrū
p̄ius in illam lapidem mittat. Ad.
ſcđm glosam Prius ſitis iuſti q poſt
ea ream puniatis. Si enim lex iubz
puniri reos/non tamē ſimiliter a pu
niendis. Sed queritur vtrum iudex
teneꝰ de eodem pcō de quo aliū iudi
cat peccat noctaliter ferendo ſentiā
q̄ta talem. maxime ſi peccatū eſt oc
cultū. nam ſi eſt manifeſtum tūc nō
eſt dubium ipſū peccare alios ſcāli
zādo. Ad quod dicēdū q talis aut pri
ꝰ peccaſſe aut nō. Si vtꝰ q ex hoc
de penitet aī iam cōrā deo peccatum
ē delctū/ ſic quo ad culpam nō peccat
Sed ſi nō penitet. Aut tūc fert ſnīam ſi
aut miniſter legis. ſic non peccat ex
hoc q ſnīam pfert. q̄uis peccet ex
q̄ ſoat talia quibꝰ digneꝰ eſt ſilem p
ꝑe. Aut fert ſnīam ꝓpio motu. ſic ſi
pliciter peccat cum nō moueatur ad
hoc ex amoꝛe iuſtitie/ ſed ex aliqua a
lia mala radice. ¶ Terciū documentū
¶ Terciū ē q phariſei q ſcribe erant
iudicialia p̄cepta dupliciē tradi
quia quedam que in lege erant tradi
ta tanq̄ permiſſiones. ſcz mēbātur
p ſe eſſe iuſta. ſcilicet vpudium vxo
ris/ vel vſuras acāpere ab extraneis.
Alio modo erabant. credentes que
dam que lex inſtituerat faciendo ꝓpt
iuſtitiam eſſe exequenda ꝓpter
vindictā vel ꝓ cupiditate vel ex appetitu
inimicoꝝ. q ideo circa huiuſmodi
dicialia p̄cepta legis quedam dom
nꝰ explanauit ꝓpter malū intellectū
pharioꝝ. q ideo prohibuit vtrone re
pudiū q vſuarum acceptionem. Sic
batū ꝓpter p̄cepti talionis. ſcz
ꝓpter iuſtitiā. Qđ removet dns hoc
tans nos ad caritatē. Vñ dꝰ p̄cepit
leſſ. ipſeuit ꝙpe q docēna. Que q̄
qz cāndi voluit q alia legalia obſ
uare que erant illo tēpore obſeruāda

gal. 4° factū sub lege nē Impleuit
eaā doctrina p° scilicet intellectū le
gis exp̄mendo. sicut patet in homici
dio et in adulterio/in quoz phibitio
ne phariſei non itelligebāt niſi exte
riorē actū phītū. vñ dñs legē adi
pleuit ostendēdo eaā interiores act9
peccatoz cadere sub phībitione. 2°
ea adimpleuit scilicet superadendo
ōia p̄fectionis ꝓsilia vt p̄z Mat. 19.
Omnia tibi deest. si vis p̄fect9 esse vade
et vende nē. vñ sequitur et itez se i
clinās scribebat in terra. Ad. scdz
glosā. digito dei fuit scripta lex i la
pide ꝓpter duriaā populi/legē male
interpretantis et intelligentis. sed
ꝓta sentēcia iustiae scdm intētionē
legislatoris. qua phariſei conscij er
rozis et malicie ꝓcussi fuit/ iterū scri
bebat in terra. s. hūane mēt̄ errorē
corrigendo et scripturā melius explanā
do. Audiēs aūt hec. vn9 post aliū ex
ibat. Vbi glosa. Audientes aūt hec
in voce iustiae tanq̄ telo p̄cussi sese
inspicientes et deos inuenientes. vn9
post aliū exibat. incipientes a senioꝛi
bus. dicit. 12. Egressa est iniquitas a
senioꝛibus iudicib9 sc̄z. q̄ videbant
ad veritatē ostensionē. remansit ihesus
mia et miseria sic̄ p̄ augustinū. mia
ex parte dei xp̄i. miseria ex parte mulie
ris. Quarta consideratio. Circa
quartam consideratiōnem que est
de mulieris dignatia absolutione ei
dicit. Erigēs aūt se ihs. vbi occur
runt tria dicenda. Primū dicendū est qd cum mi
seroꝛdia et iustiaa sint xp̄o appꝛop
riata. tamē magis ꝓpe dicitur miseri

cors q̄ iust9/ea sine nobis actū iusti
ae non possit exequi. et miaz sp sine
nob̄ p̄t adhibere. sed qz miaz ꝓpe ex
piat magis miseriā. ibi plus debet
misereri vbi maioꝛ miseria repitur.
sed licz adulteriū spirituale (qd̄ est/
spreto deo adhesio dyaboliae iussio
nis) sit maxia miseria. tñ hāc miseri
am nō respuēs ꝓpter indignitatē ei9
magis oculo mie respiciēs ꝓtius est
eam sibi misericoꝛditer in gratia copu
lari. et ideo dicitur in ꝓsona māsueti
xp̄i ibi. 2° Tu aūt fornicata es cū a
matoꝛib9 tuis multis/ tñ reuertere
ad me et ego suscipiā te. Circa Argu
mētū iustiae proponitur. et tamen
nobis post lapsum reuertētibus nō
iustiaa sed pietas exhibetur. vnde
si nobis delinquentib9 tanta pietas
tē pat̄ et post delictū redeuntib9 gra
cia exhibetur. debem9 saltē pieta
tē vocantis erubescere/ si iustiaā no
lum9 formidare. quia tanto grauio
ri ip̄probitate contempnitur. quāto
ꝓcept9/ad hec vocare nō dedignat.
Vnde sequit. Erigēs aūt se a terra.
Facē scilicz eleuās/se ad mulierem
quertit. ostendēs ea iam ad gratiaā
fuisse receptam. ihs. id est saluatoꝛ
V. 2m vocat. C. 2m ē q̄ conuertētib9 se
ad hoc q̄ in gratia subsistāt quadru
plex conferitur adiutoriū. Primū est
spiritualis informatio qua deus sic
ad gratiaz acceptū/spualē se informat.
scilicz de deformatione pcti vt fugiat.
de severitate iudicij vt formidet. de
sagacitate iudicij vt timeat. de acerbi
tate iehēne vel de incertitudine hore
mortis vt. s. ati9 se disponat. Tale aūt

informatio aliqñ fit p spūalem reuelationem Aliquādo p scripturē p̄dicationem Aliqñ p mali expiationē Vñ sequitur q ihesus dixit eis sic informādo q̄ Deū est natuē flexibilitas q̄ homo subiāt se diuine volūtati. Vñ licet volūtas creata ꝓpter libertatem nature/non possit necessitari. tamen potest diuina motiōe manūduci. que quidē manuductio est sibi quodāmō naturalis Sicut est sibi a deo naturale a deo recipere creationem q eē. sic est sibi naturale a deo recipere iclinationem ad hoc vel ad illud faciendū Et tales sunt ꝓnei ad questionem ad deū. de quib9 ezechiel. Auferam cor lapideū de carne vestra q̄ Vnde sequitur mulier. Mulieres habent cor magis ductile q faciliꝰ ad pīas trahūtur q̄ viri. nam frequēter benigne sunt Vnde dicit sapiēs Vbi non ē mulier ingemiscit eger Teraūm est oīm impedimētoꝝ ablatio. Hūt enī quatuor que nos impediūt in gracia consequēda Primū est recordatio' poris status ā delectatione. hāc deꝰ aufert quando anime inspirat noticias rerū mūdanarū. qua dulcedo mūdi de anima extrahitur amaritudine eꝰ remanēte. facēs ei in tantum displicere quātum antea arcta ea delectabat Deaūdū est horror incussus austeritate rigoris pīalis q̄ respuunt penitentiam ꝓpter rigorem eꝰ ignorātes delectationem post triūphū quā sequūtur. Vnde q̄uis pīe insit tristicia ꝓpter rigorem/habet tñ delectationē i fine ꝓpē fructū. vnde ad heb. 12. Oīs disciplina in p̄nti nō ē gaudij sed mēroris Teraū ē mali exēpli corruptio Tales ecā malo exēplo ꝑsistunt Vñ b. Si ꝑū sāguinē tradit quārē aīaꝝ xp̄s. michi videt gūinē ab eo sustinere p̄ sedationem q̄ exgnitioso. ocrōne scādali/audit ab eo aias quas redemit. q̄ a iudeo qui sanguinē eius fudit Ad resurrectionē corruptionem mali exēpli subiūpsit dificationē p exēpla scōr. Quartū ē spes longioris vite. hanc sustulit pre hore mortis incertitudinem Vñ aug. de spū q anima dicit Plane scio quia sum9 mortales q siue volum9 siue nolum9 oēs moriemur Nil mortis acerbius. nil hora mortis incertiꝰ. ideo tenem9 sp esse paratꝰ. vt ai corp9 subito ad terrā de qua sūptū ē/ spiritus ad dominū redeat qui frat illum. vñ sequitur Mulier vbi sunt q te accusabāt Glosa iuterliniat. Noo fugauit te dicto iustiae Teraum est q̄ gracia confert ea q̄ expediūt ad salutē/que sūt virtutes ꝗs causat collata gracia. que cum sit ma dix meriti nccio oz q causet virtutes anima quib9 exitur in opationē me ritorias. de q̄ aug9 pulchre logit i li. de spū q aīa d. Habz aīa affectiones q̄b9 exercetur ad virtutes. vidz nāq de peccatis/ timore & supplicijs/ de siderijs de promissis / gaudium de pmijs q̄ vera sūt exercicia virtutū Vt tra vicia Pudētie ē/nichil petere q nichil pē ius tū velle facere Tē pātie ē nichil pē ius tū velle facere Tē gim9 l' cogita9 ad rōnis normā dirigē Rectitudinis ē terrenas appetitiones

4° i precedenti

nō solū xp̄mere ꝫ p̄it9 obliuiſci. iuſ
tiae est/ oēm ai cogitationē ad solū
dēū erigere/ eūqz tm̄ nichil aliud sit
sola mēte intuer. Habz eaā anima
supnaturales id ē infusas vtutes/ q̄
bus iūgatur et cōsecratur deo. sciz fi
dem spem z sacramēta ecīe. habet
eaā vtutes quib9 p̄ofiat et quib9
deo ꝯiungitur et intimatur. scilicet
humilitatē que eā deo subiat. purita
tē que eam deo iūgit. caritatem que
in nobis causādo ꝯtulit. diligēter de
bemus eis insistere nō p̄ocrastinan
do/ vt a dampnatiōe eis mediātib9
eui meream̄. vnde beat9 augus
tin9 de cōflictu viaozū z̄ animaz
nos ad exercitia vtutū diat. Quid ti
bi ad hec p̄ferenda tā longa ep̄oziis
spacia ꝓponis? Nūquid scis si cras
tino diuas? ymmo si vel vnā hozā
in hac vita faciās nescis vt xp̄z9
in euāgelio diat. Vigilate qz nescit̄
diē neq; hoz̄ā. quap̄zop̄ discute toz
pozis inertiā/ sp̄q; memēto qz regnū
celoz non tepidi/ nō molles/ neq; de
sides/ ꝫ violēti vīq; faciētes diripiūt
Hec aug9 Vñ seq̄t̄ ⟨nemo te dāp
nauit mulier?⟩ Q. d. fugat̄ impedi
mēt̄ nōdū eiect̄ dāpnata Et iō qz
fragilitatē cognoscis/ do tibi cibū vt nō
dēficias tibi dabo vt nō dāpnet̄ Hec ergo
⟨Nemo dñe⟩ Nec ego te dāpnabo⟩
ꝫ potē9 saluabo/ qz veni saluos facē
pōres/ z ita liberata ē ab impedimē
to/ et dotā vtutib9/ et absoluta a pe
na z a culpa/ z a dāpnatiōe secūda ta
⟨inde⟩ de vtute in vtutē/ ope. s. z af
fectiōe⟩ z ap̄li9 noli peccare⟩ Q. d.

qz nō te/ ꝫ p̄ēm oportēt me dāpna
re Nō dulas z rect9 dns ⟨nec ego te
dāpnabo vade z āpli9 noli peccare⟩
Hic xp̄s animā peccātē z a pēo re
uertētē triplicit̄ instruit. p°. ei p̄mit
tit ei bñficiū miserationis vt puoz̄ e
am ad grāz actionē. ibi ⟨nō ego te
dāpnabo⟩. 2°. idiat experiāciū bone o
pationis vt exāret ad meritoz emula
tionē. ibi ⟨vade⟩. 3°. interdiat pīculū
reādiuationis vt adhibeat debitā ar
cōspectionē. ibi ⟨āplius⟩

Dominica quarta xl^e

Sermo lxv. que est dominica letare

Abijt ihes9 trans mare galilee
quod est tyberiadis ⟨ioh. 6to.⟩
Dcm quod diat quidam sanctus.
omnipotentia dei diatur esse maxi
ma in p̄cendo hominibus et miserē
do. nam vltimus effectus diuine vo
lutis est/ libere peccata condonare. z
parendo hominibus et miserando
eos p̄ducere ad participationem in
finiti boni. nam misericordia consis
tit in compatiendo et subueniendo ne
cessitatibus p̄ximoz̄um Vnde sal
uator videns humanam naturā in
hijs que fidei sūt esse famelicam/ ide
o vt ver9 homo scdz glosam misere
tur z gratiē humane fragilitat̄ af
fectu ne gūsi p̄cepta in p̄incipio vite
vie defician̄t/ si i sua gsciētia sn̄ doctri
ne pabulo dimittā̄t. hec glō sup mat
cū vt p̄z in euāgelio moraliē itellec
to Vñ ꝫ^ta glōz mare ē seculū. galile
a rōta/ qz h ē volubilitas nō erectio
ad dēū. h̄ trāsit ihes resurgēdo/ vñ eū
quē p̄ia vna gēs iudeoz desperit/
ia seq̄t̄ multitudo gētiū cupiēs instrui

sanari et saciari. Jhesus aũt cũ discĩ-subijt in mõtem. spũalibus alticera cõmittẽs-turbis iferioza z simplicio ra. pximo pascha. hẽgit-doces eos et docet nos debẽ trãsire de mũdanis ad celestia-Oculi ihũ sũt dona s-s-q̃ miste apit vt nõ errẽt veniẽtes ad se-Jpe scies tẽptat discipl̃m vt ille tarditatẽ fidei sue agnoscẽt / q̃ pñe creatoẽ de pauc̃ suffiaẽtiã multc̃ pos se fieri dubitare nõ debuit Nã mira clõ q̃ncp panũ q̃ecss oñdit-qz hec ĩ usitata visibilia adggnitiõem iuisibi lis dei pduãt-saturantur/q̃ quãuis oia relinquẽ et alticera huiꝰ nequeãt iplẽ tñ esuriẽtes et siaẽtes iustiãam saturanẽ/cũ audiẽtes mãdata dei ad vitã eẽnam pueniũt-et ꝓ hꝰ hꝰ occur rũt nob tres cõsideratiões Ia cõsideo Pma ẽ de eminẽa dine potẽtie quã oñdit ĩ pcõz iustificatiõe cũ dz. Abijt ihũs. Vbi occurrũt q̃tuoꝫ gclu siões-Pma g°. Pma ẽ cp iustifi catio ipij pt ẽe miraclõsa respiaẽdo potẽtiã agẽtc̃ qz pt fieri sola diuina Vtute tangꝰ p cãm occultã-qz oẽ o pus qd a solo deo fieri pt-miraclõsũ dr Rõ huiꝰ ẽ qz motus volũtatc̃ ita ẽ in aia siat inclina° naturalis in re bꝰ naturalibꝰ-ꝫ qñ deus aliqd opa tur ꝯ inclinatiõem nature/ẽ opꝰ mi raculosũ/ vt illuiare cẽũ-voluntas aũt ipij rõe ipietatc̃ tẽdit ĩ malũ-cũ ergo deꝰ iustificando hoiem/mouet eũ ĩ bonũ-vider cp iustificatio ipij sit miraclõsa-Vñ dr. Abijt ihũs trans mare qal-Q-d-cp iste trãsitꝰ mar galilee q̃ moralit iustificatiõem ipij designat/solũ fit p ihm̃-i-grãm dei-quasi nobis ipossibilis sit sine gratia

Decunda conclusio Deum de conclusio est cp respiaendo fo mã inductam supza naturalem po tentiam talis materie siat in susci tatione mortui/vita est supza natu ralem potentiam talis coppzio-quantum ad hoc iustificatio impij non est miraculosa-Ratio est quia naturaliter anima est capax gre/eo enim ipso cp facta est ad ymaginẽ dei-capax est dei per gratiam Unde augusti-in libro de predestinatione scozũ diat-cp posse hze fidẽ/siat pos se hze caritatẽ-naturale ẽ hoi-hze aũt grãm ẽ fidẽliũ-vñ vt sicno ẽ mi raculosa Vñ sequit et seqbat eũ mul titudo magna. qz videbant signa s-in stictu naturali Deqbat mltitudo viso miraculo ꝓ hꝰ glõm-qz qs a cepit firmitate sanabat/itus spũs veritg bat/gre capax exns ex natura /cũ in signita sit ymagine dei- Tertia conclusio-Tertia conclusio est cp respiaendo singulatem ordinem cu sandi effectum preter solitum et cur suetum modum et cursum siat cum aliquis infirmus sanitatem ꝓsequitur subito/preter solitum cur sum sanationis que fit cum natura vel arte-sic quãdo cp est miraculosa vel non-Est enim consuetus et com munis cursus iustificationis vt deo mouente interius-homo conuertat ad deum-Primo quidẽ conuersio imperfecta vt postmodum ad per fectam deueniat-quia caritas incho ata meretur augeri-vt aucta mere atur perfici vt diat aug. Quãdoq

ro tam vehemēter deꝰ animā mo
uet/ vt statim quādā iustiāe pfectio
nē a sequaē. vt patet de paulo adhi
bita externus mutatione pstratione
Vñ sequit. Dubÿt igit̄ ī mōte ihs
scīz postq̄ quā ostendit ī iustificatio
nē ipÿ (et ibi sedit cū discipul suis
ad ē subiacētibus se doctrine sue/qui e
ā moti iterū qūsi sūt ad deū. 2ª 2°
2ª 2° ē q tps paschę huic iustifi
cationi ipioꝝ maxime ꝑgruit/quia ad
de vicijs ad vtutes. de culpa ad gra
ā. de seruitute ad libertatē. de oꝛpo
re diaboli ad oꝛp9 xpi. et tandē de
presentis vite exilio ad patriā felici
tatis eterne. sed hic transit9 pfiat̄ p
tio. na confessio delet pēm quo ad
culpā. qz de pēo mortali fiat venia
le mutando penā eternā in tpalem.
Vñ augustin9 fit veniale p cōfessio
nē. quod erat criminale p opationē
ꝑ cōfessio placat deū qui offēs9 erat
ad p ꝑfessionē placat9 clemēter se p
mittit. ē ipetrat miaz. qz deꝰ vidēs
tā humilitatē ꝓꝰ ysid. ostēdit suā
miaz in remissione Vñ dicitur (Erat
aut primū pascha. Pascha ītērpta
tur trāsit9 et dicit festū ideoꝝ/quod
fit p vera ꝑfessionē. sed nō fit vera pe
nitētia nisi cū mentis hilaritate fiat
qz bonū si cū hilaritate fiat recte fac
tū dicitur. Vñ Ioē. 6. Cū ieiunatis
nolite fieri. Circa

Deinde cōsideratio

secūdam cōsiderationē q
est de benivolētia diuine mie quam
ostēdit in spūali refectiōe cū dr (Cū
subleuasset oculos. vbi occurrūt qua
tuor dāmēta ꝓꝰ. ꝰ dam. ꝰ (Primū
est q licet deꝰ oculo sue sapiētie oīa
cognoscat scōm illud ad hebr. 4°.
Oia nuda ꝰ aperta sūt oculis eiꝰ. ad
quē nob ꝓmo/qz oculi eiꝰ sūt luādio
res sole circūspicientes ōnes vias ho
minū vt dicit. ecci 23. tamē nō desi
nit electos et ꝓdestinatos ītueri ad
huc in pētis exīstes/ donec illumina
tiōe doctrine salutaris eos respicies
eoꝝ vitia dēphendat. i. faciat displicē
Vñ pō. Oculi eiꝰ in pauperē scilicz
grā in ꝓsenti respiciūt Vbi glō Hes
perꝰ nāq dei / et auxiliū et lux suis
est. et ideo nō sūt timēdi tumultꝰ tri
bulationū qui in vtibꝰ fiūt antequ ad
litus eternitatis ꝓueniatur Multi
enī de electis sūt ī peccato donec eos
visitet deus (Ysa. 26. Respexit deus
petrū. vnde dicitur (Cū subleuasset o
culos. scilicet pietatis. quos tamen
semp habet aptos cū nichil sibi po
tent occultari. sed tūc leuat qñ grā
sua ꝓuenit indigentē Secundū do
mētū (Secundū dāmētū ē q
ꝑter multitudinē et magnitudinē
peccatoꝝ nō destitit miserari/ymmo
cū mie ꝑtiū sit respicere miseriam /
quāto maioꝝ ē miseria/tanto citiꝰ et
ꝓmptiꝰ miserē Vñ subdit (Et vidisset
qz multitudo magna veniss ad eū.
Dꝛ ei multitudo magna qz nō vniꝰ
nationis. Diuersa genera maliciaꝝ
sūt quasi diuersa genera nationū. ꝰ
scōm imitationes diuersaꝝ culpaꝝ
vnusquiss ab illo nascitur cuius cul
pā imitat. iō mali dicunt nationes
Vñ Judicabit ī nationibꝰ Mat. et vniꝰ

linguē. quia quot sunt diuersitates intentionum ⁊ desideriorum. tot sūt diuersitates linguarum. vnde cum temporalia que multa sunt/ appetūtur. lingua confunditur. sicut factū est in edificatione turris babilo.

Tertium documentum.

Tertium documentum est q̄ hec uerba panibus empticijs non potest saturari sed tm̄ gratuitis. Panes enī empticij/ sunt delectationes carnales ⁊ transitorie. que tot expensis ⁊ laboribus acquiruntur. Qui cum a nobis emuntur. cum perditione animē ⁊ corporis sumptuosissime comparantur. ⁊ non sufficiunt. ut unusquisq; modicum quid accipiat. q̄ quicquid acapitur de eo q̄d non refici at/ modicum videtur. Vnde sequitur. Dixit ad philippum Vnde ememus panes ut. Crisostomus dicit q̄ xp̄us no uit qui discipulorum magis doctrina indigebant. qualis fuit philippus. vt patet iohannis. 14. vbi ipe ait ad xp̄m. Quō de nobis p̄cem ut Vñ sequit. Hoc aūt d. tempt tās eū. nō vt ignorata discat /sed vt discipulo adhuc rudi ꝑfia rudimentē ostendat/ quā ipse p se ꝑpedere nō valebat Vñ theos. Philippū dns tempt tāns vtq; ꝑfectam fidē hzēt/ inuenit adhuc huanis passionibus subiacētē. Vñ sequit. Dixit ei philippus Ducentoq; denariorū pa. nō sufficiūt. Ducēti dicunē q̄ ptinēt ad aiam et corpus. Modi aūt panes gratuiti sufficiē ⁊ reficere pnt q̄ sūt dīna scriptura. vñ ysa. lv. Venite emite absq; ullo argento. ⁊ absq; ulla ꝯmutatiōe ⁊ gedite ut

q̄ uocat. Quartū ē q̄ petitiones sequentes xp̄m sūt familiares. ꝑ quinq; et iō oz eos tractari quinq; panibus spūalibus Primū ē superbia dicās. Ecce multi ymo ⁊ pene oibus melior es verbo ⁊ scia / diuicijs ⁊ amicis q̄ vel carnalibus vel spūalibus supplantat ambitionibus Cuctos igit despicis/ tumentē ipm superiorē attendis. Venitiunē/ vera humilitate dicēte. Deus to q̄ puluis es/ cinis/ putredo/ ⁊ vermis. q̄q ⁊ si aliq̄d es nisi tm̄ humiliter te quātū magnus es. nichil es. Cūq̄d tu altior es q̄ p̄m angelis ⁊ fer i celo. Q̄ si ille de tanta sublimitate cadit p superbiā. quō tu ad elatiōnē gscendes superbiendo de ymis/ q̄ illo q̄diu vixis ꝯditiōe minor extitisti. Vñ p quēdā sapientem d. Corpus qd corrūpit aggravat aiam Et terra audacitatē dentem sensum q̄ cogitat. Et dr d. Discite a me q̄ mitis sū et humilis illud Hūp quē rogescz spūs meus nisi sup humilē ⁊ quietū ⁊ trementem sermones meos. Vñ xp̄s humiliauit semetipm factus obediēs ut. Et ymo crucis odiū d. Absit vt illū ames qui te odit. Et bona contraria hortat. q̄ te deprecat. q̄ tibi insultat. q̄ te i vicijs exaltat. qui tibi pena tua improperat. q̄ te decipit/ quibus atq; horis/ semp prie festinat. qui tibi ei tibi inuidet/ se ita tibi nō ꝑferat. Hic tractat/ vera caritate dicēte. Hū q̄d q̄ hī q̄ narras odio huana sunt in hoie/ apterea nō ē amanda dei ymago in hoie. sicut xp̄s qui in cruce pro suis inimicos dilexit ⁊ ante crucē tā mētū premonuit dicēs. Diligite ini

mūs vrō ꝛc dicit. Noli vīa a ma
lo/ſꝫ vince in bono malū. ideo cōtra
odientes dicit ioh. Qui odit frēm su
um homicida ē. Et qui diligit/in deo
manet ꝛ deūſo. Qēm igit amaritu
dinē fellis cuome. ꝛ caritatis dulce
dinē ſumit. nichil eī beatꝫ. Vñ ioh.
Deꝫ caritas ē ꝛc. ℣ Tm est despatio
nes. que ꝛ quāta gmisisti. ꝙ gra
ua crimina/nec vitam ꝛ quersatio
nē vtiliter correxisti/ecce ecī vt cer
erugē. sed pōr onerib9 pregrauā
ris de pīs. ꝛ eta dāpnatio imine.
nisi vt nō amittan² tecū tpalium vo
luptates/dū consequi neqas futuri se
duca spei q rndit. Si de crimi nib9
agi. ecce dauid q adultereio ꝛ homici
dio deꝫ miam ōseutꝫ ē. Ecce magda
lena polluta inumeris fornicationū
sordib9 (ꝫ aug. in q̄nata) ad fon
tē pietatꝫ currēs abluēda/miam me
uit. Ecce petrus ꝛ latro ꝛc. Ecce
paulꝫ multos pxpi noie puniēs ꝛ
martix factꝰ totū se ifiaēs. apl's
tus/in vas electiōis ē gmutatus.
Vbi igit tanta prēdūt exēpla. locū
nō habeb² desperatio. cū aūt scriptum
sit. In q̄cūq hora pēnx ingemuerit ꝛc
Sed de conūsiōe nondū in melius
mutata quid testat nisi ꝙ heri quiſꝫ
nō egit. hodie agat. dū adhuc viuē
liq. Nec differat de die i die. dū nes
cit si vel vnā correctionis horā ha
beat. ℣ Ex ē cupiditas tpaliū allide
d. Hinc culpa es ꝙ q̄dam habenda

gaupiscis. qz nōn multiplicare opes
appetꝫ/sed ege ptimescꝫ/et qđ ma
le retines ipe meli9 in vsū paupm ex
pēdes. Hij reficiūtur contēptu mūdi
d. Hec sine piculo non possunt qa
quanto quis amplius habere cupit
tanto amplius habere concupiscit.
sic quoq vt modum in concupiscen
do non habeat dum innumeris hui9
seculi curꝫ deseruire festinat. ℣ Vnde
ait scriptura. Auarus pecunijs non
implebit. Quē detestatur apostol9 d.
Auaro nichil est scelestius. Vnde
saluator dicit. Difficile qui pecunias
habent regnum celorum intrabunt.
℣ Quintum est amor seculi presen
tis dicens. Quid pulchius quid delec
tabilius ꝙ quod in presenti vita cer
nimus? Hic numerare poteris om
nia que in mundo delectant. ℣ Hij
reficiuntur pane amoris celestis pa
trie d. Si de ista delectent que sub ce
lo sunt/igitur magꝫ delectent que su
per celos sunt. Si ita pulchra ē pa
tria/ciuitas/domus qualia sunt que
possident peregrini. qualia igitur sūt
et erunt que possident incole? Cum
miseri in hac vita taliter sunt remu
nerati. imoꝛ tales sācti et beati qua
liter sunt vita illa dotati? Qua
propter crescat amor presentis secu
li in quo nullus nascit ita vt nō mo
riatur. et succrescat amor futuri seculi
in quo omnes sic viuificantur vt de
inceps non moriantur. Vbi nulla
aduersitas seculi turbat. nulla neces
sitas angustat. nulla molestia inqui
etat aīm. Sunt autē hū pances ꝙ tui
ti. qz nullo pāo emi pnt hec vtutes

et opera eoꝝ/sed quia a solo deo gratis dari possunt ⁊ emendi/ideo sequitur ¶Dicit ei vnꝰ ex discipulis andreas frater symonis petri ¶Andreas iter pretatur virilis scꝫ a vigore virtutꝫ qui ē pnāpiū operatiois ⁊ in vno o pere penitētie cōplementū ꝙsistit ⁊ qz ad misericordiā dei pertinet ꝙ sit integra penitētia nec aliter sufficiat ad tot infirmitatū diuersitates sanādas ⁊ ideo andreas dicit ¶Est puer vnus hic q̄ habet q̄nq; panes ordeaceos ⁊ duos pisces ⁊ sed hec quid sunt inter tātos ? ¶quasi d ⁊ amirando dñe non sufficiāt hec nisi tu fecris habūdare ¶Similiter nō sufficiāt queū q; faciat miser peccator ad hoc vt emendetur de peccato nisi subueniat gracia tua ⁊ ¶Hꝫ adhuc minꝰ ē qualiter sufficere potest vniū remediū ad tot diuersitates morboꝝ sanare ⁊ quia in corporalibus remedijs non sanat oculū qđ sanat calcaneū ⁊ plures necesse fuerūt hostie ad plures expiationes faciendas vt legitur in leuitico ⁊ sed mō per gracā tuā suffiat vnica hostia scilicet tua mors sola/omniū peccatoꝝ medicina ¶Hij panes ordeacei sūt ⁊ Qz deū enim anstis pungit/⁊ interiori medulla refiat/⁊ cor hois ꝙfortat ⁊ Et hec opera virtuosa ⁊ penitētialia habēt exterius vnde pūgant ⁊ sciz inquātū afflictio penaliū operꝫ amara ē carni ⁊ habent eaā vnde refocillant interius inquātū operantē salutē et spem ꝙfortant ¶Duo pisces sunt stabilitas boni propositi ⁊ desideriū in melius proficiendi Et hij ncēo predictis adiūgūtur ⁊ quia post refectionē predictaꝝ virtutū/necessariū est ꝙ non cito at ad predicta via vnde penuriam grauiter paciebatur ⁊ et ideo necessariū est stabilitas boni ꝓpositi necessariū est eaā ꝙ contēnat de bono in melius proficere/⁊ ideo necessariū est desiderium proficiendi ¶Primꝰ piscis nutritur in aquis scripturarū que tenet nitētes docet non itemere peccatū ⁊ ce nono ⁊ ¶Nemo mittens manū ad aratrū ⁊ ¶Secūdꝰ pisces nutriuntur in aquis exemplorꝫ que sunt exemplaria sanctorꝫ nam piscis est contra fluxū aquaꝝ ascēdere ⁊ hoc est/ in melius proficere ⁊ ¶Hꝫ puer iste habens hos q̄nq; panes ⁊ duos pisces/est doctrina nouū testamenti ⁊ ¶Hic est puer qui fuit catus est ab helyseo vt dicit ⁊ 4 reg ⁊ et ideo ossitauit septies qz ⁊ sume bat hos q̄nq; panes ⁊ duos pisces ¶Dixit igit ihesus/facite hoīes discūbere vsq; q̄nq; milia erat aūt fenum multū in loco ¶Hō est magna calcatio fenū id est carnē ⁊ carnalia desideria ⁊ ia aūt iā aridū est ⁊ vñ psal ⁊ Qīa caro fenū ⁊ sed magnū est calcare fenū viride ⁊ i ⁊ carnē ⁊ ex desideria inuitate ¶Accepit igit ihesus panes ⁊ gratias egit dicit ¶Per hoc ꝙ fregit frailitas significatur sumēdi in quocūq; spūali alimento ⁊ non ei fraile sumitur quod est integrū sed fragili sumit ꝙ minuū diuidit ¶vt āt ipleti sūt ⁊ ¶Vere mīa dicit uina mirabilit i q̄ plr ē i fragmētis ꝙ i ferculis ¶Hō ē gra p̄ō p; gla ⁊ p̄mia p̄ō p; meritū ⁊ qz mīe spūalis fragmenta expectam; ⁊ reliquie mense

Rub

expedit. qz plꝰ ē ī gloꝛia ꝗ in grā. et plus in ꝑmio ꝗ in mento inꝯpa bilē cōsequmur. Impleuerūt duodecī cophinos fragmētoꝝ. Quid ē igitē nisi grā cophinos ipleri nisi resurrec tionis glificatiōe cœpis q̄tuoꝛ ordinib9 signifi. et quātū ad tres vires aīam ipam reformari. Duodecī igi cophi ni ipleti fragmētē/ cœpis et aīe per fecta stolā designāt. ¶ 1ª q̄stiō

Circa terāā cōsideratiōem q ē de re uerentia huane gratitudinis exhibita ꝑ deꝫ beneficijs i grāzactiōe cū dica mus. ¶ 1ª 2° Ꝑma cōclusio ē q de uotis beneficijs dei debem9 ee gti Nō ē. qz nichil hz hō q a deo nō ac cepit. Ꝺñ ap9. Quid hes qd nō ac cepisti. Et iō p dilectiōem dei et se tōli tur trāsitū in deū/ ipm ꝑ oibus di lectēdo. ex eo q ꝑ oib9 ebuit ei non solū tpalia et naturalia ꝫ ecclspūalia et moꝛalia et ecclesei ipm. Ꝺñ ap9 ad Rō. 8. Pro vobis oib9 tradidit ū. ipo igitē ecclia nō oia vobis cū ipo do nauit. De q̄ bern. ait. Ex indebita misericordia ꝑ gratuita et quāta dilec tio et ꝑ stupēda dulcedo regē gloꝛie ꝑ dilectissimo vinclo crucifigide bem9 igi ee grati. ¶ 2ª 2° ¶ 2ª 2° q̄ maxie debem9 ee grati de opib9 miraculosis ab eo factis. Talia enī ꝓpalioꝛes hnt ꝯditiones admiratiōis/ et diuine collaudatiōis. Et iste ꝯdi tiones sūt tres. ¶ Ꝑma ꝯditio ē q op9 suū ꝓpriū naturā. nō enī exigūt ad trāsitū natura. nō enī exigūt ad op9 suū ꝓpriū materiā. qz ex nul lo organe et abi q conatu ꝫ sola volū tate Ꝺñ ꝑē. Dixit et facta sūt. Ꝺñ ioh. 1. Oia ꝑ ipm facta sūt. Ꝺñ au gle. 11. cōsep Verbo tuo coelno dicte oia q dicte/ et fit quicqd dicte vt fiat. ñ aliē q̄ dicendo facte ¶ 2ª ē q trāscen dūt artē. ars enī naturā imitat/ tn nō attingit ad eq̄litatē eiꝰ. Aq enī natura simpliciē fiat. nec ꝑt ars opari sicut q fiat regressꝰ de puncto ad habitum quā natura negat nemo fa aliē audet/ ꝫ cū xp̄us sit ars ꝓpria q oēs naturas cōdidit eadē arte natu ras reformat et ꝑfectius q̄ pus fue rāt create. Quia illud ē opꝰ miracu loꝛ vt melius fiat res q̄ ꝑius fuerat sicut ptz de aqua mutata in vinū. et ita ecce panes multiplicati i manib9 dīnis meliores fuerūt q̄ si p artem fuissēt facti. et iō miraclm ecce trāscē dit artē. ¶ 3ª q trāscēdit q̄suetudi nē. Cōsuetudo ei est q̄si natura q ex lōgitudine tpis acq̄siē et firmatē ita vt q̄si natura videa. Ꝺz lex diuina remouet cōsuetudinē cū illabiē mēti vt vicios⁹ p legē dei a vicijs cōuer tat ad virtutes. sicut patz in paulo. et hoc ē maiꝰ miraclm hmōi cōsuetudi nē malā tollē q̄ aliq̄d aliudq̄d fit in creaturis ꝑter vsitatū et consuetum modū. qz oz liberi arbitrij dona co pari ad iustificatiōem. ¶ Vijs enī considerate consurget mēs huana in admiratiōem/ et grāzactionem. et ad diuini noīs ꝙmendatiōem Ꝺñ dica. Illi a ho. cū vidissent q fecit sig⁹ [illegible] trāscēdēs naturam/ artē/ et q̄suetudinē dicebant collaudantes deū De miraculis ꝫ ser. qz. q̄si. 4. q̄cl. 2 q̄si. 6ta. doc. 1. et ij. ¶ 3ª 2° Ter tia conclusio ē q in hac gratitudine

de bz esse timor dñi. super ōnia timē
do quia vētur9 est i mūdo vt iudex
ante cui9 aspectū nulla valebit poten
tia vel sapiētia. vnde ber. Veniet in
quit dies illa vbi plus valebūt pura
corda qꝫ astuta verba. bona cōsciētia
qꝫ marsubia plena. vbi iudex non de
cipietur verbis/nec flectetur minis
nec donis. Sicut enī tūc magna be
nefiaa aspernat gratis/ita maxima sup
plicia ingratꝫ. Iste igitur timor īdu
cat ad gratitudinē beneficioz dei. vn
de hij hoies vt viderūt signū predi
cabāt xpistū vex apheta venturꝫ in
mūdū. qui scdz quod dictū erat ysa.
quarto. predicabunt pplis fortitudi
nem meā et annūciabūt gentib9 glo
riam meā Ad quā rē

Sexa ij pt9 dñicā letare sermo lxvi

Hope aūt erat pascha iudeoz
iohis ij°. Hodm quod dicit au
gustin9 in libro de spiritu et aīa ni
chil ad beatam vitam prestantius
videtur qꝫ velut oculi clausis carna
lib9 sēsib9. extra carnē mūdūqꝫ ef
fectū quēpiā intra semetipsū querti
alienūqꝫ effcm a mortaliū cupidita
tibus sibi soli et deo loqui Ex carne
et aīa nāmqꝫ constat homo/et vtraqꝫ
bonū suū habet in quo gaudet Bonū
anime est deus aī affluentia dulcedi
nis sue. bonū carnis est mundus aī
habūdantia iocūditatis sue/ab huiꝫ
mūdi distractionibus oz nostū colli
gamus et ad interiora gaudia reuo
cemus Hec enim est requies nostri
cordis aī in dei amore per desiderīū
figitur. Hec enī xpistus in cuā ge
lio mystice intellecto nobis insinu
at. vnde ascensus ad eternā patrīa vi
sionē/per transitū fit a vitijs ad vir
tutes Ad quē transitū perficiendū o
portet vt quis assideat seipsi. Aug9.
Ab hoc mūdo reuertentes ad dīm et
ab ymo sursū ascendentes/g nos me
ipsos transire debemus. Qui enī in
terig intrans et i transitu penetrans/
semetipsū transcendit / ille transire
ad deū ascendit. et ideo deus gratia
preueniente ad templū consecrandū
premittit/vt mūdat eum ab hijsqui
inter sanctas affectiones vel sacra
bona / vel aperte mala faciunt / te
quo templo dicatur 2a cor. iij. Tem
plū dei sanctū est quod estis vos Tū
igitur homo vendit in templo ouis
et boues et colūbas. qñ in anima hoī
tiales motus exurgentes ad delecta
tione retinet et acceptat pro quibus
se homo dyabolo vendit. nam per
boues terrena desideria intelligūt.
per columbas vero instabilitas. per
oues intelliguntur opera pietatis
facta propter laudē humanam. nā
mularij sunt secuti sectatores quoq;
cesar princeps mūdanus / cuius mā
mistma honor. pond9 / delitie diabo
e et delectationes temporales Non
enim possumus ascendere cum ipsis
ad perfectionem nisi mensa id est
scientia euertatur et huiusmodi
nummi effundantur. nam nummus
ma dyaboli est peccatū. cuius pma
go est dyaboli imitatio. supercilium
tio debitum pene. huiusmodi autem
grā pueniēs de templo ecclesie ejic
et penitētiā q ē funiculꝰ triplex qui
trītionē confessionē et satisfactionē q

sequitur ad integritatē pñie de q
xci. ix. Funicul9 triplex difficile tum
pitur/volēs sciētie domū sibi dedicā
nō negociatoib9 occupari. Hmōi
aūt emētia de tēplo materiali eiat/
qz domū dei dicat sanctitudo figuras cō
scientiā eam sibi esse clām pro ha
bitaculo. q iō a manib9 qbuscūq; eāt
mūdata merito passionis xpi q resur
rectionis et in nobis merito penitētie
in maiustriduo scilz contritionis cōfes
sionis q satisfactionis fit resurrectio
spūalis. In tali enī transitu. scilz de
bitis ad ōtutes multi sequūtur xpz
essendo ab opib9. tamē xpūs nō cre
dit se eis p familiarē cohabitationē
quia nondū pfecte ab affectionibus
mundanis essauerunt. Omnia enim
tam affectiones/cogitationes/q ope
rationes nuda sūt oculis ei9. Hāc expo
sitionē moralem approbat beda i glo
sa. ps. xl. q sedm hoc occurūt tres
considerationes. Prima cōsideratio
est de spūali transmutatione que fit
de vitiis ad ōtutes sunt tres cōclusio
nes. Prima cōclusio est q licet ppter magnitudinē pec
cator quiq longe sit a gratia salutis
n habet tamen un se quilibz quādam
potestatem obedientialē ad gratiam adi
piscendam que dicatur quedam capa
citas. que cū insita sit nobis a natura/
non deleri/cū capacitas
imortalis a nullo nisi a solo deo pōt
annichilari Unde pcm nec est aliqd
entis hūs ad actū. q pcm impedie

tis vt sit min9 habile ad bonū respectū
act9/annichilatre tamen aiam nō pt
cū sit immortal Unde augustin9 de
spū q aia Immortal est aia ne a cre
atore sui similitudine discrepare vi
deatur. non enī poterat eē ymago re
similitudo dei/si mortē termino claudēē
sedm quēdam modū vite quē nullo
aittē pt Unū dz erat/ Q. d. cū fuisset
pccr/tn ppē naturalē habilitatē q ē
indelebil pt disponi ad grāz n obsta
te magnitudine pcōz. 2a. q. 2a. q. 2a. q. 2a. palaeze
q liz transit9 de culpa ad grām lōge
sit quātū ad nos/est tn ppe quātū ad
miaz dei quā offert. vtūq; notat de
filio prodigo Luc xv. Qui cū adhuc lōge
esset/de pcē dz ibidē q mia motq
ē re. nā hō oia instrumēta cognoscē
di q diligendi hz ex natura/tn cognitio
nē veritatis q ordinē dilectionis hz ex gra
Sedm aug9 cā q dē a deo aia sicut
ymaginē suscipit ita cognitionē q a
more. vasa nāz que creat ex sapiēa for
mat vt sint/ad iuvandū ex grā replet ne va
cua sint. si strēnuū opatorē inenerit.
Unde sequit Ppe erat pascha iudeorum
Pascha dz transit9 de culpa ad grāz
q hic trāsit9 dz ppe iudeor Iudeus ei
dz qui spūaliter a rāis suis/p cognitio
nē que fuit pcm fugere. q dilectionē
que erat deo adherere abstulit a ime
mor puaū carnalis cōcupiscentie q ois
spūalis imūdicie. ß xpūs hāc fecit p
pe iustis ad eor remunerationē. psal.
xlvi. Propter veritatem iustitiā meā. Nō enim
enim fuit ppe iustitia. s. meritorius red
dēdē. Ante incarnationē null9 quātūcūq;
q iust9 mereri illā preparabat. ß i in
carnatione q passione fecit eam propter

vnde dicitur ad eph. 2° Qui ante e
rat℔ lōge facti estis ꝑ sanguine
xp̄i. Terāa cōclusio. Terāa cōclu
sio est q̄ transit℈ de p̄sent℔ vite exili
o in patriā felicitat℔ eterne fit dispo
sitiue p̄ beatitudinē vie q̄ est p̄fectio
vtuosaz opationū. fit tamē simpli
citer per gr̄aām Ratio est. nā act℈ p̄
ducēs ad finē oportet fini esse ꝑpor
tionat℈. Nā sicut videm℈ in naturali
b℈ nulla res potest p̄fīere effectū p̄
suā opationē que exēdit vtutē acti
uā sed sue vtuti ꝑporionatū. vita
autē eterna est finis exēdēs ꝑporti
onē nature humane/ et ideo sine vir
tute altioꝛi hūc adipisci nō p̄t. Hec
virt℈ gr̄aā est. ad rō. 8 Gr̄aa dei
vita eterna. vt sc̄z glosā intelliga
mus deū ad eternā vitā p̄ꝛo sua mi
seratione nos p̄ducere. vnde in glā
ibidē dicitur. Certū est vitā eternam
bonis op̄ibus reddi/ sed ipsa opera
quib℈ redditur ad dei gr̄aām p̄tinēt.
vnde sequitur. et ascendit ihes℈ iero
solimā. Ihesus cū gr̄aa sine qua nō
est ascensus ad gl̄oriā/ que p̄ ieroso
limā intelligit̄/ dicit̄ enī visio pac℔.
quod figuratur nobis luc. 2. vbi di
citur q̄ ioseph̄ et maria cū ihesu ascē
derūt/ id est per gr̄aām fit ascens℈ ad
visionē eterne pac℔. 1. ad coꝛ. 13. Nā
ego sed gr̄aa dei mecū. Vñ augusti
n℈ in libꝛo de spiritu et aīa. Sensus
iuuatur exter℈ quia oculus carnis
quāuis ex natura videat nūq̄ tñ p̄
se videt nisi bñficio exteꝛioꝛis luc.
Hic intellect℈ et affect℈ iuuāt supi℈.
qz deꝰ ignis et lux ē. lux igl̄r̄ splēdo
rē emittēs ex se quā retinz̄ in se illumi
nat intellectū ad cognitionē veritatis
Ignis vero de se calorē emittēs sed
nō amittēs inflāmat affectū ad amo
rē vtut℔. et sic̄ solē nō videt oculꝰ ni
si in lumine solis. sic veritatē ad diuinū
lumē nō potent videre intelligentie
nisi in ipi℈ lumine. Vnde p̄. In lu
tuo videbim℈ lumē. Secūda cōsideratio
ratio. Secūda cōsideratio ē de ipo
dimentoꝛū amotiōe. vbi d℈ Ler venit
tēplo. vbi sūt tres cōclusiones. 1ª 2ª
huj℈ transit℈ ad beatitudinē. Ps est
mot℈ sensualitatis qui mouetur p̄
pulsū fomit℔. tēdēs ip̄tuose ad
tionē creature delectabil̄. Per hoc
dicit sensualitas tāgit causā materi
alē/ nā in sensualitate tāḡ in subiec
to ē p̄m℈ mot℈. Per hoc q̄ dicit p̄
pulsū fomitis tāgit causā effectē.
Per hoc q̄ dicit tēdens inp̄tuose
tangit formalē. q̄ ē motio inp̄tuosa
ip̄ro ob℈ ip̄et℈ libidinis. Per hoc q̄ d℈ ad
fruitionē nō finalē. Iste mot℈ hz
se ad volūtatē p̄ viā motiuā/ sic̄ ag
nitio sens℈ ab intellectu p̄ viā motiuā. et
tiuā. et iste mot℈ d℈ esse p̄ter/ qz sen
sualitas in hoīe corrupta p̄ originā
le pēm et ioꝛdinā delecta° d℈ mot℈
p̄m℈ q̄ ex ea p̄dit et ē p̄ter q̄ de
bebat. Ē ia sbiecta rōni/ et ipa mouē
tur indebito° p̄ter rōnē. qz primitiue/ sic
radicē nō p̄mētē. et dicit̄ isti bones
cicēdi/ nā sit bos oculos declinat in
terrā/ et ea q̄ carnis sūt q̄siti et aliū
min℈ discrete ip̄dit. sic et mot℈ sensu
alit℔. 1. coꝛ. 2. Nūq̄d de bob℈ carnis
ē deo? Q. d. ñ. Secūdū ē multos ꝑ
nia aliū pēoꝛ/ qz qñ veniale insurgit

non ꝯhibetur posset ꝓgredi vsq; ad mortale. ꝙ sic ḡnēr precludēt trā situm ad vitam Vnde aug9 Nichil ē veniale qđ nō posset fieri mortale si dū placet. i. dū quietatur volūtas/non sup̄ ipsū veniale. ℔ sup illō quod ipsū erat dispositum q; pro peccato de ipso. vnde veniale ꝑ sua substātia nūq; fit mortale/sed ꝑ ipso dispositiue vel occasionaliter ꝓgrediēdo fiet mortale. ꝙ ideo eiaē dr huiusmodi. ſ. ouis ꝛc Quis enim est animal māsuetū ꝙ inocens Ibi licet veniale dicatur quod venia dignū. quia ei pena finale indulgetur. Ille q; disponit ad exterminationē eiusdem Ceraū est acadiosa negligentia. ḡn sciz aīa que recepit gra tam/nō opatur meritorie/ sed magis posset gratia data. Contra que dicat ibi. Nescit tarda molia ſ. ſ. gratia. Ideo eiacendi sunt. apocal. z Vtinā calidos esses/aut frigidus ꝙ ℭ Ta les vēdūt columbas que recipiūt ſ. ſ. ꝑ negligentiā gratie ſ. ſ. ꝑ cōmo tempali cōmutatur/ vñ in colūbe spe sūs ſ. visus est Quartum alieī finis sue indebiti cōstitutio Nam cū vltimꝰ finis qui est ipsa beatitudo/ditat quādam vltimā ꝑfectionem. sed z qđ diuīssimode res beatitudinis capaces ad diuersos gradꝰ ꝑfectionis ꝓtingere possūt/ sēm hoc necesse est ꝙ diuīssimode beatitudo dicatur. Nā in deitate ꝑ essentiā. qz ipsū ēe ē eius operatio qua non finitur alio ℔ seipso In angelis aūt beatis ē vltima ꝑfectio sēm aliquam operationem qui cōiūgitur in bono increato. ꝙ hec operatio in eis est vnica z sempiterna. in hoīb aūt est vltima ꝑfectio sēm operationem qua homo cōiūgitur deo. Sed hec operatio deficit quādoq; nā licet conueniāt omnes in appetitu vltimi finis quia oēs appetunt suā perfectionem adimpleri. que ē rō vltimi finis/tamen non oēs quātum ad id in quo est ratio vltimi finis conueniūt Nam quidā appetūt diuicias tanq; ꝙsūmatum bonū. quidā delicias. ꝙ sic oporteret de via vite deuiare Talis enī dicūtur nūmularij. quia eterna ꝓ temporalib9 commutant. vnde oporteret q; mensa conscientie subuertatur. et nūmularij de templo z de ꝙmunitate mentis eccē eiiciantur ¶ Secūda cō clusio ℭ Secunda ꝙ ē q; hmōi impedimenta eiiciūtur ꝓpter arduitatē Difficile est enī oīa facta quātūcūq; enormia que sup̄ pertulerat deuelare/ ℔ difficilius est nō solum illa que fecit. ℔ que facere concupiuit/ sed difficilius ē non solum ista sed etiam omnia que facere cum delectatione cogitauit. cū naturalis inclinatio hominis sit ad ꝛ landum culpā. Joh. z Omis qui male agit odit lucem Hoc aūt intelligit ꝑ flagellū. Nam sicut flagellū fit de multis funiculis difficiliter puniēti bus flagellandi. sic etiam hic sunt quatuor opera multum difficilia pe nitenti. Primum est peccatum cum amaritudine cogitare. ꝓpter quod etiam ille ezechias fuit miserior dicā cōsecutus post peccatum magnitudinis quod commiserat. ysa. 28 Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee ꝙ est omnia peccā cogitata

vbi possit hꝫ distinc

detestabilit odire. ꝑpt qđ fuit miaz
onseaut9 ysayas seipsum maledi
ēs ꝑpt ꝑcata ꝓtenta yh̄. 6. Ve
michi quia vir pollutis labijs sū. z
ideo dictū est ei Ecce auferet iiq̄tas
tua ¶ Terāū est odita irreuocabili
ter abnegaē. ꝑpt qđ miserecordiā
ōseaut9 ē iob d. Repḥendo me ab
negādo pcā. ō repḥendo mez agn
pniam ¶ 2ª ē oia sic abnegata inte
graliter reseruare. ꝑpt qđ est miaz
ꝙseaut9 dauid. Pō dixi cōfitebor ī
iusticiā tuā De isto flagello istis funi
culis integrato diat² ⌊z cū fraxisset fla
gellū de funiculis⌋ De q̄ flagello d²
ecclī. 22. In cogitatu meo flagellū
desiderau. vbi glosa Desiderat ī cogi
tatu flagella disciplīe z ī cordis doc
trinā sapiētie. ne facte ꝙ ignorātiā
nō agnoscat piacula delictoz. z mul
tiplicētur ei crimia pro q̄b9 oret ī
man9 aduersarioz Pō. In flagella
parat9 sū Glosa scies me deliq̄sse.
et hoc desiderat per pcī detestationē
z cordis contritionē ¶ 3ª ꝙ ¶ Ter
cia cōclusio ē q̄ licz penitētia ciciens
impedimēta/effectie sit a deo. ē tamē
dispositiue a nobis. Req̄zit p̄mo ad
hmōi dispositionem cōsensū volūta
tis 2° gratia disponēte assistit Pri
mū patet luc. 19. Cū intrasset ihes9
domū principis pharisecorū sabbato
manducare panē In domo conscience
nostre vt sit mūda z bñ disposita de
bet domiari pncipes pharisecorū Et
ratio ē. qa honeste z religiose vitā
hominis dispoit. z ītali domo fuat
dns cōuiuiū. qz ea pater sibi fabrica
uit. ita q̄ nulli creature cōicetur. vt

ipsa ꝙ illapsū sol9 possit habitare.
z ideo mūda ea tenebis. predicta emi
mūdicia indigna sit hitatio dī Mul
lo ei modo mūdicie actor z amator
animā immundam potent inhabitare
Nā hāc domū fugimus domū nego
ciatois per iocdiatū tpalū amoz
vel ārta distractionē ecclīe antea
prohibitionē dei Pō Diuitie si afflu
ant nolite cor. z ideo dicit Auferte
ta hinc et nolite facere domū patris
mei domū negociationis. Negotia
tores sūt emētes et vendētes Tales
moraliter vēdētes dicūt. qa si qs ha
bēt gratiā pro iamis glorie vel alīs
cū q̄ tēporalis rei mercēde cōmutāt
de q̄ mathei 4° Accepūt mercedē
suā Ite emētes dicūtur qui mala ho
na dissimulādo/simulādo labozāt/et
credantur habere gratiā qua non ha
bēt. miseri sane z stulti negotiātis
Vos eiat cū exitū suū eis ignoscit/q
q̄ nescit eos qui talibus negotiatō
ribus se immiscēt Hanc eam domū cū
sit domus oratois fecūt spelūcā la
tronū vt d². luc. 19. cū declinātes ab
fessionē peccati et abscondētes illā
tebras tempoaliū voluptatū quasi
stola quadā in abscōdito cordis sui
m9. vel si q̄mercijs id est scelerib9
opam dem9 ¶ Secūdo eam patet sci
licet de gratia assistēte nam quia tal
dom9 impetitur īsultibus temptato
scilicz tribulatois tristicie z erroz.
ipsa sua gracia eā q̄solatur. liberat/
pseruat/et iformat/z glorificat. vñ
B. Quid facā q̄ deū vite mee teneo
non solum gratuitū largitoz. ē. pu
scilicz q̄solatoz. ē. solliciti gubnato. ē.

d domo ḡsē

sed ſup copioſſimū tēptozē / ette
num cōſeruatozē et glozificatozē?
Quid ei tribuā pro omnib9 que
tribuit michi? Ō me michi dedit
2° ſe. q vbi ſe michi ded[t] / me michi
reddidit. datus igitur et reddit9 Et
ſi pro me quicquid valeo debeo quid
igitur deo tribuā pro ſe? nam etiā
ſi me milies tpendere poſſē quid ſū
ego ad dominū? Vñ ſequit Ecce
tanti ſūt diſcipuli qz ſcriptū eſt Zel9
dominus tue comedit me Zel9 ſcdm
gloſā ē feruꝛ animi quo mens ab
ſto humano timoꝛe pro defenſioē
certa tacrēditur. ſed ſcdm aug9 9
comedit cū zelus dom9 dei. qui oīa
que vidit puerſa satagit coꝛrigere
et emendare Vñ ſcdm gloſā Zel9 ē
idignatio qua idignabar eis pro do
mo tua. vel zel9 eſt amoꝛ dei tē
ſideraº Circa terām cōſideratio
nem que eſt de merito paſſionis criſti
tē eius adhibitione cū dicatur Dixe
rūt iudei quod ſignū facis vbi ſūt tres
concluſiones 1ª 2ª 3ª ē Penitēcie effi
cacia ē infinita. qz remittere pcā nō
poteſt a liquis niſi ſol9 deus et peni
tentia. vt habetur mathei 2° Hec āt
efficacia q̄dzupliciter ſe oſtēdit in re
mittendo Nam aliquādo remittit pe
nā et culpam ſicut quando tanta eſt
triſticia et contritio de malo q̄ta fuit
querela et delectatio in peccato / ſicut
credit de magdalena cui dimiſſa
ſunt tē Secūdū ſignū efficacie eſt
qñ diluit culpa et nō pena. ſicut qñ
quis cū contritione confitetur et non
poteſt purgari cōdigna penitentia.
qui licet ſit i gratia tamen remanet
obligat9 ad purgatoꝛij pnā Tertium
ſignū efficacie eſt quādo dimittit pe
na et nō culpa. vt quādo quis cōfite
tur de peccatis alias confeſſis pro
ter pnā tēporalē diminuit obliga
tio ad pnā purgatoꝛij / vel fōte ā
nichilatur ex frequēti itteratione nō
culpa qz prius fuit dimiſſa Quartū ſig
nū efficacie ē quādo nec dilutur pe
na nec culpa ſed augetur vt qñ quis
fict9 et īdebite acoꝛdit q̄ peccat mo
taliter. ideo qz efficacia huiꝰ ſacmē
ti ē ad delēdū peccata q̄tū ad pnā
et culpā ideo dicitur actuū 3°. Peni
temini et cōuertimini vt deleāt pec
cata veſtra Et ſeq̄ dixerūt iudei
id eſt penitētes qui habēt cōfeſſioēz
laudis et peccatoꝛ quod ſignum oſ
tendis nobis ſcilicet efficacie q̄ aue
toꝛitatis penitentie quia hec facis?
ſcilicet eiciens de templo cōmercia
peccatoꝛū Secūda concluſio 2ª
cōcluſio eſt q̄ efficacia penitētie eſt
ab infinita dei miſericoꝛdia. quā nob
oſtēdit ſeu meruit xp̄s ſua paſſioē.
que cū ſit infinita tranſcēdit in infini
tū omniū pcāoꝛ noſtroꝛ multitudi
nē. quā xp̄s nobis demōſtrat i qua
dzuplia exēplo ad q̄ſtitēlā peitētiū
Ō i mulie adultēa. quā cū moyſes
māaſſz lapidari dix[t] ihs i cua°. ioh
8° Vade q̄ āpli9 noli peccare 2°
i mulie chananea q̄ cū pt9 xp̄m cla
maſſz. ad ei9 pedes veiens audiuit
Fiat tibi ſicut vis 3° i petro negāte
q̄ pt9 q̄ fleuit amare Ex. 21. tūc n
ſolū fuit ſibi dimiſſa culpa ſz ecc dig
tas q̄ſtituta 4° i latrone q̄ſitēte x̄m
i patibulo cui xp̄iſt9 poſtulāti i fine

de ſ. petro

mīam nō negauit ꝫ adiecāt d. Ha die meā ẽẽ. luc. 23. vñ sequit. Rñ dēs ihs dixᵗ eis Voluite tēplū hꝫ ẽẽ illud loquēs de tēplo cōpis sui. q. d. q̄ p̄ resolutiōem. i. p̄ mortē q̄ passiōem exaltabit tēplū gscie nrē. q hꝫ in triduo pnīe. s. p̄ gtritiōem q̄ cōfessiōem/q̄ satisfactiōem hñt efficatiā infinitā a passiōe xpi. Vñ sup illud pⁿ apud dñm mīa ẽẽ. diat berñ. q nō gutta sed vnda sāguinis largiter p̄ quā gtes sui cōpis emanauit. vñ hebre. 9. dr. Hāguis xpi emūdauit gsciam nrām ab opibus mortuis. vñ iudei. i. penitētes efficatiam pnīe affirmātes dr. Quadraginta ānis edificatū ē tēplū hoc. q. d. credim⁹ efficaciā pnīe. Nam tēplū gscie in q̄ hītat xp̄s p̄ grām edificat p̄ q̄dragīta annos. nam q̄draginta sunt q̄tor dēē. A. d. q̄ gscia dignū dei habitaclm ordinat obuatiōe dēē p̄ceptorū sub testimonio q̄tuor euāgeliorū cū ipletiōe sex operum mīe. q̄ sic p̄ gnōs exaltabit hoc tēplū in tribꝫ ītegrātibꝫ pnīam. s. gtritione/confessiōe/q̄ satisfactiōe. Ad nō dū intelligentes discipuli ptꝫ resurrectionē nouerūt. s. facta revelatiōe.

¶ Tertia conclusio ¶ Tertia conclusio ē q̄ ad veram penitentiam non suffiat cessare ab opibꝫ malis. q̄ ecā in sudare bonis. sed etiā requirit q̄ esset ab affectiōibus carnalibꝫ q̄ cogitatiōnibꝫ q̄ ymaginatiōibꝫ corūdem. vñ pnīa est sicut regula. Sīpa ei regulat in penitēte nō solū opa ꝫ ecā cogitatiōes q̄ affectiones ad emēdatiōis ītegritatē. Vñ sicut q̄ꝫ credit a re

tēplū gscie

gula. apostata est cēsendus. sic q̄ꝫ credit a pnīa affectiōe q̄ cogitatione nō ē digꝫ grā q̄ p̄ pnīam adipiscit. Vñ bñ. d. Coepis gūsto si sola fuerit erit nulla. fœma q̄ gūsto onis ē nō vitas vacua vtute gratie spēm pietatis. Miser hō q̄ tot⁹ gtritus in ea q̄ forīs sūt q̄ ignarꝫ introrū sui ox/putās se aliq̄d ee ai nichil sit/ipse se seduat. Exterioꝛē q̄pe sugestiōe ens. salua sibi oīa suspicat. nō sentens vmen occultū q̄ inēna cordis solas mouet manꝫ ad opa māducāda cordē penitꝫ arido/ductus gsuetudine q̄dā. vñ seq̄tur. Cū essēt hero solimis Glā. Cōuētus adibat vt verbis re signis plures gūteret. q̄ qz aliquā sublis signis moti credebāt. q. aliqui nō dū erāt renati ex aq̄ q̄ spū. q̄ aq̄ sine. i. nō cordē q̄ ideo nō erāt digni. q̄ aliqui erāt ipfecti q̄ ideo non poterāt cap̄e. Vñ sequitur. Ihūs autem nō credebat se eis. s. p̄ gram inhabitando qz indignos eo q̄ ipe nosset ois nes quoꝝ q̄tuor ponunt in pnīa sōre midanda. Vnū fuit esau q̄ non fuit loā pnīe q̄uis cum lacrimis requisiuisset. ad hebre. 12. qz a carnis dēsiderijs non abstinebat. 12ᵐ est a chab qui relapsus fuit in p̄dolatriam. 12ᵐ est a symonis magi qui post peccatum a petro est dictus penitentiam age a nequicia tua. ac. 8. Postea relapsus est in peccatum. Quartum est iude qui penitentia ductꝫ retulit triginta denarios mathei viesimo septimo. Sed q̄ nō desperatione penituit ideo relapsus est ni homicidium. Et ideo dicit ps.

ihs aūt

de ſūmo bono Irriſor eſt et non vere penitens qui adhuc agit qđ penitet nec dicetur deū poſcere ſubditus ſed ſubſanare ſupbꝫ. multi lacrimas fundūt/ſed peccare non deſinūt. hȳ effectū penitentie nō rapiūt Vñ quiſqs vult effectū penitētie ꝙſequi/neceſſe habet vt ſic admiſſa deſleat/vt iterū flenda nō ꝑmittat Qđ nobis ꝓcurat

Feria 2ª dñice Letare ꝑmo lxvij.

Am die feſto mediāte aſcendit ihēſus in templū ioh 7°. Cum aīa rationalis corrupta fuit per pec catū ꝑmi parentꝫ. cōtraxit debilitatē in irascibili/proni tatē in cōcupiſcibili/caliginē in rationali. Hinc eſt qꝫ ꝓpē debilitatē irascibilis ſeptatio cupiſcibilis voluptatibꝫ illecta acto nibus fatigata/reſiſtere non poteſt. peccato cōſentit. et ꝓpter caliginē rationalis in cognoſcendis et diſcer nendis rapitur et male interpretat. Vnde grā ſpūs ſancti in mentē ve niens remediū preſtat/irascibilē vo cans. concupiſcibilē a ſue proni tatis fluxu ſtringēs. rationalē illuīans ꝓpter quod petiuit apoſtolꝫ. ad eph. 1°. Pater glorie det vobis ſpm ſapientie et reuelationis et agnitio nis eiꝫ. illuīans oculos cordis veſtri vt ſciatis que ſit ſpes vocationis eiꝫ. et que diuitie glorie hereditatis eius. Nam ſcđz origenē paſcha eſt paſſio dñica quod in ſpiritu et verita te perficitur. quod ē vita ſpiritualē. hoc gratia ſpiritus ſancti inſpiran te informante et operante. cōtra quā affectiones carnis ſtupeſcentes mur murant/credentes eam eſſe acquiſitā

ā ſoli deo ſit aſſcribenda. oſtendit et effectū et modū remediū/cauſans con tritionē/docens ſatiſfactionē/cōſtrin gēs fluxū carnalū affectionū/et ꝑ ſanat a peccatis ſpirituali ablu tione que patribus et ſanctis eſt reue lata/et perficitur in quieta mente. et ſic inſpirationes diuine ā a deo ſint operibus carnis et affectionibus con tradicāt. et alliciāt hoīes ad amicicā dei Et ſcđz hoc occurrit in euāgelio quatuor conſiderationes

Prima conſideratio

Circa ꝓmā conſiderationē que eſt de gratie effectu quo ad dona gra tuita quibus aīa priuilegiata ad vi te perfectionē diſponitur Jam die feſto mediante ſunt tres concluſiones.

Prima concluſio

Prima concluſio eſt qꝫ multiplex templū in ſacra ſcriptu ra inuenitur. Primū eſt corpus chriſ ti de quo mente nō eſt tractandū. qz ſicȝ imorari pium eſt ad deuotionē. ita fructuoſū ad vtilitatē/quod iudei ca impietas ſoluit et diuina potentia ſuſcitauit/ioh 2o Secūdū eſt beata virgo q̄ dicit noſtra aduocata/ſpes/ mediatrix/fortitudo/et excuſatio/a matrix hominū/ſupatrix demonū/ dei templum de ea non eſt diſcreden dum/ſed in eo precces ſunt funden de Terciū eſt eccleſia ſancta elec torū a quo non eſt diſcedendū. cum iocūdum ſit fratres habitare in vnū. Quartū eſt anima noſtra/vñ hijs que ſpectant ad eius ſanctificationē tota ſolliciatudine intendamus Quin tū ē patria celeſtis 2ª 2ª 2ª 2ª qꝫ aīa dr aliqñ dom9 dei/aliqñ ēplū dei. Domus dei dicē/quādo deus in

— nō de aīa pulchra

ꝓia est per gratiam gratificatam et non gratum facientem. ¶ Templum dei est. quando est in ipsa per gratiam gratum facientem. Domus est aī illuminat intellectum de statu suo ¶ Templum est quando sanctificat affectum ad amorem accendendo Docet in templo cum diuina inspiratione intellectum instruens /mouet affectum. et ideo qz sic intimat se anime p grām. spūaliť vult habitare ī ea aī ipa sola sit capax grē z glie. Dñ augℓ. Aia dei ymago est. qz ipsius capax z ꝓtiœps cē ꝑt/ et hoc qz delectabiliter speculať suā pulchritudinē in aīa scōz per ymaginē sibi impssam sicut in speculo mūdoz terso ab omnib9 sordib9 vitioz/vñ pu. Deliciae meae eē cū. vñ dicit Iam die festo mediante ascēdit ihūs in templū de quo festo pē ait. Reliquie cogitationū diē festū agēt tibi Glā exhibitiōe boni opis. festū agēt tibi .i. mansueti œssabūt a seruili opere pcī nō intenti mūdo sed in bonis operib9 q̄eti. Cogitatio enī est ꝙpcio voti. sed reliquie reddītio voti. q̄ operatio relinquitur post cogitationem. ¶ Tertia conclusio.

a/rel. qr. cogitatiōn

¶ Tertia conclusio est ꝙ talis ascensus grē in aīam est ei multum fructuosus qz nō intrat sine donis z virtutibus Est enim hospes aīe q̄ nulli9 indiget boni/sed aīam replet ōnib9 bonis. In quantū ē ex pte ei9/ꝙ paratus est conferre sua dona. qz stat ad ostiū z pulsat/vt affect9 cordis sibi apiať z intromittať ad quinādū spūaliť p donoz suoz cōmūicatiōem/ licet aliqui pnant obstaclm/ostiū coꝛdis clausum. de qb9 dr iob. Xpi sanctū rebelle olumī .i. dīne grē intelligūt tn gcordando aī euangelio qꝛ grā q̄nqz effect9 opať in aīa Dñi ē illuiare Nam sicut in radijs solaribus b9 appnt athomi .ita in grā appnt oēs defectus nrī la tetes. Pōe In lumine tuo. s. grē. videbim9 lumē. glie. Dñ sequiť Docebat z mirabant iudei d. Quō hic trās scit aī nō didicerit Q. d. ꝑ9 glām sciebāt eū etiam acq̄sitam nō hīe/audiētes eū pfūdissime loquēte veritatē legis et phetaꝛ. vnde nō īmerito mirabāt

Deinde9 ē nos deo caros reddēs. hoc p hūilitatē. Dñ ber. In alto nō altū sapes/sed hūilib9 consentire nil deo cari9. Dñ sequiť mea doctrina non ē mea sed ei9 qui misit me. Dñs docens suam hūilitatē z gliam pīo. Tertio9 ē subicē nos dīne voluntati que ē regula dirigēs act9 nros in debitū finē. vñ sequiť Si q̄s voluerit voluntatem eius facere cognoscet de mea doctrina vtrum ex deo sit an ego a meipō loquor Q. d. Si gratia diuina est facere vel loqui ꝑ9 inspirationem. sed non ꝑm ꝓpriam intinctum. Quart9 est ꝓpriam gloriam declinare / assentiendo omnium operum merita deo qui operatur omnia in omnibus. Vnde sequitur Qui a seipso loquitur/gloriam ꝓpriam querit quia ꝑ9 apostolus omnis sufficiētia nostra ex deo est quia non sumus sufficiētes cē. Quintus est de vita eterna nos certificare. quia habet in se rationem

aceptationis. vnde sequitur ⁊ qui aute ñzit glaz ei9 hic verax est ⁊ q. d. Sibi de me debetur honor ⁊ gloria ⁊ ide oī iniustitia ī illo non est ⁊ quia debi tū querentie exhibz deo. sp̃s Gra hã et gloriã habit dñs. Secuda cõsi deratio Circa 2am cõsiderationẽ q̃ tualia quibus aia exeratata ad me rendũ perficiatur/ibi ⁊ Nõne moyses dedit vobis legẽ? Vbi sũt tres cõclu siones. 1a Sclu. Prima Sclusio est q̃ gracia est quasi ductor ⁊ regula q̃ tam in finẽ vltimũ ducẽs. Alie aute gracie a quib9 cadit homo finaliter nõ ducũt in finẽ. nã ⁊ iudas habuit gra cias/ sed non erat hec ducens in finẽ. Contingit bene p̃destinatos peccare sed tamẽ reuocari ⁊ a pẽo recedere. vnde cõ. g. Quos p̃destinauit hos ⁊ vocauit/hos ⁊ magnificauit Gra cia enĩ predestinatiõis semp presto est ⁊ nũq̃ deserit peccatorẽ predesti natũ ex toto. qz scriptus est in libro vite quãtũ ad terminũ. licz nõ p pre sentẽ iustitiã lucet eis qui sunt in pec cato. sed tamẽ eos non deserit finali ter ⁊ in pẽo permanere nõ permit tit/qz super eos semp mouetur mise ricordia. sapiẽ. 9o Gracia dei et mise ricordia est in sanctos ei9. ⁊ respect9 sup electos illi9. glã Sactos dicit il los qui seruant innocentiã et cõtinuat sanctitatẽ. a qua non deficiũt per pec catũ mortale. ⁊ ne post gracia peccent a temptatione liberat Electos vocat predestinatos. V. Secuda Sclusio est q̃ gracia duplicẽ profectũ causat in aia. Primus effec

tus gracie est qz statũ peccati notifi cat vt fugiatur. Null9 penitere põt nisi pius nostrat statũ pcti. vñ apõ. ij°. Qui lapsus fueras memor esto vñ exideris ⁊ age penitẽtiã. Vnde peccatũ quadrupliciter se mẽti repzesẽ tat. Primo vt priuatiuũ diuine grẽ qm̃ per ipsũ aia spoliatur donis spi ritualibus. Secũdo vt lucratiuũ in finite pene. qz pena cõdigna peccati mortalis est iehenna inextinguibilis Tertio vt amissiuũ glorie/ qz null9 existens in peccato mortali habet hẽ reditatẽ in regno xpi ⁊ dei. Quarto vt offensiuũ maiestatis diuine. quia altissim9 odio habet peccatores Vn de increpatio vt sic delectionẽ pcti ope ratur. ⁊ hoc est quod di. ⁊ Nõne mo yses dedit vobis legẽ? Moyses h̃ qõ legislator signat agitionẽ peccati tã. 9o. Per legẽ agnitio pcti. Vbi aug9. Si cognoscant ⁊ non caueant/ prevaricatio ẽ et tunc penitẽcia delet tur/cauere aũt non potest homo pec catũ si nõ adiuuatur gracia vt cogni tũ caueatur. vnde moyses etiã inter pretatur assũptus ex aq̃s. exodi. ⁊ dicitur. et signat dolorẽ a gracia cau satũ ex cognitiõe peccati plenũ lacri mis. Secũd9 effectus gracie est q̃a negligenter operantes reprehendit Vultos enim remissos remissa con uersio in pristinos errores reduxit. quor exempla diuina gracia vitare docet. Vñ sequitur ⁊ nemo ex vo bis legẽ faciat. Quasi diceret. Fraus ⁊ desidia in oi ope bono formidanda est fraudẽ faciam9/ dũ de bono ope re nosmetipsos nõ deum laudamus.

fraudẽ facere quid

desidiam agimꝰ dū p tēporē/ lā guide ea que dei sunt agimus. ℣ 3ª q° ¶ Tertia conclusio est q̄ efficaci a istius gratie est a passione xp̄i nō ex voluntate vñ rō. ¶ Omnes pec cauerūt et egent gratia dei. Vbi dr aug⁹ non iustificati per legem/nec per ppriam voluntatem/sed p gra tiam xp̄i. Vnde sequitur/per redēp tionem/que ē nobis a xp̄o ihu. i. hꝰ glōm/per pceāū datur nobis a xp̄o De quo petrus. q. non corruptibili bus auro vel argento redempti est̄ sed p̄cioso sanguine filij dei. Vt igi tur iustificarentur hoīes diuina gra tia/veritas de maria orta est/vt pro illis iustificandis offerret sacrificiū passionis q crucis. ¶ Non enī a nobis sumeret carnem mortalem xp̄us si mori non posset. Propter enī dꝰ redi misse q nō emisse nos. i. p̄ij enī era mus ante p naturam/sed nostris de lictis sumus alienati. sed deꝰ p̄ lon ge ante disposuit vt nos a p̄cis li beraret/sicut ante p̄muserat/qñ cum iplacuit iustū ee se ostendit. Vnde se q̄t ⌊Quid me queritis interficere⌋? Ad. (exprehendendo readuos) semel pas sus sum redimens eos qui mei erāt per naturam/q alienati p culpā. sed nunc amplius voluntatem nolite appo nere/ne per vos i tertio/readuo vro. mea passio renouet̄ ad hebreos. 6. Rursum crucifigentes sibimet filium dei. ℣ 3ª q̄sidē. ¶ Circa tertiā q̄si derationem que est de eis impulsu quo ad vitia carnalia quibus aīa angaria ta impetitur. cū dicitur ⌊Rndit turba et dixit⌋ vbi ocurrūt tres q̄clusiones

1ª q° ¶ Prima conclusio est q̄ vitia carnalia contra gratiam expellēdā ordinant tres actes turbatum. Prima ipsam aggreditur inapiendo a cogi tatione. ex qua sequitur delectatio. deinde hec delectatio fit mocosa. de qua fit transitus ad q̄sensum. de q̄ su ad op⁹. de ope in consuetudinem operandi. 2ª actes sic ordinatur ina piens exterius. s. de visu transit ad factum gradatim. de visu ad alloqui um. deinde ad frequētiam. deinde ad contactum. deinde ad osculū. tandē ad q̄sumationem flagicij. 3ª actes ordinatur inapiens hꝰ genera pcō tum de minori ad maius hꝰ q̄ ali quis non reputat venialia peccata non attendēs q̄ occasione eorū p̄t i dere in mortalia. vñ pugꝰ Cauemi nima ne forte subruarꝰ actus. vnde subdi⁹ ⌊Rndit turba q dixit⌋ Per enī turba ē infestatio carnaliū motuum oppimēs grām. Vñ ysid. de sūmo bono. Ante querisiōem p̄cedit tur ba pcōrum/post conuersiōem sequi tur turba tēptationū. Illa se obiaūt ne ad deū quertamur. ista se ingē uunt ne liberis cordis oculis deū re namus/utriusq̄ tumultꝰ/insolentia nobis gignit. intentionemq̄ mōm sepe fraudē multimoda intercludit. vnde ad gal°. 5to dicitur. Caro con cupiscit aduersus spiritum.

¶ Secunda conclusio. ¶ Secunda conclusio est q̄ carnal concupiscentia sentiens concupiscētie spiritus reluctationem q̄ se appe titui contraria indicat ipsam dya bolice persecutionis sevientem

rudelitate Habet enī spiritus arma tna quibus carni reluctatur Primū est victus exercitiū. de quo aug9. Quid tibi adhuc perstrenta tam lō gū tempozū apponis spacia? Nūqd scis crastino viuas? vñ cuā gelista Hesychius dīc nec hozā/ideo vigila te 7 discute ineratā cozpis/semperq memento/qz regnū celoz nō rapiēdi/ non desides. Ꝟ violenti vimq; faciē sea 7 oēs miramini Quasi dicat propter gratiae vnitatem in qua con uenīūt 7 contra desideria carnalia fit reluctamen. Secūdum est cozdis mūdicia. que ē quedam spiritualis cogitationū remouentur. vnde augustinus Circūcisio cozdis est que purificat animā ab imundis cogitationibus 7 interiores maculas absci dit/illicitā concupiscentiā āputando. vnde sequitur Propterea moyses dedit vobis circūcisionē Moyses assūpt9 de aquis est extritio. hec dedit circūcisionē a pcis et cogitatioib9 coeūdē 7 hoc in sabbato mentis 7 nō cozpo ris qz ad talē circūcisionē requiritur mentis quietatio et cozpis exercita tio. sed extranei tasa deo mentis per cogitationē 7 ineptā leticiā mūdi ac cipit id est diuidit hominē a gra tia dei. vñ sequitur Et in sabbato scili cet mentis ociū 7 ineptā leticiā circūcidit hominē ab amicicia 7 gra tia dei Et michi indignami qz totū hoiem saluū fecit a pcis per gracā Et circūcisio est oim rerū in melius inter pretatio que est contra iudiciū temerarū que sēp dubia in deteriorē partē interpretatur. hoc non debet fieri qz includit in se iniuriā proximi. vñ cōz 19 dicit glō. Dubia in meliorempartē sunt interpretāda. vnde nullq debet aliū cōtēpnere/et ideo vbi non apparent manifesta indicia de malicia alicuiq/debemq eū habere pro bono Melius enī est q; aliqs fallatur habens bonā opinionē de malo hoiē. q; q; fallatur habēs malā opinionē de bono homine. vnde dicitur Nolite ergo iudicare secūm faciem. sed secūm rei veritatem inquirite. iob 29° Causam quam ignorabam / diligenter inuestigabam. sed Secūm iustū iudicium iudicate Iudiciū enī est actus iustitiae Justicia aūt secūm macrobiū est virtus reddens vnicuiq; quod suū ē. vnde dicitur Demoniū habes Qsi dicat Tua crudelitas seuiens ē demonia ca. qz aug9 de ciui. dei dicit dēmones habere cupiditatē nocēdi/7 a iustitia esse alienos/iuidia liuidos/7 superbia tumidos/7 fallacia callidos. vñ qz re luctando carnis cōcupiscentijs eis vi detur habere has demonis proprietates/ipsū dicāt habere demoniū.

Tercia exclusio Tercia conclusio est q; secūz augustinū in glō ad gala tas sexto Cōgruit nostre deuotioi vt qui domini crucifixi passionē celebra mus reprimendaq; carnaliū voluptatum crucem nobis faciamus In hac quidem cruce semper debet pendere cristianus vt sit fixus clauis id est precepcis iustitie vt crist9 in cruce clauis confix9 fuit/vñ ad galatas 6 Qui

sūt xp̄i carnē suā crucifixerūt cū vi
cijs et cupiscētijs ¶ Ilō ibidē Cōtra
malos posita ē lex/bonis aūt posita
est crux et ideo qui sūt xp̄i/ ds nāte
ē sequi sp̄m/carnē crucifixerūt i ma
cerauerūt carnē suā pugnātes cū vi
cijs op̄m/ et cupiscētijs dē sēcio zū
Ihn sequit i euāgelio ¶ Dicēbat igit
ndā iudei ex hieroso⁹ ¶ s affectiōes
et opatiōes spūs ¶ Nōne hic ē quē q̄
rūt interficē? ¶ s affectiōes carnis spi
ritui reluctātes/succūbē ¶ Cecē pala lo
quit ip̄a aūt grā supans oia s que
expediūt ad destructiōem carnis pec
cati/et ad aiatiōem spūs Nūq̄d ve
re cognouerūt p̄nates s tenebrarū
quoz instructu et suggestiōe caro cō
cupiscit aduers⁹ sp̄m qz hic ē xp̄s?
¶ i vnct⁹ iustitia dei que vngit ip̄iū
qñ misericorditer de infideli faat fi
delē Ihn seq̄t ¶ hūc scim⁹ vñ scit ¶ Q.
d. Hec vnctio iustitie ap̄rie dz dei
qz dē p̄missiōe originē hz et cū p̄mus
sū dei reddit/iustia dei ē et cū suscip
fugientes ad se/iustitia dei est/qz non
suscipe iniquitatē ē xp̄us aūt cū vene
rit ¶ s vnctio delectatiois carnis ¶ ne
mo scit vñ scit ¶ qz nō a deo/nec a g̃
tia/ igitur a nullo p̄ficiente ad salu
tē ¶ 1ª q. ¶ Quarta q̄sideratio
ē quātum ad eis actū q̄ ad infusa spi
ritualia seu dona supnaturalia q̄bꝰ
aīa ibuta ad p̄miū extollitur ibi ¶
clamabat aūt ihs docēs in tēplo ¶ vbi
sūt tres exclusiones ¶ 1ª q. ¶ 1ª q. ē
q illi qui fomite carnis agitant/cla
mādo solliciꝰ debēt dīnū auxilium i
uocare/licet eni assistente grā dei/
penitus egredit de pāo/vel q̄ ad cul

pam/vel q̄ ad pnā subiacēdo se legi
mi rōnis tñ ex pte sensualitatis sue
quēcūq cogitatiōibꝰ agitent ¶ Nōnllōs
enī vidimꝰ q̄ ieunādo hūiliāt se ca
bātes in anē et āliāo/et disciplinis se
affligētes et tñ adhuc vexāt a dēmo
nio s a fomite qui ab aplō dz āge
lꝰ sathane 2 cor 12 ¶ In cuius figuā
mulier chananea cuius filia a dēmo
vexaba² ad ihm clamabat p filia
vñ ihm noīat filiū cuid̄ memoās
q ipe saul a spū malo eū agitante
liberauit vñ xp̄us caritas liberat a
spū inuidie xp̄us mūdicia liberat a
spū imūdo vexāte Hūc clamāte xp̄s
docet in tēplo p̄mo cordis p inspira
tiōem et cogitatiōem ip̄m arguēte
de malicia sua Dē ¶ reguā te ¶ 2º docet in tēplo aūtū p scripturā ā
monitiōem s de duricia cordis ice
pando ma² 21 ¶ 3º docet in tēplo
cepis p infirmitatē Ds Multipli
cate sūt infirmitates eoz ¶ et hꝰ est
q ihus cla do in templo

¶ Secunda conclusio ¶ Secūda conclusio ē q aliāq̄ cōueīt
nō peccāte et esse sine pāo/hoc hz ex
dono grē/non ex additiōe nature nō
est qz peccate nichil aliud est q̄ de
clinare a rectitudine act⁹/que dēt ha
bere sue actapia² p̄cm in naturalibꝰ
siue in artificialibꝰ/siue in moralibꝰ
Dolū aūt illū actū a rectitudie recti
nare non q̄uenit/cuius regula est ipa
virtꝰ agēs Dola aūt vtus agentis
dña est sui actus qz non ordinat ad
supiorem finem/omnis aūt voluntas
cuiꝰ libet creature rectitudinem a suo
actu nō habet nisi p̄ qd regulatur a

Feria quarta. Sermo. lxviij
Preteriens ihūs/ vidit hoiem
cēm a natiuitate ioh. 9. Hiaut vide
mus in naturalib9 q doctrina natu
ralis ad cuidētiam maiorē aliqñ p
facta naturalia declārtur vt maiorq
sit roborq et firmitatq in intellectu
audiētis. sic reuera xp̄i doctrina su
pnaturalis/ab eo fuit declarata 7 cō
firmata p miraculoz operationē
qz hoc infidēles induebat ad fidē et
ueritatis presentiā demōstrauit. Erat namq mundus in absentia xp̄i
sub quadam umbza. Ipso autem ad
uenīte in mūdum. aduenit lux/
ex cuius presentia facta est quedam
dies. i qua xp̄s aliqñ manifestabat
quid credendum. aliquando quid a
gendū/ puta mandata vel consilia.
aliquando quid sperandum dum p
mittebat premia. aliquando quid
timendum dum cōminabatur sup
plicia Hic ergo manifestabat quid
credendum de eo Ex opere enim mi
raculoso voluit credi verus deus vt
patet in euangelio. Nota syloa est
fons ad radicem montis syon qui i
certq horq ebullit. cuius aque exāpi
untur quasi stagnum. non longe a
fonte constructū. quā collectionem
modo piscinam / modo natatozia
appellat scriptura. Hec̄m glosā ce
cus significat genus humanum in
quo cecitas est naturalis. quia pec
cante primo homine vitium pro na
tura inoleuit. Vñ p3 mentem ho
minis. homo cecus ē natus Cuius
oculus mentis ihesus cum appari
isset sua incarnatione / uocauit eum

uolūtate dīna ad quā p tinet vltim9
finis/ vñ in voluntate diuina nō po
test esse pēm/ s̄ in voluntate creata.
Vñ cū volūtas dīna sola sit impecca
bilis potest a pēo et ab inclinatione
ad pēm liberare Vñ sequitur. et me
dicīe et vñ sim sciēs. R. d. omnia do
na que vobis conferuntur siue sit re
missio culpe. siue sit relaxatio pene/ si
ue preseruatio a malo/ siue collatio
donozum gratuitozum siue meceali
um/ siue gratiaz quarūcūq. a sola vo
luntate dīna est. Tertia conclusio
cationis solum tangit efficaciter pre
destinatos. de qua dz. De turba aūt
multa ce. in eū. vnde gūa rō. s. Pre
destinatio est prescia et preparatio
beneficiozū dei qua certissime liberan
tur quicūq liberantur. Intelligēdū
ēn q predestinatio certissime et infal
libiliter consequitur suū effectū/ nec tñ
ponit nēcitatem vt effectū ei9. s. ex
nēcitate prouenīat. Predestinatio e
nim ē prouidētie pars Non aūt oīa q
prouidētie subdūtur nēcia sūt/ sed que
quidētie ingēter eueniūt p3 conditiōem
suam primaz. ꝙs ad tales effectus
dīna puidētia ordinauit. vñ multa.
electi. de ebā. s. vocatoz volūtate
dei angelice qua oēs sum9 vocati/ qz
oēs ista volūtate volūt salūos fieri
credidērūt. s. nō solū p xp̄e volūta
tis inclinatiōem ad fidem/ sed credide
runt p gratiam predestinationis/ vo
cati ad fidem 7 electi. Hō. 6. Quos
vocauit hos et magnificauit.

sacramẽto baptismatis a peccato originali purificari. vt sic lumine fidei illumiatus/videret oculo mẽtis dẽũ/seipsũ/ & mũdũ. que illuminatio recipitur solũ in sabbato mentis que est per eterne pacis tranquillationẽ. aui unident dyaboliçe psuasiones ac fomites inclinationes. Vnde grauida diuina inueniens illuminatũ ia eiectũ de synagoga malignãtiũ/ et genua mẽtis eius. eũ p graciã i filiũ dei adoptatẽ. Et sedm hoc occurrunt nobis in euãgelio quinq; ꝙsiderationes. ¶ Pa ꝙsideratio. ¶ Circa pmã ꝙsiderationẽ que est de creatis entitate scilicz quid sit creatus cũ dicit. ⁊ Preteries ihũs ⁊c. Et sũt quatuor ꝙclusiones. ¶ Pa ꝙclu. ¶ Pma cõclusio est q; creatus et ebitudo mẽtis licz idem sint realiter. differũt tñ ratione. Nã ebitudo mentis ipedit quãdã debilitatẽ mẽtis circa ꝙsiderationẽ spualiũ bonoꝝ. Creatus autẽ mẽtis oio dam puationẽ cognitiois cor ipedit. & totũq; opponit dono intellectus p quẽ homo spualia bona & cor ite ia subtiliter penetrat. ¶ 2a ꝙ. ¶ 2a ꝙclu. ẽ q; creatus iquãtũ ẽ subtractio grẽ ex ea seq; q; mens diuinitus nõ illumiet ad recte viden dũ et sic deus ẽ causa illius. Nã deus ẽ causa vniũsalis illumiatiois sedm illud io. 1. Erat lux vera ⁊c. sicut sol est causa vniũsalis illuiatiois cor por aliter tñ & aliter. Nã sol agit illuminãdo per necessitatẽ nature/ deus autẽ agit voluntarie p ordinẽ sue sapiẽtie. Sol autẽ quãtũ ẽ i se omnia corpa illuiat. si qs tñ impedimẽtũ iueiat i aliquo corpe relinquit illud te nebroſũ. sicut patz de domo aut ſe nestre sũt clause. ꝫ tñ illius obscuratio nis nullomõ causa ẽ sol. nõ eni suo iudicio ag; vt lumẽ iterius nõ imittat ꝫ causa eius est solũ ille qui claudit fe nestram. deus autẽ ꝑmo iudicio lumẽ graciæ non imittit in quibus obstaculũ inuenit. Vñ causa subtractionis grẽ ẽ non solũ ille qui ponit obstaculũ grẽ apponit/ et p hũc modũ deus ẽ causa exclusionis. Intelligẽdũ tñ q; exclusio iquãtũ ex dina misericordia ordinatur mediantibus ad salutẽ eorũ q; quos cupit in peccatis vt peccatum suũ agnoscẽtes humiliẽt & gueriãt. ꝫ aug. i libro de natura & gracia. ꝫ hec misericordia nõ oibus impenditur exclusi. ꝫ solũ p destinatis quibus oia cooperantur in bonũ. ⁊ Preteries ihũs. est dissimulas graciæ infusionẽ quo ad tẽpus cũ videt oculo misericordie dei cũ. scz finaliter p destinatũ licz fuerit ad tẽpus derelictus a natiuitate et ꝫ ꝑpter culpã originalẽ ꝑmaliter sibi inatã. ¶ 3a ꝙ. ¶ 3a exclusio est q; exclusio iquãtũ ẽ auersio a diuino lumine/ vt sic a vicijs carnalibus sumit originẽ. Patz. Nã electa. applicat ite ntio nem ad ea quibus aliquis delectatur. Vnde dicitur 6to. ethi. q; vnusquisq; ea in quibus delectatur/ optime operatur/ contraria vero nequaq; sed debiliter. Vicia autẽ carnalia scilicet gula et luxuria consistunt circa delectationes tactus quoꝝ ordinem et veneream que

vehementissime inter oēs carnales delectatiōes ⁊ ideo per hec vicia in tentio hois maxime applicatur ad corpalia ⁊ per ea debilitatur opatio hois circa intelligibilia. ꝓ aūt luxuriam ꝙ per gulam. quāto de tes ꝙ abox. Et ideo ex luxuria oritur mentis que q̄si totaliter spiritualiū bonorum cognitionem excludit. ex gula aūt ebitudo sensus /que reddit hoiem debilem circa hmōi intentiones. ⁊ cōuerso aūt oppositum. ⁊ me disponūt hoiem ad perfectionē intellectualis opatiōis. vnde dān. i. diāt. ꝙ illis pueris. ſ. abstinētibus et continentibus dedit deus sciam et disciplinam. vñ sequitur. quetūt dispuli d. Rabbi quis p. hic à parentes eius &c. Q. d. Hec cecitas non ē innata ꝓpagatione/ ſz est a vicijs natura insligit ꝓpter pcm. Ad aliq̄ dicendū q̄ duplex est cā. Una scilicet pena. ⁊ alia culpa. ⁊ sic dicit q̄ ñ ois pena inf

aũ dixisset exspuit in terram id est naturã diuinã humane nature que ẽ terra vniuit z fecit lutũ id ẽ assũpsit humanitatẽ ℣ 2ª q° 2ª 2clusio est q̃ linitio hui9 luti super oculos cęci sigt spirituale reformationẽ ¶ Nam vacuo nostra lippa est facta. et itellect9 obscuratus est propter peccatũ ita q̃ nõ possum9 p nos veritatẽ cognoscere. ideo xpistus venit vt omnia que ad salutẽ sunt necessaria sufficienter nobis verbo et exemplo demonstraret. et ideo luto facto ex sputo liniuit oculos nostros lutũ enĩ fit ex sputo z terra. et in incarnatiõe vnita sũt diuersa scilicet humana natura z diuina. ex qua vnione homo perfecte illuminatur. vnde glõ Hic luto vnxit oculos illi9 q̃ credit verbũ carnẽ factũ. vnde aug9 Oculi nostri hoc luto vngũtur/dũ credentes xpistũ incarnatũ illuminamur vnctione spiritus sancti. de qua i. iohis iij. Vnctio docebit nos de oibus ¶ Vñ seq̃tur et liniuit lutũ super oculos eius scz vt videret superiora vt appetãtur. z inferiora vt 2tempnãtur ℣ Tercia 2clusio ¶ Tercia cõclusio est q̃ ad 2fectã illuminationẽ duo requrũtur scz obedientialis subiectio diuine volũtati. z lacrimax effusio 2tritionis. ¶ Primũ patz de obediẽtia Vñ b. Obediẽtia dirigit gressus nros z sancte 2ũsationis promeretur gratiam ¶ Secũdũ pz de lacrimax effusiõe. qz ducũt nos in 2gnitionẽ veritatis. vñ greg. Quo vberius aulpa defleat/eo altius 2gnitio veritatis attingit. qz ad videndũ intrinsecũ lux pollutis 2scia lacrimis baptisata renouatur ¶ Vñ sequitur scz tãdem scz pfectõ in vtilitatibus ipsius diuine volũtatis/q ẽ scissa a nra p̃ria plenitudine. z lauat in natatoria siloe qđ interpretatur missus q. d. lauat sordida mẽtis in natatoria siloe. i. in fluminis lacrimax 2tritionis/ que hñt efficaciã deletionis ex parte missi id est christi qui missus est vt lauaret nos in sanguine suo a sordibus peccatorũ secundum illud heb nono ¶ Sanguis xpisti emundabit 2scientiã nostrã ab operibus mortuis ℣ Quarta 2clusio ¶ Quarta 2clusio est q̃ ad hoc q̃ aliquis sit perfecte illuminatus ne erroris signa eantia obscuretur per peccatũ tria requiruntur ¶ Primũ est vt temptatio fugiatur sicut homo sapiens fugit vbi superare non potest. vnde illi qui sentiunt ad resistendũ fugiũt sicut aduid a facie saul. qđ est 2tra illos q̃ se ingerũt loc̃ z spectaculis illiciẽ. vñ 2e petri p°. ¶ Fugiẽtes ea q̃ in mũdo sũt z. ¶ Secũdũ ẽ vt tẽptatiõi 2trarietur qđ fit p pñiaz. sicut/videm9 i naturalibus q̃ nulla forma expellitur nisi a sua cõtraria et quia oĩs temptatio est allectiua. ideo per tristitiã 2 pnã fugari debet. qz in mortalibus pnie sũt sicut medicine. vñ colo 2°. Mortificate ingit mẽbra vestra Tercũ est vt hẽam9 refugiũ ad dĩnã grãz/sicut illi q̃ ñmicos resistere nequũt ad municiões recurrũt Hic nos ad celestia re dit ad eph 6. q̃ 2tra tales tẽptationes debem9 armari spualibus armis fidei. vñ dr Abijt scz fugiẽs pacz scz p 2ceptũ z lat. s. lacrimis gratiosus pniaz z venit scz videns p fidẽ ad p̃m

refugio optinẽdo. ¶ 3ª qſiõ°
Circa tertiam qſiderationem q̃ ẽ de
oĩ sanctũ ꝛmurmuratione quã de
fluit illũiati fidelitas cũ dicit litaq̃
ũnĩ ẽt vbi sũt tres gclusiões ¶ 1ª q°
Prima gclusio ẽ q̃ ois tẽptatio oꝛ
tũr q̃duplicẽ. qz qñq̃ tẽptat quis
ab interioꝛi. vt cũ quis tẽptat a pni
tate ꝓpria. vñ iac. p°. Unus quisq̃
tẽptatur ẽc Ista pnitas gaipiscẽtie
bus nobis viana. qz q̃cũq̃ nos diuer
timus semp ẽ nobis annexa. vñ dia²
litaq̃ viani. ¶ Qñq̃ tẽptat q̃s a su
gesti vt a deo gen. viesiõ Tẽptauit
deus abzaham. vñ dia² ¶ qz q̃ viderant
eũ pusqz mẽdicꝰ erat ꝑ q̃s intelligi
cũ ille q̃ nouit abscondita. Qñq̃
tẽptatur quis ab exteriꝛi vt a
visis vel auditꝫ mũdanis. dañ. 13. de
Ubi dicebant qz hic ẽ ¶ Per q̃s itel
ligitur exteriꝛa mundana appnter
tẽptantia. Qñq̃ aũt ab infernali. s.
a diabolo qui instigat ad malum
Iob. 1. Cur tẽptauit satanas cor
uus ẽ ¶ Istaq̃ aũt tẽptationũ que ẽ a
iusticiã ẽ bona. qz deꝰ non tẽptat ni
si vt a bono ad melius pducat. vnde
iac. 1. Deus intẽptatoꝛ malorꝝ ẽ. A
lia est ab interioꝛi et illa ẽ molestissi
ma. qz est intrinseꝯ nobis annexa.
Dẽ. Qui diligit iniq̃tatẽ Illa q̃ est
ab exteriꝛi est facilia. qz nisi iugat
ũ interioꝛi nichil ꝑ se pt. Illa que ẽ
ab inferioꝛi est debilissima. qz ꝓ nihe
uoꝝ debilis ẽ hostꝫ qui non vincit
nisi volẽtem ¶ 2ª q°. ¶ 3ª gclusio
est q̃ ille deꝰ illuminatꝰ ad tẽptan
dũ tẽptamẽta q̃tuoꝛ hũit adiutoꝛia
Alia q̃tuoꝛ ponũtur sup ser. 4. qsi.
q. gcl°. 3. Primũ ẽ humilitas. vnde
cognoscẽs suam insufficiẽtiam de se
nõ ꝑsupsit dicẽs ego sũ Q. d. Ego
nũc illũiatꝰ grã dei / non industria
mea. sũ ille mẽdicus qui fuerat ce
cus ꝑter errorẽ seu defectũ fidei. vñ
augꝫ Solus vincitur q̃ de se ꝑsumit.
solus vincit q̃ de se nõ ꝑsumit. Hꝫ aũt
facit hũilitas ꝑseruãs nos in tẽpta
tione. Vñ augꝫ. Nisi hũilitas oĩa
q̃cunq̃ beneoperamur ꝓfferat / et con
tinuata conseruauerit. iam no
bis de aliquo bono gaudẽtibꝰ totum
aufert de manu superbia. et ideo dixit
dyabolꝰ machario. Hũilitas tua so
la me vincit. ¶ 4ª ẽ gratiarũ actio
Hec aũt maxime debetur illi q̃ gra
tis beneficia cõtulit ad qđ non tene
batur. In deo aũt primo et principa
liter inuenitur causa debiti. qz ei obli
gamur ad gratiaꝝ actiones. eo q̃
ipse est ꝑmũ principiũ omniũ bono
rum nrorum. Manifestum aũt ẽ q̃
ois effectus naturaliter ad suã cau
sam quertitur ꝓ ꝯ dyoꝯ. d. Deꝰ om
nia in se conuertit tanq̃ oĩm cã / ꝑ
tum est q̃ beneficium in quantũ hu
iusmõi est cã beneficiati. et ideo natu
ralis ordo requirit vt ille qui suscipit
beneficium per gratiarum recompen
sationem conuertatur ad benefacto
rem. et sm istum modum deum
honoramus cum conuertimur ad
ipsum tanq̃ ab eo beneficiati per
gratiarum actionem / et vocem
laudis. De quo Psalmista. Sacri
ficium laudis honorificabit me. et iõ

iste cecus requisitus de eiꝰ illumina tione/respondit ille homo qui dicit⁹ xp̄s-lutū frat ⁊c. q̄si di-se esse obli gatū deo ad gratiaꝝ actiones quia sua incarnatione prestitit sibi benefi cū illuīationis. Teraū est gstantia que erat ī eo miranda. quā ostendit in respondendo calūpniantibꝰ. vnde crisostoꝰ Est admiranda cēa gstantia q̄ in tāto periculo gstituiꝰ nō negat nec contraria dicit prioribus/sed ma gis sucincte de illuīatoē scz xpisto et de modo illuīationis respondit ca lūpniātibꝰ/sicut pz in textu Vnde tul lius dicit/ q̄ gstantia est animi stabi litas firma ⁊ ī ꝓposito perseuerans maxime in hijs que sunt fidei-vnde aplūs ephī iiij°. Non simꝰ paruuli vt circūferamur ōni vēto doctrine. vnde a proposito recedendū est cū creditur deo displicere. et in eo perse uerandū cū credit ei placere. Quar tū est spiritualis īdignatio qua seuit contra vicia vt malis suggestiōibus nō patiatur se trahi ad cōsensū pecca ti. ⁊ reprimat malos motus in se ⁊ in alijs vbi opportune potest/ ⁊ vlasca tur dei iniurias ⁊ transgressiōes iusti cie. vnde iste cecus audiens cristū vo cari peccatorē/ipse indignanter gtra eos inuitus. non tanꝯ dubitans de xpi scitate. ꝑ cecitatē eoꝝ maligni ta tē/ipremebat eis maledictionē fidei eoꝝ quā suspicabātur cōsequi imita tores/ vñ dixerūt nos scimꝰ qz hic homo peccator est iqbꝰ respōdit si pec cator est nescio. Ad-vos dicitis q̄ scitis eū peccatorē/ ⁊ ego dico q̄ nescio eū peccatorē. primo gtraniū pbo qz cū ēs sem cecus modo video. Nullꝰ enim nisi scūs non peccator potest aliquē illu minare. tale ei factū excedit faculta tem totiꝰ creature/sed soli deo gpetit effective/ ⁊ ex auctoritate xpi a quo habebat cecitatē. Sz quia hoc tabātur cum sub pallio ho norifici ad blasphemandū xpm dixit eis Quid vos vultis discipu li eiꝰ fieri q̄si di. Ex hoc putas q̄ cum pccatorē/blasphemātes filiū dei/ vos similes peccatoribus effiaemi-ignoran tes vt dicitis eū scdz diuinitatē Sz qz obstinati non recipitis persuasionē ideo ex veritate ostensa reddit vitu perationē dicēs In pcio ⁊ apte quod ejecerūt eū extra synagogā. ℣ª q° Teraa gclusio est q̄ hī essē tia solū habet effiaciā in corde qui eto. vnde dicitur q̄ sabbatū erat q̄n dñs lutū frat et apposuit oculos ceci cū sabbatū ide sit quod quies Intelli gendū tamē q̄ triplex est sabbatū. Primū est corpis ⁊ non mētis. Se cūdū est mentis ⁊ nō corpis Teraū ē vtriuꝫ simul q̄ ē i illē q̄ p volup tatū experiētia q̄escūt i corpe. ⁊ p amarissimū gscientie remorsū cruciā tur in mente In tali enī sabbato po tius temptationū habent lapantur. ℣ est mentis ⁊ non corpis vt in illo q̄ quāto carnē suā cū vicijs ⁊ cupis centijs crucifigūt/tanto plus in men te nature trāquillationē gponūt. vñ leuitī 6° dicit sabbatū quietiōis dñi Teraū est vtriuꝫ hoc nō habet nisi in eterna felicitate Primū est tm malo cū in pñti. ⁊ ℣ē bonoꝝ in pñti. ℣ ē tm bonoꝝ in futuro ℣ª q̄si C° Ista ratio q̄ est de graꝝ actiōe qua huiꝰ

ignatiõe meruit dina bonitas ⁊ ⁊ ⁊

sine fide sit nulla Vñ sequitur ꝙ ter dies i filiū dei. Hus ꝙ cū iteri⁹ illustraretur/interrogatur/ Rndit quis ē domine vt credā i eū. nō nouerat xpm̄ faciē / cecus enī cecidat de xpisto. vñ glosa dicit ꝙ hoc verbo ostendit se dudū cōz ad credendū habuisse patū sed in quē credere debeat ignorasse. qa igit eū videre et in eū credere desiderat ideo dignū fuit vt ei fidei veritatē reuelaret. ideo sequitur et vidisti eū ⁊ qui loquitur tecū ipe est. Q. d. ego sum qui opor mirabilia vt vidisti. ⁊ instruo vtiliter vt audisti. ostendes tibi dina potentia ⁊ sapientia qua illustratus salu⁹ factus es ⁊ ait ille. credo domine. Profitet ei ozē pmo/cozde ⁊ opē rā. 9°. Corde enī credit ad iustitiā. ozē aūt fit confessio ad salutē. Protestatur eciā opē exhibens ei tā ꝙ deo latrie cultū. Vñ sequitur et padens adoza⁹ eū. Nā ꝙ xpistus adozatione latrie est adorād⁹ vñ liz natura diuina in xpo sit formalis ratio adozatiois latrie /eo ꝙ habet i se rationē sūme diligibil/ ⁊ cū hoc habet rationē sūmi boni/ tamē in xpo natura humana nō ē terminꝰ adozatiois latrie. nā diuina natura in xpisto iquātū habet rationē psone in qua substituitur simul cū natura humana. i. iquātū habz vnū ēe in vna psona scilicet xpi sic adozatur adozatione latrie/sicut natura dina. Vñ dicit. Adozo xpm̄ siue deū incarnatū et carnē sibi vnitam/eadē adozatiōe. Ponit exēplū ad pbādū. Sicut ei dū timeo ignē tunc eciā timeo carbonē ignitū pter ignē sibi copulatū. sic eciā dicit de beato ad ze ⁊ suppositū verbi/ et eciā naturā humanā verbo suppositatā pter vbū patris cui vnitur

Feria quinta dñice lente Sermo lxix

Sicut ihesꝰ in ciuitate que vocatur naym. luc. vii. Ibi dicit aug⁹ de ciuitate dei. 9. Vita est aliene miserie in corde nostro ꝑpsionē. Cui cōzdat dam. d. Via est vt ꝙ quā animꝰ sup calamitate mouetur afflictoz. Inter alia q pāpue mouet ad ꝙpassionē est grauitas doloz in pacīente. supplicatio cū lacrimis interpedente. et nimietas amoris i sb ueniēte. Cū igit hꝰ videat dolor esse grauis/ ⁊ i xpo amor nimis. meritō ad miserendū excitatur vt pz in euā gelio moraliter intellecto. Deus aūt mor alis est. Naym ciuitas est gal lee signās mūdū. interpretatur aūt motus vel motio/nā mundus est in cōtinuo motu. i quam xpisꝰ aduenies ꝙ gratiā ea salubriter cōmouit nouitate doctrine ioh. 2. Cōmota ē vniuersa ciuitas. Vel naym est anima instabilis propositi mutabilis te. huiꝰ ciuitatis porte sūt intellectꝰ et affectꝰ. quibꝰ xpisꝰ appropinquans efferebat peccatoz occultꝰ ꝙ portā. qa indicio opis vel loquelē ꝙsi ꝙ ostia sue ātat alijs inotescit. mē vidua ē ratio placās meritū iā pco. quā seqt turba multa/ sez immūda desideria. loquelꝰ ꝙm glosa q ef fert secura despati cedis ē sciā /ꝙ dño tāgente ꝙsciaz metu iudicij vel mortis turba carnaliū voluptatum

ab hoīe pficā ⁊ hoc non nisi per vir
tutes quib⁹ sicut quibusdā habitib⁹
exitur in opera virtuosa/ ideo deus
cōferendo grāz causat virtutes prop
ter meritū vn aplūs Omnia possū
in graīa que me cē vnde virtutes si
aut per graīā dantur/ita per ipsā re
gūt ⁊ i opib⁹ suis mouēt sic i naturā
lib⁹ qđ dz ee/dat motū ita i moīali
b⁹ qz sit grā dz ee spūale ſ. woz. ⁊ c.
Grā dei sū id qp sū ita mot⁹ ⁊ opa
Vñ seq⁹ Et ibāt cū eo discipuli ei⁹ ⁊
turba copiosa id ē virtutes et opatio
nes eaz Intelligēdū qp ꝓpm ꝓpli
ces discipuli seqbāt sez sui/iohānes/
et moysi Nā discipuli moysi sūt exē
plaria legis ⁊ austeritatē quales sūt
scribe ⁊ pharisei de qb⁹ luc. v. Discī
puli iohānis sūt studia superstitiois q̄
pl⁹ attēdūt exteriorē abstinētia cōpo
ris qp mētē ītima pietatē Vñ nō fa
cile cōtinēt se a iactātia Sic 9° Qua
re nos ⁊ pharisei ieiunam⁹ discipu
li āt ihū nō ieiunāt? Discipuli iheſu
sūt studia veritatē ⁊ experīa pietatē
In qbus studia veritē excludūt supsti
tionē experātia pietatis austeritatē
Vnde ſ. woz. 9. Experāta° cōpis ad
modiū vtilē pietas āt ad oīa va
let ⁊ ꝓmiſſ diūsitatē discipulo⁹ ⁊ opa
diūsa multiplicāt q̄ itelligūt ꝑ turbā
copiosā Vñ 3ª q° Sic 3ª q° ē qp aīa du
plices hz potestas appropinq̄tiōe dine
grē idigētes Nā sūt potē ātatē itrī
oēs p quas de⁹ itriorē hoīez igrediē
⁊ ipē itrioꝛ homo ad deū sup se ascē
dit sez itellāis ⁊ affect⁹ Sūt ecē alie
pcte sciz exteriores sens⁹ qb⁹ iteriꝛ
homo aliquando egrediūr a seipso

ꝯ recedit / et mēs ad se reuersa deo
iūgit ad vitā respondet obediēdo
saluatoꝛi In hoc enī opere cōtremis
cū affectionesbꝛu tales in suā proni
tate humiliter resilientes respectu diui
ne maiestatis Hēdm hoc nobis oc
currit sex cōsideratiōes ⁊ Prima
cōsideratio ⁊ Circa primā que est de
cōpūctiuone miseratiōis dine grē/
quōes Ha q° Sa q° ē qp licz q̄sio
nēs ad deū fiat ꝑ liberū arbitriū ⁊
tm̄ ꝑ liberū arbitriū qp se ad deū q̄ tat⁹ tm̄ li
cō ad deū nisi deo ipsū ad se q̄erente⁹
sēm illud iheremie xxxi⁹ Conuerte me ⁊
conuertar/qz tu dns deus meus ⁊ ideo
sequitur qp nichil potest homo facere
nisi a deo moueatur/iohis xv⁹ Sine
me nichil potestis facē ⁊ io saluatoꝛ
propter nostrā insufficientiā dignat
nobis infundere suā graīā vnde dica
tur qp ibat ihs in ciuitatē q̄ vocat̄ na
ym Naym interpretatur motus/ ⁊
significat oꝛ īstabile de q̄ b ait Cor
humanū vagū et instabile dum suo
iudicē arbitrio et diuino caret cōsilio
in seipso non potest cōsistere ꝑ omni
mobili mobilius ꝑ infinita distrahi
tur querens requiē et non inueniens/
nā a quiete/ ⁊ substracta diuina gra
tia/illusiōe ymaginaria demonū ar
guuntur. i quod ihus dicitur ire ꝑ
totā viā remouēdo/ ⁊ cenatu vir
tutū venādo eā Ha q° Ca q° est
qp grā nū qp sola est sed eā comitātur
virtutes ⁊ opa/nā grā cū sit radix me
ritū a deo ꝓferē vt possit singula opa

a secreto cordis · quibus dyabolꝰ mũdus et peccatum ingrediuntur Que debent esse clause et nunq̃ aperte · ne homo ad terrenas et carnales affectiones et concupiscentias inclinetur Alie porte · s · interiores debent semper esse apte et nunq̃ clause · vt admittatur ꝑ̃ꝰ dñoꝰ supercelestis aduentus / nam per has intrat deus mediante grã · sed effectus grẽ quando interius exercetur · qnq; etiã ad exteriores sensus et ad exteriora mẽbra officialia extenditur vt a suis illiãt actibꝰ inchoandis quandoq; ꝓfacẽdis cohibeãt · qđ est appropinquare porte · Tunc enim ihũs porte ciuitatꝭ appropinquat · quando nec ꝓ viã sensuum ad effectum progrediatur tẽptatio / gratia salutatꝭ prohibet et refrenat ¶ 2ª ꝙsiđ · ¶ Circa secũdã ꝙsiderationem que est de inquietudine memoriales perturbate conscientie cum dr ¶ Et ecce defunctus efferebatur / vbi sũt due ꝯclusiones ¶ 1ª ꝯ

¶ Pma ꝯclusio ẽ q; pcm̃ mortale in nobis cãt mortem · s · Nã sicut ex separatione aie a corpe moritur corpꝰ · ita ex separatione dei ab aia moritur aia · Deꝰ enim nõ separatur ab aima nisi ꝓpter mortale pcm̃ · vñ ysa · 59 · Iniq̃tates vre diuiserũt inter vos et deũ · Intelligendũ q; pcm̃ tripliciter mortem cãt in nobis · s · culpe · s · qua separatur aia a grã ihũ · 6 · Hyperdia pati mors est / et sequitur q; grã dei quã aufert vita eterna · 2º inducit mortẽ nature qua separatur aia a corpe · de qua ber · Pcm̃ precessit vt sequatur mors · qđ sane si cauisset homortẽ nõ gustasset in eternũ · peccando itaq; vitã amisit / et mortẽ incurrit 3º inducit mortem iehẽne qua separat a dei gliã · In aliq; dei eucistiam diat pcoribus Ite maledicti &c ¶ 2ª ꝯ

¶ Secunda ꝯclusio ẽ q; mater huiꝰ mortis ẽ volũtas ꝑpria a qua tangit a prima cã pcm̃ sumit originẽ · vñ augt · Nulla alia re fit mẽs hois seua libidinis nisi ꝑpria volũtate · ꝑ illud iac · Vnusquisq; tẽptat a concupiscẽtia sua abstractꝰ et illectus · Deinde concupiscentia cum cœpit · parit pcm̃ · pcm̃ aũt cũ ꝙsũmatum fuerit · generat mortẽ Ex quo sequitur cum pcm̃ solum sit qua volũtanũ · q; aliquis volens peccat actu ẽ · sub pcõ · Volũtas autem plena ad peccandũ · mortale ẽ pcm̃ · Volũ aũt ꝓ ope accipitur · vnde augt · Oẽ peccatũ adeo est voluntariũ Qđ si nõ · ia non ẽ peccatũ · Si ergo opꝰ est pcm̃ ꝑ volũtatem · sequit q; sola electio volũtatꝭ pcm̃ includit · vnde sequit terribile q; añq̃ vnũ peccatũ mortale ꝓficiatur · multa forquẽtur ꝑmittũtur · quia quilibet passus qlibet missio nũcũ q̃libet ꝑbum pro vna forenicatiõe ꝑmittatur / qñ electio et ꝓpositum innouat / est peccatũ mortale · et ideo hec voluntas diat vnica mater defuncti · qz sola causa ẽ peccati · et dr vidua quia celata vt repudiata a vero marito · s · spũ scõ

¶ 3ª ꝙsiđ · ¶ Circa tertiã ꝙsiderationẽ q; ẽ de ieptitudiẽ bruta affectionis huãne memorie cã dr Et ecce ãt &c / vbi sũt due ꝯclusiones · ¶ Pma ꝯ

¶ Pma ꝯclusio ẽ cõis opinio que diat

vbi multitudo ibi cōfusio est falsissiā
ūi nos iueniam⁹ multitudinē in dei
seruitio ꝙgregatā in vno fine inten
tionis operū cōcordare. et ideo dicen
dū est ꝙ multitudo est duplex. Vna
que sequitur cristū/ et ista est ordina
ta propter ꝙformitatē voluntatis di
uine que est regula dirigens et allia
ens et informans nostrā voluntatē. de
ꝙ multitudine dr actē. Multitudis
cretiū erat cor vnū. vbi glō. Vn⁹
sens⁹ vna voluntas erat omniū. Dr
alia est multitudo que sequitur ptur
batā cōscientiā angarias ipsā. imi
tatur tamen voluntatē dei. Ista eni ꝙ
cludit ꝙfusionē cōscientie perturbati
onis. vñ dicē ⟨et multa turba ciuita
tis exit⟩ Nā videt⁹ ꝙ ad exeqas faciē
das exit de diuīs vicꝫ multitudo hoīm
De diuīsis viis id est viribus aie spiri
tualiter multa turba exit cōfusionē
faciens in mente. Nam de ira scibili in
dignatio de vilitate peccati sui. hoc
cor de turpitudine. timor de īsufficiē
tia satisfactiōe. De vico ꝙpiscibili/ do
lor de carnali gaudiū vanitate. ama
ritudo de p̄terita delectatiōe. desperū
de cōdigna satisfactiōe. De vico ratio
nal⁹ meditatio de naturaliū corrup
tiōe/de gratuitor⁹ spoliatiōe/de ei⁹ ne
natiōe. Hoc ita exaūt lacrimas. et iō
dicē eā sequi. 2ª ꝙ. ¶ 2ª ꝙclusio ē
ꝙ semp tenem² seq dictamē racionis
siue ꝙscientie inquātū dictat necessaria
ad salutē et facies ꝙtrariū peccat mor
taliter. Nā sic dictās p̄apue credit ḥ
esse voluntatē dei et ūi facit cōtrariū
inquātū i se ē facit ꝙtra voluntatē dei.
sed cer⁹ est qñ dictat vtile ad salutē
nisi quis voto vel p̄cepto fuerit obli
gat⁹. 3ª ꝙsideratio. ¶ Circa quartā
ꝙsiderationē que est de solliatudine re
paratoris paterne clementie ūi dicē
⟨quā ūi vidisset⟩ vbi sunt due cōclusio
nes. 1ª ꝙ. ¶ Prima est ꝙ lacrime a
pud deū maxime merent miseriordiā. Ratio est. Quia miseriordia ma
gis mouetur ad maiorē indigētiā.
non est aūt maior indigentia ꝙ illa
quā incurrim⁹ p peccatū. per ipsū ei⁹
ymago dei in anima deturpatur. ma
dij diuine gracie precludūtur. cena
tibus spiritualib⁹ spoliatur. et yma
ginationes turpiū rerū sensibiliū im
primūtur. sequitur ꝙ ad talem indi
gentiā debet mouere/ maxime si sibi
per lacrimas innotescit. Illū inqt gre
gorius quē cōspicis delicta fletu delere
in cōspectu diuinitatis non dubites
miseriordiā cōsequi/ qz nullū peccā
tē reuersū ad se despicit. qui peccato
res redimere venit. Vnde seqtur ⟨quā
ūi vidisset⟩. s. oculo miseriordie ⟨dix
it illi. noli flere⟩ In quo vbo notaē
ꝙ non est longe a salute anima que
peccauit ūi peccatū iam deflere inci
pit. per lacrimas eni incipit renoua
ri et meretur ab illo cōsolari qui dicit
⟨noli flere⟩. 2ª ꝙ. ¶ Secūda ꝙclu⁹
est ꝙ appropinquatio saluatoris in
peccatore causat gratiā lacrimar. vñ
dicē ⟨ūi appropinqret. vt vidit illā
mia motus est fortissima nisi dñs appro
pinquasset nōdū grām huiusset. vnde
ysis. Quisqs p̄cordia meorum ꝙpūgi
tur ad lamenta. dei se visitari sciat
presentia/ quando et illud quod se ad

misisse recolit interius cruciat scit suo iudicio penitendo ia punit. nam tunc petrus fleuit amare qñ ipm xpus respexit Talis enī respectus erat diuine mie effectus causans gpūctionem in pcōre. et ideo dr ber. Miseratio dīna fuit qr visitauit cor meū z imutauit. vt amara ficrēt que male dulcia pus erāt. et q̄ letabar cū malefacere iapere cogitare annos meos i amaritudine aie mee Et tūc dico. Cōmouisti terrā cordis/ sana cōtritiones eius qz gmota ē. V. 1ª gsiō

Circa quintam gsideratiōem que ē de aptitudine repatiōis/nrē indigentie. ibi et accessit z tetigit lo. Vbi sē due gclusiones V. 1ª 2ª ¶ Pma gclo ē qr hec repatio ē p effectū grē. vñ dr et accessit z tetigit tē. Quo dicit accēdē qui vbiq ē. Et q̄uis non lōge sit ab vnoquoq nrm. tñ accedere dr qñ grē eius effectus manifestatur Quasi a pcōre longe stat. ideo dia. accessit Accēdē dr dīna grā p̄destinatiōis Quasi a pcōre lōge stat dū in peccato pseuerat. sed nō videt vera elōgatio cū reatus sit sed potius elōgatiōis assimulatio Prescit aūt z si aliqñ grām dat/nō ē vera approximatio/ eius assimulatio cū ab eius finalitē sit recessus qui dr ioh. 8. Ego vado z in pcō vro moriemini Eius aūt accessus ē p effectū grē. Intelligēdū tñ qr talis grā repatiōis p q̄druplicē effectū pdit. Pmus ē tactus gscie p cōpūctionis imissionē Vñ sit qñ interius in corde hois bona desideria surgunt vt calcentur mala. Vnde p7 ysid. tunc homo magis se debet exacuere ad compūctionem. quando sentit deum interius operantem quo mens hominis iusti ex vera compunctione rapia tur. De quo psalmist. Tange montes et fumigabunt. vbi glosa. Deus cū est qui operatur omnia in nobis/ et ipse est qui tangit cōpunctione montes id est presumptuosos de se presumentes. et fumigabunt id ē preces deo reddent. Et sacrificium cordis fumigat quando incipit flere pro delictis. nam z fumus exprimit lacrimas. z hoc est tangere loculum quando cōscientie/ gratiam compunctionis immittit. V. Secundus est a peccatis cessatio scilicet quia illi qui prius bant steterunt Anteqū suscitet fiat stare. qz non prius amat aiam dīnā quā incepit a peccato cessare. Et hoc ip sū grē ē. qz dīnos ocurrit precēdi proposito/ z impedit ne pficiat qd intendit. vel auferendo opportunitates que occurrunt ad hoc vt opus peccati p ficiatur. Dīns igitur prius facit. cum p gratiam suam has consililes q actiones z opportunitates p scindit. Vnde grā aiam munit virtutibus vt p habitū virtutū extinguat se exercitādo. habitum vitiosum expoliat. vnde sicut homo armatus non solum pt resistere sed etiā superare. ita existens in grā. V. Secūm Secunda gclusio ē qr adolescentie multū prona est ad malū eo qp la sciuos discursus estus carnalis cupiscentie agitetur. Hoc patz iob 20. Ossa eius implebuntur vitiis adolescentie. vñ glō sup illud Pō.

In q̃ corrigit adolescẽtioꝛ ꝛc dñs eue
ra i hac etate terminu nescia potissi
mũ eẽ arbitroꝛ mala corrigẽ. melioꝝ
ei puenire iuuẽtutẽ correcõe/ q̃ lap
sa recordatiõe dẽstẽ. vñ teñ. z. Bonũ
ẽ viro cũ portauerit iugũ ab adoles
cõtia sua. vñ dicit ¶ Adolescẽs tibi di
cõs surge ¶ Intelligẽdũ q̃ grã dei iue
nies flexibilitatẽ in adolescẽtia/ i ea
multiplicẽ ordinat effectum. Nã grã
salutaris est et iõ suscitat mœrorem
Virtꝰ dei ẽ/ et iõ iacentẽ paulati cri
git infirmũ/ ostendẽs difficultatẽ sue
gẽdi ab infirmitate pœni. z iõ/ p̃mo de
bet eũ residẽre/ nõdũ p̃fœ stantẽ.
vñ dicit ¶ sedit ¶ q̃ tñ pusillanes hẽbat
animũ terrenis Vñ Adhesit pauimẽto
aia mea Primus ei ẽ iacere q̃ residẽ
re. pusillanimis residere/ q̃ surgere vel stare.
Iacere est peccatoꝛ/ residẽ penitẽtiã.
stare siue surgere/ bñ operantiũ Per
bũ spũale est/ et ideo informat ad cõ
fessionis verbũ Hz qz ẽ confessio pec
catoꝛ/ et post ipsam confessio laudis
primus aperiẽdum est os ad verbum
cõfessionis q̃ ad verbum laudis. et
ideo dicit ¶ et cepit loqui ¶ loqui incepit
qui incepit peccata confiteri Quidiu
ei i pẽo manz ẽ animal z tũc nõ di
cẽt loq̃/ cũ aũt exuit bestialẽ naturã
ois fit p confessionẽ tũc incipit loq̃ in cõ
fessione. z tunc matri datur id ẽ grẽ
conseruatrici In quo patet q̃ nullus
sibi suffiat ad diu standum nisi per
gratiam cõseruetur Sexta conside
ratio ¶ Circa sextam considerationẽ
que est de certitudine ammiratoꝛis
precepte benuolentie aim dicit ¶ Ac
cepit autem omnes timoꝛ vbi sunt

due conclusiones ¶ Prima conclusio
¶ Prima conclusio ẽ q̃ opera diui
ne potentie et clemẽtie exigant nos
ad reuerentiam filialis timoris Iste
enim timoꝛ respiat deũ sicut terminũ
a quo refugit seperari per culpam q̃
ex dilectione causatur Eccli. 6. Ti
moꝛ domini inicium est dilectionis Et
io. 9. In hoc est perfecta caritas dei
nobiscum vt fiduciam habeamus in
die iudicij Ex isto timoꝛe fit homo
sapiens Sap. 1. Initium sapientie
timoꝛ domini Visus enim huius ti
moris est quedam refugitio a dei alti
tudine i propriam paruitatem. vel
quedã fuga spũalis dine altitudis
qua scilicet electi refugiunt se equare
deo. volentes ei esse subiectissimi vo
lũtarie/ cauentes eius offensam. vñ
dicitur ¶ cepit omnes timoꝛ ¶ Q. d.
q̃ ex consideratione miraculosi opis
que ẽ suscitatio spiritualis/ affectio
nes nostre debent contremiscere. et i
suam paruitatem humiliter refugire
respectu diuine maiestatis/ et debent
affici deuotiõe respectu diuine bonitatis
Intelligendum tamen q̃ multa no
bis inutiliũt hũc timoꝛem Primũ ẽ
culpabilitas nostra Secundũ est. in
firmitas Tertiũ est. facilitas peũdi
q̃ ẽ. dei potẽtia quã nemo ẽfugere
potest Quintũ. dei sapientia/ luce
omnia videns Sextum. extremũ
iudiciũ Septimũ. cõsideratio pena
lis dãpnatoꝛis ¶ 1ª 2º ¶ 1ª 2º ẽ q̃ ti
moꝛ in mẽte causat ex cõsideratiõe di
ne sapiẽtie z bonitatis q̃ ai ¶ qz pro
pheta magnus surrexit i nobis ¶ vñ di
cũt de ihesu q̃ ẽ grã salutaris. z hãc

qsiteri debēt affectiōes aīe magnum ꝓpham/nam grā in pñti vt fides in quātū est sub rōe speculi z enigmatis futurā pnuncians cognitionem ꝓpha est/z qz magna erit cognitio in patria qpatione cꝰ que ē in pñti-recte dī magnꝰ ꝓpha-p' ad coz-13-Ex pte eī qgnoscimꝰ z ex pte ꝓphetamꝰ Et bñ dz lqz dꝰ visitauit plebē suā]que sūt vires aīe cognitiōes z affectiones-Est eī dꝰ veritas conferēs grām plene cognitiōis-virtꝰ / expediēs motiua ad actū pfecte operationis-bonitas/spīās grām qfuatiuā ne deficiamus / z consūmatiuā vt pseueremus-Qđ nobis conædet ihūs xpzistus Amen- Feria sexta dñice letare- Sermo lxx-

Erat quidā lāguēs lazarus-Ioh-11- Licz pcōz pdestinatꝰ peccet/ qtingit tñ eum revocari et a pcō cessare Nouit enī dēus qui sunt pdestinati ihē-pº-Priusqꝫ te fœmā rē in vtero nouite cc-vnde grā pdestinatiōis licet p pñtem iusticiam deserat pcōzem/z non lucreat hijs q̄ sūt in pcō moztali/nūqꝫ tñ deserit peccatozem ex toto cum sit scriptus in libzo vite- quia finaliter eos in peccato moztali manere non ꝓmittit- Vnde roma-8- Quos prędestinauit hos et vocauit-quos vocauit hos et iustificauit cc Vnde sapiēs-Gratia dei et misericordia in sanctos eius z respectꝰ super electos illius-Glosa- Sanctos hic vocat continuātes innocentiam- a qua non decidunt per peccatum- Electos vero vocat prędestinatos/qui aliquando a gratia peccando excidunt z tamen resurgunt- z hꝰ hoc in euāgelio pñti moraliter intellecto conauerunt q̄tuor considerationes Pma qsiº

Circa pmam considerationē que est de morbis per peccatum infectione cum dz lErat quidā langues lazarus- vbi sūt quatuor conclusiones

Pma conclusio Prima conclusio est qꝫ licet dēus diligat omnia cōiter in quātū vult eis aliqđ bonū/ tñ specialiter diligit electos amore amicicie- Pmum ptz- quia amicicia addit aliquid vltra super amorem- quia ad rationem amoris suffiçit qꝫ homo velit bonum qdcūqꝫ alicui- Ad rationem aūt amicicie oportz qꝫ aliquis velit alteri bonum qđ vult sibi- vt qui velit conuersari cū ipo et cōuiuz cū illis qs maxime amat Hi aut igitē dꝰ cōiter loquendo de dilectione/ diligit oīa iquātū vult eis bonū aliqđ-s-naturale ipoz-sed bonū qđ sibi vult -s- visiōem sui z fruitionē q̄ ipe btūs ē /vult q̄ oī hoi volūtate añcedēte-ꝫ volūtate sequēte solis electis q̄ ē volūtas simpliciter/et iō solos electos diligit amore amicicie Alios aūt diligit amore cōitē dñi dz lDñe quē amas infirmat]q-d-Licz dꝰ oīa amet/singlariter tñ diligit electos -s-amore amicicie Secunda z gelus

Secunda gclusio ē qꝫ dꝰ magis diligit pcōzē pdestinatū / qꝫ iustum pscitū nō ē Nā dilectio é causa electionis - ꝫ pcōzem pdestinatū elegit dꝰ igitur ipm magis diligit qꝫ iustum prescitū quē non elegit-

Notandum qꝫ pdestinatio ꝫ pcōzem

infirmitas dicitur aie qñ impeditur anima in propria operatiõe propt̃ inordinationẽ partiũ ipsi9 Dicat partes corporis dicũtur esse inordinate quando non sequũtur ordinẽ nature ita ꝙ partes anime dicũtur inordinate quando non subdũtur ordini rationis Ratio enĩ est vis regitiua partiũ anime Dic ergo quando extra ordinem rationis/vis concupiscibilis/aut irascibilis aliqua passione affligatur/ et per hoc impedimentũ prestatur modo predicto debite actioi hois·dicitur peccatũ esse ex infirmitate·et hoc est qđ dic̃t ¶ Erat qđã lãguid9 lazarus a bethania ¶ Lazar9 intꝛpretatur adiutus·nam inter omnes mortuos a xpisto suscitatos hic magis videtur adiutus/quia minus ad surgendũ dispositus·vnde augustinus Inter omnia mirabilia que fecit dominus lazari suscitatio plus predicatur·ꝙ iste debuit in bethania/quod intꝛpretatur obediens signans ꝙ infirmũ curari volentẽ oportet esse obedientẽ 7ª q° ¶ Quarta exclusio est ꝙ talis infirmitas in aia causatur ex quadam delectatione corporali dicente augustino Lãguit aũt lazarus in peccati delectatione/ecãi·g·Lãguor prolixus grauat mediũ·Intelligendum tamen ꝙ delectationes corporales impediũt vsum rationis/triplici ratione Primo quidẽ ratione distractiõis ꝙa ad ea in qb9 delectam² multũ attendim9/cũ aũt attẽtio fortiter inhereat alicui rei/debilitatr circa alias res vel totaliter ab eis reuocatur· ꝙ 7 hoc delectatio corporalis si fuerit

præsupponit electionẽ / electio dilectionẽ ꝛ ratio ẽ qz p̃destinatio ẽ pars prouidẽtie Prouidẽtia aũt est ratio rerũ in intellectũ p̃ceptiua ordinatiua aliq̃z in finẽ/nõ aũt p̃cipiẽt ad ordinandũ in finẽ nisi ex pnti volũtate finis Dñs p̃destinatio aliquo° finẽ p̃supponit ꝙ 7 roẽm ꝙ deus illoz salutẽ vult ad qđ ptiz electio 7 dilectio/dilectio q̃dã iquãtũ vult eis bonũ salutis etne· nã diligẽ est velle aliqui bonũ Electio/iquãtũ hꝫ bonũ aliqb9 p alijs vult· ũ q̃sdã reprobat rõz·8 Quos p̃scivit hos 7 p̃destinauit·dicit Predestinatio ẽ p̃scia et ꝓparatio beneficiorũ dei qua certissime liberãt q̃ãz liberãt· vñ dicit ¶ Diligebat aũt ihs marthã ¶ actiuã vitã ¶ et mariã id est q̃platiuã vitã ¶ et lazarũ id ẽ per quẽ scitiz ꝑ p̃senti ꝫ electũ pro futuro·quẽ scz grã p̃destinatois ꝓpt̃ dilectionẽ nõ dimittet 7ª q° ¶ 7ª exclusio ẽ ꝙ p̃destinat9 q̃ ad p̃ntẽ iustitiã deseruit q̃n ꝙ existẽs a grã p peccatũ liciz ñ finaliter qz a pcto reuocat· Hꝫ aũt pcm causat in aia ex q̃busdã infirmitatib9 de quibus tullius dicit Egritudines autem aie infirmitates dicũt ex qb9 pcm causat Intelligẽdũ ꝙ causa pcti ꝓpe est ex parte aie in qua principaliter ẽ peccatũ Potest aũt dici infirmitas in aia ad similitudinẽ infirmitatis corporis·dicit aũt corpus hois esse infirmũ qñ debilitatur vel impeditur in executiõe ꝓpe actionis ꝓpe aliquã ordinationẽ partiũ corporis Dñs mẽbrũ dicit esse infirmũ qñ non bene ꝓficẽ operationẽ ꝓpriam/sicut oculus qñ nõ potest clare videre Dñs et

magna ⁊ vel totaliť ipediet vsū tationis ad se animi intentiōem abstrahendo ⁊ vel multū ipediet 2° rōe cōtrarietatis Quedā enī delectationes maxiē superexcellētes sūt ptra ordinē rōnis Vñ phūs 6 ethi. dr/ q delectatiōes coīpales coīuptē estimatiōes pruidētie. 3° hūs quādā ligatiōem in quātū ⁊ ad delectatiōem sequit̄ q̄dā trās mutatio coīpalis ⁊ maior ecť q̄ in alijs passiōibus quāto vehemētiūs affiať appetitus ad pñtem rē q̄ absentē Hmōi aūt coīpales tatiōes ipediūt vsū rōis Vñ sicut q̄to motus fuerit fortior in corpe pter ordinē nature/tanto est maior infirmitas ⁊ ita quāto fuerit motus fortior passiōis pter ordinē rōis/tanto maior ē infirmitas aīe/vñ dr maria ät sororꝰ lazari erat que vnxit dñm vngento et terserit pedes ei⁹ cap. ſ. Hec coīpali delectatiōe erat infirma. q hūs aug⁹ de conflictu vitiū et viāo cū dr. Ecce maia magdaleā inumerť sordib⁹ inq̄nata ad fōtem pietatť anxia currens / dñi q̄ vestigia lacrimis rigās capillis detergēs ⁊ deosculās/⁊ pungēs/ ablui meruit. dās curādi fœmā infirme delectationis Qz hūs gregť. ät in se habuit oblectamenta tot de se inuenit holocausta

2ª q 5° Circa secūdā q̄sideratiōnē q̄ est de dura mortť consecutiōe cū dr. Audies aūt ihūm vbi sūt q̄tuor cōclusiones

1ª q° Prima cōclusio ē q mors ē pena pcti hūs illud rā. ⁊ p vnū hoiem pēm in hūc mūdū intrauit/et p pēm mors Intelligēdū tñ q si aliq̄s ꝓpter culpā suam puer aliq̄ beneficio sibi tanq̄ carētia illius bñficij ē culpe illi⁹ pena Hic hō in pma sui creatiōe hoc bñficiū fuit collatū dñit⁹ vt q̄diu mens ei⁹ deo esß subiecta/inferiores vires eius subiacerent rationali menti ⁊ coīps subiceť aīe. sed qz mens hois per pēm a dīna suggestione recessit/ omnes inferiores vires totaliter rōi non subiacerent. vnde tanta est rebellio appetit⁹ ad rōem. vt etiā coīpus totaliter subiaceret aīe vnde sequitur mors et alij coīpales defectus. Vñ ptz q sicut rebellio carnalis ad spm est pena pcti primoꝝ pntū/ ita et mors

1ª q° Deducta conclusio est q sepe pene coīpales ad gliam dei q̄buſ dā inferūť. vñ būs augť. in lib. de mirabilibus sacre scripture. Deus immobili voluntate vitas vniuersoꝝ/certo suo spacio ordinauit/quoꝝ ergo vita vt non maxiant̄ meti intefiá videť/eoꝝ ordini in nullo derogatur/sed vt p hoc qui eos resuscitauit/clarior appareat/⁊ resuscitati sibi deo/sic et hōib⁹ cari haberēť. vnde dr. Hec infirmitas non ē ad mortē .i. tanq̄ ad finalē terminum. q ibi nō sistit. ſ. est ad hoc vt mortuus resuscitet et suscitatoꝝ glificatur. vñ se quitur sed pro gloria dei vt glificetur filius dei per eā. ut. Aug⁹. Lazarꝰ ato moriť. sed p filiū dei qui in eo glificatur/viuificať. vnde licet mors lazari fuerit ex cā naturali. nō chilomin⁹ tñ non repugnat/ q̄n ex fuerit ad gliam dei. q non est ipossibile q eadem infirmitas compatere ad cām naturalē/et ad puidentiam

am diuinam. Sicut non est impossibile q infirmitas lazari ex causa naturali ordinetur ad resuscitationē relatam ad prudentiam diuinam/ ex qua deꝰ glificatur. sic nō est impossibile q aīa naturali inclinatiōe ifirmata ad hoc pcō moriatur. vt sic a pcō moꝛte gꝛaīa dei resuscitet/ q deus in suis appꝛopꝛiatꝫ q̄ sūt iustīa et mīa nobis notificetur. et p gnēs glorificetur. Nā iustīa dei nō manifestatur sine pcō cū ad eam ptineat punitio malozum. mīa aūt dei apꝛet q pcm cum mīa sit contra misericoꝛdiam/ et miseria nō sit sine pcō. sicut medicina non ē sine egritudine. De us aūt in mīa et iustīa sūme gmēdatur. Pcā. Etiam et iudicium cū tabo tibi dne. Tia conclusio Tertia conclusio ē q resuscitatiōem spūalem aliqn a pcīs deus differt ad tēpus ꝓpter tres cās. Prima vt per hoc suadeat animę in q̄ mala se pꝛecipitatiōe/ sibi indē malꝫ caueat et fiat diligētioꝛ in custodia receptę resuscitationis. Tertia vt oñdatur q pena sit non resuscitatꝫ si tāta difficultas ē in istꝫ. Vnde sequit. vt ergo audiuit q infirmabat tunc quidem mansit in eodem loco duobꝰ diebꝰ et hoc ē ꝑ ēsoꝝ. vt mozt⁹ expiraret et q sepeliret et dicat [qm fetet] ita q nullꝰ possit dicere q n̄ mortuus resuscitauit/ qm stupoꝛ in eo fuit et nō mozs/ volens oñdere iustificationē esse miraculosā/ quia qui mozt⁹ est ꝯ ōsensū et oꝝationē. et fetet p mala fama et quatduan⁹ ē p malā consuetudinē et nāturam/ impossibile ē resuscitari nisi per gratiam dei.

Quarta conclusio Quarta conclusio est q aug. in glō facit mētionem de tribus mozt⁹ suscitatis Pmo de filia archisynagogi. quā dns suscitauit in domo. Marc. Hec signat pcm occultū delectatiōis et cōsēsꝰ plene. qd occidit aīam q2 oē pecatū moꝛtale mozs est aīe ꝯ aug⁹. 1° de vidue filio pꝛetato extra domum ad pꝛetam ciuitatꝫ. luc. Per quē significat pcm manifestū qd per exēplum pniciosū iam alios ad pcm pꝛouocat. qd pniciosius est pmo. De tertio in sepulchꝛo iā quatuoꝛ dies hntem. p qd significatur pcm q̄ suetudinis vel nāturatꝫ qd iā fetet in monumento. vñ dꝛ. Lazar⁹ moꝛtuꝰ ē. qui in ꝓpheta² adiut⁹ Hec i glō. Mꝛ aūt pcī sit cā spūalis mortis ptī. q2 sicut ex sepatiōe aīe a cꝛpe seq̄t mozs. ita ex sepatiōe dei ab anima moꝛitur aīa. Deus enim nō sepatur ab aīa nisi ꝓpter moꝛtale pcm. ideo dꝛ ysa. 59. Iniq̄tates vre diuiserūt inter vos et deum.

Tertia consideratio. Circa tertiā cōsiderationē que est de huiꝰ moꝛtui miraculosa suscitatione. ā dꝛ. Cum in iudeā iter. vbi occurrunt aliq̄ q̄ pꝛecedūt hāc suscitatiōem. aliqua oꝝpantur ad eā/ et aliq̄ sequūt eam Ꝯꝛ q̄ pcedūt suscitatiōem. Primū ē q̄ fidētia de dei mīa. Deꝰ enim cū sit sūme misericoꝛs ꝓmptioꝛ est miseꝛi nos a miseria liberare q̄ ipi liberari Vnde augustinus dne vna spes/ vna fiducia/ vna firma ꝓmissio mīa

tilla/vnde dicitur¶ miserunt ergo sorores¶ scdm hug¶ Insinuatio est quedā species oronis que aliquādo fit fiducia siue cōfidentia·iohis ij·de matre xpisti insinuāte defectū vini· vnde crisostom⁹ dicit q⁹ qz vehementer de eo gsidebant ex frequēti familiaritate/ ideo miserūt et non psona liter venerūt Hecūdū est assistentia diuine vtutis que predestinatū vsq⁹ ad finē nō relinquit·certissime gsequēs suū effectū / nec tamen iponit necessitatē vt effectus eius ex necessitate proueniat· nā predestinatio est pars prouidentie· nō aūt omnia que prouidētie subdūtur necessaria sunt·sed quedā gtingenter eueniūt scdm conditionē causarū proximarū quas ad tales effectus diuina prouidētia ordinauit et tamen prudentie ordo infallibilis est·sic ergo q ordo predestinationis certus est·q tamē libertas arbitrij non tollitur ex quo gtingēter prouenit p̄ destinationis effect⁹ vnde seqtur¶ Eamus in iudeā iterū¶ vbi glō inclinaris·q⁹ discessit fuit infirmitatis/ q⁹ credit est potestat⁹·vñ augustin⁹ Inde discessit vt homo·ꝫ in credēdo quasi oblitus infirmitatē ostendit potestatē Terciū est expulsio timoris quo quis timz amittere quod deo plus amat/nam timor examoris nascitur·vnde isto timore petrus timēs perdere vitā/negauit christū·Iste timor est malus·nam q̄uis sit naturale q⁹ homo fugiat corpis detrimentū vel dampna temporaliū rerū· non tamen propter ista debet recedere a iustitia/qđ est contra ratio nē naturalē/vñ Dz 3 ethi⁷·q⁹ quedā sūt pcor⁹ opa·ad que nullo timore debet aliq⁹ cogi/de quib⁹ dicit¶ dicit ei discipulus¶ rabbi nūc querebāt te iudei lapidare et iterū vadis illuc? q·d· spontaneū⁹ vadis ad mortē Frustra timēt discipuli/cū qb⁹ erat fortitudo ps Dñs illuminatio mea cc·vbi glosa Dominus habitator in me p grāz·e lux q est salus mea cōtra infirmitatē/ vt eo mediante iam possū resistere pcato Que g° timebo? Nullū/qa nullus potest cōtra eum q⁹ potentissimus est/qui illuminat saluat q protegit· ideo nullū timeo p̄ter ipsū/ambulās in lumine firmitatis gratie sue· vnde seqtur¶ Nōne duodecā sūt horē diei? volens vbi cos securare Q·d·qui ābulat i luce materiali n timet qa nō offendit· ꝫ ābulās i nocte offendit q⁹ luce hui⁹ mūdi nō videt·igit ē q ābulat in luce mee p̄tie nō debet timere q⁹ protegit Vel aliter¶ Nōne duodecā hore sūt in die? Q·d· In duodecā horis p̄t hō bene mutari·hoc etiā innuit thomas dicēs¶ Eamus q⁹ nos moriamur cū illo¶ vbi crisost dic·q⁹ hoc verbū fuit timidi animi/ifirmior erat alijs· vñ dicebat¶ Eamus¶ Q·d·non timet mortē·sed vult nos occidere·Beda tñ dicit q⁹ loquitur ex gstātia q⁹ est nocitas/cōueniens eni est tanta nocitatē patienti subuenire/vñ q tpe nocitatis desinit subuenire/amicus nō est·ecci·s·Amicus ē ꝫ tpe suū et non p manebit in tpe tribulatiōis·lz nō sic ē in aīo do pū⁷ ℣· Omni tpe diligit q amicus ē· vñ d⁹¶ Lazarus amicus nr dormit¶ morte ·s·naturali Querit quo g lazar que

deus amabat p̄cōr signatur. rñdit augustin⁹. d. Amat q̄dā p̄cōres ꝑ̄ꝫ p̄destinatiōem sed nō ꝑ̄ꝫ pñtem iustiā. Nam ꝑ̄ꝫ aug⁹ ꝑ̄ꝫ. si p̄cōres nō amasset de celo nō descēdisset. Quātū est confirmatio fidei sine qua deo nemo placē pt Nulla alia secta ad sui confirmatiōem hz miracula sicut fides catholica Nō ei vtuosum vel laude dignū est credē q̄d manifeste proba bile ē. sed credē deo in hijs que sensus vel ratio dissuadē videt sicut pt̄z de abraham qui credidit deo. Nam sicut videm⁹ in natu. alib⁹ q̄ doctri na naturalis ad cuiscūtiam maiorē q̄nq; p̄ facta naturalia declaratur vt maiores sit firmitat̄ in intellectū audient̄. sic doctrina x̄pi supnatu ralis ab eo fuit declaranda p miracu la q̄ operatiōem quia hoc infirmōles in ducebat ad fidē. z deitat̄ pñtiam de monstrabat. vñ d⁹ Lq gaudio ꝓpter vos. z ꝓpter vtilitatē z confirma tiōem fidei vē/vt ex hoc sumat̄ ex pimentū deitat̄ mee aliq̄ ē absenti q̄ videē. vt credat̄ qm̄ non eram ibi. Q. d. ibi nō eram z tñ vidi/z hoc ē ad augendū fidē vām/qua debetis credē me ē illum q̄ vbiute ꝓpria e tā possū putrescētē mortuū suscitarē Vñ lice iuenerūt eū q̄tuor dies hñ tem in monumēto z non p̄uenerūt mortē/tñ ꝓpter hoc non tardē venit ymo cito venit. q̄ p̄uentum morte suscitauit. z sic fides multor roborata fuit/q; Sz multi ex iudeis ꝛc. Per hanc est humilis subiectio mentis diuine ordinationi Per obedientiam enim deo subdimur. Vnde sicut

peccatum consistit in hꝫ q̄ homo con cepto deo q̄ mutabilib⁹ bonis inhe ret/ita meritū virtuosi act⁹ conuersa in hoc q̄sistit q̄ hō cōcept̄ bonis cre at̄ deo inheret Et subdit. Hº ā fit p virtutē obīe que hz alias virtutes mēti inserē ꝑ̄ꝫ grego ꝑ̄ vltio mort̄. Vñ ber. Obia dirigit gressus nros z scē quersatiōis grām pmeretur. Vñ seq̄t erat ā bethanea iuxta iheroſolimā. Bethanea aūt interp̄tatur dom⁹ obīe. z significat statū eorum q̄ obediūt mādatis dei. z hij de mor te spūali exitari merent̄. Sed hꝫ be thanea erat iuxta iheroſolimā/innu ens q̄ quivolūt in futuro eterna pa ce frui. hij mundanis vanitatibus contēptis hic in pñti/volūtate subiu antur dīne iussiōi. Nā iheroſolima pax̄ visio interp̄tat. Septim⁹ est dis positio vtutū quib⁹ exitur in meri tū bone actiōis/ z puenit̄ ad gratiā contēplationis Hijs enī duob⁹ opti netur iustificatioz spūalis susci tacō Vñ Sz Multi aūt ex iudeis ve. ad martham z ma. vt consola. eas de frē suo. Quid p iudeos itelligim⁹ nisi virtutes quibus p̄pulū carnal̄ concupiscentie z omnes spirituales immundicie prescinduntur. et hoc cultello confessionis peccatorum/ q̄ ad penitentes. z istrumento confes sionis laudis/quo ad iustos Hijs eī maria scilicz q̄templatiua vita. z mar tha id est actiua vita consolantur. quando hijs virtutibus in actus exi tur vtriusq; vite/ merentis de con quo alteri primam gratiam / quia homo in gratia constitutus in hijs

iplet dei volūtatē. cōgruū ē ꝓ⁹ amicoꝝ ꝓcōnēz vt dē⁹ ipleat hoīs volūtatē i saluatiōe alteri⁹ licz qñq; possit habere ipedi⁹ū ex pte illius cui aliqs scūs iustificatiōez desideāt/et i signū hȳ lazari optinuit suscitatiōez a domino ipetratō. et hȳ meito vite actīe z gēplatiue. vñ dicit. Martha autē vt audiuit qz ihs venit occurrit illi. ecce pōpta accelerātio. Ubi nō diffrentiā inter actiuā vitā et gēplatiuā. qz actiua id est martha occurrit cristo/per scām operationē. ꝫ gēmplatiua scilicz maria sedet p sanctā cōtēplationē. Dicit ei martha. ecce fidelis cōfessio vite actiue /cōfitet enim de xpō. Pri° q; sua potētia potuit p uenire mortē spūalē pcōrīs Exemplū de vgie bñdcā quā p̄huauit a gēmagiōe. vñ dī². Dñe si fuisses hȳ frat̄ meus nō mor. 2° q; xp̄s ia p̄uētū mortē potrat suscitare Et iō dicit. ꝫ et nūc scio qz q̄cūq; poposceris &c. Et ideo meruit a xpō certificationē de spūali resurrectiōe. vñ se². Dicit ei ihs. resurget frater tuus Dicit ei martha/scio quia resurget in nouissīo die Q. d. de illa resurrectione securā sū sed de ista nō. hoc enim sciebat ex verbis domini ꝙ⁹ crisostomus. Audierat enī hȳ mulier multa a xpō de resurrectione vt io. 6. Ego resuscitabo eū i nouissīo die. Dicit ei ihs. scilicz īstruēs eā de resurrectionis cā. Ego sū resurrectio et vita. id ē ego sum causa resurrectionis et vite Q. d. per me potest resurgere frat̄ tuus Nam vita p essentiam ē causa omnis vite. ꝫ resurrectio ē reddītio vite. quae dē

qui credit i me etc si mortuus fuerit viuet. Ubi nō. q; si⁹ duplex ē mors/ ita z resurrectio Est enī mors ie hȳ q; aīa sepatur a deo/ab hac morte resurget aīa p fidē z grāz 2ª mors ē corpis cui respōdet resurrectio cor pis Et iō p° fit mētio de resurrectione aīe qñ d². Qui credit i me etc si mortuus fuerit viuet. scilicet in aīa. 2° fit mētio de resurrectiōe corpis. vñ seq̄t. Quis q̄ viuit z credit in me. id est quis habet vitā aīe credendo in me/et si moriat i corpe ad tēp⁹. nō mozietē inetēnū id est semp/qz aliqñ resurget Nā xp̄s mediator habuit aspectū sup totū hoiem et per mortē quēs sup resurrectionē aīe z corpis. et iō q; adheret mediatori p fidē nō solū resurget in aīa sed in corpe i nouissīo. Amē dē p hoiem mors z p hoiēz resurrectio mortuor. Hāc fidei ueritatē dē requirit dē⁹ dicēs. Credis hoc. nō q; ignorās ꝫ vt voluntas fiat credē nisi homo ꝑfitear ore. cōfessio fit ad salutē. vñ p̄z q; fides multū credēdo credit ad iustiā ꝙ aūt confessio fit ad salutē. vñ se². Si credideris videbis gl̄az dei. Unde. 6. Quia possibilia sūt credēti. Dixit illi Ego credidi qz tu es cristus fili⁹ dei viui. Ubi aug⁹ di⁹ q; martha ex hȳ confessa ē totū illud dē. Tutē ē resurrectio et vita z prima° mortē z aīa alia. Seq̄tur z confessio marie vbi p° venit ad ihm. Abijt z vocauit mariā. 2° accelerat. quia vt audiuit surrexit cito et venit ad eū. Ex quo patet ꝙ⁹ aug⁹ q; illa p̄uenissē martha si p̄sciuissē aduētū xp̄i z p̄mīa. ꝫ xp̄s māsit i loco scilicz

bi martha eum reliquerat. hꝫ ꝛſo⁹ uoluerꝫ ſe ingere miraculo. ſed dū rogat⁹ miraclm operatur. rogantes ſiſtatur lazar mortuū/ut dei etiā ſequatur. Cryſo⁹ dicit q hij q̄ ſeque nē nō erant mali ſꝫ credētes Mul ti enī ip̄a credebant. Augꝰ dicit q plu res fuerūt teſtes miraculi. vñ licet ſe ſentiat ꝑter vnā cām. tñ diuina p uiſētia ad aliud ordinauit. vñ ponit marie reuerētia qꝛ videbēs eū cecidit ad pedes ei⁹. Sequit eius confeſſio. dñe ſi fuiſſes hic ꝛc. Vnde ex ver bis iſtis ꝑpenditur marie feruor ex primis. Primo non ē vere mirata nec timuit ſuſpitiōem quā iudei de ꝛpo habāt. cū tñ aliqui eēnt p̄ſentes. ſed ꝺ tempſit p̄te mgrō. ſolū tacēs ꝺ honorē ei⁹. Secūdo ꝑpenditur ex hoc q̄ cecidit ad pedes ihū. qđ nō legit de martha. et ideo meruit hoc p̄mium ꝛpi. dicit ꝛ. Qui appro pinquat pedibus ei⁹ accipet de doc trina illius. Tertio ꝑpenditur ex hꝫ q̄ nō dixit tot verba ſicut martha. Vñ beda ponit rōnē. qꝛ conſueto ho mini mortē ꝑter lacrimas non po tuit oīa ꝑferre que voluit. Ex vero hꝫ ḡnoſ ſunt. Primū ē ḡtritio. nam ſi ne ḡtritione non ꝓt eſſe reſuſcitatio ſpūalis. qđ patz. qꝛ actus cōtritio nis meretur remiſſiōem culpe mor tis q infuſiōem grē. hō eſt. Nam ſola ordinatio diuina meretur de digno gliam. ergo multo magꝭ grām/q culpe re miſſiōem. q qꝛ iſtū actū habz tm ac ceptū ſup omne ſacrificium/ideo dice bat azarias dñe. ꝛ. Non ē in hꝫ tpe ſacrificiū. ſed in aīo cōtrito q in ſpū hūilitatꝭ ſuſcipiamur inq̄t dñe a te vñ greꝓ. Illū quē conſpicꝭ dilectū ſuū dilē/in conſpectū dei nō dubites miam ſequi/qꝛ nullum peccātem re uerſū ad ſe deſpicit/qui peccatores redi mere venit. vnde ps⁹ Lacrimis meis ſtratū meū rigabo Glo. Lacrimis meis in amaritudine pnie/ ſtratum meū. idest cumulum peccatorum/riga bo/reſoluēs ymbre lacrimarū. Vñ ſequit. Ihūs igit vt vidit eā plorā tē q iudeos ꝛc. Maia ē aīa contrita que ploret cū iudeis. i. cū omnibus peccatis aīe de excessu peccat. Ideū dum ē meritū passionis xpi. Nos enī oppreſſi eramus ſub onere pecca ti. a quo per nos liberari non poterā mus. ſed xpūs veniens. onus. i. penā p peccatis ſup ſe leuauit. vt dicit pe. Peccā nrā ipſe portauit in corpore ſuo ſup lignū. Hoc ptz. qꝛ totū cor pus ſuū ſuauit ſanguineū ſudorē. q inſup totaliter eſt laceratum. et hꝫ propter nimiā caritatem. eph. 2. Propter nimiam caritatem ſuam qua dilexit nos deus/ cum eſſemus mortui peccatis. conuiuificauit nos xpiſtus. cuius gratia ſaluati ſumus Meritū huius passiōis ondit augꝰ de ſpū q aīa dicēs Miſer ego ſum. quātū deberem dilige deum meum qui me fecit quando nō erā /redemit cum perieram Quando in peccatis meis venūdatus eram / paſſionem ſuſtinuit et mortem/ ſanguinis ſui pretium pro me appendens /nec p hijs omnibus quod illi rependam

habeo/nisi tm̄ vt diligā-nō enim de ētiō et meliō q̄ per dilectionē tepē di p̄t quod p dilectionē tatū est-vñ sequitur] Infremuit spū et turbauit seipsū] Fremere est tumorē vultō ad oē deducē-fremuit igit̄ spū/quādo pndēs in cruce/i aīa pro pcīis nr̄is ē cōtritō Ps. xxv. Tristis ē aīa mea ꝛc. In hac cōtritōe xpi/habet vtr̄ oēs gtritoēs nr̄ē ad delēdū pcā et hoc quo ad passionē aīe. vñ seq̄t] et turbauit seipm̄] scz volūtate suscipiēs passioēs. Vbi nō q̄ sic fremēs instruit pcōes Vnde sēm aug̃ dñs fremit/ oīs qua fides hois sibi displicentis fremere debet in accusatiōe malorū operū. vt violēcie penitēdi/ erat cōsuetudo precādi in cōtritione Vñ pū. xx. Hiaui fremitō leonis/ ita q̄ ita tegō] Q. d. Hiaui ad fremitū leonis sistūt oīa aīalia-ita ad fremitū cōtritois sistunt oēs motō animales. qui designantur per illos.

] Quidā aūt ex ipis diēbāt ꝛc] Lacrimatus est (sēm glosam) infirmitatem nostram-vt et nos pcata/que sunt actus infirmitatis/ defleamus. Ps. Fuerunt michi lacrime mee ꝛc

Terciū est depositio obstinatois que est subuersio religionis. octum habens a propria voluntate. Hec enim firmat impenitentiam que est peccatum in spiritum sanctum. que neq̄ hic remittetur neq̄ in futuro. quia cor durū et indouratum/nec deū timet nec hominem reueretur. Qui sic in omnibus vijs suis adheret dō abolo/ fit vnus spiritus cū eo. Hec obstinatio ciatur cum gracia dei ap propinquat. vnde dicitur] Ihesus et go tursū fremēs venit ad monumētū] Erat aūt spelūca et lapis positus mētū dicit q̄si muniēs mētē/signās cōsciam. que sentiēs culpā/q̄ ei⁹ pnā cōdignā remoracōe. munit mentē mediātib⁹ operib⁹ virtuosis Hoc at monumētū spelūca fit latronū/ si in ꝛcessōe proximi quer̄as cogitatiōes pfert. et si in eo diuersa pcā cōmittūtur/ declinātes gfessionē pcī et absolcōem tentes illecebras tēpalū voluptatū. que q̄si spolia queda in abscondito cordis celant. de quo dicit glō ibi de Ps. xl. Dom⁹ mea vertitur i spelūcā latronū. qn̄ furta/ homicidia/ adulteria/et alia scelera cōmittūt. Per lapidē intelligit̄ facultas queda que remanet ex cōsuetudine peccādi eāq̄ p⁹ pniam. ad quā vincēdā quia nō suffiat natura/tecte] dicit martha-iā fetet] per malā scitiā famā. quadrid duanus est] Q. d. Propter inabilitatē surgēdi hīs q̄tuor dies. Pena est ꝑuersa volūtas. 2ª ē libido. 3ª ē consuetudo. 4ª nācitas vt p̄z p aug̃. 8. 2 fessiō. ideo enī in hijs inabilē ē ad bona et facile relabitur ad pcām nisi gra adiuuetur. Homo. vij. Velle m adiacet. et idcō dicit ei ihs] Nōne dixi tibi quia si credideris videbis gloriā dei] q̄s difficultas quādoq̄ subito p gratiā amouet. et ideo dō] Tollite lapidē] Tulerūt igit̄ lapidē] id ē pcām (In consuetudie quēadmodū lapis diuidit mētē) Vñ ezechiel 36 Auferā a vobis cor lapideū ꝛc ꝙ est gratitudo de bñficijs dei Cor natural q̄ mollat dicat. vt ille q̄ suscipit bñficium

p grām actiōem/ quertaē ad bñfac
tōrē·z ꝑ̄ istū modū deū honorcam9
ꝙ̄ ꝙ̄mur ad ipm p grāz actiōem
tanꝯ ab eo beneficiāti·z ecꝯ p vocē
laudis·ſ·vocaliē bñficia referendo i
deū· de q̄ pō· Sacrificiū laudis ho
norificabit me·ḡ illos qui bñficia dei
p ſuis meritꝯ pcepiſſe putāt· Talib9
aūt deꝰ aliq̄n beneficia retrahit/ne
tanꝯ ingti extollētia plꝰ peccent/et
iō ſe ꝙ̄ſcie ſpeclm intueē· appebit bñ
ficiū dei tibi collatū nō eſſe ꝑpter me
ſta tua/et iō recurrēdū ē cogitatiōe
z affū ad magnitudinē dine miſe
cordie tanꝯ ad oīm bñficiorū nrōꝝ
largitorē/et ꝙ̄ est qđ diāt· Jhūs aūt
cleē oculis ſurſū· vbi oēs Nōte est
dolētem ceare ad exēplar xp̄i eleua
re oculos cordis·ſurſū Et dixit· grās
tibi ago· oīs affm̄ ei9 ad nos·z sic
nō ꝑſtaret dep̄catiōis ſermo/ ad p
fectū tñ fidei nrē logica· Vñ ſeq̄t·
qm̄ exaudiſti me· Et ne aliq̄s credēt
qm̄ ſolū pro tunc z nō alias eum ex
audiſſe· ideo ſubdit· Ego ſciebā qm̄
ſēp me audis· Et ne crederet q̄ hec
ora magē fuiſſē ꝑpter indigentiam
ꝑ ꝑpter nos·subdit· ſed ꝑpter ꝑplm
q̄ circūſtat dixi vt credāt qz tu me mi
ſiſti· i·ne exiſtimēt me deorū tariū·
ſed vt oīm̄ ꝑ̄ tuā voluntatē mi
raculū fieri· Vbi ꝑ̄ criſo·ꝑ̄· grām̄ ac
tio oīdit volūtatē vnitatē inter pa
trē·z filiū· ·v·ꝑ̄ est vox dine volun
tatis· cui9 iuſſioi subiacz oīs creatura
dicēt enī xp̄istus vocet nos nūc p
conſcientie ſtimulum arguētem de
malicia· Os· Arguam te·z ꝛ̄ nūc

per ſcripture ammonitionem de du
ricia cordis·nunc per flagellationē
Pſalmiſta Multiplicate ſūt infirmi
tates eorum/tandem per mortē eum
vocatio patris fit per predicatiōem
inuitantem in preſenti ad penitenti
am z in futuro ad gloriam de qua
dicatur ꝑ̄·9·z luc·z· Vox clamātē
in deſerto· vnde Pſal· Dabit vo
ci ſue vocem virtutis·i· efficaciam
reſuſcitandi mortuos· vnde dicitur·
voce magna clamauit lazare veni fo
ras· In quo verbo ꝑ̄ gloſam declā
ratur ex parte peccatoris magna ne
ceſſitas· Ponit enim peccatore ē
incluſum z quaſi incarceratum i ſpe
lunca peccati· Joſue·9· Aperite os
ſpelunce· ·v·2° oſtendit in ea affectu
oſam benignitatem quia extrahit
pcōrem de altitudine peccati ad la
titudinem gratie d·veni foras· vñ
ecī· zz· Miſerere noſtri deꝰ z reſpi
ce nos z oſtende nobis lucem miſe
rationum tuarum/et ideo ſequit ef
fectus huius vocis in duobus qz ſcili
cet mortuus prodijt viu9· et quia
ligat9 prodijt Vnde aug9 ſup ioh·
Quo poſſit ligatꝯ pdib9 mirari·
z ñ mirarꝯ qz surrexꝭ q̄triduan9 ? In
vtroq; potēa dei erat· ñ vires mortui
Ea vō q̄ ſpiritualem reſuſcitationē
ſequūtur duo ſunt· Primum est ab
ſolutio clauium ecē· Vnde dicitur·
Soluite et ſinite abīe· De hijs clau
ibus ſupra ſatis dictum est· ſermone
lx· conſideratione ſecūda· concluſione
prima ſecūda tertia z quarta·

Sed queritur quare ipſe met non
ſoluit ligamenta ſed precepit alijs

vt solueret Potuit enī soluere p seip
sū q̄ potuit suscitare Hic beda respon
dit dicēs. q̄ licet crist⁹ poterat p seip
sum soluere sicut suscitare/tn̄ alijs p̄
cepit ad īsinuādū vnitatē ecclesie ad
dīnā caritatē Nam et si p seipm po
tuit facere /voluit tn̄ mīstris ecclesie
suā potestatē ostēdere Vn̄ in omelia
dicit Quid est soluite z sinite abire.
nisi q̄ que solueritis sup terrā erūt so
luta z ī celo? 2° q̄ritur. vtrū mīstri
ecclesie absoluāt a culpa Et videt q̄
sic. nā io. 20 d² Quor remiseritis
pcta eis ¶ 3° q̄ritur vtrū aliqs aliq̄
modo absoluat seipsū ¶ Vbi sciendū
q̄ absoluere a culpa et a pena eterna
z a pte pene tpalis pertinet ad dēū
et ad mīstrū ecclesie. tn̄ ad culpā ō
suetudinariā ōsequit̄ difficultas ad
bn̄ cogitādū que designat in ligatu
ra facei Sequit̄ ecc difficultas actuū
ad bn̄ opandū que designat ī liga
tura manuū Sequit̄ tercia difficultas
ad bn̄ volendū signata ī ligatura pe
dū Ab hijs difficultatib⁹ absoluere
potest se peccator absolut⁹ a culpa p
exercitiū boni opis assuefaciendo se
ad ōtraria cor Secūdū ē exercita°
in bonis opib⁹ Vnde dicit Luc et sinite
abire id est recedere p exercitia vin
cū a consuetudine viciorum ¶ 3ta cōsidera°
Circa quartū cōsiderationē que ē
de vtili arca alior cōuersionē structi
ficatione cū dicit Lmulti igit̄ ex iude
is cr̄e Vbi nō. q̄ liz sit maioris me
riti sn̄ miracul credē. tn̄ xp̄s fecit sig
nū ppter q̄druplicē roēm ¶ 1ª ē vt sua
doctrinā q̄ ē supnaturāl miracul confir
maret. talia fuerūt obscura° solis tpe
passionis Item notitia linguarum data
apostolis /et illuminatio subita qua hij
q̄ fuerūt ydiote docti facti sūt Ite do
cta° apostolor q̄ cū ibeātes esset
ꝫ cōfirmati nullū timebāt Ite subito
gratio mundi/per paucos simplices
Ite in noie crīsti multi īfirmi sūt sa
nati et mortui resuscitati ¶ 2ª est vt
suā potētiā demōstraret et p hoc ad
credulitatē īduceret Vn̄ dicit Ni nō
feassē in vobis signa q̄ nemo alius fe
cit pt nō vtiq̄ crederet⁹ ¶ 3ª vt suā
deitatē demōstraret. quia vbi aliqs
opatur ibi est ¶ 4ª vt affectū nostrū
ad se diligendū exacuaret. et ideo ea
ī anima z corpe operauit Vn̄ sequit̄
Multi ergo ex iudeis q̄ venerāt ad
mariā et marthā videtes q̄ fecit ihs
crediderūt in eū In q̄ pz q̄ miracula
xp̄i habuit efficaciā. dicerat enī su
pra. hoc dixi vt credatis

In sabbato dnīce in letare

Ego sū lux mūdi Io. 8. Duplī
cem potētiā dī⁹ oīter aīa habē
scilicet intellectiuā qua illūiat lumine
veri. z affectiuā qua inflāmat amore
boni Quod ec ostēdit aug⁹ i libro
de spū z aīa Sūt enī duo in aīa et
sūt idē q̄ aīa. scz rationale scīs cognos
cens omnia z diiudicans inter om
nia. et naturalis affectus / quo suo
cordie z gdu diligat ōnia Sequit̄ ve
rūptamē facultates z q̄si instrumēta
gnoscēdi z diligēdi ōnia habz ex
natura. gnitionē tn̄ veritatis et ordi
nē dilectionis nequaq̄ habet nisi ex
gratia. Anima enī facta a deo sic
ymaginem suscipit ita cognitionē

ꝛ amoꝛē Ex quo ſequit ꝛ terā diāt
1. Hier. Quia ſi ōnes hoīes natura
ſcire deſiderāt. ne naturāle deſide
riū ſit ſtruſtra. tñ intellectꝰ non potēs
ſe quod aupit ꝙquirē/ doctoꝛē q̄rit
quꝰ doctrina ad notiaā deſideratē rei
ſtrat Hic ecꝯ naturaliē homo deſi
rat habere notiaā de diuinis et de
ſalute ſua ꝓꝰ ariſto. z. ethi. Intellec
ū et virtutē id eſt cognitionē q opa
ionē querimꝰ felicitatis gracia/ hoc
eſt propē ſalutē. ß qz ad cognitionē
ſalnatoꝛ ī euāgelio ſub methaforꝯa lo
itione oſtēdit ſe doctoꝛē ſalutꝯ diēs
Ego ſū lux mūdi Nā ſicut lux hz il
luſtraē et tenebzas depellē q ecꝯ ad
ꝺꝰ capitū dirigē/ ita ecꝯ xp̄s ꝙ ḡ
ꝑoꝛ tenebzas depellere et eā diri
ere ad bonū eternū Et ꝓꝰ ꝯ ocur
ſio Circa pmā ꝙſideratioēs Pzima ꝙſide
ratōne q ē
ā ḋditate ū diāt Ego ſū lux mū
di ſunt ſex ꝓcluſiōes Pzia ꝓcluſio
Hā 2ᵒ ē ꝙ lux lumē radiꝰ q ſplen
oꝛ ſuit ifē realiē differūt tñ rōe. Nā
lux dr fozmā coꝛpis luioſi. lumē di
r fozmā coꝛpis dyafani ī q̄ terāpitē/
ſicut caloꝛ q̄ ē in coꝛpe calido et cali
ditas ī coꝛpe calefacto Radiꝰ aūt di
ꝯ illuīatio ꝙ directā lineā ad coꝛpꝰ
Et iō vbiū q ē radiꝰ ibi ē lumē q nō
ē ſo Cōtingit enim eſſe lumē ex re
flectiōe radioꝛ ſolis ſicut ī nō ex direc
ta oppoſitione ꝓpter coꝛpus aliud
interiacens Splendoꝛ autem eſt ex
reflectiōe radioꝛum ſolis ad aliquod
coꝛpus terſum q poſitū ſicut ad aūā

vel argentū. Huiuſmodi autem lu
mē quia eſt qualitas primi alteran
tis ſcilicet cali quod non habet cōtra
riū q iō ſubito fit in materia In alijs
autem qualitatibus ꝓpter reſiſten
tiam contrarij fit ſucceſſio Vnde di
citur Ego ſum lux mundi Secun
da concluſio Secunda concluſio ē
De quidditate lucꝯ diuerſa ē opinio
quibus dimiſſis dico ꝓꝰ thomaſcenū
ꝙ lux eſt quedam qualitas Nam ſi
cut calor eſt quedam qualitas actiua
cōſequēs fozmam ſubſtātialē ignis.
ita lux eſt qualitas actiua conſequēs
fozmam ſubſtantialem ſolis. Vnde
dicitur Ego ſum lux mundi Ter
cia concluſio Tercia concluſio eſt
ꝙ deus dicitur lux ꝓꝰ diuinam natu
ram q humanam / eſſentialiē q ꝓ
prie illuſtrans non tantum interius
per inſpirationem ſed exterius i doc
trina / factis et cōuerſatione De quo
io. 1. Deus lux eſt Hab. 3 Candoꝛ
eſt lucis eterne q̄ excludens ex ſe
ōnem rationem tenebraꝝ Et ideo
dicit lux vera. qz ipmixta Vñ gloſa
1. io. 1. dicit Deꝯ lux ē Qui igiē vult
habē ſocietatē cū luce pellat tenebras
pēoꝛ/ qz tenebre cū luce ſocietatē ha
bere nō pūt Et iō dicit glō ibidē Ap
plicuimꝰ nos ad lucē/ ſicut lux irradi
auit nob. tenebre eramꝰ/ mō ꝙ lucē
ſumꝰ q alios illuīamꝰ dum pēa di
mitti et tenebras expelli nūcamus
Vnde dicit Ego ſū lux q̄ Octa ꝓ
Octa ꝓ ē ꝙ oīs lux alia a deo aliq
tenebra ꝓmiſcet Lux aūt a manife
ſtādo dicit Eph. 4 Oīa inquit que
arguuntur a lumine manifeſtātur

Ex quo appet q̄ tm̄ vnūqd̄q̄ sortiē de rōe lūinis. quātū ptiapat de rōe māifestatiōis. Et quātū de rōe occultationis admittit/tm̄ a rōe lucis deficit. Intelligēdū tn̄ q̄ de manifestatione lucis fit manifestatio Quadruplē enī gtingit variari. Est ei quedam lux p̄mo q̄ manifestat se p̄mo z alia alteri. sed nec se/nec alia manifestat sibi ipi/ vt est lux ipa cōpalis/q̄ tm̄ hz tenebzam admixtā quātū aliozū et suii pi9 occultationem habz ad se ipām. Est lux secūdo cui manifestantur alia/z ipsa alteri/sed nō ipa sibi vt ē lux sensuū pticulariū/qz licet sē sus pticulares alia sentiāt/nō tn̄ ipa sibi sed sensu cōi manifestant/ z ideo tm̄ admiscetur de tenebr̄. q̄ntū nō manifestātur sibij pīs Est tertio lux que manifestat se sibi z alijs z cui manifestanē alia. ꝫ in vtute alicui9 alterius z nō in virtute ꝓpria/vt est lux intellāis. q̄ se cognoscit z alia ꝫ in vtute alteri9 / et iō hocipso q̄ ex se nō hz manifestationem. patitur in se tenebrē admixtiōem. Est lux q̄rto q̄ se manifestat z alia sibi z alijs et totū i vtute ꝓpria. z hmōi lux ē deus. in quo qz nulla deest ratio manifestatiōis/ nichil pmisceē ei de tenebr̄. z ideo bñ dz Lux ē z tenebre in eo nō sūt ulle. vnde Ego sū lux mundi. ¶ q̄a g°. ¶ Quinta conclusio ē q̄ deus ē lux mūdi duplīt modo. Pmo p modū obiecti qz ipam lucē pmā sol9 homo inter mortales conspicē pt/ vñ augr̄ sup ioh. Ex ipa vita illūinātur hoies nō pcorza. q̄a nō hñt rationales mētes que possūt videē sapiam. Secūdo mō ptiapatur/vt in tm̄ dicātur hoies illūinari ē quātū ptiapāt lucē intellāiali q̄ nos illuminat vt speculemur/z dirigit vt rē opemur. de qua ptiapatiōe dr in psal°. Signatū ē sup nos lumen vult. vñ dr ¶ Ego sū lux vbi xps oñdit se esse lucē icreatā. Si xpus nō fuisset deus/ nō dixisset ¶ Ego sū lux mūdi/z p hoc excluditur error nestorij qui ponit q̄ xpus non erat filius dei nisi p grām inhitantē. vñ pm theo° non dr. in me est lux mūdi (ꝫ in eo sit deus p inhabitatōem) ꝫ ait. Ego sū lux mūdi. i. hoim exīntium i mūdo. ioh. i. Ipse illūinat oēm hoiem ¶ et hic excludit error manichei q̄ posuerūt deū cē q̄dam cōpus z quādam lucē in seruitutem. Ipm aūt posuerūt esse solē istū materiale visibilem lucētem ex ptiapatiōe illi9 lucis. hoc excludēs xps/dr se ē lucē hoim. ita q̄ est lux intelligibilis et nō sensibilis. ¶ Secunda consideratio. ¶ Circa secūdam considerationem quē ē de eius utilitate ai dr. Qui sequitur me ¶ sunt sex conclusiones. ¶ Prima conclusio. ¶ Prima conclusio ē q̄ illud vtile dicitur ad perfectiōem alicui9 sine quo illius perfectio bene haberi non pt/ seq̄t q̄ ꝫ lux multū utilis nobis est ad pfectiōem vite spūalis. nā vita spūalis multū impeditur per tenebras peccatorū z p subtractionem lūinis vite. Hec autem lux que est xpristus expellit tenebras z dat lumen vite/igitur patet eius utilitas.

¶ Secunda conclusio. ¶ Secunda conclusio est

q̄ natura nostra absolute in se sñ hat lucē ē tenebrosa/nā sicut se habz aer ad lucē sēsibilē. ita anima nostra ad lucē primā intelligibilē. Sicut ergo aer est de se tenebrosus nisi q̄tūpet lucē sensibilē/ita natura nostra de se tenebrosa ē nisi q̄tūpet primā lucē intelligibilē. Ozigenes Sicut aer q̄ seipsū nō lucet sed tenebrarū vocabulo intelligit. ita ipa natura nostra dō per seipsā cōsiderata quedā tenebrosa substātia est capax et q̄tūpes lucis sapiētie Vnde hec lux lucet in nobis qui tamē relicti sum9 tenebre ¶ Terria cōclusio ¶ Terria cōclusio ē q̄ hec lux semp̄ p̄sens est intellectui nostro lucet intellect9 noster nō cōp̄hē dit. vnde aug9 sup̄ iohānē Quō homo cecus positus in sole p̄sens est illi nō sol/sed ipe soli absens ē. sic ōnis homo stultus/iniquus/ipius cecus est cōtre/p̄sente sapiētia. que nō est absconsilli sed ipe est absens ab illa/vn de dicit iohis 1°. Lux in tenebris. i. sapiēcia prima de se lucet sed intellectus stultus qui est tenebra eā nō cōp̄hēdit ¶ Quarta cōclusio ¶ Quarta cōclusio est q̄ hāc lucē sequi est nobis debile ꝓpter triaꝑ Primo qz ē via inobilis ignobilis. nā vnūquodq̄ ordinatū ī finē/potēs obviare et abduā a suo fi ne diget aliq̄ directo/finis nost ē be ne. 2°. qz est veritas infallibilis nich il ītinēs falsitatis qz est veritas increata/finis autē veritas creata includit falsitatē. 3°. qz est bonitas inhaustibi lis qz solū in ea volūtas et appetitus quiescit. quia anima ad dēū facta ī nullo ālīa dēū q̄etari potest. et ideo dicitur ¶ qui sequit̄ me ¶ Quasi diceret q̄ ꝓpter hasmatiōes cū seq̄ debem9 cū effectu bone actionis ītellectu ve re cognitiōis/et affectu sincere dilectionis ¶ Quinta cōclusio ¶ Quinta cōclusio ē q̄ si ābulaverim9 p̄ exercitiū virtuose opationis ad melioza p̄fiat̄ do(Vt d̄ gloſa iohis 1°. homo in lu ce ābulat qz virtutū operib9 ad meliora p̄fiat)erim9 liberi a tenebris pec catorū. si tn̄ nō reputaverim9 nos ī peccabiles. vnde gloſa ibidē 2ª iohānis 1°. Ita sum9 mūdi sed tn̄ nō debem9 nos putare q̄diu viuim9 oiō a peccatis posse mūdari. Vñ sequitur ¶ nō ābulat in tenebris ¶ Primo scilicet culpe/quia huiusmodi lux dat lumē gracie euacuās ipsā. 1ª iohis 1°. Tenebre transierūt et lumē verū iā lucet. 2°. nō ābulat ī tenebris ignoracie. q̄a hec lux dat lumen sapientie expellēs ipsā. eph. 4°. Eratis aliq̄n tenebre nūc autē lux in domino. 3°. non ābulat in tenebris dāpnationis et miserie. qz ista lux dat lumē vite. i. lumē in quo attigem9 fontē luminis p̄s. In lumine tuo videbimus lumē ¶ Sexta cōclusio ¶ Sexta cōclusio ē q̄ eā sic ābulātes cōsequūt̄ lumen vite. Nā cū triplex sit vita scilicet ītima exterior et superior. Prima causat lumē gracie qua ad diuine bonitatis amicicia acceptamur. vnde 1ª ad cor 1°. dr̄ Factus ē p̄m9 adā ī aiam viuēte. 2°. autē adā ī aiam viuificāte. Sed adā scilicet exteriorē causat p̄ factā conversationē. vñ dēut°. 28°. Erit vita tua pendēs ante te. 3ª vita scilicet superior

p gloziam est cā finalis. Per hanc cī ad actū ꝯēplationis dūcīæ eleuamur aug9 ē. Nichil cī ꝑt in opatione trāscēdēte mpzie vtuꝫ actiōez/ nisi ei9 vtus forꝺtificæt sicut dyapha um nō ꝑt illūinari nisi actu rēapiat luc̄. sed visio cēntie dine que ē nob vita ē actio trāscēdēs facultatē hūane nature/ꝫ iō ad hmōi ꝯsecutionem rēq̄rit lumē glozie q̄ eleuemur. vñ dꝫ hꝫ habebit lumē vite. Glō. nūc ꝫ in futuro. ꝫ ª ꝯsiº. Circa tertiam ꝯsideratiōem q̄ ē de ei9 certitudine cū dr. Dixerūt ergo phei. vbi sūt q̄nq; ꝯclusiones. 1ª ꝯ. Prima conclusio ē q testificari est de nāturā te salutē. supposita testium ydoneitate ꝫ ordine iurē. Et iō ad cautelā falsi testimonij vitandi. aliq̄ a testimonio rēpellūtur. qz testimoniū habet certitudinē pbabilē/ et ideo q̄cūq; tollit testimonij pbabilitatē ipm red dit ineffic̄x/ hoc enī facit infirmitas testificāndi sicut q̄nq; ꝓpter culpā/ vt infames. propter defectū rōis vt pueri ꝫ mulieres. q̄nq; ꝓpter affectū vt inimici qz isti de facili pūt induci ad testimoniū contra veritatē ferēdū 2ª ꝯ. Secunda conclusio est q licet in cā criminali testimoniū qd̄ q̄s profert contra seipm sit efficax. vtz 2. reg̃ pmo de adolescēte qui dicebat dauid saulē ꝫ ionathā se interfecisse. contra quē dauid ferens sniam dixit. Sanguis tuus sup caput tuū/ os enī tuū cōtra te locutū ē dicēs. Ego interfeci xp̄m dñi. Tñ testimoniū laudis qd̄ q̄s ꝓfert de seipo efficaciā caret. vñ seq̄t. Tu de teipo testimoniū phibes testimoniū tuū non ē verū. i. acceptū. Contra quē glōm. vñ pe. ꝓx. p. Non ei qui seipm cōmēdat sed quē deus laudat te os alienū ꝫ non tuū. Tertia ꝯsiº. Tertia conclusio ē q licꝫ taciturnitas q̄ ē ad edificationem sit laudata p aug9. licet in q̄d̄ p̄dicatori rex eternax/ narratio nem tpaliū ad edificatiōem non pertinentiū occultare/ mētiri tñ nunq̄ li cet. taciturnitas tñ veritatē ꝫ dilaudis ē q culpabilis cū sit ꝓpe mendū. vñ aug9. Quisq̄s metu alicuius libet per se puocat/ qz. s. magis timet homine q̄ deū. ꝫ ideo seq̄tur. Timuit et dixit. s. ea que ptinēt ad dei laudem ꝫ nostram edificationem.

Quarta conclusio.

Quarta conclusio est q licet testimoniū puri hominis in re ꝓpria nō sit efficax/ tñ non ē silē de deo et de dei filio qui ꝑt in re ꝓpria sibi testimoniū phibē. Unde crisos. Cū filius eq̄lis sit p̄ri. eq̄ bene testificari ꝑt de seipo sicut pater. vnde seq̄tur. Et si ego testimoniū phibeo de me ipo/ testimoniū meum verū est.

Quinta conclusio.

Quinta conclusio est q hanc cōclusionē probat triplici medio. Primo sic. Ille qui nouit perfecte deū a q̄ ē ꝫ ad quē vadit/ potest verū testificari de seipo/ quia aim deus sit veritas. a veritate venit ꝫ ad veritatē vadit. sed ego scio vnde venio inquit ꝫ q̄ vado. igitur etc. Secundo sic. Ille potest bene verum testificari de seipō q̄ q̄ nouit seipm/ ꝫ ego ꝓfecto nouo

meipsū/sciēdo vnde venio et quo vā
do ignē ꝛc 3° sic/dē est sibijpsi suffi
ciēs testimoniū vt testis qz deus ē lu
mē luminis autē ē manifestare se et
alia.sed ego sū dē/scio enim vnde
venio et quo vado.i.scio deū esse pri
ncipiū meū.scio me esse deum ex deo
ignē ꝛc ¶ Quarta cōsideratio ¶ Cir
ca quartā cōsiderationē que ē de ei9
occultatiōe ait dr ⌊ Vos autē nescitis ⌋
vbi occurrūt alique exclusiones Pri
ma 2° ¶ Pa 2° ē qz liz ignorātia et
nescientia sint realiter idē.differūt tn
ratiōe.nā nescientia dicit simpliciē sciē
tie negationē/vnde ignorātia cuius
libz scibilis potest dici nescientia.sed m
quē modū dyonisi9 in cōgelio nescie
cōis ponit.ecce iearchie.6° cap°.Ig
norātia vēo ipz tat scientie pūatio
nē.dū scilicet aliqui deest sciētia eoz
que aptus natus est scire Hoz autē q
dā sūt que aliquis non tenetur scire.
illa scilicet quoz scientia non potest
debitū actū recte exercē.vñ nō ōnes
tenētur scire illa q sūt ad fidē ptinēti
a et vniuersa iuris pcepta/sed singu
li ea q ad eoz statū vel officiū spec
tāt tenētur scire ¶ Tertia exclusio ¶
Tertia exclusio est qz triplex ē nesci
entia obligans ad peccatū qz negli
git scire ea que tenetur Prima ē nesci
entia simpliciter affectata.de q pa.
Noluit intelligere vt bene ꝛc.2ª est
nescientia ingrauās dis obligās ad rec
tū in q est sūm9 gradus in qua ho
mo beneficia dei nō recognoscit.3ª ē
nescientia infidelitatis que fidamētū
subuertit/de quibus
apostolus dicit supꝛ illud apostoli9 g

nouas qz benignitas dei ꝛc dicēs.g
aussiē peccas si ignoras/vnde Pa.
Nescierūt neqz intellexerūt in tene
bzis ābulāt ꝛc. Sequē ⌊ Vos autē
nescitis vñ venio aut quo vado ⌋ Un
de adūtedū qz xp̄s est lux de luce.qz
ratio sua ē originata a patre/ex quo
sequitur qz quicūqz ignoret ortū isti9 lu
cis ignorat ipsā lucē.sicut iudei fece
runt/et hoc ē quod dicit hra ⌊ Vos au
tē nescitis vnde venio ꝛc ⌋.i.nescitis
eternū meū processū.yh.14° Genera
tionē eius qs enarrabit? Tercia
exclusio ¶ Tercia exclusio ē qz nescien
tia malorū orta dei beneficia causat
ex eo qz ignorātes diuinā potētiam
respicāūt hominē solū.vñ dr ⌊ Vos
autē scdm carnē iudicatis ⌋ Nā iudei
nichil attribuebant xp̄o nisi puro ho
mini/ vnde dicebatur qz indecēs erat
sibi et cuicūqz alteri hominū testimo
niū phibere de seipō Ipsi enim credē
bāt xp̄m fore purū hominē / et ideo
qz xp̄s dixit ⌊ Nō sū ego sol9 sed ego
et q me misit pater ⌋ iō interrogāt ⌊ vbi
ē pater tuus? ⌋ Vl potest dici qz iudei
proprie dixerūt Quarta exclusio
Quarta exclu° ē qz in xp̄o ē oīm sci
entia excludens oēm nescientiā d.
ego nō iudico quēq ⌋ scilicz iudicio sē
tētie et dāpnationis.Cuius ē ratio.qz
nō veni vt iudicē mūdū.sed ut saluē
mūdū.Et si ego iudico.i.dē aliq sē
tētio.nō ignorāt hoc facio sicut vos
sed scientes/ideo iudiciū meū est verū
qz sol9 nō sū/sed ego et qui misit me
pater.q.d.pater meus est q me gig
nit.et cognendo me / communicat
michi essētiam suam.et sic communi

cat michi veritatē. Ex quo seq̄t̄ q̄ ego sū veritas Veritatē aūt ē reddē testioniū vez Seq̄t̄ ⁊in lege vra sēp tū ē ⁊ubi p rōem oñdit q̄ testioniū suū ē legittimū. q̄ talis ē Testioniū ꝙsonū legi ē legitti⁹ testimoniū. meum ē hmōi. qz ꝑ⁹ legē stat testionio duoz. sic aūt est in testionio meo/qz nō solū testio⁹ phibeo de me ipo. ꝛ testioniū phibz m pz Sicut ibi Hic est filiꝰ meꝰ dilectꝰ. Jt̄ filiꝰ meꝰ es tu Q. d. lex vra approbat testio⁹ duoz hoim qui recepi pñt. multoma gꝭ debet approbare testioniū meum ⁊ pz is qui nō possūmꝰ recipi.

Quinta conclusio

Quinta ꝯclusio ē q̄ illi q̄ nūc ignorāt xp̄m. s. quo ad eius iustiā timendo/eiꝰ miam sperādo/eiꝰ bonitatē diligēdo/eiꝰ bñficia per debitas grāt̄ actiōes nō recōpensando hic in pñti. tales in futuro ab ipo ignorabūt. ⁊ io dñs ꝙqzit̄ Jēr 2° Tenentes legē nescierūt me. vñ d⁹ glā Nescivi se a sacdotibꝰ ꝙqzit̄ vitas. ⁊ nescire se principatū nesciētiū protestat̄. vñ Si q̄s ignorat ignorabit Vñ seq̄t̄ ⁊neq̄ scit̄ me. s. in mia et bñficijs ⁊neq̄ pzēm meū scit̄ ⁊. s. in iustiā ⁊ boitate q̄ reddet vnicuiq̄ iuxta opa sua ⁊nā si me scirēt̄ ⁊ꝙsiderārēt cū gratitudie actionis. miam qua mihi tus sū vēi/⁊ bñficia tā spūalia q̄ gratuita q̄ contuli vobis ⁊vtiq̄ scirēt̄ ⁊ patrē meū ⁊in retributiōe eternoz bonoz. sed qz ignorat̄/audietis refutationē. d. ⁊Nescio vos ⁊.

Quinta consideratio

Circa quintam considerationem q̄ est de eius vtuositate aim dz ⁊hec verba loquit̄ est ihūs ⁊. ⁊ sūt due cōclusiōes. 1ª 2ª Pma cōclusio est q̄ licet vt⁹ fortitudo. grā. violētia. vtus honestas. sint realiē idē. dnt tñ rōe. Nā virtus dz fortitudo in quātum laborēs ⁊ dolores facile pt vincē. dicitur grā in quātū respiat liberalitatē dei cuiꝰ donū ē hmōi. se deo gratū facē. dz vt⁹ in quātū respicit op⁹ qd ab ea ē. dz violētia i qua tū violēē capit regnū celoz. m⁹. dz Reg⁹ celoz vi patit̄ ⁊ violē. m⁹. dz ecē hōestas. vñ ꝑ⁹ ꝓ Honestas ē tpi tudinis cautia Vñ hoibꝰ virtuosis ⁊ honestis honor maximꝰ exhibēdꝰ est. 2ª 2ª 2° 2° est q̄ hec lux di na quadruplicē habet vtuositatem Prima est q̄ facit spūaliter laborā tes ⁊ diligēt̄/ facile superā in tū seruoz dei fortitudo laborū in sustinētia pniali sucaibēt. s. dina allocutio/verbo cōsolatiōis eos non so lidaret. qz doceret vitare mala pmit tes eterna. vñ audietes vbū dei pre effectū opis. facile oia q̄ postergant nos a consecutione vltimi finis pos sunt vincere Vnde dicitur. 1. ioh. 1° Omne qd natum est ex deo vincit mundum. Vincere autem mundum est tendere in vltimum finem. qd fit cum conaie ppie voluntatis Gra tia mediante insultus temptationū reprimuntur. et insistitur bonis operibus quibus diuine voluntati conformamur. quia voluntas dei est sanctificatio nostra ꝑ⁹ aplm Vn de tales possunt dicere illud. epsi. vltimo. Discite in quibꝰ sū sufficiēs

quasi diceret q eor sufficiencia solū ē ex lumine informatiois diuini sermonis 2ª ē q suat ones ea audientes et ei⁹ doctrinā sequēs deo acceptos iquā tū dei grā Gracia enī ū sit donū supnaturale a solo deo est effectiue colla ta habēs in se rationē acceptatiōis ones qs inhabitat deo gratos et acceptos suat onē enī spirituale acceptati onē deo causat q̄dā decor spiritual⁹ cim virtutū Nā sicut pulcritudo sanitas expurgēs ex ōnib⁹ scilicet colore si gura et magnitudie et proportione ita gracia q est aie decor est integritas ex tegens ex ōnib⁹ virtutib⁹ / vñ ap⁹ Gracia dei sū id quod sū et grā ei⁹ per gratiā ei⁹ q idco merito debeat ri ē grat⁹ Signū enī acceptatiōis diuine est custoditio a culpa / et pēne uatio a pena / et collatio vite eterne Collatio autē diuina p° custodit a culpa / vt dic pūr 12° Veritas iusti custodit viā innocētie 2° pseruat a pena eccī 10 Qui custodit p̄cepta dū nō experietur quicq mali 3° dat vitā eternā pū 3° Custodi legē at ne filia et eris viuēs sequitur igit dicit 3ª ē q hoc tat nos ad virtuosas operatiōes iquātū dicat virt⁹ / nā ū bene agitur vbū diuinū deo nos gratos red attendo virtutū sit p̄miū non acq̄rit nisi per virtutes q̄b⁹ fit debita dispositio ad ip̄m et ideo vt qs beatitudinem adipisci possit / oportet operari virtuose q op⁹ nr̄m (suppo sita motiōe diuina qua mediante me

ritur ex cōdigno) habet etiā rationē meriti ggruu iquātū pcedit ex libero arbitrio iquātū volūtarie aliq̄d faci m⁹ / q cōgruū ē vt ū hō bñ utit sua virtute deus scd̄m excellētē virtutē excellēter operet / scilicet q ggruū est vt qñ q̄s scd̄m suā possibilitatē operatur virtuose / q deus ip̄m remuneret copiose beatitudie Talis tñ operatio solū habz locū i hac vita / nā post hāc vitā solū tēpus est nō merēti sed extreme retributiois / q tūc reddet unicuiz iuxta opa sua Quō ergo sermo diuinus hortat nos ad hāc operationē virtuosā / patet iohis 8° vbi dicitur si manseritis i sermone meo / veri discipuli mei eritis Tūc manet q̄s in sermoē dei / qñ operibus virtuosis fugit q̄s peccata / p̄ficiēs bñplacita dei q sermo dei dicit vitare malū et facere bo^m 2ª q dicz nos toto conamine ponendo impedimenta regnū adipisci iquātū dic violētia / vñ dñs vim tuosos vocat violētos Intelligēdū q virtuosi triplicē vim facit sibi p° ad dua aggrediendo et ea que sunt supra hominē 2ª adūsa patiendo actuū 9° Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū celor / 3ª a placitis abstinendo Genesis 8 Sēsus et cogitatio humani cordis in malū p na sunt ab adolescētia sua idco ū q dā violētia oportet hominē ab hijs q placet sibi cōpesci vnde poeta Est virt⁹ placitis abstinuisse bonis Ha^b 11 Regnū celor vī patit Glosa dū peccator ad id ld ē in alienū locū intrat per penitētiā Est enim regnum celorum sicut castū quod a multis

obsidē· ⁊ sicut ꝓfitet q̄ a q̄busdam
castr̄ obsessū nō ato capitur/ sed p̄
lōgam obsidiōem· ab alijs ato capi
tur q̄ fortit̄ ⁊ strēnue pugnat ⁊ ꝑ
sāguine non pcntes seipōs expo
nē ꝑiculo nō timēt/ita ē de q̄busdā
qui remissi⁹ aliquātulū pnaim suam
agētes eam diua⁹ ꝓtrahūt ⁊ tādem
regnū celoꝝ assequūtur· Alij sūt qui
district⁹ agētes ⁊ pniam artiorē du
cētes/ꝑpēdiosi⁹ ad ipm ꝓfigūt· q̄tū
ad istos q̄dāmodo regnū celoꝝ vim
patit̄· 2° ecc̄ reg⁹ celoꝝ vi patit̄· qñ
ab extraneis capi²· vñ hyla⁹ Regnū
celoꝝ vi patit̄· qz glia dei pcib⁹ ubi
ta· a ꝑphis pnūciata/a ꝓpo oblata·
fidē gētiū occupa²· ūi p pniam ⁊ fi
dē reuiuisc̄it ad celestē pātiam q̄si
alienū loū penetrātes· et violēti/ q̄
scz nō vidētur hīe iuste sicut publicani
⁊ pctores capiūt illud· exclusis· s· fi
lijs regni· ¶ Quinta ē q̄ doceat ho
neste cōuersari in quātū dz hoēstas
Nam honestas ē ꝓtuosa operatio cū
ꝓpositiōe mozū respuēs vicia in se ⁊
in alio ītuitu dei· Ubi innuit q̄ hōes
tas cōsistit in q̄tuoꝝ ꝓtutib⁹ ¶ Pma
ē declinā° mali· s· pcī· vñ dz· respu
ens vicia· vñ sap̄· 9· In fraudē ārāi
uenie⁹ affuit illi· ne· s· decept⁹ pecca
ret/et sic honestū fecit illū· Secūda
est operatio boni qz dc̄ q̄ sit ꝓtuosa o
peratio Odosus enī quātūcūq̄ sit cō
posit⁹ in exteioꝝib⁹ nō reputat hōes
tus· sap̄· 8· In opib⁹ manuū illius
honestas sine fictione· ¶ Tertia ex
terioꝝ mozꝝ ꝓpositio· i· tess· 9· Hoēs
te ambulet ad ea q̄ fort̄ sūt Quar
ta in hijs oib⁹ rēa intētio· sine hac
enī honestas ficta ēt nō vera· i· ordi
nata· ¶ Oia honeste ⁊ ꝑ⁹ ordinē fiant· s·
vt intētio oia ordinet intra se et in si
nē debitū Sequitur i textu ¶ Hec ꝙta
locut⁹ ē ihūs in gazophilatio dcās
in templo ⁊ nemo app̄· eū qz nondum
venit hora eius· ¶ Nō ꝑ⁹ ordinē ga
zophila⁹ est loc⁹ nūmismatū in ho
norē dei et dispēsatiōem paupm ob
latoꝝ· Hec nūmismata obtulit xp̄s
i intellāali gazophilatio/qz verba
dei ꝓtulit· Verba enī dei sunt q̄dam
nūmismata ymaginem celestis regis
hñtia impressā· vñ dca· Tūc xp̄us
loq̄tur in gazophilatio qñ ad iudē
os in gabol loquit̄· Tūc gazophila
tiū apitur· qñ discipul⁹ celestia reste
tur· Qđ nobis cōcē·

¶ Sermo

dñice in passiōe· lxxij·

Quis ex vobis arguet me de
pcō· Joh· 8· Secūm ersō⁹ fides est
virtus q̄ ea q̄ ad fidē amētū religio
nis ptinēt cē firmit̄ ꝑ credūt Nam
ꝑ⁹ aug⁹ aliq̄ male sentiūt de dei o
potētia· negātes deū nō posse corpa
suscitare vel naturā nrām assumere
Alij male sentiūt de eig bonitat· s·
q̄ negāt lapsos in pcm̄ ꝓ pniam nō
posse deo reconciliari· Alij de eig iusti
cia vt qui deū negāt vindicātē pcā
aut qui dicūt eum salte non vindica
tiuē eternaliter· Fides aūt nra oīpo
tentiam ⁊ bonitatē· Huius fidei veri
tas multiplici modo ꝓfirmat· s· mi
raculoꝝ chorusc̄atiōe· testiū prodūc
tione/et diuina reuelatiōe· ūi igitur
tot habeat veritas argumēta/ in ex
ausabiles sūt non credentes· quia nō

essant ipsam fidei veritatem vita et verbo impugnare/et ideo dñica ista in qua legitur hoc euangelium dia de passione/nō qz ista die xp̄s passꝰ fuit/sed cogitantes in cœde xp̄isti ū interficere/lazarum etiā nisi sūt necare/z p̄ hoc in euangelio p̄ntiocatur

Circa p̄imam consideratione que ē de veritate doctrine xp̄i essen tia. occurrūt septē conclusiones.

Prima conclusio.

Prima conclusio est q̄ cū verita te p̄ius sit inesse. et ideo p̄ꝰ qđ plu ribus diuersimode ineſt/scđm hoc z diuersimode distingui p̄t. Nam ve ritas p̄ p̄us est in intellectu diuino. ꝙsequenē in esse rei/gñr in intellectu apprehēdente. gñr i signo enūciāte. scđm hoc quadruplex veritas dis tinguí p̄t. sicut veritas p̄ma/veritas rei/veritas apprehensiōis/et veritas signi siue enūciatiōis. q̄ū vna p̄ oē dicē dependēt ab alia. Et sic diūsimo de eē describitur. Primo p augē i li. de vera religione d. q veritas est sū ma similitudo p̄incipij q̄ sine vlla dis similitudine ē. Isto mō dr eē solū in intellectu diuino. 2° describitur per adē. Veritas vniuscuiusq rei/ ē sic hz esse in esse rei. 3° describitur p hypa. Dex est declārm aut mani festatiuū eē. z hoc ptinet ad veritatē scđm qđ est in intellū. 4to describit in li. de diffinitiōibꝰ Veritas ē ade quatio rei z intellūs/et sic p̄t esse in signo enūciante. 2ª ꝙ. 2ª ꝙ ē q̄ dꝰ exns vna et p̄ma et sūma ve ritas cōtinens in intellū diuino ap̄ā rōem veritatis cuctat de cœde ōnes alias creatas veritates. Et ideo li cet in multis intellectibus creatis sint multe veritates/et in vno eoꝝ intel lū sint plures cognita. tñ ista oīa cō tū hñt in intellū diuino. vñ glā dr sup illd p̄s Diminute sūt veritates e9a filijs hoim. q sicut ab vna facie ho minis resultāt multe similitudines hois in speclō/sic ab vna veritate di uina resultāt multe veritates. vñ dr Hi veritatē dico vobis ꝛc. 3ª ꝙ.

Tertia cōclusio est q xp̄us ē veri tas qz ē v̄bū increatū et eē incarna tū exclus a se omnem falsitatem.

Primo. qz ē v̄bum increatū eq̄le p̄ī et ꝙforme/excludit a se falsitatē. qa vt sic plenū est grā et veritate ioh. 1 Est eē p̄ī cōsubstātiale. sic excludit vanitatē mutabilitatis. ioh. 8. Et cog noscet veritatē Itē in quātū ē v̄bum incarnatū sic p̄ma veritas excludit a se vmbrā legalē. iac. p°. Volūtarie genuit nos v̄bo veritatis sue. 2° ptz qz in ipō est ipletio oīm p̄ro missionū ap̄hetaliū ioh. 1. Grā et veritas p ihm xp̄z facta ē. 3° qz i ipso ē satisfactio plena oīm iuriaꝝ. Pōs Lex et veritas obuiauerūt sibi. et hꝫ ioh. qz cū sit veritas/z bonitas. qz ista duo in supposito cōtinentur cū ente licet dr̄n t scđm rationem. Nā veri tas respicit ipm esse simplr et imedi ate. rō aut boni ꝙsequi eē p̄ꝰ qđ ē aliq mō p̄fectū. ꝑ qz oz doctorē/vitatē e nūciare nō solū v̄bo ꝑ eē facta/ qz p̄ꝰ gregorium. cuius vita despicitur ꝛc. ideo xp̄istus p̄remittit. Quis

ex vobis arguet me de peccato? Ad. Ille doctor qui non desiat in bonitate nō potest argui de peccato/et per ꝛsequēs de īsufficiētia Nota q̄ xp̄s peccare nō potuit ꝓpter sacerdocij ꝑmutatē/si enim peccare potuisset mediator īdiguisset et sic nō fuisset ꝑm9. 1. petri 2°. Qui peccatū nō fecit qz. ps°. Omnes declinauerūt qz Iero9. Deus est in quē peccatū cadere non potest Quarta ꝓclusio

Quarta ꝓclusio est q̄ xp̄s nobis triplicē veritatē exēplificat scilicet veritatē vite/doctrine/q̄ iustitie Veritas vite ē sēm quā op9 aliquod ē verū nō sēm quā aliq̄d oñdit verū D. at vita vera ex hoc q̄ attīgit regulā et mēsurā sēm diuinā legē per e9 cōformitatē rectitudinē habet/ hec necessaria ē actiuis. ysa. 38. Memēto dñe quō ābulauerī coram te in veritate q̄ corde perfecto Veritas doctrine est sēm quā hō in dictis q̄ factis ostēdit se vt ē/q̄ hoc ꝓsistit in q̄dā manifestatioē vbox de q̄b9 est sciētia/q̄ hec necessaria ē ꝓplatiuis q̄ doctoribꝫ de q̄ hic. q̄ Hab. 22. Magister scim9 qz verax es qz Veritas iustitie ē sēm quā aliqs rectitudinē legis in iudicijs q̄ fit ad alterū seruat/qz iustitia est q̄dā rectitudo regulata sēm regulā dīne legis/hec veritas necessaria ē ꝓlatis pū. 18. Accipere personā in iudicio nō est bonū vt a veritate declines Vñ seq̄t. si veritatē dico vobis q̄re nō credit. q̄ Quinta ꝓclusio

Quinta cōclusio ē q̄ audire vbū diuinū signū est p̄destinatiois/q̄ nō audire ꝓbatiois hō ꝑmi est/qz audlē vbū dei ē p effectū opis/q̄ a q̄ nos retardāt a salute supaē. ioh. 9°. Omne quod natū est ex deo vincit mundū. nā vanitas mundi nos retardat/q̄ hic ī vbo diuino doctē nō curari. hō 2ⁱ est scilicet q̄ nolle audire vbū dei est signū ꝓbatiois ad quā seq̄t īduratio. qz videt īterne īduratus q̄ despuit illa q̄ dirigūt hominē in via vite/docētis corrigere ea q̄ abdicāt a salute/qd fit in vbo diuino/vide dicat. Qui ex deo est. q̄. Sexta ꝓclusio

Sexta ꝓclusio ē q̄ ꝓbi īcarnatī exaspationē nō sustinet sed exasperatū reddūt maledictionē p bono vbo. vñ pū. 9°. d. Qui arguit impiū sibi macula generat. Glosa. qz sapiens tra laborat q̄ vbū sapie īmittere nititur ei q̄ audire ꝓtēpnit/sapiētie ē tacere. 2. maioz ē exasperātes. tales tm̄ pigros exasperātur et prouocātur. q̄ ideo p̄ glosā nō ē timēdū tibi cū arguit ipius si ꝓtumelias inferat/ sed ḡ potius pauidēdū ne tract9 ad odiū/inde fiat prior. ideo q̄ aliq̄ales ab eis coercēt one nō tue timiditatē ḡ dilectionis e9 grā ē abstinēdū. vñ d. hñtes ista g°. iudei. d. s. vbū maledictū p bñ dicto. s. q̄ demoniū habet. et q̄ sa maritan9 est. et ḡ p9 arguit. qz dicebat ꝑmones trāscēdentes expatiate hūanā. puta q̄ p̄sisset a deo. q̄ est cālis pri ^a 2° q̄. Septima 2° q̄ p̄dicator vbi dei est hic ē patiāt si aliqs ꝓtumeliā sibi īfert ꝑ tatē. nam p patiām arḡnt regnū cē lor. qz ꝑ iero9 non nisi p patiām īpletur od dicit regnū celorum vim patit. vñ ma. 11°. Uti q̄ ꝓsecutionē

patiũtur ꝛc. et ideo nõ ẽ tedẽda con
silia pro gtumelia. tñ si trimẽ fal
si obiãt cõstanter resistẽdũ ẽ. qđ xps
fecit cũ dr ¶Ego demoniũ nõ habeo¶
Et si qđ dez dr nõ ẽ negandum. qđ
xpus fecit qñ se samaritanũ nõ nega
uit Paciam dauit ihoc q maledicẽ
tibꝰ gtumeliã nõ reddidr. iuxta illd
Qui cũ maledicerẽt nõ ꝛc. ¶Nõ licz
expresse non dicat eos hẽre demoniũ
ne vindicare se videtur. tñ hoc subti
liꝰ innuit cũ addit¶ honorei. prẽm
meũ et vos in hono. ꝛc.¶ In hꝫ qđ di
cit ego honorifico prẽm meũ¶ cõfir
mat se nõ hẽre demoniũ. ¶Dyabolꝰ enĩ
nõ honorat pa. qz ea q̃ prĩis sunt sibi
usurpauit. s. potẽtiã. cũ dr yh. ¶Bonã
fidẽ meã ꝛc. ꝫ cũ dicat¶ vos in hono.
ꝛc. innuit eos hẽre demoniũ. et silẽs
dyabolo. qz sicut nõ honorauit prĩz
sic nõ honorauit filiũ. cui ausus ẽ di
cere. ¶Hec oĩa tibi dabo si pẽs ꝛc.
magr. ¶Et ideo demoniũ nõ habeo.
Et nõ pt ee tal¶ Demoꝰ ẽ q̃ere i su
is sermonibꝰ gliam ꝓpriam/ et oñ
nationem sue scie/ego aũt in sermo
nibus meis ds vocatꝫ transcẽdẽtes
nõ q̃ro gliam meã sed magr prĩis.
dixi ei me esse ab eo. dixi etiam me
gliam habẽ ab eo et nõ ex me. igit
demoniũ non habeo. vñ licet non q̃
rebat eã dẽꝰ prĩ. et ideo dr¶ Est prĩ q̃
q̃rat et iudicet¶ Tũc prĩ q̃rit gliam
xpi/dũ recipientes xpm glorificat. iu
dicat tñ/dũ cõtradicentes xpo cõdemp
nat.¶ 2a cõsio ¶Circa secũdã cõsi
derationem q̃ ẽ de veritatꝫ efficacia
cũ dr¶ Amẽ dico vobꝭ ꝛc.¶ sunt sex cõ
clusiones.¶ 1a q° ¶1a conclu° est q
sermonis dni seruatio liberat a mor
te culpe et ab eterne dãpnationis pe
na Cuius rõ est. ¶Illud qđ custodit ino
centẽ viã/liberat a morte culpe. Vitas
iustitie custodit viã innocẽtie pũz 12.
Veritas aũt iustitie ẽ dni ꝑmonis
ꝓuatio. ergo ꝛc.¶ 2a q°.¶ 2a q° est
q veritas dni ꝑmonis cõfert vitã
eternam. Rõ pt ee. ¶Nã vita btã i vi
sione et fruitione cõsistit. et iõ p exclu
sionẽ morꝫ iehẽne. que huic visiõi
opponiꝫ. cõsecutio btitudinis intelligi
tur. hꝫ aũt fit p Vbũ dnum et iõ sci
cõpaẽ. luc. 8. in quãtũ vita eterna in
Vbo dei consistit sicut in qdã ꝓnapio
scibili qz finaliter ducat ad vitã btam/
sicut Vbum dei producit fructus. et
iõ sicut qui ꝓuat semen a corruptiõe
ꝓuenit ad fructũ sic seruãs Vbũ dñi
nũ ꝓuenit ad btitudinis statũ ¶Sicut
igit semẽ seruatũ et sciatũ in terra
producit fructũ ꝙseruatiuũ vite corpa
lis. sic sermo dñi cõseruat ab aĩa
fructũ producit ꝙseruatiuũ vite spũalis
et acq̃siti ꝑmij eternalis. pũz. 3.
Custodi legẽ meã atq cõsilia et erit
viuẽs aĩa tua.¶ 3a q°.¶ Tertia cõ
clusio est q ꝓuatio dni sermonis
docet volũtatem nrãm dine volũta
ti cõformare / qđ necariũ ẽ ad nrã
salutẽ ¶Nam voluntas creata non est
sua regula/ideo potest a rectitudine
declinare. voluntas autem diuina
sola est regula sui actus/et ideo non
potest deficere ¶Sicut ergo rectum. ẽ
iudex sui et obliqui/sic omne iudi
cium voluntatis create. sumendum ẽ
in ordine ad voluntatem diuinam

que sola recta ē et obliq̄zi nō potest· et hoc est quod dicit. Si quis sermonē meū seruauerit mortē nō gustabit eternū. nō dicit qui audierit sed q̄ seruauerit. Nā sicut ab9 sūptus nō nutrit si statim reiatur/ ita de verbo dei (Nichil ita vtile q̄d ī trāsitu prosit) ideo iacobi 1°· Estote factores verbi q̄· Ad rō· ij°· Nō auditores legis iusti sunt apud deū sed factores. Dicit cāa. Nō gustabūt mortē. Nā mors illa gustari d² qz ē semp q̄si ī gustu et nunq̄ in digestione· semp incipit et nūq̄ desinit. Quarta cōclusio. Quarta cōclusio est q̄ ꝓpter iteratā cōtumeliā nō ē desistēdū a ꝓdicatione/nec ꝓpter scādalū ē veritas doctrine dimittēda. Cōtumelia iterata fuit cū dicūt. Nūc cognouim9 qz demoniū habes. Veritas doctrine erat cū dicit. Si q̄s sermonē meū q̄· Veritatē doctrine non dimisit d· non auditis qz ex deo non estis. Nota q̄ quintupliciē ꝙtumeliā intulerunt ei ꝓmo eius vite/dicētes eū samaritanū esse 2° ei9 vocētie/dicētes. Demoniū habes. Cū mira et magna de9 faceret q̄ docret nō ascribebāt hoc diuine virtuti sed demoni· 3° eius veritati dicēs. Abrahā mortu9 est. q̄si diceret falsū est quod loqueris· ex quo illiqui optime seruauerūt sermonē dei mortui sunt/ ꝓponētes ei abrahā· 4° ei9 dignitati/dicētes. Nūquid tu maior es patre nostro abrahā? Dñs autē oīs dens se superiorē et dominū abrahe ait· Abrahā pater vester exultauit· i· cū gaudio desiderauit spiritu sancto reuelāte. vt videret· i· intelligeret diē meū. scilicet incarnationis ei ete nitatis mee. vidit. id est intellexit in fide. et gauisus ē. patet g° me ēē illi superiorē qui desiderat me ꝓcedere q° ei9 eternitati dicēs. Quadraginta ānos nōdū habes q̄· Habere ei q̄ta ānos nōdū habes regionis et copia rerū cōsuperāti ei9 naturā delicatā /vt videret malo et etatē. Quib9 ex rōnē/ diuinitatis sue misteriū aperuit d· Ante q̄ abrahā fieret· ego sum. q̄si dicer· ille est factura/ego autē creatrix esse tia. Quinta cōclusio. Quinta cōclusio est q̄ nō debemus ex bono opere glōriā nobis querere/vnde dicit. Ego glām meā nō q̄ro. Nil ita noxiū ē hoī sano sicut aer corrupt9/vñ si hō san9 exponit se aeri corrupto ifirmat. Vanitas aīe ē gracia et bona opera/vana autē glōria ē vēt9 vt corrupt9 aer· sicut igit̄ saīa corrup aere corrūpit̄/ ita per vētū ianitatis glē bona opera corrūpūt̄· Ecōuerso bon9 vēt9 saīatē ꝙseruat et nutrit· Bon9 vēt9 vt aer ē glā q̄ ex deo ē· qz nō ē de corrupto loco· ideo dixit· Glōriā meā nō q̄ro· sed fugio q̄si acrē fetidū et corruptū/vnde d· Si ego glorifico meipm glōria mea nichil ē. Quod vēificatur trib9 modis p° modo de filio dei· qz nichil habz nisi natū et ab alio· si ergo glōrē in aliquo q̄si illud haberet a se/glōri a sua nulla esset· qz gliarē ī eo qd nō ē· sed filiꝰ nichil habz nisi natū et ab alio igit̄ q̄· Alio° itelligit̄ de homiē ꝓpo q̄ nō poterat glōriari ī aliq q̄si p se haberet illud· qz q̄cq̄d est in creatura ab alio est· i· ad oīa· 9°·

Quid habes qđ nō acepisti? Quid gliaꝝ ꝛc 3° sic vt sit sensus si ego gloriam meipm gla mea nichil est vana a vobis reputabit sicut illi qmēdat seipm. ¶ 6ª q° ¶ Sex conclusiones ē q non ē gloria nisi que a deo ē. 2. ad cor. 11. Qui gloriatur in dño glietur. i. ꝑ vī gloriam. vt dño attribuat q fidē etiam z gloriam aliq grā ē. qđ non ꝑt ille q non hz a deo ptātem qz suā gloriam querit Nō ei qui seipm qmēdat ille ꝛc. i. qui extra deū gloriā sibi attribuēdo qđ dei ē. z ideo in nullo gloriari debemus qđ alienū ē. a beatitudine. qz talis non ꝑbabit a deo. sicut ptz in mūdanis. q gloriātur i diuitijs/ honorib9/gloria mūdana/ et ptāte magna. Ista enī oia aliena sunt a vera bītudine/nec q feūt ad eā sed plexq impediūt Cuiꝰ rō ptz. Nā ai beatitudo ai sit bonū p fem hoi ex eo non ꝑt malū aliter pueni. qđ cō stat in pmiss. Dicit enī ecci. z. qꝺ diuisit inedū q seruātur in malū dñi sil. z silē ptz in alijs tribꝰ Et ideo so in deo vel in hijsque ordinat nos in deū gliandū/et ideo dz ꝛ ē q glori fiat me. i. gloriā meā querit/gene ras me de eterna ēntia quē vos di citis qz deꝰ vz ē p opm imitatiōem z ꝓceptoꝝ impletiōem. z tn falsum ē/qđ ex hijs pbāt qz nō cognouistis eum ac p hoc nō cognoscit gloriam qua vere cōicat generādo Quauis iu dei tn cognoscerēt sub rōe deitatis non tn cognoscebāt ipm sub rōe tri nitatis. nec sub oi modo cognitionis ¶ Ego aūt noui eū sicut filiꝰ eiꝰ natus talis hns eādē substam cū ipso. nō solū sub rōe dei. sed sub rōe ꝑis gloriam cōicātis Noui aūt eū notiā infinita z ꝙphensiua in quātū sū deus. Notitia clara z intuitiua in quātū sum hō deꝰ. notiā clariorē q aliqua creatura et si dixero q nescio eū. ero silis vob mēdax. Q. đ. ꝑ vī crisoꝰ sicut dicētes eū nescire/mētiemi. ita ego si dixero me nescire ero mēdax. qđ ē impossibile cū sim veritas ꝛß scio eum ꝛc. ¶ 3ª q°. ¶ Circa tertiā cōsideratiōem q est de malignātiū malicia cū dz ꝛ Tuleūt igit lapides ꝛc. Vbi occurūt sex conclusiones ¶ 1ª q° ¶ Prima cōclusio ē q licet voluntas ꝑpria z cōsiliū ꝑpriū cor instabile et cor duz sint idem realit. dzñt tn rōe Dª ei volūtas ꝑpria q non ē cōis cū deo z hōib9. sed nrā tm. qñ qđ volum nō ad honorē dei nō ad vtilitatē frm sed ꝓpter nos met ipos facimus Prophum q silū dz obstinatio i pprio errore ita q nulliꝰ velit q silijs acqescē placētes sibi in oculis suis. ignorātes dei iusticiā z suā volentes q stituē volūtatē. Dª aūt cor instabile in quātū defluit p prauas cogitationes. vñ dū suo duat arbitrio z dī no caret q silio i seipo nō ꝑt cōsistere ß oī mobili mobiliꝰ p infinita distat hic. Dª aūt cor duz qđ nec q pūctiōe scidit nec pietate molliꝰ. nec mouetur pabꝰ. mimis nō cedit. z flagel t induratur. Hec b. ¶ Secūda q° Secūda conclusio ē q hī qtuor dicta idurāt hoiem ac lapideū reddentes z inabilē ad grām dei quia meatus spuales gratie dei obstruūt vt ¶ dia²

1°mach. ꝙnto. obstruxerũt pcta sla
pidib9. nã lapis diãt ꝙ si ledens pcẽ
Hic isti diãũt lapides. tũ qz ledũt. i
puertũt affectũ libidinosa delectati
one in creaturis. tũ qz ledũt affectio
nẽ diuine volũtatis ꝙ ẽ sanctificatio
nostra scdm apostolũ Vnde glosa su
per iob 2° dr Coz eiꝰ idurabit ꝙ si la
pis /qz nulla vngꝰ cõuersionis pnia
mollietur Terrea gclusio Terra
a gclusio est qꝺ hãc indurationẽ non
causat deus. nisi inquãtũ deꝰ graã
suam non largitur. scdm illd ad ro
manos nono Quẽ vult idurat. z cui
vult miseretur Vbi diãt glosa augꝰ
Intelligẽdũ nõ ẽ qꝺ sic induret deus
qꝺ aliquẽ pcare cogat/sed tãtũ qui
busdã pcãtibus miseriordiã iustifi
cationis sue non largitur. et ob hoc
eos indurare diãtur/quia nõ eorum
miseretur/nõ quia impellit ut pcẽt
Coꝛũ autẽ nõ miseretur qui bus gra
ã nõ esse pbendã equitate occultissi
ma et ab humanis sensibus remotissi
ma iudicat. quã non aperit apostolꝰ
sed miratur dicens O altitudo diuiti
arũ dr Quarta gclusio Quarta
gclusio ẽ qꝺ hijs lapidibꝰ ihs multi
pliciter diãtur lapidari spiritualiter
Primo nãqꝺ ihs inquãtũ diãt veritas
sic lapidatur a repugnãtibus veritati
scilicet a mẽdacibus simulatoribus et
ypocritis. 2° ihs inquãtũ diãtur bo
nitas sic lapidatur ab hijs qui bene
fijs dei nõ emolliũtur sed duriozes
inueniũtur Tercio ihsꝰ inquãtũ dici
tur misericordia et benignitas lapi
datur ab hijs qui nõ attendũt qꝺ deus
expectat eos ad pniã z pcata ite
rãt nõ cessãt. qtra ꝙs ad ro. 2°. In di
uitias bonitatis dr Quarto inquãtũ de
us ẽ caritas lapidat a cupidis et ava
ris Quinto inquãtũ diãt mundicia la
pidat ab illis ꝙ in seipsis extinctiã vir
ginalẽ ac coniugalẽ ac vidualẽ actuũ
pũt Sexto inquãtũ diãt iustitia scili
flagellãdo impios lapidat ab hijs ꝙ
flagellis nõ emẽdãt sed ãi pharaõis
deteriozes fiũt. exodi 8°. Induratũ ẽ
cor pharaõis Septimo inquãtũ ihs dr
pax scilicet congregãs sãctas congregatio
nes lapidat ꝙ illos ꝙ per insolẽcia pa
cẽ dissipãt Hec ꝙtuor gclusiões inclu
dũtur in hoc quod diãtur. tulerũt et
go lapides ut iacerẽt i eũ. Vbi augꝰ
Dãta duricia ꝙ curreret nisi ad lapi
des sibi similes 1ª 2° 1ª 2° est qꝺ
melio veritas abscõdit a mẽdacibꝰ z ypocri
tis detractoribꝰ ab adulatoribꝰ z ypocri
tis z veritati gtradictibꝰ. bonitas ab
ingꝝtis. iustiª ab iracundis. miseri
cordia ab obstinatis pcatoribꝰ. lae
titia ab obstinatis pcatoribꝰ. lae
titas a cupidis/mundicia a luxurio
sis/sobrietas a gulosis/humilitas a
superbis. vnde ps. Abscõdã fac mẽ
ã ab eis dr Sed ꝙre hoc appꝝtinet
motiuũ Primo in signũ. de quo greg
Abscondendo se dñs significat. qꝺ ab
eis se ipa veritas abscõdit ꝙ eis vbi
sequi gtrepnunt Eã quippe mẽs quã
nõ inuenit humilẽ/veritas fugit Ne
ãido in exẽplũ. de ꝙ greg Quid aute
nobis hoc exẽplo demonꝰ loqꝝtur/ni
si ut ãi eã resistere possimꝰ ira sup
bie declinemꝰ 2° in dauid
ut ostẽderet nob qꝺ ipe erat verꝰ hõ.
vnde augꝰ super iohãnẽ. Tãꝝ ho
mo a lapidibꝰ fugit. et illis a qꝝ

lapidēis cōzdib9 dē9 fugit. vñ subdit
absc̄ōdit se ⁊ exijt de tēplo. Sc̄ōm
aug9m non absc̄ōdit se in angulo tē
plī q̄si timēs. aut ī domūclām fugi
ens vel p9 murz vel colūpnam diuer
sos sed ptāte cēlica inuisibilē se insidi
antib9 q̄stituēs. p mediū illoz ibat.
Nota q̄ q̄nq̄ dñs abscondit se vt
videat/q̄nq̄ vt cōripiat/q̄nq̄ vt p
moueat. Primo absc̄ōdit se a malis.
2° ab infirmis. ⁊° a bonis dē etiā.
exiuit de tēplo. i. de q̄scia quā sibi tē
plī q̄secrauit. A quo exire q̄pellit q̄n
ho admittit malā delectatiōem. vio
q̄n latur/q̄n q̄petrat op̄atiōez. lapidat/
q̄n impugnat cōrectiōem. vtz hic A
ius. Amen.

Feria. ij. dñice in passiōe ser°. lxxiij

Misit p̄nāpes ⁊ pharizei. ioh.
vii. Sc̄ōm qd dicit aug9. in li.
q̄stionū manuale intitulat. Dū co
gitat. mirari nō desso illā iudeozum
impietatem q̄ man9 in xp̄m dñm inie
cerūt/verbis celestib9 intonāte/ tan
taris durioza ⁊ bzutē ferē crudelioza
Rogo vbi ratio/vbi sensus miserozū
q̄ videbant celestem mediū infini
tam lāgueūtiū turbā grate sanare. de
mones exactere. cecos illūinare. le
pzos mūdare. ⁊ hmōi multa q̄ soli9
vbi ptāte ſñ mea potuit agere. Q̄
hesitabāt/in cōdib9 eā. ipsa q̄q
elementa famulari ei cernerēt. adeo
vt ingressus mare vente ipetrans p
pedes gressū cēt. Onē disti cuicūq̄b9 sig
nis ipm tuū ee filiū dei p̄z. Ex q̄b9
verbis infert q̄ in hoc euāgelio on
ditur executio machinatiōis iudeoz
in mortē xp̄i que in die dñica p9 la
zari suscitatiōez erat exogitata dif
finitiue. ⁊ ideo in euāgelio occurrūt
q̄tuoz q̄sideratiōes. ¶ P̄ma q̄siō.
¶ Circa p̄mam q̄sideratiōem q̄ est
de puersitate stulte emulatiōis iudē
oz cū dz. Miserūt p̄nāpes ꝛc. occur
rūt due q̄clusiones. ¶ P̄ma q̄clusio
¶ P̄ma conclusio ē doctrina ysido.
de sūmo bono quā transeo. ¶ 2ª q°
¶ Secūda q̄clusio ē q̄ ex inuidi
am iudei xp̄m psequebatur. Nā p̄m
aug9m inuidia est odiū aliene p̄spe
ritatis qua hō dolet aliū sibi equari
⁊ preferri. et cupit ei malū ⁊ de bo
no ei9 dolet. Vnde inuidia dz a non
videndo q̄z nō p̄t videre bona alioz
Grauis nāq̄ inuidia ē malū p ma
lo reddē. grauioz aūt/odire illū qui
nichil nocuit. grauissima autē/ ma
lū pro bono retribuē ⁊ odio hz̄e ali
quē qui bon9 ē sicut iudei xp̄m. Vñ
dz. Miserūt p̄nā. ⁊ ph̄. mīstros ꝛc.
q̄z audientes turbā xp̄o acquiescētē
turbati/ miserūt ꝛc. Ex quo ptz p̄m
crisō. q̄ solutio sabbati nō erat causa
totalis p̄cautiōis xp̄i ⁊ odij. ꝑ qa
turbe eū glificabāt Ecce inuidia. que
p̄m aug̃ est odiū fealitatē aliene.
¶ 2ª q̄siō ¶ Circa secūdam q̄sidera
tiōem que ē de q̄grui tpis passionis
p̄ordinatiōe cū dz. Adhuc modicum
tempus vobiscum sū. Vbi sunt tres
conclusiones.

P̄zima conclusio. ¶ P̄zima con
clusio est q̄ sicut passio xp̄isti preui
sa fuit in mente diuina ab eterno
scilicz q̄ moriēs pro nrā salute/ sua

mœte nos liberaret scilicet a mœte pene culpe z iehēne. sic z genꝰ passionis modꝰ et tps vt videlicet ꝙ deberet mori i cruce/ et tali modo et tali tpe In cuiꝰ signū iudei passionis tpe ꝓuenire volētes ipsū capere nō poterāt. Dicit gl Adhuc modicū tēpꝰ vobiscū sū Q. d. Quomodo me capere non potestis quia hoc est tēpꝰ cōuersationis vobiscū z nō tēpus pⁿ glosā mortis. Hū enī vobiscū cōuersatiōe. ibo ad patrem per passionē Secūda cōclusio Secūda cōclusio est ꝙ tēpꝰ xpi fuit modicū ꝓpt duo Primo ad ostendendū xpi vtutē qui tā modicū tpe mūdū imutabilē 2° ne discipuli in eo t̄minū ponerēt/ qz humanitas xpi fuit via p quā deueniem⁹ ad dīnitatē fuit aūt xps via. z t̄minꝰ scilicet vita Respōdēs gl xps (volēs satisfacē volūtī ꝓsequētiū) Qd nūc vultꝭ facere facturi estis sed non modo qz modicū tps vobiscū sū 3ª 2° 3ª 2° ē ꝙ malignātiū hoim volūtas nō pt impleri nisi deꝰ dederit potestatē. vt dicat ysido. Nam dū homines deo p̄mittēte malū qd ꝓcupiscūt pficiūt ipe dicatur facē q̄ p̄mittit Verūptn qd ñ qui ex volūtate mala volūt. idcirco deꝰ pficiēdi dedit potestatē per suā bonā volūtatē. quia de nostro malo ipse multa bona opat Quidā tn dei volūtati ēsistūt/ nescientes cōsiliū dei faciūt. q̄ nouerunt sic deo subiecta esse omnia vt z ipsi qui eiꝰ dispositioni adūsātur eiꝰ ipleāt volūtatē. ideo dicit querētis me id ē meā corporalē p̄sentiā querētꝭ volūtate nocendi et non inuenietis ꝓ

testatē offendendi Ex quo patet ꝙ volūtas nocēdi ē vniuersaliꝫ a se ꝑ potestas ē a deo Vñ dixit pylato iudicātī nō haberes i me potestatē qc. Cā talis ē qz vbi ego sum nō dicit vbi ero. qz semp erat xps q̄ faciat iturꝰ. sic enim venit ut nō maneret. Vnde in alio loco dicit Nemo ascendit in ælū nisi qui de ælo descendit filiꝰ hominis qui est in ælo Non dixit qui fuit. ꝑ qui est. qz sēm maiestatē erat nē fuit in terra sēm maiestatē erat in ælo et in terra 3ª 2ª sideratio Cū ea tenaiam cōsideratione quē est de nostre salutis p iudeos ꝓphatiōe dixt Dixerūt gl iudei ad semetipsos vbi occurrūt tres ꝓclusiones 1ª 2° Pª cōclusio est ꝙ sicut deꝰ ē cā vniuersalis agēdo. et nō ꝑexigit materiā nec aliquā dispositionē materie in corporalibꝰ effectibꝰ et simul potest materiā et dispositionē et formā idu cere. sic eadā in effectibꝰ spiritualibus nō ꝑexigit aliquā dispositionē ꝑ potest simul cū effectu spirituali induce re dispositionē cōuenientē ālis tēpe retur ut scilicet aīam in ipsa sui creatione disponeret ad ꝓphetalē/ tñ iudei ꝓpter lumē legis scripte abiliores erant ad donū ꝓphetie ꝙ gentes Dico ē/ nā sicut in rebꝰ corporalibꝰ abeūte passione remanet q̄dā abilitas ad hoc ꝙ facilꝰ illustretur iterato. sic etiam mens semel ad deuotionem erectata facilius postmodum ad deuotionem pristinam reuocatur Vpropter qd aug̃ stinus in libro de oratio dominū dicit ee necessarias crebras orationes

ne ꝓcepta deuotio totaliter extinguaē
Dic iudei ex iuīne legisabiles effi
ad ꝓceptiōem dīnoꝝ q̄ ꝓfiat ꝓphīa
poterant velamē ꝓphie remouere.
ōn audiētes ī ꝟbis xp̄i alibi eū itu
ū cōiecturari poterāt ex scriptura le
gis/eiꝰ pñtia ꝓpter veritatis agnite
ignugnatiōem eos nō esse dignos. et
iō eo dicēte quo ego vado vos nō po
testis venire/dixerūt ad semetipsos
-o occasionē sumētes ex scriptura. q̄
h iturꝰ est dubitādo scripture ꝓtesta
tionē et coꝝ indignationē. 2ª ꝙl°
Secūda ꝙl° ē ꝙ licz dnū ꝓphie
dēt aliq̄bꝰ ꝓpt alioꝝ utilitatē et ꝓpt
mēte ꝓprie illustrationē sicut ptz in
hijs in q̄zū aīas sapīa dīna ꝙ grāz
sci spūs se trāsfertēs amicos dei et ꝙ
phetas cōstituit q̄ st q̄i īstrumēta dī
ne operatiōis et nō ad volūtatē ꝓpam
dñ iheroꝝ sup math. Prophetare
de ꝟtutes facē interdū nō ē menti
q̄ opaī. ꝟ inuocatiōis nois xp̄i. hoc
at fit dr ob ꝙdēpnationē eoꝝ q̄ inuo
ūt vel ad utilitatē coꝝ qui inuo
ūt vel ad utilitatē coꝝ q̄ audiūt et
diūt. Ōn sequit. Nūq̄d in dis ꝓsio
nē gētiū iturꝰ ē et docturꝰ gētes?
Nā ꝙ sic dicētes nrām salutē ꝓpha
uerūt nesciētes q̄d dicerēt. Ōn augꝰ
dns erat iturꝰ ad gētes non pñtia
oꝝpis. ꝟ misit ad nos mēbra sua q̄
scīt nos mēbra sua. Ōn glō ibidē
dr. ū dns diceret. vbi ego sum non
potestis venire. nescierūt. q tn aliq̄d
ꝙ futuꝝ erat nescientes pnūciauerūt
ꝙ. ꝙ si non pñtialit tn ꝙ apl̄os itu
rꝰ esset ad gētes credituras. et iō dr
ibidē glō. Tn ignorātes ꝓphasset ve

ritatē replicātes eādem q̄stionē ostē
dunt se ex ignorantia ꝓphasse. Ōn
augꝰ in li. de mirabilibꝰ sacre scīptu
re de asina balaan q̄ q̄si q̄zulosa āge
lo loquēte dr. Quus asina ꝙpetia
ꝟba sibi ꝓferat. nō tn sua mēte nec
effectu loquit. ꝟ dns de quo dz. et
aperuit os asine/sicut ad loquēdū os
aperuit. ita et linguā et palatum in
ꝟba gubernauit. Asina ei quō et q̄d
et si q̄d oīno dicēt nesciuit. sic hoīes
alieno afflati spū loquūtur. nesciūt
tn q̄d dicūt. Ex quo ptz deū nichil ī
natura a fine mutasse quin vbi vult
spirat. Hijs igit duobꝰ causis a deo
balaā ꝓmissus ē venire. vt ꝙ mutū
animal eiꝰ insipiētia ꝙfutaret. ne de
dni spū et si in se loq̄cēt. elatꝰ ī sup
bia essz. et aduētꝰ xp̄i ꝓphatꝰ ex gē
tibꝰ qui futurꝰ gētiū saluatoꝝ esset
in lege dei describerēt. 3ª ꝙl°.
Circa q̄z tam ꝙsideratiōnē de ap
titudine ꝟpis passionis ad grām vo
catiōe cum dz in nouissimo aūt die
vbi occurūt tres ꝙclusiones. 1ª 2ª.
Prima ꝙl° ē ꝙ añ hozā passio
nis xp̄i nulla petitio grē impetrari
de erat exaudibilis. Ratio est/quia
quecūq̄ petitio facta ab inimico noꝝ
est exaudibilis. sed añ passionē xp̄i
eramꝰ inimici. igitur ꝙ tunc petitio
non erat exaudibilis. sed ꝙ mortem
xp̄i facti sumꝰ amici. igitur tempus
passionis est tēpus aptum ad recon
ciliationem. Ōn apl̄. Cum inimici
essemꝰ reconciliati sumꝰ ꝙr mortē
filij eiꝰ. iam vero passione iminēte
vocat clamatorie ꝓmittēs nobis su
am grām largiri. Ōn sequitur

nouissimo autem die magne festiui tatis stabat ihesus. Festum enim hoc signat michi tempus gratie. in quo solum datum est mereri per virtuo sas operationes. sed dies passionis dicitur nouissimus dies eo q per pas sionem meritum gratie xpristus con summauit. vnde [in nouissimo die. i. tempore passionis stabat] imobi liter paratus. et clamabat. nunc voce supplicando/nunc minando/nunc be neficia largiendo.

¶ Secunda conclusio.

¶ Secunda conclusio est q licet li berum arbitrium ad bonū et ad ma lum neutralem habeat libertatem. tñ propter fomitem originalis infec tionis ad malum habet quandā ser uilem inclinationem ꝑ illud apli. Qui facit peccatum seruus est pecca ti. Primū pater. quia liberum arbi trium est illa aime rationalis poten tia qua velle bonum et malum potest vtraq; discernens. vt dr mgr. Vñ dicit liberum quantum ad voluntatē que ad vtrumq; flecti potest. arbitri um quātum ad rationem. cuius est discernē inter bonū et malū. 2m eq; ptz per b. d. Voluntas cū sit libera se seruā facit pēi pēo assentiēdo/ꝑ qa deꝰ in oi ope suo ē sūme misericors et iustꝰ Qz misericors ideo liberalis sime gdescēdit hūane miserie p infu sionem sue grē. quia vo est iustus nō dat donū grē nisi desiderāti. nec pfectū nisi regradāti. nec impendit miam nisi eā recognoscenti vt salua sit libertas liberi arbitrij et nō vilef cat nobilitas doni. Et iō ad gscauti

onē doni sue grē oz q li arbi mo ueat a motore vli q ē deꝰ. vnde ad phim. 2. dr Deꝰ ē q operat velle et ficē. Hō ē. qz ois motꝰ naturalis est ab eo q cāt naturam. tñ dr octauo phi. q generās mouet ꝑ loca gra uia et leuia. ꝑ volūtatē cū nichil ali ud pt cē q deꝰ Qd pz duplē. Primo ex hꝫ q volūtas est potētia aie rōna lis q a solo deo cāt p creatiōem. 2o ex hꝫ qz volūtas hz ordinē ad vlē bo nū. qz deꝰ est cā q̄ze mouet aiam natu rali et vli motu. sicut vlis motꝰ ad vlē obiectū volūtatē qd ē bonū. ita ne vli motiōe hō nō pt aliud velle li cet hō p rōem deliberet ad volēdū hꝫ vel illud q d ē vel rez bonū vel ap parēs bonū Dz tñ intendū spāliter deꝰ mouet aliqs ad aliqd deliberate vo lēdū qd ē bonū. sicut ē i hijs qmo uet p grām. vñ impossibile ē q motꝰ volūtarius ei sit ab aliq principio extrā seu qd nō sit cā volūtatē Vñ licet res naturalis moueat aliqñ ab aliq qd nō ē cā nature rei motē. tñ talis mo tꝰ nō ē naturalē. vñ lapis sursū mouet. tñ hꝫ nō est cā naturalē lapidis. iō talis motꝰ nō ē naturalis Et iō saluator iuitas nos ad grē su e pceptiōez. d. Si qs sitit veniat ad me et bibat. Q. d. neminē violentia trahō ꝑ si qs desiderat hāc grām be nigne offero. Si qs q̄ et quicūq; sit ille (nullū excludo) veniat. qz offero sine pētiōe meritoꝝ. sine exceptiōe aliqz. sine q̄stione opprobrioꝝ. id. primo. Si quis indiget sapientia postulet a deo q dat quo ad primū. omnibus quo ad secūdū. affluenter

quo ad tertiū. Nec nō impetrat q̄ ad q̄tū. 2° 2°. ¶ Tertia ꝙcl° ē ꝙ ꝫ donū gr̄e spūs scī maxie habeꝫ p fi dē formatā q̄ ē vnus intellāialis p fiāes potētiam hūanā et determinās eā ad actū bonū. Fides formata est q̄ fides ē i intellāi et caritas in af fū. Fides informis est ꝓ͡ꝫ berna- q̄ caritas non ē in affū. sed añ pas sionē xp̄i fides erat informis q̄ ideo nō poterat habē pfectionem meriti qđ p passiōem ē gsūmatū. Nō etiā ꝑt ad duā p illud q̄ grā spūs scī ꝑt haberi per qđ q̄s deo fit acceptꝰ. sed p fidē q̄s fit deo acceptꝰ q̄ impossibile ē si ne fide placē deo. nam sicut aīa non ē deo grāta nisi sit ordinata quātū ad voluntatem p habitū caritatē. sic etiā oportz ꝙ intellāis dicatur p fidē. se q̄tur. Ad p̄ quis acceptꝰ sit deo & acceptatio meretur donū spūs scī si bi largiri ꝙ p fidem donū spūs scī adi piscat. et hō est qđ dicit. q̄ credit i me de vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. nam cre dere est in ꝑte nostra. Vñ nota ꝙ iste fons ē ꝑmo intrinsecꝰ insistens deo ait aug⁹. Qui bibit credendo in ꝓ͡m/haurit fontē. q̄ hausto viuescit eternū. que ē vēter interioris hois. et etiā ipa fōs erit. 2° iste fōs ē copio sus et abundās. et ideo dicit fluuina. vñ crisos. Fluuina dicit et nō flumē / ꝙ plositate et vbertatē occultam insi nuās. 2° iste fons ē ꝓfluꝰ et redū dās. et ideo dicit. fluēt. Vbi aug⁹ Fluuius ē manat de ventre interioris hois est benuolētia qua q̄s vult primo gsu bet suffice. non fluit aq̄ viua de ven tre ei⁹. si aūt primo festinet gsulere deo non sicat. qz manat. q° iste fons ē gtinuās. et opans. et deo dat laq̄ viue. Viua enī aq̄ gtinuat fōtē. et iste flu uius gtinuat spūm scō. pōs. Apud te est fons vite. Crisos dat aquā semp vi uā. Spūs scī ei grā cū in mētem intra uerit oī fonte magis manat. et neq̄ desiat neq̄ euacuat nec stat. Vñ se q̄tur. H° aūt dixit de spū scō quē ac cepturi erant credentes in eū act. 2°. Fuis ē repete. vñ ihero⁹ in glo. Au tacter pnūtio q̄ ex eo tpe quo apli dnō credidērūt sp eos habuisse spm̄ scm̄. nec potuissēt signa facere abs q̄ spūs scī grā. sed p modo et mēsura- tō xp̄s clamat dicēs. Si q̄s sitit nō q̄ tūc (qz nōdum not⁹) in aplis radi cabat. sicut ptz cum ducēbat ihs ad passiōem negat se xp̄m scire. p⁹ q̄ autem baptisātur spū scō tūc libere loquūtur ad p̄cipes iudeoz. act. 4°. Oportz deo obedire qz Hortu os suscitant. iter flagella letantur. fundūt sāguinem et alijs supplicijs coronātur. Quoz meritis partic̄pes nos faciat ihus xp̄us. ¶ Feria tertia dnice i passiōe. p̄mo lxxiiij.

Habulabat ihes⁹ i galileā. ꝛc. Johan. vij. ꝓ͡ꝫ qđ dicit gre gorius in moralibus. O dire bonum est maius peccatū q̄ non facere bo num Contingit enim aliq̄n ex infir mitate q̄ homo amat bonum. sed implere non potest. sicut ergo grauius est/peccatum diligere q̄ ipsum pretractare. ita nequius est etiam o disse iusticiam q̄ non feāsse. Vnde ꝓ͡ꝫ eundē illi qui non solum bonum

nō faāūt sed ecc̄ faciētes ꝓsequū[t] z bonū qđ in se nō hn̄t in alijs detes tātur. pecāt non ꝓ ignozantiā vel infirmitatē sed ex ærta maliā siaut ptz in euangelio de iudeis xp̄m ꝓsequētibus cum esset sūmum bonū a q̄ nobis ōne diuiatur Vñ dz [Ambulabat ihūs z̄c.] Et ꝑ hoc in euāgelio pñti ocurrūt nobis q̄tuor ꝓsiderationes.

[Pma consideratio.

[Circa pmam ꝓsiderationem que est de iudeozū ꝓsecutione. cum dicitur [Ambulabat ihs z̄c.] sunt tres conclusiones. [Pzima conclusio.

[Pzima conclusio est q̄ amoz bonoz ē argumētū virtutis. z odium ē argumētū vicij. Boni ei amāt bonū in quocūq; illud inueniant z odiunt non naturam sed vicium. [Mali aūt amant malū z odiūt bonū in q̄cūq; illud inueniāt. et ideo signum ē q̄ illi qui amāt a bonis sūt vtuosi. licet boni aliq̄n fallūtur. Nō quidē de reb9 bene cnī sciūt q̄ iustiaa est amāda in quocūq; sit. ꝑ de hoīb9 q̄ rum nō nouerūt conscīam. vñ aug9 sup ioh Pertinet ad nos nō hominū indagare consciētias sed vt de ipis reb9 habeam9 verā ærtā q̄ sniam. [Econuerso in malis argumētū ē vicij odiri a bonis. z in bonis argumētū ē virtutis q̄ odiri a malis. z argumentū vicij a mari a malis

[Secunda conclusio [Secunda conclusio est q̄ licet xp̄istus non potuerit interfici añ tēpus suū. nolebat tn̄ in iudeā ambulare ꝓpter q̄tuor rōnes. Pma crisos[t]. q̄ xp̄s q̄n q̄ oñebat que erāt dīnitatis. q̄nq; ea q̄ erāt hūanitatis. Fugiebat tm̄ ꝓsecutores vt homo. appetebat aūt ꝓsecutoribus vt deus. et vtūq; vere ex istens. Secūda ē thco[t]. Secessit nūc in galileam q̄z nondū passiōis tēp9 aduenerat. Vñ vanū reputabat in medio inimicoz ee. et eos magis incitare ad odiū. Tertia ē aug9[t]. Dimitati. q̄z fuit q̄ erat vt quis fidelis xp̄i absondēt se ne a ꝓsecutoribus inueniretur. et ne illi pro crimine ob iceret. bñ latibulū pæsit in capite qđ in mēbro cōfirmaret. Sic ꝑ ē vo[t] sed infirmitati nrē pzebebat ex ēplū. Quarta ē aug. ecc̄ in gl̄a vt q̄ mus trāsire docēt. vnde dīat. Dñs i carne manens frequēter in galilea ambulabat. vt eū imitari volētes de vicijs ad vtutes transmigrare dis cant qđ illa figurabat. velut illius tpis sancti de iudea ad gētes verbi dei transitū facientes

[Tertia conclusio.

[Tertia conclusio est q̄ quilibet pa tienter persecutionem aliozum debe at sustinere ꝓpter tria. scilicz quia maiozes z meliores eo hec sustinuerunt Etiam hec persecutio est eis ad argumentum virtutis. et etiā ē pro pter veritatem quā sustinent. dicente augustino Non debent mēbra su pza caput esse. vt si xp̄istus sit pas sus odium qui ē caput. z mēbra nō debent recusare. Recusat enim esse in corpore qui odium non vult

sustinete ãũ capite hebꝛ xi Recogi
tate eũ q̃ talẽ sustinuit passiõem ꝛẽ
Posest tã qs vitare periculũ tripliat
Primo timore cogẽte mt 26 dis
cipuli aũt relicto eo oẽs fugerunt
2o pruẽtia suadẽte et hoc dupliat
Vel qui n vita sua sibi vel alijs est
necia mat x Cũ vos psecuti fuerit
in vna ciuitate/fugite in aliã Vel
quãdo psecutio est psonalis ne pse
quẽtes pei9 faciãt ecclĩ 9o Moli te
sistẽ ꝛta faciẽ potẽtẽ Vñ seq̃t Am
bulabat Text9 pz ex pdictis 2a gsi
Circa seq̃dã gsideratiõem q̃ ẽ de
samaritano fuit aũt dies festꝰ iudeoꝝ sũt tres
exclusiões pria 2o Prima exclu
ẽ q oĩs gsiliani9 esse debet pdit9 du
plici virtute sc pruẽtia et beniuolẽ
tia Primo pz de pruẽtia Vñ de
senza Pruẽtẽ ꝑũ ẽ examinare cõsi
lia et nõ acto facili credulitate ad fal
sa plabi Pruẽtes nõ nisi iudicio cre
dit et nõ nisi examinatam sentẽtiã in
gressũ credulitatẽ admittit 2m pz
de beniuolẽtia Nã beniuolẽtia est
actus bone voluntatẽ nulli rendens
malũ pro malo sed oĩ rendẽs bonũ
pro bono et bonũ pro malo et õnis
ergo suos ordinãs in laudẽ et hono
rẽ dei et saluẽ aiarũ q in vtilitatem
proximi vñ ber dk Ad gsiliũ soli
cligãtur qui et prudẽtes ee videnẽ
et beniuoli absq̃ eni pruẽtia et be
niuolentia nõ sũt pfecta gsilia 2o
gꝰ Secũda exclu ẽ q persuadere
malũ in periculũ anime est spualiter
occidẽ vnde augẽ Si frĩ tuo mala
ꝑsuaserit occidis nam cõsulens ma

lum occidit in ꝑria conscientia qa
facit eũ peccare sepans eum a vita
sua sc deo vnde idẽ Periculose dei
piũtur qui existimãt tãtũ eos hõiĩa
cas qui manibus hoim occidũt ho
mines et nõ potiꝰ eos q quoꝝ cõsili
um et fraudẽ et exhortatiõem hoies
extinguẽ Nam iudei xpm nõ ma
nibus sed linguis occiderũt Vñ dꝰ
Dixerunt aũt ad eũ frẽs eiꝰ transi
hinc et vade in iudeã Nõ hic cnsoꝰ
dk hic insinuari hos gsãguineos xpi
voluisse xpm tradẽ et pdẽ iudeis
et iõ iere 9o datur cõsiliũ q vnus qs
q se a primo suo custodiat et in oi
frĩ suo fiduciã non ponat Glõ iec
Cognatũ/frẽmq̃ caue cuiq̃ sodalẽ
Vñ gre ꝓhibẽ dicit Talioꝰ hostis
tũ a bonoꝝ coetibꝰ cõpelli se gspicit
eos qui ab illis valde diligunt ex
quint et per eorum verba blandiẽs
loquitur qui plus ceteris amãtur
vt dum vis amoris eos perforat
facile persuasionis gladius ad inti
me rectitudinis munimina prorum
pat Tertia conclo Tertia con
clusio ẽ q persuasio de querẽdo glo
riam mundi est periculosa saluti ani
marum Ratio est Nam gloria ce
lestis sufficientissima est quia repleat
vniuersaliter totũ hominis desiderium
ad quam a spirare debemus Gloria
autem mundi est vacua et ideo repla
re non potest mentem hominis Ra
tio est nam cor hominis repleri nõ
potest nisi reducatur ad finem Fi
nis autem hominis est deus Augꝰ
Homo creatus ad ymaginem dei fac
tus est quo caput et principio eius

esse potest. ideo nichil mundanum ipsum implere potest. Cor enim hominis est sicut mare. ideo quando ad terrena inaruatur. non implebitur. immo plus euacuatur. sed quando ad deum conuertitur. tunc in rectum dirigitur. et propter hoc solum bonis eternis repletur. Psalmista. Replebimur in bonis domus tue. vnde prudentes sunt qui pro istis bonis temporalibus transitoriis. eligunt celestia. et stulti sunt qui eligunt ea que sunt sibi noxia vt patet. vnde dicitur. transi hinc &c. Persuadent enim xpisto p̄ gl̄osam sicut inanis gloríe cupidi. Est autem proprium talium vt quicquid fit ab eis. aut a suis vt ostendatur in publico vt videantur ab hominibus. et quia tempus tunc congruebat inani gloríe propter multitudinem populi quia erat dies festus iudeorum scenophegie. i. fixionis tabernaculorum. quia tunc per septem dies habitabāt in tabernaculis in memoriā q̄ q̄dragintā annis fuerūt in deserto. Et ideo addunt. nemo quippe in occulto aliq̄d facit. q̄si sub dubio persuadentes vt̄ xpistus miracula faciat. Et ideo dicunt. si hoc facis manifestas teip̄m mundo. Nō dubij erat q̄ frēs eius nō credebāt in eū. Vñ aug⁹. Isti xp̄m cōsāguineū hūe potuerūt/credere nō in eū fastidierūt. Nam sepe inimica hoīs domestica eius. Vñ glō ibidem dicit. Opera que veri discipuli sciebant/isti nesciebant. laudes diuinas populari fauori offerēdas estimāt. et ideo non considebat de eorum cor

silijs sēm illud psalmiste. Non sedi cum consilio vanitatis. Glosa Cor meū non apposui illis &c. Qui pre inani gl̄ia bene fieri in transitorijs putabant que causa est omnium iniquitatum Quasi dicat. tractatum iniquorum vitaui. facta autem nec inspi.

¶ Tertia consideratio.

¶ Circa tertiam considerationem que est de xpisti humili declinatione cum dicitur. Dixit ergo eis ihesus. Vbi etiam sunt tres conclusiones.

¶ Prima conclusio.

¶ Prima conclusio est q̄ ascendere volentibus ad celestia maxime expedit humilitas. Hoc enim proprie pertinet ad humilitatem vt aliquis quis reprimat seipsum ne feratur in ea que sunt supra se. ¶ Ad hoc autem necessarium est vt aliquis cognoscat id in quo defiat a proprio, ne eius qui suam virtutem exaudit. Vnde sua cognitio proprij defectus pertinet ad humilitatem sicut regula quedam directiua appetitus. Et ideo cum aliquis consideraat suum defectum tenet se in infinis p̄ modū suum. Vnde ysidor⁹ dicit. ¶ Humilis dicit quasi humo adhesiuus. Debemus igitur nos in ymo voluntate propter propriam laudis declinationem. et propriam reputationem. et laudare deum diuinam potentiam q̄ sic honoratur deus. Ecclesiasti tertio. Magna potentia dei solius et ab humilibus honorat. q̄ scilicet totū tribuūt deo. sibi autem nichil. Econtra autem

supbꝫ quātū ē in se deo auſert honō
ē.ītā.2.d² de supbo. Qui in lege
gl̄ans p ꝓuaricatiōem legꝭ tēū iho
nestas/qđ ē gtra illos q̄ non laudem
tēi sed suā quesīt. Xp̄ūs eni humilius
fuit et ideo p̄apue humilitatē cōmen
dauit ⁊bo et exēplo.qz p hꝫ maxīe
removet impedimētū salutꝭ huane
qđ ꝓsistit in hꝫ q hō ad celestia tēdat
A quibꝫ hō impedit.dū in terrenis
magnificare se studet.ideo etiā exte
riōē celsitudinē gtēpnēdam mōstra
uit p humilitatē.qz gtēpnētibꝫ terre
na pmittūtur celestia. Dixit g° eis
ih̄us quia ip̄e ex sua humilitate
nō ad festū R̄ō est qz tēpꝫ meū non
dū aduenit tēpꝫ aūt vr̄m semp pa
ratū ē. Q.d.hꝫ augꝭ.vos inuitatꝭ me
ad gl̄iam tēpꝫ aūt meum.s.glie
mee q̄ venīa iudicaturꝫ dū pontetia
mūdi gl̄iam q̄zitꝭ.semp ē paratum.
Q.d.duplex ē tēpꝫ.s.futurꝫ et pnēs
Ad tēpus futurū pueniūt sci per tri
bulatiōem.vñ sap̄. Tanq̄ aurum i
fornace pbauit eos. Sequit. et in tpe erit re
spectꝫ illoꝝ.et hꝫ tēpꝫ nō semp ē pa
tū sed in spe expectat. Aliud ē tēpꝫ
pnēs q̄ mūdani gl̄iam q̄rūt vñ hꝫ
dr̄ ipi mūdo gsentiūt et mūdꝫ eis
2ª 2ª Secūda gclusio ē q̄ tēpnē
sio malox fomitē odio mīstrat. nā
gtrietas opū arguit cōtrarietatē
mētū. et p cōsequēs odiū. sed qz o
nes mūdi et xp̄i erant gtraria. ideo
nulla mēte aduertebant. ideo xp̄us
mūdū redarguēs ꝑter puersitatē
ogum/tcū indignatiōem incurrit.

vndē de hꝫ q̄zit dñs amos.vj°.d.
Odio habuerūt corripientem in por
ta. Vbi glosa iero¹. Porte mortꝭ/ vi
tia.porte vite/virtutes. Habet autem
odio iustꝫ exp̄ns in porta virtutum/si
corripit malū exp̄ntem in porta mor
tis. Sic etiā gsentīce in malo fouet
pacē maloz.qz eq̄litas opum argu
it eq̄litatē mentiū et gordiā.sed cū
malozū opa sint eadē et mēte cōtra
dictū.vnde grecꝭ. Sicut solet esse
noxiū si vnitas desit bonis.ita pnī
ciosū est/si nō desit malis. Vñ puer
sos q̄ppe vnitas corroborat dū gcor
dāt.et quāto magꝭ vnanimes sūt.tā
to magꝭ incorrigibiles.et hoc ē qđ
dicit. nō pt mūdꝫ vos odisse. qz se
quimini gplacētiā mūdi.me aūt o
dit.qz testimoniū phibeo de illo qz
opa ei mala sūt.et iō ea redarguo.
ex quo sequitur q̄ odium causatur
ex redargutiōe malozū opū. 2ª 2ª°
Tertia conclusio ē q̄ sicut humili
tas ē via ad celestia.ita gla mūdi ē
vitāda qz impedimentum est ascen
dentibus ad celestia.et ideo dñs dr̄
sanct ascendē ad festum pro gloria
mundi. Permisit tamen eos ascen
dere propter tres rationes. Prima
est vt doceret eos vitare omnem va
nam gloriā. Vnde thro9. Si xp̄s
vana gla detinerē detinuisset eos se
cū.nā gloria mūdi capidi gsueue
rūt multos hꝫe seū. 2ª ē vt docēt e
os vitare adulationem. Vnde crisos
tom9 dicit Xp̄us dicit. vos ascēdite.
ostendens q̄ eis blandiri non vult
Tertio vt ostēderet eos querere glo
riā mundi. Vñ augꝭ. Vos ascēdite.

qz gloziam hũanam quẽritꝫ vbi extẽ dẽ vultꝫ carnalia gaudia nõ eterna cogitare. Hec cũ dixisß mãsit in galilea ibi faciens aliqualem dilatiõez Vt aũt ascẽderũt frẽs eiꝰ tũc ꝙ ipe ascẽdit nõ in manifesto ß ąsi i occulto. Hic liz xp̃s videat sibij p̃i gtradicẽ. s. de ascẽsu. tñ ꝓ⁹ augꝰ⁹ xp̃s nõ ascẽdit eo scz mõ quo ꝑsuadẽbãt sibi discipuli qz postea ascẽdit nõ gloziari tpaliter sed docẽ salubziter. Ascẽdit ecclñ in maifesto ß ąsi in occulto. Primo ad huãni tatꝫ ostẽsiõem. 2° ad exẽplũ nrm̃ vt si aliqñ gtingat nos uidere piculũ sciamꝰ ꝙd nos opoz teat agere. 3° vt doceret nos declinare humanum fauozem scdm alchui nũ. Quarta consideratio.

Circa ąz tam gsideratiõem q̃ ẽ de iudeoꝝ curiosa requisitione cũ dz. Iudei autem querebant eum. occurrunt tres conclusiones.

Prima conclusio.

Prima conclusio ẽ ꝙ licet xp̃s a diuersis diũ simode q̃zaũt. Nã primo alii ipm q̃zũt in ipo delectãdo vt cõtẽplatiui. Pes. Letent oes q̃ querũt te ℟. Alij ꝓpter refectiõem Pes. Et querebãt a deo escam sibi. Alij ꝓpter curẽ sanitatẽ. sap. 28. A deo querit medelam. Alij ꝓpter instructiõem. pu. 14. Coz sapiẽtꝫ q̃zit doctrinã Alij ꝓpter moꝛtꝫ occasiõem sicut iudei gtra cũ indignati. ꝓterea qz eo cũ malicia redarguit. Vñ glõ super illud ps. Cõsiderat p̃cor iustũ. et q̃rit mactificare eũ dt. Pcor ĩsidiatur iusto qz grauis ẽ ei ad videdũ et dissilisẽ ei vita eiꝰ et iõ q̃rit occidẽ eũ. Judei iglr̃ querebant in die festo. vñ querẽtes eũ d. Vbi est ille. Jnõ vbi est ihs. qz ꝓ⁹crisoꝰ⁹ querebãt eum ex odio et ideo nõ cũ noiabant. per uipẽdẽtes eũ et indignãter ferentes eiꝰ correctionem.

Secunda conclusio.

Secunda conclusio est ꝙ diuersa erat opinio de xp̃o. Nam quidã considerãtes opa eiꝰ. s. predicatiõem. infirmoꝝ curationem ꝛ miraculoꝝ chozuscatiõem dicebant ipm esse bonũ. Alij aũt psequentes eum ꝓpter iusticiam ꝛ pcoꝝ redargutiõem vie contraria murmurabãt de eo. s. ei culpam ponẽtes maxime de eo ꝙ ad pcoꝛes et publicanos diuertisß. se iustos reputantes aim esset maioꝛes pcatoꝛes Et seq̃ꝰ ꝛ murmur multus. i. contradictio opinionis erat de eo in turba Nam quidã dicebant quia bonus est. Alij non ß seductoꝛ. Nota scdm augustinum. ꝙ seductoꝛ quandoꝙ sumitur in bonam partem. nam seducere aliquando idem ẽ ꝙ seoꝛsum ducere. qd fit dupliciter Uno modo a veritate in falsitatem. sic xp̃s⁹ non fuit seductoꝛ quia fuit ipsa veritas que in falsitatem ducere non potuit. Vel econuerso a falsitate in veritatem. ꝛ sic xp̃istus seductoꝛ dia potuit dicere. Seduxisti me dñe ꝛ seductus sum Quãdoꝙ idem ẽ ꝙ decipere sic nullo modo dicitur seductoꝛ.

Tertia conclusio.

Tertia conclusio est ꝙ metus iudeoꝝ tam maioꝛes ꝙ minoꝛes compulit vt quisq; opinionem suam

de xpō siue bonam siue malam manifeste non auderet fateri. Nam maiores frequēter libenter intulissent xpō mortē sed non audebant quia timebāt turbas. qz eum tanq̄ xpm habebant. Minores autem territi timore superioz nō audebāt cōfiteri ipm ee xpm. et iō vt dz naim 2. diriḡ erant murmurantes in cordibus suis. et hoc est qđ dicitur. Ne mo tñ palam loquebatur. propter metum iudeorum. Nam illa vox. scilicet bonus est. erat multitudinis qui non audebāt palam loqui propter metum principum. sed illa vox scilicet seductor est. erat principum qui etiam propter turbam non loquebantur palam. quia turbe cum de prophetā habebāt. De quo ē sermo Qui principabantur corruptionem habebant. qui aūt subiiciebantur sanidem erant iudicio. sed libertatē dicendi non habebant. Quā libertatem nobis concedat ihesus xpristus passus pro nobis.

Feria. iiij. dñice in passione.

Sermo. lxxv.

Facta sunt encenia in iheroso limis et hyemps erat. ioh. 10. Sedm qđ dicit bernar. in sermone quodā. Quotiens peccantem videns frēm continuo debet procedere ad passionis affectū. Ne ergo quis dura ceruice beneficio passionis abutatur et zelus iustitie abiciatur. iō oportet spm discretionis adesse vt sicut patiebatur frā. ita caā patiatur iustitie dum sit. Et ideo bernar. in li. de correctione dicit. Arguere iter dū est necessarium. Feruebat igitur in nobis amor iustitie et odium iniquitatis. nemo frīs vitia dissimulet dicens. Nūqd custos frīs mei sum ego. Est enim consentire silē aliquē posse. et scimus quia similis pena debetur facienti et consentienti. Videns igitur saluator iudeos letitie temporali deditos que finaliter aufert a nobis gaudium eternum. xpatiens infirmitati zelo iustitie eos corripit. s. de perfidia et duritia cordis vt patz in euangelio moraliter intellecto. nā inordinata letitia parit infidentiam de mundo et diffidentiam de deo et cor ad spūalia indurat. Et ideo in euangelio occurrunt nobis sex considerationes.

Prima consideratio.

Circa primam cōsideratiōem que ē de mūdi defectuosa affectiōe cū dicit. Facā sūt encenia. Nā defiat affectus cū spreto sūmo bono i tpalibus hō q̄rit delectari. Et iō occurrūt tres collationes. 1ª q°. 1ª q°. ē qz sūmus artifex humānā naturā fecit tā generosā. Hec ei generositas naturalis ptz in ih̄u qz tibi naturalē ad tui decorē ipsa ē ymago btissime trinitatis. Vñ anselm. Fateor dñe et grās ago qz me creasti ad ymaginē tuā. tui meōr simte cogitē te diligā. Vñ b. Sedm interiorē hoiez tria i me inenio p q̄ deū te colo. cognitio et amor. s. meōria intelligētie et voluntatis. Cū dei memorem i ipo cordis oculo. cū p intelligētiā intueor stupesco. cū deū p voluntatē diligo meipsū in illum transformo. et ī recognosce q̄ mira et inestimabilis

dignitas est esse non solum vestigi
um creatoris qđ cōmune est omni
bus creaturis sed esse ymaginē qđ
est proprium hominis - igitur exul
ta et gaude insignita dei ymagine
decorata similitudine - participe ra
tionis - capax eterne beatitudinis -
Item dedit tibi naturam imortalem -
substantiam incorruptibilem - duratī
onem interminabilem - vitam per
petuam - Item deus in te habitatio
nem suam preparauit - vnde cristus
dicit Ego et pater ad eum veniem9
et mansionem ap̄d - vnde gaude q3 po
tes esse hospit̄ tanti hospicium per
debitam p̄parationem - Vnde bern -
Negare ei celum non poterit et eter
nam requiem qui sibi in hac vita re
quiem in mente preparauit - quia ip
se solus et non alius saciare appetitū
poterit - vnde hugo - Omnis ioūdi
tas et suauitas / opulentia q̄ rerum
creaturarū potest affluere / potest non
saciare cor humanū Item oia subie
cit sub pedib9 ei9 - vnde hugo Dis na
tura tuis vtilitatibus deseruit - tuis
oblectationibus sēm distributionē
temporum indesinenter occurrit - vñ
creator tuus totam machinam mū
dialem ad tuum ordinauit ministeri
um - Item angeli inflammant tuum
affectum - informant tuum intellec
tū - p̄siaūt et custodiūt totū tuū sub
iectū - nos in bono q3seruāt - et deside
rio nos ad nr̄am salutem expectāt -
et iō in euāgelio ihc̄ m̄ noīat qđ int̄
p̄ fut̄ pacis visio Ad intellectū p̄tinz
visio - pax est hītus volūtat̄ 2ª q°

¶ Secūda p̄clusio ē q̄ natura hūa
na sue dignitat̄ oblita p̄ tārias et
mūdi trāsitorias delectatiōes abdi
cat̄ talibus p̄ amorē inherendo - q̄b9
augt̄ maledictiōem imp̄cat̄ - d - De
q̄ obertant in vestigijs tuis abducti
- s - delectatione creaturarum - Vnde
bern - Quāto p̄fectio dignitatē meā
q3spicio - tāto magt̄ vitā degenerem
me duxisse confūdor Timeo ene q̄
tāto grauior ē culpa - quāto dignior
ē natura - Et quāto maior ē offensa
tanto maior ē excellētia offensi Et
tāto maior ē iniuria quanto maiora
fuerūt beneficia - vñ intellexisti q̄ ge
nerosa formata sis p̄ naturam - vide
nunc q̄ vitiose deformata sis p̄ cul
pā - et ideo dicatur q̄ in hac hierusalē
facta sunt enenia id ē noua dedica
tio templi - Nam anima templū dī
secrata deo dicatur enenia quando
per deformitatem scelet̄ diabolo
dedicatur / et hoc per festum tempo
ralis letitie - que consistit in gloria
mundi postposito festo solemnitatis
eterne ¶ Tertia conclusio ¶ Tertia
conclusio est q̄ anima sic mundi de
lectatione seducta multis miseriis
implicatur - Et ideo status eius hye
mi cōparatur - ut dicatur et hyemps
erat Vnde glosa super illud iob - 37
Precipit hyemps pluuias et dicit
Hyemps ē vita presens in qua nos
mortalitatis nostre frigidus torpor
astringit - nam in hyeme est gelici
dium - sunt venti - obscuritas aeris -
frigus - gelu - tunc magis comedi
tur - via lutosa Hec cōcurrunt etiam
in statu peccatorum Nā ibi ē gelici
dium caritat̄ - vētus superbie - obscuritas

aeꝝ ꝯuidie ꝙ frigꝰ acãdle ꝙ gelu auaritiae ꝙ comestio gule ꝙ via lutosa luxuri ꝙ et ideo eꝝ frigescit fides in deum Nota tñ ꝙ hyemi status pcī ꝙpaē Pmo qz sicut frigus tollit calozē sic pcm ardozem caritatꝝ ꝙ Secūdo si aut frigus homines pigritat ita pec cantū pigros faat in bene opando ꝙ Tertio sicut frigꝰ induat sterilitatē ita pca in bonis opibus ꝙ Quarto sicut frigꝰ mozt̄ificat terre nascentia sic pcm omnia bona ꝙ Quinto sicut frigꝰ tollit vizozem ita peccatū bonum ꝓpositū extinguit ꝙ Sexto sicut in hyeme aque inundnat sic vnū pec catum faat tuere in aliud Septimo qz sicut in hyeme est elongatio a so le ita ꝙ pcm est elongatio a deo Octauo sicut in hyeme ē intēpies a ꝯsic in peccatoze ē intemperies affectionum ꝙ ¶ Secunda consideratio ꝙ de pī affectuosa ꝓpassione ibi ⁊ ambulabat ꝛc ꝙ Vbi sunt tres conclusiones ꝙ

¶ Pma conclusio

Prima conclusio ē ꝙ ambulare accipitur spualiter silitudinare a motu coꝛpali quo videlicꝫ aliqd coꝛpus mouet̄ a termino a q̄ ad terminū ad quē ꝙ relinquēdo vnū vbi ⁊ acquirēdo aliud ꝙ qz simul ⁊ sel naturaliter non pt̄ esse in duobꝰ loꝯ Sic et spūaliter ambulare nichil aliud ē ꝙ spū mundus ipsum relinquendo ꝙ ad terminū ad quem ipsum acquirendo ꝙ Terminꝰ aūt ad quē acquirendꝰ / ē finis vltimꝰ ꝙ qui acquiri non pt̄ sine creature dꝯsertione et hoc ē spūaliter ambulare ꝙ de q̄ gal ꝙ ¶ Si spū viuimus ꝙ spū et ambulemus Nam sicut motus coꝛpalis non pt̄ esse in coꝛpe naturali nisi per vitam naturalem ꝙ ita motꝰ spūalis in deum ꝙ nō pt̄ esse nisi p vitam spūalem Vita spūalis anime est xp̄us ꝰ augꝝ ⁊ ꝰ ioh ꝙ Ego sum via veritas ⁊ vita ꝙ via directiua ꝙ veritas declinatiua ꝙ vita quietiua Vnde dicitur ¦ Ambulabat ihesus ¦ scilicet verbo ⁊ exemplo nobis declarans ambulationem spiritualem ¶ Secunda conclusio ꝙ

¶ Secūda conclusio est ꝙ hec spūalis ambulatio pertinet ad voluntatem et ad intellectum ꝙ tñ pncipaliter pertinet ad voluntatem ꝙ Ratio cuiꝰ est ꝙ Illiꝰ potentie est spūaliter ambulare cuius est moueri ad res ipsas ꝙ sed ꝫ est volūtas quia vt tertio de aīa dicitur ꝙ dzña est inter intellectū ⁊ voluntatem ꝙ quia appetitus est motus anime ad rem / sed intelligē est motus rez ad animam ꝙ et ideo intellectus quia ꝛcipit speciem rez intelligibilium non intendit ad aliud sicut voluntas que actu suo tendit ad rem extra ꝙ Et hoc est spiritualiter ambulare ꝙ sicut patet in actibus voluntatꝫ ꝙ s ꝙ desiderij ⁊ dilectionis ꝙ qz cum desiderium sit ꝛspectu boni non habiti sed acquirendi ꝙ nichilominꝰ q̄ in statu vie sumꝰ motu desiderij spū aliter ad deū ambulamꝰ / Vñ gal ꝙ ¶ Spū ābulate ⁊ desideria carnis non perficietis Patet etiam de actu dilectionis ꝙ quia scd̄m augꝰ Sicut si amoz haberet in spiritualibus sic pōdus in coꝛpoꝛalibus ꝙ qz inq̄t amoꝛ

meus p̄d9 meū co ferōr quōāq; se
ror. ī̄o scāid9 act9 tēdendi in deum ē
dilectio. Vñ ad eph̄. v°. Ambulate
in dilectiōe sicut et x̄p̄s dilexit vos .
et h̄ est qđ dicit in poztiu salōnis .
i. in volūtate vbi salōn ælestis rex
.s. x̄p̄s sibi ceatoziū ordinauit. ¶ 2ª
gclu°. ¶ Tertia cōclusio est videre
p quos gradȝ ascendamus ambulare
reuertēdo ad x̄p̄m. Vbi sciēdum q;
mot9 cōuersionis ē retrogrād9 p com
patiōem ad motū auersiōis/ibi enī
debes tuā cōuersiōem inchoare. vbi
pius auersiōem cōsumasti Prim9 grād9
uersionis ē ꝯsideratio tui. Exē. vi de fi
lio pdigo in se reuerso. vñ ysa. 9s.
Redite p̄uaricatōes ad cor Secūd9
ē pāri testa°. ysa. Derelinq̄t impi9
viā suā ī. Tertiꝰ ē p̄n̄t9 secli desertio. iē. ¶ Reuertē filia isrl ad anxie
tates tuas. Quart9 ē beneficij grati
tudo. ier. 3°. Reuertē filij isrl. et e
go assūmā vos. Quint9 ē in corde
recollectio viriū aīe. nam impossibile ē
hoī dissipato/dispso corde beneficia
x̄pi recogitare Exo. Reuertat vn9
q̄sq; in domū suā. Sext9 ē desiderij
sublimatio. ecci. 1°. Ad loca vñ exe
unt flumina reuertūt ī. Septim9 est
dei in hac vita cōtemplatio siue vite
cōtemplatiue exercitatio. ezech. 1°. Ani
malia ibant et reuertebāt. Ibāt per
actiōem salutaris misterij. reuerte
bātur p iuge exercitiū cōtemplandi
2ª gsid°. ¶ Circa tertiā cōsideratio
nē que ē de calūniosa iudeoꝝ aggres
sione cum dr̄ crucifixerunt eū iudei
vbi sūt tres gclusiones. p̄ª gcl°. ¶
Prima gclusio ē q; ois cōuersus si
mox ōes carnis stimulos cupit cō
culcare et sūmam virtutū subire cōten
dit. si forte adhuc aliqua aduersa de
carnis molestijs toleret nō frangā
tur. qz dispēsatoꝝ bonoꝝ nouit adhi
bere tres reprimē viciorꝝ / successiōes vi
tutū. Nam tūc magis grauari se im
pulsu viciorū agnoscit. dū accessit
ad cognitionē dei. et h̄ ē qđ dicit cū
conuersus igit eū iudei/Iudei itaq;
tac cōsilium. vnde p iudeos intelligū
tur illi qui q̄rūt gloriā ꝑpriam seip
sos gfitētes. vnde sic iudei sūt cogita
tiones cor iusti eleuātes in superbiā. po
nētes ātē oculos eiꝰ dignitatē. ¶ 2ª
cōclu°. ¶ Secūda conclusio est q; ta
les cogitatiōes sūt stati reprimendæ
qz ducerēt nos ī desperatiōem . sed
lendo in nobis cognitiōem dei . sicut
ptz p bern. dicentem Forte aliqs in
se reuersus cogitās pꝰ ponē carnalē
quersatiōem ignorās bonitatē deiꝰ
q̄ multꝰ sit ad ignoscēdū nonne sua
carnalis cogitatio arguet eum de
Quid facꝫ vitā istam vis ꝑdere fu
turam. Pœna tua maxima sūt et mul
ta. nō sufficis satisfacere . cōplexio
tenera ē. vita delicata . cōsuetudinē
difficile vincere. Et p hijs et silibꝰ
desperatꝰ resilit miser ignorans dei
bonitatem q̄ neminē vult perire Ipsi
ymaginantur ipsum seueū et impla
cabilem qui est misericors. Vnde se
quitur. Quousq; animam nostram
tollis ꝫ vbi crisoꝰ dicit eos hoc fecis
se adulatorie vt eum per aliquā cap
tionem inuenirent. Vnde dicunt tu
es x̄p̄s dic nob palā. Et si dixis
ses q; sic. fuissēt calūniati q̄ sibi arro

gaſſe regiam ptātem.

¶ Tertia concluſio.

¶ Tertia concluſio ē q ꝑ b. tria ſūt genera cogitationū a quib9 mul ta ſolliciudine cauere nāe ē volenti bus ad dēū reuerti. Pme ſūt cogita tiōes oāose z ad rē non ptinētes q̄s ſcale abicē ꝑ reāpe possum9 Alie ſūt violētē magē q̄. ſ. ad nāritate na ture ptinēt q̄ ſi pcū nobis insiderent aueli neqūt sine leſiōe Sepe enim sit affiāt nos cogitatio de nāarijs bitē q̄de cozdib9 n̄ pnt eradicari Pla ne oz repmere quē extinguē nō possu m9 appetitū. Tertiū genꝰ immūdū et fetidū ē q̄ nulla rōe est admitten dū et ille ptinent ad luxuriā z ad a lia vicia. Opoztz si mūdas volum9 hz̄e aias/hijs cū multa indignatiōe ocurrē. vt null9 eis dētur accessus

¶ Quarta consideratio.

¶ Circa quartā cōsideratiōem q̄ ē de fructuosa xp̄i ifōmatiōe cū dz Rn dit ihūs z dixit. Ioq̄z vob cet Vbi ocurūt tres conclusiones.

¶ Prima conclusio.

¶ Pma cōclusio ē q̄ docet nos vita re incredulitatem qz hec faāt nos in dignos grā dei cū habeat rōem gra uissimā pcī. Nā oē pcm cōsistit foz maliē in aūsione a deo. z tāto aliq̄ pcm ē grauiꝰ quāto p ipm hō ma gis a deo sepatur. hoc āt fit p pcm infidelitatē qz verā dei cognitiōem n habz p falsam/p quā ab eo elonga mur. et nō ad dēū appropinq̄mus. nec ille dēū cognoscit q̄ falsam opio nē de eo hz. Vn̄ ptz q̄ pcm infideli tatē maiꝰ oibus pcīs q̄ cōtingunt

i pūsiōe moz. vn̄ ex euidētia verita tis et allegatiōe opm ptātis exercat eoz incredulitatē dicēs. Ioq̄z vob z non credit. opa q̄ ego faco in noīe pr̄is mei/hec testio ꝓhibēt de me Q. d. Ex verbis meis potestis me cognoscere p fidē quā neglexistis q̄ tn̄ non ē ex pte credibilis. sed ex par te vr̄i intellāis. Rō est. Nam sermo q̄ cōfirmatur p miraclm est credibil sed sermo me9 cōfirmatur p opa que ego faco in nomine patris mei. igit cet. s. testificātur q̄ a deo sū quia non pnt fieri nisi a deo cū sint trans cendētia cursum nature vn̄ ꝓpter isti delicta cm merito a me estis clōgati Vn̄ subdi. sed vos non credit quia nō estis ex ouib9 meis. Hec dt ꝓpter ea qz eos videbat ad sempiternum interitū ordinatos.

¶ Secunda conclusio.

¶ Secūda cōclusio ē q̄ tria sunt que faāt nos dignos grā dei. s. fidelis adhesio z vr̄ xp̄i imitatio. z vr̄ est fina lis cōtinuatio vn̄ dt Louces mee voem meā audiūt. s. credendo qz fidēs ex auditu et e cognosco o. me. a mal discernendo. z. thi. z. Nouit dñs q̄ sūt eius et sequūtur me. s. p imita tiōem. mt. 16. Qui vult venire post me cet z ego vitam eternam do eis Jet non pibunt Joh. 6to. Omnis q̄ credit in me habet vitam eternam q̄ solum dē pseuerātibus. Vn̄ augē Hec vox Qui pseuerauerit/solū au dit ab ouibus predestinatis.

¶ Tertia conclusio. ¶ Tertia cōclusio est. Xp̄us fidēliter sibi adhe rentes p fidē diligenti custoditione

ulcē-et ꝯ oñdit d-ꝛ nō capiet eas
q̄sq̄ de manu mea. Hoc ꝓbat dua
bꝰ rōibꝰ. Prima ē q illud qđ maiꝰ ē
oibus violētiam pati nō ꝑt-ꝯ dat̄ū
michi a pr̄ē ē huius mōi igit̄ q̄ē-7 ꝯ
ē qđ dicit Ira. A-d-Bene dico q nō
pibūt-quia illud ꝑtre nō ꝑt esse ex
pte p̄mij qz est cēnū-nec ꝑt cē vio
lētia ex pte capientis-Pater enī ge
nerādo dedit michi cētiā suā 7 fili
ationē-et illud est maiꝰ oim-2ª rō
Nullꝰ ꝑt rapere de manu pr̄is quia
op̄s ē P̄s-Tribilis es et q̄s resistꝫ
tibi? sed vna ē manus pr̄is et mea
vnitate cētie et nature-vnde opan
te pr̄ē opat̄ filiꝰ-qz vna est opatio
vtriusq-et iō dicit Ego 7 p̄ vnum
sumꝰ. 4ª q̄sⁱᵒ-. Quinta q̄sⁱᵒ
ē de furiosa iudeoꝝ indiscretiōe cū dꝫ
l̄sustulerūt. vbi occurrūt tres ꝓclusio
nes-. p̄ª ꝓclᵒ. Prima ꝓclᵒ est q
nichil adeo exœcat mētem quātū p
uersitas stulte emulatiōis-qđ patꝫ
in hac indiscreta lapidatiōe-stulta e
mulatiōe legis-exœcati legislatoꝝ ē
lapidare volētes. Illud enī leuit̄-vij
quicūq blasphemauerit nomē meū
lapidibus obruet eū ois multitudo
nō tā rit p̄m qui? ꝑmo fuit ad qlī
ficandū pr̄ēm se pr̄i exēnū ostēdē
do d-Ego et p̄ vnū sumꝰ-vnde sus
tulerūt lapides lapidibus duriores
Vnde nullꝰ debz tantꝰ zelatoꝝ diui
noꝝ cē vt exœ ēs ꝓ a legē diuinā
peret se vīdicādo P̄s-. Dū loq̄bar
illis-impugnabāt me g atis. 2ª ꝓ
Secūda ꝓclᵒ ē q ꝯ bzen-vbi ve
hemēs emulatio ē/discretio est ncta
ria q ordinat caritatem-Semp enī

zelus sine discretione pniciosus ual
de sentit̄-nam feruor vehemēs abs
q discretiois tēpamēto pcipitat-
et ideo x̄p̄us iudeos ad discretionē
volens inducere diat multa opera
bona ex patre ostendi vobis ꝑtre
qđ q̄ē-deoꝝ seruiā reprehēdis-De
nesciāū gmeōrat ꝑter qđ oporet
honorare eū non lapidare-vnde con
quirit̄ iere x vij-. Nunquit reddit
pro bono malum q̄ē-Nota q reddē
re malum pro malo ē fragilitatis-
sed reddere malum pro bono est per
uersitatis-sed reddere bonum pro
malo est perfectiōis-. sed reddere bo
num pro bono est equitatis-vnde
respōderunt ei-De bono opere non
lapidamus te sed de blasphemia q̄ē
3ª ꝓ. Tertia ꝓclᵒ est q dicit in
dei x̄p̄m in doctrina et factis nouis
sent cū esse filium dei-tñ inuidiose o
pera eius transcendentia naturam
se nescire simulātes-eum purum ho
minem reputabant-vñe cuius ipm
diebant esse blasphemū-quia dice
bant impossibile esse creaturē celiez
q sit equalis deo-6ª ꝓsⁱᵒ. Sep
ta ꝓsⁱᵒ est de x̄p̄i victoriosa superā
tione cum dicitur. Respōdit eis ihe
sus. Vbi sūt tres ꝓclusiones-. p̄ª ꝓ
Prima ꝓclᵒ est q ista Positio ego
et pater vnum sumus non verificat̄
de creatura et deo-sed solum de hijs
que sūt vnius nature 7 essentie scilt
patet de patre et filio in diuinis-
2ª ꝓ-. Secūda ꝓclᵒ ē q x̄p̄s ostē
dit suos p̄sequētes oñdes se nō esse
blasphemū p ꝯ q dixit se ee deū-et
ad ꝯ duo adduxit testimonia-s-legis

et opm. Pmo formaꝫ rō talis Scriptura vocat ꝺs ꝺā ꝺeos ad qs ſmo ꝺei ſag9 ē. et tn nō blaſphemat. igr mr to min9 ego quē pr̄ ſcificauit et mi ſt̄ i mūdū nō blaſphemo dicēdo me ēe ꝺeū. Pmo ei oñdit q lex ꝺs dam vocat ꝺeos. Secūdo oñdit q ꝫ lex mūtari non pt. et p ḡnīs nec blaſphe mare. ibi. ſi illos ꝺeos dixit ꝛc. Ter tio ex ꝫ ḡcludit q multo minus ipſe blaſphemat. ibi. quem pater ſanctifi cauit. Quātum ad pmum dicit. Nā ne ſcriptum eſt in le. veſtra q ego dixi. ꝛc. Nota q propter tria homines ꝺij vocantur. Pmo propter veritatē cognitionem Sero9. Qui de ꝺeo loquūtur non homines ſed ꝺij appellāt. Secūdo propter ptīapatiōem potētie. q opatiōis. vñ 2ª arēt. Ꝺij ſilēs hōib9 ꝺeſcēderūt. 3º propter ptīapatiōez ſcificatiōis. vñ aug9 ſup. pſ. dr̄ q ꝺeo hoc verbum dātur qꝺ ē fāz deoz. Dedit eñ eis pīātem filios ꝺei fieri ꝛc. ſic igr illos ꝺr̄ ꝺeos. Hic oñdit q ſcriptura non blaſphemat ſic rōe. Blaſphem9 mē tīē q ſibi vel alīs tribuit q nō ē ſuū ꝺei. ꝫ ſcriptura nō pt mētiri. igrīē ꝛc. Hec rō elicīt ex hoc q ſcriptūa illos dicit ꝺeos ad qs ſermo ꝺei fac tꝰ ē vt apphas. q alios ſcōs. et nō pt ſolui. i. falſa reputari. mr̄. q Nota v nū aut vn9 aperte ꝛc. Sequīt. Quē pr̄ ſcificauit. i. ſcīm grem̄ vel miſit i mūdū. p carnis aſſūptiōem. vos dici ts q blaſphemat q dixi fi. ꝺi sū. Ꝺ. irrōnabiter dicit. 2º adducit aſſionū opm ꝺ. Si nō facio opa pr̄is mei. nō talis ē. Ille qui facit q nullꝰ alīꝰ pt facē niſi ſolꝰ ꝺeꝰ non blaſphemat ſi dicat ſe ꝺeū. ß ego sū talis ꝛc. Sīc ille qui facit opa pr̄is ille eſt in pr̄e. q pr̄ in eo. q per ḡnīs nō blaſphemat ſi dicat ſe eē ꝺeū. vñ oñdit q ſine opibꝰ cēnt excuſabiles. ꝺ. Si non facio opa pr̄is mei. i. q pr̄ facit. q ſi michi. i. ſermōi meo nō vultis credē. opibus credite.

¶ Tertia concluſio.

¶ Tertia cōcluſio ē q credēs pr̄ēm eſſe in xp̄o. q xp̄m in pr̄e talis fides meretur vitā eternam. vnde dicit. vt cognoſcatis. q credatis ꝛc. Est i me. ſp grām vnionis. Vñ apꝰ Qui pre deſtinatus eſt filiꝰ ꝺei in virtute ſp̄ſ ſp̄m ſcificatiōis. q ſic ſanctificatio re ferē ad hoīem vnitum. Vnde augꝰ. Hāc fieri ꝺe non ſcō eſt hoīs. ß ſāc tus gignī ē ſolius ꝺei. Ad quā ſanc tificationem ꝛc.

¶ Feria quinta dñicæ in paſſione ſermo lxxvi.

ROgabat iheſum quidam pha riz̄eus vt māducaret cum illo luc. septimo. Quia per paſſionem xp̄ſti moꝛs cūacuatur. q peccatum ſoluit ſcdm qꝺ dicit damā. libro q̄z to. Per nullū āt tm̄ xp̄ſti paſſio re nouat. ſicut per peccati ĩcreationē. quia ſcdm berna. in ſermone ꝺe con uerſione beati pauli apli. Si pro p̄cium ſanguinem ꝺedit in p̄ceaum redemptionis animarum. nonne ti bi videtur grauiorem ab eo ſuſtine re perſecutionē. qui exemplo pernī oſo auertit animas quas redemit q̄ a iudeo qui ſanguinem eius ſu

dit. Hz qz talit lapsi p solā pniam
pñt recoaliari/ cui9 efficacia tā facili
ter tāta q tot pcā delet cū sit a dina
mia q est infinita. et iō trāscēdit in i
finitū oim pcōz nrōz multitudinē
sicut demōstrat in hac euāgelica pre
catrice que huic phiseo posita est in
exēplū cum Dz Rogabat qz vbi oc
currūt nobis q̄tuor cōsiderationes
Circa pmam cōsiderationem q est de
pcōz pīsūpta arrogātia qz rogauit
occurrūt trēs cōclusiones ¶ p̄a cō ¶ Pri
ma est q pcōz per opa extra caritā
tō facta nichil meretur de cōdigno.
meret tn aliqd de cōgruo. Pcōr enī
aliqn facit opus de genere bonorum
ppter vanā gl'iam. vt cū dat elemo
sinam ppter vanam gl'iam. Ex tali
ope non meretur meredē sed pnā/
qz p̄cedit ad cōtumeliā dei. Aliqn fa
cit ad gl'iam dei. hoc enī non p̄t esse
nisi de grā gratū faciēte q disponit de
cōgruo ad grām gratūfaciētem ē tn
illud meritū oīno inp̄portionabile
merito caritatis Intelligendū tn q
opa extra caritatē facta valent ad
trēx. Primo ad multiplicatiōem tpa
liū. ps. p°. ¶ Si audierit me bona
terre cōmedet. Secūdo ad dim ssiōez
pene tpalis vt pz de achab hūiliato
coram deo/ et iō in diebz suis nō in
duxit mālū super eum. z. xgi. iz.
Tertio ad bone vite assuefactionē
trēn. z. Bonū est viro cū portauerit.
Quarto ad pcī resistentiam. lac. z.
Elemosina resistit pcīis. Quīto ad
abilitatem vtuosor opm disponūt
vñ Jere. Siquit ethiops pelē. sic nec
vos cū didiceritis. sic cōuersi. Sex

to ad mitigatiōem pene iehēnalis
debēte nō debite. vñ9 Dicūt. nō cuni
ūt. aptūt. debēta iehēne Japatie pe
na. suescūt. culpe9 resistūt. vnde dz
Rogabat ihm quidam phiseus. i.
pcōr posit9 extra caritatē. Rogat
. s. opibus ihm. i. grām dei q p9
glosam venit ad eū ocpaliē. s. suas
opa acceptādo de cgruo/disponēs
ipm ad grām gratūfaciēte ¶ 2a 2e
Secunda cl° est q q̄tuor sūt impe
dimenta ne quis de cdigno reapiat
meredo grām gratūfaciētem q po
nūtur in glo. Primū est falsa iusti
cia. 2m est supbia. Tertiū ē motus
passionis carentia. 9m est sue fragi
litatis ignorantia. Primū ptz h9 be
dam sup lucam ad hām qui dicit q
pcōres non solum ad dei vbū audi
endū et ad collo quēdū receptī sunt.
hz etiā ad quescendū. vñ dedignan
tur iudei et phisei. qz falsa iustitia
non cōpassionem hz dedignationem
habet. 2m patet de supbia qz reddit
hoiem incapacem ois spūalis boni.
cū hūilitas ei opposita sola habz ca
pacitatem grātum. qz dz supbis re
sistit hūilib9 aūt dat grām. Ergo
Supbi tāto a diuina luce lōge sunt
q̄nto apud se hūiles nō sūt. 3m est ca
rentia motus passionis. Nam sicut
lud luc. ix. Cū fac quinū vox pas
seres et debiles et beat9eris. ita ca
rentes motu cōpassionis / seueritatē
iustitie reapient et dāpnatiōis sm ja.
Judiciū sine mia fiet ei q nō
facit miam Vñ beda ibidē dicit. Quo quis maiorem miam a dño

ōsequit̄r eo iniusti9 negat ꝓmo
miaz indigēti et iusti9 seruat penas
ipietat̄ ℣ Siaut in iudicio volebit qui
nō sc̄at miaz ita q̄ sc̄at remunerat9
gaudebit ℟ est fragilitat̄ ignorā
tia hec ei ꝓpit superbiā ℟ cognitio hui
litat̄ vñ bn9 in meditatiōib9 negli
gētes in sui cognitione ꝛēphendit d
Multi multa sciūt ⁊ seipos nesciūt
vñ d' michee Humiliatio tua i medio
tui De q̄bus vicijs d' aug9 de aīa et
spū Multa inq̄t sūt in me de q̄bus co
tam me erubesco et ꝓ quibus valde
displicere timeo ⁊ hic dicit glō intel
lexit sez ꝙ phisei9 erat plen9 falsa
iustitia /superb9 /nulla q̄ passiōe moti9 /
sue fragilitat̄ oblit9 ¶ 3ª q° ¶ 3ª q° clu
sib9 p̄sto est licet diusimode ℟ illud
leonis pape sicut neminem a ꝛeatu
liberū ꝛepperit ita liberandis oib9 ne
mit Sed q̄ diusimode inuitatur nā
a quibus dā inuitat̄ pfectiōe virtutum
quib9 p̄sto est glificatione a quibus
tam in infirmitate /quib9 p̄sto est ro
boratiōe a quibus dā puersitate /qui
bus p̄sto est iustitie seueritate vnde
dñs legitur discubuisse in conuiuio
aliq̄n apud phicos vt hic vt q̄ funde
ret eoz falsam iustitiam /aliq̄n apud
publicanos Luc 5° vt puocaret eos
ad pñiam qñq apud familiares et
amicos vt ioh 12 vt foueat amicā
am aliq̄n apud pauperes cognatos
suos vt suppleat eoz inopiā ¶ 2ª q 31°
Circa 2ª ꝙ sideratiōez q̄ est de peca
tis denota pnia cū dicitur ler ecce
mulier vbi sunt quatuor cōclusiones
¶ Pma 2ª ¶ Prima q clu° ē doctrina

ꝓsib9 de sū° bono d' ¶ Quis q pniam
ꝓpiatio pcōz sit / tn sine metu esse
non debet qz pnie satisfactio diuino
tm pensatur iudicio nō humano ꝓ
unde qz miseratio dei occulta est sine
intermixtione fallacie necesse est nū
q̄ securitat̄ de pcō p̄sto esse penite
ti nā securitas negligentiā parit ne
gligentia aut̄ sepe incautū ad vicia
transacta reduc̄t et ideo oia que ipe
diunt pniam sūt excludenda ¶ 2ª q°
¶ 2ª q° est q̄ quatuor sūt impedimen
ta pnie que euangelista remouet ab
hac peccatrice ꝓmū est conscientie in
duratio Hūt eni aliqui vt saxi indu
rati qui nec cōpūctione scindūtur nec
inspiratiōe nec timore nec terrore ne
amore valeāt imutari tales eni nō
sūt ꝑonei ad pniam ℟ ad eternam
reprobationem ecc 3° ¶ Cor durum
male habebit in nouissimis Illud im
pedimētum remouetur ab ista pec
catrice cū dicit [mulier] Mulieres ei ha
bent cor magis ductile ⁊ facili9 q̄ vi
ri trahūtur ad pniam ⁊ ideo tardi9
inueniūtur indurate et magis benig
ne ꝓpter qđ dicit sap ¶ Vbi non ē
mulier ingemuscit eger Secūdū est
q̄suetudo pcāi firmata Cōsuetudo ei
ita firmat habitū malū q̄ eā iducit
ꝓssibilitatē q̄tendi q̄n pfecte ē re
dicta ⁊ iō dicitur iheremie 13 ℟ Hi
potest mutare ethiops pellem suam
et pardus varietatem suā ita et vos
bene facere poteritis cū didiceritis ma
le facē Et istud impedimentum re
mouet in preterito d' [que erat] non
dum enim erat vicium in ea inuetū
tum sicut in illis quos peccata dimit

tunt. quia area quinquaginta annos vixit postq̃ ad xp̃m guersa fuit.
Tertiū ē discentio interiꝰ puocata q̃n. s. est pugna inter rōem ⁊ sensualitatem. de quo apl̃ ait. q̃ caro concupiscit aduersus spm̃. et econuerso Hec inquā sibi inuicē aduersantur vt nō quecūq̃ vult illa faca ⁊ gal. v. Istud impedimentū remouet cū dr ⁊ in ecc ihrlm ⁊ que dr visio pacis. Nā enī aia est pacata ⁊ tripa passionum est sedata. tūc ē ad pniam ydonea. q̃a passiones natāt ad contrarias delectationes. Quarta ē estimata inocētia. q. quando aliq̃s cū sit pccor estimat se falsa opinione inocentem. tūc nō pt ad pniam flecti. sicut infirmꝰ nō vult recipere medicinā q̃n nō estimat se egrotū vel in frenesi ⁊ in fatuis. q. sapiētem qui se reputat. rēnuit disciplinam Ezech. xxi. Dixisti innocēs ⁊ abs q̃ pccō ego sū ppterea ego inq̃t dñs in iudicio ꝓtendam tecū. Q. d. q̃ talis in iudicio oñdet abhoiabil Istō impedimentū auferet cū dr ⁊ peccatrix que. s. se non reputat inocētem.

Tertia conclusio. Tertia exclusio ē q̃ q̃tuor sunt actus deducentes ad pfectam pniam que in hac peccatrice oñduntur. Pmꝰ ē diligēs inuestigatio. vñ dr ⁊ cognouit q. ihesꝰ accubuit in domo phei Istiꝰ rei notitiā nō habuisset nisi vex procesisset in uestigasset Et p istū modū penitē volētes sollicite requirāt pniam p quā pnt atiꝰ xp̃i miam inuenire. sicut illi q̃ sūt de grā alicuiꝰ terreni pnapis dejecti. Secūdꝰ actꝰ est gueniēs patio. Nā postq̃ eū inuenit quē querebat suffiacēter se p̃pauit ad pfiacēdū q̃d intēdebat. et ideo sequit. attulit alabastr̃ vngenti Nichil enī tm̃ pparat hoiem ad grām adipiscēdā. sicut ꝓpositū firmū bone voluntat̃ q̃d signat̃ p alabastrū. q. sicut ē vas ꝓcioso ⁊ preciosor gtent̃ ⁊ ita ꝓpositum bonū est vngētum in q̃ deus sū me delectatur Tertiꝰ est erubescentē ocultatio Postq̃ ei pparata venit faciē xp̃i erubuit gscia sibi de pccis. et ideo sicut verecūdi nō audēt in faciem respicē sed querūt se occultare. ⁊ ppter hꝰ dicit sapiētes q̃ natura intendens se occultare sanguinē ad faciē mittit cū erubescit. et ideo cū hec te sustinēs. Et p istum modū qui vult veram penitentiam agere. in conspectu dei cuncta prospicientis debet vehemēter erubescere. q̃a vere cūdia est passio quā incurrit q̃ppti tuis de aliquo turpi/ maxime in conspectu honestorum. Et quia fedissima peccati est turpissima. et facies dei honestissima. debz peccator dum penitet erubescere vehementer Quare tus est actus humiliationis Postq̃ enim erubuit/ semetipsam humiliauit. Et ideo dicit euangelista q̃ se posuit secus pedes domini. humiliter se prosternēdo Et per istum modum qui vult penitere perfecte/ debet se profundissime humiliare. Omne autem peccatum procedit ex superbia. quia nullus peccat mortaliter nisi ex inobedientia. et contumacia diuinorum preceptorum. Unde nūi. q. Aia que per supbiā

pecauerit peribit. qm̃ aduersus deũ rebellis fuit ¶ Quarta q° ¶ Quarta cõclusio est q̃ pfectam pñiam sequũtur quatuor ministeria ℞ primũ ẽ cõfessio pura. & ista significãt p actũ ablutionis ãi ꝺz ⁊ lacrimis cepit rigare pedes eius qz sicut aqua mũda inq̃nam̃ta carnis abluit / ita cõfessio pura sordes mentis diluit. ℞s. Cõfitebor aduersũ me dñe. Et pfusioẽ lacrimarum pcã nõ solũ remittũtur sed etiã elongant̃ Ideo seq̃tur Verũp tñ in diluuio aquaꝝ Secũdum ẽ satisfactio pfecta de pãsiam q̃ssis. Ista significãt p actum abstersionis ãi ꝺz ⁊ capillis suis tergebat qz liz p actum cõfessionis abluatur culpa. non tamen pena. alioq̃n frustra imponẽt pñia. Sicut ãt p q̃fessionẽ abluitur culpa. ita p satisfactionẽ q̃ fit in pñia dimittitur pena & abstergit̃ Unde pubioꝝ iij. Iuuor vulneris id ẽ opera lesiua & anxia satisfactionis / abstergit malũ. id ẽ penas ad q̃s ai ma remanet obligata psoluẽdas in alio mũdo duriꝝ / si ñ vult in isto mũdo. Terciũ est remãliatio q̃ summa ⁊ post pfectam satisfactionẽ / et ista significatur p osculũ Qui enim reconciliantur / se mutuo osculari solent vt ꝺz. q̃n dauid reconciliauit sibi absolõ osculat̃ est eũ. 2. reg. 12. Quartũ est q̃solatio amena. qz post actum satisfactionis est delectatio sincera. Ista significatur p actum vnctionis ãi ꝺz ⁊ vngentes vngebat Hec est enĩ delectabil̃ ⁊ illud ẽ de natura cuiuslibet actus virtuosi vt habeat delectationẽ pt̃ tristiã sicut act̃ malꝝ hẽbat tristiã post delectationem. et iõ datur vna regula in sacra scriptura q̃ angel̃ bonꝰ apparens in pñcio turbat ⁊ in fine q̃etat. daniel 2°. ⁊ luc ij°. Malus in pncipio allicit ⁊ in fine offendit sicut in paradiso cuã. ⁊ q̃ perfectã recreatio t̃ cum xpo magis delectatur. ideo ꝺz apocal. 3. Ego sto ad ostiũ et pulso. si quis cũ Ista autẽ delectatioẽ allecta fuit hec feia que tanq̃ spualiter inebriata nullã verecundiã in conspectu hominũ patiebatur. pñiam suã non occultando ꝫ publicãdo in q̃spectu quiuã tium cõuuio importuna/beneficio oportuna ¶ Tercia q̃s° ¶ Circa tertiam cõsiderationẽ que est de pharisei falsa iustitia ãi ꝺz videẽs ãt pharisaeus Vbi sũt tres exclusiones ¶ Prima q° ¶ Prima exclusio est q̃ aliq̃n q̃fectia vicioꝝ parit arrogantiã. sed̃m illud psal. Prodijt quasi ex adipe ⁊ ideo aliq̃n deus permittit cadere aliquos in peccatũ manifestum. vt ex q̃sideratione sui stat̃ resurgentes se humilient. vt pz p augustinũ 19. de ciuitate dei. Plus enĩ placet deo peccator humilis q̃ iust̃ superb̃ ⁊ arrogans Ecce q̃ dissimilis vox illa Pater peccaui in celum ⁊ coram te. ⁊ vox pharisei. non sũ sicut ceteri homines / nõ attendendo illd luc. 18. ãi omia bñfecerit̃ rec. Vñ pharisej ꝺz diuis̃ studens solũ circa appentiã quã diuidit solũ abexñtia pfectã religiosis ¶ iust̃ iustitia ꝺz esse falsa. qz eiꝝ cordis intentio in suis operib̃ sistebat in laudib̃ hominũ et non dei ¶ Secũda q° ¶ 2ª q° ẽ q̃ tales ispiciẽtes suã pfectionẽ quam solũ ostendũt appetit / de se

inapiunt presumẽ ⁊ alios iudicant viaosos aplice innitẽtes sue. Hpũ alis oia iudicat Hec ẽ pessima et mortifera. hec fraterna lacerat caritatẽ. hec spuali letitia plenũ/ad ac adiã adducat. Vnde sic iudicãs magis sibi papiciũ facit. Pone ergo te i cõsideratiõe tui in nouissimo loco ⁊ ca dẽ nõ valebis. Vñ ap9 non vult in nuẽ q spuale oia dz iudicare ad dãnationem. cũ alibi dicat nolite añ tẽpus iudicare. sed dicat q hz secreta dei ne sapiẽtie iudicia non capit hõ carnalis sed spuali vita pditꝰ. Velꝰ ei in qlibet creatura iudicabit. i. discernet. oia. i. dina potẽtia sapiẽtiam ⁊ bonitatẽ in oi creatura discernẽs iñ oim honorificat cõditorẽ. Vñ se ꝗtur lait intra sc. s. psumẽs de sua pfectiõe. Hic si essẽt apha sicut vtiq; q ẽt. Vbi dr glõ. Errat q se putant iustos cũ sint superbi. ⁊ illos esse reos cũ ia peniteant. Caue ne pcorẽ contẽpnas. sed pone quotidies viaũ displicẽat tibi/nichilominꝰ laudãs deũ q nõ permisit te illud viaũ pretrare ⁊ forte sine ipo turpissima ducẽs ad effectũ. ¶ 1ª q. 1ª q. est q stultũ ẽ iudicare aliquẽ hm ea q forꝓ sũt cũ solis dei sit cordiũ secreta pscrutari. qz multi sũt hm pfidem de sũo bono q adhuc hm humanũ iudiciũ cernũt stare. cũ ia in dei oculis ceciderũt. Multi eꝓ apud homines reprobi sũt. et apud deũ electi reputãt. ⁊ econuerso. Nõ tñ dicas qñ multotiẽs qsatio exterior coercẽdat interiorẽ. ⁊ qz hz vel grariũ disẽ nõ valem9 magna ẽ psũptio vel le erga primũ limitare ifluẽtia dine bonitatꝭ sicut ptz de isto philoso. ¶ 2ª qđ. Circa qrtã qsideratiõem q ẽ de refutatiõe ei9 ex apha snia cũ addit ⁊ rndẽs ihs dixt. Occurrũt tres q°nes. ¶ 1ª q. 1ª q°. ẽ q dns aliqñ taliter temerarie iudicantib9 secreto sui cordis imprimit occultre cognitiõez ex cessuũ suoz. vt sic i se ctubes scẽtes se meritorios iudicijs cesset. vtz de phetis adulterã pnãtib9 qb9 scribẽdo i tinoim maloꝝ suoꝝ notiaã eis ipsit. vñ dr ⁊ huc ilymõ hẽo tibi aliqđ dicẽs. Est ei ¶ Hymõ in ẽpta cbedies. Est ei obia discreta. vt i pte. Alia tuotesta vt i chãnea. Alia imũda vt i lepsa ⁊ h. Alia extorta vt i symõe spirãte. Quic ergo leprosos symõi detrahit occulte/sibi suã defectiõem spuale ostendo. ¶ 2ª q. 1ª q°. ẽ q licet oes apter pcã nrã sum9 debitores pene debitꝝ q nullũ precatũ remanebit impunitũ. sunt tñ dignã debitoꝝ. s. maiores vt nutrientes pcores q alios scandalizant. et minores sicut occulti pcores q scandalum nõ fecerũt. Et hz ẽ qđ dr. Quo debitores. s. pcore notorie ⁊ occultius debebant cuidã feneratori. s. deo. qui dicatur fenerator quia p culpa nrã exigit penã eternã. ⁊ pro venia tiatũ/exigit merita bonorũ opantiũ qui libenter mutuũ accedit. matth. 5. qui districte debitum exigit/sed vnus debebat denarios quingentos. Denarius appellatur emenda pro transgressione. Vtrumq; debitum multiplicatur per quinq; quia per quinq; sensus pcm committitur. sed in primo cogenarij numerꝰ ponitur

quia p hec pcā enormia designāt. In secūdo numero pcā minora itel ligūtur. hos denarios id est emēdā nō recepit deꝰ. nisi fuerint ymagines sue gratie impsse eis/cuiꝰ ē ymago hec xc. Vltima. 3ª cōclusio. Tertia conclusio est q diuina miseriordia promptissima est ad indulgendum omnibus. Ipse enim sc̄dm bn. tam liberaliter cōdonat omnē iniuriam vt iam nec timpnet vlāscendo / nec cōfundat ipzoperādo/nec minus diligat in punīēdo. Benignissima est diuina natura/liberaliter agit. ignoscit plenarie. ita vt ꝓpter fiduciam pcōz penitentiū/vbi habūdauit delictū/ faciat grām habūdātē. vñ dicitur iohel 2º. Cōuertimini ad dñm deū vestrū quia benignꝰ et miserioz est. et pstabilis sup malicia. et hoc est qd dicit nō habentibꝰ illis vñ reddarent. Nō habet peccatoz vnde reddat. quia totum bonum qd habet est alienū. 1ª cozo. 4to. Quid habes qd nō accepisti. Item quia totum alia de causa ē debitum. 2ª. Quid retribuam dño Item quia totū qd potest soluere est impfectū. 1. cozo. 9º. Factꝰ est velut eꝛ sonās xc. Item quia p se non pt ioh. 14. Sine me nichil po. Item qa vsura scit pena excrescit in imensum. 3ª. Ex vsuris et iniq̄tate xc. Ideo dicit. et donauit vtriq; sine cui dono cuꝛ gratuito nō fit remissio peccati. 4º. Justificati gratis p grām eius. Ipse enī dat locū penitētie. iob 29. Item tempꝰ ad recōciliādū. apōl 9. Item legem ad instruendū. Legem dabit delinquētibꝰ in via. Item pāū ad redimēdum. 3ª. Redēptionem misit dñs populo suo. Item grāz ad mūdandum. ezechiel 36. Effūdam sup vos aquā xc. Item pseuerantiā ad sanādum. 4ª. 2clu. Quarta cōclusio est videre an quis teneatur plꝰ diligere ex cōmisso scilicet dono gratuito vel dimissa peccato. dicendū videtur q quia dimissio est absolutio a reatu pene/ gmissio autem est aliquē p dona gratuita facere dignū vita eterna. Posset autē alicui dimitti peccatū et absolui a reatu pene absq; eo q dignus esset vita eterna. qz posset sine donis gratuitis manere in puris naturalibꝰ. et ex hoc videtur q gmissio doꝛ sit maius bonum q̄ dimissio peccatoꝝ. vñ cōcluditur q aliquis magis tenetur diligere ex gmisso q̄ ex dimisso. vñ beata ɔgo plꝰ dilexit q̄ magdalena cum tamē sibi peccata nō sint dimissa sed multa dona cōmissa. vñ dicit. Estimo cui plꝰ donauit. quia scdm greg. ai crescūt dona. et rationes crescūt doꝛ. Dicēdum igitur q innocens plꝰ debet diligere ex cōmisso/ꝙ penitentes ex dimisso. vñ xps hoc pbat applicādo parabolā vbi phisecꝰ q̄ ex gmisso plꝰ recepit eꝰ ingratitudinē tēpt hēdit. ꝙ peccatrix mīꝰ recepit ex dimissis tñ grās egit p dilāonē. vñ addit. et gūsq; ad mulierē dixit symoni. Ex q̄ intraui i domū tuā. s. p grāz disponētē. aquā. scz gtritioīs. michi nō dedisti pedibꝰ meis. id ē affectioibꝰ. Hec aūt lacrimarū aq̄ ē pāosioꝝ. qz aq̄ viua ē de q̄ ioh. 4. Fiet in eo fons aq̄ viue saliens xc. Hec āt rigauit pedes meos.

deuota confessione sed capillis tergebat
pfam satisfactionē ¶ Osculū pacis ⁊ trā
quillitatis in cœtu tuo nō dedisti mi-
hi aūt non cessauit osculare pedes
meos spūali recreatiōe ¶ Oleo ca
put meū nō unxisti elemosinaꝝ lar
gitione ¶ Hec aūt unxit pedes m ⁊
i paupes eis cōpatiendo effāi ⁊ af
fectu Et ideo pter hec facta remit
tūtur ei pcā multa qz quanto plus
peccauit tāto pl9 ei xp̄us dimisit et
tāto pl9i pa xp̄m dilexit ecce qm ex
hibitione Ūñ glō Ardor caritatis
in ea rubiginē pcōz exussit Et ad
dit qui min9 dimittit min9 diligit
Dicēdū q istud ut frequēti9 verū ē
qz illi qui surgūt de maximis pc̄is
postea cōpato habitu opposito feruē
tiores fiūt in dīna dilectiōe q illi q
de puis ⁊ mediocrib9 surgūt Nō tñ
opōtet illud nccio semp̄ ēe verum
Qualiter hoc sit intelligēdū dcm ē
supza Ūñ ecce ei nō solū pc̄a dimi
sit sed ei vitā etnā donauit ⁊ iō dz
Fides tua te salua fecit vade i pace
Glō In via pacis abiere p̄apit̄ ut a
veritatis tramite in via scandali non
labat̄ ¶ a q° ¶ a q° ē q licet multi
quescebant cū xp̄o fiducialit̄ fide ad
herētes ei tñ mirabant̄ de hijs que
opabat̄ tanq̄ deus Forte talis am
miratio fuit veré crētie nō dubietatis
causata nichilomi9 ex hijs qz i cōsuetis
⁊ rara ⁊ sup humanā facultatē Et p̄t
addua talis rō Nā q̄tiēscūq; trāsce
dētiū notitia i meōziam venerit toti
ēs renouat in mēte miraclm Cū igi
t opa xp̄i puta mortuos suscitare
infirmos curare ⁊ pcā dimittē sint
trāscēdētia nrām facultatē ⁊ oñdē
tia dīnā bonitatis potiꝰ ꝓtebāt eos
in ammiratiōem Ūñ dz et cæteri
q simul discūbebāt dicē qs ē hic tc
Q d opōtet q sit de9 humanatus
qz sol9 de9 p̄t pcā remittē Cuius ce
missiōis nos ptipes faciat ihs am

Feria sexta añ festū palmaꝝ

Sermo lxxvij

Collegerūt pontifices ⁊ phei cō
silium ioh ¶ Dcm qd dē bñ
vtū q nobis nccium erat mors xp̄i vi
⁊ vite recreatio Nā vita xp̄i vi
uēdi michi regula extitit mors aūt
a morte redēptio Nā vita instruxit
vitā istā ⁊ mortē mortē istā destruxit
it Vita q̄dem laboriosa fuit mors p̄
ciosa Sed qz mors xp̄i pdesse nō
p̄t neq̄ter viuēti nec ei9 vita dāpna
biliter morienti iō viuendo viuē do
cuit et morē moriēdo securā reddi
dit qm q̄dem resurrecturꝰ ocabuit
⁊ spem fecit morientib9 resurgendi
Sed quia quō vita xp̄i nobis vite ⁊
disciplīe documētū ac speclm exti
tit sup multiplīe oñsum sit ad eius
mortē grauitatē pcedamus in qua
pharisei ⁊ principes machinati sunt
nutu tñ dei ac dīna pordinatiōe ut
dicat Collegerūt tc Ubi ocurrit
q̄uor q̄sid ¶ Prima consi Circa
primam cōsiderationem que est de
machinatiū iudeorum conspiratio
ne in mortem xp̄i ai dicāt Colle
gerunt sunt tres conclusiones

¶ Prima conclusio ¶ Prima cclusio
ē q mors xp̄i ab eterno in mente di
uina fuerat preuisa ꝓter nostram
salutem ¶ Deus enim nouit de

malo maximū bonū eliceꝛe. vñ licꝫ
mores simpliciter fuerint mala. tamen
erat ordinata ad nostrā salutē. vnde
bn. Mores ita q̄ xp̄i mores ē mee mo
tus. quia ille mortuꝰ ē vt ego viue
rem. 2ª 2ª Secūda conclusio q̄ licet
p̄cessum fuerit ab eterno xp̄m tali
morte mori. tñ iudei machinātes in
morte xp̄i maxime peccauerūt. Ratio
est. quia ōne peccatū qđ fit ex libera
electione ꝛ p̄uersa intētione maxi-
me ꝛc. hec autē p̄secutio erat huius mōi
cōsiliū eoꝝ fuisse ex deliberatiōe. sed
quia erat aduersꝰ ihm p̄ fuisse ex p
uersa intētione. vñ augꝰ Plus p̄diti
tores cogitant quō nocerent vt se p
tegerent q̄ quō sibi p̄sulerēt ne perirēt
Istud enī p̄ sap. 2. vbi dicitur Cir
cueniamꝰ virū iustū qm̄ cōtrariꝰ est
opibus nostris scꝫ carnalibꝰ. vñ glā
Qui de futura vita nō cogitant spē
future vite sue volūtati p̄ferri volent
Vñ ei mortē machinātur d. Mortē
turpissima q̄ēpnemus eū scꝫ crucis
3ª 2ª Tercia cōclu° est scꝫ q̄ timor
mūdanus fuit causa p̄secutionis xp̄i
in iudeis. quia fecit eos recedere a via
iustitie ꝛ veritatis Amor enī mundā
nus xp̄ie dicitur quo aliquis mūdo
inhitur tanq̄ fini. ꝛ sic est amor mū
danus semp malus A quo timor mū
danus nascitur. illud ei homo timet
amittere qđ amat. ꝛ ideo timor mun
danꝰ dicitur malꝰ. q̄ ab amore mū
dano tanq̄ a mala radice p̄cedit qñ
scꝫ homo p̄pter mala que timet rece
dit a deo. Isto timore vt ait augꝰ pe
trus negauit xp̄m. vñ q̄ienatura

le sit q̄ hō fugiat p̄xīj corp̄is detri
mentū vel eaā dampna tempaliū re
tum. nō tñ p̄pter ista debet recedē a
iustitia qđ ē ꝗtra rōnē naturalē. vñ
dicit 3°ethi. q̄ q̄dā sc̄t p̄cor opa ad
q̄ nec timore debet aliqs cogi. ꝛ hoc
ē qđ dicit Quid faciꝰ qz ḡ homo
multa signa faciꝫ ꝛc Qđ expōitur
sc̄z crisoꝰ sic hic hō multa signa fa
cit ex q̄bus si diuutitur adunabit si
bi multā gētē et sic suscitabit tyrānī
dem in nos q̄si velle p̄surgē cōtra rē
publicā. ꝛ sic destruēt quietē et tem
plum. nā eiꝰ doctrina ē cōtra tēplū et
paternas leges Origꝫ enim dicit q̄
hoc dictū fuit p̄ sagiū futurorū. licet
enī hoc nō intēderent. loco enī gētiū
romani ponuntur qui nūc locū occu
pant iudeoꝝ. p causā eoꝝ salus gēti
bus euenit 4ª 2ª 4ª Circa secūdā
p̄sideratiōnē q̄ ē de determiatiōe mor
tis in vtilitatē nostrā q̄ dicit vnꝰ at
ex ipsis ꝛc. vbi sūt tres p̄clusiones.
1 Prima conclusio Prima cōclusio
est q̄ caypphas donando consilium in
mortem xp̄isti d. Expedit ꝛc Hi
protulit verba hec vt homo pueꝛsꝰ
ex mala intētione et ad malum finē
sic peccauit. sed si solum fuit ānunāa
tor p̄phīe et instrumentum spīritus
sancti. vt sic non peccauit. vñ crisoꝰ
Gratia spīritus sancti solum est usa
ce caypphe. cor autem cōtaminatum
non tetigit. vnde dicitur Vnus autē
ex ipsis caypphas nomine cum esset
pontifex ꝛc scilicꝫ ex pontificatu ha
bens potestatem dixit. vos nescitis
q. d. arguendo Bonum p̄uatum
est destruendum. in quantū p̄iudicat

bono cõi.bonũ xpi ẽ hmõi. ergo ꝛc
Q.d. plus expedit hũc seductorẽ
mori ꝙ totũ pplm seduci. et ideo au
ferte eũ. quia timeo ꝙ modicus er
ror in principio. magn9 erit in fine. ſ.
qñ tota gẽs erit seducta. ¶ Secũda
conclusio. ¶ Secunda conclusio est
ꝙ mors xpi maxie expediebat huã
no generi ꝓpter magnitudinẽ debiti
mortis qđ sine eo non poterat solui.
cuiꝰ ecꝯ efficacia oĩbus suffiebat De
q anselꝰ pulchre loquens ait. Mira
biliꝰ deꝰ restauravit huãnam natu
ram ꝙ instauravit. sed hõ antea ꝙ ẽet
non peccavit vt fieri non debẽt. post
ꝙ vero fãs est. peccando meruit vt
qđ ꝛ ad qđ fãs erat pdẽt. ꝙ uis nõ
pdiderit ꝙ factꝰ erat vt essꝫ q pũire
tur aut cui dñs miserẽt. ¶ Tãto ergo
mirabiliꝰ deus illũ restauravit quã
to hoc de hoie peccatore gra meri
tum. illud non de peccatore nec gra
meritũ frat. Opꝫ vtiqꝫ vt illa re
dẽptio quã xps frat p mortem non
coactus sed ex ꝓpria voluntate que
nã itari nõ pt/ vt pdessꝫ oĩbꝰ. tam
tũc pntibus. ꝙ futuris. Vñ glõ sup
illud ysa. xxxv. Dñs posuit in eo iniq
tates oĩm nrm dicit. penam oĩm iniq
tatũ et pcor nrõr quã sustinere neq
mus sustinuit hõ deus. Intelligẽdũ
ꝙ hmõi expediẽtie ꝗtuor erãt moti
ua. Primũ quia nullꝰ debite ꝛ iuste re
dimit de iniuria facta. nisi deꝯ tm in
quãtũ dapnãs dampnificavit. offẽ
sa dei erat infinita qr eiꝰ dignitas i
finita. sed infinitũ debitum soluere ẽ
solius dei et non puri hois. Secũdũ
est peccatũ quo ꝗs redimit. debet esse
tm in bono quantũ ẽ in malo pdm
a quo redimetur. alioquin non esset
equalis ꝙmutatio. pdm adã futuri
erat magꝯ in malum ꝙ aliqua crea
tura i bono. quod probat anſ. eo ꝙ
nullus debet magꝯ vitare ãnichilati
onem vniuersi ꝙ lapsum pri mor
talis. Tertiũ est ꝙ nullus pt alicui
satisfacere pro alio p eo qđ ipemet
debet. omnis aũt creatura de debet
quicqđ habet. igitur pro alio satisfa
cere non pt. Quartũ est ꝙ peccatum
quo quis redimit iuste debet hãe ali
quã equalitatem valoris cũ redẽpto
re. nulla aũt creatura equivaler cuilibet na
ture humane ꝛ ideo omnes homines nõ
possunt redimi. Quibus visis patet
ꝛ spus scus dixerit ꝙ filius tamen se
ipsum pro precio redẽptionis huma
ne nature. Vnde dicit. Expedit vt v
nus moriatur pro pplo. et non tota
gens ꝛc. ¶ Vbi glosa dicit ꝙ sꝫ inte
tionem. ſ. et non cupphe infertur
hoc ad passionem xpisti.
¶ Tertia conclusio ¶ Tertia cõ
clusio est ꝙ deus dono ꝓphie digna
tatem pontificatus in cuppha ho
norauit licet eam non acceptaut e.
Vbi ozigꝯ. Hic docemur ꝙ aliqua
per nos diam9 nulla inducente vti
te ad profitendũ. quedam vere di
cimus suadente nobis qdam vtili
tate ꝙis non accipiamus intentionem
auctoris vtz in cuppha qz eni erat pũ
tifex ꝓphauit. Vñ dicit hoc aũt a se
metipo non dixit sed cũ esset pontifex
anni illius ꝓphauit qz ihus moritu
rus erat pro gente. Vñ ẽsoꝰ. Vide
quanta est virtus. ſ. amãtem eni

mala. voluit verba ꝓphe ꝓferre. Vide ecq̃ quanta sit vtus pōtificalis ptāt̃. pontifex enim efficaciꝰ si indignus tñ ꝓphāuit nesciens q̃d dicit. In quo docemur q̃ multa bona deus facit per malos sacerdotes. Et addit. et non tm̄ pro gente sed vt filios dei qui erāt dispsi congr̃. ꝛc. Aug⁹ Nouerat cuangelista esse alias oues preter oues domus isr̃l quas oportet adducere. ¶ Tertia consideratio. ¶ Circa tertiam consideracionem q̃ est de executione determinationis mort̃ xpi ad̄ dz. Ab illo ergo dic ꝛc. Vbi ocurrūt tres conclusiones. ¶ Prima conclusio.

¶ Prima conclusio ē q̃ mors xpi in veteri testamento fuit prenūciata testimonio q̃tuor ꝓphār. Primus fuit ps. xlj. Piam ouis ad occisionem ductus ē ꝛc. Secūdꝰ fuit ieremias. ie. xj. Quare dñs quasi colonꝰ in terra ꝛc. Tertius ezechiel. ezech. ix. qui vidit aquā egredientem de templo. i de xpo. et omnis aia ad quā pvinge bat salua facta est Quartꝰ est ozias ozee. x. Vbi dz. O mors ero mors tua. ꝛc. ¶ Secūda conclusio

¶ Secunda conclusio est q̃ intencio mort̃ xpi a iudeis triplicē hūit ꝓgressū. Primꝰ erat p malas cogitationes. oz tacta puersa volūtate q̃bus dyabolo psuadēte machinabant in mort̃ xpi. Vñ dr glō. sup id̄ mr xvi. De corde exeūt cogitationes. Male cogitationes enī a dyabolo imittūt̃ sed ex ꝓpria voluntate nascuntur. Dyabolꝰ ei intētor ē nō auctor quia nec intrinseca nisi p habitū et gestus nouit. Vñ dz ab illo ergo dicit. iꝑ determinationem mort̃ bīssime tnnitat̃ q̃ p̄ prenūciat̄ōem ꝓphatum cogitauerūt vt interficerēt cū. i. primo aggressi sūt cogitatōibꝰ prius meditando tēpus q̃ loc̄ q̃ modum et oportunitatē mort̃ inferēde. vñ dicit ie. Venite cogitemus ꝯ iustum ꝛc. Secūdꝰ ꝓgressus fuit p linguā eū blasphemando q̃ falsū testionū adducendo quo ipe erat accusatꝰ et quidatus. vñ q̃rit in ps°. Locuti sūt aduersum me lingua dolosa. vñ dr ie. Venite p̄cipiamus eum lingua. Tertius congressus fuit virgis verbibus q̃ plagis. q̃ pilatꝰ apprehēdit xpm et flagellauit eū iuxta illd ꝓphetam Corpꝰ meum dedi percutientibꝰ. ¶ Tertia conclusio.

¶ Tertia conclusio est q̃ mors xpi fuit q̃tuor rebus ꝓparata. Primo p̄cio. q̃ ibi fuit xps expositꝰ p p̄cio nrē redēptōis. Secūdo fuit ꝓparata vindicte. q̃ ibi fuit tricūdia dei placata. Tertio satisfactiōi iuxta illud veteris testamenti in psona dei patris Nūq̃d dabo p̄mogenitū pro scelere meo? Quarto fuit ꝓparata iudicio q̃ p̄nceps mūdi huiꝰ expulsus fuit quia iniuste voluit xpm possidere. ¶ Quarta ꝓsideratio ¶ Circa q̃rtā consideratiōem que ē de xpi crucifixi declinatione ad̄ dz. Jhūs autē iā nō palam ꝛc. Vbi nota ꝑ Aug⁹ q̃ causa huius declinationis fuit non ipius sed vt daret exemplū discipulis non esse pīm subtrahere se ab oculis persequētium. et furorem scelerato rum latendo potius declinare. ꝯ

se offerendo magis accederet. 2ª causa secūm exigē vt ostenderet sicut honestū est gracia veritatis subire mortem. ita nō est minus honestum nō inducere se temptationi ppter experientiam virtutis. tum etiam quia ignoratur dei eventus et exitus. Tertia causa est quia in subtrahendo se/auferetur causa mali ne male agāt. ¶ Sequitur. et abijt in regionem iuxta desertum. Ex pristus recedebat a iudeis figurā fuit q erat accessurus ad gentes de quo accessu dicit apostol9 Multe filie deserte magis q̄ eius q̄ habet virum. ¶ Sabbato in vigilia palmarum ser. lxxviij

Cogitauerunt aut̄ principes sacerdotū. Joh. 12. Secūm qđ dicit bn. homo peccando vitam amisit et mortē inuenit. q2 et deus ita p̄dixerat. et iustum pfecto erat vt si peccaret homo moreretur. vita quidē aie deus est. ipsa corpis. Nō potuit diuina aīa a deo nisi peccādo. nec corp9 ab ipa nisi moriendo. Nichil pfecto congruentius q̄ vt mors opata sit mortem. spūalis corpalem. culpabilē penalem. voluntaria necessariā. cū hac gena morte homo dāpnat9 fuisset. vtraq; de9 et homo vita sua corpali et volūtaria benigne et potenter occurrit vtrūq; compnādo. vt sicut vna in nobis in culpe meritū. et altera in pene debitū reputaretur. sic corpaliter paēs soluit pene debitū. et volūtarie moriens nobis vitā et iustiā p̄mereatur. vñ patet mortis meritum esse peccatū. et peccati debitū mors. Et p̄o remittere p̄m et morier̄ p peccato

rib9. pfecto nullū est iam meritū et solutū est debitū vt patet in p̄tio euāgelio. Vbi occurrūt octo cōsiderationes. ¶ Pa p̄sidē. ¶ Circa p̄mā p̄sideratione que est de spūalis vite p mortē xp̄i resuscitatiōe cū dicātur lazarus et tres cōclusiones. ¶ Pa euāgelio. ¶ Prima cōclusio est q̄ quantūcūq; aliquis sit magn9 peccator nō debet desperare eāā de maxima grā acquirenda cū habeat possibilitatē ad gratiam quēcūq; gracie/ possibilem ipsi creature. nā licet peccatū inclinet ad oppositū et quantū eāā maius ē magis inclinat. tamē capacitatē gracie nō aufert. cū ipā sit hoi naturalis eāā cū gracia. quia eāā cum quocūq; gradu gracie/ sit a distributiōe diuina ideo nulla est dispositio necessitatis ad quēcūq; gradum gracie ex parte hominis. Cōgruū tamen est vt ut̄ qualiter deus conferat graciam ut̄liter se disponentibus. vnde istud intelligitur in lazaro quatriduano qui signat maximū peccatorem. Qui spiritualiter mortuus erat per peccatū quadzifarie. scilicet p consensum. p operis implectionem. per delectationem. et consuetudinem. iste tamen mortē spirituali per graciam meritis passionis exūtatur. ¶ Secunda conclusio ¶ Secunda conclusio est q̄ de9 conuersos frequenter permittit sustinere insultus temptationum vt in ꝑtibus exercentur. vnde ysay. de sūmo bono. Tunc magis se quisq; impulsu vicioꝝ sum dum ad cognitionem dei accesserit. nam vita ante cōuersionē paē aum

hoīe hñt. qñ āt expellūt tūc actiōi
bꝰ surgētes/ſiūt inimica cōſo-
q̄ pcōi antea blādiebāt. Fit tñ ta
lis afflictus nō ad dāpnatiōem ſed
ad ꝓbatiōem Vñ ſeq̄tur Vtile eſt
ſeruo dei p9 q̄ſiōem tēptari q̄tin9 a
tꝛpoē negligētie ſolliatātib9 vicijs
ad ꝓfectus aīm p exercitiū ꝑpetl vi
ctoꝛ. Vñ Dꝛ Cogitauerūt pnāpes
ſacerdotū vt lazaꝝ interficerēt Pri
apes ſūt cogitatiōes ſapie ſeclaris.
q̄ ſideratiōe nobilitatē generē diāt
ē pnāpes q ſideratioē dignitatē di
cūtur ſacerdotes q ſideratiōe ſaga
citatē diāt ſcribe. q ſideratiōe vite
ſingularitatē diāt phiei Hec diāt
tēptatiōes qꝛ eleuātes coē iuſti in ſu
bꝛiam. trahē nitūtur in tēdiū
Tertia concluſio. Tertia con
cluſio eſt q ꝓfectio vite p9 querſio
nē/efficax ē alijs ecē exēplū querſio
nis Nam talis mutatio Dꝛ dextre
excelſi. cuiꝰ eſt motu ꝑpio volūta
tis flectē Hec enī taliter in hoīe quer
ſiōem opat. vt ecē ſimul cū h̄ mouē
at volūtatem ad donū grē acceptā
dū Vñ rō. Ipſe enī eſt qui iuſtifi
cat ipiū. ꝛc. Vñ Dꝛ multi ꝑter il
lū abibāt q credidē D. ī ihm Quid ꝓ
iudeos intelligit. niſi eos q exēplo
querſi/ſpūali arūasione auferentes
ꝑpuciū carnal gaudiſcētie. cultro cō
feſſiōis execrātāt ſe in laude dīna
Hij aūt abeūtes a ꝓſorāo iudeorū
i. demonū. Demones enī credūt et
ꝓtremiſcūt hat. Z. ꝛcredidērūt ī ihm
ei ꝓfitē ſpē q caritatē inherēdo. vñ
h̄ p ſi. Rex dei cotidie ad aures noſ
tras pulſat q fōꝛ documēta bonoꝛ
cordis nri affectū ꝓuocāt Et ſi ꝑuoꝛ
ſepe ſecuti ſum9 exēpla. aut non imi
tamur ſcōꝛ digna q deo placita fra.

Secunda conſideratio.

Circa ſecūdam ꝙſideratiōem que
eſt de querentiū debiti obſequij exhibi
tione aīm Dꝛ in craſtino aūt Ocau
cūt tres concluſiones. Prima
concluſio. Prima concluſio eſt q
ad veram conuerſiōem nō ſuffiat ma
la relinquē ſed oꝛ ecē vt talis ſe exer
ceat in opibus virtuoſis. Vñ greg
in om. d. q min9 eſt/ malū non
agē. niſi quis q ꝛc Et hoc intelligit
cū Dꝛ turba multa. ſ. iudeoꝛ. qui
iam pnia ſpūalis conuerſionis ab
ſtulerūt prepucium carnalis cōtu
piſcētie. que cū audiſſ. aute cordis/ꝑ
inſpirationes ſecretas vocationem
per ſcripturas et predicationes. ſcili
cet. qꝛ venit ihesus. id est grā salutē
nobis venerit per passionem eius
ī hieroſolimā. id est vt nos transſer
ret in supnā pacē vite eterne. acceꝑ
unt ꝛc. Secūda ꝙclusio Secū
da cōclusio ē q talis querſio dꝛ eſſe
feſtīa. qtra illos q̄ dīnt vſq in senec
tā q senīū. Vñ licꝛ aliq̄n tales ꝑ
diuā9 exp̄at. tñ in fine eos actius
pūit In moza ē enī pticlm. ecī. ꝛ.
Ne tardes querti ad dñm q ne diſ
feras de die in diē. subito ei veīet ira
ei9 q ī tpe vindē diſpdet te. et h̄ eſt
qđ Dꝛ In craſtino aūt. q. d. q tale
exercitiū nō eſt ꝓcraſtinandū ſed ſta
tim poſt querſionem. in craſtino. i.
ſine differentia eſt intendendum et ꝓ
ficiendum. Tertia concluſio
Tertia concluſio ē q p9 querſiōem

exercitatio debet fieri maxime in tribus ꝓmo in imitatione bonoꝝ operum in alijs. nam virtutes nō insunt nobis a natura sed ab alioꝝ exēplis acquiruntur. vñ ysi. dicit. Ad correctionem moꝝ multū valent exēpla bonoꝝ/mentes enī inchoantiū non quiescunt ꝓficere ad bene viuēdum. nisi ꝑfectoꝝ inforꝫmentur exēplis. vñ dicit. Accepetūt ramos pal. vñ ramos de arboribꝰ decerpunt. qui sibi in bonis opibus/viros spūales ad imitandum ꝓponūt/qui accipiūtur p arbores que surgentes de terra erigūt se sursum ad cēlū Quidā sūt vt palma et de ista decerpendus est ramꝰ pñie Pē. Iustꝰ vt palma floreꝫ. id ē vicꝰ qui idem sūt q iusti Quidam sūt vt oliua. et de ista decerpendꝰ est ramus misericordie Pē. Ego sicut oliua Quidam sūt vt cedri que ē arbor imputribilis. ab ista decerpendꝰ ē ramꝰ virginitatiꝫ. vñ ec. q° Quasi cedrus exaltata sum. 2° in ꝓpriorꝫ opm puipensione. hoc enī faciat vere humilis qui ex humilitate non reputat opa sua bona. Luc. 17. Cum oīa fecerit̄ que p̄cepta sūt vobis. dicit Glā respectu dei qui bonoꝝ nostroꝝ nō indiget nō respectu sui vel ꝓximi Glā Hi vero hō ab hoīe seruo nō vniforme sed multiplex ministeriū exigit. quāto magis vos nō vniꝰ tm opis vsu vos exercere debetis/ꝫ semp nouis studijs augere ꝓcurare. Vñ tāto magis debemꝰ nos humiliare cū de illis omiserimꝰ multa debemꝰ igit̄ nūq̄ cessare a bono ope/et tm totum meritum nostrū insufficiēs respectu meredis eterne reputare verū est de cōdigno nō de cōgruo. vñ rō. 2. Hō sunt condigne pas. ꝯ. vnde di. pas sciunt. scz cū meritis lobuā ei. scz diuine bonitati ascribēdo. 3° in diuine laudis grāz actione. que maxime debetur illi qui gratis beneficiaū cōtulit ad qđ nō tenebatur In deo aut̄ ꝑn ꝯpaliter inuenitur causa debiti cū sit ꝓnūpiū oīm bonoꝝ nostroꝝ. vnde requiritur q ille qui suscipit beneficiū obligetur ad graciarū actiōes. cum ergo a deo sumꝰ beneficiati/sumꝰ sibi grati voc laudis. hoc ei ē sibi mactificare me. vnde isti aduertentes multitudinē culpe sue et miserationis dei/deuotiōe magna que est clamoꝝ interioꝝ aie clamabant magna voce de sua miseria volentes de sua suauitate gaudentes et grās agentes dicentes Osāna benedictus qui venit in noīe dñi rex israel. vbi ꝓmo ꝓsuit suffragiū quia osanna idem ē q salua obsecro ꝑ. 22. Ipse veniet et saluabit nos. Secundo reddat debitum obsequiū Quilibet enim tenetur benedicere et laudare deum Psalmista. In omni loco dominationis eius. ꝯ. Benedic deum in omni tempore ꝓpter cōmunem influentiam pietatis. tho. q°. Omni tempore benedic deum. Ecce dicio omnibus modis ꝓpter infinitam influentiam bonitatis. tho. 1ª. Benedicite dominū omēs electi eius. et dicit. in nomine dominī. id est patris. in cuius gloriam omnia cedunt bat Dicunt eciā rex israel. quia sedens aug⁹ et xpiſtꝰ dicitur rex ab effectu

co q̄ mentem regat vel eo q̄ ad regnū celoz p̄ducat. ¶ Tertia consid°. ¶ Circa tertiā q̄stionem q̄ ē de grē p̄uenientis dispositiōe qđ induat humane nature subiugatio cū dicat, et inuenit ihūs asinū, Vbi occurrūt tres conclusiones. ¶ P̄ma conclusio ¶ P̄ma conclusio ē q̄ licet grā dei oībus sine acceptatiōe p̄sonaz. presto sit cū sit donū dei supnaturale a solo deo vere collatū. requirit tñ dispositiōem debitā in recipiēte. Nā sicut videm9 in agente naturali q̄ agens naturale non p̄t inducē formā nisi materia sit p̄parata. et iō alteratio p̄cedit introductiōem formē substātialis vt q̄trarie dispōnes ammoueant. et q̄uenientes introducātur. Sic etiā est in spūalib9 q̄ ab agente p̄mo et p̄ncipali. s. deo nō introducatur forma grē in aiam tang̃ in suū p̄fectibile nisi aia dispositā et p̄parata sit. Hoc intelligit cū dicit[ur] i. grā saluator inuenit asellū. Per asinū intelligit humana natura obtusa sensu. q̄ impedit ad recipiendū grām. Alter in dispōnem. habilis tñ ad dispositionem. Ipsa enī natura humana licz lapsa fuerit. non tñ inueterata et obstīnata. et p q̄s in ea remāsit aliqua aptitudo ad susceptiōem grē. et non in tñ q̄ aliq̄d ē habile ad grām duplic̄ vel per potentiam dei absolutam. et sic vtraq̄ ad grām fuit habilis vltra parabilis. vel per potētiam dei ordinatā et sic humana natura solum ē habilis. Si loquamur de potentia recipibili. Hoc est etiā dupliciter. vel de potentia actiua que est in ipso sic nulla earum est reparabilis. Si loquamur de potentia passiua. et hoc dupliciter. P̄mo mō vt ē aptitudo nuda obediētialis. sic vtraq̄ fuit reparabilis. Alio modo vt est aptitudo dispositā. sic humana natura erat habilis. quia sola p̄ncipiis susceptibilis. ¶ Secunda conclusio. ¶ Secunda conclusio est q̄ gratia dei inueniens in nobis habilitatem confert nobis dispositiōem causando in nobis alias virtutes quibus adipiscimur dei acceptationem. Ratio est. quia nullus est deo acceptus et gratiosus nisi sit promptus ad singula opera virtutum. quā promptitudinē habet p virtutes quibus exitur in actus virtuosos. Sicut etiam anima non est p̄ncipiū operum naturalium nisi per organa i. corpora determinata. sic gratia gratum faciens. / cēteras virtutes includit quibus fit acceptabilis deo. et hoc ē q̄ dicit [q̄ ihesus] id est gratia [sedit super eum] in anima causando virtutes integrantes gratiositatem deo acceptabilem. ¶ Tertia conclusio ¶ Tertia conclusio est q̄ sex sunt virtutes nos disponentes / nobis collate per gratiam. P̄rima est lumen fidei qua mens illustratur veritate eorum que ad salutem requiruntur. Vnde augustinus dicit q̄ fides est omnium bonorum fundamentum. humane salutis initium. sine hac nemo potest ad filiorum dei numerum pertinere. Vnde licet intellectus noster sufficienter intelligat ea que sūt sub sua

facultate. indiget tamen luce fidei i hijs que excedūt naturalem cognitionem. et hoc lumē dicit lumē gracie in quātū est nature superadditū. Vñ dr [sicut scriptū ē] Q. d. q oia q sūt necāria ad salutē. scripta sūt in hijs que fidei sūt fulcimētum. Hec ūdā ē fiducia de deo q excludit timorē. nā ipsa est spes roborata ex alia firma opinione. et ideo excludit timorem. Psal⁹ Fiducialiter agam et nō ~~timebo~~. Vñ nota q fiducia aliqñ capitur ex hoc q aliqs credit alicui⁹ auxiliū p mittētis. sed qr fides dr eciam opinio vehemens. attingit ūt aliquem vehemēter opinari nō solum ex dcō alterius: sed ex facto considerato alicuius amicicie. puta q aliqs considerat alium amicū suum esse et potentē/fiduciā habere adiuuari ab eo. et sic timor cessatur. Vnde dr. [noli timere] Ibi aug⁹. Noli timere q patitur ille. qr eius sanguis p te funditur p quem tuum delictū delet et vita redimitur. Terria est dilcio dei qua adoptamur i filios dei Roma. viii. Non accepistis spiritū seruitutis/sed accepistis spiritū adoptionis filior dei. Hō est Nā appetium est filior adiplere cōceptum patris/ꝫ caritas facit adimplere precepta dei. ideo causat in nobis adoptionē filior dei. Vnde i. thi. i. Caritas est finis cōcepti de corde puro et conscientia bona et fide nō ficta. Glosa Caritas ē finis consumatiōis nō cōceptionis. Plenitudo enī legis est dilcio. Vnde aia i caritate radicata dr filia syon qđ interpretatur speculatrix. nā aia existēs in alto cōfectionis solliciti speculatē considerando ea q̄ bene placita sunt dilcō. Vbi aug⁹ in libro de correptione et grā. Cum dicit ꝫ sine gracia nullū bonū hoiēs facit. subdit nō solum vt ministrante ipa qđ faciendū sit sciāt. verūm vt prestante ipa faciāt q̄ dilcioē qđ sciūt. Et sic pr quō causat gratia caritatē. Quarta est vera obedia. Ipsa enī est secūm gregē sola Vtus q̄ alias Vtutes mēti inserit/inserta ꝫ custodit. et ideo regit oēs nostras mentiras actiōes inquātū scr ordinātur ad obediendū diuine volūtati. qr secūm bernar. dī rigit gressus nrōs et scē cōsationis grām pmētur. et ideo dr rex virtutū. Qđ patr ai dr [Crea cor tuū vnit sup pullū asine] Intelligendū q obedia hr officiū regis. Primo qr regit eū quē possidet. Gregē dū alienū volūtati subdimur hūiliē nosipōs sua. Secundo qr facit nos accepta deo dignos. Bernardus. Quid vis me facere. est verbū omī acceptatione dignū. Tercio qr subdit deum nrē volūtati. Grego. Vt obedientes fuerimus p̄positis nostris/obedit deus nos ozonibus nris. Quarto qr effiat nos reges regni celestis. Math. vii. Si vis ad vitam ingredi serua mādata. Quinta est testimoniū cōscie. quo quis certificatur in mentis cōsideratione de requisitis ad salutem. Vnde apostol⁹ vitēs testimonia xpi qui operatus est salutem nostram et se credibilia dixit. 2. thi. i. Scio cui credidi etc. De quo bernard ait sup cātica. Nichil ab hac luce clarius et gloriosius hoc testioio. ai veritas in

fulget ꝛ mens nrā in veritate se vi
det. Sed ꝗm? pudicā veracūdā pa
uidam/arāū spectā/nichil penit9 ad
mittētem qđ euacuet gliam ꝑscie at
testantꝭ. in nullo ꝑsciam sibi facēs
in ꝙ erubescat pūtia veritatꝭ. Sedm
eūs/testionū conscie vez ē aū. ſ. ſ.
testimo⁹ ꝓhibet spūi nō. qui pēa
donat et merita donat ꝛ premia
ipe redonat. Vnde dicitur ⌊testimo
nium ergo perhibebat turba⌋ Q. d.
turba scārū affectionū que erat cum
grā. qñ lazar. i. pcōzē vocauit. ſ.
ad grām ꝑdonādo. testimoniū per
hibebat. ſ. eius potentie quando eū
fuscitauit a mozte merita donādo.
et ꝓptēa ⌊venit ei turba ob.⌋ qz au
diebant eū feasse hoc signum. ſ. mi
rabile. qz illi pēozi premia tedona
uit. vñ aug. Vtile est testimoniū qđ
ordinatur ad introducēdum fidem ī
cordibus hoīm. Septa ē zelus iusti
ce quia tales taliter in fide solidati
miraculis et exemplis zelando per
fidem omnes nituntur subdē fidei
ꝛ retrahere a ꝑsecutiōe. vñ Oz ⌊phei
ergo⌋. ſ. illi qui expectabant salutē
⌊ꝺpecūt ad inuicem⌋ ammirātes mi
rabilia dei ⌊Videtꝭ quia nichil ꝓfi
cimus ⌊ꝑsequēdo. quia ista que videē
mus. a deo ordinata sunt ad oīm sa
lutem ⌊ecce mūd9 tot9 p9 eū abijt⌋. ſ.
a ꝑsidia iudeoz ꝛ adhēt ei. Vbi dicit
ꝯsq9 ꝙ hoc nō fuit verbum phiseoz
inuidētiū sed magꝭ credētium/volen
tium retrahē alios a ꝑsecutione xp̄i.

Quarta consideratio. Circa
quartam ꝗsiderationem que est de
ſufficientia meriti xp̄i mozꝭ gene

talis applicatiōe que innuit legꝭ na
ture admissio cum dicitur ⌊Erāt aūt
gentiles⌋ Vbi sunt tres conclusiones

Prima conclusio. Prima con
clusio est ꝙ cum passio xp̄isti opoz
tunitate congruitatꝭ non necessita
tis fuerit ad hoc ordinata vt suos re
dimeret/oportuit non solum sibi ad
herentibus subuenire sed etiam eos
qui per peccatum obierant per suā
gratiam reuocare ad se redire nō
ſufficāt Quid mirꝝ si oportuit eum
adducere. cum ꝙ longe maius ē. o
portuit cum humerꝭ ꝓprijs reporta
re? Tunc enim a deo creditur ꝑ pec
catū. cum cogitationes ꝛ affōnes
anime circa res temporales ꝛ cor
ruptibiles occupantur. sed quando
se subiciunt recte rationis ordinatio
ni se regendas. tunc gratia dei adu
nantur. de quo ozee primo. Congre
gabuntur filij israhel. i. cogitatio
nes et affectiones. et ponent sibi ca
put vnum Vnde dicitur ⌊Erant aute
gentiles ꝗdam qui ascend⌋ Gentiles enim sunt appetitus carnales qui solliciantur in superfluis tempo
ralium. Nam in gentili sūt duo. ſ.
prepucium ꝛ ydolatria. Prepucium
est caro superflua signans superflui
tatem eorum que corporis sunt. vt
victus ꝛ vestitus quorum solliciturdo
ē prepucium cordis. Ieremie quar
to. Circūcidimini viri iuda et auser
te prepucia cordium vestrorum.
Item sunt ydolatre. Cupidus est
ydolatra. colocen. 3°. Auaricia est
ydolorum seruitus. Vnde dicitur
Erant gentiles. i. spirituales. hij

scz vocati inspiratione ascendere tunc affectu vt adorarent scz diuinam clementiã p venia in die festo id est in tempe grace. quo solũ nec ante nec post creationes exaudiũtur et venia cõdonatur. 2ª 2ᵉ. Secunda cõclusio est quod due sũt vie p quarum in vltimũ finem scz cognitio diuina et dilectio p ceteris a duplici potẽtia scz intellectiua et volitiua. Probatur ei qz finis nõ attingitur nisi p operationẽ eorum quod est ad finem. sicut videmus in natura libz quod grauia nõ attingũt centrũ nisi p motum de cursum. Sz finis vltimus rationalis creature est beatitudo. igitur ad hũc finem nõ pungit hic nisi p operationes. et maxime p tales operationes que congruũt fini. sicut est cognitio et dilectio. igitur iste due vie. Hec autẽ cognitio cõgruit fini patet Joh. 17. Hec est vita eterna vt cognoscant te Patrem et quã de dilectione p illud ioh. 8. Si quis diligit me et hoc est quod dicitur hij ergo accesserunt ad philippũ qui interpretatur os lampadis. id est intelligẽs pdicatoz diuine sapientie de bethsaida. id est de domo venatorũ id est aplorũ q̃ pdicatione fidei venati sunt animas que perierunt galilee. id est transmigrationis. quia animas transmigrare fecerũt de culpa ad grãm. de pena ad gloriam et interrogauerũt eum dñe volumus ihm videre. id est saluari. Sed quia caritas nõ potest esse sine cognitione. eo qd oportet obiectum ostendi ipsi voluntati ab intellectu. ideo precedit cognitio vt via necessaria et preuia ad actũ amoris. et tunc p vtrãq; viam accedũt ad vltimũ finem. et hoc est qd post gentiles id est appetitus carnales accedunt ad philippum. id est ad cognitionem. suam infirmitatis. iustitie equitatem. mitem promptitudinem et pene acerbitatis considerando sz philippus dicit andree. Andreas enim virilis interpretatur et signat dilectionem que omẽs nostras operationes viriles facit ad meritum. et hij duo scz cognitio et dilectio. dicũt ihesu. id est introducãt peni tentẽ ad salutem. 1ª 2ᵉ. Tercia conclusio est qd p passionẽ xpisti nobis reconciliationis. in quo exemplificauit sepz reconciliationis. in quo exemplificauit tissimus est ad recipiendũ nos ad suam graciam. nam hoc facto immediate dei. disposuit tota trinitas illum nõ admittere ad beatitudinem nisi p quẽ liqs obsequiũ alicui9 creatiue magis dilecte qd fuerit offensa displicens. talem autem psonam nõ habuit humana natura quia tota fuit inimica. ideo placuit humanã naturã ad amicitiam reuocare per obsequiũ meritis xpisti scz psone magis dilecte. vñ apostol9 Cum inimici essemus reconciliati sumus p mortẽ filij eius. vñ dicit. Hic Jhs autẽ respondit. Vbi aug9 Hic predixit futuram cõuersionẽ gentiũ. quia isti desiderabãt eũ videre et ideo iam promittit adesse horã sue glorificationis que facta in electis quia gentes fuerant credituræ. et ideo dicit venit hora vt clarificetur hic filius hominis scz in passione resurrectione et ascensione. Sz. d. gentiles petunt me si magis me petent qn cõuertentur. si hec cõuersio sequitur glorificationẽ meã

que est p passionem ⁊ resurrectionē et hoc qđ dicat se glorificari debere. Et ideo subdit exemplū hȳ d. q. sicut granū non fructificat nisi moriatur ita et filius hominis. Vbi dicat filiū hominis esse granum. ⁊ cadens in t. tam. ⁊ moriturum ⁊ fructificaturꝫ

¶ 1ª 2ªe. ¶ Circa quintam cōsidē rationē que est de huiusmodi meriti ptia patiōe qđ pretendit ad eius imitationē cū dicat ⟦q amat aiam suā⟧ Vbi sūt tres exclusiones. ¶ Prima 2°. est q passio xpisti fuit nobis meritū ⁊ meritoria. Rō huius est. Nam ad meritū cōcurrunt tria. Primum est vt ille qui meretur sit in statu acquirendi meritū. Secundum in termino nichil meretur qz nichil acquirere pōt. Ex hoc patz q xpūs meruit potuit. qz licet xpūs quantū ad aliquid in termino pfectionis fuerit/ sciz quātum ad rationes anime quibus beatus erat et comprehensor. tamen q tū ad aliqđ pfectū patiebatur eorꝫ que ad gloriam pertinēt. in quātum sciz erat passibilis anima et corpore. ⁊ in quātum erat corpe mortali. et scđm hoc erat viator in statu merendi. Secundo sciz vt sit dīs sue actionis. alias aute p actionē sua non dignificatur ad aliquid habē dum. ⁊ ideo ea que agunt per necessitatē nature/ vel eciam per violentiam. de hȳs non merentur. Xpistus ergo passione sua meruit. quia erat dominus actuum suorum per libe rum arbitrium. Vñ ibere. Oblatus ē qz ipse voluit. Tertio vt actio equi paretur meritorie scđm equalitatem

pfectionis q̄ requritur in iustitia distributiua q̄ deꝫ pmia eterna pstituit. Actio aūt pmeritoria ad vitam eternā est actio ex caritate facta. ⁊ iō p ipsā ex condigno mētur quis ea q̄ ad vitā eternā p tinēt. ꝟ qz passio xpi erat informata caritate. iō erat meritoria. ¶ 2ª 2ªe. ¶ 2ª 2ªe est q gratia que ē principiū merēdi/ et alia naturalia q̄ exigūtur ad meritū/ sub merito non cadūt. Primū pz/ nam radix merendi est gra/ meritoria est eternum. cuilibet boni opis/ qui ergo non hz principiū boni opis/ non pōt meteri. Vñ ro. q. Si ex opibus iustificatur hō. ia non ex gratia. ¶ 3ª 2ªe. ¶ 3ª 2ªe est q xpūs volens nos inuitare ad imitationem meritorie passionis hortatur nos ad tria q̄ pficiūt meritū passionis. Primū est caritas ordinata. Caritas ei pficit oēm operationē. Vñ colo. 3°. Caritas est vinculū pfectionis. Sufferētia aūt passionis inter oēs actꝰ virtuosos maxime demōstrat actus pfectionis ⁊ caritatis. qz tanto magis oñditur q̄s aliquā rē amare. quāto p ea tem amatam magis contempnit ⁊ tem magis odiosam eligit pati. Manifestū est aūt q inter oia bona pōtis vite maxime hō amat ipam vitam. ⁊ eꝰ odit ipsam mortē. ⁊ p̄cipue cū doloribꝰ corporalium tormentorꝫ quorꝫ motu eciā bruta animalia a maxis voluptatibus abstrahūtur scđm aug⁹ 83 qōnū. cū igitur caritas pficiat eam vt fiat meritoria quare ⁊c. ⁊ hoc est qđ dicit. ⟦Qui amat aiam suā pdet eā. ⁊ qui odit aiam suā ⁊c⟧ Q. d. Inordinatꝰ amor aīe facit eā perire/ ordinatū aūt

odium faat eam inuenire. Vel sic. Verus amor dei pretermittit minus bonum propter maius bonum. maius autem est bonum spirituale q̄ corporale. et ideo vere ille amat se ip̄m q̄ se exponit ad perdēdū bo'm corporale ne p̄dat spūale. et ille odit se ip̄m q̄ p̄dit spūale p carnali. Vel sic. Qui amat vitā suā amore vero propter eā. i. exponet eā vt p̄dat añ q̄ bonū spūale. Q. d. ille vere amat q̄ vult p̄dē q̄ min9 ē. vt hē at q̄ mai9 ē. et q̄ odit aiam suā in h̄ mūdo. i. eā exponēdo p̄ditioi. inueniet eā. s. melioratā. Secūdū ē volūtas p̄mpta. vñ licet ꝓ'm phm. 2. ethi'. Passioni b9 nō mereamur nec demerem'. Dex ē in se cōsideratē. maxime tñ mereamur passionib9 volūtarie acceptatē. Rō huius ē. q2 quāto aliq̄d hēt magis rōem causē meritoz ie. tāto efficacio9 hz rōem meriti. sed cū meritoria. s. passio xp̄i erat volūtaria. nam obla t9 ē q2 ipse voluit. ergo ē. Vñ licz op9 nrm hz rōem meriti de digno ex vi motiois dine. de dgruo tñ hēt rōem meriti ꝓ'm qd̄ p̄dit ex libero arbitrio in quātū volūtarie aliq̄d facim9. Cōgruū ē enī vt cū hō bñ vtē tur virtute. dñs ꝓ'm excellentē virtutē excellēter opetur remunerando. vñ dz. Qui q̄s m̄ ministrat me se. Q. d. bon9 minister q̄rit ea q̄ placēt dño suo. volūtatē suā volūtati eius firmādo sed dñs volūtarie sustinuit. igit̄ tolerāa nrā sit volūtaa. vñ dz. Qui seq̄t. Q. d. ego p̄assi voluntarie sustinēs pro aliis ex vero amore. seq̄re me volūtarie sustinēdo. et si sic q̄rit honorē meū ego dabo sibi gliam meā. Vnde sequit. vbi sū ego illic et minister meus erit. s. non tm̄ quantū ad loā sed eq̄ ad glorie ptiāpationem. Tertiū ē possibile equualētia operationis ad meredem. Vnde licet ꝓ'm aplm rō. 8. Passiones huius tp̄is non sūt dignae ad futurā gliam p̄mereri dā. ex institutiōe tñ dine bonitatis opa ꝓ'm nrām possibilitatē multiplicata et intentiōe recta ad honorem dei et ad salutem p̄ximi ordinata. saltem congruenter equualent eterne meredi. Congruum enim est vt debite se exercitantes in operib9 virtuosis. vt eterna mercede premientur. vnde mat. 20. Voca operarios. Et ad roma. 2. Glozia autem et honoz et pax omni operanti bonum. Vnde sequitur. Si q̄s michi honorificā. scilicet in operationibus suis. honorem meum p̄tendendo. honorificabit eum pat̄ m. quia de seruo faciet filium. Rō. 8. Ipse spūs testimonium reddit spiritui nostro q̄ sum9 filij dei.

Sexta consideratio.

Circa sextam considerationem q̄ est de patris approbatione. q̄d probat eliae vocē intonatio. ibi. Nunc aūt anima mea etc. Occurrunt tres conclusiones.

Prima conclusio.

Prima conclusio est q̄ licet passio xp̄isti corporalis. fuit sufficiens solutio debiti ōnium peccatoz nostrorū. dicit enī bernard9 q̄ vna gutta sanguinis xp̄i sufficeret. et ꝓ dignitatē p̄sone. tñ maioz vis

sufficientie in cõtritione aie eius ꝙsi
tebat. dñ licet mœroꝛ expediens fuerit
p nobis. tamẽ actus contritionis a
nime xpi qua in cruce fuit cõtrit9 de
nostris pcĩis maxime dicitur fuisse sa
lubꝛis/qz passio anime est fortior et
ad merendũ efficacioꝛ idulgentiam
ꝙ coꝛpis passio Qz autẽ xpũs fuit cõ
tritus patet cũ dr. nũc aia mea turba
ta est. z ista turbatio de peccationos
tris fuit. fuit etiam cum sũma gracia
que est cõtritio pfecta vt patuit. et in
veritate In virtute istius contritionis
xpi hñt vtutem omnes nostre cõtriti
ones alie ad delendũ peccata Unde
seq̃tur. Quid dicam. id est q̃d pl9
faciam ꝙ peccatis populoꝛ cum pas
sio coꝛpalis z mentalis sit sufficiẽtissi
ma. z ideo pat. saluifica me ex hac
hoꝛa. id est saluos fac eos fieri /quos
michi pdestinatione appꝛopauisti. z ꝙ
quibus hec sustinui. quia ꝓptereа in
hãc hoꝛã veni quã ab eterno pꝛordinas
ti. vt hec ꝙ peccatoꝛibꝰ sustinerem
2a 2æ. 2a 2æ est q deus cõtritio
nem appꝛobat sufficientem et accep
tat etiam ꝙ omnibus peccatis que e
tiam peccatoꝛ posset excogitare. hõ
est Nam contritio peccatoꝛis magna
ifirmitas est z indiget magna cla
ritate maxima culpa requirit scdm ius
ticiam distributiuã maximam pena
Unde deutro. 24. pꝛo mesuã pecca
ti erit plagarum mod9 Quia pcm
mortale est maxia culpa in qua offẽ
ditur maiestas infinita. ideo ꝙ pnã
pali pena instituta ẽ ei contritio que
est maxima pena. qz includit tristicia
m contritionis que dicitur pena pe
nalis. Qz autem contritio sit pena
penalis pz. quia si felicitas paradisi
posset esse cũ displicentia et tristicia ñ
esset gloria/ cum nullũ violẽtum aut
displicens delectare possit. z ideo tris
ticia est maxima pena que tantam
felicitatẽ abstꝛahere potest qđ non po
tuit abstꝛahere maxima xpisti pena/
et ideo decuit tali pena inflicta pecca
toꝛi. vt deus fieret ei placatus Pẽa
Cor contritum et humiliatum deus
z. Unde vt huius contritionis ac
ceptatio pateret venit vox de celo d.
Clarificaui z iterꝝ clarificabo. d.
eam accepto hic ad graciam. z in fu
turo ad glam 2a 2æ Tercia 2æ
est/ ꝙ licet passio penitentialis ad quã
xpus sua passione nos inuitat sit mul
tum vtilis nobis. tum qz ꝓ ipsã eter
na pena totaliter dimittit/ pena pur
gatoꝛij diminuitur/ gracia dei au ge
tur/ gloria eterna accumulatur. ẽ ta
men in terroꝛem eis et abhoiationẽ
pstita qui felicitatem suam in inordi
natis delectationibus coꝛpis ponũt.
z hoc ꝓpter coꝛdis indurationem. cõ
suetudinis firmationẽ. et ꝓpter bel
lum intestinum inter rationem z sen
sualitatem. z propter innocentie fal
sam estimationem Thene. z. Dixisti
innocẽs et abs ꝙ pcõ sum. ꝓptereа i
iudicio contendam tecũ/ z quia in iu
dicio tales oñdũtur abhominabiles
qui nunc respuunt penitentie admo
niam. ideo dicit turba scilicet carna
lium voluptatum que stabat scilicz
obstinata et audierat autem scilicet ẽ
tene affectionis dicebat tonitruum
esse formidantes amittere carnalem

delectationem. Psalmista. A vox tonitrui tui formidabunt aque.

Septima consideratio.

Circa septimam considerationē que est de principis mundi eiectione qđ probat iudicij adductio aim dr ¶Nunc iudicium est mundi. nunc princeps mundi huius eiciet foras. Vbi sunt tres conclusiones.

Prima conclusio.

Prima conclusio est q̄ per solum peccatum homo subiectus est dyabolo. Nam sicut anima sācta templū dei. ita anima imūda peccato phanum est dyaboli quia inhabitat ipsam. non tn̄ per essentiam sicut deꝰ qui solus essentialiter ē in omni te. dyabolus autem non ita. Sed sicut deus inhabitat animam per gratiā. ita dyabolus animam imundam p malicā. Hic intelligitur. id ioh. 13. Cum dyabolus iam misisset in cor vt tradet eū iudas symōis scarioth. Et ideo propzie dicitur haberi a dēmonio cuius est possessio cuius ptās se tradidit et ideo bene etiam peccatores dicuntur demoniaci arepticij. quia a dyabolo rapiuntur. Vn̄ sicut boni ducuntur spū sancto. ita mali dyabolica persuasiōe. Et nota q̄ duplex est dēmonium. vnum agitans mentem. vt spūs inuidie. q̄ superbie. aliud agitans carnem. s. fomes qui dicitur angelus sathane. secūda ad corinthios secundo.

Secunda conclusio.

Secunda conclusio est q̄ per passionem cōsequimur duplicem vtilitatem. scilicet cyrographi deletionem. et a dyaboli subiecti one liberationem. Primum patet. nam qz dyabolus misit manū in illū in quo ius non habebat. amittere debuit eos quos iuste possidebat. Vnde ratio soluitur letifere possessiōis male persuasa. q̄ conscripta per iniustiam plus petendi et ideo totius debiti sūma euacuatur. Vnde augustin dicit. Culpaꝝ cyrographi deleti sūt q̄ bus dyabolo tenebamur. Et dicitur cyrographū culpe. q̄ decreti quia tale obligatio surgit ex nostra culpa tanq̄ ex merito. et ex diuina sētia tanq̄ ex decreto. Hanc obligationem xp̄s deleuit per passionē. q̄ hoc est qđ dr ¶Nunc iudicium est mundi. scilicet discretionis. q̄ non contempnatiōis. Vnde. Nunc imminet tempus passionis mee in cuius virtute multi saluabuntur et rēnuentes dampnabuntur. et sic discernentur boni a malis. Secundum patet. Nam ātē passionem dyabolus habuit duplicem manum. videlicet attrahentem. q̄ impellentem. Attrahens erat potestas trahendi ad limbum etiam iustos. q̄ sanctos. Manus impellens erat potestas precipitādi in malum. vel per fallaciam. vel per violentiam. Hec potestates sunt ei ablate per passionem quā abhorret super omnia. cuius potestate ab eius subiectione sumus liberati. Et ideo dicit crisostom. q̄ dyabolus sustinet vindictam eo tum que fecit in nos. per ea que fecimus in xp̄istum. Nos eramus debitores pene. xp̄istus autem nō. q̄ ideo vindicatum est in dyabolo. qui xp̄m tam exigebat cum non esset debitor

pene ꝙ hoc est quod dicit [et princeps mundi huius eiicietur foras] scilicet de cordibus hominū. ꝙ introducetur notitia beneficiorum xpisti. unde aug⁹. Non est eiectus dyabolus qui temptet. sed est eiectus ne regnet. Quidiu autem homines sunt in peccato regnat ab interiori. expulso autē peccato/ et si dyabolus temptat exterius non tamen regnat interius Dicitur etiam [princeps mundi] id est malorum hominū qui sunt in mundo. non autem eorum qui licet corpore sunt in mundo/ conuersatione tamen sunt in celis. Hec autem eiectio fit per passionem. ideo dicit [si exaltatus fuero a terra ꝛc] Q. d. Illi q̄ tenētur a principe per se nequeūt euadere nisi virtute passionis trahanturꝫ hoc aūt dicebat signās ꝛc] Tercia cōclusio Tertia cōclu° est ꝙ iudei vtutem passionis ignorabant duplici cecitate percussi Prima est errore circa diuinitatē quā in xpō negabant propter mortē. unde dicitur hic [hinc ergo dicit ei turba nos audiuimus ex lege ꝛc] Secūd⁹ error circa humanitatē eius quam eternam dicebant. unde dicit [Quis ē iste filius hominis?] et ideo ihesus reprehendens eorum cecitatem dixit eis [Adhuc modicū lumen in vobis est] Quod patet. qz turbe ex lumine scientie sue nō intellexerunt legē d. [Nos audiui. ex lege ꝛc] Dan. vij. Potestas eius potestas eterna Hoc solum non dixit lex sed etiam dixit ꝙ deberet mori. ꝙ. Tanq̄ ouis ad occisionē ducetur. In cuius figurā modicū scripture erat. qz

ex scriptura debebant intelligere ꝙ in mortalitati xpi nō derogabat meritis eius. quia secūz humanitatem mortuus est/ secūm diuinitatem manet in eternū s. q. s°. Circa octauā q̄stionem que est de xpisti exhortatiua premonitiōe qđ probat in tali lapsus precluſio cū dicitur [ambulate dum lucem habetis ne tenebre vos cōprehendant] Q. d. modicū lumē fidei in vobis est. dum scilicet patrū intelligitis de xpō scilicet ꝙ manet in eternū. ergo [dum lucem habetis ambulate in ea] q in ea p̄fiate vt totū xpm intelligatis [vt] scilicet non solum in eternū secūm diuinitatē. ꝙ etiam moritur secūm humanitatē q resurrectum

Prima q̄clu° Prima conclusio est ꝙ fides integra q non ficta est maxime necessaria ad nostram glorificationem. nam in ipsa sine intermissiōe debemus ambulare. quia ipsa est lux tenebras infidelitatis expellens. et ideo bene dicitur stella matutina/ solem iustitie q intelligentie p̄uenire nam per eam venitur ad gratiam quā sequitur dies glorie Cū igitur xpūs habitet per fidem in cordib⁹ nostris quo habito habetur omne bonum q a ipsa fides videtur esse radix omnium bonorum q aliarum virtutum. unde si hec radix euellat cetere virtutes arescunt Unde gregor⁹. Sicut rami sine radicis virtute non crescunt. sic quelibet opera licet videantur bona nulla sunt si a fidei soliditate disiungantur Qui enim sine fide est. omni bono vanus est. unde xpūs dicit [Ambulate dum lucem habetis vt tenebre vos nō comprehendant] Q. d. modicū lumē fidei in vobis est. dum scilicet patrū intelligitis de xpō scilicet ꝙ manet in eternū. ergo [dum lucem habetis ambulate in ea] q in ea p̄fiate vt totū xpm intelligatis [vt] scilicet non solum in eternū secūm diuinitatē. ꝙ etiam moritur secūm humanitatē q resurrectum

[vos tenebre] .s. ignorantie in presenti. et tenebre ihenne in futuro [non comprehendant.]

Secunda conclusio.

Secūda conclusio ē q̄ illi q̄ spretō luīne fidei ambulāt in obscuro ignorātie per lubricū carnalis cōuersātie. nesciēter ambulāt in tenebras exteriores eterne dāpnatiōis. vnde glā sup i° pū. 2. Qui relinquunt iter rectū et ambulāt p vias tenebrosas dicit q̄ nesciūt quo eāt. Si enim ad quas tendunt penas aspicerent. gressus cohiberēt. et noxiā letiā/ salubri fletu castigarēt. et ideo d̄e bñ. Illuīnem⁹ nos lūine fidei priusq̄ de huius mūdi tenebris exeamus ne de tenebris trāseam⁹ ad tenebras sēpiternas. vñ d̄. Qui ābulat i tenebris [nesc] sine luce piculosū ē iter. [nescit q̄] vadit. [nō] preuidēs penam quā mētitur opibus tenebrarū. et ideo dū lucē habet. .s. de eternitate. credite in lucē. i. per fidē credēdo perfiate. vt filij lucis sitis. .s. successione hēditaria. vñ aug⁹. Nemo sine fide potest ad filiorū dei numerū p̄tinere.

Tertia conclusio. Tertia conclusio ē q̄ ihūs volens roborare fidē nrām quo ad illos articulos qui sūt de xp̄i hūanitate in quibus etiā aplī tpe passiōis trepidabāt abscondit se ab eis et abijt. p hoc volēs ostēdē q̄ oia que in eo erāt tā infirmitatis q̄ maiestatis nobis p̄fuerūt ad salutē. Vñ bñ. Totū nobis valuit de xp̄o totū salutiferū. totū q̄ necessariū fuit. nec min⁹ p̄fuit infirmitas q̄ maiestas. qz et si ex dīnitate potētia iugū pēi iubēdo submouerit. ex meritis tñ infirmitate mortis aliā mortiēdo cōcussit. Abijt ergo. [doces nos vitare] maloz cōsortia. [et] abscondit se. vt infirmus. patefaciens meritum passionis. Ad q̄d meritum nos perducat ipse ihūs.

Dominica in ramis palmarum.

Sermo. lxxix.

Cum appropinquasset ihūs ihe rosolimis. Matth. 21. Quia p̄destinatio est alicuius ad gliam predestinatio siue ordinatio et hoc sicut antecedēs ad cōsequens et ideo sub predestinatione nō solū cadit gloria sed illud etiam qd̄ sequit sicut antecedēs et cōsequēs que sūt merita vel quibus mereri. sicut est vnio humane nature ad suppositū verbi in xp̄isto. vt esset in remediū nature lapse. Ex quo eligit q̄ in tali predestinatiōe fuit aliqualis ordo. qz volēs ordinare. primo vult finem et postea que sunt ad finem. sed in executione est econuerso. sed quia deus est ordinate volens. primo predestinauit xp̄istum ad tantam gloriam merente dei vnione. postea voluit q̄ talis vnio esset in remedium nature lapse. igitur primo deus vult electis gloriam. secundo vult eis merita per que mereātur talem gloriam. Tale autem meritum consistit in passione xp̄isti/ quia omnis xp̄isti actio et passio tam intrinseca q̄ extrinseca et precipue passio eius fuit sufficienter meritoria pro omnibus. et hoc quia deo erat acceptissima et hoc ap̄ter q̄ditionē p̄sone q̄ meruit. qz non fuit pur⁹ hō

ꝫ etiam fuit deꝰ. & ideo in tantū sup habundauit meritū xpi/ q etiā vna gutta sanguinis sui sacri oꝛpoꝛis suf ficisset Sed qz deꝰ puidit nō solum passionē ꝫ etiam modū loci et tem pus & instrumētū. ideo in euāgelio pnti circa passionē occurrunt septem ꝯsideranda Primū pncipale Circa p mū vbi ꝓponitur nobis p̄destinātis excellentia cū dicitur Cum appꝛopi quaret sunt tres ꝯclusiones Pma ꝙ° Prima ꝯclu° est q p solū peccatū elongamur a deo scdm illud ps°. Longe a peccatoꝛibus salus Et licet deus semp sit pns aie p essentiā vt act°. xvii. tamen nō est p gratiam/ ꝫ scdm quātitatē aliqe longe abest. marc. viii. Quidam ex eis de longe ve nerūt. Non est autē in ptāte homis peccatis q appꝛopinquet deo. scdm illud. Bonum michi adiacere ꝫ deo appꝛopi quare est de mia dei Pro. xv. Non est volētis neq; cur Econtra nō est in deo se elongare ab aia. qz semp pns est p essentiam/ quantū in se est nūq; de est p gratiā. sed dei ꝓprium ē appꝛo pinquare ad aiaz. qua p hoc fiat eā appꝛopinquare sibi. ideo dicit. i. ioh. ii°. In hoc est caritas dei cū. vnde dicitur appꝛopinquare iheroſolimis scilicet aie peccanti p grām puenire do. 2ª ꝙ° Secunda ꝯclusio est qz ta lis appꝛopinquatio fit p meritū pas sionis xpi. ideo dns et redemptoꝛ nos ter iminēte tempe passionis sue vt passionem suam ostenderet volūtari am. ad loci ascendit in quo erat pas suus et se pntem exhibuit. vñ et tem pus et locus et genus mortis nō ꝑti euentū casualem ꝫ scdm ipsius pre uisionē fuerunt Preuidit enī vbi qñ et quō et quo genere mortꝫ moꝛiturꝰ esset Terna ꝯclusio Terna ꝯclu sio est q volentes esse ptiapes meri ti passionis xpi/ necessaria sunt eis tres virtutes. scilicet cōfessionis puri tas. obediētie humilitas. et mie subli mitas Debemꝰ enī p confessionē pecca ta nostra pure detegere. pceptis supe rioꝝ humiliter obedire. aliqū ne cessitatibꝰ ꝓpati et miseꝛiꝛditer sub uenire Cōfessionem quidem debes ti bi ipsi/ vt qui peccando te inquinasti/ p cōfessionem te mūdes Obedientiā debes superioꝛi tuo vt ei obedias. de ipsis enī q pro nobis vigilat. et mi seꝛiꝛdiam debes pximis tuis. vt eoꝝ necessitatibus iuxta vires tu as succurras Thob. iv. Si multū ti bi fuerit etc Pmā Virtutem scz confessi onem. designauit bethphage. qđ in terp̄tatur domus oris. vnde dicitur in glosa q erat viculus sacerdotum/ quoꝝ officium est confessionem re cipere Math. xvi. Quodcūq; ligaue ris etc. Secundam virtutem design nat bethania/ que domus obedientie interpretatur. vnde i cathalogo pec catoꝝ ponit apostolus parentibus non obedientes. quod non solum in telligitur de parentibus carnalibus sed etiam spiritualibus quibus obe diendum est in pceptis et in iniūc tis penitencijs. quia inobedientes non ipsis sed deo contradicunt. Ter cia virtutem designat mons oliue ti In hoc notatur q miseꝛiꝛdia est

vtus excellens Per mōtem enim e
minētia siat p oleū mia intelligit.
Ideo aūt hec vtꝰ excellit qz in ipa
maxime imitat deꝰ. Vñ luc. 6. Est
ote misericordes. Circa secundū
vbi apponit nobis patiētē sufficienti
a āi dz. Tūc misit &c. vbi sūt tres cō
clusiones. Prima conclusio.

Prima conclusio ē qꝫ in hac vita
solū liātū est meritorie opari qz nūc
solū est tēpꝰ mie postmodū equita
tē. Vñ psl. Im in hac vita liātū ē
opari bonū. Illic nāqꝫ opatio nō ex
pectat sed retributio meritoꝝ. Vñ dz
Tūc. q. d. qꝫ hꝫ pñs meritoziū. añ
tēpus passionis erat pnunciatum.

Secunda conclusio. Secunda
conclusio ē qꝫ p passionem xpi venit
nobis tēpus recōciliatiōis in q̄ pmp
tissimꝰ ad grām qferēdam fuit. Nā
hoie fcō inimico disposuit tota trini
tas illi nō recōciliari nisi p aliqd ob
sequiū alicuiꝰ psone magē dilecte qꝫ
fuerit tota offensa displicās. Talem
aūt psonā non hūit natura humana
qz fuit tota inimica. ideo placuit natu
rā huānam vocare ad amicicīā p ob
sequiū mortis xpi. s. psone magē di
lēe. vñ apꝰ. Cū inimici eēmꝰ recōcili
ati sumꝰ p mortē filij ei. vñ dicit.
Cū. Misit. q. d. qꝫ deus pr misit filium
suū recōciliatorē. Vñ suffitia merē
tē oñdit dam. d. Caro xpi z aīa e
rat quasi instrumētū deitatē. z quia
instrumētū agit vi pncipalis agētē.
ideo dicit qꝫ ea q̄ hoies sūt/sup hoiem
agebat. vñ actio xpi qꝫ uis fuit hūa
na. potēstiā agebat in vtute diuina
et iō potes sup totā naturam. z qz
oēs homines fuit vnꝰ hō in natura ci
ideo xpi meritū ad oēs z etiam ad
singulos se extendebat. Tertia
conclusio Tertia conclusio est qꝫ li
cz meritū sit efficaciter a passiōe xpi
nichilominus tamen fit etiā saltem
dispositiue per virtuosas operatio
nes. ideo debitores sumꝰ virtutū me
ritoꝝ ac pfectionum quia ad hec ac
mulanda tempus vite accepimus.
et ideo egressa anima/ consummata
vita corpali. petitur ab ea que sint
ei pfectiones. q̄ merita. z demeri
ta. luc. 16. Reddere rō em villicatiōis
tue Vñ dicit duos discipulos. i. oēs
vtutes dispositiue merētes. z misit
qz nobis non sūt innata sed a deo da
nata. Et nō qꝫ oēs vtutes dicantur
duo discipuli qz in earū actiōe dz eē
gemina dilectio. s. dei z proximi. et
in opatiōe dē t eē duplex mūdicia. s.
mentis z corpis. et in doctrīe debz esse
veritas duplex. s. doctrine z vite. et
iō etiā addit. sicut illis. s. doctrinaxe
ra z vita. Circa tertiū vbi appo
nitur nobis illoꝝ pro quibꝰ passus ē
indigētia cum dz. Ite in castellū. vbi
sūt octo conclusiones. Prima
conclusio. Prima conclusio est qꝫ
castrū realiter dz locꝰ munitus vel p
sidiū quo inimici resistit et hostes i
pugnātur. Secunda conclusio.
Secunda conclusio est qꝫ triplex
ē ipugnatio secm qd tria sūt castra
Est enim primū castrū xpi quo ipug
natur dyabolus. s. secta ecclia vel re li
gio. Aliud est castrū dyaboli quo i
pugnatur xpus. et hoc est mundꝰ et
eiꝰ amatores qui diuinis preceptis

contradiāt. Tertiū castū est pecca
trix anima que spūalib9 virtutibus
q pnie disciplinis contraria est. Cal
ni anima turrim habet elationis et
murū obstinationis. et pro eminen
tia superbie/ erectam

Tertia conclusio.

Tertia conclusio est q hanc aīaz
pcatricē que sic repugnat dīnis ius
sionib9 non cessant impugnare pre
dicatores q doctores machinis doc
trinaliū. vñ non obstante turri supbi
e ac ptinacitatis muro. fit tādē ruino
sa. dūmodo machine fidei penetran
do feriāt medullit9 corda iaculis ve
ritatis. Unde dicit Ite in castellum
In quātum ergo docent ceptum tē
porale q amorem eternor quid ali
ud agūt q q eunt in illud qd est con
tra eos castellū? Et carnalia desideria
reprimere. qd ē aliud q in castellū i
re? Quarta conclusio. Quar
ta conclusio est q in hoc castro est cō
troversia/ nostre saluti multū contra
ria. Nam concupiscentia carnis q con
tinue cāt pcm repugnat spūi. et hoc
ex contradictione affectuū vtriusq
Qd dyonis9 pulchre declarat i libro
differētiarū. d. Concupiscentia car
nis est motus anime turpis in affec
tu sordide delectationis. Concupis
cētia vero spūs est ardens intentio
mentis in desiderio sancte virtutis.
Ista sibi consentiētes mittit ad reg
num. illa ad supplicium sempiternū.
Illa ex peccato est dampnatione dis
ordens. ista est lex mentis de mune
re redemptoris descendens. Hec aūt
sibimuicem per effectum virtutum
viciorum q cotidiana colluctatione
taliter aduersantur. Nam concupis
centia carnis primum illecebras vi
ciorum gignit in cogitationibus.
Concupiscentia vero spiritus con
tra cogitationes sanctas indesinen
ter opponit. Illa fabulis vanis ob
lectatur et verbis. ista scripturarū
meditationibus atq preceptis. Illa
gaudet spectaculis terum terrestriū.
ista contemplatione celestium gau
diorum Ista terrena gaudia queri.
illa gemitus et suspiria trahit. Is
ta torpore atq somni pigritia cor
pus relaxat. illa vigiliis et oratio
nibus laborat. Hinc est q concupis
centia carnis vsq in huius vite ter
minum inimicari non cessat. Unde
bene dicitur [qd contra vos est] id est
vobis ex opposito. et hoc ideo dicitur
quia preuidebat dominus contradic
tionem futuram. Psalmista. Vidi
contradictionem in ciuitate. Unde
contra vos. dissili conuersatione.
mentis obstinatione. et ocio obiur
gatione Quinta conclusio

Quinta conclusio est q ad sedan
dum huius mentis disturbium ne
cesse sunt due virtutes scilicet humi
lis simplicitas que p asinam design
atur. et agilis libertas que p pul
lum designatur. Primum patet de
humilitate. nam ipsa reparat caritā
tem. Bernardus. Sola virtus hu
militatis/ lese est reparatio caritatis
Secundo patet de libertate. nam
sēm bernardum. Gratie ope
ranti salutem. cooperari dicitur vo
luntas libertate. vt dum libere

cōsentit/placāte se obtemperans deo· siue iubenti acquiescendo· siue pollicenti credēdo· siue reddenti gracias agendo· vnde dicit ⟨et statim inuenietis asinā alligatam & pullū & c⟩ Humilis simplicitas est asina que iuga supponitur Et dominꝰ ad mansuetudinem inuitans dicit mt·11· Tollite iugum & c Et statim q̄d sit iugū tollere subiungit d· ⟨Discite a me⟩ Et agilis libertas est pullus qui adhuc sua libertate pascitur· Joh·8· Si filius vos liberauerit· tunc vere liberi eritis Sexta conclusio Sexta conclusio ē q hec due virtutes alligate ī ueniūtur in castello intellectꝰ· sic q nequaq̄ exercētur ad fructū meriti et hoc duobus vinculis que sunt pudor & timor· Nam prauꝰ pudor impedit simplicitatem/ ne veram in se humilitatē ostendere audeat· & prauꝰ timor impedit libertatem ne suā puritatē exercere presumat Primū patet de pudore Vere nāq̄ humilitas ostenditur in q̄fessione quā frustrat verecūdie pudor· nā ignominiosa pudet in q̄fessione recolere· & magis pudet dicere quod tamē non pudet facere· & ideo necesse est sēpz ābo vt lacrimis lauet quod voce pudor ē q̄fiten Secūdum patet de timore q timor mūdanus qui semp est p̄mus qui fuit causa p̄secutionis xp̄isti in herode & in iudeis· quia fecit eos recedere a via iustitie et veritatis Ille enim amor mundanus proprie dicitur a quo timor mundanus nascitur illud enim homo timet amittere qꝺ amat· et ideo timor mundanus dicitur malus/quia ab amore mundano tanq̄ a mala radice procedit· quando homo propter mala que timet recedit a deo· vnde dicitur ⟨q̄ inuenisti asellam alligata inueniūtur⟩ Septima conclusio Septima conclusio est q hec due virtutes sic ligate q non possunt fructum soluūtur et ad ihesū ducūtur scilicet per amorem ordinatum & timorem Amor enim ordinatus p̄uū expellit pudorem· vt possit ualeat simplicitas· et sic soluitur asina Timor ordinatus eliminat p̄uum timorē ut vigeat libertas· et sic soluitur pullus Amor quidꝫ ordinatus est/ ut ait quis ita amat veritatē q odio habet vanitatē Timor ordinatus est ut aim q̄s ita timet id qꝺ est penale· q tamen non timet peccare sequi q est culpabile/ & sic soluuntur asina & pullus/scilicet quando amor ordinatus a prauo pudore simplicitatem liberat· & timor bonꝰ a prauo timore liberat libertatē Et quia non sufficit q hec soluantur nisi ad ihesū ducantur soluta· qꝺ fit quando hec virtutes duci ita intētione pura exercentur vt consequantur salutis fructum/ quod non faciunt ypocrite querentes terrenū cōmodum & humanū fauorem de quo math·6· Amen dico vobis recepe· & c Octaua conclusio Octaua cōclusio est q fatuus cū gaudio & letitia ex hijs contradicit tumēs elatione/ et pertinax obstinatione· Timor enim amoris diuino obsistit ne liberet simplicitatem/ timor enim diuinū impedit timorem ne liberet vigorem libertatis· et ideo dicit Si

quis vobis aliquid dixerit·et cetera
Sed qz ad spūale dominiū perfectionis pertingere non potest qui hꝫ non exercet· bene dz dños hijs opꝫ habet Q·d· Ex spūali dño duo necessaria sunt·s· potestas z audacia· Potestas vt teipsum z subditos illi ata ꝓmittentes humiliter iudicare queas Audacia·vt alios prave agentes pro te et tempore z pro psona z loco zelo iustitie redarguere valeas· alias dominiū te nō hīe agnoscas·

Circa quartum principale vbi ꝓponitur nobis scripture sancte implete congruentia cum dicitur Hoc autem totum factum est ꝛc Vbi sūt due conclusiones·

Prima conclusio·

Prima conclusio est qꝫ licet diuina veritas per se non indigeat confirmatione facta per testimonium quia in se firmissima est·tn propter dubium intellectus creati indiguit testimonio confirmāte· Et ideo dicit leo papa in sermone Ne infirmitatꝫ nostre perturbemur angustijs· euangelice nos et prophetice adiuuent voces· quibus ita accendimur z doctemur vt nobis natiuitatem domini z passionem z omnia eius opa tam preterita qꝫ presentia videamur inspicere· Vnde dicit Hoc totū factum est vt impleretur qđ dictum est per prophetam·

Secunda conclusio·

Secunda conclusio est qꝫ doctrina xpisti habet testimonium a diuinis personis·a viris electis·a scripturis sanctis·et ab operibus miraculosis·Johannis quinto·Opera que ego facio testimonium perhibēt de me·Opera enim que xpistus fecit tam per se qꝫ per electos exercebāt facultatem nature sibi relicte· perhibebant verum xpisti testimonium cū testimonia scripture aduersariorum/maiorem habent efficaciam· Vnde adduxit auctoritatem seu propheciam zacharie nono· Dicite filie syon ꝛc·qui erat prophetа aduersariorum xpisti scilicet iudeorum· Pē·a· Testimonia tua credibilia ꝛc

Circa alias considerationes que tangunt imaū passionis xpi est notandum qꝫ licz hodie xpistus honorificē a iudeis sit receptꝫ·tn eodē die machinabātur in eius mortē· Hinc est qꝫ hodie legitur duplex euangeliū· vnum in processione in quo recitatur quō hodie fuerit honoratus· Alterum in missa in quo narratur quemodo fuerit feria sexta postea tractatus In hoc etiam insinuat nobis dolorem et ignominiam/ futurum esse glorie temporalis Ad hoc scilicet post tantam gloriam voluit tam ignominiose tractari vt in eo impleretur illud qđ scribitur primo machabeorꝫ· Hedm gla eiꝫ multiplicata est ignominia eius· Tāgūtur autem septem in quibus dñs est hodie honoratus·et istis etiam septem modis potest dominus spiritualiter honorari et exhonorari· Primo ergo honorauerūt eū discipuli/ precepto eius humiliter obediendo Vnde in euangelio Euntes autem discipuli fecerūt ꝛc Isto mō hōrat

deus spualiter. qñ ei in mãdatis eiꝰ huiliter obeditur. Econuerso aũt inhonoratus fuit ab eis dẽ discipulis feria sexta qñ omnes relicto eo fugerunt vñ si tunc vellet aliquid pãpere non haberet cui pãpert. Isto mõ exhonoratur deꝰ spualiter. qñ homo ab eiꝰ obedientia fugit/ et pãpta eius contempnit. vñ cõ 2. Qui in lege gloriaris cõfitẽdo te esse xpianũ. p pua ricationẽ legis deum inhonoras. 2° honorauerunt eũ turbe ei obuiã pẽdendo. vñ ioh. 12. dr qꝫ pẽsserũt ei obuiã. hoc mõ honoratur deꝰ spiritualiter p veram cordis cõtritionẽ. Vñ cordis cõtritio dicitur quasi cõtraitio q in cõtraitione seu cõtritione mutat statum suũ peccatoꝝ. q ita quasi mutat locũ suũ/ procedendo de loco vicij in quo erat ad locũ virtutis in quo nõ erat. q sic vadit obuiã xpõ vt magdalena ad suscitandũ lazarũ id est spm peccato mortuũ. ioh. 10. Sed nota qꝫ multi credunt obuiã xpõ ire in xl. sez p ieiunia q huiusmodi: qui tñ in hoc ipsum nõ honorãt sed magis inhonorant. qz nõ debito mõ nec cũ debito apparatu vadũt obuiam ei. qz sine ꝓtritione. q defectuũ ꝑsideratiõe q lacrimatiõe q eternoꝝ desiderio nõ dant gloriã deo. Econuerso autem feria sexta ihonorauerũt ipm sez de auitate turpiter eiciendo. ioh. 19. Caiulans sibi cruce exiuit in eũ qui dicitur caluarie locꝰ. Sic spualiter multi obuiantes xpõ in xl. et recipientes eum in die pasche/ postea p peccatũ turpiter eiciũt ipsũ qd ẽ magna proditio Tertio honorauerũt eum vestimẽta sua in via sternendo. vnde in euãgelio ¶Plurima autem turba straverũt q. ¶Per ista vestimenta intelliguntur bona temporalia. vnde gregoꝰ. Quid aliud sunt temporalia qꝫ quedam coꝝporis indumẽta. Hec enim vestimenta debent sterni in via id ẽ erogari pauperibus. Qui dicuntur via. quia sunt conculcati in mundo. Amos 4. Qui conterunt super puluerem terre capita pauperum. Quãdo autem hec vestimenta in via sternuntur. tunc deus spiritualiter honoratur. Hath. 24. Quod vni ex minimis meis fe. q. Econuerso autẽ inhonorauerunt eum iudei feria sexta ipsum vestibus propzijs spoliando. Sic eãam inhonorant domunũ q pauperes spoliant / scilicet vsurarij q raptoꝝes. de quibus iob. 24. Nudos faciunt homines q. Sic vsurarij qui vendunt pauperi tempus qd suum est/ vel eãam pauperes emendo. tales exprobrant factori suo. Sicut quando despicitur opus/ fit deo factori seu opario. Sed qui tãtum ipsum appreciantur qꝫ tant ei aliquid ipsum honorant. vnde sequit. Honorat deum qui miserat pauperi. Similiter ipsum inhonorant qui auferunt a proximo vestimenta bone fame/ sicut detractores. Quarto honorauerunt eum manus et virgas viam dirigendo. vnde in euangelio ¶Alij autem cedebant ramos de arboribus et sterne. q. ¶Sic et nos debemus ei obuiare habentes virgam disciplineꝫ in manib9/ nosipsos per penitentiã scilicet disciplinãdo. hoc

autem modo honoratur deus spūa
liter. Sicut regi terreno est honor ha
bere bonam iustitiam. sic regi celes
ti honorem facit qui bene se iustifi
cat per penitentiam. Econuerso au
tem ipsum inhonorauerunt feria sex
ta ipsum virgis verberando. Sic
spiritualiter multi post pascha inho
norant deum/affligendo eum scilicz
quantum in se est. de ipsa penitenti
a quam fecerant in q̄dragesima cre
dendo. Et bn̄ affligūt qz cū in q̄dragesi
ma propria corpora afflixerūt p9
pascha īuoluūt se delicijs / tales vir
gam discipline proiciunt. sed virga
proiecta vertitur in colubrum. exo
di quarto capitulo. id est in penam
eternam. ¶ Quinto honorauerunt xpistum/ipsum saluatorem cō
fitendo. Vñ dicit. Osanna in excelsis.
id. obsecro salua. qđ fit per fidem et
spem. Hoc modo honoratur deus spi
ritualiter quando credit quis eum
esse saluatorem. et ponit in ipso om
nem fiduciam. Econuerso inhonorā
uerunt eum feria sexta ipsum et fidē
eius abnegando. Unde qui prius
clamabant. Osanna. modo clamant
alios saluos fecit/seipsum non po
test saluū facere. Isto modo inhono
rant ipsum hereticiz infideles de deo
diffidentes. ¶ Sexto honorā
uerunt eum laudando et cumlaudi
bus suscipiendo. Unde dicitur.
Turbe autem que precedebant.
et qui sequebantur clamabant. di
centes. Osanna filio dauid. Et isto
modo spiritualiter honoratur deus
scilicet p laudē in ecclesia. Psalmista
Sacrificiū laudis honorificabit me. Et ad
uendum est ne sit discordia in isto
cantu. si. q9 os discordet a corde
ne dicatur id ysa. 2. Populus hic la
bijs me honorat. cor autem eorum
longe est a me. Econuerso inhonora
uerunt ipsum feria sexta blasphe
mando. Hoc modo a multis inhono
ratur qui faciunt eum testem falsum
periurando. Nam sēm augustinū
iurare/ est deum in testem inuocare.
Et hoc modo inhonorabant ipsum
iudei qui dicebant ipsum esse demo
niacum. Johānis octauo. Quibus
dixit. Ego demonium non habeo
sed honorifico patrem/ et vos inho
norastis me. Septimo honorauerunt/ipsum pro rege habendo et re
giam dignitatem ei tribuendo. Un
de dicit. Benedictus qui venit in no
mine domini rex israhel. Isto mo
do honoratur spiritualiter ab humi
libus qui ipsum habent pro rege/ei
attribuendo regis dignitatem scili
cet gloriam de bonis operibus quā
sibi sicut regi retinuit. Gloriam in
quit meam alteri non dabo. Aposto
lus. Soli inquit deo honor et glo
ria. Econuerso inhonorauerunt eum
iudei feria sexta. dicentes. Non habemus
regem nisi cesarem. Et hoc modo in
honorant eum superbi gloriam de
bonis operibus sibi vsurpando sicut
herodes. actuum duodecimo. Cum
sedisset herodes populus acclamabat
voces dei non hominis. Et sequitur q
confestim percussit eum angelus

domini. & consumptus a vermibus expirauit eo q̄ non dedisset honorem deo Cui honor et gloria in secula seculoꝝ Amen

Incipit de sacramento in cena domini

Sermo lxxx.

Memoriam fecit mirabilium suorum misericors et miserator dominus escam dedit timentibus se. Ps. Quia xp̄us dominus est princeps regum terre Apoc. i. ideo in sacramento eukaristie tria signa commendauit Primo ondit in ea sua potentiam q̄ nichil est maioris virtutis mundū de nichilo facere siue creare. q̄ substantiam totam panis subito in suum corpus incorruptibile & preexistens conuertere dicens Memoriam fecit mirabiliū suorum Opera enim mirabilia declarant diuinam potentiam. Ps. Confiteboꝝ tibi quia terribiliter magnificatus es &c Secundo ostendit suam clementiam quia seipsum totum dedit tam indignis q̄ dignis. & ideo sequitur misericors et miserator dominus de qua clementia psal. Suauis dominus vniuersis &c Tercio ostendit xp̄istus suam magnificentiam. quia ibi statuit dare vnum ferculum quod in se plus habet de preciositate q̄ totum suum regnum Ps. Oculi omniū in te sperant domine. &c. Et q̄ operatio manus in principe designat magnificentiam. ideo adiungit. Aperis tu manum tuam &c. Quoniam ergo area sacramētū eucharistie est presens nostra intentio & solēpnitas. ideo ad istius sacramenti misterium declarandū sunt quatuor contēplationes Prima est de huius sacramenti entitate Vbi est sciendū q̄ sicut dicit gregorius in omel. paschali Aliud est quod cernitur & aliud q̄d creditur Illud quod cernitur est species panis in hostia et species vini in calice. sed illud quod creditur est veritas carnis & sanguinis xp̄isti Ps. quo est intelligendum q̄ sub specie panisque videtur in hostia quod non est sed creditur. Primo creditur ibi esse corpus xp̄isti ex vi verborum. quia verba consecrationis de solo corpore fiunt mentionē Secundo est ibi sanguis xp̄isti ex concomitantia immediata. quia sanguis immediate disponit ad corpus ad vitā Tercio est anima ex concomitantia propinqua. quia licet anima non viuificet corpus nisi mediante sanguine. tamen pertinet ad eandem naturam. & ideo cōcomitatur ipsum. Quarto est ibi diuinitas ex concomitantia remota. quia licet diuinitas cū tribus precedentibus faciat vnum suppositū. tamen non pertinet ad vnam naturam Et ex istis accipiuntur duo documenta Primū documentū. Primū est q̄ sanguis xp̄i non solum est in calice sicut aliq̄ imaginātur. & corpus tm̄ in hostia. immo totus sanguis xp̄isti est vere in hostia. qua ex quo xp̄us vere resurrexit sanguis eius non fuit nisi intra suum corpus Secundum Secundum est q̄ rationabilis est institutio ecclesie moderne. q̄ cum

ī primitiua ecclia sacramētū ꝯ sub vtraq; spē toti populo mīstraretur. qđ nunc non fit ab ecclia moderna. quia ārta species vini multa pericula acādunt effusionis. Ideo institutum est vt spēs panis tm populo cōicetur quia sub vtraq; specie tam corpꝰ qꝫ sanguis suscipitur. Intelligēdum qꝫ in aliis creduntur esse eadem ꝗuor que in hostia. sed alio ordine. Nam primo est ibi sanguis ex virtute verborum pro eo qꝫ verba consecratiōis aliq; de solo sanguine faciunt mentionem. Secūdo concreditur ibi corpꝰ xpi eē ex cōcomitātia imediata qz corpus sanguinis est imediatū recepti ui. Tertio concreditur ibi esse anima ex cōcomitātia ꝓpinqua quia pertinet ad eādem naturam humanā. Quarto creditur ibi esse dīnitas ex cōcomitātia remota quia non pertinet ad eā dem naturam ꝗuis bene ad idem suppositum. ¶ Sed hic accipiuntur alia duo documenta

¶ Primum documentum. ¶ Primum documentū est qꝫ cū hic sit aliud qđ cernitur oculis corpis. et aliud qđ cernitur oculis mentis. in hoc sacramento adoratio non est dirigēda ad illud qđ cernitur. sed ad illud qđ creditur tm. qz illud est dignū adoratione.

¶ Secundum documentū

¶ Secundum documentum est qꝫ quia verba consecrationis prosequuntur secrete a sacerdote. hostia non est adoranda donec eleuetur a sacerdote quia nondum constat ibi esse corpus xpisti. Ideo ꝓpter periculum ydolatrie in fide ecclesie adoranda est tc. ¶ Qz autem ista quatuor sint ibi patet per ambrosium dicentem. qꝫ illa que fuerunt in vtero virginis inueniuntur in hoc sacramento. Sed ārta ista acāpiuntur quatuor veritates.

¶ Prima veritas est quia in hoc sacramento propie nō videtur xpistus oculo corporali. quia aliud est qđ cernitur. et aliud qđ creditur secm augustinum. ideo cum xpistus ibi creatur esse. si ibi cerneretur idem esset qđ cernitur et qđ crederetur. Ratio autem quare xpistus non cernitur ibi esse est. quia accētia q̄ ibi cernuntur nō sūt in corpore xpisti sicut in subiecto. nullum autem corpus videri potest nisi per colorē qui formaliter est in subiecto.

Secūda veritas est qꝫ licet xpistus propie ibi non videatur. non tn erāt fideles qui dicunt se vidisse deū in manibus sacerdotis. Quia nullꝰ errat cuius verba possunt verificari eo modo quo verificāt diuina scriptura in qua dicitur qꝫ aliqui viderūt dominum oculo corporali sicut moyses cernendo corporaliter rubum. Exo. tertio. non qꝫ ibi videret diuinitatem sed quia diuinitas assistebat illi rubo. Ita corpus xpisti suo modo assistit speciebus que in hoc sacramento cernuntur.

¶ Tertia veritas est qꝫ si beatus petrus celebrasset missam in triduo illo cum in cena fuit ordinatus sacerdos tūc in hostia nō fuisset nisi duo. scilꝫ corpꝰ xpi et dīnitas. qz tūc caro x

fuit mœstus/ & ideo tūc eam aīa non gr̄omitabat. nec ex̄ sāguis qz iā effus⁹ erat sup terrā & corp⁹ī sepulchro & aīa in inferno. & ideo cum aīa & sāguis nō sint in hostia nisi p cōcomitātiam tūc ibi nō fuisset Tn̄ ḡa diuinitas corpi remansit vnita in mœste ideo fuisset ibi ex tali concomitantia

Quarta veritas est q si beat⁹ iacobus q̄ p̄m⁹ missam cēbrauit dixisset missam in hoc triduo tūc in hoc calice non fuisset nisi sanguis. quia ibi non est corpus & aīa nisi per gr̄omitantiā. et tūc erant a sanguine separata. nec diuinitas ita fuit sanguini sicut carni vnita qz non remāsit cōiunctio ypostatica /que puenit ex tali vnione. vt dz in decretis. Non ei erat verum dicere hoc sanguine demrato hic sanguis effusus est de⁹/ sicut ap̄e sepulturam corpis diām⁹ deum fuisse sepultū nō i cruce remansisse sicut ibi remansit sanguis Et istius ratio est. qz corpus est p̄ncipal' homis pars et non sanguis. Intelligendū tamē q qñ sacerdos est ḡferens corpus xp̄i ad cōicandū infirmū dicet ei. Credis hoc esse corp⁹ xp̄i de virgine natum in cruce passum? Tūc vēq & sacerdos p̄ferens & fidelis p̄fitens debet dirigere suam intentionem ad illud qd creditur & non ad illud quod cernitur. aliasvēq erraēt cum id qd cernitur non sit corp⁹ xp̄i scōm gregu. Intelligendum tamen q cū sensus hōis sint proni ad dirigendū iudicium rationis ad illa que cernunt nisi instruant̄ fide. ideo videtur tutiꝰ dicere Credis hoc esse corp⁹ xp̄i? Et tunc posset intētio dirigi ad illud quod cernitur quia in specie bus illis quas cernimus/ est vere corpus xp̄i. Cum vero quis dirigit intentionem suam ad fidem ecclesie in communi. tunc nullum videtur esse p̄riculum. Sed remanet hic dubitatio. Si sanguis xp̄isti est venerandus qui est in aliquib⁹ reliquijs p̄cter eukarist̄iā dicunt multi q non/ qz xp̄istus totum sanguinem resumpsit. tamen non videtur inconueniens si aliqua portio remansit cum non indigeat⁊ to sanguine corpus glorificatum. et ideo venerari potest. Secūda dubitatio si talis sanguis sit venerandus sit aut in eukarist̄ia dicatur q non. quia non est vnitus diuinitati sicut nec ī triduo mortis xp̄i. Vnde sicut in triduo nullus debuisset adorare talē scōm latriā eo q non erat diuinitus vnita/ ita nec sanguinē istum qui ē separatus a corpore cum sanguis in eukarist̄ia est sibi coniunctus Circa secundam ḡtemplationem que est de istius sacramenti vnitate est intelligendum q in hoc sacramento non est vnitas simplicitatis. sed vnitas integritatis cum in eo contineantur scōm p̄missa quedam infinite distātia. Intelligendum tamen q ad integritatem istius sacramenti sunt quatuor cause sicut solet īquiri in quolibz naturali effectu. scilicz causa efficiēs formalis materialis & finalis. ideo ad integritatem istius sacramenti ē panis in hostia & vinum in calice causa materialis Forma autem sunt verba consecrationis/ efficiens sacerdos

ark nota

nis ordinatus. loquendo de efficiente ministeriali. qz principalis causa efficiens constat esse deum. Finis aut est intento debita proferentis. et ideo qz in ista quatuor requiruntur. ne altero istorum deficiente ibi nil fiat. ideo dicit in libro de regulis theologie in quarta regula qd ad hoc qd panis queratur in corpus xpi requiruntur qd in pane sit materia. in verbis forma. in agente intentio. in persona ordinatio. cum ista quatuor requirantur sequatur consecratio. Sed dubium hoc sunt quatuor considerationes

¶ Prima considerationis. ¶ Prima est de causa efficiente tali scz ministeriali de qua nunc loquimur. Nullus habet potestatem conficiendi nisi sit sacerdos ordinatus a episcopo. qz paulus apostolus non ordinasset tyti epm ex hoc dicit sibi auctoritatem ordinandi sacerdotes d. ad tyti. Huius rei gratia reliqui te crete vt constituas presbiteros. quod frustra factum fuisset si non episcopus sacerdotes ordinare potuisset. Ex quo concludit error waldensium qui consecrationem istius sacramenti omni fideli et utriusq sexui committit. Sed circa istam efficientem sunt alique questiones

¶ Prima est si sacerdos hereticus potest conficere. Dicitur qd sic. qz istud sacramentum sit in fide ecce et non in fide unius singularis persone secm aug. Hec tamen questio si sacerdos schismaticus dicatur qd sic Tertia si irregularis sacerdos. Dicit qd sic. qz irregularitas est pena iuris humani. et auctoritas conficiendi potestas iuris diuini est. ideo illa non potest istam auferre. sicut nec ius humanum potest diuinum auferre. Quarta questio est si sacerdos degradatus potest conficere. Dicitur qd sic. qz character sit indelebile. in quo consistit potestas conficiendi. Sed remanet ad dubium si sacerdos malus celebrans et audiendus. Dz qd si constaret ipsum esse in mortali peccato quia celebrando peccat mortaliter et ideo ei non est communicandum in tali actu. Qz tm contritio cordis est interior occulta et repetina propter peccata manifesta non est obmittendum nisi de scandalo timeatur. Secunda dubitatio est si sacerdos excommunicatus est audiendus. Dz qd non. qz contritio occulta pena iuris non habet extrinsecam euacuare. corpus autem xpi sic est venerandum in manu sua sicut alterius. qz ita vere conficit a malo sicut a bono ministro. Secunda specialis

¶ Quantum ad tam materiale istius sacramenti. Primo videndum est de materia in hostia. Secundo de materia in calice. Circa primum nota qd materia in hostia est panis triticeus. Vñ si conficeretur in pane siligineo vel ordeaceo vel spelte non fieret. qz vnius sacramenti vna est materia secm speciem vt panis supra. Quantum ad tam formale in hostia dz qd sicut in hostia sunt quatuor scilicet corpus. sanguis. anima. et diuinitas. ita quatuor sunt verba per que hostia conficitur. s. Hoc est corpus meum. Ista autem formam consecrationis tradidit xps Math. 26. vbi sunt quatuor verba. ¶ Primum documentum

Primū est q̄ ista cōsecratio secūm formā p̄mo fuit inuenta vel facta in lingua hebrea q̄ illā linguam loquebatur xp̄istus et apostoli. ¶ Secundum documentū ¶ Secūdū documentū ē q̄ deinde fuit facta in lingua greca quia post hebreos greci vt habetur in actibus de viduis grecoꝝ. Tercū documentū ¶ Tercū documentū est q̄ deinde factū fuit in lingua latina q̄ beat⁹ petr⁹ romanis tradidit. Et cōfirmat. q̄ h⁹ aug⁹ de ciuitate dei in istis liguis scriptus fuit titulus. Et cōfirmat. q̄ mathe⁹ scripsit hāc formā in hebraico/lucas in greco/marcus in latino/iohannes vero nullam formam expressit. ¶ Quartum documentum.

¶ Quartū documentū est q̄ ista cōsecratio fieri posset in omni lingua eadē rōe qua et in istis. Sed hic est dubiū q̄ in canone traditio a bō petro nō ponit ista q̄uctio cū. Dicit q̄ ei nō ptinet ad formā ꝙsecratois ꝫ tm̄ ptinuat ad p̄cedentia. vñ si obmitteret adhuc ꝙficet q̄us sciet obmittēs peccaret mōrlit. 2⁹ est si solū p̄ba illa posꝫ fieri consecratio. dicit doctor subtil q̄ nō q̄ ba sic absolute plata dāt sēsū ac si ꝙficēs vellet ꝙficē oꝛp⁹ suū ꝑ̄ū. sic ecce xp̄us expī sit. et ō dicit q̄ sūt necessaria ba p̄a bula p q̄ sig̃ficat sacerdos. dicē hec non in ꝑ̄a psona ꝫ xp̄i tractādo pfectō est illud sit ab illo loco. vt nob coꝛp⁹ et sāguis fiat dilectissimi filij tui domini nostri ihesu xp̄isti ¶ Circa formā consecrationis calicis. Sciat p q̄nq; vulnera sāguis exiuit de coꝛpe xp̄i p̄ncipalit. iō p quinq; ba fit p secratio ista. que sūt. Hic est calix sāguinis mei. Ista forma habetur mc ihesu xp̄i. Marci xuij. Luce xxij. Ci sicut iacet ad litteram in nostro mis sali non inuenitur in aliquo euangō listā/sed beatus petr⁹ istam formā tradidit ecclesie Quantum ad cau sam finalem dicitur q̄ finis noster accipitur pro intentione consecrantis vt intendat facere quod xp̄istus facit quod facit ecca. Circa istū finē sunt quatuoꝛ veritates Prima est. Ad cō ficiendum istud sacramentum nō re quiritur intentio actualis quia sēcm iheronimū. dño nullū obligat ad i possibile. non est autem in potestate nostra subito in instanti dū p̄ferun tur consecrationis verba q̄ ille qui est ad alia distractus posset ita actu aliter cogitare. nec per consequens intendere. Secunda est q̄ ad illam consecrationem non suffiat intentio habitual/qz cū illa manet ecclia in hoc mune doꝛmiente sicut etiam q̄ habi tus/tunc homo doꝛmiens potest con ficere/verba debita proferendo Tercia est q̄ ad istam requiritur et suffi cit intentio virtualis vt scilicet inten dat sēcm omnem dispositionem se ad celebrandum conferre Quarta veritas est q̄ ad illam consecrationē non requiritur intentio spiritualis vt confidens semper intendat bonum spirituale propter quod illud sacra mentum est institutum sēcm doctō rium. Vnde si malꝰ sacerdos propter lucrū temporale celebraret ꝙficeret ¶ Circa tertiam cōsideratione q̄ de

istius sacramenti veritate est intelligendum q istius sacramēti veritas est in se euidētissima. tū pre ceteris sacramentis in scriptura eius veritas sit expressa/tamē est mētibꝰ nostrꝭ summe occulta pre ceteris eāe sacramentis. ⁊ ad illud duāt rō ⁊ exemplum Ratio/quia transcendit pter sublimitatē eius/ intellectū nostrū. et ideo non est intelligibile sibi proportionatum Exemplum est ad ppositū. quia sicut se habet oculus noctue ad lumē solis. ita se habet intellectus noster ad ea que ītr. et quia illud sacramētū ē occultissimū nobis/ideo sancti multū sūt conati ad ipsum declarandum vt euacuarent dubia que circa istam materiā exurgunt ut sipiē tem. Et ad hoc faciendū occurrunt nobis quatuor cōsiderationes

¶ Prima est de istius sacramēti cōuersione Secūda de eius extēsione Tertia de eius locatiōe Quarta de eius impassibilitate ¶ Prima ḡsideratio

¶ Quantū ad primā occurrit obstaculum quod est hoc q aliqui non vident quō tam subito substantia panis corruptibilis posset cōuerti in corpus xpi incorruptibile Sed huic obstaculo occurrit ḡsideratio beati ambrosij in libro de sacramentis qui volens ostendere q dēs pōt cōuertere qlibet in qlibet p suam omnipotētiam ponit multa exēpla diuine scripture. vt q mulier subito de costa viri facta fuit. et q virga moysi in serpentē fuit cōuersa Et ḡfirmat p rationē. quia plus distat ens ⁊ nō ens q duo entia sēm distātiam essentialē. ⁊ quia dēus sēm omniū fidem pōt aliquid de nichilo facere/igitur multo fortius de vno ente aliud ens qđ ⁊ q potest facere et operari ¶ Secūda cōsideratio ¶ Quantū ad secūdā cōsiderationē de istius sacramenti extensione occurrunt duo obstacula. Primum est q aliq nō pūt intelligere quō corpus xpi tam magnū pōt eē infra tam quam hostiam totū pter tū ā ymaginentur maiꝰ corpꝰ infra minus totaliter nō posse cōtineri Huic occurrit cōsideratio beati augustini de quātitate aie qui probat aiaz eē maiorem corpe. qz totam mundi magnitudinē infra se cogitare pt ⁊ sic infra se cōtinere/et sic ā sit maior corpe/ tota ē infra corpꝰ Modo ḡsili corpꝰ xpi ā sit maiꝰ hostia totū est infra ipām. nō coartatū/ꝫ ita magnū ⁊ pfectum sicut est in celo. Secūdū obstaculū qz non pōpuīt ā hostia diuidatur in fractiōe quin corpus xpi infra exīs diuidatur. cum ad diuisionem cuiuscūq corpis sequatur diuisio sue partis. huic occurrit cōsideratio beati augꝰ in libro de spū et aia. que ponit q aia est tota in qualibet pte corporis. ⁊ nō diuidit sēm diuisionē corpis. ⁊ ita qz corpꝰ xpi totū ē in qualibet particula hostie/ ipsa diuisa non dividitur ¶ Tertia ḡsideratio ¶ Quantū ad tertiā cōsiderationem que est de huiusmodi sacramenti locatione occurrūt aliq obstacula. Primū est q non pūt aliqui intelligere xpm ad altare descēdere de celo ⁊ ibi manere/cum dicat augꝰ q donec finietur seculum sursū est do

minus. Sed huic occurrit gſideratio
origē sup matheū. q̄ dicit q̄ dei fili
us veniēs in virginē totus remānsit a
pud patrē/vt non dimidiū apud deū
et dimidiū esset in virgie/sicut veritas
quā mente capimus eā eam totam to
ta remanet apud nos et tota transit
in addiscentes. Hic de corpe xpi et
sanguine est qz non capiūt quō in tā
brevi momento sicut vera gſecratio
nis pferuntur. xpūs possit transire de
celo ēpyrio ad altare. Huic occurrit
consideratio beati aug9 q̄ dicit q̄ sub
ito dū oculus apit habet visibile quā
tūcūq; distās. trānsitu velocissimo at
tingitur vsq; ad celū. et ideo non est
mirandū de corpe xpi cū sol in istan
ti mittat radiū suū ab oriente in occi
dentē. Verūm ē q̄ non videt quomō
idē corpus possit esse in diuersis locis si
mul. Sz huic occurrit gſideratio hu
gonis de sacmētis q̄ ponit ideo non
posse idē corpus ēe in diūsis locis qz de
us gditor nature talē corpibus legē
dedit. et iō cū q̄libet legislator possit
dispensare in lege quam ipse statuit/
ymmo oppositū ordinare. ita potest
deus in vniuerso. Quartū est qz nō
videt quō possūt duo corpa esse in e
odē loco. vt corpus xpi sit infra dimē
siones hostie nisi forte ponatur ibi
in aliqua concauitate. Sed huic ob
staculo occurrit gſideratio damasceni
ponentis ignē ferro intimatū cū sit
corpus subtile. et ita corpus xpi cū sit
subtilius igne. ¶ Quantum ad quar
tam considerationem de eius impas
sibilitate sunt duo obstacula. Primū
q̄ non vident quomodo xpristus nō
patiatur cum hostia frangitur et
multiplicat alterat. Sed huic occur
rit gſideratio pauli. 2. corr. 11. Ipse
sathanas trāsfigurat se in angelū lu
cis. Ista aūt trāsfiguratio pt fieri p
assūptionē corpis lūminosi et decori et
tūc si tale corpus scindat aut q̄libēq;
patiat nullatenus āgelus malus patit
ita nec corpus xpi in hostia. Secundū
nō videt quō corpus xpi ex frequenti
sūptionē sucessiua nō gsumatur et ipse
species gsumat. Huic occurrit gſidera
tio sapiētie. etci. xij. vbi loqt de con
sūptione humani corpis / anima nō q̄
sūptibili existēte. vñ dicit Reuertat
pulvis in terram vnde erat. et spūs
redeat ad dñm etc. ¶ Circa quartā
cōtēplationē/que est de eius bonitate
occurrunt quatuor considerationes
Prima gſideratio ē de eius celebritate
2a gsi ē de eius institutiōe. 3a gsi
est de eius susceptione. ¶ Quarta
consideratio est de eius gfectione.
Quantū ad primū dicēdū ē q̄ celeb
rimū inter oīa sacmēta nouū testamē
ti/et iō eius officiū celebratio vocat In ty
pi/et iō eius officium celebratio vocat In ty
ecclam ecclesiasticā/qz sicut in hac vita sc
istituti sex ordines ecclie ad mīstrandū
sacr dotibus/ita in celesti hierarchia sūt i
stituti sex ordines āgelorum ad mīstran
dū xpo. Tres sci supmi ordines nō sunt
administrātes sz assistētes. vt dyony
¶ Et iō ēm istā gſideratiōnē p̄ assistē
dū ē ēm istius sacmēti solēpnitatē
2m eius figurā. Quo ad p̄mū intelli
gēdū q̄ in hoc sacramento plantue
ē quatuor solēpnitates. Prima ē ex
pūtio ēi gsōz dinaz. Cū ei trinitas

est p̄sens huic gſecrationi et hoc ex singulari vōe tōti miraculi. qz nō p̄t effia nisi a trib9 p̄sonis modo mirabili. qz sicut pater et filiꝰ et spūs scūs sūt vnū p̄napiū creature (ex .1. de trinitate.) ita sūt vnū p̄napiū hꝰ sacramēti et singulari modo actꝰ q̄ ē tam mirabile /ad quē nulla alia causa attingere p̄t ¶ 2ª solēpnitas ē ex p̄sentia scōz āgelōz. qz sācti doctores nō dubitāt ibi esse p̄nti scōz āgelōz aduentiētiū de celo Vñ dicit greg. Quis fideliū dubiū habē possit in illa immolatiōis hora celū apiri et āgelos chorosa desse ad vocē sacerdotis ¶ 3ª solēpnitas est ex p̄nti scāz aiaz. qz sicut angeli ita et sācti cristū comitantur quocūqz pergit. Et ideo dicit iheronimꝰ q anime scōz in hoc mūdo comitātur xp̄m quocūqz ierit. inducens illud apoc. Hij sequūtur agnū quocūqz ierit. et cū venit ad istud sacramentū ip̄m ibi sequūtur ¶ 4ª solēpnitas est ex p̄sentia matris xp̄i que ē regina virginū. qz sc̄dm ihēo. istud officiū assocādū fuit p̄uilegio virginis ex sua puritate Dicit enī Virgines sūt et sequūt agnū quocūqz ierit Apoc. 14. Et quia mater dñi cū ceteris virginib9 maxie habet hoc p̄uilegiū. maxime ei quenit hoc officiū ¶ 2ª huius p̄me considerationis est de diuina scriptura in q̄ hꝰ sacramētū q̄druplicit figurat. ¶ Primo in sacrificio melchisedech. Gen. 8. qz sicut melchisedech cū esset sacerdos altissimi offerebat panē et vinū ita xp̄s sub specie panis et vini instituit hoc sacramentū. Pē. Tu es sacerdos in eternū sc̄dm ordinem melchisedech 2º fuit figuratū in immolatiōe agni paschalis. Exo. 12. qz sicut ibi agnus fuit immolatus p̄ salute p̄pli israhelitici. ita hic agnꝰ dei immolatus est pro salute totius populi xp̄iani Terciō fuit figuratū in mana deserti. Exo. 16. qz sicut ille abus fuit indignis abhominabile qz dicebant aia nostra nauseat sup isto abo leuissio. et dignis sūme delectabilis. qz vt dicit sapiēs habebat oīe delectamētū suauitatē vt ad aliꝰ cū q̄ desideriū conuerteretur. ita iste cibus est indignis nocuus et dignis sūme profuus. quia dicit dyonisius q confert iustis sanctificationē sicut indignis condempnationem. sicut de iuda dicitur in iohe. Post buccellam statim introiuit in eum sathanas/ sed tamen illa buccella non fuit corpus xp̄isti 3º fuit figuratum in panib9 propositionis. Exo. 21. quia sicut illi panes cotidie non ministrabantur nisi aliq̄n a sacerdotibus. ita cotidie eukaristiam sumere non conuenit nisi solis sacerdotibus. Et sicut tpe necessitatis illi panes fuerunt ceteris ministrati (p̄requisita corp̄is puritate sc̄dm dyonisium vt patet de abymalech qui dixit ad dauid. 1. reg. Si munda sūt vasa puerorum maxime a mulieribus antеq̄ daret eis istos panes propositiōis) ita hoc sacramentum in ceteris articulis ministrat communiter fidelibus. sed ante req̄rit corp̄is et corp̄is puritatem sc̄dm dyonisium. Ex istis accipio duo documenta ¶ Primū q̄ p̄mētū ¶ Pri

mū tocamentum est q̄ ille q̄ accēdit ad illud altissimū sacramētum/debz accedē cū ſūma p̄paratione diligē tia. quia tanta sunt ibi solēpnia Ne cēdum ē q̄ illi qui assistūt debent assistere cū ſūma reuerentia. quia tā ta dicūtur de hoc sacrō vtilia p̄cepta

2ª q̄si° ¶ Quātū ad secūdā q̄sideratiōnē de istiꝰ sacramenti institutione sūt quatuor requirēda. Primū ē qualiter fuerit institutū. Secūdum q̄n. Tertiū vbi. Quartū quare ¶ Quo ad primū istud sacramentū fuit institutū quintuplicī circūstātia modificante sicut habet in canone bū p̄t.

Prima est eleuatio oculoꝝ. Eleuat enī oculis in cēlis Ex quo accipit documētum q̄ illi qui sumūt hoc sacramētū debēt habē oculos mētis eleuatos in deū z non depressos ad infera. Secunda fuit grāīarū actio cū inq̄t p̄ri. grās agens Ex quo accipitur documētū q̄ circa istud sacramētū vsantes debent deo esse grati de tā inenarrabili bñficio Tertia est benedictio/benedixit inquit Ex quo accipitur documētū q̄ xp̄s benedicendo q̄secrauit et facta q̄secratione dixit. Hoc est corpꝰ meū. et sic non q̄fecit p̄ illa vba p̄ q̄ nos q̄ficimꝰ hoc in nocēcū Tñ ad oppositū videt dicē ambrosiꝰ de sacramētis z cypzianꝰ martir qui dicūt q̄ eadē facimꝰ et nō alia q̄ ea que xp̄s fecit Quarta ē panis diuisio. fregit inquit Ex quo sumitur documētū. q̄ si ex quo xp̄s habuit corpꝰ passibile z mortale (tale quale habuit dedit aplis) fregit spōte pannis sine sui lesiōe corpis. multo plꝰ p̄ resurrectiōem cū habeat corpꝰ impassibile. Quinta fuit liberalis oīa tio. dedit inq̄t discipulis Ex q̄ accipitur documētū q̄ istō sacrm cū ſūma liberalitate ē mīstrādū dicēte dño. Gratis accepistis gratis date Hñ symonia circa istud sacrm ē maxie detestabile Quanto enī excellentius est donū dei. tanto magis venditio est vitanda dicēte petro apostolo symoni magō act. 8. Pecunia tua tecū sit in p̄ditiōem. q̄ estimabas donū dei p cunia q̄pari. ¶ De secūda ptiacula iſtiꝰ q̄sīderationis q̄n istud sacramentū fuit institutum. et q̄stat q̄ in cena dñi que fuit feria quinta an festū pasche vt testant euāgeliste. Intelligēdū tñ q̄ ista dies inuenitur in sacra scriptura quadruplicī misterio consecrata. Primo quidem misterio formatiōis aiarū. q̄ isto die fuerūt aues formate a deo. gn. 1. Ex q̄ tacite intelligi q̄ hoies hñtes alas q̄templationis p̄ꝰ augꝰ ꝯ ydonei sunt ad percipiendū illud sacramētum. Secūdo fuit cōsecrata misterio formationis piscium que illo die fuerunt creati a deo Tertio fuit cōsecrata misterio dñice oblatiōis q̄ feria q̄nta fuit xp̄s oblatus a matre in tēplo. cū fuit natus in die dñico vt alibi patz. Item sacerdos xp̄m offert i hꝫ sacrō mirabiliter sicut ygo i tēplo visibiliter ipsū obtulit Quarto fuit consecrata dñice ascensionis misterio. quia isto die fuit xp̄istus in cēlum assumptꝰ vt habetur in actibꝰ. et ita dicit gregoꝛ q̄ expleto hꝫ sacramento in cēlū capit Hz quid de hora dz. Hoc sacramentum

fuit institutum hora completorij qui a vespere facto in cena discubuit. mt 24. Et ista hora inuenit quadrupli a misterio consecrata. Primo quidē misterio mundialis creationis. Ista enim hora credunt aliqui q mundus fuit creatus. quia pro primo die scilicet dominico scriptum est. gen. 1. Factum est vespere et mane dies primus inapiedo a vespere secm aug⁹ quarto de trinitate. Secundo fuit cōsecrata misterio paschalis agni. qui a ista hora fuit celebratum primū pascha in egipto et agnus cōmestus vt habet in exo. vt veritas corrīderet figure Tercio fuit consecrata misterio angelice annūciationis. et ideo p̄ traditionem patrum ista hora a fidelibus mater domini salutatur. Quarto fuit consecrata misterio dominice sepulture. quia ista hora fuit xp̄i corpus in sepulchro clausum vt habet ex euāgelio De tercia partiala huius considerationis vbi fuit istud sacramentum institutum Et dicitur q istud fuit institutum in ciuitate iherusalem. in qua xp̄istus cenauit testimonio quatuor euangelistarum Vt est intelligendum q in hoc loco fuerunt instituta quatuor sacramenta q habent ad inuicem cōnexionem Primū est sacramentum baptismi Mt. 28. Euntes docete omnes gentes baptizantes etc. Secundum fuit sacramentum ordinis. quia in cena xp̄istus ordinauit apostolos sacerdotes. cum dedit eis potestatem conficiendi. luc 22. Hoc facite in meam etc. Tercium fuit sacramentum penitentie. Joh. 20. Quorum remiseritis peccata etc Quartum sacramentum eukaristie vt patuit in cena Quarta partiala est quare fuit hoc sacramentum institutum Sed est attendendum q ad istius sacramenti institutionem ponuntur quatuor rationes Prima est ad fidē catholicam extollendam. quia cum virtus sit de bono difficili/ quāto est difficilior tanto est laudabilior. quia istud est arduum ad credendum. ideo dignificat fidem credentium et eius exaltat meritum. ideo dicitur i cano ne pe. misterium fidei. Secunda ratio est ad memoriam de preteritis re tinendam vt non obliuiscerētur tantorum beneficiorum quorum illud sacramentum est signum rememorati uū. q ideo scribitur 1. cor. 11. Hoc facite quotiēscūq sumitis in meam q memorationem. Tercia ratio est ad spem de futuro confirmandam. quia spes promissi boni multū confirmatur per arram Istud sacramentum est pign⁹ et arra future beatitudinis Vnde nō solum est signum rememorativū sed etiam prenosticum secm dyoni⁹ de celesti ierarch. Quarta ratio est ad caritatē in nobis accendendam. quia homo naturaliter inclinatur ad diligendum se diligentem/ et ideo xp̄istus vt nos maxime inflammaret ad caritatem in hoc sacramento suam maximā dilectionem voluit demonstrare. in quo non sua sed semetipsum nobis dedit Et istud est sacramentum quod tenet ecclesiam maxime in sanctitate et puritate secm dyonisiū Tercia q sidera. Quantum

ad tertiã cõsideratiõem que ẽ de istius sacramenti susceptione. Primo videndum ẽ qt modis sumit. Secũdo qui sũt admittẽdi. Tertio qui excludẽdi. Quarto qtiens sit sumendum. De pmo ẽ intelligẽdum q ꝑ aplm 2. cor. 11. pt sumi quadruplr. Primo ab aliquibꝫ sũitur. nec sacramentaliter nec spũaliter. sicut illi q spẽ busistis vtũtur sicut cõibus cibis ad sacietatẽ q ebrietatẽ. de quibꝫ dicit ap9. Vnꝫ quidẽ esurit. alius aũt ebrius ẽ. Alij sumũt sacramentaliter q non spũaliter. sicut q sumũt ad pcõ moztali. de qbus dr ap9. Qui mãducat q bibit indigne iudiciũ sũt. Alij sumũt spũaliter q nõ sacramẽtaliter sicut illi qui fide q deuotione ad istud sacramẽtũ flagitãt exñtes in grã. sed ꝓpter aliqd impedimentũ non pñt ipm ꝓpere. quibꝫ dicit aug9. Crede q manducasti. Alij sumũt spũaliter q sacramentaliter. sicut illi qui cũ debita preparatione de fcõ ipm pãpiunt. de qbus idem ap9 ait. Probat aũt seipsum homo q sic sũt. De secunda ptcula est intelligendũ q ad istud sacramentũ obligãtur fideles ꝑ qdruplicem gradũ Primo aliqui obligantur solum ad credendum q amandum sicut illi qui sunt fideles vt nullo mõ possit habẽ copiam. q ꝑ iero9. nemo ad impossibile obligatur. Vnde aug9. Qui seruũ pigrũ non dãpnaret si ea que fieri nõ sũt. Secũdo aliqui obligantur non solũ ad credẽdum q ad amandũ sed etiam ad venerãdum. sicut/untere fideles sũt quibꝫ non legittime impe ditis in diebus dominicis ad minus vt audiant missam obligantur. Tertio aliqui obligantur non solum ad venerandum sed etiam ad sumendum sicut omnes homines perfecte etatis circa dominicã resurrectionẽ. quia eo tempore hoc sacramentum institutum fuit. Quarto aliqui obligantur non solum ad venerandum q sumendum. sed etiam ad confiẽdum sicut omnes sacerdotes non impediti in celebritatibus magnis. Illi enim qui nunc celebrant tenent a postolam dignissimam potestatem.

De tertia particula est intelligendum q beatus dyonisius in prealligato ca° de ecclesiastica iherarchia ponit quatuor personarũ genera q ab hoc sacramento excludebantur in primitiua ecclesia. Primo catheciminizantes quia nondum erãt renati. Secundo apostate quia ab hoc sacramento fuerunt excluſi et abiecti. Tertio ẽptationibus vexati. Quarto ab hijs quidem purgati sed nondum virtute perfecti. Sed remanet dubitatio si ministrans qualitercũq circa istud sacramentum aut peccato moztali peccet moztaliter. Dicitur q non vt dyaconus aut subdyaconus quia illud iure diuino non est expliate prohibitum. Secundũ dubiũ est vtrũ quicũq indigne sumit peccet. Dicendũ q sic quia illa est expressa determinatio aplĩ. 1. cor. 11. Qui mãducat. Tertia dubitatio si consecrans indigne peccet moztaliter. Videtur per dictum q sic per locum a minori quia plus est corpus xpisti consi

cre ꝑ sumere. ¶ Quarta dubitatio cum sēm pñissimas causas indigne celebrans committit mortale peccatum/ in quo grauius peccat in sumēdo vel consecrando? Dicatur ꝙ cum illud pzoueniat ex irreuerentia et ideo cū dignius sit cōficere vitēt tunc magis peccare. vnde talibus dicitur in psalmo. Quare tu enarras iustitias meas. et assumis testamentum meum per os tuum?

¶ De quarta partiala scilicet quotiens sumendum sit. ponuntur quatuor veritates. ¶ Pzima est ꝙ illud sacramentum non debet in die frequenter iterari sine necessitate legittima. quia ex frequentia nimia. solet oriri contemptus

¶ Secunda est ꝙ ab ista regula natiuitas domini est excepta.

¶ Tertia est ꝙ cum sit de necessitate possunt dici alijs temporibus due misse. vt quando propter inopiam sacerdotum. necesse habeatur vnus ad seruiendum duabus paro chijs. et quando aduenit magna ꝑsona que non potest esse sine missa vt notatur quarto sententiarum.

¶ Quarta ꝙ nunq̄ licet iterare nisi in precedente celebratione se obseruauerit a sumptione vini et aque. quia non ieiuno non licet accedere ad sacramentum. ¶ Sed est dubitatio Si cotidie sumere eukaristiam est conueniens. Dicat augustinus ꝙ cotidie sumere non laudo nec vitupero. ¶ Dicunt tamen doctores ꝙ si ex tali frequentia deuotio augeatur. est iteranda. si autem minuatur est dimittenda. ¶ Secunda dubitatio est. si in periculo mortis debet quilibet illud sacramentum requirere Dicatur ꝙ sic. Quia illud sacramentum est viaticum (in transitu beati ambrosij sic dicatur) qđ perducat animam vsq̄ ad vite portam. Vnde bene fuit figuratum per illū panē subcinericiū cuius virtute ambulauit helyas quadraginta diebus et quadraginta noctibus. tertio regum nono.

¶ Quarta consideratio.

¶ Circa quartam cōsideratio nem que est de istius sacramenti perfectione. Et primo sciendum ꝙ istius sacramenti sunt quatuor priuilegia. ¶ Primum est de istius sacramenti figura. quia cetera sacramenta noue legis signant directe gratiam. istud habet directe suam significationem circa gloriam. quia dicit dyonisius. ꝙ sicut notitia diuinarū scripturarum est nobis ymago fruitionis contemplationis in patria. ita sumptio dignissime eukaristie est imitatio illius fruitionis beatifice. qua saciabimur cum apparuerit gloria eius. Et ideo dicit saluator Luce vicesimosecundo. Non manducabo illud. donec impleatur in regno dei

¶ Secundum est de istius sacramēti natura. Quia cum permanētia habeant etiam naturam potiorem ꝙ successiua cum transeant. istud autem est permanens cum tam diu permaneat sacramentum

istud ꝙ diu spēs durare possunt· vt notatur ꝙ·sentētiarū·Tertiū est de eius virtute· quia in cæteris inuenit̄ sacramentum sine re sacramenti· vt cum quis fictus accedit / hic autem semper res sacramenti est cum sacramento quantūcūq; fictus quis consiāt· quia vere corpus xpisti est ibi vt patuit· vnde istud est semper verius qđ effiat ꝙ quod figurat Quartum est de eius causalitate· quia cætera sacramenta habent causalitatē tantum respectu vnius gratie inherentis· istud autem sacramētum respectu dupliās gratie scilicet inherentis / ⁊ subsistentis· quia duplicem cōferre habet graciam ymmo perfectius ꝙ alia sacramenta· Circa bonitatem istius sacramenti seāndo intelligendum est de eius beneficio ⁊ sūt quatuor Primū est gratiarū augmētatio quia cum requirat hominem in gratia existentē·gratiā primo nō donat sed ipsam tantam augmentat·et ideo dicit eukaristia quasi bona gratia·quia perficit gratiam collatā p̄ dyo·n· Secundū est gratiaꝝ conseruatio· Sicut enim alimentū corporis habet vitā conseruare· ita istud sacramentū ai sit cibus aie habet ipsā in gratia conseruare que est vita ipsius aie·et ideo datū est hoc sacramentū sub similitudine cibi et potus· vnde dicit xpistus ioh·6· Nisi manducaueritis carnē filij hominis ⁊c· Tertiū est peccatoꝝ remissio·quia habet oia peccata venialia delere sicut aggrauāt mortalia quando inuenit ea vt notat ꝗrto sñiaꝝ·⁊ ideo saluatoꝝ instituens hoc sacramentū·post formā consecrationis adiunxit remissionem peccatorum· Quartum est premiorum promissio que saluatoꝝ ioh·6·certitudinaliter promisit Qui manducat meā carnem ⁊c· Circa hoc sacramentum nota ꝙ eius sunt quinq; sapores Primus est sapor puritatis ex preexistentiū limpiditate Impuritatis enī sapor ab aliquo imo puro resoluitur·vnde si consideremus omnia principia hoc corpus perfectissima/ inueniturin ipso sapor puritatis· Materia enī huius corporis fuit purissimus sanguis virginei viginalis·Actus in eo diffusa ē virtus altissimi luc·1· Efficiēs ipsū ē spūs scūs· assumens hoc corpus filius altissimi anima de nouo a manibus trinitatis creata et puritati corpori diffusa Quid enim impuritatis in hoc corpore cōmunicari poterit? Secundus sapor est omnichil· Habet enim purissimū ex omni parte saporem·si puris fauabus degustetur Secundo habet saporem dulcedinis ex sanguine· Naturale enim est ꝙ omnis sanguis dulcis ē saporis· Quanto igitur putas dulcedinis est sanguis sacramenti huius qui a tam dulci fonte manauit·et a tam dulcis fontis hauriēte in tā dulce vas est transfusus· Fons enim huius sacramenti est sanguis contentus in visceribus gloriose virginis· hauriens est ·s·s·vas in quod transfunditur corpus dominicum est / ex quo eāam manat in sacramentum·et ex sacramento in corda fidelium· que oia nichil habent amaritudinis

admixtū. vnde spōsa de fructu arbo
ris crucis loquēs dicit cantic. 2. Hub
umbra illius quē desiderabam sedi
et fructus eius dulcis ecc. et hoc dicit
propter sanguinem de cruce stillan
tē. Tertio hoc sacramētū habz sapo
rē aromaticū ex aia q̄ oib9 virtutib9
et ē et erit plenissima sp. vñ de oztu
delicioꝝ dz cātic. 5. Veni aust. p
flа oz me. ecc. Per aromata signa
tur. s. s. aspiratio altissimam cōtēp
tum et deuotionem humidam pietā
tis cōsolatione resoluēs. et spirare fa
ciens oztum istum vt aromaticus e
ius sapor in omnem ecclesiam diffū
datur. Quarto habet saporem graci
osum ex dicta Johan. 1. Vidimus
gloriam eius plenum gratia et veri
tate. Hic sapor prefertur oībus de
lectationib9. Hic est delectabilis sa
por et sufficiēs omni desiderio. si cō
pleatur delectat aiam. Quinto ha
bet saporem celestem ex vnione dei
tatis. ex quo habet saporem inusita
tum in terris. qui est sapor celestium
gaudioꝝ. quem xp̄s digne gus
tantibus hoc sacramentū infundit.
et hic est sapor vite eterne. Ve q̄ pu
ltimo Gustauit et vidit quia bona
ē. Hec enī est vinea engaddi. gou
diū eternū inferēs gustui q̄ saporē
celestiū bonoꝝ. Queriē vtz debuit h̄
sacrm̄ in alimēto īstitui. et videt q̄
nō. qz sicut videm9 i alimento corpa
lis sic de spūali. sed corpale qđ est cō
tra naturā non nutrit naturā sed pi
mit. igit etiā alimētum spūale qđ
est contra rōem spūs ipm nō nutrit
sed pimit. eukaristia ē hmōi. q̄. Di

cendum q̄ ratio huius sacramenti hz
duplicē vitam. s. inferiorem q̄ respi
at cās inferiores z naturales. Itē su
piorē q̄ desiderat legis eternas. licet
igit sacrm̄ hoc sit cōtra iudiciū rōis
inferioris. non tn̄ q̄ iudiciū rōis supio
ris. que iudicat h̄m rōem potētie. sa
piētie. et bonitatis dei. Debuit igit
institui. qz sicut vita corpis nō fuat
absq; alimēto corpali. sic nec spūal
absq; alimēto spūali. Alimētū spūa
le ē eukaristia. Vtū h̄ institutio
debuit fieri tpe grē. Dicitur q̄ sic. et
hoc propter duas causas. Primo
propter rem contētam in hoc sacramē
to qđ est verū corpus xp̄i. qđ tm̄ in
tpe gratie fuit. et ideo nō an̄ potuit
institui. Secūdo propter eius efficaci
am q̄ est p̄fectio siue cōfirmatio cari
tatis que in noua lege abūdauit. Et
hec institutio celebrata ē in cena ppt̄
quatuor. Primo propter corpalis p̄tis
subtractiōem. quia non fuit conueni
ens q̄ simul haberetur corpaliter et
sacramentaliter. nec debuit etiam de
esse quantū ad vtūq; sed manere cū
discipulis debuit in altero illoꝝ. i sa
cramentali presentia in via. sed in
corpali in patria. Secūdo propter ve
teris sacramēti terminatiōem qđ in
passione fuit terminandū. Non ei cō
ueniēs fuit vmbrā simul et veritatis
tenere. non etiam fuit conueniens
vmbram cessare nondum habita ve
ritate. Tertio propter passionis p̄nta
tiōem. iō enī passione imminente insti
tutū est vt efficacius passiōem impri
meret. Quarto propter maiorem
memoriē commendationem vt in

vltimo tēcessu traditum Vñdē comesto agno paschali statim debuit instituisacramentum nostre fidei et transitus nostri. Vtrum existens in peccato mortali scienter communicando peccet mortaliter. Dicendū q accedens ad sacramentum aut habz conscientiam mortalis aut non si habet. Aut illa conscientia consurgit ex certitudine sufficienti vt qui scit se fornicatum/ sic peccat mortaliter Aut consurgit ex certitudine probabili vt qui moleste delectatus est et timet cōsensum fuisse / in mortale sic similiter peccat mortaliter. Aut consurgit ex certitudine leui prout homo consentiosus timet de leui delectatione q sit mortale et sic non peccat si conscientia leuiter pugnat. Si cōscientia formaliter pugnat tūc statē q scia peccat mortaliter Aut nō habz cōsciaz pcti mortal. hꝫ ecc̄ pt esse tripliciter aut pparādo se sufficiēt secdm veritatē diligēter cōsciam examinando/ et pitos q sulēdo. tal māducat digne et vitat offēsā et mēt grām Aut probabiliter exaiauit q sciam et q ffs9 ē hꝫ manducat medio modo nec digne nec idigne vñ vitat offēsā ꝑ nō mētē grām. Aut pparauit se negligēter et sic peccat mortaliter si sit magna negligētia. Vtrū eucharistia deleat pcz mōrle. Dicēdū q sicut alimētū naturale se habz ad vitā naturalē sic spūale ad vitā spūalē. Vñ sicut alimētū naturale tm̄ pdest viuis sic spūale tm̄ pdest spūaliter viuētib9. Vñ hoc sacrāmētū vitā nō dat ꝑ q fuat sicut alimētū naturale. mō eucharistia delz

mortalia nisi facte oblita. nō tñ līmito largitate dei

Sermo lxxxi.

Angelorū esca nutriuisti pplm tuū. sap. 16. Esca angelor dr eucharistia. Primo qz in hꝫ sacrāmēto exhibet nobis iste in esca. in q̄ cōtemplatiōe vti angeli visu et gustu vesciū tur. 2°. qz in hꝫ sacrāmēti āministratiōe assistūt et mīstrāt exercitor. Licz ei vba supdcā scdm literālē intelligētiā de ista esca loquāt q̄ dñs pauit filios isr̄l videlicz de mana. spūaliter tñ intellcā loquūt de ista dulassia esca q̄ dñs pauit filios isr̄l videlicz suos discipulos in cena et q̄ otidie nos in sacrāmēto pascit et tūc īstituit. Circa pmissa thematis vba ponūt tres gsideratiōes q mēdātes hꝫ sacrāmētū. Primo gsideranda° dr de excellētia dignitatis hꝫ sacramēti ad dr Angelorū esca. et tinet q̄ dicta. Primo dicit sacrāmētū q̄ aliq̄ ei ita q̄ nō pt ei silē inueniri qd ei gpetur. Talē tscā nobis xp̄s exhibuit et pparauit in sacrāmēto. vbi seipm nob in escā et in alimentū dedit. et ideo huic esce nullū pāū ex cōdigno gparatur. Qz autem nobis pāoissimā ei cam dedit. hoc fuit in signū amoris excellētissi. et hꝫ vt nobis hic pegrinātib9 oñderet spē salutis. Vi ei pīa° dilcionis/ exhibitio ē opis. q magna est/ se magnum amiāi ostendit. qui maiora/ maiorē. et qui maxia/ maximum. sed maximum nobis exhibuit cum carnem suam et sanguinem in escam nobis dedit. et ideo ministratione huius sacrāmēti maxi

amicum se nobis ostendit. Cum enī quis vult se ostendere aliquē diligere tenerrime. dicit Tantū diligo ipsum q̄ de carne mea tarem ei manducare ꝛ de sanguine meo bibere. quod fecit xp̄istus in sacramenti institutione. Et nota q̄ in nocte cene fecit xp̄istus sicut frequenter faciunt vinitores amicis suis. Cum enim q̄s habet vinum primo vocat aliquos de amicis suis et dat illis primo de vino probare. ꝛ prius communicat eis vinum q̄ exponat venditioni. sic xp̄s in hac nocte discipulos convocauit ꝛ eis cenam preparauit. scilicet carnē suam. ꝛ vinum optimum dedit. scilicet sanguinem suum. et tantum biberunt q̄ fuerunt inebriati. unde iohannes statim obdormiunt. petrus gladium extraxit ꝛ seruum pontificis vulneravit. hmoi solēt facē ebrij. Istud figuratum est genē. xxv. ubi dicit q̄ ioseph vocavit fratres suos ad convivium. ꝛ dicitur ibi q̄ biberunt ꝛ inebriati sūt cū eo. In crastino aūt ipse dñs vini illud omnibus exposuit scilicet sanguinem suum. Et vt ōnes possent bibere ꝛ inebriari voluit corpus suū in quinq̄ locis perforavit. Et dignitate igitur huius esce que est signum amoris ad nos tam precipui debet in nobis magna gratiarū actio spes ꝛ confidentia generari. quia certissimū signum est q̄ nō vult nos perire. quos dignatus est esca tam nobili sustentare. Secundum documentum Secundum documentum ē q̄ aliqua esca commendatur quando est singularitate ammirabilis. ita q̄ non potest ei similis inueniri. nec potest plus haberi. Talis est esca regum ꝛ magnatorum. quia nō dāt in mensa communia fercula sed nova ꝛ exquisita. sic dominus noster rex regum vocans nos ad mensam. scilz altaris. dat nobis cibum singularem et exquisitum et inter omnes extraneum. Nam cum in alijs cibis color cibi ꝛ substantia ꝛ sapor humano sēsu perapiuntur. non sic autem est in isto sacramento. ymmo voluit nob dare carnem suam in cibum sub specie aliena. sub colore alieno. sub sapore alieno. scilicet panis et vini. et istud est singulare et nouum. Item in alijs cibis qui habet partem eius quod videt oculis non habet totum sed hic sub qualibet parte hostie est totus xp̄istus. et hoc est singulare ꝛ ammirabile. Item in alijs cibis impossibile est eundem cibum in diuersis mensis esse simul. hic autem cibus est simul ꝛ semel in diuersis altaribus scilicet in celo et in terra. sicut dicitur mathei vltimo. Ecce ego vobiscū sū vsq̄ ad cōsūmationē seculi. ꝛ p̄ hoc p̄z nō ē cibū corpm ꝑ aiam eo q̄ sēsu hūano non potest perapi. qz hoc fit ad fidei nrē meriti augmentationē. qz ꝑ ꝓbationē. fides nō hz meritū. cui hūana rō pbz experimentū. et qz abhorret hoies carnē cruda cōedere. ideo dedit nobis sub specibus istis. Hic ergo patet q̄ xp̄istus dedit nobis in sacramento singularem cibum et dignum ammiratione q̄ singularitas ꝛ āmiratio bñ signāt in mana qđ sigt corp̄ xp̄i. Qđ videtes

filij israel dixerūt. Manhū. quōd interpretatur quid est hoc? Et io. 6° Quomodo potest hic nob dare carnē suam ad māducādū. ideo ꝓpheta ait Memoriā fecit mirabiliū suoꝝ. ꝛc

¶ Tertium sacramētum. Tertiū sacramētū est ꝙ aliqua esca cōmēdatur. quādo est saporis delectabilis. Talem enim escā voluit nobis dare hic laborantib9 et desolatis vt nosꝙ beneficium eterne cōsolationis recipere aret. Isti9 ait esse suauitas figurat in mana qđ habuit gustū similem cū melle. sicut dicitur exod. 16 Et sapiebat secōm vnius cuiusq; voluntatē Et sap. 16. Panem de celo prestitisti eis ꝛc. Et hoc sapientissime instituit. qz cū homo sit ex aia et corpe. et anima sit incōparabiliter nobilior ꝙ corp9. val de deuit vt sicut corpi conuenit sūt esca in quibus delectatur. sic anima habeat escam in qua delectetur. Sed sicut videm9 ꝙ infirm9 habens palatū male dispositū non sentit dulcedinē cibi nec sapit ei. sic multi nō sapiunt dulcedinem huius cibi. quia habent palatū corpis male dispositū. quod figuratur p Bellaū. 2. Reg. 19. q̄ dixit ad dauid qui offerebat ei cibos mense sue. octogenarius sum hodie non vigent in me sensus ad discernēdum suaue vel amarū. nec delectari pōt seruū tuum cib9 vel potus. et signat iustificatos in pcō quibus nō sapit hec esca ¶ Quartū sacramentū.

¶ Quartū sacramentū est ꝙ aliqua esca cōmendatur quādo est vtilis et medicinalis/scz qñ comedentem reddit fortem et sanū Talem escā dauit nobis dominus in hoc sacramento quod nos reddat sanos a morbo concupiscentie et peccati. et quia concupiscentia continuam corruptionē facit in perditionē. ideo cotidie petim9 Panem nostrum cotidianum da nob hodie. Redditur autem anima ꝙ istum cibū fortis ad bene operandū et sustinendum. Psalmista. Panis cor hominis confirmet. 3° Reg. 19 dicatur ꝙ helyas ambulauit in fortitudine cibi illius vsq; ad montem dei oreb. id est ad paradisum.

¶ Secunda consideratio.

¶ Secūda consideratio est de efficacia vtilitatis sacramenti huius cum dicitur [Nutriuisti] de qua efficacia vide considerationem quartā sermonis precedentis de quadruplicā bonitate huius sacramenti.

¶ Tercia consideratio

¶ Tercia consideratio est de accessitium proueniētate. ibi [populum tuum] Et ponit tria notabilia. Notandū primo ꝙ quatuor sunt que faciūt hominem esse de populo dei. et dignū ad susceptionem huius sacramenti. Primum est mūdicie et timoris pulchritudo. i. pe. 2. Vos estis genus electum/regale sacerdotium/gens sancta/populꝰ acquisitionis vt virtutes eius annuncietis etc. Secundum est promptitudo obedientie in mandatis. Deutro. 28. En dominus tuus eligit te hodie. vt sis populus peculiaris et custodiens omnia mandata eius. Tercium est tolerātia patientie in aduersis. Per hanc enim assimulamur ei et imitamur ipsum

fiant sequi debet populus dominum. Psalmista. Populum tuum humiliauerunt. Et sequitur. quoniam tu populum humilem saluū facies. Quartum est contempt9 mundane prosperitatis. z mētis elatio ad superna per desideria celestis patrie. Philippenses. 3. Nostra conuersatio in celis est. Illi sunt de populo alieno et familia qui conuersantur cū eo in eadem patria. sic sunt de populo dei quos dominus vocauit ad istā escam. Notabile secundum. Notandū 2° q9 quatuor genera hoīm prohibebantur in veteri lege ab esu agni paschalis. scilicet alienigene/adue ne/mercenarij/ inaraimasi. vt dicitur exo. 12. Alienigena dicebatur in lege qui non poterat indicare domum patris sui z semen suum vtrū ex israel esset. et signat illos qui non habent opera de genere bonorum q̄ que possunt se ostendere esse filios sanctorum patrum per imitationē/ vel angelorum per humilitatem q̄ superbis angelis cadentibus humiliter steterunt. vel patriarcharum per fidem. vel prophetarum per intelligentiam. vel apostolorum per caritatem. vel martirum per fortitudinē. vel confessorum per austeritatem vite z misericordiam. vel virginum per puritatem et continentiam. Aduena est qui de nouo venit z ato ccessur9 est. et signat illos qui sunt aduētitij et nouiter in gracia et ato reuertuntur ad ea que euomuerunt. Mercenarius est qui seruit propter lucrum temporale. z signat illos q̄ opera sua facunt vt videantur ab hominib9 Inaraimasus est maliter qui nondum vniuersas mundicias mentis et corporis araimadit. et signat illos q̄ nec confessi nec contriti in peccatis iacent. Teraium notabile. Notandum terdo q9 sicut quadruplex differentia hominū prohibebatur ab esu agni paschalis. sic necesse est homines inueniri in quatuor differencijs oppositis qui digne z munde ad esū agni paschalis immaculati accedant Oportet igitur cum homo cessauerit a peccatis vt habeat firmum propositum non resumendi peccata. et cum aliquantulū exercitauerit se in bonis propositis et operib9, vt hec oīa faciat intuitu dei. quia qui non reliquit peccata. accedit inaraimasus. Et qui cessauit a peccatis z non habet firmum propositum non relabendi. aduena accedit. Qui in operib9 se nō exercitauerit. alienigena accedit. Et qui simpliciter omnia opa sua intuitu dei nō fecerit. mercenarius accedit. Ad hoc conuiuium ad quod vtriusq9 sexus omnis fidelis postq̄ ad annos discretionis peruenerit omnia peccata sua confitendo fidelit z iniūctā sibi pñiam virtubus adimplēdo. semel in anno. s. pascha reuerēter tenet accedē. nisi forte de confessoris sui consilio ob aliquam causam rationabilem ad tempus duxerit abstinendum. alioquin ab ingressu ecclesie viuens arceatur. z mortuus ecclesiastica careat sepultura. vt dicitur in decretali innocentij.

In pura sceue. ℣ Sermo lxxxij.

Hec passe sunt abs q̄ iniquitate manus mee Joh. 16. Hec verba sunt iob post tolerantiam doloz z passionū suarum que p̄nt bene coaptari p̄nti tempi scz passionis xp̄i qđ nobis mō repn̄tat ecclia Duo dn̄r de passione in verbis ꝓpositis videlz ei9 praentia/z ei9 innocētia. Circa passionem ei9 quatuoꝛ sunt consideranda Pmo q̄ passio sua fuit talis. scz suppliciū quo nullū grauius Opprobrium quo nullū vilius. Pretium quo nullum conueniētius Exemplū quo nullum ꝑfectius Pmo dico q̄ passio xp̄i fuit supplicū. ℣ Thene. 8. Dolor meus supdolorem Istud possum9 cōsideraē p tria q̄ fuerūt in ipō patiēte Pmo ꝓpter nature teneritudinem. Ipse enim inter oēs fuit tenerrim9 Ipse enim fuit figuratus p vitulum quem tulit abzaham ad coquendum Abzaham pater multaū gentiū pater celestis/tulit vitulū tenerrimū. hoc est coꝛpus filij sui ad coquēdum in cruce/in quo coꝛpe nichil fuit nisi de tenera carne virginis / nichil de massa nature coꝛruptionis/ptus enī virginis fuit tenerrim9. Quanto eī caro fuit tenericoꝛ et natura melioꝛ / tanto doloꝛ maioꝛ Vñ aug9. Doloꝛ est testimoniū bone nature. Secūdo ꝓpter nature foꝛtitudinē. Ipse enim foꝛtissima habuit naturalia. non enī fuerunt coꝛrupta p pēm. quia peccatum non fecit nec inuentus ℣. nec grauata p infirmitatem. qz non recepit infirmitates nisi que communiter sequūtur naturam. sicut esurire in defectu ābi. sitire z moꝛi. quantūcūq; natura foꝛtioꝛ tanto doloꝛ acꝛioꝛ. ꝓpter amoꝛem inē carnem z spm. Nūq̄ enim caro eius cupiuit adūs spm. quanto igitur inteꝛ eos amoꝛ eminentioꝛ tanto in eoꝛū sepatione fuit doloꝛ acꝛioꝛ Sicut dicit aug9 Doloꝛ est separatio quenientis a quenienti Istud pz. qz coꝛpi non est ita vile quin timeat moꝛtē petiā. et iam sci. quoꝛ finis ē gloria eterna Et de xp̄isto legitur q̄ instante hoꝛa moꝛtis oꝛauit pr̄ēm. Pater si fieri pōt transeat a me calix iste. et ex timoē moꝛtē sudauit aquam z sanguinem. ꝓpter hec tria fuit doloꝛ eius acerbissimus Sed adhuc nūdum apparet quid senserit Vide dimensionē coꝛporis eius in longitudie latitudine z pfunditate. In longitudine scz vide quid passus est a capite vsq; ad pedes Vbi. ℣ Herñ. Respice a planta pedis vsq; ad verticē. vbi q̄ meroꝛ et doloꝛ. In latitudine id est a dextera vsq; ad sinistram. et ibi vide omnia que passus est in manib9 z brachijs. in humeris ꝓfixiones/distensiones/tensiones/dilacerationes/flagellatiōes. In pfunditate vide q̄ pfunde i coꝛpoꝛe fuerūt claui et lancea/q̄ de pfundo exierūt sanguis et aq̄ Vbi. ℣ Herñ. O q̄ velemēti amplexu āplexatus es me omnie iheſu in cruce. vbi sanguis de coꝛde. aqua de latere. a ia de coꝛpe exiuit. vt ex p̄dictis omnib9 pateat illud pphetiā adimpletū esse Dinumerauerūt omnia ossa mea. ℣ Secūdum p̄ncipale Secūdo dico q̄ passio eius fuit opprobrium quo nullū vilig

Vñ sap̄. 2. Mortē turpissīa condēp
nem9 eū. Turpis fuit passio ei9 rōe lo
ci/turpitr rōe tpis/turpissīa rōe soci
oz āi q̄b9 pass9 fuit. ¶ 1° fuit turpis
rōe loci/aggrauat enī ex loco mul
titudīe. q̄to q̄s plurib9 locis cōfūdit
tāto grauio. Exce xp̄s i cēto ligat/
in domo cedit/in domo cayphe despu
itur/in domo herodis illudit/in via
crux a se baiulat/in golgatha transfi
gīt. Hē ex loci turpitudīe Joh. 19
Exiuit in eū q̄ dicit caluarie locum.
q̄ sic dicē ꝓpter varios decollatos et
ossa p capita decaluata. Turpis igi
tur erat locꝰ iste. et ꝓpter cozmēta
et ꝓpter cadauera dāpnatoz. Ite ꝓp
ter loci altitudinē. In alto enī suspē
debat vt manifestiꝰ cōfūderet. ꝙ qđ
illi ad effusionē/ xp̄s ad salutē fecit.
In altū ascēdit vt ab ōnib9 audirē.
clamoꝛi lacrimas addidit/vt hō ꝓpa
teret. 2° fuit turpior ratione tpis.
Aggrauat enī xp̄i passionē tps Te
rē. 2. Vocauit aduersū me tēpꝰ. et
ꝙ fuit triplicit 1° ꝓpter festi magni
tudinē ꝓpter quod multi iherusalē
venerant. et sic a plurib9 vel cozā plu
rib9 inhonozabat. Fuit eciā tps grau
dij et sic in plurib9 affligīt et grauiꝰ
Eccl. 3. Tēpꝰ flēdi et tēpꝰ ridēdi. 2°
ꝓpter supplicij longitudinem. Pas
sus enim est per totam noctē et per
diē vsq; ad nonā horā qua expira
uit. Psalmista. Die ac nocte clamā
vi. Terio propter beneficij ingra
titudinē. Illo enim tpore a iudeis
patitur quo eos de egipto liberauit.
Insuper anima eius illo die expira
uit/quādo homini animā inspirauit

Illo die latus eius transfixit quo de
latere homini matrē frāt. Terio
passio eius fuit turpissīa ratione soci
ozū āi quibus fuit passus. Grauc est
āi vilib9 pati. regē. āi latronib9. ysa.
53. Cū sceleratis reputatus ē. Gra
ue est pati āi conuiciantibus. Math.
27. Qui āi eo crucifixi erant conui
ciabantur ei. Grauissimū ē pati āi
amicis et āi amātib9 vtpote āi pzē vel
matre et frē suspēdi. ecce mater ei9
āi ipo crucifigebatur. Iuc. 2°. Tuam
ipsi9 animā ptrāsibit gladi9. 2° fu
it passio ei9 pāū q̄ nullū queniēti9.
vt sicut p lignū culpa intrauerat. ita
p lignū curarēt. et hoc ē quod dicit
gregz. Qui salutē hūani generis in
ligno ꝛc. Coueniētissimū pāū nēc de
ceptioīs fuit p lignū cuius qz nō per
violētiā ꝙ p iusticiā nostre deformi fu
it ecz natura humana propter pecca
tū irreparabilis/ quia culpa fuit in
finita tripliciter. Primo quia abstu
lit hoi suā excellentiā qz ymago in
secta. et p hoc infecit totā hūanā na
turā/ q̄ multiplicabat in infinita sup
posita. 2° qz offendebat dīnā potētiā
q̄ ecz infinita ē. et qz sedz magnitudi
nē et dignitatē offēsi erit emēda iō ꝛc
3° qz dyabolicā iurrexat fuitutē. in
tm q̄ hoi nō sufficerēt sua merita.
quin opteret ipsū descendere ad lim
būa eciā iohānes baptista. et quia nō
erat potestas que ei posset resistere.
ideo ꝛc. Hinc est q̄ peccatū requirit
infinitā emendā que a puro homine
fieri nō potest. Hinc ē q̄ debuit esse
deus et homo. Deus qui posset. ho
mo qui deberet. Ecce misera hūane

nature conditio sed venit filius hois saluare quod perierat. Juste sibi acq̃ sumit hūanā naturā/nō violenter faciens salutē in medio terre. hoc ē in ligno crucis tanq̃ pi9 medic9 faciens hōi balneū lotionis de sanguine cordis sui vt eū lauaret a pēcō/restituendo ei diuinā silitudine. Apoc. 1. Lauit nos a pēcis nr̄is in sanguine suo. Secūdo tanq̃ mediator et sacerdos vt diuinā potestā nobis placaret offerēs se hostiā in ligno crucis. quod p̄uiderat psalmista. Audiā inquit q̄d loquatur in me de9. qm̄ loquetur pacem in plebem suā inter deū et hōies et angelos. Tercio tanq̃ pugil pugnaturus cū dyabolo a potestate eius hominē emendo. vñ zacharias testabat gratias deo dicens. Hōdcūs dñs de9 israel qz visitauit et fecit redemptionē plebi sue. Hz qz tu es illitterat9. lege in tuo libro id ē in ligno crucis. Accipe p̄ balneū expiatorē xp̄isti quo lauaberis et mūdaberis. Secūdo ex capite inclinato ad osculandū et brachijs extensis ad amplexandum. In signū reconciliatiōis hō solet fieri reconciliatio. Tercio corona in capite in signū victorie et liberatis qz liberauit te a seruitute dyaboli. Corona victoribus dat̄. Quarto fuit passio xp̄i exemplū quo nullū p̄fectius. vñ petr9. Xp̄o passo9 ex nob vob relinquēs exemplū vt exemplū dedit nob p̄fectū in sua p̄passiōe. p̄fectius in discipulorum lotione/sed perfectissimum in sua passiōe in qua summum gradum patientie voluit. Graue est pati sine offensione. grauius p̄o falsi criminis impositione. q̄ uissimum p̄o beneficij exhibitione. de primo. 1. pe. 2. Qui peccatū nō fecit. et latro in cruce Luc. 23. Hic vero nil mali gessit. et quod plus est ipse dixit. Iuc. 22. Nullam causā inuenio in eo. et tradidit Peccatum tradens sanguinem iustū. et ēternū dixit. Vē hō iust9 erat. et p̄ce p̄latis Nichil tibi et iusto illi. Vē. De seandalo patet q̄ iposuerunt sibi de p̄hibitiōe tributi. de usurpatiōe regni. de destructione templi. De x° ihē° 18 Nunquid redditur p̄o bono malū qz ecce. Pē°. Iniqui persecuti sunt me gratis. Cū hijs qui oderunt pacē erā pacific9 cū.

Sermo lxxxvij

Filius regis mortuus est cū 12 ps 18

Verba apposita sūt ad leādam de absolō filio dauid. Absolō interp̄tatur pax p̄ris. q̄ erga dyabolū fuit querens et tribus lāceis trāsfix9 ē in corde et mortuus est. Hoc fecit ioab q̄ interp̄tat̄ ēternes Filius g° regis altissimi xp̄s hodie p mortē suā pacē fecit inter nos et p̄rem suum dextere. Filius regis mortuus ē et cū Jux ta p̄missa verba due nōne p̄siderationes

Cōsidera° p°a hz sex p̄clusiones

Utilitas p°a mortis xp̄i

Utilitas p°a mortis xp̄i ē gla ēnitatis. vt in recēptiōe hōis de9 appet glōrificāt9 nāq̄ fuerat hōi mortalis trāsgressore. mortis sūia ē subsecuta. Tercio hō explicat casu de vita in mortalitate. de mortalitate in mortē. de mortalitate in dāpnationē. et afflige bat̄ miseras et valde miserabil in vltionē p̄uarica tiōis sue nr̄e vite bat̄ de9 flecti mia sub eo. Vñ p̄s. q̄ exēs ait. Mūq̄d ieēnū

proiaret de9 · scilicet genus humanū a sua gracie sue · aut non apponet vt cōplacitor sit adhuc ? id est man suetior liberando renouando · Aut in finem miserior diam suam abscindet cum sit miserior · a generatione in generationem · vt sicut ante legem ita q̄ post legem miserior dia nō mo ueat ? Aut obliuiscetur miserēri de us · cum sit fons miserior die effluēs q̄ nūq̄ deficiēs · aut continebit in ira sua miserior dias suas vt ira vincat miserior dia vincat iram ? Cepit ita in cor de dei miserior dia pro homine alle gare / vt nobilem creaturam perire nō sineret benignitas creatoris · sta bat contra diuina veritas proponēs hominis trans gressionem simul q̄ cō tra eum iam late sententie firmita tem · Dumq̄ allegaret illa et repelle ret et ista impelleret · nutrum volēs offendere iudex iustus · quia miserior diam et veritatem diligit / consilium inuenit vt miserior dia superexalta ret iudicio · nec remisit quidem pecca tum gratę · nec mutauit sententiam mortis · sed pietate motus formam serui accepit · et ex sola caritate mor tem sustinuit cum tamen nichil mor ti deberet · vt in hoc singulari et ex cellentissimo opere appareret benig nitas creatoris creaturam suam pre ueniens · Nichil enim deus magis potuit pro homine facere · nichilq̄ ē majus vnde homo deum debeat glo rificare · q̄ hoc est opus glorioſum de quo pater ait · ysaye · 42 · Gloriam meam alteri non dabo Alteri scilicet

in substantia · quoniā filius est cōsub stantialis patri · per quem disposuit redimere humanū genus · vt omnis gloria referatur ad ipsū 2ª pclusio Secunda pclusio hoc est vtilitas est reparatio angelice dignitatę Propo suerat enim deus vt ex homine quē sine peccato fecerat casum angelorū restauraret · vnde oportebat hominē angelis esse cequalem · alioquin nō possent illi per hominem restaurari Proinde talis factus est homo q̄ an gelis in naturalibus · deinde in gra tuitis cōueniret Cōueniunt enim in eo q̄ facti sunt ad ymaginem q̄ simi litudinem dei · Angelus nāq̄ viget cognitione creatoris vel veritatis · vnde dicitur lux Similiter amore bo tutis · vnde dicitur ignis Eodem mo do ante peccatum anima hominis habuit cognitionē creatoris in intel lectu et amorem eius in affectu sed que creata dicitur ad ymaginem q̄ si militudinem dei · ipsum quoq̄ cor pus ratione imortalitatis accedebat ad similitudinem angelorū · sed pq̄ peccatum obscuratus est intellectus per ignorantiam · extinctus est affec tus per cōcupiscentiam · corpus quo q̄ ipsa mortalitate ē dampnatum · propter hoc vt similitudinem amis sam recuperaret · necesse fuit filiū dei incarnari et pati · vt miraculis pariē et doctrinis illuminaret intellectum passione simul et morte accenderet hu manū affectum · deinde resurgeret vt ad spem imortalitatis hominē informa ret · Hec est mulier euangelica · eterna scz sapia · q̄ accēdit lucernā · i ·

diuinitati vniuit naturā hūanā. vt dza ꝑsona dēi cū hoīe reparet. i. amissam similitudinem in homine repararet id est ad dignitatem pueherent angelorum 3ª 2º

Tercia ꝓclusio hoc ē vtilitas ē sufficientia satisfactionis ꝓ peccato humani generis. quia sicut dicit ambr⁹ siue. tantum fuit peccatum nostrum vt saluari nō possemus. nisi vnigenitus dei filius moreretur ꝓ nobis debitor ibꝫ mortis. Homo nāq; iniuriam fecisse deo cōmittitur. quia preceptū eius ꝗ tēpsit et se in manu aliena cōstituēs. dampnum illi sue intulit seruitutis. Oportebat ergo vt dampnum quod intulerat restauraret. et de contemptu sibi ter satisfaceret. sed nichil inuenietur quod digne ꝓ illato dampno recompensaret. quia si quid de irrationabilibus offerret ꝓ homine minus esset. sed nec homunē ꝓ hoīe redderet potuit. quia iustum et innocentem abstulerat. et nemo sñ peccat. siue ergo sua siue seipsū daret recōpēsatio digna nō esset. Vñ michee 6. dicitur. Quid digne offeram dño? Numquid offeram ei holocausta vitulos et agniculos? Numquid placari poterit in milibus arietum. aut in multis milibus hyrcorum pinguiū? Numquid dabo vnigenitum meum ꝓ scelere meo. fructum ventris mei. ꝓ peccato anime mee? Vt ergo deus ab homine placari posset/gratis se dedit hominibus. vt deus factus homo. ꝓ homine redderetur. In natiuitate igitur xpi iuste placatus est hoī deꝰ. qz talis hō restituꝰ est ei ꝗ nō solū equal' esset ade. sed ꝗ maior esset eo. Vñ ꝗ tunc angeli canerūt. Luc. 2. Gloria in excelsis deo. Sed adhuc restabat vt ꝓ cōtu satisfaceret ei. quod conuenienter fieri non poterat. nisi talis homo ꝓ hominibus penam susciperet. ꝗ nichil pene deberet. talis nullus inueniri potuit nisi xpistus. qui nascendo debitum deo patri soluit. ꝗ moriendo et natum hominis expiauit. vnde cō. Cū in nulla essemꝰ reconciliati sumꝰ p mortē filij ei⁹. 3ª 2º

4ª 2º

Quinta ꝓclusio est ꝓpatio siue ductorio. qz sicut ait augꝰ hō in paradyso factꝰ sine peccato quasi positus est inter deū ꝗ dyabolū. vt dyabolū vincēt nō glōriando fusionē dyaboli. cū ille infirmior in ē ta nō peccāt dyabolo suadēte. ꝗ fortior peccauit dyabolo suadente. ꝗ fortior in ē ne dēceptus ꝗ i mortē ꝓstrauit/sibiꝗ e ū p violētiā subiugauit. quare erat ri. vt sicut ꝑ ꝗꝫ tēptationes nras/ sic tēptationibꝰ vincēt. ꝗ mortē nrām/ mortem ꝓpa superaret. Antiquus hostis hoiēm ēplia tēptatione decipit. Nā tēptatione ubi vetiti eū tēptauit de gula ꝗ est immoderata concupiscentia edendi. In ꝓmissione diuinitatis de vana gloria. que est immoderatū desiderium excellendi. In ꝓmissione scientie que est nimius appetitus habēdi vl' possidēdi. Hz esse modis ꝓpo tēptato sucubuit. Tēptauit illū

namq; de gula quando dixit Die vt lapides isti panes fiant in quo superauit tur̃piter & cõstrictus ab eo cessit vsq; ad temp9/scz vsq; ad horam passionis. in qua putauit cum deicere timore mortis. Sed sicut ait aug9 qui a dyabol9 misit manũ suam in illũ in quo nichil iuris habebat. iustum fuit vt amitteret illos in quib9 aliquid iuris videbatur habere Et ita p mortẽ redẽptoris/iure amisit genus humanũ. & locũ a lucifugiãdi vltra nõ habuit

Quinta p° Quinta p° sue vtilitas est accẽsio caritatis. Non enim potuit nos magis ad amorẽ accẽdere q̃ p passionem crucis et tolerantiam mortis. Vñ ait Maiorẽ caritatẽ nẽ. Hoc enim est quod potentissime cor nostrum ad amorẽ exãtat & manus ad operationẽ. & accendit aiam ad tribulationũ ppessionẽ. Vñ ait cantic. Pone me sicut signaculũ sup cor tuũ Ecce p̃. et signũ sup brachiũ tuũ Ecce seãdũ. qz fortis ẽ vt mors dilectio Ecce terãum Q. d. Memento hõ qualẽ te fecerim. quali te dignitate nobilitauerim. qualiter ꝑ pedib9 tuis oia subiecerim. memẽto q̃ dura q̃ indigna p te ptulerim. & vide si nõ inique agis cõtra me si nõ amas me Pone igitur me sup cor tuũ. sup oẽ quod amas. & oẽ qđ caũ est postponas & me supponas. & me plus diligas Igitur quia pbatio dilectionis exhibitio est op9. pone me sup brachiũ tuũ. nec michi simulatioẽ adulatoria adulteris vt dicas Dñe amote Si amas me ostende q̃ amas/nõ verbo ꝓ ope & veritate 6ª p° 6ª

conclusio siue vtilitas est imitatioꝭ exemplum Ob hoc enim passus est in meridie et in loco cõmuni. vt significaret q̃ p exemplum patiebatur. ipe. 2. Xpristus pro nobis passus est vobis relinquens exemplũ

Secunda consideratio.

Secũda consideratio continet istã conclusionem Xpristus reliquit penitentibus iustis et religiosis exemplũ Et primo exemplũ penitentie monstrauit in confixione membrorum. in apertione lateris. in ardore sitis. In cõfixiõe notatur compũctio. in qua velut tribus clauis compũgitur anima. Ab inferioꝛi timore pene qua vehementer pungit & quasi quãdam saniem lacrimas penitẽtie eliciat Ecce ps. 22. Pungens oculum educit lacrimas. A dextris pudore offẽse tã boni patris. tam largi benefactoris Incutiũt antiqua peccata nouum timorem malis. Si ego inquit pater vester. vbi honor me9? Hyschee sexto. Populus meus quid tibi debui facere et non feci? A sinistris dolore culpe animam maculantis. conscientiã remordentis. famam ledentis. Psalmista. Dolor meus in conspectu meo est semper In apertione lateris notatur confessio que aperit quicquid latet in corde. Iuxta illud psalmi. Revela domino viam tuam Seneca Proice que caing; cor tuum laniant. que si aliter extrahi nequirent ipsum cor cum illis euellendum erat Iancea que cor aperit est caritas. vnde caticorũ. iuxta aliam litteram. Vulnerata caritate ego sum. Debet aut

inde exite sanguis scilicet peccatorū et aqua id est cōpunctio lacrimarū Unde iob. Loquar in amaritudine anime mee. In ardore sitis notatur feruor satisfactionis. unde matth. Beati qui esuriunt et sitiunt iustitiam. id ē opera iustitie. ieiunium/ elemosinam/et orationem. ¶ Secundo monstrauit exemplum iustitie et hoc quia ipse se sponte ad mortē obtulit. in quo nos instruit. ut nec p iniurias. nec per contumelias. nec propter laborem. nec mortem a iustitia recedamus. Ecclesiastici. 4. Usq ad mortem certa pro iustitia. Secundum exemplum martires specialiter secuti fuerunt qui tradiderunt corpora sua propter deum ad supplicia. Unde augustinus. Xpistus vilissimum genus mortis sustinuit ut nullum genus mortis formidarent martires. Docuit etiam prospera mundi despicere. et aduersa diligere ¶ Tertio monstrauit exemplum religiose vite in hoc q nudus crucem ascendit. in quo innuit q religiosus nichil debet habere in mundo. ut sicut dicit g gorius nudus cum nudo luctetur. Item in hoc q propter matrem non descendit de cruce sed commendauit eam iohanni. sic et religiosq nichil debet habere in mundo. nec propter parentes debet redire ad seculum. sed tantum pro peccatis orare. Item in hoc q inclinato capite tradidit spiritum prebens exemplum obedientie consummate. unde bernardus. Audite fratres hec. Xpistus ne perderet obedientiam/perdidit vitam. Ecce manifeste apparet q̄ tm expediebat q̄ necessarium erat vnum hominem pati id est xpistum pro nob. Ipsi laus et gloria in secula seculorum. Amen

Explicit sermo octuagesimus tertius in parasceue. Eadem die. Sermo octuagesimus quartus.

Expedit vobis ut vn⁹ homo moriat p populo et non tota gēs pereat. Johannis xi. Cum humane nature reparatio sit causa motiua passionis xpisti. quia sicut dicit gre gorius modus redimendi naturam humanam per mortem filij dei fuit conuenientior inter omneq alios. qz erat satisfactio efficatior et excellentior. quia a deo acceptior et nobis vtilior. Hanc mortem euangelista iohānes introducit ut humane nature reparationem. et eiusdem nature preseruatiuam. Et p̄ hoc in premissis verbis ponuntur due considerationes. Prima consideratio habet duas conclusiones. ¶ Prima conclusio cōclusio ē. Diffecult necessariū expedies et cōgruū. Necessarium dicit sine quo res esse non potest. vel sine quo finem suum consequi nō potest ut sanitas sine medicina. Expediens est quod ordinat et disponit in debitum finem. ut patet de gratia quam meruit. Sed congruum est quia licet sine ipsa alius modus fuerit. iste tamen conuenientior. Ponuntur tamen sepe in sacro eloquio pro cōclusio. ¶ Secunda conclusio Ad consequendum aliquem finē aliqua expediūt apponē. aliqua

probabiliter. aliqua veracíter. & secm hoc in euangelio ponũtur tria motiua mœtis xpi Primũ est timor mũdanus inducens Vñ dicitur Colligerunt principes &c. Hic nãq; timor est cum quis debito plus timet amittere bona mũdi. Hic timor semp ẽ malꝰ & multa mala ex se generat. nam filios israel miris angustijs afflixit. ne multiplicati pharaonem regno puarent Hic innocentes trucidauit. hic fecit inf̃ia xp̃m. vt pz hic Adducat ad negãdum fidem multos. vtz inter sarracenos Item ducat ad furta & puria. pu. 30. salomon petit Mendicitatẽ ne deꝺeris michi ne egestate fuer. & compulsus furem nomẽ dei Item adducat ad infidelitatẽ fraudis. exẽplũ i. vilico Item inducat meretrices ad meretricũ. Eccl. 21. Propter inopiã multi ꝓierunt. Item nõ permittit usurarios restitutiones debitas facere Item tenet hoies in cõtinua afflictiõe & inquietudine dñi sempꝛ sũt ꝓ rebus suis in cõtinua solliciatudine Item priuat hoiem meliorib9 bonis scz spualib9 & eternis dum facit eũ intẽdere arcta tẽporalia. Secundum motiuũ est reparati o humane nature scilicet qꝺ necessitate nõ absoluta sed ordinata a diuina volũtate que congrue ordinat oĩa/ necessarium fuit filium dei pati. Ratio est. Illud super quo diuina ꝓdestinatio fuisset cassa arcta hominẽ est expediens causa passionis xpisti sed sine humana reparatione predestinatio arcta hominẽ fuisset cassa. ꝗa nunq̃ fuisset secutus effectus. igitur &c. Ad hanc passionẽ mouebant eũ multa ꝓmo vt ex hoc ostenderet sũmam dilectionẽ ad hominẽ. ita vt eciam in ista satisfactio esset efficacior & excellẽti mõ fieret scilz per talem qui infinite erat diligibilis. & ꝓ quo eius actio erat infinite acceptabilis. Vnde dicit. Expedit vobis vt vnus moriatur homo vt ista mors/ debiti mortis soluatur et non tota gens pereat/ mors scilꝯ et iehẽne et carentie visionis diuine. Tertium motiuũ est veritatis scilicet vt satisfactio per mortem xpi ombus sufficeret. sed solum predestinatis ꝓficeret Primũ patet quia patiens erat infinite acceptabilis ꝓpter dignitatẽ persone. sed actus infinite acceptabilis pro quocũq; habet sufficientiã Secũdũ eciam patet. quia sicut xp̃us vult oẽs saluos fieri voluntate antecedente. sic volũtate cõsequente predestinatos tantum. ita eodem modo volũtate anteceꝺente pro omnib9 passus est. sed volũtate cõsequente pro predestinatis Nam passio xpisti non habet reꝺũdantiam nisi in illos pro quibus voluit pati voluntate cõsequente. quia alij non sunt dispositi ad recipiendum illud. Vnde dicit. et non tantũ pro gente. sed et pro oĩbus sufficienter ẽ mortuus. Sed efficaciter profuit sczꝯ vt filios dei scilicet predestinatos qui erant dispersi. id est diuisi a deo ante mortẽ. qz habebant carentiam diuine visionis cõgregaret. id est conuocaret. sci. in vnũ meritum vel premiũ efficaciter accipiendum quod eis meruit ꝓ passionem. Nota qꝺ propter secundam & terciam rationem xpistus vo

luntarie se obtulit ad passionem·sed propter primam abijt in regionem longinquam iuxta desertum ¶ Secunda consideratio ¶ Secunda consideratio cõtinet istam vnicam conclusionem· Xpistus multipliciter recedit ab homine· Primo gratiam subtrahendo·vnde non recedit ab aliq̃ nisi prius ab eo fuerit discedit· Secundo tribulationibus eũ exponendo ad correctionem·et hoc propie dicitur visitare· Tercio flagellum subtrahendo· tunc derelinquit cum non corripit· Vnde augustinus· Vbi nõ speratur emendatio·ibi non adhibetur correctio· Quarto cognitionem suam subtrahendo· Augustin9 Hac animadũsione precauitur peccator vt meliens obliuiscatur sui·q̃ dũ videret oblitus est dei Hanc eciam passionem videmus in ecclesia multipliciter renouari· Primo eius sanguinem effundendo per peccatorum iteracionem· Nam sicut per sanguinẽ nos liberauit·sic per iterationẽ peccatorũ/ effusio sanguinis renouat· vnde sicut presente interfectore sanguinant vulnera interfecti·ita erit de xpisti vulneribus in die iudicij· in condempnationem illorum qui tunc erunt presentes· in signum q̃ tunc per peccatum eum occiderunt· Secundo crucifigendo· per innocentum oppressionem· Mathi·ij· Quod vni ex minimis meis fecistis ꝛc Tercio pedes eius confodiendo· Pedes eius sunt pauperes·hos confodiunt/qui exactionibus /molestijs /et defraudationibus opprimunt pauperes· Proverbiorum·19· Qui miserũ

niatur egeno·exprobrat factori suo· ¶ Nota q̃ pedes sustentant corpus· sic per pauperes xpisti sustentatur ecclesia·et ideo non sunt confundendi/constringendi·sed laudãdi et recreãdi p necessariorum mistrationẽ Quarto manus confodiendo· Many xpi sũt religiosi·q̃ confodiũt aũ fãm eorum bona intẽtione maliciose persecutãt·vt dicũt ¶ Se insidiet et ne quis sic in domo xpi· De hijs duobus q̃ nichil dñs in psalmo· Foderũt manus meas et pedes· ¶ Quinto coronã spineã capiti eius iponendo· Caput xpisti sunt sacerdotes et prelati qui debẽt preminere non prudentia mundi sed sapientia celesti·vñ illi spinis coronãt·qñ ipsi q̃ vacare deberẽt spualibus/sollicitudini tpalium occupãt et pugnãt·vñ saluator dicit diuicias esse spinas· Sexto oculos eius velando· Oculi sunt iudices q̃ debẽt exercere iustitiã vt corrigãt·sed hij oculi velant̃ p munerũ acceptionẽ· ita q̃ nõ videt facẽ iusticiam· Exo·20· Non concupisces domum nec desiderabis uxorem proximi tui nec agrum nec seruum nec ancillam nec bouem nec asinum nec omnia que illius sunt· Exodi·23· Munera ne accipias que excecant oculos ¶ Et nota q̃ velamẽ oculorum in latronibus signum est mortis·sic in istis signũ est eterne damnationis Septimo crucifigendo· Coepit xpi sũt religiosi·nã sicut coepit xpi nudatus fuit in cruce·sic isti nudauerũt se ppria voluntate· Tales flagellãt aũ eis many violentes nãm·za charie ¶ Qui tetigerit vos tãget pupillã oculi mei Hãc ecclesiã persecutionẽ q̃ capit ãs q̃ deuotum in seipso/nã sacerdotes sũt sẽsualitates qui sacros dei ãs q̃ donũ saturitatis/qs quenit sẽsualitas

ti. horū prīnā pēsunt potentia et as
tutia mundana. que presentando sen
sualitati diuiciasq; deliciasmundi ip
sam ad huiusmodi inclinantes/ ipsi
sensualitati prīnāpentur. Phariseī
sunt appetitus mundani honoris. Ip
si nāmq; boni apparere conabantur/
et non existere tales. quia iheſus id
est deuotus per caritatem robozatus
gracia dei facit signa. q̄ id est q̄ per
vitam fructuosam erat mortua q̄ cecā
q̄ multipliciter vulnerata modo per
penitentiam reuiuiscit q̄ videt prop̄
am infirmitatem sanatur. et deo fit
accepta. per execratiōnē virtutū
meretur gloriam adipisci. q̄ ideo ti
mentes locum id est conscientiam cau
teriatam q̄ sensus allectos per vana
sensibilia id est populum siue gentē
perdere. nituntur iheſum presuasioī
bus et delectationibus auertere a bo
no suo. sed caypphas id est sagax eō
propriū est diligentius inuestiga
re per lumen fidei vt discutiat vt bo
ni profectus non prepediantur. vi
dens q̄sciam habere populū id est un
omnibus sibi expediendis cogitatio
nibus occupari. et gentem. id est affec
tiones esse ordinatas. ne ergo ma
lorum exemplo pereant consiliū dat
vt vnus homo. id est animalis qui
non percipit que dei sunt sēm apos
tolum. peccato moriatur. et non to
ta gens pereat. scilicet cogitationum
affectionum et operationum. id ē i
merito non frustretur. Hoc autem di
cebat caypphas. i. rō. qz erat pōtifex.
Ipa ei rō spūtibus mūdū informati
bus inspiratiōnū dñat dirigēs q̄ fica

ēcedos vt spūal vita q̄ducē. iō iheſus
discipulis scilicet virtutibus declinat so
cietatē maloz. et vadit iuxta. de ptū
effrē. i. i religionē vbi execratium
meritozie actiōis inueniē. q̄bus meretē
glām. Qua nob̄ xc. Sermo lxxxv

Sanguis xp̄i emundabit q̄sciaz
vras ab opib9 mortuis ad ser
uiendū deo viuēti. Ad heb. 9. Dicit
diat. Apud dñm mia q̄ copiosa redē
tio fuit. qz nō gutta sz vnda sāguis
largiē p quē cp̄s ptes sui corpis ema
nauit. ne igit tāti bñficij simz ingra
ti. hunc sāguinē aplūs ad memoriā
reduat dicēs. Sanguis xp̄i q̄. Pōs
pmo in duas partes p̄ncipales diui
dit. Prima pncipal pōs q̄tinet tres cō
clusiones. Pzia q°. Pzia q° est. Xp̄i
sāguis describit vt p̄ciositate carioz/
vt puritate clarioz/ vt fecūditate fari
or. Hanc eī p̄ciositatē innuit sue cri
gis eminētia. eiz puritatē innuit sui
purgamis refulgētia. iō dicit. Emū
dabit q̄sciaz vras ab opib9 mor. eiz
vero fecūditatē innuit iuuamis q̄frēti
a. Cōfert ei iuuamē ad seruiendū de
o viuenti. Describit pmo sacri sāgui
nis vt p̄ciositate carioz quia sanguis
xp̄isti. De quo potest exponi illud.
1. petri 2. Redēmpti estis p̄cioso sā
guine quasi agni immaculati iheſu
xp̄isti. In qua auctoritate vide tria
huius sanguinis p̄ciositatem attes
tantia. Fuit enim formatus nobiliē.
deificatus sublimiter. sanctificatus
totaliter. Fuit primo formatus nobi
liter. Nā spiritus sanctus fuit eius causa
efficiēs. Mat. hi. 2. Qđ in ea. s. ma
ria natū ē. de spū scō ē. Aliqđ etz de

licatū fuit in maria sanguinis huius materia p̄iacens. z huiꝰ grā ponit ī cōcordantia [sanguine quasi agni ī maculati] Fuit enim sicut et totū cōr pus xp̄i sic etiam z sanguis eius formatꝰ de sanguine [quasi agni ī ma.] id est de purissimis sanguinibꝰ marie cōrpis virginei sc̄dm dyonisiū de diuinis nōibꝰ. Secūdo fuit deificatꝰ subtiliter Vnde dicitur [Ihesu xp̄i] Vnde sc̄dm doctores Quicquid fuit in xp̄o ad integritatē humane nature pertinēs totum fuit deificatum xp̄ē eius assūptionem ad diuinū suppositū. sed sanguis pertinet ad integritatē humane nature. cum sine ipso non possit viuere. ergo Tercio fuit sanctificatus totaliter Vnde 1. cor. 10. Calix cui benedicamus nos cōicatio sanguinis ē xp̄isti. Sanguis iquit xp̄isti. cuius ī maculatam sanctitatē traditor sanguis aduerterat. Peccauit tradēs sanguinē iustum. Patet igitur ex nobili formatione. ex subtili deificatione. ex totali sanctificatione qz hic sanguis est p̄ciositate clarior. Secūdo est puritate clarior. [qz emundabit cōscientias nostras]. Nō enim hic tantū sanguis carnis vt sanguis figuratiuꝰ / ymmo etiam cōscientie z anime purgatiuꝰ [ab operibꝰ mortuis] id est peccatis. que dñr opera mortua quia ledunt vitā nature z reddūt hominē indignū vita glē. et sunt meritoria mortis etterne. et p̄uant vita gratie. Sed hic est triplex mirabile. Primū cū enim alius sanguis potius inq̄net. quomō p̄t esse q̄ iste emūdet? Secundum quomō esse possit vt sanguis que est res corporalis. conscientiā que est in tra spm̄ expiet? Tercium quō possit esse vt sanguis mortui a morte liberet? z tamen ita est vt dicitur. 1. io. hā. 1. Sanguis ihesu xp̄i emundat nos ab omi pcō. Sed vñ hic ineffabil vigor. huic benedicto sanguini? Reuera ex summa sanctitate xp̄i z maxime ex virtute infinita diuini suppositi cuius fuit hic sanguis. sic natura humana assūpta contentiue et in morte penaliter effusiue. Sanguis igitur hic sanguis sic mūdificans cōscientiam. dicitur puritate clarior. Tercio tangitur q̄ est fraūditate clarior. Hominem enim spūaliter fraudat vt abiliter deo seruiat. ideo dicit ad seruiendū deo viuēti. Sine enim effusione sāguinis huiꝰ nullus aliꝰ potuit p̄fectum facere seruientē. vt dicitur hebr. 9. Si ergo sumꝰ sāguine fraūdati / secundū deo in sanctitate z iustitia coram illo Iuc. 1. Secūda cōclusio [Secūda cōclusio Sanguis xp̄i efficit in nobis nobiles cōditōes] Primo generis nobilitatē Apoc. 5. Redemisti nos dñe in sāguine tuo z fecisti nos regnū z sacerdotes deo p̄ tri et regnabimꝰ sup terram. Vbi notatur q̄ ex sanguine xp̄i sumꝰ triplit ēter nobilitati. videlicet sumꝰ virtuose liberati. per ipsum generose sublimati. et p̄ciose dedicati. Primo sumus virtuose liberati. quod notatur ibi. Redemisti nos in sanguine tuo. Et hoc etiam a tribus. scilicet a potestate feralis demonis. a culpabilitate mortalis criminis. ab acbitate

penalis vorag̃inis. Primum patet quia hostis antiquus in temptando et superando primos parentes totum genus humanum sibi subiecerat scilicet et ꝙ ianuas paradisi clauserat. sed imminente hora passionis xpisti. quam oportebat effundendus erat eius sanguis dixit xpistus. Nunc princeps mundi scilicet demon qui toto mundo dominatur eiicietur foras. ergo per xpisti passionem sumus liberati a demonis potestate. Secundum eciam patet et tertium quia virtute huius sanguinis sunt nobis collata sacramenta efficacissima per quorum deuotum vsum euadere possumus omnem culpam deprauantem. et omnem penam tribulantem. zacharie. 9. Tu in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu vbi non erat aqua. scilicet gratia consolantis. sed doloꝛ imminens cruciantis. Secundo per ipsum sumus gloriose sublimati. vbi et feasti nos regnum deo et. Et danielis 2. Suscitabit dominus deus celi regnum. quod in eternum non dissipabitur. Hoc regnum est cetus omnium fidelium. quod regnum est elevatum a generibus sanctitatis. regulatum legibus equitatis. adunatum nexibus caritatis. sic ergo sumus xpisti sanguine sublimati. Tercio sumus pretiose dedicati. quia per ipsum facti sumus sacerdotes deo patri. 1. pe. Vos estis genus electum regale sacerdotium. Sunt igitur cuncti xpisti fideles sacerdotes. Ipsoꝛum enim omnium est sacra contemplari et sacra operari. Sic patet quomodo sanguis xpisti efficiat in nobis generis nobilitatem. Tercia conclusio. Tercia conclusio est. Sanguis xpisti efficit in nobis mentis et coꝛpoꝛis sinceritatem. lauit enim in homine peccatoꝛum soꝛditatem. Apoc. 1. Dilexit nos et lauit in sanguine. In cuius effusione fuit summa humilitas. et ideo lauat superbiam. Summa caritas. et ideo lauat inuidiam. Summa mititas. et ideo lauit inuidiam. Summa largitas. et ideo lauit auariciam. Summa mentis pꝛobitas. et ideo lauit acidiam. Summa abi et potus paratas. et ideo lauit gulam. Summa carnis asperitas. et io lauit luxuriam. Ideo paul9 apostolus dicit ad hebꝛeos 9. ꝙ impossibile est sine sanguinis effusione remitti peccata. Tercio hominem cum angelis pacificat. Eius enim virtute homo cum angelis concoꝛdatur. angelice custodie manupatur. super choꝛos angelorum in premio collocat. Collocꝙ p̃ complacuit deo pr̃i per xpistum reconciliari omnia. pacificans in sanguine crucis eius sive q̃ in celis. sive q̃ in terris sunt. Secunda pe pnapal' h9 hmõis ꝯtinet septẽ ꝑsideraciones. Pri'a ꝑsi'. Pri'a ꝑsi'. est q̃lit sanguis esse in veteri lege fuit ꝓfigura 19. d'q sic' oia sacramenta noui testamenti hnt efficaciã vtute sanguis xpi. ita oia sacramenta veteꝝ testamenti pene in sanguine ꝑsumabat. Ad heb. Intelligẽdũ tñ q̃ in veteri testamento fuit plus p̃ sanguinẽ emundat9 vt pz in leuitico vbi nõ fiebat sine sanguinis effusiõe remissio pcoꝝ. vñ dñs phibuit

sanguinem cōedi. leuitica. xvii. qz sanguis pro aia placatio erat ¶ Secūdo per sanguinē fit populꝰ sanctificatus. qz moyses aspergens ipsū dixit Hic est sanguis tc. ¶ Tertio sine sanguine nullꝰ fuit sanctus scōrum ingressus. ad heb. et habetur in leuitico. sic in nouo testamēto p sanguinē xpi fuit populꝰ sanctificatꝰ dicente apostolo Jhūs vt sanctificaret p sāguinē ppm extra portam passus ē ¶ Quarto per sanguinem xpi populꝰ fuit ad sācta sanctoꝝ translatꝰ. Apoc. Cantantibꝰ sanctis tu dimisisti nos dne deꝰ in sanguine tuo ¶ Secūda cōsideratio

¶ Secūda cōsideratio est qualiter fuit iste sanguis in nouo testamēto generatus vbi sunt quatuor veritates. Prima ē ex pte materie ex qua ē. fuit enim generatus ex purissimis sanguinibꝰ bte virginis scdm dyonisium de diuinis nōibꝰ Secūda est ex pte efficientis. quia vtute spūs sancti fuit formatꝰ Tertia ex pte modi. q̄a modo tam mirabili q̄ eius generatio est ignota omni menti cāā summis seraph scdm dyonisiū Quarta est ex pte loci. quia loco sacratissima scz virginis vtero in quo factū est sacramentū incarnationis qd est omne maximū. et ideo ppter modū sue generatiōis inclite. vocatur sāguis agni imaculati. i. pe. i. ¶ Tertia cō sideratio ¶ Tertia cōsideratio est qliter fuit a ternitate assumptus Vbi notandū q̄ quatuor naturas assūpsit Anima scilicet ad redendū nostram subiā. per quā credidit primo spūs creatus Secūdo carnem ad redendū nostram luxuriā. quo carnis habitꝰ ē inquinatꝰ. vñ nephas est inq̄nare tātū hitū a tāto rege assūptū. Tertio naturam ossis Juxta illud. Palpate et videte qz. ad redendū pām duriciē q malicie quo pāor manet obstinatꝰ. Quarto sāguinē ppter pām iracundie qd ē sanguis iflāmatiuꝰ Vñ aplūs Deꝰ dsp nauit pām i semetipō. assumēdo scz naturas p quas sumꝰ ad pām pni vt talis pnitas remittēdus ¶ Quinto qsi° est qualiter fuit qsecratus Vbi nota q̄ sicut p q̄nq; vulnera sanguis xpi fuit effusus. ita p q̄nq; ꝓba fuit qsecratus. q in remissionē bonis q in tampnationē mali. q ꝓbā sūt ista Hic est calix sanguis meus

¶ Quinta qsideratio ¶ Quinta qsideratio est qualiter fuit effusus. et dr q̄ sicut in paradiso fuerūt quatuor fluuij emanantes. sic in corpe xpi vi uētes fuerūt q̄tuor fōtes sanguis. i. maiꝰ q pdiꝰ. ex q̄ꝰ pcesserūt q̄tuor fluuij sanguinis totū mūdū irrigantes. Item sicut ezechiel vidit aquam egredientē de templo a latere dextro ita iohannes vidit aquam et sanguinem egredientē de latere xpi post mortē. q omnes salui fiebant ad quos puenit fluuiꝰ ille. qz nō fuit fusus nisi p electis dicēte domino. pro multis effundetur. Licet enim suffiēbat pro omnibꝰ. tamen ex bi non pmittunt ipsum ad se venire propter finalem impenitentiam ad quam non attingit virtus huius sacramenti ¶ Sexta cōsideratio

¶ Sexta cōsideratio est qualiter fuit resumptus. Dicitur q virtute

diuina fuit recollectus et a corruptione seruatus sicut caro et corpus in suis. Intelligendum tamen q̄ quatuor fuerunt reunita scilicet corpus et anima sanguis et diuinitas. licet ei diuinitas fuerit cum corpore et anima tamen in triduo non putatur vnita cum effuso sanguine immediate. Vnde calix quem benedicimus communicatio xpisti est. Septima consideratio. Septima consideratio est qualiter iste sanguis fuit glorificatus/ quia scdm quatuor resurrectionis ornamenta scilicet scdz claritatem agilitatem &c. Vnde incorruptibilitatem insinuat petrus dicens. Non corruptibilibus auro et argento &c. Istis autem septem considerationibus alludunt septem alia beneficia corporis xpisti Quorum primum est q̄ sicut per peccatum a deo facti sumus inimici. sic per istum ei sumus pacificati. per sanguinem eius. Secundum est q̄ sicut per illum fuimus venditi inimico. sic per istum redempti sumus ab inimico. Eph. 1. Habemus redemptionem per sanguinem eius. Tercium est q̄ per istum sanguinem. iugum veteris legis importabile a nobis supplantauit. teste petro in actibus. Quartum est q̄ in ipso sanguine nouum testamentum/ scilicet greci. est confirmatum. ibi cum dicitur. Hic est calix sanguinis mei noui et eterni testamenti. Quintum est q̄ per istum sanguinem xpisti est nobis inclinatus et manet in nobis. Vnde iohannes. Qui bibit meum sanguinem in me manet et ego in eo. Sextum est q̄ per ipsum erimus in patria decorati. vnde ad questionem factam de amictis stolis albis dicit in apoca. Hij lauerunt stolas suas in sanguine agni. ideo regnat cum deo. et agnus dei cum illis. Septimum potest apponi q̄ per hunc sanguinem fidei per miracula confirmatur. et passio xpi in nobis renouatur. vt patet per mira que deus in plurib⁹ locis operat. et sic fides que quodammodo fuit inueterata per hunc renouatur. ymmo quasi mortua resuscitatur et viuificatur. iohannis 6. Nisi biberitis sanguinem &c. Exemplum de pellicano qui resuscitat pullos suos mortuos sanguine proprio. Iste sanguis debet ostendi et manifestari populo vt animentur contra peccatorum exercitum. primo machab. septimo. Ostenderunt elephantibus sanguinem mori. Cuius xpisti sanguine partici pes nos efficiat qui in trinitate perfecta viuit et regnat deus. Amen

Explicit sermo octuagesimus quintus

Sequitur in die sancto pasche sermo octuagesimus sextus

In festo pasche Sermo lxxxvi

Oportebat pati xpm 7 resurgere a mortuis tercia die Luc. 24. Circa presens negociū sunt septem ꝯsiderationes vidende de resurrectiōe domini

Pa ꝯsidō Prima est de eiꝰ quidditate scilicet quid sit resurrectio. vbi sciendū prout dicit beatus dyoꝰ de anca ihearchi. qꝺ mors non est alicuius rei consumptio. sed cōiunctorum separatio. et ideo per oppositum resurrectio non est alicuius rei separatio/sed tantum separatorum ꝯiunctio Intelligēdum tamē qꝺ in morte xpristi fuerūt quatuor separationes Prima fuit a nime a corpore. de quo mc 27. Jhesus clamans voce magna emisit spiritum. Secūda fuit separatio diuinitatis ab humanitate. quia xpristus nō fuit homo in triduo vt dicunt dogores Et propter hanc separationē xpristus clamauit in cruce. Deus deus meus qr Hath. 27. 3a separatio fuit sanguinis a corpore Quarta fuit separatio sāguinis a deitate remanente ea cōiuncta cum corpore. quia licet ꝺdiu sanguis fuit intra corpus fuit cōiunctꝰ diuinitati sicut corpus. tñ qz ex quo fuit a corpore fusus videtur finaliter fuisse separatꝰ a diuinitate. quia illa que exibāt de corpore xpi non tenebant suppositū in diuinitate preter animā Istius autem separationis signū est/ quia licet dicamus ꝯmunicationem ydiomatum dei filius fuit sepultus. nō tamen dicitur qꝺ filius dei fuit effusus super terram sicut in illo triduo fuit sepultus Ista autem cōmunicatio ydiomatū est nota vnionis q̄ fuit quadruplex Pma fuit sanguinis in corpore. quia anima non potest vniri corpori nisi corpus humore sanguinis sit sufficienter irrigatū. alioquin per effusionem sanguinis nullus moreretur. Secūda reunio fuit sanguinis ad deitate. Sicut sanguis ꝑ hoc qꝺ fuit effusus a corpore / fuit separatus a deitate ita ꝑ hoc qꝺ sanguis fuit reunitꝰ corpori. fuit reunitus deitati Tercia reunio fuit anime cū corpore. qz ptꝰ qꝺ corpus xpi fuit debite dispositum anima potuit introduci Quarta fuit reunitio diuinitatis cū humanitate resultante ex anima 7 corpore. quia licet xpristus in triduo non fuerit homo. tamen post triduū fuit vere homo sicut ante mortem. vnde prophetа in ꝑsona xpi humanitatem itā assumentis ait Resurrexi 7 adhuc sum cū. vñ sequitur qꝺ illud dictum beati anselmi quod deus assūpsit nū qꝺ dimisit/ est intelligendū quantū ad partes hominis essentiales que sunt aia 7 corpꝰ. qz de sanguine 7 humanitate ꝑstat eē oppoᵐ Dz hic posset esse dubiū de dicto bti dyonisij q̄ dicit qꝺ mors nō ē alicuiꝰ rei ꝑsupo/cui tñ potest qꝺ xpi humanitas nō ꝑmāsit in triduo Et dz qꝺ illud dt deus dyoꝰ appē aiaz/volēs distinguere mortē hoīs a morte bruti. in q̄ aia fit ꝑsupta 2a ꝑsio 2a ꝑsidō si xpus resurrexit Qᵐ ad istā cōsiderationē nō qꝺ xpus vere resurrexit qꝺ declarat vtriusq; testatio q̄ testificata fuerunt xpi resurrectionē. qz pᵐ fuit i veteri testato bi in plurib; locis dñs ꝓmisit se resur

rectuū·2°in nouo testamēto añgℓ̄ si
cet/xp̄s eā p̄nūciauit Mt 20· Ecce
ascēdim9 ihēosolimā ꝛc̄ Et seq̄t·ē
tia die resurget· Intelligēdū tñ q̄ is
ta resurrectio fuit ꝓfirmata p9 q̄ fu
it fā quadruplia testiōnio āgelico·
qz q̄tuor āgeli in die resurrectiōis ip
sa fuerūt testificati P̄m9 fuit q̄ appu
it extra sepulcū· Mt·28· Angelus
dñi descendit de cēlo· Iste āgel9 fuit
Ꝑtuos9 in suo aspū· qz erat aspc̄ūe
ius sicut fulgur/ vestimenta ei9 sicut
nix· Fuit t̄ribil' in effū· qz p timore
ei9 exterriti sūt custodes· Fuit eā af
fabil' in suo affatu· qz dixit mulieri
b9 Nolite timere· scio q̄ ꝟ Jeq̄·sur
rexit nō ē hic Q·d·ꝑ ꝟ ꝗgℓ̄· Paueant
qui nō amāt aduētū supnoz cūiū·
vosāt aut ꝓtimescit·q̄ vrōes gaues
cerūtis· 29 āgel9 appuit eaē ho
ra in ꝟra sepulcū· Mathi·16· Vbi
dicit q̄ iste mulieres quibus fā fuit
visio introeuntes (reuoluto lapide
a p̄mo āgelo)i monumētū vidērūt
in dextris monumēti iuuenē sedēte
cooptū stola cādida z obstupuerūt·
q̄ dixit ille surrexit nō ē hic· 29 z 99
fuerūt duo āgeli q̄s vidit maria mag
dalena in monumēto sola q̄z vn9 e
rat ad caput z alī9 ad pedes· Johis
20·q̄ dixerūt ei Mulier q̄d ploras·
De istis vidē facē mentionem luc·
24·Duo unquit viri steterūt iuxta il
las in veste fulgēti· nisi forte dicē
q̄ illi fuerūt alij duo q̄ apparuerunt
trib9 mulieribꝰ sil'·d· Quid q̄ritis vi
uētem cū mortuis? et sic essēt sex āge
li testes· Q̄z ex istis duo accipiūt do
minū dicit P̄m̄ū dicit P̄m̄ū do

minētū est q̄ xp̄i resurrectio fuit suf
ficiēt ꝓbata ex testiū qualitate/qz an
geli cū essēt in grā ꝓfirmati nō potu
erūt mōzliē nec venialiē peccare/et ita
nec mētiri valebāt· 2 ꝟ dicit ꝟ 2 ꝟ
dicit ꝟ ē q̄ illa resurrectio fuit sufficiē
tissīe ꝓbata ex testiū q̄titate/qz lex
diuina dicit q̄ in ore duoꝝ vel triū
testiū stet ōne ꝟbū· scilicet ad suffi
cientiā duo/ad habūdātiā tres/ad re
dūdātiā sex 3ª ꝓsi° 3ª ꝓsi° est qua
liē xp̄s resurrexerit·et dicē q̄ si xp̄s
fuit ad modū agni īmolat9/ita fuit
ad modū leonis resuscitat9 P̄z o e9
resurrectiōe dicit apl̄s· 4· Vicit leo
de tribu iuda erit Intelligēdū tñ q̄ in
resurrectiōe fuit xp̄s leo appē quadru
plicē fortitudīs actū· quoꝝ p̄m9 fuit
qz claustra inferni fregit· Ozee 13·
O mors ero mors tua mors9 tua ero
inferne 29 act9 qz potētiā inferni sb
dūtit· Luc·12·Cū fortis armat9 custo
dit atriū suū etc· 39 act9 est qz capti
uos de inferno reduxit· P̄s 2ª· Capti
uā duxit captiuitatē· 4ª 9 act9 est qz
semetipsū ꝓpa ꝟtute resuscitauit. vt
p ipō dicit iacob gen·49· Ad p̄dam
ascēdisti fili mi·reqescēs accubuisti
vt leo et quasi leena Et quis suscita
bit eū? Q·d·null9 nisi ipsemet· Et
nō q̄ xp̄i resurrectio fuit qualifica
ta quadruplia dispōe· P̄zia fuit qz e
ius caro scissia fuit ab ōni corruptiōe
p ēdū dina ꝟtute p̄huata/pro qua
dispositiōe dicit petr9 in actib9 q̄ ca
ro ei9 nō vidit corruptionē· 2ª dispō
est q̄ caro xp̄isti fuit repanata Cum
enī ibi fuerūt plage et vulnera ex fla
gellis ꝑ ꝟ tiūniū ysaie omnia illa

fuerūt ex diuina virtute saluata non medicamine. Tercia dispositio fuit q̄ in carne xp̄isti fuerunt quiq; p̄i apparuerunt vulnera derelicta/ in signū passionis p̄terite. Vñ dixit thomas Nisi videro in manib9 eius fixuras clauoz ūc. Et p9 dies octo dixit ad eū. Infer digitū tuū huc ūc. Joh. xx

9ª dispositio ē q̄ caro xp̄i fuit glorificata. qz scd̄m scōs habuit p̄mo dotē ipassibilitatis. qz dicit apostolus Mors illi vltra nō dñabitur. Secunda dotē subtilitatis per quā exiuit de sepulchro clauso. Math. 28. 3° dotē agilitatis per quā euanuit ab oculis eoz. Luc. 24. 9° dotē claritatis qz q̄si pegrin9 apparuit discipul̄ nō in ea claritate qua nūc fulget vt dē mīat aug9 i de ciuitate dei. Hz attēde dū q̄ vulnera in xp̄o remāserūt vt discipuli eū actiues cognoscerent et ꝓpter multa alia q̄ in alio ꝓmone patent.

9ª ꝙsideratio 9ª ꝙsideratio qñ re surrexit. In q̄ occurrūt q̄tuoꝫ ꝓtiale Prima ē de āno. vbi sciēdū q̄ xp̄s fuit .xxx. āno baptisat9 p9 ea triēnio dicuit sc̄ q̄ fuit mortuus et suscitat9 .xxx. āno. quā etatē dic̄t aug9 ꝑfectissimā esse i libro de ciuitate dei. qz vsq; ad illā etatē hō proficit. et extunc incipit deficere. et istā etatē xp̄i dicit aplūs plenam esse eph. 9. Secūda ꝓtiala ē de mēse. Cōstat aūt xp̄m resurrexisse in mense martij scd̄m quod nos accipimus mensem. quia sexto kal̄ aprilis vt habetur ex dictis augustini 9. de ciuitate dei. Intelligendū tn̄ q̄ iste mēsis dicitur quadruplicā mysterio ꝙsecratus. Primo quia in isto mense traditur mundus fuisse cre⁊ tus. Vnde de hoc mense dicitur exo. 12. Mensis ille principiū mensiū. et sit in xp̄isti resurrectione mund9 fu it renouatus. dicente apostolo. quo xp̄us resurrexit ꝓ gloriā patris. ita q̄ nos i nouitate vite ābulem9. Secundo qz in illo mense fuit israheliti c9 popul9 ab egipcijs liberat9 ibidē et ita in resurrectiōe sci fuerunt de e gipto que dicitur regio tenebraz ex tracti scilicet de inferno. Tercio illo mense popul9 egiptioz fuit flagella t9. sic illo mense xp̄o in infernū de scēdente plūs demonioz fuit afflict9. et clamabāt. cur i mūdū venisti an te tēp9 torquere nos? Quarto illo mense sicut fuit rex egipti submers9 ita in xp̄i passione fuit sathanas al ligat9 qui ē rex tenebraz. per xp̄m ad inferos descēdentē. Vnde in apoc legitur Sathanas alligatus est qui est rex tenebraz. De tercia ptiala q̄ stat q̄ dies in qua resurrexit cristus fuit dies dñica Marci vltio. Hue gēs ihs mane p̄ma sabbati id est to tius septimane. Illa eni est dies dñi ca. Gen. 1°. Vñ patet q̄ errāt q̄ p̄ mā diē/ diē lune in septimana cōpu tāt. Intelligēdū tn̄ q̄ illa dies inuei tur q̄druplici misterio solēpnizata. vt fieret dies dñice resurrectionis Pri mo qz āgeli illo die fuerunt creati. Gen. 1. dixit de9. Fiat lux. p quā intellig9 ysid. ethioz āgelos. q̄ de9 p̄ma die sub luce noīe creauit āgelos. 2° qz illo die fuerūt diuini ꝓmones auditi. Illa eni die lex fuit audita i mōte synai qz xo. die a liberatione

ppli scdm aug9 de tri. z scdm greg. fuit imolat9 feria 6. z sabbato p ma re tubz tradutus. et die dnico psec te liberatus. z qnquagesima die tūc est dies dnica. Terao quia illo die fu erūt pastores illumiati qn eis appuit an9lus ānūtians xpi natiuitatē Cū enim ānūciatio fuerit facta feria sex sequitur natiuitas semp in die dnica Quarto quia illo die fuerūt apostoli inflāmati venīēte spū sancto sup e os repente 10. die a resurrectiōe que est semp dnica. Act. 1. Hec ex istis accipiūtur quatuor documenta.

Primum documentum

Primū q conuenienter diuina ordi natione in noua lege conuersus est ad19 diei sabbati/in cultū diei dnice. quia maiora bnficia sūt humano ge neri collata in eo vt pz ex premissis

Secundum documentum

Secundum est q in principio mū di liz deus pl9 pt9 die dominicū hono rauerit diem sabbati q quinq pce dentes. tn pl9 honorauit scdm veri tatē diem dnicam q sabbatum apd se ipsū. quia licet dignius sit vacare q o peribus mechanicis intendere. tamē dig nius est opari spūalia q cessare Hi aut aūt in sabbato vacauit z in quin q diebus fuit intentus sensibus quasi me chanicis. die āt dnica sibi spūalibus pducendis

Terciū documentū

Terciū est q magis tenētur xpiani ad cultū huius diei q iudei ad ob seruātiam sabbati. quia illud qd est dignius est magis honorandū. z ista dies vt patuit fuit plus honorata a deo

Quartū documentum.

Quartū est q licet xpiani in die illa debeant ab opibus seruilibus abstinere. non tamen a spūalibus immo tūc principaliter in spūalibus debēt se exercere Quarta ptiacula est de hora in qua gsiat xpm in aurora surrexisse Vñ aug9. 9. de tri. dicit q surrexit in diluculo. z ideo dicitur valde mane vna sabbatorum. id est vna die septima ne Math. vltimo. ideo dicit apheta Exurge gloria mea exurge psalterium z cythara exurgam diluculo Intelligendum tamē q illa hora habz quatuor appropriatas xpi resurrectioni conuenientes Prima est quia illumina tua et ideo cū sit illatiua solis/horis inapiunt tunc plus occulta cognoscere Xpus autē est sol iustice et lux illuminationis. Secundo est letificatiua qz tunc oritur sol qui habet influentiā. z resurrectio xpi inenarrabile gaudium attulit discipulis. ideo dicitur io ha. 9°. Gauisi sunt discipuli viso domino. Terao est exterritiua dextianū Psalmista Ortus est sol z congregati sunt. et ita in xpisti resurrectione fuerunt iudei exterriti. et ideo conduxerunt custodes vt celarent misterium resurrectionis/vt dicit euangelista Quarto illa hora est assecurativa propter quod dicit apheta. Exibit homo ad opus suum tuū. et ita in resurrectione mulieres que sunt naturaliter timide ita fuerunt assecurate vt seuicia iudeorum non formidarent. Hec ex istis accipitur documentum q hora ista est conueniens ad orandum Et io ipsam dominus voluit gaudio sue resurrectionis illustrare. Exciast. 29.

Justꝰ cor suū tradet ad vigilandū di
luculo 4ª qſi° 4ª qſi° eſt. vñ xp̄s
resurrexit. Est attēdēdū q̄ in omni
transitu locali q̄ designat̄ p̄ vbi. ē q̄
sit̄ terminū a quo 7 t̄minum ad
quē/7 iō vadit p̄mo de t̄mino a quo
scz vñ resurrexit. 2° ad terminū ad
quē resurrexit de t̄mino a quo xp̄us
resurrexit. Dicēdū q̄ de inferno ad
quē locū descendebat. Vñ dicit apoſ
tolꝰ ad eph̄. 4. Descendit xp̄s p̄mū
ad inferiores p̄tes t̄re. vbi scz ē infer
nus in centro t̄re. ille aūt sūt p̄tes in
fernales. et iō ḡstat q̄ ipse ab inferō
resurrexit. Pe. act. 2. Xp̄istꝰ non
fuit derelictus in inferno sicut caro e
ius non vidit corruptionem. Intelli
gendū tamen q̄ in inferno sunt qua
tuor mansiones. Prima dicitur infe
rior in quo sunt damnati. Secunda
est limbus in quo sunt paruuli in pec
cato originali decedentes. Tercia est
purgatoriū in quo sunt fideles qui
decesserunt nondum purgati. Quar
ta est sinus abrahe in qua erant sanc
ti sine omni pena. ymmo cum ingen
ti letitia. Luc. 16. Hic consolatur.
tu vero cruciaris. Nunc igitur xp̄s
non resurrexit ab inferioid est ab in
ferno inferiori quia ad illud non de
scēdit quia ibi est sempiterna dei blas
phemia vt habetur i apoc. Nec a li
bo cum sint in mortali culpa sine di
uina gracia ymmo in ira. sed resur
rexit de purgatorio quia illic descē
dit ad soluendas illorꝝ penas. actuū
2. Hunc deus suscitauit a mortuis
solutis doloribus inferni. resurrexit
et de sinu abrahe quia sanctos in ad
uentu eius inde deducat. vnde iacob
gen. 49. dicit Salutare tuum ex
pectabo dñe. Sed attendendum q̄
xp̄istus redieūs de inferno adduxit
secum quadringenta milia animaꝝ. Pri
ma fuit animarū de sinu abrahe exe
untium vt supra patuit. Secunda an
gelorū eis ministrantiū in illo loco
qua q̄ angeli ibi ministrarē patet
quia lazarus fuit ab angelis depor
tatꝰ in illum locum. Luc. 16. vnde
fuit euacuatum illud misterium cum
nullus amplius illuc descenderet.
Tercia fuit animarum de purgato
rio venientium. sicut fuit ostensum
supra. Quarta fuit angelorum sāc
torum illuc ministrantium quia ille
pene cum fuerint salutifere ad mo
dum mediāne non videntur minis
trari ab inimicis / 7 non videtur q̄
deus vasa gracie sue tradat in manī
bus inimicorum. vnde angeli suos c
los vsq̄ ad vltimum terminum a
sanctis credūt. vñ pro istis generibus
animarū. intelligit illud prophetiam
Gen. 49. Ad p̄dā fili mi ascendisti
etc. 6ª qſi° 6ª qſi° est. vbi resur
rexit xp̄s. s. de t̄mino ad quem. di
cēdū ꝑ Aug9 q̄ remeauit de infer
no ad sepulcrū. sic q̄ in sepulcro fā
fuit resurrectio. qz vbi fuit corpus
mortuū/vbi fuit ecz resuscitatū. In
telligēdū q̄ in xp̄i resurrectione fue
rūt fā miracula ex p̄te corpis. Pri
fuit qz corp9 xp̄i fuit reorganizatū
cū aliq̄ organizaᵃ fuerit in passione
destructa p̄ quam morꝝ fuit secun
2ª fuit q̄ illud corp9 fuit diuinit9 i
mutatū qz de corruptibili factū fuit

incorruptibile vt de isto diceret apls Xpūs iam nō moritur Terāū fuit q̄ corp9 fuit animatū Nulla enī creatura pt facere corp9 aiatum aiam infūdendo/ aū resuscitare mortuos sit xp̄ū diuinū miraculum scd̄m augustinū Quartum fuit quia tūc fuit renoua tū idem omnino ꝓpositū vt vē xp̄ūs idem hō esset p resurrectionem q̄ fuerat p generationē. vñ bis fuit factus hō. Sed ex pte sanguinis fuerūt q̄ tuor miracula alia fā Pmū ē q̄ fuit renouatū oīno idē/ quia sāguis xp̄i q̄ fuit effusus super terram in triduo/ diuina virtute a resolutioē p̄seruat9 fuit sicut et caro a putrefactione. qui a dicit ps̄pheta Non dabis sanctū tuū videre corruptionem. Secūdum fuit q̄ sanguis xp̄i sic preseruatus/ fuit p̄ ministerium āgelorum recollect9. quia vbi sufficiat virtus angelica non ē necessaria virtus maior vt est diuina immediate et totaliter scd̄m augustinū 3. de tri. Terciū est q̄ ille sanguis fuit per diuinam potentiam infra sepulchrum induct9. quia tunc oportuit esse in eodem loco q̄d est proprium diuine virtuti. vt pz in quarto sñiaz. Quartū fuit q̄ ille sāguis fuit subito diuina virtute corp̄i resuscitus. quia virtus angelica non videt sufficere ad hoc ita repente dispersa ad singula loca mittendo. et istis omnibus p̄missis xp̄isti resurrectio in sepulchro fuit consūmata. et tot et tā ta beneficia et mirabilia in hoc sepulchro perpetrata. et ideo ysaias dicit. Et erit sepulchrum eius glorioſum. Sed ex hijs accipiūtur duo documēta

Pmū documentū

Pmū est q̄ filiatio respāi vginis in puncto resurrectionis reparata fuit. quia xp̄ūs non erat filius vginis in hoc triduo. ꝛ quia in resurrectione redit omnis talis humanitas iō p̄manet filiatio et matrnitas. Secūdū documentū. Secūdū q̄ in patria remanebūt ille generationes parētū et filiorū et p̄ gnās cōsanguineor et fratr̄ q̄ sūt ab illis. quia in tali statu erim9 sicut xp̄ūs q̄n resurrexit. Septima cōsideratio Septima cōsideratio est quare xp̄ūs resurrexit. Et dicit aplūs ad rō. 14. vt dñetur simul viuos et mortuis. et istius signū est q̄ math. 28. dicit xp̄ūs Data est michi oīs potās in celo et in terra Intelligē dū q̄ xp̄i resurrectio fuit accelerata q̄druplicatione Pma fuit ad diuine scripture veritatem adimplēdam. dicit aplō q̄ xp̄s resurrexit a mortuis scd̄m scripturas Vnde ozee dicitur. Viuificabit nos p9 duos dies loquē do in persona totius generis humani de xp̄o In alio resurrectione fuim9 oēs resuscitati. Secūda fuit ad veritatē fidei confirmādā. qz discipuli pt9 mortē xp̄i a fide deciderūt. vt habet in ioh. et ideo opus fuit vt per miraculū resurrectionis fides in ipsis reformaret. vñ dr luc 24. O stulti et tardi corde ad credēdū. Tercia fuit ad inimicorum nequiā cōfutandā Vñ sicut iudei gloriabāt de eius occisione ita cōturbati sūt de eius resuscitatione. vt nō glēnt se viasse/ sicut clamabat pō. Non p̄ualeat aduersus nos tuus impius Et idem petit. Illumina

dñz oculos meos ne vnq̄ obdormiā
i morte ne qñ dicat inimic⁹ me⁹ p̄ua
lui adu⁹s eū. Quarta fuit ad sancto
rū resurrectionē veram insinuandā.
Dicet enī aī ipsū fuerūt sex mortui
suscitati/duo p heliseū/vn⁹ p helyā
z tres p ipsū dīm. tū null⁹ potuit re
surgē vera resurrectiōe nō iterū mori
tur⁹ nisi p̄mo xp̄s resurgēt q̄ ē p̄mo
genitus mortuoz. apc̄. j. Et iō p̄
mo resurrexit z sic scōs alios multos
suscitauit. Sed attendendū q⁹ de
istis scīs aū xp̄o suscitatis accipiūt ex
dictis beati ieronimi tria argumē
ta appētia. Primum est q⁹ isti sur
rexerunt vere z non fantastice qz dice
bant illi quoz verba beat⁹ ieronim⁹
recitat q⁹ veri testes nō essēt nisi esset
vera eoz resurrectio Et cōfirmat. qz
scriptura dicit q⁹ surrexerūt corpora
multa sanctoru. aliuo verba fuerunt
simpliciter verificata. Vnde ecclesia
repellit eos qui dicunt q⁹ de xp̄isti la
tere nō exiuit aqua sed flegma quia
scriptura dicit oppositū. Secūdū ar
gumētū est q⁹ isti sācti nō redierūt i
tre puluerē/qz mors est pena peccati
et ipsi ōnes erant peccō purgati vlti
mate/p̄mo ia bti aū btitudinē in aia
sequit glificatio in corpib⁹/z aliter
non fuissēt vera resurrectio nisi resur
rexissēt aū xp̄o. Tertiū est q⁹ tales nō
resurgēt in nouissimo die qz iam sunt
p̄cepe resuscitati Ex quo accipit tertiū
mētū q⁹ illi qui sunt priuilegiati nō
intelligūtur in lūo z regulis genera
lib⁹ iclusi dicte scripture. quare illi q̄
ia vere aū xp̄o resurrexerūt non iclu
duc sub regula aū dicat explicit Ois

q̄ resurgem⁹. Sicut nec mal dñi
aū fuerint sine omni pcō nō pertinet ad
illā regulā. omnes peccauerunt z e
gent gracia dei. Vñ ecc augꝰ dicit q⁹
credibile est in quolibz resurrectionis
dñice die aliqos scōs resuscitari sic
q⁹ dñice resurrectionis nos faciat pti
cipes qui de⁹ viuit z hō Amen

In die pasche Sermo lxxxvij
Expurgate vetus fermentū vt si
tis noua p̄mo cor. v. Dicit qd
dicit gregorius in moralibus tres sūt
cause quare impedimur in cognitio
ne vite eterne. scilicz peccatum/occa
sio data corpus/z mundi sensibil
amplexus. et ideo cōparat nos para
litico cui si apponatur cibus delectabi
lis non sentit eius suauitatem vonec
curetur paralisis et auferatur mala
dispositio Dic d⁹ ee i nob respū dul
cedinis vite eterne/et hoc primo prop
ter peccata z communionē corporis
mortalis. peccata enim inficiunt ap
petitum anime rationalis. z moles
corporis aggrauat animam. q ideo
non sentimus illam delectationem
nec allicimur ad eam. nisi prius de
posuerimus a cruce bus nostris iugū
voluptatis. Secundo propter aīe cru
cionē ita corp⁹. nā dicit q⁹ sbam aie
sepultōe iquirēdi q̄ sibi apparuit z p̄fa
cionē delectationis z profectionis sue Tertio pp
ter occupationem cum mundo quia
enim sumus dediti mundo sensibili i
deo negligimus insensibilem z spiri
tualem sm̄ quod edocet auicena A
plus ovā vitē nos hijs impedimēt⁹ p⁹
purgatos a gustatōe dulcedinis eterne

felicitatis. que p agnū paschalem figuratur. In epistola ꝓposita hortatꝫ nos ad tria. Primum est mūdificatio animē a pctis dicēs. [Expurgate] Secūdū est subtractio anime a sollicitudine ꝓpria dicēs. [vt sitis noua cōspersio] Tertiū est suspensio mētis a fruitione mundi sensibilis. ibi. [itaqꝫ epulemur &c.] Dicit igitur [Expurgate veterē] Circa totum in vlī occurrunt due cōsiderationes. Prima habebit octo cōclusiones et veritates tres. Secūda cōsideratio ꝫtinet in se tria dubia. Prima ꝙ° prime cōsiderationis Prima ꝙ° ē videre sensū mortalē qui talis est. ꝙ quia xpistus resurrexit ꝓpter nostram spūalē resurrectionem. ideo ad hoc vt spūaliter resurgamus oportet expurgare/id est ei⁹ ꝓrie corruptionem peccati. que per vetus fermentum intelligitur. [vt sitis noua cōspersio] id est purificati renouatione vtutū per penitētiam [sicut estis] id est fuistis in baptismo p gratiam [azimi] id est puri sine fermēto corruptionis peccati. et ideo qz xpc immolatus est pro nobis in passione qui [pascha nostrum est.] id est agnꝰ paschalis innocēter passus quem sacramentaliter edere debem⁹. et ideo [epulemur] nos ipsi incorpando/nō in corruptione veteri. s. originalis culpe et actualis malicie ī deū et in primū. sed [in sinceritate] a vicijs declinādo. in nouitate vite et veritate bñ semꝑ operando. declinās simulationē in cōclusione veritatis. Secūda cōclusio [Secūda ꝙ° est ꝙ p hoc fermētū spūale pōm signatur. hoc enī patz ex eius ꝓprietatibꝰ pcō ꝙueniētibꝰ Nā ysyō dicit ꝙ in fermento est terrestris putredo rone sbe. et infrigidatio rōne qualitatis. in ipso enim est humus infrigiditiua p suam acetositatē. Auicēna dicit ꝙ est saporis acritudo q̄ est acetositas/et sic declinat a natural dulcedine et corruptione adulterino rancore. et est rei cui admiscet inflatio A fermēto ex ipō resoluto resoluit vt ait auicenna Tale enim ē peccatū. Primo enī putredo vt ait amos ꝙ. Ascendere faciā putredinem monstroꝝ Secūdo est anime infrigidatiō Ihe. 6°. Hiaut asterna aquam suā sic frigidam facit &c. Tertio acetosam acritudinem saporis. Ihere. 3. Dies qui comederit vuā acerbam obstupescent dentes eius. Quarto declinat a dulcedine naturali que est in diuina consolatione Vñ tre. 3. Repleuit me amaritudinibꝰ Quinto est tumefactio et inflatio. Job. 21 Quid tumes cōtra deum? Sexto ē anime corruptio et in defectū resolutio Vñ aplūs dicit ꝙ modicū fermenti totā massam corrumpit. Vñ prohibetur exo. 12 Non erit fermentū in domo vestra. Intelligendū tamē ꝙ ē quadruplex fermentū. Primū est male suggestionis. Ozee 7. Quiescut ciuitas paululum a mixtione fermenti Secūdum est simulationis. Math. 16. Cauete a fermento pharisaeoꝝ Tertium est malicie. Exod. 23. Non immolabis super fermētū sanguinem victime tue Quartum est nequicie vt hī. 1. corinth°. 5. Vnde dicitur [Expurgate &c.] id est a cordibus eiicite [vetus fermentum]

id ē pām ſ. exigiale. qđ vet9 d'reſ
pū actualiū pcōz 3ª q° 3ª q° eſt
q tale ſermētū ſ. pām ciāēdū ē ap
ter q̄tuoz. Pmū ē qz eſt infructuoſū
actu. nā null9 act9 meritoz19 ex ipſa
vel p ipſū pducīt. Radix eni ē vene
noſa. et iō nichil exit inde niſi vene
noſū q miſtratiuū moꝛt̄. vñ H' io
d' pcōzib9 in mōzli exiſtētib9 Quid
hic ſtatis tota die oāoſi? Reuera illi
oāoſi ſūt. qui q ſi labozāt. fructū in
ex labore nō pāpiūt Et tales ſūt pcō
res. labozant eni infructuoſe. rō. 3.
Que fructū huiſtis tūc i q̄b9 erubeſ
cātis nūc? Quaſi dicēt Nullū. 2° qz ē
gtagioſū tactu Qui eni picē tangit
inquinabīt ab ea/ſic qui adhēt pcō
ribꝫ inſiāt p eos. vñ pā Cū pūſo
pūteris. Certū eſt qz eſt piculoſū
lapſu. Labūt eni pcōzes pcī meri
to de pcō in pctm q tandē in infer
nū. Pctm eni qđ per pniam nō di
luit ꝑ gregoziū mox ſuo pōdē ad a
liud trahit. q' eſt qz eſt laboziоſū
victu. Viuit eni hō in eo multū labo
roſe q ſn q̄ete q̄cie q̄ q̄tinuo remoꝛ
det. vñ dicīt mychee. 2. Surgite.
ſ. a ſtatu pcati. q ite. qz nō hētis ꝯ
req̄ē. Dic'ig' [Expurgate] q° q°
q° q° eſt q qz nō ſuffiat mala non a
gē niſi q q̄ſq ſtudeat bonis opib9 in
ſuꝛē vt dicāt ggē. iō p9 pcati ciec
tionē optet vtutib9 inſiſtē q̄glu tina
tis vinculū caritatis/vt ſpūaliē noſter
stat9 renouetur / qđ fit p pniam vo
lūtariā q pfectā. Pmū pz. Nam q̄
tū pnia eſt magꝭ volūtaria/tāto ma
gis ē ſatisfactoꝛia. et iō dicīt ſācti q
modicū de pnia pl9 pfiat in hac vita
ꝯ multa in purgatoꝛio. qz illa pe
na nō eſt volūtarie aſſūpta ꝯ violēt
unflicta. vñ iudicū. 4. Qui ſponte
obtuliſtis animas vras bñdicāte dām
2 patz. Nā maxime culpe debetur
maxia pena Hedm ggē ſedm mag
tudinē culpe debz ee magnitudo pene
vt ſint digni fructꝰ pnie. vñ deutro.
25. Hedm mēſurā plāgi erit plaga
rū mod9 Nā ſi q̄s pniam adequata
pficēt. ſtatim p9 mortē euolaret H°
aūt fit q̄n pnia pnitēti applicatur p
gtritionē. nā actus gtritionis penalis
sim9 eſt/qz ab intimis pcordēs omni
a exteriora gturbat dicēte ihēremia
Cōtritū ē coꝛ meū i medio mei. gtur
muerūt oia oſſa mea. Hoc intelligi
tur p ꝑſpſionē. Nā ſedm glosā Cō
ſpſio eſt farina p aquā gglutinata
ſn fermento. q hoc eſt qđ dicāt vt ſi
t̄ noua ꝑſpſio id ē pura gregatio.
innouati. ſ. vtutib9. q ſn coꝛruptiōe
peccati puri. D'ei noua. nā p' ꝑſpſi
o cāt p baptiſmum. ſ. noua. ſcām i
nouans fit p pniaz. vñ d' [ſiat eſtis
azimi. Glō. i. ſit fci eſtis puri in bap
tiſmo p grām q' 4ª q° [4ª q° ē q ta
l'expurgatꝰ a vicijs q vita occaſionis
mali/ē nob meritoꝛia vite eēne. q ꝯ
ꝑpē xpi paſſionē. vñ d' [cteni. ꝑ qz
vtiq puri ēe debem9. qz xp̄s immola
t9 eſt p nob. ſ. ſuo patri. in ara cruc
p mortē q paſſionē Vñ philoſophi
videtur hoc ſenſiſſe. nam poꝛphiriꝰ
diāt peccata non poſſe purgari niſi
p dei filiū Et diāt q̄dā expoſitoꝛ q i
tūba platonis aureis letteris ē q̄dā
ſcriptura ſup pectus ei9. q tinēs hec
verba. Credo in xp̄m naſcituꝝ de

virgine/passum pro humano gne re-et tertia die resurrecturum Hoc c iam confirmat articul9 fidei- quem scripsit andreas aplus d-q passus e sub pontio pylato crucifix9 mortuus et sepultus Hic intelliguntur quatuor credite veritates- Prima est de xpi passione Secunda de crucifixione/qui a crucifixus Tertia de morte-quia mortuus Quarta de sepultura-quia sepultus-et hoc contra quatuor hereti cos pravitates Prima fuit querundam di entiu xpm omnino fuisse impassibi lem nec passu nisi secm appentiam vt tetat dam de hexesi Alij dixerut eum no posse mori quia fuit genit9 sine corruptione Alij dixerut q cia que fuerut facta arca xpi esse fatas mata et ideo n esse vere sepultu Quo igitur filij dei mortuus est posset re gui sic Nichil moritur nisi qpositu- quia mors est separatio aie a corpe- hoc e partis a pte in composito mori entes ff dei filius moriebat. igit ne- Unde hic e aduertendum q filij psona litas secm se non vulnerabatur nec sepeliebatur nec moriebatur- ff ista sut vera de filio dei secm ois ationem p dyomatu-unde ei dz filij dei mortu us e-id est aliquid deo vnitu yposta tice vt corp9 carens vita mortuu est- Un ambros9 dicit Xpus dei filij et natus ex virgine ide/patiebatur et n patiebatur-resurgebat et no resurge bat-secm vna naturam passibilis e rat-id est secm carnem que mortua fuit no secm verbu qd apud deu sep manebat-un dei filij mortem in aia p tulit- et in maiestate no sesit-ff tam qtiapatiue infirmitatis ex gloxie est crucifixus Un dicitur pascha- Pam grece pati dicitur pathim- io pascha passio dicitur esse- immolatus est scz p passione Un mag ster sniax in 4-li bro distinct 20-dicit q peca nostra id est penam pcor que conuerso debe tur p ipsi9 penam qua in cruce tulit- in baptismo peni9 relaxat et in peni tentia minoratur No ei sufficeret illa penitetia qua penitentes ligat ecca- ni si xpi pena compararetur qui p nob sol uit- Xpus igit sacerdos est et hostia et peccau nostre redemptionis q se in a ra cruce non diabolo ff deo trinitati se obtulit pro omnib9 quatu ad pcij sufficientia- ff pro electis tantu qua tum ad efficaciam- un dz immolatus est scz primo a patre-primo a tota trinitate quia voluntate eiq9 pass9 est- Ipe ecce scipsu obtulit qz spontaneo ad pas sione accessit- iudas obtulit eu trade do- iudei instigando vt dicit aug9

Sexta conclusio

Sexta conclusio est q propter hanc sustinentia passionis psona filij e no biomagis diligibil q persona patris et s-s-ho est- Nam de xpo habebat cognitio qua non cognoscebatur pater nec spus scus- igitur ecce spaliter dili gebatur- quia xpus potuit videri oculo corporali mediante eius humanitate et diligi p ea no/et ex hoc solo q hu manitas sibi vnita propter aliqua con ditionem placabile humanitatiq se diligebat- puta propter sufferentia acerbissime passionis Nota q aliqua queniunt psone filij que ad psonalita te diuinam siue eternam no pertinent

q ꝫ queiũt essẽtie dine q̃ ẽ qlis ẽb9 p
sonis vt sic singulariẽ nõ ꝑt diligi sm̃
alijs sic ecꝯaliq̃ queiũt sibi ꝑ hũanitatẽ tpalẽ vt passio eꝰ q alie sustinẽ
tie q actões plures sic loquẽ aliq̃ vi
dẽt hzẽ maiorẽ deuotionẽ ad vnã p
sonã q̃ ad aliã Cui gꝛdeẽ vi ecclia
facies ozões p vna psõ nõ sic dirigẽ
do ad aliã vt pz de psõ filij q̃ i hũanitate ẽdeit nos nat9 q passꝰ ẽ p nob
ió posß liãte pl9 diligi q̃ aꝑsõ Hec
ãt sibi queiunt n̄ solũ rõe hũanit qz n̄
illa sola tedeit nos nt illa sola passa ẽ
q mœtua ꝫ filij dei in tpa Pzopt ꝫ
filiũ magno aõze diligẽ possꝰ ymo
ꝛtissime ad ꝫ tm Ex hijs dcis ste
tes veritates Pzia est q ide filij
meruit diligi aõze magno qz spõta
nee tm̃ dilexit nos q̃ volut spõte mor
q gtuite p nob pati nã si solũ macte
pl9 tenẽm macto q̃ sibi q ꝛte q
ad hꝰ tm̃ obligam pr̄ si sibi ꝑꝰ vel
le suũ spõtaneũ dim qz illd velle dim
spõtaneũ fuit ẽb9 psonis gẽ q ões vo
luerũt ꝫ sol9 filij volut volũtate crea
ta ꝓpt quã sibi obligam nec p se lo
quẽ passio ia pl9 respic psonã et nã
filij q̃ pzis lz q̃tꝰ va passio hũanitatẽ sibi queꝰ ꝑꝰ gnationẽ ydẽtũ hꝰ est
q generaut suã hũanitatẽ q̃ sibi fuit
suppositaliẽ vnita 2a veritas ẽ q̃ q
ad op9 opatũ q̃ videlicz nõ solũ vo
lut nos redimi ꝫ q̃ ad exaiõem ꝛz nostre
dem̃t q multa p nob passꝰ ꝑt aõzẽ q̃
obligam sue hũanitati q ecꝯ hꝰ voluit
volitõe data q ꝫ penalia p se q di
recte ꝓpssa ẽ p q̃ sibi pl9 q̃ aliqui
creatiẽ tm̃ q ecꝯaõz i filiũ referẽd9
ẽ q̃ sbsist in ipa hũanitate vñ si vnꝰ
ãgel9 vl pur9 hõ redimuꝫ nosq̃ ex
ã diligẽm9 eũ sit nũc diligl9 filiũ q
terꝯ pib9 qz ãi filij sit ãi hꝰ q nostre
dem̃t dꝰ ẽ ió pl9 eũ diligi9 q̃ puram
naturã q nos redissz ꝫ tũc ex ã alia
qz dꝰ ẽ/eq̃ diligim9 vt prẽm
zaẽ q toti ẽnitati tm̃ eq̃liẽ ex hꝰ q
voluerũt nosp dinã psonã redimi q
ãt vltra hꝰ fuit filij hꝰ suppositũ p qd re
ẽpti sup9 pl9 ꝛte sibi regãari tm̃ q̃
pure creatiẽ q p eũ toti trinitati nã
gratitudo plus debetur affãi q̃ exte
rioꝛi opatioi q̃ in nob nõ sũt ista ex
teriora opa moraliẽ bõ nisi ꝓpt bonu
tatẽ affectiois ex q̃ fiũt exteꝛiores q mꝛ
to fozti nõ debẽt suppõito opãti vel
exequẽti nisi qd debẽt natiẽ vl na
turꝯ q affectioi eaz vñ dicauẽ q ꝓpt
acceptionẽ hũanitationẽ in vnitate
dine psone q ꝓpter fixuras clauoꝝ q
passionẽ q redẽptionẽ debz hõi esse
gaudiũ ifinitũ q hꝰ ẽ qd dicitur epu
le vñ luc Epuloi q gaudẽ oz
vbi glõ Epulaꝰ ei ẽ cõestio letꝰ sotiã/
epulaꝰ ptinz ad ocisiõez vituli ad
passiõem x ꝫ gaudiũ ad gustatioẽz
dulcedis dine bõitꝰ vñ bo q̃t q q̃tꝰ
q ãlia erũt fercula i epulacõe qz ve
ritas sñ fllitate q fallaꝰ/ueritas sñ in
uidia/iocũditas sñ tristicia/saturitas
sñ fastiꝰ ꝰ ꝰ q ẽ q voluntarie
pati sñ culpa p xpm ẽ multũ merito
riũ nã pati sñ culpa ẽ ex volũtate di
ꝫ hac passiõez volũtarie acceptãtẽ ẽ
ipaz referre i deũ p gfortiõez volũtꝯ
q i hꝰ gsistit meriti rõ pncipaliꝰ ãi ꝑꝰ
aplm̃ volũtas di sit scrificiũ nrã q ecꝯ
qz talis volũtaria sustinẽs minuit tẽp
taliꝰ remittit pcm̃ q mẽt gre ifusio
nẽ Et nõ ꝑꝰ glõm tria sũt genꝛa pa
cõtiũ Pzio q inocẽs patiẽs xpm in uni

tat· q̄ vo flagell' corripiē·latronē i mitat' q̄ ū x° padisū itrau^t Qui n^c flagell' corrigit·sinistū latronē imitat' q̄ p9 ctuc̄ in tartar irruit·vt ig^r xp̄z imitem^r molestias sn̄ culpa illa eas paciēt' iustica9 qz xp̄s exequēt p peccat nob in ex^o·qz p^o aug9 sūma p fectio xp̄iane religiōis ē imitari qđ olim9·vñ·l·pe·z·Xp̄s posuit p pccis nris ē moriendo· z hoc ē qđ d^t nō i fermōne·ve·l·s·cepit actuale culpe neq; i fermonis·l·s·culpe actuale i deū z neq; e·l·s·culpe actuale xp̄i^o saluat' meritū volūtarie passiōis q̄ redilegit xp̄z p nob passū volūtarie s^a q° s^a ē qz dcm̄ ē q̄ xp̄s imolat9 pri p pascha nrm̄·i·tm̄sit9 p quē trāsire debet de mūdo ad patrē Hoc̄z aug9 reuelā salubri^o trāsitū faciendo·ā a vicijs ad vtutes/a vtutib9 ad gr̄am/a gr̄a ad glām/vl a dyabolo ad xp̄z/ab instabili scla ad eū firmissimū regnū/ne ū hoc mūdo trā sire trāsea9·tal' tm̄ trāsit9 q̄ruit solū iustis dīnis iussiōib9 obedientib9 p bonā volūtatē·vñ d^s anselm9 q̄ deo obedientib9 sibi prepauit pmissiōez felicē/z inobedientib9 pmissionē terribilē Bona āt volūtas q̄sistit in cultu diuino·Vñ idē d^s in 2° de diuina natura·Cult9 dīn9 aptissim9 ē idē q̄ castissim9 atq; scissim9 plenissim9 q; pietatis vt eū semp pura intēg z incorrupta mente z voce venerem^r Hec eñi volūtas in azima intelligit' que debet esse pura et recta Nā azima dicitur ab a qđ est sine z zima grece qđ est fermentū corruptionis latine·vñ dicit in azimis id est in puritate sinceritatis a vicijs quo ad dilectionē malitie z veritatis q̄ ad operationē boni vel in azimis sinceritatis i nouc vite quo ad fictionē z veritatis q̄ ad ppositum z simulationē vel sinceritatis i affectu p vtutis amorē et veritatis i intellectū p veritatis cognitionē Vñ hāc voce vocat aug9 affectionē iustitie·s·qñ hō hz aliquē actū bonū z ordinatū deū·vt qñ hō vult deū esse bonū et iustū z vult ea eū q̄ sūt iusta z ei placēa Hic sūt tria dubia p^o Hi obseruātia mādatorū dei sufficiat ad salutē sēd m illud Ex^t Si vis ad vitā ingredi serua mandata et hoc sn̄ caritate scot9 argu^t q̄ non·sic deo p̄cipiēs intendebat quelibz obligat ad fruādū p̄cepta ex caritate·igit' q̄cūq; faciētes op9 precepti non ex caritate peccāt mortalit'·et hoc de p̄cepto negatiuo ad qđ tenet' semp et p semp ita q̄ si teneat' ad illud ex caritate quando illud seruat nō ex caritate peccat mōrtaliter Hlit' de p̄cepto affirmatiuo ad qđ tēt' p aliq̄n·sip tūc n̄ seruat ex caritate peccat mortaliter·Solutio ve tū ē p hoc q̄ faciens opus p̄cepti nō ex caritate quādo tenetur exequi op9 illud ex precepto peccat mortaliter· non qz faciat opus precepti·sed qz nō ex caritate faciat illud·et ecc̄ q̄ tenet' hz caritatē et nō hz/multo tm̄ min9 peccat non ex caritate faciē° op9 q̄ si op9 nō faceret Obligat' ei tūc ad tria ·s·ad habēdā caritatē/et ad op ādū tale opus/et ex caritate cum sciat horā p qua sic obligat' opari· 2° dubiū est si actus bonus in hāte caritatē et operantem ex ea non faciat ad

augmētum meriti. cū tota quantitas
meriti cōsistat in bonis volūtatib9 li
bere et scd̄m iudicium recte vōnis eli
cētib9 / qz habitis illis ncēo inferē ac
tio exterior. ex nono z dec̄ō metha
physicē. si ergo totū meritum i volū
tate est. ergo op9 bonū nō remunerā
tur sed sola volūtas Solutio Dicatur
veraciter q sola volūtas hoīs ad bo
nū siue ad malū sola remuneratur. z
rursum queniēter dz q op9 z volū
tas z caā ipe homo opans z volēs /
p volūtate z ope remuneratur Dici
tur quidem volūtas remunerari. qz
in ipsa meritū cōsistit. Dicitur z op9
remunerari / quia in ipō gsistit causa
siue occasio merēdi. volūtas remune
ratur pzo ope z opus p volūtate. q
a ex ipsis vt patz accepit volūtas q
placet. quia bona est Ite ipsa iustica
est que placet. op9 placet quod ex vo
lūtate bō ē. ergo sola iustica est p q
volūtas z op9 volūtatis placet. sic n
due sed vna retributio que est z volū
tas remuneratur z op9 volūtatē. vn̄
homo remunerari dz. quia illi dat̄
z op9 remuneratur. quia p ipsa dat̄
z op9 remuneratur in quo ipsa volū
tas placens meretur. Teraū du
bium est si rectitudo volūtatis suffiat
ad merendū Dicatur q n̄ si intelliga
tur de rectitudine naturali. qz scd̄m
scripturam de9 creauit hoīem rectum
z tn̄ liret hō vel angel9 ex puris na
turalib9 stare poterit nō tn̄ pzofecte
vt dicit magister de āgelis distinct.
20. z de hoīe 29. 2. libri sñiaz Rec
titudo tn̄ gratuita bn̄ suffiat quia ista
includit gratiam quia volūtas / cū vt
sit scd̄m anselmū. nō est aliud nisi e
am velle illud quod deus vult cā vel
le. Unde deus scd̄m potētiam suam
ordinatam hāc rectitudinem volūta
tis non pōt auferre sine eius demeri
to. quia q̄diu volūtas gsistit in hoc
q vult illud z nō aliud non q deus
velit eam velle ipsa nō demeretur / z
p gnām deo auferri non poterit. sed
ipsamet cessare poterit ab hac rectitu
dine volendo illud quod de9 nō vult
eam velle scd̄m pcepta sua. z tūc
pōt sibi deus scd̄m leges gmunerare
ferre caritatē et rectitudinem habitu
alem z cetera dona sua

In festo pasche

Sermo octuagesimus octau9

Maria mag̃dalēa z maria iacobi
z maria salome emerūt aroma
ta xpi Marth. vltimo. Quia hodie
saluato9 noster translatus est p ēsur
rectionem corpaliter de morte ad vi
tam. cōstat hoc pegisse ad nostrā sa
lutē z doctrinā. vt. s. spūaliter de mor
te pcī ad vitā grē trāsiremus. vl de
vita activa ad vitā gēplatiam men
taliter transferamur Un̄ ad roma.
6. dz Sicut xp̄us resurrexit a mor
tuis p glām pris. ita z nos in nouis
tate vite ambulem9 Ex qz vita gem
platiua est quedā spūalis resurrecti
o. sursū agēs nos per desideriū i deū
quia in actu contēplationis de9 descē
dit ad nos per onēsionem suipsius z ac
cedit ad nos per oñsionem suipsius z ac
lestiū reuelationū. et nos i ipsū ascē
dim9 per dilectionem et desideriū et
nox Unde aplūs ad phi. 3. Nra cō
ūsatio in cel̄ est Sicut enim ressigna
ta sursū fert. ita aīa caritate iflama

ta surſū agitat. ſō in euā° pñti árta
hác vitā ꝙtēplaⁿ⁹ apponūt nob ꝙ°ꝙ
ſdēa⁹ ⁹ q̄z pⁿ ē de iſti⁹ vite ichoatio°
vbi ſt due ꝙ°⁹ 1ª ꝙ° 1ª ꝙ° ē ꝙ vita
actia ē ſci ta ꝑ quā oznate ad iſtā vi
tā pueit. vñ ꝑ⁹ gg ad vitā ꝙtēplaⁿ⁹
nō pueni nisi mediāte actia. q̄ ē ad
ip̄az diſpō pⁿ. ſt labōe ē diſpō ad re
q̄em. z ſt fis belli ē pax ꝑ⁹ aug⁹ Et
nō ꝙ ſūt ea q̄ trq̄zūt ad pfecti°⁹ vite
actiē P° reuocāt errāte iſtruc°⁹. Job
xx. Q aul⁹ fui ceo Cuat infirmos vi
tatiōe H⁹ 2ꝫ Infirm⁹ fui ꝛc Q bue
re pauꝑib⁹ in nāitate/ſbuc tiōe. cāi
ꝫ. Pzopt mādatū aſſūe pauꝑē Q
pulcre ſigt cū d² Ha ª mag. er ia. z
ſa. Hec maie ſt treo nāita°q̄ ꝙſtūt
ēa ea. ſ. ēa aiaz ozp⁹ z poſſeſſioēz
maioꝛ ē nāitas aie q̄ ozpis z ozpo
ꝛ⁹ poſſeſſiōis q̄b⁹ tm² pziō ſbuc
re Nā ligua ſtruc/mēos ꝙpatt. z ma
n⁹ largt idigēti 2ª ꝙ° 2ª ē ꝙ hec
treo maie q̄ vitā actiuā pfiaūt. ſ. ꝙſo
la°. bi ꝑ liguā/ꝙpaſ° affūs ꝑ mēte
diſpēſa° opis p man⁹ arōticeo vnc
tiōes ꝓpāt q̄b⁹ alliaūt ꝙtēplatiuū.
q̄z q̄libz fert ſua vngēta. Vngenta
mētis ſut ꝙtri° ꝙpaſ° z deuo°. Vngē
tū ꝙtiōis ꝙfiat de ſpēb⁹ viliſſis z p
pis pciis q̄ creſcūt i ceto nrō. Vngē
tū ꝙpaſſiōis cōfiat ex ſpēb⁹ amarꝫ
ſis. t. ex ōib⁹ muſerijs pziōz q̄ creſ
cūt in ceto viani Vngētū deuotiōis
ꝙfiat de ſpēb⁹ pāoſiſſis. i. ōib⁹ bñfica
ſxpi q̄ creſcūt i ceto dñico Vngēta
ligue ſūt ꝙfeſſio ad accuſādū ſeipſū.
exhoꝛta° ad edificādū pxi⁹/grāz ac
tio ad laudādū deū. Pzi⁹ colligit in
ceto hūilt. 2⁹ i ceto cāit. z⁹ i ceto
volūtate pauꝑtat Vngēta man⁹.

ſūt opa mie. et h ē q̄ d⁹ Eme. a. vt
we. vn. i. H⁹ āt vngēta dñe opa pie
tat. h āt ſit q̄tēs ſepultū i ꝙtēplati
oē ad opa p̄dcā iuitāt. vñ mḡlena
d² vnxiſſe pedes dñi q̄ ſit q̄n paupi
b⁹ z pegrinis ſup̄dcā obſeqa ip̄e dūt
2ª ꝙſi° 2ª ē de ei⁹ ſepc̄oe. vbi ſt
due ꝙ°⁹ 1ª ꝙ° 1ª ꝙ° ē vidt q̄d ſit
vita ꝙtēplatīa. z d² ꝑ⁹ dyo. Vita ꝙ
tēplatiā ē aſſiſtētia ſpūal qua aſſiſt
aīa nrā deo/nā lz de⁹ ſit ſp pñs oib⁹
tñ ꝛs non ſūt ſp pñtes deo. Tūc aūt
ei effiam² pñtes q̄n caſtiſſis ozōnib⁹
ad dīnā contēplationē nos ꝛuelata
mēte ꝙtim⁹/z tūc d⁹ dyoniſi⁹ ꝙ tra
him⁹ de ū ad nos vt pz ſilitudinarie.
q̄ ſi exiſtētes i nau ligā ad lapidē
in littꝛe manētē z fixū nos vellem⁹
ad nos lapidē ꝑ funē trahē nos ip
ſos z naue ad lapidē trahēm⁹ ita d⁹
q̄ i actu ꝙtēplatiōis nō trahi⁹ de ū ad
nos ꝑmanētē i loco ſuo imobilit ſed
nos ip̄os trahi⁹ ad de ū. C⁹ rō ē qz ꝙ
tēpla°n ē niſi q̄dā mot⁹ mēt i de ū.
ꝑ motū nō duat ti⁹ ad mobile ſz eō
u°. ſt xp̄s i aſcēſiōe nō trāſtul⁹ ad ſe
cūm ſz ſci ip̄z ad cūm leuau⁹. vñ ſcdz
aug⁹ vlti⁹ fis ꝑtrah⁹ oēz affectū. vñ
ia. 9. Appzopiq̄te deo z appzopi
q̄b⁹ vob qz dū volu⁹ ire ad ip̄m ip̄e
ſua mita benigtate tq̄ nos hūa⁹ di g
t ad nos accedē. z h ē q̄d d⁹ z val
de ma. ve. ad mo. Vbi ꝓnūt aliq̄
ꝙdictōes q̄ ad pfectōez act⁹ trq̄zūt. i⁹ ē
fuoꝛ dilci⁹ qz valte manꝛ ei ſine
bat eos fuoꝛ aōr q̄zmē. 2⁹ ē mē
t trāq̄llitas qz i pace fruē loc⁹ ei⁹
vñ d⁹ vna ſab. i. i pace z q̄eto pcto
r z⁹ ē meitoia ac°cū bō fama. vñ

portabant aromata. Quantum est diuine gratie assistētia d. loco ia solet id est mediante grā et illustrante mente. qz ipsa est lumē et regula qua ipsa contemplatiua regulatur. et hoc maxime p actum reuelatiōis diuine quo reuelātur ea celestia quib9 contemplatiui alliciūtur. qz si felicitatē posuerūt phi in reuelatiōe naturali naturaliū rerū. quāto magis nos in reuelatione supnaturaliū eternoꝝ? ꝓ dyonisiū Vñ psalmista Btūs homo quē tu erudieris dñe ℟. Hec. Hec cōclusio Hec conclusio est q sicut resurrectio xpi celebrata est in monumento corpaliter. sic nostra spūalis resurrectio que est quedam surrū actio. s. vita cōtemplatiua celebratur in cōscientie gētiuo De monumēto enim xpisti legitur q erat excisū in petra q nullius corpi sepulchrū fuerat habitū alīū/ q erat diligentissime signatū/ q fuit in solliciti custoditū Hijs enim apparet certitudo resurrectiōis Non enim poterat fodi qz in petra erat incisū. nec aliū resurrexisse potuit dici/ qz erat nouū. nec poterat temere violari. quia sigillo pfidis erat signatū. nec occulte potuit iñ corpꝰ xpi furari/ quia sollicita erat custodia militū. Sit igitur tale monumentū cōscientia nostra in qua manēs vita cōtemplatiua surrsum agat ad supna. vt sit petra frigida/ p carnis integritatē. dura p patientie stabilitatē et soliditatē. sit nouū per inocētie puritatē et culpe imunitatē. sit a quatuor militib9 custoditū scz a prudentia i agēdis. a temperantia in vtendis. a fortitudine in sustinendis. et a iustitia in credendis. Sit et sigillatum sigillo honestatis in visu. ne aperiatur oculus ad aspectū vanoꝝ. in auditu sobrietas. in gustu inedia. in olfactu aspe ritas. in tactu ariditas. et hoc est qđ dicit ad monumētū.

Tercia consideratio

Tercia consideratio ē de impedimētorū amotiōe. ibi et dixerūt ad inuicē Vbi nota q huiꝰ vite quatuor sunt impedimēta Primum ē nimia locūtas que vertit in stultitiā. quia denudat omnia sua interiora denudat et deho nestat seipsum vtpz in nobis. qz aum sitiōesque impugnāt aiam nostrā sint occulte ipsas extrinsecꝰ clarē nō possumꝰ. sed p effectus exteriores tā q̄ per voces ipsas manifestamꝰ. vñ cū vnus quiꝫ nostrū secūm quod ē af fectꝰ operetē externus oñdēto. clarete q sicut nichil celans est fatuꝰ qz ad quod cūq inclinamur intrinsecus vo lumꝰ proferre exterꝰ. sed iste mulie res dixerūt ad inuicē Prudenter. s. de deo. id ē de hijs que erant salutis Vñ prouꝝ. Qui moderatē labia sua prudentissimꝰ est Ite ibidem ix. Vbi sunt verba plurima ibi frequen ter ē egressus. s. diuine cōsolationis et retia veritatis. ideo dicit seneca Si vis habere prudētiam celestem. mores dei et angelorū. pauca loquere. Hec. Hec dum ē cōsideratio futurorū. qz ille q solum pntia id ē nō futura cōsiderat. distantia periula vitē non pōt. et facile labit in pcm. Ista prudē tia valet ad quadruplicē cōsideratio nē Quarū pma ē q voluptas ad

transit. 2ª q̄ g̃ sciam saluacōē relinq̄t 3ª q̄ amittit gr̃az. 4ª q̄ acq̄zit pēnā et qđ plꝰ est dīnā offēsā p̄uocat. vñ ecclī. d'Mecōzare nouissia tua z un cēnū nō peccab Dern. Hāc pzudētiā habētes hec mulīes dixerūt. ¶Quis reuoluet nob lapidē ītō ¶lapis ē difficultas q̄dā q̄ remanet ex g̃suetudīe peccādi pꝰ pñiam. z quia g̃sidrabāt ꝑpā īsuffiaēaz pzudēt̄ solliatabāt p assistētia grē. Inabil est cī oīe ad bona opa z saale relabiť ad pcm̄ nisi grā adiuueť. 3ª ē defectꝰ grāū. Ité ꝑter īdignitatē nr̄m dīna grā nob nō sp assistat. tñ q̄tū in se ē sp ꝑsto ē desidrātibꝰ z disponētibꝰ se ad ipsā. Et nō q̄ q̄dā mēdacť impōnūt grē q̄ sit īpeditiua salutis. hac rōē moti. qz illud q̄ peccať ē īpeditiū salutꝫ. ꝫ grā peccať. nā si hñs g̃ aā mortaliť peccet g̃uiꝰ peccabit q̄ q̄ graāā nō habēt nec habuisset. qz tať magꝫ ingrate facēt qz faaliꝰ posset pcm̄ vitaē. igiť grā est sibi cā ut g̃uiꝰ peccet. ¶Istud ecclz dr̃ Actutibꝰ dr̃ q̄bꝰ p̄t hō superbire. vt de fide z sciētia z de bonitate aie ꝑpe natūali. z ita ista bona quoz ecꝫ multa sunt ad salutē necessaria esse p̄nt occasiō nō data sed acepta pcī Virtꝰ z sciā z fides qua saē z crediť q̄d sit fugiēdū z agēdū si hō nouit se cōformaē rē dictamī rōis. est occasio z causa p accidēs quare grauiꝰ peccat q̄ faciat ydiota. ꝫ sciētia non agit per se ad peccatum ymmo reluctat q̄tū in se ē iudicando z instruendo vt non peccēť sicut est de caritate. concedo igitur q̄ talis grauius peccat. sed nego q̄ ideo graāa sit causa peccati siue grauius peccandi. sed ipsemet non vtēs graāa cum ipse posset z deberet ad re sistendum vel vitandum temptationem peccati. sic et saiens quia non cōformat se sue saientie in volendo z agendo peccat/et hoc est quod dicit. ¶et respicientes viderunt reuolutū lapidem¶ Quia hec difficultates scilicet consuetudinis quando q̄ per graāā subito āmouetur/recte dicitur (vt mō stetur effectus graāe) respiciētes. qz maior est graāa que dīnat. Quartū est obduratio mētis. Dūt enī alique anime dure i tantū q̄ sicut saxa nec compunctione aut inspiratione valeant immutari/sicut fuerunt iudei ab inicio dure ceruicis. ꝗbus dicitur in ezechiele. Auferā oz lapideū de carne vrā z dabo vobis oz carneū. et tales non sūt pronei ad sursū actionē/z ista fuit impedimētū remouebāt iste mulieres. qz mulieres hñt oz magꝫ ductile z tardiꝰ iueniūť indurate z magꝫ benigne. vñ sapiē d². Vbi nō est mulier ingemuscit eg̃. vñ g̃sidrātes magnitudinē indurationis dixerūt ¶Erat q̄p pe magnꝰ valde¶ Et nō ꝑ pñm q̄ lapides fiūt duobꝰ mōis. Vno ex luto vētoso g̃glutinato p calorē sol. Alio mō ex aqua congelata p vehemētē frigus estiui caloris. Hic z aliqui ad hāc vitam habendam per duo indurāť. Primū est cupiditas q̄ rebꝰ temporalibꝰ cōglutiati sūt p amorē vt q̄si brueta aīa malia nūq̄ affectū erigāt ad eterna. Secundum est īfidelitas qua obstinati et quasi congelati/intellectu carnali semper veritati resistunt. non

taliolapis obstinationis dicitur valde magnꝰ. quia pure notitialia non sufficiũt eum remouere sine auxilio gratie diuine ¶ Quarta cõsideratio

¶ Quarta consideratio est videre q̃ sint huius vite certa indicia Vbi nõ q̃ septem sũt. Primum est vt a seculi vanitatibus nos caute sepemus. sẽm illud apli eph. 5. Hoc dico et testificor coram deo. vt iam non ambuletis sicut et gentes ambulant i vanitate sensus sui. tenebris obscuratũ habentes intellectum et alienati a vita dei p ignorantiam que est in illis p cecitatẽ cordis illoꝝ. Vnde iheroꝰ dicit. Vanitas sensus et mẽtis obscuritas bifarie diuiditur in seculi huius negocia et in sapientiam secularem. quando aut in hijs que mundi sunt huius. et sto transeũt detinemur. aut non profutura cognoscimus. Vnde augustinꝰ li. cõf. dicit Vita hec misera est/mors incerta subito obrepit et indubitanter suos amatores mortifero preculo sic iebriat. vt q̃ sunt necia sue saluti ac saitati nec nosc̃at nec discere acquiescant Item augustinꝰ. Ego cum amatores huius seculi intueor. nescio quando possit esse ad cor ũ animos sanandos oportuna sapientia. vnde summa sapientia est seculum renũciare/quia sapere secularia stultitia est sẽm abrosiũ. et hoc est qđ dicit. et introeũtes in monumentum vid est quetentes loca solitaria a tumultu et seculi vanitate. Vnde beatus athonius dixit. non simul esse cũ deo et hominibꝰ possum. et ideo sancti patres ad deserta fugerunt. vt liberius contemplationi vacarent Nam qui vult cũ hominibꝰ iugiter conuersari. non potest deum pura mente contemplari Dicendum est iugis meditatio scripture sacre. nam sẽm dyonisium de diuinis noibus in diuina scriptura ẽ lumẽ et regula qua regulatur vita contemplatiua. Nam idem dyonisius dicit de angelica ihierarchia q̃ diuinarũ scripturarum consideratio est nobis p magina. gr̃ plonis quã habemus in patria. Vñ. Beatus hõ quem tu eruditeris dñe &c. Vnde mirari solẽt multi sapientes. et lucris temporalibus et cõmodis ihiatres de sacre scripture matribꝰ q̃e iudicãt ysipientes ysipicos et fatuos/cur tam sollicite in hac scientia(cũ fides pro notitia sufficiat ipsi iudicio)inaniter occupant dies suos nec lucrari possũt temporalia Tale studium est valde meritorium cũ ad hoc eligitur vt deus feruentius diligatur / et amor proximi nutriatur. spes saluti augeatur/anima pascat ac crebris consolationibus spiritus repleatur. vt spũs angelici studentibꝰ assistant/ auxilia faciant. et assistentes diuinis eloquijs reficiant. et hoc ẽ qđ dicit. [videruntꝰ iuuenem sedentem i dextris coopertum stola candida et obstupuerunt]. Quid p angelũ qui apparet i specie iuuenis sigficatur. nisi bona opera que ostendũt in eis sursũ actionẽ? Et quia sũt noue vite. bñ p iuuenem significatur Quia candorẽ habent virtutũ/ recte describitur coopertus stola candida Et quia assidua sũt pro eternis. dr sedere a dextris Vnde q̃a ita mirati sũt multi miratꝰ

recte dicit et obstupuerunt. Vñ ps. Confitebuntur tibi mirabilia tua. Vel aliter. Quid est iustitia nisi fortitudo operis. quod per stolam additur nisi puritas interioris. quod per sedem a dextris nisi per templa et ne in munera oculos figere. Quia qui plantur non reputant aggredi fortia et pati dura. Cum dicit obstupuerunt significat per operationes portas tartari per sacerdotes scribas et pharisaeos admirationem. et hec ostia in sacra scriptura leguntur per plana. et est plena spiritualia de deo. Nam per discipulos laborantibus dixit. Confidite et nolite timere. Hinc. In mundo pressuram habebitis. quia ego vici mundum. robur spei nostre et quod spiritualis auctoritas spiritualia est. et non quod dicit in malis. Iusti viri sed cum tanta recte leoni comparatur. quia ille per spiritualia insurgere spiritualia. ad metus sue confessionis credit. et scit quia gaudia sanctorum supant. quia illum solum diligit qui neminem nullo modo amittit. Vñ sequitur. quod dicat ille. Angelis. Nolite expavescere. Nam timor sine securitate est pernicies. quia nescitur qua hora dominus veniet. Vetus tamen sit. nec aliquis scit vtrum amore vel odio dignus sit. sicut nec vtrum predestinatus. quia saliet in fine occulto iudicio dei mali convertuntur. et boni convertuntur. unde angelus volens eos assecurare dicit. Nolite expavescere. quia isti qui sunt in divinis contemplationibus beati. sunt ita perfecta affectionibus atque si. quia perfecta caritas foras emittit timorem. Qui enim timet non est perfectus in caritate. Quartum est sancta violentia que necessaria est omni fideli. tum propter se. tum propter proximum. Vñ ipsa commendat christus dicens. Regnum celorum vim patitur et violenti rapiunt illud. Vñ hieronimus. Quis maior violentia quam quod caro vult esse spiritus. homo terrenus. et caro fragilis in locum a quo decidit angelica natura. Vñ addit idem. Esto primo regni celorum non pauperum animam. non pravam et mundam. Hanc autem violentia filia est fortitudo qua vincam mundi occupationes. seculi prosperas. et aduersa diaboli et spurcos nequitias. atque et crucifigentes cum vitiis et concupiscentijs. stigmata domini portantes in corporibus nostris. et hoc est de quibus dicitur. Iesum quere nazarenum. Nazarenus enim dicitur flos. per quem odor contemplationis spargitur qui demulcet illum cuius sensus suspensi sunt ab omni exercitatione. Ipsa enim contemplatio quod crux est sensibus. et in hac addit. crucifixum. Hic igitur quinque quinquies in contemplatione christi et non iuvatur per in actione. et eorum. et vere innocentia. Hec enim separat nos ab omni iniustitia et impietate. pulchra. Justitia custodit innocentiam. Impietas autem procul supplantat. Vñ apta in persona innocentis dicit. Perambulabam in innocentia cordis mei. Nam vtique in nocentia est fundamentum spirituale structure ne valeat homo libere ab hostibus habitare. Vñ ihesus. Edificati spirituale de mundo super levitate aerne. per supra petre soliditate innocentie in primis fundamentum ponatur sup quod facilius valeat arduum iustitie culmen surgere. Hanc enim partem eligentis implevit quod nulli nocuit. Ipsa siquidem innocentia homines filios dei adherere facit per quem liberamur. Unde psalmista. Innocentes et recti adheserunt mihi. non enim privabit

bonis eos qui ambulabant in innocē
a ~ Vñ ihō ~ Gaude innocētia ⁊ ex
ulta quia vbiq; es ille sa ⁊ vbiq; seau
ra Si temptaries profices/si humilia
ris erigeris/si pugnas vinces/si cēde
ris coronaris ~ Hoc tangitur cū dicit
surrexit nō est hic Q ~ d ~ non sedet
in pulucre defectuū/ sed iam surrexit
id est stare cepit p iustitiam erectus ~
et ꝑter inchoatam felicitatē ~ qz ꝑ
dyonisium ~ illi qui in hac vita dediti
sūt contemplationi/ istius felicitatis
iam ꝓtinus sūt effecti ~ quia sēm a
postolū gustauerūt vitam futuri scli
Hexū est vtuosa operatio ~ Nā
ad hoc vt in hac vita cōtēplatiua q̄s
ee ꝓbetur opꝛtet vt actiuse amo
re beatitudinis superne in via diuine
legis p exercitium operis vtuosi sel
licite proficiat ~ sēm illud psalmiste
Beati imaculati in via ~ Et certe con
gruꝰ est ordo ~ vt scz p̄mo a vicijs per
innocētiam discedam; / ac deiñ p ex
ercitiū boni opis in vtutibꝰ proca
mꝰ ~ Nam sicut dicit bernñ ~ Nulli eo
dē statu esse cōceditur seruo dei ~ Aut
semp proficiendū ~ aut deficiendū est
Vñ dum tempꝰ habemꝰ operemur
bonū ad omnes ~ nā vt dicit hugo ~
opatio bona est via qua itur ad vitā
beatitudinis eterne ~ nam bonꝰ vsus
vtutū requiritur ꝙsequēter ad oñsio
nem habituū ~ qz signū continuati ha
bitus est delectatio in opere ~ sic et de
habitu infuso requiritur in ista exerci
tatione aliquod augmētū meriti ~ qz
semper in oi ope vtuoso augeē grā
et promeretur gloria ~ et hoc intēdit
cū dicit locꝰ vbi posuerūt eum

Q ~ d ~ ꝙ tantus est profectus cōtem
plationis ꝙ tam minores ꝙ mai
res informantur ~ vt non solum equē
tur alijs sed eos qui solebant p̄cellē
virtute meritorum p̄cellāt ~ propt
quod ecci ~ xi ~ dicitur Benedicio dei
in mercede iusti id est cōtemplatiui
Septimū et vltimū est gloriosa
remuneratio Nam beatitudo est pre
miū virtutū ~ sicut igitur ex ordina
one diuina virtutibus beatitudo adi
piscitur ~ sic in beatitudine virtutes re
munerantur Vnde dicitur ~ Oī ope
rāti bonum merces debetur eterna ~
non quedam temporalis que frequē
ter desolatur ~ insolēter perturbatur/
indifferenter occupatur/violenter fue
patur ~ sed regni celestis quod habet
eternitatem durationis / securitatē
possessionis/ suauitatem refectionis/
dignitatem dominationis ~ Vñ au
gustinus ~ Illic festinate vbi semper
viuatis Si enim sic amatis istā mi
seram fluidamq; vitam vbi cum tā
to labore viuitis ~ q vbi vix curren
satagendo/sudando/suspirando/necꝫ
sarijs oꝛpoꝛis satisfactis ~ quātoma
gis amare debetis vitam eternam ~
vbi nullum laborem sustinebitis ~ v
bi semper summa securitas ~ summa
felicitas/felix libertas ~ vbi homines
erūt similes angelis ? De quo gregge
Hereditas illa est omnibus vna et
singulis tota ~ et nichil deest ~ nichil
obest ~ nichil defuit ~ nichil superflui
it nichil exterius qđ appetatur ~ nich
il interius quod fastidiatur ~ et hoc ite
dit d ~ Ite scilicet de virtute in virtu
tem merendo ~ dicite discipulis eiꝰ

id ē imitatoribꝫ eiꝰ ⁊ petrō .i. ſu
pioribꝫ. exemplū pfectionis pbēdo
in doctrina ⁊ operando. ⁊ quia pcedet
vos in galileā. Interpretat enī transſ
mutatio. Est enim triplex transmu
tatio. Prima de culpa ad grām. Se
cunda de vtute in vtutē. Tertia de v
tute ad glām. vñ pcedꝫ hāc transſ
mutationē que est de vtute ad glāz
qz supꝫ oēs pmiabitur. Vel aliter dia
te diſcipul eiꝰ &c. quia aliquādo qui
minor est inter frēs. ad tantā pfecti
onē ascendit ꝙ cōtemplatiois puritā
te pcellit maiores dignitate. ⁊ p ce
teris diuinis reuelationibus illustrē
Vel aliter sic. ⁊ precedet vos in gali
leam .id est in excellētia operis ad ac
tiuā vitam pertinētis qđ significat
p galileā que interpretatur reuelati
o. qz merito bone actiōis puenit ad
grām gr̄e plōnis cognitiōis ⁊ reuela
tionis Quam nobis &c. Feria
iij. in paschalibꝫ Sermo lxxxix.
Vt solꝰ pegrinꝰ &c. Iuxt vltiō.
Iste sermo diuiditur in duas
ptes pncipales Prima ptinz diuisionē
thematis in quo introducūtur quatuor
misteria ad diuinā psonā ptinētia.
Primū est eternal emanatiois. ibi.
Tu dem̄ostrās ad oculū. Sē. Filiꝰ
meꝰ es tu. Secūdū est psonal distic
tiois ibi. solꝰ. Persōa ei filij distin
guitur suppositaliter qz habz eē īcōi
cabile. ysa. 62°. Tertiū est tpal inclinatiōis. ibi.
pegrinꝰ. Sicut enī pegrinꝰ recipit
in domo aliena. ita xpi deitas fuit ī
eius incarnatione recepta in extrane
a natura Vnde gen. dicitur Semen

tuū erit pegrinū in terra. Quartū ē
supnatural resurrectionis cū dz. Es
Esse enī accepit p resurrectionē sicut
p primariā generationē Vñ exo. ⁊.
Ego sum qui sū. Secūdo pos pri
apalis huiꝰ sermonis est sub hac con
clusione Legeꝰ quas xpūs sub typo
pegrini in se habuit. ⁊ quilibet fideli
anime habenda dimisit sub dno de
nario cōprehendūtur numero Prima
lex pegrini ꝙ a sua patria sponte diſ
cedit. ⁊ per hanc legem distinguitur
a fugitiua qui violenter a sua patria
in regionē alienā expellitur. iō gen.
12. dz ꝙ abraham descendit in egip
tū vt pegrinaretur ibi. et non dicitur
fugit. Descēdere enim est actꝰ spōta
neꝰ. Istam aūt legem xpūs nō obſ
uabat in sua incarnatione. qz nūq̄ a
suo patre diſcessit. ſ in passioē. quia
tunc anima eiꝰ spōte regionē sui cor
pis dimisit ⁊ sine coactiōe Vnde dicit
Potēt habeo ponēdi aiam meā &c.
Et tursū Deō aufert eā a me. ſ ego
ponā eā a meipō. Joh. 11. Illā aūt le
gem dēt suaue q̄libz aīa fidel vt spā
te discedat a regione xpi/ scipām q̄
tū pōt a regiōe sua subtrahēdo ī qua
ē acta. dū ē a deo īfusa ⁊ īfūdendo ea
cta. Tunc aīa nrā spōte egredit. qñ
ad eiꝰ iactamēta nō inclinatur ſ ad
supiora affiatur. qz affatus ē motꝰ aī
ad res vt sei dēt. qz qui ī carne sūt/
placere deo nō pnt. i. q̄ sectātur cor
pis leges ad ipsas nō pnt inclinari.
Nō. ⁊ Illi aūt q̄ placē deo desiderāt a
carne ipāz odiendo fugiūt. Sicut ei
ī corpalibꝫ/ idē ē pscu° ⁊ fuga. ita
ī spūalibꝫ idē ē fuga/ volitio/ ⁊ ap

petitus/ qđ persecutio. Item de talibus dicit apostolus. Non enim estis in carne sed in spiritu. ¶ Decima lex est q̄ peregrinus per rectam viā incedit non quereus diuerticula ne forte nō attingat terminum per errorē viatū. vñ sollicitꝰ est querere viā rectā qz i lōga via nullꝰ diutit libēt ne magꝭ plōget ipsā. via āt peg nationis ē longa. Psalmista. Heu mi qz incolatus meus plongatus est. Illā seruauit xp̄s in sua pegrinatiōe qz via qua venit q̄ quā tenuit nō solū fuit recta/ sed etiam omnis rectitudinis regula. Hedm augustinū sicut artifex regula mensurat rectitudinē sue artis ita q̄ quantum distat qđ libet ab eius conformitate. q̄ tantū habuit de obliquitate. ita anima quantumcunq̄ habuit de deformitate a via xp̄isti. tantum habuit de obliquitate bonitatis et perfectionis Vñ iohis. 14. Ego sū via veritas et vita. Ratio autem tota consistit in q̄ formitate et rectitudine voluntatis et rationis. Illam autem legem debet seruare anima fidelis que pegrinatur ad patriam vt directe sēper incedat. nulla autem recte ad cēlum pegrinari potest nisi incedat directe sine oni difficultate. vt sicut ascensus mōtis qui fit per lineas transuersales nō est directus ascensus. sed qui fit perpendiculariter sic plus esset de affectu terrenorum q̄ supernorum tunc est ascensus dyametralis. et si sola affectio mundialis tunc esset descensꝰ perpendicularꝭ. Et ratio Quia bonum mentium est perfecte incedere et directe descendere. vt dicitur deuteronomij. 5. Nō declinabis ad dexteram neq; ad sinistram. ¶ Tercia lex est q̄ peregrinus non retrocedit. quia sibi esset impedire et non pergere. Ille enim qui pegrinatur desiderat terminum sue pegrinationis. ideo non requirit ab eo elongari gratie. Istam autem legem xp̄istus seruauit quia in sua passione non retrocessit sed hostibus ipsum querentibus obuiauit. Johannis. 18. vt perficeret cursum quem inchoauit. Istam autem legem debet seruare anima fidelis vt accepto virtutis proposito non resipiscat. Aliud est enim in via cadere. aliud retrocedere. Nam ille qui a bono statu ad malum transit/ non retrocedit. sed cadit sic peccando. Isto modo qui de peccatis cōmissis non conteritur non recedit sed retrocedit. Hic vero q̄ a statu superiori ad statum inferiorem licet bonum trā sit retrocedit. quia plus distat a termino supremo. Et de talibus dicitur luce nono. Nemo mittens manū ad aratrū et respiciens retro aptus ē regno dei. ¶ Quarta lex est q̄ peregrinus in terra peregrinationis non subsistit. quia si ibi vltimate subsisteret non peregrinus sed indigena esset reputandus et non aduena. cum omnis peregrinus sit aduena. Psalmista. Aduena ego sum apud te et cetera. Istam legem xp̄istus seruauit quia affectione sua in terre nis nullatenꝰ q̄etauit. vñ ai vellēt eū

tē gem facere sol9 fugit in montē. ioh vi. Istam legē debet seruare aia fidelis. vt requiem suā non querat in re b9 h9 mūdi/appetēdo eae sui grāa. sicut illi qui nichil aliud desiderant p̄ter illa vel ꝑter illā. Nō ei hēm9 hic manentē ciuitatē. sed futuram inquirim9. Hebreoz. 13. ¶ Quinta lex est q̄ pegrin9 in terra pegrinatio nis sue amicāas nō querit. qz ad amicos ꝑtinz pter cōuersari. Tal enī amicāa nō esset eis pficua. 7 ideo illos qui humano auxilio destituti sūt respiat dñs. 7 ideo dī q. deutro. Deus vult pegrinū 7 dat ei victū 7 vestitū. Istam legem seruauit xp̄us. qua amicāas cū oīb9 huius mūdi cōtrahere nō voluit. vt pz de phariseis quibz se ꝯiūgere noluit. Istam legem debz seruare aia fidelis vt pegrinās ꝑ hūc mūdū. amicāā cum huius mūdi ca lis nō cōtrahat. quia qui tetigerit picem inquinabitur ab ea. ideo iohes 7 alij pres fugerunt in desertū. ne a micāa huius seculi macularentur ¶ Sexta lex est vt in terra pegrinationis non acapiat delectationes. quia impossibile est aliquē delectari perfecte in motu exñte/cū perfecta delectatio sit cōiūcta quieti. Istā legem ꝑfauit xp̄s seruādo supplicia mortis 7 multa alia aspera que sustinuit cū tñ nō haberet pcm. Istam legē seruare debet aia fidelis vt voluptates 7 delectationes sensibiles non requirat. qz illa extinguūt in nobis spūalia carismata. Vñ mathi 9. dicitur q̄ diuicie ex quibus cōcupiscentie oriuntur suffocant vbū diuinū ¶ Septima lex est q̄ pegrinus in terra pegrinationis sue hereditatem non petit. qz ibi non vult habere quietē. Istam legē i se xp̄us seruauit. qz hereditatē regis cuiusq; etiam de iure sibi debebat non postulauit. ymo recusauit dicēs Regnū meū non est de hoc mūdo. 7 illam legē debet seruare aia fidelis. vt hereditatē non vendicet in terris. sed in celestib9. qz anima nō est de terris. sed patria sua est celestis. iō qui vult in terris hereditatē habere. iuste ꝑdibit debita hereditate i excelsis ¶ Octaua lex est q̄ in terra aliena de negocijs ciuium se nō intromittit. qz cū causam ignoret. non pt bñ dee a iudicare. Istam legē xp̄us seruauit qz de negocijs mūdi se nullatenꝰ intromisit. Istā legē tenere dēt aia fidelis. qz null9 pfecte pt intendere ad duo negocia disparia qualia sūt diuina 7 secularia. Vñ dicitur. Nemo militans deo ipliat se negocijs secularibus ¶ Nona lex est q̄ pegrin9 in terra aliena non extollitur. qz cū extollētia sit ꝓuocatiua aliox nō expedit q̄ in terra aliena ab alijs extollatur. Illam legem xp̄us seruauit. qz etiam supra discipulos suos se extollere noluit. vt patet in ministrando eis 7 pedes lauādo. Luce 22. Quis maior est q̄ ministrat an q̄ recūbit? ille. Hāc legem seruare debet fidelis anima vt non extollatur. qz licet sit nobilissima nata talibus cum sit a deo creata tamē ē bzutali corpori sociata 7 quasi matrimonio copulata. Psalmista. Homo cū in honore esset ille ¶ Decīa lex ē q̄ pegrin9 in domo aliena capiē

Istam legem seruauit xpristus. qz i hac vita existēs ppām domū nō habuit ꝫ semp in aliena fuit receptus. Luc. 9. Filius hōis non hz vbi caput suū reclinet Illā legē debz seruare aīa si dēt qz carnē in qua habitat reputet aliena z seipsā expegrinari sciat. qz nulli de propria domo expellitur violēter. sed anima nostra postq̄ fuit ibi hospitata modico tempore iñ ex expellit cū violentia tanq̄ a domo aliena Et ideo sicut filia regis in domo ignobili desponsata cupit in domo patris regredi vinculo matrimonij soluto/ita anima debet desiderare ad domū paternam. Hap. 12. Spiritus redeat ad dñm Vnde cia lex est qz in terra peregrinationis sue iniurias equanimiter tolerat. quia cum sit ibi incognitus z despectus non habet auxiliū per quod resistat. z iō sapiēter malum illatum dissimulat. Istā legē xpūs seruauit qz nob exēpla patientie mōstrauit Illā legē debet habere anima deuota qz ira z cōturbatio latēs lacerat mētē. Luc. 21. In pacīa v rā ēre. Quodcūma lex ē qp existēs in tra aliena desiderat ad prīa redire qz oīa naturaliē appetūt locū suū. et iō cū patria sit locus ꝑpus peregrini ad ipsū desiderat rediē Hāc legē xpūs suauit qz litz difficillimū a matrissie passiōis z mœstꝫ passū tñ sine hēret. tñ desiderabat ad patriā redire Istā legē suare debz aīa fidēl. vt sp ad patriā supnā aspiciat cū aplō dicente. Desidero dissolui z ēe cū xpō. Ille ē locus peregrinacōis qz liz in pō istāti sue creatiōis aīa infundat tñ prius

natura a tota trinitate creatur q̄ omni vniatur

Feria tercia pasche. Sermo nonagesimus

Tunc aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas] Pnōs. diuidit in duas ptes 1a ps Ex rōne scripture in hoc euangelio probatur ista conclusio. Oportuit pati xpristum. vnde dicitur [Aperuit illis sensum] vt ex ratione scripture intelligerent istam conclusionem. Notādum autem qp duplex est probatio. vna ad sensum. altera ad intellectū. Et primo probat per illam que est ad sensum visus. cum dixit [videte manus meas] Secundo quo ad tactum cum dixit [palpate] . Tercium quo ad gustum [cum adhuc illis non credentibus et mirantibus pre gaudio dixit. habetis aliquid hīc] Quartū quo ad sensum auditus cum dixit. [Hec sunt verba que etc] Vbi verba que dixerat ad memoriam illis reduxit. et eadem dixit vt sic ostenderet veritatem resurrectionis. Deīn subdit parabolā quo ad intellectū in vbo primo ꝓposito cū dixit [Tūc aperuit illis sēsū] .i. interiorē rationē [vt intelligerēt scripturas] vt ex rōne scripture ad intellectū hūs conclusiōis deueirēt. s. Oportuit pati xpūz 2a ps Hic innuit dñs iq̄rēdū nob q̄ce optuit pati xpūz vbū. s. eternū suppliciū crucis. Et respōdet aplūs. 1. cor. 1. vt sit vtus crucis peūtibus stultitia. nob āt qui salui fūt dei vtus z sapia in sanctificatione z redēptione Et bn dicit vtus dei qz oīs vtus sive theologica sive

passione completur. Nam ꝑtus in infirmitate ꝓficitur. 2. corint. 13. et ideo oportuit pati xpm ꝓpter ꝯtitudinem fidei/ propter ꝯroboꝛationem spei. et propter ardoꝛem caritatis. ꝓpter directionem pruꝺẽtie. ꝓpter cõfirmationem iustitie/ ꝓpter roboꝛ fortitudinis/ ꝓpter exemplũ tẽperantie. Primo igitur ꝓpter fidei ꝯtitudinẽ qꝛ non solum in ꝓmissioꝛe ꝟ multiplicã ꝯtitudine nobis firmata est. In ꝓmissis enim fit multiplicatio ꝯtitudo. Cũ enĩ ꝓmittẽti non creditur. addit iuramentũ. qñq; vẽ ad maiorẽ ꝯtitudinẽ adhibetur instrumentũ vt lrẽ in quibꝫ ꝓmissũ cõtinetur. adhibẽtur quãdoq; testes. et ad vltimũ tradantur obsides. et hoc totum ad ꝯtitudinem. Magna enĩ ꝯtitudo ẽ quãdo famuli tradũt obsides. maioꝛ quãdo amicꝰ. maxima qñ filiꝰ. Hac enim ꝯtitudine maioꝛ fieri non põt. et ideo oportuit pati xpm. Abrahe facte sũt ꝓmissiones de eterna hereditate. et q̃si nõ hoc sufficeret additum est iuramentum. Vñ gen. Per memetipsum iuraui dicit dñs quia fecisti rem hãc. et non pepercisti filio ꝛc. sed ad maiorem ꝯtitudinẽ adhibitũ est instrumentũ. qñ sciꝫ data est lex sicut instrumentũ in quo cõtinebantur ꝓmissiones. vñ et scripta est digito dei/ sicut legitur in exo. 20. Deinde adhibiti sũt testes prophete ꝓmissionẽ adhibentes. Deinde adhibiti sunt obsides scilicꝫ sancti patres. de q̃bus dr hebꝛ xi. qꝝ sunt ludibria et verbera experti ad testimoniũ ꝓmissionis. Unde sequitur. Et hij oẽs testimonio fidei ꝓbati inuenti sũt. Sed adhuc oportuit vt maioꝛ ꝯtitudo fieret quo non potuit maioꝛ ꝯtitudo fieri/ scꝫ vt traderetur vnigenitꝰ ꝓ obsi de vt pignus haberemꝰ. et ꝯti esseꝰ de ꝓmissione. Quid ergo facit ipse deꝰ pater. Videamꝰ aplm. ad. ro. Filio suo vnigenito non pepercit. et quõ ergo cũ illo nõ omia nobis donauit. Ideo igitur oportuit pati xpm ad ꝯtitudinẽ fidei. Secũdo ad spei cõfirmationem. Diffidẽtia enim ex duobꝰ nascitur. s. ex cõscientia peccꝰ vl ex defectu meritoꝝ. Primũ fuit in cayn cũ dixit. Maioꝛ est iniquitas mea ꝛc. Alij sunt qui de meritis suis non ꝓsumũt impediente miseria in qua iuoluti sunt. Vñ spei duplex est impedimẽtũ. Unũ ex pte miserie impediẽtis ad bonũ. aliud ex parte culpe/ q̃ cõscientia ꝛepꝫhẽdit a malo. et ideo oportuit pati xpm vt amplius diffidentia locum nõ habeat/ sed vt spes quandoq; sic in alijs roboꝛetur.

Primo ergo oportuit pati xpm vt remouereꝛ diffidẽtia ex pte peccatoꝝ. quia dicit ioh. in canonica sua. Si quis peccauit aduocatum habemꝰ apud patrem. Ille aduocatꝰ bonꝰ est qui cãm semp bñ ꝓcurat. et ideo desperatio in nobis locũ non habeat. et sic nullum ẽ pcm ad mortem quod mortem xpi non soluatur/ cũ ꝓ mortem eius nobis venerit tam potens et efficax medicamẽtum q̃ nullus põt malignitate morbi deterreri. Et ideo erauit cayn. Maioꝛ est iniquitas mea. et ꝛc. Secũdo oportuit pati xpm vt remouereꝛ diffidẽtia ex

ptē meritoꝝ ſñ defectū meritoꝝ Hi
ei gſidēm⁹ quātū tpis voluptatibus
carnis dediti fuim⁹ multū ē diffidēdū
ꝫ ſi d⁹ aplūs ad hēb. Nō hēm⁹ pōti
ficē q̄ nō ſciat cōpati infirmitatibus
nr̄is et ē. et iō d⁹. Adeam⁹ cū fiducia
ad thronū grē. vñ b. Nō in dē de
meis meritis. vsurpo de viscerib⁹ dñi
nec desūt fomenta p q̄ effluāt. Fode
rūt ei manꝰ et pedes. p q̄ rimas lz in
sugē mel de petra oleū q̄ de saxo du
rissimo. Proinde meū meritū ē miseri
dñi. nec vnq̄ ſñ meritis cē poterō q̄
diu durabit dñi miseri. Et sic ōnis
diffidētia removeat p dñi passionem
ad hēb. Hñtes fiduciā ad ꝫ ad cari
tatis p̄bationem. Duplicat enī p̄bat
dilectio. Nā ſit d⁹ gḡis p̄bi dilectōis/est
exhibitio operis. Unū ei ē signū dilectōis
et maiꝰ unū maioris et maximi⁹ moriē
Multa ded⁹ nob de⁹ p̄ Ysid d⁹ p̄. de
i dona cē/q̄b⁹ nob reos nos cē ond⁹.
q̄ iacui⁹ ſb reatu culpe iustos nos es
se credebam⁹. venit g. xp̄s et patefe
cit vulnꝰ. q̄ posuit semetipz. et de mor
te sua mediana aptauit vt nō eēt tm̄
ostensor vulneris ꝫ saluator. Hinc
pēz nō admisit. ita pena nri pēi sus
cepit. vt p ī debitā. ſ. pena suā/n rāz
abluēt culpā. Ded⁹ ei p. ymagiēz ī cre
atiōe/dein oia sua. vñ hoiem q̄stitu
it sup opa manuū suar. Angelos ecc̄
suos ad custodiā ded⁹. Pō. Angelis su
is mādauit de te. Nō ibi dicit de capite
de membris p̄t dia. Ded⁹ nobis unige
nitū suū ſit dicit ioh̄es in cua. Sic de⁹
dilexit mūdū ut ē. Et maiꝰ dare ñ po
tuit q̄z d⁹ ipe filiꝰ. ioh̄is. 19. Oia me
a tua sūt/dādo igit filiū suū oia sua
ded⁹ ipe ī effū. ubi p̄bat dilectio ipe.
Hz adhuc magis p̄bat in effū pie
ois q̄ actiōis. Quu enī aliq̄d p alio
fiat/signū est q̄ diligit eū. Qui nō
solū fiat sed eā patit/sig⁹ē q̄ me
gis diligit. Patrie de⁹ pat dilexit ī cre
atione rōnale creaturā potiꝰ q̄ ali
quā aliā. nullā enī ad suā ymaginē
fecit de⁹ nisi istā. Sed q̄d ampliꝰ.
Hoiem āgelo p̄tulit in effū imma
tionis q̄n hoiem assūpsit non āgelū.
vñ aplūs hēb. Nō āgelos appēdit
ꝫ semē abrahe tenet. Quid de pati dice
mꝰ. Maiorē vero caritatē nemo ha
bet vt animam suam ponat quis q̄
Ista p̄positio vera videtur et ta
mē si maior videat/illa maxima est
Hāc xp̄s oñdit. q̄n posuit animā su
ā p inimicis suis. Ad rō. Cū inimici
essem⁹ deo/reconciliati sum⁹ p mortē
filij ei. Ex q̄ arguit q̄ sūme nos di
lexit. Vñ b. Multū laborauit salua
tor me⁹ p me. nec in p̄a mūdi fabri
ca tm̄ satisfactōis assūpsit. ibi dixit. Et
fca sūt. sit ꝫ sustinuit. ī ꝓb/ḡdones.
et in fcis/obprobatores. ī tormētis/il
lusores. in morte/exprobratores. et iō
optauit pati xp̄z ad p̄bationē dilecti
ōis q̄. ad p̄uidētie directionē. Pru
dētia ei est electiua op̄ādoꝝ. et iō ho
mines deāpuuntur. quia nesciunt
quid eligere debent. et ideo oportu
it pati xp̄istum vt ostenderet inde q̄
essent eligenda. Unde augustinus
de vera religione. Tria sunt que e
ligunt homines/et inde errores et via
p̄ditionis. scilicet diuitias. honores
et voluptates. et ideo omnes peri
erunt. Dupbi ꝑpē ābitionem honoꝝ

cupidi: p̄p̄ter appetitum diuiciarū: & ideo oportuit ēē vt ostenderet ista fugienda ēsse: & ideo contra ista tria sustinuit: paupertatem contra cupiditatem: vnde et nudatus est: ignominiam & cōfusionem sustinuit: vt confunderet ambitionem honoris. Itē tribulationem & angustiā: qua nulla maior cōtra appetitū delitiarum: & ideo oportuit pati xp̄m. ¶ Quinto ad iustificandā cōsummationē. Vñ ad iohem dixit. Sic nos oportz implere oēz iustiām. Justicia vero non impletur nisi p ea p que peccauit quis: p eadē quis punitur. Totū enim genus humanū p̄ditum erat: nec satisfactio reparabatur. Assūpsit ergo nrām naturam vt ad implerēt oēm iustiām sicut patz. Consideremus igitur illud p̄m̄ transgressionis & alia pcā actualia que ptz supraddidimus: & videbimus q̄ satisfecit xp̄us. s. q̄ ipse factus est satisfactio nostra/iustitia/& redemptio. In p̄ma enim transgressione duo fuerūt. Consensus suggestionis dyaboli: q̄n dixit. Eritis sicut dij. Deinde cōsecuta est transgressio in actu: cū tulit lignum & comedit. Cui. In suggestiōe ligni illusit dyabolus vt consentiret: quia in eis cepit. Primo enim suggessit ligni comestionem cū dixit: in quacūq; die comederitis &c. Deinde retulit ad pietatem cū dixit: Eritis sicut dij: 3° suggessit scīe curiositatem: ibi: scientes bonū & malū. Quia vero sic triplicē dyabolus illusit: ideo in tribus locis xp̄s est illusus. In domo sacerdotis vbi velabāt faciē eius: in domo p̄nāpis vbi plectētes spineam coronam ponebant in capite eius: et quasi non satis ei esset illusū adhuc terao est ei illusū in cruce q̄n dicūt est ei. Vah qui destruis templū &c. Sicut igitur dyabolus triplicē illusit in p̄ma suggestione: ita similiter xp̄s illusus est in passione. In domo sacerdotis a quo requirit scia vt contra scientie curiositatē satisfaceret: in domo p̄nāpis cōtra ambitionē p̄tātis: in ligno crucis vt satisfaceret pro illusiōe qua illusit dyabolus adam in suggestione ligni voluptuosi. Et spiacēdo ergo transgressionem p̄mā p quā peccauerat adam satisfecit xp̄s: factus est pro nobis actus & assūmatus p quatuor sensus: scz p auditū quo assensit dicō dyaboli qđ audiebat: p visum q̄n vidit lignū qđ esset pulchrū visu & ad edendū suaue: p actū q̄n tulit lignū vt cōederet: & in sensu gustus assūmata est transgressio q̄n comedit. P̄mo igitur audiuit 2° vidit 3° tetigit 4° cōedit. Contra contumelias & insultus inde ortas xp̄s audiuit vt satisfaceret p auditū: velata fuit facies & oculi clausi/vt satisfaceret contra visū: fuit & satisfactione p transgressione in tactu. Vulier ei q̄n p̄cepit ad arborē diffixit pedes & diffixit manus. Contra xp̄s in cruce habuit manus diffixas & pedes confixos: iam enim satisfactū fuit pro triplici sensu: & ideo sitiebat vt satisfaceret pro gustu: vnde. Potauerūt me aceto: & tūc dixit: Cōsummatū est. Cōsideremus iterum pcā actualia & passiōz xp̄i: & videbitur q̄ satisfecerit xp̄us. Job in p̄sona dñi dixit. Vtinam appenderētur pcā mea quibus & xp̄s pcā nostra sua dixit: non quia ipse

frat sed qz p ipsiosatisfrat Quos dā
vero decapit dyabolusex timore ma
le humiliāte. qsdā vo ex amore ma
le acēte. z iō oz ēcl. z iō illusū ē ei i
veste alba z coronca. Itē gmittim9
pēa ēpliat ꝑ vplicē actū ordis oꝛ
opis. z iō gaudit triplex passio ol
li. qz colaphis eū cedebāt Itē passio
faciei qz alapis cedebāt. passio capi
tis qz acūdie caput ei9 pcutiebāt. pas
sionē capitis sustinuit ppter pāz mē
tis. colli. ppter pāz oris siue vocis/
qz p collū vox fozāt. faciei/qz maib9
dāt ppter pcm opis. z iō optuit pa
ti xp̄m. 6ª ppter robur fozitudis.
Robur ei fozitudis ēpliat enetuat
ppt tiōzē acbitatis ipi9 pene/aliqñ
ēni ppt durationē pene. Utrag ēni
timēt hoīes. p9 ēni sustinet qs decapi
tari ꝙ lapidari diuturna ac9 maioꝛ
pena ē. et iō scolares libēti9 cruce ac
cipiūt ꝙ religiē itrat qz magꝛ diu
turnitatē timēt ꝙ pene acerbitatē.
Tercij vo st q timēt gen9 mortis et
isti vilissi9 cruciatū nō sustinerēt. et
iō volu9 xp̄s pati vt ñ acbitatē pene
timē9. vñ ecclpenā acbissimāz sustinuit
et iō dicit iēmiastre. z. O vos oēs trā.
Q. d. Videt pt q dolor me9 maioꝛ
ē ꝙ alio9 dolor. sēs9 ei fudat i neruis
et ligaturis mēbroꝛ z ideo pena quā
pati netuo9 acbissima ē qz pncipiū sen
sꝰ ē. sic fuit xp̄s qz i cruce mēbra e9 ex
tēdebāt. neuti e9 distrahebāt Itē di
uturnitatē pene sustinuit. p̄ōª. Pauper
sū ego z in laboribꝰ a iuuētute mea z fu
i flagellat9 tō die et castigaº mea in
mane. i. i nocte dū alij sūt in q̄ete Et
q̄re hꝰ? Ne timēt pena eterna Itē ao
oz pati xp̄s ppt exvtpātie. qz tpātie
ē mot9 exteriores z interiores affectus
ue opādo sū numerādo cogitationes
q̄b9 in deū tēdi9 Nō ēni fabula9 in te
ū predib9 corporis affectib9. ig pre
dib9 volu9 gsigi vt oēdet affectū debē
ti neri. Itē maib9 volu9 affigi vt p
hoc oēdet opa debz tpanlat9 eis a
p̄ū ē z exiu9 sāguis z aq ppt xvm.
qz aliqñ voluit cogitaº i corde sñe
lationē. z iō vana ēt sigē p aquā/alij
qñ voluit in corde ei delationē z tūc
fex ē z tūc sigē p sāgnē. pª noster
vñ gen. dꝰ. Rubē pº geit9 me9 effu
s9es si9 aq nō crescas. tales ei quasi
corda effūdūt p tales cogitationes ñ
crescūt in grā. vñ tal9 cogitaº i predit
augmētū grē. Aª vo cogitaº pticulo
sa ē. vñ ysa. Vestimētū mixtū sāg
nz erit i cbustionez z ābū ignis. Per
vestimēta vo vtutes signāt. vñ i apo.
Otūs q aus. z c. Ab hijs gº oz tpan. z
iō ad pfiādū tpātia exiu9 sāguis z
aqua z hº ex pte corporis vbi voluit
cogitaº Et ē nōbile ꝙ hº fcm ē xº
ia mortuo in q nōt ꝙ lz hēat tpātia
q ad duos pōs gd9 tñ q ad z vm nō hēt
qz i aliq aliq̄tulū mortuo ia mūdo
manz illd z vm. z iō oz exire aquā vit
cogitaōis z sāgnē fede distractiōis. z
hº p9 mortē cē Fe. uij. p9 hasc ha-

Manifestau9 se itez Sermo xci
i. d. s. Johis 21. Qz pseuerā
i bono/ sola mercede gseq facit/ qz q
pseuerāāz nc obseqū mercedē hēbit
nec bñficiū grās nec laudē fortitudo
Hz qz ꝑvb cor istabile dū suo duct
arbitrio z dino cedit gsilio i seipo sub
sistē nō pt sz distrahit p ifirmitatē idiget
grā assistētie. videt saluator mētis

instabilitatē ⁊ īsidiantis callidītatē/ suc gracie assistentiam submīstrat d⁹ Hai fr stauit ⁊c. ℣. vbi ponūtur septem vcaumēta ℣ Primū vcaumētum.

℣ Primū est q illū qui nouiter mō surrexerunt cū xpō quāto plꝰ ad cognitionē ⁊ dilcionem dei accēsserūt tanto sciāt se maiori impulsu grauari vicioꝝ. Nā vicia ante cōuersionē pacem cum hoie hnt. quando aut expellūtur actiōi virtute ꝙsurgūt fiūt aūt īimica conuerso que pcōri prosperē blandiebantur añ conuersionē. p̄ credit turba vicioꝝ tētationē/ ne deo adhere am9. ⁊ iō si post conuersionē patiaris īfestationē nō frangaris. scit ei dē9 aduersitates reprimere vicioꝝ/ sue conuersione vtutū. Hij āt conuersi intelligūtur p discipulos in piscatura manū labrātes ℣ Secūdum vcaumētū est q mare compatur mūdo ꝓpter maris multa pricula que spūaliter inueniūtur i mūdo. Primū ē aque receptio p rimas nauis/ sic quilibet piclitatur recipiēs aquas delectationū in vanitatib9 ⁊ delitijs mūdi. i. sensuū rimas Vñ sicut obstruēda est rima nauis. ita ad hoc ne spiritualiter piclitemur obstruēdi sunt sensus nostri Secūdū est e9 profunditas Dic in mūdo piclitatur q̄s p implicationē secularū negociorꝝ q̄ fine seu fundo carent. 2. coꝝ. 2. Qui volūt diuites fieri in. ad. in tentationes ⁊c. Tertiū est tēpestas Hac eā sicut cōpūtur funes ⁊ armamenta ⁊ nauis alliditur ad petram. sic p

ipacām piclitamur qz p̄cepta ⁊ virtutes cūpūt que sūt armamēta spū alia. 2° qñ nauis adhereat zabulo non mouet. sic spūaliter qñ arca cordis nimis sollicitatur. ñ mouet desiderio i deū Pō Coglutinat9 ē i terra venter noster Quitū ē ventoꝝ valitudo. s. tēpta° Vñ Hie. Cū vidisset vētū validū timuit. 6ᵐ ē piratī iuasio. scz superbia q̄ furat oē bonū hois. Vñ si nauis ē fracta naufragij scz pñiam Si vero nauis ē integra. reatrendū ē ad plāctū me° Primo nauis dēt p paupatē exoneari 2° aq̄ de extracia p grossioēz 3° forāmia sensuū p sedulā custoditiōnē obstruāt. 4° vt archa spūalis seruetur Hec ei custodit nauē cordis ne fluctuet. 4° vt luerna fidei īspiret q̄ portū salutis ondit. 6° sicut piclitātes faūt vota/ sic spūaliter te voueas deo. ei9 regimi te cōmittendo. 7ᵐ ē q̄ p hos. 12 discipulos in mari piscātes intelligūtur. 12. genera hoīm q̄ in statu suo piscātur merita suaꝝ operationū. Primꝰ status ē dñoꝝ. Hij de9 se manifestat cū sua humilitate eos decet vt in memoria sua habeāt q̄ equales huius suis gradib9 sūt in natura Ité ne superbiant cōtra deū de munere subditos eq̄ leseris p nature cōsoꝝium agnoscendo. q̄b9 dr Remitte minas huoꝝ. sciēs eos q̄ illoꝝ ⁊ vester dñs est in celis Secūd9 status ē seruoꝝ Quib9 dñs se manifestauit e9 obia vt in se humilitatis aspiciāt cōditionē ⁊ ne dños despiciāt nec ordinationi eoꝝ superbē contradicant. ⁊ vt sciant se esse seruos dominoꝝ. quibus etiam dicitur

Hemi obedite dñis carnalibus .xp̄9 stat9 ē iudiciū q̄b9 de9 se manifestat. ī seueritate dine iustiae eos deserit q̄ iudicio nō recipiāt psonā. q̄ ei ob cōsāguinitatē z affinitatē fauorē siue inimiciā ax odio iudiciū pūtūt in xp̄i iustiā peccare noscunt. 69 ē stat9 diuitū q̄bus dñs paupertate sua se manifestat ḡ elatiōem inferēdo metū. vñ ap̄l's de diuitib9 d' Precipe diuitib9 h9 scli nō superbe sapere neq; sperare in incerto diciax suax Item q̄ḡ doc; sua miserdiē ebuē z agnoscē se a deo positos dispēsatores talīū subditox z ēe hūiles scientes aliena esse q̄ dispensāt. 19 stat9 ē pauperū q̄b9 etēnox promissioē se ē manifestās dicēs Oti pauperes spū z̄c. 69 ē purgatox q̄bus se manifestat matrimoniū sui pūcia apbās. dicit eos sic ea que mūdi sūt agere. vt tñ eaā que dei sūt appetāt. sic de bonox pūtib9 gaudeant vt ī intētiōe solliciti mala etēna ptimescāt. z vt suscipiēde pl' causa se meminerīt eē iustos. z tñ imoderate admixtioni seruiūt/ ppagatiōis articulū in usū trāsferūt voluptatē. vñ aplūs. Quu hñt vxores sint tāḡ nō hñtes 19 status ē virginū q̄bus se eaā manifestat qñ virginē ī matrē elegit. 69 eaā mites pūt eē oēs virgines cū maria sine patre fieri volūtatē. Hoc m aug9 hijs septē nōib9 xp̄s noiabat. d' ei dñs vt pz iohis. 12. Vocatis me magistē z dñe z̄c. sū et ei Item vocat hu9 qz venit in fōz hui ministrare nō ministrari. Item d' iudex. iohis 4. Vtātē dedit ei iudiciū facere z̄c. Ipe eaā dicit p aplm diues in oēs Item diatur paup. vñ dicit p ap̄h Ego aūt mendicus sū z paup Item filius hōis non hz vbi caput suū z̄c. Item qz matrimoniū sui pūcia p̄secutus et virginē virgo in matrē elegit. vñ ipe eaā dicatur sponsus et sponsa electa. Ex. 29. Cardātē aūt spōsa z̄c. Item d' virgo qz de eius puritate ō nes accipim9 Et qz virgitatē p̄elegit z̄c. tō in hijs statibus d' se manifestasse iohannis. 1. Pat manifestavi nomen tuū hominibus z̄c quos z̄c. Quartū ē q̄ aī tpa xp̄i nullū erat mentū ff solū in tpe grē. s. xp̄i labore meritorie. ex. de pcib9 i libo. Pō. Vanū est vob aī lucē surgere. s. grē qua mediāte meritorie operāt. z hoc ē qđ dicit illa nocte nichil p̄cedite ut z̄c. 17 ē q̄ ad meritū adipiscēdū q̄tuc̄ requiruntur. s. feruor dilectiōis q̄ intelligit p pzunas. ri gor afflictiōis q̄ intelligit p piscē assū. dulcor deuotiōis q̄ intelligit per sauū mell'. et vigor bone operatiōis qui intelligit p panē. ia in ipa aplicatiōe discipuli obtulerūt ei ptē piscis assi et sauū mell'. Hic eaā fit mētio de pisce/pzunis et pane vt p hꝰ signi ficēt q̄ ad meritū adipiscēdū requiritur Dextum d' aūt mētum ē q̄ sic in merito pficientes nō estimēt a seipsis causā meriti hzē qz vt sic spoliāt de ū suo hōre et dnio vli et ingti sūt e ī de bñficijs acceptis Hº viaū ī p̄dit nos ne maiora boa a deo acapiam9. qz idignos nos reddit superbia stat9 grē dei. aut si pl9 daret nob extolle tem' aut ingti efficem' aut nō digne in grā operem' et sic grauiores pec

ali rei efficem⁹ vñ sepe magꝭ ẽ cle
mẽtia pẽtꝭ dñi/negaẽ ãplioza grẽ
dona q̃ seuiaia ista scẽtꝭ ⁊ hꝫ ẽ la fãre
te de piscib⁹ q̃s pzẽdidistis. Q. d. ta
lia sũt in attribuẽda nõ vob. vñ d⁹ luc
Cũ feceritis oia q̃ pcepta sũt vob dica
te ꝓua inutiles sum⁹. vñ ꝓpter⁹ cũ au
disset qz dñs ẽ. s. q̃ opaꝭ meritũ tu
tuta sucãpit se. s. sibi nichil assibẽdo
tenat eĩ nud⁹. s. a merito ĩ puꝭ na
tiuitatib⁹ ⁊ misit se ĩ mare. s. gsidẽ⁹
habens de assistentia diuine gracie.

Ad⁹ dicit ẽ q̃ illi q̃ se sic exercẽt ĩ
opib⁹ vtuosis ⁊ mediãte assistentia
grẽ dine. mãducabũt in mensa dñi
fruitiõe p̃mij sepiterni qđ inuit cũ d⁹
Venite pzã. Qđ tẽt Homo xcij

Cu cognouisti sessionem meam
et resurrectionem meam. Po
test istud vbũ intelligi duob⁹ modis
Uno mõ vt sit vbũ xpi ad pzem Alio
mõ vt sit vbũ dauid ad xpm lo
quẽtis p totiꝰ hũani finali resurrecti
one quã pdit requies eozum. ideo
quantũ ad reqẽ pdictẽ dicit tu cog
nouisti sessionẽ m. ad cuigilatio⁹
sequẽtẽ ⁊ resurrectio⁹ m. p q̃b⁹ d⁹
michee. Surgã cũ sedero in tẽbꝭ
meꝭ Quo vo ẽm fialẽ resurrectionẽ ẽ
itẽ⁹ p̃napaꝭ. idẽo ẽm eã isistẽdo oc
curũt xv. articuli p⁹ q̃d ẽ resurrec
tio. d⁹ q̃ ẽ cuigila⁹ hoim a sompno
mortis. iuxt illd io. xi. Lazarus ami
c⁹ nost dormitꝫ vado vt a sõpno mor
tis exitẽ cũ. Intelligẽdũ tñ q̃ q̃dzu
plex mors inuenit in sac scriptura. Pzia
tpaliq̃ q̃s morit mũdo p susceptiõez
ẽligiõis. de q̃ ad col. z. d⁹ Mortui
estis cũ xpo qc. Secũda spũalis q̃ q̃s
morit xpo p culpã trasgressionis vt
hẽt ad phil. 2. Cũ eẽm⁹ mortui de
lictis. xpo vivificauit nos de Tercia
ẽ mors alis que fit p sepationẽ aie a
corpe sicꝭ hẽt io. xi. Lazar⁹ mortuꝰ ẽ
Quarta est ihenalis que fit p dãpna
tionẽ ihenne. vñ ad rom. 6. Per pcã
mors. Cũ igit ista sint q̃tuor gne
ra mortis. resurrectio nõ fit a morte
tpali vt q̃s ad mũdũ ab eo relicũ ia
redire posset. Itẽ nõ fit a morte eternali
qz in inferno nulla ẽ redẽp⁹ p⁹ sniam
saluatoꝛis. Sic fit resurrec⁹ a morte
spũali p sacmẽtũ pnie de q̃ d⁹ aplus
eph. Surge q̃ dormis ⁊ exurge a
mortuis ⁊ illuiabit te xpus. Itẽ fit q̃rto
resurrec⁹ a morte corpis p miraculũ
diuine potẽ. sicut fuit resurrectio la
zari. q̃ stati pduxit eũ foras q̃ mor
tuꝰ fuerat. ⁊ tal erit oim fialis resur
rec⁹. de q̃ nrã pnsẽ itẽ⁹ p q̃. s. corꝑ.
Qcẽs qđ resurgere⁹ qc. 29 arti
culꝰ ẽ qđ sũt resurrec⁹is. D⁹ q̃ scriptu
ra po. q̃tuor fit o hũanoꝝ Pzi⁹ resur
rec⁹ p̃a. 29. resurr⁹ 2a. 39. mors p̃a.
q̃rt⁹ mors 2a. vñ apo. 4. Dñs ⁊ sac
t⁹ q̃ hꝫ ptẽ i resurrõe p̃a. in hijs 2a
mors nõ hꝫ ptẽ. vñ p⁹ resurrec⁹ dat
intelligẽ 2a⁹. ⁊ 2a p⁹ p naturã cor
elox ⁊ p⁹ istos q̃tuor fit o pñt hꝫ fieri
q̃tuor questiones. Pzia qđ est re
surrec⁹ p⁹ D⁹ q̃ ñ ẽ resurrec⁹ spũalis q̃
fit ĩ pnia. nr resũp⁹ corpis ab aia. qz
iste resurrectiões mlti⁹ pcurũt ĩ q̃b⁹
hꝫ ptẽ mors 2a. p ẽ ista. s. confirma⁹ ĩ
grã q̃ confite aia q̃ cũ grã a corpe
sepali. sicꝭ ageli ab iitio fuerũt in grã
confirmati. post q̃ fuerũt ad deũ cõsi.
⁊ post talem conuersionem secunda

mozs nō habet in eis potestatē Dicē
āt ista rēsurrēcio ꝯfirmaº qz pⁱ pām
transit aīa adstatū īmortalitatis. p
qua rēsurrectiōe iduaē illō ps. Nō
rēsurgēt impij in iudicio. sez ptiulan
qō fit i ⁊ lubz pārois mortē. qz de iu
dicio vlī dicat saluatoz oppositū. 2ª ē
quid ē rēsurrēcio secūda? Dicitur q ē
vnio aīe cū oꝛpe q̄ exp̄mitur i fine
qz ista rēsurrēcio 2ª / sequit īmediate
p̄mā. ȝª qō qd ē mors pª Dī q ñ est
spūal. que fit p pām. qz tūc mors to
tal. cēt mors secunda que statī sequit
eā. si mors essꝫ oꝛpis. Prima ē oꝛpis
quā in reprobis īmediate seq̄t mors
secūda. 9ª qō quid ē mors 2ª Dī q
mors 2ª acaꝛ p eēna dampnatione re
proꝝ. Vñ apoal 20 Dꝛ q infern⁹ ⁊
mors missa in stag̃ ignis ⁊ sulphu
ris. hꝫ est mors 2ª. quo ad illos q̄ sūt
iuēti in libro vite vt Dꝛ ibidē. nūc āt
nō est intētio de rēsurrectiōe p̄ma. qz
illa fit in morte scōꝝ. ꝫ de 2ª que fit
vlīe in fine seculoꝝ. Tertiꝰ articu
lꝰ est q vlis rēsurrēcio oim erit. qui
a de hoc scripsit btūs mathias duode
cimū articulum fidei de carnis rēsur
rectione. Et confirmo istud autoꝛita
te vtriusꝫ testamenti. Primo. qz dañ
Dꝛ q multi q̄ doꝛmierūt in pul
uere terre euigilabūt/ alij i vitā eter
nā/ alij in obꝓbꝛobium sēpiternū Dicꝫ
āt multi. ⁊ nō oēs. ꝓpter illos q̄ sūt
rēsuscitati iā. tū etiā qz dicit io. ꝫ q
q̄ bona fecerūt pꝛocedēt in rēsurrēcio
nē vite. q̄ vero mala in rēsurrectionē
iudicij/ ⁊ ꝯstat q̄dē q oēs homines ā sē
boni aut mali. Intelligēdū tn q ārta
tāē istiꝰ articuli. s. de rēsurrectione
fidēli fuerūt q̄tuor errꝛes. Primꝰ fuit
saduceoꝝ q̄ ipsam negauerūt. sicᵗ di
cit math. 22. saduci q̄ dīnt rēsurrectionē
nō esse. ⁊ ac. 23. saduci dicūt rēsur
rectionē ñ cē mortuoꝝ neq̄ āgelos/
neq̄ spūs. Hecūdꝰ errꝛ fuit phꝛeoꝝ
q̄ posuerūt rēsurrectionē iā cē factā. di
cēte aplō 2. ad thi. 2. q̄ philetꝰ ⁊ ho
meneꝰ a veritate erauerūt dicēs rēsur
rectionē suā iā factā. Tertiꝰ fuit cheri
tianoꝝ a quodā cherintho q̄ posuerūt
pꝰ rēsurrectionē futuram mille āno
in voluptatibꝰ oꝛpis/ nō attēdentes
saluatoꝛis dictū i rēsurre. neq̄ nubēt
neq̄ nubēt. ꝫ erūt sicᵗ āgeli dei i cælo.
qꝰ fuit armanoꝝ q̄ posuerūt q aīa sīl
cū oꝛpe moꝛitur. ⁊ vixq̄ simul rēsur
get i fine. Ad quē errꝛē abolēdum
dixit btūs mathias/ carnis rēsurrectio
nē. ⁊ nō spūs. Quartꝰ articulꝰ ē q̄n
erit. Dixit martha. in nouissimo die
io. 11. Et si quaꝛatur q̄n dīstat ista di
es. Dicitur pⁿ augꝰ q ꝫ dīstāa oibꝰ
viuentibꝰ est occulta. tum qz querē
tibꝰ aplis act. 1. ⁊ dicētibꝰ Dñe si i tē
pe hoc rēstituis regnū isrl? dixit. Nō
est vestrum nosse tēpoꝛa vl momen
ta q̄ paᵉ posuit in sua ptate. ⁊ multo
minꝰ alioꝝ. cū illi fuerūt sup̄mi ec
clesiastica iheraꝛchie. tū qz mathi. 20.
dixᵗ dñs. De die illa ⁊ hoꝛa nemo scit
neq̄ āgeli celoꝝ nisi solꝰ paᵉ. Dꝛ si
tuꝰ est valde mirabile. tū qz apli dix
erūt dño io. 16. Nūc scimꝰ qz scis oī
a. tū qz io. 18. sciens ihesus oīa que vēni
ebāt erāt super eum ꝛcē. ⁊ hic non ha
bz distinguere de xpō pⁿ dīnitate et
pⁿ humanitate. qz sm humanitate no
uit oīa futura in verbo sicut oēs mgri

sñiaz. Ad hoc āt rēspōdēt dupliciter Ono° sicut dicit saluator Mathi. 19. Neō bonꝰ nisi solꝰ deꝰ qz nullꝰ aliꝰ hz bonitatē a se q̄uis ōnis creatura bona. iuxta illud genē. Vidit deꝰ cūcta q̄ fecerat z erant valde bona. z ꝑꝰ istū modū pt intelligi q̄ solꝰ pī scit istā horā. qz filiꝰ z spūs scūs nescīt eā a se. Tñ huic obstat. qz eadē rōe filiꝰ non ēet bonꝰ à spūs scūs cū q̄libz sit ab alio bonꝰ. Alio° d² q̄ xp̄s scit oīa sicut audiēs confessionē Mā audiēs confessionē pñt negare se scīe illa q̄ ibi audiūt cū publicē q̄zit aut q̄cūq; alia secreta. Ita xp̄s sub secreto a deo pzē istud audiuit. quaē q̄zē tibꝰ aplis potuit dicē se ignorare. sciz modo cōmabili. z ista videtur intētio textꝰ. z huic sñie gcordat btūs augꝰ qui dicit q̄ xp̄us dixit se nescire diē iudicij. qz non istā sciebat vt discipulis tūc manifestaret ¶ Nonꝰ articulꝰ vbi sic et ista resurrectio d² q̄ in sepulchris z i loc; vbi corpa p̄mitꝰ q̄euerūt. tū qz illi q̄ cū xp̄o surrexerūt de monumentis exierūt. vt hētur mathi. 27. tū qz io. 4. dr saluator. Venit hō z nūc ē in q̄ oēs q̄ i monumētis sūt audiēt vocē filij dei. Ex hꝫ accipiuntur duo catholica dicta. Primū ē q̄ nō i merito sepulchra fidelium venerātur ppē spē resurrectionis. 2° sci ad loca suoz sepulchroz affectantur qz ibi resuscitabūtur. Intelligēdū tñ q̄ ad p̄fruendū istā resurrectionē quatuor sūt p̄mittēda. Primū ē ageloz missio. qz xp̄s mittet ageloꝰ p vniūsū mundū. et 2° ad colligendū oīa scādala vt hētur Mat. 13. z multo magis meri

ta. 3° ad congregādū oēs vt hētur Mat. 19. Mittet filiꝰ hoīs ageloꝰ suos z congregabūt electos suos a quatuor vētis. Ire a sūmis eoz vsq; ad termios eoz. 2m opꝰ ē ageloz mīstra°. qz ageli p aeres eoz congregabūt eātē numero materiā vt fiat eadem numero resurrectio. Primū hꝫ dcm Aquor vētis ire z p̄ea ferēt ad sepulchra. Terrā op̄ erunt opa° dīnaz p̄sōz qz dīna virtute ex illā enerbꝰ congregatis formabitur idē corp̄ qđ p̄ꝰ qz ageli nō pñt p se talia p̄duere vt d² aug⁹. 9. de tri. Quartū op̄ aiaz a ꝑpria°. Aut ei ipse p se veniēt. aut ferētur ab angelis. Quibus p̄missis anima in i statu in fūdēt corp̄ib⁹ ab eo q̄ solꝰ p̄t resuscitarē. qđ ē manifestū cū sacrā congregatiōez corp̄ū dispersoz. vñ gḡ; ponit optimā similitudinē. d. Cū dubitās aīm⁹ de resurrectiōis potēa rōem q̄zit. cax rex ei q̄stiōes infrende sūt q̄ incessanter fiunt z cū rōe ne quaḡ cōprehendi possunt. Ecce in vno grano pinissimi seminis latet tota fortitudo ligni. asperitas cortic. odoris saporis q̄ suauitas. vbertas fructuum z viriditas foliorum. ex semine p̄duct radix. ex radice virgultū ex virgulto fructꝰ. ex fructu semē. z ita latz semē i semiē. Quid igit mirū si ossa carnē nervos capillos reducat ex puluere. qui lignum fructus et folia in magna mole arboris ex parvo cotidie grano seminis restaurat? ¶ Decimus articulus est q̄ sto fit. Dicit apostolꝰ ad romanos. Qz in momento in ictu oculi in nouissima tuba cē. Ista autem

tuba erit vox xpi aī clamoꝛet ad iudi
cīū veniētis. tū qz io. v. dr saluatoꝛ
hoꝛa est qñ mortui audiētvocē ꝙ.
tū qz dz ad gal. ꝙ ipē dñs in iussu
ꝙ. in voce archāgeli ꝛc. Intellig̃ēdū
tñ ꝙ ī isto mom̃eto veniēt aīe ꝛesur
gentiū a quadzuplia pte Pmo a pa
diso. qz mortui qui in xpo sunt ꝛesue
gēt primi. Hecūdo de purgatoꝛio
illi qui in xpo doꝛmierunt aī sint in
grā Tcio illi de libo qz iferno tabit
moꝛtuos. vt hz apo. 20. g illi de in
ferno ifrioꝛi. qz illi sunt remotissi a
padiso de quibꝫ dicit saluatoꝛ vbi ē
ꝙ qui mala egerunt pcedent in ꝛesur
rectionē iudicij ¶ Septimꝫ articulꝫ
in qua etate fiet dz scdm magistz i
uij. sniaz ꝙ in etate xx. ānoꝛ in qua
xpūs ꝛesurrexit. scdm illud ad eph.
iij. Donec occurram9 oēs in vnitate
fidei ꝛ agnitioīs filij dei in viꝛ pfec
tum in mensuram plenitudīs xpi.
Hz hic solet foꝛmari qō qualit̃ ī ta
li etate Et dz hy aug de ā. dei. ꝙ
tunc natura huāna est in optimo sta
tu nr tunc pfiāens ꝛ extūc deficiēs.
ꝛ eadē rōne primi pntes in tali eta
te fuerūt foꝛmati Hecūda qō fiet de
puulis. dz ꝙ suppletur diuina vtu
te quod defiat vs ad talē etatē. iō di
cit aplūs in virum pfectū Tercia qō
quid fiet de senibꝫ Dicit ꝙ renouabū
ē recuperādo amissa. iux illd. Renoua
bitur vt aquila iuuētꝫ tua Quarta
qō qd fiet de gigantibꝫ et gnanis.
Dicitur ꝙ reduc̃ēt ad foꝛmā mode
ratā. vñ ysa. 16. Gygātes nō ꝛesur
gēt. scz ī tali qtitate. et multo minꝫ
gnani Hz remanz dubiū si oēs ꝛesur
gent in eadē quātitate. Dicit ꝙ oēs
ꝛesurgent in qtitate debita q̄ qplexi
oni queniēs erit. ꝛesectis superfluis et
ablatis defectibus Hecūdū dubiū si oē
nes ꝛesurgent in eadē affinitate qua
pūs et qsanguinitate Dicit ꝙ sic. qui
a pꝫ ꝛesurrectionē mater xpi mater
eiꝫ dicā est. Ac. 1. Tertiū dubiū si om
nes ꝛesurgēt aī aīaīasione Dicitur ꝙ
qz pūaū videtur ptinē ad integrita
tē hoīs cū eo gd vi. cē futura resurrec
o aī sic fuerūt primi pntes. Hz nūcē
muz si xps cū ppudo ꝛesurrexit. dz
ꝙ sic. qz dicit aplūs ꝙ in virū pfectū
Quartū dubiū si oēs ꝛesurgēt vgi
nes Dicitur ꝙ sic. qz cum vginitatis
amissio sit quedam deformitas et is
ta excluditur et deus reformabit oꝛ
pa integra sicut primo formauit. iō ō
nes qui sequūtur agnū dnr vgines
¶ Octauꝫ articulus est qualiter boi
ꝛesurgent Dicitur ꝙ illustrati qdru
plia dote Pmo dote impassibilitatis.
iuxta illud. Nō esurient ꝛc. Hecūdo
agilitatis vt agiliter possint ire vbi
ꝙ Iux illud Assi ment pennas vt aq̄
le Tcio subtilitatis vt cælum possint
penetrare. scdm illud. Egrediētur
et videbūt cadauera virorꝝ qui puari
cati sūt in me Quarto claritatis. iux
ta illud Fulgebūt iusti ꝛc Hz hic pos
sunt formari quatuoꝛ qonto Pma si
ci ꝛesurgent nudi aut induti Dicitur
scdm aug ꝙ nudi quia maxima et
honoꝛabilissima erit in coꝛpoꝛibꝫ eoꝝ
honestas q̄ erat in primis pntibꝫ ante
pām Hecūda qō si ꝛesurgēt cum su
is cātriabꝫ Dicit aug de aū. dei. ꝙ
sic sicut fuerūt in xpo ꝛesurgente. qz

istud edit ad honorē ipsorū/ et loqē de cicatriab9 susceptis i martirio/ 3a qstio si xps veniens apparebit cū cicatrib9 suis Dicitur q sic-quia videbit eū ōnis caro et qui eū pupigerūt vt habeā apoc-¶ Quarta questio ē si xpisti cicatrices remanebūt perpetuo Dicitur q sic sicut in sanctis alijs ad honorē remoratiois sue victorie ihū ysa-1° dicitur q vulnus et plaga etc ¶ Non9 articul9 qualit resurgēt mali D2 q cū q°r mor pis anxietatib9-oppoita qdruplia dote p° p ipassibilitate sensibilitatē penar- que magt est radicata in anima p imortalitate ē Secūdo p subtilitate grossiē vt se mutuo pmāt et includāt in inferno scdm illud pē Sicut oues in inferno etc-Tercio p dote agilitatē gūitatē vt neqāt se mouē-iuxt illd sapie-Iassati sum9 i via pditiois-q° p dote claritatē/opacitatē et turpitudinē vt videri nō deāt-iuxt illd ab aduc-Iudi sūt oculi tui dne vt non videas malū et ad iniqtatē respicere nō poteris- Hz oritur qstio si dāpnati resurgēt cū suis defozmitatib9-D2 q sic-sit lepsi aut claudi qz nō sūt bñ fiao dei digni Istud tñ nō valz- qz resurrectio ē dinū bñfiaū-et ihō videt q sit i dēmonib9 naturalia splēdida remāserūt-ita videt i dāpnatis-2a qstio si mali mox resurgētes cruciabūt D2 q sit i scis tūc n intrāpet act9 bti fic9-ita nc i dāpnatis- aie ät cruciabūt tñ mora nō videbūt remāda donec dicat Ite maledicti i ignē etc De ām9 articul9 qlit discnēt boni a malis- D2 q cū sint qtuor loca vñ resurgēt Illi q de paradiso sūt scient se ee saluandos cū ia viderit dinā essētiā et videāt- Illi ät de inferno cū sciāt se ia dāpnatos eterno supplicio nō spembūt bonū-et ide de illo q veniet de libo Illi tñ de purgatorio qz expiāt se magis/ spabūt ad illū sn oi dubitatiōe-Intelligēdū tñ q qtuor erūt sig unt bonos et malos-et eox q resurgēt q nō dū fuerāt i inferno aut in paradiso- si reliquēdi sūt in hac mūdo-qx p7 erit qz xps appebit mal tm ui foz hoies et iustionō solū in foz hoies sz dei-iuxta illud-Tollat impius ne videat glām dei-Istud sig7 ponit explicite btūs aug9-1° de tri-z7 signū q mora scōrū erūt ipassibilia sz dānatox passibilia quis imortuptibilia-z7 sig7 q repbi erūt inclīati ad dinā blasphemiā et elā ad laudē-vñ apoc-di2 q mali nō agēt pniam sed blasphemabūt nomen dei hñtes ptātē sup plagas eox-q7 sig7 q cū in illa die sit futur9 maxi9 plāct9 i hoib9 sicut hēt zach-13-Omni plāgēt eū solo aōre- vñ ibi d2 q plāgēt eū quasi vni geniti et dolebūt sic i morte pmogeniti-et iste plāct9 dilcōis pueiet ex passiōis remoratiōe cū viderit-mali ät plāgēt ex tiōre iuxt illd apoc-Plāgēt se sup eū ōes b9 terre Et seqt de eis q pugnerūt q-stiebūt Hz ät iste zach-plāct9 sit bono rū pbat- qz i plāgētib9 illi noiāt fidelic hoim hōestox-vt ibi pz Xi9 articul9 q erūt exempti a resurrectiōe filii-D2 q lz ista lex sit vniūsal ad bonos et ad malos-et nō ē intelligendū de communi lege quia ex priuilegio nonnulli erunt exempti ab ea

Intelligendū tamē q̄ arca istā regulā occurrūt q̄tuor exceptiones Prima de xpō q̄ ñ resurgz eo q̄ resurrexit Juxt illud Ep̄e resurgēs a mortuis iā ñ mor Secunda de btā maria de q̄ pie credit eccā q̄ sit assūpta in celū in corp9 & anima. & sic nō indiget resurrectiōe finali Tertia de illis qui cū xpō surrexerūt. qz sicut ihō9 dicit sententia fuit ātiq̄ doctor q̄ illi resurrexerūt cū xpō Vtute resuscitati in die resurrectionis sicut inducit btūs aug9 in sermone de martirib9 qui legitur pt9 pascha 12. articulus qualiter resurgent illi qui vsq̄ ad vltimū xp̄i aduētū remanebūt in hoc mūdo de quo ad thess. 4. loq̄tur aplūs de hora resurrectionis d. Dein de nos qui viuim9 & ecc dicit btūs aug9 de ā. dei q̄ istor trāsla de hac vita ad futurā fiet vno duorū modor. aut p repentinā mortē & festinā resurrectionē. aut p solā mutationē ad immortalitatē/ tamē ad p mā magis videt declinare ppter legem vniūsalē resurrectionis Intelligendū tn̄ q̄ isti de quib9 dicit aplūs Dein nos q̄ viuim9 &c. habebūt ac ca se quadruplicē actū Quor primus est q̄ ipsi viuentes & nōdum mortui scis resuscitat̄ assocabūtur. quia p9 q̄ dixit apostol9 q̄ mortui qui i xpō fūt resurgent primi. addit de nobis Dein de nos qui viuim9 &c Et sic pz q̄ post secūz resurrectionē erūt ad huc in pma vita relicti Secūd9 actus est q̄ illi sic sanctis associati / simul cū illis eleuabūtur a scandētes obuiā xpō i aera. ideo ait. simul rapiemur cum illis obuiā xpō in aera. & sic semper cum dōmino erim9. Tertius actus q̄ in tali eleuatione subito omēs isti morient. qz nōdū vniūsale carnis debitū exsoluerant. facillima & letissima morte certificati de sua felicitate Et ista ē sentēa aug9 de ā. dei Quartus actus q̄ post talem mortē repētе resuscitabuntur a xpō vt transeat ad vitam secūdam. iuxt illud. & nos immutabimur Et postea a xpō nūq̄ discedent. iuxt illud. & sic semp cum dño erimus Vbi ambro9 In ipso raptu erimus qui viui rapientur morsetur & resurrectio. vt anima que p sopōrem egressā de corpe i eodem mometo redditur 13. articulus si omnes dampnati qui nūc sunt in inferno resurgēt aut quedā dz̄ q̄ in inferno dñr ee q̄ tuor genera dampnatorū Primū dō nū quibus nō competit resurrectio. quia sunt imortales Secundū de animabus olim malor in iferno iferioz existentiū. & isti resurgent. scdm illud ioh. q̄ procedent qui mala egerūt i resurrectionē iudicij Terciū est de animab9 puulor qui scdm legē dei sunt exterminati de populo suo qz non nati. vñ in leuitico Alia anima ppter carō circūcisa nō fuerit pibit de ppl meo/ qz pactū meū irritū feat. & talibus dēt resurrectio qz minus mali Quartū illor qui creduē in iferno i corpe & in anima/ sicut dicitur de dathan & abyron Numeror 16. q̄ descenderūt viui in infernū/ qz contra dñm rebelles fuerūt. & tales non resurgēt sicut nec sci in corpe & anima Hz remanet dubiū quid fiat de malis qui remanebūt vsq̄ ad aduētū xp̄i. dz̄ q̄

sicut boni associabuntur sanctis. Ita isti malis suscitabũt. et poste a mœrentur et tũc resurgent sicut dictum est de bonis. nisi forte omnes mali tũc fuerint perempti a plagis/preueniẽtibus xpisti secundum aduentum.

¶ Decimus quartus articulus est si post resurrectionem istam boni confestim ad cœlum euolabunt. et mali demergentur in infernum. Dicitur q̃ nõ. quia boni post suam resurrectionem habebunt quadruplicem dispositionem. Prima q̃ vnanimiter congregabuntur. ꝑ illud ecĩ. q̃ electi colligentur a quatuor plagis terre. Secunda q̃ eleuabuntur obuiam xpisto. Tercia q̃ reuertentur ad iudicium. iuxta illud ysa. Veni et dominus ad iudicium cum sanctis multis suis. Quarta audiẽt dulcem sententiam. qua audita euolabunt Reprobi autem econtrario habebunt quadruplicem dispositionem. Prio a dæmonibus accipiẽtur. quod denotat saluator in euangelio. quia missionem bonorum angelorum non refert nisi ad electorum congregationem. Secundo ad iudicium adducentur sm illud. Congregabuntur ante eum omnes gentes. Tercio redarguentur sm illud. Disceptabo cũ eis dicit dominus. Quarto sententiabuntur et confestim cum dæmonibꝰ abyssabunt sm illud. Ite maledicti in ignem eternum ¶ Decimus q̃ntus articulus. Quare fiet resurrectio Dicitur q̃ ideo quia dominꝰ vult manifestare suam omnipotentiam cum sm augustinum nullum sit intra diuina miracula maius q̃ resurrecti o mortuorũ Intelligẽdũ q̃ istoꝝ miraculorum assignatur quadruplex ratio. Prima ad mundi vniuersitatẽ perficiendam qua cum in fine vniũ sum optimum esse debeat eo q̃ tunc maxime erit fini coniunctum. oportet q̃ species humana citra angelos optima reperietur in sufficienti copia suppositorum. Secunda ratio/ ad animam separatam quietãdam. quia cum anime habeant inclinationẽ naturalem/ desiderium esset frustra nisi perficeretur. propter hoc dicunt aliqui. sanctos a perfecta gloria retardari. Tercia ratio ad diuinã iustitiam perficiendam. tum quia q̃ uenit vt per hoc per qd̃ quis peccat ꝑ hoc torqueatur sm̃ regulam sapientis. et impij per corpus peccauerunt. tum quia congruit vt ꝑ qd̃ quis meruit per hoc remuneretur. eadem ratione q̃ sancti per sua corpora meruerunt. Quarta ratio ad sanctorum letitiam geminãdam. vt sint glorificati non solum interius sed exterius. sm̃ illud. Ingredietur et egredietur q̃ pascua inueniet. De q̃ duplici felicitate dicitur ysaye. 60. In terra sua possidebũt duplicia. Ista est terra de qua in psalmo. Credo videre bona domini in terra viuentium. Cuius terre nos partiapes ãẽ

¶ Et in hoc sermone primum volumen de tempore finitur et explicit

Dnica p̄ adact̄ 8o

Videbut filiū hoīs venīte i nube cū ptate mag̃ et maiest̃ scd̄ a

Dica mr ecclā pdicat dūm̃ filiū dī adū i hui mūdū. p̄m̄ q̄ eccl̄a q̄ pe de vgie cūne assūpcē p
mra t dep̄ oc i hui mūdū veīt. 2m̄ q̄ vetus ē i fie mūdi ad mūdū rōne vmtis. 3m̄ opa sua
et ꝑsus i morte rep̄bat hoīs d̄ mūdū eyecat. 2m̄ meīta et dmeīta. in h̄ mūdū e nob orīm q̄ ad pena
et ipsum q̄ ad glaz. et etm̄ ip̄m hom et no dcom Joo i fie mūdi fuet vle mūdū hom hom
atz dcom q̄d ē aptiꝰ q̄ oī ora tuē nota ēst. oēs q̄ 2m̄ meīta et dmeīta sua ūtpiet
et de h̄ tū mūdo ē pmis eua vt sp̄ p̄m̄ ē ad tū a pmis abstiere no velī ex adze. saltē ꝑpt
2m̄ ē ad tū formida ē a pmis rameam

Ou q̄da vice dns loq̄rē distī de ḡsse scīs dices q̄ do mūdo reliq̄ē de sta n̄ reliq̄ē i ca lapis
sup lapīde distī ꝑsiert dicēs. Dne q̄d sig̃m ad tū tu. t sic ded sti p ꝑphas sig̃ p̄ ad tū tu
s̄ da nobis sig̃ scd̄ ad tū q̄ub aut dns inpie pmis eua. In i tpe. et ut sig̃ i sole
et lua et stellis q̄ predet ad tū do ad mūdū Vn iohel ꝑphā. Sol obscurabī. lue q̄te i tri bus
lua q̄te i sag̃. an p̄ veīat dies do mag̃ atz tri. et stelle radēt de relo Ilo q̄ radet de fma to
p̄ sbz q̄ m̄ stella maioz ē tō tra. p̄ igneas romas ciitet. et tūte erit thoustra oēs q̄ a sm nb
de relo radē pūbū Aug̃ Q̄ā seua erit dī mūdū q̄ ipm sol aspue no audebit. et i tres pssu
ser m̄ p affluoc sorīt mais et fluctum. glō. Sup mgnte mūdo ēst tri sonū mab et fluctum ei
q̄ maē yl rubrus sup altū mot eleuabī Et 2m̄ ggo m̄ maē affide ab igne q̄ predz fame
mūdus a q̄ ꝑgrabī et noua forīa assūet. q̄d sīl mūdo song et strepitu fiei no poteīt Et de
hoēs tm trebut q̄ exteī ar estre videbūt Et h̄ ē q̄d dī dns Ir este hoī ꝑtioze. s. statutu
malox et expra oc s. futox. q̄ supuenet s. de relo vnūsb orbi. no tm vni ptī. q̄ p̄ p̄
null ēst locꝰ i fugi. Vn daniel xo Veīet tpt ale no fiut ex q̄ hoēs ce repnt Illa obtutes
relox mouebū. t agīt sti q̄ stut btū relaz. t astole reli ad modū t metu se hebt. p̄ mma
mīt q̄ dep̄ videbt Beda. q̄d strict vgula deserti q̄n mouebī redz habat. Et tūc
videbt fi hoīs. s. tā boī q̄ malū. p̄ stoz mgz smar dns i foz hoīs mūdū ab q̄ ab oī vide
bit. a bonis cū gau et gla. a malis cū affu et pec. cū ptate mag̃ et maiest̃ p̄ cū an e
et oī stus i relo ex Q Cosept̄ p̄ tivoze ep̄bor sep̄ apostol̄ ustoz Vn aut ꝑ dīc at
fied impie i ꝑsuoze p fide. et leuate p spe capita vra. i redēpcō vra Vid ggo Capitā le
uate. t meteb ad gaudia re tis patet exigite. q̄n appiquat redep̄ vra ggo dū fit mūd
ī aut no estus appiqt redep̄ q̄a affluus Et dixt illis ihūs q̄ ad pōra. Videte ficulnea et oēs
arbores cū pduerit ia ex se fructū scītis q̄m ppe e estus. Ita et vos cū videritis h̄ fieī scītote q̄n ppe e
reg̃ dī q̄ dicat sic cū ficus nascūt folia ppe e estus sic n ea mala q̄ ꝑdicta sūt fuerit adpleta scītote
q̄m ppe e ad xp̄m ad mūdū et adest ro relo Oēs ētes do pōre hui dico vob q̄ no ptēbit gnō h̄
i ge hui dōne ois fiat s. ꝑdicta. Celū et tra trāsibt. t depōta foz pozi mouebūt. p̄ manete tū
cor subā Illa tra aq̄ aer et ḡg et oīa elata affligēt ḡg mūdabī Et ei tra sic ēstabit pūs aq̄ et
aer obscurāte fgidit. fluoste pūbūt. et oīs cax fgiditas rubiditas fluoste et rpūtas i ffnū deducet
vt mali ifinitis plis ueant de fetore de mloze. de fumo et fetore q̄ fuert. Vba aut mea no trāsibt
s. in effectū i opleta Vn ysa. Facta ē trīgla tra ḡx̄ vā Illa ḡd oīa q̄ i lege et ꝑphis scīpta sūt apleta
sūt et adpleb. q̄no v̄ q̄ ꝑdicta loquī ē no adpleī deant Vn a v̄ Jota vnū à vn apex
no ptēbit a lege dōne oīa fiat

Videbunt filii hoīs veniēte i nube cū ptāte magē et maiestē sc̄d lucē xxi

Curta dñe thetis tā omīt ſſideraḍ ſ. ſſblatas mduīs q̄ oēs videbūt
Voīs horribīlitas quā oēs audiet
Pcay arei bitas quā oēs malū ſentiet

Q̄ītu ad p̄m ſtiēd q̄ hūc magē mdire oēs tā boī q̄ malū ſentiet videbūt Vñ apoc᷑ Ecce venit cū nubīb᷑ et videbit eū oīs ocl᷑ Ifreq̄ ſſgo ſupaḍ de ꝛpb In maiestē visuri ſūt q̄ i hāc vitā audire noluerūt ꝛc

Huī mdictis aspius erit valde trīlis ꝑpt̄ ei potēcīa ſapīa mſtrīa

Q̄o p̄p e ſt potēcīa Iob vl᷑ ſtio q̄ oīa potes. Et ido nulli ei rſiſtē pt ſte hefr̄ Q̄o e q̄ rſiſtē pt voluīt tue. Ifreq̄ ypī᷑ xl᷑ Vltro q̄ rapīa et no rſiſtet mihī. Et ꝓtās e no claudit timē locoꝝ ſīc ā dñoꝝ tpalīū. Q̄ vbiq̄ ſe extēdīt Vñ ꝑs Dī astrē i relū illuc es. ſi dn̄ ades ſler claudīt ꝓtās ei tpe ſc̄ dnoꝝ tpalīū. Q̄ ſīc ſc̄ Dan᷑ ptās e ꝓtās et ā et rs m Jor

Q̄o p̄p e ſapīa Vñ ꝑb̄ā. ſapīe e no e mūb. ſte Iob᷑ Q̄. ſtm q̄ ſtus oīa Vltr ad hebr᷑ Q̄ nuda et apta ſūt ocl᷑ ei. ſler alteo i diget testīo cū ipe ſc̄ testī et iudex

Iſte mdicabit nos q̄ de tpe nob᷑ gressō Vñ bīnard᷑ Qe tpī t ipensū Iſte de cogitatorib᷑ sapiē ſ. Cogita oēs mar᷑ strutabī Iſte ggo ſc̄ matth᷑. Duc dñe vias mas ꝛc ꝛc ꝛc mutīs q̄ ap nos ſūt e mdi distussa i manēat Iſte de v᷑ oīs dns mdicabīt ast ꝓ de oī v᷑ oīs ꝓ lo tī fuerūt hoēs fdēt de v᷑ ro q̄ die mdi. Verbū oīs ut ag ggo e q̄d roe iuste meritus ā ite pie vilīs taret. Et ꝙ bā detrac᷑ ſurrēa et hī destructe exaudiūt Iſte de opī boīs et mal. adtō v. Oēs manifestari nos optī an tbual q̄ vt rſeat vñ ſſ ꝓpa corpe ꝑut gest ſiue bō ſiue mala. Ecca bō opa mā exaudiūt et mdicabīt Vñ ꝑb̄ Cū accepo tpe e iustīs mdicabo q̄d mīra i q̄ mdicāt ſnēcīs Vñ boeri ag̃ vob ſi dissimulare no voltis iſtare e mīn᷑ ꝑbīs cū oīa in celos agitis mdicāt ſnēcīs

Q̄o p̄p ſua mſtī᷑ q̄ flectī nopt prūb ſtoꝝ ā pmīs ꝓnoꝝ q̄ ſ ꝑ mdī no ꝑt
ſler roze. v᷑ potē᷑ poteter tormēta ſustrebīt. Et q̄ ꝑut ſbditoꝝ clus ꝑ platos platoꝝ clus ꝑ ſcp̄ ſedet
ſler odio q̄ cū ſt ſīc bon odiū i ꝑz no cad᷑. ſler acre q̄ ſeuerīt ag̃ ſī ēs ſuos ſ. malos ypīa᷑ ſmāz ꝑſet
ſler murmer q̄ boz mroz no eget Vñ ecti De mun et nōtas dlebit. De ipīs aut aug
Iudex nr̄ grā puer. nr̄ mna flecti. nr̄ pēnūa rorē nr̄ pma ā ſtitroe rā mtrgabit

Q̄ītu ad 2m ſtī᷑ q̄ i mdi᷑ erit Vox q̄a oēs audiet ꝑ archā. Surgite mortui q̄ valde horrē᷑ Vñ iheo Dulce dormo ſiue vigilo cū Iſte ex rēgla bti iheo Heu ro iſelīs᷑ mes infortunatis᷑ i dici mdīta finedi roti no meditā. Et ſi meditā fuīſſ ſi appet q̄cp̄ de ſelo et popule Cū ſoffī Vē vox mag vox trīs cui ora cūcta obedīūt q̄ petras ſmdt. ſſeos aperī. portas ereas frag. vincla mortuor dissipat et de pfundo abissi ad vas libertas corpi ſue assīgit Hīat cui assumat i opē q̄ ſequūtur finis i ac. iuē apīs In momēto i ictu ocli oēs rſurge Salua e vox horribīlis᷑ et ꝑs i gehēnā q̄ ſoli mali audiet ſ. Iſte maledīcī i ig et q̄ ꝑa e dīa lo et ag̃ bis e. Hī ſma ui vīuōbī i et hī ſtabit ex hac ſua ꝑz ꝓ ꝓplacat ſ ima dī erga ꝛpbos Dato ei q̄ durat Et ſſ mīnīſ dī no ſm dign tem ee i rō tuo ſalte pitte nos hic ſb pedī tuis. ſtī᷑ no Iſte. Dī durat. ſi purus nos dn nob tua bndcōs ſūt no agaledcī. Dī durat. Aliq̄ nob ꝙ ſcīm loīm assignat ꝑdet Ho. i igne. Dī durat. Dī nō optet ſalte breuīt nos expedīas ſūt Ho. eternū Dī durat 2bo nob dō ꝑfice ſūt ho q̄ ꝑ ee dñi i durat vl᷑ 2bona ſoriē᷑ tue ſūt ho q̄ et ag̃ bis ei

Homīz q̄ an ꝓfectā ſme omī hom̄ elige ptebī ſidz tho et rectū q̄ oz q̄ dūcē et assessōēs dēm̄ medīa et demēdā ꝙ ſcīat an pla ſme q̄a ſdo q̄ ꝓfēt. et assessōēs ꝓpbūt. ſme exercī ſme et ſcpa malos a dulcīs dī visoe et omī ustoꝝ ꝙs luctus ꝙs claoꝝ ag̃ ajallet ꝛpſti mille ꝛc ꝛc ꝛc

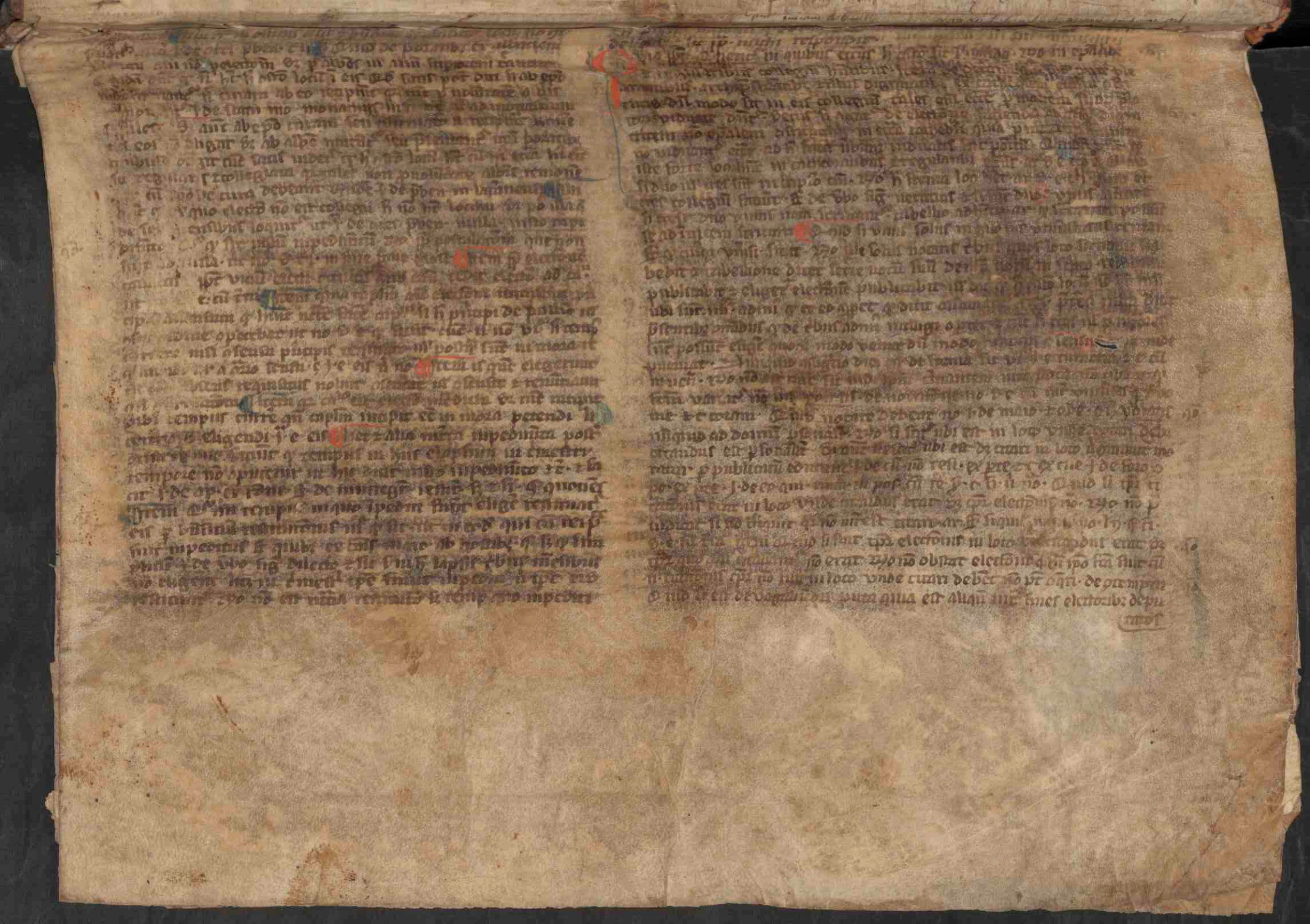
Omia ſtda aduentus dñi

Ffili prebe cor tuu mihi pu xxm

Ouplore dñia artu e de ſto x' ad tu vſi ad indi in pntiu agi quo veit roti i nob oritte p
gre iſtos Vn i collta hodieine mſſe oza ut metis mre t nbras gie ſue viſitn illuſtret Et eua
hodiermu le de ſto iohe q itpreta i q e gra dei

In huſto le q t de ra heodes atipa ſim lo de itrrea p ad ſuggeſ heodiadis q io heode argu but
2ut dt ioſeph q io uſti ſobe et bap pdicabat Et q heodes fu alieige et odioſ ppli tumltu tiens
3o q io pdicabat qda mag rege p ſe vetuz Et rom ſtatu at ne ges aut te ſenat ihgio no ſbi
vſurpaet Herodes i tiens offeſa ceſaris iohez i arteaut Deuemedo ntz ad eua aut
eua ta Cu audiſſet io i vnctis opa y ſ. marla et dorit e mittes duos de diſ o ſue ad ihm aut illu
p eos Tu es q vetis es. i es tu meſſias i lege pſſi. p ppha pdix t ad ſaluand yſtl. an aliu expra
Quer an io ppha et pl p ppha deh dubitau t Rn. negat q ipe eu bapſaut. et ſpm ſinſup eu dn vid t
et voce pris te audit ipe p dilli teſtio phibu. d. Ete agn di ete q tol p mudi Jo ntz pfce
rdd t. p diſti gu no ita ipe i p ſpm pſi mozt ſue diſlos ſaluti gſules mſt eos ad ihm. vt audita
e pdica oe vidb p poſe ſue marlas diſſa ifideli te i eu pfce i deret Cu o pfati diſ io ad ihm
veniſſet inuenit ap xpm mlta pploz tollerez q diuſos iſmos et lagnudos ſpe i rupade ſam ab
duxerut Et ita pdica oe atz iſmoz cura oe diſti io fecit i xpo pfata q oem roza oi mitu ne
ſub y b in t no v ſ foo qvt d luc 4 i ho x mltos lagnudos ſanau t. ſpb malig expulit
et ceris viſu donauit ac Et au x Eutes. ſ. vn veſtis i muri te iohn. ſ. ad ſua gſola et vzam
ſſiu que audiſtis i mea pdica oe et vidiſtis i marloz opa oe. q dicat opa mea et v teſtia me ee
xpm. q e ſto opa que pphe xpm ſtuz pdixer t Ceci vident claudi ambulat lepſi mudat
mortu i ſurgit. ſurdi audiut. paupes euagelizat. p eut illuan eis q relox ceſ pitt Vn luc 6 poſt
paupes ſpiu ſmi ipoz e ite relox Z ſoia ppha t pſa ab de xpo futo d. xxxiii o. Dns ipe veniet et ſaluab t
nos. Cur apte orth recto. ſ. i ao e. aures ſurdox ptebit tue ſuliet claud q ceruus et apte e t
lingue mutoz. Et q ihs i pris phb opat e no dubiu q ipe ſt meſſias. i xps. Et bte e q no
fuit ſtnda t in me q dicet b ſco luz nha lua opoz vt d tu vt ſcdl ho abiectiſ eris paſſ o ſuſtinebo
tanqz i ab ifideli te ſtndalo Go vro bte ar i eu me p tot marla videt patri no me negabit
Ce Illus at abeuntib ſ. a xpo bſt iohez. rep t ihs dicē ad tbas de iohe q d exiſt i deſto
ſ vlt iordane vbi io bapſabat Vide arundez veto agitata. q dicat pūbatus q Jo erat mo lus
et iſta us vt arundo q a gſtu pte veto iflecti. b Jo no fuit veto arundo agitata b ſtus q
n tioze d aoze a veto flecti potu t. 2o eu gmedat ab auſtēi te vite eu d t q d exiſtis i
deſto vide. ho mollib veſtitu. q d. Jo no fuit tlis b veſt pul tacloz. i eſca erat lonuſte
et mel ſilueſtre. Ete q mollib veſtiut i doib regu ſut q rolxiii zeb mollib veſtiut et
delicate viuut b Jo et veitatis amatoes tlia gtepnt 3o eu gmedat ab excelſo ppha e d.
q d exiſt i deſerto vide. ppham. Et ria dico vob et pl p ppha. ſſiut Jo pl p ppha. p
q ppham ania nat i et q d nequit oe ppo lorui e oze nrie ſue q ſ ma ſalutat elyſabeth. q a ppha
ppha at de xpo futo. Ipe vo eu ia veiſſe nūciaut et digito demōſtraut 3o a ppha ppha at de Jo ſ d de Jo
ppham Vn ſbd Ipe e de q ſcp e Ete e mitto an meu an fa tua eſſt at io dns an pua te met et corpus
2o te ſtepla qua i hemo didicit et vſ ad mortē gmuau t 3o roc offi Anglos ei offi e ho ce ad
ſalm ndūce. et eis volū te di ītrare p et Jo ipſeu q op me ſalui et gnaz exmi ndū hoi pdicauit
b que i re dns e aglus. q ſtabit via an te. i voda audiētiu ad ītrpied yp p pdica i pme dn exut

ffili ave Qx q i pntu dñi agi de ſpuali ad tu i me ſoie vtz i thete aſſupto petit d me ſbi ſpar et dar. q ipe e
pat i d ſpuali ſuo ad tu adiplē ſut ei aug le z de pma. pſto e hoi ſp gra di q magn dſiat n p expulſa z ſp p
ſſiu e nrio iſpirat ſi e qm ritpat Qui i ſa a va thetis nōia
Pn nur d petri ro hoia et ho a mebz. Cui ro e q e ſpale hoſpi di i regeſte gnpiſtit. Et itpta

8472.

